

סְדוּר רֵנֶת יִשְׂרָאֵל

הסידור נכלל באתר דעת ברשות הוצאת מורשת.
הזכויות על הסידור שמורות להוצאת מורשת.
הרשות להשתמש במהדורה הדיגיטלית של הסידור מוגבלת
למחקר, לעיון או להורדת דפים בודדים לשימוש אישי.
שימוש מסחרי או מאסיבי אסור.

המהדורות הראשונות סודרו ובוארו בידי
הרב שלמה טל
לפי הנחיות הוועדה הציבורית
מטעם האגף לחינוך דתי במשרד התרבות
שהוקמה ביוזמת ד"ר זרח ורהפטיג, יוסף גולדשמידט ומשה קרונה,
ובסיועם של אליעזר אלינר, מאיר מדן, אלחנן סמואל ואחרים,
והוקדשו לעילוי נשמתו של
השר חיים משה שפירא
זכר כולם לברכה

©

כל הזכויות שמורות להוצאת ספרים "מורשת" בע"מ
Copyright Jerusalem 2016

"מורשת" הוצאת ספרים בע"מ
רח' קובלסקי 20, קרית הרצוג, בני ברק 5123605, טל' 03-5785255

שילה • ברכך בית אל
www.birkonim.co.il • sb@birkonim.co.il • 02-9973875

סידור
רַנַּת יִשְׂרָאֵל
נוסח ספרד

ערוך מסודר ומבואר בידי
הרב שלמה טל ז"ל

מהדורה חדשה

ההדיר
הרב יואל קטן

"מורשת" הוצאת ספרים בע"מ
נדפס בעיר הקודש ירושלים ת"ו
תשע"ז

הקדמה למהדורה החדשה

רחש ליבם של ראשי הוצאת 'מורשת' להוציא לאור מהדורה חדשה ומתוקנת של הסידור הנפלא 'רינת ישראל', שהמחנך והמלומד הרב ד"ר שלמה טל ז"ל (נפטר בשנת תשנ"ח) החל לערוך ולסדר לפני כיוכל שנים, סידור שדורות גדלו עמו. בשנים האחרונות, הרבה בזכות 'רינת ישראל', נדפסו כמה סידורים יפים ומתוקנים, והגיע הזמן לחדש גם את פניו של סידור 'רינת ישראל' הוותיק על נוסחיו השונים, כדי לחדש בעז"ה גם את ימיו.

על מעשינו בהכנת המהדורה החדשה אפשר להמליץ את דבריו הידועים של הראי"ה קוק זצ"ל 'הישן יתחדש והחדש יתקדש' – השתדלנו להשאיר את הסידור באותה מתכונת בסיסית שכה מצאה חן בעיני הציבור הרחב ובעיקר בעיני התלמידים ובני הנוער מאז שנדפסה המהדורה הראשונה שלו בשנת תש"ל, אבל הוספנו שיפורים, תיקונים, השלמות וחידושים כדי להגיע לתוצאה מתוקנת, מכובדת, ראויה ומושלמת עד כמה שאפשר. תיקונים רבים נבעו מהערות ששלחו מתפללים; נשמח לכל הערה של תוכן ושל צורה כדי להמשיך ולשפר את הסידור עד כמה שידינו מגעת ומגהת.

כמה נקודות לתשומת לב:

- א. נוסח הפסוקים בסידור הותאם לנוסח המסורה שב'כתר ארם צובה' בהתאם להכרעות הרב מרדכי ברויאר ז"ל, שהוא הנוסח המדויק ביותר.
- ב. המעטנו בסימוני מלעיל ומלרע, והנחנו אותם רק במקומות שבהם נראה היה לנו שרבים טועים בנגינת המילים.
- ג. השתדלנו להתאים את הפיסוק לדרך הקריאה המתאימה, בהתאם לתוכן התפילה.
- ד. ויתרנו כמעט על כל המקפים, והשארנו רק את אלו שחשובים להבנת תוכן התיבות.
- ה. הדגשנו את השוואים הנעים, בתקווה שהציבור יתרגל להבדיל בין סוגי השוואים.

- ו. לעיתים ניסחנו מחדש את ההוראות למתפלל, כדי להוסיף בהירות בהתמצאות בחלקי התפילה השונים. כמו כן הקפדנו על כתיב מלא תקני במשפטים חסרי-הניקוד שבהוראות ובביאורים.
- ז. השתדלנו במקום שקיימים נוסחים מקבילים, כמו למשל בברכת 'נשמה' (עמ' 17 - מוֹדֵהוּמוֹדָה), להציג את שתי האפשרויות במקביל באופן חזותי משופר, לנוחות המתפלל והמתפללת.
- ח. השתדלנו לעמֵד את הסידור כך, שבמקום שקיימות תוספות בתפילה שנאמרות רק בימים מסוימים - לא יהיה צורך לדפדף ולדלג על עמודים.
- ט. העתקנו את הקדישים ואת המזמורים וכו' שנאמרים במקומות שונים בתפילה כמעט בכל מקום נדרש, כדי לצמצם עד כמה שאפשר את הצורך לדפדף בסידור בשעת התפילה לצורך מציאת התפילה המתאימה.
- י. העתקנו בדרך כלל את ביאורי התפילה גם בהופעות הנוספות של כל תפילה, וגם ניקדנו את הדיבורים-המתחילים שבביאורים.
- יא. הוספנו לסידור תפילות, זמירות, סליחות וכד' שלא נדפסו במהדורות הקודמות, וכן ספר תהלים ולוח ברכות הנהנין, לתועלת המתפלל.

פתחנו את מלאכתנו ב'רינת ישראל' נוסח ספרד (האשכנזי), ובהמשך נעבור לנוסחים האחרים - נוסח עדות המזרח ונוסח אשכנז, ולמחזורים בנוסחים השונים. ובעזרת ה' נעשה ונצליח.

אנו מודים לכל אלו שהעירו והאירו והגיהו, למר נתן טל בנו של הרב שלמה טל ז"ל על שיתוף הפעולה הפורה, ולצוות 'שילה' / ברכין מבית אל, מפיקי המהדורה החדשה הזו, על סבלנותם ומקצועיותם.

בעזה"ת, אלול תשע"ו

שאול יהלום
יו"ר הנהלת הוצאת 'מורשת'

יואל קטן
ישיבת שעלבים

מתוך הקדמת הרב שלמה טל ז"ל למהדרות הראשונות

דור דור ודורשיו, דור דור וסופריו - וגם דור דור וסידוריו. גם סידור זה, סידור 'רינת ישראל', צורך הדור וצורך השעה הוא.

נחוצו סידור לצרכי דורנו, החי חיי קוממיות בארצו ואשר הלשון העברית מדוברת ושגורה בפיו, ואף על פי כן אין כל האמור בתפילה מובן תמיד בלי ביאור, ועל אחת וכמה וכמה שבלי הארה והבהרה אין מגיעים לידיעת הרכבן של התפילות מחלקיהן וממקורותיהן. ביותר מרגישים בחסרון סידור ערוך ומבואר המורים בבתי הספר אשר בהם נהוגה תפילה בצייבור ומלמדים בהם שיעורי תפילה. גם בבתי כנסת או מניינים לנוער סידור כזה מתבקש ביותר, וגם הצעיר המתפלל ליד אביו בבית הכנסת עם המבוגרים זקוק לסידור שינחה אותו להכיר ולהבין את תפילות ישראל, וישקף את חלוקת התפילה לחטיבותיה, את הרכבה וחיבור חלקיה ואת מקורותיהם.

נוסח סידור זה הוא "נוסח ספרד". במקום שהיה צורך להכריע בין נוסחים שונים הכרענו לפי נוסח האר"ז"ל הנהוג בחב"ד.

סימנים לתיקון הקריאה - הוספנו סימני הקלה אחדים כדי שלא יטעה המתפלל בקריאתו, וכדי שלא יצטרך להתעכב ולהרהר איך לקרוא מילה זו או אחרת:

קמץ הצריך להיות מבוטא כקמץ קטן הארכנו את הקו הניצב שלו. בפסוק 'כָּל עֲצֻמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה' שבעמ' 318 השארנו את הקמץ כקמץ רגיל בגלל עדותם של בעלי המסורה והמדקדקים הקדמונים שהוא קמץ רחב (=רגיל), וכן כל קמץ שלפני חטף קמץ (למשל: צְהָרִים) והקמץ שבמילה קְדָשִׁים ואחרים כיוצא בהם - בכולם השארנו את הקמץ כקמץ רגיל, וסמכנו על המסורת הבלתי־מעורערת של כל הקהילות המבחינות מקדמת דנא בין קמץ גדול לקמץ קטן ("הברה ספרדית") ועל עדותם של הקדמונים המעידים כי קמצים אלה קמץ רחב הם.

סימון מקום הנגינה - במילים שרצינו להדגיש שנגינתם צריכה להיות מלרע שמנו את צורת הטעם 'זרקא' מעל האות

האחרונה, ובמילים שראינו צורך להדגיש שנגינתם מלעיל שמנו את צורת הטעם 'מהפך' מעל האות שבה הנגינה חלה [אין מתגים בסידור חוץ מאשר במקרים יוצאים מהכלל].

סימני פיסוק – השתמשנו רק בנקודה ובפסיק, ובנקודתיים (דקות) לפני דיבור ישיר. בכל מקום שמסתיים פסוק מן המקרא שמנו שתי נקודות מודגשות, כמו שנהוג בחומשים.

הביאור – מטרתו להסביר את המילים והביטויים היכולים להיות קשים או בלתי מובנים בעיני דובר עברית של דורנו, אם מפני צורתם שאינה שגורה או מפני שהמילה היא נדירה וכדומה. אין הביאור הזה שם לו למטרה להסביר את הכוונות שבתפילה, לא את הפשטיות־השטחיות וכל שכן לא את העמוקות יותר.

הסדר – כדי להקל על הכרת חלוקת התפילה לחטיבותיה קבענו שערים לחטיבות, ומעבר לדף כל שער פירוט חלקיה של החטיבה. כן קבענו בראשי העמודים כותרות, בצד החיצוני של העמוד כותרת כללית המציינת את החטיבה שעומדים בה, ובצד הפנימי כותרת פרטית יותר, המציינת את התפילה שבאותו עמוד. בשולי העמודים מימין ומשמאל – מראי מקומות לפסוקי תנ"ך ולמקורות חז"ל. בתוך העמוד – שמות הברכות והקטעים, הוראות קצרות ודינים מועטים, אלו הנחוצים ביותר בעת התפילה.

'דבר יום ביומו' – הוספנו בסוף הסידור לוח לכל ימי השנה ובו סדרי התפילה בימים המיוחדים, מנהגים ועוד. צורפה ללוח טבלת קריאות בתורה והפטרות למועדים ולימים מיוחדים.

שאיפתנו ותקוותנו שהסדר הנאות שבסידור ובעמודיו, הכותרות המסבירות את הרכב הפסקאות ותוכנן, הביאור המסלק קשיים לשוניים או תחביריים – כל אלה ירחיבו את דעתו של המתפלל באופן שתתפנה לשים את דבריו על לבבו ולכוון בהם, להוציא את תפילתו לא רק מן הפה כי אם גם מן הלב – "אחר כוונת הלב הן הן הדברים". וכן מקווים אנחנו שהסידור הזה יתן לתלמיד, לנוער הישראלי, לציבור המתפללים ולמורים בבתי הספר את אשר הם מצפים לראות בסידור טוב ומשוכלל, ותהיה תפילתנו שלמה כאילו כיוונו בה כל הכוונות שכיוונו אנשי כנסת הגדולה ורבותינו ז"ל. ויהי רצון שנאמר דבר שיתקבל, ולא ניכשל בדבר הלכה, וישמחו בנו חברינו.

ביאורי הסימנים			
קמץ קטן	ֿ	קמץ רחב - רגיל	ֿ
חטף-קמץ	ֿ׃		
שוא נע נשמע כ'חצי' סגול	ֿ׃	שווא נח העיצור ללא תנועה	ֿ׃
הטעמה מלעיל	ֿ̣	הטעמה מלרע	ֿ̣
נקודתיים מודגשות וזוויתיות בסוף פסוק	ֿ — :	נקודתיים דקות לפני דיבור ישיר (מובאה)	ֿ — :

כוונות שם ה'

כשהוא נוטל ידיו, או שמברך על הפירות או על המצוות השגורות בפי כל אדם - יכוון לבו לשם בוראו אשר הפליא חסדו עמו, ונתן לו הפירות או הלחם ליהנות מהם, וציווהו על המצוות. ולא יעשה כאדם העושה דבר מתוך הרגל, ומוציא דברים מפיו בלא מחשבה...

כשיזכיר שם אדני - יכוון פירוש דרך קריאתו: אדון הכל, וגם פירוש צורת כתיבתו הוי"ה - נמצא וקיים והיה והוה ויהיה. וכשיזכיר אלהים - יכוון: תקיף ובעל היכולת ובעל כל הכוחות כולם.

ולדעת הגר"א לפי עיקר הדין אין צריך לכוון תמיד אלא פירוש קריאתו: אדון הכל, כי בכל מקום הולכים אחר הקריאה אף שיש בכתיבה סודות גדולים. לבד מאשר בשמות ה' שבקריאת שמע, שם צריך לכוון אדון הכל וגם נמצא וקיים והיה והוה ויהיה.

(ע"פ שולחן ערוך אורח חיים סימן ה ומשנה ברורה)

תקציר סדר עדיפויות למאחר להגיע לבית הכנסת

עיקר התפילה בציבור הוא אמירת תפילת העמידה עם הציבור, כאשר רצוי מאוד להתחיל את אמירת העמידה יחד עם הציבור. לכן המאחר צריך להעריך את הזמן שיש לו, ועל פי ניסיונו להחליט אם ועל מה לדלג כדי להגיע לתפילת העמידה עם הציבור בקצב תפילה סביר.

בשחרית - בברכות השחר אין לדלג על ברכות 'על נטילת ידיים', 'אשר יצר' ו'אלוהי נשמה', וכן על ברכות התורה עם פסוקי ברכת כהנים והברייתא 'אלו דברים', ואין לדלג על 'ברוך שאמר', 'אשרי' עד 'מעשה ועד עולם הללויה' וברכת 'ישתבח' (בשבת ויו"ט מ'נשמת'), וקריאת שמע עם ברכותיה. אם יש עוד מעט זמן - יש להוסיף לפני 'ישתבח' (בשבת ויו"ט לפני 'נשמת') את חמשת פרקי 'הללויה' (עד 'כל הנשמה תהלל יה הללויה'). אם יש עוד מעט זמן - יש לומר לפני 'ברוך שאמר' את שאר ברכות השחר.

מי שדילג חייב להשלים בהזדמנות הראשונה את אמירת ברכות השחר ופרקי 'הללויה'.

במנחה - יש להתחיל מיד בתפילה העמידה ולהשלים את 'אשרי' אחרי התפילה.

בערבית - מי שהגיע לבית הכנסת ורואה שלא יספיק לומר את תפילת העמידה עם הציבור - צריך לשנות את הסדר, ולומר קודם תפילת עמידה עם הציבור ורק אחרי התפילה להשלים את קריאת שמע וברכותיה.

(ע"פ שו"ע או"ח סי' קט והפוסקים)

להמתין לסיום הברכה לפני עניית 'אמן' וכדומה

אין המקרא שקורא 'כהנים' רשאי לקרות 'כהנים' עד שיכלה מפי הציבור 'אמן' שעונים אחר ברכת מודים; ואין הכהנים רשאים להתחיל ברכת 'אשר קדשנו בקדושתו של אהרן' עד שתכלה קריאת 'כהנים' מפי הקורא; והש"ץ לא יתחיל להקרות את התיבה 'ברוך' קודם שסיימו הציבור 'אמן'; ורק אחר שתכלה התיבה 'ברוך' מפי הש"ץ אז מותרים הכהנים להתחיל 'ברוך', וכך בכל תיבה של ברכת כהנים, כדי שישמעו הציבור התיבה יפה מפי הכהנים; והש"ץ לא יתחיל להקרות תיבה אחרת עד שסיימו הכהנים התיבה שלפניה; ואין הציבור עונים 'אמן' אחר כל ברכה עד שתכלה אותה ברכה מפי הכהנים; והש"ץ אינו רשאי להתחיל 'אר' 'ישא' עד שיכלה 'אמן' מפי הציבור, וגם לא יתחילו הכהנים 'ריבון העולמים' כו' עד שיכלה 'אמן' מפי הציבור. וכך יש לש"ץ ולציבור לנהוג בקדיש ובחזרת הש"ץ ובכל הברכות.

(ע"פ שו"ע או"ח סי' קכח סע' יח ומשנה ברורה שם)

תמצית דיני ההפסקות בתפילה בין "ברוך שאמר" לסוף תפילה עמידה

א. זוהי תמצית, ישנם פרטים שבמחלוקת או שיש בהם הסתייגויות נוספות.

ב. לעניינת "ברוך הוא וברוך שמו" אין מפסיקים כלל.

ג. מותר להפסיק בדיבור קצר במהלך "פסוקי דזמרה" כדי למנוע פגיעה ביהודי או נזק משמעותי.

המקום בתפילה

בזמן תפילת העמידה	קריאת שמע וברכותיה		במהלך "פסוקי דזמרה"	האמירה
	באמצע ברכה או פרק	בין הברכות והפרקים		
כל הפסקה אסורה!	אסור	מותר	מותר	"אמן"
	רק "קדוש" וכו' ו"ברוך" וכו'	מותר		פסוקי הקדושה
	ישחה ויאמר רק "מודים אנחנו לך"			"מודים דרבנן"
	מותר			ענייה ל"ברכו": "ברוך ה' המבורך לעולם ועד"
	אסור			אם נקרא לעלות לתורה
	אסור			ברכת ברקים ורעמים וכד'
	אסור. יניח, ויברך אחרי תפילת עמידה			ברכה על טלית או תפילין שהגיעו אליו עכשיו

לוח האותיות וההברות

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ך ל מ ם
 נ ן ס ע פ ף צ ץ ק ר ש ת
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ך ל מ ם
 נ ן ס ע פ ף צ ץ ק ר ש ת
 א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ך ל מ ם
 נ ן ס ע פ ף צ ץ ק ר ש ת

א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ך ך ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ך ך ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 או בו בּו גּו דּו הּו וּו זּו חּו טּו יּו כּו כּוּ לּוּ מּוּ נוּ סּו עּו
 פּו פּוּ צּו קּו רּו שּו שּוּ תּו

א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 א י ב י בּי גּי דּי הּי וּי זּי חּי טּי יּי כּי כּיּ לּי מּי נּי סּי עּי פּי
 פּי צּי קּי רּי שּי שּיּ תּי

או בו בּו גּו דּו הּו וּו זּו חּו טּו יּו כּו כּוּ לּוּ מּוּ נוּ סּו עּו
 פּו פּוּ צּו קּו רּו שּו שּוּ תּו

א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 א ב ב ג ד ה ו ז ח ט י כ כ ל מ נ ס ע פ פ צ ק ר ש ש ת
 אָהֶחֶע אֶהֶחֶע אֵהֶחֶע

התוכן

שער הברכות	8.....	כוונות שם ה'
133..... הפרשת תרומות ומעשרות	9.....	תקציר סדר עדיפויות למאחר
134..... הפרשת חלה	10.....	תמצית דיני ההפסקות בתפילה
134..... נטילת ידיים לפת וברכת המזון	11.....	לוח האותיות וההברות
145..... ברכות הנהנין		שער הבוקר
146..... ברכה אחרונה מעין שלוש	17.....	ברכות השחר
147..... ברכה אחרונה בורא נפשות	20.....	לבישת ציצית ועטיפת טלית
147..... ברכת הזמן (שהחיינו)	21.....	הנחת תפילין
147..... ברכות הריח	24.....	אדון עולם
148..... ברכות הראייה	33.....	סדר הקרבנות
148..... ברכת הגשמים	45.....	קדיש דרבנן
151..... ברכת הגומל	50.....	פסוקי דזמרה
152..... ברכות השמיעה	62.....	קריאת שמע וברכותיה
153..... אבלות	71.....	שמונה עשרה
154..... ברכות המצוות	84.....	תחנון
סדר קידושין ונישואין ושבע ברכות	86.....	אבינו מלכנו
154.....	95.....	הוצאת ספר תורה
156..... ברית מילה	98.....	מי שבירך
162..... פדיון הבן	100.....	אשרי
	102.....	קדושה דסידרא
שער מנחה ומעריב	106.....	הכנסת ספר תורה
165..... אשרי	109.....	שיר של יום
167..... שמונה עשרה	113.....	קדיש יתום
181..... תחנון	114.....	ברכי נפשי (לראש חודש)
183..... אבינו מלכנו	116.....	אין כאלהינו, פיתום הקטורת
187..... עלינו לשבח	120.....	קדיש דרבנן
190..... לדוד ה' אורי וישעי	121.....	עלינו לשבח
192..... ערבית (שיר המעלות)	124.....	לדוד ה' אורי וישעי
193..... קריאת שמע וברכותיה	125.....	תפילה לרפואת חולה
199..... שמונה עשרה	126.....	שש זכירות
210..... ויהי נועם למוצ"ש	127.....	קיצור י"ג עיקרים
218..... ספירת העומר	128.....	תפילה קצרה הביננו
222..... קריאת שמע שעל המיטה	129.....	תפילת הדרך
	130.....	תפילה אחרי חלום רע

363	הכנסת ספר תורה
365	מוסף לשבת
376	אין כאלהינו
379	קדיש דרבנן
380	עלינו לשבח
382	שיר הכבוד (אנעים זמירות)
385	זמירות שלפני קידוש
388	קידוש ליום שבת
389	זמירות ליום שבת
397	מנחה לשבת (אשרי)
408	תפילת שבע
415	צדקתך
420	ברכי נפשי ושירי המעלות
427	פרקי אבות
453	זמירות לסעודה שלישית
סדר מוצאי שבת	
458	לדוד, ברוך ה' צורי
459	אליהו הנביא
461	הבדלה
462	זמירות למוצאי שבת
468	פסוקי ברכה (ויתן לך)
שער ראש חודש	
475	קידוש לבנה
480	הלל
486	מוסף לראש חודש
שער שלוש רגלים	
497	תפילת שבע ליום טוב
506	סדר אושפיזין
507	תפילה כשיוצאים מן הסוכה
508	קידוש לליל יום טוב
510	סדר נטילת לולב
511	סדר הקפות לשמחת תורה
515	הזכרת נשמות

שער שבת	
229	עירובין (תחומין, חצרות ותבשילין)
230	הדלקת הנרות
231	שיר השירים
237	מנחה לערב שבת (הודו)
239	ידיד נפש
240	קבלת שבת
248	במה מדליקין
251	כגוונא
	קריאת שמע וברכותיה לשבת ויו"ט
252	
257	תפילת שבע לליל שבת
264	ויכולו, מגן אבות
270	ברכת הבנים
271	שלום עליכם
273	אשת חיל
278	קידוש לליל שבת
279	זמירות לליל שבת
291	שחרית לשבת ויום טוב (הודו)
305	ברוך שאמר
317	נשמת (ברכת השיר)
321	קריאת שמע וברכותיה
333	תפילת שבע
343	שיר של יום
347	הוצאת ספר תורה
352	ברכת הגומל
352	מי שבירך לחולה
354	ברכות ההפטר
356	יקום פורקן
358	תפילה לשלום המדינה
359	מי שבירך לחיילי צה"ל
359	מי שבירך לשבויים
360	ברכת החודש
361	אב הרחמים
362	אשרי

694.....	לשביעי של פסח.....	518.....	יה אלי.....
701.....	לשבועות (אקדמות).....	519.....	מוסף לשלוש רגלים.....
714.....	ליום ראשון של סוכות.....	532.....	קידושא רבה ליום טוב.....
719.....	לחול המועד סוכות.....	533.....	פיוטי טל.....
721.....	להושענא רבה.....	535.....	פיוטי גשם.....
721.....	לשבת של חול המועד סוכות.....	537.....	סדר מנחה ליום טוב.....
723.....	לשמחת תורה.....	537.....	סדר ערבית למוצאי יום טוב.....
724.....	רשות לחתן תורה.....	537.....	סדר הושענות.....
726.....	רשות לחתן בראשית.....	543.....	הושענות ליום השבת.....
731.....	לחנוכה.....	546.....	הושענות להושענא רבה.....
737.....	לפורים.....		
737.....	לתשעה באב.....		
742.....	טבלת הקריאות וההפטרות.....		
747.....	תהלים		
813.....	דבר יום ביומו		
			שער ימי ההודאות
		565.....	הדלקת נרות חנוכה.....
		567.....	סדר פורים.....
		569.....	סדר יום העצמאות.....
		577.....	סדר יום ירושלים.....
			שער הסליחות
842.....	תיקון חצות.....	581.....	לעשרה בטבת.....
848.....	התרת נדרים בערב ר"ה.....	591.....	סיום הסליחות (זכור רחמיך).....
850.....	אגרת הרמב"ן.....	599.....	לתענית אסתר.....
852.....	תפילות לפני ואחרי לימוד תורה.....	610.....	לשבעה עשר בתמוז.....
853.....	לוח ברכות הנהנין		
859.....	מפתח עניינים מפורט		
			שער הקריאות בתורה וההפטרות
			סדר פרשיות למנחה בשבת ולשני
		623.....	וחמישי.....
		673.....	לראש חודש.....
		674.....	לתענית ציבור.....
		677.....	ליום טוב ראשון של פסח.....
		681.....	ליום ראשון של חול המועד פסח.....
		685.....	ליום שני של חול המועד פסח.....
		686.....	ליום שלישי של חול המועד פסח.....
		687.....	ליום רביעי של חול המועד פסח.....
		689.....	ליום חמישי של חול המועד פסח.....
		690.....	לשבת חול המועד פסח וסוכות.....

ש ע ר ה ב ו ק ר

ברכות השחר
ציצית, תפילין
תפילת השחר
סדר הקרבנות
פסוקי דזמרה
קריאת שמע וברכותיה
שמונה עשרה
תחנון
קדושה דסידרא
שיר של יום
סיום התפילה
אמירות שלאחר התפילה
תפילת הדרך

השכמת הבוקר

“יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו”

(שולחן ערוך, אורח חיים א, א)

בהקיץ האדם משנתו יחשוב מיד כי מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אשר מלוא כל הארץ כבודו, עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שכתוב: “אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו, נאום ה', הלווא את השמים ואת הארץ אני מלא, נאום ה'” (ירמיה כג). ויקיים מה שנאמר על ידי נעים זמירות ישראל:

תהלים טז

“שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדֵי תְמִיד”

יודה לקדוש ברוך הוא שהחזיר לו את נשמתו, ויאמר (אפילו לפני נטילת ידיים):

גברים אומרים:	נשים אומרות:
מִוֹדָה אָנִי לְפָנֶיךָ,	מִוֹדָה אָנִי לְפָנֶיךָ,
מֶלֶךְ חַי וְקַיִם, שֶׁהַחַזְרַת בֵּי נַשְׁמָתִי בְּחַמְלָה,	מֶלֶךְ חַי וְקַיִם, שֶׁהַחַזְרַת בֵּי נַשְׁמָתִי בְּחַמְלָה,
רַבָּה אֲמוּנָתְךָ.	רַבָּה אֲמוּנָתְךָ.

ברכות השחר

אחרי שנטל ידיו שלוש פעמים כל אחת לסירוגין (תחילה יד ימין ואחר כך יד שמאל ושוב יד ימין ולאחריה יד שמאל וכו'), ורחץ פיו ופניו ועשה צרכיו ולבש בגדיו ונעל נעליו, יטול ידיו שנית פעמיים ויברך:

ברכת נטילת ידיים

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.

ברכת אשר יצר

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
יָצַר אֶת הָאָדָם בְּחַכְמָה, וּבָרָא בּוֹ נְקָבִים נְקָבִים,
חַלּוּלִים חַלּוּלִים. גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ,

וְקַיִם - (לעולם). בְּחַמְלָה - ברחמים. רַבָּה אֲמוּנָתְךָ - נאמנותך רבה
(להחזיר את הנשמות).

נטילת - רחיצת.

נְקָבִים - איברים פתוחים (כגון האף והפה). חַלּוּלִים - איברים סגורים ובתוכם
חלל (כגון הקיבה והלב). לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ - לפניך ה'.

שָׁאֵם יִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם אִי
אֶפְשָׁר לְהִתְקִים וְלַעֲמֹד לְפָנֶיךָ אֶפְלוֹ שְׁעָה אַחַת.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, רוֹפֵא כָּל בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת.

ברכת 'נשמה'

אֱלֹהֵי, נִשְׁמָה שְׁנַתַּת בִּי טְהוֹרָה הִיא. אַתָּה בְּרֵאתָהּ,
אַתָּה יִצְרַתָּהּ, אַתָּה נִפְחַתָּהּ בִּי, וְאַתָּה מְשַׁמְרָהּ
בְּקִרְבִּי, וְאַתָּה עֲתִיד לְטָלְהָ מִמְּנִי וּלְהַחְזִירָהּ
בִּי לְעֲתִיד לְבֹוא. כָּל זְמַן שֶׁהַנִּשְׁמָה בְּקִרְבִּי

נשים אומרות:

גברים אומרים:

מִוְדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ, | מִוְדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ,

יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, רְבוּן כָּל הַמַּעֲשִׂים,
אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר
נְשָׁמוֹת לְפָגְרִים מְתִים.

ברכות התורה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לַעֲסֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה.
וְהָעֶרְב נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ
וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֹאצְאֵינוּ
וְצֹאצְאֵי צֹאצְאֵינוּ וְצֹאצְאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ

שָׁאֵם יִפְתַּח - (איבר סגור). אוֹ יִסְתֵּם - (איבר פתוח). לְהִתְקִים - לחיות.
וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת - עושה פלאים.

לְטָלְהָ - לקחתה. לְעֲתִיד לְבֹוא - מחר ובכל יום יום, וגם בתחיית המתים.
רְבוּן - אדון. לְפָגְרִים מְתִים - (השינה יש בה מעין מיתה).

לַעֲסֹק - ללמוד (תמיד). וְהָעֶרְב - והמתק. וְצֹאצְאֵינוּ - ילדינו, תולדותינו.

יִדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתְךָ לְשִׁמְהָ. בְּרוּךְ אַתָּה
יהוה, הַמְלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה יהוה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר
בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
יהוה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

פרשת ברכת כהנים

במדבר ו יִדְבַר יהוה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בָּנָיו
לֵאמֹר, כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמֹר לָהֶם: יְבָרְכֶךָ
יהוה וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יהוה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יִשָּׂא יהוה
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: וְשָׂמָּה אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי אֲבָרְכֶם:

אלו דברים שאין להם שעור: הפאה והבכורים והראיון
וגמילות חסדים ותלמוד תורה.

אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן
קיימת לו לעולם הבא, ואלו הן: כבוד אב ואם, וגמילות
חסדים, והשפמת בית המדרש שחרית וערבית, והכנסת
אורחים, ובקור חולים, והכנסת פלה, ולוית הפת, ועיון
תפלה, והקאת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו,
ותלמוד תורה כנגד כלם.

לְשִׁמְהָ – ללמוד כדי לקיים אותה, וללא כוונת זרות.

יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ – יראה לך פנים מאירות. וַיַּחֲנֶךָ – יתן לך חן. וְשָׂמָּה אֶת
שְׁמִי – יברכו בשמי. וְאֲנִי אֲבָרְכֶם – את הכהנים (ואפשר לפרש: את ישראל).

שְׁעוֹר – מדה קבועה (מוטב להרבות, אפשר למעט). הַפָּאָה – מצות פאה
(התורה ציוותה להשאיר בשדה בשעת הקציר והקטיף פינה עם שיבולים ופירות
לעניים). הַרְאִיוֹן – עולת ראייה שמביאים העולים לרגל. וְגַמְלוֹת חֲסָדִים –
לעשות טובות זה לזה. וְתַלְמוּד תּוֹרָה – ללמוד תורה.

אוֹכֵל פְּרוּתֵיהֶם – נהנה מהתוצאות. וְהִקְרָן – שכר המצוה. וְעִיוֹן תְּפִלָּה –
להתעמק בתפילה. כְּנֶגֶד כָּלֶם – ערכו כערך כולם.

לבישת ציצית

זמן ציצית משכייר בין תכלת ללבן (כ-50 דקות לפני הזריחה).
לפני שלובש טלית קטן יבדוק את הציציות, ואח"כ יברך בעמידה:

ברכת ציצית

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת צִיצִית.**

אחרי שלבש יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתִּהְיֶה חֲשׂוּבָה מִצְוַת
צִיצִית לְפָנֶיךָ כְּאֵלֶּה קִיּוּמֶיהָ בְּכֹל פְּרֻטְיָהּ וְדִקְדּוּקֶיהָ וְכִנּוּנֶיהָ וְתַרְיָגָהּ
מִצְוֹת הַתְּלוּיֹת בָּהּ. אָמֵן סְלָה.

עטיפת טלית

יבדוק את הציציות ויאמר:

בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת יְהוָה, יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד, הוּד וְהֶדָר תהלים קד
לְבָשֶׁת: עֹטָה אֹר כְּשֶׁלְמָה, נוּטָה שְׁמַיִם כְּרִיעָה:

יש נוהגים לומר:

לְשֵׁם יְחֻד־קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, בְּדַחֲלִילָה וְרַחֲמִימָה, לְיַחַד שֵׁם
י"ה בּו"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הַרִינִי מִתְעַטֵּף בְּצִיצִית,
כֵּן תִּתְעַטֵּף נִשְׁמָתִי וְרַמ"ח אֵיבָרֵי וְשֵׁס"ה גִּידֵי בְּאוֹר הַצִּיצִית הָעוֹלָה
תַּרְיָג. וְכֹשֶׁם שְׂאֲנִי מִתְּכַסֶּה בְּטִלִּית בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּךָּ אֲזַכֶּה לְחֻלּוּקָא
דְּרַבְּנָן וְלִטְלִית נְאֻה לְעוֹלָם הַבָּא בְּגֵן עֵדֵן. וְעַל יְדֵי מִצְוֹת צִיצִית תִּנְצֵל
נַפְשֵׁי רוּחֵי וְנִשְׁמָתֵי וְתַפְלְתֵי מִן הַחִיצוֹנִים. וְהַטְלִית תִּפְרֹשׁ כְּנַפְיָהּ
עֲלֵיהֶם וְתַצִּילֵם, כְּנִשְׂר יַעִיר קָנוּ עַל גּוֹזְלָיו יְרַחֵף. וְתִהְיֶה חֲשׂוּבָה מִצְוֹת דברים לב
צִיצִית לְפָנֶי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֵלֶּה קִיּוּמֶיהָ בְּכֹל פְּרֻטְיָהּ וְדִקְדּוּקֶיהָ
וְכִנּוּנֶיהָ וְתַרְיָגָהּ מִצְוֹת הַתְּלוּיֹת בָּהּ. אָמֵן סְלָה.

עֹטָה אֹר – מתעטף באור. כְּשֶׁלְמָה – כמו בשמלה. נוּטָה – מותח.
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא – הקדוש ברוך הוא. וְשְׂכִינְתָּהּ – ושכינתו. בְּדַחֲלִילוֹ
וְרַחֲמֵי – ביאה ובאהבה. בְּיַחְוּדָא שְׁלִים – בייחוד שלם. וְרַמ"ח – מאתיים
ארבעים ושמונה. וְשֵׁס"ה – שלוש מאות שישים וחמישה. הָעוֹלָה – בגימטריה
(סיכום האותיות במספרים: ציצית=ת"ר, ובתוספת שמונה חוטמים וחמישה קשרים
שבציצית=תרי"ג). תַּרְיָג – שש מאות ושלוש עשרה. לְחֻלּוּקָא דְּרַבְּנָן – לכבוד
של חכמים. מִן הַחִיצוֹנִים – מכוחות הטומאה. תִּפְרֹשׁ כְּנַפְיָהּ עֲלֵיהֶם – על
נפשי, רוחי ונשמתי. וְדִקְדּוּקֶיהָ – ודיוקיה.

לפני העטיפה יברך בעמידה:

ברכת טלית

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית.

יתעטף ראשו ורובו בטלית ויעמוד מעוטף כדי הילוך ארבע אמות ויאמר:

מֵה יִקָּר חֲסֵדְךָ אֱלֹהִים, וּבְנֵי אָדָם בְּצַל כְּנָפֶיךָ יִחְסִינֶן: ^{תהלים לו}
יְרִינֵן מִדְּשָׁן בֵּיתְךָ, וְנַחַל עֲדֻנְיֶךָ תִּשְׁקֶם: כִּי עִמָּךְ מְקוֹר
חַיִּים, בְּאוֹרְךָ נִרְאָה אור: מִשֶּׁךְ חֲסֵדְךָ לִידְעֶיךָ, וְצִדְקָתְךָ
לְיִשְׂרָאֵל:

הנחת תפילין

יש נוהגים לומר:

לְשֵׁם יְחִוּד קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתָּה, בְּדַחֲלִילָה וְרַחֲמִימָה, לְיַחַד שֵׁם י"ה
בו"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

הַנְּנִי מִכּוֹן בְּהַנְּחַת תְּפִלִּין לְקִיָּם מִצְוַת בּוֹרְאִי, שְׁצִוָּנוּ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין,
כְּכַתוּב בְּתוֹרָתוֹ: וְקִשְׂרָתֶם לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ: וְהָיוּ
אֲרִבְעַ פְּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ: שְׁמַע, וְהָיָה אִם שָׁמַע, קִדְּשׁ לִי, וְהָיָה כִּי יִבְאֶךָ, שְׂמֵשׁ
בְּהֵן יַחֲוּדוּ וְאַחֲדוּתוֹ: יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ בְּעוֹלָם, וְשֶׁנִּזְכָּר נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעָשָׂה
עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם, וְאֲשֶׁר לֹא הִכָּה וְהִמָּשְׁלָה בְּעֵלְיוֹנֵים
וּבַתְּחִתּוֹנִים לְעֲשׂוֹת בְּהֵם כְּרַצוֹנוֹ. וְצִוָּנוּ לְהַנִּיחַ עַל הַיָּד לְזִכְרוֹן זְרוּעַ
הַנְּטוּיָה, וְשֶׁהָיָה נֶגֶד הַלֵּב לְשַׁעֲבֵד בְּזֶה תְּאוּת וּמַחְשָׁבוֹת לְבַנו לְעַבְדוּתוֹ
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְעַל הָרֵאשׁ נֶגֶד הַמַּח, שֶׁהַנְּשָׂמָה שְׁבִמְחֵי עִם שְׂאָר חוּשֵׁי
וּכְחוּמֵי כָּלֶם יִהְיוּ מְשַׁעֲבָדִים לְעַבְדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וּמִשְׁפַּע מִצְוַת תְּפִלִּין
יִתְמַשֵּׁף עָלֶי לְהִיּוֹת לִי חַיִּים אֲרִכִּים וְשִׁפְעַ קִדְּשׁ וּמַחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת: בְּלִי
הַרְהוּר חֲטָא וְעוֹן כָּלָל, וְשֶׁלֹּא יִפְתָּנוּ וְלֹא יִתְגַּרְהַ בְּנו יִצְרַח הָרַע, וְיִנְיַחְנוּ
לְעַבְד אֶת יְהוָה בְּאֲשֶׁר עִם לְכַבְּנוּ.

יְחִסּוּיָן - יחסו, ימצאו מגן ומחסה. יְרִינֵן מִדְּשָׁן בֵּיתְךָ - ישבעו מן המשמנים
שבאצרותיך. וְנַחַל עֲדֻנְיֶךָ - ומנחל תענוגיך. עִמָּךְ - בידך. מִשֶּׁךְ חֲסֵדְךָ -
הטה חסדך. קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא - הקדוש ברוך הוא. וְשִׁכְיִנְתָּה - ושכינתה.
בְּדַחֲלִילָה וְרַחֲמִימָה - ביראה ובאהבה. בְּיַחְוּדָא שְׁלִים - ביחוד שלם.
יַחֲוּדוּ וְאַחֲדוּתוֹ - שהוא אחד ויחיד בעולמו. זְרוּעַ הַנְּטוּיָה - שהוציאנו
בה ממצרים (דברים ד). וְשֶׁהָיָה נֶגֶד הַלֵּב - התפילה של יד מונחת על הזרוע
קרוב ללב. וּמִשְׁפַּע מִצְוַת תְּפִלִּין - ומהשפעת (קדושת) מצות תפילין. וְשִׁפְעַ
קִדְּשׁ - השפעה של קדושה.

ויהי רצון מלפניך, יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא חשוכה מצות הנחת תפילין לפני הקדוש ברוך הוא כאלו קימתיה בכל פרטיה ודקדוקיה וכגנותיה ותרי"ג מצות התלויות בה. אמן סלה:

יניח את התפילה של יד על הקיבורת (השריר שבחלק העליון של היד) של שמאל (איטר - על של ימין), נטויה מעט לצד הלב, ולפני הקשירה יברך:

ברכת תפילין

**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר
קדשנו במצותיו, וצונו להניח תפילין.**

מיד יהדק (יקשור) את הרצועה ויכרוך בה שבע כריכות סביב הזרוע, ותיכף בלי הפסק יניח את התפילה של ראש על מקומה על השערות שממעל למצח מול בין העיניים, ולפני הידוק הרצועה יברך בלחש (ויש שאינם מברכים על של ראש, אלא אם טעה והפסיק בדיבור בין של יד לשל ראש):

**ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר
קדשנו במצותיו, וצונו על מצות תפילין.**

ומיד יהדק את הרצועה לראשו, ואחר הידוק יאמר:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

קשר הרצועה של ראש יהיה מעל העורך, למעלה מן הגומא.

יש נוהגים לומר:

ומחכמתך אל עליון תאציל עלי, ומבינתך תבינני, ובחסדך תגדיל עלי,
ובגבורתך תצמית אויבי וקמי. ושמך הטוב תריק על שבעה קני המנורה,
להשפיע טובך לבריותיך. פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון: ההלים קמה

יכרוך ברצועה של יד שלוש כריכות סביב האצבע האמצעית, ויאמר:

וארשתיך לי לעולם, וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד הושע ב
וברחמים: וארשתיך לי באמונה, וידעת את יהוה:

תאציל - תשפיע. תצמית - תכריח. ושמך הטוב וכו' - סמל לחכמת התורה, השפע הרוחני (השמך והמנורה מרמזים על חכמת התורה; כי נר מצוה ותורה אור. משלי ו). פותח את וכו' - שפע גשמי (עושר ופרנסה).
וארשתיך וכו' - (משל, ה' יתקשר עם ישראל לעולם כמו ארוס וארוסה).

אחר הנחת תפילין יש נוהגים לקרוא פרשיות אלה:

פרשת קדש לי

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: קֹדֵשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם שְׂמֹת יג
בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה, לִי הוּא: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה'עֵם
זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאָתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים, כִּי
בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה, וְלֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ: הַיּוֹם אַתֶּם
יֹצְאִים, בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב: וְהָיָה כִּי יָבִיאָךְ יְהוָה אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לְךָ,
אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ, וְעַבְדְּתָךְ אֶת הָעַבְדָּה הַזֹּאת בְּחֹדֶשׁ הַזֶּה:
שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מִצַּת, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חָג לַיהוָה: מִצּוֹת
יֵאָכֵל אֶת שִׁבְעַת הַיָּמִים, וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֶמֶץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ
שָׂאֵר בְּכָל גְּבֻלְךָ: וְהַגְדַּתְּ לְבָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעֶבְרַת זֶה
עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם: וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ וּלְזִכְרוֹן
בֵּין עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ, כִּי בְּיַד חֲזָקָה הוֹצֵאתָ
יְהוָה מִמִּצְרַיִם: וְשִׁמְרָתָךְ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ, מִיָּמִים
יְמִימָה:

פרשת והיה כי יביאך

וְהָיָה כִּי יָבִיאָךְ יְהוָה אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלְאַבְרָהָם, ש
וּנְתַנָּה לְךָ: וְהָעַבְרָתְךָ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם לַיהוָה, וְכָל פֶּטֶר שֹׁגֵר בְּהֵמָה
אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה: וְכָל פֶּטֶר חֵמֶר תִּפְדֶּה בְּשֵׂה, וְאִם
לֹא תִפְדֶּה וְעֲרַפְתּוּ, וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִנְיָה תִפְדֶּה: וְהָיָה
כִּי יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךָ מָחָר לֵאמֹר מַה זֹּאת, וְאָמַרְתָּ אֵלָיו, בְּחֹזֶק יָד
הוֹצִיאָנִי יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פְרַעֲה
לְשַׁלְּחָנִי, וַיַּהַרְג יְהוָה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, מִבְּכֹר אָדָם וְעַד
בְּכוֹר בְּהֵמָה, עַל כֵּן אֲנִי זֹכֵחַ לַיהוָה כָּל פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים, וְכָל
בְּכוֹר בְּנֵי אֶפְרָה: וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָהּ וּלְזִכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ, כִּי
בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנִי יְהוָה מִמִּצְרַיִם:

פֶּטֶר כָּל רֶחֶם - הַנּוֹלֵד רֵאשׁוֹן (בְּכוֹר לֹאמו). שָׂאֵר - בַּצֵּק מִחֶמֶץ. שֹׁגֵר - וְלֹד.
וְעֲרַפְתּוּ - תִּשְׁכַּח עוֹרְפוֹ. וְלְזִכְרוֹן - פֶּאֶר, תַּכְשִׁיט.

כשנכנסים לבית הכנסת אומרים:

מה טבו אהליך יַעֲקֹב, מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: במדבר כד

וְאֲנִי בָּרַב חֲסִדֶיךָ אָבּוֹא בֵּיתְךָ, אֲשַׁתְּחֹוּה אֶל הַיִּכַּל תהלים ה

קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ: יְהוּה אֶהְבְּתִי מְעוֹן בֵּיתְךָ וּמְקוֹם שם כו

מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: וְאֲנִי אֲשַׁתְּחֹוה וְאֶכְרַעָה, אֲבָרְכֶהָ שם סט

לִפְנֵי יְהוּה עֲשֵׂי. וְאֲנִי תִפְלְתִי לָךְ יְהוּה עֵת רְצוֹן,

אֱלֹהִים, בָּרַב חֲסִדֶיךָ, עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ:

פיוט

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ בְּטָרֵם כָּל־יִצִּיר נִבְרָא.

לְעַת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצֹךָ כֹּל אֲזִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא.

וְאַחֲרֵי כָּל־זֶה לְבַדּוֹ יִמְלֶךְ נוֹרָא.

וְהוּא הִזְהָ וְהוּא הוֹה וְהוּא יְהִיָּה בְּתַפְאָרָה.

וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה.

בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית וְלוֹ הָעֵז וְהַמְשָׁרָה.

וְהוּא אֵלֵי וְחֵי גּוֹאֲלֵי וְצוּר חֻבְלֵי בְּעֵת צָרָה.

וְהוּא נְסִי וּמְנוּס לִי מִנֵּת כּוֹסֵי בְּיוֹם אֶקְרָא.

בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי בְּעֵת אֵישָׁן וְאֶעֱרָה.

וְעַם רוּחִי גְּוִיָּתִי יְהוּה לִי וְלֹא אֵירָא.

אהליך, מִשְׁכְּנֹתֶיךָ - כינויים לבתי כנסת ולבתי מדרש. בִּירְאָתְךָ - ביראת

ה'. וְאֶכְרַעָה, אֲבָרְכֶהָ - אכרע ברך. עֲשֵׂי - בוראי. עֵת רְצוֹן - בשעת חסד ורחמים. בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ - בישועת אמת (קיימת).

נוֹרָא - אחד מתארי הקדוש ברוך הוא. לְהַמְשִׁיל לוֹ - לדמות לו.

לְהַחְבִּירָה - להיות חבר לו, דומה לו. וְהַמְשָׁרָה - הממשלה (השררה).

וְצוּר - מבטחי. חֻבְלֵי - גורלי. נְסִי - דגלי. וּמְנוּס לִי - אליו אנוס, אברת.

מִנֵּת כּוֹסֵי - חלקי. וְעַם רוּחִי גְּוִיָּתִי - עם רוחי גם גופי (מופקד בידך).

קיצור י"ג עיקרים

יגְדֹל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח, נִמְצָא וְאִין עַת אֵל מְצִיאֹתוֹ.
 אֶחָד וְאִין יְחִיד כְּיְחֻדוֹ, נַעְלָם וְגַם אִין סוּף לְאַחַדוֹתוֹ.
 אִין לוֹ דְמוּת הַגּוֹף וְאִינוּ גוֹף, לֹא נַעֲרַךְ אֱלִיו קְדָשְׁתּוֹ.
 קְדָמוֹן לְכָל דְבָר אֲשֶׁר נִבְרָא, רֵאשׁוֹן וְאִין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ.
 הֵנוּ אַדוֹן עוֹלָם לְכָל נוֹצֵר, יוֹרֵה גְדֻלָּתוֹ וּמְלַכּוֹתוֹ.
 שְׁפַע נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ, אֵל אֲנָשֵׁי סִגְלָתוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ.
 לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד, נִבְיָא וּמִבְיֵט אֶת תְּמוֹנָתוֹ.
 תּוֹרַת אֱמֶת נִתֵּן לְעַמּוֹ אֵל, עַל יַד נִבְיָאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ.
 לֹא יִחְלִיף הָאֵל וְלֹא יִמִּיר, דָּתוֹ, לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ.
 צוּפָה וְיוֹדֵעַ סִתְרֵינוּ, מִבְיֵט לְסוּף דְבָר בְּקִדְמָתוֹ.
 גּוֹמֵל לְאִישׁ־חֶסֶד כְּמַפְעָלוֹ, נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע כְּרִשְׁעָתוֹ.
 יִשְׁלַח לְקֶץ יָמִין מְשִׁיחָנוּ, לְפָדוֹת מִחֲכֵי קֶץ־יִשׁוּעָתוֹ.
 מֵתִים יִחְיֶה אֵל בְּרַב חֶסֶדוֹ, בְּרוּךְ עַד־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ.

ברכות הבוקר

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן
 לְשֹׁכְנֵי בֵּינָהּ לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה.

יגְדֹל - (שמו). וְאִין עַת אֵל מְצִיאֹתוֹ - מציאותו אינה תלויה בזמן. לֹא
 נַעֲרַךְ - אין דמיון. לְכָל נוֹצֵר יוֹרֵה וכו'. כל אדם צריך לעבוד את הבורא
 ולהתפלל אליו. וְלֹא יִמִּיר וכו' - לא יחליף את התורה לאחרת ולא יתנה לעם
 אחר. מִבְיֵט לְסוּף וכו' - הוא יודע מראש סוף כל דבר. גּוֹמֵל וכו' - עושה
 חסד לאדם טוב לפי מעשיו הטובים, ולרשע נותן רע לפי מעשיו הרעים. לְקֶץ
 יָמִין - אחרית הימים. קֶץ יִשׁוּעָתוֹ - הזמן הקבוע לישועתו.
 לְשֹׁכְנֵי - לתרנגול.

גברים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁלֹא עָשִׂי גוֹי.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁלֹא עָשִׂי עֶבֶד.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁלֹא עָשִׂי אִשָּׁה.

נשים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁלֹא עָשִׂי גוֹיָה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁלֹא עָשִׂי שִׁפְחָה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁעָשִׂי כְרָצוֹנוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
פוֹקֵחַ עוֹרִים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
מְלַבֵּשׁ עֲרָמִים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
מְתִיר אֲסוּרִים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
זוֹקֵף כְּפוּפִים.

שֶׁלֹא עָשִׂי גוֹי – מפני שאינו חייב אלא בשבע מצוות בני נח בלבד. שֶׁלֹא עָשִׂי עֶבֶד – עבד 'כנעני' של ישראל, מפני שהוא חייב בקצת מצוות בלבד. שֶׁלֹא עָשִׂי אִשָּׁה – האשה פטורה מחלק מן המצוות שהזמן גרמן. פּוֹקֵחַ עוֹרִים – נותן כוח ראייה בעיניים. מְתִיר אֲסוּרִים – משחרר אסורים (כי בעת השינה האדם כאילו כבול ואינו יכול להניע את איבריו).

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
רוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הַמְכִיז מִצְעָדֵי גִבּוֹר.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֹׁשֶׁבֶת לִי כָּל צָרָכִי.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאָרָה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הַנוֹתֵן לִיעָף כַּחַ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְעַבֵּיר
שָׁנָה מֵעֵינֵי וּתְנוּמָה מֵעַפְעָפִי. וַיְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּרַגְּלֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ,
וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְאֵל תְּבִיאֵנוּ לֹא לַיָּדִי חַטָּא וְלֹא
לַיָּדִי עֲבָרָה וְעוֹן וְלֹא לַיָּדִי נִסְיוֹן וְלֹא לַיָּדִי בְזִיוֹן,
וְאֵל יִשְׁלַט בְּנוֹ יֵצֵר הָרָע, וְהִרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע
וּמִחֶבֶר רָע, וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֵר הַטּוֹב וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים,
וְכַף אֶת יִצְרָנוּ לְהִשְׁתַּעֲבֵד לָךְ, וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם
לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ,

רוֹקֵעַ – נוֹטָה, מוֹתֵחַ. הַמְכִיז מִצְעָדֵי גִבּוֹר – הַמְכוּוֹן צַעֲדֵי אָדָם. אוֹזֵר – חוֹגֵר
(משל: ה' חוגר את עמו בגבורה, כחגורה החוגרת את הגוף).
יִצְרָנוּ – הַיֵּצֵר הָרָע שֶׁלָנוּ, תְּשׁוּקָתָנוּ. לְהִשְׁתַּעֲבֵד – לְהִכְנַע.

וְתִגְמְלֵנוּ חֲסֵדִים טוֹבִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַגּוֹמֵל
חֲסֵדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

תפילת רבי

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּצִילֵנִי ברכות טז
הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם מֵעַזֵי פָּנִים וּמַעֲזוֹת פָּנִים, מֵאָדָם רָע,
מֵיֵצֵר רָע, וּמַחְבֵּר רָע, וּמִשָּׂכֵן רָע, וּמִפֹּגַע רָע, מֵעֵין הָרָע,
מִלְּשׁוֹן הָרָע, מִמְּלִשִׁינוֹת, מֵעֲדוֹת שָׁקֵר, מִשִּׁנְאֵת הַבְּרִיּוֹת,
מֵעֲלִילָה, מִמִּיתָה מְשֻׁנָּה, מִחֲלָיִים רָעִים, מִמְּקָרִים רָעִים,
וּמִשָּׁטָן הַמְשַׁחֵת, מִדִּין קָשָׁה, וּמִבְּעַל דִּין קָשָׁה בֵּין
שֶׁהוּא בֶן בְּרִית וּבֵין שְׂאִינוֹ בֶן בְּרִית, וּמִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֵנָם.

יש נוהגים לומר כאן את פרשת העקדה. בשבת ויו"ט מדלגים על התפילה שלפניה.
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וְזָכְרָנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ, וּפָקַדְנוּ בַּפְּקָדָת
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מְשֻׁמֵי שָׁמַי קָדָם, וְזָכַר לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶהְבֵּת
הַקְּדָמוֹנִים אֲבָרְהָם: יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד וְאֶת
הַשְּׂבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, וְאֶת הַעֲקֵדָה שֶׁעָקַד
אֶת יִצְחָק בָּנוּ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, כְּפָתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

פרשת העקדה

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נֹסָה אֶת אַבְרָהָם, בראשית כב
וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר הִנְנִי: וַיֹּאמֶר, קַח נָא אֶת
בְּנֶךְ אֶת יִחִידְךָ אֲשֶׁר אֶהְבֵּת אֶת יִצְחָק, וְלֶךְ לְךָ אֶל אֶרֶץ
הַמִּרְיָה, וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר
אֱלֹהִים: וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֵשׂ אֶת חֲמורוֹ, וַיִּקַּח אֶת
שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ, וַיִּבְקַע עֲצֵי עֹלָה וַיִּקֶּם
וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי,
וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו, וַיִּרְא אֶת הַמָּקוֹם מְרַחֵק:

מֵעַזֵי פָּנִים – מאנשים חצופים. וּמַעֲזוֹת פָּנִים – מחוצפה. וּמִפֹּגַע – מקרה.
מֵעֲלִילָה – חשד. וּמִבְּעַל דִּין – יריב, שונא. בֶּן בְּרִית – יהודי.
מְשֻׁמֵי שָׁמַי קָדָם – משמי השמים העליונים (הקדמונים).

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו שָׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר, וְאֲנִי
 וְהַנֶּעֱרָר גִּלְכָּה עַד כֹּה, וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוָבָה אֵלֵיכֶם: וַיִּקַּח
 אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֵלֶה וַיִּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ, וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת
 הָאֵשׁ וְאֶת הַמֶּאֱכָלֶת וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל
 אַבְרָהָם אָבִיו, וַיֹּאמֶר אָבִי, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי בְנִי, וַיֹּאמֶר הִנֵּה
 הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִיִּה הַשָּׂה לְעֵלֶה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים
 יִרְאֶה לוֹ הַשָּׂה לְעֵלֶה בְנִי, וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל
 הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים, וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת
 הַמִּזְבֵּחַ, וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים, וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, וַיִּשֶׂם
 אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לְעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יָדוֹ
 וַיִּקַּח אֶת הַמֶּאֱכָלֶת לְשַׁחֵט אֶת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֵּאדָּ
 יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר, אַבְרָהָם אַבְרָהָם, וַיֹּאמֶר הַנְּנִי:
 וַיֹּאמֶר, אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנֶּעֱרָר וְאֵל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה, כִּי
 עֲתָה יִדְעֵתִי כִּי יִרְאֵ אֱלֹהִים אִתָּהּ, וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֶךָ אֶת
 יַחֲדָדָּ מִמֶּנִּי: וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְאֵ וְהִנֵּה אֵיל, אַחֲרַי
 נֶאֱחָז בְּסֹבֵף בְּקִרְנָיו, וַיִּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ
 לְעֵלֶה תַּחַת בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא יְהוָה
 יִרְאֶה, אֲשֶׁר יֹאמֶר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יִרְאֶה: וַיִּקְרָא מִלֵּאדָּ
 יְהוָה אֶל אַבְרָהָם שְׁנֵיתָ מִן הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר, כִּי נִשְׁבַּעְתִּי
 נְאֻם יְהוָה, כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חֲשַׁכְתָּ
 אֶת בְּנֶךָ אֶת יַחֲדָדָּ: כִּי בְרַךְ אֲבִרְכְּךָ וְהִרְבָּה אַרְבֵּה אֶת
 זַרְעֲךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֲלוֹל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם, וַיִּרְשׁ
 זַרְעֲךָ אֶת שְׁעַר אֵיבָיו: וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֲךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ,
 עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלִּי: וַיָּשֵׁב אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו, וַיִּקְמוּ
 וַיִּלְכוּ יַחְדָּו אֶל בְּאֵר שָׁבַע, וַיָּשֵׁב אַבְרָהָם בְּבֵאֵר שָׁבַע:

הַמֶּאֱכָלֶת - הַסִּכִּין. חֲשַׁכְתָּ - מִנַּעַת. בְּסֹבֵף - עֲנַפִּים סְבוּכִים. אֲשֶׁר יֹאמֶר
 הַיּוֹם בְּהַר ה' יִרְאֶה - הַהַר שֶׁעֲלָיו יִיאֹמַר הַיּוֹם "שְׁלוֹשׁ פַּעֲמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל
 זָכוֹר אֶל פְּנֵי הָאֲדוֹן ה'" (שְׁמוֹת כג). שְׁעַר אֵיבָיו - עֲרֵי אוֹיְבָיו. עֵקֶב - מִפְּנֵי.

כשבת ויום טוב מדלגים על תחינה זאת שלאחר "פרשת העקרה".

רבונו של עולם, כמו שכבש אברהם אבינו את רחמי לעשות רצונך בלבב שלם, כן יכבשו רחמיך את בעסך מעלינו ויגלו רחמיך על מדותיך. ותתנהג עמנו יהוה אלהינו במדת החסד ובמדת הרחמים, ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך ומנחלתך.

וקים לנו יהוה אלהינו את הדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה

ויקרא כו

עבדך כאמור: וזכרת את בריתי יעקוב, ואף את בריתי יצחק, ואף את בריתי אברהם אזכר, והארץ אזכר: ונאמר: ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם, לא מאסתיים ולא געלתיים לכלתם להפר בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם: ונאמר: וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים, אני יהוה: ונאמר:

ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמיך, ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: אם יהיה נדחתך בקצה השמים, משם יקבצך

דברים ל

יהוה אלהיך ומשם יקחך: ונאמר: והביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה, והיטבך והרבך מאבותיך: ונאמר על ידי

נביאיך: יהוה חננו, לך קוינו, היה זרעם לבקרים אף ישועתנו בעת

ישעיה לג

צרה: ונאמר: ועת צרה היא לייעקב וממנה ישע: ונאמר: ככל צרתם

ירמיה ל

לו צר ומלאך פניו הושיעם, באהבתו ובחמלתו הוא גאלם, וינטלם

ישעיה סג

וינשאם כל ימי עולם: ונאמר: מי אל כמוך נשוא עון ועובר על פשע

מיכה ז

לשארית נחלתו, לא החזיק לעד אפו, כי חפץ חסד הוא: ושוב ירחמנו

יכבש עונותינו. ותשליך במצלות ים כל חטאתם: תתן אמת לייעקב,

חסד לאברהם, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם: ונאמר: והביאותים

ישעיה נו

אל הר קדשי, ושמחתים בבית תפלתי, עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי, כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:

התעוררות

לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי, ומודה על

תנא דבי אליהו

פרק כא

האמת, ודובר אמת בלבבו, וישכם ויאמר:

שכבש - הסתיר (התגבר). ויגלו רחמיך על מדותיך - יתגברו רחמיך על

מידת דינך. געלתיים - תיעבתי (מאסתי) אותם. שבותך - היותך בשבי. היה

זרעם לבקרים - היה כוחם ועזרם בכל בוקר. לו צר - צר לו עמהם. ומלאך

פניו - ומלאך שלוח מאיתו. וינטלם - וירוממם. כל ימי עולם - בכל

הדורות. נשוא - מוחל. ועובר - סולח. לעד - לעולם. אפו - כעסו.

רבון כל העולמים ואדוני האדונים, לא על צדקותינו
אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על רחמיך הרבים. מה
אנו, מה חיינו, מה חסדנו, מה צדקנו, מה ישועתנו, מה
כחנו, מה גבורתנו, מה נאמר לפניך יהוה אלהינו ואלהי
אבותינו, הלא כל הגבורים כאין לפניך, ואנשי השם כלא
היו, וחקמים ככלי מדע, ונבונים ככלי השכל, כי רב
מעשיהם תהו, וימי חייהם הכל לפניך, ומותר האדם מן
הבהמה אין, כי הפל הכל. לְבַד הַנְּשֵׂמָה הַטְּהוּרָה שֶׁהִיא
עֲתִידָה לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן לְפָנֶי כֶּסֶף כְּבוֹדֶךָ. וְכָל הַגּוֹיִם כְּאֵין
נִגְדָדָה, שְׁנֹאמַר: הֵן גּוֹיִם כְּמַר מִדְּלִי, וְכִשְׁחַק מֵאֲזַנִּים נִחְשְׁבוּ,
הֵן אֵיִם כְּדָק יִטּוּל:

אבל אנחנו עמך בני ברייתך, בני אברהם אהבך שנשבעת
לו בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעְקַד עַל גְּבִי הַמְּזֻבַּח,
עַד־תֵּעַקֵּב בְּנֶךָ בְּכוֹרֶךָ שֶׁמֵּאֲהַבְתָּךְ שֶׁאַהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשְׁמַחְתָּךְ
שֶׁשְׂמַחְתָּ בוֹ קְרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂרוּן.

לפיכך אנחנו חייבים להודות לך ולשבחך ולפארה ולברך
ולקדש ולתן שבח והודיה לשמך. אשרינו, מה טוב
חלקנו, ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירשתנו. אשרינו,
שאנו משכימים ומעריבים בכתי כנסיות ובכתי מדרשות,
ומיחדים שמך בכל יום תמיד, ואומרים פעמים באהבה:

לא על צדקותינו - לא בזכות צדקותינו. כי על רחמיך הרבים - אלא
על יסוד רחמיך הרבים. מה ישועתנו - מה כוחה של ישועת האדם. ואנשי
השם - ואנשים ידועי שם (מפורסמים). תהו - אפס. ומותר - והיתרון. לְבַד
הַנְּשֵׂמָה וכו' - רק הנשמה שהיא טהורה, רק היא - חשובה. הֵן - הלוא. כְּמַר
מִדְּלִי - כטיפה מהדלי. וְכִשְׁחַק מֵאֲזַנִּים - האבק שעל המאזניים. כְּדָק -
כאבק דק. יִטּוּל - יזרוק.

אבל אנחנו וכו' - אבל יתרונו בזה שאנחנו בני ברייתך, לפיכך אנחנו חייבים
להודות וכו'. שֶׁנֶּשְׂבַעְתָּ לוֹ - (ראה למעלה בעקדת יצחק: "בי נשבעתי").
ירשתנו - התורה שהיא מורשה לנו.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:

דברים 1

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאֶהְבֶּתְךָ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לֵבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מַאֲדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם, עַל לֵבְךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָד וּדְבַרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

אֲתָה הוּא עַד שְׁלֹא נִבְרָא הָעוֹלָם, אֲתָה הוּא מְשַׁנְבְּרָא הָעוֹלָם, אֲתָה הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲתָה הוּא לְעוֹלָם הַבָּא. קִדַּשׁ אֵת שְׁמֶךָ עַל מְקַדְיָשֵׁי שְׁמֶךָ, וְקִדַּשׁ אֵת שְׁמֶךָ בְּעוֹלָמְךָ, וּבִישׁוּעַתְךָ תְּרוּם וְתַגְבִּיָּה קִרְנֶנוּ לְמַעְלָה, וְהוֹשִׁיעֵנו בְּקִרְוֹב לְמַעַן שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ הַמְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ בְּרַבִּים.

אֲתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם הָעֲלִיוֹנִים. אַמֶּת, אֲתָה הוּא רִאשׁוֹן וְאֲתָה הוּא אַחֲרוֹן וּמְבַלְעֵדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים. קִבֵּץ נְפוּצוֹת קוֹיְךָ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ. יִפְרִו וַיִּדְעוּ כָּל בְּאֵי עוֹלָם כִּי אֲתָה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ, עֲלִיוֹן לְכָל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ. אֲתָה עֹשֵׂת אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, אֵת הַיָּם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּם, וּמִי בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ בְּעֲלִיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים שִׂיאֵמַר לְךָ מַה תַּעֲשֶׂה וּמַה תַּפְעֵל. אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים חַי וְקַיִם, עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד בְּעִבּוֹר שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עֲלֵינוּ, וְקַיִם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵת הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ עַל יָדֶיךָ צְפֻנְיָה חוֹזֶךָ, כְּאָמֹר: בְּעַת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם,

צפניה 1

וּבְכָל מַאֲדְךָ – בְּכָל יְכוּלְתְךָ. וְשָׁנַנְתָּם – תִּלְמַד אֵת הַבְּנִים שִׁידְעוּ הֵיטֵב. לְאוֹת עַל יָדְךָ – תְּפִלִּין שֶׁל יָד. לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ – תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. מְקַדְיָשֵׁי שְׁמֶךָ – יִשְׂרָאֵל. בְּעוֹלָמְךָ – בֵּין כָּל הָאוֹמוֹת. קִרְנֶנוּ – כְּבוֹדֵנוּ. נְפוּצוֹת – בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַמְּפֹזְרוֹת בַּתְּפוּצוֹת (בְּגִלוּיּוֹת). קוֹיְךָ – הַמְּקוּוּיִם לִישׁוּעַתְךָ.

וּבַעַת קִבְּצִי אֶתְכֶם, כִּי אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלַתְּהִלָּה בְּכֹל
עַמֵּי הָאָרֶץ, בְּשׂוֹבֵי אֶת שְׂבוֹתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם, אָמַר יְהוָה:

סדר הקרבנות

יש נוהגים לומר כאן את פרשות הכיור ותרומת הדשן.

פרשת הכיור

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכִנּוּ נְחֹשֶׁת
לְרַחֲצָהּ, וְנִתְּתָה אֹתוֹ בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ, וְנִתְּתָה שָׁמָּה
מַיִם: וְרָחֲצוּ אֶהָרָן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם: בְּבֹאֵם
אֶל אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא יָמְתוּ, אוֹ בְּגִשְׁתֶּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ
לְשֵׁרֵת, לְהִקְטִיר אֲשֶׁה לַיהוָה: וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא
יָמְתוּ, וְהָיְתָה לָהֶם חֻק עוֹלָם, לוֹ וּלְזֶרְעוֹ לְדֹרֹתָם:

פרשת תרומת הדשן

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: צֹ אֶת אֶהָרָן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר, וַיִּקְרָאוּ
זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה, הוּא הָעֵלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה
עַד הַבֶּקֶר, וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ: וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מְדוּ בַד וּמְכַנְסֵי
בַד יִלְבֹּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ, וְהָרִים אֶת הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת
הָעֵלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו,
וְלִבְשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים, וְהוֹצִיא אֶת הַדֶּשֶׁן אֶל מְחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל
מְקוֹם טְהוֹר: וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה, וּבִעַר
עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֲצִים בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר, וְעֶרְךָ עָלֶיהָ הָעֵלָה וְהִקְטִיר
עָלֶיהָ חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים: אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ, לֹא תִכְבֶּה:

לְשֵׁם - לפרסום. בְּשׂוֹבֵי אֶת שְׂבוֹתֵיכֶם - כשאשיב את שבוייכם מהגולה.
כִּיּוֹר - כלי גדול לקיבול מים. וְכִנּוּ - בסיסו. אֲשֶׁה - קרבן הנשרף באש.
וְלֹא יָמְתוּ - ולא יתחייבו מיתה (העובד בלי קידוש ידיים ורגליים חייב מיתה).
מוֹקְדָה - מקום בעירת אש. מְדוּ בַד - מדים (בגדי כהונה). הַדֶּשֶׁן - האפר.
תֹּאכַל - תשרוף. וְשָׂמוּ - (את הדשן). בְּגָדִים אֲחֵרִים - בגדים מיוחדים,
פחות נאים, להוצאת הדשן. וּבִעַר עָלֶיהָ וכו' - הכהן יוסיף "עצי מערכה" על
מערכת העצים הקיימת. תּוֹקֵד - תבער.

בשבת וביום טוב אין אומרים תחינה זו:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּרְחֵם עָלֵינוּ, וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל חַטָּאתֵינוּ וְתִכַּפֵּר לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ, וְשִׁבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ קָרְבַּן הַתָּמִיד שִׂיכַפֵּר בְּעַדְנוּ, כְּמוֹ שֶׁפָּתַכְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ, כְּאָמֹר:

פרשת קרבן התמיד

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם, אֶת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רִיחַ נִיחֹחַי, תִּשְׁמְרוּ לְהִקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם, זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה, כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים שְׁנַיִם לַיּוֹם, עֹלָה תָּמִיד: אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר, וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרָבִים: וְעֵשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה, בָּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִית רְבִיעֵת הֵהִיךְ: עֹלֹת תָּמִיד הָעֵשִׂיָה בְּהַר סִינַי, לְרִיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הֵהִיךְ לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד, בִּקְדָשׁ הַסֶּךָ נְסֹךְ שֶׁכֶר לַיהוָה: וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרָבִים, כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה, אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי - הקרבן שלי שהוא לחמי, הנשרף באש. רִיחַ נִיחֹחַי - לשם נחת רוח לפניי, שאמרת ונעשה רצוני. בְּמוֹעֲדוֹ - בזמנו. עֹלָה - קרבן הנשרף כולו על המזבח. תָּמִיד - בכל יום ויום. הָעֲרָבִים - לפנות ערב (בין הערביים מתחיל לאחר חצות היום). בְּשֶׁמֶן כֶּתִית - שמן היוצא מזיתים כתושים (שבורים) במכתשת. הָעֵשִׂיָה - כמו זאת שנעשתה. וְנִסְכּוֹ - הנסך הוא היין שיצוק על המזבח עם הקרבת הקרבן. בִּקְדָשׁ - במקום קדוש (על המזבח). הַסֶּךָ - תיצוק. שֶׁכֶר - יין ישן.

וְשַׁחַט אֶתְּךָ עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צִפְנָה לְפָנַי יְהוָה, וַיִּקְרָא א
וְזָרְקוּ בְּנֵי אֱהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ עַל
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא אמירה זו
חשובה ומקבלת ומרצה לפניך כאלו הקרבנו קרבן התמיד במועד
ובמקומו וכהלכתו.

אתה הוא יהוה אלהינו שהקטירו אבותינו לפניך את
קטרת הסמים בזמן שבית המקדש היה קיים, כאשר
צוית אותם על ידי משה נביאך, ככתוב בתורתך:

פרשת הקטורת

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה, קַח לָךְ סָמִים, נֹטֶף וּשְׁחֵלֶת
וְחֹלְבָנָה, סָמִים, וּלְבֹנָה זָכָה, בַּד בְּכַד יִהְיֶה: וְעֲשִׂיתָ
אֹתָהּ קְטֹרֶת רִקְחַ מֵעֵשֶׂה רוֹקֵחַ, מִמֶּלֶח טְהוֹר
קָדֹשׁ: וְשַׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הֶדֶק, וְנִתְתָּה מִמֶּנָּה לְפָנַי
הָעֵדֻת בְּאֵהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אֲוַעֵד לָךְ שָׁמָּה, קָדֹשׁ
קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם: וְנֹאמַר: וְהִקְטִיר עָלָיו אֱהֲרֹן
קְטֹרֶת סָמִים, בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר בְּהִיטִיבוֹ אֶת הַנִּרְתָּ
יִקְטִירֶנָּה: וּבְהֵעֵלַת אֱהֲרֹן אֶת הַנִּרְתָּ בֵּין הָעֲרֻבִים
יִקְטִירֶנָּה, קְטֹרֶת תָּמִיד לְפָנַי יְהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם:

שם ל, ז

אתו - את קרבן העולה. על ירך המזבח צפנה - בצד הצפוני של המזבח.
וזרקו - והיזו. הסמים - הבשמים (צמחי בושם). נטף ושחלת וחלבנה...
ולבנה זכה - מיני סמים. בד בכד - שווים במשקלם. רקח - תערובת של
בשמים. ממלח - מעורב. טהור קדש - עשויה בטהרה ובקדושה. ושחקה
- תכתוש, תטחן. הדק - דק. העדת - ארון העדות. אועד - אודמן (לדבר
אתך). בהיטיבו - כשיגקה.

יש נוהגים לומר ברייתות ופסוקים אלו.

מעשה הקטורת

תנו רבנן: פטום הקטורת כיצד, שלש מאות וששים כריתות ושמונה מנים היו בה: שלש מאות וששים וחמשה כמנין ימות החמה, מנה לכל יום, פרס בשחרית ופרס בין הערבים, ושלשה מנים יתרים שמהם מכניס כהן גדול מלא חפניו ביום הכפורים, ומחזירין למכתשת בערב יום הכפורים ושוחקין יפה יפה כדי שתהא דקה מן הדקה. ואחד עשר סמנים היו בה, ואלו הן: א. הצרי ב. והצפרן ג. החלבנה ד. והלבונה - משקל שבעים שבעים מנה, ה. מר ו. וקציעה ז. שבלת נרד ח. וכרכם - משקל ששה עשר ששה עשר מנה, ט. הקשט שנים עשר י. וקלופה שלשה יא. וקנמון תשעה. ברית כרשינה תשעה קבין. יין קפריסין סאין תלת וקבין תלתא, ואם לא מצא יין קפריסין מביא חמר חורין עתיק. מלח סדומית רבע. מעלה עשן כל שהוא. רבי נתן הבבלי אומר: אף כפת הירדן כל שהוא. ואם נתן בה דבש פסלה, ואם חסר אחת מפל סמניה חייב מיתה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף. ברית כרשינה ששפין בה את הצפרן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפרן, כדי שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה, אלא שאין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הכבוד.

ובהעלת - בשעה שידליק.

פטום הקטרת - איך מפטמים (מערכבים ומכנינים) את הקטורת למשך שנה מראש (כהן נתן אבקה מצמחי בושם כתושים על הגחלים שעל מזבח הזהב פעמיים ביום, ופעם נוספת הכהן הגדול ביום הכיפורים). מנה - משקל. פרס - מחצית המנה. מכניס - להקטיר בקודש הקודשים. שבעים וכו' - שבעים מנה מכל אחד מהם. סאין תלת - שלוש סאים. חמר חורין - יין לבן. רבע - רבע (הקב). מעלה עשן - צמח (המישר את העשן שיהא מיתמר ועולה). כפת הירדן - עשב הגדל על יד הירדן. הקטף - צמח בושם. ברית כרשינה - צמח בר. ששפין - מושחים. שתהא עזה - שהריח יהיה עז.

תִּנְיָא רַבִּי נִתְּן אוֹמֵר: כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אוֹמֵר: הֲדַק הֵיטֵב,
הֵיטֵב הֲדַק, מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יָפֵה לְבָשָׁמַיִם. פְּטָמָה לְחֻצָּאִין
כְּשָׂרָה, לְשָׁלִישׁ וְלָרְבִיעַ לֹא שְׂמַעְנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: זֶה
הַכָּלִל: אִם כְּמִדְתָּהּ כְּשָׂרָה לְחֻצָּאִין, וְאִם חִסֵּר אַחַת מִכָּל
סְמָנֶיהָ חִיב מֵיתָה.

תִּנְיָא בַר קַפְרָא אוֹמֵר: אַחַת לְשָׁשִׁים אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה
הֵיִתָּה בָּאָה שֶׁל שִׁירִים לְחֻצָּאִין. וְעוֹד תִּנְיָ בַר קַפְרָא: אֵלּוּ
הָיָה נוֹתֵן בָּהּ קוֹרְטוּב שֶׁל דְּבִשׁ אֵין אָדָם יָכוֹל לְעַמֵּד מִפְּנֵי
רִיחָהּ. וְלָמָּה אֵין מְעַרְבִין בָּהּ דְּבִשׁ, מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה:
כִּי כָל שְׂאֵר וְכָל דְּבִשׁ לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לִיהוָה:

יירקא ב

יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סְלָה:
יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סְלָה:
יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סְלָה:

תהילים מו

יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ:
יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ:
יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ:

שם פד

יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיּוֹם קְרָאֲנוּ:
יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיּוֹם קְרָאֲנוּ:
יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיּוֹם קְרָאֲנוּ:

שם כ

אַתָּה סֵתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרֵנִי, רְנִי פִלֵּט תְּסוּבְּכֵנִי, סְלָה:
וְעַרְבָּה לִיהוָה מִנַּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם כִּימֵי עוֹלָם
וּכְשָׁנִים קִדְמֹנִיּוֹת:

שם לב
מלאכי ג

יָפֵה – מועיל. פְּטָמָה לְחֻצָּאִין – ערכב חצי הכמות בכל פעם.
אַחַת לְשָׁשִׁים וְכו' – (שיירי הקטורת שבכל שנה, הצטברו במשך שישים או
שבעים שנה, למחצית המשקל השנתי של הקטורת). קוֹרְטוּב – קצת, משהו.
סֵתֵר – מחסה. מִצָּר תִּצְרֵנִי – מאויב תשמרני. רְנִי פִלֵּט וְכו' – תסובכני רינת
הצלה (אנצל מצרה ואודה ברינה). וְעַרְבָּה – תהיה עריבה, תתקבל.

סדר המערכה

אבי' הוה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא ואלבא דאבא שאול: יומא לג
 מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטרת, ומערכה שניה של
 קטרת קודמת לסדור שני גזרי עצים, וסדור שני גזרי עצים קודם
 לדשון מזבח הפנימי, ודשון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות,
 והטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד, ודם התמיד קודם להטבת
 שתי נרות, והטבת שתי נרות קודמת לקטרת, וקטרת קודמת לאברים,
 ואברים למנחה, ומנחה לחבתין, וחבתין לנסכין, ונסכין למוספין,
 ומוספין לבזיכין, ובזיכין קודמין לתמיד של בין הערבים, שנאמר:
 וְעַד עֲלִיָּה הָעֶלְיָה וְהַקְטִיר עֲלֶיהָ חֲלָבֵי הַשְּׁלָמִים: עֲלֶיהָ הַשְּׁלָם כָּל ייקרא ו
 הקרבנות בלם.

אנא בכח גדלת ימינך תתיר צרוּרָה.
 קבל רנת עמך, שגבנו, טהרנו, נורא.
 נא גבור, דורשי יחודך ככבת שמרם.
 ברכם, טהרם, רחמי צדקתך תמיד גמלם.
 חסין קדוש, ברב טובך נהל עדתך.

סדר המערכה - סדר העבודה במקדש. משמא דגמרא - לפי התלמוד.
 ואלבא דאבא שאול - לפי דעתו של התנא אבא שאול. מערכה גדולה
 - עצים ששרפו עליהם את הקרבנות. למערכה שניה - מערכת עצים קטנה
 על המזבח, שממנה לקחו אש להקטיר קטורת. גזרי עצים - מצווה להוסיף על
 המערכה שני גזרי עץ נוספים בתמיד של שחר ובתמיד של בין הערביים. לדשון
 - להרמת הדשן (ניקוי, הסרת האפר). מזבח הפנימי - מזבח הזהב שבהיכל.
 להטבת - לניקוי. קודמת לדם התמיד - לזריקת דם התמיד על המזבח.
 לקטרת - להקטרתה. לאברים - לשריפת אברי קרבן התמיד על המזבח.
 מנחה - סולת כלולה בשמן הקרבה עם הקרבן. חבתין - מנחה העשויה
 במחבת שהכהן הגדול צריך להקריב בכל יום. לנסכין - נסכי היין של קרבן
 התמיד. למוספין - לקרבנות מוסף, בימים שיש בהם קרבן מוסף. לבזיכין
 - לכלים ללבונה שהיו מונחים על שולחן לחם הפנים משבת לשבת (המוספין
 קודמים להקטרת הלבונה שהיתה בבזיכין).

תתיר צרוּרָה - תפתח ותתיר את השלשלאות של האומה הצרורה (הקשורה).
 שגבנו - חזקנו. נורא - תואר לקדוש ברוך הוא. דורשי יחודך - ישראל
 המייחדים את שמך. ככבת - ככבת עין. חסין - אדיר (חזק).

יְחִיד גָּאָה, לְעַמְּךָ פָּנֵה, זֹכְרֵי קִדְשֶׁתְךָ.
שְׁוַעַתְנוּ קִבַּל וּשְׁמַע צַעֲקוֹתֵנוּ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת.
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבת וביום טוב אין אומרים תחינה זו:

רבוֹן הָעוֹלָמִים, אַתָּה צִוִּיתָנוּ לְהִקְרִיב קָרְבַן הַתְּמִיד בְּמוֹעֲדוֹ וְלִהְיוֹת
כְּהַנִּים בְּעִבּוֹדְתֶם וְלוֹיִים בְּדוּכָנֶם וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם. וְעַתָּה בְּעוֹנוֹתֵינוּ
חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטַּל הַתְּמִיד, וְאֵין לָנוּ לֹא כֹהֵן בְּעִבּוֹדְתוֹ וְלֹא לוֹי
בְּדוּכָנוּ וְלֹא יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדוֹ. לָכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאַלֵּהִי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיְּהֵא שִׁיחַ שְׁפֹתֵינוּ חָשׁוּב וּמְקַבֵּל וּמְרַצֶּה לְפָנֶיךָ
כְּאִלּוֹ הַקָּרְבָּנוּ קָרְבַן הַתְּמִיד בְּמוֹעֲדוֹ וּבְמִקְוָמוֹ וּכְהִלְכָתוֹ, כְּכֹהֵן שְׁנֵאָמַר:
וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפֹתֵינוּ:

הושע יד

בשבת מוסיפים:

פסוקי מוסף של שבת
וּבְיָוֵם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כִבָּשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים, וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
סֶלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן, וְנִסְכּוֹ: עֲלֵת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתוֹ, עַל
עֲלֵת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה:

בראש חודש מוסיפים:

פסוקי מוסף של ראש חודש
וּבְרֵאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם תִּקְרְיבוּ עֹלָה לַיהוָה, פְּרִים בְּנֵי בָקָר שֵׁם
שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד, כִּבָּשִׁים בְּנֵי שָׁנָה שֶׁבְעָה, תְּמִימִים:
וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֶלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְפָר הָאֶחָד,

זֹכְרֵי קִדְשֶׁתְךָ - המזכירים ואומרים קדוש. שְׁוַעַתְנוּ - תפילתנו. תַּעֲלוּמוֹת -
נסתרות.

וְלוֹיִים בְּדוּכָנֶם - מקום גבוה במקדש שהלויים עמדו עליו בשעת הקרבת
הקרבת ואמרו שירה. בְּמַעֲמָדָם - כ"ד משמרות ישראלים שעמדו בעת הקרבת
קרבתו הציבור בבית המקדש בירושלים ובבתי הכנסת שבערי השדה כנציגי עם
ישראל והתפללו וקראו בתורה. שִׁיחַ - דיבור, תפילה.
עַל עֲלֵת הַתְּמִיד - נוסף על עולת התמיד.
תְּמִימִים - בלי מום.

וּשְׁנֵי עֶשְׂרֵנִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד:
 וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְכֹבֵשׁ הָאֶחָד,
 עֲלֵה רֵיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה לַיהוָה: וְנִסְכֵיהֶם, חֲצִי הַהֵינן יִהְיֶה
 לְפָר, וְשְׁלִישֶׁת הַהֵינן לְאֵיל, וּרְבִיעֵת הַהֵינן לְכֹבֵשׁ, וְיֵן,
 זֹאת עֲלֵת חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה: וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד
 לְחֻטָּאת לַיהוָה, עַל עֲלֵת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכוֹ:

משנת הזבחים

א. איזהו מקומן של זבחים?
 קדשי קדשים שחיטתן בצפון.
 פר ושעיר של יום הכפורים שחיטתן בצפון,
 וקבול דמן בכלי שרת בצפון,
 ודמן טעון הזיה על בין הבדים, ועל הפרכת,
 ועל מזבח הזהב;
 מתנה אחת מהן מעכבת.
 שירי הדם היה שופך על יסוד מערכי של מזבח החיצון.
 אם לא נתן לא עכב.

ב. פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים,
 שחיטתן בצפון, וקבול דמן בכלי שרת בצפון,
 ודמן טעון הזיה על הפרכת, ועל מזבח הזהב;
 מתנה אחת מהן מעכבת.

בצפון - מצפון למזבח העולה (שעמד בעזרה). בכלי שרת - כלי מקדש
 מקודש. הבדים - המוטות המחוברים לארון הברית שעמד בקודש הקודשים.
 הפרכת - מסך המבדיל בין ההיכל ובין קודש הקודשים. מזבח הזהב - מזבח
 הקטורת שבהיכל. מתנה - הזיה.
 פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים - שבשרם אינו נאכל.

שְׂעִירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן;
אִם לֹא נָתַן לֹא עָכָב.
אֱלוֹ וְאֱלוֹ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן.

ג. חטאת הצבור והיחיד,
אֱלוֹ הֵן חֲטָאת הַצִּבּוֹר:
שְׂעִירֵי רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת,
שְׁחִיטָתָן בְּצֶפּוֹן, וְקָבוֹל דָּמָן בְּכָלִי שָׂרֵת בְּצֶפּוֹן,
וְדָמָן טְעוֹן אַרְבַּע מִתְּנוֹת עַל אַרְבַּע קָרְנוֹת.

כִּיצַד ?

עָלָה בַּכֶּבֶשׁ, וּפְנָה לְסוּבָב,
וְבָא לוֹ לְקַרְןֵי דְרוֹמִית מִזְרָחִית, מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית, מַעֲרָבִית דְרוֹמִית.
שְׂעִירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד דְרוֹמִי.
וְנֹאכְלִין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים, לְזִכְרֵי כְהֵנָה,
בְּכָל מֵאֲכָל, לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.

ד. העולה קדש קדשים,
שְׁחִיטָתָהּ בְּצֶפּוֹן, וְקָבוֹל דָּמָהּ בְּכָלִי שָׂרֵת בְּצֶפּוֹן,

אֱלוֹ וְאֱלוֹ - של יום הכיפורים ושאר הנשרפים. בית הַדֶּשֶׁן - מקום ששפכו
את הדשן מחוץ למחנה.

וְהִיחִיד - (קרבן חטאת על עבירות בשוגג). שְׂעִירֵי רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשֶׁל
מוֹעֲדוֹת - שעירי העיזים של קרבן מוסף שהקריבו בראשי חודשים ובמועדים.
קָרְנוֹת - פינות המזבח למעלה. עָלָה - הכהן. בַּכֶּבֶשׁ - המישור המשופע
שעולים בו למזבח. לְסוּבָב - ריבוע, הסובב את המזבח. הַקְּלָעִים - קלעי חצר
המשכן (ובבית המקדש חומות העזרה). לְיוֹם וְלַיְלָה - שלאחריו.

וְדָמָה טְעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,
 וּטְעוֹנָה הַפֶּשֶׁט וְנִתְּוַח, וְכֻלֵּיל לְאֲשִׁים.

ה. זְבַחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר וְאֲשָׁמוֹת,
 אֵלוֹ הֵן אֲשָׁמוֹת:

אֲשֵׁם גְּזֵלוֹת, אֲשֵׁם מְעִילוֹת,

אֲשֵׁם שְׁפָחָה חֲרוּפָה, אֲשֵׁם נָזִיר,

אֲשֵׁם מְצַרְע, אֲשֵׁם תְּלוּי,

שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן, וְקָבוּל דָּמָן בְּכָלִי שְׁרֵת בְּצִפּוֹן,

וְדָמָן טְעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,

וְנֹאכְלִין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים, לְזִכְרֵי כְּהֻנָּה,

בְּכָל מֵאֲכָל, לְיוֹם וּלְיֹלָה עַד חֲצוֹת.

ו. הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קִדְשֵׁים קָלִים,

שְׁחִיטָתָן בְּכָל מְקוֹם בְּעֶזְרָה,

וְדָמָן טְעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,

וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר, לְכָל אָדָם, בְּכָל מֵאֲכָל,

לְיוֹם וּלְיֹלָה עַד חֲצוֹת.

שְׁתֵּי מִתְּנוֹת - אחת בזווית מזרחית-צפונית (על שני הקירות), ואחת בזווית מערבית-דרומית (על שני הקירות). שֶׁהֵן אַרְבַּע - והרי הן נוגעות בארבעת קירות המזבח. הַפֶּשֶׁט - הפשטת העור. וְנִתְּוַח - חיתוך האיברים. וְכֻלֵּיל לְאֲשִׁים - וכולה נשרפת על המזבח.

שְׁלָמֵי צְבוּר - שני כבשי עצרת (של חג השבועות). אֲשֵׁם גְּזֵלוֹת - איל שמביא מי שכפר בפיקדון ונשבע לשקר ואחר כך הודה. אֲשֵׁם מְעִילוֹת - שמביא המועל ונהנה מן ההקדש. אֲשֵׁם שְׁפָחָה חֲרוּפָה - שמביא הבא על שפחה חרופה (חציה שפחה וחציה בת חורין מאורסת לעבד עברי). אֲשֵׁם נָזִיר - שמביא נזיר שנטמא במת. אֲשֵׁם מְצַרְע - שמביא מצורע כשנתרפא. אֲשֵׁם תְּלוּי - שמביאים על ספק חיוב חטאת.

הַתּוֹדָה - קרבן תודה. וְאֵיל נָזִיר - שמביא נזיר במלאות ימי נזרו. בְּכָל מְקוֹם בְּעֶזְרָה - ואינם טעונים צפון. לְכָל אָדָם - ואפילו אינו כהן.

הַמּוֹרֶם מֵהֶם כִּיּוֹצֵא בָהֶם,
אֲלֵא שֶׁהַמּוֹרֶם נֹאכֵל לַכֹּהֲנִים,
לְנִשְׁיָהֶם, וְלַבְּנֵיהֶם, וְלַעֲבָדֵיהֶם.

ז. שְׁלֵמִים קִדָּשִׁים קָלִים,
שְׁחִיטָתָן בְּכָל מְקוֹם בְּעֶזְרָה,
וְדָמָן טְעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,
וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר, לְכָל אָדָם, בְּכָל מֵאֲכָל,
לְשָׁנֵי יָמִים וְלִילָה אֶחָד.
הַמּוֹרֶם מֵהֶם כִּיּוֹצֵא בָהֶם,
אֲלֵא שֶׁהַמּוֹרֶם נֹאכֵל לַכֹּהֲנִים,
לְנִשְׁיָהֶם, וְלַבְּנֵיהֶם, וְלַעֲבָדֵיהֶם.

ח. הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֹׂר וְהַפֶּסַח קִדָּשִׁים קָלִים, שְׁחִיטָתָן
בְּכָל מְקוֹם בְּעֶזְרָה,
וְדָמָן טְעוֹן מִתְּנֵה אַחַת, וּבִלְבָד שְׁיִתֵּן כְּנֶגֶד הַיָּסוֹד.
שָׁנָה בְּאַכִּילָתָן:
הַבְּכוֹר נֹאכֵל לַכֹּהֲנִים, וְהַמַּעֲשֹׂר לְכָל אָדָם,
וְנֹאכְלִין בְּכָל הָעִיר, בְּכָל מֵאֲכָל,
לְשָׁנֵי יָמִים וְלִילָה אֶחָד;
הַפֶּסַח אֵינוֹ נֹאכֵל אֲלֵא בַלִּילָה,
וְאֵינוֹ נֹאכֵל אֲלֵא עַד חֲצוֹת,
וְאֵינוֹ נֹאכֵל אֲלֵא לְמִנּוּיָו, וְאֵינוֹ נֹאכֵל אֲלֵא צָלִי.

הַמּוֹרֶם - המופרש וניתן לכהן (חזה ושוק ולחמי תורה). כִּיּוֹצֵא בָהֶם - דינם כקרבנות עצמם.

וְלִילָה אֶחָד - שבין שני הימים.

וְהַמַּעֲשֹׂר - מעשר בהמה. כְּנֶגֶד הַיָּסוֹד - על קיר המזבח שיש שם יסוד (חוקן מקרן דרומית-מזרחית). שָׁנָה - יש שינוי. לְמִנּוּיָו - לאלה שנמנו על פסח זה.

ברייתא דרבי ישמעאל

רבי ישמעאל אומר, בשלש עשרה מדות התורה נדרשת: תחילת ספרא
 א. מקל וחמר ב. ומגזרה שוה ג. מבנין אב מכתוב אחד
 ומבנין אב משני כתובים ד. מקלל ופרט ה. ומפרט וכלל
 ו. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט ז. מקלל
 שהוא צריך לפרט ומפרט שהוא צריך לכלל ח. כל דבר
 שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו
 יצא אלא ללמד על הכלל כלו יצא ט. כל דבר שהיה
 בכלל ויצא לטען טען אחד שהוא כענינו, יצא להקל
 ולא להחמיר י. כל דבר שהיה בכלל ויצא לטען טען
 אחר שלא כענינו, יצא להקל ולהחמיר יא. כל דבר שהיה
 בכלל ויצא לדון בדבר החדש, אי אתה יכול להחזירו
 לכללו עד שיחזירונו הכתוב לכללו בפרוש יב. דבר הלמד
 מענינו ודבר הלמד מסופו יג. וכן שני כתובים המכחישים
 זה את זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם.

אבות פרק ה
 יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיבנה בית
 המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך, ושם נעבדך
 ביראה כימי עולם וכשנים קדמניות.

אחרי לימוד תורה בשבעל-פה בציבור אומרים יתום או אבל או השי"ן או אחד
 מהקהל קדיש דרבנן (בעמוד הבא):

מדות - הדרכים שבהן נדרשים המלים והפסוקים שבתורה ללמוד מהם הלכות.
 קל וחמר - השוואת שני דברים, אחד קל ואחד חמור; אם בקל כך, כל שכן
 בחמור. גזרה שוה - לימוד דין בעניין אחד מעניין שני, על-פי מלים דומות
 הכתובות בשני העניינים. בנין אב - עניינים הדומים בתכונתם. אפשר ללמוד
 מעניין אחד על חברו פרט נוסף, אם הכתוב מגלה את הפרט במקום אחד, וממנו
 לומדים לכל הדומים לו. כלל ופרט - שני ביטויים בתורה; הראשון ביטוי כולל
 והשני ביטוי מפרט ומצמצם. פרט וכלל - הראשון מצמצם והשני כולל. דבר
 הלמד מענינו - לומדים תכונת דין אחד מתוך תכונות הדינים הנאמרים בסמוך
 לו. ודבר הלמד מסופו - עניין שאינו מפורש בכתוב בהתחלת העניין, לומדים
 אותו מן המפורש בכתוב בסוף העניין.
 ותן חלקנו בתורתך - שנהיה עוסקים בתורה.

קדיש דרבנן

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָה וְיַקְרֵב מְשִׁיחָה, (אמן) בְּתַיִיכוֹן
וּבְיַמִּיכוֹן וּבְחַיִּי רְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזַמַּן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִי וְלְעָלְמֵי עֲלַמְיָא.
יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | בעשרת ימי תשובה:
לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָּא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)
עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי
תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל מֵאן דְּעִסְקִין בְּאוֹרֵיתָא דִּי בְּאַתְרָא קְדִישָׁא
הָדִין וְדִי בְּכָל אֶתְר וְאַתְר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוּן שְׁלָמָא רַבָּא חֲנָא
וְחֻסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיִּי אַרְיֵכִי וּמְזוּנֵי וְיַחֲיֵי וּפְרָקְנָא מִן קָדָם
אֲבוּהוֹן דִּי בְּשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אַמֵּן.
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בעשרת ימי תשובה:
הוֹשֵׁה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

בשבת וביום טוב, בהושענא רבה, ביום העצמאות וביום ירושלים ממשיכים
ב"פסוקי דזמרה" של שבת (בעמ' 291).

תרגום קדיש דרבנן - יתגדל ויתקדש שמו הגדול, בעולם אשר ברא כרצונו,
וימליך מלכותו, ויצמיח ישועתו, ויקרב משיחו, בחייכם ובימיכם ובחיי כל בית
ישראל במהרה ובזמן קרוב, ואמרו: אמן. יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי
עולמים. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרום ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמו
של הקדוש ברוך הוא, למעלה מכל הברכות והשירות, התשבחות והנחמות,
האמורות בעולם, ואמרו: אמן. על ישראל ועל רבותינו ועל תלמידיהם ועל כל
תלמידי תלמידיהם ועל כל מי שעוסקים בתורה, אשר במקום הקדוש הזה ואשר
בכל מקום ומקום, יהי להם ולכם שלום רב חן וחסד ורחמים וחיים ארוכים ומזונות
מרווחים וישועה מלפני אביהם שבשמים, ואמרו: אמן. יהי שלום רב מן השמים
וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו: אמן.

המזמור לפני ארון ה'

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ, הוֹדִיעוּ בְעַמִּים
 עֲלִילְתֵיכוֹ: שִׁירוּ לוֹ, זַמְרוּ לוֹ, שְׁיַחוּ בְכָל נִפְלְאוֹתָיו:
 הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב מִבְּקִשֵׁי יְהוָה:
 דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוֹ, בְּקִשׁוֹ פְּנֵי תָמִיד: זְכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו
 אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְתֵּיחוֹ וּמִשְׁפָּטֵי פִיהוֹ: זָרַע יִשְׂרָאֵל
 עֲבָדוֹ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל
 הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זְכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צְוָה
 לְאַלְפֵי דוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם, וּשְׁבוּעָתוֹ
 לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
 עוֹלָם: לֵאמֹר, לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן, חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
 בְּהִיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים בָּה: וַיִּתְּהַלְכוּ
 מִגּוֹי אֶל גּוֹי, וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם אֲחֵר: לֹא הִנִּיחַ
 לְאִישׁ לְעַשְׂקֶם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מַלְכִים: אֵל תִּגְעֻעוּ
 בְּמִשְׁיַחִי, וּבִנְבִיאֵי אֵל תִּרְעוּ: שִׁירוּ לַיהוָה כָּל
 הָאָרֶץ, בְּשִׁירוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם יִשׁוּעָתוֹ: סִפְרוּ בְּגוֹיִם
 אֶת כְּבוֹדוֹ, בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְהוָה
 וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: כִּי כָל
 אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים, וַיְהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד
 וְהָדָר לְפָנָיו, עֵז וְחֵדוּהָ בְּמִקְמוֹ: הָבוּ לַיהוָה
 מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים, הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֵז: הָבוּ

עֲלִילְתֵיכוֹ - מעשיו. שִׁיחוּ - ספרו. הִתְהַלְלוּ - התפארו. דַּרְשׁוּ - בקשו. דָּבָר -
 (את הדבר אשר). וַיַּעֲמִידָהּ - (את הברית). חֶבְל - חלק. כַּמַּעֲט וְגָרִים -
 מעטים וגרים. אֵל תִּרְעוּ - אל תעשו רעה.

לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ, שְׂאוּ מִנְחָה וּבֵאוּ לְפָנָיו,
 הַשְּׁתַחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל
 הָאָרֶץ, אִף תִּכּוֹן תִּבְל בַּל תִּמּוּט: יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם
 וְתִגַּל הָאָרֶץ, וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ: יִרְעֵם
 הַיָּם וּמְלוֹאוֹ, יַעֲלֶץ הַשָּׂדֶה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ: אִז
 יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר, מִלְּפָנָיו יְהוָה כִּי בָא לְשִׁפּוֹט אֶת
 הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
 וְאָמְרוּ, הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ
 מִן הַגּוֹיִם, לְהַדּוֹת לְשֵׁם קִדְשֶׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח
 בְּתֵהֱלִיתֶךָ: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, מִן הָעוֹלָם
 וְעַד הָעוֹלָם, וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אִמֵּן וְהִלֵּל לַיהוָה:

לקט פסוקים
 מתהלים

רוּמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו,
 קְדוֹשׁ הוּא: רוּמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר
 קְדִשׁוֹ, כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר
 עוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר
 כָּל חַמְתּוֹ: אֲתָה יְהוָה לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי,
 חֲסִדֶּךָ וְאַמְתָּךְ תִּמְיֵד יִצְרוּנִי: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה
 וְחֲסִדֶּיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: תָּנוּ עַז לְאֱלֹהִים, עַל
 יִשְׂרָאֵל גְּאֻתּוֹ, וְעִזּוֹ בַּשְּׁחָקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים

שְׂאוּ - הרימו, הביאו. חִילוּ - (לשון חיל ורעדה). אִף תִּכּוֹן - תתקיים. יַעֲלֶץ -
 ישמח.

לְהַדָּם רַגְלָיו - בית המקדש. לְהַשִּׁיב אָפוֹ - לבטל כעסו. יַעִיר - יעורר. לֹא
 תִכְלָא - לא תמנע. וְאַמְתָּךְ - האמת שלך. יִצְרוּנִי - ישמרוני. תָּנוּ עַז - כבוד
 ועז. עַל יִשְׂרָאֵל גְּאֻתּוֹ - גדולתו מתגלית בנפלאותיו שהוא עושה לישראל.
 בַּשְּׁחָקִים - בשמים.

מִמִּקְדָּשֶׁיךָ, אֵל יִשְׂרָאֵל, הוּא נִתֵּן עֵז וְתַעֲצֻמוֹת
 לְעַם, בְּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל נִקְמוֹת יְהוָה, אֵל נִקְמוֹת
 הוֹפִיעַ: הַנִּשְׂא שִׁפְט הָאָרֶץ, הָשֵׁב גָּמוּל עַל
 גָּאִים: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל עַמְּךָ בְּרַכְתָּךְ, סֶלָה:
 יְהוָה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁגֵב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב,
 סֶלָה: יְהוָה צָבָאוֹת, אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח בְּךָ: יְהוָה
 הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ כִּי־וּם קָרָאנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת
 עַמְּךָ, וּבְרַךְ אֶת נַחְלֹתֶךָ, וְרַעַם וְנִשְׂאֵם עַד הָעוֹלָם:
 נִפְשָׁנוּ חִפְתָּה לִיהוָה, עֲזָרְנוּ וּמְגִנָּנוּ הוּא: כִּי בּוֹ
 יִשְׁמַח לִבְנוֹ, כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ: יְהִי חֲסִדְךָ
 יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחְלֵנוּ לָךְ: הֲרָאֵנוּ יְהוָה חֲסִדְךָ,
 וַיִּשְׁעֶךָ תִּתֵּן לָנוּ: קוּמָה עֲזָרְתָה לָנוּ, וּפָדְנוּ לְמַעַן
 חֲסִדְךָ: אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶיךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם,
 הֲרַחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ: אֲשֶׁר־י הָעַם שִׁכְחָה לוֹ,
 אֲשֶׁר־י הָעַם שְׁיִהוּהוּ אֱלֹהֵיו: וְאֲנִי בְּחֲסִדְךָ בְּטַחְתִּי,
 יַגִּל לְבִי בִישׁוּעָתְךָ, אֲשִׁירָה לִיהוָה כִּי גָמַל עָלַי:

מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת, לְדָוִד: אַרְוֹמְמֶךָ יְהוָה, להלים ל
 כִּי דָלִיתָנִי, וְלֹא שִׁמַּחְתָּ אֵיבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי,
 שׁוּעֵתִי אֵלֶיךָ וְתִרְפְּאֵנִי: יְהוָה, הַעֲלִיתָ מִן שָׂאוֹל

וְתַעֲצֻמוֹת - וחזק. הָשֵׁב גָּמוּל עַל גָּאִים - תן עונש למתגאים. מִשָּׁגֵב -
 מחסה ומגן. וְרַעַם - נהלם כרועה עדרו. יַחְלֵנוּ - קיוונו. עֲזָרְתָה - לעזרה.
 הֲרַחֵב פִּיךָ - הרבה לשאול. כִּי גָמַל עָלַי - כי שילם לי (גמלני) טוב.
 אַרְוֹמְמֶךָ - אספר רוממותך, גדולתך. דָּלִיתָנִי - העליתני. לִי - עליי. שָׂאוֹל
 - קבר.

נְפָשִׁי, חַיִּיתַנִּי מִיָּרְדֵי בּוֹר: זָמְרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו,
 וְהוֹדוּ לְזִכֹּר קְדֹשׁוֹ: כִּי רָגַע בְּאָפוֹ, חַיִּים בְּרִצּוֹנוֹ,
 בְּעָרֵב יְלִין בְּכִי, וְלִבְקָר רָנָה: וְאֲנִי אִמַּרְתִּי בְשִׁלּוּי
 בַּל אָמוּט לְעוֹלָם: יְהוָה, בְּרִצּוֹנָךְ הֶעֱמַדְתָּה
 לְהִרְרֵי עֲזוֹ, הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הַיִּתִּי נִבְהַל: אֵלֶיךָ יְהוָה
 אֶקְרָא, וְאֵל אֲדַנִּי אֶתְחַנֵּן: מַה בָּצַע בְּדַמִּי בְרִדְתִּי
 אֶל שְׂחַת, הַיּוֹדֶךָ עֶפֶר, הַיִּגִּיד אֲמַתְךָ: שָׁמַע יְהוָה
 וַחֲנֹנִי, יְהוָה הֲיָה עֵזֶר לִי: הִפְכַת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל
 לִי, פִּתְחַת שָׁקִי וַתֵּאֲזַרְנִי שְׂמֹחָה: לְמַעַן יִזְמְרְךָ
 כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יְהוָה אֱלֹהֵי, לְעוֹלָם אוֹדְךָ:

ועומדים ואומרים:

יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה יְמַלֵּךְ לְעֵלְמָם וְעַד:

יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה יְמַלֵּךְ לְעֵלְמָם וְעַד:

וְהָיָה יְהוָה לְמֹלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה
 יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

הוֹשִׁיעֵנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם, תְּהִלִּים קו
 לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח בְּתִהְלֹתֶךָ: בְּרוּךְ
 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,

חַיִּיתַנִּי - הַשִּׁיבוֹת לִי אֵת חַיִּי. מִיָּרְדֵי - לְבַל אֲרִיד. לְזִכֹּר קְדֹשׁוֹ - לְשֵׁם קוֹדְשׁוֹ.
 כִּי רָגַע בְּאָפוֹ - כַּעֲסוֹ יֵאָרֵךְ רַק זְמַן קִצּוֹ. חַיִּים בְּרִצּוֹנוֹ - בְּחִסְדוֹ נוֹתֵן חַיִּים
 אֲרוּכִים. בְּעָרֵב יְלִין בְּכִי - בְּעָרֵב שָׂרָר הַבְּכִי. וְלִבְקָר רָנָה - וּבִבְקוֹר לְמַחֲרָתוֹ
 שְׂמֹחָה. אִמַּרְתִּי - חֲשַׁבְתִּי. בְּשִׁלּוּי - בִּימֵי הַשְּׁלוּוָה שְׁלִי. אָמוּט - אֶפְּוֵל.
 הֶעֱמַדְתָּה לְהִרְרֵי - לְהַר שְׁלִי, כְּלוֹמֵר לְגִדּוּלְתִי. בָּצַע - תּוֹעַלְתָּ. בְּדַמִּי -
 בְּמוֹתִי. עֶפֶר - (הַמֶּת). לְמַחֹל - לְרִיקוּד, לְשִׂמְחָה. פִּתְחַת - הַתַּרְתָּ. שָׁקִי
 - לְבוֹשׁ אֲבִלִי. יִזְמְרְךָ כְּבוֹד - הַנֶּפֶשׁ. וְלֹא יָדָם - וְלֹא יִשְׁתּוֹק.

תהלים קג
 וְאָמַר כָּל הָעַם אָמֵן, הִלְלוּיָהּ: כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל
 יְהוָה, הִלְלוּיָהּ:

שם טז
 לְמַנְצֵחַ בְּנִגְיֹנוֹת מְזֻמֹּר שִׁיר: אֱלֹהִים יִחַנְּנוּ
 וַיְבָרְכֵנוּ, יָאֵר פָּנָיו אֲתָנוּ, סֵלָה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ
 דְּרָכָה, בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתָךְ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים,
 יוֹדוּךָ עַמִּים כְּלָם: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֲמִים, כִּי
 תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל, וּלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחָם, סֵלָה:
 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כְּלָם: אֶרֶץ נִתְּנָה
 יְבוּלָהּ, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים,
 וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ:

פסוקי דזמרה

"פסוקי דזמרה" יש להם ברכה לפניהם, ברכת "ברוך שאמר", ולאחריהם ברכת
 "ישתבח". אין להפסיק בדיבור מ"ברוך שאמר" עד אחרי תפילת העמידה.

הַרְיֵנִי מְזֻמָּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחִוֵּד קְדוֹשׁ
 בְּרִיךְ הוּא וְשָׁכֵינֵתָה עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

ברכה שלפני פסוקי דזמרה

בְּרוּךְ שֵׁאֱמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, בְּרוּךְ הוּא, בְּרוּךְ
 אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה, בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם, בְּרוּךְ עוֹשֶׂה
 בְּרָאשִׁית, בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ, בְּרוּךְ מְרַחֵם
 עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו,

יִחַנְּנוּ - יתן לנו חן. אֲתָנוּ - (אלינו). מִיִּשְׂרָאֵל - במישרים, בצדק. תִּנְחָם -
 תנהלם. אֶפְסֵי - קצווי.

בְּרוּךְ שֵׁאֱמַר וְהָיָה הָעוֹלָם - ברוך מי שבמאמרו נברא העולם. עוֹשֶׂה
 בְּרָאשִׁית - עושה מעשה בראשית.

בְּרוּךְ חַי לְעַד וְקַיִם לְנֶצַח, בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל,
בְּרוּךְ שְׁמוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל,
אֵב הַרְחֵמֵן, הַמְהַלֵּל בְּפֶה עַמּוֹ, מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר
בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו, וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ
נִהְלָלְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת,
וּנְגִידָלְךָ וּנְשַׁבְּחֶךָ וּנְפָאֲרֶךָ וְנִמְלִיכֶךָ וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ
מִלְכֵנוּ אֱלֹהֵינוּ, יְחִיד, חַי הָעוֹלָמִים, מֶלֶךְ מְשַׁבַּח
וּמְפָאֵר עַדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מֶלֶךְ מְהַלֵּל בַּתְּשֻׁבּוֹת.

אין אומרים "מזמור לתודה"

לא בערב יום הכיפורים, לא בערב פסח ולא בחול המועד פסח.

מְזִמּוֹר לְתוֹדָה, הָרִיעוּ לִיהוָה כָּל הָאָרֶץ: עַבְדּוֹ תהלים ק
אֶת יְהוָה בְּשִׁמְחָה, בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה: דָּעוּ כִּי
יְהוָה הוּא אֱלֹהִים, הוּא עֲשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ, עַמּוֹ
וְצֹאן מְרֻעִיתוֹ: בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה, חֲצִרְתָּיו
בְּתִהְלָה, הִוְדוּ לוֹ, בְּרָכוּ שְׁמוֹ: כִּי טוֹב יְהוָה,
לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, וְעַד דֹּר וְדָר אֲמוֹנָתוֹ:

יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם, יִשְׁמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי לקט פסוקים
שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם: מִמְזִרַח שְׁמֶשׁ
עַד מְבוֹאוֹ, מְהַלֵּל שֵׁם יְהוָה: רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה,

לְתוֹדָה – שִׁיר שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים בַּעַת הַקְּרִבַת קָרְבֵן תּוֹדָה. הָרִיעוּ – הַשְׁמִיעוּ תְרוּעַת
שִׁמְחָה. בְּתוֹדָה – בְּשִׁיר תּוֹדָה. וְעַד דֹּר וְדָר – עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת (קַיִּמַת).
אֲמוֹנָתוֹ – שְׁמִירַת הַבִּטְחָנוֹ.

על השמים כבודו: יהוה שמך לעולם, יהוה זכרך
 לדר ודר: יהוה בשמים הכין כסאו, ומלכותו בכל
 משלה: ישמחו השמים ותגל הארץ, ויאמרו בגוים
 יהוה מלך: יהוה מלך, יהוה מלך, יהוה ימלך
 לעולם ועד: יהוה מלך עולם ועד, אבדו גוים
 מארצו: יהוה הפיר עצת גוים, הניא מחשבות
 עמים: רבות מחשבות בלב איש, ועצת יהוה היא
 תקום: עצת יהוה לעולם תעמד, מחשבות לבו לדר
 ודר: כי הוא אמר ויהי, הוא צנה ויעמד: כי בחר
 יהוה בציון, אנה למושב לו: כי יעקב בחר לו יי, ו
 ישראל לסגלתו: כי לא יטש יהוה עמו, ונחלתו לא
 יעזב: והוא רחום, יכפר עון ולא ישחית, והרבה
 להשיב אפו, ולא יעיר כל חמתו: יהוה הושיעה,
 המלך יעגנו ביום קראנו:

תהלים פד אשרי יושבי ביתך, עוד יהללוך, סלה:

שם קמד אשרי העם שככה לו, אשרי העם שיהוה אלהיו:

שם קמה תהלה לדוד,

ארוממך אלוהי המלך, ואברכה שמך לעולם ועד:

בכל יום אברכה, ואהללה שמך לעולם ועד:

אבדו גוים - רשעי הארץ. הניא - ביטל. אמר ויהי - במאמרו נברא העולם.

ויעמד - ויתקיים. אנה - חפץ בה. לסגלתו - להיות לו לעם סגולה, יקר.

עמו - (יעקב). ונחלתו - (ציון).

ביתך - בית ה'. עוד - לעד. ארוממך - אספר רוממותך.

גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֵלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר:
דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ:
הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ אֲסַפְרֶנָּה:
זָכַר רַב טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ:
חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אַרְךָ אַפְּיִם וּגְדֹל חֶסֶד:
טוֹב יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:
יִדְוֹף יְהוָה כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה:
כְּבוֹד מְלֻכוֹתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶךָ יְדַבְּרוּ:
לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וְכְבוֹד הֵדֵר מְלֻכוֹתָיו:
מְלֻכוֹתֶךָ מְלֻכוֹת כָּל עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל דוֹר וָדוֹר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים:
עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
פּוֹתַח אֶת יַדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן:
צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו, וַחֲסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:
קָרוֹב יְהוָה לְכָל קִרְאוֹ, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאַמֶּת:
רִצּוֹן יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם:
שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת כָּל אֲהַבָּיו, וְאֶת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד:
תְּהַלֵּת יְהוָה יְדַבֵּר פִּי,
וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קְדָשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

תהלים קטו

אֵין חֶקֶר - אין גבול; אי אפשר לחקור כל גדולתו. אֲשִׁיחָה - אספר. וְעִזּוֹז
נוֹרְאוֹתֶיךָ - וחוזק מעשי גבורתך. יִבְיַעוּ - יגידו. יִרְנְנוּ - יגידו ברינה. אַרְךָ
אַפְּיִם - מאריך אף; זמן רב הוא כובש את כעסו. כָּל עֲלָמִים - מן העולם ועד
העולם, לנצח. וְזוֹקֵף - מיישר קומתם. יִשְׁבְּרוּ - יקוו. שׁוֹעֲתָם - צעקתם.

פרקי הללויה

הַלְלוּיָהּ, הַלְלֵי נַפְשֵׁי אֶת יְהוָה: אֶהְלֵלָהּ יְהוָה
 בְּחַיֵּי, אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי: אֵל תִּבְטָחוּ
 בְּנְדִיבִים, בְּכֵן אָדָם שָׁאִין לוֹ תְּשׁוּעָה: תִּצַּא רוּחוֹ
 יִשָּׁב לְאֲדָמְתוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֲשָׂתְנָתָיו:
 אֲשָׁרֵי שָׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ, שִׁבְרוּ עַל יְהוָה אֱלֹהָיו:
 עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם,
 הַשְּׁמַר אֶמֶת לְעוֹלָם: עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לְעֲשׂוּקִים, נִתֵּן
 לָחֵם לְרַעֲבִים, יְהוָה מִתִּיר אֲסוּרִים: יְהוָה פִּקְחַת
 עוֹרִים, יְהוָה זָקַף כְּפוּפִים, יְהוָה אֱהָב צַדִּיקִים:
 יְהוָה שִׁמַּר אֶת גְּרִים, יְתוֹם וְאֶלְמָנָה יַעֲזֹד, וְדַרְךְ
 רְשָׁעִים יַעֲזֹת: יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן
 לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ, כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי נַעֲמִים נֶאֱוָה
 תְּהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְהוָה, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכַּנֵּם:
 הַרְפֵּא לְשִׁבְרֵי לֵב, וּמַחֲבֵשׁ לְעֲצָבוֹתָם: מוֹנֵה
 מִסְפָּר לְכוֹכְבִים, לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא: גְּדוֹל
 אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח, לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד

הַלְלוּיָהּ - הללו את ה'. בְּחַיֵּי - בימי חיי. בְּעוֹדֵי - כל עוד אני חי. בְּנְדִיבִים
 - במבטיחים עזרה. עֲשָׂתְנָתָיו - מחשבותיו. שִׁבְרוּ - תקוותו. הַשְּׁמַר אֶמֶת
 - השומר הבטחתו. מִתִּיר אֲסוּרִים - (מן הכלא). פִּקְחַת - (עיני) עיוורים.
 שִׁמַּר אֶת גְּרִים - מגן על גרים. יַעֲזֹד - יחזק. יַעֲזֹת - יעקם, וסופם להיכשל.
 זַמְּרָה - לזמר. כִּי נַעֲמִים - (לזמר לו). נֶאֱוָה תְּהִלָּה - למי שלו נאה תהילה.
 וּמַחֲבֵשׁ - מרפא. לְעֲצָבוֹתָם - את מכאובם. מוֹנֵה מִסְפָּר - יודע מספרם.
 לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר - לתבונתו אין חקר.

עָנוּם יְהוָה, מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַדֵי אָרֶץ: עָנוּ
 לַיהוָה בְּתוֹדָה, זָמְרוּ לְאֱלֹהֵינוּ בְּכִנּוּר: הַמְכֹסֶה
 שָׁמַיִם בְּעָבִים, הַמְכִיז לְאָרֶץ מָטָר, הַמְצַמֵּחַ
 הָרִים חֲצִיר: נוֹתֵן לְבַהֲמָה לַחֲמָה, לְבְנֵי עֵרֵב
 אֲשֶׁר יִקְרְאוּ: לֹא בְגִבּוֹרַת הַסּוֹס יִחְפֹּץ, לֹא
 בְּשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֵה יְהוָה אֶת יִרְאָיו, אֶת
 הַמְיַחֲלִים לְחִסְדּוֹ: שֹׁבְחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת יְהוָה,
 הַלְלֵי אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן: כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ, בִּרְךָ
 בְּנֵיךָ בְּקִרְבֶּךָ: הַשֶּׁם גְּבוּלֶךָ שָׁלוֹם, חֵלֶב חֲטָיִם
 יִשְׁבִיעֶךָ: הַשְׁלַח אֲמָרְתוֹ אָרֶץ, עַד מְהֵרָה יִרוּץ
 דְּבָרוֹ: הַנִּתֵּן שְׁלֵג כְּצֶמֶר, כְּפֹר כְּאֶפֶר יִפְזֹר:
 מִשְׁלֵיךָ קָרְחוֹ כְּפִתִּים, לְפָנָי קָרְתוֹ מִי יַעֲמֵד:
 יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֶם, יֵשֵׁב רוּחוֹ וַיִּזְלוּ מָיִם: מְגִיד
 דְּבָרוֹ לִיעֲקֹב, חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה
 כֵּן לְכָל גּוֹי, וּמִשְׁפָּטִים בָּל יִדְעוּם, הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם, הַלְלוּהוּ
 בְּמְרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָּל מְלֹאכָיו, הַלְלוּהוּ כָּל

עָנוּם - שירו. אֲשֶׁר יִקְרְאוּ - ישועו, יבקשו. בְּשׁוֹקֵי הָאִישׁ - (כינוי לקלות
 המירוצ). הַמְיַחֲלִים - המקווים. גְּבוּלֶךָ - ארצך. חֵלֶב חֲטָיִם - מבחר
 חִיטִּים (כינוי לשפע). אֲמָרְתוֹ - פקודתו. כְּצֶמֶר - לבן ורך כצמר. קָרְחוֹ -
 ברד. כְּפִתִּים - כפתיתים. דְּבָרוֹ - פקודתו (בצורת רוח חמה). יֵשֵׁב רוּחוֹ -
 עושה אותה נושבת. רוּחוֹ - (המחממת). מְגִיד דְּבָרָיו - הוא גם הגיד דבריו.
 וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל - משפטי צדק (התורה). לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי - לא נתן
 את התורה לגוי אחר. וּמִשְׁפָּטִים בָּל יִדְעוּם - והגויים אינם יודעים את משפטי.
 מִן הַשָּׁמַיִם - יצורי השמים.

צָבָאוֹ: הִלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וַיְרַח, הִלְלוּהוּ כָּל כּוֹכָבֵי
 אור: הִלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מֵעַל
 הַשָּׁמַיִם: יִהְיֶה לָּךְ אֵת שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צְנִיָּה וְנִבְרָאוֹ:
 וַיַּעֲמִידֵם לְעֵד לְעוֹלָם, חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הִלְלוּ
 אֵת יְהוָה מִן הָאָרֶץ, תִּנְיָנִים וְכָל תְּהוֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד,
 שֶׁלֶג וְקִיטּוֹר, רוּחַ סַעֲרָה עֹשֶׂה דְבָרוֹ: הַהָרִים וְכָל
 גְּבָעוֹת, עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה,
 רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים, שָׂרִים
 וְכָל שְׂפָטֵי אֶרֶץ: בַּחֲוָרִים וְגַם בַּתּוֹלוֹת, זְקֵנִים עִם
 נְעָרִים: יִהְיֶה לָּךְ אֵת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ,
 הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם: וַיְרֵם קֶרֶן לְעַמּוֹ, תִּהְלֶה
 לְכָל חֲסִידָיו, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ, הִלְלוּיָהּ:

הִלְלוּיָהּ, שִׁירוּ לִיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, תִּהְלְתוּ בְּקִהַל תהלים קמט
 חֲסִידִים: יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו, בְּנֵי צִיּוֹן יִגְלִילוּ
 בְּמַלְכָם: יִהְיֶה לָּךְ שְׁמוֹ בְּמַחֹל, בְּתַף וְכִנּוֹר יִזְמְרוּ
 לוֹ: כִּי רוּצָה יְהוָה בְּעַמּוֹ, יִפְאֵר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה:
 יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם:

שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם - מרומי אין סוף. הוא צְנִיָּה וְנִבְרָאוֹ - נבראו באמרי פיו. חָק
 נָתַן - קבע חוקי הטבע. וְלֹא יַעֲבוֹר - (החוק); ואינו מחליפו. תְּהוֹמוֹת - המים
 שבמעמקי האדמה. עֹשֶׂה דְבָרוֹ - העושה את דברו. וַיְרֵם קֶרֶן לְעַמּוֹ - הרים
 כבוד עמו. תִּהְלֶה לְכָל חֲסִידָיו - (נתן תהילה לחסידיו). לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם
 קָרְבוֹ - (להם הרים קרן כבודם).

תִּהְלְתוּ - (שירו תהילתו). בְּעֲשָׂיו - בה' יוצרו. יִפְאֵר - יעטר. עַנּוּיִם -
 (חסידים).

רוּמָמוֹת אֶל בְּגָרוֹנָם, וְחָרַב פִּיפְיֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת
נִקְמָה בַּגּוֹיִם, תּוֹכַחַת בְּלְאָמִים: לְאָסֵר מִלְכֵיהֶם
בְּזָקִים, וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרוֹזַל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם
מִשְׁפָּט כְּתוֹב, הַדֶּרֶךְ הוּא לְכָל חֲסִידָיו, הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ אֶל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ: תהלים קג
הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנֶּבֶל וְכַנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶף
וּמְחוּל, הַלְלוּהוּ בְּמַנִּים וְעַגְב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ, הַלְלוּיָהּ: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ, הַלְלוּיָהּ:

פסוקי הסיום של חלקי ספר תהלים

בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן: בְּרוּךְ יְהוָה מְצִיּוֹן,
שֶׁכֵן יְרוּשָׁלַם, הַלְלוּיָהּ: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
לְעוֹלָם, וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ, אָמֵן וְאָמֵן:

קטעים מלוקטים

וַיְבָרֶךְ דָּוִד אֶת יְהוָה לְעֵינָיו כָּל הַקֶּהֱל, וַיֹּאמֶר דָּוִד,
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ, מֵעוֹלָם

רוּמָמוֹת אֶל בְּגָרוֹנָם - בשירה בפיהם. פִּיפְיֹת - מלוטשת משני צדדיה.
תּוֹכַחַת - עונשים. כְּתוֹב - (המיועד להם). הַדֶּרֶךְ - (המשפט הזה יהיה הדר
לחסידיהו).

בְּקִדְשׁוֹ - במקום קדשו. בְּרִקִיעַ עֲזוֹ - בשמי מעוזו. בַּגְּבוּרָתוֹ - בסיפור
גבורותיו. כְּרֹב גְּדָלוֹ - לפי רוב גודלו. בְּמַנִּים - כלי שיר. בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע -
מצלתיים. בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה - (של השופר).

וְעַד עוֹלָם: לָךְ יְהוָה הַגְדֵּלָהּ וְהַגְבוּרָה וְהַתְפָּאֵרָה
וְהַנְצִיחַ וְהַהוֹד, כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
הַמְמַלְכָהּ, וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל לְרֹאשׁ: וְהַעֲשֵׂר
וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל, וּבִיָּדְךָ כַּחַ
וּגְבוּרָה, וּבִיָּדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, וּמְהִלִּים לְשֵׁם תְּפָאֲרֶתְךָ:

וּיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ, וּמְרוֹמִם עַל כָּל בְּרָכָה נחמיה ט
וּתְהַלֵּלָהּ: אַתָּה הוּא יְהוָה לְבַדְּךָ, אַתָּה עֹשֵׂית אֶת
הַשָּׁמַיִם, שָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְכָל צָבָאָם, הָאָרֶץ וְכָל
אֲשֶׁר עָלֶיהָ, הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, וְאַתָּה מְחַיֶּה
אֶת כָּלֶם, וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִיִּים: אַתָּה הוּא
יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ בְּאַבְרָם, וְהוֹצֵאתוֹ
מֵאוּר כַּשְׂדִּים, וְשִׁמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמְצֵאתָ אֶת
לָבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ, וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לְתֵת אֶת
אָרֶץ הַכְּנַעֲנִי, הַחֲתִי, הָאֱמֹרִי, וְהַפְּרִזִּי, וְהַיְבוּסִי,
וְהַגְּרָגְשִׁי, לְתֵת לְזַרְעוֹ, וְתָקַם אֶת דְּבָרֶיךָ כִּי
צַדִּיק אַתָּה: וְתִרְא אֶת עֲנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, וְאֶת
זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל יַם סוּף: וְתִתֵּן אֶתֹת וּמִפְתֵּיִם
בְּפִרְעָה וּבְכָל עֲבָדָיו וּבְכָל עַם אֲרָצוֹ, כִּי יִדְעֶתָ כִּי

לָךְ - (שייכת). כִּי כָל - כמו כל (מה שישנו). וְהַמְתַּנְשֵׂא - וההתנשאות.
מִלְּפָנֶיךָ - ממך. לְכָל - את כולם. לְשֵׁם תְּפָאֲרֶתְךָ - את שמך המפואר.
וּמְרוֹמִם - המרומם, הנעלה. וְכָרוֹת - וְתָקַם - קיימת. עֲנִי - סבל.

הִזְיָדוּ עֲלֵיהֶם, וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהָיָה
בְּקִלְעֹתָ לִפְנֵיהֶם, וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֶּשֶׁה, וְאָתָּה
רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בַּמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֲבָן, בַּמַּיִם עֲזִים:

וַיִּוָּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם, שְׁמוֹת יָד
וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׁפַת הַיָּם:
וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
בַּמִּצְרַיִם, וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת יְהוָה, וַיֹּאמְרוּ בֵּיהוָה
וּבַמֶּלֶשֶׁה עַבְדּוֹ:

שירת הים

אִז יִשְׁרַח מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לְאֹמֶר, אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָאָה
גָאָה, סוֹס וְרֹכְבוֹ רָמָה בָּיָם: עֲזִי וְזִמְרַת יְיָ וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהֵי וְאֵנֹוֹהוּ, אֱלֹהֵי אָבִי וְאֶרְמָמְנָהוּ:
יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה, יְהוָה שְׁמוֹ: מִרְכַּבַת פָּרָעָה
וַחֲיִלוֹ יָרָה בָּיָם, וּמִבְּחַר שְׁלֹשׁוֹ טָבְעוּ בָּיָם סוּף:
תְּהַמַּת יְכַסִּימוּ, יִרְדּוּ בַּמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֲבָן: יְמִינֶךָ
יְהוָה נֹאדְרֵי בְּכַח, יְמִינֶךָ יְהוָה תִּרְעֵץ אוֹיֵב: וּבְרַב
גְּאוּנֶךָ תִּתְהַרֵס קִמְיֶךָ, תִּשְׁלַח חֲרֹנֶךָ יֹאכְלֵמוּ כֶּקֶשׁ:

הִזְיָדוּ - הרשיעו. וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם - פרסמת, קידשת את שמך. כְּהַיּוֹם הַזֶּה -
שהתפרסם שמך עד מאוד. בַּמַּצּוֹלֹת - במעמקי ים.
וַיִּוָּשַׁע - הושיע.

וַיִּשְׁרַח - שר. גָאָה גָאָה - התנשא מאוד. רָמָה - השליך. עֲזִי - העזו. וְאֵנֹוֹהוּ
- אפארו, אשבח אותו. וְאֶרְמָמְנָהוּ - אספר תהילתו. יְכַסִּימוּ - יכסו אותם.
וּבְרַב גְּאוּנֶךָ - בגדולתך הרבה. קִמְיֶךָ
- אויבך. יֹאכְלֵמוּ כֶּקֶשׁ - כעסך ישמידם מהר, כאש האוכלת את הקש.

וברוח אַפִּיךָ נְעַרְמוּ מַיִם, נִצְבּוּ כְמוֹ נֵד נְזֻלִים,
 קָפְאוּ תְהִמַּת בָּלֵב יָם: אָמַר אוֹיֵב, אֲרֹדְךָ, אֲשִׁיג,
 אֲחַלֵּק שָׁלֵל, תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי, אָרִיק חֲרָבִי,
 תוֹרִישְׁמוּ יָדַי: נִשְׁפֹּת בְּרוּחְךָ כִּפְסָמוּ יָם, צָלְלוּ
 כַּעוֹפֹת בְּמַיִם אֲדִירִים: מִי כָמֹכָה בְּאֵלֶם יְהוָה,
 מִי כָמֹכָה נֹאדָר בְּקֹדֶשׁ, נוֹרָא תְהִלַּת עֲשֵׂה פֶלֶא:
 נְטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אָרֶץ: נְחִיתָ בְּחִסְדְּךָ עִם זֶו
 גָּאֲלֵתָ, נִהַלְתָּ בְּעֶזְךָ אֶל נוֹה קְדוֹשְׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים
 יִרְגְּזוּן, חִיל אָחִז יִשְׁבִּי פְלִשְׁתִּי: אֲזִי נִבְהַלְוּ אֱלֹפֵי
 אָדוּם, אֵילֵי מוֹאָב יֵאֲחִזְמוּ רָעַד, נִמְגּוּ כֹל יִשְׁבִּי
 כְּנַעַן: תִּפְלַעְלֵיהֶם אֵימָתָה וּפְחַד, בְּגִדְלֵ זְרוּעֶךָ
 יִדְמוּ כְּאָבֵן, עַד יַעֲבֹר עִמָּךָ יְהוָה, עַד יַעֲבֹר עִם
 זֶו קְנִייתָ: תִּבְאָמוּ וְתִשְׁעֲמוּ בְּהַר נַחֲלֹתֶךָ, מְכוֹן
 לְשִׁבְתֶּךָ פְּעֻלֹת יְהוָה, מְקֹדֶשׁ אֲדָנִי כּוֹנֵנוּ יָדֶיךָ:
 יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֵלָם וָעַד:
 יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֵלָם וָעַד:
 יְהוָה מְלֹכֹתָהּ קֵאֵם לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא.

כִּי בָּא סוֹס פָּרְעָה בָּרָכְבוּ וּבִפְרָשָׁיו בֵּינָם, וַיִּשָּׁב
 יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת מִי הַיָּם, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִּיבֻשָׁה

וברוח אַפִּיךָ - בכוח נשימתך. נְעַרְמוּ - נצברו (נעשו ערמות). נֵד - קיר,
 חומה. קָפְאוּ - נקשו. תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי - תאוות נפשי תימלא מהם. אָרִיק -
 אשלוף, אוציא מתערה. תוֹרִישְׁמוּ - תשמיד אותם. אֲדִירִים - עזים. כָּאֵלֶם -
 בין החזקים. נוֹרָא תְהִלַּת - נעלה על כל תהילה. נְחִיתָ - נהגת. חִיל - רעדה.
 אֵילֵי - גיבורי. נִמְגּוּ - נמסו (מפחד). יִדְמוּ - נשתתקו. עַד יַעֲבֹר - עד אשר
 יעבור. עִם זֶו קְנִייתָ - עם אשר קניית (גאלת). מְכוֹן - מקום. פְּעֻלֹת - עשית.

בְּתוֹךְ הַיָּם: כִּי לַיהוָה הַמְּלוּכָה, וּמַשֵּׁל בַּגּוֹיִם: תהלים כב
 וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת הָרָר עֲשׂוּ, עובדיה א
 וְהִיְתָה לַיהוָה הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל זכריה יד
 הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד:

ברכה שלאחר פסוקי דזמרה

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד, מִלְכָּנוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. כִּי לָךְ נִאֲוָה, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיר וּשְׁבַחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עַז
 וּמְשֻׁלָּה, נִצַּח, גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתִפְאַרֶת,
 קְדוּשָׁה וּמְלָכוּת, בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ, וַיַּעֲוֹלֵם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בַּתְּשׁוּבָחוֹת, אֵל
 הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת,
 רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה, מְלֶךְ,
 יְחִיד, אֵל, חַי הַעוֹלָמִים.

בעשרת ימי תשובה (ויש נוהגים שגם בהושענא רבה) מוסיפים מזמור זה, ואומרים אותו
 החזן והקהל פסוק אחר פסוק. נוהגים לפתוח את ארון הקודש לפני אמירת המזמור.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, מִמַּעַמְקִים קָרְאֲתִיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי שְׁמְעָה בְּקוֹלִי, תהלים קל
 תַּהֲיִינָה אֲזַנֶּיךָ קֹשֶׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יְהוָה,
 אֲדַנִּי מִי יַעֲמַד: כִּי עִמָּךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּנָּרֵא: קִנִּיתִי יְהוָה
 קִנְיָתָה נַפְשִׁי, וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִי: נַפְשִׁי לֹאדַנִּי מִשְׁמָרִים לִבְקָר
 שְׁמָרִים לִבְקָר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה, כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד
 וְהִרְבָּה עֲמוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

סוגרים את ארון הקודש.

תִּשְׁמָר - תזכור. מִי יַעֲמַד - מי יוכל להתקיים. לְמַעַן תִּנָּרֵא - למען ייראו
 מפניך. הוֹחֵלְתִי - קיוויתי. נַפְשִׁי - (מקווה). מִשְׁמָרִים לִבְקָר וכו' - יותר
 משומרי לילה המצפים לבוקר. יַחַל - קנה. פְדוּת - הצלה.

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיָוִמִּיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן.

ציבור ושי"ץ: ?הא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִי וּלְעָלְמִי עֲלֵמִיא?
וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרִכְתָּא | בעשרת ימי תשובה:
לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרִכְתָּא
וַיִּשְׁרְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

קריאת שמע וברכותיה

כשמתפללים במניין השי"ץ אומר:

בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבָרָךְ.

והקהל עונה:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ושליח הציבור חוזר ואומר:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכת "יוצר אור", הברכה הראשונה שלפני קריאת שמע
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלְךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר
וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ, עֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל.

(תרגום כל הקדיש בעמ' 45). שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו.
פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעַגְלָא – במהרה. לְעָלְמִי וּלְעָלְמִי עֲלֵמִיא – לעולם
ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא – למעלה.
דְאִמְרִין – האמורות.

הַמַּאִיר לְאָרֶץ וְלְדָרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים, וּבְטוֹבוֹ
 מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. מָה רַבּוֹ
 מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כֻּלָּם בְּחֶכְמָה עָשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאָרֶץ
 קַנְיָנָךְ: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמֵם לְבָדוֹ מְאֹד, הַמְשַׁבַּח
 וְהַמְפָאֵר וְהַמְתַּנְשֵׂא מִימֹת עוֹלָם. אֱלֹהֵי עוֹלָם,
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רַחֵם עָלֵינוּ, אֲדוֹן עֲזָנוּ, צוּר
 מְשַׁגְּבֵנוּ, מְגֵן יִשְׁעָנוּ, מְשַׁגֵּב בְּעֵדְנוּ. אֵל בְּרוּךְ
 גָּדוֹל דָּעָה, הַכֵּין וּפָעַל זְהָרֵי חַמָּה, טוֹב יִצַּר כְּבוֹד
 לְשִׁמּוֹ, מְאֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עָזוֹ, פְּנוֹת צָבָאִיו
 קְדוּשִׁים, רוּמְמֵי שְׂדֵי, תְּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל
 וּקְדָשְׁתּוֹ. תִּתְבָּרֵךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל
 וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת עַל כָּל שִׁבַּח מַעֲשֵׂה יְדִיךָ וְעַל
 מְאֹרֵי אוֹר שִׁיצְרָתְךָ, הִמָּה יִפְאָרוּךְ סֵלָה.

תִּתְבָּרֵךְ לְנֶצַח צוּרֵנוּ מְלַכְנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא
 קְדוּשִׁים, יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלַכְנוּ יוֹצֵר
 מְשָׁרְתִים, וְאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם
 עוֹלָם וּמְשִׁמֵּיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דְּבָרֵי אֱלֹהִים
 חַיִּים וּמְלֵךְ עוֹלָם. כֻּלָּם אֶהוּבִים, כֻּלָּם בְּרוּרִים,
 כֻּלָּם גְּבוּרִים, כֻּלָּם קְדוּשִׁים, וְכֻלָּם עוֹשִׂים בְּאִמָּה

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית - סדרי הטבע. קַנְיָנָךְ - ברואיך. מְאֹד - מעולם. עֲזָנוּ -
 המעוז שלנו. צוּר מְשַׁגְּבֵנוּ - חוזק הגנתנו. מְגֵן יִשְׁעָנוּ - מגן ומושיע לנו.
 מְשַׁגֵּב בְּעֵדְנוּ - שומר אותנו. זְהָרֵי חַמָּה - קרני שמש. טוֹב - כינוי לה.
 מְאֹרוֹת - השמש והירח. סְבִיבוֹת עָזוֹ - סביב שכינתו. פְּנוֹת צָבָאִיו -
 קבוצות מלאכי צבאות. רוּמְמֵי - המרוממים את שמו. עַל כָּל שִׁבַּח - על כל
 מעשה ידיך המשובחים. הִמָּה - השמים והארץ וכל צבאם. קְדוּשִׁים, מְשָׁרְתִים -
 - כינויים למלאכים. אֶהוּבִים - (זה לזה). בְּרוּרִים - מובחרים.

וּבִירָאָה רְצוֹן קוֹנָם, וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם
 בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, וּמְבָרְכִין
 וּמְשַׁבְּחִין וּמְפַאֲרִין וּמְעֲרִיצִין וּמְקַדְּשִׁין
 וּמְמַלִּיכִין אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגְּבוֹר
 וְהַנּוֹרָא, קְדוֹשׁ הוּא. וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל
 מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה, וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוֹת
 זֶה לְזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנִחַת רוּחַ, בְּשִׁפְהָ
 בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדוֹשָׁה, כָּלֶם כְּאַחַד עוֹנִים
 בְּאִימָה וְאוֹמְרִים בְּיָרָאָה:

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת,

ישעיהו

מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

וְהָאוֹפָנִים וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים
 לְעַמַּת שָׁרָפִים, לְעַמַּת מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:

יחזקאל ג

לְאֵל בְּרוּךְ נְעִימוֹת יִתְּנוּ, לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם
 זְמִירוֹת יֵאמְרוּ וְתִשְׁבְּחוּת יִשְׁמְיעוּ, כִּי הוּא לְבָדוֹ
 מְרוֹם וְקְדוֹשׁ, פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת, עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת, בְּעֵל
 מַלְחָמוֹת, זוֹרֵעַ צְדָקוֹת, מְצַמִּיחַ יְשׁוּעוֹת, בּוֹרֵא
 רְפוּאוֹת, נוֹרָא תְהִלּוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, הַמְחַדֵּשׁ
 בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, כְּאָמֹר:
 לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: אֹר חֲדָשׁ
 עַל צִיּוֹן תְּאִיר, וְנִזְכָּה כְּלָנוּ בְּמַהֲרָה לְאוּרוֹ. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת.

תהלים קלו

וְהָאוֹפָנִים וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ – כינויים למלאכים (עפ"י יחזקאל).
 נְעִימוֹת – שירות. אֹר חֲדָשׁ – אור גאולה שלעתיד לבוא.

ברכת "אהבה", הברכה השנייה שלפני קריאת שמע
 כשמגיעים למהר והבא עלינו' נוהגים לאחוז את הציציות,
 עד ל'לעד ולעולמי עולמים' שבעמ' 68.

אֶהְבֶּת עוֹלָם אֶהְבֶּתָנוּ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חֲמֻלָה
 גְּדוּלָה וַיִּתְרָה חֲמֻלַת עֲלֵינוּ. אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, בְּעִבּוֹר
 שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל, וּבְעִבּוֹר אַבּוֹתֵינוּ שְׁבֻטָחוּ בְךָ
 וּתְלַמְּדֵם חֲקֵי חַיִּים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵנוּ שְׁלֵם,
 כֵּן תְּחַנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ. אָבִינוּ, אָב הַרְחֵמֵן הַמְּרַחֵם,
 רַחֵם נָא עָלֵינוּ, וְתֵן בְּלִבֵּנוּ בִּינָה לְהִבִּין וְלַהֲשִׁיבֵל,
 לְשִׁמְעַ, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד, לְשָׁמֵר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת
 כָּל דְּבָרֵי תְלִמּוּד תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְהָאֵר עֵינֵינוּ
 בְּתוֹרַתְךָ, וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וַיִּחַד לְבַבֵנוּ
 לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ, לְמַעַן לֹא יִבּוֹשׁ וְלֹא
 נִכָּלֵם וְלֹא נִכָּשֵׁל לְעוֹלָם וָעֵד. כִּי בְשֵׁם קְדוּשָׁתְךָ
 הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא בְּטַחֲנוּ, נִגְלִילָה וְנִשְׁמַחָה
 בִּישׁוּעָתְךָ. וְרַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְחַסְדֶיךָ הַרְבִּיִם
 אֵל יַעֲזֹבֵנוּ נִצַּח סֵלָה וָעֵד. מֵהָר וְהָבָא עָלֵינוּ
 בְּרָכָה וְשְׁלוֹם מְהֵרָה מְאַרְבַּע כְּנָפוֹת כָּל הָאָרֶץ,
 וְשִׁבְרֵנוּ עַל הַגּוֹיִם מֵעַל צְוֹאֲרֵנוּ, וְתוֹלִיכֵנוּ מֵהָרָה
 קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ. כִּי אֵל פּוֹעֵל יִשׁוּעוֹת אֲתָה,
 וּבָנוּ בְּחֵרֶת מְכָל עַם וְלָשׁוֹן, וְקִרְבֵּתָנוּ מִלְכֵנוּ
 לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל סֵלָה בְּאַמַּת בְּאַהֲבָה, לְהוֹדוֹת לְךָ
 וּלְיִחְדָּךָ וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 הַבוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה.

וַיִּתְרָה - גדולה ביותר. חֲקֵי חַיִּים - חוקים שיחיו בהם. קוֹמְמִיּוֹת - בקומה
 זקופה.

נוהגים לאחוז את ארבע הציציות בין הזרת והקמיצה של יד שמאל, ולהחזיקן נגד הלב, ובעת אמירת פרשת ציצית מעבירים אותן ליד ימין ומסתכלים בהן כשאומרים "וראיתם אותו". נוהגים לנשק את הציציות אחרי המילים 'ציצית' ואחרי 'אמת', ולפני שמניחים אותן כשמגיעים למילים "ונחמדים לעד" שבברכת הגאולה.

"קרא קריאת שמע בכוונה באימה ביראה ברתת ובזיע" (שו"ע אר"ח סא, א). וביותר צריך לכוון בפסוק הראשון "שמע ישראל", שבו עיקר קבלת עול מלכות שמים וייחוד השם, ובפסוק האחרון של פרשת ציצית יכוון לקיים את מצות זיכרון יציאת מצרים.

יבטא בשפתיו וישמיע לאוזניו כל מילה ומילה, ויזהר שלא להבליע אותיות.

הפרשה הראשונה של קריאת שמע

המתפלל ביחידות מוסיף: "אל מִלֵּךְ נֶאֱמָן"

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד: דברים ו

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאֶהְיֶה אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיךָ, בְּכֹל-לְבָבְךָ וּבְכֹל-נַפְשְׁךָ
 וּבְכֹל-מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם, עַל-לְבָבְךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבִנְיָךָ וְדַבַּרְתָּ
 בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְךָ
 וּבְקוּמְךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וְהָיוּ לְטָטְפֹת
 בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל-מְזוֹזוֹת בַּיִתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

הפרשה השנייה

**וְהָיָה, אִם-שָׁמַעַתְּ שְׁמֵעוּ אֶל-מְצוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 מְצַוְּהָ אֶתְכֶם הַיּוֹם, לְאֶהְבָּה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם** שם יא

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל - האמן, קבל עליך עם ישראל. הרי"ה - אדון הכל, שהיה הוה ויהיה ואין בלתו. אֱלֹהֵינוּ - תקיף ושולט על העולם כולו ומשגיח על עמו.

הרי"ה - (כנ"ל). אֶחָד - יחיד ומיוחד ומולך לבדו על העולם כולו.

בְּכֹל לְבָבְךָ - בכל כוחותיך הרוחניים. וּבְכֹל נַפְשְׁךָ - במסירות נפש. וּבְכֹל מְאֹדְךָ - בכל יכולתך (בכל מה שיש לך). וְשִׁנַּנְתָּם - עד שיהיו מורגלים על פיהם. וּבְשֹׁכְבְךָ - (קריאת שמע של ערבית). וּבְקוּמְךָ - (קריאת שמע של שחרית). וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ - (תפילין של יד). לְטָטְפֹת - לתכשיט. בֵּין עֵינֶיךָ - במרכז הראש (מעל המצח; תפילין של ראש). וּכְתַבְתָּם עַל מְזוֹזוֹת בַּיִתְךָ - (קביעת מזוזה). וּבְשַׁעְרֶיךָ - על מזוזות שערי העיר. וְהָיָה - לשון תנאי.

וּלְעַבְדּוֹ, בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי
 מִטֵּר־אַרְצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמִלְקֹושׁ, וְאַסַּפְתָּ דְגָנְךָ
 וְתִירֹשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶךָ,
 וְאָכְלֹת וְשִׁבְעֹת: הַשְּׁמֵרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם,
 וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם, וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר, וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ,
 וְאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
 נָתַן לָכֶם: וְשִׁמַּתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לִבְבְּכֶם
 וְעַל־נַפְשְׁכֶם, וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יַדְכֶם,
 וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדַתֶּם אֹתָם אֶת־
 בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ
 וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל
 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר, לְהֵם,
 כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

הפרשה השלישית: פרשת ציצית

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְפֵי
 בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם, וְנָתַנוּ עַל־צִיצִית הַכַּנָּף פְּתִיל

וְתִירֹשֶׁךָ - יינך. וְיִצְהַרְךָ - שמנך. פְּתִיחָה - יתפתח. וְסִרְתֶּם - (מן הדרך).
 וְאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ - גלות. כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ - לעד,
 לעולם.

צִיצִית - צרור חוטים, גדילים. כַּנְפֵי - קצוות. לְדֹרֹתָם - בכל הדורות. צִיצִית
 הַכַּנָּף - הציצית שעל כנפות הבגד. פְּתִיל - חוט.

תְּכַלֵּת: וְהָיָה לְכֶם לְצִיצֵת, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
 אֶת־כָּל־מַצּוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְלֹא־תִתּוּרוּ
 אַחֲרָי לְבַבְכֶם וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים
 אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מַצּוֹתַי,
 וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם,
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לְכֶם
 לֵאלֹהִים, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

צריך לצרף את המילה אַמֶּת ל"ה' אלהיכם".

הש"ץ חוזר ואומר בקול: יהוה אֱלֹהֵיכֶם אַמֶּת וממשיך "ויציב" וכו'.

ברכת "גאולה", הברכה שלאחר קריאת שמע

אַמֶּת וַיְצִיב, וְנִכּוֹן וְקַיִם, וַיִּשֶׁר וְנִאֲמָן, וְאָהוּב
 וְחָבִיב, וְנַחֲמָד וְנָעִים, וְנוֹרָא וְאָדִיר, וּמִתְקַן
 וּמְקַבֵּל, וְטוֹב וְיָפֵה, הַדְּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם
 וָעֵד. אַמֶּת אֱלֹהֵי עוֹלָם מִלְפָּנָיו, צוּר יַעֲקֹב מִגֵּן
 יִשְׁעָנוּ, לְדֹר וָדֹר הוּא קַיִם וְשִׁמוֹ קַיִם, וְכִסְאוֹ
 נָכוֹן, וּמְלִכּוּתוֹ וְאַמּוֹנָתוֹ לְעֵד קַיִּמָּת. וּדְבָרָיו
 חַיִּים וְקַיִמִים, נֶאֱמָנִים וְנַחֲמָדִים, לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי
 עוֹלָמִים. עַל אַבּוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ, עַל בְּנֵינוּ וְעַל

וְלֹא תִתּוּרוּ - ולא תפנו (לא תלכו אחרי יצרכם). זֹנִים - סרים מן הדרך הישרה.
 אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם וכו' - (יכוון לקיים מצות עשה של זכירת יציאת מצרים).
 אַמֶּת וַיְצִיב וכו' הַדְּבָר הַזֶּה - הדבר הזה שאמרנו בקריאת שמע, אמונה ביחוד
 ה', קבלת עול מלכותו ועול מצוותיו, קיום המצוות למען ירבו ימינו על האדמה
 אשר נשבע ה' לאבותינו וניסי יציאת מצרים, כל זה הוא אמת ויציב וכו'. צוּר יַעֲקֹב
 - ה' הוא הכח והחוקק של עם ישראל. חַיִּים - חזקים (בריאים) ואינם משתנים. עַל
 אַבּוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ - כל הדברים הנ"ל נאמנים על אבותינו ועלנו וכו'.

דורותינו, ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך, על הראשונים ועל האחרונים, דבר טוב וקיים לעולם ועד. אמת ואמונה, חק ולא יעבר, אמת שאִתָּה הוא יהוה אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו, מִלְּפָנֶיךָ מִלְּךָ אבותינו, גואֵלנו גואֵל אבותינו, יוצֵרנו צור ישועֵתנו, פֹּדֵנוּ וּמְצִילֵנוּ מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֶךָ, וְאֵין לָנוּ עוֹד אֱלֹהִים זולָתְךָ, סְלָה.

עזרת אבותינו אִתָּה הוּא מֵעוֹלָם, מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר. בְּרוּם עוֹלָם מוֹשְׁבֶךָ, וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אֶפְסֵי אָרֶץ. אֱמֶת, אֲשֶׁרֵי אִישׁ שִׁשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׁים עַל לְבוֹ. אֱמֶת, אִתָּה הוּא אֲדוֹן לְעַמֶּךָ, וּמִלְּךָ גִּבּוֹר לְרִיב רִיבָם לְאֲבוֹת וּבָנִים. אֱמֶת, אִתָּה הוּא רֵאשׁוֹן וְאִתָּה הוּא אַחֲרוֹן, וּמִבְּלַעַדֶיךָ אֵין לָנוּ מִלְּךָ גוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ. אֱמֶת, מִמְּצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יְהוִה אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הִרְגָתָ, וּבְכוֹרֶךָ יִשְׂרָאֵל גְּאֻלְתָּ, וַיִּם סוּף לָהֶם בְּקַעֲתָ, וְזָדִים טִבַּעְתָּ, וַיְדִידִים הִעֲבַרְתָּ, וַיִּכְסּוּ מֵיִם צָרִיהֶם, אַחַד מֵהֶם

הָרֵאשׁוֹנִים – הַדּוֹרוֹת הַקְּדוּמִים. הָאַחֲרוֹנִים – הַדּוֹרוֹת הַבְּאִים. דְּבַר טוֹב וְכו' – (שְׁהוּא גַם אֱמֶת וְאִמוּנָה וְהוּא חוֹק וְלֹא יַעֲבֹר). אֱמֶת וְאִמוּנָה – (הָאֱמֶת הַזֹּאת הִיא, שֶׁאֵתָּה הוּא ה' וכו').

בְּרוּם עוֹלָם – בְּשֵׁמִי מְרוּם. אֶפְסֵי – קְצוּוֹי. זָדִים – כִּינּוּי לְמִצְרִים. יְדִידִים – כִּינּוּי לְיִשְׂרָאֵל.

לא נותר. על זאת שבחו אֱהוּבִים וְרוֹמְמוּ לְאֵל,
וְנִתְּנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, בְּרִכּוֹת
וְהוֹדָאוֹת, לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם, רַם וְנִשְׂא, גְּדוֹל
וְנוֹרָא, מְשִׁפִּיל גְּאִים עַדִי אֶרֶץ וּמַגְבִּיהַ שְׁפֵלִים
עַדִי מְרוֹם, מוֹצִיא אֲסִירִים, וּפּוֹדֵה עֲנּוּיִם, וְעוֹזֵר
דְּלִים, וְעוֹנֵה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת שׁוֹעֵם אֱלִיו.

כאן נוהגים לקום, לקראת תפילת העמידה.

תְּהִלּוֹת לְאֵל עֲלִיוֹן גּוֹאֲלֵם, בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ,
מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה,
וְאָמְרוּ כְּלָם:

מִי כָמֹכָה בְּאֵלִים יְהוָה, מִי כָמֹכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ,
נוֹרָא תְּהִלַּת, עֲשֵׂה פְּלֵא:

שמות טו

שִׁירָה חֲדָשָׁה שְׁבָחוּ גְּאוּלִּים לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל עַל
שִׁפְתַי הַיָּם, יַחַד כְּלָם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ, וְאָמְרוּ:
יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

שם

צוֹר יִשְׂרָאֵל, קוֹמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל, וּפְדֵה כְּנַאֲמֶךָ
יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל. וְנֶאֱמַר: גְּאֲלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ,
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גְּאֵל יִשְׂרָאֵל.

ישעיה מז

אֱהוּבִים - (ישראל). וְרוֹמְמוּ לְאֵל - שרו רוממות האל.

תְּהִלּוֹת - (מגיעות לאל עליון). עָנוּ - אמרו בקול.

נוֹרָא תְּהִלַּת - נעלה על כל תהילה.

גְּאוּלִּים - ישראל שנגאלו. הוֹדוּ - (לה). וְהִמְלִיכוּ - (את ה' עליהם).

קוֹמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל - קום, עזור לישראל. כְּנַאֲמֶךָ - כפי שאמרת. גְּאֵל

- אשר גואל.

צריך להסמיך 'גאולה' לתפילה, ולכן מתחילים מיד בתפילת שמונה עשרה. פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום, ומצמידים את הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות או מסתכלים רק בסידור. מרכזים את כל כח הכוונה בעת התפילה. אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק אף לא לדבר שבקדושה.

ב"ברוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הברכיים במילה "ברוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

תפילת שמונה עשרה

תהלים נא

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים,
וְקוֹנֵה הַכֶּלֶל, וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׂמוֹ בְּאַהֲבָה.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "זכרנו" (ואם שכח אינו חוזר):

זָכַרְנוּ לְחַיִּים מְלֶךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים, וְכָתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַן
אֱלֹהִים חַיִּים.

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מַגֵּן אֲבֹרָהּ.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם, אֲדַנִּי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגְּבוּר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשתנו.
וְקוֹנֵה - ובורא. עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמַגֵּן -
מפני פגע שלא יבוא.

רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח" מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני שסיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בחורף:

בקיץ:

מוריד הטל, | משיב הרוח ומוריד הגשם,
מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים רבים,
סומך נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, ומתיר אַסוּרִים,
ומְקִיִּם אַמוֹנְתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרָי. מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרֹת
ומִי דוֹמֶה לָךְ, מְלַךְ מַמְיֵת וּמְחַיֶּה וּמְצַמֵּחַ יְשׁוּעָה.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "מי כמוך" (ואם שכח אינו חוזר):

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחֵמֶן זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים.

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

כשמגיע הש"ץ לברכת קדושת השם, עומדים ואומרים "קדושה".

קדושה

יְקַדֵּשׁךָ וְיַנְעִירֶיךָ כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קִדְשׁ הַמְּשֻׁלָּשִׁים
לְךָ קְדוּשָׁה, כְּפִתּוּב עַל יַד נְבִיאָךְ: וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר:
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
לְעַמְתָּם מְשֻׁבָּחִים וְאוֹמְרִים:

ישעיהו 1

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ:

יתחזקאל ג

וּבְדַבְרֵי קְדוּשָׁךְ כְּתוּב לְאָמַר:

יְמַלֵּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר וָדָר, הַלְלוּיָהּ:

תהלים קמו

מְשִׁיב הַרוּחַ - עוֹשֶׂה שְׂתֵּהא רוּחַ נוֹשֶׁבֶת. אַמוֹנְתוֹ - הַבְּטַחְתּוֹ. לִישְׁנֵי עֶפְרָי
- לְשׁוֹכְנֵי עֶפְרָי. בְּעַל גְּבוּרֹת - (הַגְּבוּרֹת שֶׁנֶּאֱמָרוּ לְעִיל: מַחִיָּה מֵתִים, מְשִׁיב
הַרוּחַ, מְכַלְכֵּל חַיִּים וְכוּ').

יְקַדֵּשׁךָ וְיַנְעִירֶיךָ - נֶאֱמַר לְפָנֶיךָ דְּבַרֵי קְדוּשָׁה וְהַעֲרָצָה. כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד
שְׂרָפֵי קִדְשׁ - כְּנִעְיַמַת שִׁיחַת אֲסִיפַת הַמְּלֵאכִים הַקְּדוּשִׁים. הַמְּשֻׁלָּשִׁים -
הָאוֹמְרִים שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים.

ג. קדושת השם

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקָדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם
יְהִלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.

בעשרת ימי תשובה:

ברוך אתה יהוה, המלך הקדוש.

ואם טעה וסיים 'האל הקדוש' חזור לראש התפילה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

ד. דעת

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לְאֵנוֹשׁ בִּינָה, חֲנוּן
מֵאֲתָךְ חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, חוֹנֵן
הַדַּעַת.

ה. תשובה

הַשִּׁיבֵנו אָבִינוּ לְתוֹרָתְךָ, וְקַרְבָּנוּ מִלְכָּנוּ לְעִבּוּדְךָ,
וְהַחֲזִירֵנוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. בָּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, הַרוֹצֵה בְתִשׁוּבָה.

ו. סליחה

סָלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מָחַל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי
פָשַׁעְנוּ, כִּי אֵל טוֹב וְסָלַח אַתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
חֲנוּן הַמְּרַבֵּה לְסִלַּח.

ז. גאולה

רְאֵה נָא בְעֵינֵינוּ, וְרִיבֵה רִיבֵנוּ, וּגְאֹלֵנוּ גְאֹלָה
שְׁלֵמָה מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, כִּי אֵל גּוֹאֵל חֲזָק אַתָּה.
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל.

וקדושים – מלאכי הקודש (וגם ישראל המקדשים את שמך).

חוֹנֵן – נותן מתנת חיים.

בְּעֵינֵינוּ – בעוני שלנו (בצערנו).

בתענית ציבור בחזרת הש"ץ מוסיף כאן הש"ץ "עננו" (בסוף העמוד).

ח. רפואה

רְפָאנוּ יְהוָה וְנִרְפָּא, הוֹשִׁיעֵנוּ וְנוֹשְׁעָה, כִּי
תְהַלְתָּנוּ אֲתָהּ, וְהַעֲלֵה אֲרוּכָה וְרְפוּאָה שְׁלֵמָה
לְכֹל מַכּוֹתֵינוּ,

הוספה למתפלל במיוחד על חולה מסוים:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵי, שֶׁתְּשַׁלַּח מְהֵרָה רְפוּאָה
שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף,
לְחֹלָה (פלוני בן פלונית) | לְחֹלָה (פלונית בת פלונית)
בְּתוֹךְ שָׁר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אֲתָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

ט. ברכת השנים

מתחילים לשאול "טל ומטר" בא"י ב' במרחשון ושואלים עד היום הראשון של
פסח. טעה ולא אמר "טל ומטר", אם לא סיים עדיין את הברכה יאמר "ותן טל ומטר"
במקום שנוצר, ואם סיים את הברכה יאמר בברכת "שמע קולנו" אחרי המלים "ושמע
תפלתנו": "ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה", וימשיך "כי אתה שומע". נזכר
אחר שהתחיל "רצה", חוזר ל"ברכת השנים". ואם גמר תפילתו, חוזר לראש התפילה.
אם טעה בקיץ ואמר "טל ומטר" חוזר ל"ברכת השנים". ואם גמר תפילתו, חוזר
לראש התפילה.

עננו (ברכת תענית)

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ בְּיוֹם צוּם תַּעֲנִיתָנוּ, כִּי בְּצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ. אֵל
תִּפְן אֵל רִשְׁעֵנוּ, וְאֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ, וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתַּחַנְתָּנוּ.
יְהִי נָא קָרוֹב לְשׁוֹעַתָּנוּ, יְהִי נָא חֲסִדְךָ לְנַחֲמֵנוּ. טָרָם נִקְרָא
אֵלֶיךָ עֲנֵנוּ, כַּדְבָר שֶׁנֶּאֱמַר: וְהָיָה טָרָם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה, עוֹד
הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֶשְׁמַע: כִּי אַתָּה יְהוָה הָעוֹנֶה בְּעַת צָרָה,
פוֹדֶה וּמְצִיל בְּכֹל עַת צָרָה וְצוּקָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָעוֹנֶה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת צָרָה.

ישעיהו סה

וממשיך "רפאנו" בראש העמוד.

תְּהַלְתָּנוּ אֲתָהּ - אנחנו מתהללים ומתפארים בישועתך. אֲרוּכָה - מזור,
החלמה.

בְּרֹךְ עָלֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת
כָּל מֵיְנֵי תְבוּאַתָּה לְטוֹבָה,

בְּחֹרֶף		בְּקִיץ
וְתַן טַל וּמָטָר לְבִרְכָּהּ		וְתַן בְּרָכָה

עַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְשִׁבְעֵנוּ מִטוֹבָה, וּבְרֹךְ שְׁנֵתְנוּ
כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבִרְכָּהּ, כִּי אַל טוֹב וּמִטִּיב אֶתָּה
וּמְבָרֵךְ הַשָּׁנִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים.

י. קיבוץ גלויות

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתְנוּ, וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ
גְּלוֹתֵינוּ, וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מִהֵרָה מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת
הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַבֵּץ נִדְחֵי
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

יא. השבת המשפט

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרָאשׁוּנָה וְיִוַעֲצֵנוּ כְּבִתְחִלָּה
וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה, וּמְלֶךְ עָלֵינוּ מִהֵרָה אֶתָּה
יְהוָה לְבִדְךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט.

בְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְשׁוּבָה:		בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמֶּלֶךְ הַמְּשַׁפֵּט.		בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
אִם טַעַה וְאָמַר "מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט",		מְלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה
אֵינוֹ חוֹרֵר.		וּמִשְׁפָּט.

בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל – שׁוֹפֵר שֶׁל מִשִּׁיחַ: "וְהָיָה בְיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גָּדוֹל"
(ישעיה כז).

וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה – (בזמן שקיים משפט צדק סרים יגון ואנחה).

יב. ברכת המינים

וְלַמְלָשִׁינִים אֵל תְּהִי תְקוּהָה, וְכָל הַמִּינִים
כָּרְגַע יֵאבְדוּ, וְכָל אוֹיְבֵי עַמְּךָ מְהֵרָה יִכָּרְתוּ,
וְהַזָּדִים מְהֵרָה תִּעְקַר וְתִשָּׁבַר וְתִמְגַּר, וְתִכְלַם
וְתִשְׁפִּילֵם וְתִכְנִיעֵם בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנִּיעַ זָדִים.

יג. על הצדיקים

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים, וְעַל זְקֵנֵי שְׂאֲרֵית
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְעַל פְּלִטַּת בֵּית סוּפְרֵיהֶם, וְעַל
גְּרֵי הַצֶּדֶק וְעֲלֵינוּ, יְהֵמוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ,
וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת,
וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם, וּלְעוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ כִּי כָךְ
בְּטַחְנוּ וְעַל חֲסִדְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת נִשְׁעָנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, מְשַׁעֵן וּמְבַטֵּחַ לְצַדִּיקִים.

יד. בניין ירושלים

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב, וְתִשְׁכַּן בְּתוֹכָהּ
כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ, וּבְנֶה אוֹתָהּ בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ בְּנֵין
עוֹלָם, וְכִסֵּא דָוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תִּכְיֵן.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.

וְלַמְלָשִׁינִים - הנוסח המקורי: וְלַמְשַׁמְדִים, שהם עוזבי הדת היהודית.
הַמִּינִים - כופרים. כָּרְגַע - מיד. וְהַזָּדִים - הנוסח המקורי: וּמְלַכּוֹת זָדוֹן,
אויבי ישראל. וְתִמְגַּר - תֵּאבֵד.

וְעַל פְּלִטַּת בֵּית סוּפְרֵיהֶם - ועל שארית חכמי ישראל. יְהֵמוּ - יתעוררו.

טו. משיח בן דוד

אֶת צֶמַח דָּוִד עֲבָדְךָ מְהֵרָה תִצְמִיחַ, וְקִרְנֵנו תְּרוֹם
בִּישׁוּעָתְךָ, כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, מִצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה.

טז. שומע תפילה

אָב הַרְחֵמֵן, שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חוֹס וְרוֹחַם
עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתְנוּ, כִּי אֵל
שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים אַתָּה, וּמְלַפְנִיךָ מְלַכְנוּ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, חַנּוּן וְעִנּוּן וּשְׁמַע תְּפִלָּתְנוּ.

בזמן עצירת גשמים מוסיפים כאן "ועננו בורא עולם".

ניתן להוסיף כאן בקשות פרטיות. יש נוהגים לומר כאן תפילת הדרך בתפילה
הסמוכה לפני הנסיעה (עד 'תחנונינו' עמ' 129).

וְעִנּוּ בּוֹרֵא עוֹלָם בְּמִדַּת הַרְחָמִים, בּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְהוֹדִיעַ
גְּדֻלוֹ וְהַדְרַת כְּבוֹדוֹ. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, תֵּן טַל וּמָטָר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה,
וְתִשְׁבִּיעַ אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ מְטוֹבָךָ, וּמֵלֵא יְדִינוּ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ
וּמֵעֶשֶׂר מִתְּנַת יָדְךָ. שְׁמֹר וְהַצַּל שְׁנָה זוֹ מִכָּל דְּבַר רָע וּמִכָּל מִינֵי
מִשְׁחִית וּמִכָּל מִינֵי פְרַעֲגִיּוֹת, וְעֲשֵׂה לָּהּ תַקְוָה וְאַחֲרִית שְׁלוֹם.
חוֹס וְרוֹחַם עָלֵינוּ וְעַל כָּל תְּבוּאָתְנוּ וּפְרוֹתֵינוּ, וּבְרַכְנוּ בְּגִשְׁמֵי
בְּרַכָּה, וְנִזְכֵּה לְחַיִּים וְשִׁבְעַת וְשְׁלוֹם, כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת. וְהִסֵּר
מִמֶּנּוּ דְבַר וְחָרָב וְרָעַב וְחִמָּה וְרָעָה וְשָׂבִי וּבָזָה וְיֵצֵר הָרָע וְחָלְלִים
רָעִים וְקָשִׁים וּמְאָרְצוֹת רָעִים וְקָשִׁים. וּגְזֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת טוֹבוֹת
מְלַפְנִיךָ, וְיִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוֹתֶיךָ, וְתַתְּנֵהָ עִם בְּנֵיךָ בְּמִדַּת
הַרְחָמִים, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתְנוּ.

וממשיכים: "כי אתה שומע תפלת" (בעמוד הבא).

צֶמַח דָּוִד – (כינוי למשיח, על שם הכתוב בירמיה לג: "בימים ההם ובעת ההיא
אצמיח לדוד צמח צדקה"). קֶרֶן – עזו וחזק.

כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

יז. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
שְׁעָה, וְהָשִׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדַבְרֵי בֵיתְךָ, וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרִצּוֹן,
וּתְהִי לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

בראש חודש ובחול המועד מוסיפים כאן "יעלה ויבוא".
שכת ולא אמר "יעלה ויבוא", חזור ל"רצה". ואם גמר תפילתו, חזור לראש.
ואם נזכר בדיוק כשסיים 'המחזיר שכינתו לציון' אומר 'יעלה ויבוא' שם,
וממשיך 'מודים'.

יעלה ויבוא

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבֹא וַיִּגְיַע וַיִּרְאֶה
וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקַד וַיִּזְכֹּר זְכוֹנֵנוּ וּפְקֻדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קְדוֹשָׁךְ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה
לְטוֹבָה לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בסוכות:

בפסח:

בראש חודש:

חג הסוכות

חג המצות

ראש החודש

הַזֶּה. זְכוֹרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִים חוֹסִים
וּחֲנָנוּ וּרְחֻמִים עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ
חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וממשיכים: "וְתַחֲזִיקָה" (בעמוד הבא).

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנֵה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדַבְרֵי
- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתו.
וַיִּרְצֶה - ויתקבל ברצון. לְפִלְטָה - להצלה. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה - ובדיבור של
ישועה.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹכֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

יח. הודאה

כורעים ושוחים בתחילת ברכת ההודאה ומזדקפים באמירת השם, ובסוף הברכה כופפים את הכרטיים במילה "ברוך", שוחים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

כשהש"ץ מתחיל "מודים" הקהל שוחה אתו ואומר "מודים דרבנן".

מִוְדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אַבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
צוּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יְשׁוּעָנוּ
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נִוְדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
בְּיָדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נַסִּיךָ
שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת, עָרַב וּבָקֵר
וְצָהָרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא
כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי
לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ.

בחנוכה ובפורים מוסיפים כאן "ועל הנסים" (בעמוד הבא).

שכח לומר "ועל הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של חתימת הברכה, אינו חוזר.

וְתַחֲזִינָה - ותראינה.

צור - חזוק. מִגֵּן יְשׁוּעָנוּ - מגן ומושיע לנו. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - המופקדות (כפיקודין). עָרַב וּבָקֵר וְצָהָרִים - (מודים אנחנו לך). הַטּוֹב - (אתה הוא הטוב). יוֹצֵר בְּרָאשִׁית - בורא העולם יש מאין. לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ - לבית המקדש, לירושלים. עַל שְׁאֵנוּ מוֹדִים לָךְ - (מודים אנחנו לך על שזכינו להודות לך).

וְעַל כָּלֵם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֵךְ מְלִכְנוּ
תָּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.

ועל הניסים

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ
בְּיָמֵים הָהֵם, בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

בפורים

בחנוכה

בימי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשׁן
הַבִּיָּרָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע, בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְג
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
מִצֶּעַר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוּשֵׁה עֶשֶׂר
לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אָדָר, וּשְׁלָלָם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הַפְּרַת
אֶת עֲצָתוֹ, וְקַלְקַלְתָּ אֶת
מַחְשַׁבְתּוֹ, וְהַשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

בימי מתתיהו בן יוחנן
כהן גדול חשמונאי ובניו,
כשעמדה מלכות יון הרשעה
על עמך ישראל להשכיחם
תורתך ולהעבירם מחקי
רצונך, ואתה ברחמך
הרבים עמדת להם בעת
צרתם, ורבת את ריבם, ונתת
את דינם, נקמת את נקמתם,
מסרת גבורים ביד חלשים,
ורבים ביד מעטים, וטמאים
ביד טהורים, ורשעים ביד
צדיקים, וזודים ביד עוסקי
תורתך, ולך עשית שם גדול

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוּלָה וּפְרָקָן
כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּךְ בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְּכָלְךָ,
וְטָהְרוּ אֶת מַקְדְּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחֻצְרוֹת קִדְשְׁךָ, וְקִבְּעוּ
שְׁמוֹנַת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלְלֵל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.

וממשיכים "ועל כלם" (בראש העמוד).

וְעַל הַנְּסִים - (נמשך אל "מודים" שלמעלה). הַפְּרָקָן - הישועה.
וְעַל כָּלֵם - (על כל הטובות והניסים).

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "וכתוב" (ואם שכח, אינו חוזר):

וּכְתַב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאֵמַת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ
וַעֲזָרְתָנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַטוֹב שְׁמֶךָ וְלִךָ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת.

בחזרת הש"ץ אומרים ברכת כהנים. לפני הברכה אומרים הכהנים בלחש:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתָּהָא בְּרַכָּה זוּ שְׂצוּיָתְנוּ לְבָרְךָ אֵת
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַכָּה שְׁלֵמָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מִכְשׁוֹל וְעוֹן מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

אם אין כהנים עולים לדוכן,
אומר הש"ץ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ
בְּבָרְכָה הַמְשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
הַכְתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ,
הָאֲמוּרָה מִפִּי אֱהָרֹן וּבְנָיו
כְּהֻנִּים עִם קְדוֹשֶׁךָ, כְּאָמֹר:

אם עלו כהנים לדוכן קוראים להם: כְּהֻנִּים
(לכהן יחיד אין קוראים) והכהנים מברכים:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלִיךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּקִדְשָׁתוֹ
שֶׁל אֱהָרֹן, וְצִוָּנוּ לְבָרְךָ אֵת עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. (הקהל: אָמֵן)

והש"ץ מקריא מלה במלה:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: (הקהל: אָמֵן)
יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: אָמֵן)

יֵשָׁא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

וַיֵּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: אָמֵן)

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:

במדבר ו

(הקהל: כֵּן יְהִי רְצוֹן)

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: כֵּן יְהִי רְצוֹן)

יֵשָׁא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

וַיֵּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: כֵּן יְהִי רְצוֹן)

והש"ץ ממשיך "שים שלום" (בעמוד הבא).

נוהגים לומר בלחש לאחר ברכת כהנים

(במקור תוקן עבור מי שחלם חלום ונפשו עגומה עליו):

אֲדִיר בְּמָרוֹם שׁוֹכֵן בְּגְבוּרָה, אַתָּה שְׁלוֹם וְשְׁמֶךָ שְׁלוֹם. יְהִי רְצוֹן שְׁתִּשְׁעִים
עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרַכָּה לְמִשְׁמַרְתָּ שְׁלוֹם.

והכהנים ממשיכים "רבוננו של עולם" (בסוף העמוד הבא).

סֵלָה - לנצח. הַטוֹב שְׁמֶךָ - ששמך טוב.

הַמְשַׁלֶּשֶׁת - המורכבת משלושה פסוקי ברכה.

אֲדִיר - חזק. שׁוֹכֵן בְּגְבוּרָה - הגבורה היא כביכול משכנו של ה'. אַתָּה שְׁלוֹם

- אתה מקור השלום. וְשְׁמֶךָ שְׁלוֹם - ("מלך שהשלום שלו"; "שלום" הוא אחד

הכינויים של הקב"ה).

י.ט. ברכת שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד
וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ
אֲבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ
נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְיִצְדָּקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יִהְיֶה
בְּעֵינֶיךָ לְבְרַכְנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
עֵת וּבְכָל שְׁעָה בְּשְׁלוֹמְךָ.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "בספר חיים" (ואם שכת, אינו חוזר):

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה וְשְׁלוֹם, וּפְרָנְסָה טוֹבָה, וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי: תהלים יט

עד כאן חזרת הש"ץ. בתפילת לחש ממשיכים בעמוד הבא.

תחנון בעמ' 84. בימים שאין אומרים בהם תחנון (ראה תחילת עמ' 84) אומרים
חצי קדיש (עמ' 94).

.....
לאחר ברכת כהנים אומרים הכהנים:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשִׂינוּ מַה שֶׁגִּזְרַתְּ עָלֵינוּ. אֵף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ
שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ: הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבְרַךְ אֶת עַמָּךְ אֶת
יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתְּתָהּ לָנוּ, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּינוּ אַרְץ זָבַת
חֶלֶב וְדָבָשׁ:

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר כאן 'רבונו של עולם אני שלך' וכו'
(להלן עמ' 130).

בְּאוֹר פְּנִיךָ – בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
חֶסֶד – התורה היא תורת חיים והיא מחנכת אותנו לאהבת חסד.

תפילת מר בריה דרבינא

אֱלֹהֵי, נִצַּר לְשׁוֹנֵי מָרְעַ וּשְׁפָתַי מְדַבֵּר מִרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי
 ברכות יז נִפְשֵׁי תַדְמַם, וְנִפְשֵׁי כְּעַפָּר לְכָל תְּהִיָּה. פָּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ,
 וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נִפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים וְהַחֹשְׁבִים עָלַי
 רָעָה, מְהֵרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקִלְקַל מַחְשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 תְּהִלָּתְךָ. לְמַעַן יִחְלְצוּן יְדִידֶיךָ הַיּוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְיֵי:
 תהלים ס
 יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגְיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוּה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי:
 שם יט

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחורנית ומחוונה קידה לשמאל,
 לימין ולאמצע ומזדקף, ושוהה מעט לפני שחוזר למקומו. בתפילה בציבור חוזר
 למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 72).

בעשרת ימי תשובה:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְוֵמִי, | עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרְוֵמִי,
 הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁבְנֶנְךָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 אבות פרק ה בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ. וְשֵׁם נְעַבְדְּךָ בִּירְאָה כִּימֵי עוֹלָם
 מלאכי ג וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת. וְעֲרַבְהָ לַיהוּה מְנַחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם
 וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת:
 וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת:

בתפילה בציבור הש"ץ חוזר על התפילה (עמ' 71), ומתחיל "אדני שפתי תפתח".
 אחר כל אחת מברכותיו של הש"ץ השומעים עונים "אמן". אחרי "מחיה המתים"
 אומרים קדושה. וכשהוא מתחיל "מודים" אומר הציבור אתו "מודים דרבנן".
 אחרי "הטוב שמך ולך נאה להודות" מוסיפים סדר "ברכת כהנים", והש"ץ מסיים
 תפילתו בפסוק "יהיו לרצון". בתענית ציבור יש שאומרים כאן "סליחות" (עמ'
 581), ויש שאומרים סליחות אחרי הודידי ונפילת אפים.

בראש חודש, בחנוכה, בחולו של מועד, ביום העצמאות וביום ירושלים קוראים
 "הלל" אחרי חזרת הש"ץ (עמ' 480).

נִצַּר – שְׁמוֹר. מָרְעַ – מַלְדַּבֵּר רַע. תַּדְמַם – תִּשְׁתַּוֵּךְ (ולא תענה). כְּעַפָּר – (שהכל
 דורכים עליו, ואינו נעלב). עֲשֵׂה – (את בקשתי). לְמַעַן יְמִינְךָ – (ימין ה'
 הרוממה). יִחְלְצוּן – יִנְצְלוּ. יְדִידֶיךָ – יִשְׂרָאֵל. וְהִגְיוֹן לְבִי – מַחֲשַׁבֹת לְבִי.
 וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ – שְׁנֵהִיָּה עוֹסְקִים בְּתוֹרָה.

סדר תחנון

ימים שאין אומרים בהם תחנון בשחרית: ראש חודש, חנוכה, ט"ו בשבט, י"ד וט"ו באדר ראשון (פורים קטן), שני ימי פורים, כל חודש ניסן, יום העצמאות, י"ד באייר (פסח שני), ל"ג בעומר, יום ירושלים, מר"ח סיון עד י"ב בו, תשעה באב, ט"ו באב, ערב ראש השנה, מערב יום כיפור עד ר"ח מרחשון, וכן אין אומרים תחנון בבית הכנסת שיש בו ברית מילה או שמתפלל בו אחד מבעלי הברית (אבי הבן, הסנדק או המוהל) או חתן בשבעת ימי המשתה שלו, ובבית האבל. בימים אלה, אם אין בהם קריאת הלל, הש"ץ אומר חצי קדיש (בעמ' 94). באמירת 'אשמנו' נוהגים להכות עם יד ימין על הלב בכל תיבה.

וידוי

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאֵל
תְּתַעַלֵּם מִתְּחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזִי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף לֹמֵר
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא
חָטָאנוּ, אָבֵל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ.

אֲשַׁמְנוּ, בְּגִדְנוּ, גְּזַלְנוּ, דְּבַרְנוּ דְּפִי, הֶעֱוִינוּ,
וְהִרְשַׁעְנוּ, זָדְנוּ, חָמְסְנוּ, טָפְלְנוּ שִׁקְרָה, יַעֲצֵנוּ
רָע, פְּזַבְנוּ, לִצְנוּ, מְרַדְנוּ, נֶאֱצַנוּ, סָרְרְנוּ, עֲוִינוּ,
פָּשַׁעְנוּ, צָרְרְנוּ, קִשְׁיֵנוּ עֲרָף, רָשַׁעְנוּ, שִׁחַתְנוּ,
תַּעֲבָנוּ, תְּעִינוּ, תַּעֲתָעְנוּ.

סָרְנוּ מִמְצוֹתֶיךָ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ,
וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי אָמַת עָשִׂיתָ, נחמיה ט
וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

דְּפִי - דברים מגוונים. זָדְנוּ - חטאנו במידה. טָפְלְנוּ - חיברנו. לִצְנוּ - דיברנו
דברי לעג וליצנות. נֶאֱצַנוּ - הכעסנו. צָרְרְנוּ - הצקנו. תַּעֲבָנוּ - עשינו תועבות.
תְּעִינוּ - סרנו מן הדרך הנכונה. תַּעֲתָעְנוּ - רימינו.
וְלֹא שָׁוָה - לא היה כדאי.

המתפלל ביחידות אינו אומר י"ג מידות

י"ג מידות

אֶל אֶרֶץ אֲפִים אַתָּה, וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאת, וְדַרְךְ תְּשׁוּבָה
הוֹרִית, גְּדַלַת רַחֲמֶיךָ וְחִסְדֶיךָ תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכֹל יוֹם לְזֵרַע
יְדִידֶיךָ. תִּפְּן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַרְחָמִים.
בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם, כְּהוֹדַעְתָּ לְעָנּוּ מִקֶּדֶם.
מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ כָּתוּב. וּבְצֶל כְּנַפְיֶיךָ נַחֲסָה
וְנִתְלוּנוֹן, כִּיּוֹם יִירָד יְהוָה בְּעַנָּן. תַּעֲבֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחָה
אֶשֶׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ
מֵאָמֶר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵינוּ, וַיִּקְרָא

שמות לר

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֶרֶץ אֲפִים וְרַב
חֶסֶד וְאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לְאֲלֹפִים, נִשְׂא עוֹן וּפִשַׁע
וְחִטָּאָה, וְנִקָּה: וְסָלַחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחִטָּאתֵנוּ
וְנִחַלְתָּנוּ: סָלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חִטָּאנוּ, מִחַל לָנוּ
מִלְּפָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסָלַח, וְרַב
חֶסֶד לְכָל קַרְאֵיךָ:

שם

ההלים פו

כְּהוֹדַעְתָּ - כמו שהודעת. לְעָנּוּ - (למשה רבינו). מִקֶּדֶם - מלפנים. וְנִתְלוּנוֹן
- נלון ונתגורר. תַּעֲבֹר עַל - תסלח. מְנוּ - ממנו, מאיתנו. מֵאָמֶר - אמירתנו.
חַנוּן - מלא חנינה. אֶרֶץ אֲפִים - סבלן, דוחה את הכעס. וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת
- מרבה לעשות חסד ואמת. נֹצֵר חֶסֶד לְאֲלֹפִים - שומר חסדו לאלפי דורות.
נִשְׂא - סולח. וְנִחַלְתָּנוּ - תיקח אותנו להיות נחלתך וחלקך.

נפילת אפיים

שמואל ב כד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל גָּד, צַר לִי מְאֹד, נִפְלָה נָא בְיָד יְהוָה כִּי רַבִּים רַחֲמָיו, וּבְיַד אָדָם אֵל אֶפְלָה:
 רַחוּם וְחַנוּן חַטָּאתֵי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים, רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תְּחִנּוּנַי.

יהוה אל באַפָּךְ תּוֹכִיחֵנִי, וְאֵל בְּחַמְתְּךָ תִּיַסְרֵנִי: חֲנּוּנִי יהוה כִּי אֲמַלֵּל אֹנִי, רַפְּאֵנִי יהוה כִּי נִבְהַלּוּ עֲצָמַי: וְנִפְשִׁי נִבְהַלְתָּה מְאֹד, וְאַתָּה יהוה עַד מָתַי: שׁוּבָה יהוה, חֲלֹצֵה נַפְשִׁי, הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסִדֶּךָ: כִּי אֵין בַּמּוֹת זְכָרְךָ, בְּשִׂאֹל מִי יוֹדֵה לָךְ: יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֶה בְּכָל לַיְלָה מִטְּתִי, בְּדַמְעֹתַי עַרְשֵׁי אֲמָסָה: עֲשֻׁשָׁה מִכַּעַס עֵינַי, עֲתָקָה בְּכָל צוּרְרָי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל פְּעֻלֵי אָוֶן, כִּי שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכֵיִי: שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי, יְהוָה תְּפַלְתֵּי יִקָּח: יִבְשׂוּ וַיִּבְהַלּוּ מְאֹד כָּל אֵיבֵי, יִשְׁבוּ יִבְשׂוּ רְגַע:

בכל יום ממשכיכם "שומר ישראל" (בעמ' 93). בשני וחמישי אומרים קודם תחנונים נוספים (מעמ' 89 ואילך).
 בתענית ציבור אומרים כאן "סליחות" (עמ' 581).

בעשרת ימי תשובה (חוץ מעי"ב) ובתענית ציבור אומרים "אבינו מלכנו".
 נוהגים לפתוח את ארון הקודש לפני אמירת "אבינו מלכנו" ולעמוד.

"אבינו מלכנו"

אָבִינוּ מְלַכְנוּ, חַטָּאנוּ לְפָנֶיךָ.
 אָבִינוּ מְלַכְנוּ, אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֶלָּא אַתָּה.
 אָבִינוּ מְלַכְנוּ, עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ.

בעשרת ימי תשובה: אָבִינוּ מְלַכְנוּ, בְּרַךְ עֲלֵינוּ שְׁנָה טוֹבָה.	בתענית צבור: אָבִינוּ מְלַכְנוּ, בְּרַךְ עֲלֵינוּ שְׁנָה טוֹבָה.
--	--

תּוֹכִיחֵנִי - תִּיַסְרֵנִי. נִבְהַלּוּ עֲצָמַי - עצמותי רועדות. חֲלֹצֵה - הצל. בַּמּוֹת - אחרי המוות. יִגְעַתִּי - עייפתי. בְּאַנְחָתִי - מרוב אנחות. אֲשַׁחֶה וכו' - אני בוכה על חטאי ומיטתי שוחה בדמעותיי. עַרְשֵׁי - משכבי. אֲמָסָה - אמיס (אציף בדמעותיי). עֲשֻׁשָׁה - כבתה. מִכַּעַס - מצער, מיגון. עֲתָקָה - יקנה. בְּכָל צוּרְרָי - מכל מה שגרמו לי שונאיי. יִבְשׂוּ יִבְשׂוּ - ישובו אחר בבושה. רְגַע - מיד.

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, בְּטַל מַעְלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, בְּטַל מַחְשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, הִפָּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, כָּלָה כָּל צָר וּמִשְׁטִין מַעְלֵינוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, סָתַם פִּיּוֹת מִשְׁטֵינֵינוּ וּמִקְטָרְגֵינוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, כָּלָה דְבַר וְחֹרֵב וְרָעַב וְשָׂבִי וּמִשְׁחִית וְעוֹן
 וְשָׂמַד מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, מְנַע מִגָּפָה מִנְחָלְתֶךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, סָלַח וּמַחַל לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, מָחָה וְהִעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאוֹתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, מָחַק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל שְׂטָרֵי חוֹבוֹתֵינוּ.

מכאן ועד אחרי 'סליחה ומחילה'

נוהגים שהש"ץ והקהל אחריהם אומרים משפט אחרי משפט.

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, הִחַזְרֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוּלֵי עַמֶּךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, קַרַע רֵעַ גָּזַר דִּינֵנוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ בְּזַכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ.

בעשרת ימי תשובה:

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, כְּתֻבָנוּ
 בְּסִפּוֹר חַיִּים טוֹבִים.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, כְּתֻבָנוּ
 בְּסִפּוֹר גְּאֻלָּה וַיִּשׁוּעָה.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, כְּתֻבָנוּ
 בְּסִפּוֹר פְּרֻנְסָה וְכִלְפָּלָה.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, כְּתֻבָנוּ
 בְּסִפּוֹר זְכוֹת.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, כְּתֻבָנוּ
 בְּסִפּוֹר סְלִיחָה וּמַחֲלָה.

בתענית צבור:

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְחַיִּים טוֹבִים.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְגְאֻלָּה וַיִּשׁוּעָה.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְפְרֻנְסָה וְכִלְפָּלָה.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְזְכוֹת.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְסְלִיחָה וּמַחֲלָה.

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, הַצָּמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקֶרֶב.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, הָרִם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, הָרִם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, מִלֵּא יְדִינוּ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, מִלֵּא אֶסְמִינוּ שְׁבַע.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, פְּתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לְתַפְלָתֵנוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, זָכֵר כִּי עָפָר אֲנַחְנוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, נָא אֵל תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, תְּהֵא הַשְּׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים
 וְעֵת רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, חַמַּל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפְּנוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לָמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לָמַעַן טְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לָמַעַן בְּאֵי בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, נִקֵּם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּדִים.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לָמַעַן אִם לֹא לְמַעַנֵנוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לָמַעַן וְהוֹשִׁיעֵנוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לָמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לָמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
 שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ.
 אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, חַנּוּנוּ וְעֲנָנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים, עֲשֵׂה עִמָּנוּ
 צְדָקָה וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ.

סוגרים את ארון הקודש.

תחנונים נוספים לשני וחמישי

מכאן ועד "שמע ישראל" (עמ' 92) יש לעמוד.

א. בקשה לסליחה וישועה

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבֵּה לְהָשִׁיב אָפוֹ, תהלים עח
 וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ: אֵתָּה יְהוָה לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנּוּ,
 חסדךָ וְאֶמְתָּךְ תִּמְיֵד יִצְרוּנֵנוּ. הוֹשִׁיעֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ שם קו
 מִן הַגּוֹיִם, לְהַדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח בְּתֵהֲלֹתֶיךָ:
 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי יַעֲמֵד: כִּי עֲמַךְ הַסְּלִיחָה
 לְמַעַן תִּנָּרֵא: לֹא כַחֲטָאֵינוּ תַעֲשֶׂה לָּנוּ וְלֹא כְעֲוֹנוֹתֵינוּ
 תִּגְמַל עָלֵינוּ. אִם עֲוֹנֵינוּ עָנוּ בָּנוּ, יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֹךְ: ירמיה יד
 זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחַסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: יַעֲנֵנוּ יְהוָה תהלים כה
 בְּיוֹם צָרָה, יִשְׁגָּבֵנוּ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ שם כ
 יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאוֹנוּ: אָבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ חָנּוּן וְעֲנּוּן כִּי אֵין בָּנוּ
 מַעֲשִׂים, עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה כָּרַב רַחֲמֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן
 שְׁמֹךְ. אֲדוֹנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ, שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ, וּזְכֹר אֵת
 בְּרִית אַבּוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ.

ב. בקשה לגאולת ירושלים והמקדש

וַעֲתָה אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת עַמְּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם דניאל ט
 בְּיַד חֲזָקָה וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּבוֹד הַזֶּה, חָטְאוּנוּ רָשָׁעֵנוּ:
 אֲדַנִּי, כָּכָל צְדָקָתֶךָ יִשָּׁב נָא אִפְּךָ וְחַמְתֶּךָ מֵעִירֶךָ יְרוּשָׁלַם
 הַר קְדוֹשְׁךָ, כִּי בַחֲטָאֵינוּ וּבְעֲוֹנוֹת אַבְתֵּינוּ יְרוּשָׁלַם וְעַמְּךָ
 לְחַרְפָּה לְכָל סְבִיבְתֵינוּ: וַעֲתָה שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֵל תִּפְלֹת
 עַבְדֶּיךָ וְאֵל תַּחֲנוּנָיו, וְהָאֵר פְּנִיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַם, לְמַעַן
 אֲדַנִּי: הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזוּנֶיךָ וּשְׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׁמֵמֵתֵינוּ

לְהָשִׁיב אָפוֹ - לבטל כעסו. וְלֹא יַעִיר - לא יעורר. לֹא תִכְלָא - לא תמנע.
 יִצְרוּנוּ - ישמרנו. מִי יַעֲמֵד - מי יוכל להתקיים. לְמַעַן תִּנָּרֵא - למען יראו
 מַפְנִיךָ. עָנוּ - העידו. יִשְׁגָּבֵנוּ - יחזקנו.

כָּכָל צְדָקוֹתֶיךָ - כפי צדקתך. סְבִיבְתֵינוּ - שכנינו. שְׁמֵמֵתֵינוּ - ערינו
 הַשׁוּמְמוֹת, הַרְיָקוֹת מִבְּלֵי יוֹשֵׁב.

וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיהָ, כִּי לֹא עַל צְדָקָתֵינוּ אֲנַחְנוּ
מִפְּלִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנָי
שְׁמֹעָה, אֲדֹנָי סִלְחָה, אֲדֹנָי הַקְּשִׁיבָה וְעֲשֵׂה, אֵל תֵּאָחֵר,
לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמְּךָ:

ג. בקשה לגאולת העם והארץ

אָבִינוּ אָב הַרְחֵמֵן, הִרְאֵנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְקִבֵּץ נְפֻצוֹתֵינוּ
מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ, יִפְּרִו וְיִדְעוּ כָּל הַגּוֹיִם כִּי אַתָּה
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. וְעַתָּה יְהוָה אָבִינוּ אַתָּה, אֲנַחְנוּ הַחֹמֶר וְאַתָּה ^{ישעיה סד}
יִצְרָנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כָּלֵנוּ: הוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ, אָבִינוּ
מִלְכֵנוּ צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ. חוֹסֶה יְהוָה עַל עַמְּךָ וְאֵל תַּתֵּן ^{יואל ב}
נַחֲלָתְךָ לְחִרְפָּה לְמִשָּׁל בָּם גּוֹיִם, לְמָה יֵאמְרוּ בְּעַמִּים אֵי
אֱלֹהֵיהֶם: יִדְעֵנוּ יְהוָה כִּי חֲטֵאנוּ וְאִין מִי יַעֲמֵד בְּעַדֵנוּ,
אֲלֹא שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל יַעֲמֵד לָנוּ בְּעֵת צָרָה. יִדְעֵנוּ כִּי אִין בָּנוּ
מַעֲשִׂים, צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. כְּרַחֵם אָב עַל
בָּנִים כִּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ, וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ. חֲמַל
עַל עַמְּךָ, רַחֵם עַל נַחֲלָתְךָ, חוֹסֶה נָא כְּרַב רַחֲמֶיךָ, חֲנֹנוּ
מִלְכֵנוּ וְעַנּוּנוּ, כִּי לָךְ יְהוָה הַצְּדָקָה, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת בְּכָל עֵת.

ד. בקשה להשגחה ישירה של ה'

הִבֵּט נָא רַחֵם נָא וְהוֹשִׁיעָה נָא צֶאֱן מְרַעִיתְךָ, וְאֵל יִמְשָׁל
בָּנוּ קֶצֶף, כִּי לָךְ יְהוָה הַיְשׁוּעָה. בְּךָ תוֹחַלְתָנוּ אֱלֹהֵי
סְלִיחוֹת, אָנָּה סִלַּח נָא, כִּי אֵל טוֹב וְסִלַּח אַתָּה.

ה. בקשה לזכירת זכות אבות

אָנָּה מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנוּן, זָכֹר וְהִבֵּט לְבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים,
וְתִרְאַה לְפָנֶיךָ עֲקֻדַת יְחִיד, וְלִמְעַן יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ

לא על צְדָקָתֵינוּ - לא בזכות צדקותינו. שְׁמֹעָה - (את תחינתנו). סִלְחָה -
(לעווננו). הַקְּשִׁיבָה - (לצעקתנו). וְעֲשֵׂה - (בקשתנו).

תוֹחַלְתָנוּ - תקוותנו.

לְבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים - (עם אברהם אבינו). יְחִיד - (יצחק אבינו). וְלִמְעַן
יִשְׂרָאֵל - (יעקב אבינו).

אָבִינוּ, וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ מִלְכָּנוּ, וְאֵל תִּשְׁכַּחְנוּ יוֹצְרֵנוּ, וְאֵל תַּעַשׂ עִמָּנוּ כְּלָה כְּחֹטְאֵתֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה.

ו. בקשה להצלה מאסונות

אֵין כְּמוֹךָ חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֵין כְּמוֹךָ אֵל אַרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת, הוֹשִׁיעֵנו וְרַחֲמֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִרָעַשׁ וּמִרְגֵז הַצִּילָנוּ. זְכֹר לְעַבְדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֵל תִּפָּן אֵל קִשְׁיֵנוּ וְאֵל רִשְׁעֵנוּ וְאֵל חֲטָאתֵנוּ. שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמֶּיךָ: וְהִסַּר מִמֶּנּוּ מַכַּת הַמָּוֶת כִּי רַחוּם אַתָּה, כִּי בֶן דָּרְכֶיךָ, עוֹשֶׂה חֶסֶד חֲנֹם בְּכָל יוֹר וְדוֹר. חוֹסֶה יְהוָה עַל עַמֶּיךָ וְהַצִּילָנוּ מִזַּעֲמֶיךָ, וְהִסַּר מִמֶּנּוּ מַכַּת הַמַּגֵּפָה וּגְזֵרַת קֶשֶׁה, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. לֵךְ אֲדֹנָי הִצְדָּקָה וְלֵנוּ בִשְׁתַּת הַפְּנִים. מַה נִּתְאוּנָן וּמַה נֹּאמֵר, מַה נִּדְבַר וּמַה נִּצְטַדֵּק. נַחֲפֹשֶׂה דְרָכֵינוּ וְנַחֲקִירָה וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיָנֶךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׂבִים. אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה תְּהִלִּים קִיח

נָא, אָנָּה יְהוָה הִצְלִיחָהּ נָא: אָנָּה יְהוָה עֲנֵנוּ כְּיוֹם קְרִיאָנוּ. לֵךְ יְהוָה חֲפִינוּ, לֵךְ יְהוָה קוֹיֵנוּ, לֵךְ יְהוָה נִיחַל. אֵל תַּחֲשֶׂה וּתְעַנֵּנוּ, כִּי נֹאמְרוּ גוֹיִם אַבְדָּה תִקְוַתָם. כָּל בָּרֶךְ לֵךְ תִכְרַע, וְכָל קוֹמָה לֵךְ לִבְד תִּשְׁתַּחֲוֶה.

ז. בקשה לגאולה שלמה

הַפּוֹתַח יָד בְּתִשׁוּבָה לְקַבֵּל פּוֹשְׁעִים וְחַטָּאִים, נִבְהֵלָה נַפְשֵׁנוּ מִרַב עֲצוּבוֹנֵנוּ, אֵל תִּשְׁכַּחְנוּ נְצַח, קוֹמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ. אֵל תִּשְׁפֹּךְ חֲרוֹןֶיךָ עָלֵינוּ, כִּי אֲנַחְנוּ עַמֶּיךָ בְּנֵי בְרִיתֶיךָ. אֵל, הַבִּיטָה, דַּל כְּבוֹדֵנוּ בְּגוֹיִם וְשִׁקְצוֹנוּ כְּטַמְאָת הַנְּהַדָּה. עַד מָתִי עֲזָךְ בְּשָׂבִי וְתִפְאַרְתֶּיךָ בְּיַד צָר. עוֹרְרָה גְבוּרְתֶיךָ,

רַעַשׁ - דְּבָרִים מְזוּעָעִים. אֵל תַּחֲשֶׂה וּתְעַנֵּנוּ - אֵל תִּשְׁתַּחֲוֶה וְתִגְרוּם לִכְן שְׂאִיבֵינוּ יַעֲנוּ אוֹתָנוּ. נֹאמְרוּ - אִמְרוּ. כָּל בָּרֶךְ וְכו' - (וְהִלָּא אַתָּה שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, וְכֹל-יִיכֹל).

עֲצוּבוֹנֵנוּ - צַעֲרוֹנוּ. וְשִׁקְצוֹנוּ - תִּיעֲבוּ אוֹתָנוּ. עֲזָךְ - מִקְדָּשְׁךָ (עַפ"י תְּהִלִּים עח, סא).

והושיענו למען שמך. אל ימעטו לפניך תלאותינו, מהר יקדמונו רחמיך בעת צרותינו. לא למעננו אלא למענך פעל, ואל תשחית את זכר שאריתנו, כי לך מיחלות עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה. וזכר עדותנו בכל יום תמיד אומרים פעמים באהבה: שמע ישראל, יהוה אלהינו, יהוה אחד:

דברים ו

יהוה אלהי ישראל, שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך: שמות לב

הבט משמים וראה כי היינו לעג וקלס בגוים, נחשכנו כצאן לטבח יובל, להרג ולאבד ולמכה ולחרפה. ובכל זאת שמך לא שכחנו, נא אל תשכחנו.

יהוה אלהי ישראל, שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך:

זרים אומרים אין תוחלת ותקנה, חן אם לשמך מקנה, טהור ישועתנו קרבה, גענו ולא הונח לנו, רחמיך יכבשו את כעסך מעלינו. אנא שוב מחרוןך ורחם סגלה אשר בחרת.

יהוה אלהי ישראל, שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך:

חוסה יהוה עלינו ברחמיך ואל תתננו בידי אכזרים. למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם, למענך עשה עמנו חסד ואל תאחר. אנא שוב מחרוןך ורחם סגלה אשר בחרת.

יהוה אלהי ישראל, שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך:

קולנו תשמע ותחן, ואל תטשנו ביד איבינו למחות את שמנו. זכר אשר נשבעת לאבותינו ככוכבי השמים ארבה את זרעכם, ועתה נשאנו מעט מהרבה. ובכל זאת שמך לא שכחנו, נא אל תשכחנו.

תלאותינו - צרותינו.

ובכל זאת - ואפילו במצב נורא כזה.

יהוה אלהי ישראל, שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך:

עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך, והצילנו וכפר
על חטאתינו למען שמך:

עד כאן התוספת לשני וחמישי. מכאן ממשיכים בכל יום שאומרים בו תחנון.

שומר ישראל, שמר שארית ישראל,

ואל יאבד ישראל,

האומרים שמע ישראל.

שומר גוי אחד, שמר שארית עם אחד,

ואל יאבד גוי אחד,

המיתדים שמך, יהוה אלהינו יהוה אחד.

שומר גוי קדוש, שמר שארית עם קדוש,

ואל יאבד גוי קדוש,

המשלשים בשלש קדשות לקדוש.

מתרצה ברחמים ומתפייס בתחנונים, התרצה

והתפייס לדור עני, כי אין עוזר. אבינו מלכנו,

תננו ועננו, כי אין בנו מעשים, עשה עמנו צדקה

וחסד והושיענו.

ואנחנו לא נדע מה נעשה, כי עליך עינינו: זכר

רחמיה יהוה ותסדיף, כי מעולם המה: יהי חסדך

יהוה עלינו, כאשר יחלנו לך: אל תזכר לנו

עזרנו – עזור לנו.

המשלשים בשלש קדשות – קדוש, קדוש, קדוש. לקדוש – לה.

עֹנֶת־רֵאשִׁימִים, מֵהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי דְלוֹנוּ
מֵאֵד: עֲזֹרְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה, עֲשֵׂה שְׂמִים וְאָרֶץ: חֲנֹנוּ
יְהוָה חֲנֹנוּ, כִּי רַב שְׂבָעֵנוּ בּוֹז. בְּרָגֹז רַחֵם תִּזְכּוֹר,
בְּרָגֹז עֲקָדָה תִּזְכּוֹר, בְּרָגֹז תְּמִימוֹת תִּזְכּוֹר. יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ: כִּי הוּא יָדַע
יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי עָפָר אָנַחְנוּ: עֲזֹרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ
עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטָּאתֵינוּ
לְמַעַן שְׁמֶךָ:

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֻלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרֻקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן.

ציבור וש"ץ: יְהֵא שְׂמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.
יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׂמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֻלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן.

בשני וחמישי, בראש חודש, בתעניות, בחנוכה ובפורים קוראים בתורה.

בימים שאין קוראים בהם בתורה ממשכים "אשרי" (עמ' 100)

בְּרָגֹז - בשעת כעסך. רַחֵם - רחמים (מידה שהצטיין בה אברהם אבינו).
תְּמִימוֹת - (מידתו של יעקב אבינו). זְכוֹר - הוא זוכר.
שְׂמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרֻקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא -
במהרה. לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלָא - למעלה. דְאִמְרִין - האמורות.

בשני וחמישי לפני הוצאת ספר תורה אומרים "אל ארך אפיים", אבל לא בראש חודש, בחול המועד, בחנוכה, בשני ימי פורים קטן וגדול, בערב יום טוב, באסרו חג, ביום העצמאות, ביום ירושלים, בתשעה באב, בט"ו באב ובבית האבל.

אֵל אַרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת, אֵל בְּאַפְּךָ תּוֹכִיחֵנוּ.
חֹסֶה יְהוָה עַל עַמּוֹךָ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִכָּל רָע.
חֲטָאנוּ לָךְ אֲדוֹן, סִלַּח נָא כְּרַב רַחֲמֶיךָ אֵל.

יש המוסיפים:

אֵל אַרְךָ אַפִּים וּמְלֵא רַחֲמִים, אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ.
חֹסֶה יְהוָה עַל שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךָ, וְהַצִּילֵנוּ מִכָּל רָע.
חֲטָאנוּ לָךְ אֲדוֹן, סִלַּח נָא כְּרַב רַחֲמֶיךָ אֵל.

הוצאת ספר תורה

פותחים את ארון הקודש, ואומרים הקהל והש"ץ:

וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: קוּמָה יְהוָה וַיִּפְצוּ
אִיבֶיךָ וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִיךָ מִפְּנֵיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא
תּוֹרָה וּדְבַר יְהוָה מִירוּשָׁלַם: בְּרוּךְ שֶׁנִּתֵּן תּוֹרָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ.

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמַרְאָ עֲלֵמָא, בְּרִיךְ כְּתָרְךָ וְאַתְרְךָ. יְהֵא רְעוּתְךָ
עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְעֵלָם, וּפְרָקֵן יְמִינְךָ אַחְזִי לְעַמְּךָ בְּבֵית
מִקְדָּשְׁךָ, וְלֵאמֹתוּי לְנָא מְטוּב נְהוּרְךָ, וְלִקְבֵל צְלוֹתְנָא
בְּרַחֲמִין. יְהֵא רְעוּא קְדָמְךָ דְּתוֹרִיךָ לִן חִיין בְּטִיבָא, וְלַהֲוִי
אַנְא פְּקִידָא בְּגוּ צְדִיקָא לְמַרְחָם עֲלֵי וְלִמְנַטֵּר יְתִי וְיֵת כָּל
דִּי לִי וְדִי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. אַנְתָּ הוּא זֶן לְכָלֵּא וּמִפְרַנְס לְכָלֵּא,

תרגום בְּרִיךְ שְׁמֵהּ - ברוך שמו של אדון העולם, ברוך כתרך ומקומך.
יהי רצונך עם עמך ישראל לעולם, וישע ימינך הראה לעמך בבית מקדשך,
ולתשפיע לנו מטוב אורך, ולקבל תפלותינו ברחמים. יהי רצון מלפניך
שפתאריך לנו חיים בחסד, ואתה אני נמנה בין הצדיקים לרחם עלי ולשמר
אותי ואת כל אשר לי ואשר לעמך ישראל. אתה הוא זן לכלא ומפרנס לכל,

אָנֹתְהוּ הוּא שְׁלִיט עַל כָּלָא, אָנֹתְהוּ הוּא דְשְׁלִיט עַל מַלְכֵי־אֵ, וּמְלִכּוּתָא דִּילָךְ הִיא. אָנֹתְהוּ עֲבָדָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְסִגְיָדְנָא קָמָה וּמְקַמֵּי דִיקָר אֹרִיתָהּ בְּכָל עֵדִין וְעֵדִין. לֹא עַל אָנֹשׁ רְחִיצָנָא וְלֹא עַל בַּר אֱלֹהִין סְמִיכָנָא, אֲלֵא בְּאַלְהָא דְשִׁמְיָא, דְהוּא אֱלֹהָא קְשׁוּט, וְאֹרִיתָהּ קְשׁוּט, וּנְבִיאֵיהּ קְשׁוּט, וּמְסַגָּא לְמַעְבַּד טְבִיבִין וְקְשׁוּט. בַּהּ אָנֹתְהוּ רְחִיץ, וְלִשְׁמָהּ יִקְרָא קְדִישָׁא אָנֹתְהוּ אֲמַר תְּשַׁבְּחֵן. יְהִיא רְעוּא קְדָמָךְ דְתַפְתַּח לְבָאֵי בְּאֹרִיתָא, וְתִשְׁלִים מְשָׁאֲלִין דְלְבָאֵי וְלְבָאֵי דְכָל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם.

הש"ץ נוטל את ספר התורה ואומר:

גִּדְלוּ לַיהוָה אֹתִי, וְנִרְוַמְתֶּם שְׁמוֹ יְיָ הַדָּוָה:

תהלים לד

סוגרים את ארון הקודש. בהליכת הש"ץ אל הבימה הקהל עונה:

לָךְ יְהוָה הִגְדִּלָהּ וְהִגְבֹּרָהּ וְהִתְפַּאֲרָתָהּ וְהִנְצַח וְהַהוֹדוּ, כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאַרְצֵי, לָךְ יְהוָה הִמְמַלְכָהּ וְהִמְתַּנְשְׂאָה לְכָל לְרֹאשׁ:

דברי הימים א כט

וּרְוַמְתֶּם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַדָּם רְגְלֵינוּ קְדוֹשׁ הוּא: וּרְוַמְתֶּם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קְדוֹשׁ, כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

תהלים צט

המשך תרגום - אָתָּה הוּא שְׁלִיט עַל הַכָּל. אָתָּה הוּא הַשְׁלִיט עַל הַמְּלָכִים, וְהַמְּלָכוֹת שְׁלָךְ הִיא. אָנִי עֲבָדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֲנִי לְפָנָיו וּמְלַפְנֵי כְבוֹד תּוֹרָתוֹ בְּכָל עַת וְעַת. לֹא עַל אָדָם אֲנִי בּוֹטֵחַ וְלֹא עַל מַלְאָךְ אֲנִי סוֹמֵךְ, אֲלֵא בְּאַלְהֵי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא אֱלֹהִים אֱמֶת, וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת, וּנְבִיאָיו אֱמֶת, וּמִרְבֵּה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד וְאֱמֶת. בּוֹ אֲנִי בּוֹטֵחַ, וְלִשְׁמוֹ הַנִּכְבָּד הַקְּדוֹשׁ אֲנִי אוֹמֵר תְּשַׁבְּחוּת. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁתַּפְתַּח לְבַי בְּתוֹרָה, וְתַמְלֵא מְשָׁלוֹת לְבַי וְלִבְ כָּל עַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וּלְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם.

בְּרַ אֱלֹהִין - מְלֹאךְ (לְפִי דְנִיאל ג, כה).

לָךְ - (שִׁיכַת). כִּי כָל - כְּמוֹ כָל (מֵה שִׁישְׁנו). וְהִמְתַּנְשְׂאָה - וְהִתְנַשְּׂאוֹת.

אב הַרְחָמִים הוּא יִרְחַם עִם עַמּוּסֵים, וַיִּזְכֹּר בְּרִית
אֵיתָנִים, וַיִּצִיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הָרָעוֹת, וַיִּגְעַר בְּיָצָר
הָרָע מִן הַנְּשׂוּאִים, וַיַּחֲזַן אוֹתָנוּ לְפִלְטַת עוֹלָמִים, וַיִּמְלֵא
מִשְׁאָלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

מניחים את הספר על שולחן הקריאה, והקורא לעולים לתורה אומר:
וּתְגַלֶּה וְתִרְאֶה מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ בְּזִמְנֵי קָרֹב, וַיַּחֲזַן פְּלִטָתָנוּ וּפְלִטַת עַמּוֹ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לַחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן, וְנֹאמַר אָמֵן. (אמן)
הַכֹּל הַבּוֹ גָּדַל לְאַלְהֵינוּ וּתְנוּ כְבוֹד לַתּוֹרָה. כֹּהֵן קָרֵב, יַעֲמֹד (פלוגי בן
פלוגי) הַכֹּהֵן (אם אין כהן - יאמר יעמוד פלוגי בן פלוגי הלוי [או: ישראל] במקום
כהן). בְּרוּךְ שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ.

דברים ד הקהל עונה: וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם:
הקריאות בתורה מעמ' 623 ואילך.

עלייה לתורה

ברכת התורה לפני הקריאה

העולה יחזיק בשתי ידות הספר, יסתכל במקום שיקראו בו,
ואח"כ יעצום עיניו או יסב פניו ויאמר בקול רם:

בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבָרֵךְ.

הקהל עונה: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

העולה חוזר: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר
בְּנוֹ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

עם עמוסים - הנשואים על ידי ה' מעת היותם לעם. אֵיתָנִים - האבות. וַיִּגְעַר
בְּיָצָר הָרָע - (שלא ישלוט). הַנְּשׂוּאִים - (ישראל, עפ"י ישעיה מו, ג). וַיַּחֲזַן -
יחונן (לשון חנינה). פְּלִטָתָנוּ - שאריתנו.

הקורא יקרא בקול רם (והעולה קורא עמו בלחש).

הברכה שלאחר הקריאה

אחר הקריאה מברך העולה בקול כשהוא מחזיק בשתי ידות הספר:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן
לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.**

בגמר כל הקריאה אומרים חצי קדיש (לעיל עמ' 94).

ברכת הגומל

ארבעה חייבים לברך ברכת הגומל לפני עשרה גברים: חולה שנתרפא, המפליג בים, ההולך במדבר והיוצא מבית האסורים, וכן כל מי שהיה בסכנה וניצל ממנה. נוהגים לברך ברכת הגומל לאחר הברכה שאחרי קריאת התורה (וראה גם להלן עמ' 151).

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַגּוֹמֵל
לְחַיִּיבִים טוֹבוֹת, שְׁגַמְלֵנִי כָּל טוֹב.**

והקהל עונה:

אָמֵן. מִי שְׁגַמְלֶךָ טוֹב, הוּא יִגְמְלֶךָ כָּל טוֹב, סְלָה.

ברכת בר מצווה

כאשר הנער עולה לתורה בפעם הראשונה אחרי מלאות לו י"ג שנה, אומר אביו אחרי הברכה שלאחר הקריאה:

בְּרוּךְ שֵׁפֶטְרֵנִי מֵעַנְשׂוֹ שְׁלֹזָה.

"מי שברך" לבר מצווה:

מִי שֶׁבְּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הוּא יְבָרֶךְ אֶת (פלוגי בן פלוגי) שְׁמֵלְאוֹ לוֹ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְהִגִּיעַ לְמִצְוֹת, וְעָלָה לְתוֹרָה, לְתַת שְׂבַח וְהוֹדָיָה לְהֵשֶׁם יְתָבָרֶךְ עַל כָּל הַטּוֹבָה שְׁגַמַּל אֶתּוֹ.

יִשְׁמְרֶהוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיַחְיֶהוּ, וְיִכּוֹנֵן אֶת לְבוֹ הַיְהוּת שְׁלֹם עִם יְהוָה וְלָלַכְתּ בְּדַרְכָּיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו כָּל הַיָּמִים, וְנֹאמַר אָמֵן.

תּוֹרַת אֱמֶת – (תורה שבכתב). וְחַיֵּי עוֹלָם – (תורה שבעל-פה).
לְחַיִּיבִים – (גם לחייבים, שאין להם זכות).

”מי שבירך” לחולה:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרן דוד ושלמה,
 (לחולה מוסיפים שרה רבקה רחל ולאָה), הוא יברך וירפא
 אַתְּ הַחֹלֶה (פלוני בן פלונית) | אַתְּ הַחֹלֶה (פלונית בת פלונית)
 בעבור (שפלוני בן פלוני) נודר צדקה בעבורו / לאישה: בעבורה/.

בשכר זה הקדוש ברוך הוא ימלא רחמים

לאיש:

לאישה:

עָלֶיךָ לְהַחְלִימָה וּלְרַפְּאוּתָהּ	עָלֶיךָ לְהַחְלִימָה וּלְרַפְּאוּתָהּ
וּלְהַחְזִיקָהּ וּלְהַחְיֶיהָ, וְיִשְׁלַח לָהּ	וּלְהַחְזִיקוּ וּלְהַחְיֶיתוּ, וְיִשְׁלַח לּוֹ
מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם	מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם
לְכָל אַבְרָיָהּ וּלְכָל גִּידֶיהָ	לְרַמ"ח אַבְרָיו וּשְׁס"ה גִּידָיו

בתוך שָׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף, הַשְׂתַּאֵף בְּעַגְלָא
 וּבְזִמְן קָרִיב, וְנֹאמֵר אָמֵן.

”מי שבירך” ליולדת בן:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרן דוד ושלמה, שרה
 רבקה רחל ולאָה, הוא יברך וירפא אַתְּ הָאִשָּׁה הַיּוֹלְדָת (פלונית בת פלונית)
 וְאֶת בְּנָהּ שְׂנוּלֵד לָהּ לְמִזְלָה טוֹב, בְּעִבּוּר שְׁבַעֲלָה וְאָבִיו נוֹדֵר צְדָקָה
 בְּעַדָּם. בְּשֹׁכֵר זֶה יִזְכּוּ אָבִיו וְאִמּוֹ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
 (בַּעֲתָו וּבְזִמְנָו) וְלַגְדְּלוֹ לְתוֹרָה וּלְחַפְּהָ וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְנֹאמֵר אָמֵן.

”מי שבירך” ליולדת בת:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרן דוד ושלמה, שרה
 רבקה רחל ולאָה, הוא יברך וירפא אַתְּ הָאִשָּׁה הַיּוֹלְדָת (פלונית בת פלונית)
 וְאֶת בְּתָהּ שְׂנוּלְדָה לָהּ לְמִזְלָה טוֹב, וְיִקְרָא שְׂמָהּ בְּיִשְׂרָאֵל (פלונית בת פלונית),
 בְּעִבּוּר שְׁבַעֲלָה וְאָבִיהָ נוֹדֵר צְדָקָה בְּעַדָּן, בְּשֹׁכֵר זֶה יִזְכּוּ אָבִיהָ וְאִמָּהּ
 לַגְדְּלָהּ לְתוֹרָה וּלְחַפְּהָ וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְנֹאמֵר אָמֵן.

הַשְׂתַּאֵף - בשעה הזאת, עכשיו. בְּעַגְלָא - במהרה.

הגבהה וגלילה

מגביהים את הספר כדי שיראה הקהל את הכתב וכורעים ואומרים:

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל: על פי
יהוה ביד משה.<sup>דברים ד
במדבר ט</sup>

בימי שני וחמישי שאומרים בהם תחנון, אומר הש"ץ:

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים לכונן את בית חיינו, ולהשיב את
שכינתו בתוכנו במהרה בימינו, ונאמר אמן.
יהי רצון מלפני אבינו שבשמים לרחם עלינו ועל פלטתנו, ולמנע
משחית ומגפה מעלינו ומעל כל עמו בית ישראל, ונאמר אמן.
יהי רצון מלפני אבינו שבשמים לקיים לנו חכמי ישראל, הם
ונשיהם ובניהם ובנותיהם, ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם, בכל
מקומות מושבותיהם, ונאמר אמן.
יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנשמע ונתבשר בשורות טובות,
ישועות ונחמות, ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ, ונאמר אמן.

ואומרים הש"ץ והקהל יחד:

אחינו כל בית ישראל, הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין
באור ובין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה
לרוחה, ומאפלה לאורה, ומשעבוד לגאולה, השתא בעגלא ובזמן
קריב, ונאמר אמן.

אשרי יושבי ביתך, עוד יהללוך, סלה:

תהלים פד

אשרי העם שפכה לו, אשרי העם שיהוה אלהיו:

תהלים קמד

תהלה לדוד,

תהלים קמה

ארוממה אלוהי המלך, ואברכה שמך לעולם ועד:

לכונן - להקים. בית חיינו - בית מקדשנו.

השתא - בשעה הזאת, עכשיו. בעגלא - במהרה.

ביתך - בית ה'. עוד - לעד. ארוממה - אספר רוממותך.

בְּכֹל יוֹם אֲבָרְכְךָ, וְאֶהְלֵלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 גְּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקֶר:
 דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ:
 הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְרֶנָּה:
 זָכַר רַב טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצִדְקָתְךָ יִרְנְנוּ:
 חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אַרְךָ אַפַּיִם וּגְדֹל חֶסֶד:
 טוֹב יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:
 יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ יִבְרָכֻכָּה:
 כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ:
 לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וְכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתוֹ:
 מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכֹל דוֹר וָדֹר:
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים:
 עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכֹלָם בְּעֵתוֹ:
 פּוֹתַח אֶת יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן:
 צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:
 קָרוֹב יְהוָה לְכָל קַרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת:
 רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת כָּל אֱהָבָיו, וְאֶת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד:
 תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבֹר פִּי,
 וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קְדֹשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

שם קטו

אֵין חֶקֶר – אין גבול; אי אפשר לחקור כל גדולתו. אֲשִׁיחָה – אספר. וְעִזּוֹז
 נוֹרְאוֹתֶיךָ – וחוזק מעשי גבורתך. יִבְיַעוּ – יגידו. יִרְנְנוּ – יגידו ברינה. אַרְךָ
 אַפַּיִם – מאריך אף; זמן רב הוא כובש את כעסו. כָּל עֲלָמִים – מן העולם ועד
 העולם, לנצח. וְזוֹקֵף – מיישר קומתם. יִשְׁבְּרוּ – יקוּ. שׁוֹעֲתָם – צעקתם.

הימים שאין אומרים בהם "למנצח": ראש חודש, חול המועד, ערב יום טוב, אסרו חג, ערב יום הכיפורים, חנוכה, ט"ו בשבט, שני ימי פורים קטן וגדול, יום העצמאות, יום ירושלים, תשעה באב, חמשה עשר באב ובבית האבל.

לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: יַעֲנֶה יְהוָה בְּיוֹם צָרָה,
 יִשְׁגָּבֶהָ שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יִשְׁלַח עֲזָרָה מִקִּדְשׁ,
 וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶהָ: יִזְכֹּר כָּל מִנְחֹתָהּ, וְעוֹלֹתֶיהָ יִדְשָׁנָה,
 סֶלָה: יִתֵּן לָהּ כְּלָבָבָהּ, וְכָל עֲצָתָהּ יִמְלֵא: נִרְנְנָה
 בִּישׁוּעָתָהּ, וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל, יִמְלֵא יְהוָה כָּל
 מִשְׁאֲלוֹתֶיהָ: עֲתָה יִדְעָתִי כִּי הוֹשִׁיעַ יְהוָה מְשִׁיחוֹ,
 יַעֲנֶהוּ מְשִׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבּוֹרֹת יִשַׁע יְמִינוֹ: אֱלֹהֵי
 בְּרֹכָב וְאֱלֹהֵי בְּסוּסִים, וְאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 נִזְכִּיר: הִמָּה כָּרְעוּ וּנְפָלוּ, וְאֲנַחְנוּ קַמְנוּ וּנְתַעֲוֹדֵד:
 יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

קדושה דסידרא

וְבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשִׁבֵי פֹשַׁע בְּיַעֲקֹב, נָאִם יְהוָה:
 וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם, אָמַר יְהוָה, רוּחִי אֲשֶׁר
 עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ
 וּמִפִּי זָרַעְךָ וּמִפִּי זָרַע זָרַעְךָ, אָמַר יְהוָה, מֵעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם:

לְמַנְצַח - (שיר שמויעד למקהלת משוררים או מנגנים). יִשְׁגָּבֶהָ - יחזק. שֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב - שם ה'. מִקִּדְשׁ - מהיכל קדושו, מירושלים. יִסְעָדֶהָ - יתמוך בה. כָּל מִנְחֹתֶיהָ - (שהקרבנות). יִדְשָׁנָה - (יקבלנה ברצון כקרבן דשן). כְּלָבָבָהּ - כרצון לבן. נִדְגַל - נרים דגל. עֲתָה יִדְעָתִי - (כאשר נתקבלה תפילתי, בטוח אני). מְשִׁיחוֹ - מלכו. בְּגִבּוֹרֹת יִשַׁע יְמִינוֹ - בגבורות הישועה הבאות מידו החזקה של ה'. אֱלֹהֵי בְּרֹכָב וְכו' - אויבים אלה בוטחים ברכב ואלה בוטחים בסוסים. נִזְכִּיר - נקרא. וְנְתַעֲוֹדֵד - ונתחזק. הַמְּלִךְ - ה'. וּלְשִׁבֵי פֹשַׁע - לחוזרים בתשובה. אִוְתָם - אִתָּם. וּדְבָרֵי - תורת. לֹא יִמוּשׁוּ - לא יסורו.

תהלים כב

וְאַתָּה קָדוֹשׁ, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל:

ישעיהו ו

וְקָרָא זֶה אֵל זֶה, וְאָמַר:

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת,

מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

תרגום יונתן שם

וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין, וְאָמְרִין: קָדִישׁ בְּשֵׁמִי
מְרוֹמָא עֲלָאָה בֵּית שְׁכִינְתָּהּ, קָדִישׁ עַל אַרְעָא
עוֹבֵד גְּבוּרְתָּהּ, קָדִישׁ לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא,
יְהוָה צְבָאוֹת, מְלִיא כָּל אַרְעָא זִיו יְקָרְהָ.

יחזקאל ג

וַתִּשְׁאַנֵּי רוּחַ, וְאָשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ:

תרגום יונתן שם

וּנְטִלְתַּנִּי רוּחָא, וְשִׁמְעִית בְּתַרִּי קָל זִיעַ סָגִיא
דְּמִשְׁבַּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרְא דִּיהוָה מְאַתֵּר בֵּית
שְׁכִינְתָּהּ.

שמות טו

תרגום אונקלוס שם

יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֵלְמָא וְעַד: יְהוָה מְלַכּוּתָהּ קָאָם
לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא.

לקט פסוקים

ובקשות

יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ,
שְׁמְרָה זֹאת לְעוֹלָם לְיִצְרַר מַחְשָׁבוֹת לְבָב עַמְךָ,
וְהִכֵּן לְבָבְךָ אֱלֹהֵיךָ: וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן וְלֹא

יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל - יוֹשֵׁב וּמִצְפָּה לְתַפִּילוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּמְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין - וּנְטִלְתַּנִּי רוּחַ מִזֶּה מִזֶּה. קָדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא
עֲלָאָה - קָדוֹשׁ בְּשֵׁמִי מִרוּם הַעֲלִיוֹנִים. בֵּית שְׁכִינְתָּהּ - מְקוֹם שְׁכִינְתּוֹ. קָדִישׁ
עַל אַרְעָא עוֹבֵד גְּבוּרְתָּהּ - קָדוֹשׁ עַל הָאָרֶץ שְׁהִיא מַעֲשֶׂה גְבוּרָתוֹ. קָדִישׁ
לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא - קָדוֹשׁ הוּא לְעַד וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. מְלִיא כָּל אַרְעָא
-(זֶה הַתְּרַגּוּם שֶׁל "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ"). יְקָרְהָ - כְּבוֹדוֹ. קָאָם - עוֹמֵד.

שְׁמְרָה זֹאת - שְׁמוֹר אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת. לְיִצְרַר מַחְשָׁבוֹת לְבָב עַמְךָ - לְהַפְנוֹת
יִצְרִיחֵם וּמַחְשְׁבוֹתֵיהֶם אֵלֶיךָ.

יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חֲמָתוֹ:
 כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֹלֶחַ, וְרַב חֶסֶד לְכָל קַרְאֵיךָ:
 צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת
 לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתִּינוּ
 מִיְמֵי קֶדֶם: בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמַס לָנוּ, הָאֵל
 יְשׁוּעָתָנוּ, סֵלָה: יְהוּה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: יְהוּה צָבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בְּטַח
 בָּךְ: יְהוּה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קַרְאָנוּ:

בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ שְׁבָרָאנוּ לְכַבּוֹדוֹ, וְהִבְדִּילָנוּ
 מִן הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת, וְחַיֵּי עוֹלָם נִטַּע
 בְּתוֹכָנוּ. הוּא יִפְתַּח לָבָנוּ בְּתוֹרָתוֹ, וְיִשֶׁם בְּלִבָּנוּ
 אֱהָבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְלַעֲבֹדוֹ בְּלִבְבָּ
 שְׁלָם, לְמַעַן לֹא נִיגַע לְרִיק וְלֹא נִלְד לְבַהֲלָהּ.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 שְׁנִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה
 וְנִירָשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לְשָׁנֵי יְמוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלְחַיֵּי
 הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם, יְהוּה
 אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אוֹדְךָ: בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח
 בִּיהוּה, וְהָיָה יְהוּה מְבֹטָחוֹ: בְּטַחוֹ בִּיהוּה עַדִּי
 עַד, כִּי בָיָה יְהוּה צוֹר עוֹלָמִים: וְיִבְטָחוּ בָךְ

תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב - תְּקִיִּים אֲמוֹנְתְךָ (הַבְּטַחְתְךָ) לזרע יַעֲקֹב. חֶסֶד לְאַבְרָהָם
 - חֶסֶד לזרע אַבְרָהָם. יַעֲמַס לָנוּ - יִשְׁפִיעַ לָנוּ מִשׁוּעָתוֹ. הַתּוֹעִים - עוֹבְדֵי
 עֲבוּדָה זָרָה. לֹא נִיגַע לְרִיק - שְׁכַל יִגִיעַתָנוּ לֹא תִהְיֶה לְשׁוּאָה, לְחִינָם. וְלֹא נִלְד
 לְבַהֲלָהּ - וְתוֹלְדוֹתֵינוּ לֹא יִכְלוּ בְּאִבְדוֹן. כִּי בָיָה ה' צוֹר עוֹלָמִים - כִּי בְּה'
 תִּמְצָאוּ מַחֲסֵה עַד עוֹלָם.

יִוְדְעֵי שְׁמֶךָ, כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דְרָשֶׁיךָ, יְהוּה: יְהוּה
חֲפִץ לְמַעַן צְדָקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֹּאדִיר:

בראש חודש ובחול המועד מחזירים את ספר התורה לארון הקודש (בעמוד הבא)

בשאר הימים הש"ץ אומר כאן קדיש שלם:

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֶה רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבַזְּמַן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

ציבור וש"ץ: יְהֵא שְׁמֶה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֶה דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא
וַשִּׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
תְּתַקַּב לְצוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קָדָם אַבוּהוֹן
דִּי בְשַׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

יִוְדְעֵי שְׁמֶךָ - היודעים ומכירים את גדולתך. ה' חפץ למען צדקו - ה' רוצה
לזכות את ישראל, לכן הרבה להם תורה ללמוד ומצוות לקיים.
שְׁמֶה רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא -
במהרה. לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקָדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלָא - למעלה. דְאִמְרִין - האמורות.
צְלוּתְהוֹן - תפילתם. וּבְעוּתְהוֹן - ותחינתם. קָדָם - לפני. אַבוּהוֹן דִּי
בְשַׁמְיָא - אביהם שבשמים.

אם קראו בתורה מחזירים את ספר התורה לארון הקודש.
ביום רגיל ממשכיים בסדר "שיר של יום" (בעמוד הבא).

הכנסת ספר תורה

הש"ץ נוטל את ספר התורה ואומר:

יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ

תהלים קמח

והקהל ממשיך אתו:

**הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם: וַיֵּרָם קֶרֶן לְעַמּוֹ, תְּהַלֵּהּ
לְכָל חֲסִידָיו, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבּוֹ, הַלְלוּיָהּ:**

לְדוֹד מְזֻמּוֹר, לַיהוָה הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ, תִּבַּל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: כִּי
הוא על ימים יסדה, ועל נהרות יכוננה: מי יעלה בהר
יהוה, ומי יקום במקום קדשו: נקי כפים ובר לבב, אשר
לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה: ישא ברכה
מאת יהוה, וצדקה מאלהי ישעו: זה דור דרשיו, מבקשי
פניך יעקב, סלה: שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
עולם, ויבוא מלך הכבוד: מי זה מלך הכבוד, יהוה עוז
וגבור, יהוה גבור מלחמה: שאו שערים ראשיכם ושאו
פתחי עולם, ויבא מלך הכבוד: מי הוא זה מלך הכבוד,
יהוה צבאות הוא מלך הכבוד, סלה:

מכניסים את ספר התורה לארון הקודש ואומרים:

**וּבְנַחְזָה יֹאמֶר, שׁוּבָה יְהוָה רַבְבוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:
קוּמָה יְהוָה לְמְנוּחָתְךָ, אַתָּה וְאַרְוֹן עֲזָךְ: כִּהְנִיף**

במדבר י

תהלים קלב

וּמְלוֹאָהּ - כל אשר בה. ובר לבב - טהור לב. לא נשא לשוא נפשי - לא
נשבע בשמי לשקר. ישא - יקבל. וצדקה - חסד. זה דור דרשיו - כזה הוא
הדור של דורשי ה'. והנשאו - התרוממו. עזו - חזק מאוד.
ובנחזה - כאשר נח (הארון). רבבות - אל תוך רבבות. וארון עזך - ארון
הברית שבו אתה מראה את עוזך.

יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק, וַחֲסִידֶיךָ יִרְנְנוּ: בְּעֵבוֹר דָּוִד עֲבָדְךָ
 אֶל תִּשָּׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, מְשִׁיחֶךָ
 תּוֹרַתִּי אֶל תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים שֶׁם ג
 בָּהּ, וְתַמְכִּיחַ מְאֹשֶׁר: דְּרָכֶיךָ דְרָכֵי נְעָם וְכָל
 נְתִיבוֹתֶיךָ שָׁלוֹם: הַשִּׁיבֵנו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה, איכה ה
 חִדֵּשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם:

סוגרים את ארון הקודש.

בראש חודש וחול המועד אומרים כאן חצי קדיש (עמ' 94), ומוסף (ר"ח עמ' 486, חוה"מ עמ' 519).

יש נוהגים לומר לפני שיר של יום את הפסוקים הבאים. בימים שאין אומרים בהם תחנון אין אומרים "תפלה לדוד", אלא מתחילים מ"בית יעקב" (בעמוד הבא). ובימים שאין אומרים "אל ארך אפיים" אין אומרים גם "בית יעקב" ו"שיר המעלות" (שבעמוד הבא), וממשיכים "שיר של יום".

תְּפִלָּה לְדָוִד, הִטָּה יְהוָה אֲזַנְךָ עֲנִי, כִּי עָנִי וְאֲבִיוֹן אָנִי: תהלים פו
 שְׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי, הוֹשַׁע עֲבָדְךָ, אֶתָּה אֱלֹהֵי,
 הַבּוֹטָח אֵלֶיךָ: חָנְנֵנִי אֲדֹנָי, כִּי אֵלֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם:
 שִׂמַח נַפְשׁ עֲבָדְךָ, כִּי אֵלֶיךָ אֲדַבֵּר נַפְשִׁי אֲשָׂא: כִּי אֶתָּה
 אֲדַבֵּר טוֹב וְסִלַּח, וְרַב חֶסֶד לְכָל קַרְאֶיךָ: הֶאֱזִינָה יְהוָה
 תְּפִלָּתִי, וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנוֹתַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאָךָ
 כִּי תַעֲנֵנִי: אֵין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: כָּל
 גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ
 לְשִׁמְךָ: כִּי גָדוֹל אֶתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת, אֶתָּה אֱלֹהִים
 לְבַדְּךָ: הוֹרְנֵנִי יְהוָה דְרָכֶךָ, אֶהְלֵךְ בְּאֲמַתְּךָ, יַחַד לְכַבִּי
 לְיִרְאָה שְׁמֶךָ: אוֹדְךָ אֲדַבֵּר אֱלֹהֵי בְּכָל לְבָבִי, וְאֶכְבְּדָה
 שְׁמֶךָ לְעוֹלָם: כִּי חֲסִדְךָ גָדוֹל עָלַי, וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל
 תַּחֲתֶיךָ: אֱלֹהִים, זָדִים קָמוּ עָלַי וְעַד תַּעֲרִיצִים בְּקִשׁוֹ

יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק - יתאזרו בצדק. אל תִּשָּׁב - (ריקם). לָקַח - תורה.
 אֶהְלֵךְ בְּאֲמַתְּךָ - אקיים תורת אמת שלך. עַד תַּעֲרִיצִים - חבורת רשעים.

נְפֹשִׁי, וְלֹא שְׁמוּךְ לִנְגֹדִים: וְאַתָּה אֲדַנִּי אֶל רַחוּם וְחַנוּן,
 אַרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי, תְּנֵה עֲזָךְ
 לְעִבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבֵן אִמָּתְךָ: עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה,
 וְיֵרְאוּ שְׂנְאֵי יַיִבְשׁוּ כִּי אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי:

בית יעקב, לכו ונלכה באור יהוה: כי כל העמים ילכו ^{ישעיה ב}
 איש בשם אלהיו, ואנחנו נלך בשם יהוה אלהינו לעולם ^{מיכה ד}
 ועד: יהי יהוה אלהינו עמנו כאשר היה עם אבותינו, ^{מלכים א ח}
 אל יעזבנו ואל יטשנו: להטות לבבנו אליו, ללכת בכל
 דרכיו ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את
 אבותינו: ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני יהוה
 קרבים אל יהוה אלהינו יומם ולילה, לעשות משפט
 עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו: למען דעת
 כל עמי הארץ כי יהוה הוא האלהים, אין עוד:

שיר המעלות לדוד, לולי יהוה שהיה לנו, יאמר ^{תהלים קכד}
 נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו
 אדם: אזי חיים בלעוננו, בקרות אפם בנו: אזי
 המים שטפוננו, נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר
 על נפשנו המים הזידונים: ברוך יהוה שלא
 נתננו טרף לשניהם: נפשנו כצפור נמלטה מפח
 יוקשים, הפח נשבר ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם
 יהוה, עשה שמים וארץ:

ולא שמוך לנגדום - אינם יראים מפניך. עזך - גבורתך.
 שהיה לנו - (לעזר). בקרות אפם - כאשר חרה אפם (כעסו עלינו). נחלה
 - נחל, שטף מים. הזידונים - השוטפים בזדון. מפח יוקשים - מלכודת של
 ציידים. עזרנו בשם ה' וכו' - ה' עושה השמים והארץ עוזר לנו כאשר אנו
 קוראים בשמו.

שיר של יום

ליום א': היום יום ראשון בשבת, שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש:
 לְדָוֶד מְזִמּוֹר, לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, תִּבְלֵ וְיִשְׁבִי בָהּ: כִּי
 תהלים כד
 הוא על ימים יסדה, ועל נהרות יכוננה: מי יעלה בהר
 יהוה, ומי יקום במקום קדשו: נקי כפיים ובר לבב, אשר
 לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה: ישא ברכה
 מאת יהוה, וצדקה מאלהי ישעו: זה דור דרשיו, מבקשי
 פניו יעקב, סלה: שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי
 עולם, ויבוא מלך הכבוד: מי זה מלך הכבוד, יהוה עוז
 וגבור, יהוה גבור מלחמה: שאו שערים ראשיכם ושאו
 פתחי עולם, ויבא מלך הכבוד: מי הוא זה מלך הכבוד,
 יהוה צבאות הוא מלך הכבוד, סלה:

(וממשיכים בעמ' 113)

ליום ב': היום יום שני בשבת, שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש:
 שיר מזמור לבני קרח: גדול יהוה ומהלל מאד בעיר
 שם מח
 אלהינו הר קדשו: יפה נוף, משובש כל הארץ, הר ציון
 ירכתי צפון, קרית מלך רב: אלהים בארמנותיה נודע
 למשגב: כי הנה המלכים נועדו, עברו יחדו: המה ראו
 כן תמהו, נבהלו נחפזו: רעדה אחזתם שם, חיל כיולדה:
 ברוח קדים תשבר אניות תרשיש: כאשר שמענו כן
 ראינו בעיר יהוה צבאות בעיר אלהינו, אלהים יכוננה עד
 עולם, סלה: דמינו אלהים חסדך בקרב היכלך: כשמך
 אלהים כן תהלתך על קצוי ארץ, צדק מלאה ימינה:
 ישמח הר ציון, תגלנה בנות יהודה, למען משפט־יך:

ומלוואה - כל אשר בה. ובר לבב - טהור לב. לא נשא לשוא נפשי - לא
 נשבע בשמי לשקר. ישא - יקבל. וצדקה - חסד. זה דור דרשיו - כזה הוא
 הדור של דורשי ה'. והנשאו - התרוממו. עוזו - חזק מאוד.
 ירכתי - צלע, צד (הר הבית נמצא מצפון לעיר דוד). מלך רב - מלך גדול.
 בארמנותיה - (של ציון). למשגב - למחסה. נחפזו - מיהרו (לברוח). חיל
 - רעד. דמינו - חשבנו. למען משפט־יך - (שעשית לאויבינו).

סָבו צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ, סִפְרוּ מַגְדְּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבַבְכֶם לְחִילָהּ,
פָּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ, לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד, הוּא יִנְהַגֵּנוּ עַל מוֹת:

(וממשיכים בעמ' 113)

ליום ג': היום יום שלישי בשבת, שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש:
תהלים פב מְזֹמֹר לְאַסָּף, אֱלֹהִים נֹצֵב בַּעֲדַת אֵל, בְּקָרֵב אֱלֹהִים
יִשְׁפֹּט: עַד מָתִי תִשְׁפֹּטוּ עוֹל, וּפְנֵי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ, סֵלָה:
שִׁפְטוּ דָל וְיִתּוֹם, עֲנֵי וְרֵשׁ הַצְּדִיקוּ: פִּלְטוּ דָל וְאַבְיּוֹן,
מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ: לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבְיִנוּ בַּחֲשֻׁכָה יִתְהַלְכוּ,
יִמּוּטוּ כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ: אֲנִי אִמְרֵתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי
עֲלִיּוֹן כְּלַכֶּם: אֲכַן כְּאָדָם תְּמוֹתוֹן וּכְאֶחָד הַשָּׁרִים תִּפְּלוּ:
קוּמָה אֱלֹהִים, שִׁפְטָה הָאָרֶץ, כִּי אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

(וממשיכים בעמ' 113)

ליום ד': היום יום רביעי בשבת, שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש:
שם צד אֵל נִקְמוֹת יְהוָה, אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ: הַנְּשֹׂא שִׁפְטֵי הָאָרֶץ,
הַשֹּׁב גְּמוּל עַל גְּאִים: עַד מָתִי רְשָׁעִים, יְהוָה, עַד מָתִי
רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ: יִבְיָעוּ, יִדְבְּרוּ עֵתְק, יִתְאַמְרוּ כָּל פְּעֻלֵי אֹן:
עֲמָךְ יְהוָה יִדְכָּאוּ וְנִחַלְתָּךְ יַעֲנוּ: אֲלִמְנָה וְגַר יִהְרְגוּ וְיִתּוּמִים

שיתו - שימו. לחיילה - לחומתה. פסגו ארמנותיה - הבקיעו לכם דרך בין
ארמנותיה. על מות - לעולם.

בקרב אלהים - בקרב דיינים. תשפטו עול - תשפטו שלא בצדק. שפטו
- ריבו ריבם. פלטו - הצילו. לא ידעו - (לשפוט צדק). בחשכה - (בלי
לראות צדק וישר). מוטו כל מוסדי ארץ - (ולכן) יתמוטטו יסודות החברה.
כאדם - (שפל, בניגוד לעליון). השרים - (שירדו מגדולתם). כי אתה תנחל
בכל הגוים - כל העמים יהיו נחלתך לעולם (אם אתה תשפוט אותם בצדק לא
יתמוטטו מוסדי הארץ).

הנשא - התרומם. השב גמול על גאים - שלם לרשעים כמעשיהם הרעים.
עתק - עזות. יתאמרו - יתגאו. פעלי און - עושי רע.

יִרְצָחוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יְהוָה וְלֹא יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: בְּיָנֵינוּ
 בְּעָרִים בְּעָם, וּכְסִילִים מְתֵי תִשְׁכִּילוּ: הִנָּטַע אֶזֶן הַלֵּא
 יִשְׁמַע, אִם יֵצֵר עֵינַי הַלֵּא יִבִּיט: הִיִּסֵּר גּוֹיִם הַלֵּא יוֹכִיחַ,
 הַמְלַמֵּד אָדָם דָּעַת: יְהוּה יִדַּע מַחְשְׁבוֹת אָדָם, כִּי הִמָּה
 הַכֹּל: אֲשֶׁרֵי הִגְבֵּר אֲשֶׁר תִּיִסְרְנוּ יְהוָה, וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמָדְנוּ:
 לְהִשְׁקִיט לוֹ מִיָּמֵי רַע, עַד יִכְרֶה לְרָשָׁע שְׁחַת: כִּי לֹא יִטַּשׁ
 יְהוּה עַמּוֹ, וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב: כִּי עַד צָדֵק יִשׁוּב מִשְׁפָּט,
 וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׂרָאֵל: לִב: מִי יָקוּם לִי עִם מְרָעִים, מִי יִתְּצֵב לִי
 עִם פְּעֻלֵי אֶזְרוֹן: לְוֹלֵי יְהוּה עֲזָרְתָה לִי כַמַּעַט שְׂכָנָה דוּמָה
 נִפְשִׁי: אִם אֲמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי, חֲסִדְךָ יְהוּה יִסְעָדְנִי: בָּרַב
 שְׂרָעִפִי בְּקַרְבִּי תִנְחַוּמִיךָ יִשְׁעִשְׁעוּ נִפְשִׁי: הִיחַבְּרָךְ כִּסֵּא
 הַדּוֹת, יֵצֵר עֲמָל עָלַי חֵק: יִגְדֹּדוּ עַל נֶפֶשׁ צִדִּיק וְדָם נָקִי
 יִרְשִׁיעוּ: וַיְהִי יְהוּה לִי לְמִשְׁגָּב, וְאֱלֹהֵי לְצוּר מַחְסִי: וַיִּשָּׁב
 עָלֵיהֶם אֶת אוֹנָם וּבִרְעָתָם יִצְמִיתָם, יִצְמִיתָם יְהוּה אֱלֹהֵינוּ:
 לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה, נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעָנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה, בְּזִמְרוֹת צִה
 נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל הַיְהוָה וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

(וממשיכים בעמ' 113)

ליום ה': היום יום חמישי בשבת, שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש:
 לְמַנְצַח עַל הַגִּתִּית לְאַסָּף: הַרְנִינוּ לְאֱלֹהִים עוֹדְנוּ, הָרִיעוּ
 לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: שָׂאוּ זְמֶרָה וְתָנוּ תָף, כַּנּוֹר נְעִים עִם נָבֵל:
 תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר, בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגְנוּ: כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא,

בְּעָרִים – טפשים. יוכיח – יעניש. לְהִשְׁקִיט – לתת לו שקט. מִיָּמֵי רַע –
 ימים רעים. יִכְרֶה – יחפור. שְׁחַת – בור. כִּי עַד צָדֵק יִשׁוּב מִשְׁפָּט – כי
 המשפט ייבנה על צדק. וְאַחֲרָיו – אחרי הצדק (ילכו). מְרָעִים – רשעים. דוּמָה
 – בקבר. שְׂרָעִפִי – מחשבותיי. תִּנְחַוּמִיךָ – נִחֻמִּךָ (בטחוניי בך). הִיחַבְּרָךְ
 – האם יתחבר לך (ידמה לך). כִּסֵּא הַדּוֹת – היושב על כיסא עיונות הדין. עֲמָל
 – עול. עָלַי חֵק – ללא גבול. יִגְדֹּדוּ – (יעמדו עליו) גודדים. אוֹנָם – חמסם.
 יִצְמִיתָם – יכריחם.

הַגִּתִּית – (כלי זמר). וְתָנוּ תָף – הכו בתוף. בַּכֶּסֶה – ביום שהלבנה מתכסה בו.

מִשְׁפֹּט לַאלֹהֵי יַעֲקֹב: עֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שָׁמוּ בְּצֵאתוֹ עַל אֲרֶץ
 מִצְרַיִם, שְׁפֹת לֹא יָדַעְתִּי אֲשַׁמֵּעַ: הַסִּירוֹתַי מִסָּבֵל שְׁכֻמוֹ,
 כַּפְּיוֹ מְדוּד תַּעֲבֹרְנָה: בְּצִרָה קָרָאתָ וְאַחֲלִצָּהּ, אֶעֱנֶה בְּסִתְרִי
 וְעַם, אֶבְחָנֶה עַל מִי מְרִיבָה, סֵלָה: שָׁמַע עֲמִי וְאַעֲיֶדָה בָּךְ,
 יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי: לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
 לְאֵל גֵּזֶר: אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶהךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם, הַרְחֵב
 פִּיךָ וְאַמְלֵאֲהוּ: וְלֹא שָׁמַע עֲמִי לְקוֹלִי, וַיִּשְׂרָאֵל לֹא אָבָה
 לִי: וְאַשְׁלַחְהוּ בְּשָׂרִירוֹת לָבַם, יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: לוֹ עֲמִי
 שָׁמַע לִי, יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יְהִלְכוּ: כַּמַּעֲט אוֹיְבֵיהֶם אֲכַנִּיעַ
 וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדַי: מִשְׁנֵאֵי יְהוָה יִכְחָשוּ לוֹ, וַיְהִי עֲתָם
 לְעוֹלָם: וַיֹּאכִילְהוּ מִחֶלֶב חֹטָה, וּמִצֹּר – דָּבַשׁ אֲשַׁבִּיעֶךָ:

(וממשיכים בעמוד הבא)

ליום ו': היום יום ששי בשבת, שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש:
 יהוה מלך גאות לבש, לבש יהוה, עז התאזר, אף תפון תהלים צג
 תבל בל תמוט: נכון כסאך מאז, מעולם אָתָּה: נשאו
 נהרות יהוה, נשאו נהרות קולם, ישאו נהרות דְּכָיִם:
 מקלות מים רבים, אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם, אֲדִיר בְּמַרוֹם יְהוָה:
 עֲדַתְךָ נֶאֱמָנוּ מְאֹד, לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קִדְשׁ, יְהוָה, לְאֲרֶץ יָמִים:

ביהוסף - בישראל. בצאתו - (להכות בכורות). שְׁפֹת לֹא יָדַעְתִּי אֲשַׁמֵּעַ
 - דברים שלא ידעתי עד כה שמעתי, הבנתי. מדוד - מסל המשא. בְּסִתְרִי
 וְעַם - מתוך הענו. אֶבְחָנֶה - אעמיד אותך בניסיון. וְאַעֲיֶדָה - ואזהיר. אִם
 תִּשְׁמַע - הלוואי שתשמע. לֹא אָבָה - (לשמע). וַיִּשְׂרָאֵלְהוּ - עזבתיו.
 בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם - בעצותיהם (הרעות). כַּמַּעֲט - כרגע. יִכְחָשוּ - יחניפו לו.
 וַיְהִי עֲתָם לְעוֹלָם - ימי קיומם (של ישראל) יהיו לנצח. מִחֶלֶב חֹטָה -
 מהחיטה המשובחת. וּמִצֹּר - מסלע.

גאות - הוד. עֲז הַתְּאָזֵר - התאזר בגבורה. תִּפּוֹן - כונן, ייסד. נָכוֹן - חזק, איתן.
 מְאֹד - מקדם. נֶשְׂאוּ - הרימו. דְּכָיִם - גליהם. אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם - (מקולות)
 גלי ים חזקים. עֲדַתְךָ - הבטחותיך. נֶאֱמָנוּ - נאמנים להתקיים. לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה
 קִדְשׁ - לבית (מקדשך) יאה הקדושה. לְאֲרֶץ יָמִים - (יתקיים המקדש).

בכל יום אחרי שיר של יום יש נוהגים להוסיף פסוקים אלה:

הושיענו יהוה אלהינו וקבצנו מן הגוים, להודות לשם קדשך תהלים קו
 להשתבח בתהלתך: ברוך יהוה אלהי ישראל מן העולם ועד
 העולם, ואמר כל העם אמן, הללויה: ברוך יהוה מציון, שכן שם קלה
 ירושלים, הללויה: ברוך יהוה אלהים אלהי ישראל, עשה שם עב
 נפלאות לבדו: וברוך שם כבודו לעולם, וימלא כבודו את
 כל הארץ, אמן ואמן:

האבלים אומרים קדיש:

יתגדל ויתקדש שמה רבא, (אמן) בעלמא די כרא כרעותה,
 וימליך מלכותה ויצמח פרקנה ויקרב משיחה, (אמן) בתיכוון
 וביומיוון ובחיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב,
 ואמרו אמן. (אמן)

ציבור ואבל: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא.
 יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
 ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | לעלא מן כל ברכתא
 לעלא לעלא מקל ברכתא
 ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן. (אמן)
 יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל,
 ואמרו אמן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | עושה שלום בברומיו,
 עושה השלום בברומיו,
 הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן. (אמן)

שמה רבא - שמו הגדול. כרעותה - כרצונו. פרקנה - ישועתו. בעגלא
 - במהרה. לעלם ולעלמי עלמיא - לעולם ולעולמי עולמים. דקדשא
 בריך הוא - של הקדוש ברוך הוא. לעלא - למעלה. דאמירן - האמורות.
 יהא שלמא רבא מן שמיא - יהי שלום רב מן השמים.

בראש חודש מוסיפים מזמור זה:

תהלים קד
 בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה, יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד, הוֹד
 וְהָדָר לְבִשְׁתָּ: עֹטָה אֹר כְּשִׁלְמָה, נוֹטָה שָׁמַיִם
 כְּיָרִיעָה: הַמְקַרְה בְּמַיִם עֲלֵי־וֹתָיו, הַשֵּׁם עֲבִים
 רְכוּבוֹ, הַמְהַלֵּךְ עַל כְּנָפֵי רוּחַ: עֲשֵׂה מְלֶאכֶיֶר רֹחוֹת,
 מְשַׁרְתָּיו אֵשׁ לְהֵט: יָסַד אֲרֶץ עַל מְכוּנָיָה, בַּל תַּמּוּט
 עוֹלָם וָעֶד: תְּהוֹם כְּלָבוּשׁ כְּסִיתוֹ, עַל הָרִים יַעֲמְדוּ
 מַיִם: מִן גְּעֻרְתָּךְ יִנוּסוּן, מִן קוֹל רַעְמָךְ יִחַפְּזוּן:
 יַעֲלוּ הָרִים, יִרְדּוּ בְּקַעֲוֹת, אֶל מְקוֹם זֶה יִסְדֹּת לָהֶם:
 גְּבוּל שְׁמֹתָ בַל יַעֲבֹרוּן, בַּל יִשְׁבוּן לְכִסּוֹת הָאָרֶץ:
 הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים, בֵּין הָרִים יִהְלֹכוּן: יִשְׁקוּ
 כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי, יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם: עֲלִיהֶם עוֹף
 הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוּן, מִבֵּין עֲפָאִים יִתְּנוּ קוֹל: מִשְׁקָה הָרִים
 מִעֲלֵי־וֹתָיו, מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: מִצְמִיחַ
 חֲצִיר לְבָהֳמָה וְעֵשֶׂב לְעַבְדַּת הָאָדָם, לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן
 הָאָרֶץ: וַיִּיזן יִשְׂמַח לְבָב אָנוּשׁ לְהַצְהִיל פְּנִים מִשָּׁמֶן,
 וְלַחֵם לְבָב אָנוּשׁ יִסְעֵד: יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה, אֲרָזֵי
 לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ, חֲסִידָה

עֹטָה - עטוף. נוֹטָה - מותח. הַמְקַרְה - בונה תקרה. עֲלֵי־וֹתָיו - חדריו
 העליונים (השמים). הַשֵּׁם עֲבִים רְכוּבוֹ - שם את העננים למרכבו ("ה' רוכב
 על עב קל" - ישעיה יט). מְלֶאכֶיֶר רֹחוֹת - הרוחות שליחיו הם. מְכוּנָיָה -
 יסודותיה. תְּהוֹם כְּלָבוּשׁ - התהום מכוסה במים כלבוש. יִנוּסוּן - (המים).
 יִסְדֹּת - ייעדת, קבעת. חֵיתוֹ שְׂדֵי - חיות השדה. פְּרָאִים - חיות בר. עֲלִיהֶם
 - מסביב להם (למים) על היבשה. עֲפָאִים - ענפים. מִשְׁקָה הָרִים - מוריד
 גשם. מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ - מהגשמים. לְהַצְהִיל - להאיר, לשמח. יִשְׁבְּעוּ - (מן
 הגשם). יִקְנְנוּ - בונות קניהן.

בְּרוּשִׁים בֵּיתָהּ: הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים, סֻלְעִים
 מַחֲסֵה לְשַׁפְּנִים: עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים, שְׁמֵשׁ יָדַע
 מְבוֹאוֹ: תָּשֶׁת חֶשֶׁךְ וְיִהְיֶה לַיְלָה, בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ
 יָעַר: הַכְּפִירִים שְׁאֲגִים לְטָרֶף, וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם:
 תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֶאֱסַפּוֹן וְאֵל מְעוֹנָתָם יִרְבְּצוֹן: יֵצֵא
 אָדָם לְפַעֲלוֹ וְלַעֲבֹדָתוֹ עַדִּי עָרַב: מִה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ
 יִהְיֶה, כָּלָם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיָנָךְ: זֶה
 הֵימָּה גְדוֹל וְרוּחַב יָדַיִם, שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר, חֵיּוֹת
 קִטְנוֹת עִם גְּדֻלוֹת: שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְלְכוּן, לוֹיִתָן זֶה
 יֵצֵרָת לְשֹׁחַק בּוֹ: כָּלָם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתֵת אָכְלָם
 בָּעֵתוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יִלְקִטוּן, תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׁבְּעוּן טוֹב:
 תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן, תִּסְף רוּחָם יִגְוַעוּן, וְאֵל עַפְרָם
 יִשׁוּבוּן: תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן, וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה:
 יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם, יִשְׁמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו:
 הַמְבִיט לְאָרֶץ וּתְרַעַד, יִגַע בְּהָרִים וְיַעֲשֶׂנוּ אֲשִׁירָה
 לִיהוָה בְּחַיִּי, אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי בְּעוֹדֵי: יַעֲרַב עָלָיו
 שִׁיחִי, אֲנַכִּי אֲשַׁמַּח בִּיהוָה: יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ
 וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם, בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

יש נוהגים שגם כאן האבלים אומרים קדיש (בעמ' 113)

בְּרוּשִׁים בֵּיתָהּ - בונה ביתה על הברושים. יָרַח לְמוֹעֲדִים - לפי הירח
 אנו קובעים את המועדים. מְבוֹאוֹ - דרכו. תָּשֶׁת - תשים. יֶאֱסַפּוֹן - ייכנסו
 למאורותיהם. קִנְיָנָךְ - מעשיך. יִשְׁבְּרוּן - יקוּ. תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ - תסירו השגחתך.
 תִּסְף רוּחָם - תאסוף נשמתם. רוּחְךָ - רוח חיים. הַמְבִיט - (בועם). בְּעוֹדֵי
 - (בחיים). יַעֲרַב - ינעם. שִׁיחִי - תפילתי, שירי.

תהלים כז
 קנה אל יהוה, חֶזֶק וַיֵּאֲמֶץ לַבָּרָה, וְקָנָה אֶל יְהוָה:
 אין קדוש כיהוה, כי אין בלתיך, ואין צור כאלהינו:
 תהלים יח
 כי מי אלוה מבלעדי יהוה, ומי צור זולתי אלהינו:

אין כאלהינו, אין כאדונינו, אין כמלכנו, אין
 כמושיענו. מי כאלהינו, מי כאדונינו, מי כמלכנו,
 מי כמושיענו. נודה לאלהינו, נודה לאדונינו,
 נודה למלכנו, נודה למושיענו. ברוך אלהינו,

בבית האבל מוסיפים לפני 'קנה' מזמורים אלו:

ביום שאין אומרים בו תחנון:

מכתם לדוד, שְׁמֹרְנִי אֵל כִּי
 חֲסִיתִי בָךְ: אֲמַרְתָּ לַיהוָה, אֲדַנִּי
 אַתָּה, טוֹבָתִי כֹל עָלֶיךָ: לַקְדוֹשִׁים
 אֲשֶׁר בְּאָרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירֵי כֹל
 חֲפָצֵי כֶסֶם: יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם, אַחַר
 מְהָרֵוּ, כֹּל אֲסִיף נִסְכֵיהֶם מִדָּם,
 וּכְלֵ אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתָם עַל שְׁפָתַי:
 יְהוָה, מִנְתַּחֲלָקֵי וְכוֹסֵי, אַתָּה
 תּוֹמֵיךְ גּוֹרְלֵי: חֲבָלִים נִפְלוּ לִי
 בְּנַעֲמִים, אַף נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי:
 אברך

ביום שאומרים בו תחנון:

לְמַנְצֶחַ לְבָנֵי קִרְחַ מְזֻמּוֹר: שָׁמְעוּ
 זֹאת כָּל הָעַמִּים, הֶאֱזִינוּ כָּל יִשְׁבֵי
 חֶלְדַּ: גַּם בְּנֵי אֲדָם, גַּם בְּנֵי אִישׁ,
 יַחַד עָשִׂיר וְאָבִיוֹן: פִּי יְדַבֵּר
 חֲכָמוֹת, וְהִגּוֹת לְבֵי תְבוּנוֹת:
 אֲטָה לְמַשָּׁל אֲזַנִּי, אֶפְתַּח בְּכַנּוֹר
 חִידָתִי: לְמָה אֵירָא בְיָמֵי רַע,
 עוֹן עֲקָבִי יִסּוּבְנֵי: הַבְטָחִים עַל
 חֵילִם, וּבְרַב עֲשָׂרָם יִתְהַלְלוּ:
 אַח לֹא פָדָה יִפְדָּה אִישׁ, לֹא
 יִתֵּן

תהלים מט
 תהלים טז

חֶלְדַּ - תבל. בְּנֵי אֲדָם - (פשוטים). בְּנֵי אִישׁ - (חשובים). וְהִגּוֹת -
 מחשבות. תְבוּנוֹת - דברים נבונים. עוֹן עֲקָבִי יִסּוּבְנֵי - (מפני שהעוונות
 שאני דש בהם בעקביי (מזלזל בהם) מקיפים אותי. חֵילִם - רכושם.
 מְכַתָּם - (צורת שיר). חֲסִיתִי - בטחתי. אֲמַרְתָּ - אמרתי. כֹּל עָלֶיךָ - לא
 מוטל עליך (אינך חייב לעשות לי טובה). וְאֲדִירֵי - והחזקים (הקדושים). כֹּל
 חֲפָצֵי כֶסֶם - (ללכת בדרכיהם). עֲצָבוֹתָם - ייסוריהם. אַחַר - אל אחר. מְהָרֵוּ
 - נותנים מתנות. תּוֹמֵיךְ - תומך (מחזיק). חֲבָלִים - חלקים. נִחַלְתָּ - נחלתי.
 שְׁפָרָה עָלַי - יפה בעיניי.

בְּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ, בְּרוּךְ מַלְכֵנוּ, בְּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנו. אַתָּה
הוא אֱלֹהֵינוּ, אַתָּה הוא אֲדוֹנֵינוּ, אַתָּה הוא מַלְכֵנוּ,
אַתָּה הוא מוֹשִׁיעֵנו. אַתָּה תוֹשִׁיעֵנו, אַתָּה תִקְוֶם
תִרְחַם צִיּוֹן כִּי עַת לְחַנּוּנָהּ כִּי בָּא מוֹעֵד: אַתָּה הוּא
שֶׁהַקָּטִירוֹ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קִטְרַת הַסַּמִּים.

אַבְרָךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף
לִילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיֹּתַי: שְׁוִיֹּתִי
יְהוָה לְנִגְדֵי תְּמִיד, כִּי מִימֵינִי
בֶּל אָמוּט: לְכֵן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל
כְּבוֹדִי, אֶף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵן לְבָטָח: כִּי
לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תִתֵּן
חֲסִידֶךָ לְרָאוֹת שְׁחַת: תוֹדִיעֵנִי
אֲרַח חַיִּים, שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת
פָּנֶיךָ, נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

יִתֵּן לְאֱלֹהִים כְּפָרוֹ: וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן
נַפְשָׁם, וַחֲדַל לְעוֹלָם: וַיְחִי עוֹד
לְנִצְחָה, לֹא יִרְאֶה הַשְּׁחַת: כִּי יִרְאֶה
חַכְמִים יְמוֹתוֹ, יַחַד כָּסִיל וְכַעַר
יֹאבָדוּ, וַעֲזָבוּ לְאַחֲרִים חֵילָם:
קָרְבָם בְּתִימוֹ לְעוֹלָם, מִשְׁכַּנְתָּם
לְדוֹר וָדוֹר, קָרְאוּ בְשִׂמְחָתָם עָלֵי
אֲדָמוֹת: וְאָדָם בִּיקָר בֶּל יִלִּין,
נִמְשַׁל כְּכַהֲמוֹת נְדָמוֹ: זֶה דַּרְכָם
כָּסֵל לָמוֹ, וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ,

סְלָה: כְּצֹאֵן לְשָׂאוֹל שְׁתוֹ, מְוֹת יִרְעַם, וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׂרָיִם לְבַקֵּר, וַצּוֹרֵם
לְבָלוֹת שָׂאוֹל מְזַבֵּל לוֹ: אֶף אֱלֹהִים יַפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד שָׂאוֹל, כִּי יִקְחֵנִי,
סְלָה: אֵל תִּירָא כִּי יַעֲשֶׂר אִישׁ, כִּי יִרְבֶּה כְבוֹד בֵּיתוֹ: כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח
הַכֹּל, לֹא יִרַד אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ: כִּי נַפְשׁוֹ בְּחַיָּיו יִבְרָךְ, וַיוֹדֶךָ כִּי תִיטִיב לָךְ:
תָּבוֹא עַד דוֹר אֲבוֹתָיו, עַד נִצַּח לֹא יִרְאוּ אוֹר: אָדָם בִּיקָר וְלֹא יִבִּין,
נִמְשַׁל כְּכַהֲמוֹת נְדָמוֹ:

אומרים קדיש יתום (בעמ' 113), וממשיכים "קנה אל ה'" (בראש העמוד הקודם).

כְּפָרוֹ - פְּדִיּוֹנוֹ. וַיִּקַּר - יהי יקר. הַשְּׁחַת - שאול. קָרְבָם - בלבם (חושבים).
בִּיקָר - בתפארת, בעושר. נְדָמוֹ - דומים. כָּסֵל - שטות. יִרְצוּ - יספרו. שְׁתוֹ
- שמו אותם. יִרְעַם - יאכל אותם. וַיִּרְדּוּ - ישלטו. וַצּוֹרֵם - וחזק שלהם.
לְבָלוֹת - לרקוב. מְזַבֵּל - מהדירה. כִּי יִקְחֵנִי - כאשר ייקחני.
יִסְרוּנִי - יעצוני. כְּלִיֹּתַי - עצותי. שְׁוִיֹּתִי - שמתי. מִימֵינִי - ה' עומד לימיני,
לעזור לי. בֶּל אָמוּט - לא אפול. וַיִּגַּל - משמח. כְּבוֹדִי - נפשי. שְׁבַע - ריבוי.
כִּי עַת לְחַנּוּנָהּ - כי הגיע הזמן לחוננה, לרחם עליה.

כריתות

פְּטוּם הַקְטָרֶת: א. הַצָּרִי ב. וְהַצְפָּרֶן ג. הַחֲלֻבְנָה ד. וְהַלְבוּנָה
 - מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה, ה. מֵר ה. וְקִצְיָעָה ז. שְׁבֵלֶת
 גֵּרָד ח. וְכֹרֶם - מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה,
 ט. הַקֶּשֶׁט שְׁנַיִם עָשָׂר י. וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה יא. וְקִנְמוֹן תְּשַׁע.
 בְּרִית כְּרִשִׁינָה תְשַׁעָה קִבִּין. י"ז קִפְרִיסִין סְאִין תְּלַת
 וְקִבִּין תְּלַתָּא, וְאִם אֵין לוֹ י"ז קִפְרִיסִין מִבֵּיא חֲמֵר חֲנֻרִין
 עֲתִיק. מְלַח סְדוּמִית רְבַע. מַעֲלָה עֶשֶׂן כָּל שְׁהוּא. רַבִּי
 נִתָּן הַבְּבִלִי אוֹמֵר: אִף כֶּפֶת הַיֶּרֶדֶן כָּל שְׁהוּא. וְאִם נִתָּן
 בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָה, וְאִם חֶסֶר אַחַת מִכָּל סִמְנֵיהָ חָיֵב מִיתָה.
 רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַצָּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שָׂרָף
 הַנוֹטָף מֵעֲצֵי הַקֶּטֶף. בְּרִית כְּרִשִׁינָה שְׁשָׁפִין בָּהּ אֶת
 הַצְּפָרֶן, כְּדֵי שֶׁתֵּהָא נְאֻה. י"ז קִפְרִיסִין שְׁשׁוּרִין בּוֹ אֶת
 הַצְּפָרֶן, כְּדֵי שֶׁתֵּהָא עֲזָה. וְהֵלָא מִי רְגָלִים יָפִין לָהּ, אֶלָּא
 שְׂאִין מִכְּנִיסִין מִי רְגָלִים בְּמַקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד.

תְּנִיאָ, רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר: כְּשֶׁהוּא שׁוֹחֵק אוֹמֵר: הֵדֵק הֵיטֵב,
 הֵיטֵב הֵדֵק, מִפְּנֵי שֶׁהַקּוֹל יָפָה לְכִשְׁמִים. פְּטָמָה לְחֻצָּאִין
 כְּשֶׁרָהּ, לְשִׁלִּישׁ וְלִרְבִיעַ לֹא שְׁמַעְנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: זֶה
 הַכֶּלֶל: אִם כְּמִדְתָּהּ כְּשֶׁרָהּ לְחֻצָּאִין, וְאִם חֶסֶר אַחַת מִכָּל
 סִמְנֵיהָ חָיֵב מִיתָה.

תְּנִיאָ, בַּר קַפְרָא אוֹמֵר: אַחַת לְשִׁשִּׁים אוֹ לְשִׁבְעִים שָׁנָה ירושלמי יומא ד, ה
 הֵיטָה בָּאָה שֶׁל שִׁירִים לְחֻצָּאִין. וְעוֹד תְּנִי בַר קַפְרָא: אֵלּוּ

פְּטוּם - אופן ערבוב והכנת הקטורת. מָנֶה - משקל. סְאִין תְּלַת - שלוש
 סאים. חֲמֵר חֲנֻרִין - יין לבן. רְבַע - רבע (הקב). מַעֲלָה עֶשֶׂן - צמח (המיישר
 את העשן שיהא מיתמר ועולה). כֶּפֶת הַיֶּרֶדֶן - עשב הגדל על יד הירדן.
 הַקֶּטֶף - צמח בושם. בְּרִית כְּרִשִׁינָה - צמח בר. שְׁשָׁפִין - מושחים. שֶׁתֵּהָא
 עֲזָה - שהריח יהיה עז.

יָפָה - מועיל. פְּטָמָה לְחֻצָּאִין - ערבב חצי הכמות.
 אַחַת לְשִׁשִּׁים וְכו' - (שיירי הקטורת שבכל שנה, הצטברו במשך שישים או
 שבעים שנה למחצית המשקל השנתי של הקטורת).

	הִיָּה נֹתֵן בָּהּ קוֹרְטוֹב שֶׁל דְּבִשׁ אֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲמֹד מִפְּנֵי רִיחָהּ. וְלִמָּה אֵין מְעַרְבִין בָּהּ דְּבִשׁ, מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה אָמְרָה: כִּי כָל שָׂאֵר וְכָל דְּבִשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לַיהוָה:
ויקרא ב	יהוה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה:
תהילים מו	יהוה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: יהוה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה:
שם פד	יהוה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ: יהוה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ: יהוה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ:
שם כ	יהוה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרָאֲנוּ: יהוה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרָאֲנוּ: יהוה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרָאֲנוּ:
שם לב	אֲתָהּ סֹתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרְנֵי, רְנֵי פִלֵט תִּסּוּבְבֵנִי, סֵלָה:
מלאכי ג	וְעַרְבָה לַיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קִדְמוֹנִית:
נדה עג	תָּנָא דְבֵי אֱלֹהֵיו: כָּל הַשּׁוֹנָה הִלְכוֹת בְּכָל יוֹם מִבְּטָח לֹו
חבקוק ג	שְׁהוּא בֶן עוֹלָם הֶבֶא, שְׁנֹאֲמַר: הִלִּיכוֹת עוֹלָם לֹו: אֵל תִּקְרִי הִלִּיכוֹת אֵלָא הִלְכוֹת.
ברכות סד	אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא: תִּלְמִידֵי חֲכָמִים
ישעיה נד	מִרְבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, שְׁנֹאֲמַר: וְכָל בְּנֵיךְ לְמוֹדֵי יְהוָה
תהלים קיט	וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ: אֵל תִּקְרִי בְּנֵיךְ, אֵלָא בּוֹנֵיךְ. שְׁלוֹם רַב
שם קכב	לְאֵהֲבֵי תוֹרְתְךָ, וְאֵין לָמוּ מְכָשׁוֹל: יְהִי שְׁלוֹם בְּחִילְךָ,
שם סט	שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אַחֵי וְרַעֲי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לָךְ: יְהוָה עֲזוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יְבַרְךָ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם:

קוֹרְטוֹב – קצת, משהו.

סֹתֵר – מחסה. מִצָּר תִּצְרְנֵי – מאויב תשמרני. רְנֵי פִלֵט וכו' – תסובבני רינת הצלה (אנצל מצרה ואודה ברינה). וְעַרְבָה – תהיה עריבה, תתקבל.

קדיש דרבנן

(אומרים אותו האבלים, ואם אין אבליים - הש"ץ או אחד מהקהל):

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

ציבור ואבל: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.
וַתְּבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | לְעֵלְא לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָּא וְנַחְמָתָּא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)
עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי
תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל מֵאן דְּעִסְקִין בְּאוּרִיתָּא דִּי בְּאַתְרָא קְדִישָׁא
הָדִין וְדִי בְּכָל אֶתְר וְאַתְר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוּן שְׁלָמָא רַבָּא חֲנָא
וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אַרְיֵי וּמְזוּנֵי וְיִחֵי וּפְרָקְנָא מִן קַדָּם
אֲבוּהוֹן דִּי בְּשְׁמֵיָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שְׁמֵהּ רַבָּא - שְׁמוּ הַגְּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרַצִּינוּ. פְּרָקְנָהּ - יְשׁוּעָתוֹ. בְּעַגְלָא -
בַּמְהָרָה. לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא - לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא - שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלְא - לְמַעַלָּה. דְּאַמִּירָן - הָאִמּוֹרוֹת. רַבְּנָן
- רַבּוֹתֵינוּ. תַּלְמִידֵיהוֹן - תַּלְמִידֵיהֶם. דְּעִסְקִין בְּאוּרִיתָּא - שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה.
דִּי בְּאַתְרָא - שְׁבַמְקוֹם.
הָדִין - הַזֶּה. לְהוֹן וּלְכוּן - לָהֶם וּלְכֶם. וּמְזוּנֵי וְיִחֵי - וּמְזוֹנוֹת מְרוּוּחִים.
וּפְרָקְנָא - וְיִשׁוּעָה. מִן קַדָּם - מִלִּפְנֵי.

נוהגים שהאומר קדיש מוסיף:
בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבָרָךְ.

והקהל עונה:
בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

והוא חוזר ואומר:
בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

תפילת סיום

עֲלִינוּ לְשִׁבְחַת לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית, שְׁלֵא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וְלֹא
שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה, שְׁלֵא שָׁם חִלְקֵנוּ
כְּהֵם וְגוֹרְלָנוּ כְּכֹל הַמוֹנִם, שֶׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים
לְהֵבֶל וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ,
וְאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ
מְלִכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֵה
שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ, וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בְּשָׁמַיִם מְמַעַל,
וּשְׁכִינַת עֲזוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ,
אֵין עוֹד, אָמֵת מְלַכְנוּ, אָפֶס זוּלָתוֹ, כְּכַתּוּב
בְּתוֹרָתוֹ: וַיִּדְעֶתָ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתָּ אֶל לְבָבְךָ, כִּי
יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מְמַעַל וְעַל הָאָרֶץ
מִתַּחַת, אֵין עוֹד:

דברים ד

לְתַת גְּדֻלָּה - לספר גדולתו. לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - ליוצר (מעשי) בראשית.
כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת - (שאינן להם תורה ומצוות). וְאֲנַחְנוּ - אבל אנחנו. נוֹטֵה -
מותח, בורא. יוֹסֵד - (בורא). יְקָרוֹ - כבודו. אָפֶס זוּלָתוֹ - אין עוד מלבדו.

וְעַל כֵּן נִקְּוָה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֹאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֲרַת עֲזֹךָ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ
 וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יַפְרֹתוֹן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת
 שְׁדֵי, וְכָל בְּנֵי בֶשֶׁר יִקְרְאוּ בְשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת
 אֵלֶיךָ כָּל רְשָׁעֵי אָרֶץ, יִפִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי
 תְּבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בָּרָךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן.
 לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְלוּ, וְלִכְבוֹד
 שִׁמְךָ יִקְרֹ יִתְנוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת עַל מַלְכוּתְךָ,
 וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת
 שְׁלֹךְ הִיא, וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד, כַּפְתּוֹב
 בְּתוֹרֹתֶךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר: וְהָיָה
 יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה
 יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

שמות טו

זכריה יד

יש נוהגים לומר אחרי "עלינו" פסוקים אלה:

אֵל תִּירָא מִפְּחָד פְּתָאִים וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים כִּי תִבֵּא: עֲצוּ עֲצֵה וְתַפְּרָה, מְשִׁיחַ ח
 דְּבָרוֹ דְּבָר וְלֹא יִקְוֶם, כִּי עֲמָנוּ אֵל: וְעַד זְקִנָּה אֲנִי הוּא, וְעַד שִׁיבָה שֵׁם מו
 אֲנִי אֶסְבֵּל, אֲנִי עֲשִׂיתִי וְאֲנִי אֶשָּׂא וְאֲנִי אֶסְבֵּל וְאֲמַלֵּט:

יש נוהגים שגם כאן האבלים אומרים קדיש (בעמוד הבא).

גְּלוּלִים – אֱלִילִים. לְהַפְנוֹת – לְהַטּוֹת לְבָב. וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ – כָּל הַגּוֹיִים יִכִּירוּ כִּי ה' הוּא הַמֶּלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. וְשִׁמוֹ אֶחָד – (לא
 יִכִּירוּ שֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים).

וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים – וּמֵאִסּוֹן הַבַּיִת מִרְשָׁעִים. וְעַד זְקִנָּה – וְעַד זְקִנְתְּכֶם. אֲנִי הוּא –
 (שְׁמוֹר עֲלֵיכֶם). אֲנִי אֶסְבֵּל – אֲשֶׁר אֲתַכֶּם עָלַי. אֲנִי עֲשִׂיתִי – (בְּעֵבֶר). וְאֲנִי אֶשָּׂא
 וְאֲנִי אֶסְבֵּל – אֶת עַם יִשְׂרָאֵל (בְּעֵתִיד). וְאֲמַלֵּט – (אֲצִיל אֲתֶכֶם מִיַּד אוֹיְבֵיכֶם).

קדיש יתום:

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיִמְיִכוּן וּבְחַיִּי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

ציבור ואבל: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְמִי וּלְעֵלְמִי עֲלֵמֵיָא.
וַיְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:	לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא
	לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא

וַיִּשְׂרֵתָא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְיָרָן בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה:	עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,	הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעֵגְלָא -
במהרה. לְעֵלְמִי וּלְעֵלְמִי עֲלֵמֵיָא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא - למעלה. דְאִמְיָרָן - האמורות. יְהֵא
שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא - יהי שלום רב מן השמים.

מא' באלול עד יום לפני ערב ר"ה תוקעים בשופר

תקיעה, שברים תרועה, תקיעה

מא' באלול עד הושענא רבה מוסיפים מזמור זה:

תהלים כז
 לְדָוִד, יְהוָה אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא, יְהוָה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי
 אֶפְתָּח: בְּקֶרֶב עָלֵי מְרַעִים לְאָכַל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי וְאֵיבֵי
 לִי, הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלוֹ: אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנֶנָּה לֹא יִירָא
 לְבִי, אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטָח: אַחַת
 שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוָה, אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, שְׂבִתִּי בְּבֵית יְהוָה כֹּל
 יְמֵי חַיִּי, לְחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי
 בְּסִכָּה בְּיוֹם רָעָה, יִסְתַּרְנִי בְּסֹתֵר אֶהְלוֹ, בְּצוּר יְרוּמָמַי:
 וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי, וְאֶזְבְּחָה בְּאֶהְלוֹ
 זְבַחַי תְּרוּעָה, אֲשִׁירָה וְאֶזְמָרָה לִיהוָה: שָׁמַע יְהוָה קוֹלִי
 אֶקְרָא, וְחָנְנִי וְעֲנֵנִי: לֵךְ אָמַר לְבִי בְקֶשׁוֹ פְּנֵי, אֶת פְּנֵיךָ
 יְהוָה אֲבַקֵּשׁ: אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי, אֵל תֵּט בְּאָף עַבְדֶּךָ,
 עֲזַרְתִּי הָיִיתָ, אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי: כִּי
 אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי, וַיְהוֶה יֶאֱסֹפְנִי: הוֹרְנִי יְהוָה דְּרָכֶךָ
 וּנְחַנֵּנִי בְּאַרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרִי: אֵל תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי,
 כִּי קָמוּ בִי עַדֵי שֶׁקֶר וַיִּפַּח חֲמָם: לוֹלֵא הָאֱמָנְתִּי לְרֹאוֹת
 בְּטוֹב יְהוָה בְּאַרְץ חַיִּים: קְנֶה אֵל יְהוָה, חֲזַק וַיֶּאֱמַן
 לְבָבְךָ, וְקְנֶה אֵל יְהוָה:

יש נוהגים שגם כאן האבלים אומרים קדיש (בעמוד הקודם).

וַיִּשְׁעֵי - וישועתי. מְעוֹז - מבצר, חוּזַק. מְרַעִים - אנשי רשע. מִחֲנֶנָּה -
 (של אויבים). לְחַזוֹת - לראות. יִצְפְּנֵנִי בְּסִכָּה - יסתירני בסוכתו (במקדשו).
 אֶהְלוֹ - מקדשו. בְּצוּר - בסלע. זְבַחַי תְּרוּעָה - שלמי תודה (בתרועה). לֵךְ
 - בשמך. אֵל תֵּט בְּאָף - אל תרחח בכעס. וּנְחַנֵּנִי - ונהגני. בְּאַרְחַ מִישׁוֹר -
 בדרך ישרה. לְמַעַן שׁוֹרְרִי - בגלל אויביי המביטים עלי בעין רעה. וַיִּפַּח חֲמָם
 - מדבר דברי רשע. לוֹלֵא הָאֱמָנְתִּי - (כי אז לא היתה לי תקווה).

תפילה לרפואת חולה

נוהגים להתפלל בסוף התפילה על החולה. קוראים את הפרקים (ים) פסוק בפסוק, הש"ץ ואחריו הקהל, ואח"כ הש"ץ אומר בקול רם את ה'מי שבירך' לחולה.

שיר המעלות, ממעמקים קראתיך יהוה: אדני שמעה בקולי, תהלים קל
 תהינה אזניך קשבות לקול תחנוני: אם עונות תשמר יה, אדני מי יעמד: כי עמך הסליחה למען תנא: קניתי יהוה קנתה נפשי, ולדברו הוהלתי: נפשי לאדני משמרים לבקר שמרים לבקר: יחל ישראל אל יהוה, כי עם יהוה החסד והרבה עמו פדות: והוא יפדה את ישראל מפל עונותיו:

יש נוהגים לומר גם פרק זה:

שיר למעלות, אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי: עזרי מהם יהוה עשה שמים וארץ: אל יתן למוט רגלך, אל ינום שמך: הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: יהוה שמך, יהוה צלך על יד ימינה: יומם השמש לא יכפה, וירח בלילה: יהוה ישמך מכל רע ישמר את נפשך: יהוה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

"מי שבירך" לחולה

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרן דוד ושלמה,

(לחולה מוסיפים שרה רבקה רחל ולאה), הוא יברך וירפא

את החולה (פלוגי בן פלוגית) את החולה (פלוגית בת פלוגית)

בעבור שהקהל מתפלל בעבורו / לאישה: בעבורה /

בעבור (שפלוגי בן פלוגי) נודר צדקה בעבורו / לאישה: בעבורה /

בשכר זה הקדוש ברוך הוא ימלא רחמים

לאיש:

לאישה:

עליו להחלימו ולרפאתו	עליה להחלימה ולרפאתה
ולהחזיקו ולהחיותו, וישלח לו	ולהחזיקה ולהחיותה, וישלח לה
מרהר רפואה שלמה מן השמים	מרהר רפואה שלמה מן השמים
לרמ"ח אבריו ושס"ה גידיו	לכל אבריה ולכל גידיה

בתוך שאר חולי ישראל, רפואת הנפש ורפואת הגוף, השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן.

אמירות שלאחר התפילה

ראוי לכל אדם לומר בכל יום שש זכירות אלה:

זכירת יציאת מצרים

דברים טז **לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ:**

זכירת מעמד הר סיני

שם ד **רַק הִשְׁמַר לְךָ וְשָׁמַר נִפְשְׁךָ מְאֹד, פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ, וּפֶן יִסּוּרוּ מִלְּבָבְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְהוֹדַעְתָּם
לְבְנֵיךָ וּלְבְנֵי בְנֵיךָ: יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֹב,
בְּאָמַר יְהוָה אֵלַי, הֲקִהֵל לִי אֶת הָעָם וְאֲשַׁמְעֵם אֶת דְּבָרֵי, אֲשֶׁר
יִלְמְדוּן לִירְאָה אֹתִי כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל הָאָדָמָה,
וְאֵת בְּנֵיהֶם יִלְמְדוּן:**

זכירת מעשה עמלק ומחייתו

שם כה **זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלָק בְּדַרְדָּךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם: אֲשֶׁר
קָרַךְ בְּדַרְדָּךְ וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ וְאֹתָהּ עֲרַף וַיִּגַּע,
וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים: וְהָיָה בְּהִנִּיחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ מִכָּל אִיבֶיךָ
מִסָּבִיב בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ נַחְלָה לְרִשְׁתָּהּ,
תִּמְחָה אֶת זֵכֶר עַמְלָק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם, לֹא תִשְׁכַּח:**

זכירת מעשי אבותינו במדבר

שם ט **זְכוֹר אֶל תִּשְׁכַּח אֶת אֲשֶׁר הִקְצַפְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמִּדְבָּר.**

זכירת מעשה מרים

שם כד **זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַרְיָם בְּדַרְדָּךְ בְּצֵאתְכֶם
מִמִּצְרַיִם:**

זכירת שבת

שמות כ **זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ:**

מ"ח ניסן ועד לפני ערב פסח יש נוהגים לומר כאן את היום המתאים מקרבנות הנשיאים (להלן עמ' 731 ואילך).

פֶּן תִּשְׁכַּח - שלא תשכח. אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלָק - (הראשון שנלחם בישראל). קָרַךְ - פגע בך לפתע. וַיִּזְנֹב - (הרג את האחרונים בטור). הַנְּחָשִׁים - ההולכים לאט. הִקְצַפְתָּ - הכעסת (במעשה העגל).

קיצור י"ג עיקרים

- א. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.
- ב. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין יחידות כמוהו בשום פנים, והוא לבדו אלהינו, ה'ה ה'ה ויהיה.
- ג. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו אינו גוף, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, ואין לו שום דמיון כלל.
- ד. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא ראשון והוא אחרון.
- ה. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו לו לבדו ראוי להתפלל, ואין ראוי להתפלל לזולתו.
- ו. אני מאמין באמונה שלמה שכל דברי נביאים אמת.
- ז. אני מאמין באמונה שלמה שנבואת משה רבנו עליו השלום היתה אמתית, ושהוא היה אב לנביאים, לקודמים לפניו ולבאים אחריו.
- ח. אני מאמין באמונה שלמה שכל התורה המצויה עתה בידינו היא הנתונה למשה רבנו עליו השלום.
- ט. אני מאמין באמונה שלמה שזאת התורה לא תהא מחלפת, ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו.
- י. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו יודע כל מעשה בני אדם וכל מחשבותם, שנאמר: היצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם: ^{תהלים לג}
- יא. אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי מצותיו ומעניש לעוברי מצותיו.
- יב. אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אפכה לו בכל יום שיבוא.
- יג. אני מאמין באמונה שלמה שתהיה תחית המתים בעת שיעלה רצון מאת הבורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים.

ומנהיג לכל הברואים - מקיים את כל היקום. ואין יחידות כמוהו - זו יחידות מסוג שאין כמוה. בשום פנים - בשום אופן. ולא ישיגוהו משיגי הגוף - לא קורים עמו מאורעות החלים על גופים. ואין לו שום דמיון - אי אפשר לדמותו לשום דבר. ואין ראוי להתפלל לזולתו - אין לפנות אליו דרך אמצעי כלשהו. המצויה עתה בידינו - (התורה שבכתב ויסודות התורה שבע"פ). לא תהא מחלפת - לא תתבטל. היצר יחד לבם - הבורא לב כל בני האדם. בביאת המשיח - מבני בניו של דוד המלך.

יש נוהגים שלפני שיוצאים מבית הכנסת יושבים ואומרים את הפסוק הבא:

אֶךְ צְדִיקִים יָדוּ לְשִׁמְךָ, יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ:

תהלים קמ

תפילה קצרה מעין שמונה עשרה "הביננו"

בשעת הדחק, כגון שהוא בדרך ומפחד שיפסיקוהו בתפילת העמידה, יתפלה תפילה קצרה: יתחיל "ה' שפתי תפתח" (עמ' 71) ויאמר אבות, גבורות וקדושת השם, ובמקום האמצעיות ברכה אחת "הביננו", ויסיים בשלוש האחרונות.

אין מתפללים תפילה קצרה זו

לא במוצאי שבת ובמוצאי יום טוב, מפני "הבדלה" שבחונן הדעת ולא בימות הגשמים, מפני שצריך לשאול גשמים בברכת השנים.

הִבִּינְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְדַעַת דְּרָכֶיךָ, וּמוֹל אֶת לְבַבְנוּ
לְיִרְאַתְךָ, וְתִסְלַח לָנוּ לְהֵיוֹת גְּאוּלִּים, וְרַחֲמֵנוּ מִמַּכְאוֹב,
וְדַשְׁנֵנוּ בְּנְאוֹת אֲרָצְךָ, וּנְפֹצוֹתֵינוּ מֵאֲרָבַע תְּקַבֵּץ,
וְהַתּוֹעִים עַל דַּעְתְּךָ יִשְׁפֹּטוּ, וְעַל הַרְשָׁעִים תִּגְיֹף יָדְךָ,
וְיִשְׁמְחוּ צְדִיקִים בְּבִגְדֵיךָ וּבְתִקְוֵיךָ הַיְכָלְךָ וּבְצַמִּיחַת
קַרְן לְדוֹד עַבְדְּךָ וּבְעֵרִיכַת נֹר לְבֵן יִשִׁי מְשִׁיחְךָ. טָרָם
נִקְרָא אֶתְּהָ תַעֲנֶה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

ואומר עבודה, הודאה וברכת שלום (בעמ' 78)

תפילה קצרה בעת סכנה

בעת סכנה (כגון חייל בחזית וכדומה) מתפללים תפילה זו במקום תפילת עמידה:

צָרָכִי עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל מְרַבִּים וְדַעַתְּם קְצָרָה. יְהִי רְצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׂתַתֵּן לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד כְּדֵי פְרִינָסְתוֹ וְלְכָל גְּוִיָּה וְגוִיָּה דֵי מַחְסוּרָה, וְהַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

ואם עברה הסכנה ולא עבר זמן תפילה, יתפלל אחר כך שמונה עשרה.

הִבִּינְנוּ - (חונן הדעת). וּמוֹל - (תשובה). וְתִסְלַח - (סליחה). גְּאוּלִּים -
(גאולה). וְרַחֲמֵנוּ - (רפואה). וְדַשְׁנֵנוּ - (ברכת השנים). וּנְפֹצוֹתֵינוּ - (קיבוץ
גלויות). וְהַתּוֹעִים - (השבת המשפט). וְעַל הַרְשָׁעִים - (ברכת המינים).
וְיִשְׁמְחוּ - (על הצדיקים). בְּבִגְדֵיךָ - (בניין ירושלים). וּבְצַמִּיחַת - (משיח בן
דוד). טָרָם - (שומע תפילה).
גְּוִיָּה - נפש.

תפילת הדרך

היוצא לדרך, אחרי שיצא מעיבורה של העיר (כ-35 מטר מהבית האחרון), מתפלל תפילת הדרך.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שְׁתוּלִיכְנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִדְרִיכְנוּ לְשָׁלוֹם
וְתִגְיַעְנוּ לְמַחֲזוֹ הַפְּצָנוּ לְחַיִּים וְלִשְׁמֹחָה וְלִשְׁלוֹם (ואם
דעתו לחזור באותו יום - אומר: וְתַחֲזִירְנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצְלִילְנוּ מִכָּף כָּל
אוֹיֵב וְאוֹרֵב בְּדֶרֶךְ, וּמִכָּל מִיַּי פְּרַעְנִיּוֹת הַמְתַּרְגְּשׁוֹת
לְבוֹא לְעוֹלָם, וְתִשְׁלַח בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ, וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן
וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ, וְתִשְׁמַע קוֹל
תַּחֲנוּנֵינוּ, כִּי אֵל שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

אחרי תפילת הדרך יש נוהגים להוסיף:

וַיַּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כִּאֲשֶׁר
רָאם מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ: יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

שִׁיר לְמַעְלוֹת, אֲשֶׁא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יְבֵא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם
יְהוָה עֲשֵׂה שְׂמִים וְאָרֶץ: אֵל תֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ, אֵל יְנוּם שְׁמֶרְךָ: הִנֵּה
לֹא יְנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְהוָה שְׁמֶרְךָ, יְהוָה צִלְּךָ עַל יַד
יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכְבֶּה, וַיְרַח בְּלִילָה: יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּף רַע
יִשְׁמַר אֶת נַפְשֶׁךָ: יְהוָה יִשְׁמַר צַאתְךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

וְתַצְעִידֵנוּ - תְּכוּן צַעֲדֵינוּ. לְמַחֲזוֹ הַפְּצָנוּ - לְמָקוֹם שֶׁרְצוּנָנוּ לְהִגִּיעַ.
הַמְתַּרְגְּשׁוֹת - הַמְתַּרְחֲשׁוֹת, בָּאוֹת פְּתוּאוֹם.

תפילת הדרך לקראת טיסה

יש נוהגים שמי שעומד לטוס מוסיף אחרי תפילת הדרך:

יְהִי רְצוֹן מְלַפְנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, הַשָּׁמַיִם
 עֲבִים רְכוּבוֹ, הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ, שֶׁתִּשְׁאַנּוּ לְשָׁלוֹם,
 וְתוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם, וְתַגִּיעֵנוּ לְמַחֲזוֹ חֲפָצֵנוּ לְחַיִּים לְשִׂמְחָה
 וְלְשָׁלוֹם, וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ,
 וּמְרוּחוֹת שָׁאִינָן מְצוּיּוֹת, וּמְפַל מִיַּי תְּקַלּוֹת בְּהַמְרָאָה,
 בְּאוֹר וּבְנִחְיָתָהּ, וּמִמֵּינֵי פְרַעְנִיּוֹת הַמְתַּרְגְּשׁוֹת לְבֵא. כִּי
 אַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם תְּפַלֵּל עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים.

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

תהלים צא

תפילה אחרי חלום רע

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר תפילה זו לאחר ברכת כהנים:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי שָׁלַךְ וַחֲלוֹמוֹתַי שָׁלַךְ, חֲלוֹם חֲלַמְתִּי
 וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא. יְהִי רְצוֹן מְלַפְנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי, שִׁיְהִי כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה,
 בֵּין שְׁחַלְמְתִי עַל עַצְמִי וּבֵין שְׁחַלְמְתִי עַל אַחֵרִים וּבֵין
 שְׁחַלְמוּ אַחֵרִים עָלַי, אִם טוֹבִים הֵם חֲזָקָם וְאִם צָרָם
 וְיִתְקַיְמוּ בִּי וּבְהֵם כְּחֲלוֹמוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְאִם
 צָרִיכִים רְפוּאָה וְרַפְּאֵם כְּחֲזָקָהּ מְלֶךְ יְהוּדָה מִחֲלִיו
 וּכְמַרְיָם הַנְּבִיאָה מְצַרְעָתָהּ וּכְנַעֲמָן מְצַרְעָתוֹ וּכְמִי מְרָה עַל
 יְדֵי מִשָּׁה רַבְּנוֹ וּכְמִי יְרַחוּ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע. וּכְשֶׁם שֶׁהַפְּכֶתָ
 אֶת קַלְלַת בַּלְעָם הֲרִשָּׁע מִקְּלָלָהּ לְבִרְכָהּ כֵּן תִּהְפּוּךְ כָּל
 חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַחַנְּנֵנִי
 וְתִרְצַנֵּי אָמֵן.

שער הברכות

הפרשת תרומות ומעשרות

הפרשת חלה

נטילת ידים לפת

ברכת המזון

ברכות הנהנין

ברכה אחרונה

ברכות הריח

ברכות הראייה

ברכת הגשמים

ברכות השמיעה

ברכות המצוות

סדר קידושין ונישואין

סדר ברית מילה

סדר פדיון הבן

סדר ברכות

הפרשת תרומות ומעשרות

פירות שגדלו בארץ ישראל (כולל תבואה וירקות) שלא הופרשו מהם תרומות ומעשרות נקראים "טבל", ואסור לאכול מהם עד שיפרישו מהם תרומות ומעשרות. אם מפרישים מספק טבל, אין מברכים. אם מפרישים מטבל ודאי – מברכים. (בטבל ודאי עדיף לתת את המעשר הראשון ללוי ואת מעשר העני לעני).

זהו סדר ההפרשה: שמים בצד חלק מן הפירות, שיש בו יותר מאחד ממאה מכל אחד מהמינים, ומברכים (ואם אין זה טבל ודאי מדלגים על הברכה):

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת.**

ואומרים:

מֵה שֶׁהוּא יוֹתֵר מֵאֶחָד מִמָּאָה מְכֹל מֵה שֵׁישׁ כָּאֵן, הֲרִי
הוּא תְּרוּמָה גְּדוֹלָה בְּצִפּוֹנוֹ, וְהָאֶחָד מִמָּאָה שֶׁנִּשְׁאָר כָּאֵן
עִם תְּשֻׁעָה חֲלָקִים כְּמוֹהוּ בְּצַד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת הָלָלוּ,
הֲרִי הֵם מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן. אוֹתוֹ הָאֶחָד מִמָּאָה שֶׁעֲשִׂיתִיו
מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן הֲרִי הוּא תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר.

עוֹד תְּשֻׁעָה חֲלָקִים כְּאֵלֶּה בְּצַד הַתַּחְתּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת הֲרִי
הֵם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי, וְאִם הַפְּרוֹת חַיְבִים בְּמַעֲשֵׂר עֲנִי – הֲרִי
הֵם מַעֲשֵׂר עֲנִי.

אם יש מעשר שני ודאי – פודה אותו בברכה (ואם ספק – פודה בלא ברכה). ואומר:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיּוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.**

מַעֲשֵׂר שֵׁנִי זֶה, הוּא וְחֻמְשׁוֹ, הֲרִי הוּא מְחַלֵּל עַל פְּרוּטָה
אֶחָת מִן הַמְּטַבֵּעַ שִׁיחֲדַתִּי לְפְדִיּוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

המאית ומשהו שהופרשו להיות תרומה ותרומת מעשר אסורים באכילה. אין לזרוק אותם דרך ביזיון, אלא גונזים אותם כשהם עטופים, דרך כבוד.

מֵה שֶׁהוּא וכו' – כל מה שמעבר למאית (1/100) מהפירות, מתוך מה שהונח כאן בצד, הרי וכו'. בְּצִפּוֹנוֹ – בחלק הצפוני של מה שהונח בצד, בכל סוג פרי בנפרד. אוֹתוֹ הָאֶחָד וכו' – מכל אחד מסוגי הפירות.

הפרשת חלה

הלש עיסה מחמשת מיני דגן כדי לאפות אותה, חייב להפריש ממנה חלה, אם יש בה קמח כשיעור. השיעור החייב בחלה הוא יותר מקילו וחצי קמח. ויש אומרים שמפרישים חלה בלי ברכה כבר מעיסה העשויה ממעט יותר מקילוגרם אחד קמח. אין מברכים אלא אם יש שם 1680 גרם קמח דגן. קמח של תפוחי אדמה, של אורז ושל תירס אינו בכלל קמח דגן.

וזה סדר ההפרשה: אם צריך לברך - מברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַפְרִישׁ חֲלָה מִן הָעֶסָה.**

חותך מן העיסה חתיכה בגודל כזית, מגביה אותה ואומר: הֲרִי זוֹ חֲלָה.

את החלה שהפרישו שורפים באש, או גונזים אותה כשהיא עטופה - דרך כבוד.

נטילת ידיים לפת

לפני אכילת לחם, או מיני מאפה בכמות שקובעים עליה סעודה, נוטלים ידיים מכלי, ואחרי יציקת המים ולפני הניגוב מברכים:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.**

לפני אכילת הלחם מברכים:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמּוֹצֵיא
לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.**

סדר ברכת המזון

לפני הברכה רבים נוטלים "מים אחרונים".

ביום רגיל יש נוהגים לומר: ביום שאין בו תחנון נוהגים לומר:
**עַל נְהוֹרוֹת בְּכָל, שָׁם יִשְׁבְּנוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, בְּשׁוֹב
גַּם בְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ אֶת צִיּוֹן: יְיָ הוֹי אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ
עַל עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיָנוּ כְּחֻלְמִים: אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק
כְּנֹרֹתֵינוּ: כִּי שָׁם שְׁאֲלוּנוּ פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רָנָה, אִזּוּ יֵאמְרוּ
שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְיָ הוֹי לַעֲשׂוֹת**

תהלים קלו, קכו

**עַרְבִים - עֲצֵי עֲרָבָה. בְּתוֹכָהּ - כִּבְכַל. וְתוֹלְלֵינוּ - הַמְהַתְּלִים בְּנוּ, הַלוֹעֲגִים
לָנוּ (דרשו מאתנו שמחה).**

שְׁמַחָה, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נָשִׂיר אֶת שִׁיר יְהוָה עַל אֲדַמַּת נֹכַר: אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַק לְשׁוֹנֵי לְחִפֵּי אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי, אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׁמַחְתִּי: זָכַר יְהוָה לְבַנְיָ אָדוּם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּה: בַּת בָּבֶל הִשְׁדּוּדָה, אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלָם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁרִי שְׂיֵאֲחִזוּ וְנִפְץ אֶת עַלְלִיךְ אֶל הַסֵּלֶע:

זימון בסעודת הנישואין וסעודות שבעת ימי משתה

מכנינים שתי כוסות של יין, והמזמן נוטל בידו אחת מהן ואומר:

רְבוּתִי / או חֲבֵרִי / נְבָרְךָ.

תהלים קיג

המסובים עונים: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרְךָ מְעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

והמזמן חוזר: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרְךָ מְעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יש נוהגים שלא לומר את הפיוט 'דוי הסר' בשבת.

דְּוֵי הַסֵּר וְגַם חֲרוֹן, וְאִז אֵלֶם בְּשִׁיר יְרוּן,
נִחְנוּ בְּמַעְגְלֵי צָדֵק, שְׁעָה בְּרַכַּת בְּנֵי אֶהְרֹן.

בְּרִשׁוֹת מְרַנֵּן וְרַבֵּנָן וְרַבּוּתִי,

נְבָרְךָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׂמֵחָה בְּמַעוֹנוּ, שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ.

המסובים עונים: בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׂמֵחָה בְּמַעוֹנוּ, שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְוֹבוֹ חֲיִינוּ.

והמזמן חוזר: בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׂמֵחָה בְּמַעוֹנוּ, שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְוֹבוֹ חֲיִינוּ.

ומברכים ברכת המזון, ואחריה שש ברכות על כוס היין השנייה,

ואחריהן ברכת היין על כוס הזימון (עמ' 155)

אֲזַכְּרֶכִי - אזכרך. עָרוּ - הרסו. הִשְׁדּוּדָה - סופה להיות שדודה. כְּאֲפִיקִים בְּנִגְב - שזורמים בפתאומיות ובעוצמה רבה. מִשְׁךְ - כלי שנושאים בו זרעים.

זימון בסעודת ברית מילה

המזמן נוטל כוס של יין בידו ואומר:

רבותי / או חבְּרִי / נְבָרְךָ.

המסובים עונים: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: תהלים קיג

והמזמן חוזר: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

נודה לְשִׁמְךָ בְּתוֹךְ אַמוּנִי, בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה.

בְּרִשׁוֹת אֵל אִים וְנוֹרָא, מְשֻׁבָּב לְעֵתוֹת בְּצַרָּה,

אֵל נְאֻזָּר בְּגִבּוֹרָה, אֲדִיר בְּמָרוֹם יְהוָה. נודה

בְּרִשׁוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, טְהוֹרָה הִיא וְגַם פְּרוּשָׁה,

צְוָה לָנוּ מוֹרְשָׁה, מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה. נודה

בְּרִשׁוֹת הַפְּהִנִים וְהַלּוּיִם, אֶקְרָא לְאֱלֹהֵי הָעִבְרָיִים,

אֲהוֹדְנוּ בְּכָל אֵיִם, אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה. נודה

בְּרִשׁוֹת מְרִנָּן וְרַבֵּנָן וְרַבּוֹתֵי, אֶפְתָּחָה בְּשִׁיר פִּי וּשְׁפִתֵי,

וְתֹאמְרֵנָה עֲצֻמוֹתֵי, בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה. נודה

בְּרִשׁוֹת מְרִנָּן וְרַבֵּנָן וְרַבּוֹתֵי,

נְבָרְךָ (במניין: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ.

המסובים עונים: בְּרוּךְ (במניין: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוּבוֹ חֲיִינוּ.

והמזמן חוזר: בְּרוּךְ (במניין: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוּבוֹ חֲיִינוּ.

אומרים ברכת המזון, ואחרי 'בעיני אלהים ואדם' מוסיפים 'הרחמן' (עמ' 143).

סדר זימון

שלושה שאכלו כאחד חייבים לזמן.

המזמן אומר: רבותי / או חבְּרִי / נְבָרְךָ.

המסובים עונים: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

המזמן חוזר: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

מְשֻׁבָּב – מחסה. פְּרוּשָׁה – מפורשת (ע"י תורה שבעל-פה). אֲהוֹדְנוּ – אודה לו. בְּכָל אֵיִם – (בכל מקום; בכל היבשות).

בְּרִשׁוֹת (אָבִי מוֹרִי) (בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה),
 מְרַנֵּן וְרַבֵּנֵן וְרַבּוֹתֵי (כֹּהֵן / כֹּהֲנִים)
 נִבְרָךְ (כְּשֵׁשׁ מַנִּיין: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְּׁלוֹ.
 הַמְּסוּבִים עֹנִים: בְּרוּךְ (בַּמַּנִּיין: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְּׁלוֹ וּבָטוּבוֹ
 חֲיִינוּ.

מי שלא אכל עונה:

ברוך הוא (במניין: אלהינו) ומברך שמו תמיד לעולם ועד.

והמזמן חזור: בְּרוּךְ (בַּמַּנִּיין: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְּׁלוֹ וּבָטוּבוֹ
 חֲיִינוּ.

ברכת המזון

א. ברכת הזן

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַזֵּן אֶת
 הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּטוּבוֹ, בְּחֵן וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, הוּא
 נוֹתֵן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ. וּבְטוּבוֹ
 הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מִזֶּזֶן
 לְעוֹלָם וָעֶד, בְּעֶבּוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, כִּי הוּא אֵל זָן
 וּמְפַרְנֵס לְכָל וּמִיטִיב לְכָל וּמְכִין מִזֶּזֶן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו
 אֲשֶׁר בָּרָא, כְּאָמֹר: פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל
 חַי רְצוֹן: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַזֵּן אֶת הַכֹּל.

תהלים קמה

ב. ברכת הארץ

נוֹדָה לָךְ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ
 אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וּרְחֻבָּה, וְעַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבַּיִת עֲבָדִים, וְעַל
 בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָ בְּבִשְׂרָנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדָתָנוּ,
 וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ, וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶד

שְׂחוֹנְנֵתָנוּ, וְעַל אֲכִילַת מְזוֹן שְׂאֵתָה זֶן וּמְפָרְנִים
אוֹתָנוּ תָּמִיד, בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה.

בחנוכה ובפורים מוסיפים כאן:

ועל הניסים

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ
בְּיָמֵים הָהֵם, בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

בפורים

בחנוכה

בְּיָמֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן
הַבִּיּוֹרָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע, בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
מִזְעַר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוּשֵׁי עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אֲדָר, וּשְׁלָלָם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הִפְרַתָּ
אֶת עֲצָתוֹ, וְקַלְקַלְתָּ אֶת
מַחְשַׁבְתּוֹ, וְהַשְׁבֹּתָ לּוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

בְּיָמֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן
כַּהֵן גָּדוֹל חֲשֵׁמוֹנָאִי וּבְנָיו,
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחֵם
תּוֹרְתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בַּעַת
צָרָתָם, רִבְתָּ אֶת רִיבָם, דָּנַתָּ
אֶת דִּינָם, נִקְמַתָּ אֶת נִקְמָתָם,
מִטְרַתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוּרִים, וּרְשָׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרְתְךָ, וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ,
וְטָהְרוּ אֶת מַקְדְּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחֻצְרוֹת קִדְשְׁךָ, וְקָבְעוּ
שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻפָּה אֵלָיו לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.

וְעַל הַנְּסִים - (נמשך אל "נודה לך" שלמעלה). הַפְּרָקָן - הישועה. וְזָדִים -
עושים בוזון (רשעים). לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ - לבית מקדשך. וּפָנּוּ - (מן הדברים
המטמאים).

וְעַל הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבַרְכִים
 אוֹתְךָ, יִתְבָּרֶךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד,
 כְּפָתוּב: וְאֶכְלֹתִי וְשָׂבַעְתִּי, וּבִרְכֹתֶיךָ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ ^{דברים ח}
 עַל הָאָרֶץ הַטְּבֵה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן.

ג. ברכת ירושלים

רַחֵם נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל
 יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל
 מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו. אֱלֹהֵינוּ, אָבִינוּ,
 רַעֲנוּ זַנְיָנוּ פְּרַנְסָנוּ וְכֻלְכָּלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ, וְהַרְוִיחַ
 לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מְכֹל צְרוּתֵינוּ, וְנָא אֵל
 תַּצְרִיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לֹא לַיָּדַי מִתַּנַּת בְּשׂוֹר
 וְדָם וְלֹא לַיָּדַי הַלְוָאָתָם, כִּי אִם לַיָּדְךָ הַמְּלֹאָה,
 הַפְּתוּחָה, הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֲבָה, שְׁלֵא נִבּוֹשׁ וְלֹא
 נִכָּלַם לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבת מוסיפים:

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם
 הַשַּׁבָּעִי הַשְּׁבֵת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, כִּי יוֹם זֶה גְּדוֹל
 וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשֵׁבֶת בּוֹ וְלַנִּיחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת
 רְצוֹנָה, וּבְרִצּוֹנָה הִנִּיחַ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁלֵא תִהְיֶה צָרָה

רַעֲנוּ - רעה אותנו. זַנְיָנוּ - תן לנו מזון. וְהַרְוִיחֵנוּ - עשה לנו רווחה.
 רְצֵה - קבל ברצון. וְהַחֲלִיצֵנוּ - וחזקנו. הִנִּיחַ - תן מנוחה.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמִהְרָה בְיָמֵינוּ. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, בּוֹנֵה בְרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן.

המשך התוספת של שבת (רצה והחליצנו)

וַיְגֹזַן וַאֲנָחָה בְּיוֹם מְנוּחָתְנוּ, וְהִרְאָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת
 צִיּוֹן עִירָךְ וּבִבְנֵי יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדוֹשְׁךָ, כִּי אַתָּה הוּא בַעַל
 הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנְּחֻמוֹת. (וממשיך 'ובנה ירושלים', בראש העמוד)

הזכרת ראש חודש ומועד :

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ, וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה
 וְיִשְׁמַע, וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זְכוֹרֵנוּ וּפְקֻדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ,
 וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ, וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדוֹשְׁךָ,
 וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה לְטוֹבָה, לְחַן
 וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בראש חודש: ראש החדש הזה.

בפסח: חג המצות הזה.

בשבועות: חג השבועות הזה.

בסוכות: חג הסוכות הזה.

בשמיני עצרת: שְׁמִינֵי עֲצֵרַת הַחַג הַזֶּה.

בראש השנה: הַזְּכוֹרֹן הַזֶּה.

ילדים וחולים האוכלים ביום כיפור: הַכַּפּוּרִים הַזֶּה.

זְכוֹרֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חוֹס
 וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ
 תַּנּוּן וְרַחוּם אַתָּה. (וממשיך 'ובנה ירושלים', בראש העמוד)

וְיִרְצֶה - ויתקבל ברצון. לְפִלְטָה - להצלה.

שכח לומר 'רצה' בשבת או 'יעלה ויבוא' בראש חודש ויום טוב וחול המועד, ונזכר קודם שאמר את השם של ברכת 'בונה ירושלים', אומרם שם וממשיך 'ובנה ירושלים'. אבל אם סיים את הברכה ונזכר אחרי שאמר את השם של תחילת ברכת 'הטוב והמטיב' (שבעמוד הבא) - בשתי הסעודות הראשונות של שבת ויום טוב חוזר לראש ברכת המזון, ובר"ח וחוה"מ ממשיך בברכה. ואם נזכר קודם שאמר את השם של תחילת ברכת 'הטוב והמטיב', אומר את הברכה המתאימה (להלן), וממשיך בברכת 'הטוב והמטיב' (בעמוד הבא):

בשבת: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן שַׁבָּתוֹת לְמַנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה לְאוֹת וּלְבָרִית. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

בראש חודש: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן רָאשֵׁי חֳדָשִׁים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְזִכְרוֹן.

בראש חודש שחל בשבת: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן שַׁבָּתוֹת לְמַנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה לְאוֹת וּלְבָרִית וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים לְזִכְרוֹן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים.

ביו"ט: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן יָמִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְשִׂשׁוֹן וּלְשִׂמְחָה אֶת יוֹם חַג (הַמִּצּוֹת / הַסְּפֹת / שְׁמִינִי עֲצֵרַת) הַזֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמָנִים.

ביו"ט שחל בשבת ובשבת חוה"מ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן שַׁבָּתוֹת לְמַנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה לְאוֹת וּלְבָרִית וְיָמִים טוֹבִים לְשִׂשׁוֹן וּלְשִׂמְחָה אֶת יוֹם חַג (הַמִּצּוֹת / הַסְּפֹת / שְׁמִינִי עֲצֵרַת) הַזֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמָנִים.

בחול המועד: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן יָמִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְשִׂשׁוֹן וּלְשִׂמְחָה אֶת יוֹם חַג (פְּלוּגִי) הַזֶּה.

בראש השנה: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן יָמִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת יוֹם הַזִּכְרוֹן הַזֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל יוֹם הַזִּכְרוֹן.

בראש השנה שחל בשבת: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן שַׁבָּתוֹת לְמַנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה לְאוֹת וּלְבָרִית, וְיָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל אֶת יוֹם הַזִּכְרוֹן הַזֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל יוֹם הַזִּכְרוֹן.

ד. ברכת הטוב והמטיב

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹיָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל,
 אָבִינוּ, מְלַכְנוּ, אֲדִירָנוּ, בּוֹרְאָנוּ, גּוֹאֲלָנוּ, יוֹצְרָנוּ,
 קְדוֹשְׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמֶּלֶךְ
 הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב לְכָל, שְׂפָכֵל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַיְטִיב
 הוּא מֵיטִיב הוּא יֵיטִיב לָנוּ, הוּא גִמְלָנוּ הוּא
 גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעֵד לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים
 וּלְרוּחַ, הַצֵּלָה וְהַצִּלָּה, בְּרַכָּה וַיְשׁוּעָה, נַחֲמָה,
 פְּרִנְסָה וְכִלְכִּלָּה, וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב,
 וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֶל יַחְסְרָנוּ. (השומעים עונים: אמן).

בקשות

הַרְחַמֵּן הוּא יְמַלֵּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֵד.
 הַרְחַמֵּן הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ.
 הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים, וַיִּתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעֵד
 וּלְנֶצַח נְצַחִים, וַיִּתְהַדָּר בְּנוֹ לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.
 הַרְחַמֵּן הוּא יְפַרְנְסֵנוּ בְּכָבוֹד.
 הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁבֵּר עַל גּוֹיִם מֵעַל צְוֹאֲרָנוּ, וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ
 קוּמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ.
 הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרַכָּה מְרַבָּה בְּבֵית הַזֶּה וְעַל
 שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵכְלָנוּ עָלָיו.
 הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב
 וַיִּבְשֵׁר לָנוּ בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת.
 (יש נוהגים לבקש כאן בקשות נוספות ציבוריות ופרטיות).

הַרְחַמֵּן הוּא יְבָרֵךְ אוֹתִי / וְאֶת אִשְׁתִּי / וְאֶת בְּעָלִי / וְאֶת אָבִי
 מוֹרִי / וְאֶת אִמִּי מוֹרְתִי / וְאֶת זֶרְעִי / וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי.
 אורח אומר: אֶת בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה, (אוֹתוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ בְּעַלַת הַבַּיִת הַזֶּה
 / וְאֶת זֶרְעִם) וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ (לָהֶם).

גְּמָלָנוּ – גַּמַּל לָנוּ (טוֹבוֹת).

אם אכל על שולחן הוריו: אַתְּ אָבִי מוֹרֵי בְעַל הַבַּיִת הַזֶּה, וְאֵת אִמִּי מוֹרְתִי
בְעֵלֵת הַבַּיִת הַזֶּה, אוֹתָם וְאֵת בֵּיתָם וְאֵת זְרַעַם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם.
אם יש אורחים נוספים: וְאֵת כָּל הַמְסֻבִּין כָּאֵן.

אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מְכַל כָּל, כֵּן יִבְרַךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד
בְּבִרְכָה שְׁלֵמָה, וְנֹאמַר אָמֵן.

בְּמָרוֹם לְלַמְדוֹ עֲלֵיהֶם וְעַלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת
שְׁלוֹם, וְנִשְׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה, וְיִצְדָּקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
וְנִמְצָא חַן וְשִׁכְל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם.

ברכת האורח: יְהִי רְצוֹן שְׁלֵא יְבוֹשׁ בְּעַל הַבַּיִת בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יִפְלֹם
לְעוֹלָם הַבָּא, וְיִצְלַח מְאֹד בְּכָל נִכְסָיו, וְיִהְיֶה נִכְסָיו וְנִכְסֵינוּ מְצֻלָּחִים
וְקָרוֹבִים לְעִיר, וְאֵל יִשְׁלַט שְׁטֵן לֹא בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו וְלֹא בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ,
וְאֵל יִזְדַּקֵּק לֹא לְפָנָיו וְלֹא לְפָנֵינוּ שׁוֹם דְּבַר הַרְהוּר חֲטָא וְעַבְרָה וְעוֹן
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

בסעודת ברית מילה אומר כאן המברך:

הֶרְחַמֵּן הוּא יְבָרְךָ אָבִי הַיָּלֵד וְאִמּוֹ, וְיִזְכּוּ לְגִדְלוֹ וְלַחֲנוּכוֹ וְלַחֲכָמוֹ,
מִיּוֹם הַשְּׂמִינִי וְהַלְאָה יִרְצֶה דְמוֹ, וְיִהְיֶה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ.
הֶרְחַמֵּן הוּא יְבָרְךָ בְּעַל בְּרִית הַמִּלָּה, אֲשֶׁר שָׁשׁ לְעִשׂוֹת צְדָק בְּגִילָה,
וַיִּשְׁלַם פְּעָלוֹ וּמִשְׁכַּרְתּוֹ כְּפוֹלָה, וַיִּתְּנֵהוּ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה.
הֶרְחַמֵּן הוּא יְבָרְךָ רַף הַנְּמוּל לְשִׁמוּנָה, וְיִהְיֶה יָדָיו וְלְבוֹ לֵאל אִמּוֹנָה,
וְיִזְכֶּה לְרֵאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה.
הֶרְחַמֵּן, הוּא יְבָרְךָ הַמֵּל בְּשֵׁר הָעֶרְלָה, וּפְרַע וּמְצִץ דְּמֵי הַמִּלָּה, אִישׁ
הַיָּרָא וְרַף הַלְכָב עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה, אִם שְׁלֵשׁ אֱלֹהֵי לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ.
"הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח" וכו' (בתחנית העמוד הבא).

בְּכָל – (באברהם נאמר: וְה' בָּרַךְ אֶת אֲבָרְהָם בְּכָל, בראשית כד.) מְכַל – (ביצחק
נאמר: וְאוּכַל מְכַל, שם כז.) כָּל – (ביעקב נאמר: וְכִי יֵשׁ לִי כָל, שם לג.)
עֲלֵיהֶם – (על המארחים.) וְעַלֵינוּ – (על המברכים.) שֶׁתְּהֵא – (הזכות).
וְשִׁכְל טוֹב – דברינו יהיו בשכל ויימצאו טובים.
יָדָיו – (מעשיו.) אִמּוֹנָה – נאמנים. וּפְרַע – גילה (את העטרה ע"י קיפול עור
הפריעה והרחקתו). שְׁלֵשׁ אֱלֹהֵי – (חיתוך, פריעה ומציצה).

בשבת: הַרְחֵמֵן הוּא יִנְחִילֵנו לְיוֹם שְׁכָלוּ שְׁבַת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים.
 בראש חודש: הַרְחֵמֵן הוּא יַחְדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה.
 ביום טוב: הַרְחֵמֵן הוּא יִנְחִילֵנו לְיוֹם שְׁכָלוּ טוֹב.
 בראש השנה: הַרְחֵמֵן הוּא יַחְדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה.
 בסוכות: הַרְחֵמֵן הוּא יָקִים לָנוּ אֶת סֶכֶת דָּוִד הַנוֹפֶלֶת.
 הַרְחֵמֵן הוּא יִזְכְּנוּ לְיָמֹת הַמְּשִׁיחַ וְלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

בשבת, יום טוב, חוה"מ ור"ח:

מגדול

ביום חול:

מגדל

תהלים יח
 שמואל ב כב

יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֲשֵׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ, לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד
 עוֹלָם: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל
 כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן.

יֵרָאוּ אֶת יְהוָה קֹדְשׁוֹ, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים
 רָשׁוֹ וְרֹעֲבוּ, וְדַרְשֵׁי יְהוָה לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיהוָה
 כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמְשַׁבֵּיעַ לְכָל חַי
 רְצוֹן: בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה, וְהָיָה יְהוָה מְבַטְחוֹ:
 נַעַר הָיִיתִי, גַּם זָקַנְתִּי, וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ
 לָחֶם: יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם:
 תהלים לד
 שם קיח
 שם קמה
 ירמיה ז
 תהלים לו
 שם כט

אם בירך ברכת המזון על כוס יין, יברך אחר ברכת המזון "בורא פרי הגפן", ישתה
 לפחות רביעית ויברך ברכה אחרונה מעין שלוש.

בסעודת נישואין מברכים אחרי ברכת המזון שש ברכות על הכוס השנייה, ואחריהן
 ברכת 'בורא פרי הגפן' על הכוס הראשונה. ראה בעמ' 155.

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ מְשִׁיחוֹ הוֹלֵךְ תְּמִים, בְּזָכוֹת חֲתָן לְמוֹלוֹת
 דְּמִים, לְבָשָׂר בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת וְנַחוּמִים, לְעַם אֶחָד מְפָזֵר וּמְפָרֵד בֵּין
 הָעַמִּים.

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ כֹּהֵן צַדִּיק אֲשֶׁר לִקַּח לְעֵלִים, עַד הוֹכֵן כֶּסֶף
 כְּשֶׁמֶשׁ וְיְהִלֵם, וְיִלְטֵ פָנָיו בְּאַדְרָתוֹ וַיְגַלֵם, בְּרִיתִי הִיְתָה אֹתוֹ חַיִּים
 וְהִשְׁלוֹם. וּמְשִׁיכִים: "הַרְחֵמֵן" וכו' בראש עמוד זה.

סֶכֶת דָּוִד הַנוֹפֶלֶת - מלכות בית דוד שנפלה. יִזְכְּנוּ - (שיגיעו בימינו ימות
 המשיח). מְגַדֵּל - עושה ישועות גדולות. מְגַדֵּל - ה' מגדל עוז למלכו.

כְּפִירִים - אריות צעירים (או רשעים הדומים לחיות). רָשׁוֹ - נעשו עניים. רְצוֹן
 - (משביע את רצונו).

לִקַּח לְעֵלִים - נעלם (רמוז לאליהו הנביא). וְיִלְטֵ - עטף. וַיְגַלֵם - ויכרוך.

ברכות הנהנין

לוח ברכות הנהנין מעובד ומקוצר ע"פ פסקי
הראשל"צ הגר"מ אליהו זצ"ל נמצא להלן עמ' 853.

ברכות הטעם

על מאפה ועל תבשיל מחמשת מיני דגן (חוץ מן הלחם) ועל אורז מברך:

ברכת מזונות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא מִיְּמֵי מְזוֹנוֹת.

על יין או מיץ ענבים מברך:

ברכת היין

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

על פירות העץ מברך:

ברכת פרי העץ

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ.

על פירות האדמה מברך:

ברכת פרי האדמה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה.

על דבר שאין גידולו מן הארץ (וגם על פטריות) ועל כל המשקים (חוץ מן היין)
מברך ברכת שהכל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בְּדַבְּרוֹ.

ברכה אחרונה "מעין שלוש"

מי שאכל כזית תבשיל או מאפה ממיני דגן (חוץ מלחם), או שטה רביעית יין, או אכל מפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל (ענבים, תאנים, רימונים, זיתים ותמרים), מברך:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, על

על מיני דגן | על יין | על פירות משבעת המינים

המחיה	(ועל הגפן)	(ועל העץ)
ועל הכלכלה	ועל פרי הגפן	ועל פרי העץ

ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכל מפריה ולשבע מטובה. רחם נא יהוה אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחך ועל היכלך. ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו, והעלנו לתוכה ושמחנו בבנינה ונאכל מפריה ונשבע מטובה ונברכך עליה בקדשה ובטהרה.

בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה,
בראש חודש: וזכרנו לטובה ביום ראש החדש הזה,
בראש השנה: וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה,
בפסח: ושמחנו ביום חג המצות הזה,
בשבועות: ושמחנו ביום חג השבעות הזה,
בסוכות: ושמחנו ביום חג הסוכות הזה,
בשמיני עצרת: ושמחנו ביום שמיני עצרת החג הזה,
ילדים וחולים האוכלים ביום כיפור: וזכרנו לטובה ביום הכפורים הזה,
כי אתה יהוה טוב ומטיב לכל, ונודה לך על הארץ

על מיני דגן	על יין	על פירות משבעת המינים
וְעַל הַמַּחְיָה.	וְעַל פְּרֵי גִפְנָה.	וְעַל פְּרוֹתֵיהָ.
בְּרוּךְ אַתָּה	בְּרוּךְ אַתָּה	בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, עַל הָאָרֶץ	יְהוָה, עַל הָאָרֶץ	יְהוָה, עַל הָאָרֶץ
וְעַל הַמַּחְיָה.	וְעַל פְּרֵי גִפְנָה.	וְעַל פְּרוֹתֵיהָ.

על מיני דגן, יין וואו פירות שאכלם יחד (וְעַל הַמַּחְיָה) (וְעַל פְּרֵי גִפְנָה) (וְעַל פְּרוֹתֵיהָ). בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, עַל הָאָרֶץ (וְעַל הַמַּחְיָה) (וְעַל פְּרֵי גִפְנָה) (וְעַל פְּרוֹתֵיהָ).
ואם הפירות גדלו בחו"ל אומרים "ועל פרי הגפן", "ועל הפירות".

אחר אוכלים ומשקים שאין מברכים אחריהם ברכת המזון ולא ברכה מעין שלוש, מברך ברכה אחרונה "בורא נפשות":

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא
נַפְשוֹת רַבּוֹת וְחֶסְרוֹנָן, עַל כָּל מַה שֶּׁבְּרָאתָ
לְהַחֲיֹת בָּהֶם נַפֶּשׁ כָּל חַי. בְּרוּךְ חַי הָעוֹלָמִים.

ברכת הזמן

פירות שאינם מתקיימים כל השנה - כשאוכלים בפעם הראשונה מן הפירות החדשים של השנה, מוסיפים על ברכת הפרי ברכת הזמן ("שהחיינו"); וכן מברכים "שהחיינו" על ראיית אוהבו אחרי שלושים יום שלא ראה אותו, ועל כלים או בגדים שרכש.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁהַחַיִּנוּ וְקִיַּמְנוּ, וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

ברכות הריח

על ריח טוב שבעצים ושיחים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא עֲצֵי בְשָׂמִים.

וְחֶסְרוֹנָן - וצרכיהם.

על ריח טוב שבעשבים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא עֲשָׂבֵי בְשָׂמִים.

על ריח טוב שאינו מן הצומח,

ועל ריח טוב מצמח שאינו יודע אם הוא עשב או שיח:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא מִיְנֵי בְשָׂמִים.

על ריח טוב שבפירות:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הַנוֹתֵן רִיחַ טוֹב בַּפְּרוֹת.

ברכות הראייה

הרואה תופעות טבע מרשימות, כגון ברק (הברכה על הרעם בעמ' 152), הרים גבוהים מאוד, "כוכב נופל", רוחות עזות, נהרות גדולים מאוד:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית.

הרואה את הים הגדול:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֹׁעֵשֶׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל.

הרואה חבר שלא ראהו למעלה משלושים יום והוא שמח בראייתו - מברך 'שהחיינו' (בעמוד הקודם). הרואה חבר שלא ראהו ולא היה עמו בקשר למעלה משנה - מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

ירדו גשמים אחרי שנעצרו זמן רב מברך:

ברכת הגשמים

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
עַל כָּל טָפָה וְטָפָה שֶׁהוֹרְדָתָ לָנוּ. וְאֵלֹף פִּינוּ מֵלֹא
שִׁירָה כִּיָּם, וּלְשׁוֹנָנוּ רִנָּה כְּהַמוֹן גְּלִיו, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ

שָׁבַח כְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ
 וְכִיָּרַח, וְיָדֵינוּ פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ
 קָלוֹת כְּאֵילוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מְסַפְּקִים לְהוֹדוֹת
 לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרְךָ אֵת
 שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ, עַל אַחַת מֵאֵלֶּךָ אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי
 רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת, נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעֵשִׂיתָ
 עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ. מְלַפְּנִים מִמְצָרִים גָּאֲלָתָנוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, בְּרַעַב
 זִנְתָּנוּ, וּבְשָׂבַע כָּל־כִּלְתָּנוּ, מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ וּמִדְּבַר
 מְלִטְתָּנוּ, וּמִחֻלָּים רָעִים וְרַבִּים וְנֶאֱמָנִים דְּלִיתָנוּ.
 עַד הִנֵּה עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוֹנוּ חַסְדֶיךָ, וְאֵל
 תִּטְשֵׁנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְנִצָּחַת. עַל כֵּן אֲבָרִים שְׁפַלְגַתָּ
 בָּנוּ, וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שְׁנַפְּחַתָּ בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר
 שְׁמַתָּ בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ אֵת שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֵל רַב הַהוֹדָאוֹת.

הרואה קשת בענן:

ברכת הקשת

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
 זוֹכֵר הַבְּרִית וְנֶאֱמָן בְּבְרִיתוֹ וְקַיָּם בְּמֵאֲמָרוֹ.

הרואה עצי מאכל בפריחתם בימי ניסן (מברכים פעם אחת בשנה):

ברכת האילנות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁלֵא חִסֵּר
 בְּעוֹלָמוֹ כְּלוּם, וּבָרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת
 טוֹבִים לְהַנּוֹת בְּהֵם בְּנֵי אָדָם.

ברכות החכמים

הרואה חכם גדול מישראל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁחָלַק מִחֲכָמָתוֹ לִירְאָיו.

הרואה חכם גדול מאומות העולם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁנָּתַן מִחֲכָמָתוֹ לְבָשָׂר וָדָם.

ברכות המלכים

הרואה מלך ישראל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁחָלַק מִמְּכַבְּדוֹ לִירְאָיו.

הרואה מלך מאומות העולם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁנָּתַן מִמְּכַבְּדוֹ לְבָשָׂר וָדָם.

הרואה שש מאות אלף מישראל ביחד:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
חֲכָם הָרְזִים.

ברכת יישוב הארץ

הרואה בתי ישראל ביישובם בארץ ישראל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
מְצַיֵּב גְּבוּל אֶלְמָנָה.

ברכות הנסים

הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל, כגון מעברות הירדן וחומות יריחו:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה.

הרואה מקום שנעשה לו בו נס:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁעָשָׂה לִי נֵס בַּמָּקוֹם הַזֶּה.**

ברכת הגומל

ארבעה חייבים לברך ברכת הגומל לפני מניין גברים: חולה שנתרפא, המפליג בים, ההולך במדבר והיוצא מבית האסורים, וכן יולדת כשהבריאה וכל מי שהיה בסכנה וניצל ממנה (וראה לעיל עמ' 98).

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הַגּוֹמֵל לְחַיִּיבִים טוֹבוֹת, שֶׁגָּמְלָנִי כָּל טוֹב.**

השומעים עונים:

**אָמֵן. מִי שֶׁגָּמְלָךְ (שֶׁגָּמְלָךְ) טוֹב, הוּא יִגְמְלָךְ (יִגְמְלָךְ) כָּל
טוֹב, סְלֵה.**

ברכת הנזיר שבבריאה

הרואה אילנות יפים ביותר ובריות נאות ביותר:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁכָּכָה לוֹ בְּעוֹלָמוֹ.**

הרואה אדם משונה ביותר או בריות משונות:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
מִשְׁנֵה הַבְּרִיּוֹת.**

מי שלא ראה קברי ישראל שלושים יום יברך בראייתם:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
יָצַר אֶתְכֶם בְּדִין, וְזָן וְכִלְכַּל אֶתְכֶם בְּדִין, וְהֵמִית
אֶתְכֶם בְּדִין, וְיוֹדֵעַ מִסֵּפֶר כְּלַמֶּם בְּדִין, וְהוּא
עֲתִיד לְהַחְיֹתְכֶם וּלְקַיֵּם אֶתְכֶם בְּדִין. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, מִחַיֵּה הַמֵּתִים.**

ואחר כך אומר "אתה גיבור" עד "ונאמן אתה להחיות מתים" (בעמ' 167-168).

הרואה קברי גויים אומר:

יְרַמְיֶהוּ נ **בּוֹשָׁה אִמְכֶם מְאֹד, חִפְּרָה יוֹלְדֹתְכֶם, הִנֵּה אַחֲרֵית גּוֹיִם מְדַבֵּר צִיָּה וְעַרְבָּה:**

הרואה עיר מערי יהודה בחורבנה אומר:

ישעיהו סד **עָרֵי קְדֻשָּׁה הָיוּ מְדַבְּרִים.** אם אינה בשליטת ישראל - כשמגיע סמוך לעיר קורע טפח בבגדו.

הרואה ירושלים בחורבנה אומר:

שם **צִיּוֹן מְדַבֵּר הִיְתָה יְרוּשָׁלַם שְׂמִמָּה.**

וכשרואה את מקום המקדש אומר:

שם **בֵּית קְדֻשָּׁנוּ וְתַפְאֲרֹתֵנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ אֲבֹתֵינוּ הָיָה לְשִׁרְפֵת אֵשׁ וְכָל מַחְמַדֵּינוּ הָיָה לְחַרְבָּה.**

וקורע טפח בבגדו. אם קרע על אחת מערי יהודה בתוך שלושים יום אינו חוזר וקורע גם כאשר רואה אחרת, חוץ מירושלים שחוזר וקורע עליה קרע אחר בפני עצמו; ואם קרע על ירושלים אינו צריך לקרוע על שאר ערי יהודה.

ברכות השמיעה

על רעמים, על רעידת אדמה וכדומה:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שִׁכְחוּ וּגְבוּרָתוֹ מְלֵא עוֹלָם.**

על בשורות טובות:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הַטּוֹב וְהַמְּטִיב.**

על שמועות רעות:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
דֵּיין הָאֱמֶת.**

אבלות

על מת שראוי להתאבל עליו צריך לקרוע מעומד, ולפני שיקרע יברך ברכת 'דיין האמת'.

ואומרים צידוק הדין:

צדיק אתה יהוה, וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטֶיךָ :
 צדיק יהוה כָּכָל דְּרָכָיו, וְחָסִיד כָּכָל מַעֲשָׂיו :
 צְדָקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם, וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת :
 מִשְׁפָּטֵי יְהוָה אֱמֶת, צְדָקוֹ יִחַדּוּ :
 בְּאִשֶּׁר דָּבַר מֶלֶךְ שְׁלוֹטוֹן, וּמִי יֹאמֵר לוֹ מָה תַעֲשֶׂה :
 וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁיבֵנו, וְנִפְשׁוּ אֶתְּהָ וַיַּעַשׂ :
 קִטְוֹן וְגִדּוֹל שָׁם הוּא, וְעַבְדֵי חִפְשֵׁי מַאֲדָנָיו :
 הֵן בַּעֲבָדָיו לֹא יֵאָמֵן, וּבְמַלְאָכָיו יֵשִׁים תְּהִלָּה :
 אֵף כִּי אֲנוֹשׁ רַמָּה, וּבֶן אָדָם תּוֹלְעָה :
 הַצּוֹר תַּמִּים פָּעֵלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה וְאִין עוֹל צְדִיק
 וְיִשָּׁר הוּא :

דִּין הָאֱמֶת. שִׁפְט צְדָק וְאֱמֶת.

בְּרוּךְ דִּין הָאֱמֶת. כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו צְדָק וְאֱמֶת.

בְּלַע הַמּוֹת לְנֶצַח וּמַחֲהָ אֲדָנִי יְהוָה (קרי: אֱלֹהִים) דְּמַעָה מַעַל כָּל פְּנִים, יִשְׁעִיהוּ כו
 וְחִרְפַת עֲמוּ יִסִּיר מַעַל כָּל הָאָרֶץ כִּי יְהוָה דָּבַר :
 יִחִיו מִתִּיבָה, נְבִלְתֵי יְקוּמוּן, הַקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׁכֵנֵי עָפָר, כִּי טַל אִוֶּרֶת טִלְוָה יִשְׁעִיהוּ כו
 וְאָרֶץ רְפָאִים תִּפְּלֵל :

וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר תְּהִלִּים עח
 כָּל חַמְתּוֹ :

יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאָנוּ : שם כ

כשבאים לנחם את האבל יושבים ושותקים עד שהאבל פותח בדברים.

כשקמים לצאת אומרים:

הַמְּקוֹם יִנַּחֵם אוֹתְךָ וְאוֹתְךָ וְאוֹתְכֶם בְּתוֹךְ שָׂאָר אַבְלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלָּיִם.
 יש מוסיפים: וְלֹא תוֹסִיף אוֹתוֹסִיפִי אוֹתוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד.

ביום השביעי לפני שהאבל קם מהשבעה אומרים לו:

לֹא יָבוֹא עוֹד שְׁמִשְׁךָ וִירִחֲךָ לֹא יֵאָסֵף, כִּי יְהוָה יְהִי לָךְ לְאוֹר ש
 עוֹלָם וְשְׁלָמוֹ יְמֵי אַבְלֶךָ : וּכְתִיב: כָּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ, בֶּן אֲנָכִי שם סו
 אֲנַחֲמְכֶם וּבִירוּשָׁלַם תִּנְחַמּוּ :

וקוראים לו לקום.

ברכות המצוות

הבונה מעקה סביב לגגו מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲקָה.

הקובע מזוזה בפתחו מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְקַבֵּעַ מְזוּזָה.

החייבים בטבילה, כגון אשה וגר, מברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל הַטְּבִילָה.

המטביל כלים שהיו בעבר בבעלות גוי מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל טְבִילַת כְּלִים (ואם
מטביל כלי אחד אומר: "כְּלִי").

הפודה פרי בשנה הרביעית לנטיעתו מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיּוֹן נֶטֶע רְבָעִי.

ואומר: נטע רבעי זה, הוא וחקמשו, הרי הוא מחלל על פרוטה אחת
מהמטבע שיחדתי לפדיון.

סדר קידושין ונישואין

מסדר הקידושין נוטל כוס יין בידו ומברך:

ברכות האירוסין

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל הָעֲרִיּוֹת, וְאָסַר לָנוּ
 אֶת הָאָרוֹסוֹת, וְהִתִּיר לָנוּ אֶת הַנְּשׂוּאוֹת לָנוּ עַל
 יְדֵי חֲפָה וְקִדּוּשֵׁין. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֲפָה וְקִדּוּשֵׁין.

החתן לוקח את הטבעת בידו ואומר:

הֲרִי אֶתְּ מְקַדְּשֶׁת לִי בְּטִבְעַת זֹאת מִשֶּׁה וְיִשְׂרָאֵל.

ומיד עונד החתן את הטבעת לעיני העדים על אצבע ידה הימנית של הכלה.
 קוראים את הכתובה לפני החתן והכלה והאורחים, ואחרי כן מברכים על כוס יין
 נוסף את ברכות הנישואין.

שבע ברכות

ברכות הנישואין

בחופה ברכת 'בורא פרי הגפן' היא הראשונה.
 לאחר סעודות 'שבע ברכות' - האחרונה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
 בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל
 בְּרָא לְכְבוֹדוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר הָאָדָם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר יָצַר
 אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּצֶלֶם דְּמוּת תְּבִנִיתוֹ, וְהִתְקִין
 לוֹ מִמֶּנּוּ בְּנִין עֲדֵי עַד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, יוֹצֵר
 הָאָדָם.

רְבִיעִי - של שנה רביעית. מְמַנּוּ - (מצלע אדם הראשון). בְּנִין - (מלשון "ויבן
 את הצלע"). עֲדֵי עַד - (המקיים את המין האנושי לעולם).

שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתִגַּל הָעֶקְרָה בְּקִבּוּץ בְּנֵיהָ לְתוֹכָהּ
 בְּשִׂמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְשַׂמַּח צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ.
 שִׂמַּח תְּשַׂמַּח רַעִים הָאֱהוּבִים כְּשִׂמְחָה יְצִירָךְ בְּגֵן
 עֵדֶן מְקַדֵּם. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְשַׂמַּח חַתָּן וְכֻלָּהּ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּרָא
 שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה, חַתָּן וְכֻלָּהּ, גִּילָה, רִנָּה, דִּיצָה
 וְחֻדוּהָ, אֶהְבָּה וְאַחֲוָה וְשָׁלוֹם וְרַעוּת. מְהֵרָה יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחוּצוֹת יְרוּשָׁלַיִם,
 קוֹל שְׂשׂוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה, קוֹל חַתָּן וְקוֹל כֻּלָּהּ, קוֹל
 מְצַהֲלוֹת חַתָּנִים מְחַפְּתִים וְנִעָרִים מְשִׂתֵּה נְגִינָתָם.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְשַׂמַּח הַחַתָּן עִם הַכֻּלָּהּ.

בסעודת נישואין ובסעודות של שבעת ימי המשתה מברכים ברכת המזון על כוס יין, ומברכים על כוס שנייה של יין את שש הברכות האחרונות (מ"שהכל ברא לכבודו"), ואחר כך מברכים "בורא פרי הגפן" על הכוס של ברכת המזון, המזמן שותה מעט ממנה ואז מערבים את שתי הכוסות ושותים החתן והכלה והמסובים.

סדר ברית מילה

כשמכניסים את התינוק למול ואומר הקהל:

ברוך הבא

המוהל אומר: **אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ** התלים סה
 והעומדים מסיימים: **נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קֹדֶשׁ הַיְכָלְךָ:**

מוסרים את התינוק לידי אביו והאב אומר:

אִם אֶשְׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לְחֻכֵי אִם לֹא אֶזְכְּרֶיךָ התלים קלו
אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי:

הָעֶקְרָה - (כאן כינוי לירושלים). כְּשִׂמְחָה יְצִירָךְ בְּגֵן עֵדֶן - כפי שימחת את אדם עם חוה בגן עדן. קוֹל מְצַהֲלוֹת - קול שמחה וצהלה. אֶזְכְּרֶיךָ - אזכרך.

ואחר כך אומר בקול רם:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד: והקהל חוזר. דברים ו

יהוה מְלֶךְ, יהוה מְלֶךְ, שמות טו

יהוה יְמִלְךָ לְעֹלָם וָעֶד: והקהל חוזר (שתי פעמים).

אָנָּה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא, והקהל חוזר (שתי פעמים). תהלים קיח

אָנָּה יְהוָה הַצְּלִיחֵהּ נָּא: והקהל חוזר (שתי פעמים).

שמים את התינוק על הכסא של אליהו, והמוהל אומר:

זֶה הַכֶּסֶא שֶׁל אֱלִיהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב.

לישועתך קִיַּיתִי יהוה: שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יהוה, ומצותיך בראשית מט

עֲשִׂיתִי: אֱלִיהוּ מֶלֶךְ הַבְּרִית, הִנֵּה שְׁלָךְ לְפָנַי, עֲמַד עַל תהלים קיט

יְמִינִי וְסַמְכֵנִי. שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ יהוה. שָׁשׂ אֲנֹכִי עַל שם

אֲמַרְתָּ, כְּמוֹצֵא שֶׁלֶּל רֹב: שְׁלוֹם רֹב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ, וְאֵין שם

לְמוֹ כְּכֹשׁוֹל: אֲשָׁרֵי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁכַּן חֲצָרֶיךָ, נִשְׁבְּעָה שם סה

בְּטוֹב בֵּיתְךָ, קֹדֶשׁ הַיְכָלְךָ:

שמים את התינוק על ברכי הסנדק, והמוהל מברך:

ברכות המילה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר

קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל הַמִּלָּה.

ומיד אחריו אבי הבן מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר

קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל

אַבְרָהָם אָבִינוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁחֲתַנּוּ

וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזְמַן הַזֶּה.

וכל העומדים שם עונים:

אָמֵן. כָּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְרִית, כֵּן יִכָּנַס לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה

וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים.

ואחר גמר המילה מברכים על כוס יין:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשׁ יָדִיד מִבְּטָן, וְחָק בְּשָׂארוֹ שָׁם, וְצִאצְּאָיו חָתַם בְּאוֹת בְּרִית קִדְּשׁ. עַל כֵּן בְּשִׁכְרֵךְ זֹאת, אֵל חַי חֲלַקְנוּ צוּרֵנוּ, צִנָּה לְהַצִּיל יָדֵינוּ שְׂאֵרֵנוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׂרָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה כּוֹרֵת הַבְּרִית.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, קָיָם אֶת הַיְלָד הַזֶּה לְאָבִיו וְלְאִמּוֹ, וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל (פלוגי בן פלוגי).

יִשְׁמַח הָאָב בְּיוֹצֵא חֲלָצָיו וְתִגַּל אִמּוֹ בְּפָרִי בִטְנָהּ, כְּכַתּוּב: יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ: וְנֹאמַר:

וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ, וְאֶמַּר לָךְ בְּדַמְיֶךָ חַיִּי, וְאֶמַּר לָךְ בְּדַמְיֶךָ חַיִּי: וְנֹאמַר:

זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דְּבָר צִנָּה לְאֶלְפֵי דוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחָק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: וְנֹאמַר:

וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנֶת יָמִים, כְּאֲשֶׁר צִנָּה אֶתוֹ אֱלֹהִים: הוֹדֵךְ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי

לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: הַקָּהַל עוֹנָה: הוֹדֵךְ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

(פלוגי בן פלוגי) זֶה הַקָּטָן גְּדוֹל יִהְיֶה, כְּשֵׁם שְׁנַכְנַס לְבְרִית, כֵּן יַכְנִס לְתוֹרָה וְלַחֲפָה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים.

המברך שותה מהכוס, ומעבירה להורי התינוק.

בְּשָׂארוֹ - בכשרו. זאת - (המצווה הזאת). יָדֵינוּ שְׂאֵרֵנוּ - בני ישראל אוהביו.

משלי כג

יחזקאל טז

תהלים קה

בראשית כא

תהלים קז

עָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
 בְּרֵאשִׁית, שְׁלֵא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ
 כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה, שְׁלֵא שָׁם חִלְקֵנוּ כָּהֵם
 וְגוֹרְלָנוּ כְּכֹל הַמוֹנִם, שֶׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֶבֶל וְרִיק
 וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ, וְאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים
 וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ,
 וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל, וְשֹׁכֵינֵת עִזּוֹ בְּגִבְהֵי
 מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד, אִמֵּת מִלְּפָנָיו, אֶפְס
 זוֹלָתוֹ, כְּפָתוּב בְּתוֹרָתוֹ: וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וַהֲשַׁבַּתְּ אֶל
 לְבָבְךָ, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
 הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין עוֹד:

דברים ד

וְעַל כֵּן נִקְרָא לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֵרֶת עֲדָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים
 פְּרוֹת יִפְרֹתוֹךְ, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכֹל
 בְּנֵי בֶשֶׁר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי
 אָרֶץ, יִפְּרוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל
 בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ
 וַיִּפְּלוּ, וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְנוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת
 עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד.
 כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֹךְ הִיא, וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכַבוֹד,
 כְּפָתוּב בְּתוֹרָתְךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנִאָּמַר:
 וַהֲיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה
 יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

שמות טו

זכריה יד

האבלים אומרים קדיש:

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמָהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיָמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
וְתִבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמָהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלְא לְעֵלְא מְכָל בְּרַכְתָּא	לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
-----------------------------------	------------------------------

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאַמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,	עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
----------------------------------	-------------------------------

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

וממשיכים בסעודת מצוה. הפיוט 'יום ליבשה' בעמ' הבא. הזימון בעמ' 136.

שְׁמָהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא -
במהרה. לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא - למעלה. דְאַמְרִין - האמורות.
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא - יהי שלום רב מן השמים.

פיוט 'גאולה' לסעודת ברית מילה:
 יום לִיבְשָׁה נְהַפְּכוּ מְצוּלִים, שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 יום בָּצַר נִכְבְּדָת, וְאֵלֵי נִחְמְדָת, וְלֶךְ עַז יִסְדָּת, מִפִּי עוֹלָלִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 הַטְּבַעְתָּ בְּתַרְמִית, רַגְלֵי בֵת עֲנַמִּית, וּפְעַמֵי שׁוֹלְמִית, לְפֹה בְּנַעְלִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 וְכָל רוֹאֵי יִשְׁרוּן, בְּבֵית הוֹדֵי יִשְׁרוּן, אֵין כָּאֵל יִשְׁרוּן,
 וְאוֹיְבֵינוּ פְּלִילִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 דְּגֵלֵי כֵן תָּרִים, עַל הַנְּשֹׂאֲרִים, וּתְלַקֵּט נַפְזָרִים, כְּמַלְקֵט שֶׁבְּלִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 הַבָּאִים עִמָּךְ, בְּבְרִית חוֹתְמָךְ, וּמִבְּטָן לְשִׁמְךָ, הִמָּה נְמוּלִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 הִרְאָה אוֹתוֹתֶם, לְכָל רוֹאֵי אוֹתֶם, וְעַל כַּנְּפֵי כְּסוּתֶם, יַעֲשׂוּ גְּדִילִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 לְמִי זֹאת נִרְשַׁמְתָּ, הִכָּר נָא דְּבַר אֲמַת, לְמִי הַחוֹתְמַת,
 וּלְמִי הַפְּתִילִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 וְשׁוֹב שְׁנִית לְקַדְשָׁה, וְאֵל תּוֹסִיף לְגַרְשָׁה, וְהַעֲלֵה אוֹר שְׁמֶשָׁה,
 וְנָסוּ הַצְּלָלִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.
 יְדִידִים רוּמָמוֹךְ, בְּשִׁירָה קַדְמוֹךְ, מִי כְּמַכָּה, יְהוּה בְּאֵלִים.
 שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַחֹ גְּאוּלִים.

יום לִיבְשָׁה וכו' - ביום שבו מצולות היום הפכו ליבשה. בְּתַרְמִית -
 בהטעיית המצרים להיכנס לתוך הים. בֵּת עֲנַמִּית - המצרים. וּפְעַמֵי שׁוֹלְמִית
 - צעדי בני ישראל. יִשְׁרוּן - עם ישראל. בְּבֵית הוֹדֵי - בבית המקדש. בְּבְרִית
 חוֹתְמָךְ - ברית המילה שנחתמת בגוף התינוק הנימול. וּמִבְּטָן - זמן קצר אחר
 הלידה. אוֹתוֹתֶם - ניסים שתעשה לישראל. גְּדִילִים - ציציות. לְקַדְשָׁה -
 לגאול את עם ישראל. יְדִידִים - עם ישראל.

סדר פדיון הבן

(אם האב כהן או לוי או האם בת כהן או בת לוי, אין פודים את הבן).
לאחר שמלאו שלושים יום לבן שהוא בכור לאמו (ולא נולד בנייתוח קיסרי), מביא אותו האב לפני הכהן אחרי התחלת הסעודה, ואומר:

אֲשֵׁתִי הַיִּשְׂרָאֵלִית יִלְדָה לִּי בֶן זֶה הַבְּכוֹר.

הכהן שואל:

**אִיזָה תִרְצֶה יוֹתֵר, בְּנֶךָ בְּכוֹרְךָ זֶה, או חֲמִשָּׁה סְלָעִים
שֶׁנִּתְחַיְבַתְּ בְּפִדְיוֹנוֹ.**

האב משיב:

**חֲפִץ אָנִי לְפָדוֹת אֶת בְּנִי, וְהֵא לָךְ דָּמֵי פְדִיוֹנוֹ
שֶׁנִּתְחַיְבַתִּי מִן הַתּוֹרָה.**

האב מכין בידו את הכסף או את החפץ (בערך של חמישה 'סלעים' שהם כמאה גרם כסף טהור) כדי למוסרו לכהן, ומברך:

ברכת פדיון הבן

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קָדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיוֹן הַבֶּן.
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהִחַיְנוּ
וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה.**

הכהן מקבל את הפדיון, ואחר כך נותן את ידיו על ראש התינוק ומברכו:

יִשְׁמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה:

בראשית מח

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: יֵאָר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ:

במדבר ו

יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם:

תהלים קכא

יְהוָה שְׁמֹרְךָ, יְהוָה צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ:

יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע, יִשְׁמַר אֶת נַפְשֶׁךָ:

כִּי אַרְךָ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשְׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ:

משלי ג

ונוטל הכהן כוס יין בידו ומברך:

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא
פְּרֵי הַגֶּפֶן.**

וממשיכים בסעודת המצוה.

שער מנחה וערבית

תפלת מנחה
תפלת ערבית
ספירת העומר
קריאת שמע שעל המיטה

תפילת מנחה

יש אומרים לפני תפילת מנחה סדר הקרבנות (לעיל עמ' 33): פרשת הכיור, פרשת התמיד, סדר הקטורת עד אחרי "אנא בכח" ואחר כך אומרים "אשרי".
בערב שבת מוסיפים 'הודו' ו'ידיד נפש' (להלן עמ' 237).

תהלים פד אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְיֶה לְךָ, סְלָה:

שם קמז אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁפָכָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיהוּהוּ אֱלֹהֵיו:

שם קמה תְהִלָּה לְדָוִד,

אֲרוֹמְמָךְ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

בְּכָל יוֹם אֶבְרָכְךָ, וְאֶהְלֵלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

גְדוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר:

דוֹר לְדוֹר יִשְׂבַח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ:

הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדְבָרֶיךָ נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:

וְעִזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתֶךָ אֲסַפְּרָנָה:

זָכַר רַב טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצִדְקָתֶךָ יִרְנְנוּ:

חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אָרְךָ אַפִּים וּגְדֹל חֶסֶד:

טוֹב יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:

יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל מַעֲשֶׂיךָ, וְחִסְדֶיךָ יְבָרְכֻכָּה:

כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתֶךָ יְדַבְּרוּ:

לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ:

מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עַלְמִים, וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל דוֹר וָדוֹר:

סוּמְךָ יְהוָה לְכָל הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶךָ לְכָל הַכְּפוּפִים:

בֵּיתְךָ - בית ה'. עוֹד - לעד. אֲרוֹמְמָךְ - אספר רוממותך. אֵין חֶקֶר - אין גבול; אי אפשר לחקור כל גדולתו. אֲשִׁיחָה - אספר. וְעִזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ - מעשי גבורתך הנוראים. יִבְיַעוּ - יגידו. יִרְנְנוּ - יגידו ברינה. אָרְךָ אַפִּים - מאריך אף; זמן רב הוא כובש את כעסו. כָּל עַלְמִים - מן העולם ועד העולם, לנצח. וְזוֹקֶךָ - מיישר קומתם.

עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
 פּוֹתַח אֶת יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן:
 צָדִיק יִהְיֶה בְּכָל דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:
 קָרוֹב יִהְיֶה לְכָל קְרָאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמַּת:
 רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת כָּל אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד:
 תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבַּר פִּי,

וַיְבָרֶךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחָנוּ נְבָרְךָ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

תהלים קטו

הש"ץ אומר חצי קדיש

בתענית ציבור פותחים את הארון, אומרים ויהי בנסוע, בריך שמיא, גדלו, לך ה'
 (עמ' 95) וקוראים "ויחל" (עמ' 674) והפטרת "דרשו" וברכות ההפטרה עד "מגן
 דוד" (עמ' 355), ואחר שמכניסים ספר התורה להיכל אומר הש"ץ שוב חצי קדיש.
 יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דֵּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
 וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיִצְמַח פְּרֻקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעִגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
 וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְיָהּ שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִים וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
 יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
 וְיִתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא
 וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָּא דְאַמְרֵן בְּעֵלְמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן.

יִשְׁבְּרוּ - יקוּ. שׁוֹעֲתָם - צעקתם.

שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרֻקְנָהּ - ישועתו. בְּעִגְלָא -
 במהרה. לְעָלְמִים וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא - למעלה. דְאַמְרֵן - האמרות.

פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום,
 ומצמידים את הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות
 או מסתכלים רק בסידור. מרכזים את כל כח הכוונה בעת התפילה.
 אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק אף לא לדבר שבקדושה.
 ב"ברוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הברכיים במילה
 "ברוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

תפילת שמונה עשרה

דברים לב

כי שם יהוה אקרא הִבֵּי גִדְל לֵאלֹהֵינוּ:

תהלים נא

אֲדַנִּי שְׁפַתִּי תִפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
 הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים,
 וְקוֹנֵה הַפֶּלֶא, וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי
 בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "זכרנו" (ואם שכח אינו חוזר):

זָכַרְנוּ לְחַיִּים מְלֶךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים, וְכָתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַן
 אֱלֹהִים חַיִּים.
 מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 מַגֵּן אַבְרָהָם.

ב. גבורות

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם, אֲדַנִּי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
 רַב לְהוֹשִׁיעַ,

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגִּבּוֹר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשנותו.
 וְקוֹנֵה - ובורא. עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמַגֵּן -
 מפני פגע שלא יבוא.
 רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח" מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני שסיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בקיץ | בחורף
מוריד הטל, משיב הרוח ומוריד הגשם,
מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים רבים,
סומך נופלים, ורופא חולים, ומתיר אסורים,
ומקים אמונתו לישני עפר. מי כמוך בעל גבורות
ומי דומה לך, מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "מי כמוך" (ואם שכח אינו חוזר):

מי כמוך אב הרחמן זוכר יצוריו לחיים ברחמים.

ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יהוה,
מחיה המתים.

כשמגיע הש"ץ לברכת קדושת השם, עומדים ואומרים "קדושה".

קדושה
נקדישך ונעריצך כנעם שיח סוד שרפי קדש המשלשים
לך קדשה, כפתוב על יד נביאך: וקרא זה אל זה ואמר:
קדוש, קדוש, קדוש יהוה צבאות, מלא כל הארץ כבודו:
לעמדתם משבחים ואומרים:
ברוך כבוד יהוה ממקומו:
ובדברי קדשך כתוב לאמר:
ימלך יהוה לעולם, אלהיך ציון לדר ודר, הללויה:

ישעיהו

יחזקאל ג

תהלים קמו

משיב הרוח - עושה שתהא רוח נושבת. אמונתו - הבטחתו. לישני עפר - לשוכני עפר. בעל גבורות - (הגבורות שנאמרו לעיל: מחיה מתים, משיב הרוח, מכלכל חיים וכו').

נקדישך ונעריצך - נאמר לפניך דברי קדושה והערצה. כנעם שיח סוד שרפי קדש - כנעימת שיחת אסיפת המלאכים הקדושים. המשלשים - האומרים שלוש פעמים.

ג. קדושת השם

אֲתָהּ קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם
יְהִלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְלִיךְ הַקְדוֹשׁ.
וְאִם טַעַה וְסִיִּים 'הָאֵל הַקְדוֹשׁ' חוֹזֵר לְרֹאשׁ
הַתְּפִילָה.

ד. דעת

אֲתָהּ חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לְאֲנוֹשׁ בִּינָה. חֲנִנּוּ
מֵאֲתָךְ חֻכְמָה בִּינָה וְדַעַת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, חוֹנֵן
הַדַּעַת.

ה. תשובה

הַשִּׁיבֵנו אָבִינוּ לְתוֹרָתְךָ, וְקַרְבָּנוּ מִלְכָּנוּ לְעִבּוּדְךָ,
וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, הַרוֹצֵה בְּתִשׁוּבָה.

ו. סליחה

סַלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי
פָשַׁעְנוּ, כִּי אֵל טוֹב וְסַלַח אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
חֲנוּן הַמְרַבֵּה לְסַלַח.

ז. גאולה

רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ, וְרִיבֵהּ רִיבָנוּ, וּגְאֹלֵנוּ גְאֹלָה
שְׁלֵמָה מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֹךְ, כִּי אֵל גּוֹאֵל חֲזָק אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל.

וְקְדוּשֵׁים – מלאכי הקודש (וגם ישראל המקדשים את שמך).

חוֹנֵן – נותן מתנת חיים.

בְּעֵינֵינוּ – בעוני שלנו.

בתענית ציבור מוסיף כאן הש"ץ "עננו" (בסוף העמוד).

ח. רפואה

רְפְּאוּנוּ יְהוָה וְנִרְפָּא, הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוְשָׁעָה, כִּי
תְהַלְתְּנוּ אִתָּהּ, וְהַעֲלֵה אֲרוּכָה וְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה
לְכָל מִכּוֹתֵינוּ,

הוספה למתפלל במיוחד על חולה מסוים:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּשַׁלַּח מְהֵרָה רְפּוּאָה
שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרִפּוּאָת הַגּוּף,
לְחֹלֶה (פלוגי בן פלוגית) | לְחֹלֶה (פלוגית בת פלוגית)
בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נִאֲמָן וְרַחֲמָן אִתָּהּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

ט. ברכת השנים

מתחילים לשאול "טל ומטר" בא"י בו' במרחשון ושואלים עד היום הראשון של
פסח. טעה ולא אמר "טל ומטר", אם לא סיים עדיין את הברכה יאמר 'ותן טל
ומטר' במקום שנוכר, ואם סיים את הברכה יאמר בברכה "שמע קולנו" אחרי
המלים "ושמע תפלתנו": "ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה", וימשיך "כי
אתה שומע". נזכר אחר שהתחיל "רצה", חוזר ל"ברכת השנים". ואם גמר תפילתו,
חוזר לראש התפילה.

אם טעה בקיץ ואמר "טל ומטר" חוזר ל"ברכת השנים". ואם גמר תפילתו, חוזר
לראש התפילה.

.....
"עננו" (ברכת תענית)

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ בַיּוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ, כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ. אֵל תִּפְּן
אֶל רְשָׁעֵנוּ, וְאֵל תִּסְתֵּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ, וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתְּחִנָּתֵנוּ. הֲיֵה נָא
קְרוֹב לְשׁוֹעֲתֵנוּ, יְהִי נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנוּ. טָרֵם נִקְרָא אֱלֹהֵי עֲנֵנוּ, כְּדָבָר
שֶׁנֶּאֱמַר: וְהָיָה טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה, עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֶשְׁמַע:
כִּי אַתָּה יְהוָה הַעֲוֹנָה בְּעַת צָרָה, פּוֹדֶה וּמְצִיל בְּכָל עַת צָרָה וְצוּקָה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַעֲוֹנָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת צָרָה.

וממשיך "רפאנו" בראש העמוד.

תְּהַלְתְּנוּ אִתָּהּ - אֲנַחְנוּ מִתְּהַלְלִים וּמִתְפָּאֲרִים בִּישׁוּעַתְךָ. אֲרוּכָה - מְזוּר,
הַחֲלֵמָה.

בְּרוּךְ עָלֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת
כָּל מֵיְנֵי תְבוּאַתָּה לְטוֹבָה,

בְּרוּךְ		בְּקִיץ
וְתַן טַל וּמָטָר לְבִרְכָּהּ		וְתַן בְּרָכָה

עַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְשִׁבְעֵנוּ מִטוֹבָה, וּבְרוּךְ שְׁנַתְנוּ
כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבִרְכָּהּ, כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֶתָּה
וּמְבָרֵךְ הַשָּׁנִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים.

י. קיבוץ גלויות

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחִירוֹתֵנוּ, וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ
גְּלוּיֹתֵינוּ, וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מִהֲרָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַבֵּץ נִדְחֵי
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

יא. השבת המשפט

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבְרָאשׁוֹנָה וְיִוַעֲצֵנוּ כְּבִתְחִלָּה
וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה, וּמַלְךְ עָלֵינוּ מִהֲרָה אַתָּה
יְהוָה לְבִדְךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט.

בעשרת ימי תשובה: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמַּלְךְ הַמְּשַׁפֵּט.		בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מַלְךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט.
אם טעה ואמר בעשי"ת "מלך אוהב צדקה ומשפט", אינו חוזר.		

בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל – שׁוֹפֵר שֶׁל מִשִּׁיחַ: "וְהָיָה בְיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל"
(ישעיה כז).

וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה – (בזמן ששורר משפט צדק סרים יגון ואנחה).

יב. ברכת המינים

וְלַמְלָשִׁינִים אֵל תְּהִי תַקוּהָ, וְכָל הַמִּינִים
כָּרְגַע יֵאבְדוּ, וְכָל אוֹיְבֵי עַמְּךָ מְהֵרָה יִכְרְתוּ,
וְהַזְדִּים מְהֵרָה תִּעְקַר וְתִשָּׁבַר וְתִמְגַּר, וְתִכְלַם
וְתִשְׁפִּילֵם וְתִכְנִיעֵם בְּמִהְרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנִּיעַ זָדִים.

יג. על הצדיקים

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים, וְעַל זְקֵנֵי שְׂאֲרֵית
עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְעַל פְּלִטַת בֵּית סוּפְרֵיהֶם, וְעַל
גְּרֵי הַצֶּדֶק וְעַלֵּינוּ, יִהְיוּ נֹא רַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ,
וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת,
וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם, וְלַעוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ כִּי כָּךְ
בְּטַחְנוּ וְעַל חֲסִדְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת נִשְׁעָנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, מְשַׁעֵן וּמְבַטֵּחַ לְצְדִיקִים.

יד. בניין ירושלים

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב, וְתִשְׁכַּן בְּתוֹכָהּ
כְּאַשֶׁר דִּבַּרְתָּ, וּבְנֶה אוֹתָהּ בְּקִרְוֹב בְּיַמֵּינוּ בְּנֵין
עוֹלָם, וְכִסֵּא דָוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תִּכְיֵן.

וְלַמְלָשִׁינִים - הנוסח המקורי: וְלַמְשַׁמְדִים, שהם עובדי הדת היהודית.
הַמִּינִים - כופרים. כָּרְגַע - מיד. וְהַזְדִּים - הנוסח המקורי: וּמְלָכוֹת זָדוֹן,
אויבי ישראל. וְתִמְגַּר - תֵּאבֵד.

וְעַל פְּלִטַת בֵּית סוּפְרֵיהֶם - ועל שארית חכמי ישראל. יִהְיוּ - יתעוררו.

בתשעה באב אומרים כאן "נחם" (בסוף העמוד), ואם שכח אינו חוזר.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.

טו. משיח בן דוד

אֶת צֶמַח דָּוִד עֲבָדְךָ מְהֵרָה תְצַמִּיחַ, וְקַרְנּוֹ תָרוּם
בִּישׁוּעָתְךָ, כִּי לִישׁוּעָתְךָ קָוִינוּ כָּל הַיּוֹם. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, מְצַמִּיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה.

טז. שומע תפילה

אָב הַרְחֵמֵן, שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חוּס וְרַחֵם
עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתְנוּ, כִּי אֵל

ברכת נחם

נַחֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת אַבְלֵי צִיּוֹן וְאֶת אַבְלֵי יְרוּשָׁלַיִם, וְאֶת
הָעִיר הָאֲבֵלָה וְהַחֲרָבָה וְהַבְּזוּיָה וְהַשׁוּמְמָה, הָאֲבֵלָה מִבְּלֵי
בְּנֵיהָ, וְהַחֲרָבָה מִמְּעוֹנוֹתֶיהָ, וְהַבְּזוּיָה מִמְּכַבּוּדָהּ, וְהַשׁוּמְמָה
מֵאֵין יוֹשֵׁב, וְהִיא יוֹשֶׁבֶת וְרֹאשָׁה חֲפוּי כְּאִשָּׁה עֲקָרָה
שֶׁלֹּא יֵלְדָה. וַיְבַלְעוּהָ לְגִיוֹנוֹת וַיִּירְשׁוּהָ עוֹבְדֵי פְסִילִים,
וַיְטִילוּ אֶת עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְחָרֵב וַיַּהֲרֹגוּ בְּדוֹן חֲסִידֵי עֲלִיוֹן.
עַל כֵּן צִיּוֹן בְּמֵר תִּבְכֶּה, וִירוּשָׁלַיִם תִּתֵּן קוֹלָהּ, לְבִי לְבִי
עַל חֲלָלֵיהֶם, מְעִי מְעִי עַל חֲלָלֵיהֶם. כִּי אַתָּה יְהוָה בָּאֵשׁ
הִצַּתָּהּ, וּבָאֵשׁ אַתָּה עֲתִיד לְבַנוֹתָהּ, כְּאָמֹר: וְאֲנִי אֶהְיֶה בְּזֵכְרָהּ
לְהָאֵל, נְאֻם יְהוָה, חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב, וּלְכַבּוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְנַחֵם צִיּוֹן וּבוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.

וממשיכים: "את צמח"

מְעִי - (נכמרו, המו).

צֶמַח דָּוִד - (כינוי למשיח, על שם הכתוב בירמיה לג: "בימים ההם ובעת ההיא
אצמיח לדוד צמח צדקה"). קֶרֶן - עוז וחזק.

שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים אֶתָּה, וּמִלְּפָנֶיךָ מְלַכְנּוּ
רִיקָם אֶל תְּשִׁיבֵנוּ, חֲנִנּוּ וְעֲנֵנוּ וּשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ.

בתענית ציבור היחיד אומר כאן 'עננו'.

בזמן עצירת גשמים מוסיפים כאן "וְעֲנֵנוּ בֹרָא עוֹלָם" (בסוף העמוד)

ניתן להוסיף כאן בקשות פרטיות. יש נוהגים לומר כאן תפילת הדרך בתפילה
הסמוכה לפני הנסיעה (עד 'תחנונונו' עמ' 128).

כִּי אֶתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּת כָּל פֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

"עננו" (ברכת תענית)

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ כִּיּוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ, כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ. אֵל תִּפְּן
אֶל רְשָׁעֵנוּ, וְאֵל תִּסְתֵּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ, וְאֵל תִּתְעַלֵּם מִתַּחַתְנַנּוּ. הֲיֵה נָא
קְרוֹב לְשׁוֹעֲתֵנוּ, יְהִי נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנוּ. טָרֵם נִקְרָא אֵלֶיךָ עֲנֵנוּ, כְּדָבָר
שְׁנָאֵמַר: וְהָיָה טָרֵם יִקְרָאוּ וְאֵנִי אֶעֱנֶה, עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֵנִי אֲשַׁמֵּעַ: ישעיה סה
כִּי אֶתָּה יְהוָה הַעֲוֹנָה בָּעַת צָרָה, פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל עַת צָרָה וְצוֹקָה.

וממשיכים: "כי אתה שומע תפלת"

בזמן עצירת גשמים מוסיפים:

וְעֲנֵנוּ בֹרָא עוֹלָם בְּמִדַּת הַרְחָמִים, בּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
לְהוֹדִיעַ גְּדֻלּוֹ וְהַדְרַת כְּבוֹדוֹ. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, תֵּן טַל וּמָטָר
עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְתִשָּׁבֵעַ אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ מְטוֹבְךָ, וּמִלֵּא
יְדִינוּ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ וּמֵעֶשֶׂר מִתְּנַת יָדְךָ. שְׁמֹר וְהַצַּל שָׁנָה זוֹ
מִכָּל דָּבָר רָע וּמִכָּל מִינֵי מִשְׁחִית וּמִכָּל מִינֵי פְרַעֲנוּיֹת,
וְעֲשֵׂה לָּהּ תַקְוָה וְאַחֲרִית שְׁלוֹם. חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל
כָּל תְּבוֹאֲתֵנוּ וּפְרוֹתֵינוּ, וּבְרַכְנּוּ בְּגִשְׁמֵי בְרַכָּה, וְנִזְכֶּה
לְחַיִּים וְשִׁבְעַת וְשְׁלוֹם, כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת. וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ דָּבָר
וְחָרֵב וְרָעַב וְחָיָה רָעָה וְשָׂבִי וּבִזָּה וְיִצָר הָרַע וְחָלִים רָעִים
וְקָשִׁים וּמְאָרְעוֹת רָעִים וְקָשִׁים. וּגְזוֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת טוֹבוֹת
מִלְּפָנֶיךָ, וְיִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוֹתֶיךָ, וְתִתְנַהֵג עִם בְּנֵיךָ
בְּמִדַּת הַרְחָמִים, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ.

וממשיכים: "כי אתה שומע תפלת"

יז. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם
שְׁעָה, וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרִצּוֹן,
וְתִהְיֶה לְרִצּוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

בראש חודש ובחול המועד מוסיפים כאן "יעלה ויבוא".

שכח ולא אמר "יעלה ויבוא", חוזר ל"רצה". ואם גמר תפילתו, חוזר לראש.
ואם נזכר בדיוק כשסיים 'המחזיר שכינתו לציון' אומר 'יעלה ויבוא' שם,
וממשיך 'מורדים'.

יעלה ויבוא

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֹוא וְיִגְיַע וְיִרְאֶה
וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זְכוּרֵינוּ וּפְקֻדוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קְדוֹשָׁךְ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה
לְטוֹבָה לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בסוכות

בפסח

בראש חודש

חג הסוכות

חג המצות

ראש החודש

הַזֶּה. זְכַרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדָבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוֹס
וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ
חַנוּן וְרַחוּם אָתָּה.

וממשיכים: "וְתַחֲזִינָה" (בעמוד הבא).

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנָה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדָבִיר
- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתו.
וְיִרְצֶה - ויתקבל ברצון. לְפִלְטָה - להצלה.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּחֲזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

י. ח. הודאה

כורעים ומשתחוים בתחילת ברכת ההודאה ומזדקפים באמירת השם,
ובסוף הברכה כופפים את הברכיים במילה "ברוך", משתחוים במילה "אתה",
ומזדקפים ואומרים את השם.

כשהש"ץ מתחיל "מודים" הקהל משתחוה אתו ואומר "מודים דרבנן".

מודים דרבנן
מודים אנחנו לך שאתה
הוא יהוה אלהינו ואלהי
אבותינו, אלהי כל בשר,
יוצרנו, יוצר בראשית.
ברכות והודאות לשמך
הגדול והקדוש על
שהחייתנו וקיימתנו. כן
תחינו ותקיימנו ותאסף
גליותינו לחצרות קדשך
לשמור חקיך ולעשות
יצונך ולעבדך בלבב
שלם, על שאנו מודים
לך. ברוך אל ההודאות.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְךָ שְׂאֲתָה
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
צוּר חַיֵּינוּ, מְגַן יִשְׁעֵנוּ
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נוֹדָה לְךָ וְנִסְפַּר תְּהִלָּתְךָ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
בְּיָדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לְךָ, וְעַל נַסְיָךָ
שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת, עָרֵב וּבִקֵּר

וְצַהְרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי
לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם קָוִינוּ לְךָ.

וְתַחֲזִינָה - וּתְרַאֲינָה.

צור - חזק. מגן ישענו - מגן ומושיע לנו.

הפקודות לך - המפקדות (כפיקדון). ערב ובקר וצהרים - (מודים אנחנו
לך). הטוב - (אתה הוא הטוב).

יוצר בראשית - בורא העולם יש מאין. לחצרות קדשך - לבית המקדש,
לירושלים. על שאנו מודים לך - (מודים אנחנו לך על שזכינו להודות לך).

בחנוכה ובפורים מוסיפים כאן "ועל הנסים" (בעמוד הבא).

וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמֵךְ מַלְכֵנוּ
תָּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.

שכח לומר "ועל הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של חתימת הברכה, אינו חוזר.

על הנסים

וְעַל הַנְּסִיִּים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמּוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ
בְּיָמֵי הַהֵם, בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

בפורים

בחנוכה

בְּיָמֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן
כִּהֵן גְּדוֹל חֲשֹׁמוֹנָאֵי וּבְנֵיו,
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחַם
תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּיִם עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, רִבַּתְּ אֶת רִיבָם, וְנָתַתָּ
אֶת דִּינָם, נִקְמַתְּ אֶת נַקְמָתָם,
מְסֻרַת גְּבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוֹרִים, וְרַשְׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזוֹדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ, וְלָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל

בְּיָמֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן
הַבִּירָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע, בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְג
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
מִנְעַר וָעֵד זָקֵן טָף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוֹשָׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שָׁנִים עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אָדָר, וְשִׁלְלָם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיִם הִפְרַתָּ
אֶת עֲצָתוֹ, וְקִלְקַלְתָּ אֶת
מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְהִשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֻךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּיר בִּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ,
וְטַהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחֻצְרוֹת קְדֻשָּׁךְ, וְקִבְעוּ
שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל.

וממשיכים "ועל כלם" (בראש העמוד).

וְעַל הַנְּסִיִּים - (נמשך אל "מורדים" שלמעלה). הַפְּרָקָן - הישועה.
וְעַל כָּלֶם - (על כל הטובות והנסים).

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "וכתוב" (ואם שכח, אינו חוזר):

וּכְתַב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאֵמַת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשְׁוּעַתְנוּ
וְעִזְרַתְנוּ סֶלָה, הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נְאֻה לְהוֹדוֹת.

בחזרת הש"ץ בתענית אומרים ברכת כהנים. לפני הברכה אומרים הכהנים בלחש:
זֶה יְרֵצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתָּהּא בְּרָכָה זוֹ שְׁצוּיַתְנוּ לְבָרְךָ אֶת
עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרָכָה שְׁלֵמָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מַכְשׁוֹל וְעוֹן מִמֶּנָּה וְעַד עוֹלָם.

אם אין כהנים עולים לדוכן, אומר
הש"ץ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרָכְנוּ
בְּבָרְכָה הַמְשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ,
הָאֲמוּרָה מִפִּי אֱהָרֹן וּבְנָיו
כְּהֻנִּים עִם קְדוֹשֶׁךָ, כְּאָמֹר:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:

(הקהל: כן יהי רצון)

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: כן יהי רצון)

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: כן יהי רצון)

והש"ץ ממשיך "שים שלום" (בעמוד הבא)

אם עלו כהנים לדוכן קוראים להם: כְּהֻנִּים
(לכהן יחיד אין קוראים) והכהנים מברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶכֶךָ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּקִדְשָׁתוֹ
שֶׁל אֱהָרֹן, וְצִוָּנוּ לְבָרְךָ אֶת עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. (הקהל: אָמֵן)

והש"ץ מקריא מלה במלה:

במדבר ו יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: (הקהל: אָמֵן)

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: אָמֵן)

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: אָמֵן)

נוהגים לומר בלחש לאחר ברכת כהנים

(במקור תוקן עבור מי שחלם חלום ונפשו עגומה עליו):

אָדִיר בְּמָרוֹם שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה, אַתָּה שְׁלוֹם וְשְׁמֶךָ שְׁלוֹם. יְהִי רְצוֹן שְׁתָּשִׂים
עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמַרְתְּ שְׁלוֹם.

והכהנים ממשיכים "רבונו של עולם" (בסוף העמוד הבא)

סֶלָה – לַנְּצַח. הַטּוֹב שְׁמֶךָ – שְׁשֵׁמְךָ טוֹב.

הַמְשַׁלֶּשֶׁת – הַמּוֹרַכְתָּ מִשְׁלוֹשָׁה פְּסוּקֵי בְרַכָּה.

אָדִיר – חֹזֵק. שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה – הַגְּבוּרָה הַיָּא כִּכְיֹוֹל מִשְׁכְּנוֹ שֶׁל ה'. אַתָּה
שְׁלוֹם – אַתָּה מְקוֹר הַשְׁלוֹם. וְשְׁמֶךָ שְׁלוֹם – ("מֶלֶךְ שֶׁהַשְׁלוֹם שְׁלוֹם"; "שְׁלוֹם
הוּא אֶחָד הַכִּינּוּיִים שֶׁל הַקַּב"ה).

י.ט. ברכת שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד
וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ
אֲבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֵיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךָ
נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יִהְיֶה
בְּעֵינֶיךָ לְבְרַכְנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "בספר חיים" (ואם שכח, אינו חוזר):

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה וְשְׁלוֹם, וּפְרִנָּסָה טוֹבָה, וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

יְהִיו לְרַצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי: תהלים יט

עד כאן חזרת הש"ץ

לאחר ברכת כהנים, הכהנים אומרים:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשִׂינוּ מַה שֶׁגִּזַּרְתָּ עָלֵינוּ. אֵף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ
שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ: הַשְׁלִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבְרַךְ אֶת עַמָּךְ אֶת
יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתְּתָה לָנוּ, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּינוּ אֶרֶץ זָבַת
חֶלֶב וְדָבָשׁ:

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר כאן 'רבונו של עולם אני שלך' וכי'
(לעיל עמ' 130).

בְּאוֹר פְּנֵיךָ - בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
חֶסֶד - התורה היא תורת חיים והיא מהנכחת אותנו לאהבת חסד.

תפילת מר בריה דרבינא

אלהי, נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה, ולמקללי ברכות יז
 נפשי תדם, ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך,
 ואחרי מצותיך תרדף נפשי. וכל הקמים והחושבים עלי
 רעה, מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם. עשה למען
 שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען
 תהלים ס קדשתך. למען יחלצוני ידידיך הושיעה ימינך וענני:

שם יט יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך. יהוה צורי וגאלי:

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחרונות ומחוה קידה לשמאל,
 לימין ולאמצע, ושוהה מעט לפני שחזור למקומו.
 בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 168).

בעשרת ימי תשובה:

עשה שלום במרומו, | עשה השלום במרומו,
 הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן.

אבות פרק ה יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיבנה בית המקדש
 במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך. ושם נעבדך ביראה כימי עולם
 מלאכי ג וכשנים קדמוניות. וערכה ליהוה מנחת יהודה וירושלם כימי עולם
 וכשנים קדמוניות:

בתפילה בציבור הש"ץ חוזר על התפילה (עמ' 167), ומתחיל "אדני שפתי תפתח".
 אחר כל אחת מברכותיו של הש"ץ השומעים עונים "אמן". אחרי "מחיה המתים"
 אומרים קדושה. וכשהוא מתחיל "מודים" אומר הציבור אתו "מודים דרבנן".
 בתענית ציבור מוסיפים ברכת "עננו" בין גואל' לרופא', ומוסיפים סדר "ברכת
 כהנים". הש"ץ מסיים תפילתו בפסוק "יהיו לרצון".
 בימים שאין אומרים בהם תחנון אומר הש"ץ קדיש שלם (עמ' 187).

נצור - שמור. מרע - מדבר רע. תדם - תשתוק ולא תענה). כעפר - (שהכל
 דורכים עליו, ואינו נעלב). עשה - (את בקשתי). למען ימינך - (ימין ה'
 הרוממה). יחלצוני - יינצלו. ידידיך - ישראל. והגיון לבי - מחשבות לבי.
 ותן חלקנו בתורתך - שנהיה עוסקים בתורה.

סדר תחנון

אין אומרים וידוי ותחנון במנחה בערב שבת ויו"ט, ובכל הימים שאין אומרים בשחרית (ראה עמ' 64), וגם לא במנחה שלפני הימים ההם - חוץ מאשר פסח שני וערב ראש השנה וערב יום הכיפורים שבהם אומרים תחנון במנחה שלפניהם. בעשרת ימי תשובה ובתענית ציבור יש נוהגים לומר כאן 'אבינו מלכנו' (עמ' 183).

וידוי

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאֵל תְּתַעַלֵּם מִתְחַנְּתָנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָנִים וְקָשִׁי עֲרָף לֹמֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ.

אֲשַׁמְנוּ, בְּגִדְנוּ, גְּזַלְנוּ, דִּבְרָנוּ דְּפִי, הֶעֱוִינוּ, וְהִרְשַׁעְנוּ, זָדְנוּ, חָמְסְנוּ, טָפְלָנוּ שָׁקַר, יַעֲצָנוּ רָע, כָּזַבְנוּ, לָצָנוּ, מָרְדְנוּ, נֶאֱצָנוּ, סָרַרְנוּ, עֹוִינוּ, פָּשַׁעְנוּ, צָרַרְנוּ, קָשִׁינוּ עֲרָף, רָשַׁעְנוּ, שָׁחַתְנוּ, תַּעֲבָנוּ, תַּעֲתָעְנוּ.

סָרְנוּ מִמְצוֹתֶיךָ וּמִמְשַׁפְּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ, וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי אָמַת עָשִׂיתָ, נַחְמִיה ט
וְאֲנַחְנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

המתפלל ביחידות אינו אומר י"ג מדות

שלוש עשרה מדות

אֵל אֲרָף אַפִּים אַתָּה וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ. וְדַרְךָ תְּשׁוּבָה הוֹרִיתָ. גְּדַלַת רַחֲמֶיךָ וְחִסְדֶיךָ תִּזְכּוֹר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזֵרַע

דפי - דברים מגונים. זָדְנוּ - חטאנו במזיד. טָפְלָנוּ - חיברנו. לָצָנוּ - דיברנו דברי לעג וליצנות. נֶאֱצָנוּ - הכעסנו. צָרַרְנוּ - הצקנו. תַּעֲבָנוּ - עשינו תועבות. תַּעֲתָעְנוּ - סרנו מן הדרך הנכונה. תַּעֲתָעְנוּ - רימינו. וְלֹא שָׁוָה - לא היה כדאי.

יְדִידִיךָ. תִּפְּן אֱלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בְּעַל הַרְחָמִים.
 בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה פְּנִיךָ נִקְדָּם, כְּהוֹדַעְתָּ לְעֵנּוּ מִקֶּדָם.
 מִחֲרוֹן אַפָּךָ שׁוֹב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ כְּתוּב. וּבְצִל כְּנַפְיךָ נִחְסֶה
 וְנִתְלוֹנָן, כִּיּוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן. תַּעֲבֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחָה
 אָשָׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ
 מֵאָמַר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה, וְשָׁם נֹאמַר:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵינוּ, וַיִּקְרָא

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב
 חֶסֶד וְאַמֶּת: נִצֹּר חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וּפֶשַׁע
 וְחַטָּאָה, וְנִקָּה: וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ
 וְנִחַלְתָּנוּ: סִלַּח לָנוּ אֲבֵינוּ כִּי חַטָּאנוּ, מִחַל לָנוּ
 מִלְכָּנוּ כִּי פִשְׁעֵנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב
 חֶסֶד לְכָל קְרֹאֶיךָ:

נפילת אפיים

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל גֹּד, צַר לִי מְאֹד, נִפְלָה נָא בְיַד יְהוָה כִּי רַבִּים
 רַחֲמֵינוּ, וּבְיַד אָדָם אֵל אַפְלָה:

רַחוּם וְחַנּוּן חַטָּאתֵי לְפָנֶיךָ. יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים,
 רַחֵם עָלַי וְקַבֵּל תַּחֲנוּנֵי.

כְּהוֹדַעְתָּ – כמו שהודעת. לְעֵנּוּ – (למשה רבינו). מִקֶּדָם – מלפנים. וְנִתְלוֹנָן
 – גלון ונתגורר. תַּעֲבֹר עַל – תסלח. מְנוּ – ממנו. מֵאָמַר – אמירתנו.
 חַנּוּן – מלא חנינה. אֲרֹךְ אַפַּיִם – סבלן, דוחה את הכעס. וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת
 – מרבה לעשות חסד ואמת. נִצֹּר חֶסֶד לְאַלְפִים – שומר חסדו לאלפי דורות.
 נִשְׂא – סולח. וְנִחַלְתָּנוּ – תיקח אותנו לנחלה.

יהוה אל באַפָּךְ תּוֹכִיחַנִי, וְאֵל בְּחַמְתְּךָ תִּיסְרֵנִי: חָנּוּן תְּהִי לִּי
 יהוה כִּי אֲמַלֵּל אֹנִי, רַפְּאֵנִי יהוה כִּי נִבְהָלוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי
 נִבְהָלָה מְאֹד, וְאַתָּה יהוה עַד מָתִי: שׁוּבָה יהוה, חֲלֹצָה
 נַפְשִׁי, הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֹדֶךָ: כִּי אֵין בְּמֹות זְכָרְךָ, בְּשֹׁאֵל
 מִי יוֹדֶה לָךְ: יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֶה בְּכָל לַיְלָה מִטְּתִי,
 בְּדַמְעֹתַי עַרְשִׁי אֲמַסֶּה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַס עֵינַי, עֲתָקָה בְּכָל
 צוּרְרָי: סֹוֹרוּ מִמֶּנִּי כָּל פְּעֻלֵי אָוֶן, כִּי שָׁמַע יהוה קוֹל בְּכִיִּי:
 שָׁמַע יהוה תְּחִנָּתִי, יהוה תִּפְלֹתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ יִבְהָלוּ מְאֹד
 כָּל אֵיבִי, יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רִגְעַ:

בעשרת ימי תשובה ובתעניות ציבור אומרים כאן "אבינו מלכנו"
 נוהגים לפתוח את ארון הקודש לפני אמירת "אבינו מלכנו" ולעמוד.

"אבינו מלכנו"

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹא אַתָּה.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ.

בתענית ציבור:

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ,

בְּרַךְ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה.

בעשרת ימי תשובה:

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ,

חַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, בְּטַל מַעְלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, בְּטַל מַחְשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, הִפְרַ עֲצַת אוֹיְבֵינוּ.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, כִּלָּה כָּל צָר וּמַשְׁטִין מַעְלֵינוּ.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, סָתַם פִּיּוֹת מַשְׁטֵינֵינוּ וּמְקַטְרְגֵינוּ.

אָבִינוּ מְלֻכְנוּ, כִּלָּה דְבַר וְחָרָב וְרָעַב וּשְׂבִי וּמַשְׁחִית וְעוֹן

וּשְׂמֵד מִבְּנֵי בְרִיתְךָ.

תּוֹכִיחַנִי - תִּיִסְרֵנִי. נִבְהָלוּ עַצְמִי - עצמותיי רועדות. חֲלֹצָה - הצל. בְּמֹות
 - אחרי המוות. יִגְעַתִּי - עייפתי. בְּאַנְחָתִי - מרוב אנחות. אֲשַׁחֶה וכו' - אני
 בוכה על חטאי ומיטתי שוחה בדמעותיי. עַרְשִׁי - משכבי. אֲמַסֶּה - ממסס.
 עֲשֵׂשָׁה - כבתה. מִכַּעַס - מצער, מיגון. עֲתָקָה - זקנה. בְּכָל צוּרְרָי - מכל
 מה שגרמו לי שונאיי. יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ - ישוּבוּ אָחוֹר בבושה. רִגְעַ - מיד.

אָבינו מִלְכֵנוּ, מְנַע מִגְּפָה מִנְחָלְתֵךְ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, סָלַח וּמַחֵל לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, מָחָה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, מָחַק בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 כָּל שְׂטָרֵי חוֹבוֹתֵינוּ.

מכאן ועד אחרי 'סליחה ומחילה'
 נוהגים שהש"ץ והקהל אחריו אומרים משפט אחרי משפט.

אָבינו מִלְכֵנוּ, הִחֲזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, קַרְע רוּעַ גָּזֵר דֵּינֵנוּ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ.

בתענית ציבור:

אָבינו מִלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְחַיִּים טוֹבִים.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְגֵאֲלָה וְיִשׁוּעָה.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְפִרְנֹסָה וְכִלְכָּלָה.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְזִכִּיּוֹת.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, זְכַרְנוּ
 לְסִלִּיחָה וּמַחִילָה.

בעשרת ימי תשובה:

אָבינו מִלְכֵנוּ, כְּתַבְנוּ
 בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, כְּתַבְנוּ
 בְּסֵפֶר גְּאֻלָּה וְיִשׁוּעָה.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, כְּתַבְנוּ
 בְּסֵפֶר פִּרְנֹסָה וְכִלְכָּלָה.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, כְּתַבְנוּ
 בְּסֵפֶר זִכִּיּוֹת.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, כְּתַבְנוּ
 בְּסֵפֶר סִלִּיחָה וּמַחִילָה.

אָבינו מִלְכֵנוּ, הַצַּמַּח לָנוּ יִשׁוּעָה בְּקָרוֹב.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, הָרֵם קַרְן יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, הָרֵם קַרְן מְשִׁיחֶךָ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, מִלֵּא יְדֵינוּ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ.
 אָבינו מִלְכֵנוּ, מִלֵּא אֶסְמִינוּ שְׁבַע.

אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, פְּתַח שַׁעֲרֵי שְׁמַיִם לְתַפְלָתֵנוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, זְכֹר כִּי עֶפְרָא אֲנַחְנוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, נָא אֵל תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְפָּנֶיךָ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, תְּהֵא הַשְׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים
 וְעַת רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, חֲמוּל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפְּנוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַן הַרוּגִים עַל שֵׁם קֹדֶשְׁךָ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יַחַדְּךָ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, נָקִים לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
 שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ.
 אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, חַנּוּן וְעֲנָנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים, עֲשֵׂה עִמָּנוּ
 צְדָקָה וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ.

סוגרים את ארון הקודש.

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמֹר שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל,
 וְאֵל יֹאבֵד יִשְׂרָאֵל,
 הַאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.
 שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד, שְׁמֹר שְׂאֲרִית עַם אֶחָד,
 וְאֵל יֹאבֵד גּוֹי אֶחָד,
 הַמְיַחֲדִים שְׁמֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד.

שׁוֹמֵר גּוֹי קְדוֹשׁ, שְׁמֹר שְׂאֲרֵית עִם קְדוֹשׁ,
וְאֵל יֵאבֹד גּוֹי קְדוֹשׁ,
הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשַׁלְשׁ קְדָשׁוֹת לְקְדוֹשׁ.

מִתְרַצָּה בְּרַחֲמִים וּמִתְפַּיֵּס בְּתַחֲנוּנִים, הַתְרַצָּה
וְהַתְפַּיֵּס לְדוֹר עָנִי, כִּי אֵין עוֹזֵר. אָבִינוּ מִלְכָּנוּ,
חָנְנוּ וְעִנְנוּ, כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים, עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה
וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ.

וְאִנְחָנוּ לֹא נִדַע מֶה נַעֲשֶׂה, כִּי עֲלֶיךָ עֵינֵינוּ:
זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוּה וְחֶסְדֶיךָ, כִּי מַעוֹלָם הָמָּה:
יְהִי חֶסְדֶיךָ יְהוּה עֲלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: אֵל
תִּזְכֹּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשֵׁנִים, מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ,
כִּי דִלּוֹנוּ מָאֵד: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יְהוּה, עֲשֵׂה שְׂמִים
וְאָרֶץ: חָנְנוּ יְהוּה חָנְנוּ, כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בּוֹז. בְּרַגְזוֹ
רַחֵם תִּזְכּוֹר, בְּרַגְזוֹ עֲקָדָה תִּזְכֹּר, בְּרַגְזוֹ תְּמִימוֹת
תִּזְכֹּר. יְהוּה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ כִּיוֹם קְרָאנוּ:
כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ, זְכוֹר כִּי עֲפָר אִנְחָנוּ: עֲזָרְנוּ
אַלְהֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכִפֵּר
עַל חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

הַמְשַׁלְּשִׁים בְּשַׁלְשׁ קְדָשׁוֹת - קדוש, קדוש, קדוש. לקדוש - לה.
בְּרַגְזוֹ - בשעת כעסך. רַחֵם - רחמים (מידה שהצטיין בה אברהם אבינו).
תְּמִימוֹת - (מידתו של יעקב אבינו). זְכוֹר - הוא זוכר.

שליח ציבור אומר:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיף מְלֻכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא

וַיְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
תַּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קָדָם אַבוּהוֹן
דִּי בְשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

עָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
בְּרָאשִׁית, שְׁלֵא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ
כְּמִשְׁפַּחוֹת הָאֲדָמָה, שְׁלֵא שָׁם חָלְקֵנוּ כְּהֵם
וּגְוַרְלָנוּ כְּכָל הַמוֹנִם, שְׁהֵם מְשַׁתְּחוּיִם לְהַבֵּל וְרִיק

שְׁמֵהּ רַבָּא - שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרַצוּנוֹ. פְּרָקְנָהּ - יְשׁוּעָתוֹ. בְּעֶגְלָא - בְּמַהְרָה.
לְעָלְמֵי וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא - לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא - שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלָא - לְמַעַלָּה. דְאַמִּירָן - הָאֲמִירָנוֹת. צְלוֹתְהוֹן - תְּפִילָתְכֶם.
וּבְעוֹתְהוֹן - וְחַיִּינֵיכֶם. קָדָם - לִפְנֵי. אַבוּהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא - אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבְשֵׁמֵיכֶם.
לְתַת גְּדֻלָּה - לְסַפֵּר גְּדוּלָתוֹ. לְיוֹצֵר בְּרָאשִׁית - לְיוֹצֵר (מַעֲשֵׂי) בְּרָאשִׁית.
כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת - (שֶׁאֵין לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת).

וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ, וְאַנְחָנוּ כּוֹרְעִים
 וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ,
 וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל, וְשֹׁכֵנֵת עִזּוֹ בְּגַבְהֵי
 מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד, אֲמַת מִלְּכָנוּ, אֶפְס
 זוֹלָתוֹ, כְּפָתוּב בְּתוֹרָתוֹ: וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְּ אֶל
 לְבַבְךָ, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
 הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין עוֹד:

וְעַל כֵּן נִקְנֶה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֲרַת עֲזֶךָ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים
 כְּרוֹת יִכְרַתוֹן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכָל
 בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי
 אָרֶץ, יִפְּרוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבֵל כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל
 בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ
 וַיִּפְּלוּ, וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקְרֶה יִתְנוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת
 עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עָלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד.
 כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלָּךְ הִיא, וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכַבוֹד,
 כְּפָתוּב בְּתוֹרָתְךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעַלְמֵי וָעֶד: וְנֹאמַר:
 וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
 יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

שמות טו
זכריה יד

וְאַנְחָנוּ - אבל אנחנו. נוטה - מותח, בורא. בורא. וַיִּוֹסֵד - (בורא). יִקְרֶה - כבודו.
 אֶפְס זוֹלָתוֹ - אין עוד מלבדו.

גְּלוּלִים - אלילים. לְהַפְנוֹת - להטות לבם. וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ - כל הגויים יכירו כי ה' הוא המלך על כל הארץ. וְשִׁמוֹ אֶחָד - (לא
 יזכירו שם אלהים אחרים).

יש נוהגים לומר אחרי "עלינו" פסוקים אלה:

אל תִירָא מִפֶּחַד פְּתָאִם וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים כִּי תִבֵּא : משלי ג
 עֲצוּ עֲצָה וְתִפְרֹ, דְבַרְוּ דְבָר וְלֹא יָקוּם, כִּי עֲמָנוּ אֵל : ישעיה ח
 וְעַד זִקְנָה אָנִי הוּא, וְעַד שְׂכִיבָה אָנִי אֶסְבֵּל, אָנִי עָשִׂיתִי וְאָנִי אָשָׂא וְאָנִי שֵׁם מו
 אֶסְבֵּל וְאֶמְלֹט :

האבלים אומרים קדיש:

וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
 וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
 וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי עֲלְמֵיָא.
 וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
 וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | בעשרת ימי תשובה:
 לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וַיִּשְׁרִתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)
 יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בעשרת ימי תשובה:
 עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
 הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים - ומאסון הבא מרשעים. וְעַד זִקְנָה - ועד זקנתכם. אָנִי הוּא
 - (ששומר עליכם). אָנִי עָשִׂיתִי - (בעבר). וְאָנִי אָשָׂא וְאָנִי אֶסְבֵּל - (בעתיד).
 וְאֶמְלֹט - (אציל אתכם מיד אויביכם).
 שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא
 - במהרה. לְעָלְמֵי עֲלְמֵיָא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא - למעלה. דְאַמִּירָן - האמורות.
 יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא - יהי שלום רב מן השמים.

מא' אלול ועד הושענא רבה אומרים אחרי תפילת מנחה מזמור זה
(יש נוהגים לאומרו אחרי ערבית, ראה להלן עמ' 217):

תהלים כז
לְדוֹד, יְהוּה אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא, יְהוּה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי
אֶפְחָד: בְּקֹרֵב עָלַי מְרַעִים לְאָכַל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי וְאֵיבִי
לִי, הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלוֹ: אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנֶנָּה לֹא יִירָא
לְבִי, אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ: אַחַת
שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוּה, אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, שְׁבַתִּי בְּבֵית יְהוּה כָּל
יְמֵי חַיִּי, לְחַזוֹת בְּנֶעַם יְהוּה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי
בְּסִכָּה בַּיּוֹם רָעָה, יִסְתַּרְנִי בְּסֹתֵר אֹהֶלוֹ, בְּצֹר יְרוּמָמְנִי:
וְעַתָּה יְרוּם רֵאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי, וְאֶזְבְּחָה בְּאֹהֶלוֹ
זְבַחַי תְּרוּעָה, אֲשִׁירָה וְאֶזְמַרְהָ לַיהוּה: שָׁמַע יְהוּה קוֹלִי
אֶקְרָא, וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פְנֵי, אֶת פְּנֵיךָ
יְהוּה אֲבַקֵּשׁ: אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי, אֵל תֵּט בְּאֶף עַבְדְּךָ,
עֲזַרְתִּי הָיִיתָ, אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבְנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי: כִּי
אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי, וַיהוּה יֶאֱסֹפְנִי: הוֹרְנִי יְהוּה דְרָכֶיךָ
וּנְחֵנִי בְּאַרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרִי: אֵל תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי,
כִּי קָמוּ בִי עַדֵי שֶׁקֶר וַיִּפַּח חֶמֶס: לוֹלֵא הָאֱמַנְתִּי לְרֹאוֹת
בְּטוֹב יְהוּה בְּאַרְץ חַיִּים: קְוֶה אֵל יְהוּה, חֲזֹק וַיֵּאֱמַץ
לְבָבְךָ, וְקְוֶה אֵל יְהוּה:

וַיִּשְׁעֵי - וישועותי. מְעוֹז - מבצר, חוּזַק. מְרַעִים - אנשי רשע. מִחֲנֶנָּה -
(של אויבים). לְחַזוֹת - לראות. יִצְפְּנֵנִי בְּסִכָּה - יסתירני בסוכתו (במקדשו).
אֹהֶלוֹ - מקדשו. בְּצֹר - בסלע. זְבַחַי תְּרוּעָה - שלמי תודה (בתרועה). לֵךְ
- בשמן. אֵל תֵּט בְּאֶף - אל תדחה בכעס. וּנְחֵנִי - ונהגני. בְּאַרְחַ מִישׁוֹר
- בדרך ישרה. לְמַעַן שׁוֹרְרִי - בגלל אויביי המביטים עליי בעין רעה. וַיִּפַּח
חֶמֶס - מדבר דברי רשע. לוֹלֵא הָאֱמַנְתִּי - (כי אז לא היתה לי תקווה).

יש נוהגים שגם כאן האבלים אומרים קדיש:

וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיִמְיִכוּן וּבְחַיִּי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי וּלְעָלְמֵי עֵלְמֵיָא.
וַיְתַבְרַךְ וַיְשַׁתְּבַח וַיְתַפָּאָר וַיְתַרְוֵם וַיְתַנְשָׂא וַיְתַהַדֵּר וַיְתַעֲלֶה
וַיְתַהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְשׁוּבָה: | לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא
וַיְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחְתָּא וְנַחְמְתָּא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְשׁוּבָה: | עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בבית האבל נוהגים לומר מזמור תהלים (לעיל עמ' 116).

בערב שבת ממשיכים בסדר קבלת שבת (עמ' 240).

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעֵגְלָא –
במהרה. לְעָלְמֵי וּלְעָלְמֵי עֵלְמֵיָא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא – למעלה. דְאַמִּירָן – האמורות.
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא – יהי שלום רב מן השמים.

תפילת ערבית

במוצאי שבת יש נוהגים לומר לפני תפילת ערבית שני מזמורים (עמ' 458).
יש נוהגים לומר לפני ערבית פסוקים אלו, ואחריהם חצי קדיש.

תהלים קלד שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה כָּל עַבְדֵי יְהוָה,
הַעֲמָדִים בְּבֵית יְהוָה בְּלֵילוֹת: שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ, וּבָרְכוּ
אֶת יְהוָה: יְבָרְכֶךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
ג' פעמים: יְהוָה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשָּׁגֵב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה:
ג' פעמים: יְהוָה צָבָאוֹת, אֲשֶׁרֵי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ:

ג' פעמים: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ כִּיּוֹם קָרָאנוּ:
הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְּךָ וּבָרֶךְ אֶת נַחֲלֹתֶךָ וְרַעַם וְנִשְׂאָם עַד
הָעוֹלָם: מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹב יְהוָה שָׁבוֹת
עִמּוֹ, יְגַל יַעֲקֹב, יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: בְּשָׁלוֹם יַחֲדוּ אֲשֶׁכְּבָה
וְאִישָׁן, כִּי אֲתָה יְהוָה לְבָדֵד לְבַטַח תּוֹשִׁיבֵנִי: יוֹמָם
יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ, וּבִלְיִלָה שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלֶה לְאֵל חַיִּי:
וּתְשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְהוָה, מְעוֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזְרֵם יְהוָה
וַיִּפְלְטֵם, יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ:

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

יִתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
(אמן) וְאִמְרוּ אָמֵן.

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי וּלְעָלְמֵי עֵלְמָיָא.
יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ - הרימו ידיכם אל היכל הקודש. לְבָדֵד - מוגן.
שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא -
במהרה. לְעָלְמֵי עֵלְמָיָא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא - למעלה. דְאִמְרִין - האמורות.

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית, וְהַרְבֵּה לְהַשִּׁיב
 אֶפְרוּ וְלֹא יַעִיר כָּל חַמָּתוֹ: יְהוּה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ שֵׁם כ
 יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרֹאָנוּ:

אסור להפסיק בדיבור מן "ברכו" עד אחרי תפילת העמידה.

קריאת שמע וברכותיה

שליח ציבור אומר:

בְּרַכּוּ אֶת יְהוּה הַמְּבָרָךְ.

והקהל עונה:

בְּרוּךְ יְהוּה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

שליח ציבור חוזר ואומר:

בְּרוּךְ יְהוּה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכת "מעריב", הברכה הראשונה לפני קריאת שמע
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
 בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עַרְבִים, בְּחֻכְמָה פּוֹתַח שְׁעָרִים,
 וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַיָּמִים
 וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרֻקִיעַ
 כְּרֻצּוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ
 וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר, וּמַעְבִּיר יוֹם וּמַבִּיא לַיְלָה,
 וּמְבַדֵּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה, יְהוּה צְבָאוֹת שְׁמוֹ.
 אֵל חַי וְקַיִם תָּמִיד יְמַלֹּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוּה, הַמַּעְרִיב עַרְבִים.

ברכת "אהבה", הברכה השנייה לפני קריאת שמע
 אֲהַבֵת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֲהַבֵת, תּוֹרָה
 וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמַדְתָּ, עַל כֵּן

לְהַשִּׁיב אֶפְרוּ - לבטל כעסו. יַעִיר - יעורר.

שְׁעָרִים - שערי שמים. עֵתִים - (ערב, בוקר וצהריים). גּוֹלֵל - מעביר.

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשֹׁכְבֵנוּ וּבְקוֹמֵנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ,
וְנִשְׁמַח בְּדִבְרֵי תִלְמוּד תּוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם
וָעֵד, כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֵרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נִהְגֶה יוֹמָם
וְלַיְלָה. וְאַהֲבַתְךָ אֶל תְּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

"יקרא קריאת שמע בכוונה באימה ביראה ברתת ובזיע" (שו"ע אר"ח סא, א).
וביתר צריך לכוון בפסוק הראשון "שמע ישראל", שבו עיקר קבלת עול מלכות
שמים וייחוד השם, ובפסוק האחרון של פרשת ציצית יכוון לקיים את מצות זיכרון
ציצית מצרים.

יבטא בשפתי וישמיע לאוזניו כל מילה ומילה, ויזהר שלא להבליע אותיות.

הפרשה הראשונה של קריאת שמע

המתפלל ביחידות מוסיף: "אל מִלְךָ נֶאֱמָן"

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד: דברים ו

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד.

וְאַהֲבַתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ
וּבְכָל-מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אֲנֹכִי
מְצַוְנֶךָ הַיּוֹם, עַל-לִבְבְּךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ וּדְבַרְתָּ
בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, וּבְלַכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְּךָ
וּבְקוּמְךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפֹת
בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל-מְזוֹזוֹת בַּיִתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

נְשִׁיחַ - נדבר. נִהְגֶה - נלמד.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל - האמן, קבל עליך עם ישראל. הו"י"ה - אדון הכל, שהיה הוה
ויהיה ואין בלתו. אֱלֹהֵינוּ - תקיף ושולט על העולם כולו ומשיגח על עמו.
הו"י"ה - כנ"ל. אֶחָד - יחיד ומיוחד ומולך על העולם כולו.

בְּכָל לִבְבְּךָ - בכל כוחותיך הרוחניים. וּבְכָל נַפְשְׁךָ - במסירות נפש. וּבְכָל
מְאֹדְךָ - בכל יכולתך (בכל מה שיש לך). וְשָׁנַנְתָּם - עד שיהיו מורגלים על
פיהם. וּבְשֹׁכְבְּךָ - (קריאת שמע של ערבית). וּבְקוּמְךָ - (קריאת שמע של
שחרית). וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ - (תפילין של יד). לְטֹטְפֹת - לתכשיט.
בֵּין עֵינֶיךָ - במרכז הראש (מעל המצח; תפילין של ראש). וּכְתַבְתָּם עַל
מְזוֹזוֹת בַּיִתְךָ - (קביעת מזוזה). וּבְשַׁעְרֶיךָ - על מזוזות שערי העיר.

הפרשה השנייה

וְהָיָה, אִם-שָׁמַעַ תְּשָׁמְעוּ אֶל-מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנִי שִׁם יא
 מְצַוֶּה אֲתֶכֶם הַיּוֹם, לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 וּלְעֲבֹדוֹ, בְּכָל-לְבַבְכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי
 מִטֶּרֶם-אֲרַצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ, וְאִסְפַּת דְּגַנְךָ
 וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבֹהַמְתְּךָ,
 וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ: הַשְּׁמַרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם,
 וְסָרְתֶם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וְחָרָה אַף-יְהוָה בְּכֶם, וְעָצַר אֶת-הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא-יִהְיֶה מָטָר, וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת-יְבוּלָהּ,
 וְאֲבַדְתֶּם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
 נָתַן לָכֶם: וּשְׁמַתֶּם אֶת-דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל-לְבַבְכֶם
 וְעַל-נַפְשְׁכֶם, וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל-יְדֵיכֶם,
 וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדֹתֶם אֹתָם אֶת-
 בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ
 וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל
 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לְתַת לָהֶם,
 כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל-הָאָרֶץ:

הפרשה השלישית: פרשת ציצית

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל-כַּנְפֵי

וְהָיָה - לשון תנאי. וְתִירְשֶׁךָ - יינד. וְיִצְהַרְךָ - שמנך. יִפְתָּה - יתפתה.
 וְסָרְתֶם - (מן הדרך). וְאֲבַדְתֶּם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ - גלות. כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
 עַל הָאָרֶץ - לעד, לעולם. צִיצֵת - צרוור חוטים, גדילים. כַּנְפֵי - קצוות.

בגְדִיהֶם לְדַרְתֶּם, וְנִתְּנוּ עַל־צִיצַת הַכֶּנֶף פְּתִיל
 תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצַת, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
 אֶת־כָּל־מַצּוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְלֹא־תִתּוּרוּ
 אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים
 אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מַצּוֹתַי,
 וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לְאֱלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם,
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהֵיוֹת לָכֶם
 לְאֱלֹהִים, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

צריך לצרף את המילה אַמֶּת ל"ה' אלהיכם".

הש"ץ חוזר ואומר: יהוה אֱלֹהֵיכֶם אַמֶּת וממשיך 'ואמונה' וכו'.

ברכת "גאולה", הברכה הראשונה שלאחר קריאת שמע
 אַמֶּת וְאִמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ, כִּי הוּא
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ, וְאֶנְחֵנוּ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ.
 הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים, מְלַכְנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל
 הָעָרִיצִים, הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרַיִנוּ, וְהַמְשַׁלֵּם
 גְּמוּלָה לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעוֹשֶׂה גְדוּלוֹת עַד
 אֵין חֶקֶר, נְסִים וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשֵּׁם
 נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לְמוֹט רְגֵלְנוּ: הַמְדַרְיֵכְנוּ
 עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׁוֹנְאֵינוּ.
 הָעוֹשֶׂה לָנוּ נְסִים וְנִקְמָה בַּפְּרָעָה, אוֹתוֹת

תהלים סו

לְדַרְתֶּם - בכל הדורות. צִיצַת הַכֶּנֶף - הציצית שעל כנפות הבגד. פְּתִיל -
 חוט. וְלֹא תִתּוּרוּ - ולא תפנו (לא תלכו אחרי יצרכם). זֹנִים - סרים מן הדרך
 הישרה. אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם וכו' - (יכוון לקיים מצות עשה של זכירת יציאת
 מצרים).

לְמוֹט - להתמוטט.

וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַת בְּנֵי חָם. הַמֶּכָּה בְּעֶבְרָתוֹ כָּל
 בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכָם
 לְחַרּוֹת עוֹלָם. הַמַּעֲבִיר בְּנֵיו בֵּין גְּזְרֵי יַם סוּף,
 וְאֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׁוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמוֹת טַבַּע,
 וְרָאוּ בְּנֵיו גְּבוּרָתוֹ, שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ לְשִׁמּוֹ, וּמִלְכוּתוֹ
 בְּרָצוֹן קָבְלוּ עָלֵיהֶם, מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ
 שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָּלָם:

שמות טו

מִי כָמֶכָה בְּאֵלִים יְהוָה,

מִי כָמֶכָה נֹאדָר בְּקִדְשׁ, נוֹרָא תְהִלּוֹת עֲשֵׂה פְּלֵא:
 מִלְכוּתְךָ רָאוּ בְּנֵיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מִשָּׁה,
 זֶה אֵלֵי עָנוּ, וְאָמְרוּ:

שם

יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֹאמְרוּ: כִּי פָדָה יְהוָה אֶת יַעֲקֹב, וּגְאָלוֹ מִיַּד חֲזָק
 יְרֵמִיָּה לֹא מִמְּנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גֹּאֲלֵי יִשְׂרָאֵל.

ברכת "השכיבנו", הברכה השנייה שלאחר קריאת שמע
 הַשְּׁכִיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ
 מִלְּכָנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ
 סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ, וְתִקְנֵנוּ בְּעֶצֶה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ,
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ. וְהִגֵּן בְּעַדְנוּ,
 וְהִסַּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דָּבָר וְחָרָב וְרַעַב וְיָגוֹן, וְהִסַּר

בְּעֶבְרָתוֹ - בכעסו. גְּזְרֵי - קרעי. נֹאדָר בְּקִדְשׁ - אדיר בקדושה. נוֹרָא
 תְהִלּוֹת - נעלה על כל תהילה.

שָׁטָן מִלְפָּנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וּבָצַל כְּנַפְיָךְ תַּסְתִּירֵנוּ.
 כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילָנוּ אַתָּה, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן
 וְרַחוּם אַתָּה. וּשְׁמֹר צְאֲתָנוּ וּבֹאֲנוּ לְחַיִּים
 וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד.

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
 וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
 וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא.
 יְתְבָרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
 וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא

לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָּא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

צריך להסמיק 'גאולה' לתפילה, ולכן מתחילים מיד בתפילת שמונה עשרה.
 פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום, ומצמידים את
 הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות או מסתכלים רק
 בסידור. מרכיזים את כל כח הכוונה בעת התפילה. אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק
 אף לא לדבר שבקדושה.

ב"כרוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הכרכיים במילה
 "כרוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

שָׁטָן - מפריע.

שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא -
 במהרה. לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלָא - למעלה. דְאַמִּירָן - האמורות.

תפילת שמונה עשרה

תהלים נא

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
 הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים,
 וְקוֹנֵה הַכֶּל, וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
 בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "זכרנו" (ואם שכח אינו חוזר):

זְכַרְנוּ לְחַיִּים מְלֶךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים, וְנִכְתַּבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַן
 אֱלֹהִים חַיִּים.

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְגַן
 אַבְרָהָם.

ב. גבורות

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם, אֲדַנִּי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
 רַב לְהוֹשִׁיעַ,

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח"
 מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש
 הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר
 "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני
 סיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בחורף

בקיץ

מוריד הטל, | משיב הרוח ומוריד הגשם,
 מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים,

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגִּבּוֹר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשתנו.
 וְקוֹנֵה - ובורא. עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמַגֵּן -
 מפני פגע שלא יבוא.

רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע. מְשִׁיב הַרוּחַ - עושה שתהא רוח נושבת.

סוּמְךָ נוֹפְלִים, וְרוּפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים,
וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרָי. מִי כְמוֹךָ בְּעַל גְּבוּרוֹת
וּמִי דוֹמָה לְךָ, מְלֹךְ מִמִּית וּמַחְיָה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "מי כמוך" (ואם שכח אינו חוזר):

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחֵמְךָ זוֹכֵר יְצוּרֵי לְחַיִּים בְּרַחֲמִים.

וְנֹאמֵן אֶתְּךָ לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מַחְיֵה הַמֵּתִים.

ג. קדושת השם

אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם
יְהִלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מְלֹךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה.

בעשרת ימי תשובה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּלֹךְ הַקְּדוֹשׁ.

ואם טעה וסיים 'האל הקדוש' חוזר לראש

התפילה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,

הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

ד. דעת

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לְאֲנוֹשׁ בִּינָה.

במוצאי שבת ויום טוב מוסיפים:

אַתָּה חוֹנְנֵתָנוּ לְמַדְע תּוֹרָתְךָ, וּתְלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת חֻקֵי רְצוֹנְךָ,
וּתְבַדֵּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין
יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. אֲבִינוּ
מְלַכְנוּ הַחַל עָלֵינוּ הַיָּמִים הַבָּאִים לְקַרְאֵתָנוּ לְשָׁלוֹם חֲשׂוּכִים
מִכָּל חַטָּא, וּמִגְּנָקִים מִכָּל עוֹן, וּמִדְּבָקִים בְּיִרְאַתְךָ.

וממשיך 'חַנּוּנוּ מֵאַתָּךְ' בראש העמוד הבא.

אם שכח 'אתה חוננתנו' משלים אותו בברכת 'שומע תפילה' לפני 'כי אתה'.

אם שכח גם שם - אינו חוזר.

אֲמוּנָתוֹ - הבטחתו. לִישְׁנֵי עֶפְרָי - לשוכני עפר. בְּעַל גְּבוּרוֹת - (הגבורות)
שנאמרו לעיל: מחיה מתים, משיב הרוח, מכלכל חיים וכו'.
וְקְדוּשֵׁים - מלאכי הקודש (וגם ישראל המקדשים את שמך).

חָנַנּוּ מֵאֲתָךְ חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
חֹנֵן הַדַּעַת.

ה. תשובה

הַשִּׁיבֵנו אָבִינוּ לְתוֹרָתְךָ, וְקַרְבֵנו מִלְכָנוּ לְעִבּוֹדְתְךָ,
וְהַחֲזִירֵנוּ בְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, הַרוֹצֵה בְתִשׁוּבָה.

ו. סליחה

סָלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ מִלְכָנוּ כִּי
פָשַׁעְנוּ, כִּי אֵל טוֹב וְסָלַח אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
חֹנֵן הַמְרַבֵּה לְסִלַּח.

ז. גאולה

רְאֵה נָא בְעֵינֵינוּ, וְרִיבֵה רִיבֵנוּ, וּגְאֹלֵנוּ גְאֹלָה
שְׁלֵמָה מִהֲרָה לְמַעַן שְׂמֹךְ, כִּי אֵל גּוֹאֵל חֲזִק אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל.

ח. רפואה

רְפָאֵנוּ יְהוָה וְנִרְפָא, הוֹשִׁיעֵנוּ וְנוֹשְׁעָה, כִּי
תִהְיֶה לָנוּ אַתָּה, וְהַעֲלֵה אֲרוּכָה וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה
לְכָל מַכּוֹתֵינוּ,

הוספה למתפלל במיוחד על חולה מסוים:

יְהִי רַצוֹן מִלְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּשַׁלַּח מִהֲרָה רַפּוּאָה
שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרַפּוּאָת הַגּוּף,
לְחֹלָה (פלוגי בן פלוגית) | לְחֹלָה (פלוגית בת פלוגית)
בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

חונן – נותן מתנת חיים.

בעינינו – בעוני שלנו.

תהלתנו אתה – אנחנו מתהללים ומתפארים בישועתך. ארוכה – רפואה.

כִּי אֵל מֶלֶךְ רֹפֵא נֹאמָן וְרַחֲמָן אֲתָה. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה, רֹפֵא חֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

ט. ברכת השנים

מתחילים לשאול "טל ומטר" בא"י בו' במרחשון ושואלים עד היום הראשון של פסח. טעה ולא אמר "טל ומטר", אם לא סיים עדיין את הברכה יאמר "ותן טל ומטר" במקום שנוצר, ואם סיים את הברכה יאמר בברכה "שמע קולנו" אחרי המלים "ושמע תפלתנו": "ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה", וימשיך "כי אתה שומע". נזכר אחר שהתחיל "רצה", חוזר ל"ברכת השנים". ואם גמר תפילתו, חוזר לראש התפילה.

אם טעה בקיץ ואמר "טל ומטר" חוזר ל"ברכת השנים". ואם גמר תפילתו, חוזר לראש התפילה.

בְּרֹךְ עֲלֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת
 כָּל מֵינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה,

בחורף

בקיץ

וְתֵן טַל וּמָטָר לְבִרְכָה

וְתֵן בְּרָכָה

עַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְשִׁבְעֵנוּ מְטוֹבָה, וּבְרֹךְ שְׁנַתְנוּ
 כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבִרְכָה, כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֲתָה
 וּמְבָרֵךְ הַשָּׁנִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים.

י. קיבוץ גלויות

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל לְחֵרוּתְנוּ, וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ
 גְּלוּיֹתֵינוּ, וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מִהֲרָה מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
 הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַבֵּץ נִדְחֵי
 עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

יא. השבת המשפט

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרָאשׁוּנָה וְיִוַעֲצֵנוּ כְּבִתְחִלָּה
 וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה, וּמְלֹךְ עֲלֵינוּ מִהֲרָה אֲתָה
 יְהוָה לְבִדְדֶךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט.

בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל – שופר של משיח: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול" (ישעיה כז).
 וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה – (בזמן ששורר משפט צדק סרים יגון ואנחה).

בעשרת ימי תשובה:
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמֶּלֶךְ הַמְשַׁפֵּט.
 אם טעה ואמר בעשיית "מלך אוהב צדקה
 ומשפט", אינו חוזר.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה
 וּמְשַׁפֵּט.

יב. ברכת המינים

וְלַמְּלַשְׁיָנִים אֵל תִּהְיֶה תְקוּהָה, וְכָל הַמִּינִים
 כָּרְגַע יֵאבְדוּ, וְכָל אוֹיְבֵי עַמְּךָ מִהֲרָה יִכָּרְתוּ,
 וְהַזְדִּים מִהֲרָה תִּעְקַר וּתִשְׁבַּר וּתִמָּגַר, וּתְכַלֵּם
 וּתִשְׁפִּילֵם וּתְכַנְיַעֵם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנְיַע זָדִים.

יג. על הצדיקים

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים, וְעַל זְקֵנֵי שְׂאֵרֵי
 עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְעַל פְּלִיטַת בֵּית סוּפְרֵיָהֶם,
 וְעַל גְּרֵי הַצֶּדֶק וְעַלֵּינוּ, יִהְיוּ נָא רַחֲמֶיךָ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ, וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ
 בְּאַמֶּת, וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם, וּלְעוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ
 כִּי כָךְ בִּטְחָנוּ וְעַל חֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת נִשְׁעָנוּ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְשַׁעֵן וּמְבַטֵּחַ לְצְדִיקִים.

יד. בניין ירושלים

וּלְירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב, וְתִשְׁכַּן בְּתוֹכָהּ
 כְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ, וּבְנֶה אוֹתָהּ בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ בְּנֵין

וְלַמְּלַשְׁיָנִים - הַנוֹסֵחַ הַמְקוּרִי: וְלַמְשַׁמְדִים, שֶׁהֵם עוֹזְבֵי הַדַּת הַיְהוּדִית.
 הַמִּינִים - כּוֹפְרִים. כָּרְגַע - מִיד. וְהַזְדִּים - הַנוֹסֵחַ הַמְקוּרִי: וּמְלַכּוֹת זָדוֹן,
 אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל. וּתִמָּגַר - תִּאֲבֵד.

וְעַל פְּלִיטַת בֵּית סוּפְרֵיָהֶם - וְעַל שְׂאֵרֵי חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל. יִהְיוּ - יִתְעוֹרְרוּ.

עוֹלָם, וְכִסָּא דְדוּד עֲבָדְךָ מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תְּכִינּוּ.
בְרוּךְ אַתָּה יְהוָה, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם.

טו. משיח בן דוד

אֵת צִמְח דְדוּד עֲבָדְךָ מְהֵרָה תְצַמִּיחַ, וְקַרְנּוֹ תִרְוַח
בִישׁוּעָתְךָ, כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם. בְרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, מְצַמִּיחַ קֶרֶן יִשׁוּעָה.

טז. שומע תפילה

אֲב הֶרְחַמְנָן, שְׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חוּס וְרַחֵם
עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתְנוּ, כִּי אֵל
שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים אַתָּה, וּמְלַפְנֵיךָ מְלַכְנוּ
רִיקָם אֵל תְּשִׁיבֵנוּ, חֲנִינוּ וְעֲנֵנוּ וּשְׁמַע תְּפִלָּתְנוּ.

ניתן להוסיף כאן בקשות פרטיות. יש נוהגים לומר כאן תפילת הדרך בתפילה
הסמוכה לפני הנסיעה (עד 'תחנונונו', עמ' 128).

בזמן עצירת גשמים מוסיפים כאן "ועננו בורא עולם"

וְעֲנֵנוּ בּוֹרָא עוֹלָם בְּמַדַּת הֶרְחַמִּים, בּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְהוֹדִיעַ
גְּדֻלוֹ וְהַדְרַת כְּבוֹדוֹ. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, תֵּן טַל וּמָטָר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה,
וְתִשָּׁבֵעַ אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ מְטוֹבָךְ, וּמֵלֵא יְדִינוּ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ
וּמֵעֶשֶׂר מִתְּנַת יָדְךָ. שְׁמֹר וְהַצַּל שָׁנָה זוֹ מִכָּל דְּבַר רָע וּמִכָּל מִינֵי
מִשְׁחִית וּמִכָּל מִינֵי פְרַעֲנִיּוֹת, וְעֲשֵׂה לָהּ תַקְוָה וְאַחֲרִית שְׁלוֹם.
חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל תְּבוֹאֲתָנוּ וּפְרוֹתֵינוּ, וּבְרַכְנוּ בְּגִשְׁמֵי
בְרָכָה, וְנִזְכֶּה לְחַיִּים וְשִׁבְעַת שְׁלוֹם, כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת. וְהִסֵּר
מִמֶּנּוּ דְבַר וְחָרֵב וְרָעֵב וְחִזָּה רָעָה וְשָׁבִי וּבִזָּה וְיִצָר הָרַע וְחָלָים
רָעִים וְקִשְׁיִים וּמְאַרְעוֹת רָעִים וְקִשְׁיִים. וּגְזוֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת טוֹבוֹת
מְלַפְנֵיךָ, וְיִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ, וְתַתְּנֵהוּ עִם בְּנֵיךָ בְּמַדַּת
הֶרְחַמִּים, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתְנוּ.

וממשיכים: "כי אתה שומע תפלת" (בעמוד הבא).

צִמְח דְדוּד – (כינוי למשיח, על שם הכתוב בירמיה לג: "בימים ההם ובעת ההיא
אצמיח לדוד צמח צדקה"). קֶרֶן – עוז וחזק.

כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

יז. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְךָ יִשְׂרָאֵל וְלַתְּפִלָּתְךָ
שְׁעָה, וְהָשִׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן,
וְתִהְיֶי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

בראש חודש ובחול המועד מוסיפים כאן "יעלה ויבוא"

במועדים אם שכת ולא אמר "יעלה ויבוא", חזור ל"רצה".

ואם נזכר בדיוק כשסיים 'המחזיר שכינתו לציון' אומר 'יעלה ויבוא' שם,
וממשיך 'מודים'. בערבית של ראשי חודשים אם שכת "יעלה ויבוא" אינו חוזר.

יעלה ויבוא

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבֹא וַיִּגְיַע וַיִּרְאֶה
וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר זְכוּרֵנוּ וּפְקֻדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קְדוֹשָׁךְ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה
לְטוֹבָה לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בסוכות

בפסח

בראש חודש

חג הסוכות

חג המצות

ראש החודש

הַזֶּה. זְכָרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדָבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוֹס
וְחֻנָּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מְלֹךְ
חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וממשיכים: "וְתַחֲזִיגָה" (בעמוד הבא).

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנֵה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדָבִיר
- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתות.
וַיִּרְצֶה - ויתקבל ברצון. לְפִלְטָה - להצלה.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, הַמַּחֲזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

יח. הודאה

כורעים ושוחים בתחילת ברכת ההודאה ומזדקפים כאמירת השם, ובסוף הברכה כופפים את הברכיים במילה "ברוך", שוחים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָהּ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֶי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד, צוּר חַיֵּינוּ, מְגִן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה
 הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לָךְ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתְךָ עַל
 חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ, וְעַל נְשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת
 לָךְ, וְעַל נְסִיף שְׂבָכְךָ יוֹם עַמָּנוּ, וְעַל נַפְלְאוֹתֶיךָ
 וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂבָכְךָ עֵת, עָרַב וּבָקֵר וְצִהָרִים. הַטּוֹב
 כִּי לֹא כָלֹךְ רַחֲמֶיךָ, וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חֲסֵדֶיךָ,
 כִּי מֵעוֹלָם קָוִינוּ לָךְ.

בחנוכה ובפורים מוסיפים כאן "ועל הנסים"

שכח לומר "ועל הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של חתימת הברכה, אינו חוזר.

על הנסים

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
 הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעֲשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ
 בְּיָמֵם הֵהָם, בְּזְמַן הַזֶּה.

וְתַחֲזִינָה - וּתְרַאֲנֶנּוּ.

צוּר - חוֹזֵק. מְגִן יִשְׁעֵנוּ - מגן ומושיע לנו. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - המופקדות
 (כפיקודין). עָרַב וּבָקֵר וְצִהָרִים - (מודים אנחנו לך). הַטּוֹב - (אתה הוא הטוב).
 וְעַל הַנְּסִים - (נמשך אל "מודים" שלמעלה). הַפְּרָקָן - הישועה.

וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלְכָּנוּ
תָּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.

בחנוכה

בפורים

בִּימֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן
כִּהֵן גְּדוֹל חֲשֹׁמוֹנָאֵי וּבְנֵיו,
כְּשֶׁעָמְדָה מְלָכוֹת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחַם
תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, רִבֵּתְתָּ אֶת רִיבָם, וְנָתַתָּ
אֶת דִּינָם, נִקְמַתְתָּ אֶת נַקְמָתָם,
מְסֹרֶתָ גְבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוּרִים, וּרְשָׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזוּדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ, וּלְךָ עֲשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל

בִּימֵי מְרֹדְכֵי וְאַסְתֵּר כְּשׁוֹשֵׁן
הַבִּירָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע, בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְג
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
מִנְעֵר וָעַד זָקֵן טֶף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוֹשָׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אָדָר, וּשְׁלָלָם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הִפְרַתָּ
אֶת עֲצָתוֹ, וְקַלְקַלְתָּ אֶת
מַחְשַׁבְתּוֹ, וְהַשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְתִלּוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

אסתר ג

וְקִדּוּשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקוֹן
כִּהְיוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ,
וְטָהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחִצְרוֹת קְדוֹשְׁךָ, וְקִבְּעוּ
שְׁמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל.

וממשיכים "ועל כלם" (בראש העמוד)

וְעַל כָּלֶם – (על כל הטובות והנסים).

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "וכתוב" (ואם שכח, אינו חוזר):

וּכְתַב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סְלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאֵמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ
וְעִזְרָתָנוּ סְלָה, הָאֵל הַטוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַטוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת.

יט. ברכת שלום

שֵׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד
וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ
אֲבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ
נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְצַדִּיקָה וּבִרְכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יְהִי
בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
עֵת וּבְכָל שְׁעָה בְּשְׁלוֹמְךָ.

בעשרת ימי תשובה מוסיפים "בספר חיים" (ואם שכח, אינו חוזר):

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרַכָּה וְשְׁלוֹם, וּפְרִנְסָה טוֹבָה, וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, נִזְכָּר וְנִפְתָּח לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

תהלים יט. יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהַגִּידוּן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי:

סְלָה – לנצח. הַטוֹב שְׁמֶךָ – ששמך טוב.

בְּאוֹר פְּנִיךָ – בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
חֶסֶד – התורה היא תורת חיים והיא מחנכת אותנו לאהבת חסד.

תפילת מר בריה דרבינא

אֱלֹהֵי, נִצֹר לְשׁוֹנֵי מָרְעַ וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי ברכות יז
 נַפְשֵׁי תְדָם, וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תְּהִיָּה. פָּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ,
 וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים וְהַחוֹשְׁבִים עָלַי
 רָעָה, מְהֵרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחְשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׂמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 תְּהַלִּים ס קְדֻשָּׁתְךָ. לְמַעַן יִחְלְצוּן יְדִידֶיךָ הַוְשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי:
 יְהִי לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוּה צוּרִי וְגֹאֲלִי: שם יט

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחורנית ומחוזה קידה לשמאל, לימין ולאמצע ומזדקף, ושוהה מעט לפני שחוזר למקומו. בתפילה בציבור חוזר למקומו כשהש"ץ מתחיל קדיש.

בעשרת ימי תשובה:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאֲמָרוּ אִמְּךָ.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבְנֶנָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אבות פרק ה
 בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ. וְשֵׁם נַעֲבֹדְךָ בִּירְאָה כִּימֵי עוֹלָם
 וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנֵיֹת. וְעֲרֹבָה לַיהוּה מְנַחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם מלאכי ג
 וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנֵיֹת:

הש"ץ אומר קדיש שלם (עמ' 213). במוצאי שבת - ראה בעמ' הבא.

במוצאי שבת אומר שליח ציבור אחר תפילת עמידה חצי קדיש, ואחר כך אומרים "ויהי נועם", "ואתה קדוש"; כשחל יום טוב באותו השבוע, אין אומרים "ויהי נועם" "ואתה קדוש", ושליח ציבור אומר מיד קדיש שלם (עמ' 213).

נִצֹר - שְׁמוֹר. מָרְעַ - מִלְּדַבֵּר רַע. תְּדָם - תִּשְׁתַּוֵּק (ולא תענה). כַּעֲפָר - (שהכל דורכים עליו, ואינו נעלב). עֲשֵׂה - (את בקשתי). לְמַעַן יְמִינֶךָ - (ימין ה' הרוממה). יִחְלְצוּן - יִנְצֵלוּ. יְדִידֶיךָ - יִשְׂרָאֵל. וְהִגִּיוֹן לְבִי - מחשבות לבי. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ - שְׁנֵהִיָּה עוֹסְקִים בְּתוֹרָה.

למוצאי שבת

חצי קדיש

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמָהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיִמִּיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהִי שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
וַתְּבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמָהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וַשִּׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרֵן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

וַיְהִי נַעַם אֲדָנֵי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ: תהלים צ

יֵשֵׁב בְּסִטְרָא עָלְיוֹן, בְּצַל שְׁדֵי יִתְלוּנָן: אִמְרָ לִיהוּוָה
מַחְסֵי וּמַצּוּדָתִי, אֱלֹהֵי אַבְטַח בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילְךָ
מִפַּח יָקוּשׁ, מִדְּבַר הַיּוֹת: בְּאַבְרָתוֹ יִסְךְ לָךְ וְתַחַת
כְּנָפָיו תִּחְסֶה, צְנָה וְסַחְרָה אֲמָתוֹ: לֹא תִירָא מִפַּחַד
לִילָהּ, מִחַץ יַעוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאֶפֶל יִהְלֶךְ, מִקְטָב
יִשׁוּד צְהָרִים: יַפֵּל מִצְדָּךְ אֶלְךָ וּרְבֵבָה מִיַּמִּינְךָ, אֶלְיָךְ שם צא

שְׁמָהּ רַבָּא - שְׁמוּ הַגְדוֹל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרַצוּנוֹ. פְּרָקְנָהּ - יְשׁוּעָתוֹ. בְּעֶגְלָא -
בַּמַּהְרָה. לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא - לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלְא - לַמַּעְלָה. דְאִמְרֵן - הַאֲמֹרוֹת.
צְלוּתְהוֹן - תְּפִלָּתְכֶם. וּבְעוֹתְהוֹן - וּתְחִינָתְכֶם. קָדָם - לִפְנֵי. אַבּוּהוֹן דִּי
בְשָׂמַיָּא - אֲבֵיהֶם שֶׁבַשְׁמַיִם.

נַעַם - הַשְּׁפַעַת טוֹבוֹ. כּוֹנְנָה - חִזְק, הַצְלָחָה. יִתְלוּנָן - יִתְגוֹרֵר. מַצּוּדָתִי -
מַגִּינִי. יָקוּשׁ - טְמוֹן כְּמוֹקֵשׁ. הַיּוֹת - אֲסוּנוֹת. בְּאַבְרָתוֹ - בְּכַנְפוֹ. יִסְךְ -
יִסְכּוּךְ. צְנָה וְסַחְרָה - מִיַּנִּי מִגֵּן. אֲמָתוֹ - חֲסֵדוֹ. מִקְטָב - מִדְּבַר, מִמּוֹת.

לא יגש: רק בעיניך תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יהוה מחסי, עליון שמת מעונך: לא תאנה אליך רעה, ונגע לא יקרב באהלה: כי מלאכיו יצוה לך, לשמרך בכל דרכיך: על כפים ישאונוך, פן תגורך באבן רגלך: על שחל ופתן תדרך, תרמס כפיר ותנין: כי בי חשק ואפלקטהו, אשגבהו כי ידע שמי: יקראני ואענהו, עמו אנכי בצרה, אחלצהו ואכבדהו: אך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי: אך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי:

ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל:
 וקרא זה אל זה, ואמר:

תהלים כב

ישעיהו ו

קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות,
 מלא כל הארץ כבודו:

ומקבלין דין מן דין, ואמרין: קדיש בשמי מרומא
 עלאה בית שכינתה, קדיש על ארעא עובד גבורתה,
 קדיש לעלם ולעלמי עלמא, יהוה צבאות, מליא
 כל ארעא זיו יקרה.

תרגום יונתן שם

ישוד - ישוד, ישמיד. ושלמת - ועונש. מעונך - מחסך.

יושב תהלות ישראל - יושב ומצפה לתפילות ישראל. ומקבלין דין מן דין - ונוטלים רשות מזה מזה. קדיש בשמי מרומא עלאה - קדוש בשמי מרום העליונים. בית שכינתה - מקום שכינתו. קדיש על ארעא עובד גבורתה - קדוש על הארץ שהיא מעשה גבורתו. קדיש לעלם ולעלמי עלמא - קדוש הוא לעד ולעולמי עולמים. מליא כל ארעא - (זה התרגום של מלוא כל הארץ). יקרה - כבודו.

יחזקאל ג וַתִּשְׁאַנֵי רוּחַ, וְאַשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רֵעַשׁ גְּדוֹל:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:

תרגום יונתן שם וּנְטַלְתַּנִּי רוּחָא, וּשְׁמַעִית בְּתַרִי קָל זִיעַ סְגִיא
דְּמִשְׁבְּחִין וְאַמְרִין: בְּרִיךְ יְקָרָא דִיהוּה מֵאַתְר בֵּית
שְׁכִינְתָהּ.

שמות טו יהוה ימלך לעלם ועד: יהוה מלכותה קאם לעלם
תרגום אונקלוס שם ולעלמי עלמיא.

יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו, שמרה לקט פסוקים
ובקשות זאת לעולם ליצר מחשבות ללב עמך, והכן ללבם
אליך: והוא רחום יכפר עון ולא ישחית, והרבה להשיב אפו,
ולא יעיר כל חמתו: כי אתה אדני טוב וסלח, ורב חסד
לכל קראיך: צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת: תתן אמת
ליעקב, חסד לאברהם, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם: ברוך אדני יום
יום יעמס לנו, היאל ישועתנו, סלה: יהוה צבאות עמנו,
משגב לנו אלהי יעקב, סלה: יהוה צבאות, אשרי אדם בטח בך:
יהוה הושיעה, המלך יעננו כיום קראנו:

ברוך הוא אלהינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע

קאם - עומד.

שמרה זאת - שמור את הברית הזאת. ליצר מחשבות ללב עמך - להפנות יצריהם ומחשבותיהם אליך. תתן אמת ליעקב - תקיים אמונתך (הבטחתך) לזרע יעקב. חסד לאברהם - חסדך לזרע אברהם. יעמס לנו - ישפיע לנו מישועתו. התועים - עובדי עבודה זרה.

בְּתוֹכֵנוּ. הוּא יִפְתַּח לְפָנֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ, וְיִשֵּׁם בְּלִפְנֵינוּ
אֶהְבְּתוֹ וְיִרְאֶתוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֵנוּ וְלַעֲבֹדוֹ בְּלִבְבֵּנוּ שְׁלֵם,
לְמַעַן לֹא נִיגַע לְרִיק וְלֹא נִלְד לְבִהְלָה.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שְׁנִשְׁמַר חֻקֶיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה
וְנִירָשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לְשָׁנֵי יָמוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחֲיֵי הָעוֹלָם
הַבָּא. לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם, יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם
אוֹדֶךָ: בְּרוּךְ הַגָּבֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה, וְהָיָה יְהוָה
מְבַטְחוֹ: בְּטַחוֹ בִּיהוָה עַד יְעַד, כִּי בָּיָה יְהוָה צוּר
עוֹלָמִים: וְיִבְטְחוּ כָּךְ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ, כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ,
יְהוָה: יְהוָה חֲפֵץ לְמַעַן צְדָקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיִאֲדִיר:

קדיש שלם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וְיִמְלִיךָ מַלְכוּתָהּ וְיִצְמַח פְּרָקְנָה וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהִי שְׁמֶךָ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיִא.
יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֶךָ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

לא ניגע לריק – שכל יגיעתנו לא תהיה לשווא, לחינם. ולא נלד לבהלה –
ותולדותינו לא יכלו באבדון. כי בָּיָה ה' צוּר עוֹלָמִים – כי בה' תמצאו מחסה
עד עולם. יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ – היודעים ומכירים את גדולתך. ה' חֲפֵץ לְמַעַן צְדָקוֹ
– ה' רוצה לזכות את ישראל, לכן הירבה להם תורה ללמוד ומצוות לקיים.
שְׁמֶךָ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעַגְלָא –
במהרה. לְעָלְמֵי וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיִא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – של הקדוש ברוך הוא.

בעשרת ימי תשובה: | **לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא**
לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא
 וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָּא וְנַחֲמָתָּא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)
 תַּתְּקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קָדָם אָבוּהוֹן
 דִּי בְשִׁמְיָא, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)
 יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | **עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,**
עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
 הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

יש נוהגים לומר במועדים מזמור אחר:
 בחוה"מ פסח - קיד. בחוה"מ סוכות - קכב. בחנוכה - ל. בפורים - כב.
 תהלים קכא שיר למעלות, אָשָׁא עֵינֵי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יבֵּא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם
 יהוה עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְץ: אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ, אֵל יְנוּם שְׁמֶרְךָ: הִנֵּה
 לֹא יְנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יהוה שְׁמֶרְךָ, יהוה צִלְּךָ עַל יַד
 יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכְפֶּה, וַיְרַח בְּלִילָה: יהוה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רַע
 יִשְׁמַר אֶת נַפְשֶׁךָ: יהוה יִשְׁמַר צַאֲתֶךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

האבלים אומרים קדיש:
 יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
 וְיִמְלִיךָ מְלַכּוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרֻקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיִוְמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
 וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)
 גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא.
 יְתַבְּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
 וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

לְעֵלָא - למעלה. דְאַמִּירָן - האמורות.
 צְלוֹתְהוֹן - תפילתם. וּבְעוֹתְהוֹן - ותחינתם. קָדָם - לפני. אָבוּהוֹן דִּי
 בְשִׁמְיָא - אביהם שבשמים. שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְרַעוּתָהּ - כרצונה.
 פְּרֻקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא - במהרה. לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא - לעולם
 ולעולמי עולמים. דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - של הקדוש ברוך הוא.

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | בעשרת ימי תשובה:
לְעֵלָא לְעֵלָא מִכָּל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָּא וְנַחֲמָתָּא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בעשרת ימי תשובה:
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

נוהגים שהאומר קדיש מוסיף: בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבָרָךְ.
והקהל עונה: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.
וחוזר ואומר: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ממצאי יום טוב הראשון של פסח עד ערב שבועות סופרים כאן ספירת העומר
(להלן עמ' 218).

עָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית, שְׁלֵא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ
כְּמִשְׁפַּחוֹת הָאֲדָמָה, שְׁלֵא שָׁם חִלְקֵנוּ כְּהֵם וְגוֹרְלָנוּ
כְּכָל הַמוֹנֵם, שְׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֵבֶל וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים
אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ, וְאַנְחָנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים
וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֶרֶץ, וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ
בְּשָׁמַיִם מְעַל, וְשֹׁכֵנֵת עֵזוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא

לְעֵלָא – למעלה. דְאַמִּירָן – האמורות.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא – יהי שלום רב מן השמים.

לְתַת גְּדֻלָּה – לספר גדולתו. לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית – ליוצר (מעשי) בראשית.

כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת – (שאינן להם תורה ומצוות). וְאַנְחָנוּ – אבל אנחנו. נוֹטֵה –

מותח, בורא. וְיוֹסֵד – (בורא). יְקָרוֹ – כבודו.

אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד, אָמֶת מְלַכְנוּ, אָפֶס זוּלָתוּ, כְּכַתוּב
 בְּתוֹרָתוֹ: וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל לְבַבְךָ, כִּי יְהוָה
 הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת,
 אֵין עוֹד:

וְעַל כֵּן נִקְנֶה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֲרַת עֲזָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים
 כְּרוֹת יִכְרְתוּן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכַל
 בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בַשֶּׁמֶךְ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי
 אָרֶץ, יִפְירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבֵל כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל
 בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ
 וַיִּפְלוּ, וְלִכְבוֹד שְׁמֶךָ יִקָּר יִתְנוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּלֶם אֶת
 עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד.
 כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֹךְ הִיא, וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד,
 כְּכַתוּב בְּתוֹרָתְךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר:
 וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
 יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

יש נוהגים לומר אחרי "עלינו" פסוקים אלה:

אֶל תִּירָא מִפְּחַד פְּתָאִם וּמִשְׂאֵת רִשְׁעִים כִּי תְּבֹא: משלי ג
 עֲצוּ עֲצָה וְתִפְרֹ, דְּבָרוּ דְּבָר וְלֹא יָקוּם, כִּי עֲמַנּוּ אֶל: ישעיה ח
 וְעַד זְקֵנָה אָנִי הוּא, וְעַד שִׁיבָה אָנִי אֶסְבֵּל, אָנִי עָשִׂיתִי וְאָנִי אֶשָּׂא וְאָנִי
 אֶסְבֵּל וְאֶמְלֹט:

אָפֶס זוּלָתוּ - אין עוד מלבדו.

גְּלוּלִים - אלילים. לְהַפְנוֹת - להטות לבם. וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ - כל הגויים יכירו כי ה' הוא המלך על כל הארץ. וְשִׁמוֹ אֶחָד - (לא
 יכירו שם אלהים אחרים).

וּמִשְׂאֵת רִשְׁעִים - ומאסון הבא מרשעים. וְעַד זְקֵנָה - ועד זקנתכם. אָנִי הוּא
 - (ששומר עליכם). אָנִי עָשִׂיתִי - (בעבר). וְאָנִי אֶשָּׂא וְאָנִי אֶסְבֵּל - (בעתיד).
 וְאֶמְלֹט - (אציל אתכם מיד אויביכם).

בבית האבל מוסיפים מזמור מט וביום שאין אומרים בו תחנון
מזמור טז (עמ' 116)

האבלים אומרים קדיש:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרֻקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחֵיכוֹן
וּבְיִמְיֵכוֹן וּבְחַיֵּי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמָיָא.
יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | לְעֶלְא לְעֶלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאֶמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

יש נהגים לומר כאן מא' באלול ועד הושענא רבה 'לדוד ה' אורי' (עמ' 190).

במוצאי שבת שחל החל מליל ד' בחודש אומרים כאן קידוש לבנה (להלן עמ' 475). אם לא הספיק יכול לקדש את הלבנה גם ביחידות וגם שלא במוצאי שבת, לא יאוחר מליל י"ד בחודש (לעיתים, ע"פ זמן המולד הקודם, ניתן לקדש את הלבנה גם בליל ט"ו בחודש).

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרֻקְנָהּ – ישועתו. בְּעֶגְלָא –
במהרה. לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמָיָא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֶלְא – למעלה. דְאֶמִּירָן – האמורות. יְהֵא
שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא – יהי שלום רב מן השמים.

סדר ספירת העומר

לרוב הדעות מצות ספירת העומר בזמן הזה היא מדרבנן. יש נוהגים לומר "לשם יחוד" לפני הברכה. מברכים ברכת ספירת העומר וסופרים את ספירת אותו היום בעמידה. אחרי הספירה נוהגים לומר "הרחמן", ויש שמוסיפים "למנצח בנגינות", "אנא כחך", "רבנונו של עולם", וכשמגיעים למילים "מה שפגמתי בספירה" (עמ' 222) מזכירים את הספירה השייכת לאותו לילה. כלל זה נקוט בידך: מספר של שבועות שלמים יתמלא תמיד באותו לילה של השבוע, שבו חל בשנה הזאת הלילה הראשון של פסח – ליל הסדר.

לְשֵׁם יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתִּיהָ, בְּדַחֲלִיזָא וּרְחִימֵנוּ, לְיַחַד שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הַגְּנִי מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְקַיָּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל סְפִירַת הָעֹמֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה: וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּחְרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאְכֶם אֶת עֹמֵר הַתְּנוּפֵה שִׁבְעַת שַׁבְּתוֹת תְּמִימוֹת תְּהִינָה, עַד מִמִּחְרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם, וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה תְּדַשָּׁה לַיהוָה: וְיֵהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

ברכת ספירת העומר

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֵר.

כ"ג בניסן / חסד שבגבורה הַיּוֹם שְׁמוֹנֵה יָמִים, שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד וְיוֹם אֶחָד, לְעֹמֵר.	ט"ז בניסן, א' של חוה"מ / חסד שבחסד הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לְעֹמֵר.
כ"ד בניסן / גבורה שבגבורה הַיּוֹם תְּשַׁעָּה יָמִים, שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד וּשְׁנַיִם יָמִים, לְעֹמֵר.	י"ז בניסן, ב' של חוה"מ / גבורה שבחסד הַיּוֹם שְׁנַיִם יָמִים לְעֹמֵר.
כ"ה בניסן / תפארת שבגבורה הַיּוֹם תְּשַׁעָּה יָמִים, שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד וּשְׁנַיִם יָמִים, לְעֹמֵר.	י"ח בניסן ג' של חוה"מ / תפארת שבחסד הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה יָמִים לְעֹמֵר.
כ"ה בניסן / תפארת שבגבורה הַיּוֹם עֶשְׂרֵה יָמִים, שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד וּשְׁלֹשָׁה יָמִים, לְעֹמֵר.	י"ט בניסן ד' של חוה"מ / נצח שבחסד הַיּוֹם אַרְבָּעָה יָמִים לְעֹמֵר.
כ"ו בניסן / נצח שבגבורה הַיּוֹם עֶשְׂרֵה יָמִים, שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד וּשְׁלֹשָׁה יָמִים, לְעֹמֵר.	כ' בניסן ה' של חוה"מ / הוד שבחסד הַיּוֹם חֲמִשָּׁה יָמִים לְעֹמֵר.
כ"ז בניסן / נצח שבגבורה הַיּוֹם אֶחָד עֶשְׂרֵה יוֹם, שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד וְאַרְבָּעָה יָמִים, לְעֹמֵר.	כ"א בניסן שביעי של פסח / יסוד שבחסד הַיּוֹם שֵׁשָׁה יָמִים לְעֹמֵר.
כ"ח בניסן / מלכות שבחסד הַיּוֹם שְׁבַעָּה יָמִים שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד לְעֹמֵר.	כ"ב בניסן מוצאי יום טוב / מלכות שבחסד הַיּוֹם שְׁבַעָּה יָמִים שֶׁהֵם שְׁבוּעַת אֶחָד לְעֹמֵר.

ה' באייר / יסוד שבתפארת
היום עֲשָׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְשֵׁשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

ו' באייר / מלכות שבתפארת
היום אֶחָד וְעֶשְׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁה שָׁבוּעוֹת לְעֹמֵר.

ז' באייר / חסד שבנצח
היום שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וְיוֹם אֶחָד, לְעֹמֵר.

ח' באייר / גבורה שבנצח
היום שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וְשְׁנֵי יָמִים, לְעֹמֵר.

ט' באייר / תפארת שבנצח
היום אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁלֹשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וְשֵׁשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

י' באייר / נצח שבנצח
היום חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת
וְאַרְבָּעָה יָמִים, לְעֹמֵר.

יא' באייר / הוד שבנצח
היום שֵׁשֶׁה וְעֶשְׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת
וְחֲמִשָּׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

יב' באייר / יסוד שבנצח
היום שִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יום,
שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת
וְשֵׁשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ז בניסן / הוד שבגבורה
היום שְׁנַיִם עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד
וְחֲמִשָּׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ח בניסן / יסוד שבגבורה
היום שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד
וְשֵׁשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ט בניסן / מלכות שבגבורה
היום אַרְבָּעָה עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת לְעֹמֵר.

ל' בניסן, א' דראש חודש / חסד שבתפארת
היום חֲמִשָּׁה עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְיוֹם אֶחָד, לְעֹמֵר.

א' באייר, ב' דראש חודש / גבורה שבתפארת
היום שֵׁשֶׁה עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְשְׁנֵי יָמִים, לְעֹמֵר.

ב' באייר / תפארת שבתפארת
היום שִׁבְעָה עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְשֵׁשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

ג' באייר / נצח שבתפארת
היום שְׁמוֹנֶה עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְאַרְבָּעָה יָמִים, לְעֹמֵר.

ד' באייר / הוד שבתפארת
היום תְּשַׁעָה עָשָׂר יום,
שֶׁהֵם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת
וְחֲמִשָּׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"א באייר / חסד שביסוד
הַיּוֹם שְׁשֶׁה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וַיּוֹם אֶחָד, לְעֹמֵר.

כ"ב באייר / גבורה שביסוד
הַיּוֹם שְׁבַעַה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וּשְׁנַיִ יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ג באייר / תפארת שביסוד
הַיּוֹם שְׁמוֹנֶה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וּשְׁלֹשָׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ד באייר / נצח שביסוד
הַיּוֹם תְּשַׁעַה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וְאַרְבָּעָה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ה באייר / הוד שביסוד
הַיּוֹם אַרְבָּעִים יוֹם,
שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וְחֲמֵשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ו באייר / יסוד שביסוד
הַיּוֹם אֶחָד וְאַרְבָּעִים יוֹם,
שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וּשְׁשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ"ז באייר / מלכות שביסוד
הַיּוֹם שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים יוֹם,
שֶׁהֵם שֵׁשֶׁה שָׁבוּעוֹת לְעֹמֵר.
כ"ח באייר, יום ירושלים / חסד שבמלכות
הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים יוֹם,
שֶׁהֵם שֵׁשֶׁה שָׁבוּעוֹת
וַיּוֹם אֶחָד, לְעֹמֵר.

י"ג באייר / מלכות שבנצח
הַיּוֹם שְׁמוֹנֶה וְעֶשְׂרִים יוֹם,
שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת לְעֹמֵר.

י"ד באייר, פסח שני / חסד שבהוד
הַיּוֹם תְּשַׁעַה וְעֶשְׂרִים יוֹם,
שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת
וַיּוֹם אֶחָד, לְעֹמֵר.

ט"ו באייר / גבורה שבהוד
הַיּוֹם שְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת
וּשְׁנַיִ יָמִים, לְעֹמֵר.

ט"ז באייר / תפארת שבהוד
הַיּוֹם אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת
וּשְׁלֹשָׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

י"ז באייר / נצח שבהוד
הַיּוֹם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת
וְאַרְבָּעָה יָמִים, לְעֹמֵר.

י"ח באייר, ל"ג בעומר / הוד שבהוד
הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת
וְחֲמֵשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

י"ט באייר / יסוד שבהוד
הַיּוֹם אַרְבָּעָה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם אַרְבָּעָה שָׁבוּעוֹת
וּשְׁשֶׁה יָמִים, לְעֹמֵר.

כ' באייר / מלכות שבהוד
הַיּוֹם חֲמֵשֶׁה וּשְׁלֹשִׁים יוֹם,
שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה שָׁבוּעוֹת לְעֹמֵר.

<p>ג' בסיון / הוד שבמלכות היום שבעה וארבעים יום, שהם ששה שבועות וחמשה ימים, לעמר.</p>	<p>כ"ט באייר / גבורה שבמלכות היום ארבעה וארבעים יום, שהם ששה שבועות ושני ימים, לעמר.</p>
<p>ד' בסיון / יסוד שבמלכות היום שמונה וארבעים יום, שהם ששה שבועות וששה ימים, לעמר.</p>	<p>א' בסיון, ליל ראש חודש / תפירת שבמלכות היום חמשה וארבעים יום, שהם ששה שבועות ושלשה ימים, לעמר.</p>
<p>ה' בסיון, ערב שבועות / מלכות שבמלכות היום תשעה וארבעים יום, שהם שבעה שבועות לעמר.</p>	<p>ב' בסיון / נצח שבמלכות היום ששה וארבעים יום, שהם ששה שבועות וארבעה ימים, לעמר.</p>

הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה
במהרה בימינו. אמן סלה.

למנצח בנגינת מזמור שיר: אלהים יחננו ויברכנו, יאר
תהלים 108
פניו אתנו, סלה: לדעת בארץ דרבה, בכל גוים ישועתך:
יודוך עמים אלהים, יודוך עמים כלם: ישמחו וירננו
לאמים, כי תשפט עמים מישר, ולאמים בארץ תנחם,
סלה: יודוך עמים אלהים, יודוך עמים כלם: ארץ נתנה
יבולה, יברכנו אלהים אלהינו: יברכנו אלהים, וייראו
אותו כל אפסי ארץ:

אנא, בכח גדלת ימינך, תתיר צרורה.
קבל רנת עמך, שגבנו, טהרנו, נורא.
נא גבור, דורשי יחודך ככבת שמרם.
ברכם, טהרם, רחמי צדקתך תמיד גמלם.
חסין קדוש, ברוב טובך נהל עדתך.
יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך.
שועתנו קבל ושמע צעקתנו, יודע תעלומות.
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

רבונו של עולם, אתה צויתנו על ידי משה עבדך לספר ספירת העמר לטהרנו מקלפותינו ומטמאותינו, כמו שכתבת בתורתך: וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה, עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום, שיטהרו נפשות עמך ישראל מזהמתם. ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שבזכות ספירת העמר שספרתי היום, יתקן מה שפגמתי בספירה (השייכת לאותו הלילה) ואטהר ואתקדש בקדשה של מעלה, ועל ידי זה ישפע שפע רב בכל העולמות לתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם, ולטהרנו ולקדשנו בקדשתך העליונה, אמן סלה:

וממשיכים "עלינו לשבח" (עמ' 215).

סדר קריאת שמע שעל המיטה

עיקרה פרשה ראשונה של קריאת שמע וברכת "המפיל" (עמ' 226).
ונוהגים להוסיף עוד תפילות ופסוקי רחמים.

הריני מוחל לכל מי שהכעיס והקניט אותי, או שחטא כנגדי בין בגופי בין בממוני בין בכבודי בין בכל אשר לי, בין באנס, בין ברצון, בין בשוגג, בין במזיד, בין בדבור בין במעשה, ולא יענש שום אדם בסבתך.

שמע ישראל, יהוה אלהינו, יהוה אחד:

בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ואהבת את יהוה אלהיך, בכל לבבך ובכל נפשך
ובכל מאדך: והיו הדברים האלה, אשר אנכי
מצווך היום, על לבבך: ושוננתם לבניך ודברת
בם, בשבתך בביתך, ובלקחתך בדרך, ובשכבך
ובקומך: וקשרתם לאות על ידך, והיו לטטפת
בין עיניך: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך:

והקניט - והרגיז, והכעיס.

ויהי נעם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ תְהִלִּים צ
 כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

יֵשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיוֹן, בְּצֵל שָׁדַי יִתְלוֹנֵן: אִמֵּר לַיהוָה תְהִלִּים צא
 מִחֲסִי וּמִצֹּדְתִי, אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ: כִּי הוּא יִצְיִלְךָ
 מִפַּח יָקוּשׁ, מִדְּבַר הַוּוֹת: בְּאֲבָרְתוֹ לְסֹף לָךְ וְתַחַת
 כְּנָפָיו תִּחְסֶה, צָנָה וְסַחֲרָה אֲמָתוֹ: לֹא תִירָא
 מִפֶּחַד לְיָלֵה, מִחֶץ יְעוּף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאִפְלֵ
 יְהִלְךָ, מִקְטָב יִשׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל מִצְדָּךְ אֶלְךָ
 וּרְבָבָה מִימִינְךָ, אֶלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט,
 וְשִׁלַּמְתָּ רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יְהוָה מִחֲסִי,
 עֲלִיוֹן שְׁמֹתָ מְעוֹנָךְ: לֹא תִאֲנָה אֶלֶיךָ רָעָה, וְנִגַּע
 לֹא יִקְרַב בְּאֶהְלֶךְ: כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרֶךָ
 בְּכָל דְרָכֶיךָ: עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנֶךָ, פֶּן תִּגַּף בְּאֲבָן
 רִגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ, תִּרְמַס כְּפִיר וְתַנְיִן:
 כִּי בִי חֶשֶׁק וְאִפְלָטָהוּ, אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי יִדַע שְׁמִי:
 יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ, עִמּוֹ אֲנַכִּי בְצָרָה, אֲחַלְצֶהוּ
 וְאֲכַבְדֶּהוּ:

אֲרַךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעָהוּ, וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

אֲרַךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעָהוּ, וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

כוֹנֵנָה - חֲזַק. כּוֹנֵנָהוּ - חֲזַקְהוּ. הַוּוֹת - מְבִיא אֶסוּן. לְסֹף - יִסּוּךְ. צָנָה
 וְסַחֲרָה - מִיָּנִי מִגֵּן. אֲמָתוֹ - חֲסֵדוֹ. מִקְטָב - מִדְּבַר, מִמוֹת. יִשׁוּד - יִשׁוּדוֹ,
 יִשְׁמִיד. וְשִׁלַּמְתָּ - וְעוֹנֵשׁ. מְעוֹנָךְ - מִחֲסִיד. וְאִפְלָטָהוּ - וְאֶצִּילָהוּ. אֲשַׁגְּבֶהוּ -
 אֲחַזְקֶהוּ.

תהלים ג יהוה, מה רבו צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי: רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי
 אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ בֵּאלֹהִים, סְלָה: וְאַתָּה יְהוָה מִגֵּן בְּעַדִּי,
 כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי: קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶקְרָא, וַיַּעֲנֵנִי מִהַר
 קָדְשׁוֹ, סְלָה: אָנֹכִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה, הִקְיִצוּתִי כִּי יְהוָה
 יִסְמְכֵנִי: לֹא אֵירָא מִרְכַּבּוֹת עָם, אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי:
 קוֹמָה יְהוָה, הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי, כִּי הִכִּיתָ אֶת כָּל אִיבֵי לְחֵי, שְׁנֵי
 רְשָׁעִים שִׁבְרָתָ: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ, סְלָה:

הַשְׁפִּיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכֵנוּ לְחַיִּים
 טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמֶךָ, וְתִקַּנְנוּ
 בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִהַרָּה לְמַעַן שְׁמֶךָ. וְהִגֵּן
 בְּעַדְנוּ, וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דָּבָר וְחָרֵב וְרָעַב וְיָגוֹן, וְהִסֵּר
 שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וּבְצַל כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ. כִּי אֵל
 שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילֵנוּ אַתָּה, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.
 וּשְׁמֹר צְאֵתָנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

בְּרוּךְ יְהוָה בַּיּוֹם, בְּרוּךְ יְהוָה בַּלַּיְלָה, בְּרוּךְ יְהוָה בְּשָׁכְבְּנוּ,
 בְּרוּךְ יְהוָה בְּקוּמָנוּ. כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמְּתִים.
 אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נַפֵּשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ: בְּיָדְךָ אֶפְקִיד
 רוּחִי, פְּדִיתָ אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת: אֱלֹהֵינוּ שְׁבִשְׁמַיִם, יַחַד
 שְׁמֶךָ וְקִים מַלְכוּתְךָ תָּמִיד, וּמֶלֶךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

איוב יב
 תהלים לא

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וַיִּשְׂמַח לִבְנוֹ וְתִגַּל נַפְשׁוֹ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאֱמֶת,
 בְּאֹמַר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ. יְהוָה מֶלֶךְ, יְהוָה מֶלֶךְ, יְהוָה
 יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֶךָ הִיא וּלְעוֹלָמֵי עַד
 תִּמְלוֹךְ בְּכַבּוֹד, כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אַתָּה.

הַמְּלֹאךְ הַגָּאֵל אֶתִּי מִכָּל רָע יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים, וַיִּקְרָא בְהֵם
 שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבֹרָהֶם וַיִּצְחָק, וַיִּדְגּוּ לְרֵב בְּקָרֵב הָאָרֶץ:

בראשית מח

שתו - נאספו.

וידגו לרב - וירבו כדגים.

וַיֹּאמֶר: אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, וְהִישָׁר שמות טו
 בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה, וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל חֻקָּיו, כָּל
 הַמְּחֻלָּה אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ, כִּי אֲנִי
 זכריה ג יהוה רַפָּאָךְ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשָּׁטָן, יִגְעַר יְהוָה בָּךְ
 הַשָּׁטָן, וַיִּגְעַר יְהוָה בָּךְ הַבַּחֲר בִּירוּשָׁלַם, הֲלוֹא זֶה אוֹד
 שיר השירים ג מִצַּל מַאֲשׁ: הִנֵּה מִטַּתוֹ שֶׁלְשֹׁלְמָה, שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב
 לָהּ מִגְּבֻרֵי יִשְׂרָאֵל: כָּלֶם אַחֲזִי חָרֵב, מְלֻמְדֵי מְלַחְמָה,
 אִישׁ חִרְבוֹ עַל יָרְכוֹ מִפְּחָד בְּלִילוֹת:

ג' פעמים: יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ במדבר ו
 וַיַּחַנְךָ: יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

ג' פעמים: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: תהלים קכא
 ג' פעמים: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה, קִוִּיתִי יְהוָה לִישׁוּעָתְךָ, בראשית מט
 יְהוָה לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי:

ג' פעמים: בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, מִיְמִינֵי מִיכָאֵל,
 וּמִשְׁמָאלֵי גְּבֻרֵיאֵל, וּמִלְּפָנֵי אוּרִיאֵל, וּמֵאַחֲרֵי רַפָּאֵל,
 וְעַל רֹאשֵׁי שְׁכִינַת אֵל.

שיר המעלות, אֲשֶׁרֵי כָּל יָרֵא יְהוָה הֵהָלֶךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ תהלים קכח
 כַּפְיָךְ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֵיךָ וְטוֹב לְךָ: אֲשַׁתָּךְ כְּגִפֶּן פּוֹרְרֶיהָ
 בְּיָרְפָתִי בֵּיתְךָ, בְּנִיךָ כְּשִׁתִּילֵי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה
 כִּי כֵן יִבְרָךְ גֹּבֵר יָרֵא יְהוָה: יְבָרְכֶךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן, וַיֵּרֵא
 בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וַיֵּרֵא בְּנִים לְבְנֵיךָ, שְׁלוֹם
 עַל יִשְׂרָאֵל:

ג' פעמים: רַגְזוּ וְאֵל תַּחֲטְאוּ, אִמְרוּ בְּלִבְכֶם עַל מִשְׁכַּבְכֶם שם ד
 וְדַמוֹ, סֵלָה:

הַבַּחֲר בִּירוּשָׁלַם – (תואר לה').

רַגְזוּ – פחדו (מפני ה').

פיוט

בְּטָרֶם כָּל יַצִּיר נִבְרָא.	אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ
אֲזִי מֶלֶךְ שָׁמוּ נִקְרָא.	לְעַת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כֹּל
לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא.	וְאַחֲרֵי כָּכֵלּוֹת הַכֹּל
וְהוּא יְהִיָּה בְּתַפְאָרָה.	וְהוּא הִיָּה וְהוּא הוֹה
לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחֲבִירָה.	וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי
וְלוֹ הָעֵז וְהַמְשָׁרָה.	בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית
וְצוּר חֲבֵלִי בְּעַת צָרָה.	וְהוּא אֵלִי וְחֵי גּוֹאֲלִי
מְנַת כּוֹסֵי בְּיוֹם אֶקְרָא.	וְהוּא נְסִי וּמְנוֹס לִי
בְּעַת אִישָׁן וְאַעֲרִירָה.	בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי
יְהוּה לִי וְלֹא אִירָא.	וְעַם רוּחִי גּוֹיֹתִי

ברכת המפיל

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְּפִיל
חֲבֵלֵי שָׁנָה עַל עֵינַי וְתַנּוּמָה עַל עַפְעַפֵּי, וּמֵאִיר
לְאִישׁוֹן בַּת עֵינַי. וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּשַׁכְּבֵנִי לְשָׁלוֹם, וְתַעֲמִידֵנִי
לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, וְאַל יִבְהַלּוּנִי רַעֲיוֹנַי
וְחִלּוּמוֹת רָעִים וְהִרְהוּרִים רָעִים, וְתֵהִי מְטַתִּי
שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וְהָאֵר עֵינַי פֶּן אִישָׁן הַמּוֹת. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמְּאִיר לְעוֹלָם כָּלּוֹ בְּכַבּוֹדוֹ.

נוֹרָא – אחד מתארי הקדוש ברוך הוא. לְהַמְשִׁיל לוֹ – לדמות לו. לְהַחֲבִירָה
– להיות חבר לו, דומה לו. וְהַמְשָׁרָה – הממשלה (השררה).
וְצוּר – מבטחי. חֲבֵלֵי – גורלי. נְסִי – דגלי. וּמְנוֹס לִי – אליו אנוס, אברח.
מְנַת כּוֹסֵי – חלקי. וְעַם רוּחִי גּוֹיֹתִי – עם רוחי גם גופי (מופקד בידך).
חֲבֵלֵי – כְּבֵלֵי. וּמֵאִיר לְאִישׁוֹן – נותן אור לעין לראות. פֶּן אִישָׁן הַמּוֹת – פֶּן
לא אקום מן השינה.

ש ע ר ש ב ת

עירובין
הדלקת הנרות
שיר השירים
סדר מנחה לערב שבת
קבלת שבת
ערבית לשבת
קידוש לליל שבת
זמירות לליל שבת
שחרית לשבת וליום טוב
מוסף לשבת ולשבת ראש חודש
קידוש ליום שבת
זמירות ליום שבת
מנחה לשבת
ברכי נפשי ושיר המעלות
פרקי אבות
זמירות לסעודה שלישית
הבדלה
זמירות למוצאי שבת
פסוקי ברכה ('ויתן לך')

הכנות לשבת

עירוב תחומין

אסור לצאת בשבת ויום טוב מחוץ לעיר יותר מאלפיים אמה (כקילומטר), ואם צריך לצאת עוד, עד אלפיים אמות נוספות, יניח בערב שבת או בערב יום טוב לפני חשיכה עירוב, ויברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת עֶרֶב.**

ויאמר: **בְּעֶרֶב הַזֶּה יְהִי מִתָּר לִי / לְפָלוּנִי, לְבְנֵי מְקוֹם פְּלוּנֵי /
לִילְךָ מִמְּקוֹם זֶה אֶלְפִים אֲמָה לְכָל רוּחַ בְּיוֹם בְּשַׁבַּת /
בְּיוֹם טוֹב / בְּיוֹם הַכְּפוּרִים / הִבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה.**

עירוב חצרות

כדי שאפשר יהיה לטלטל בשבת מבית לבית סמוך, או מהבית החוצה, יש לדאוג שהמקום יהיה מוקף במחיצה כשרה, ובנוסף יש לעשות עירוב חצרות. יִזְכָּה את העירוב על ידי אחר לכל הדיירים ויברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת עֶרֶב.**

ויאמר: **בְּעֶרֶב הַזֶּה יְהִי מִתָּר לָנוּ וּלְכָל בְּנֵי הַחֲצָר לְהוֹצִיא
וּלְהַכְנִיס מִן הַבָּתִּים לְחֲצָר וּמִן הַחֲצָר לְבָתִּים וּמִבֵּית
לְבֵית וּמִגַּג לְגַג בְּשַׁבַּת זֹאת (בְּכָל שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנָה) / בְּיוֹם
הַכְּפוּרִים / הִבָּא (הַבָּאָה, הַבָּאוֹת) עֲלֵינוּ לְטוֹבָה.**

עירוב תבשילין

יום טוב שחל בערב שבת אסור לאפות או לבשל בו לצורך שבת בלי עירוב תבשילין. בערב יו"ט ייקח חלה או מצה, וביצה מבושלת או תבשיל אחר, ויניחם לשבת, ויברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת עֶרֶב.**

ויאמר: **בְּעֶרֶב הַזֶּה יְהִי מִתָּר לָנוּ לְאֹפּוֹת וּלְבִשָּׁל וּלְהַטְמִין
וּלְהַדְלִיק נֵר וְלַעֲשׂוֹת כָּל צְרָכֵינוּ מִיוֹם טוֹב לְשַׁבַּת.**

הדלקת הנרות

כשהחמה בראש האילנות (כפי זמני הדלקת הנרות שבלוחות) מדליקים נר של שבת. נוהגים שאת הנרות מדליקה עקרת הבית, והיא מברכת אחרי ההדלקה: מדליקה, עוצמת עיניה או מכסה אותן בידיה, מברכת, ואחר כך רואה שוב את הנרות. כשמדליקים בערב שבת או יום טוב את הנרות לכבוד היום הבא, מברכים את הברכה המתאימה; ובימים טובים (חוץ משביעי של פסח) מברכים גם "שהחיינו". כשיו"ט לא חל בשבת יש שנוהגים להדליק את הנרות (ע"י העברת אש מנר דולק) לפני קידוש.

בערב שבת

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת.

בערב יום טוב

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל (כשיו"ט
חל בשבת מוסיפים: שַׁבָּת וְשֶׁל) יוֹם טוֹב.

בערב יום הכיפורים

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל (כשיום
כיפור חל בשבת מוסיפים: שַׁבָּת וְשֶׁל) יוֹם הַכִּפּוּרִים.

בערב יום טוב (חוץ משביעי של פסח) ובערב יום הכיפורים מברכים שהחיינו.

ברכת הזמן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ
וְקִיַּמְנוּ, וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

תפילה אחר הדלקת הנרות:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתחונן אותי (ואת אישי ואת בני ואת בנותי ואת אבי ואת אמי ואת חמי ואת חמותי וכו') ואת כל קרובי, ותתן לנו ולכל ישראל חיים טובים וארפים, ותזכרנו בזכרון טובה וברכה, ותפקדנו בפקדת ישועה ורחמים, ותברכנו ברכות גדולות, ותשלם בתינו, ותשכן שכנינו ביינינו. וזכני לגדל בנים ובני בנים חכמים ונבונים, אוהבי יהוה, יראי אלהים, אנשי אמת, זרע קדש, ביהוה דבקים, ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא. אָנָּא שְׁמַע אֶת תַּחֲנֻנִי בְּעֵת הַזֹּאת בְּזִכּוֹת שְׁרָה וּרְבֵקָה וְרַחֵל וְלֵאָה אֲמוֹתַי, וְהֵאָר נַרְנוּ שְׁלֵא יִכְבֶּה לְעוֹלָם וְעַד, וְהֵאָר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה. אָמֵן.

שיר השירים

שיר השירים אשר לשלמה: ישקנני מנשיקות פיהו כִּי-טוֹבִים דְּדִיךְ מִיַּיִן: לְרִיחַ שְׁמֵנֶיךָ טוֹבִים שְׁמֵן תּוֹרֵךְ שְׁמֵךְ עַל-כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבּוּךָ: מִשְׁכַּנִּי אֲחִירֶיךָ נְרוּצָה הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ נִזְפִּירָה דְּדִיךְ מִיַּיִן מִישָׁרִים אֶהְבּוּךָ: שְׁחוּרָה אָנִי וְנֹאזָה בָּנוֹת יְרוּשָׁלַם כְּאֶהְלִי קָדָר כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה: אֶל-תְּרֹאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֲרֹת שְׁשׂוּפֹתַי הַשֶּׁמֶשׁ בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ-בִי שְׁמַנִּי נִטְרָה אֶת-הַכְּרָמִים כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי: הַגִּידָה לִי שְׂאֵהְבָה נִפְשִׁי אִיכָה תִרְעָה אִיכָה תִרְפִּיץ בַּצֹּהָרִים שְׁלֵמָה אֵהְיָה כְּעֹטָיָה עַל עֲדְרֵי חֲבָרֶיךָ: אִם-לֹא תִדְעִי לָךְ הִפָּה בְּנֹשִׁים צְאִי-לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן וְרַעֲלִי אֶת-גְּדִיתֶיךָ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרְעִים: לְחֹסְתִי בְּרֹכְבֵי פָרְעָה דְּמִיתֶיךָ רַעֲיָתִי: נֶאֱוֹן לְחִינֶיךָ בַּתָּרִים צְנֹאֲרֶךָ בַּחֲרוּזִים: תּוֹרִי זֶהָב נִעֲשֶׂה-לָךְ עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף: עַד-שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבוֹ נִרְדֵּי נִתַן רִיחוֹ: צְרוּר הַמֶּר | דוֹדִל לִי בֵּין שְׂדֵי יְלִינִ: אֲשַׁכַּל הַכֶּפֶר | דוֹדִל לִי בְּכִרְמֵי עֵין גְּדִי: הַנֶּהָר יִפָּה רַעֲיָתִי הַנֶּהָר יִפָּה עֵינֶיךָ

יונִים: הַנֶּף יִפֶּה דוּדִי אֶף נָעִים אֶף-עַרְשֵׁנוּ רַעֲנָנָה: קְרוֹת
 בְּתִינּוּ אַרְזִים (רחיטנו) [רהיטנו] בְּרוֹתִים: אָנִי חֲבַצְלַת
 הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַּת הַעֲמָקִים: כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹתִים כֵּן
 רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת: כְּתַפּוּחַ בְּעֲצֵי הַלְעָר כֵּן דוּדִי בֵּין
 הַבְּנִים בְּצִלוֹ חֲמֹדָי וַיִּשְׁבְּתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֹכִי: הִבִּיאֲנִי
 אֶל-בֵּית הַיַּיִן וְדָגְלוּ עָלַי אֲהַבָּה: סִמְכֹנִי בְּאֲשִׁישׁוֹת
 רְפָדוּנִי בַתְּפוּחִים כִּי-חֹלֶת אֲהַבָּה אֲנִי: שָׁמַאלוּ תַחַת
 לְרַאשֵׁי וַיִּמְיֵנוּ תַחֲבַקְנִי: הַשִּׁבְעָתִי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם
 בְּצַבָּאוֹת אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה אִם-תָּעִירוּ | וְאִם-תָּעוּרְרוּ
 אֶת-הָאֲהַבָּה עַד שֶׁתַּחֲפֹץ: קוֹל דוּדִי הִנְהִיזָה בְּאֵ
 מְדַלֵּג עַל-הַהָרִים מְקַפֵּץ עַל-הַגְּבָעוֹת: דוֹמָה דוּדִי לְצִבִּי
 אוֹ לְעַפְר הָאֵילִים הִנְהִיזָה עוֹמֵד אַחַר כְּתִלְנוּ מִשְׁגִּיחַ מִן-
 הַחִלְנוֹת מְצִיץ מִן-הַחֲרָפִים: עֲנָה דוּדִי וְאָמַר לִי קוֹמִי לָךְ
 רַעֲיָתִי יִפְתִּי וּלְכִי-לָךְ: כִּי-הִנְּהַ הַסֶּתֶר עֹבֵר הַגֶּשֶׁם חֲלָף
 הַלָּךְ לוֹ: הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאַרְץ עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר
 נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ: הַתְּאֵנָה חֲנֻטָּה פְּגִיָּה וְהַגְּפָנִים | סִמְדָר
 נִתְּנוּ רֵיחַ קוֹמִי (לכִי) [לָךְ] רַעֲיָתִי יִפְתִּי וּלְכִי-לָךְ: יוֹנְתִי
 בַּחֲגוּי הַסֹּלַע בְּסֶתֶר הַמְּדַרְגָּה הִרְאִינִי אֶת-מְרֹאֲיָךְ
 הַשְּׂמִיעַנִי אֶת-קוֹלְךָ כִּי-קוֹלְךָ עָרַב וּמְרֹאֲיָךְ
 נִאוּה: אַחְזוּ-לְנוּ שְׁעָלִים שְׁעָלִים קִטְנִים מִחֲבָלִים
 כְּרָמִים וּכְרָמֵינוּ סִמְדָר: דוּדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הִרְעָה בְּשׁוֹשְׁנִים:
 עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצָּלְלִים סֶבֶדְמָה-לָךְ דוּדִי לְצִבִּי
 אוֹ לְעַפְר הָאֵילִים עַל-הָרִי בְּתָר: עַל-מִשְׁכָּבִי
 בְּלִילוֹת בְּקִשְׁתִּי אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי בַקִּשְׁתִּי וְלֹא
 מְצֹאתִיו: אֲקוֹמָה נָא וְאִסּוּבְכָה בְּעִיר בְּשׁוֹקִים וּבְרַחֲבוֹת
 אֲבַקֶּשֶׁה אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי בַקִּשְׁתִּי וְלֹא מְצֹאתִיו:
 מְצֹאוּנִי הַשְּׂמָרִים הַסְּבָבִים בְּעִיר אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי

רְאִיתָם: כַּמְעַט שֶׁעֲבַרְתִּי מֵהֶם עַד שֶׁמָּצֵאתִי אֶת שְׂאֵהָהּ
 נִפְשֵׁי אַחֲזִיתוּ וְלֹא אֲרַפְּנוּ עַד־שֶׁהִבִּיאֲתוּ אֶל־בַּיִת אִמִּי
 וְאֶל־חֹדֶר הַדֹּרְתִי: הַשִּׁבְעֵתִי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם
 בְּצַבָּאוֹת אוֹ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה אִם־תִּעְרֹוּ וְאִם־תִּעֹרְרוּ
 אֶת־הָאֵהָבָה עַד שֶׁתַּחֲפֹץ: מִי זֹאת עֹלָה מִן־הַמִּדְבָּר
 כְּתִימְרוֹת עֶשֶׂן מְקַטְטֶרֶת מֵר וּלְבוֹנָה מִכָּל אֲבָקֶת רוֹכֵל:
 הִנֵּה מִטְתּוֹ שֶׁלְשֵׁלְמָה שְׁשִׁים גִּבּוֹרִים סָבִיב לָהּ מִגִּבְרֵי
 יִשְׂרָאֵל: כֹּלֶם אַחֲזִי חָרֵב מְלַמְּדֵי מִלְחָמָה אִישׁ חָרְבּוֹ עַל־
 יָרְכוּ מִפְּחַד בְּלִילוֹת: אִפְרַיִן עָשָׂה לֹה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
 מִעֲצֵי הַלְּבָנוֹן: עֲמוּדָיו עָשָׂה כֹּסֶף רְפִידָתוֹ זָהָב מִרְכָּבוֹ
 אֲרָגְמָן תּוֹכּוֹ רְצוּף אֵהָבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַם: צֹאֲנָה וּ
 וְרֹאֲיָנָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה שֶׁעֲטָרָה־לוֹ
 אִמּוֹ בַּיּוֹם חֲתָנָתּוֹ וּבַיּוֹם שֶׁמַּחַת לְבוֹ: הַנֶּפֶךְ יִפֶּה
 רַעֲיִתָהּ הַנֶּפֶךְ יִפֶּה עֵינֶיהָ יוֹנִים מִבְּעַד לְצַמְתָּךְ שֶׁעָרָךְ כְּעֹדֶר
 הַעֲדִים שֶׁגִּלְשׁוּ מִהֵר גֹּלְעַד: שְׁנִיךָ כְּעֹדֶר הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ
 מִן־הַרְחָצָה שְׁכֹלֶם מִתְּאִימוֹת וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם: כְּחוֹט
 הַשָּׁנִי שֶׁפְּתוֹתֶיךָ וּמִדְּבַרְךָ נֶאֱוָה כְּפֹלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ
 מִבְּעַד לְצַמְתָּךְ: כְּמַגְדֵּל דָּוִד צִנְאוֹרְךָ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף
 הַמְּגֹן תְּלוּי עָלָיו כֹּל שְׁלֹטֵי הַגִּבּוֹרִים: שְׁנֵי שְׁדֵיךָ כִּשְׁנֵי
 עֶפְרַיִם תְּאוּמֵי צְבִיָּה הַרוּעִים בְּשׁוֹשְׁנִים: עַד שִׁפּוּחַ
 הַיּוֹם וְנִסּוֹ הַצָּלָלִים אֶלֶךְ לִי אֶל־הַר הַמּוֹר וְאֶל־גִּבְעַת
 הַלְּבוֹנָה: כֶּלֶךְ יִפֶּה רַעֲיִתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ: אֲתִי
 מְלָכְנוֹן כֶּלָּה אֲתִי מְלָכְנוֹן תְּבוֹאֵי תְשׁוּרֵי וּ מְרֹאשׁ אֲמָנָה
 מְרֹאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְּעַנּוֹת אֲרִיּוֹת מִהֶרְרֵי נְמָרִים:
 לְבַבְתָּנִי אֲחֹתִי כִלָּה לְבַבְתָּנִי (בִּאֶחָד) [בְּאַחַת] מֵעֵינֶיךָ
 בְּאַחַד עֲנַק מִצְרוּרֶיךָ: מֵה־יָפוּ דְדִיךָ אֲחֹתִי כִלָּה מֵה־טָבוֹ
 דְדִיךָ מֵיָן וְרִיחַ שְׁמָנֶיךָ מְכֹל־בְּשָׂמִים: נִפְתַּת תִּטְפְּנָה

פרק ד

שפתותיך כלה דבש וחלב תחת לשונך וריח שלמתך
 כריח לבנון: גן | נעול אחתי כלה גל נעול מעין חתום:
 שלחתיך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים:
 גרד | וכרם קנה וקנמון עם כל-עצי לבונה מר ואהלות
 עם כל-ראשי בשמים: מעין גנים באר מים חיים ונזלים
 מן-לבנון: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמיו
 יבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו: באתי לגני אחתי כלה פרק ה
 אריתי מורל עם-בשמי אכלתי יערל עם-דבשי שתיתי
 ייני עם-חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים: אני
 ישנה ולבי ער קול | דודי דופק פתחי-לי אחתי רעיתי
 יונתי תמתי שראשלי נמלא-טל קוצותי רסיסי לילה:
 פשטתי את-כתנתי איככה אלבשנה רחצתי את-רגלי
 איככה אטנפם: דודי שלח ידו מן-החר ומעי המו עלי:
 קמתי אני לפתח לדודי וידי נטפו-מור ואצבעתי מור
 עבר על כפות המנעול: פתחתי אני לדודי ודודי חמק
 עבר נפשי יצאה בדברו בקשתיהו ולא מצאתיהו
 קראתיו ולא ענני: מצאני השמרים הסבכים בעיר הכונו
 פצעוני נשאו את-רדידלי מעלי שמרי החמות: השבעתי
 אתכם בנות ירושלם אם-תמצאו את-דודי מה-תגידו לו
 שחולת אהבה אני: מה-דודך מדוד היפה בנשים מה-
 דודך מדוד שפכה השבעתנו: דודי צח ואדום דגול
 מרבכה: ראשו כתם פז קוצותיו תלתלים שחרות
 כעורב: עיניו כיונים על-אפיקי מים רחצות בחלב
 ישובות על-מלאת: לחיו כערוגת הבשם מגדלות
 מרקחים שפתותיו שושנים נטפות מור עבר: ידיו גלילי
 זהב ממלאים בתרשיש מעיו עשת שן מעלפת ספירים:
 שוקיו עמודי שש מיסדים על-אדני-פז מראהו כלבנון

בְּחֹר כְּאַרְזִים : חֹל מְמַתְקִים וְכֹל מְחַמְדִּים זֶה דוֹדִי וְזֶה
רְעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם :

אָנָּה הֵלֶךְ דוֹדֶךָ הִיפָּה בְּנָשִׁים אָנָּה פָּנָה דוֹדֶךָ וּנְבַקְשָׁנוּ ^{פרק ו}
עִמָּךְ : דוֹדִי יָרַד לִגְנוֹ לְעֲרֵגוֹת הַבֶּשֶׂם לְרַעוֹת בַּגָּנִים וְלִלְקֹט
שׁוֹשְׁנִים : אָנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הֲרַעָה בְּשׁוֹשְׁנִים : יָפָה
אֶת רַעֲיָתִי כְּתַרְצָה נְאוּהָ כִּירוּשָׁלַם אֵימָה כְּנֹדְגָלוֹת : הִסְבִּי
עֵינַיִךְ מִמְּגֵדִי שֶׁהֵם הִרְהִיבֵנִי שֶׁעָרַךְ כְּעֵדֵר הָעֹזִים שֶׁגָּלְשׁוּ
מִן־הַגִּלְעָד : שָׁנִיךְ כְּעֵדֵר הָרַחֲלִים שֶׁעָלוּ מִן־הַרְחֻצָּה
שְׁכֵלֶם מִתְאַיְמוֹת וְשִׁכְלָה אֵין בְּהֵם : כְּפִלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ
מִכְּעַד לְצַמְתָּךְ : שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְשִׁמְנַיִם פִּילִגְשִׁים
וְעֵלְמוֹת אֵין מִסְפָּר : אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא
לְאֵמָה בָּרָה הִיא לְיוֹלְדֹתָהּ רְאוּהָ בְּנוֹת וְיֹאשְׁרוּהָ מְלָכוֹת
וּפִילִגְשִׁים וַיְהִלְלוּהָ : מִי־זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמו־שֹׁחַר
יָפָה כְּלִבְנָה בָּרָה כְּחָמָה אֵימָה כְּנֹדְגָלוֹת : אֶל־גִּנַּת
אָגוֹז יָרַדְתִּי לְרְאוֹת בְּאֵבִי הַנַּחַל לְרְאוֹת הַפְּרֻחָה הַגֹּפֶן
הַנְּצוּ הַרְמַנִים : לֹא יָדַעְתִּי נִפְשִׁי שְׁמַתְנִי מִרְכָּבוֹת עֲמִי

נְדִיב : שׁוֹבֵי שׁוֹבֵל הַשְׁוֹלְמִית שׁוֹבֵי שׁוֹבֵי וְנַחְזֵה־כֶּךָ ^{פרק ז}
מִה־תַּחֲזוּ בַשְׁוֹלְמִית כְּמַחֲלַת הַמַּחְנִים : מִה־יָפוּ פְעָמֶיךָ
בְּנַעֲלִים בַּת־נְדִיב חֲמוּקֵי יִרְכִיךָ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יָדַי
אָמֵן : שָׁרַךְ אֶגֶן הִסְהַר אֶל־יַחֲסֵר הַמְּזוּג בְּטִנְךָ עֲרַמַת חֲטִיִם
סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנִים : שְׁנֵי שְׁדִיךְ כְּשְׁנֵי עֶפְרַיִם תְּאֻמִּי צְבִיָּה :
צְוֹאֲרֶךְ כְּמַגְדֵל הַשֶּׁן עֵינַיִךְ בְּרֻכּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן עַל־שַׁעַר בַּת־
רַבִּים אֶפְרָיִם כְּמַגְדֵל הַלְכָנוֹן צוּפָה פְּגִי דַמְשֵׁק : רֹאשְׁךָ עָלֶיךָ
כְּכַרְמֵל וְדִלַת רֹאשְׁךָ כְּאַרְגָּמָן מֶלֶךְ אֶסּוּר בְּרֹהֲטִים : מִה־
יִפִּית וּמִה־נְעֻמַת אֶהְבֶּה בַת־עֲנוּגִים : זֹאת קוֹמַתְךָ דְּמַתָּה
לְתַמָּר וְשְׁדִיךְ לְאִשְׁכָלוֹת : אִמְרָתִי אֶעֱלֶה בְּתַמָּר אַחְזֵה
בְּסִסְגֵּי וַיְהִי־וַנָּא שְׁדִיךְ כְּאִשְׁכָלוֹת הַגֹּפֶן וְרִיחַ אֶפְרָיִם

כַּתְּפוּחִים: וְחֹפֶךְ כַּיִן הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישָׁרִים דוֹבֵב
 שְׁפָתַי יִשְׁנִים: אֲנִי לְדוּדֵי וְעָלִי תְּשׁוּקָתוֹ: לָכֵה דוּדֵי
 נִצָּא הַשְּׂדֵה נְלִינָה בַּכְּפָרִים: נִשְׁלִימָה לְכַרְמִים נְרָאָה אִם־
 פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַח הַסְּמֹדָר הַנִּצְוֹ הַרְמוּנִים שָׁם אֶתֶן אֶת־דְּדֵי
 לֶךְ: הַדּוּדָאִים נִתְנוּ־רִיחַ וְעַל־פִּתְחֵינוּ כָּל־מְגִדִים חֲדָשִׁים
 גַּם־יִשְׁנִים דוּדֵי צְפַנְתִּי לֶךְ: מִי יִתְנֶךָ כְּאֵחַ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי פּוֹק ח
 אֲמִי אֲמַצְאָךָ בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא־יָבוּזוּ לִי: אֲנַהֲגֶךָ אֲבִיאָךָ
 אֶל־בֵּית אֲמִי תִלְמַדְנִי אֲשַׁקֶּךָ מִיַּיִן הַרְקַח מֵעֵסִיס רַמְנִי:
 שְׁמַאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי וַיִּמְיְנוּ תַּחְבְּקֵנִי: הַשְּׂבַעְתִּי אֶתְכֶם
 בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם מֵה־תְּעִירוּ | וּמֵה־תְּעַרְרוּ אֶת־הָאֵהָבָה עַד
 שְׁתַּחֲפֹץ: מִי זֹאת עֲלֶה מִן־הַמַּדְבָּר מֵתְּרַפֶּקֶת עַל־
 דוּדָה תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרֶרְתִּיךָ שְׁמָה חֲבַלְתֶּךָ אֲפֹךָ שְׁמָה
 חֲבַלָּה יִלְדְתֶךָ: שִׁימְנֵי כַחֲוֹתֶם עַל־לִבְךָ כַּחֲוֹתֶם עַל־
 זְרוּעֶךָ כִּי־עֲזָה כַּמּוֹת אֵהָבָה קִשָּׁה כַּשְּׂאוֹל קִנְאָה רְשָׁפִיָּה
 רְשָׁפִי אֵשׁ שְׁלֵהֲבַתְּיָה: מִים רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת־
 הָאֵהָבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ אִם־יִתֵּן אִישׁ אֶת־כָּל־הוֹן
 בֵּיתוֹ בְּאֵהָבָה בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ: אַחֲוֹת לָנוּ קִטְנָה וְשָׂדִים
 אֵין לָהּ מֵה־נִּעְשָׂה לְאַחֲתָנוּ בְּיוֹם שִׁדְבַר־בָּה: אִם־חוֹמָה
 הִיא נִבְנְהָ עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף וְאִם־דָּלֶת הִיא נִצְוֹר עָלֶיהָ
 לוח אָרוֹ: אֲנִי חוֹמָה וְשָׂדֵי כַּמְגִדְלוֹת אַז הִיִּיתִי בְּעֵינָיו
 כְּמוֹצֵאת שָׁלוֹם:

כֶּרֶם הִיָּה לְשִׁלְמָה בְּבַעַל הַמּוֹן נִתַּן אֶת־הַכֶּרֶם לְנֹטְרִים
 אִישׁ יָבֵא בְּפָרְיוֹ אֶלֶף כֶּסֶף: כַּרְמֵי שְׁלִי לְפָנַי הָאֵלֶף לֶךְ
 שְׁלִמָה וּמֵאֲתִים לְנֹטְרִים אֶת־פָּרְיוֹ: הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגִנִּים
 חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׁמִיעֵנִי: בָּרַח | דוּדֵי וְדַמָּה־
 לֶךְ לְצָבִי אוֹ לְעַפְרֵי הָאֵילִים עַל הָרִי בְּשָׁמַיִם:

האבלים אומרים קדיש:

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמָהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָה וַיִּקְרַב מְשִׁיחָה, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעִגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִי וּלְעָלְמֵי עֵלְמֵיָא.
וַתְּבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמָהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא

וַיִּשְׂרֵתָא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְיָרָן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

סדר מנחה לערב שבת

יש נוהגים לומר "הודו" ו"ידיד נפש" (עמ' 239) לפני מנחה.

אם ערב שבת חל ביום טוב או בערב יום טוב או בחול המועד אין אומרים אותם.

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: יִאֲמְרוּ גְאוּלֵּי יְהוָה, תְּהִלִּים קוֹ
אֲשֶׁר גָּאֵלָם מִיַּד צָר: וּמֵאֲרֻצוֹת קִבְּצָם, מִמְּזֻרַח וּמִמְּעֵרֵב,
מִצָּפוֹן וּמִמַּיִם: תָּעוּ בַּמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דָּרָךְ, עֵיר מוֹשֵׁב לֹא
מִצָּאוּ: וְרַעֲבִים גַּם צָמְאִים, נִפְּשָׁם בְּהֵם תִּתְעַטֵּף: וַיִּצְעֲקוּ

שְׁמָהּ רַבָּא - שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרַצוֹנוֹ. פְּרָקְנָה - יְשׁוּעָתוֹ. בְּעִגְלָא -
בַּמְהָרָה. לְעָלְמִי וּלְעָלְמֵי עֵלְמֵיָא - לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלְא - לְמַעַלָּה. דְאִמְיָרָן - הַאֲמִירוֹת. יְהֵא
שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא - יְהִי שְׁלוֹם רַב מִן הַשָּׁמַיִם.
תִּתְעַטֵּף - תִּתְעַלֵּף.

אֶל יְהוָה בְּצַר לָהֶם, מִמְצוּקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם: וַיְדַרְיָם בְּדֶרֶךְ
 יִשְׂרָאֵל לְלַכֵּת אֶל עִיר מוֹשֵׁב: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו
 לְבְנֵי אָדָם: כִּי הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה, וְנִפְשׁ רַעְבָּה מְלֵא טוֹב:
 יֹשְׁבֵי חַשְׁף וְצִלְמוֹת, אֲסִירֵי עֲנִי וּבְרוּזֵל: כִּי הִמְרוּ אִמְרֵי אֵל,
 וַעֲצַת עֲלִיּוֹן נֶאֱצוּ: וַיִּכְנַע בְּעַמֵּל לָבָם, כְּשָׁלוֹ וְאִין עֲזָר:
 וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְהוָה בְּצַר לָהֶם, מִמְצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יוֹצִיאֵם
 מִחַשְׁף וְצִלְמוֹת, וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתַּק: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסֵדוֹ,
 וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: כִּי שֹׁבֵר דְּלֹתוֹת נְחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי
 בְרוּזֵל גִּדַּע: אוֹיְלִים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁע, וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יַתְעֲנוּ: כֹּה
 אֲכַל תִּתְעַב נֶפֶשׁ, וַיִּגְיַעוּ עַד שַׁעֲרֵי מוֹת: וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְהוָה
 בְּצַר לָהֶם, מִמְצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּכָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם,
 וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי
 אָדָם: וַיִּזְכְּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה, וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה: יוֹרְדֵי
 הַיָּם בְּאֲנִיּוֹת, עוֹשֵׂי מְלֶאכָה בְּמַיִם רַבִּים: הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי
 יְהוָה, וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצְוֹהָ: וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סְעָרָה,
 וַתְּרוּמֵם גְּלִיו: יַעֲלוּ שָׁמַיִם, יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת, נֶפֶשׁ בְּרַעַה
 תִּתְמוּגָג: יַחֲוּגוּ וַיִּנּוּעוּ כְּשִׁכּוֹר, וְכָל חֻקְמָתָם תִּתְבַּלַּע:
 וַיִּזְעֲקוּ אֶל יְהוָה בְּצַר לָהֶם, וּמִמְצוּקוֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם: יָקָם
 סְעָרָה לְדַמְמָה, וַיַּחֲשׂוּ גְלִיָּהֶם: וַיִּשְׁמְחוּ כִּי יִשְׁתַּקּוּ, וַיִּנְחַם
 אֶל מְחוּז חֶפְצָם: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי
 אָדָם: וַיְרוּמְמוּהוּ בְּקֵהֶל עָם, וּבְמוֹשֵׁב זְקֵנִים יְהִלְלוּהוּ:
 יֵשׁם נְהָרוֹת לְמַדְבָּר וּמוֹצְאֵי מַיִם לְצִמְאוֹן: אַרְץ פְּרִי
 לְמִלְחָה, מְרַעַת יוֹשְׁבֵי בָּהּ: יֵשׁם מְדָבָר לְאַגְם מַיִם, וְאַרְץ

שִׁקְקָה - צמאה. עֲנִי - עינוי. נֶאֱצוּ - מאסו. בְּעַמֵּל - בסבל. וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם
 - כבליהם. וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם - בגלל עוונותיהם. מִשְׁחִיתוֹתָם - מיסוריהם.
 תִּתְמוּגָג - תימס. יַחֲוּגוּ - יסתוכבו. תִּתְבַּלַּע - תאכדו. וַיִּשְׁתַּקּוּ - ישתקו.
 לְמִלְחָה - אדמה מלוחה שאינה מצמיחה.

צִיָּה לְמַצְאֵי מַיִם: וַיּוֹשֶׁב שָׁם רַעֲבִים, וַיְכַוְּנוּ עִיר מוֹשָׁב:
 וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְּרָמִים, וַיַּעֲשׂוּ פְּרֵי תְבוּאָה: וַיְבָרְכֶם
 וַיָּרְבוּ מְאֹד, וּבְהִמָּתֵם לֹא יִמְעִיט: וַיִּמְעִטוּ וַיִּשְׁחוּ מֵעֶצֶר
 רָעָה וַיִּגְוֶן: שִׁפְךָ בִּזוּ עַל נְדִיבִים, וַיִּתְעַם בְּתַהוּ לֹא דָרְךָ:
 וַיִּשְׁגַּב אֲבִיוֹן מַעֲוֵנִי, וַיִּשְׁם כְּצֶאֱזַן מִשְׁפָּחוֹת: יִרְאוּ יִשְׂרָאֵל
 וַיִּשְׁמְחוּ, וְכָל עוֹלָה קָפְצָה פִּיהָ: מִי חָכֵם וַיִּשְׁמַר אֱלֹהֵי,
 וַיִּתְבוּנְנוּ חֲסֵדֵי יְהוָה:

יש נוהגים לומר "ידיד נפש" כאן לפני תפילת מנחה,
 ויש נוהגים לאומרו בין מנחה לקבלת שבת.

יָ דִיד נְפֶשׁ, אָב הֶרְחַמְן,	מְשֹׁךְ עֲבָדְךָ אֶל רְצוֹנְךָ,
יְרוּץ עֲבָדְךָ כְּמוֹ אֵיל,	יִשְׁתַּחֲוֶה מוֹל הַדָּרְךָ,
כִּי יַעֲרֹב לוֹ יְדִידוֹתְךָ	מִנְפֶת צוּף וְכָל טָעַם.
הָ דוֹר, נְאֻה, זִיו הָעוֹלָם,	נִפְשֵׁי חוֹלַת אֶהְבְּתְךָ,
אֲנֵא, אֵל נֵא, רְפֵא נֵא לָהּ	בְּהִרְאוֹת לָהּ נַעַם זִיוְךָ,
אֲז תִתְחַזַּק וְתִתְרַפֵּא	וְהִיִּתְהַלֵּךְ שִׁפְתַת עוֹלָם.
וְ תִיק, יִהְמוּ רַחֲמֶיךָ	וְחוּס נֵא עַל בֶּן אוֹהֲבְךָ,
כִּי זֶה כְּמָה נִכְסְךָ נִכְסְךָ	לְרֵאוֹת בְּתַפְאֲרַת עֲזֻךָ,
אֲנֵא אֵלִי, מִחֲמַד לְבִי,	חוֹשֶׁה נֵא, וְאֵל תִּתְעַלֵּם.
הָ גְלִיָּהּ נֵא וּפְרֵשׁ, חֲבִיב,	עָלִי אֶת סִפְתֵי שְׁלוֹמְךָ,
תְּאִיר אֶרֶץ מִכְבוֹדְךָ,	נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בְּךָ,
מִהָר, אֶהוּב, כִּי בֵא מוֹעֵד,	וְחַנְּנֵי כִימֵי עוֹלָם.

ומתפללים תפילת מנחה של חול (בעמ' 165)

צִיָּה - מדבר. וַיִּשְׁחוּ - שפלו. מֵעֶצֶר - משלטון. וַיִּשְׁגַּב - ויחזק. עוֹלָה -
 אנשי רשע. קָפְצָה - סגרה.
 אֵל רְצוֹנְךָ - לעשות רצונך. הָ דוֹר, נְאֻה, זִיו הָעוֹלָם - (תארים להקב"ה).
 וְ תִיק - (תואר להקב"ה).

קבלת שבת

יש נוהגים לומר כאן "ידיד נפש" (בעמוד הקודם).
 אם ערב שבת חל בערב יום טוב או ביום טוב או בחול המועד,
 מקבלים שבת באמירת "מזמור לדוד" (בעמ' 243).

תהלים צה לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה, נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה
 פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה,
 וּמִלֶּךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים: אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מַחְקְרֵי
 אָרֶץ, וְתוֹעֲפוֹת הַרִים לוֹ: אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם וְהוּא
 עָשָׂהוּ, וַיִּבְשֹׁת יַדָיו יַצְרוּ: בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה,
 נִבְרָכָה לִפְנֵי יְהוָה עֲשֵׂנוּ: כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ, וְאֶנְחֵנוּ
 עִם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ, הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ:
 אֵל תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כְּמַרְיָבָה, כְּיוֹם מִסָּה בַּמִּדְבָּר:
 אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם, בְּחַנּוּנֵי גַם רָאוּ פְעָלֵי:
 אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר, וְאָמַר עִם תְּעִי לְכַבֵּ
 הֵם, וְהֵם לֹא יָדְעוּ דְרָכַי: אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי,
 אִם יִבְאוּן אֶל מְנוּחָתִי:

שם צו שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, שִׁירוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ:
 שִׁירוּ לַיהוָה, בְּרָכוּ שְׁמוֹ, בִּשְׂרוּ מִיּוֹם לְיוֹם
 יִשׁוּעָתוֹ: סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ, בְּכָל הָעַמִּים
 נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נוֹרָא הוּא
 עַל כָּל אֱלֹהִים: כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים,

לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ - לה' מושיענו. מַחְקְרֵי - יסודות (נעלמים). וְתוֹעֲפוֹת - גובה.
 נִבְרָכָה - נכרע ברכ'. הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ - מיד, אם רק תשמעו בקולו.
 כְּמַרְיָבָה - כמו במי מריבה. מִסָּה - ניסיון. אָקוּט - אקרוץ, אמאס. אֲשֶׁר -
 (עד אשר). מְנוּחָתִי - (ארץ מנוחתי).

ויהוה שְׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו, עַז וְתַפְאֶרֶת
 בְּמִקְדָּשׁוֹ: הָבוֹ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים, הָבוֹ
 לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז: הָבוֹ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ, שְׂאוּ
 מִנְחָה וּבֵאוּ לְחִצְרוֹתָיו: הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהִדְרַת
 קֹדֶשׁ, חִילוּ מִפְּנֵיו כָּל הָאָרֶץ: אָמְרוּ בְּגוֹיִם
 יְהוָה מֶלֶךְ, אִף תִּכּוֹן תִּבְל בַּל תִּמּוּט, יִדִּין עַמִּים
 בְּמִישְׁרִים: יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, יִרְעֵם
 הַיָּם וּמְלֵאוּ: יַעֲלֹז שִׁדְי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ, אֲז יִרְנְנוּ כָּל
 עַצְי יַעַר: לְפָנֵי יְהוָה כִּי בָּא, כִּי בָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ,
 יִשְׁפֹּט תִּבְל בְּצַדֵּק וְעַמִּים בְּאִמוּנָתוֹ:

יהוה מֶלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ, יִשְׁמְחוּ אֵיִם רַבִּים: עֲנֵן
 וְעֲרַפֵּל סְבִיבָיו, צַדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאוֹ: אֵשׁ
 לְפָנָיו תִּלְדֵּה, וְתִלְהֵט סְבִיב צָרָיו: הָאִירוּ בְּרִקְוֵו
 תִּבְל, רָאֲתָה וְתַחַל הָאָרֶץ: הָרִים כְּדוֹנֵג נְמָסוּ
 מִלְּפָנֵי יְהוָה, מִלְּפָנֵי אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ: הִגִּידוּ
 הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ, וְרָאוּ כָּל הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ: יִבְשׂוּ כָּל
 עֲבָדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים בְּאֵלִילִים, הִשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ
 כָּל אֱלֹהִים: שְׁמְעָה וְתִשְׁמַח צִיּוֹן, וְתִגְלָנָה בְּנוֹת
 יְהוּדָה, לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה: כִּי אַתָּה יְהוָה עֲלִיוֹן
 עַל כָּל הָאָרֶץ, מְאֹד נְעֲלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים: אֲהַבִּי

חִילוּ - רַעְדוּ. בְּמִישְׁרִים - בְּיוֹשֵׁר. אֵיִם - (יוֹשְׁבֵי אֵיִם). מְכוֹן - יִסוּד.
 וְתַחַל - וְרַעְדָה.

יהוה שְׁנָאוּ רָע, שִׁמְרֵנָּפְשׁוֹת חֲסִידָיו, מִיַּד רְשָׁעִים
 יִצְיָלִם: אֹרֶז זָרַע לְצַדִּיק, וְלִישָׂרֵי לֵב שְׁמַחָה:
 שְׁמַחוּ צַדִּיקִים בִּיהוָה, וְהוֹדוּ לְזִכָּר קִדְשׁוֹ:

מְזִמּוֹר, שִׁירוּ לִיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, כִּי נִפְלְאוֹת תְּהִלִּים צַח
 עָשָׂה, הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוּ וְזָרוּעַ קִדְשׁוֹ: הוֹדִיעַ
 יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צַדִּיקְתּוֹ: זָכַר
 חֲסִדוֹ וְאַמוֹנָתוֹ לְבַיַּת יִשְׂרָאֵל, רְאוּ כָּל אֲפָסֵי אֶרֶץ
 אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: הָרִיעוּ לִיהוָה כָּל הָאָרֶץ,
 פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמְּרוּ: זַמְּרוּ לִיהוָה בְּכַנּוֹר, בְּכַנּוֹר
 וְקוֹל זְמֶרָה: בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לְפָנֵי
 הַמֶּלֶךְ יְהוָה: יִרְעַם הַיָּם וּמְלֵאוֹ, תִּבֵּל וַיִּשְׁבִּי
 בָּהּ: נִהְרוֹת יִמְחֵאוּ כָף, יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ: לְפָנֵי
 יְהוָה כִּי בָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ, יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצַדִּיק
 וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים:

יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים, יֵשֶׁב כְּרוּבִים תְּנוּט שֵׁם צֹט
 הָאָרֶץ: יְהוָה בְּצִיּוֹן גְּדוֹל, וְרָם הוּא עַל כָּל
 הָעַמִּים: יוֹדוּ שְׁמֶךָ גְּדוֹל וְנוֹרָא, קְדוֹשׁ הוּא: וְעַז
 מֶלֶךְ מְשַׁפֵּט אָהֵב, אֶתְּהָ כּוֹנֵנֵת מִישְׁרִים, מְשַׁפֵּט
 וְצַדִּיקָה בִּיעֲקֹב אֶתְּהָ עֲשִׂיתָ: רוּמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ,

אֲפָסֵי - קצווי. פִּצְחוּ - פתחו (בשירה).

יִרְגְּזוּ - יפחדו. יֵשֶׁב כְּרוּבִים - (כינוי לה'). תְּנוּט - תנוד, תרעד. אֶתְּהָ
 כּוֹנֵנֵת - העמדת על מכונם. מִישְׁרִים - את הצדק והיחוסר.

וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהֵדֶם רַגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
 בְּכַהֲנָיו, וְשִׁמוּאֵל בֶּקֶרְאֵי שְׁמוֹ, קְרָאִים אֶל יְהוָה
 וְהוּא יַעֲנֵם: בְּעֲמֹד עַנָּן יִדְבַר אֲלֵיהֶם, שְׁמְרוּ
 עֲדֹתַי וְחַק נְתַן לְמוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם,
 אֵל נִשְׂא הָיִיתָ לָּהֶם וְנִגַּם עַל עֲלִילוֹתָם: רוּמְמוֹ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶר קְדָשׁוֹ, כִּי קְדוֹשׁ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

בערב יום טוב, ביום טוב ובחול המועד מתחילים מכאן.

מְזֻמָּר לְדָוִד, הֶבֶר לַיהוָה, בְּנֵי אֱלִים, הֶבֶר לַיהוָה תהלים כט
 כְּבוֹד וְעֹז: הֶבֶר לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ, הִשְׁתַּחֲוּוּ
 לַיהוָה בְּהַדְרַת קְדֹשׁ: קוֹל יְהוָה עַל הַמַּיִם, אֵל
 הַכְּבוֹד הַרְעִים, יְהוָה עַל מַיִם רַבִּים: קוֹל יְהוָה
 בַּפֶּתַח, קוֹל יְהוָה בְּהַדָּר: קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אַרְזִים,
 וַיִּשְׁבֵּר יְהוָה אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקִידֵם כְּמוֹ
 עֵגֶל, לְבָנוֹן וְשָׁרִיז כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים: קוֹל יְהוָה
 חִצֵּב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲלֵ מְדָבָר, יַחֲלֵ
 יְהוָה מְדָבָר קְדֹשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲלֵל אֵילֹת
 וַיַּחֲשֶׁף יַעֲרוֹת, וּבִהִיכְלוֹ כָּלוּ אִמֹר כְּבוֹד: יְהוָה
 לְמַבּוֹל יִשָּׁב, וַיִּשָּׁב יְהוָה מִלֶּךְ לְעוֹלָם: יְהוָה עֹז
 לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

לְמוֹ - להם. נִשְׂא - סולח. וְנִגַּם - ומעניש. עֲלִילוֹתָם - מעשיהם הרעים.
 בְּנֵי אֱלִים - חזקים. וְשָׁרִיז - הר חרמון. יַחֲלֵ - ירעיד. יַחֲלֵל - ירעיד,
 יגרום לידה. כָּלוּ - הכל. יִשָּׁב - (יחיד).

אֲנֵא, בְּכַח גְּדֵלַת יְמִינֶךָ תַּתִּיר צְרוּרָה.
 קָבַל רֵנַת עַמְּךָ, שְׁגָבְנוּ, טְהַרְנוּ, נוֹרָא.
 נָא גְבוּר, דּוֹרְשֵׁי יַחֲדָךְ כְּבַבְתָּ שְׁמֵרָם.
 בְּרַכְּם, טְהַרְם, רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ תְּמִיד גְּמִלְם.
 חֲסִין קְדוֹשׁ, בְּרוּב טוֹבְךָ נִהַל עֲדָתְךָ.
 יַחֲדֵי גְאָה, לְעַמְּךָ פָּנָה, זוֹכְרֵי קִדְשֶׁתְךָ.
 שׁוֹעֲתָנוּ קָבַל וּשְׁמַע צַעֲקָתָנוּ יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת.
 בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד.

בערבי שבתות שבהם מתחילים ב"מזמור לדוד" אומרים רק את החרוזים:
 לכה, שמור, לקראת, ימין, בואי.

לְכֵה דוֹדֵי לְקִרְאֵת כְּלָה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

שׁ מוֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד,

הַשְּׁמִיעֵנוּ אֶל הַמִּיָּחָד,

יְהוּה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד,

לְשֵׁם וּלְתַפְאֵרֶת וּלְתִהְלָה.

לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

לְ קִרְאֵת שַׁבַּת לְכוּ וְנִלְכֵה,

כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה,

תתיר צְרוּרָה - תפתח ותתיר את השלשלאות של האומה הצרורה (הקשורה).
 שְׁגָבְנוּ - חזקנו. נוֹרָא - תואר לקדוש ברוך הוא. דּוֹרְשֵׁי יַחֲדָךְ - ישראל
 המייחדים את שמך. כְּבַבְתָּ - כבבת עין. חֲסִין - אדיר (חזק). זוֹכְרֵי קִדְשֶׁתְךָ -
 המזכירים ואומרים קדוש. שׁוֹעֲתָנוּ - צעקתנו, תפילתנו. תַּעֲלוּמוֹת - נסתרות.
 דוֹדֵי - ידידי (ישראל). כְּלָה - (שבת).
 מְקוֹר הַבְּרָכָה - (ששת ימי המעשה יונקים ברכתם מיום השבת).

מֵרֵאשׁ מְקֻדָּם נְסוּכָה,
 סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה.
 לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלֵה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

מ קָדֵשׁ מְלֻךְ עִיר מְלוּכָה,
 קוֹמֵי צְאֵי מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה,
 רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעֵמֶק הַבְּכָא,
 וְהוּא יַחְמַל עָלֶיךָ חֲמָלָה.
 לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלֵה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

ה תְּנַעֲרֵי מֵעֶפֶר קוֹמֵי,
 לְבָשֵׁי בְּגָדֵי תַפְאָרְתְּךָ עָמִי,
 עַל יַד בֶּן יִשִׁי בֵּית הַלְחָמִי,
 קָרְבָּה אֶל נַפְשִׁי, גְּאָלָה.
 לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלֵה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

ה תְּעוֹרְרֵי הַתְּעוֹרְרֵי,
 כִּי בָּא אֲוֶרְךָ קוֹמֵי אֲוֵרִי,
 עוֹרֵי עוֹרֵי, שִׁיר דְּבִרֵי,
 כְּבוֹד יֵהוּה עָלֶיךָ נִגְלָה.
 לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלֵה, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה.

ל א תְּבָשֵׁי וְלֹא תִכְלָמִי,
 מֵה תִשְׁתַּחֲוֶה וּמֵה תִתְהַמֵּי,

נְסוּכָה - מִיִּזְעוּת, מוֹמִלְכַת. סוּף מַעֲשֵׂה וְכו' - הַשַּׁבַּת הִיא סוּף מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית וְהִיא בְּמַחְשָׁבָה מִתְחִילָה. מְקֻדָּשׁ מְלֻךְ - יְרוּשָׁלַיִם. עַל יַד וְכו' - ה'
 יִגְאֻלֵנו עַל יְדֵי מִשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. תִּשְׁתַּחֲוֶה וּמֵה תִתְהַמֵּי - תִּבְכִּי.

בָּךְ יַחֲסוּ עֲנִיִּי עַמִּי,
וְנִבְנְתָה עִיר עַל תְּלָהּ.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלָהּ, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָהּ.

וְהָיוּ לְמִשְׁסָה שְׂאֲסִיף,
וְרַחֲקוּ כָּל מַבְלְעֵיךָ,
יְשִׁישׁ עֲלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ,
כְּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כְּלָהּ.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלָהּ, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָהּ.

וּמִן וְשִׁמְאֵל תִּפְרָצִי,
וְאֵת יְהוּה תַעֲרִיצִי,
עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצִי,
וְנִשְׁמָחָה וְנִגְלָהּ.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלָהּ, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָהּ.

נוהגים לפנות לעבר שער הכניסה (או לכיוון מערב)

בְּאֵי כְּשִׁלּוֹם עֲטָרַת בַּעֲלָהּ,
גַּם בְּרִנָּה / בְּיוֹם טוֹב גַּם בְּשִׁמְחָה / וּבְצַהֲלָהּ,
תוֹךְ אֲמוּנֵי עַם סְגָלָהּ,
בְּאֵי כְּלָהּ, בְּאֵי כְּלָהּ,
בְּאֵי כְּלָהּ, שַׁבַּת מְלֻכְתָּא.
לְכֵה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלָהּ, פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָהּ.

לְמִשְׁסָה – לביזה. שְׂאֲסִיף – בוזיז. מַבְלְעֵיךָ – משחיתיך.
תִּפְרָצִי – תתרחבי. תַעֲרִיצִי – תשבחי. בֶּן פְּרָצִי – מזרע פרץ, מבית דוד.
תוֹךְ אֲמוּנֵי – אל עם ישראל המאמין.

מזמור שיר ליום השבת: טוב להדות ליהוה, ולזמר תהלים צב
 לשמך עליון: להגיד בבקר חסדך, ואמונתך בלילות:
 עלי עשור ועלי נבל, עלי הגיון בכנור: כי שמחתני
 יהוה בפעלך, במעשי ידיך ארנן: מה גדלו מעשיך
 יהוה, מאד עמקו מחשבתך: איש בער לא ידע, וכסיל
 לא יבין את זאת: בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל
 פעלי און, להשמדם עדי עד: ואתה מרום לעלם יהוה:
 כי הנה איביך, יהוה, כי הנה איביך יאבדו, יתפרדו כל
 פעלי און: ותרום כראים קרני, בלתי בשמן רענן: ותבט
 עיני בשורי, בקמים עלי מרעים, תשמענה אזני: צדיק
 כתמר יפרח, כארז בלבנון ישגה: שתולים בבית יהוה,
 בחצרות אלהינו יפריחו: עוד ינובון בשיבה, דשנים
 ורעננים יהיו: להגיד כי ישר יהוה, צורי ולא עולתה בו:

יהוה מלך, גאות לבש, לבש יהוה, עז התאזר, אף תכון שם צג
 תבל בל תמוט: נכון כסאך מאז, מעולם אתה: נשאו
 נהרות יהוה, נשאו נהרות קולם, ישאו נהרות דכים:
 מקלות מים רבים, אדירים משברי ים, אדיר במרום
 יהוה: עדתיך נאמנו מאד, לביתך נאווה קדש, יהוה
 לארך ימים:

עשור, נבל, כנור - כלי נגינה. הגיון בכנור - המיית הכנור; נועם השיר.
 ויציצו - יפרחו. כראים - כגובה קרני הראם (קן - סמל הגדולה והכבוד).
 בלתי - נבלתי, סכתי. ותבט עיני בשורי - ראיתי נקמה באויביי. מרעים -
 רשעים. תשמענה אזני - (מפלתם). כתמר - (לגובה, ולאריכות ימים). כארז -
 (לחוזק). ישגה - יגדל. ינובון - יתנו פריים, תנובתם. ולא עולתה - אין עוול.
 גאות - הוד. עז התאזר - התאזר בגבורה. תכון - כונן, ייסד. נכון - חזק.
 איתן. מאז - מקדם. נשאו - הרימו. דכים - גליהם. מקלות וכו' - ה' אדיר
 וחזק במרום יותר מאשר קולות וכו'. אדירים משברי ים - גלי ים חזקים.
 עדתיך - הבטחותיך. נאמנו - נאמנים להתקיים. לביתך נאווה קדש - לבית
 (מקדש) יאה הקדושה. לארך ימים - (יתקיים המקדש).

האבלים אומרים קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיְצַמַּח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיָמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי עֲלַמְיָא.
וַיְתְּבִירָךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיְתַפָּאֵר וַיְתַרְוֵם וַיְתַנְשֵׂא וַיְתַהַדֵּר וַיְתַעְלֵא
וַיְתַהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)
יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

בקהילות רבות נוהגים לומר 'במה מדליקין' לפני ערבית של שבת. אולם אם ערב
שבת חל בערב יום טוב או ביום טוב או בחול המועד, אין אומרים 'במה מדליקין'.

משנה שבת פרק שני א. בְּמָה מְדַלִּיקִין וּבְמָה אֵין מְדַלִּיקִין.

אֵין מְדַלִּיקִין לֹא בְּלֶכֶשׁ, וְלֹא בְּחֶסֶן, וְלֹא בְּכֶלֶךְ, וְלֹא בְּפִתִּילַת הָאֵידָן,
וְלֹא בְּפִתִּילַת הַמְדַבֵּר, וְלֹא בִירוּקָה שְׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם. לֹא בְּזַפֵּת, וְלֹא
בְּשַׁעוּרָה, וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק, וְלֹא בְּשֶׁמֶן שְׂרָפָה, וְלֹא בְּאַלְיָה, וְלֹא בְּחֶלֶב.
נְחוּם הַמְדִי אֹמֵר, מְדַלִּיקִין בְּחֶלֶב מְבֻשָּׁל. וְחֻכְמַיִם אֹמְרִים, אֶחָד
מְבֻשָּׁל וְאֶחָד שְׂאִינוּ מְבֻשָּׁל אֵין מְדַלִּיקִין בּוּ.

שְׁמֵהּ רַבָּא - שְׁמוּ הַגְדוּל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרַצוּנוּ. פְּרָקְנָהּ - יִשׁוּעָתוּ. בְּעַגְלָא -
בְּמַהְרָה. לְעָלְמֵי עֲלַמְיָא - לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלְא - לְמַעְלָה. דְאַמִּירָן - הַאֲמֹרוֹת. יְהִי
שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא - יְהִי שְׁלוֹם רַב מִן הַשָּׁמַיִם.

בְּמָה מְדַלִּיקִין וְכו' - בְּאִיזָה פְתִילוֹת וּשְׁמָנִים מוֹתֵר לְהַדְלִיק אֶת נְרוֹת הַשַּׁבָּת
הַמְאִירִים אֶת הַבַּיִת. לֹא בְּלֶכֶשׁ וְכו' - סוּגִים שׁוֹנִים שֶׁל פְתִילוֹת גְרוּעוֹת. לֹא
בְּזַפֵּת וְכו' - סוּגִים שׁוֹנִים שֶׁל שְׁמָנִים בְּעִיִּיתִים. בְּשַׁעוּרָה - דוּגָה. בְּשֶׁמֶן
שְׂרָפָה - שֶׁמֶן תְּרוּמָה טְמֵאָה. בְּאַלְיָה - שׁוּמֵן שֶׁעָשׂוּי מֵהָאֵלִיָּה שֶׁל הַכֶּבֶשׂ.
בְּחֶלֶב - סוּג שֶׁל שׁוּמֵן בְּהֵמָה.

- ב. אין מדליקין בשמן שרפה ביום טוב.
 רבי ישמעאל אומר, אין מדליקין בעטרן, מפני כבוד השבת.
 וחכמים מתירין בכל השמנים: בשמן שמשמן, בשמן אגוזים, בשמן
 צנונות, בשמן דגים, בשמן פקועות, בעטרן ובנפט.
 רבי טרפון אומר, אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד.
- ג. כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו, אלא פשתן. וכל היוצא מן העץ
 אינו מטמא טמאת אהלים, אלא פשתן.
 פתילת הבגד שקפלה ולא הבקה, רבי אליעזר אומר, טמאה היא ואין
 מדליקין בה, רבי עקיבא אומר, טהורה היא ומדליקין בה.
- ד. לא יקב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר
 בשביל שתהא מנטפת, אפלו היא של חרס. ורבי יהודה מתיר. אבל אם
 חברה היוצר מתחלה מתר, מפני שהוא כלי אחד.
 לא ימלא אדם את הקערה שמן ויתננה בצד הנר ויתן ראש הפתילה
 בתוכה בשביל שתהא שואבת, ורבי יהודה מתיר.
- ה. המקבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני גוים, מפני לסטים, מפני
 רוח רעה, או בשביל החולה שישן, פטור.
 כחם על הנר, כחם על השמן, כחם על הפתילה, חיב.
 ורבי יוסי פוטר בכלן, חוץ מן הפתילה מפני שהוא עושה פחם.
- ו. על שלש עברות נשים מתות בשעת לדתן: על שאינן זהירות בנדה,
 ובחלה ובהדלקת הנר.

בעטרן – פסולת של זפת שמדיפה ריח רע. פקועות – דלעת מדברית.
 וכל היוצא וכו' – אין עושין פתילות ממוצרי עץ. טמאת אהלים – בד
 שעשוי ממוצרי עץ אינו נחשב כלי ולכן אינו נטמא. פתילת הבגד – פתילה
 שנעשתה מחתיכת בגד ישן. ולא הבקה – לא חרוך את ראשה להכין אותה
 להדלקה. טמאה היא – נחשבת ככלי ומקבלת טומאה.
 שפופרת של ביצה – ביצה מרוקנת. על פי – סמוך לנר (נר הוא כלי שבו שמן
 ופתילה); החשש הוא שיטעה וישתמש בשמן המיועד להדלקה, ונמצא כמכבה
 חלק מהלהבה. היוצר – זה שיצר את הכלי. שהוא כלי אחד – ואין חשש
 שיטעה בוה.
 לסטים – שודדים. מפני שהוא עושה פחם – כיבוי הפתילה משאיר את
 ראשה חרוך ומוכן להדלקה הבאה, ויש בכך תיקון.
 בנדה – הלכות טהרת המשפחה. ובחלה – מצות הפרשת חלה.

ז. שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה:
 עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר.
 ספק חשכה ספק אינה חשכה, אין מעשרין את הנדאי, ואין מטבילין
 את הכלים, ואין מדליקין את הנרות, אכל מעשרין את הדמאי,
 ומעריבין וטומנין את החמין.

שבת יב תניא, אמר רבי חנינא, חייב אדם למשמש בגדיו ערב שבת עם חשכה,
 שפא ישכח ויצא. אמר רב יוסף, הלכתא רבתיא לשבתא.

ברכות סד אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם,
 ישעיה נד שנאמר: וכל בניך למודי יהוה, ורב שלום בניך: אל תקרי בניך, אלא
 תהלים קיט שם קרב. שלום רב לאהבי תורתך, ואין למו מכשול: יהי שלום בחילך,
 שם קכב שלוה בארמנותיך: למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך: למען בית יהוה
 שם כט אלהינו אבקשה טוב לך: יהוה עז לעמו יתן, יהוה יברך את עמו בשלום:

קדיש דרבנן

(אומרים אותו האבלים, ואם אין אבלים - הש"ץ או אחד מהקהל)

יתגדל ויתקדש שמה רבא, (אמן) בעלמא די ברא כרעותה,
 וימליך מלכותה ויצמח פקנה ויקרב משיחה, (אמן) בחייכוון
 וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב,
 ואמרו אמן. (אמן)

גם הקהל אומר: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא.
 יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
 ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לעלא לעלא מפל ברכתא

לעלא מן כל ברכתא

ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן. (אמן)
 על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי
 תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא קדישא
 הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון שלמא רבא חנא
 וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני ויחי ופקנא מן קדם

עשרתם - בעל הבית מוודא שהפרישו תרומות ומעשרות מכל המוצרים גידולי
 א"י. ערבתם - מוודא שדאגו לעשות עירוב חצרות (אם צריך). הנדאי - דברי
 מאכל שחייבים בוודאות להפריש מהם תרומות ומעשרות. הנדאי - דברי מאכל
 שספק אם הם חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות מקילים לעשר אותם גם כאשר
 כבר ספק חשכה.

אָבוהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא נְאֲרַעָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
 יְהֵא שְׁלַמָּא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בעשרת ימי תשובה:
 עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בשבתות שבהן מתחילים ב"מזמור לדוד" אין אומרים "כגונא".

כְּגוֹנָא דַּאֲנוּן מְתִיחְדִּין לְעֵלָא בְּאַחַד, אוּף הֵכִי אֵיחָה אֲתִיחַדַת
 לְתַתָּא בְּרִזָּא דְאַחַד, לְמַהוּי עִמְהוֹן לְעֵלָא חַד לְקַבֵּל חַד. קְדִישָׁא
 בְּרִין הוּא אַחַד, לְעֵלָא לֹא יִתִּיב עַל כְּרִסְיָא דִּיקְרִיָה עַד דְּאִיחָה
 אֲתַעְבִּידַת בְּרִזָּא דְאַחַד כְּגוֹנָא דִּילִיָה, לְמַהוּי אַחַד בְּאַחַד. וְהָא
 אוּקְיָמְנָא רִזָּא דִּיהוּה אַחַד וְשִׁמוּ אַחַד.

רִזָּא דְשַׁבַּת, אֵיחָה שַׁבַּת דְּאֲתִאחַדַת בְּרִזָּא דְאַחַד, לְמִשְׁרֵי עֲלֵה
 רִזָּא דְאַחַד, צְלוֹתָא דְמַעְלֵי שַׁבְתָּא, דְּהָא אֲתִאחַדַת כְּרִסְיָא יְקִירָא
 קְדִישָׁא בְּרִזָּא דְאַחַד, וְאֲתַתְקַנַּת לְמִשְׁרֵי עֲלֵה מַלְכָּא קְדִישָׁא
 עֲלָהָה. כַּד עֵיל שַׁבְתָּא אֵיחָה אֲתִיחַדַת וְאֲתַפְרַשַׁת מַסְטְרָא אַחְרָא,
 וְכַל דִּינִין מִתַּעְבְּרִין מִנָּה, וְאֵיחָה אֲשַׁתְּאַרַת בִּיחֻדָּא דְנִהִירוּ
 קְדִישָׁא וְאֲתַעְטְרַת בְּכַמְהָ עֵטְרִין לְגַבֵּי מַלְכָּא קְדִישָׁא. וְכַל שְׁלִטְנֵי
 רְגִזִין וּמְאָרֵי דִּינָא כְּלָהוּ עֵרְקִין וְאֲתַעְבְּרוּ מִנָּה, וְלִית שְׁלִטְנָא
 אַחְרָא בְּכְלָהוּ עֵלְמִין, וְאֲנַפְהָא נִהִירִין בְּנִהִירוּ עֲלָהָה וְאֲתַעְטְרַת
 לְתַתָּא בְּעַמָּא קְדִישָׁא, וְכְלָהוֹן מִתַּעְטְרִין בְּנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין, כְּדִין
 שִׁירוּתָא דְצְלוֹתָא, לְבַרְכָּא לָהּ בְּחֻדּוּה בְּנִהִירוּ דְאַנְפִּין.

כְּגוֹנָא וְכו' – כמו שהם מתייחדים למעלה באחד, אף כאן היא מתייחדת למטה
 בסוד של אחד, להיות עמהם למעלה אחד כנגד אחד. הקב"ה אחד, למעלה אינו
 יושב על כיסא כבודו עד שגם הוא נעשה בסוד אחד כמוהו, להיות אחד באחד.
 והרי העמדנו את הסוד של ה' אחד ושמו אחד.

רִזָּא וְכו' – סוד השבת, היא השבת שנתייחדה בסוד של אחד, שישרה עליה הסוד
 של אחד, התפילה של כניסת השבת, שהרי נתייחד כיסא הכבוד הקדוש בסוד של
 אחד, וניתקן שישכון עליו המלך הקדוש העליון. כשנכנסת השבת היא מתייחדת
 ומתבדלת מסטרא אחרא, וכל הדינים עוברים ממנה, והיא נשארת בייחוד האור
 הקדוש ומתעטרת בכמה עיטורים לקראת המלך הקדוש. וכל ממשלות הרוגז ובעלי
 הדין כולם בורחים ועוברים ממנה, ואין שלטון אחר בכל העולמות, ופניה מאירים
 באור העליון והיא מתעטרת למטה בעם הקדוש, וכולם מתעטרים בנשמות חדשות,
 וזו התחלת התפילה, לברך אותה בחדווה במאור פנים.

קריאת שמע וברכותיה

אין להפסיק בדיבור מ"ברכו" עד לאחר תפילת העמידה.
כשמתפללים במניין הש"ץ אומר:

בְּרָכוּ אֶת יְהוָה הַמְּבָרָךְ.

והקהל עונה:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

שליח ציבור חוזר ואומר:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכת "מעריב", הברכה הראשונה לפני קריאת שמע
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
בְּדָבָרוֹ מַעְרִיב עֲרָבִים, בְּחֻכְמָה פּוֹתַח שְׁעָרִים,
וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עֲתִים וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים,
וּמְסַדֵּר אֶת הַפּוֹכְבִּים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ
כְּרָצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ
וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אֹר, וּמַעְבִּיר יוֹם וּמְבִיא לַיְלָה,
וּמְבַדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה, יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ.
אֵל חַי וְקַיִם תָּמִיד יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּעְרִיב עֲרָבִים.

ברכת "אהבה", הברכה השנייה לפני קריאת שמע
אֱהַבְתָּ עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אֲהַבְתָּ, תּוֹרָה
וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמַדְתָּ, עַל כֵּן
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂכְבָּנוּ וּבְקוּמָנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ,
וְנִשְׂמַח בְּדַבְרֵי תְלִמּוּד תּוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם
וָעֶד, כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֵרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נִהְגֶּה יוֹמָם

שְׁעָרִים - שערי שמים. עתים - (ערב, בוקר וצהריים). גּוֹלֵל - מעביר.
נְשִׁיחַ - נדבר. נִהְגֶּה - נלמד.

וְלִלָּהּ. וְאַהֲבַתְךָ אֶל תִּסִּיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. בְּרוּךְ
אֶתָּה יְהוָה, אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

”יקרא קריאת שמע בכוונה באימה ביראה ברתת ובזיע” (ראה ראש עמ' 66).

הפרשה הראשונה של קריאת שמע

המתפלל ביחידות מוסיף: ”אל מֶלֶךְ נֶאֱמָן”

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה | אֶחָד: דברים ו

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאַהֲבַתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ
וּבְכָל-מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוְּךָ הַיּוֹם, עַל-לִבְבְּךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ
בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְךָ
וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפֹת
בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

הפרשה השנייה

וְהָיָה, אִם-שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ אֶל-מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוְּךָ אֶתְכֶם הַיּוֹם, לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וּלְעַבְדּוֹ, בְּכָל-לִבְבְּכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל - האמן, קבל עליך עם ישראל. הוי"ה - אדון הכל, שהיה הוא
ויהיה ואין בלתי. אֱלֹהֵינוּ - תקיף ושולט על העולם כולו ומשגיח על עמו.
הוי"ה - כנ"ל. אֶחָד - יחיד ומיוחד ומולך על העולם כולו.

בְּכָל לִבְבְּךָ - בכל כוחותיך הרוחניים. וּבְכָל נַפְשְׁךָ - במסירות נפש. וּבְכָל
מְאֹדֶךָ - בכל יכולתך (בכל מה שיש לך). וְשִׁנַּנְתָּם - עד שיהיו מורגלים על
פיהם. וּבְשֹׁכְבְךָ - (קריאת שמע של ערבית). וּבְקוּמְךָ - (קריאת שמע של
שחרית). וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ - (תפילין של יד). לְטֹטְפֹת - לתכשיט.
בֵּין עֵינֶיךָ - במרכז הראש (מעל המצח; תפילין של ראש). וּכְתַבְתָּם עַל
מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ - (קביעת מזווה). וּבְשַׁעְרֶיךָ - על מזוזות שערי העיר.
וְהָיָה - לשון תנאי.

מִטֶּר־אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ, וְאֶסְפֹּת דְגָנְךָ
וְתִירֹשֶׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶךָ,
וְאֶכְלֹתָ וּשְׂבַעְתָּ: הִשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם,
וְסִרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם, וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְלֹא־יִהְיֶה מָטוֹר, וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ,
וְאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
נָתַן לָכֶם: וּשְׁמַתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לְבַבְכֶם
וְעַל־נַפְשְׁכֶם, וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יַדְכֶם,
וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדַתֶּם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבִלְכֹתְךָ בַדֶּרֶךְ
וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ
וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמִי בְנֵיכֶם עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לָתֵת לָהֶם,
כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

הפרשה השלישית: פרשת ציצית

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל־כַּנְּפֵי
בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם, וְנָתַנּוּ עַל־צִיצֵת הַכֹּהֵן פְּתִיל
תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצֵת, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכַּרְתֶּם

וְתִירֹשֶׁךָ - יינג. וְיִצְהָרֶךָ - שמנדך. יִפְתָּה - יתפתה. וְסִרְתֶּם - (מן הדרך).
וְאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ - גלות. כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ - לעד, לעולם.
צִיצֵת - צרור חוטים, גדילים. כַּנְּפֵי - קצוות. לְדֹרֹתָם - בכל הדורות. צִיצֵת
הַכֹּהֵן - הציצית שעל כנפות הבגד. פְּתִיל - חוט.

אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְלֹא־תִתּוּרוּ
 אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים
 אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי,
 וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם,
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לְכֶם
 לֵאלֹהִים, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

צריך לצרף את המילה אַמֶּת ל"ה' אלהיכם".

הש"ץ חוזר ואומר: יהוה אֱלֹהֵיכֶם אַמֶּת וממשיך "ואמונה" וכו'.

ברכת "גאולה", הברכה הראשונה שלאחר קריאת שמע
 אַמֶּת וְאֲמוּנָה כָּל זֹאת וְקָיָם עָלֵינוּ, כִּי הוּא יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זֹלָתוֹ, וְאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. הַפּוֹדֵנוּ
 מִיַּד מְלָכִים, מְלַכְנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הָעָרִיצִים,
 הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצְרַיִם, וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְכָל
 אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעוֹשֶׂה גְדוּלוֹת עַד אֵין חֶקֶר, נְסִים
 וְנִפְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים, וְלֹא
 נִתֵּן לְמוֹט רְגְלָנוּ: הַמְדַרְיָכְנוּ עַל בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ,
 וְיָרָם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׁוֹנְאֵינוּ. הָעוֹשֶׂה לָנוּ נְסִים
 וְנִקְמָה בְּפָרְעָה, אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֶדְמַת בְּנֵי
 חָם. הַמְכָּה בְּעִבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, וְיוֹצֵא אֶת
 עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוֹת עוֹלָם. הַמַּעֲבִיר בְּנֵיו
 בֵּין גְּזָרֵי יַם סוּף, אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׁוֹנְאֵיהֶם

תהלים 10

לֹא תִתּוּרוּ - ולא תפנו (לא תלכו אחרי יצרכם). זְנִים - סרים מן הדרך הישרה.
 אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם וכו' - (יכוון לקיים מצות עשה של זכירת יציאת מצרים).
 לְמוֹט - להתמוטט. בְּעִבְרָתוֹ - בכעסו. גְּזָרֵי - קרעי.

בְּתֵהוֹמוֹת טַבַּע, וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ, שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ
 לְשִׁמּוֹ, וּמְלֻכוֹתוֹ בְּרָצוֹן קָבְלוּ עָלֵיהֶם, מִשֶּׁה וּבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָלֶם:

מִי כָמֹכָה בְּאֵלִם יְהוָה, מִי כָמֹכָה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ, שמות טו
 נוֹרָא תִהְיֶה, עֲשֵׂה פְלֹא:

מְלֻכוֹתֶיךָ רָאוּ בְנֵיךָ, בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה, שם
 זֶה אֵלֵי עָנוּ, וְאָמְרוּ:

יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: ירמיה לא

וְנֹאמַר: כִּי פָדָה יְהוָה אֶת יַעֲקֹב, וּגְאָלוֹ מִיַּד חֲזָק
 מִמָּנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גֹּאֲלֵי יִשְׂרָאֵל.

ברכת "השכיבנו", הברכה השניה שלאחר קריאת שמע
 הַשְּׂכִיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ
 מִלְּפָנֶיךָ לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם, וּפָרֵשׁ עָלֵינוּ סִכַּת
 שְׁלוֹמֶיךָ, וְתִקַּנְנוּ בְּעֶצֶה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ
 מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶיךָ. וְהִגֵּן בְּעַדֵּנוּ, וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ
 אוֹיֵב דָּבָר וְחָרָב וְרָעַב וְיָגוֹן, וְהִסֵּר שֵׁטֶן מִלְּפָנֵינוּ
 וּמֵאַחֲרֵינוּ, וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תִּסְתִּירֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ
 וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.
 וְשִׁמְרֵנוּ וְצַדִּיקֵנוּ וְבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד
 עוֹלָם. וּפָרֵשׁ עָלֵינוּ סִכַּת רַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַפּוֹרֵשׁ סִכַּת שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל
 כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלַיִם.

נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ - אדיר בקדושה. נוֹרָא תִהְיֶה - נעלה על כל תהילה.
 שֵׁטֶן - מפריע.

ומוסיפים פסוקים אלה (ויש קהילות שבהן אין מוסיפים כאן פסוקים):

בשבת וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת שמות לא
לְדַרְתֶּם בְּרִית עִוְלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הַיּוֹם
לְעֹלָם, כִּי שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹשׁ:

בשלושה רגלים וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יְהוָה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ויקרא כג
וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיְצַמַּח פְּרָקְנָהּ וַיַּקְרֵב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֲלְמֵיָא.
וַתְּבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה: | לְעֹלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא

לְעֹלָא לְעֹלָא מִכָּל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא וְשִׁבְחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרֵן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

תפילת עמידה של יום טוב (גם כשהוא חל בשבת) בעמ' 497.
הוראות לתפילת עמידה ראה בעמ' 198.

תפילת שבע

תהלים נא אַדְנֵי, שְׁפַתֵי תִפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִים טוֹבִים,

שְׁמֵהּ רַבָּא – שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ – כְּרַצוּנוֹ. פְּרָקְנָהּ – יְשׁוּעָתוֹ. בְּעֶגְלָא –
בַּמַּהְרָה. לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֲלְמֵיָא – לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֹלָא – לְמַעַלְהָ. דְאִמְרֵן – הַאֲמֹרוֹת.
הַגָּדוֹל – מִצַּד עֲצֻמוֹתָיו. הַגְּבוּר – מִצַּד מַעֲשָׂיו. וְהַנּוֹרָא – מִצַּד הַרְגָּשׁוֹתָיו.

וְקוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חֲסֵדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

בשבת תשובה מוסיפים "זכרנו" (ואם שכח אינו חוזר):

זְכַרְנוּ לְחַיִּים מְלֶךְ חַפְצַּי בְּחַיִּים, וְקִתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַנְךָ
אֱלֹהִים חַיִּים.

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְגַן אַבְרָהָם.

ב. גבורות

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם, אֲדֹנָי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח"
מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש
הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר
"מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני
סיום את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בקיץ:

בחורף:

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם,
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים
רַבִּים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמְתִיר
אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אַמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרָיִם. מִי כְמוֹךָ
בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֵה לָךְ, מְלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה
וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה.

בשבת תשובה מוסיפים "מי כמוך" (ואם שכח אינו חוזר):

מִי כְמוֹךָ אֵב הֶרְחַמְן זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים.

וְקוֹנֵה - ובורא. עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמְגַן -
מפני פגע שלא יבוא.

רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע. מְשִׁיב הַרוּחַ - עושה שתהא רוח נושבת.
אַמוּנָתוֹ - הבטחתו. לִישְׁנֵי עֶפְרָיִם - לשוכני עפר. בַּעַל גְּבוּרוֹת - (הגבורות
שנאמרו לעיל: מחיה מתים, משיב הרוח, מכלכל חיים וכו').

וְנֶאֱמַן אֶתְּהָ לְהַחֲיוֹת מַתִּים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְחַיֵּה הַמֵּתִים.

ג. קדושת השם

אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם
יְהַלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה.

כשבת תשובה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.
ואם טעה וסיים 'האל הקדוש' חזור לראש
התפילה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

ד. קדושת היום

אַתָּה קְדַשְׁתָּ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁמְךָ, תְּכַלִּית
מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וּבִרְכָתוֹ מִכָּל הַיָּמִים,
וְקְדַשְׁתוּ מִכָּל הַזְּמַנִּים, וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרַתְךָ:

וַיְכַלֵּךְ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

יְשַׁמְחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֲנֹג, עַם
מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי כָּלֵם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִטּוֹבְךָ,
וּבְשְׁבִיעֵי רְצִיתְ בּוֹ וְקְדַשְׁתּוֹ, חֲמִדַּת יָמִים אוֹתוֹ
קְרֵאתָ, זְכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

תְּכַלִּית - גמר.

וַיְכַלֵּךְ - נגמרו, נשתכללו. צָבָאָם - יצוריהם.

וְקוֹרְאֵי עֲנֹג - (עפ"י הכתוב "וקראת לשבת ענג", ישעיה נח). מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי
- ישראל המקדשים את השבת.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמִנוּחַתָּנוּ.
 קְדָשְׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, שְׂבַעֲנוּ
 מְטוֹבֶיךָ וְשִׂמְח נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ
 לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
 וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קְדְשְׁךָ, וְיִנוּחוּ בָּהּ כָּל יִשְׂרָאֵל
 מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מִקְדָּשׁ הַשַּׁבָּת.

ה. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם
 שְׁעָה, וְהֵשֵׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ, וְאֲשִׁי
 יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן,
 וְתֵהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

בשבת ראש חודש ובשבת חול המועד אומרים "יעלה ויבוא" ואם נזכר בדיוק
 כשסיים 'המחזור שכינתו לציון' אומר 'יעלה ויבוא' שם, וממשיך 'מודים'.

שכח לומר "יעלה ויבוא" בערבית של שבת ראש חודש - אינו חוזר.

שכח בשבת חול המועד - חוזר לרצה, ואם גמר תפילתו חוזר לראש התפילה.

יעלה ויבוא

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבֹא וַיִּגְיַע וַיִּרְאֶה
 וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֵד וַיִּזְכֹּר וַיִּזְכְּרֵנוּ וַיִּפְקְדֵנוּ וַיִּזְכְּרוּן
 אֲבוֹתֵינוּ וַיִּזְכְּרוּן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדֶיךָ וַיִּזְכְּרוּן יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קְדְשְׁךָ וַיִּזְכְּרוּן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה
 לְטוֹבָה, לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בראש חודש:	בפסח:	בסוכות:
ראש החודש	חג המצות	חג הסוכות

הַזֶּה. וַיִּזְכְּרוּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וַיִּפְקְדֵנוּ בּוֹ לְבָרָכָה,
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבֵּר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִים חוֹס
 וְחַנּוּנוֹ וּרְחֻמֵי עַלְיָנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ
 חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה. וממשיכים: "וְתַחֲזִינָה" (בעמוד הבא).

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנֵה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדַבִּיר
 - להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתות.
 וַיִּרְצֶה - ויתקבל ברצון. לְפִלְטָה - להצלה.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹכֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

ו. הודאה

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָהּ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד, צוּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנו אֵתָהּ
הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ עַל
חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת
לָךְ, וְעַל נְסִיךְ שְׂבָכְךָ יוֹם עַמָּנוּ, וְעַל נַפְלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂבָכְךָ עֵת, עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים. הַטּוֹב
כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ,
כִּי מֵעוֹלָם קָוִינוּ לָךְ.

בשבת חנוכה ובפורים של מוקפים שחל בשבת, אומרים "ועל הנסים"
שכח לומר "ועל הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של חתימת הברכה, אינו חוזר.

על הנסים

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעֲשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ
בְּיָמֵם הַהֵם, בְּזִמְן הַזֶּה.

בחנוכה

בפורים

<p>בִּימֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן הַרְשָׁע, בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְג וּלְאַבֵּד</p>	<p>בִּימֵי מַתְתִּיהוּ בֶן יוֹחָנָן כִּהֵן גְּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבְנֵיו, כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְךָ</p>
---	--

אסתר ג

וְתַחֲזִינָה - וּתְרַאֲיֵנָה.

צוּר - חֲזוּקָה. מִגֵּן יִשְׁעֵנו - מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לָנוּ. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - הַמוֹפְקָדוֹת
(כַּפִּיקוּדוֹן). עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים - (מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ). הַטּוֹב - (אַתָּה הוּא הַטּוֹב).
וְעַל הַנְּסִים - (נִמְשַׁךְ אֶל "מוֹדִים" שֶׁלֹּא מֵעַלֶּה). הַפְּרָקָן - הַיְשׁוּעָה.

וְעַל כָּלֵם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלִּפְנֵינוּ
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבת תשובה מוסיפים "וכתוב" (ואם שכח אינו חוזר):
וּכְתָב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ.

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה, וְיִהְיֶה לָנוּ וּיְבָרְכֵנוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאֵמַת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשְׁוַעַתְנוּ
וְעִזְרַתְנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטוֹב. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַטוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נְאֻה לַהֲדוֹת.

וְלֹא אֲבֹד אֶת כָּל הַיְהוּדִים
מִזֶּעַר וָעֵד זְקֵן טַף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוּשָׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אָדָר, וְשָׁלָלֵם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הַפְּרַתְּ
אֶת עַצְתּוֹ, וְקִלְקַלְתָּ אֶת
מַחְשַׁבְתּוֹ, וְהִשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְתִלּוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחֵם
תּוֹרַתְךָ וְלְהַעֲבִירֵם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים עֲמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, וְרַבְתָּ אֶת רִיבָם, וְדָנַתְּ
אֶת דֵּינָם, נִקְמַתְּ אֶת נִקְמַתָם,
מִטְרַתְּ גְבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִים, וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוֹרִים, וְרִשְׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזוּדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ, וְלֶךָ עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וְלִעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּךְ בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ, וּפְנִינוּ אֶת הַיְכָלְךָ,
וְטַהַרוּ אֶת מַקְדְּשֶׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשֶׁךָ, וְקִבְּעוּ
שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלָיו לַהֲדוֹת וְלַהֲלֵל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.

וממשיכים "ועל כלם" (בראש העמוד).

וְעַל כָּלֵם - (על כל הטובות והנסים).

ז. ברכת שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
 עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ
 כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֵיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה
 וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ
 לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה בְּשְׁלוֹמְךָ.

בשבת תשובה מוסיפים "בספר" (ואם שכח אינו חוזר):

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה וְשְׁלוֹם, וּפְרֻנְסָה טוֹבָה, וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת, וְשׁוּעוֹת
 וְנִחְמוֹת, נִזְכָּר וְנִפְתָּח לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים
 טוֹבִים וְשְׁלוֹם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 בְּשְׁלוֹם.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי: תהלים יט

תפילת מר בריה דרבינא

אֱלֹהֵי, נִצַּר לְשׁוֹנֵי מְרַע וּשְׁפָתֵי מַדְבַּר מְרָמָה, וְלִמְקַלְלֵי
 נַפְשֵׁי תַדִּים, וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תַּהֲיָה. פָּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ,
 וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תְּדַדֵּף נַפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים וְהַחוֹשְׁבִים עָלַי
 רָעָה, מְהֵרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחְשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 קִדְשֶׁתְךָ. לְמַעַן יִחַלְצוֹן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי: תהלים ס

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך. יהוה צורי וגואלי: שם יט

בְּאוֹר פְּנֵיךָ – בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
 חֶסֶד – התורה היא תורת חיים והיא מהנכח אותנו לאהבת חסד.

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחרונות ומחווה קידה לשמאל, לימין ולאמצע ומזדקף, ושוהה מעט לפני שחזור למקומו. בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת 'ויכולו'.

בשבת תשובה:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
הוא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן.

אבות פרק ה' יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך. ושם נעבדך ביראה כימי עולם מלאכי ג' וכשנים קדמניות. וערכה ליהוה מנחת יהודה וירושלם כימי עולם וכשנים קדמניות:

אחרי תפילת לחש אומרים הש"ץ והציבור יחד:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבַּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכֹל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכֹל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

הש"ץ אומר (אין אומרים ברכה זו במקום שאינו מקום תפילה קבוע):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

קהל, והש"ץ חוזר: מְגַן אֲבוֹת בְּדָבָרוֹ, מְחַיֶּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ,

בשבת תשובה:

הַמְלִיךְ הַקְּדוֹשׁ

הָאֵל הַקְּדוֹשׁ

שְׁאִין כְּמוֹהוּ, הַמְנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ, כִּי בָּם רָצָה לְהַנִּיחַ לָהֶם. לְפָנָיו נַעֲבֹד בְּיִרְאָה וּפְחָד,

וַיְכַלּוּ - נגמרו, נשתכללו. צָבָאָם - יצוריהם.

וְנוֹדָה לְשִׁמוּ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת. אֵל
הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ
שְׁבִיעֵי, וּמְנַיֵחַ בְּקִדְשָׁהּ לְעַם מְדַשְּׁנֵי עַנְג, זָכָר
לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית.

שליח הציבור ממשיך:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמִנוּחָתְנוּ.
קִדְשֵׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, שְׂבַעֲנוּ
מִטּוֹבֶךָ וְשִׂמַח נִפְשָׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר לִבָּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאֵהָבָה
וּבְרִצּוֹן שַׁבַּת קִדְשֶׁךָ, וְיִנּוּחוּ בָּהּ כָּל יִשְׂרָאֵל
מְקַדְשֵׁי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

שליח הציבור אומר:

תִּגְדַּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיִצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחֵיכוֹן
וּבְיִמִּיכוֹן וּבְחֵי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
[וְאִמְרוּ אַמֵּן]. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֶהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.
וְיִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֶהּ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה:

לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

מעין הברכות - כל יום את בכרכות הראויות לו.

שְׁמֶהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא -
במהרה. לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא - לעולם ולעולמי עולמים. דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא - למעלה. דְאַמִּירָן - האמורות.

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קָדָם אָבוּהוֹן
 דִּי בְשִׁמְיָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

יְהֵא שְׁלֵמָא רַבָּא מִן שְׁמִיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בשבת תשובה:
 עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

מְזֻמּוֹר לְדוֹד, יְהוּה רְעִי לֹא אֶחָסֶר: בְּנֵאוֹת דְּשָׂא תהלים כג
 יִרְבִּיצְנִי, עַל מֵי מְנַחֹת יְנַהֲלֵנִי: נִפְשִׁי יִשׁוּבָב,
 יִנְחֲנֵי בְּמַעְגְּלֵי צְדָק לְמַעַן שָׁמוּ: גַּם כִּי אֶלְךָ
 בָּגִיא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אַתָּה עַמְדִּי, שְׁבִטְךָ
 וּמִשְׁעֲנֹתְךָ הִמָּה יִנְחַמְנִי: תַּעֲרַךְ לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד
 צוּרְרִי, דְּשִׁנְתָּ בְּשִׁמְן רֵאשִׁי כּוֹסֵי רְוִיָּה: אַךְ טוֹב
 וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי, וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יְהוּה
 לְאַרְךָ יָמִים:

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
 וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיִצְמַח פְּרֻקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיָמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
 וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

צְלוֹתְהוֹן - תפילות. וּבְעוֹתְהוֹן - ותחינתם. קָדָם - לפני. אָבוּהוֹן דִּי
 בְשִׁמְיָא - אביהם שבשמים.

בְּנֵאוֹת דְּשָׂא - במרעה טוב. יִרְבִּיצְנִי - יתן לי לרבוץ. יִשׁוּבָב - להשיב
 נפשי. יִנְחֲנֵי - ינהיגי. בְּמַעְגְּלֵי - בדרפני. נֶגֶד - לעיני. רְוִיָּה - מלאה משקה.
 וְשִׁבְתִּי - ואשב.

שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרֻקְנָהּ - ישועתו. בְּעַגְלָא
 - במהרה.

גם הקהל אומר: **יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִי וּלְעָלְמִי עָלְמֵיָא.**
יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה:
לְעָלְמֵי עָלְמֵיָא | לְעָלְמֵי עָלְמֵיָא
לְעָלְמֵי עָלְמֵיָא | לְעָלְמֵי עָלְמֵיָא
וְיִשְׁרִתָּא תְּשַׁבְּחָתָּא וְנַחְמָתָּא דְאַמִּירָן בְּעָלְמָא, וְאַמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

הש"ץ אומר: **בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבָרֵךְ.**
 והקהל עונה: **בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.**
 וחזור שליח הציבור ואומר: **בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.**

ממוצאי יום טוב הראשון של פסח עד ערב שבועות סופרים כאן ספירת העומר
 (בעמ' 218)

עָלִינוּ לְשִׁבְחָ לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיֹצֵר
בְּרֵאשִׁית, שְׁלֵא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וְלֹא שְׁמָנוּ
כְּמִשְׁפַּחוֹת הָאֲדָמָה, שְׁלֵא שָׁם חָלַקְנוּ כְּהֵם
וְגוֹרְלָנוּ כְּכָל הַמוֹנִם, שְׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהַבֵּל
וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ, וְאַנְחָנוּ
כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם
וְיוֹסֵד אָרֶץ, וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וְשֹׁכֵנֵת
עִזוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד, אֱמֵת
מִלְּפָנֵינוּ, אָפֶס זוּלָתוֹ, כְּפָתוֹב בְּתוֹרָתוֹ: וְיִדְעָתָּ הַיּוֹם

דברים

לְעָלְמֵי עָלְמֵיָא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא -
 של הקדוש ברוך הוא. לְעָלְמֵי עָלְמֵיָא - למעלה. דְאַמִּירָן - האמורות.
 לְתַת גְּדֻלָּה - לספר גדולתו. לְיֹצֵר בְּרֵאשִׁית - ליוצר (מעשי) בראשית.
 כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת - (שאין להם תורה ומצוות). וְאַנְחָנוּ - אבל אנחנו. נוֹטֵה -
 מותח, בורא. וְיֹסֵד - (בורא). יְקָרוֹ - כבודו. אָפֶס זוּלָתוֹ - אין עוד מלבדו.

וְהִשְׁבַּחְתָּ אֶל לְבַבְךָ, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין עוֹד:

וְעַל כֵּן נִקְוָה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה
בְּתַפְאֵרַת עֲזָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ,
וְהָאֱלִילִים כְּרוֹת יִכְרְתוּן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת
שְׁדֵי, וְכָל בְּנֵי בְשָׂר יִקְרְאוּ בְשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ
כָּל רָשָׁעֵי אָרֶץ, יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל, כִּי
לָךְ תִּכְרַע כָּל בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְלוּ, וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְנוּ,
וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם
מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֹךְ הִיא וְלַעוֹלָמִי
עַד תִּמְלֹךְ בְּכִבוֹד, כְּכַתוּב בְּתוֹרָתְךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ
לְעֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר: וְהָיָה יְהוָה לְמֹלֶךְ עַל כָּל
הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

שמות טו

זכריה יד

יש נוהגים לומר אחרי 'עלינו' פסוקים (עי' עמ' 216).

האבלים אומרים קדיש:

יִתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
נְאֻמְרוּ אַמֵּן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהוָה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֹלָם וְלַעוֹלָמֵי עֲלְמַיָּא.

גְּלוּלִים – אלילים. לְהַפְנוֹת – להטות לבם. וְהָיָה יְהוָה לְמֹלֶךְ עַל כָּל
הָאָרֶץ – כל הגויים יכירו כי ה' הוא המלך על כל הארץ. וְשִׁמוֹ אֶחָד – (לא
יזכירו שם אלהים אחרים).

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעַגְלָא –
במהרה. לְעֹלָם וְלַעוֹלָמֵי עֲלְמַיָּא – לעולם ולעולמי עולמים.

וּתְבַרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | בשבת תשובה:
לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא
וְשִׁירְתָּא תְשַׁבְּחָתָּא וְנַחֲמָתָּא דְאֲמִירָן בְּעֵלְמָא, וְאֲמַרו אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאֲמַרו אָמֵן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בשבת תשובה:
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאֲמַרו אָמֵן. (אמן)
יש נוהגים לומר כאן מא' אלול ועד הושענא רבה 'לדוד ה' אורי' (עמ' 190).
נוהגים לשיר אחרי התפילה את הפיוט 'אדון עולם'.
ביום טוב נוהגים לשיר את הפיוט 'גדלי' (בעמוד הבא).

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ | בְּטָרִם כָּל יַצִּיר נִבְרָא.
לַעֲת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כָּל | אֲזִי מֶלֶךְ שָׁמוּ נִקְרָא.
וְאַחֲרֵי כִכְלוֹת הַכֹּל | לְבָדוּ יְמֶלֶךְ נוֹרָא.
וְהוּא הָיָה וְהוּא הוֹה | וְהוּא יְהִיָּה בְּתַפְאָרָה.
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַי | לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחֲבִירָה.
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תְכֵלִית | וְלוֹ הָעֵז וְהַמְשָׁרָה.
וְהוּא אֵלֵי וְחֵי גּוֹאֲלֵי | וְצוֹר חֲבֵלֵי בְּעֵת צָרָה.
וְהוּא נְסִי וּמְנוֹס לִי | מְנַת כּוֹסֵי בְּיוֹם אֶקְרָא.
בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחֵי | בְּעֵת אֵישָׁן וְאֶעִירָה.
וְעַם רוּחֵי גְּוִיָתִי | יְהוּה לִי וְלֹא אֵירָא.

דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלָא - למעלה. דְאֲמִירָן -
האמורות. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא - יהי שלום רב מן השמים.
נוֹרָא - אחד מתארי הקדוש ברוך הוא. לְהַמְשִׁיל לוֹ - לדמות לו.
לְהַחֲבִירָה - להיות חבר לו, דומה לו. וְהַמְשָׁרָה - הממשלה (השררה).
וְצוֹר - מבטחי. חֲבֵלֵי - גורלי. נְסִי - דגלי. וּמְנוֹס לִי - אליו אנוס, אברח.
מְנַת כּוֹסֵי - חלקי. וְעַם רוּחֵי גְּוִיָתִי - עם רוחי גם גופי (מופקד בידך).

בלילות ימים טובים נוהגים לשיר את הפיוט 'יגדל', שהוא קיצור י"ג העיקרים.
 יגדל אלהים חי וישתבח, נמצא ואין עת אל מציאותו.
 אחד ואין יחיד פִּיחודו, נעלם וגם אין סוף לאחדותו.
 אין לו דמות הגוף ואינו גוף, לא נערך אליו קדשיתו.
 קדמון לכל דבר אשר נברא, ראשון ואין ראשית לראשיתו.
 הנו אדון עולם לכל נוצר יורה גדלותו ומלכותו.
 שפע נבואתו נתנו אל אנשי סגלתו ותפארתו.
 לא קם בישראל כמשה עוד, נביא ומביט את תמונתו.
 תורת אמת נתן לעמו אל, על יד נביאו נאמן ביתו.
 לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו.
 צופה יודע סתרינו, מביט לסוף דבר בקדמתו.
 גומל לאיש חסד כמפעלו, נותן לרשע רע כרשעתו.
 ישלח לקץ הימין משיחנו, לפדות מחפי קץ ישועתו.
 מתים יחיה אל ברב חסדו, ברוך עדיעד שם תהלתו.

סדר ליל שבת

ברכת הבנים

ההורים (והסבים) מברכים את בניהם. מניחים את הידיים על ראשם ואומרים:

לבנות:

לבנים:

יְשִׁמְךָ אֱלֹהִים כְּשָׂרָה
 רַבָּקָה רַחֵל וְלֵאָה.

יְשִׁמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם
 וְכַמְנַשֶּׁה:

במדבר ו' יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְךָ: יִשְׂאֵר
 יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

יגדל – (שמו). ואין עת אל מציאותו – מציאותו אינה תלויה בזמן. לא נערך – אין דמיון. יורה – מלמד, מראה. ולא ימיר וכו' – לא יחליף את התורה לאחרת ולא יתנה לעם אחר. מביט לסוף וכו' – הוא יודע מראש סוף כל דבר. גומל וכו' – עושה חסד לאדם טוב לפי מעשיו הטובים, ולרשע נותן רע לפי מעשיו הרעים. לקץ הימין – אחרית הימים. קץ ישועתו – הזמן הקבוע לישועתו.

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן מִמֶּלֶךְ
מְלֵכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שלוש פעמים

בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמֶּלֶךְ מְלֵכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שלוש פעמים

בְּרָכוּנִי לְשָׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמֶּלֶךְ מְלֵכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שלוש פעמים

צִאתְכֶם לְשָׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמֶּלֶךְ מְלֵכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שלוש פעמים

כִּי מְלֹאכֵי יְצִיָּה לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ :
יְהוּה יִשְׁמַר צֵאתְךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

תהלים צא

שם קכא

רבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת, אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם.
מֶלֶךְ אֲבִיר. מֶלֶךְ בְּרוּךְ. מֶלֶךְ גָּדוֹל. מֶלֶךְ דּוֹבֵר שְׁלוֹם.
מֶלֶךְ הַדּוֹר. מֶלֶךְ וְתִיק. מֶלֶךְ זָךְ. מֶלֶךְ חַי הָעוֹלָמִים. מֶלֶךְ
טוֹב וּמְטִיב. מֶלֶךְ יַחֲדִיד וּמֵיחָד. מֶלֶךְ כְּבִיר. מֶלֶךְ לוֹבֵשׁ
רַחֲמִים. מֶלֶךְ מְלֵכֵי הַמְּלָכִים. מֶלֶךְ נִשְׁגָּב. מֶלֶךְ סוֹמֵךְ
נוֹפְלִים. מֶלֶךְ עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. מֶלֶךְ פּוֹדֶה וּמְצִיל.
מֶלֶךְ צַח וְאֵדָם. מֶלֶךְ קְדוֹשׁ. מֶלֶךְ רֵם וְנִשְׂאָ. מֶלֶךְ שׁוֹמֵעַ
תְּפִלָּה. מֶלֶךְ תָּמִים דְּרָכוֹ. מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ, יְהוּה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עַל כָּל הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי וְאֲשֶׁר
אָתָּה עֲתִיד לַעֲשׂוֹת עִמִּי וְעַם כָּל בְּנֵי בֵּיתִי וְעַם כָּל בְּרִיּוֹתֶיךָ

בְּנֵי בְרִיתִי. וּבְרוּכִים הֵם מְלֹאכֵי הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוּרִים
שְׁעוֹשִׂים רְצוּנָה. אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם, מֶלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ,
בְּרַכְנֵי בְּשָׁלוֹם, וְתִפְקֹד אוֹתִי וְאֵת כָּל בְּנֵי בֵּיתִי וְכָל עַמְּךָ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם.

מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן עַל כָּל צָבָא מְרוֹם, יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית,
אֲחִלָּה פָּנִיךָ הַמְּאִירִים שְׁתַּזְכֶּה אוֹתִי וְאֵת כָּל בְּנֵי בֵּיתִי
לְמִצָּא חַן וְשֹׁכֵל טוֹב בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל בְּנֵי אָדָם וּבְעֵינֵי
כָּל רוֹאֵינוּ לְעִבּוּדְךָ. וְזַכְּנוּ לְקַבֵּל שְׁבִתוֹת מִתּוֹךְ רֵב
שְׂמִחָה וּמִתּוֹךְ עֶשֶׂר וְכָבוֹד וּמִתּוֹךְ מַעוֹט עֲנוּת. וְהִסֵּר
מִמֶּנִּי וּמִכָּל בְּנֵי בֵּיתִי וּמִכָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי
חֲלֵי וְכָל מִינֵי מַדּוּה וְכָל מִינֵי דְלוּת וְעֲנִיּוֹת וְאֲבִיּוֹנוֹת.
וְתַן בְּנוֹ יוֹצֵר טוֹב לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת וּבִירְאָה וּבִאֲהָבָה. וְנִהְיֶה
מְכַבְּדִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ. כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד, כִּי לָךְ נִאָּה כִּי לָךְ יָאֵה.

אֲנֵא, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, צוּה לְמֹלְאכֵיךָ, מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת,
מְשַׁרְתֵי עֲלִיּוֹן, שִׁיפְקֹדוּנִי בְּרַחֲמִים וּבְכִרְכוּנֵי כְּבוֹאֵם לְבֵיתִי
בְּיוֹם קִדְשֵׁנוּ, כִּי הִדְלַקְתִּי נְרוֹתֵי וְהִצַּעַתִּי מִטְּתִי וְהִחַלְפַתִּי
שְׂמִלוֹתִי לְכְבוֹד יוֹם הַשְּׁבִת, וּבִאתִי לְבֵיתְךָ לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי
לְפָנֶיךָ שְׂתַעֲבִיר אֲנִיחָתִי, וְאֶעִיד אֲשֶׁר בְּרֵאת בְּשֵׁשׁה יָמִים
כָּל הַיְצוּר, וְאֲשַׁנֶּה, וְאֲשַׁלֵּשׁ עוֹד לְהַעֲיֵד עַל כּוֹסֵי בְּתוֹךְ
שְׂמִחָתִי, כְּאֲשֶׁר צוּיַתְנִי לְזַכְרוֹ וּלְהַתְעַנֵּג בְּיָתֵךְ נִשְׁמַתִּי אֲשֶׁר
נִתַּת בִּי. בּוֹ אֲשַׁבֵּת כְּאֲשֶׁר צוּיַתְנִי לְשַׁרְתְּךָ, וְכֵן אֲגִיד גְּדוּלַתְךָ
בְּרַנָּה. וְשׁוּיַתִּי יִהְיֶה לְקִרְאתִי שְׂתַרְחַמְנֵי עוֹד לְגֵאֲלָנִי,
וּלְעוֹרֵר לְבִי לְאֲהַבְתְּךָ, וְאֲזִ אֲשַׁמֵּר פְּקוּדֶיךָ וְחֻקֶיךָ בְּלִי
עֶצֶב וְאֲתַפְּלַל כְּדַת כְּרֵאוּי וְכִנְכוּן. מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם בּוֹאֲכֶם
לְשָׁלוֹם, בְּכִרְכוּנֵי לְשָׁלוֹם וְאֲמָרוּ בְּרוּךְ לְשַׁלְחָנֵי הָעֲרוּךְ,
וְצִאתְכֶם לְשָׁלוֹם מֵעֵתָה וְעַד עוֹלָם. אָמֵן סְלָה.

משלי לא

אֵשֶׁת חַיִּל מִי יִמְצָא, וְרוֹחַק מִפְּנִינִים מִכָּרָה:
 בָּטַח בָּהּ לֵב בְּעֵלָה וְשָׁלַל לֹא יַחְסֹר:
 גָּמְלָתָהּ טוֹב וְלֹא רָע כֹּל יָמֵי חַיֶּיהָ:
 דִּרְשָׁה צָמֹר וּפְשָׁתִים וַתַּעַשׂ בַּחֲפָץ כַּפִּיהָ:
 הִיטְתָּהּ פְּאֻנֹת סוּחָר, מִמְרוֹחֵק תָּבִיא לַחֲמָה:
 וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה, וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנִעְרֹתֶיהָ:
 זָמְמָה שְׂדֵה וַתִּקְחָהּ, מִפְּרֵי כַפִּיהָ נִטְעָה פָּרֶם:
 חָגְרָהּ בְּעוֹז מִתְנִיָּה, וַתֹּאמֶץ זְרוּעֹתֶיהָ:
 טָעַמָּה כִּי טוֹב סַחְרָהּ, לֹא יִכְבֶּה בַלְּיָלָה נְרָה:
 יָדֶיהָ שְׁלָחָהּ בְּכִישׁוֹר, וְכַפִּיהָ תִּמְכּוּ פֶלֶךְ:
 כַּפָּהּ פָּרְשָׁה לְעֵנִי, וְיָדֶיהָ שְׁלָחָה לְאַבְיוֹן:
 לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג, כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבֶשׂ שָׁנִים:
 מְרַבְּדִים עָשְׂתָהּ לָהּ, שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה:
 נוֹדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלָה בְּשִׁבְתּוֹ עִם זָקְנֵי אֶרֶץ:
 סָדִין עָשְׂתָהּ וַתִּמְכֹּר, וַחֲגוּר נִתְּנָה לְכַנְעֲנֵי:
 עוֹז וְהָדָר לְבוּשָׁה, וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן:
 פִּיהָ פִּתְחָהּ בְּחִכְמָהּ, וַתּוֹרֵת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ:
 צוֹפְיָה הִלִּיכוֹת בֵּיתָהּ, וְלָחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל:
 קָמוּ בָנֶיהָ וַיֹּאשְׁרוּהָ, בְּעֵלָה וַיַּהֲלָלָהּ:
 רְבוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל, וְאֵת עָלִית עַל כַּלְנֶה:
 שָׁקַר הַחֵן וְהַבֵּל הַיָּפִי, אִשָּׁה יֵרֵאת יְהוָה הִיא תִתְהַלָּל:
 תָּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיַּהֲלָלוּהָ בְּשַׁעְרִים מִעֲשִׂיהָ:

מכרה - מחירה. ושלל - פרנסה. ורחק - ולחם חוק. זממה - רצתה לרכוש.
 כישור, פלך - כלים לטוויה. פרשה - הושיטה לעזרה. שנים - צמר אדום.
 לכנעני - לסוחר. צופיה - משגיחה. ויאשרוה - ויהללוה. מפרי ידיה -
 כראוי לה.

יש נוהגים לומר:

הכינו את סעודת	אֲתְקִינּוּ סְעֻדָּתָא
האמונה השלימה	דְּמַהֲיִמְנוּתָא שְׁלֵמָתָא,
שמחת המלך הקדוש,	חֻדּוּתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא.
הכינו את סעודת המלך.	אֲתְקִינּוּ סְעֻדָּתָא דְּמַלְכָּא,
זו היא הסעודה	דָּא הִיא סְעֻדָּתָא
של שדה תפוחים קדושים.	דְּחֻקַל תְּפוּחִין קְדִישִׁין
ר'זעיר אנפין	וְזַעִיר אֲנַפִּין
ר'עתיק יומין הקדוש	וְעֵתִיקָא קְדִישָׁא
באים לסעוד בה.	אֲתִין לְסַעְדָּא בְּהַדָּה.

אזמר בשבחים	אֲזַמֵּר בְּשִׁבְחִין
להיכנס בפתחים	לְיַמְיַעַל גּוּ פִתְחִין,
שבשדה תפוחים	דְּבַחֻקַל תְּפוּחִין,
שהם קדושים.	דְּאֲנוּן קְדִישִׁין.

נזמין אותה עתה	נְזַמֵּן לָהּ הַשְּׁתָּא
בשולחן חדש	בְּפִתּוּרָא חֻדּוּתָא
ובמנורה טובה	וּבְמִנְרֵתָא טַבָּתָא,
שמאירה על ראשים.	דְּנִהָרָא עַל רֵישִׁין.

ימין ושמאל	יְמִינָא וּשְׂמָאלָא,
וביניהם כלה,	וּבִינְיָהּוּ כְּלָה,
יוצאת בקישוטים	בְּקִישׁוּטִין אֲזֵלָא
בבגדים ולבושים.	בְּמַאֲנִין וּלְבוּשִׁין.

יְמִינָא וּשְׂמָאלָא – הימים ד' ה' ו' בצד ימין, לפני השבת, והימים א' ב' ג' בצד שמאל, אחרי השבת, נמצאת השבת באמצע.

יחבק אותה בעלה וביסוד אשר לה שעושה לה נחת יהא כותש כתישות.	יְחַבֵּק לָהּ בְּעֵלָהּ, וּבִיסוּדָא דִּילָהּ, דְּעֵבִיד נִיחָא לָהּ, יְהֵא כְּתִישׁ כְּתִישֵׁין.
צעקות וגם צרות בטילות ושובתות רק פנים חדשות ורוחות עם נפשות.	צְרוּחִין אַף עֲקָתִין בְּטָלִין וּשְׁבִיתִין, בְּרָם אַנְפִין חֲדָתִין, וְרוּחִין עִם נַפְשֵׁין.
שמחה רבה תבוא, ועל אחת שתיים (כפליים) האור לה יגיע וברכות רבות.	חֲדוּ סְגִי יִיתִי, וְעַל חֲדָא תְּרַתִּי נְהוּרָא לָהּ יִמְטִי, וּבְרַכָּאן דְּנַפְישֵׁין.
קרבו שושבינים עשו תיקונים (לכלה) להרבות במזונות ודגים עם עופות.	קְרִיבוּ שׁוֹשְׁבֵינִין, עֲבִידוּ תְּקוּנִין, לְאַפְשָׁא זִינִין, וְנוּנִין עִם רַחֲשֵׁין.
לעשות נשמות ורוחות חדשות בשנים ושלושים (דרכים) ובשלושה ענפים.	לְמַעַבְד נְשָׁמָתִין וְרוּחִין חֲדָתִין, בְּתַרְתִּין וּבְתַלְתִּין, וּבְתַלְתָּא שְׁבָשֵׁין.
ועטרות שבעים לה, ולמלך העליון שיתעטר הכל בקודש הקודשים.	וְעֵטוּרִין שְׁבַעִין לָהּ, וּלְמַלְכָּא דְּלְעֵלְא, דִּיתַעְטֵר כְּלָא, בְּקֻדִישׁ קֻדִישֵׁין.

וְעַל חֲדָא תְּרַתִּי - נשמה יתרה. שׁוֹשְׁבֵינִין - צדיקים.

רשומים וסתומים
בתוך כל העולמות
רק עתיק יומין
הלא בטוש יבטוש.

רְשִׁימִין וְסְתִימִין
בְּגוֹ כָּל עֲלָמִין,
בְּרֵם עֲתִיק יוֹמִין,
הֵלֵא בְּטִישׁ בְּטִישִׁין.

יהי רצון מלפניו
שישרה על צמו
שיתענג לשמו
במתיקות ודובשנים.

יְהֵא רַעְוֵא קַמָּה,
דִּישְׁרֵי עַל עֲמָה
דִּיתְעַנְג לְשִׁמָּה,
בְּמַתִּיקִין וְדִבְשִׁין.

אערוך בדרום
מנורה הנעלמה
ושולחן עם לחם
בצפון אערוך.

אָסְדֵר לְדְרוֹמָא
מְנֻרְתָא דְסְתִימָא,
וְשֻׁלְחָן עִם נֶהֱמָא
בְּצַפּוֹן אַרְשִׁים.

ביין בתוך כוס
ואגודות הדסים
לארוס וארוסה
לחזק חלושים.

בְּחֻמְרָא גּוֹ כֶּסֶא
וּמְדַאנִי אָסָא,
לְאַרוֹס וְאַרוּסָה,
לְהַתְקַפָּה חֻלְשִׁין.

נעשה להם כתרים
בדברים חשובים
בשבעים עיטורים
שעל גבי חמישים.

נְעִטֹר לְהוֹן כְּתָרִין
בְּמַלִּין יְקִירִין,
בְּשִׁבְעִין עִטּוּרִין,
דְּעַל גְּבֵי חֲמִשִּׁין.

שובתים ונעזבים
הטמאים הרחוקים
המזיקים המעיקים
וכל מיני כשפים.

שְׁבִיתִין וְשְׁבִיקִין
מְסָאָבִין דְּרַחֲקִין,
חֲבִילִין דְּמַעֲיָקִין,
וְכָל זֵינֵי חֲרָשִׁין.

וְעִטּוּרִין וכו' - שבעים המילים שבקידוש.
אָסָא - הדס מסמל את הצדיק. בְּשִׁבְעִין עִטּוּרִין - שבעים המילים שבקידוש.
חֲמִשִּׁים מִלִּים בְּבִרְכוֹת הָאֲבוֹת.

השכינה תתעטר	שְׂכִינְתָא תְתַעְטֵר
בששה לחמים לכל צד	בְּשֵׁית נְהָמֵי לְסֵטֶר,
בוים תתקשר	בְּוִיזַן תְתַקְטֵר
ובמינים (של בשמים) מכונסים.	וְזִינִין דְּכְנִישֵׁין.
לבצוע על הפת	לְמַבְצַע עַל רְפֻתָא
כזית וכביצה	כְּזִיתָא וְכְבִיעֵתָא,
שתי יודין נוקטת	תְּרִין יוּדִין נְקֻטָא,
סתומות ומפורשות.	סְתִימִין וּפְרִישֵׁין.
שמן זית זך	מִשַׁח זֵיתָא דְּכָיָא
שטוחנות הריחיים	דְּטַחְנִין רִיחֵיָא,
ומושכים הנחלים	וְנִגְדִין נְחָלָיָא,
בתוכה בלחישות.	בְּגוּהַ בְּלַחֲשֵׁין.
הלא נאמר סודות	הֲלָא נִימָא רְזִין
ודברים גנוזים	וּמְלִין דְּגְנִיזִין,
שאינם נראים	דְּלִיתְהוּן מִתְחִזִין,
טמונים ונעלמים.	טְמִירִין וְכְבִישֵׁין.
נתעטרה הכלה	אֲתַעְטֶרֶת כְּלָה
בסודות של מעלה	בְּרְזִין דְּלַעֲלָא,
בתוך השמחה הזו	בְּגוּ הָאֵי הַלּוּלָא
של מלאכים קדושים.	דְּעִירִין קְדִישֵׁין.

תְּרִין יוּדִין – שתי החלות האמצעיות רומזות על שתי יו"דין מן השם בן צ"א.

קידוש

ימזוג יין בגביע המכיל רביעית (לפחות שמונים ושש סמ"ק),

יגביה אותו מעל השולחן ויאמר בלחש ז'יהי ערב ז'יהי בקר' ובקול רם: בראשית ב

יום הששי: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:
ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה,
וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה:
ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו, כי בו
שבת מכל מלאכתו, אשר ברא אלהים לעשות:

סברי מרנן

ברכת הגפן

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי
הגפן.

קדושת היום

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר
קדשנו במצותיו ורצה בנו, ושבת קדשו באהבה
וברצון הנחילנו זכרון למעשה בראשית, תחלה
למקראי קדש, זכר ליציאת מצרים, כי בנו
בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, ושבת קדשך
באהבה וברצון הנחלתנו. ברוך אתה יהוה,
מקדש השבת.

בשבת חול המועד סוכות כשמקדש בסוכה מברך לפני השתיה:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו
במצותיו, וצונו לישב בסכה.

ישתה רוב הכוס או ישתו המסובים.

סברי - הקשיבו. מרנן - רבותי. תחלה למקראי קדש - שבת נזכרת בראש
פרשת המועדות (ויקרא כג).

זמירות לליל שבת

כָּל מְקַדֵּשׁ שְׁבִיעֵי כְּרָאוּי לוֹ,
 כָּל שׁוֹמֵר שֶׁבֶת כְּדַת מַחְלָלוֹ,
 שְׁכָרוֹ הַרְבֵּה מְאֹד עַל פִּי פִּעְלוֹ,
 אִישׁ עַל מַחְנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ.

אוֹהֲבֵי יְהוָה הַמְּחַפְּסִים לְכַנֵּן אֶרְיָאֵל,
 בַּיּוֹם הַשֶּׁבֶת שִׁישׁוּ וְשִׁמְחוּ כַּמְקַבְּלֵי מִתֵּן נַחְלִיאֵל,
 גַּם שְׂאוֹ יְדֵיכֶם קִדְשׁ וְאָמְרוּ לְאֵל,
 בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

דוֹרְשֵׁי יְהוָה זָרַע אֲבָרְהָם אוֹהֲבוֹ,
 הַמְּאַחֲרִים לְצִאת מִן הַשֶּׁבֶת וּמְמַהֲרִים לְבוֹא,
 וְשִׁמְחִים לְשִׁמְרוֹ וְלַעֲרַב עֲרוּבוֹ,
 זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה יְהוָה, נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ.

זְכָרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּמִצְוֹת שֶׁבֶת גְּרוּסָה,
 חֲרוּתָה לַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, כְּכֹלָה בֵּין רַעוּתֶיהָ מְשַׁבְּצָה,
 טְהוּרִים יִירְשׁוּהָ וִיקְדְּשׁוּהָ בְּמֵאֵמֶר כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה,
 וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה.

יוֹם קְדוֹשׁ הוּא, מְבוֹאוֹ וְעַד צֵאתוֹ,
 כָּל זָרַע יַעֲקֹב יִכְבְּדוּהוּ, כְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ,
 לְנוּחַ בּוֹ וְלִשְׁמֹחַ בְּתַעֲנוּג אָכוֹל וְשֵׁתָה,
 כָּל עַדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ.

אֶרְיָאֵל – כינוי לבית המקדש. נַחְלִיאֵל – כינוי לתורה. שְׂאוֹ יְדֵיכֶם קִדְשׁ –
 הרימו ידיכם בקדושה.

וְלַעֲרַב עֲרוּבוֹ – לעשות עירוב לשבת (עירוב חצרות, עירוב תחומין).

גְּרוּסָה – נלמדת. חֲרוּתָה – מצוות שבת נחרתה על הלוחות. טְהוּרִים – כינוי
 לישראל.

מִשֶׁךְ חִסְדְּךָ לַיְדָעִיךָ, אֵל קִנּוּא וְנוֹקֵם,
 נוֹטְרֵי לַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי זְכוֹר וְשָׁמוֹר לְהֶקֶם,
 שְׁמַחֵם בְּבִנְיָן שְׁלֵם, בְּאוֹר פְּנֵיךָ תִּבְהִיֵּקֵם,
 יְרוּנָן מִדְּשָׁן בֵּיתְךָ, וְנַחַל עֲדֻנְיֶיךָ תִּשְׁקֵם.

עֲזוֹר לְשׁוֹכְבֵי תִּים בְּשָׂבִיעִי, בְּחָרִישׁ וּבִקְצִיר עוֹלָמִים,
 פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה קִטְנָה, סוֹעֲדִים בּוֹ לְכָרְךָ שְׁלֵשׁ פְּעָמִים,
 צְדָקָתָם תִּצְהִיר כְּאוֹר שְׂבִיעַת הַיָּמִים,
 יִהְיֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הֶבְהָה תָּמִים.
 (יִהְיֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים).

קָדַשׁם בְּמִצְוֹתֶיךָ וְטִהַרְם כְּעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לְטַהַר,
 רוּחְךָ תְּנִיחֵמוּ כְּבִהְמָה בְּבִקְעָה תָּרַד מִן הַהָר,
 שְׂבָטֵיהֶם תִּשְׁכַּנֵּם בְּנַחֲלַת הַסְּהַר,
 כְּנַחֲלִים נְטִיו וּכְגִנּוֹת עֲלֵי נֶהָר.

מְנוּחָה וְשִׁמְחָה אִוֵּר לַיְהוּדִים,
 יוֹם שְׁבִתוֹן יוֹם מַחְמָדִים,
 שׁוֹמְרֵי וְזוֹכְרֵי הַמָּה מְעִידִים,
 כִּי לְשִׁשָּׁה כָּל בְּרוּאִים וְעוֹמְדִים.

שְׁמֵי שָׁמַיִם אֶרֶץ וַיָּמִים,
 כָּל צָבָא מְרוֹם גְּבוּהִים וְרָמִים,
 תַּנְיִן וְאָדָם וְחַיִּית רְאָמִים,
 כִּי בִיָּה יִהְיֶה צוֹר עוֹלָמִים.

מִשֶׁךְ - הַטָּה. לְהֶקֶם - לְקִיִּים. שְׁלֵם - יְרוּשָׁלַיִם. תִּבְהִיֵּקֵם - תִּבְהִיֵּקֵם אוֹתָם. יְרוּנָן
 מִדְּשָׁן בֵּיתְךָ - יִשְׁבְּעוּ מִן הַמִּיטָב שְׂבִיבוֹתֶיךָ. וְנַחֲל עֲדֻנְיֶיךָ - וּמְנַחַל תְּעוּגֵיךָ.
 פְּסִיעָה קִטְנָה - אִסוּר לְפִסּוּעַ בְּשַׁבַּת פְּסִיעָה גָּסָה. תִּצְהִיר - תִּאִיר. כְּבִהְמָה
 וְכו' - בְּשִׁלּוּוֹה וּתְמִימוֹת. בְּנַחֲלַת הַסְּהַר - בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַמוֹנֵהֶגֶת ע"י הַסְּנֵה־דְרִיךְ.
 כָּל בְּרוּאִים וְעוֹמְדִים - הַכֹּל נִבְרָא וְעוֹמֵד.
 כִּי בִיָּה יִהְיֶה צוֹר עוֹלָמִים - ה' הוּא צוֹרֵנוּ וּמַחֲסֵנוּ לְנִצָּח.

הוא אֲשֶׁר דִּבֶּר לְעַם סְגֻלָּתוֹ,
 שָׁמֹר לְקִדְשׁוֹ מִבּוֹאוֹ עַד צֵאתוֹ,
 שֶׁבֶת קִדְשׁ יוֹם חֲמֻדָּתוֹ,
 כִּי בּוֹ שֶׁבֶת מְכַל מְלֹאכְתּוֹ.
 בְּמִצְוֹת שֶׁבֶת אֵל יַחֲלִיץֶךָ,
 קוֹם קְרָא אֱלֹיֹי יַחֲיֵשׁ לְאַמְצָךָ,
 נִשְׁמַת כָּל חַי וְגַם נַעֲרִיצָךָ,
 אֲכַל בְּשִׂמְחָה כִּי כָבֵד רָצָךָ.
 בְּמִשְׁנֵה לֶחֶם וְקִדּוֹשׁ רִבְהָ,
 בָּרַב מִטְעָמִים וְרוּחַ נְדִיבָה,
 יִזְכּוּ לָרַב טוֹב הַמְתַּעֲנֻגִים בָּהּ,
 בְּבִיאַת גּוֹאֵל לַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

מַה יְיָדִידוֹת מְנוּחָתֶךָ, אֵת שֶׁבֶת הַמְלֶכָה,
 בְּכֵן נְרוּץ לְקִרְאָתֶךָ, בְּאֵי כֻלָּה נְסוּכָה,
 לְבוֹשׁ בְּגָדֵי חֲמוּדוֹת, לְהַדְלִיק נֵר בְּבִרְכָה,
 וְתַכֵּל כָּל הָעֲבוֹדוֹת, לֹא תַעֲשׂוּ מְלֹאכָה.
 לְהַתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּגִים בְּרַבּוּרִים וּשְׁלוֹ וְדָגִים.

מְעַרְב מְזַמִּינִים כָּל מִינֵי מִטְעָמִים,
 מְבַעוֹד יוֹם מוֹכְנִים תְּרַנְּגוּלִים מְפֹטָמִים,
 וְלַעֲרֹךְ כְּמָה מִינִים, שְׁתוֹת יִינוֹת מְבֹשְׂמִים,
 וְתַפְנוּקֵי מַעֲדָנִים בְּכָל שְׁלֵשׁ פְּעָמִים.
 לְהַתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּגִים בְּרַבּוּרִים וּשְׁלוֹ וְדָגִים.

יַחֲלִיץֶךָ - יצילך. יַחֲיֵשׁ לְאַמְצָךָ - ימהר לחזקך. נִשְׁמַת כָּל חַי וְגַם נַעֲרִיצָךָ
 - ברכת השיר "נשמת כל חי" וגם "נעריצך" שבקדושה. רָצָךָ - קבלך ברצון.
 וְרוּחַ נְדִיבָה - ובהרחבת הדעת.
 מַה יְיָדִידוֹת - כמה אהובה. בְּכֵן נְרוּץ - לכן נרוץ.
 מְעַרְב - מהיום הקודם. שְׁלֵשׁ פְּעָמִים - שלוש סעודות.

נחלת יַעֲקֹב יִירָשׁ, בְּלִי מְצָרִים נַחֲלָה,
 ויִכְבְּדוּהוּ עֲשִׂיר וָרֶשׁ וְתִזְכּוּ לְגֵאֲלָה,
 יוֹם שַׁבָּת אִם תִּכְבְּדוּ וְהִייתֶם לִי סְגִלָּה,
 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹדוּ, וּבְשִׁבְעֵי נְגִילָה.

להתענג בתענוגים ברבורים ושליו ודגים.

חֲפָצֶיךָ אֲסוּרִים וְגַם לַחֲשֹׁב חֲשִׁבוֹנוֹת,
 הִרְהוּרִים מְתָרִים וְלִשְׂדֵךְ הַבָּנוֹת,
 וְתִינּוֹק לְלִמְדוֹ סֵפֶר, לְמִנְצַח בְּנִגְיוֹת,
 וְלַהֲגוֹת בְּאֲמָרֵי שֵׁפָר בְּכָל פְּנוֹת וּמַחְנוֹת.

להתענג בתענוגים ברבורים ושליו ודגים.

הַלּוֹכֵךְ יִהְיֶה בְּנַחַת, עֲנֵג קָרָא לַשַּׁבָּת,
 וְהַשְּׂנֵה מְשַׁבַּחַת, כְּדַת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת,
 בְּכֵן נֶפֶשִׁי לְךָ עֲרָגָה וְלִנּוּחַ בְּחַבַּת,
 כְּשׁוֹשְׁנִים סוּגָה בּוֹ יְנוּחוּ בֵּין וּבַת.

להתענג בתענוגים ברבורים ושליו ודגים.

מֵעֵין עוֹלָם הֵבֵא יוֹם שַׁבָּת מְנוּחָה,
 כָּל הַמַּתְעַנְגִּים בָּהּ יִזְכּוּ לְרַב שְׂמִיחָה,
 מִחֲבֵלֵי מְשִׁיחַ יִצְלוּ לְרוּחָה,
 פְּדוּתָנוּ תְצַמִּיחַ וְנֶס יִגוֹן וְאַנְחָה.

להתענג בתענוגים ברבורים ושליו ודגים.

בְּלִי מְצָרִים נַחֲלָה - ע"פ מאמר חז"ל "כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים" (שבת קיח ע"א).

אֲמָרֵי שֵׁפָר - תורה.

עֲרָגָה - מתגעגעת. סוּגָה - מוקפת (השבת כאילו מוקפת ושמורה בגדר של שושנים).

יום זה לישראל אורה, ושמחה, שבת מנוחה.

צוית פקודים במצמד סיני,
שבת ומועדים לשמר בכל שני,
לערך לפני משאת וארוחה,
שבת מנוחה.
יום זה לישראל אורה ושמחה, שבת מנוחה.

חמדת הלכות לאמה שבורה,
לנפשות נכאבות נשמה יתרה,
לנפש מצרה תסיר אנהה,
שבת מנוחה.
יום זה לישראל אורה ושמחה, שבת מנוחה.

קדשת ברכת אותו מכל ימים,
בששת כלית מלאכת עולמים,
בו מצאו עגומים השקט ובטחה,
שבת מנוחה.
יום זה לישראל אורה ושמחה, שבת מנוחה.

לאסור מלאכה צויתנו נורא,
אזכה הוד מלוכה אם שבת אשמרה,
אקריב שי למורא מנחה מרקחה,
שבת מנוחה.
יום זה לישראל אורה ושמחה, שבת מנוחה.

ושיר אערך לך בנגון ונעימה,
מול תפארת גדלך נפשי לך כמהה,
לסגלה תמימה קים הבטחה,
שבת מנוחה.
יום זה לישראל אורה ושמחה, שבת מנוחה.

פקודים - מצוות. משאת וארוחה - מנות וסעודה.

מצרה - נתונה בצרה.

נורא - כינוי לה'. שי למורא - מתנה לה'.

רְצֵה תְּפִלְתִּי כְּמוֹ קָרְבֵן נֶחֱשׂוֹן,
 וַיּוֹם מְנוּחָתִי בְּרִנָּה וּבִשְׂשׂוֹן,
 חֲבִיב כְּבַת אִישׁוֹן, בְּרַב הַצְּלָחָה,
 שַׁבַּת מְנוּחָה.
 יוֹם זֶה לְיִשְׂרָאֵל אוֹרָה וְשִׂמְחָה, שַׁבַּת מְנוּחָה.

לְשַׁעֲרֵךְ קוֹיֵנוּ, יְהֵא אֲדִיר אֲדִירִים,
 בְּזֶדוֹד מִלְּכֵנוּ שְׁלַח נָא לְעַבְרִים,
 וַיִּקְרָא לְדָרוּרִים רוּחַ וְהִנֵּחָה,
 שַׁבַּת מְנוּחָה.
 יוֹם זֶה לְיִשְׂרָאֵל אוֹרָה וְשִׂמְחָה, שַׁבַּת מְנוּחָה.

אֲנָא עֲלִיוֹן נוֹרָא, הַבִּיטָה עֲנֵנוּ,
 פְּדֵנוּ בְּמַהֲרָה, חֲנֵנוּ חֲנֵנוּ,
 שְׂמַח נִפְשָׁנוּ בְּאוֹר וְשִׂמְחָה,
 שַׁבַּת מְנוּחָה.
 יוֹם זֶה לְיִשְׂרָאֵל אוֹרָה וְשִׂמְחָה, שַׁבַּת מְנוּחָה.

חֲדָשׁ מִקְדָּשֵׁנוּ, זְכָרָה נֶחֱרַבְתָּ,
 טוֹבָךְ, מוֹשִׁיעֵנוּ, תָּנָה לְנַעֲצָבְתָּ,
 בְּשַׁבַּת יוֹשְׁבֵת בְּזִמְרָה וּשְׂבַחָה,
 שַׁבַּת מְנוּחָה.
 יוֹם זֶה לְיִשְׂרָאֵל אוֹרָה וְשִׂמְחָה, שַׁבַּת מְנוּחָה.

זְכֹר קְדוֹשׁ לָנוּ בְּזִכּוֹת יְקַרְתָּ הַיּוֹם,
 שְׂמַר נָא אוֹתָנוּ בְּיוֹם זֶה וּבְכָל יוֹם,
 דוֹדֵי צִחַ וְאָדָם תְּבִיא רְוָחָה,
 שַׁבַּת מְנוּחָה.
 יוֹם זֶה לְיִשְׂרָאֵל אוֹרָה וְשִׂמְחָה, שַׁבַּת מְנוּחָה.

קוֹל רְנָה וַיִּשׁוּעָה לְיִשְׂרָאֵל הַשְּׂמִיעָה,
 בָּבֵא חֲזִיוֹן תְּשׁוּעָה, צוֹר מִצְמִיחַ יְשׁוּעָה,
 אוֹר שְׂמֵשִׁי הוֹפִיעָה, תְּמִיד הַזְרִיחָה,
 שַׁבַּת מְנוּחָה.
 יוֹם זֶה לְיִשְׂרָאֵל אוֹרָה וְשִׂמְחָה, שַׁבַּת מְנוּחָה.

נֶחֱשׂוֹן - בן עמינדב, ראשון המקריבים בחנוכת המזבח (במדבר ז, יב). תְּמִיד
 הַזְרִיחָה - חדש לנו את הקרבת קרבן התמיד.

יְהִי רַבּוֹן עֲלֵם וְעֲלֵמְיָא, יְהִי אֲדוֹן כָּל הָעוֹלָמִים,
 אַנְתָּ הוּא מַלְכָּא מְלִךְ מַלְכֵיָא, אַתָּה הוּא מְלִךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים,
 עוֹבֵד גְבוּרְתֶךָ וְתַמְהִיָּא, מַעֲשֵׂה גְבוּרְתֶךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ,
 שְׁפַר קְדָמְךָ לְהַחְוִיא. נְאֻה לְהַגִּיד לְפָנֶיךָ.
 יְהִי רַבּוֹן עֲלֵם וְעֲלֵמְיָא, אַנְתָּ הוּא מַלְכָּא מְלִךְ מַלְכֵיָא.

שְׂבַחֲיִן אֲסִדֵּר צַפְרָא וְרַמְשָׂא, שְׂבַחִים אַעֲרֵךְ בְּקַר וְעֵרֵב,
 לֵךְ אֱלֹהָא קְדִישָׁא, לֵךְ הָאֵל הַקְּדוֹשׁ,
 דִּי בְרָא כָּל נַפְשָׂא, אֲשֶׁר בְּרָא כָּל נֶפֶשׁ,
 עִירִין קְדִישִׁין וּבְנֵי אַנְשָׂא, מַלְאָכִים קְדוֹשִׁים וּבְנֵי אָנוּשׁ,
 חַיּוֹת בְּרָא וְעוֹפֵי שְׁמַיָּא. חַיּוֹת הַשָּׁדָה וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם.
 יְהִי רַבּוֹן עֲלֵם וְעֲלֵמְיָא, אַנְתָּ הוּא מַלְכָּא מְלִךְ מַלְכֵיָא.

רַבְרַבִּין עוֹבֵדְךָ וְתַקִּיפִין, גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂיךָ וְתַקִּיפִים,
 מְכַךְ רַמְיָא וְזַקֵּךְ כְּפִיפִין, מִשְׁפִּיל רַמִּים וְזוֹקֵךְ כְּפוֹפִים,
 לוֹ יַחֲיֵה גְבוּר שְׁנִין אֶלְפִין, לוֹ יַחֲיֵה אָדָם שְׁנוֹת אֶלְפִים,
 לֹא יַעוֹל גְבוּרְתֶךָ בְּחַשְׁבְּנֵיָא. לֹא יוֹכַל לַמְנוֹת אֶת גְבוּרוֹתֶיךָ.
 יְהִי רַבּוֹן עֲלֵם וְעֲלֵמְיָא, אַנְתָּ הוּא מַלְכָּא מְלִךְ מַלְכֵיָא.

אֱלֹהָא דִּי לִיה יְקַר וּרְבוּתָא, הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר לוֹ כְבוֹד וּגְדֻלָּה,
 פָּרַק יַת עֲנָךְ מִפֶּם אַרְיֹתָא, פָּדָה אֶת צֶאֱנֶךָ מִפֵּי הָאַרְיֹת,
 וְאַפֵּק יַת עַמְךָ מִגּוֹ גְלוּתָא, וְהוֹצֵא אֶת עַמְךָ מִתּוֹךְ הַגְּלוּת,
 עַמָּא דִּי בְּחַרְתָּ מִכָּל אַמְיָא. הָעָם אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ מִכָּל הָאֲמוֹת.
 יְהִי רַבּוֹן עֲלֵם וְעֲלֵמְיָא, אַנְתָּ הוּא מַלְכָּא מְלִךְ מַלְכֵיָא.

לְמַקְדְּשֶׁךָ תוֹב וּלְקֹדֶשׁ קְדָשִׁין, לְמַקְדְּשֶׁךָ שׁוֹב וּלְקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים,
 אַתָּר דִּי בַּה יַחְדוֹן, מְקוֹם שְׁבוּ יִשְׁמַחוּ
 רַוְחִין וְנַפְשִׁין, כָּל רוּחַ וְנֶפֶשׁ,
 וַיִּזְמְרוּן לֵךְ שִׁירִין וְרוּחִשִׁין, וַיִּזְמְרוּ לֵךְ שִׁירִים וּשְׂבַחִים,
 בִּירוּשָׁלַם קְרַתָּא דְשַׁפְרֵיָא. בִּירוּשָׁלַם עִיר כְּלִילַת יִפִּי.
 יְהִי רַבּוֹן עֲלֵם וְעֲלֵמְיָא, אַנְתָּ הוּא מַלְכָּא מְלִךְ מַלְכֵיָא.

צְמָאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.
אֵל אֶחָד בְּרָאֲנִי. וְאָמַר חַי אֲנִי. כִּי לֹא יִרְאֵנִי. הָאָדָם וְחַי:

לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

בְּרָא כָל בְּחֻכְמָהּ. בְּעֵצָה וּבְמִזְמָהּ. מָאֵד נַעֲלַמְהָ. מַעֲיֵנִי
כָּל חַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

רַם עַל כָּל כְּבוֹדוֹ. כָּל פֶּה יִתְּוֶה הוֹדוֹ. בְּרוּךְ אֲשֶׁר בְּיָדוֹ.
נַפְשׁ כָּל חַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

הַבְּדִיל נִינֵי תָם. חֻקִּים לְהוֹרוֹתָם. אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם.
הָאָדָם וְחַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

מִי זֶה יִצְטַדֵּק. נִמְשַׁל לְאֶבֶק דָּק. אֲמַת כִּי לֹא יִצְדֵּק.
לְפָנֶיךָ כָּל חַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

בְּלֵב יִצָּר חֲשׁוֹב. כְּדָמוֹת חֲמַת עֲכָשׁוֹב. וְאִיכָכָה יִשׁוֹב.
הַבֶּשֶׂר הֵחַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

נְסוּגִים אִם אָבוּ. וּמִדְרָכָם שָׁבוּ. טָרַם יִשְׁכָּבוּ. בֵּית מוֹעֵד
לְכָל חַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

עַל כָּל אֶהוֹדְךָ. כָּל פֶּה יִיחַדְךָ. פּוֹתַח אֶת יְדְךָ. וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל חַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

זָכַר אֶהְבֵּת קְדוּמִים. וְהִחִיָּה נְרַדְמִים. וְקָרַב הַיָּמִים. אֲשֶׁר
בֶּן יִשִׁי חַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

רְאֵה לְגִבְרַת אֲמַת. שִׁפְחָה נוֹאֲמַת. לֹא כִי בְּנֵךְ הֵמֶת. וּבְנֵי
הַחַי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יְרֻנְנוּ לְאֵל חַי.

נַעֲלַמְהָ - נִסְתַּרְתָּ. נִינֵי תָם - זָרְעוּ שֶׁל יַעֲקֹב. חֲמַת עֲכָשׁוֹב - אֵרֶס שֶׁל נַחֲשׁ
(=לִיצְה"ר הוּא כְּמוֹ אֵרֶס בְּלֵב הָאָדָם). נְסוּגִים - חוֹטָאִים. אָבוּ - רִצּוּ (=לְחַזּוֹר
בְּתַשׁוּבָה). בֵּית מוֹעֵד לְכָל חַי - בֵּית קְבוּרוֹת. אֶהוֹדְךָ - אוֹדֵךְ. לְגִבְרַת אֲמַת -
הַיְהוּדוֹת. שִׁפְחָה - הַנּוֹצְרִים וְהַמוֹסְלָמִים טוֹעֲנִים שֶׁהַיְהוּדוֹת מֵתָה חַי"ו וְהֵם מַחְלִיפֶיהָ.

הלא חִלְקָךָ מְרֹאֵשׁ. חִלְקֵךְ דָּמוֹ דְרוּשׁ. שְׁפוּךְ אָף עַל רֹאשׁ
הַשְּׁעִיר הַחִי. לְבִי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ לְאֵל חִי.
אֶקְדֹּשׁ עַל אָפִי. וְאֶפְרֹשׁ לְךָ כַּפִּי. עֵת כִּי אֶפְתַּח פִּי. בְּנִשְׁמַת
כָּל חִי: לְבִי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ לְאֵל חִי.

יְהִי, אֶכְסֹף נַעַם שְׁבַת הַמִּתְאַמֵּת וּמִתְאַחֶדֶת בְּסִגְלָתָךְ.
מִשֶּׁךְ נַעַם יִרְאֶתְךָ לְעַם מְבַקְשֵׁי רְצוֹנְךָ. קִדְשֵׁם בְּקִדְשֵׁת
הַשְּׁבַת הַמִּתְאַחֶדֶת בְּתוֹרָתְךָ. פִּתַּח לָהֶם נַעַם וְרְצוֹן
לְפִתּוֹחַ שְׁעָרֵי רְצוֹנְךָ:

הִזְיָה הַזֶּה שְׁמֹר שׁוֹמְרֵי וּמְצַפִּים שְׁבַת קְדֻשָּׁךְ. כְּאִיל
תַּעֲרַג עַל אֶפִיקֵי מַיִם כֵּן נַפְשָׁם תַּעֲרַג לְקַבֵּל נַעַם שְׁבַת
הַמִּתְאַחֶדֶת בְּשֵׁם קְדֻשָּׁךְ. הִצַּל מְאַחְרֵי לְפָרֵשׁ מִן הַשְּׁבַת
לְבִלְתִּי תִהְיֶה סְגוּר מֵהֶם שִׁשָּׁה יָמִים הַמְקַבְּלִים קְדֻשָּׁה
מִשְׁבַּת קְדֻשָּׁךְ. וְטַהַר לְבָבְךָ בְּאֵמֶת וּבְאִמוּנָה לְעַבְדְּךָ:

וְיִהְיוּ רַחֲמֶיךָ מִתְגַּוְּלָלִים עַל מַדּוּתֶיךָ. וְיִהְיוּ רַחֲמֶיךָ
מִתְגַּוְּלָלִים עַל עַם קְדֻשָּׁךְ. לְהַשְׁקוֹת צְמֵאֵי חֶסֶדְךָ מִנְהַר
הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן. לְעַטֵּר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאֲרָתָהּ, הַמְפָאֲרִים
אוֹתָךְ עַל יְדֵי שְׁבַת קְדֻשָּׁךְ, כָּל שִׁשָּׁה יָמִים, לְהַנְחִילֵם
נִחְלַת יַעֲקֹב בְּחִירְךָ:

הַשְּׁבַת נַעַם הַנְּשָׁמוֹת, וְהַשְּׁבִיעֵי עֲנַג הָרוּחוֹת וְעֵדֶן
הַנְּפָשׁוֹת, לְהַתְעַדֵּן בְּאֵהֲבָתְךָ וְיִרְאֶתְךָ. שְׁבַת קְדֻשָּׁה, נַפְשֵׁי
חֹלֵת אֵהֲבָתְךָ. שְׁבַת קְדֻשָּׁה, נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּצֵל כְּנַפֶּיךָ
יְחַסְיוּ, יְרוּיֵן מִדְּשֵׁן בֵּיתְךָ:

חִלְקָךָ מְרֹאֵשׁ - עם ישראל. חִלְקֵךְ - יעקב וזרעו. הַשְּׁעִיר - הנצרות.
הִזְיָה הַזֶּה - כינוי לה'. מְאַחְרֵי לְפָרֵשׁ מִן הַשְּׁבַת - עם ישראל. לְבִלְתִּי
תִּהְיֶה סְגוּר וְכו' - בקשה שקדושת השבת תשרה על אוהביה כל השבוע.
הַמְפָאֲרִים וְכו' - ישראל המפארים את ה' ע"י קיום השבת. לְהַנְחִילֵם וְכו'
- השכר לשמירת השבת הוא 'נחלה בלי מצרים'.

על אהבתך אֶשְׁתֶּה גְבִיעִי, שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.
שֵׁשֶׁת יָמֵי מַעֲשֵׂה לְךָ כַּעֲבָדִים, אִם אֶעֱבֹד בָּהֶם אֶשְׁבַּע
נְדוּדִים. כָּלֵם בְּעֵינַי הֵם כְּיָמִים אַחֲדִים מֵאַהֲבַתִּי בְּךָ יוֹם
שַׁעֲשׂוּעִי.

שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

אֵצָא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה, לַעֲרוֹךְ לְיוֹם שַׁבַּת
הַמַּעֲרָכָה, כִּי הָאֱלֹהִים שָׁם שָׁם הַבְּרָכָה, אַתָּה מְנַת חֲלָקִי
מִכָּל יְגִיעִי.

שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

מְאֹר לְיוֹם קִדְשֵׁי מְאֹר קְדוּשֵׁי, יָרוּחַ וְכוֹכָבִים קְנָאוּ
בְּשִׁמְשֵׁי. מָה לִּי לְיוֹם שְׁנֵי אוֹ לְשָׁלִישֵׁי, יִסְתִּיר מְאֹרוֹתָיו
יוֹם הַרְבִּיעִי.

שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

אֶשְׁמַע מְבַשֵּׁר טוֹב מִיּוֹם חֲמִישֵׁי כִּי מְחַרַּת יִהְיֶה חֶפֶשׁ
לְנַפְשִׁי, יוֹם לַעֲבוֹדָתִי עָרַב לְחֶפְשֵׁי קְרוֹא אֵלַי שְׁלַחַן
מְלָכֵי יְרוּשָׁי.

שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

אֶמְצָא לְיוֹם שְׁשֵׁי נַפְשֵׁי שְׁמִחָה כִּי קָרְבָה אֵלַי עֵת הַמְּנוּחָה,
אִם נַע וְנָד אֶלְךָ אֶמְצָא מְנוּחָה, עָרַב וְאֶשְׁכְּחָה נוֹדֵי וְנוֹעֵי.
שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם לְךָ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

על אהבתך - לכבוד אהבת יום השבת. לך כַּעֲבָדִים - ימי החול הם כעבדי יום השבת. אִם אֶעֱבֹד בָּהֶם וכו' - העבודה בימי השבוע דורשת לפעמים לנדוד ולהתרחק מהבית. לַעֲרוֹךְ לְיוֹם שַׁבַּת הַמַּעֲרָכָה - העבודה בימי החול מוקדשת לצורך השבת. אַתָּה מְנַת חֲלָקִי וכו' - העונג ביום השבת הוא השכר למאמץ השבועי. מְאֹר וכו' - יום השבת מואר מאורו של ה'. בְּשִׁמְשֵׁי - בשבת המוארת שלי. מָה לִּי וכו' - אין לי עניין בימי השבוע מרוב ציפייה ליום השבת. יוֹם לַעֲבוֹדָתִי וכו' - יום שישי הוא עדיין יום מלאכה, אבל לפנות ערב אני מוזמן אל שולחן המלך.

מֵה נְעֻמָּה לִי עֵת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לְרֵאוֹת בְּיוֹם שַׁבָּת פְּנִים
חֲדָשׁוֹת, בּוֹאוּ בְּתַפּוּחִים הֶרְבּוּ אֲשִׁישׁוֹת זֶה יוֹם מְנוּחָה
זֶה דוֹדֵי וְרָעִי.

שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

אֲשִׁיר לָךְ שַׁבָּת שִׁירֵי יְדִידוֹת כִּי יֵאָתֶה לָּךְ כִּי אַתָּה יוֹם
חֲמֻדוֹת, יוֹם תַּעֲנוּגִים גַּם שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת, תַּעֲנוּג לְשִׁלְחָנִי
תַּעֲנוּג יְצוּעִי.

שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

עֲמֵךְ מְקוֹר תּוֹרָה עֲמֵךְ נְהוּרָא, יָמִים לְפָנֶיךָ אֶל מוֹל מְנוּחָה, כִּי
לְיִהוּדִים אַתָּה שְׂמֵחָה וְאוֹרָה, אַתָּה כָּלִיל רֵאשִׁי וְצְמִיד זְרוּעִי.

שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם יוֹם הַשְּׁבִיעִי.

צוּר מְשָׁלוֹ אֶכְלָנוּ בָּרְכוּ אַמוּנִי,
שְׁבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כְּדָבַר יְהוָה.

הֲזֵן אֶת עוֹלָמוֹ רוּעֵנוּ אָבִינוּ,
אֶכְלָנוּ אֶת לַחֲמוֹ וַיִּינוּ שְׁתִּינוּ.
עַל כֵּן נוֹדָה לְשִׁמּוֹ וּנְהַלְלוּ בְּפִינוּ,
אָמְרָנוּ וְעָנִינוּ אֵין קְדוֹשׁ כִּיְהוָה.
צוּר מְשָׁלוֹ אֶכְלָנוּ בָּרְכוּ אַמוּנִי, שְׁבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כְּדָבַר יְהוָה.

בְּשִׁיר וְקוֹל תּוֹדָה נִבְרַךְ אֱלֹהֵינוּ,
עַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה שֶׁהִנְחִיל לְאַבוֹתֵינוּ,
מְזוֹן וְצִידָה הַשְּׁבִיעִ לְנַפְשֵׁנוּ,
חֲסֵדוֹ גָּבַר עָלֵינוּ וְאַמֶּת יְהוָה.
צוּר מְשָׁלוֹ אֶכְלָנוּ בָּרְכוּ אַמוּנִי, שְׁבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כְּדָבַר יְהוָה.

לְרֵאוֹת בְּיוֹם שַׁבָּת וְכו' - הַשְּׁבֵת הִיא כְּאוֹרַח. אֲשִׁישׁוֹת - עוֹגוֹת. תַּעֲנוּג
יְצוּעִי - שִׁינָה בַשְּׁבֵת תַּעֲנוּג.

צוּר מְשָׁלוֹ וְכו' - אַתָּם אַמוּנִי, בְּרַכּוּ אֶת הַצּוּר אֲשֶׁר מִשְׁלוֹ אֶכְלָנוּ וְגַם שְׁבַעְנוּ
וְהוֹתַרְנוּ.

רַחֵם בְּחֶסֶדְךָ עַל עַמְּךָ צוּרֵנוּ,
 עַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ, זָבוּל בֵּית תַּפְאֲרֹתֵנוּ,
 בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ יָבֵא וַיִּגְאֹלֵנוּ,
 רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ יְהוּהָ.

צור משלֹו אֶכְלָנוּ בְּרַכּוֹ אַמּוּנִי, שְׂבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כְּדָבַר יְהוּהָ.

יִבְנֶה הַמְּקֻדָּשׁ עִיר צִיּוֹן תְּמִילָא,
 וְשֵׁם נְשִׂיר שִׁיר חֲדָשׁ וּבִרְנָנָה נַעֲלָה,
 הַרְחֵמֵן הַנְּקֻדָּשׁ יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה
 עַל כּוֹס יַיִן מְלֵא כְּבָרְכַת יְהוּהָ.

צור משלֹו אֶכְלָנוּ בְּרַכּוֹ אַמּוּנִי, שְׂבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כְּדָבַר יְהוּהָ.

”שיר המעלות” לעיל עמ' 134.

סדר זימון לעיל עמ' 136.

ברכת המזון לעיל עמ' 137.

שחרית לשבת וליום טוב

מתפללים תפילות השחר עד אחרי סדר הקרבנות (עמ' 45).

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ, הוֹדִיעוּ בְעַמִּים
עֲלִילְתִּיּוֹ: שִׁירוּ לוֹ, זַמְרוּ לוֹ, שִׁיחוּ בְכָל נִפְלְאוֹתָיו:
הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם קְדֹשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב מִבְּקָשֵׁי יְהוָה:
דְּרָשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ, בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד: זְכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו
אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְּתִיּוֹ וּמִשְׁפָּטָיו פִּיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל
עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל
הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זְכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דְּבַר צְנֹה
לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם, וְשָׁבוּעֶתוֹ
לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
עוֹלָם: לֵאמֹר, לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנָעַן, חֻבְל נַחְלַתְכֶם:
בְּהִיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְּהַלְכוּ
מִגּוֹי אֶל גּוֹי, וּמִמַּמְלָכָה אֶל עַם אֲחֵר: לֹא הִנִּיחַ
לְאִישׁ לְעַשְׂקֶם, וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אֵל תִּגְעוּ
בְּמִשְׁחִי, וּבְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ: שִׁירוּ לַיהוָה כָּל
הָאָרֶץ, בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם יִשׁוּעָתוֹ: סִפְרוּ בְּגוֹיִם
אֶת כְּבוֹדוֹ, בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְהוָה
וּמְהֵלָל מְאֹד, וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: כִּי כָל
אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים, וַיְהוָה שְׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד
וְהָדָר לְפָנָיו, עִז וְחִדְוָה בְּמִקְמוֹ: הִבּוּ לַיהוָה

עֲלִילְתִּיּוֹ - מעשיו. שִׁיחוּ - ספרו. הִתְהַלְלוּ - התפארו. דְּרָשׁוּ - בקשו. דְּבַר
- (את הדבר אשר). וַיַּעֲמִידָהּ - (את הברית). חֻבְל - חלק. כְּמַעַט וְגָרִים -
מעטים וגרים. אֵל תִּרְעוּ - אל תעשו רעה.

מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים, הָבוֹ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז: הָבוֹ
 לַיהוָה כְּבוֹד שָׁמוֹ, שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו,
 הַשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל
 הָאָרֶץ, אַף תִּכּוֹן תִּבְל בַּל תִּמוּט: יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם
 וְתִגַּל הָאָרֶץ, וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ: יִרְעֵם
 הַיָּם וּמְלוֹאוֹ, יַעֲלֶץ הַשָּׂדֶה וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ: אֲזַ
 יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר, מִלְּפָנָי יְהוָה כִּי בָא לְשִׁפּוֹט אֶת
 הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:
 וְאָמְרוּ, הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ
 מִן הַגּוֹיִם, לְהַדּוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח
 בְּתֵהֱלֹתֶךָ: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, מִן הָעוֹלָם
 וְעַד הָעֵלָם, וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעַם אִמֵּן וְהִלֵּל לַיהוָה:

רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲווּ לְהַדָּם רַגְלֵינוּ,
 קְדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲווּ לְהַר
 קְדוֹשׁוֹ, כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר
 עֲוֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר
 כָּל חַמְתּוֹ: אַתָּה יְהוָה לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמְּנִי,
 חֲסִדֶךָ וְאַמְתָּךְ תִּמְיֵד יִצְרוּנִי: זָכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה
 וְחֲסִדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הִמָּה: תָּנוּ עֹז לְאֱלֹהִים,

לקט פסוקים
מתהלים

שָׂאוּ - הרימו, הביאו. חִילוּ - (לשון חיל ורעדה). אַף תִּכּוֹן - תתקיים. יַעֲלֶץ - ישמח.

לְהַדָּם רַגְלֵינוּ - בית המקדש. לְהַשִּׁיב אָפוֹ - לבטל כעסו. יַעִיר - יעורר.
 לֹא תִכְלָא - לא תמנע. וְאַמְתָּךְ - האמת שלך. יִצְרוּנִי - ישמרונני. תָּנוּ עֹז - כבוד ועז.

עַל יִשְׂרָאֵל גְּאֹתוֹ, וְעִזּוֹ בְּשִׁחְקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים
מִמְקַדְשֵׁיךָ, אֵל יִשְׂרָאֵל, הוּא נִתֵּן עֵז וְתַעֲצֻמוֹת
לְעַם, בְּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל נִקְמוֹת יְהוָה, אֵל נִקְמוֹת
הוֹפִיעַ: הַנִּשְׂא שִׁפְט הָאָרֶץ, הָשֵׁב גְּמוּל עַל
גְּאִים: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל עַמֶּךָ בְּרַכְתֶּךָ, סְלָה:
יְהוָה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב,
סְלָה: יְהוָה צָבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בֵּיטַח בְּךָ: יְהוָה
הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאנוּ: הוֹשִׁיעָה
אֶת עַמֶּךָ, וּבְרַךְ אֶת נַחֲלֹתֶךָ, וְרַעַם וְנִשְׂאֵם עַד
הָעוֹלָם: נִפְשָׁנוּ חִכְתָּה לִיהוָה, עֲזָרְנוּ וּמִגִּנָּנוּ
הוּא: כִּי בּוֹ יִשְׁמַח לְבָנוּ, כִּי בְשֵׁם קִדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ:
יְהִי חֲסִדֶךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: הֲרָאנוּ
יְהוָה חֲסִדֶךָ וַיִּשְׁעֶךָ תִּתֵּן לָנוּ: קוּמָה עֲזֹרְתָה לָנוּ,
וּפְדֵנוּ לְמַעַן חֲסִדֶךָ: אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶיךָ
מֵאָרֶץ מִצְרַיִם, הֲרַחֵב פִּיךָ וְאַמְלֵאֵהוּ: אֲשֶׁרִי
הָעַם שִׁפְכָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיְהוָה אֱלֹהָיו: וְאָנִי
בְּחֲסִדֶךָ בְּטַחְתִּי, יָגַל לְבִי בִישׁוּעָתֶךָ, אֲשִׁירָה
לִיהוָה כִּי גָמַל עָלַי:

עַל יִשְׂרָאֵל גְּאֹתוֹ - גדולתו מתגלית בנפלאותיו שהוא עושה לישראל.
בְּשִׁחְקִים - בשמים. וְתַעֲצֻמוֹת - וחזק. הָשֵׁב גְּמוּל עַל גְּאִים - תן עונש
למתגאים. מִשְׁגֵּב - מחסה ומגן. וְרַעַם - נהלם כרועה עדורו. יַחֲלֵנוּ - קיווינו.
עֲזֹרְתָה - לעזרה. הֲרַחֵב פִּיךָ - הרבה לשאול. כִּי גָמַל עָלַי - כי שילם לי
(גמלני) טוב.

תהלים ל
 מְזִמּוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת, לְדָוִד: אַרְוִמְמָךְ יְהוָה,
 כִּי דִלִּיתָנִי, וְלֹא שִׁמַּחְתָּ אִיבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי,
 שׁוֹעֵתִי אֵלֶיךָ וַתִּרְפְּאֵנִי: יְהוָה, הֶעֱלִיתָ מִן שָׁאוֹל
 נַפְשִׁי, חִייתָנִי מִיַּרְדֵּי בּוֹר: זָמְרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו,
 וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךְ קָדְשׁוֹ: כִּי רָגַע בְּאֶפֶס, חַיִּים בְּרַצּוֹנוֹ,
 בְּעָרֵב יַלְיַן בְּכִי, וְלִבְכָּר רִנָּה: וְאֲנִי אָמַרְתִּי בְשִׁלּוּי
 בַּל אָמוּט לְעוֹלָם: יְהוָה, בְּרַצּוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּהּ
 לְהַרְרֵי עֵז, הִסְתַּרְתָּ פְנֶיךָ הַיִּיתִי נִבְהָל: אֵלֶיךָ יְהוָה
 אֶקְרָא, וְאֵל אֲדֹנָי אֶתְחַנֵּן: מַה בָּצַע בְּדָמַי בְּרִדְתִּי
 אֶל שְׂחַת, הַיּוֹדֶךָ עֶפֶר, הַיִּגִּיד אֲמַתְךָ: שָׁמַע יְהוָה
 וַחֲנִנִי, יְהוָה הִיָּה עֵזֶר לִי: הִפְכַּת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל
 לִי, פִּתְחַת שָׁקִי וַתֹּאזְרֵנִי שִׂמְחָה: לְמַעַן יִזְמְרֶךָ
 כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יְהוָה אֱלֹהֵי, לְעוֹלָם אֲוֹדֶךָ:

ועומדים ואומרים:

יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
 יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
 זכריה יד
 וְהָיָה יְהוָה לְמֹלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
 יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

אַרְוִמְמָךְ - אספר רוממותך, גדולתך. דִּלִּיתָנִי - העליתני. לִי - עליי. שָׁאוֹל
 - קבר. חִייתָנִי - השיבות לי את חיי. מִיַּרְדֵּי - לבל ארד. לְזִכְרֵךְ קָדְשׁוֹ - לשם
 קודשו. כִּי רָגַע בְּאֶפֶס - כעסו יארוך רק זמן קצר. חַיִּים בְּרַצּוֹנוֹ - בחסדו נותן
 חיים ארוכים. בְּעָרֵב יַלְיַן בְּכִי - בערב שרר הבכי. וְלִבְכָּר רִנָּה - ובבוקר
 למחרתו שמחה. אָמַרְתִּי - חשבתי. בְּשִׁלּוּי - בימי השלווה שלי. אָמוּט -
 אפול. הֶעֱמַדְתָּהּ לְהַרְרֵי - להר שלי, כלומר לגדולתי. בָּצַע - תועלת. בְּדָמַי
 - במותי. עֶפֶר - (המת). לְמַחֹל - לריקוד, לשמחה. פִּתְחַת - התרת. שָׁקִי
 - לבוש אבלי. יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד - הנפש. וְלֹא יָדָם - ולא ישתוק.

הוֹשִׁיעֵנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם, תהלים קו
 לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח בְּתֵהֲלֹתֶךָ: בְּרוּךְ
 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 וְאָמַר כָּל הָעַם אָמֵן, הִלְלוּיָהּ: כָּל הַנְּשָׂמָה תְהַלֵּל שם קנ
 יָהּ, הִלְלוּיָהּ:

לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל, תהלים יט
 וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הַרְקִיעַ: יוֹם לְיוֹם יִבְיַע אָמַר,
 וְלַיְלָה לְלַיְלָה יִחְוֶה דָּעַת: אֵין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים,
 בְּלֵי נִשְׁמַע קוֹלָם: בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה
 תִּבַּל מְלִיָּהֶם, לְשֹׁמֵשׁ שֵׁם אֱהֵל בְּהֵם: וְהוּא כְּחַתָּן
 יֵצֵא מִחֻפָּתוֹ, יָשִׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֶרֶץ: מִקְצֵה
 הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ, וְתִקְוֹפָתוֹ עַל קְצוֹתָם, וְאֵין נִסְתָּר
 מִחֻפָּתוֹ: תּוֹרַת יְהוָה תְּמַיְמָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, עֲדוֹת
 יְהוָה נֶאֱמָנָה מִחֻכְמַת פִּתִּי: פִּקּוּדֵי יְהוָה יִשְׁרִים
 מְשֻׁמְחֵי לֵב, מְצוֹת יְהוָה בְּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יִרְאֵת
 יְהוָה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד, מְשֻׁפְּטֵי יְהוָה אֲמַת
 צָדְקוֹ יַחֲדוּ: הַנְּחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹז רַב, וּמְתוֹקִים
 מְדַבְּשׁ וְנֹפֶת צוֹפִים: גַּם עֲבֹדְךָ נִזְהָר בָּהֶם,
 בְּשִׁמְרָם עֵקֵב רַב: שְׁגִיאוֹת מִי יִבִּין, מִנְּסֻתָּרוֹת
 נִקְנִי: גַּם מְזֻדִּים חֲשֹׁךְ עֲבֹדְךָ, אֵל יִמְשְׁלוּ בִי, אֲזוֹ

יְחֻוֶה - יגיד. קוֹם - קרניהם. וְתִקְוֹפָתוֹ - והקפתו. מְחַמְתוֹ - מחומו. בְּרָה -
 זכה, ברוחה. עֵקֵב - שכו.

מְנֻסְתָּרוֹת - מחטאים שנעלמו ממני. מְזֻדִּים - מרשעים. חֲשֹׁךְ - הצל.

אִיתֶם וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי
וְהִגִּיוֹן לְבִי לִפְנֵיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

תהלים לג
רָנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה, לַיִּשְׂרָאֵל נְאוּהַ תְּהִלָּה: הוֹדוּ
לַיהוָה בְּכִנּוּר, בְּנִבְלַ עֲשׂוֹר זְמִרוֹ לֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר
חֲדָשׁ, הִיטִיבוּ נֶגֶן בְּתִרְעוּעָה: כִּי יִשָּׂר דְּבַר יְהוָה,
וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאִמּוֹנָה: אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, חֶסֶד
יְהוָה מְלֶאכֶה הָאָרֶץ: בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ,
וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צָבָאִם: כִּנֵּס כַּנָּד מִי הַיָּם, נִתַּן
בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירָאוּ מִיְהוָה כָּל הָאָרֶץ, מִמָּנוּ
יִגּוּרוּ כָּל יִשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי, הוּא צִוָּה
וַיַּעֲמַד: יְהוָה הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם, הִנְיָא מַחְשְׁבוֹת
עַמִּים: עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמַד, מַחְשְׁבוֹת לְבוֹ
לְדָר וָדָר: אֲשֶׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו, הָעַם
בְּחַר לְנַחֲלָה לֹ: מִשְׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה, רָאָה אֶת
כָּל בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ, אֵל כָּל
יִשְׁבֵי הָאָרֶץ: הִיִּצֵר יַחַד לָבָם, הִמְבִּין אֵל כָּל
מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשֵׁעַ בָּרָב חֵיל, גְּבוּר לֹא
יִנְצֵל בָּרָב כַּח: שֶׁקֶר הַסּוֹס לְתִשׁוּעָה, וּבָרַב חֵילוֹ
לֹא יִמְלֹט: הִנֵּה עֵינֵי יְהוָה אֵל יִרְאִיו, לְמִיחָלִים
לְחֶסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם, וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב:
נַפְשָׁנוּ חִכְתָּה לַיהוָה, עֲזַרְנוּ וּמִגִּנְנוּ הוּא: כִּי בּוֹ

אִיתֶם - אהיה תמים. וְהִגִּיוֹן לְבִי - מחשבות לבי. נְאוּהַ - נאה, (מתאימה).
כַּנָּד - כחומה. יִגּוּרוּ - יפחדו. וַיְהִי - (העולם). הִנְיָא - הפר, ביטל. חִכְתָּה
- קיוותה.

יִשְׁמַח לְבַנּוּ, כִּי בָשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ: יְהִי חֶסֶדְךָ
יְהוָה עָלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:

לְדוֹד, בְּשָׁנוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְיִמֶלֶךְ וַיִּגְרָשֶׁהוּ
וַיֵּלֶךְ: אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת, תָּמִיד תִּתְהַלֵּתוּ
בְּפִי: בִּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי, יִשְׁמְעוּ עַנּוּיִם
וַיִּשְׁמְחוּ: גִּדְלוּ לַיהוָה אֶתִּי, וַיִּנְרוּמָמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:
דַּרְשֵׁתִי אֶת יְהוָה וְעַנְנִי, וּמְכַל מְגוּרוֹתַי הֲצִילָנִי:
הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנִהְרוּ, וּפְנִיָהֶם אֶל יַחְפְּרוּ: זֶה עָנִי
קָרָא וַיהוָה שָׁמַע, וּמְכַל צְרוּתָיו הוֹשִׁיעוּ: חֲנֹה
מִלְּאֶךָ יְהוָה סָבִיב לִירְאָיו וַיַּחֲלֹצֵם: טַעְמוֹ וַיִּרְאוּ
כִּי טוֹב יְהוָה, אֲשֶׁר־יִהְיֶה הַגֹּבֵר יַחְסֶה בּוֹ: יִרְאוּ אֶת
יְהוָה קָדְשׁוֹ, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ
וַרְעִבוּ, וְדַרְשֵׁי יְהוָה לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: לָכוּ בָנִים
שָׁמְעוּ לִי, יִרְאֵת יְהוָה אֲלֵמְדַכֶּם: מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ
חַיִּים, אֲהַב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב: נִצּוֹר לְשׁוֹנֶךָ מֵרַע,
וּשְׁפַתְךָ מִדְּבַר מְרָמָה: סוֹר מֵרַע וַעֲשֵׂה טוֹב, בִּקְשׁ
שָׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ: עֵינַי יְהוָה אֶל צְדִיקִים, וְאֲזַנְוִי
אֶל שׁוֹעֲתָם: פְּנֵי יְהוָה בְּעֵשִׂי רַע, לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ
זָכָרם: צַעֲקוּ וַיהוָה שָׁמַע, וּמְכַל צְרוּתָם הֲצִילָם:
קְרוֹב יְהוָה לְנִשְׁכָּרֵי לֵב, וְאֶת דַּכְּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ:

יַחֲלֵנוּ - קִיּוּיָנוּ.

בְּשָׁנוֹתוֹ - כְּאֲשֶׁר שִׁנְהָ. טַעְמוֹ - הַתְּנַהֲגוּתוֹ. מְגוּרוֹתַי - פְּחַדֵּי. אֵלָיו - (א) אֵלָיו.
(ה) וְנִהְרוּ - אִוְרוֹ פְּנִיָהֶם. יַחְפְּרוּ - יִיבוֹשׁוּ. וַיַּחֲלֹצֵם - וַיַּצִּילֵם. רָשׁוּ -
הַתְּרוֹשְׁשׁוּ. דַּכְּאֵי - הַמְדוּכָאִים.

רבות רעות צדיק, ומכלם יצילנו יהוה: שמר
 כל עצמותיו, אחת מהנה לא נשברה: תמותת
 רשע רעה, וּשְׁנָאֵי צַדִּיק יֶאֱשָׁמוּ: פודה יהוה נפש
 עבדיו, ולא יאשמו כל החוסים בו:

תפלה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, אֲדֹנָי, מֵעוֹן אַתָּה תהלים צ
 היית לנו בדר ודר: בטרם הרים ילדו ותחולל
 ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: תשב
 אנוש עד דכא, ותאמר שובו בני אדם: כי אלה
 שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר, ואשמורה
 בלילה: זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלה:
 בבקר יציץ וּחִלָּף, לְעָרֵב יְמוּלֵל וַיִּבֶשׁ: כי
 כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: שְׁתָּה עֹונֵתֵינוּ
 לנגדך, עלמנו למאור פניך: כי כל ימינו פנו
 בעברתך, כלינו שנינו כמו הגה: ימי שנותינו
 בהם שבעים שנה, ואם בגבורת שמונים שנה,
 וְרַהֲבָם עָמַל וְאֹוֹן, כי גז חיש ונעפה: מי יודע עז
 אפה, וכיראתך עברתך: למנות ימינו כן הודע,

רבות רעות - (אם תבואנה). תמותת - תמית. יאשמו - יסבלו.
 מעון - מחסה. ותחולל - יצרת. עד דכא - עד שיהיה מדוכא. ואשמורה
 - שליש הלילה. זרמתם שנה יהיו - אתה מזרים את השנים, שהן עוברות
 כמו שינה. וחלה - יגדל (לשון "יחליפו כח"). ימולל - ייבול. שתה - שמת.
 עלמנו - מעשי ילדותנו. למאור - לפני מאור. בעברתך - בגלל כעסך.
 הגה - הברה. ורהבם - וגאוותם. עמל ואון - הבל וריק. גז - עבר. ונעפה
 - ונחלף (גם אנחנו). וכיראתך עברתך - כגודל כעסך כך צריך להיות גודל
 היראה מפניך. למנות ימינו כן הודע - כיוון שידוע המניין הקצר של ימינו.

וְנָבֵא לְכַבֵּב חֶכְמָה: שׁוֹבְהָ יְהוּה עַד מָתִי, וְהִנָּחֵם
עַל עֲבֹדָיָהּ: שִׁבְעֵנוּ בְּבִקְרַח חֶסֶדְךָ, וּגְרַנְנָה וְנִשְׁמָחָה
בְּכָל יְמֵינוּ: שִׁמְחָנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שָׁנוֹת רְאִינוּ
רָעָה: יִרְאֶה אֶל עֲבֹדָיָהּ פְּעֻלָּךְ, וְהִדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם:
וַיְהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנְנָהּוּ:

יֵשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיוֹן, בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנָן: אִמְר לַיהוּה
מַחְסֵי וּמַצּוֹדָתִי, אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ בּוֹ: כִּי הוּא יִצְיִלְךָ
מִפַּח יְקוֹשׁ, מִדְּבַר הַוּוֹת: בְּאֲבָרְתוֹ יִסְךָ לָךְ, וְתַחַת
כְּנָפָיו תִּחְסֶה, צָנָה וְסִחְרָה אָמְתוֹ: לֹא תִירָא מִפֶּחַד
לִילָה, מִחֵץ יְעוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאִפְלֵי הַלֵּךְ, מִקְטָב
יְשׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל מִצְדָּךְ אֶלְךָ וּרְבֵבָה מִימִינְךָ,
אֲלִיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט, וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים
תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יְהוּה מַחְסֵי, עֲלִיוֹן שְׁמַת מְעוֹנָךְ:
לֹא תֵאָנֶה אֲלִיךָ רָעָה, וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלְךָ: כִּי
מִלְאָכָיו יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל כַּפֵּים
יִשְׁאוּנְךָ, פֶּן תִּגּוֹף בְּאֶבֶן רִגְלְךָ: עַל שַׁחַל וּפְתָן

וְנָבֵא לְכַבֵּב חֶכְמָה - נכניס ללב חכמה. שׁוֹבְהָ - (מחמתך). עַד מָתִי -
(תכעס). וְהִנָּחֵם - חשוב עליו טובה במקום רעה. וְהִדְרָךְ - כבודך. נָעַם -
השפעת טובו ואהבתו. כּוֹנְנָה - חזק, הצלח.
יִתְלוֹנָן - יתגורר. וּמַצּוֹדָתִי - מגיני. יְקוֹשׁ - טמון כמוקש. הַוּוֹת - אסונות.
בְּאֲבָרְתוֹ - בכנפו. יִסְךָ - יסוך. צָנָה וְסִחְרָה - מיני מגן. אָמְתוֹ - חסדו.
מִקְטָב - מדבר, ממוות. יְשׁוּד - ישוד, ישמיד. וְשִׁלְמַת - ועונש. מְעוֹנָךְ
- מחסךך.

תְּדַרְךָ, תִּרְמַס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק וְאַפְלָטָהוּ,
 אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי יָדַע שָׁמַי: יִקְרָאֵנִי וְאַעֲנֶהוּ, עֲמוּ אָנֹכִי
 בְּצָרָה, אַחֲלִצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ: אַרְךָ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ
 וְאַרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי: אַרְךָ יָמִים אֲשַׁבִּיעֶהוּ וְאַרְאֶהוּ
 בִישׁוּעָתִי:

תהלים צח
 מְזִמּוֹר, שִׁירוֹ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה,
 הוֹשִׁיעָה לוֹ יָמֵינוּ וְזִרוּעַ קַדְשׁוֹ: הוֹדִיעַ יְהוָה
 יִשׁוּעָתוֹ, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צְדָקָתוֹ: זָכַר חֲסֵדוֹ
 וְאַמוֹנָתוֹ לְבַיִת יִשְׂרָאֵל, רְאוּ כָל אֲפָסֵי אֶרֶץ אֶת
 יִשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ, פִּצְחוּ
 וְרַנְּנוּ וְזַמְּרוּ: זַמְּרוּ לַיהוָה בְּכַנּוֹר, בְּכַנּוֹר וְקוֹל
 זַמְּרָה: בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הֲרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
 יְהוָה: יִרְעַם הַיָּם וּמְלֵאוֹ, תִּבְּל וְיִשְׁבִי בָּהּ: נְהַרֹת
 יִמְחֲאוּ כָף, יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ: לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא
 לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ, יִשְׁפֹּט תִּבְּל בְּצֹדֵק וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים:

שם קכא
 שִׁיר לַמַּעֲלוֹת, אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים, מֵאֵין יָבֵא
 עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם יְהוָה, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וְאֶרֶץ: אֵל
 יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ, אֵל יָנוּם שִׁמְרֶךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם
 וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְהוָה שִׁמְרֶךָ, יְהוָה
 צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשָּׁמֶשׁ לֹא יַכְּכָה, וַיִּרְחַ

וְאַפְלָטָהוּ - ואצילהו. אֲשַׁגְּבֶהוּ - אחזקהו.

אֲפָסֵי - קצווי. פִּצְחוּ - (פה ברניה). בְּמִישְׁרִים - ביושר.

לְמוֹט - להתמוטט.

בְּלִילָהּ: יהוה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע, יִשְׁמַר אֶת נַפְשְׁךָ:
יהוה יִשְׁמַר צְאֲתֶךָ וּבֹאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

תהלים קכב שיר המעלות לְדָוִד, שְׁמַחְתִּי בְּאֲמָרִים לִי בַּיּוֹם
יהוה נִלְךָ: עֲמֻדוֹת הָיָו רַגְלֵינוּ בְּשַׁעְרֶיךָ יְרוּשָׁלָּיִם:
יְרוּשָׁלָּיִם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדָּו: שְׁשֵׁם
עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוּדָה לְיִשְׂרָאֵל, לְהַדּוֹת
לְשֵׁם יְהוָה: כִּי שָׁמָּה יָשְׁבוּ כְּסָאוֹת לְמִשְׁפָּט,
כְּסָאוֹת לְבֵית דָּוִד: שְׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָּיִם, יִשְׁלְיוּ
אֶהְבִּיךָ: יְהִי שְׁלוֹם בְּחִילֶךָ, שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ:
לְמַעַן אַחֲי וְרַעֲי, אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ: לְמַעַן
בֵּית יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לְךָ:

שם קכג שיר המעלות, אֲלֶיךָ נִשְׁאַתִּי אֶת עֵינַי, הִישָׁבִי
בְּשָׂמַיִם: הִנֵּה כְּעֵינַי עֹבְדִים אֶל יַד אֲדוֹנָיִהֶם, כְּעֵינַי
שֹׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ, בֵּן עֵינַיִנוּ אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
עַד שִׁיחַנְנוּ: חָנְנוּ יְהוָה חָנְנוּ, כִּי רַב שָׁבַעְנוּ בּוֹז:
רַבַּת שְׁבָעָה לָהּ נִפְשָׁנוּ הִלְעַג הַשְׂאֲנָנִים, הַבּוֹז
לְגַאֲי יוֹנִים:

שם קכד שיר המעלות לְדָוִד, לוֹלֵי יְהוָה שְׁהִיָּה לָנוּ, יֹאמֶר
נָא יִשְׂרָאֵל: לוֹלֵי יְהוָה שְׁהִיָּה לָנוּ בְּקוֹם עָלֵינוּ

שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדָּו - כל חלקי ירושלים מחוברים יחד, עיר בצורה. יִשְׁלְיוּ -
יישבו בשלווה. בְּחִילֶךָ - בחומתך.
לְגַאֲי יוֹנִים - לגאים המדכאים.

אָדָם: אָזִי חַיִּים בְּלִעֻנּוֹ, בְּחָרוֹת אָפֶס בָּנוּ: אָזִי
הַמִּים שְׁטָפוּנוּ, נִחְלָה עֶבֶר עַל נַפְשֵׁנוּ: אָזִי עֶבֶר
עַל נַפְשֵׁנוּ הַמִּים הַיְדוּנִים: בְּרוּךְ יְהוָה, שְׁלֹא
נִתְּנָנוּ טָרֶף לְשֹׁנֵיהֶם: נַפְשֵׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ
יּוֹקָשִׁים, הִפֵּחַ נִשְׁבֵּר וְאִנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם
יְהוָה עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְץ:

תהלים קלה הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה, הִלְלוּ עִבְדֵי יְהוָה:
שְׁעֵמָדִים בְּבֵית יְהוָה, בְּחִצּוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ:
הִלְלוּיָהּ כִּי טוֹב יְהוָה, זָמְרוּ לְשִׁמּוֹ כִּי נָעִים: כִּי
יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה, יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי
כִּי גָדוֹל יְהוָה, וְאֲדַנִּינוּ מִכָּל אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר
חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה, בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, בַּיָּמִים וְכֹל
תְּהוֹמוֹת: מַעֲלָה נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ, בְּרִקְקִים
לְמִטֵּר עָשָׂה, מוֹצֵא רוּחַ מְאוּצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה
בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה: שָׁלַח אוֹתוֹת
וּמוֹפְתִים בְּתוֹכֵי מִצְרַיִם, בְּפִרְעֹה וּבְכָל עִבְדָּיו:
שֶׁהִכָּה גוֹיִם רַבִּים, וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוּן
מִלֶּךְ הָאֱמֹרִי, וְלַעֲוֹג מִלֶּךְ הַבְּשָׁן, וְלִכְלֹל מִמְּלָכוֹת
כְּנָעַן: וְנִתַּן אֲרָצָם נִחְלָה, נִחְלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲמוֹ:
יְהוָה שָׁמַךְ לְעוֹלָם, יְהוָה זָכְרָךְ לְדָר וָדָר: כִּי יִדִּין
יְהוָה עֲמוֹ, וְעַל עִבְדָּיו יִתְּנָחֵם: עֲצִבֵי הַגּוֹיִם כִּסְף

בְּחָרוֹת - כאשר חרה. נִחְלָה - נחל. הַיְדוּנִים - הגועשים.
נְשָׂאִים - עננים. מוֹצֵא - מוציא. יִדִּין - יריב ריב עמו. יִתְּנָחֵם - יינחם על
הרעה.

וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ,
 עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אֲזָנַיִם לָהֶם וְלֹא יֶאֱזִינוּ,
 אֵף אֵין אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם,
 כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְהוָה,
 בֵּית אֶהָרָן בָּרְכוּ אֶת יְהוָה: בֵּית הַלְוִי בָּרְכוּ אֶת
 יְהוָה, יִרְאִי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה: בְּרוּךְ יְהוָה
 מִצִּיּוֹן, שֹׁכֵן יְרוּשָׁלַיִם, הַלְלוּיָהּ:

הודו ליהוה כי טוב,	כי לעולם חסדו:	תהלים קלו
הודו לאלהי האלהים,	כי לעולם חסדו:	
הודו לאדני האדנים,	כי לעולם חסדו:	
לעשה נפלאות גדלות לבדו,	כי לעולם חסדו:	
לעשה השמים בתבונה,	כי לעולם חסדו:	
לרוקע הארץ על המים,	כי לעולם חסדו:	
לעשה אורים גדלים,	כי לעולם חסדו:	
את השמש לממשלת ביום,	כי לעולם חסדו:	
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה,	כי לעולם חסדו:	
למכה מצרים בכוריהם,	כי לעולם חסדו:	
ויוצא ישראל מתוכם,	כי לעולם חסדו:	
ביד חזקה ובזרוע נטויה,	כי לעולם חסדו:	
לגזר ים סוף לגזרים,	כי לעולם חסדו:	

כי לעולם חסדו:	וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ,
כי לעולם חסדו:	וְנָעַר פְּרַעֲזָה וַחִילוֹ בַיָּם סוּף,
כי לעולם חסדו:	לְמוֹלֵיךְ עָמּוּ בַמַּדְבָּר,
כי לעולם חסדו:	לְמַפְּהָ מַלְכִים גְּדֹלִים,
כי לעולם חסדו:	וַיַּהֲרֹג מַלְכִים אֲדִירִים,
כי לעולם חסדו:	לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי,
כי לעולם חסדו:	וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן,
כי לעולם חסדו:	וְנָתַן אֲרָצָם לַנַּחֲלָה,
כי לעולם חסדו:	נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ,
כי לעולם חסדו:	שִׁבְשֵׁפְלָנוּ זָכַר לָנוּ,
כי לעולם חסדו:	וַיַּפְּרָקֵנוּ מִצָּרֵינוּ,
כי לעולם חסדו:	וּנְתַן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר,
כי לעולם חסדו:	הוֹדּוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם,

לְחֵי עוֹלָמִים:	הָאֲדָרֶת וְהָאֱמוּנָה
לְחֵי עוֹלָמִים:	הַבִּינָה וְהַבְּרָכָה
לְחֵי עוֹלָמִים:	הַגְּאוּוֹה וְהַגְּדֻלָּה
לְחֵי עוֹלָמִים:	הַדַּעַזָּה וְהַדְּבֹר
לְחֵי עוֹלָמִים:	הַהוֹד וְהַהֲדָר
לְחֵי עוֹלָמִים:	הַזְעַד וְהַנְּתִיקוֹת
לְחֵי עוֹלָמִים:	הַזֶּדֶךְ וְהַזְהָרָה
לְחֵי עוֹלָמִים:	הַחֵיל וְהַחֶסֶן

וְנָעַר - וטיבע. שִׁבְשֵׁפְלָנוּ - בשפלותנו. זָכַר לָנוּ - (ברית ראשונים).
וַיַּפְּרָקֵנוּ - ויגאלנו.
הָאֲדָרֶת - מלשון אדיר. וְהַחֶסֶן - והחזוק.

לְחֵי עוֹלָמִים :	הַטָּכְס וְהַטְהָרָה
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַיְחִוּד וְהַיְרָאָה
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַפְּתִיר וְהַפְּכוּד
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַלְקָח וְהַלְבוּב
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַמְלוּכָה וְהַמְמַשְׁלָה
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַנּוֹי וְהַנְצַח
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַסְגּוּי וְהַשְׁגָּב
לְחֵי עוֹלָמִים :	הָעֵז וְהָעֲנוּה
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַפְּדוּת וְהַפְּאָר
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַצְּבִי וְהַצְּדָק
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַקְּרִיאָה וְהַקְּדוּשָׁה
לְחֵי עוֹלָמִים :	הָרֶץ וְהָרִמּוֹת
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַשִּׁיר וְהַשְּׁבַח
לְחֵי עוֹלָמִים :	הַתְּהִלָּה וְהַתְּפָאֶרֶת

בהושענא רבה וביום העצמאות ובכ"ח באייר (יום ירושלים) עוברים כאן ל"פסוקי דזמרה" שבעמ' 50.

"פסוקי דזמרה" יש להם ברכה לפניהם, ברכת "ברוך שאמר", ולאחריהם ברכת "ישתבח". אין להפסיק בדיבור מהתחלת פסוקי דזמרה עד אחרי תפילת העמידה.

הַרְיִנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאִי, לְשֵׁם יְחִוּד קְדוֹשׁ אֲבֹתֵינוּ הַיְיָ הוּא וְשִׁכְנָתוֹ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

ברכה שלפני פסוקי דזמרה

**בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, בְּרוּךְ הוּא, בְּרוּךְ אוֹמֵר
וְעוֹשֶׂה, בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם, בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית,**

הַטָּכְס - היופי. וְהַלְבוּב - ונטיית הלב. הַסְגּוּי - מלשון שגיא. הַצְּבִי - התפארת.

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם - ברוך מי שבמאמרו נברא העולם. עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית - עושה מעשה בראשית.

בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ, בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת,
 בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו, בְּרוּךְ חַי לְעַד
 וְקַיָּים לְנֶצַח, בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל, בְּרוּךְ שְׁמוֹ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל,
 אֵב הַרְחַמְנוּ, הַמְהַלֵּל בְּפֶה עַמּוֹ, מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר
 בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו, וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ
 נִהְלָלְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׁבְחוֹת וּבְזַמִּירוֹת,
 וּנְגִידָלְךָ וּנְשַׁבַּחְךָ וּנְפָאֵרְךָ וּנְמַלִּיכְךָ וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ
 מִלְּכֵנוּ אֱלֹהֵינוּ, יְחִיד, חַי הָעוֹלָמִים, מֶלֶךְ מְשַׁבַּח
 וּמְפָאֵר עַדִּי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 מֶלֶךְ מַהְלֵל בְּתַשְׁבְּחוֹת.

מְזַמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהַדוֹת לַיהוָה, תהלים צב
 וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלִיּוֹן: לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֲסִדְךָ,
 וְאַמוֹנַתְךָ בְּלִילוֹת: עָלִי עָשׂוֹר וְעָלִי נָבֶל, עָלִי
 הַגִּיּוֹן בְּכַנּוֹר: כִּי שָׁמַחְתָּנִי יְהוָה בְּפִעֲלֶךָ, בְּמַעֲשֵׂי
 יְדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, מָאֵד עִמָּקוֹ
 מִחֲשָׁבוֹתֶיךָ: אִישׁ בָּעַר לֹא יֵדַע, וְכִסִּיל לֹא
 יִבִּין אֶת זֹאת: בְּפִרְחֵי רִשְׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ
 כָּל פְּעֲלֵי אָוֶן, לְהַשְׁמָדֵם עַדִּי עַד: וְאַתָּה מָרוֹם
 לְעֵלָם יְהוָה: כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ, יְהוָה, כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ

עָשׂוֹר, נָבֶל, כַּנּוֹר – כְּלֵי נְגִינָה. הַגִּיּוֹן בְּכַנּוֹר – הַמִּיִּת הַכִּינּוֹר; נֹעֵם הַשִּׁיר.
 וַיִּצְיָצוּ – יִפְרָחוּ.

יֵאבְדוּ, יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרַם כְּרָאִים
 קִרְנֵי, בְּלִתֵּי בְשֶׁמֶן רַעְנָן: וַתִּבְטַט עֵינַי בְּשׁוּרֵי,
 בְּקָמִים עָלַי מְרַעִים, תִּשְׁמַעְנָה אָזְנִי: צְדִיק כְּתָמַר
 יִפְרָח, כְּאָרְז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה,
 בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִנּוּבוֹן בְּשִׁיבָה,
 דְּשָׁנִים וָרַעַנְנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יְהוָה, צוּרֵי
 וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ:

יהוה מֶלֶךְ, גְּאוֹת לְבֶשׂ, לְבֶשׂ יְהוָה, עַז הַתְּאֲזָר, ^{ההלים צג}
 אֶף תִּכּוֹן תִּבְל בַּל תִּמּוֹט: נִכּוֹן כְּסֶאֱדָ מְאֹז, מֵעוֹלָם
 אֲתָה: נִשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה, נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם,
 יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָיִם: מִקְלוֹת מַיִם רַבִּים, אֲדִירִים
 מִשְׁבְּרֵי יָם, אֲדִיר בְּמָרוֹם יְהוָה: עֲדֹתֶיךָ נֶאֱמָנוּ
 מְאֹד, לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קֹדֶשׁ, יְהוָה לְאֶרֶץ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם, יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: ^{לקט פסוקים}
 יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמְזֻרַח
 שְׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ, מְהַלֵּל שֵׁם יְהוָה: רַם עַל כָּל

כְּרָאִים - כְּנוּבָה קִרְנֵי הָרָאִם (קֶרֶן - סִמּוּל הַגְּדוּלָה וְהַכְּבוֹד). בְּלִתֵּי - נִבְלָלָתִי, סִכְתִּי.
 וַתִּבְטַט עֵינַי בְּשׁוּרֵי - רֵאִיתִי נִקְמָה בְּאוֹיְבָי. מְרַעִים - רִשְׁעִים. תִּשְׁמַעְנָה אָזְנִי
 - (מִפְּלִחָם). כְּתָמַר - (לְגֹבָה, וְלֹאֲרִיכוֹת יָמִים). כְּאָרְז - (לְחֻזֶּק). יִשְׁגָה - יִגְדֵּל.
 יִנּוּבוֹן - יִתְנוּ פְרִיִים, תְּנוּבָתָם. וְלֹא עוֹלָתָהּ - אֵין עוֹל.
 גְּאוֹת - הוֹר. עַז הַתְּאֲזָר - הַתְּאֲזָר בְּגִבּוֹרָה. תִּכּוֹן - כּוֹנֵן, יִיסֵד. נִכּוֹן - חֻזֶּק.
 אִיתֵן. מְאֹז - מְקַדֵּם. נִשְׂאוּ - הִרִימוּ. דְּכָיִם - גְּלִיהֶם. מִקְלוֹת וְכו' - ה' אֲדִיר
 וְחֻזֶּק בְּמָרוֹם יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר קוֹלוֹת וְכו'. אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי יָם - גְּלֵי יָם חֻזְקִים.
 עֲדֹתֶיךָ - הַבְּטָחוֹתֶיךָ. נֶאֱמָנוּ - נִאֱמָנִים הַתְּקִיִּים. לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קֹדֶשׁ - לְבֵית
 (מְקַדֶּשׁ) יֵאֵה הַקְּדוּשָׁה. לְאֶרֶץ יָמִים - (יִתְקִיִּים הַמְּקַדֶּשׁ).

גוֹיִם יְהוּה, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְהוּה שְׁמָךְ
 לְעוֹלָם, יְהוּה זְכָרְךָ לְדֹר וָדֹר: יְהוּה בְּשָׁמַיִם הַכִּיִן
 כְּסָאוֹ, וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה: יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם
 וְתִגַּל הָאָרֶץ, וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוּה מֶלֶךְ: יְהוּה
 מֶלֶךְ, יְהוּה מֶלֶךְ, יְהוּה יְמֶלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהוּה
 מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד, אָכְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְהוּה הַפִּיר
 עֲצַת גוֹיִם, הִנִּיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחְשְׁבוֹת
 בְּלֵב אִישׁ, וְעֲצַת יְהוּה הִיא תְקוּמָה: עֲצַת יְהוּה
 לְעוֹלָם תַּעֲמֵד, מַחְשְׁבוֹת לְבוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא
 אָמַר וַיְהִי, הוּא צְוָה וַיַּעֲמֵד: כִּי בָחַר יְהוּה בְּצִיּוֹן,
 אֲנֹה לְמוֹשֵׁב לוֹ: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוּה, יִשְׂרָאֵל
 לְסִגְלָתוֹ: כִּי לֹא יִטַּשׁ יְהוּה עַמּוֹ, וְנִחַלְתּוֹ לֹא
 יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם, יִכַּפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה
 לְהַשִּׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמַּתּוֹ: יְהוּה הוֹשִׁיעָה,
 הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יְהִלְלוּךָ, סְלָה: תהלים פד

אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁפְכָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיְהוּה אֱלֹהָיו: שם קמד

תְּהִלָּה לְדָוִד, שם קמה

אֲרוּמְמָךְ אֵלוֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

בְּכָל יוֹם אַבְרָכָךָ, וְאַהֲלִלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

אָכְדוּ גוֹיִם - רשעי הארץ. הִנִּיא - ביטל. אָמַר וַיְהִי - במאמרו נברא העולם.

וַיַּעֲמֵד - ויתקיים. אֲנֹה - חפץ בה. לְסִגְלָתוֹ - להיות לו לעם סגולה, יקר.

עַמּוֹ - (יעקב). וְנִחַלְתּוֹ - (ציון).

בֵּיתְךָ - בית ה'. עוֹד - לעד. אֲרוּמְמָךְ - אספר רוממותך.

גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקֶר :
דוֹר לְדוֹר יִשְׂבַּח מַעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרְתֶיךָ יִגִּידוּ :
הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה :
וְעִזּוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדוּלְתֶךָ אֲסַפְרֶנָּה :
זָכַר רַב טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ :
חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אַרְךָ אַפַּיִם וּגְדֹל חֶסֶד :
טוֹב יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו :
יִדְוֶךָ יְהוָה כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וְחִסְדֶיךָ יְבָרְכֻכָה :
כְּבוֹד מְלֻכוֹתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרְתֶךָ יִדְבְּרוּ :
לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גְּבוּרְתָיו וְכְבוֹד הַדָּר מְלֻכוֹתָיו :
מְלֻכוֹתֶךָ מְלֻכוֹת כָּל עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל דוֹר וָדוֹר :
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל הַנִּפְלְאִים, וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים :
עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ :
פּוֹתַח אֶת יַדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן :
צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו :
קָרוֹב יְהוָה לְכָל קַרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאַמֶּת :
רִצּוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם :
שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת כָּל אֱהָבָיו, וְאֶת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד :
תְּהַלֵּת יְהוָה יִדְבֹּר פִּי,
וַיְבָרֶךְ כָּל בְּשֵׁר שֵׁם קְדָשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד :
וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְיָ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ :

תהלים קטו

אֵין חֶקֶר - אין גבול; אי אפשר לחקור כל גדולתו. אֲשִׁיחָה - אספר. וְעִזּוֹז
נוֹרְאוֹתֶיךָ - וחוזק מעשי גבורתך. יִבְיַעוּ - יגידו. יִרְנְנוּ - יגידו ברינה. אַרְךָ
אַפַּיִם - מאריך אף; זמן רב הוא כובש את כעסו. כָּל עֲלָמִים - מן העולם ועד
העולם, לנצח. וְזוֹקֵף - מיישר קומתם. יִשְׁבְּרוּ - יקוו. שׁוֹעֲתָם - צעקתם.

פרקי הללויה

תהלים קמו
הַלְלוּיָהּ, הַלְלֵי נַפְשֵׁי אֶת יְהוָה: אֶהְלֹלָה יְהוָה
בְּחַיֵּי, אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי: אֵל תִּבְטְחוּ
בְּנְדִיבִים, בְּכֵן אָדָם שָׁאִין לוֹ תְּשׁוּעָה: תִּצַּא רוּחוֹ
יֵשֵׁב לְאֲדָמְתוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֲשָׂתֵנְתִּיו:
אֲשָׁרֵי שָׂאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ, שִׁבְרוּ עַל יְהוָה אֱלֹהָיו:
עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם,
הַשֹּׁמֵר אֶמֶת לְעוֹלָם: עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לְעֲשׂוּקִים, נִתֵּן
לְחֵם לְרַעֲבִים, יְהוָה מִתִּיר אֲסוּרִים: יְהוָה פִּקְחַ
עוֹרִים, יְהוָה זִקֵּף כְּפוֹפִים, יְהוָה אֱהָב צְדִיקִים:
יְהוָה שִׁמַּר אֶת גְּרִים, יְתוֹם וְאֶלְמָנָה יַעֲזֹדֵד, וְדַרְךְ
רְשָׁעִים יַעֲזוּת: יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן
לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ:

שם קמו
הַלְלוּיָהּ, כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי נָעִים נֶאֱוָה
תְּהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְהוָה, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס:
הַרְפֵּא לְשִׁבְרֵי לֵב, וּמַחֲבֵשׁ לְעֲצָבוֹתָם: מוֹנֵה
מִסְפָּר לְכוֹכְבִים, לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא: גְּדוֹל
אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ, לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד

הַלְלוּיָהּ - הללו את ה'. בְּחַיֵּי - בימי חיי. בְּעוֹדֵי - כל עוד אני חי. בְּנְדִיבִים -
במבטיחים עזרה. עֲשָׂתֵנְתִּיו - מחשבותיו. שִׁבְרוּ - תקוותו. הַשֹּׁמֵר אֶמֶת -
השומר הבטחתו. מִתִּיר אֲסוּרִים - (מן הכלא). פִּקְחַ - (עיני) עיוורים.
שִׁמַּר אֶת גְּרִים - מגן על גרים. יַעֲזֹדֵד - יחזק. יַעֲזוּת - יעקם, וסופם להיכשל.
זַמְּרָה - לזמר. כִּי נָעִים - (לזמר לו). נֶאֱוָה תְּהִלָּה - למי שלו נאה תהילה.
וּמַחֲבֵשׁ - מרפא. לְעֲצָבוֹתָם - את מכאובם. מוֹנֵה מִסְפָּר - יודע מספרם.
לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר - לתבונתו אין חקר.

עָנוּם יְהוָה, מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַדֵי אָרֶץ: עָנוּ
 לַיהוָה בְּתוֹדָה, זָמְרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכַנּוֹר: הַמִּכְסָּה
 שָׁמַיִם בְּעָבִים, הַמִּכִּין לְאָרֶץ מָטָר, הַמְצַמִּיחַ
 הָרִים חֲצִיר: נוֹתֵן לְבִהְמָה לַחֲמָה, לְבְנֵי עֵרֹב
 אֲשֶׁר יִקְרְאוּ: לֹא בְּגִבּוֹרַת הַסּוֹס יִחְפֹּץ, לֹא
 בְּשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֵה יְהוָה אֶת יִרְאָיו, אֶת
 הַמְיַחֲלִים לְחִסְדּוֹ: שֹׁבְחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת יְהוָה,
 הַלְלֵי אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן: כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ, בִּרְךָ
 בְּנֵיךָ בְּקִרְבֶּךָ: הַשֵּׁם גְּבוּלֶךָ שָׁלוֹם, חֵלֶב חֲטָיִם
 יִשְׂבִיעֶךָ: הַשְׁלַח אֲמָרְתוֹ אָרֶץ, עַד מְהֵרָה יִרוּץ
 דְּבָרוֹ: הַנִּתֵּן שְׁלֵג כְּצֶמֶר, כְּפֹר כְּאֶפֶר יִפְזֹר:
 מִשְׁלֵיךְ קָרְחוֹ כְּפִתִים, לְפָנֶי קָרְתוֹ מִי יַעֲמֵד:
 יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֶם, יֵשֵׁב רוּחוֹ וַיִּזְלוּ מָיִם: מִגִּיד
 דְּבָרוֹ לִיעֲקֹב, חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה
 כֵּן לְכָל גּוֹי, וּמִשְׁפָּטִים בָּל יִדְעוּם, הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם, הַלְלוּהוּ
 בְּמְרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָּל מְלֹאכָיו, הַלְלוּהוּ כָּל

ההלים קמח

עָנוּם - שירו. אֲשֶׁר יִקְרְאוּ - ישועו, יבקשו. בְּשׁוֹקֵי הָאִישׁ - (כינוי לקלות
 המירוצ). הַמְיַחֲלִים - המקווים. גְּבוּלֶךָ - ארצך. חֵלֶב חֲטָיִם - מבחר
 חיטים (כינוי לשפע). אֲמָרְתוֹ - פקודתו. כְּצֶמֶר - לבן ורך כצמר. קָרְחוֹ -
 ברד. כְּפִתִים - כפתיתים. דְּבָרוֹ - פקודתו (בצורת רוח חמה). יֵשֵׁב רוּחוֹ -
 עושה אותה נושבת. רוּחוֹ - (המחממת). מִגִּיד דְּבָרָיו - הוא גם הגיד דבריו.
 וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל - משפטי צדק (התורה). לֹא עָשָׂה כֵּן לְכָל גּוֹי - לא נתן
 את התורה לגוי אחר. וּמִשְׁפָּטִים בָּל יִדְעוּם - והגויים אינם יודעים את משפטיו.
 מִן הַשָּׁמַיִם - יצורי השמים.

צָבָאוּ: הִלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וַיְרַח, הִלְלוּהוּ כָּל כּוֹכָבֵי
 אור: הִלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל
 הַשָּׁמַיִם: יִהְיֶה לְךָ אֵת שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צְנִיָּה וְנִבְרָאוּ:
 וַיַּעֲמִידֵם לְעֵד לְעוֹלָם, חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הִלְלוּ
 אֵת יְהוָה מִן הָאָרֶץ, תִּנְיָנִים וְכָל תְּהוֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד,
 שֶׁלֶג וְקִיטוֹר, רוּחַ סַעֲרָה עֹשֶׂה דְבָרוֹ: הַהָרִים וְכָל
 גְּבָעוֹת, עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה,
 רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים, שָׂרִים
 וְכָל שְׂפָטֵי אֶרֶץ: בַּחֲוָרִים וְגַם בְּתוֹלוֹת, זְקֵנִים עִם
 נְעָרִים: יִהְיֶה לְךָ אֵת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ,
 הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וּשְׁמַיִם: וַיֵּרָם קֶרֶן לְעַמּוֹ, תִּהְיֶה
 לְכָל חֲסִידָיו, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ, הִלְלוּיָהּ:

הִלְלוּיָהּ, שִׁירוּ לִיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, תִּהְיֶה בְּקִהֲלֵי תַהֲלִים קַמֵּט
 חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׁיו, בְּנֵי צִיּוֹן יִגְלִילוּ
 בְּמִלְכָם: יִהְיֶה לְךָ שְׁמוֹ בְּמַחֹל, בְּתַף וְכִנּוֹר יִזְמְרוּ
 לוֹ: כִּי רוֹצֶה יְהוָה בְּעַמּוֹ, יִפְאַר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה:
 יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתָם:

שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם - מרומי אין סוף. הוא צְנִיָּה וְנִבְרָאוּ - נבראו באמרי פיו. חָק
 נָתַן - קבע חוקי הטבע. וְלֹא יַעֲבוֹר - (החוק); ואינו מחליפו. תְּהוֹמוֹת - המים
 שבמעמקי האדמה. עֹשֶׂה דְבָרוֹ - העושה את דברו. וַיֵּרָם קֶרֶן לְעַמּוֹ - הרים
 את כבוד עמו. תִּהְיֶה לְךָ חֲסִידָיו - (נתן תהילה לחסידיו). לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 עִם קָרְבוֹ - (להם הרים את קרן כבודם).

תִּהְיֶה לְךָ - (שירו תהילתו). בְּעֹשָׁיו - בה' יוצרו. יִפְאַר - יעטר. עַנּוּיִם -
 (חסידים).

רוּמָמוֹת אֶל בְּגָרוֹנָם, וַחֲרַב פִּיפְיֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת
נִקְמָה בַּגּוֹיִם, תּוֹכַחֹת בְּלְאָמִים: לְאָסֵר מַלְכֵיהֶם
בְּזָקִים, וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בְרוֹזַל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם
מִשְׁפָּט כְּתוֹב, הֶדְר הוּא לְכָל חֲסִידָיו, הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ אֶל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ: תהלים קנ
הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתִקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנֶּבֶל וּכְנֹר: הַלְלוּהוּ בְּתֶף
וּמַחֹל, הַלְלוּהוּ בַּמְנִיָּם וְעִגָּב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יְיָ, הַלְלוּיָהּ: כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְיָ, הַלְלוּיָהּ:

פסוקי הסיום של חלקי ספר תהלים

בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן: בְּרוּךְ יְהוָה מְצִיּוֹן, שם פט; קלה
שֶׁכֶן יְרוּשָׁלַם, הַלְלוּיָהּ: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי שם עב
יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
לְעוֹלָם, וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ, אָמֵן וְאָמֵן:

קטעים מלוקטים

וַיְבָרֶךְ דָּוִד אֶת יְהוָה לְעֵינָיו כָּל הַקֶּהֶל, וַיֹּאמֶר דָּוִד, דברי הימים א כט
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ, מֵעוֹלָם

רוּמָמוֹת אֶל בְּגָרוֹנָם - בשירה בפייהם. פִּיפְיֹת - מלוטשת משני צדדיה.
תּוֹכַחֹת - עונשים. כְּתוֹב - (המיועד להם). הֶדְר - (המשפט הזה יהיה הדר
לחסידינו).

בְּקִדְשׁוֹ - במקום קדשו. בְּרִקִיעַ עֲזוֹ - בשמי מעוזו. בַּגְּבוּרָתוֹ - בסיפור
גבורותיו. כְּרֹב גְּדֻלוֹ - לפי רוב גודלו. בַּמְנִיָּם - כלי שיר. בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע -
מצלתיים. בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה - (של השופר).

וְעַד עוֹלָם: לָךְ יְהוָה הִגְדֵּלְהָ וְהַגְבוּרָה וְהַתְפָּאָרֶת
וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
הַמְמַלְכָה, וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל לְרֹאשׁ: וְהַעֲשֵׂר
וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל, וּבִיָּדְךָ כַּחַ
וּגְבוּרָה, וּבִיָּדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, וּמְהִלִּים לְשֵׁם תְּפָאֲרֶתְךָ:

וּבִכְרוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ, וּמְרוֹמִם עַל כָּל בְּרָכָה נחמיה ט
וּתְהַלֵּלָהּ: אַתָּה הוּא יְהוָה לְבִדְךָ, אַתָּה עֲשִׂיתָ אֶת
הַשָּׁמַיִם, שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם, הָאָרֶץ וְכָל
אֲשֶׁר עָלֶיהָ, הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם, וְאַתָּה מְחַיֶּה
אֶת כָּלֶם, וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא
יְהוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ בְּאַבְרָם, וְהוֹצֵאתוֹ
מֵאוּר כַּשְׂדִּים, וְשִׁמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמֵצֵאתָ אֶת
לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ, וְכָרוֹת עַמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת
אָרֶץ הַכְּנַעֲנִי, הַחֲתִי, הָאֱמֹרִי, וְהַפְּרִזִּי, וְהַיְבוּסִי,
וְהַגְּרָגְשִׁי, לָתֵת לְזַרְעוֹ, וּתְקַם אֶת דְּבָרֶיךָ כִּי
צִדִּיק אָתָּה: וְתִרָא אֶת עֲנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, וְאַתָּה
זַעֲקָתָם שְׁמַעְתָּ עַל יַם סוּף: וְתַתֵּן אֶתְּךָ וּמִפְתִּים
בְּפִרְעָה וּבְכָל עֲבָדָיו וּבְכָל עַם אֲרָצוֹ, כִּי יִדְעֶתָ כִּי

לָךְ - (שייכת). כִּי כָל - כמו כל (מה שישנו). וְהַמְתַּנְשֵׂא - וההתנשאות.
מִלְּפָנֶיךָ - ממך. לְכָל - את כולם. לְשֵׁם תְּפָאֲרֶתְךָ - את שמך המפואר.
וּמְרוֹמִם - המרומם, הנעלה. וְכָרוֹת - וְכָרְתָּ. וּתְקַם - קיימת. עֲנִי - סבל.

הִזְיָדוּ עֲלֵיהֶם, וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהָיִים
 בְּקִלְעֹתָ לַפְּנִיָּהִם, וַיַּעֲבֹרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֶּשֶׁה, וְאֵת
 רַדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בַּמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֲבָן, בְּמַיִם עֲזִיִּים:
 וַיִּוָּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם, שְׁמוֹת יָד
 וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׁפַת הַיָּם:
 וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
 בְּמִצְרַיִם, וַיִּירָאוּ הָעַם אֶת יְהוָה, וַיֹּאמְרוּ בֵּיהוָה
 וּבַמֶּשֶׁה עַבְדּוֹ:

שירת הים

אִז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת שֵׁם טו
 לִיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר, אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי גָאָה
 גָּאָה, סוֹס וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם: עֲזִי וְזִמְרַת יָהּ וַיְהִי לִי
 לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהֵי וְאֵנֹוּהוּ, אֱלֹהֵי אָבִי וְאֶרְמָמְנָהוּ:
 יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה, יְהוָה שְׁמוֹ: מִרְכַּבַת פְּרָעָה
 וַחֲיִלוֹ יָרָה בָּיָם, וּמִבְּחַר שְׁלֹשׁוֹ טָבְעוּ בָּיָם סוּף:
 תְּהַמַּת יִכְסִּימוּ, יָרְדוּ בַּמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֲבָן: יְמִינְךָ
 יְהוָה נֶאֱדָרִי בַּכַּחַח, יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעֵץ אוֹיֵב: וּבִרְב
 גָּאוֹנְךָ תִּתְהַרֵס קִמְיֶךָ, תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוּ כֶּקֶשׁ:

הִזְיָדוּ - הרשיעו. וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם - פרסמת, קידשת את שמך. כְּהַיּוֹם הַזֶּה -
 שהתפרסם שמך עד מאוד. בַּמַּצּוֹלֹת - במעמקי ים.
 וַיִּוָּשַׁע - הושיע.

יִשִּׁיר - שר. גָּאָה גָּאָה - התנשא מאוד. רָמָה - השליך. עֲזִי - העזו. וְאֵנֹוּהוּ
 - אפארו, אשבח אותו. וְאֶרְמָמְנָהוּ - אספר תהילתו. יִכְסִּימוּ - יכסו אותם.
 נֶאֱדָרִי - אדיר, חזק. תִּרְעֵץ - תשבור. וּבִרְב גָּאוֹנְךָ - בגדולתך הרבה. קִמְיֶךָ
 - אויבך. יֹאכְלֵמוּ כֶּקֶשׁ - כעסך ישמידם מהר, כאש האוכלת את הקש.

וברוח אַפִּיךָ נְעַרְמוּ מַיִם, נִצְבּוּ כְמוֹ נֵד נְזֻלִים,
 קָפְאוּ תְהַמַּת בְּלֵב יָם: אָמַר אוֹיֵב אַרְדֶּךָ, אֲשִׁיג,
 אַחֲלֶק שְׁלָל, תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי, אַרְיֵק חֲרָבִי,
 תּוֹרִישְׁמוּ יְדֵי: נִשְׁפְּתָ בְרוּחְךָ כִּסְמוּ יָם, צָלְלוּ
 כַּעוֹפְרֹת בְּמַיִם אֲדִירִים: מִי כְמִכָּה בְּאֵלִים יְהוּה,
 מִי כְמִכָּה נֹאדָר בְּקֹדֶשׁ, נוֹרָא תְהַלֵּת עֲשֵׂה פִּלְא:
 נְטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אָרֶץ: נָחִיתָ בְּחִסְדְּךָ עִם זֶה
 גְּאֻלְתָּ, נְהַלְתָּ בְּעֶזְךָ אֶל נוֹה קְדֻשָׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים
 יִרְגְּזוּן, חִיל אַחֲזוּ יֹשְׁבֵי פְלִשְׁתִּים: אֲזוּ נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי
 אֲדוֹם, אֵילֵי מוֹאָב יֵאֲחֲזוּמוּ רָעַד, נִמְגּוּ כֹל יֹשְׁבֵי
 כְנָעַן: תִּפְּלַ עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וּפַחַד, בְּגִדְל זְרוּעֶךָ
 יִדְמוּ כְּאֶבֶן, עַד יַעֲבֹר עִמָּךָ יְהוּה, עַד יַעֲבֹר עִם
 זֶה קְנִייתָ: תִּבְאָמוּ וְתִשְׁעֲמוּ בְּהַר נִחְלָתְךָ, מְכוֹן
 לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלְתָּ יְהוּה, מִקְדָּשׁ אֲדָנִי כּוֹנֵנוּ יְדִידָה:

יהוה יִמְלֹךְ לְעֵלָם וָעַד:

יהוה יִמְלֹךְ לְעֵלָם וָעַד:

יהוה מְלִכּוּתָהּ קָאֵם לְעֵלָם וּלְעַלְמֵי עַלְמֵיָא.

וברוח אַפִּיךָ - בכוח נשימתך. נְעַרְמוּ - נצברו (נעשו ערמות). נֵד - קיר, חומה. קָפְאוּ - נקרשו. תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי - תאוות נפשי תימלא מהם. אַרְיֵק - אשלוף, אוציא מתערה. תּוֹרִישְׁמוּ - תשמיד אותם. אֲדִירִים - עזים. כְּאֵלִים - בין החזקים. נוֹרָא תְהַלֵּת - נעלה על כל תהילה. נָחִיתָ - נהגת. חִיל - רעדה. אֵילֵי - גיבורי. נִמְגּוּ - נמסו (מפחד). יִדְמוּ - נשתתקו. עַד יַעֲבֹר - עד אשר יעבור. עִם זֶה קְנִייתָ - עם אשר קניית (גאלת). מְכוֹן - מקום. פְּעֻלְתָּ - עשית.

כִּי בָא סוּס פְּרָעָה בְּרִכְבוֹ וּבִפְרָשָׁיו בָּיִם, וַיֵּשֶׁב
 יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת מֵי הַיָּם, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִּיבֻשָׁה
 בְּתוֹךְ הַיָּם: כִּי לִיהוָה הַמְּלוֹכָה, וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם: תהלים כב
 וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשֹׁפֵט אֶת הַר עֵשׂוֹ, עובדיה א
 וְהִיטָה לִיהוָה הַמְּלוֹכָה: וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד: זכריה יד

ברכת השיר

נִשְׁמַת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ
 כָּל בְּשָׂר תִּפְאַר וּתְרוּמָם זְכִיךָ מְלַכְנוּ תְּמִיד, מִן
 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין
 לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמַפְרִיֵּס
 וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה, אֵין לָנוּ
 מֶלֶךְ עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֶלֶּא אַתָּה. אֱלֹהֵי הָרְאוּשׁוֹנִים
 וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת,
 הַמְהַלֵּל בְּרַב הַתְּשַׁבְּחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
 וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וִיהוּה עַר, הֵנָּה לֹא יָנוּם וְלֹא
 יִישָׁן, הַמְעוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְקִיץ נרְדָּמִים וְהַמְשִׁיחַ
 אֱלָמִים וְהַמְתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף
 כְּפוּפִים וְהַמְפַּעֵנֵחַ נַעֲלָמִים, וְלֵךְ לְבַדְךָ אֲנַחְנוּ
 מוֹדִים. וְאֵלֹהֵינוּ מְלֹא שִׁירָה כְּפִים, וְלִשׁוֹנֵנוּ רִנָּה
 כְּהַמּוֹן גְּלוֹי, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שֹׁבַח כְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ,
 וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִכְרֵחַ, וְיַדֵּינוּ פְּרוּשׁוֹת

ברב - בריבוי.

כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאַיְלוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ
 מִסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֶיךָ
 אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרְךָ אֶת שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ, עַל אַחַת מְאֹלָךְ
 אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת, נִסִּים
 וְנִפְלְאוֹת שְׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ. מְלַפְנֵים
 מִמְצָרִים גָּאֵלְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים
 פָּדִיתָנוּ, בְּרָעַב זָנַתָּנוּ, וּבְשֹׁבַע כָּלְפַלְתָּנוּ, מִחֶרֶב
 הִצַּלְתָּנוּ וּמִדְּבַר מְלֻטָתָנוּ, וּמִחֲלָים רָעִים וְרַבִּים
 וְנֹאמְנִים דָּלִיתָנוּ. עַד הִנֵּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא
 עֲזָבוּנוּ חַסְדֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ לְנֶצַח. עַל כֵּן אֲבָרִים שְׁפַלְגַת בָּנוּ, וְרוּחַ
 וּנְשָׁמָה שְׁנִפְחַת בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁמַּתָּ
 בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאָרוּ
 וַיִּשְׁוֹרְרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ וַיִּמְלִיכוּ
 אֶת שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ תָמִיד. כִּי כָל פֶּה לָךְ יוֹדֶה, וְכָל
 לִשׁוֹן לָךְ תִּשָּׁבַע, וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה, וְכָל בֶּרֶךְ לָךְ
 תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְכָל הַלְּבָבוֹת
 יִירָאוּךָ, וְכָל קָרֵב וְכָלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ, כַּדְּבַר
 שְׁכָתוֹב: כָּל עֲצַמְתִּי תֹאמְרָנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ,

תהלים לה

מִצִּיל עָנִי מִחֶזֶק מִמָּנוּ וְעָנִי וְאֲבִיוֹן מִגִּזְלוֹ: שׁוֹעֵת
 עֲנִיִּים אַתָּה תִּשְׁמַע, צַעֲקַת הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ.

וְנֹאמְנִים - קיימים. דָּלִיתָנוּ - הרימותנו, הצלתנו. שְׁפַלְגַת - שחילקת.

מי ידמה לך ומי ישווה לך ומי יעריך לך, האל
הגדול הגבור והנורא אל עליון קונה שמים
וארץ. נהללך ונשבחך ונפאריך ונברך את שם
קדשך, כאמור: לדוד, ברכי נפשי את יהוה, וכל
תהלים קג
קרכי את שם קדשו:

ביום טוב מתחיל החזן כאן:

האל בתעצמות עזך, הגדול בכבוד שמך, הגבור
לנצח, והנורא בנוראותיך, המלך היושב על
כסא, רם ונשא,

בשבת מתחיל החזן כאן:

שוכן עד, מרום וקדוש שמו. וכתוב: רננו
שם לג
צדיקים ביהוה, לישרים נאווה תהלה:

בפי	ישרים	תתרוםם,
ובשפתי	צדיקים	תתברך,
ובלשון	חסידים	תתקדש,
ובקרב	קדושים	תהלהלל.

ובמקהלות ורבות עמך בית ישראל ברנה
יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור. שכן חובת כל
היצורים, לפניה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו,
להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר

בתעצמות – בעוצמה. בנוראותיך – (אשר אתה עשה).
שוכן עד – שוכן לעולם.

וּלְנִצְחָה לְבָרַךְ לְעֵלְיָה וּלְקַלְס, עַל כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת
 וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשִׁי עֲבָדְךָ מְשִׁיחֶךָ.
 וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד, מִלְּכַנּוּ, הָאֵל הַמְּלֶךְ
 הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. כִּי לֶךָ נָאָה,
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיר וּשְׁבַחָה, הֵלֵל
 וְזִמְרָה, עֲזָה וּמְמִשְׁלָה, נִצְחָה, גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה
 וְתִפְאַרֶת, קְדוּשָׁה וּמְלָכוּת, בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
 לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה
 אֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל
 בַּתִּשְׁבָּחוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרָא
 כָּל הַנְּשָׁמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי
 זִמְרָה, מְלֶךְ, יָחִיד, אֵל, חַי הַעוֹלָמִים.

בשבת תשובה מוסיפים מזמור זה, ואומרים אותו החזן והקהל
 פסוק אחר פסוק. נוהגים לפתוח את ארון הקודש לפני אמירת המזמור.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי תְהִלִּים קֵל
 שְׁמֵעָה בְּקוֹלִי, תְּהַיְיֵנָה אֲזַנֶּיךָ קְשָׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי:
 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמְרֵנִי, אֲדַנִּי מִי יַעֲמֵד: כִּי עֲמָךְ הִסְלִיחָה
 לְמַעַן תִּתְּנָה: קְוִיתִי יְהוָה קְוִיתָה נַפְשִׁי, וְלִדְבָרוֹ
 הוֹחֲלִיתִי: נַפְשִׁי לְאֲדֹנָי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר:
 יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה, כִּי עִם יְהוָה הַחֲסֵד וְהַרְבֵּה עֲמוֹ
 פְּדוּת: וְהוּא יַפְּדֶה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

וּלְקַלְס - ולפאר. על כל דְּבָרֵי - למעלה מכל דברי.
 תִּשְׁמְרֵנִי - תזכור. מִי יַעֲמֵד - מי יוכל להתקיים. לְמַעַן תִּתְּנָה - למען ייראו
 מפניך. הוֹחֲלִיתִי - קיוויתי. נַפְשִׁי - (מקווה). מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר - יותר
 משומרי לילה המצפים לבוקר. יַחַל - קנה. פְּדוּת - הצלה.

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיִמְיִכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: **יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.**
וַתְּבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא | לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וַיִּשְׂרִתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

קריאת שמע וברכותיה

כשמתפללים במניין הש"ץ אומר:

בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבָרָךְ.

והקהל עונה:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ושליח הציבור חוזר ואומר:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכת "יוצר אור", הברכה הראשונה שלפני קריאת שמע
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלְךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר
וּבוֹרֵא חַשֵּׁךְ, עֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל.

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעַגְלָא –
במהרה. לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא – למעלה. דְאִמְרִין – האמורות.

ביום טוב שאינו חל בשבת אומרים "המאיר לארץ" (מתחת לקו)

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יִשְׁבַּחוּךָ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ: אֵין
 קְדוֹשׁ כִּיהוּה. הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה יוֹצֵר הַכֹּל.
 הָאֵל הַפּוֹתַח בְּכָל יוֹם דְּלֹתוֹת שְׁעָרֵי מִזְרַח,
 וּבּוֹקֵעַ חֲלוֹנֵי רְקִיעַ, מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבַנָּהּ
 מִמְּכוֹן שְׁבֹתָהּ, וּמְאִיר לְעוֹלָם כֹּל וּלְיוֹשְׁבָיו,
 שֶׁבְּרָא בְּמִדַּת הַרְחָמִים.

הַמְּאִיר לְאֶרֶץ וְלְדָרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים, וּבְטוֹבוֹ
 מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. מָה רַבּוֹ
 מַעֲשֵׂיךָ יְהוּה, כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאֶרֶץ
 קַנְיָנָךְ: הַמְּלִיךְ הַמְּרוֹמֵם לְבָדוֹ מְאֹד, הַמְּשַׁבַּח
 וְהַמְּפָאֵר וְהַמְּתַנַּשֵּׂא מִימּוֹת עוֹלָם. אֱלֹהֵי עוֹלָם,
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רַחֵם עָלֵינוּ, אָדוֹן עֲזָנוּ, צוּר
 מְשַׁבְּנוּ, מְגֵן יִשְׁעָנוּ, מְשַׁבֵּב בְּעֵדָנוּ.

ביום טוב שאינו חל בשבת אומרים:

הַמְּאִיר לְאֶרֶץ וְלְדָרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים, וּבְטוֹבוֹ
 מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. מָה רַבּוֹ
 מַעֲשֵׂיךָ יְהוּה, כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאֶרֶץ
 קַנְיָנָךְ: הַמְּלִיךְ הַמְּרוֹמֵם לְבָדוֹ מְאֹד, הַמְּשַׁבַּח
 וְהַמְּפָאֵר וְהַמְּתַנַּשֵּׂא מִימּוֹת עוֹלָם. אֱלֹהֵי עוֹלָם,

סֶלָה - לְעוֹלָם. וּבּוֹקֵעַ - וּפּוֹתַח.

קַנְיָנָךְ - בְּרוּאִיךְ. מְאֹד - מְעוֹלָם. מְשַׁבְּנוּ - שֶׁהוּא לָנוּ לְמַחְסֵה וּלְמִשְׁגָּב.

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית - סְדְרֵי הַטְּבַע.

אֵין עֲרוֹף לְךָ
וְאֵין זִלְתָּךְ,
אָפֶס בְּלִתְךָ
וּמִי דוֹמָה לְךָ.

אֵין עֲרוֹף לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְאֵין זִלְתָּךְ מְלַכְנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא,
אָפֶס בְּלִתְךָ גּוֹאֲלָנוּ לְיָמוֹת הַמְּשִׁיחַ,
וְאֵין דוֹמָה לְךָ מוֹשִׁיעֵנו לְתַחִית הַמֵּתִים.

אֵל אֲדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים,
בָּרוּךְ וּמְבָרָךְ בְּפִי כָּל הַנְּשָׁמָה,
גְּדֹלוֹ וְטוֹבוֹ מְלֵא עוֹלָם,
דַּעַת וְתְבוּנָה סוֹכְבִים הוֹדוּ.

הַמְתַּגָּאָה עַל חַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ,
וְנִהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמְרַכְּבָה,
זְכוֹת וּמִישׁוֹר לְפָנָי כְּסָאוֹ,
חֶסֶד וְרַחֲמִים מְלֵא כְבוֹדוֹ.

בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים רַחַם עָלֵינוּ, אֲדוֹן עֲזָנוּ, צוּר
מִשְׁגָּבֵנוּ, מְגִן יִשְׁעָנוּ, מִשְׁגָּב בְּעֵדְנוּ. אֵל בָּרוּךְ

ומישור - ויושר.

עֲזָנוּ - המעוז שלנו. צוּר מִשְׁגָּבֵנוּ - חוזק הגנתנו. מְגִן יִשְׁעָנוּ - מגן ומושיע
לנו. מִשְׁגָּב בְּעֵדְנוּ - שומר אותנו.

טוֹבִים מְאֹרֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ,
 יִצְרֹם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׁכֵּל,
 פָּח וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם
 לְהִיּוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תְּבַל.

מְלֵאִים זֵיו וּמְפִיקִים נִגְהָ,
 נֶאֱהָ זֵיוֹם בְּכָל הָעוֹלָם,
 שְׁמַחִים בְּצִאתָם וְשָׁשִׁים בְּבוֹאָם,
 עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם.

פֶּאֶר וְכְבוֹד נוֹתְנִים לְשָׁמוּ,
 צִהְלָה וְרִנָּה לְזִכָּר מְלִכוּתוֹ,
 קָרָא לְשִׁמְשׁ וַיִּזְרַח אוֹר,
 רָאָה וְהִתְקִין צוּרֵת הַלְבָנָה.

שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צָבָא מְרוֹם,
 תְּפִאֲרַת וּגְדֻלָּה שְׁרָפִים וְחַיִּוֹת וְאוֹפְנֵי הַקִּדְשׁ.

.....
 גְּדוֹל דְּעָה, הַכִּיִּן וּפְעֵל זְהָרֵי חֲמָה, טוֹב יִצֵּר כְּבוֹד
 לְשָׁמוּ, מְאֹרֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֲזוֹ, פְּנוֹת צְבָאִיו
 קְדוּשִׁים, רוּמְמֵי שְׂדֵי, תְּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל
 וְקִדְשָׁתוֹ. תִּתְבָּרַךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמִים מִמַּעַל

ומפיקים - ומקרינים.

קרא - ציווה. ראה - רצה.

זהרי חמה - קרני שמש. טוב - כינוי לה. מאורות - השמש והירח.

סביבות עזו - סביב שכניו. פנות צבאיו - קבוצות מלאכי צבאות. רוממי

- המרוממים את שמו.

לְאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מְכַל הַמַּעֲשִׂים, בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 נִתְעַלָּה וַיָּשָׁב עַל כֹּסֵא כְבוֹדוֹ. תִּפְאָרַת עֲטָה לְיוֹם
 הַמְּנוּחָה, עֲנַג קָרָא לְיוֹם הַשְּׁבַת. זֶה שִׁיר שְׁבַח שֶׁל
 יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁבּו שְׁבַת אֵל מְכַל מְלֹאכְתּוֹ, וַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר: מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשְּׁבַת,^{ההלים צב}
 טוֹב לְהַזְדוּת לַיהוָה: לְפִיכֶן יִפְאָרוּ וַיִּבְרְכוּ לְאֵל
 כָּל יִצְוָרָיו, שְׁבַח יִקְר וַיְגַדְלָה וְכָבוֹד יִתְנוּ לְאֵל מֶלֶךְ
 יוֹצֵר כֹּל, הַמְּנַחֵל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ
 בַּיּוֹם שְׁבַת קִדְשׁ. שְׁמֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדֵּשׁ,
 וְזַכְרֶךָ מְלַכְנוּ יִתְפָּאֵר, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ
 מִתַּחַת. תִּתְבָּרֵךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל כָּל שְׁבַח מַעֲשֵׂה
 יְדִיךָ וְעַל מְאֹרֵי אוֹר שִׁיִּצְרָתְךָ, הִמָּה יִפְאָרוּךָ סְלָה.

תִּתְבָּרֵךְ לְנִצְחַת צוּרְנוּ מְלַכְנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרָא
 קְדוֹשִׁים, יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלַכְנוּ יוֹצֵר
 מְשֻׁרְתִים, וְאֲשֶׁר מְשֻׁרְתֵינוּ כְּלָם עוֹמְדִים בְּרוּם
 עוֹלָם וּמְשֻׁמֵּיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דְּבָרֵי אֱלֹהִים

וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת עַל כָּל שְׁבַח מַעֲשֵׂה יְדִיךָ וְעַל
 מְאֹרֵי אוֹר שִׁיִּצְרָתְךָ, הִמָּה יִפְאָרוּךָ סְלָה.

וממשיכים "תתברך לנצח" (בעמוד זה).

עֲטָה - עֲטָף, הַלְבִישׁ.

קְדוֹשִׁים, מְשֻׁרְתִים - כִּינּוּיִים לַמַּלְאָכִים.

עַל כָּל שְׁבַח - עַל כָּל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ הַמְּשׁוּבַחִים. הִמָּה - הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכֹל

צְבָאָם.

חיים ומלך עולם. כלם אֱהוּבִים, כלם בְּרוּרִים,
 כלם גְּבוּרִים, כלם קְדוּשִׁים, וְכֻלָּם עוֹשִׂים בְּאִמָּה
 וּבִירָאָה רְצוֹן קוֹנֵם, וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם
 בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, וּמְבַרְכִין
 וּמְשַׁבְּחִין וּמְפַאֲרִין וּמְעֲרִיצִין וּמְקַדִּישִׁין
 וּמְמַלִּיכִין אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר
 וְהַנּוֹרָא, קְדוֹשׁ הוּא. וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל
 מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה, וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת
 זֶה לְזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנִחַת רִוַח, בְּשִׁפְהָ
 בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדוּשָׁה, כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים
 בְּאִמָּה וְאוֹמְרִים בִּירָאָה:

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת,

ישעיהו

מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

וְהָאוֹפָנִים וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים
 לְעֶמֶת שָׁרְפִים, לְעֶמֶתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:

יחזקאל ג

לְאֵל בְּרוּךְ נְעִימוֹת יִתְּנֵנוּ, לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם
 זְמִירוֹת יֵאמְרוּ וְתִשְׁבְּחוּת יִשְׁמְיעוּ, כִּי הוּא לְבָדוֹ
 מְרוֹם וְקְדוֹשׁ, פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת, עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת, בְּעַל
 מְלַחְמוֹת, זוֹרַע צְדָקוֹת, מְצַמִּיחַ יְשׁוּעוֹת, בּוֹרָא

אֱהוּבִים - (זה לזה). בְּרוּרִים - מובחרים.

וְהָאוֹפָנִים וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ - כינויים למלאכים (עפ"י יחזקאל).

נְעִימוֹת - שירות.

רְפוּאוֹת, נוֹרָא תְהִלוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, הַמְּחַדֵּשׁ
 בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, כְּאָמֹר:
 לַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: אוֹר חֲדָשׁ
 עַל צִיּוֹן תִּאִיר, וְנִזְכָּה כְּלָנוּ בַמְהֵרָה לְאוּרוֹ. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת.

ברכת "אהבה", הברכה השנייה שלפני קריאת שמע
 אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבְּתֵנוּ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חֲמֻלָה
 גְּדוּלָה וְיִתְרָה חֲמֻלַת עֲלֵינוּ. אָבִינוּ מְלַכְנוּ, בַּעֲבוּר
 שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל, וּבַעֲבוּר אָבוֹתֵינוּ שְׁבֻטָּחוּ בְךָ
 וּתְלַמְּדֵם חֻקֵי חַיִּים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵנוּ שְׁלָם,
 כֵּן תְּחַנְּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ. אָבִינוּ, אָב הַרְחֵמֵן הַמְּרַחֵם,
 רַחֵם נָא עָלֵינוּ, וְתֵן בְּלִבְנוּ בִינָה לְהִבִּין וְלַהֲשִׁיבֵל,
 לְשִׁמְעַ, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד, לְשָׁמֵר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת
 כָּל דְּבָרֵי תְלִמּוּד תּוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה. וְהָאֵר עֵינֵינוּ
 בְּתוֹרָתְךָ, וְדַבֵּק לִבְנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְיִחַד לְבָבֵנוּ
 לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ, לְמַעַן לֹא נִבּוֹשׁ וְלֹא
 נִכָּלֵם וְלֹא נִכְשָׁל לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי בְשֵׁם קְדוּשָׁתְךָ
 הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא בְּטָחָנוּ, נִגְלִיָּה וְנִשְׁמָחָה
 בִּישׁוּעָתְךָ. וְרַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְחֲסִדֶיךָ הַרְבִּיִם
 אֵל יַעֲזֹבֵנוּ נִצַּח סֵלָה וָעֶד. מֵהָר וְהִבָּא עָלֵינוּ
 בְּרָכָה וְשְׁלוֹם מְהֵרָה מְאַרְבַּע כַּנְפוֹת כָּל הָאָרֶץ,

אוֹר חֲדָשׁ - אוֹר גְּאוּלָה שְׁלַעֲתִיד לְבוֹא.

יִתְרָה - גְּדוּלָה בִּיּוֹתֵר. חֻקֵי חַיִּים - חֻקִּים שִׁיחִיו בָּהֶם.

וְשָׁבַר עַל הַגּוֹיִם מֵעַל צְוֹאֲרֵנוּ, וְתוֹלִיכְנוּ מִהָרָה
 קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ. כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אֲתָהּ,
 וּבָנּוּ בְּחֶרֶת מְכַל עִם וְלָשׁוֹן, וְקִרְבָּתָנוּ מִלְכָּנוּ
 לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֵלָה בְּאַמַּת בְּאַהֲבָה, לְהוֹדוֹת לְךָ
 וּלְיַחֲדֶךָ בְּאַהֲבָה, וּלְאַהֲבָה אֶת שִׁמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה, הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה.

נוהגים לאחוז את ארבע הציציות בין הזרת והקמיצה של יד שמאל, ולהחזיקן נגד הלב, ובעת אמירת פרשת ציצית מעבירים אותן ליד ימין ומסתכלים בהן כשאומרים "וראיתם אותו". נוהגים לנשק את הציציות אחרי המילים 'ציצית' ואחרי 'אמת', ולפני שמניחים אותן כשמגיעים למילים "ונחמדים לעד" שבברכת הגאולה.

"יקרא קריאת שמע בכוונה באימה ביראה ברתת ובוזיע" (שו"ע אר"ח סא, א). וביותר צריך לכוון בפסוק הראשון "שמע ישראל", שבו עיקר קבלת עול מלכות שמים וייחוד השם, וכן בפסוק האחרון של פרשת ציצית שבו זיכרון יציאת מצרים. יבטא בשפתיו וישמיע לאוזניו כל מילה ומילה, ויזהר שלא להבליע אותיות.

הפרשה הראשונה של קריאת שמע

המתפלל ביחידות מוסיף: "אֵל מֶלֶךְ נְאֻמָּן"

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד: דברים 1

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאַהֲבַתְּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ
 וּבְכָל-מְאֹדְךָ: וְהָיָה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם, עַל-לְבָבְךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ

קוֹמְמִיּוֹת - בקומה זקופה.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל - האמן, קבל עליך עם ישראל. הוי"ה - אדון הכל, שהיה הוה ויהיה ואין בלתו. אֱלֹהֵינוּ - תקיף ושולט על העולם כולו ומשגיח על עמו. אֶחָד - יחיד ומיוחד ומולך על העולם כולו.

בְּכָל לְבָבְךָ - בכל כוחותיך הרוחניים. וּבְכָל נַפְשְׁךָ - במסירות נפש. וּבְכָל מְאֹדְךָ - בכל יכולתך (בכל מה שיש לך). וְשָׁנַנְתָּם - עד שיהיו מורגלים על פיהם.

בָּם, בְּשַׁבְתֶּךָ בְּבֵיתְךָ, וּבְלִכְתֶּךָ בְּדֶרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְךָ
 וּבְקוּמְךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדְךָ, וְהָיוּ לְטֹטְפֹת
 בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

הפרשה השניה

וְהָיָה, אִם־שָׁמַעַ תְּשָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם, לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 וּלְעַבְדּוֹ, בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי
 מְטַר־אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ, וְאֶסְפַּתְי דְגָנְךָ
 וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתְךָ,
 וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ: הִשְׁמַרְוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם,
 וְסָרְתֶם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם, וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר, וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ,
 וְאֲבַדְתֶּם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה
 נָתַן לָכֶם: וּשְׁמַתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לִבְבְּכֶם
 וְעַל־נַפְשְׁכֶם, וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יַדְכֶם,
 וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדֹתֶם אֹתָם אֶת־

וּבְשֹׁכְבְךָ - (קריאת שמע של ערבית). וּבְקוּמְךָ - (קריאת שמע של שחרית).
 וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל יָדְךָ - (תפילין של יד). לְטֹטְפֹת - לתכשיט. בֵּין עֵינֶיךָ
 - במרכז הראש (מעל המצח; תפילין של ראש). וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ -
 (קביעת מזוזה). וּבְשַׁעְרֶיךָ - על מזוזות שערי העיר.

וְהָיָה - לשון תנאי. וְתִירְשֶׁךָ - יינד. וַיִּצְהַרְךָ - שמנך. יִפְתָּה - יתפתה.
 וְסָרְתֶם - (מן הדרך). וְאֲבַדְתֶּם מִהָרָה מֵעַל הָאָרֶץ - תצאו לגלות.

בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדַרְךָ,
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ
 וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמִי בְנֵיכֶם עַל
 הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתִּיכֶם לָתֵת לָהֶם
 כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

הפרשה השלישית: פרשת ציצית

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי
 בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם, וְנִתְּנוּ עַל־צִיצִית הַכֹּהֵן פְּתִיל
 תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכְּרֶתֶם
 אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְלֹא־תִתְּוּרוּ
 אַחֲרָי לְבַבְכֶם וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים
 אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי,
 וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם,
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם
 לֵאלֹהִים, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

צריך לצרף את המילה אַמֶּת ל"ה' אלהיכם"

השי"ן חוזר ואומר: יהוה אֱלֹהֵיכֶם אַמֶּת וממשיך ו'יציב' וכו'.

כימי השמים על הארץ – לעד, לעולם.
 ציצית – צרור חוטים, גדילים. כנפי – קצוות. לדורות – בכל הדורות. ציצית
 הכהן – הציצית שעל כנפות הבגד. פתיל – חוט. ולא תתוורו – ולא תפנו (לא
 תלכו אחרי יצרכם). זנים – סרים מן הדרך הישרה. אני ה' אֱלֹהֵיכֶם וכו' –
 (יכוון לקיים מצות עשה של זכירת יציאת מצרים).

ברכת "גאולה", הברכה שלאחר קריאת שמע
 אַמֶּת וַיִּצִיב, וַנִּכּוֹן וַקָּיָם, וַיִּשָּׂר וַנֶּאֱמַן, וְאֶהוּב
 וַחֲבִיב, וַנַּחֲמֵד וַנְּעִים, וַנּוֹרָא וַאֲדִיר, וּמִתְקַן
 וּמִקְבָּל, וְטוֹב וַיִּפֶּה, הַדְּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם
 וָעֶד. אַמֶּת אֱלֹהֵי עוֹלָם מִלְּפָנֶינוּ, צוּר יַעֲקֹב מִגֵּן
 יִשְׁעָנוּ, לְדָר וָדָר הוּא קָיָם וּשְׁמוֹ קָיָם, וְכִסְאוֹ
 נָכוֹן, וּמַלְכוּתוֹ וְאַמוּנָתוֹ לְעֵד קְיָמֶת. וּדְבָרָיו
 חַיִּים וְקְיָמִים, נְאֻמָּנִים וַנַּחֲמָדִים, לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי
 עוֹלָמִים. עַל אַבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ, עַל בְּנֵינוּ וְעַל
 דוֹרוֹתֵינוּ, וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ,
 עַל הָרְאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים, דְּבָר טוֹב וְקָיָם
 לְעוֹלָם וָעֶד. אַמֶּת וְאַמוּנָה, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, אַמֶּת
 שְׁאֵתָהּ הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אַבוֹתֵינוּ, מִלְּפָנֶינוּ
 מִלְּךָ אַבוֹתֵינוּ, גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אַבוֹתֵינוּ, יוֹצְרֵנוּ צוּר
 יְשׁוּעָתָנוּ, פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֶךָ, וְאִין
 לָנוּ עוֹד אֱלֹהִים זולָתְךָ, סְלָה.

עֲזַרְתָּ אַבוֹתֵינוּ אֵתָהּ הוּא מֵעוֹלָם, מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ
 לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

אַמֶּת וַיִּצִיב וכו' הַדְּבָר הַזֶּה - הדבר הזה שאמרנו בקריאת שמע, אמונה
 בייחוד ה', קבלת עול מלכותו ועול מצוותיו, קיום המצוות למען ירבו ימינו על
 האדמה אשר נשבע ה' לאבותינו וניסי יציאת מצרים, כל זה הוא אמת ויציב וכו'.
 צוּר יַעֲקֹב - ה' הוא הכח והחוק של עם ישראל. חַיִּים - חזקים (בריאים) ואינם
 משתנים. עַל אַבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ - כל הדברים הנ"ל נאמנים על אבותינו ועלינו
 וכו'. הָרְאשׁוֹנִים - הדורות הקדומים. הָאַחֲרוֹנִים - הדורות הבאים. דְּבָר טוֹב
 וְקָיָם - (שהוא גם אמת ואמונה והוא חוק ולא יעבור). אַמֶּת וְאַמוּנָה - (האמת
 הזאת היא, שאתה הוא ה' וכו').

בְּרוּם עוֹלָם מוֹשְׁבֶךָ, וּמִשְׁפְּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד
אֶפְסֵי אֶרֶץ. אֱמֶת, אֲשֶׁר־י אִישׁ שִׁישְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ
וְתוֹרָתְךָ וְדַבְרְךָ יִשִּׁים עַל לְבוֹ. אֱמֶת, אַתָּה הוּא
אֲדוֹן לְעַמֶּךָ, וּמֶלֶךְ גָּבוּר לְרִיב רִיבִים לְאַבוֹת
וּבָנִים. אֱמֶת, אַתָּה הוּא רֵאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן,
וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ. אֱמֶת,
מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים
פְּדִיתָנוּ, כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הִרְגָתָ, וּבְכוֹרְךָ יִשְׂרָאֵל
גְּאֻלְתָּ, וַיִּם סוּף לָהֶם בְּקַעַת, וְזָדִים טַבַּעַת,
וַיְדִידִים הֶעֱבַרְתָּ, וַיִּכְסּוּ מֵיִם צָרִייהֶם, אַחַד מֵהֶם
לֹא נוֹתֵר. עַל זֹאת שִׁבְחוּ אֱהוּבִים וְרוּמָמוּ לְאֵל,
וְנִתְּנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, בְּרִכוֹת
וְהוֹדָאוֹת, לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם, רֵם וְנֹשֵׂא, גְּדוֹל
וְנוֹרָא, מְשֻׁפָּל גְּאִים עֲדֵי אֶרֶץ וּמִגְּבִיּה שְׁפָלִים
עֲדֵי מְרוֹם, מוֹצִיא אֲסִירִים, וּפּוֹדֵה עֲנָוִים, וְעוֹזֵר
דְּלִים, וְעוֹנֵה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת שְׁוֹעִם אֱלִיוּ.

כאן נוהגים לקום, לקראת תפילת העמידה.

תְּהִלּוֹת לְאֵל עֲלִיוֹן גּוֹאֵלִים, בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ,
מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׁמְחָה רַבָּה,
וְאָמְרוּ כָלֵם:

בְּרוּם עוֹלָם - בשמי מרום. אֶפְסֵי - קצווי. וַיִּדִים - כינוי למצרים. וְדִידִים -
כינוי לישראל. אֱהוּבִים - (ישראל). וְרוּמָמוּ לְאֵל - שרו רוממות האל.
תְּהִלּוֹת - (מגיעות לאל עליון). עָנוּ - אמרו בקול.

מי כַּמְכָּה בְּאֵלִים יְהוָה, מִי כַּמְכָּה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ,

שמות טו

נֹרְאָ תְהִלָּת, עֲשֵׂה פְלֹא :

שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבַּחוּ גְאוּלִּים לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל

שְׁפַת הַיָּם, יַחַד כָּלֶם הַיְּהוּדִים וְהַמְּלִיכִים, וְאָמְרוּ:

שם

יְהוָה יִמְלֶךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

צוּר יִשְׂרָאֵל, קוֹמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל, וּפְדֵה כְּנַאֲמֶךָ

ישעיה מז

יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל. וְנֹאמַר: גְּאֲלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ,

קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גְּאֹל יִשְׂרָאֵל.

ביום טוב - בין שחל בשבת ובין שחל בשאר ימי השבוע - מתפללים תפילת עמידה של יום טוב (בעמ' 497)

הוראות לתפילת עמידה ראה בעמ' 198.

תפילת שבע

תהלים נא

אֲדַנִּי שְׁפַתִּי תִפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְהִלָּתֶךָ :

א. אבות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי

אֲבֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל

הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִים טוֹבִים,

וְקוֹנֵה הַכֶּלֶל, וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי

בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

נֹרְאָ תְהִלָּת - נעלה על כל תהילה.

גְּאוּלִּים - ישראל שנגאלו. הַיְּהוּדִים - (לה'). וְהַמְּלִיכִים - (את ה' עליהם).

קוֹמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל - קום, עזור לישראל. כְּנַאֲמֶךָ - כפי שאמרת. גְּאֹל

- אשר גואל.

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגְּבוּר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשתנו.

וְקוֹנֵה - ובורא.

בשבת תשובה מוסיפים "זכרנו" (ואם שכח אינו חוזר):

זָכַרְנוּ לְחַיִּים מְלֶךְ חַפְצֵן בְּחַיִּים, וְכָתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַנְךָ
אֱלֹהִים חַיִּים.

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְגַן
אֲבֹרָהּם.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם, אֲדֹנָי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח" מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני סיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בחורף:

בקיץ:

מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם, | מוֹרִיד הַטֶּל,
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים,
סוּמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים,
וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרָי. מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת
וּמִי דוֹמֶה לָךְ, מְלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה.

בשבת תשובה מוסיפים "מי כמוך" (ואם שכח אינו חוזר):

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחֵמֵן זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים.
וְנִאֲמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

כשמגיע הש"ץ לברכת קדושת השם, עומדים ואומרים "קדושה" (בסוף העמוד הבא).

עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמְגַן - מפני פגע שלא יבוא.
רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מְשִׁיב הַרוּחַ - עושה שתהא רוח נושבת. אֲמוּנָתוֹ - הבטחתו. לִישְׁנֵי עֶפְרָי -
לשוכני עפר. בַּעַל גְּבוּרוֹת - (הגבורות שנאמרו לעיל: מחיה מתים, משיב
הרוח, מכלכל חיים וכו').

ג. קדושת השם

אֲתָהּ קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם
יְהַלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מְלֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אֲתָהּ.

בעשרת ימי תשובה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְלֶכֶךְ הַקְּדוֹשׁ.
וְאִם טַעַם וְסִיּוּם 'הָאֵל הַקְּדוֹשׁ' חוֹזֵר לְרֹאשׁ
הַתְּפִילָּה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

ד. קדושת היום

יְשַׁמַּח מֹשֶׁה בְּמִתְנַתַּת חֶלְקוֹ, כִּי עָבַד נְאֻמָּן קָרְאֵתָ
לוֹ, כְּלִיל תְּפִאָרֶת בְּרֹאשׁוֹ נִתְּתָ לּוֹ בְּעַמְדוֹ לְפָנֶיךָ

קדושה

נִקְדִּישְׁךָ וְנִעְרִיצְךָ כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים
לְךָ קְדוּשָׁה, כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ: וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר: ישיעהו
קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
אֲזוּ בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אֲדִיר וְחִזְק מְשַׁמְיָעִים קוֹל,
מִתְנַשְּׂאִים לְעַמַּת שְׂרָפִים, לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:
בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מְמַקְוֵמוֹ:

יחזקאל ג

מְמַקְוֵמְךָ מְלַכְנוּ תּוֹפִיעַ וְתַמְלֶךְ עָלֵינוּ, כִּי מִחֲכִים אֲנַחְנוּ
לְךָ. מִתִּי תַמְלֶךְ בְּצִיּוֹן, בְּקִרְוֹב בְּיַמֵּינוּ לְעוֹלָם וְעַד תִּשְׁכַּן.
תַּתְגַּדֵּל וְתַתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנִצְח
נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה מְלִכּוֹתְךָ כַּדָּבָר הָאָמֹר בְּשִׁירֵי
עֲזָרְךָ עַל יְדֵי דוֹד מְשִׁיחַ צְדָקָךָ:

תהלים קמו

יְמַלֶּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ:

וממשיך "אתה קדוש" (בראש העמוד)

כְּלִיל - עטרה.

נִקְדִּישְׁךָ וְנִעְרִיצְךָ - נאמר לפניך דברי קדושה והערצה. כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ
- כנעימת שירת אסיפת המלאכים הקדושים. הַמְשַׁלְּשִׁים - האומרים שלוש פעמים.

עַל הַר סִינַי, וּשְׁנֵי לַוַּחֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ,
וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמֵי יְשׁוּבָת. וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

וּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֻט, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט שמות לא
לְדוֹרְתֵם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת
הַיָּא לַעֲלֹם, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ:

וְלֹא נִתְּתוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וְלֹא
הִנְחַלְתוּ מְלַכְנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים, וְגַם בְּמִנוּחַתוֹ
לֹא יִשְׁכְּנוּ עַרְלִים, כִּי לְיִשְׂרָאֵל עֲמַךְ נִתְּתוּ בְּאֶהְבָּה,
לְזָרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בְּחַרְתָּ.

יִשְׁמַחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שְׁבֻט וְקוֹרְאֵי עֲנֹג. עִם
מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי כָּלֶם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִטוֹבְךָ,
וּבְשִׁבְעֵי רְצִיַת בּוֹ וְקִדְּשׁוּ, חֲמֻדַּת יָמִים אוֹתוֹ
קִרְאתָ, זָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמִנוּחַתְנוּ,
קִדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, שְׁבַעֲנוּ
מִטוֹבְךָ וְשִׂמַח נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר לְבָנוּ
לְעִבְדְּךָ בְּאֵמֶת, וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאֶהְבָּה

וְלֹא נִתְּתוּ - (את יום השבת).

וּבְרָצוֹן שִׁבְתָּ קְדוֹשׁ, וַיְנַחֲחוּ בּוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל מִקְדָּשֵׁי
שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מִקְדָּשׁ הַשִּׁבְתָּ.

ה. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
שְׁעָה, וְהָשִׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדַבֵּר בֵּיתְךָ, וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וּתְפַלְתֵם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן,
וְתֵהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

בשבת ראש חודש ובשבת חול המועד מוסיפים כאן "יעלה ויבוא".
ואם נזכר בדיוק כשסיים 'המחזיר שכינתו לציון' אומר 'יעלה ויבוא' שם,
וממשיך 'מודים'.

שכח ולא אמר "יעלה ויבוא", חזר ל"רצה". ואם גמר תפילתו, חזר לראש.

יעלה ויבוא

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבֹא וַיִּגְיַע וַיִּרְאֶה
וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר זְכוּרֵנוּ וּפְקֻדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קְדוֹשָׁךְ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה
לְטוֹבָה לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בסוכות

בפסח

בראש חודש

חג הסוכות

חג המצות

ראש החודש

הַזֶּה. זְכָרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבֵּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס
וְחַנּוּנוּ וְרַחֲמֵי עֲלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מְלֶכֶךְ
חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וממשיכים: "וְתַחֲזִינָה" (בעמוד הבא)

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנָה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדַבֵּר
- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתו.
וַיִּרְצֶה - ויתקבל ברצון. לְפִלְטָה - להצלה.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹכֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּחֲזִיר שְׂכִינְתוֹ לְצִיּוֹן.

ו. הודאה

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
הוא יהוה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
צוּר חַיֵּינוּ, מְגַן יִשְׁעֵנו
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
בְּיָדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נַסִּיָּךְ
שֶׁפָּכַל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁפָּכַל עֵת, עָרַב וּבָקַר
וְצִהָרִים. הַטוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי
לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלֵם קִוִּינוּ לָךְ.

בשבת חנוכה ובפורים של מוקפים שחל בשבת,

אומרים "ועל הנסים" (בעמוד הבא).

שכח לומר "ועל הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של חתימת הברכה, אינו חוזר.

וְתַחֲזִינָה - ותראינה.

צוּר - חזק. מְגַן יִשְׁעֵנוּ - מגן ומושיע לנו. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - המופקדות
(כפיקדון). עָרַב וּבָקַר וְצִהָרִים - (מודים אנחנו לך). הַטוֹב - (אתה הוא הטוב).
יּוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - בורא העולם יש מאין. לְחַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ - לבית המקדש,
לירושלים. עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ - (מודים אנחנו לך על שזכינו להודות לך).

וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֵךְ מַלְכֵנוּ
תָּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.

על הנסים

וְעַל הַנְּסִיִּים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ
בְּיָמֵי הַהֵם, בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

בחנוכה

בפורים

אסתר ג

בְּיָמֵי מַרְדֳּכָי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן
הַבִּירָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע, בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
מִנְעֵר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוֹשָׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שָׁנִים עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אָדָר, וּשְׁלָלָם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הַפְּרַתָּ
אֶת עֲצָתוֹ, וְקַלְקַלְתָּ אֶת
מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְהִשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

בְּיָמֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן
כִּהֵן גְּדוֹל חֲשֹׁמוֹנָאֵי וּבְנָיו,
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחֵם
תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, רִבַּתְּ אֶת רִיבָם, וְנָתַתָּ
אֶת דֵּינָם, נִקְמַתְּ אֶת נַקְמָתָם,
מְסֻרַת גְּבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוּרִים, וּרְשָׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ, וּלְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּיר בִּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ,
וְטָהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחֻצְרוֹת קֹדֶשְׁךָ, וְקִבְעוּ
שְׁמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל.

וממשיכים "וְעַל כָּלֶם" (בראש העמוד).

וְעַל הַנְּסִיִּים – (נמשך אל "מורדים" שלמעלה). הַפְּרָקָן – הישועה.
וְעַל כָּלֶם – (על כל הטובות והנסים).

בשבת תשובה מוסיפים "וכתוב" (ואם שכח, אינו חוזר):

וּכְתַב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאַמַּת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ
וְעִזְרָתָנוּ סֶלָה, הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נְאֻה לְהוֹדוֹת.

בחזרת הש"ץ אומרים ברכת כהנים. לפני הברכה אומרים הכהנים בלחש:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא ברכה זו שצוייתנו לברך את
עמך ישראל ברכה שלמה, ולא יהיה בה ממשול ועון מעטה ועד עולם.

אם עלו כהנים לדוכן קוראים להם: כְּהֻנִּים

אם אין כהנים עולים לדוכן,

לכהן יחיד אין קוראים) והכהנים מברכים:

אומר הש"ץ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶכֶךָ

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ
בְּבִרְכָה הַמְשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
הַקְּתוּבָה עַל יְדֵי מִשֶּׁה עֲבַדְךָ,
הָאֲמוּרָה מִפִּי אֱהָרֹן וּבְנָיו
כְּהֻנִּים עִם קְדוֹשֶׁךָ, כְּאֲמוּרָה:

הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּקִדְשָׁתוֹ

שֶׁל אֱהָרֹן, וְצִוָּנוּ לְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ

יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. (הקהל: אָמֵן)

והש"ץ מקריא מלה במלה:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: (הקהל: אָמֵן)

(הקהל: כֵּן יְהִי רְצוֹן)

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנֶּךָ:

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנֶּךָ:

(הקהל: כֵּן יְהִי רְצוֹן)

יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

וַיֵּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: כֵּן יְהִי רְצוֹן)

וַיֵּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: אָמֵן)

והש"ץ ממשיך "שים שלום" (בעמוד הבא).

נוהגים לומר בלחש לאחר ברכת כהנים

(במקור תוקן עבור מי שחלם חלום ונפשו עגומה עליו):

אָדִיר בְּמָרוֹם שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה, אַתָּה שְׁלוֹם וְשְׁמֶךָ שְׁלוֹם. יְהִי רְצוֹן שְׁתִּשְׂמִים
עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבִרְכָה לְמִשְׁמַרְתִּי שְׁלוֹם.

והכהנים ממשיכים "רבנו של עולם" (בסוף העמוד הבא).

סֶלָה - לנצח. הַטּוֹב שְׁמֶךָ - ששמך טוב.

הַמְשַׁלֶּשֶׁת - המורכבת משלושה פסוקי ברכה.

אָדִיר - חזק. שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה - הגבורה היא כביכול משכנו של ה'. אַתָּה

שְׁלוֹם - אתה מקור השלום. וְשְׁמֶךָ שְׁלוֹם - ("מלך שהשלום שלו"; "שלום"

הוא אחד הכינויים של הקב"ה).

ז. ברכת שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
 עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ
 כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֵיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה
 וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ
 לְבָרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה בְּשְׁלוֹמְךָ.

בשבת תשובה מוסיפים "בספר" (ואם שכח, אינו חוזר):

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה וְשְׁלוֹם, וּפְרִנְסָה טוֹבָה, וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
 יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

יְהִיו לְרַצוֹן אֲמָרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

תהלים יט

עד כאן חזרת הש"ץ

לאחר ברכת כהנים הכהנים אומרים:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשִׂינוּ מַה שְׁגִזְרַתְךָ עָלֵינוּ. אֵף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ
 שְׁהַבְּטַחְתָּנוּ: הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמָּךְ אֶת
 יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתְּתָהּ לָנוּ, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּחֵינוּ אַרְץ זָבֶת
 חֶלֶב וּדְבָשׁ:

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר כאן
 'רבונו של עולם אני שלך' וכו' (לעיל עמ' 130).

בְּאוֹר פְּנֵיךָ – בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
 חֶסֶד – התורה היא תורת חיים והיא מהנכחת אותנו לאהבת חסד.

תפילת מר בריה דרבינא

אלהי, נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה, ולמקללי
 נפשי תדם, ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך,
 ואחרי מצותיך תרדף נפשי. וכל הקמים והחושבים עלי
 רעה, מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם. עשה למען
 שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען
 קדשך. למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך וענני:

ברכות יז

תהלים ט

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי: שם יט

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחרונות ומחוה קידה לשמאל,
 לימין ולאמצע, ושוהה מעט לפני שחזור למקומו.
 בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 335).

בשבת תשובה:

עשה שלום במרומו, | עשה השלום במרומו,
 הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן.

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיבנה בית המקדש
 במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך. ושם נעבדך ביראה כימי עולם
 וכשנים קדמוניות. וערכה ליהוה מנחת יהודה וירושלם כימי עולם
 וכשנים קדמנית:

אבות פרק ה

מלאכי ג

שליח הציבור חוזר על תפילת העמידה (עמ' 333). אחרי חזרת התפילה אומר
 שליח הציבור קדיש שלם (בעמוד הבא).

בראש חודש, בחול המועד ובחנוכה אומרים הלל לפני קדיש שלם (עמ' 480).

נצור – שמור. מרע – מדבר רע. תדם – תשתוק (ולא תענה). כעפר – (שהכל
 דורכים עליו, ואינו נעלב). עשה – (את בקשתי). למען ימינך – (ימין ה'
 הרוממה). יחלצון – יינצלו. ידידיך – ישראל. והגיון לבי – מחשבות לבי.
 ותן חלקנו בתורתך – שנהיה עוסקים בתורה.

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחֵיכוֹן
וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבזֶמַן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִי וּלְעָלְמֵי עֲלַמְיָא.
יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה: | לְעֶלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
לְעֶלְא לְעֶלְא לְעֶלְא מְכַל בְּרַכְתָּא
וַיִּשְׁרִתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
תְּתַקַּב לְצוּתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קְדָם אַבוּהוֹן
דִּי בְשַׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלַמָּא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בשבת תשובה: | עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שיר של יום

היום יום שַׁבַּת קִדְשׁ, שְׁבוּ הַיּוֹם הַלְלוּם אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת לַיהוָה, וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ: לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֲסִדְךָ, וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת:
עֲלֵי עֲשׂוֹר וְעֲלֵי נָבֶל, עֲלֵי הַגִּיּוֹן בְּכַנּוֹר: כִּי שִׁמְחַתְנִי

שְׁמֵהּ רַבָּא – שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ – כְּרַצוּנוֹ. פְּרָקְנָהּ – יְשׁוּעָתוֹ. בְּעֶגְלָא –
בְּמַהְרָה. לְעָלְמִי וּלְעָלְמֵי עֲלַמְיָא – לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא – שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֶלְא – לְמַעַל. דְּאִמְרִין – הַאֲמִירוֹת. צְלוּתְהוֹן
– תְּפִילָתְךָ. וּבְעוּתְהוֹן – וּתְחִינָתְךָ. קְדָם – לְפָנַי. אַבוּהוֹן דִּי בְשַׁמְיָא –
אֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים.
עֲשׂוֹר, נָבֶל, כַּנּוֹר – כְּלֵי נְגִינָה. הַגִּיּוֹן בְּכַנּוֹר – הַמֵּיִת הַכֵּינור; נֹעֵם הַשִּׁיר.

יהוה בְּפַעֲלָךְ, בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֶּן: מַה גָּדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ
 יהוה, מָאֵד עֲמָקוֹ מִחֻשְׁבֹּתֶיךָ: אִישׁ בָּעַר לֹא יֵדַע, וּכְסִיל
 לֹא יִבִּין אֶת זֹאת: בְּפֶרֶחַ רִשְׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׁב, וַיִּצְיָצוּ כָּל
 פְּעֻלֵי אָוֶן, לְהַשְׁמָדֵם עַדִּי עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם יהוה:
 כִּי הִנֵּה אֵיבִיךָ יהוה, כִּי הִנֵּה אֵיבִיךָ יֹאבֵדוּ, יִתְפָּרְדוּ כָּל
 פְּעֻלֵי אָוֶן: וְתָרַם כְּרָאִים קַרְנֵי, בְּלִתִּי בְשֶׁמֶן רַעֲנָן: וּתְבַט
 עֵינַי בְּשׁוּרֵי, בְּקָמִים עָלַי מְרַעִים, תִּשְׁמַעְנָה אָזְנִי: צַדִּיק
 כִּתְמַר יִפְרַח, כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יהוה,
 בְּחֻצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבּוֹן בְּשִׁיבָה, דְּשָׁנִים
 וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יִשְׂרָיִהוּה, צוּרִי וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ:

האבלים אומרים קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
 וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב,
 וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא.
 יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
 וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | בְּשַׁבַּת תְּשׁוּבָה:
 לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָּא וְנַחְמָתָּא דְאִמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

וַיִּצְיָצוּ - יִפְרָחוּ. כְּרָאִים - כְּגוּבָה קַרְנֵי הָרָאם (קָרַן - סַמֵּל הַגְּדוּלָה וְהַכּוֹבֹד).
 בְּלִתִּי - נְבַלְתִּי, סַכְתִּי. וְתְבַט עֵינַי בְּשׁוּרֵי - רֵאִיתִי נִקְמָה בְּאוֹיְבָי. מְרַעִים
 - רִשְׁעִים. תִּשְׁמַעְנָה אָזְנִי - (מִפְּלִתִים). כִּתְמַר - (לְגוּבָה, וְלֹאֲרִיכוֹת יָמִים).
 כְּאֶרֶז - (לְחֻזֶּק). יִשְׁגָה - יִגְדֵּל. יְנוּבּוֹן - יִתְנוּ פְּרִיִם, תְּנוּבָתָם. וְלֹא עוֹלָתָהּ
 - אֵין עוֹל.

שְׁמֵהּ רַבָּא - שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרַצוּנוֹ. פְּרָקְנָהּ - יִשׁוּעָתוֹ. בְּעַגְלָא -
 בְּמַהְרָה. לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא - לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא - שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלְא - לְמַעַלָּה. דְאִמִּירָן - הָאִמְרוּת.

יְהֵא שְׁלֵמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בשבת תשובה:
עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, |
הוא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בראש חודש אומרים כאן "ברכי נפשי".

בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֵת יְהוָה, יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מַאֲד, הוֹד וְהָדָר
לְבִשְׁתָּ: עֲטָה אור כְּשֵׁלֵמָה, נוֹטָה שְׁמַיִם כְּפִרְיָעָה: הַמְקַרְה
בְּמַיִם עָלֵינוּ, הַשֶּׁם עָבִים רְכוּבוֹ, הַמְהַלֵּךְ עַל כְּנָפֵי
רוּחַ: עֲשֵׂה מְלֶאכֶיךָ רוּחוֹת, מְשַׁרְתֵּנוּ אֵשׁ לְהַט: יֹסֵד אֶרֶץ
עַל מְכוּנֵיהָ, בַּל תִּמְוֹט עוֹלָם וְעַד: תְּהוֹם כְּלָבוֹשׁ כְּסִיתוֹ,
עַל הָרִים יַעֲמְדוּ מַיִם: מִן גְּעֻרְתָּךְ יְנוֹסוּן, מִן קוֹל רַעֲמָךְ
יִחְפְּזוּן: יַעֲלוּ הָרִים, יִרְדּוּ בְּקַעוֹת, אֶל מְקוֹם זֶה יִסְדֹּת
לְהֵם: גְּבוּל שְׁמֵת בַּל יַעֲבֹרוּן, בַּל יִשְׁבוּן לְכִסּוֹת הָאָרֶץ:
הַמְשַׁלַּח מַעֲנִיִּים בְּנַחְלֵים, בֵּין הָרִים יְהַלְכוּן: יִשְׁקוּ כָּל
חַיְתוֹ שְׂדֵי, יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם: עָלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם
יִשְׁכּוּן, מִבֵּין עֲפָאִים יִתְּנוּ קוֹל: מִשְׁקָה הָרִים מַעֲלִינֵנוּ,
מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבַהֲמָה וְעֵשֶׂב
לְעִבְדַת הָאָדָם, לְהוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ: וַיִּזַּן יִשְׁמַח לְבַב
אָנוּשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשְׁמֵן, וְלַחֵם לְבַב אָנוּשׁ יִסְעֵד:

יְהֵא שְׁלֵמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא – יהי שלום רב מן השמים.

עֲטָה – עטוף. נוֹטָה – מותח. הַמְקַרְה – בונה תקרה. עָלֵינוּ – חדרוי
העליונים (השמים). הַשֶּׁם עָבִים רְכוּבוֹ – שם את העננים למרכבו ("ה' רוכב
על עב קל" – ישעיה יט). מְלֶאכֶיךָ רוּחוֹת – הרוחות שליחיו הם. מְכוּנֵיהָ –
יסודותיה. תְּהוֹם כְּלָבוֹשׁ – התהום מכוסה במים כלבוש. יְנוֹסוּן – (המים).
יִסְדֹּת – ייעדת, קבעת. חַיְתוֹ שְׂדֵי – חיות השדה. פְּרָאִים – חיות בר. עָלֵיהֶם
– מסביב להם (למים) על היבשה. עֲפָאִים – ענפים. מִשְׁקָה הָרִים – מוריד
גשם. מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ – מהגשמים. לְהַצְהִיל – להאיר, לשמח.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה, אֲרֻזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר שָׁם צִפְּרִים
 יִקְנְנוּ, חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה: הָרִים הַגְּבוּהִים לִיעֲלִים,
 סְלָעִים מַחֲסֶה לְשֹׁפְנִים: עֲשֵׂה יְרַח לְמוֹעֲדִים, שְׁמֵשׁ יָדַע
 מְבוֹאוֹ: תָּשֶׁת חֶשֶׁךְ וַיְהִי לַיְלָה, בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חַיְתוֹ יָעַר:
 הַכְּפִירִים שְׁאֲגִים לְטָרֶף, וּלְבִקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם: תִּזְרַח
 הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֲסֹפוֹן וְאֵל מְעוֹנָתָם יִרְבְּצוֹן: יֵצֵא אָדָם לְפַעֲלוֹ
 וּלְעַבְדָּתוֹ עֲדֵי עָרֵב: מָה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כָּלֶם בְּחֻכְמָה
 עָשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנָךְ: זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחֹב יָדַיִם,
 שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר, חַיּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדֻלוֹת: שָׁם אֲנִיּוֹת
 יִהְלְכוּן, לְוִיתָן זֶה יִצְרָתָ לְשִׁחַק בּוֹ: כָּלֶם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן
 לְתַת אָכְלָם בְּעַתּוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יִלְקִטוּן, תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׁבְּעוּן
 טוֹב: תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהִילוּן, תִּסְף רוּחָם יִגְוַעוּן, וְאֵל עַפְרָם
 יִשׁוּבוּן: תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן, וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה: יְהִי
 כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם, יִשְׁמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: הַמְבִיט לְאָרֶץ
 וּתְרַעַד, יִגַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: אֲשִׁירָה לִיהוָה בְּחַיִּי, אֲזַמְרָה
 לְאֱלֹהֵי בְעוֹדֵי: יַעֲרֹב עָלָיו שִׁיחִי, אָנֹכִי אֲשַׁמַּח בִּיהוָה:
 יִתְמוּ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אִינָם, בְּרַכִּי נַפְשִׁי
 אֵת יְהוָה, הִלְלוּיָהּ:

יש נוהגים שגם כאן האבלים אומרים קדיש (עמ' 344).

מא' באלול עד הושענא רבה מוסיפים מזמור זה:

לְדוֹד, יְהוָה אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא, יְהוָה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי
 תְּהִלִּים כו
 אֶפְתָּח: בְּקֶרֶב עָלִי מְרַעִים לְאָכַל אֵת בְּשָׂרִי, צָרִי וְאִיבִי לִי,

יִשְׁבְּעוּ - (מן הגשם). יִקְנְנוּ - בונות קניהן. בְּרוּשִׁים בֵּיתָה - בונה ביתה
 על הברושים. יְרַח לְמוֹעֲדִים - לפי הירח אנו קובעים את המועדים. מְבוֹאוֹ
 - דרכו. תָּשֶׁת - תשים. יֵאֲסֹפוֹן - ייכנסו למאורותיהם. קִנְיָנָךְ - מעשיך.
 יִשְׁבְּרוּן - יקוּוּ. תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ - תסיר השגחתך. תִּסְף רוּחָם - תאסוף
 נשמתם. רוּחְךָ - רוח חיים. הַמְבִיט - (בזעם). בְּעוֹדֵי - (בחיים). יַעֲרֹב -
 ינעם. שִׁיחִי - תפילתי, שירי.

וַיִּשְׁעֵי - וישועתי. מְעוֹז - מבצר, חוזק. מְרַעִים - אנשי רשע.

הָמָּה כְּשֵׁלוֹ וּנְפִלוֹ: אִם תַּחֲנֶנּוּ עָלַי מַחֲנֶנָּה לֹא יִירָא לְבִי, אִם תִּקְוִים עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ: אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוָה, אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, שְׁבַתִּי בְּבֵית יְהוָה כָּל יְמֵי חַיִּי, לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֶכֶה בְּיוֹם רָעָה, יִסְתִּירֵנִי בְּסִתְרֵךְ אֱהָלוֹ, בְּצוּר יְרוּמָמַי: וְעַתָּה יְרוֹם רַאשֵׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי, וְאֶזְבְּחָה בְּאֱהָלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה, אֲשִׁירָה וְאֶזְמָרָה לִיהוָה: שָׁמַע יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא, וְחָנְנֵנִי וְעֲנֵנִי: לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי, אֵת פְּנֵיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ: אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי, אֵל תֵּט בְּאֶף עֲבֹדְךָ, עֲזַרְתִּי הָיִיתָ, אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי, וַיְהוֶה יְאֻסְפֵנִי: הוֹרֵנִי יְהוָה דְרָכֶךָ וּנְחֵנִי בְּאַרְחַ מִישׁוּר לְמַעַן שׁוּרְרֵי: אֵל תִּתְנֵנִי בְּנַפֵּשׁ צָרִי, כִּי קָמוּ בִי עֲדֵי שֶׁקֶר וַיִּפַח חֲמָס: לוֹלֵא הָאֲמַנְתִּי לְרֹאוֹת בְּטוֹב יְהוָה בְּאַרְץ חַיִּים: קָנָה אֵל יְהוָה, חֲזַק וַיֶּאֱמַץ לְבָבָהּ, וְקָנָה אֵל יְהוָה:

יש נוהגים שגם כאן האבלים אומרים קדיש (עמ' 344).

סדר הוצאת ספר תורה

אֶתְּהָ הָרְאִיתָ לְדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים, דברים ד
 אֵינן עוֹד מְלַבְּדוֹ: אֵינן כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים, אֲדַנִּי, תהלים פו
 וְאֵינן כְּמַעֲשֵׂיךָ: מְלֻכּוֹתֶיךָ מְלֻכּוֹת כָּל עוֹלָמִים, שם קמה
 וּמִמֶּשְׁלֶתֶךָ בְּכָל דֹּר וְדֹר: יְהוָה מְלֹךְ, יְהוָה מְלֹךְ,
 יְהוָה יְמֻלְךָ לְעֵלָם וְעַד: יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה שם כט
 יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

מַחֲנֶנָּה - (של אויבים). לַחֲזוֹת - לראות. יִצְפְּנֵנִי בְּסֶכֶה - יסתירני בסוכתו (במקדשו). אֱהָלוֹ - מקדשו. בְּצוּר - בסלע. זִבְחֵי תְרוּעָה - שלמי תודה (בתרועה). לֵךְ - בשמך. אֵל תֵּט בְּאֶף - אל תדחה בכעס. וּנְחֵנִי - ונהגני. בְּאַרְחַ מִישׁוּר - בדרך ישרה. לְמַעַן שׁוּרְרֵי - בגלל אויבי המביטים עלי בעין רעה. וַיִּפַח חֲמָס - מדבר דברי רשע. לוֹלֵא הָאֲמַנְתִּי - (כי אז לא היתה לי תקווה).

תהלים נא **אב הַרְחַמִּים, הִיטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תְּבַנֶּה**
חומות ירושלים: כי כָּךְ לְבַד בְּטַחְנוּ, מִלֶּךְ אֵל רָם
וְנִשְׂא, אֲדוֹן עוֹלָמִים.

בפתיחת ארון הקודש אומרים:

במדבר י **וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: קוּמָה יְהוָה וַיִּפְצוּ**
 ישעיה ב **אֵיבֶיךָ וַיִּנָּסוּ מִשְׁנְאִיךָ מִפְּנֵיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא**
תּוֹרָה, וַיְדַבֵּר יְהוָה מִירוּשָׁלַם: בְּרוּךְ שֶׁנִּתְּן תּוֹרָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ.

ביום טוב שלא חל בשבת ובהושענא רבה אומרים "שלוש עשרה מידות";
 בשבת תשובה אומרים "שיר למעלות" (בעמוד הבא). בשמחת תורה אין אומרים לא
 "ג מידות וכו' ולא "ברוך שמייה", וממשיכים מיד "לך ה' הגדולה" וכו' (עמ' 350).

שמות לד ג' פעמים: **יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֲרַךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד**
וְאַמֵּת: נֹצֵר חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וְפָשַׁע וְחַטָּאָה, וְנִקָּה:

בהושענא רבה אומרים "רבנונו של עולם" של ימים נוראים (בעמ' 561 למטה).
 רבונו של עולם, מלא משאלות לבי לטובה, והפק רצוני, ותן שאלתי,
 וזכה לי (פלוני בן פלוני) (ואשתי ובני ובנותי) וְכָל בְּנֵי בֵיתִי לְעִשׂוֹת רָצוֹנְךָ
 בְּלִבְבֵי שָׁלֵם, וּמְלִטְנוּ מִיַּצַּר הָרָע, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, וְזַכְנוּ שֶׁתִּשְׁרַח
 שְׂכִינְתְּךָ עָלֵינוּ, וְהוֹפַע עָלֵינוּ רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, וְיִתְקַיֵּם בְּנוּ מִקְרָא
 שְׁכִתּוֹב: וְנַחֲמָה עָלֵינוּ רוּחַ יְהוָה, רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ
 יִשְׁעֵיהָ יא **דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה: וּבִכֵּן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ,**
שֶׁתִּזְכְּנוּ לְעִשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעֵינֶיךָ וְלִלְכֵת בְּדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ,
וְקַדְשָׁנוּ בְּקִדְשָׁתְךָ, שֶׁנִּזְכָּה לְחַיִּים טוֹבִים וְאַרְפִּים וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא,
וְתִשְׁמְרֵנוּ מִמַּעֲשִׂים רָעִים וּמַשְׁעוֹת רְעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לְכוּא לְעוֹלָם,
וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֶסֶד יְסוּבְכֵנָהּוּ. אָמֵן.

תהלים סט ג' פעמים: **וְאַנִּי תְּפִלְתִּי לָךְ, יְהוָה, עַת רָצוֹן, אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי**
בְּאַמֵּת יִשְׁעֶךָ:

חנוּן - מלא חנינה. אֲרַךְ אַפַּיִם - סבלן, רוחה את הכעס. וְרַב חֶסֶד וְאַמֵּת
 - מרבה לעשות חסד ואמת. נֹצֵר חֶסֶד לְאַלְפִים - שומר חסדו לאלפי דורות.
 נִשְׂא - סולח.
 וְהַפֵּק - תוציא, תן. וּמְלִטְנוּ - והצילנו. הַמִּתְרַגְּשׁוֹת - הבאות פתאום.

בשבת תשובה:

שיר למעלות, אשא עיני אל ההרים, מאין יבא עזרי: עזרי מעם יהוה, לקט פסוקים
 עשה שמים וארץ: וארח צדיקים כאור נגה, הולך ואור עד נכון היום:
 ואני תפלתי לך, יהוה, עת רצון, אלהים ברב חסדך, ענני באמת ישעך:
 הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: הנה עין יהוה אל יראיו, למיחלים
 לחסדו: הוד והדר לפניו, עז וחדנה במקומו: כי עמך הסליחה למען
 תנורא: רחום וחנון יהוה, ארך אפים וגדל חסד: באור פני מלך חיים,
 ורצונו כעב מלקוש: כי אל גדול יהוה, ומלך גדול על כל אלהים:
 אשרי העם יודעי תרועה, יהוה באור פניו יהלכון: כשמן הטוב על
 הראש יורד על הזקן, זקן אהרן שיורד על פי מדותיו:

וזה ויקהל

תרגום

ברוך שמו של אדון העולם,
 ברוך כתרך ומקומך. יהי
 רצונך עם עמך ישראל לעולם,
 וישע מינך הראה לעמך
 בבית מקדשך, ולהשפיע לנו
 מטוב אורך, ולקבל תפלותינו
 ברחמים. יהי רצון מלפניך
 שתאריך לנו חיים בתחסד,
 ואהיה אני נמנה בין הצדיקים
 לרחם עלי ולשמור אותי
 ואת כל אשר לי ואשר לעמך
 ישראל. אתה הוא זן לכל
 ומפרנס לכל, אתה הוא שליט
 על הכל. אתה הוא השליט על
 המלכים, והמלכות שלך היא.
 אני עבדו של הקדוש ברוך
 הוא, ומשתחווה אני לפניו
 ומלפני כבוד תורתו בכל עת
 ועת. לא על אדם אני בוטח

ברוך שמה דמרא עלמא,
 בריך כתרך ואתרך. יהא
 רעותך עם עמך ישראל
 לעלם, ופרקן מינך אחזי
 לעמך בבית מקדשך,
 ולאמטויי לנא מטוב נהורך,
 ולקבל צלותנא ברחמין.
 יהא רעוא קדמך דתוריך
 לן חיים בטיבך, ולהוי אנא
 פקידא בגו צדיקנא למרחם
 עלי ולמנטר יתי וית כל די
 לי ודי לעמך ישראל. אנת
 הוא זן לכלא ומפרנס לכלא,
 אנת הוא שליט על כלא,
 אנת הוא דשליט על מלכיא,
 ומלכותא דילך היא. אנא
 עבדא דקדשא בריך הוא,
 דסגידנא קמה ומקמי דיקר
 אורייתא בכל עדן ועדן. לא
 על אנש רחיצנא ולא על בר
 אלהין סמיכנא, אלא באלהא

בר אלהין - (לפי דניאל ג, כה, פירושו מלאך).

וְלֹא עַל מְלֶאךְ אֲנִי סוֹמֵךְ, אֶלֶּא
בְּאֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא אֱלֹהִים
אֱמֶת, וְתוֹרַתוֹ אֱמֶת, וּנְבִיאָיו
אֱמֶת, וּמִרְבֵּה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד
וְאֱמֶת. בּוֹ אֲנִי בּוֹטָח, וְלִשְׁמוֹ
הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹכַד אֲנִי אוֹמֵר
תִּשְׁבְּחוּת. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
שֶׁתַּפְּתַח לְבִי בַּתּוֹרָה, וְתַמְלֵל
מִשְׁאֲלוֹת לְבִי וְלֵב כָּל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.

דְּשָׁמַיָּא, דְּהוּא אֱלֹהָא קְשׁוּט,
וְאוּרִיתָהּ קְשׁוּט, וּנְבִיאֹוּהִי
קְשׁוּט, וּמְסַגָּא לְמַעַבְד טְבוּן
וּקְשׁוּט. בַּה אֲנָא רְחִיץ,
וְלִשְׁמָה יְקִירָא קְדִישָׁא
אֲנָא אִמַר תִּשְׁבְּחֵן. יְהִיא
רַעְוָא קְדָמְךָ דְּתַפְתַּח לְבָאִי
בְּאוּרִיתָא, וְתִשְׁלִים מִשְׁאֲלִין
דְּלְבָאִי וְלְבָא דְכָל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל לְטַב וּלְחַיִּין וּלְשָׁלָם.

הש"ץ נוטל ספר התורה ואומר:

דברים ו **שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:** הקהל חוזר

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ, גְּדוּל אֲדוֹנֵינוּ,

קְדוֹשׁ (בהושענא רבה וְנוֹרָא) שְׁמוֹ. הקהל חוזר

גְּדָלוֹ לַיהוָה אֱתִי וְנִרְוֵמָמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו: תהלים לד

בהליכת הש"ץ אל הבימה הקהל עונה:

לְךָ יְהוָה הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַיְצִיחַ וְהַהוֹדוּ, כִּי דב"ה"י א, כט

כָּל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לְךָ יְהוָה הַמְּמַלְכָה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל

לְרֹאשׁ: רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהֵדָם וּרְגָלָיו, תהלים צט

קְדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהֵר קְדוֹשׁ,

כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

עַל הַכֹּל יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם

וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

בְּעוֹלָמוֹת שְׁפָרָא, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, כְּרִצּוֹנוֹ

וְכִרְצוֹן יִרְאִיו וְכִרְצוֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל. צוּר הָעוֹלָמִים,

אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת, אֱלֹהֵי כָּל הַנְּפֹשׁוֹת, הַיּוֹשֵׁב בְּמִרְחְבֵי

מְרוֹם, הַשׁוֹכֵן בְּשָׁמַי שְׁמַי קְדָם, קְדָשְׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת

וּקְדָשְׁתוֹ עַל כִּפְסֵי הַכְּבוֹד. וּבִכֵּן יִתְקַדַּשׁ שְׁמֵךָ בְּנוֹ יְהוָה

אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חַי, וְנֹאמַר לְפָנֶיךָ שִׁיר חֲדָשׁ, כְּפָתוּב:

שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זָמְרוּ שְׁמוֹ, סִלּוּ לְרֶכֶב בְּעָרְבוֹת, בְּיָה שְׁמוֹ, תהלים סח
וְעֲלוּ לְפָנָיו: וְנִרְאָהוּ עֵין בְּעֵין בְּשׁוֹבוֹ אֶל נְוָהוּ, כְּפָתוֹב:
כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוֹב יִהוּה צִיּוֹן: וְנֶאֱמָר: וְנִגְלָה כְבוֹד
ישעיה נב
שם מ
יְהוּה, וְרָאוּ כָל בְּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי יִהוּה דִבֵּר:

אֲב הֶרְחַמִּים הוּא יֶרְחַם עִם עַמּוֹסִים וַיִּזְכֹּר בְּרִית אֵיתָנִים,
וַיִּצִיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הָרָעוֹת, וַיִּגְעַר בְּיֶצֶר הָרָע
מִן הַנְּשׂוֹאִים, וַיַּחַן אוֹתָנוּ לְפִלְטַת עוֹלָמִים, וַיִּמְלֵא
מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

מניחים את הספר על שולחן הקריאה. הקורא לעולים אומר:

וַיִּעֲזֹר וַיִּגְן וַיּוֹשִׁיעַ לְכָל הַחוֹסִים בוֹ, וְנֶאֱמָר אֲמֵן. (אמן)

הַכֹּל הַבּוֹ גָּדַל לְאֱלֹהֵינוּ וְתָנוּ כְבוֹד לְתוֹרָה. כִּהֵן קָרְב, יַעֲמֵד (פלוגי בן
פלוגי) הַכִּהֵן (אם אין כהן - יאמר יַעֲמֵד פְּלוּנִי בֶן פְּלוּנִי הַלוי [או: ישראל] בַּמָּקוֹם
כִּהֵן). בְּרוּךְ שֶׁנִּתְּנָה תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ.

הקהל עונה: וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוּה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם: דברים ד

עלייה לתורה

ברכת התורה לפני הקריאה

העולה יחזיק בשתי ידות הספר, יסתכל במקום שיקראו לו,

ואח"כ יעצום עיניו או יסב פניו ויאמר בקול רם:

בְּרַכּוּ אֶת יְהוּה הַמְּבָרֵךְ.

הקהל עונה: בְּרוּךְ יְהוּה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

העולה חוזר: בְּרוּךְ יְהוּה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר
בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוּה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.

סלו - רוממו. בְּעָרְבוֹת - בשמים. נְוָהוּ - משכנו.

עִם עַמּוֹסִים - הנשואים על ידי ה' מעת היותם לעם. אֵיתָנִים - האבות. וַיִּגְעַר
בְּיֶצֶר הָרָע - (שלא ישלוט). הַנְּשׂוֹאִים - (ישראל, עפ"י ישעיה מו, ג). וַיַּחַן
- יחונן (לשון חנינה).

הקורא יקרא בקול רם (והעולה קורא עמו בלחש).

הברכה שלאחר הקריאה

אחר הקריאה מברך העולה בקול כשהוא מחזיק בשתי ידות הספר:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן
לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נְטִיעַ בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.**

ברכת הגומל

ארבעה חייבים לברך ברכת הגומל לפני מניין גברים: חולה שנתרפא, המפליג בים, ההולך במדבר והיוצא מבית האסורים, וכן כל מי שהיה בסכנה וניצל ממנה. נוהגים לברך ברכת הגומל לאחר הברכה שאחרי קריאת התורה (וראה גם עמ' 151).

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַגּוֹמֵל
לְחַיִּים טוֹבוֹת, שְׁגַמְלֵנִי כָּל טוֹב.**

הקהל עונה:

אָמֵן. מִי שְׁגַמְלֶךָ טוֹב, הוּא יִגְמְלֶךָ כָּל טוֹב, סְלָה.

"מי שבירך" לעולה לתורה:

מִי שֶׁבֵרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יִבְרַךְ אֶת (פלוגי בן פלוגי),
בְּעִבּוֹר שְׁעָלָה לַתּוֹרָה לְכַבּוֹד הַמָּקוֹם לְכַבּוֹד הַתּוֹרָה וְלְכַבּוֹד הַשְּׂבֵת
(ביום טוב: וְלְכַבּוֹד הַרְגָל) (בראש השנה ויום הכיפורים: וְלְכַבּוֹד יוֹם הַדִּין)
בְּשֹׂכֵר זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמְרֵהוּ וְיַצִּילֵהוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל
נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו (ביום טוב: וְיִזְכֶּה
לְעֹלוֹת לְרָגֶל) (בראש השנה ויום הכיפורים: וְיִקְטְבֵהוּ וְיִחַתְמֵהוּ לְחַיִּים טוֹבִים
בְּיוֹם הַדִּין הַזֶּה) עִם כָּל יִשְׂרָאֵל אַחֲיוֹ, וְנֹאמַר אָמֵן.

"מי שבירך" לחולה:

מִי שֶׁבֵרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשֵּׁה וְאֶהְרֹן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה,
(לחולה מוסיפים שְׁרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה), הוּא יִבְרַךְ וְיִרְפֵּא
אֶת הַחוֹלָה (פלוגי בן פלוגי) | אֶת הַחוֹלָה (פלוגי בת פלוגי)
בְּעִבּוֹר (שפלוגי בן פלוגי) נוֹדֵר צְדָקָה בְּעִבּוֹרוֹ / לְאִישָׁה: בְּעִבּוֹרָה /.
בְּשֹׂכֵר זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא רַחֲמִים

לאיש:

לאישה:

עָלִיו לְהַחֲלִימוּ וּלְרַפְּאוּ
וְלַחֲזִיקוּ וְלַחֲחִיתוּ, וְיִשְׁלַח לוֹ
מִהָרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם
לְרַמ"ח אַבְרָיו וְשֵׁס"ה גִּידָיו
בְּתוֹךְ שָׁר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף. שֶׁבֶת הִיא
מְלֻזְעוּק / כַּיּוֹם טוֹב. יוֹם טוֹב הוּא מְלֻזְעוּק / וְרְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא, הַשְׁתָּא
בְּעִגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְנֹאמַר אָמֵן.

"מי שבירך" לילולת זכר:

מִי שֶׁבֵּרַךְ אַבּוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה, שָׁרָה
רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, הוּא יְבָרַךְ וְיַרְפֵּא אֶת הָאִשָּׁה הַיּוֹלְדָת (פְּלוּגִית בַּת פְּלוּגִית)
וְאֵת בְּנָהּ שֶׁנּוֹלַד לָהּ לְמִזְל טוֹב, בְּעֵבֹר שֶׁבַעֲלָה וְאָבִיו נוֹדֵר צְדָקָה
בְּעַדָּם, בְּשֹׂכֵר זֶה יִזְכּוּ אָבִיו וְאִמּוֹ לְהַכְנִיסוֹ בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
(בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ) וְלַגְדְּלוֹ לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְנֹאמַר אָמֵן.

"מי שבירך" לילולת נקבה:

מִי שֶׁבֵּרַךְ אַבּוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה, שָׁרָה
רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, הוּא יְבָרַךְ וְיַרְפֵּא אֶת הָאִשָּׁה הַיּוֹלְדָת (פְּלוּגִית בַּת פְּלוּגִית)
וְאֵת בִּתָּהּ שֶׁנּוֹלְדָה לָהּ לְמִזְל טוֹב, וְיַקְרָא שְׁמָהּ בְּיִשְׂרָאֵל (פְּלוּגִית בַּת פְּלוּגִית),
בְּעֵבֹר שֶׁבַעֲלָה וְאָבִיהָ נוֹדֵר צְדָקָה בְּעַדָּן, בְּשֹׂכֵר זֶה יִזְכּוּ אָבִיהָ וְאִמָּהּ
לַגְדְּלָהּ לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְנֹאמַר אָמֵן.

ברכת בר מצווה

כאשר הנער עולה לתורה בפעם הראשונה אחרי מלאת לו י"ג שנה, אומר אביו
אחרי ברכתו שלאחר הקריאה:

בְּרוּךְ שֶׁפָּטַרְנִי מִעֲנָשׁוֹ שְׁלֹזָה.

"מי שבירך" לבר מצווה:

מִי שֶׁבֵּרַךְ אַבּוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הוּא יְבָרַךְ אֶת (פְּלוּגִי בֶן פְּלוּגִית)
שֶׁמָּלְאוּ לוֹ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְהִגִּיעַ לְמִצְוֹת, וְעָלָה לְתוֹרָה, לְתַת שֶׁבַח
וְהוֹדָיָה לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבָה שֶׁגָּמַל אֶתּוֹ.
יִשְׁמְרֵהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיַחֲיֵהוּ, וְיִכּוֹנֵן אֶת לְבוֹ לְהִיּוֹת שְׁלָם עִם הַיּוֹהָ
וְלִלְכֵת בְּדַרְכָּיו וּלְשֹׁמֵר מִצְוֹתָיו כָּל הַיָּמִים, וְנֹאמַר אָמֵן.

הַשְׁתָּא - בשעה הזאת, עכשיו. בְּעִגְלָא - במהרה.

בין שבעת הקרואים ובין המפטיר אומרים חצי קדיש:

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיָמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמַן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יִהְיֶה שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה: | לְעֶלְא לְעֶלְא מְכַל בְּרַכְתָּא
וְשִׁירְתָּא תְשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאָמִירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יש נוהגים לומר כאן 'מי שברוך' לחיילי צה"ל (להלן עמ' 359)

הגבהה וגלילה

נוהגים לומר כאן 'מי שברוך' למגביה ולגולל.

מגביהים את הספר כדי שיראה הקהל את הכתב, וכורעים ואומרים:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל פִּי
דברים ד | יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה.

ברכות הפטרה

מי שעלה ל"מפטיר" מברך ברכה אחת לפני הפטרה וארבע ברכות לאחריה.

הברכה שלפני הפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בְּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְּדַבְרֵיהֶם הַנְּאֻמִּים
בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבַמֹּשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבְנְבִיאֵי הָאֵמֶת וְהַצְּדִק.

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעֶגְלָא –
במהרה. לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֶלְא – למעלה. דְאָמִירָן – האמורות.

אחרי קריאת ההפטרה אומר המפטיר ברכות אלו:

הברכות שלאחר ההפטרה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, צור כל העולמים, צדיק בכל הדורות, האל הנאמן, האומר ועושה, המדבר ומקיים, שכל דבריו אמת וצדק. נאמן אתה הוא יהוה אלהינו ונאמנים דבריו, ודבר אחד מדבריו אחר לא ישוב ריקם, כי אל מלך נאמן ורחמן אתה. ברוך אתה יהוה, האל הנאמן בכל דבריו.

רחם על ציון כי היא בית חיינו, ולעלובת נפש תושיע ותשמח במהרה בימינו. ברוך אתה יהוה, משמח ציון בבניה.

שמחנו יהוה אלהינו באלהינו הנביא עבדך, ובמלכות בית דוד משיחך, במהרה יבוא ויגל לבנו. על כסאו לא ישב זר, ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו, כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד. ברוך אתה יהוה, מגן דוד.

בשבת (ובשבת חוה"מ של פסח):

על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום השבת הזה, שנתת לנו, יהוה אלהינו, לקדשה ולמנוחה, לכבוד ולתפארת. על הכל, יהוה אלהינו, אנחנו מודים לך ומברכים אותך. יתברך שמך בפני כל חי תמיד לעולם ועד. ברוך אתה יהוה, מקדש השבת.

ביום טוב ובשבת חוה"מ סוכות:

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה וְעַל הַנְּבִיאִים (בשבת): וְעַל יוֹם הַשְּׁבִיט
הַזֶּה, וְעַל יוֹם

בפסח (אך לא בשבת חוה"מ פסח) חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה,

בשבועות חַג הַשְּׁבָעוֹת הַזֶּה,

בסוכות ובשבת חוה"מ סוכות חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה,

בשמע"צ שְׁמִינֵי עֲצַרְתְּ הַחַג הַזֶּה,

שְׁנַתָּה לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת: לְקַדְּשָׁה וְלִמְנוּחָה) לְשִׁשּׁוֹן
וּלְשִׁמְחָה, לְלִכְבוֹד וּלְתַפְאֲרָת. עַל הַפֶּלַל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ,
אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבַרְכִים אוֹתְךָ. יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל
חַי תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ (הַשְּׁבִיט וְ)
יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

בשבת אומרים "יקום פרקן" ו"מי שברך" לקהל.

ברכה לראשי העם

יְקוּם פְּרָקָן מִן שְׁמִי'א, חֲנָא וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אַרְיֵי
וּמְזוּנֵי רְוִיחֵי וְסִיעֵתָא דְשְׁמִי'א וּבְרִיּוֹת גּוֹפָא וְנְהוּרָא
מְעֵלָא, זִרְעָא חַיָּא וְקִימָא, זִרְעָא דֵי לֹא יִפְסוּק וְדֵי לֹא
יִבְטוּל מִפְתַּגְמֵי אוּרִיתָא, לְמַרְנֵן וּרְבִנֵן חֲבוּרָתָא קְדִישָׁתָא
דֵי בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל וְדֵי בְּבָבֶל, לְרִישֵׁי כְּלָהּ וּלְרִישֵׁי
גְלוּתָא וּלְרִישֵׁי מְתִיבְתָא וּלְדִינֵי דֵי בְּבָא, לְכָל תַּלְמִידֵיהוֹן
וּלְכָל תַּלְמִידֵי תַּלְמִידֵיהוֹן, וּלְכָל מֵאן דְּעָסְקִין בְּאוּרִיתָא.
מְלָכָא דְּעֵלְמָא יְבָרַךְ יְתֵהוֹן, יִפִּישׁ חַיֵּיהוֹן וְיִסְגֵּא יוֹמֵיהוֹן
וְיִתֵּן אַרְכָּא לְשְׁנֵיהוֹן וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתַּזְבּוּן מִן כָּל עָקָא וּמִן
כָּל מְרַעִין בִּישִׁין. מְרִן דֵי בְּשְׁמִי'א יְהֵא בְּסַעֲדָהוֹן כָּל זְמַן
וְעַדן, וְנֵאמַר אָמֵן.

ברכה לקהל

יְקוּם פְּרָקָן מִן שְׁמַיָא, חֲנָא וְחֻסְדָא וְרַחֲמֵי וְחַיֵי אַרְכֵי וּמְזוּנֵי
 רְוִיחֵי וְסִיעָתָא דְשְׁמַיָא וּבְרִיּוֹת גּוֹפָא וְנִהוּרָא מְעֻלָא, זְרַעָא חֲפָא
 וְקִמְיָא, זְרַעָא דִּי לֹא יִפְסוּק וְדִי לֹא יִבְטוּל מִפְתָּגְמֵי אוּרֵיתָא,
 לְכֹל קְהָלָא קְדִישָׁא הַדִּין, רַבְרַבְיָא עִם זְעַרְיָא, טַפְלָא וְנִשְׂיָא.
 מִלְפָּא דְעָלְמָא יִבְרַךְ יִתְכוּן, יִפִּישׁ חַיִּיכוּן וְיִסְגָּא יוֹמֵיכוּן וְיִתֵּן
 אַרְכָּא לְשַׁנִּיכוּן, וְתַתְּפַרְקוּן וְתַשְׁתַּזְבּוּן מִן כָּל עֲקָא וּמִן כָּל
 מַרְעִין בִּישִׁין. מַרְן דִּי בְשְׁמַיָא יְהֵא בְּסַעֲדָכוּן כָּל זְמַן וְעַדן,
 וְנֹאמַר אָמֵן.

ברכה נוספת לקהל

מִי שְׁבַרְךָ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הוּא יִבְרַךְ אֶת כָּל
 הַקְּהָל הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה עִם כָּל קְהָלוֹת הַקְּדוֹשׁ, הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם
 וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם, וּמֵי שְׁמֵיחֵדִים בְּתֵי כְּנִסוֹת לְתַפְלָה,
 וּמֵי שְׁבָאִים בְּתוֹכָם לְהַתְּפַלֵּל, וּמֵי שְׁנוֹתָנִים נֵר לְמָאוֹר וְיִין
 לְקְדוּשׁ וְלִהְבֵּדָלָה וּפֶת לְאוֹרְחִים וּצְדָקָה לְעַנְיִים, וְכָל מִי
 שְׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַם
 שְׁכָרָם, וְיִסִּיר מֵהֶם כָּל מַחֲלָה, וְיִרְפָּא לְכָל גּוֹפֶם, וְיִסְלַח לְכָל
 עֲוֹנָם, וְיִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם עִם כָּל יִשְׂרָאֵל
 אַחֵיהֶם, וְנֹאמַר אָמֵן.

תרגום הברכה לראשי העם – יקום ישע מן השמים, חן וחסד ורחמים וחיים
 ארפים ומזונות מרוחים ועזרת השמים ובריאות הגוף ואור מעלה, זרע חי וקנים, זרע
 שלא יפסק ושלא יבטל מדברי תורה, למורינו ורבותינו החבורות הקדושות אשר בארץ
 ישראל ואשר בכלל, לראשי כלה ולראשי גליות ולראשי הישיבות ולרציני השער, לכל
 תלמידיהם, ולכל תלמידי תלמידיהם, ולכל מי שעוסקים בתורה. מלך העולם יברך
 אותם, יפרה חייכם וירבה ימיהם ויתן אריכות לשנותיהם, ויושעו וינצלו מקל צרה
 ומכל חללים רעים. אדוננו שבשמים יהיה בעזרתם כל עת ושעה, ונאמר אמן.

תרגום הברכה לקהל – יקום ישע מן השמים, חן וחסד ורחמים וחיים ארפים
 ומזונות מרוחים ועזרת השמים ובריאות הגוף ואור מעלה, זרע חי וקנים, זרע שלא
 יפסק ושלא יבטל מדברי תורה, לכל הקהל הקדוש הזה, הגדולים עם הקטנים,
 השף והנשים. מלך העולם יברך אתכם, יפרה חייכם וירבה ימיהם ויתן אריכות
 לשנותיכם, ותושעו ותנצלו מקל צרה ומכל חללים רעים. אדוננו שבשמים יהיה
 בעזרתכם כל עת ושעה, ונאמר אמן.

תפילה לשלום המדינה

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, צוֹר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ, בְּרַךְ אֶת
מְדִינַת יִשְׂרָאֵל רֵאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלְתָּנוּ, הַגֵּן
עָלֶיהָ בְּאֶבְרַת חֶסֶדָּךְ וּפְרֹשׁ עָלֶיהָ סִפְתֵי שְׁלוֹמָךְ,
וּשְׁלַח אוֹרְךָ וְאַמְתָּךְ לְרֵאשִׁיָּהּ, שְׁרִיָּהּ וְיוֹעֲצֵיהָ,
וּתְקַנֵּם בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ.

חֲזַק אֶת יְדֵי מְגַנֵּי אֶרֶץ קְדֻשָּׁנוּ וְהַנְּחִילֵם אֱלֹהֵינוּ
יְשׁוּעָה וְעֵטְרַת נֶצְחוֹן תְּעַטְרֵם, וְנִתַּתְּ שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ
וְשִׁמְחַת עוֹלָם לְיוֹשְׁבֶיהָ.

וְאֵת אֲחֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל פְּקֹד נָא בְּכָל אַרְצוֹת
פְּזוּרֵיהֶם, וְתוֹלִיכֵם מִהֲרָה קוֹמְמִיּוֹת לְצִיּוֹן עִירָךְ
וְלִירוּשָׁלַיִם מְשַׁכֵּן שְׁמֶךָ, כִּפְתּוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
עֲבֹדָךְ: אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם, מִשָּׁם
יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: וְהִבִּיאֶךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשָׁתָהּ,
וְהִיטְבֶךָ וְהִרְבֶּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ: וּמַלְּיְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת
לְבָבְךָ וְאֶת לִבְבִּי זְרַעְךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ:

דברים ל

וַיַּחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ וּלְשִׁמּוֹר
אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ, וּשְׁלַח לָנוּ מִהֲרָה בֶּן דָּוִד
מְשִׁיחַ צְדָקָה לְפָדוֹת מַחְכֵי קִץ יְשׁוּעָתְךָ.

וְהוֹפֵעַ בְּהֵדֵר גָּאוֹן עֲזָךְ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אֲרָצְךָ,
וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס, יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
מְלֹךְ וּמְלִכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, אָמֵן סְלָה.

(במקום שאמרו 'מי שבירך' לחיילי צה"ל לפני ההפטרה
[עמ' 354] אין חוזרים עליו כאן).

מִי שִׁבְּרַךְ אָבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הוּא יִבְרַךְ
אֶת חַיְלֵי צָבָא הַהִגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל וְאֶת אַנְשֵׁי הַבְּטָחוֹן,
הַעוֹמְדִים עַל מִשְׁמַר אַרְצֵנוּ וְעָרֵי אֱלֹהֵינוּ מֵהַלְבָּנוֹן וְעַד
מִדְּבַר מִצְרַיִם וּמִן הַיָּם הַגָּדוֹל עַד לְבוֹא הָעֶרְבָה וּבְכָל
מְקוֹם שֶׁהֵם, בִּיבְשָׁה בְּאוִיר וּבְיָם. יִתֵּן יְהוָה אֶת אוֹיְבֵינוּ
הַקָּמִים עָלֵינוּ נִגְפִים לְפָנֵיהֶם. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר
וְיַצִּיל אֶת חַיְלֵינוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֹגַע וּמַחְלָה,
וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם, יִדְבַר שׁוֹנְאֵינוּ
תַּחְתֵּיהֶם וְיַעֲטֹרֵם בְּכֹתֵר יְשׁוּעָה וּבַעֲטֹרֶת נִצְחוֹן. וְיִקְיֵם
בָּהֶם הַפְּתוּב: כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הֵהָלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם
דברים כ
לָכֶם עִם אֵיבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם: וְנֹאמַר אָמֵן.

יש שמוסיפים 'מי שבירך' לשבויים ולנעדרים.

מִי שִׁבְּרַךְ אָבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב יוֹסֵף מִשֶּׁה וְאַהֲרֹן
דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, הוּא יִבְרַךְ וְיִשְׁמַר וְיִנָּצַר אֶת נַעֲדָרֵי צָבָא הַהִגָּנָה
לְיִשְׂרָאֵל וְאֶת הַשְּׁבוּיִים (פלוני בן פלונית) בְּתוֹךְ שָׂאֵר אַחֵינוּ
בֵּית יִשְׂרָאֵל הַנְּתוּנִים בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה. בַּעֲבוּר שְׁהִקְהַל מִתְפַּלֵּל
בַּעֲבוּרָם. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, וְיוֹצִיאֵם
מִחַשְׁךְ וְצַלְמוֹת, וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתֵּק, וּמִמְצוּקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם,
וְיִשִּׁיבֵם מִהֲרָה לְחִיק מִשְׁפָּחוֹתֵיהֶם. יוֹדוּ לִיהוָה חֲסִדּוֹ
וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: וְיִקְיֵם בָּהֶם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: וּפְדוּיֵי
יהוה יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׁמְחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם, שִׁשׁוֹן
וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְנָסוּ יִגוֹן וְאַנְחָה: וְנֹאמַר אָמֵן.

תהלים קו
ישעיה לה

ברכת החודש

בשבת שלפני ראש חודש אומרים את 'ברכת החודש', הקהל אומר בלחש
והש"ץ אחריו בקול:

תפילת רב

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּחַדֵּשׁ
עָלֵינוּ אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה, וְתִתֵּן לָנוּ חַיִּים
אֲרָכִים, חַיִּים שֶׁל שְׁלוֹם, חַיִּים שֶׁל טוֹבָה, חַיִּים שֶׁל
בְּרָכָה, חַיִּים שֶׁל פְּרֻנְסָה, חַיִּים שֶׁל חֲלוּץ עֲצָמוֹת, חַיִּים
שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יְרֵאת שָׁמַיִם וְיְרֵאת חֹטָא, חַיִּים שֶׁאֵין בָּהֶם
בוֹשָׁה וּכְלָמָה, חַיִּים שֶׁל עֶשֶׂר וְכָבוֹד, חַיִּים שֶׁתְּהֵא כָּנוּ
אֶהְבֵּת תּוֹרָה וְיְרֵאת שָׁמַיִם, חַיִּים שֶׁיִּמְלֵא יְהוָה מִשְׁאֲלוֹת
לְבַנּוֹ לְטוֹבָה, אָמֵן סְלָה.

הש"ץ לוקח את ספר התורה ואומר:

מִי שֶׁעָשָׂה נְסִיִּם לְאַבוֹתֵינוּ וְגָאֵל אוֹתָם מֵעַבְדוֹת לְחֵרוֹת,
הוּא יְגַאֵל אוֹתָנוּ בְּקָרוֹב וְיִקְבֹּץ נַדְחֵינוּ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת
הָאָרֶץ, חִבְרִים כָּל יִשְׂרָאֵל. וְנֹאמֵר אָמֵן.

יש נוהגים להכריז כאן על זמן מולד הלבנה.

הש"ץ מכריז על יום ראש החודש, הקהל חוזר על ההכרזה, וממשיך ב'יחדשהו',
ואחריו הש"ץ.

ראש חֹדֶשׁ (פלוגי) בְּיּוֹם (פלוגי)

[כאשר ר"ח יומיים מוסיפים: "ובְּיּוֹם פְּלוּגִי".

כאשר ר"ח חל בשבת הבאה ובְּיּוֹם ראשון - מוסיפים "ולְמַחֲרָתוֹ בְּיּוֹם ראשון"]

הִבָּא עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה,

יְחַדְּשֵׁהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה, לְשִׁשּׁוֹן
וּלְשִׁמְחָה, לְיִשׁוּעָה וּלְנַחֲמָה, לְפְרֻנְסָה טוֹבָה וּלְכִלְכָּלָה,
לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם, לְשִׁמוּעוֹת טוֹבוֹת וּלְבִשׁוּרוֹת
טוֹבוֹת, (בַּחוּרֵף וּלְגִשְׁמִים בְּעֵתָם), וּלְרִפּוּאָה שְׁלָמָה,
וּלְגֻאָלָה קְרוֹבָה, וְנֹאמֵר אָמֵן.

אין אומרים "אב הרחמים" בשבת שחלה ביום שאין אומרים בו תחנון, וכן בשבתות שיש בהן חגיגות נוספת, כגון שמברכים בהן את החודש (ויש נוהגים שכשמברכים את חודש אייר, סיון ומנחם אב אומרים אב הרחמים) או קוראים בהן אחת מארבע הפרשיות (שקלים, זכור, פרה או החודש).

אב הרחמים

אב הַרְחָמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים, בְּרַחֲמָיו הֶעֱצוּמִים
הוא יִפְקֹד בְּרַחֲמִים הַחֲסִידִים וְהַיִּשְׁרִים
וְהַתְּמִימִים, קְהֵלוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל
קְדֻשַׁת הַשֵּׁם, הַנְּאֻהָבִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם,
וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ, מִנְּשָׁרִים קָלוּ וּמֵאֲרִיּוֹת גְּבָרוּ
לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵם וְחַפֵּץ צוּרָם. יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ
לְטוֹבָה עִם שְׂאֵר צְדִיקֵי עוֹלָם, וְיִקּוּם לְעֵינֵינוּ
נִקְמַת דָּם עֲבָדָיו הַשְּׁפוּף, כְּכַתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
אִישׁ הָאֱלֹהִים: הִרְנִינוּ גוֹיִם עִמּוֹ כִּי דָם עֲבָדָיו
יִקּוּם, וְנִגְקָם יִשִּׁיב לְצָרָיו וְכָפַר אֲדָמָתוֹ עִמּוֹ:
וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר: וְנִקְיִתִּי,
דָּמָם לֹא נִקְיִתִּי, וַיְהוּהוּ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכַתְּבֵי
הַקֹּדֶשׁ נֹאמַר: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיךְ אֱלֹהֵיהֶם,
יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּף:
וְאוֹמַר: כִּי דָרַשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכַר, לֹא שָׁכַח
צַעֲקַת עַנּוּיִם: וְאוֹמַר: יָדִין בַּגּוֹיִם מְלֵא גְּוִיּוֹת,
מִחֵץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה: מִנְּחַל בְּדֶרֶךְ יִשְׁתָּה,
עַל כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

דברים לב

יואל ד

תהלים עט

שם ט

שם קי

תהלים פד **אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְיֶה לְךָ, סֵלָה:**
 שם קמד **אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁפָכָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהָיו:**
 שם קמה **תְּהִלָּה לְדָוִד,**
אֲרוֹמְמָךְ אֱלוֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֲבָרְכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאֶהְלֵלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
גְּדוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר:
דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ:
הַדָּר כְּבוֹד הַדּוֹף וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
וְעֲזוֹז נִוְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלְתְּךָ אֲסַפְּרֶנָּה:
זָכַר רַב טוֹבְךָ יִבְיַעוּ, וְצִדְקָתְךָ יִרְנְנוּ:
חֲנוּן וְרַחֲמוֹם יְהוָה, אַרְךָ אַפִּים וּגְדֹל חֶסֶד:
טוֹב יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו:
יִוְדֹף יְהוָה כָּל מַעֲשֶׂיךָ, וְחִסְדֶּיךָ יִבְרַכְוֶכָה:
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ:
לְהוֹדִיעַ לְבַנְיֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל הַנִּפְלִיִּים, וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים:
עֵינַי כָּל אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
פּוֹתַח אֶת יְדֶךָ, וּמְשַׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן:
צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְרָכָיו, וְחֶסֶד בְּכָל מַעֲשָׂיו:

בֵּיתְךָ - בית ה'. עוֹד - לעד. אֲרוֹמְמָךְ - אספר רוממותך. אֵין חֶקֶר - אין גבול; אי אפשר לחקור כל גדולתו. אֲשִׁיחָה - אספר. וְעֲזוֹז נִוְרָאוֹתֶיךָ - מעשי גבורתך הנוראים. יִבְיַעוּ - יגידו. יִרְנְנוּ - יגידו ברינה. אַרְךָ אַפִּים - מאריך אף; זמן רב הוא כובש את כעסו. כָּל עֲלָמִים - מן העולם ועד העולם, לנצח. וְזוֹקֵף - מיישר קומתם. יִשְׁבְּרוּ - יקוו.

קָרוֹב יְהוּה לְכָל קִרְאוֹ, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת:
 רְצוֹן יִרְאוּ יַעֲשֶׂה, וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיִּוְשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוּה אֵת כָּל אֲהַבָיו, וְאֵת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד:
 תְּהִלַּת יְהוּה יִדְבֹר פִּי,

וַיִּבְרַךְ כָּל בֶּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד:

תהלים קטו וְאֲנַחְנוּ נִבְרַךְ יְהוָה, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

הכנסת ספר תורה

הש"ץ נוטל את ספר התורה ואומר:

תהלים קמח יְהִלְלוּ אֵת שֵׁם יְהוּה, כִּי נִשְׁגָב שְׁמוֹ לְבָדוֹ

והקהל ממשיך אתו:

הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם: וַיִּרְם קֶרֶן לְעַמּוֹ, תְּהִלָּה
 לְכָל חֲסִידָיו, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ, הַלְלוּיָהּ:

בשבת אומרים:

מְזֻמּוֹר לְדָוִד, הָבּוֹ לִיהוּה בְּנֵי אֱלֹים, הָבּוֹ לִיהוּה כְּבוֹד שֵׁם כַּט
 וְעוֹ: הָבּוֹ לִיהוּה כְּבוֹד שְׁמוֹ, הַשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוּה בְּהִדְרַת
 קָדְשׁ: קוֹל יְהוּה עַל הַמַּיִם, אֵל הַכְּבוֹד הִרְעִים, יְהוּה עַל
 מַיִם רַבִּים: קוֹל יְהוּה בְּכַחַ, קוֹל יְהוּה בְּהִדְרַ: קוֹל יְהוּה
 שֹׁבֵר אַרְזִים, וַיִּשְׁפֹּר יְהוּה אֵת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּקְרֵדֵם
 כְּמוֹ עֵגֶל, לְבָנוֹן וְשָׁרִיץ כְּמוֹ בֶן רְאָמִים: קוֹל יְהוּה חֲצֹב
 לְהַבּוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהוּה יַחֲיֵל מְדַבֵּר, יַחֲיֵל יְהוּה מְדַבֵּר
 קָדְשׁ: קוֹל יְהוּה יַחֲלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשֵׁף יַעֲרוֹת, וּבִהִיכְלוֹ
 כָּלוּ אִמֵּר כְּבוֹד: יְהוּה לְמַבּוֹל יָשָׁב, וַיִּשָּׁב יְהוּה מִלְךְ
 לְעוֹלָם: יְהוּה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוּה יִבְרַךְ אֵת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

שׁוֹעֲתָם - צַעֲקָתָם.

בְּנֵי אֱלֹים - חֲזֻקִים. וְשָׁרִיץ - הַר חֲרָמוֹן. יַחֲיֵל - יַרְעִיד. יַחֲלֵל - יַרְעִיד,
 יִגְרוֹם לִידֵהָ. כָּלוּ - הִכָּל. יָשָׁב - (יַחֲדִידִי).

ביום טוב שאינו בשבת אומרים:

תהלים כד לְדוֹד מְזֻמּוֹר, לַיהוָה הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ, תִּבַּל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּהּ, וְעַל נְהָרוֹת יִכּוֹנְנֶנָּה: מִי יַעֲלֶה בָהֶר יִהְיֶה, וּמִי יָקוּם בְּמִקּוֹם קִדְשׁוֹ: נָקִי כַפָּיִם וּבֵר לְבָב, אֲשֶׁר לֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה: יִשָּׂא בְרַכָּה מֵאֵת יְהוָה, וַצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: זֶה דוֹר דִּרְשָׁיו, מִבְּקִשֵׁי פְנֵיךָ יַעֲקֹב, סֵלָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְהוָה עֲזוּז וְגִבּוֹר, יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, סֵלָה:

מכניסים את ספר התורה לארון הקודש ואומרים:

ובמדבר י וּבְנַחְזָה יֹאמֵר: שׁוּבָה יְהוָה רַבְבוֹת אֱלֹפֵי יִשְׂרָאֵל: תהלים קלב קוּמָה יְהוָה לְמַנוּחָתְךָ, אֲתָה וְאַרְוֹן עֵצֶךָ: כִּהְנִיף יִלְבָּשׁוּ צִדְקָה, וּחִסִּידֶיךָ יִרְנְנוּ: בְּעֵבֹר דָּוִד עֲבֹדְךָ מְשִׁלֵּי ד אֵל תָּשֻׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם מְשִׁלֵּי ג תּוֹרָתִי אֵל תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ, וְתִמְכֶיךָ מְאֹשֶׁר: דְּרָכֶיךָ דְרָכֵי נְעִים, וְכָל נְתִיבֹתֶיךָ שְׁלוֹם: הִשִּׁיבֵנו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה, חִדָּשׁ יָמֵינוּ כְּקִדְמָה:

ומְלוֹאָהּ - כל אשר בה. וּבֵר לְבָב - טהור לב. לֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי - לא נשבע בשמי לשקר. יִשָּׂא - יקבל. וַצְדָקָה - חסד. זֶה דוֹר דִּרְשָׁיו - כזה הוא הדור של דורשי ה'. וְהִנְשָׂאוּ - התרוממו. עֲזוּז - חזק מאוד.

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיְצַמַּח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזַמַּן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְמֵי וּלְעֵלְמֵי עֶלְמֵיָא.
וַתְּבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא

וַיִּשְׁרִתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)
ביום טוב ובשבת חול המועד מתפללים תפילת מוסף של חג (בעמ' 519).

פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום, ומצמידים את הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות או מסתכלים רק בסידור. מרכזים את כל כח הכוונה בעת התפילה. אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק אף לא לדבר שבקדושה.

ב"ברוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הברכיים במילה "ברוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

מוסף לשבת

דברים לב

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הִבּוּ גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ:

תהלים נא

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים,
וְקוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמַבִּיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעֶגְלָא –
במהרה. לְעֵלְמֵי וּלְעֵלְמֵי עֶלְמֵיָא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא – למעלה. דְאִמְרִין – האמורות.
הַגָּדוֹל – מצד עצמותו. הַגְּבוּר – מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא – מצד הרגשתנו.
וְקוֹנֵה – ובורא.

בשבת תשובה מוסיפים "זכרנו" (ואם שכח אינו חוזר):

זָכְרָנוּ לְחַיִּים, מְלֶךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים, וְכָתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַנְךָ
אֱלֹהִים חַיִּים.

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְגַן
אֲבֹרָהּם.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם, אֲדֹנָי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח"
מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש
הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר
"מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני
שסיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בחורף:

בקיץ:

מֹרִיד הַטֵּל, | מְשִׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם,
מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים
רַבִּים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמְתִיר
אֲסוּרִים, וּמְקִיֵּם אַמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרָי. מִי כְמוֹךָ
בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ, מְלֶךְ מִמִּית וּמְחַיֶּה
וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה.

בשבת תשובה מוסיפים "מי כמוך" (ואם שכח אינו חוזר):

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחֵמֵן זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים.

וְנֹאמֵן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

בחזרת הש"ץ אומרים כאן קדושת כתר (בסוף העמוד הבא)

עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמְגַן - מפני פגע שלא יבוא.
רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מְשִׁיב הָרוּחַ - עושה שתהא רוח נושבת. אַמוּנָתוֹ - הבטחתו. לִישְׁנֵי עֶפְרָי
- לשוכני עפר. בְּעַל גְּבוּרוֹת - (הגבורות שנאמרו לעיל: מחיה מתים, משיב
הרוח, מכלכל חיים וכו').

ג. קדושת השם

אֶתְּהָ קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם
יְהַלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מְלֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אֲתָהּ.

בשבת תשובה:

ברוך אתה יהוה, המלך הקדוש.
ואם טעה וסיים 'האל הקדוש' חזור לראש
התפילה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

קדושת כתר

כְּתָר יִתְּנֵנוּ לָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, מְלֹאכִים הַמוֹנִי מַעֲלָה, עִם עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטֵּה, יַחַד כְּלָם קִדְשָׁה לָךְ יִשְׁלְשׁוּ, כַּדְּבַר
הָאֲמֹר עַל יַד נְבִיאֶךָ: וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר:

קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: ^{ישעיהו}
כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם, מְשַׁרְתֵּיו שׁוֹאֲלִים זֶה לְזֶה אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ
לְהַעֲרִיצוֹ, לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים, וְאוֹמְרִים:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: ^{יחזקאל ג}
מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֵּן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ, וְיַחֲזֵן עִם הַמֵּיַחֲדִים שְׁמוֹ עָרַב
וּבִקֵּר בְּכָל יוֹם תְּמִיד, פְּעֻמִּים בְּאֵהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד: ^{דברים ו}
הוּא אֱלֹהֵינוּ, הוּא אֲבִינוּ, הוּא מְלַכְנוּ, הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ, וְהוּא
יוֹשִׁיעֵנוּ וַיִּגְאֲלֵנוּ שְׁנִית, וַיִּשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָל חַי לֵאמֹר:

הֵן גְּאֻלְתִּי אֲתָכֶם אַחֲרִית פְּרֹאשִׁית לְהִיּוֹת לְכֶם לֵאלֹהִים, אֲנִי ^{במדבר טו}
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וּבְדַבְּרֵי קִדְשְׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר:
יְמַלְךָ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ: ^{תהלים קמו}

ש"ץ: לְדֹר וָדֹר נְגִיד גְּדֻלְךָ, וּלְנִצַּח נְצַחִים קִדְשְׁתָּךְ נְקַדִּישׁ,
וְשַׁבְּחָךְ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יְמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי אֵל מְלֶךְ גָּדוֹל
וְקְדוֹשׁ אַתָּה.

ברוך אתה יהוה, האל הקדוש. | בשבת תשובה:
ברוך אתה יהוה, המלך הקדוש.

הש"ץ ממשיך "תכנת שבת", ובראש חודש "אתה יצרת" (בעמוד הבא)

בשבת ראש חודש אומרים "אתה יצרת" (מתחת לקו)

ד. קדושת היום

תִּכְנַת שַׁבַּת רְצִיתָ קְרַבְנוּתֶיהָ, צְוִיתָ פְּרוּשֵׁיהָ
 עִם סְדוּרֵי נְסֻכֶיהָ, מְעַנְגֶיהָ לְעוֹלָם כְּבוֹד יִנְחָלוּ,
 טוֹעֲמֶיהָ חַיִּים זָכוּ, וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ גְּדֹלָה
 בְּחָרוּ. אֲזַי מְסִינֵי נִצְטָנוּ צְוּיֵי פְּעֻלֶיהָ כְּרָאוּי,
 וְתִצְאָנוּ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ לְהִקְרִיב בָּהּ קְרַבֵּן מוֹסֵף־
 שַׁבַּת כְּרָאוּי. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוּה אֱלֹהֵינוּ
 וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ
 וְתִטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קְרַבְנוֹת

לשבת ראש חודש

אֶתְּהָ יִצְרָתָ עוֹלָמְךָ מְקַדָּם, כְּלִיתָ מְלֹאכְתְּךָ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.
 בְּחִרְתָּ בְּנוֹ מִכָּל עַם, אֶהְבֵּת אֹתָנוּ וְרְצִיתָ בְּנוֹ, וְרוֹמַמְתָּנוּ
 מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבַּתָּנוּ מִלְּפָנֶיךָ
 לְעִבּוֹדְתְּךָ, וְשִׂמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קְרֵאתָ. וְתַתֵּן לָנוּ
 יְהוּה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לְמִנוּחָה וְרֵאשִׁי חֲדָשִׁים
 לְכַפָּרָה. וְלִפִּי שְׂחָטָנוּ לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְאַבוֹתֵינוּ חֲרָבָה
 עִירָנוּ, וְשִׂמְם בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְגָלָה יְקָרָנוּ, וְנִטַּל כְּבוֹד
 מִבֵּית חַיֵּינוּ, וְאִין אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית
 בְּחִירְתְּךָ, בְּבֵית הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׂמְךָ עָלָיו, מִפְּנֵי
 הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוּה אֱלֹהֵינוּ

תִּכְנַת - סידרת, קבעת. פְּרוּשֵׁיהָ - דיניה. טוֹעֲמֶיהָ - (טעמה של שבת).
 דְּבָרֶיהָ - מצוותיה.

חובותינו, תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם. ואת מוסף יום השבת הזה נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך, כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך, כאמור:

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם, ושני עשונים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו, על עלת התמיד ונסכה:

ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג. עם מקדשי שביעי, כלם ישבעו ויתענגו מטובך, ובשביעי רצית בו וקדשתו, חמדת ימים אותו קראת, זכר למעשה בראשית.

לשבת ראש חודש

ואלהי אבותינו, שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו, ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו, תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם. ואת מוספי יום השבת הזה ויום ראש החדש הזה נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך, כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך, כאמור:

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם, ושני עשונים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו, על עלת התמיד ונסכה:

ובראשי חדשיכם תקריבו עלה ליהוה, פרים בני בקר שם שנים, ואיל אחד, כבשים בני שנה שבעה, תמימם:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמִנוּחָתֵנוּ,
 קִדְּשָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ, שְׂבַעֲנוּ
 מִטוֹבֶךָ וְשִׂמַח נַפְשָנוּ בִישׁוּעָתֶךָ, וְטַהַר לִבָּנוּ
 לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת, וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
 וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קִדְשֶׁךָ, וְיִנוּחוּ בּו כָּל יִשְׂרָאֵל
 מִקִּדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת.

.....
 לשבת ראש חודש

וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם כַּמְדַּבֵּר: שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יָמִים לְפָר, וּשְׁנֵי
 עָשָׂר יָמִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׂ, וְיֵינן כְּנֶסֶךְ, וְשַׁעִיר לְכַפֵּר,
 וּשְׁנֵי תְמִידִים כֹּהֲלִכְתָּם.

יִשְׁמְחוּ בְּמִלְכוּתֶךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבַּת וְקוֹרְאֵי עֲנֵג, עִם מְקַדְּשֵׁי
 שְׂבִיעֵי, כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטוֹבֶךָ, וּבְשִׂבְעֵי רְצִיתְךָ בּו
 וְקִדְּשָתוּ, חֲמִדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרְאתָ, זָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמִנוּחָתֵנוּ, וְחַדֵּשׁ עֲלֵינוּ
 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה, לְשִׁשּׁוֹן
 וְלִשְׂמֻחָה, לִישׁוּעָה וְלִנְחֻמָּה, לְפִרְנָסָה וְלִכְלִפְלָה, לְחַיִּים
 טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם, לְמַחִילַת חַטָּא וְלִסְלִיחַת עוֹן (בשנת העיבור
 עד ר"ח אדר שני: וּלְכַפֵּרַת פְּשָׁע). וְיִהי הַחֹדֶשׁ הַזֶּה סוּף וְקֵץ
 לְכָל צְרוּתֵינוּ, תְּחִלָּה וְרֵאשׁ לְפִדְיוֹן נַפְשָנוּ. כִּי בְעַמְּךָ
 יִשְׂרָאֵל בְּחֻרַת מְכַל הָאָמוֹת, וְשַׁבַּת קִדְשֶׁךָ לָהֶם הוֹדַעְתָּ
 וְחָקֵי רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים לָהֶם קִבְּעָתָּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ
 הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים.

וממשיכים "רצה" (בעמוד הבא)

ה. עבודה

רְצֵה יהוה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
שְׁעָה, וְהִשָּׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וּתְפַלְתֵם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן,
וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׂוֹכֶךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יהוה, הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

ו. הודאה

מוֹדִים מוֹדִים דְּרַבְנָן
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֲתָה
הוּא יהוה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר,
יוֹצֵרנוּ, יוֹצֵר בְּרָאשִׁית.
בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל
שְׁהַחֲיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן
תַּחֲזִינָנוּ וְתַקְיַמְנוּ וְתַאֲסֶרְךָ
גְּלוּיֹתֵינוּ לְחֻצְרוֹת קְדֻשָּׁךְ
לְשִׁמְר חֲקִיךָ וְלַעֲשׂוֹת
רְצוֹנְךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּלִבָּב
שָׁלֵם, עַל שְׁאָנוּ מוֹדִים
לָךְ. בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֲתָה
הוּא יהוה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
צוּר חַיֵּינוּ, מְגַן יִשְׁעֵנוּ
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
בְּיָדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נַסִּיךָ
שְׂבָכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שְׂבָכָל עֵת, עָרַב וּבָקֵר

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנֵה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדָבִיר
- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתות. וְתַחֲזִינָה - ותראינה.
צוּר - חוֹק. מְגַן יִשְׁעֵנוּ - מגן ומושיע לנו. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - המופקדות
(כפיקדון). עָרַב וּבָקֵר וְצִהָרִים - (מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ).
יוֹצֵר בְּרָאשִׁית - בורא העולם יש מאין. לְחֻצְרוֹת קְדֻשָּׁךְ - לבית המקדש,
לירושלים. עַל שְׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ - (מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ עַל שׂוֹכְנֵנוּ לְהוֹדוֹת לָךְ).

וְצַהֲרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי
לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ.

בחנוכה ובפורים מוסיפים כאן "ועל הנסים"

שכח לומר "על הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה, אינו חוזר.

על הנסים

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת וְעַל הַמַּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ
בַּיָּמִים הָהֵם, בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

בפורים

בחנוכה

בַּיָּמִי מְרַדְּכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן
הַבִּירָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע, בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרְג
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
מִזֶּעַר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים
בַּיּוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוּשָׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אָדָר, וּשְׁלָלָם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים הַפְּרַתָּ
אֶת עַצְתּוֹ, וְקַלְקַלְתָּ אֶת
מַחְשַׁבְתּוֹ, וְהִשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֹאשׁוֹ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

בַּיָּמִי מִתְתַּיְהוּ בֶן יוֹחָנָן
כִּהְיָ גָדוֹל חֲשֵׁמוֹנָאִי וּבְנָיו,
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחַם
תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, וְרַבְתָּ אֶת רִיבָם, וְנָתַתָּ
אֶת דֵּינָם, נִקְמָתָ אֶת נִקְמָתָם,
מִסֵּרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מַעֲטִים, וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוֹרִים, וְרַשְׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזוּדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ, וְלִךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל

אסתר ג

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוּלָה וּפְרָקָן
כִּהְיוּם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּךְ בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּר בֵּיתְךָ, וּפְנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ,
וּטְהַרוּ אֶת מַקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחִצְרוֹת קִדְשֶׁךָ, וְקִבְּעוּ
שְׁמוֹנַת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלָיו לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.

וממשיכים "ועל כלם" (בראש העמוד הבא)

הטוב - (אתה הוא הטוב).

ועל הנסים - (נמשך אל "מודים" שלמעלה). הפרקן - הישועה.

וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמֵךְ מַלְכֵנוּ
תָּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבת תשובה מוסיפים "וכתוב" (ואם שכח אינו חוזר):

וְכַתֵּב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאֵמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ
וְעֲזָרְתָנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַטוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נְאֻה לְהוֹדוֹת.

בחזרת הש"ץ אומרים ברכת כהנים. לפני הברכה אומרים הכהנים בלחש:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתֵּהא בְּרָכָה זוֹ שְׂצוּיָתְנוּ לְבָרַךְ אֶת
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרָכָה שְׁלֵמָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מַכְשׁוֹל וְעוֹן מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

אם אין כהנים עולים לדוכן,
אומר הש"ץ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ
בְּבָרְכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ,
הָאֲמוּרָה מִפִּי אֱהָרֹן וּבְנָיו
כְּהֻנִּים עִם קְדוֹשְׁךָ, כְּאָמֹר:

אם עלו כהנים לדוכן קוראים להם: כְּהֻנִּים
(לכהן יחיד אין קוראים) והכהנים מברכים:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּקִדְשָׁתוֹ
שֶׁל אֱהָרֹן, וְצִוָּנוּ לְבָרַךְ אֶת עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. (הקהל: אָמֵן)

והש"ץ מקריא מלה במלה:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: (הקהל: אָמֵן)
יְאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: אָמֵן)

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

(הקהל: אָמֵן)

וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:

(הקהל: כִּן יְהִי רְצוֹן)

יְאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: כִּן יְהִי רְצוֹן)

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

(הקהל: כִּן יְהִי רְצוֹן)

הש"ץ ממשיך "שים שלום" (בעמוד הבא)

נוהגים לומר בלחש "אדיר במרום" (בעמוד הבא)

והכהנים ממשיכים "רבוננו של עולם" (בסוף העמוד הבא)

וְעַל כָּלֶם – (על כל הטובות והנסים).

סֵלָה – לנצח. הַטוֹב שְׁמֶךָ – ששמך טוב.

הַמְּשַׁלֶּשֶׁת – המורכבת משלושה פסוקי ברכה.

ז. ברכת שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ
כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֵיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָ לָנוּ יְהוּה
אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וּצְדָקָה וּבִרְכָה
וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ
לְבָרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת
וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמֶךָ.

בשבת תשובה מוסיפים "בספר" (ואם שכח אינו חוזר):

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרְכָה וְשְׁלוֹם, וּפְרַנְסָה טוֹבָה, וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוּה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

נוהגים לומר בלחש לאחר ברכת כהנים

(במקור תוקן עבור מי שחלם חלום ונפשו עגומה עליו):

אֲדִיר בְּמָרוֹם שׁוֹכֵן בְּגְבוּרָה, אַתָּה שְׁלוֹם וְשִׁמְךָ שְׁלוֹם. יְהִי רְצוֹן שְׁתִּישִׁים
עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבִרְכָה לְמִשְׁמַרְתָּ שְׁלוֹם.

והכהנים אומרים:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשִׂינוּ מַה שְׁגִזְרַתְּ עָלֵינוּ, אֵף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ
שֶׁהַבַּטְחָתָנוּ: הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמָּךְ אֶת
יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתְּתָה לָנוּ, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּינוּ אַרְץ זָבַת
חֶלֶב וְדָבָשׁ:

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר כאן

'רבונו של עולם אני שלך' וכו' (לעיל עמ' 130).

בְּאוֹר פְּנֵיךָ – בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
חֶסֶד – התורה היא תורת חיים והיא מחנכת אותנו לאהבת חסד.

אֲדִיר – חזק. שׁוֹכֵן בְּגְבוּרָה – הגבורה היא כביכול משכנו של ה'. אַתָּה
שְׁלוֹם – אתה מקור השלום. וְשִׁמְךָ שְׁלוֹם – ("מלך שהשלום שלו"; "שלום"
הוא אחד הכינויים של הקב"ה).

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: תהלים יט

עד כאן חזרת הש"ץ

תפילת מר בריה דרבינא

אֱלֹהִי, נָצַר לְשׁוֹנֵי מַרְעַ וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשֵׁי תוֹדֵם, וְנִפְשֵׁי כֹעֶפֶר לְכֹל תְּהִיָּה. פָּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ,
וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֶּף נַפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים וְהַחוֹשְׁבִים עָלַי
רָעָה, מְהֵרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן
שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
קִדְשָׁתְךָ. לְמַעַן יִחְלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנֵי: תהלים ט

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: שם יט

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחורנית ומחווה קידה לשמאל,
לימין ולאמצע, ושוהה מעט לפני שחוזר למקומו.
בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 367).

בשבת תשובה:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂיַבְנֶנָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֲלֻקְנוּ בְּתוֹרָתְךָ. וְשֵׁם נַעֲבֹדְךָ בִּירְאָה כִּימֵי עוֹלָם
וּכְשָׁנִים קִדְמוֹנִית. וְעֲרְבָה לִיהוָה מְנַחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם
וּכְשָׁנִים קִדְמוֹנִית: מלאכי ג

הש"ץ חוזר על תפילת העמידה (עמ' 365),
ואחרי החזרה אומר קדיש שלם (בעמוד הבא).

נָצַר - שְׁמוֹר. מַרְעַ - מַלְדַּבֵּר רַע. תְּדֵם - תִּשְׁתַּוֵּךְ (ולא תַעֲנֶה). כֹּעֶפֶר - (שֶׁחַל
דוֹרְכִים עָלָיו, וְאֵינוֹ נֹעֵלֵב). עֲשֵׂה - (אֵת בְּקִשְׁתִּי). לְמַעַן יְמִינְךָ - (יְמִין ה'
הַרְמוּמָה). יִחְלְצוּן - יִנְצֵלוּ. יְדִידֶיךָ - יִשְׂרָאֵל. וְהִגִּיוֹן לְבִי - מַחֲשׁוֹת לְבִי.
וְתֵן חֲלֻקְנוּ בְּתוֹרָתְךָ - שְׁנַהֲיָה עוֹסְקִים בְּתוֹרָה.

שליח ציבור אומר:

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמָהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחֵיכּוּן
וּבְיּוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
וַתְּבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמָהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה: לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא		לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)		
תְּתַקַּבַל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קָדָם אָבוּהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)		
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)		

בשבת תשובה: עוֹשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,		עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)		

תהלים כז קְנָה אֵל יְהוָה, חֲזֹק וַיֹּאמֶץ לְבָבָהּ, וְקָנָה אֵל יְהוָה:
תהלים א ב אֵין קְדוֹשׁ כִּיהוָה, כִּי אֵין בְּלִתְדָהּ, וְאֵין צוּר כְּאַלְהֵינוּ:
תהלים יח כִּי מִי אֱלוֹהִים מִבְּלַעֲדֵי יְהוָה, וּמִי צוּר זוּלָתֵי אֱלֹהֵינוּ:

אֵין כְּאַלְהֵינוּ, אֵין כְּאַדוֹנֵינוּ, אֵין כְּמַלְכֵנוּ, אֵין
כְּמוֹשִׁיעֵנוּ. מִי כְּאַלְהֵינוּ, מִי כְּאַדוֹנֵינוּ, מִי כְּמַלְכֵנוּ,
מִי כְּמוֹשִׁיעֵנוּ. נוֹדָה לְאַלְהֵינוּ, נוֹדָה לְאַדוֹנֵינוּ,

שְׁמָהּ רַבָּא - שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרִצּוֹנָהּ. פְּרָקְנָהּ - יִשׁוּעָתָהּ. בְּעַגְלָא -
בְּמַהְרָה. לְעָלְמֵי וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא - לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דְּקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלְא - לְמַעְלָה. דְּאִמְרִין - הַאֲמִירוֹת. יְהֵא
שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא - יְהִי שְׁלוֹם רַב מִן הַשָּׁמַיִם.

נוֹדָה לְמַלְכֵנוּ, נוֹדָה לְמוֹשִׁיעֵנוּ. בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ,
 בְּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ, בְּרוּךְ מַלְכֵנוּ, בְּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ. אַתָּה
 הוּא אֱלֹהֵינוּ, אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ, אַתָּה הוּא מַלְכֵנוּ,
 אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. אַתָּה תוֹשִׁיעֵנוּ, אַתָּה תִּקְוֶם תְּהִלִּים קב
 תִּרְחַם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֻנּוּנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד: אַתָּה הוּא
 שְׁהַקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קְטָרֵת הַסַּמִּים.

פְּטוּם הַקְטָרֵת: א. הַצָּרִי ב. וְהַצָּפָרָן ג. הַחֲלֻבָּנָה ד. וְהַלְבוּנָה כריתות ו
 - מִשְׁקַל שְׁבַעַיִם שְׁבַעַיִם מָנָה, ה. מֵר ו. וְקִצְיָה ז. שְׁבֹלֶת
 נֶרֶד ח. וְכֹרֶם - מִשְׁקַל שְׁשָׁה עָשָׂר שְׁשָׁה עָשָׂר מָנָה,
 ט. הַקֶּשֶׁט שְׁנַיִם עָשָׂר י. וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה יא. וְקִנְמוֹן תְּשַׁע.
 בְּרִית כְּרִשִׁינָה תְּשַׁע קֶבֶץ. יין קֶפְרִיסִין סְאִין תְּלָת
 וְקֶבֶץ תְּלָתָא, וְאִם אֵין לוֹ יין קֶפְרִיסִין מִבֵּיא חֲמֵר חֲנֻרִין
 עֲתִיק. מִלַּח סְדוּמִית רְבַע. מַעְלָה עָשָׂן כָּל שְׁהוּא. רְבִי
 נִתָּן הַבְּבִלִי אוֹמֵר: אֵף כֶּפֶת הַיִּרְדָּן כָּל שְׁהוּא. וְאִם נִתָּן
 בָּהּ דְּבֶשׂ פְּסָלָה, וְאִם חֲסֵר אַחַת מִכָּל סַמְנֵיהָ חֵיב מִיָּתָה.
 רֶבֶן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַצָּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׁרָף
 הַנוּטָף מַעְצֵי הַקֶּטֶף. בְּרִית כְּרִשִׁינָה שְׁשָׁפִין בָּהּ אֶת
 הַצָּפָרָן, כְּדִי שִׁתְּהָא נְאָה. יין קֶפְרִיסִין שְׁשׂוּרִין בּוֹ אֶת
 הַצָּפָרָן, כְּדִי שִׁתְּהָא עָזָה. וְהֵלֵא מִי רְגָלִים יִפִּין לָהּ, אֶלָּא
 שְׂאִין מִכְּנִיסִין מִי רְגָלִים בַּמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד.

כִּי עֵת לְחֻנּוּנָהּ - כִּי הִגִּיעַ הַזְּמַן לַחֻנּוּנָהּ, לַרְחֵם עֲלֵיהָ.

פְּטוּם - אוֹפֵן עֲרוּבֹב וְהַכְּנַת הַקְטוּרֹת. מָנָה - מִשְׁקַל. סְאִין תְּלָת - שְׁלוֹשׁ
 סֵאִים. חֲמֵר חֲנֻרִין - יין לְבָן. רְבַע - רְבַע (הַקֶּבֶץ). מַעְלָה עָשָׂן - צִמַח (הַמִּישֵׁר)

אֵת הָעֵשֶׂן שִׁיחַ מִתְּמֵר וְעוֹלָה). כֶּפֶת הַיִּרְדָּן - עֵשֶׂב הַגְּדֹל עַל יַד הַיִּרְדָּן.

הַקֶּטֶף - צִמַח בּוֹשֶׂם. בְּרִית כְּרִשִׁינָה - צִמַח בּוֹ. שְׁשָׁפִין - מוֹשְׁחִים. שִׁתְּהָא

עָזָה - שֶׁהִרִיחַ יִהְיֶה עוֹז.

השיר שהלויים היו אומרים בבית המקדש: ביום הראשון
 תהלים כד היו אומרים: ליהוה הארץ ומלוואה, תבל וישבי בה:
 שם מח בשני היו אומרים: גדול יהוה ומהלל מאד, בעיר אלהינו
 שם פב הר קדשו: בשלישי היו אומרים: אלהים נצב בעדת אל,
 שם צד בקרב אלהים ישפט: ברביעי היו אומרים: אל נקמות
 שם פא יהוה, אל נקמות הופיע: בחמישי היו אומרים: הרנינו
 לאלהים עוזנו, הריעו לאלהי יעקב: בששי היו אומרים:
 שם צג יהוה מלך גאות לבש, לבש יהוה עז התאזר, אף תפון
 שם צב תבל כל תמוט: בשבת היו אומרים: מזמור שיר ליום
 השבת: מזמור שיר לעתיד לבוא, ליום שכלו שבת
 ומנוחה לחיי העולמים.

תנא דבי אלפיהו: כל השונה הלכות בכל יום
 נדה עג מבטח לו שהוא בן עולם הבא, שנאמר: הליכות
 חבקוק ג עולם לו: אל תקרי הליכות אלא הלכות.

אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא: תלמידי
 ברכות סד חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר: וכל בניה
 ישעיה נד למודי יהוה ורב שלום בניה: אל תקרי בניה,
 תהלים קיט אלא בוניה. שלום רב לאהבי תורתך, ואין למו
 תהלים קכב מכשול: יהי שלום בחילך, שלוה בארמנותיך:
 למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך: למען בית
 שם כט יהוה אלהינו אבקשה טוב לך: יהוה עז לעמו
 יתן, יהוה יברך את עמו בשלום:

קדיש דרבנן

(אומרים אותו האבלים, ואם אין אבלים - הש"ץ או אחד מהקהל):

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּתַיִיכוֹן
וּבְיוֹמֵינוֹן וּבְתַיִי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵגְלָא וּבְזַמַּן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.
יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה:

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרִכְתָּא | לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרִכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)
עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי
תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל מֵאן דְּעִסְקִין בְּאוּרֵיתָא דִּי בְּאַתְרָא קְדִישָׁא
הָדִין וְדִי בְּכָל אֶתְר וְאַתְר, יְהֵא לְהוֹן וּלְכוּן שְׁלָמָא רַבָּא חֲנָא
וְחִסְדָּא וְרוּחֵמֵי וְחַיֵּי אַרְיֵי וּמְזוּנֵי וְרוּיְחֵי וּפְרָקְנָא מִן קָדָם
אָבוּהוֹן דִּי בְּשְׁמֵיָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בשבת תשובה:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, | עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו,

הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שְׁמֵהּ רַבָּא - שְׁמוֹ הַגְּדוֹל. כְּרַעוּתָהּ - כְּרַצוּנוֹ. פְּרָקְנָהּ - יְשׁוּעָתוֹ. בְּעֵגְלָא -
בְּמַהְרָה. לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא - לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. דְּקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְעֵלָא - לְמַעְלָה. דְּאִמְרִין - הַאֲמִירוֹת. רַבְּנָן
- רַבּוֹתֵינוּ. תַּלְמִידֵיהוֹן - תַּלְמִידֵיהֶם. דְּעִסְקִין בְּאוּרֵיתָא - שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה.
דִּי בְּאַתְרָא - שְׁבִמְקוֹם. הָדִין - הַזֶּה. לְהוֹן וּלְכוּן - לָהֶם וּלְכֵן. וּמְזוּנֵי וְרוּיְחֵי
- וּמְזוּנוֹת מְרוּוּחִים. וּפְרָקְנָא - וְיְשׁוּעָה. מִן קָדָם - מִלְּפָנֵי.

נוהגים שהאומר קדיש מוסיף: בְּרַכּוּ אֶת יְהוָה הַמְּבַרֵךְ.

והקהל עונה: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבַרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

וחוזר ואומר: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבַרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

תפילת סיום

עֲלִינוּ לְשִׁבְחַ לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
 בְּרֵאשִׁית, שְׁלֵא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת, וְלֹא שָׁמְנוּ
 כְּמִשְׁפַּחֹת הָאֲדָמָה, שְׁלֵא שָׁם חִלְקֵנוּ כְּהֵם
 וְגוֹרְלֵנוּ כְּכֹל הַמוֹנִם. שְׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֵבֶל
 וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ. וְאַנְחֵנוּ
 כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי
 הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם
 וְיוֹסֵד אָרֶץ, וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וּשְׁכִינַת
 עֲזוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמַיִם. הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד. אָמֵת
 מִלְּכֵנוּ, אֶפְסֵ זוּלָּתוֹ, כְּפָתוּב בְּתוֹרָתוֹ: וַיִּדְעֵתְּ הַיּוֹם
 וְהִשְׁבַּתְתְּ אֶל לְבָבְךָ, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם
 מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין עוֹד:

דברים ד

וְעַל כֵּן נִקְנֶה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֲרַת עֲזָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ,
 וְהַאֲלִילִים כְּרוֹת יַפְרָתוֹן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת
 שְׁדֵי. וְכֹל בְּנֵי בֶשֶׁר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ

לְתַת גְּדֻלָּה - לספר גדולתו. לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - ליוצר (מעשי) בראשית.
 כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת - (שאינן להם תורה ומצוות). וְאַנְחֵנוּ - אבל אנחנו. נוֹטֵה -
 מותח, בורא. יוֹסֵד - (בורא). יְקָרוֹ - כבודו. אֶפְסֵ זוּלָּתוֹ - אין עוד מלבדו.
 גְּלוּלִים - אלילים. לְהַפְנוֹת - להטות לבם.

כָּל רְשָׁעֵי אֶרֶץ. יִפִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבֵל, כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְלוּ, וְלִכְבוֹד שְׁמֶךָ יִקָּר יִתְנוּ, וַיִּקְבְּלוּ כֹלָם אֶת עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עָלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמְּלֹכוֹת שְׁלֹךְ הִיא וְלַעֲוֹלָמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד, כְּפָתוּב בְּתוֹרָתְךָ: יִהְיֶה יְמֹלְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֶאמַר: וְהָיָה יִהְיֶה הַמְּלֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַזֶּה הָיָה יִהְיֶה הַמְּלֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַזֶּה הָיָה יִהְיֶה הַמְּלֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ:

שמות טו

זכריה יד

נוהגים לומר אחרי “עלינו” פסוקים אלה:

משלי ג

אֵל תִּירָא מִפֶּחַד פֶּתָאִם וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים כִּי תֵבֵא:

ישעיה ח

עֲצוּ עֶצֶה וְתִפְרָ, דְּבַרְוּ דְּבָר וְלֹא יָקוּם, כִּי עִמָּנוּ אֵל:

שם מו

וְעַד זִקְנָה אָנִי הוּא, וְעַד שִׁיבָה אָנִי אֶסְבֵּל, אָנִי עֲשִׂיתִי וְאָנִי אֶשָּׂא וְאָנִי אֶסְבֵּל וְאֶמְלֹט:

האבלים אומרים קדיש:

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ, וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָה וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּתִיכוּן וּבִיּוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאֶמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי וְלַעֲלָמֵי עֲלָמֵיאָ.

וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן)

וְהָיָה יִהְיֶה הַמְּלֹךְ עַל כָּל הָאָרֶץ - כל הגויים יכירו כי ה' הוא המלך על כל הארץ. וְשָׂמוּ אֶתְךָ - (לא יזכירו שם אלהים אחרים).

וּמִשְׂאֵת רְשָׁעִים - ומאטון הבא מרשעים. וְעַד זִקְנָה - ועד זקנתכם. אָנִי הוּא - (ששומר עליכם). אָנִי עֲשִׂיתִי - (בעבר). וְאֶשָּׂא וְאֶמְלֹט - (בעתיד).

וְאֶמְלֹט - (אציל אתכם מיד אויביכם).

שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָה - ישועתו. בְּעַגְלָא - במהרה. לְעָלְמֵי עֲלָמֵיאָ - לעולם ולעולמי עולמים. דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא - של הקדוש ברוך הוא.

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | בשבת תשובה:
 לְעֵלָא לְעֵלָא מִכָּל בְּרַכְתָּא
 וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאַמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)
 יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | בשבת תשובה:
 עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
 הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שיר הכבוד

פּוֹתָחִים אֶת אֲרוֹן הַקּוֹדֶשׁ
 חוֹן אֲנַעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֲאָרוּג, כִּי אֲלִיךָ נִפְשֵׁי תַעְרֹג.
 קַהֵל נִפְשֵׁי חֲמֻדָּה בְּצַל יְדֶךָ, לְדַעַת כָּל רִז סוֹדֶךָ.
 חוֹן מְדֵי דְבָרֵי בְּכַבּוּדֶךָ, הוֹמָה לְבֵי אֵל דְּדוּדֶיךָ.
 קַהֵל עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נְכַבְּדוֹת, וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת.
 חוֹן אֲסַפְּרָה כְבוֹדֶךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ, אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יִדְעָתִיךָ.
 קַהֵל בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ, דְּמִית הָדָר כְּבוֹד הוֹדֶיךָ.
 חוֹן גְּדֻלְתֶךָ וּגְבוּרָתֶךָ, כְּנֹה לְתַקֵּךָ פְּעֻלְתֶךָ.
 קַהֵל דְּמוּ אֹתְךָ וְלֹא כָפִי יִשְׁךָ, וְיִשְׁוּוּךָ לְפִי מַעֲשֵׂיךָ.
 חוֹן הַמְשִׁילוּךָ בְּרוּב חַזְיוֹנוֹת, הִנֵּךְ אַחַד בְּכָל דְּמִיוֹנוֹת.
 קַהֵל וַיִּחַזֶּךָ בְּךָ זְקֻנָּה וּבְחַרְרוֹת, וְשַׁעַר רֵאשִׁיךָ בְּשִׁיבָה וְשַׁחְרוֹת.
 חוֹן זְקֻנָּה בְּיוֹם דִּין וּבְחַרְרוֹת בְּיוֹם קָרֵב, כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יְדִיו לֹו רַב.

לְעֵלָא – למעלה. דְאַמִּירָן – האמורות. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא – יהי שלום רב מן השמים.

אֲנַעִים וְכו' – (השיר מלא רמזים קבליים, ולכן נבאר רק ביאור פשוט של חלק מהמילים). אֲאָרוּג – אחבר, אשיר. כִּי אֲלִיךָ וְכו' – כי אותך (הי) אני אוהב. חֲמֻדָּה וְכו' – משתוקקת להיות בקרבך. דוּדֶיךָ – אהבתך. וְלֹא רְאִיתִיךָ – למרות שלא ראיתך. בְּיַד נְבִיאֶיךָ וְכו' – בדברי הנביאים יש תיאור מסוים של הוד כבודך. כְּנֹה – מרמזים על. כָּפִי יִשְׁךָ – כפי שאתה באמת. וַיִּשְׁוּוּךָ וְכו' – אפשר לנסות להכיר אותך רק לפי מעשיך (ואי אפשר להכיר את תיאורך האמיתי). וַיִּחַזֶּךָ וְכו' – לפעמים מתייחסים אליך כאל זקן חכם, ולפעמים כאל צעיר חזק.

- קהל **חָבֵשׁ כּוֹבַע־יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ, הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וְזִרְעֵ קָדְשׁוֹ.**
 חזן **טָלְלִי אֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא, קְנֻצוֹתָיו רְסִיסֵי לֵילָה.**
- קהל **יִתְפָּאֵר בִּי כִי חִפֵּץ בִּי, וְהוּא יִהְיֶה לִי לַעֲטֹרַת צְבִי.**
 חזן **כְּתָם טְהוֹר פִּז דְּמוֹת רֹאשׁוֹ, וְחָק עַל מִצַּח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ.**
- קהל **לְחֵן וּלְכְבוֹד צְבִי תִפְאָרָה, אֲמַתּוֹ לוֹ עֲטָרָה עֲטָרָה.**
 חזן **מִחְלָפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בַחֲוֹרוֹת, קְנֻצוֹתָיו תִּתְּלִים שְׁחוֹרוֹת.**
- קהל **נִוָּה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאָרְתּוֹ, יַעֲלֶה נָא עַל רֹאשׁ שְׁמַחְתּוֹ.**
 חזן **סִגְלָתוֹ תְּהִי בְּיָדוֹ עֲטָרָת, וְצִנְיָף מְלוּכָה צְבִי תִפְאָרְתּוֹ.**
- קהל **עֲמוּסִים נִשְׁאָם עֲטֹרַת עֲנָדָם, מֵאֲשֶׁר יִקְרוּ בְּעֵינָיו כְּבָדָם.**
 חזן **פְּאָרָוּ עָלַי וּפְאָרְלִי עָלַי, וְקָרוּב אֵלַי בְּקָרְאֵי אֵלַי.**
- קהל **צַח וְאָדָם לְלְבוּשׁוֹ אָדָם, פּוֹרָה בְּדָרְכּוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאָדָם.**
 חזן **קָשֶׁר תִּפְלִין הָרָאָה לְעֵנּוֹ, תְּמוּנַת יְהוָה לְנִגְדַ עֵינָיו.**
- קהל **רוּצָה בְּעַמּוֹ עֲנוּיִם יִפְאָר, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר.**
 חזן **רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֲמַת קוֹרָא מְרֹאשׁ, דּוֹר וְדוֹר עִם דּוֹרְשֶׁךָ דְּרֵשׁ.**
- קהל **שֵׁית הַמּוֹן שִׁירֵי נָא עָלֶיךָ, וְרִנְתִּי תִקְרַב אֵלֶיךָ.**
 חזן **תְּהִלְתִּי תְּהִי נָא לְרֹאשֶׁךָ עֲטָרָת, וּתְפִלְתִּי תִפּוֹן קִטְרָת.**
- קהל **תִּיקַר שִׁירְתִּי רֵשׁ בְּעֵינֶיךָ, כְּשִׁיר יוֹשֵׁר עַל קְרַבְנֶיךָ.**
 חזן **בְּרַכְתִּי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מְשֻׁבֵּיר, מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד, צְדִיק כְּבִיר.**
- קהל **וּבְרַכְתִּי תִנְעֲנַע לִי רֹאשׁ, וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כְּבִשְׂמִים רֹאשׁ.**
 חזן **יַעֲרַב נָא שִׁיחֵי עָלֶיךָ, כִּי נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֵלֶיךָ.**

כוֹבַע־יְשׁוּעָה - כובע של מנצחים. טָלְלִי וכו' - המשך תיאור ה' כאיש מלחמה שראשו מלא טל ממלחמות הלילה. קְנֻצוֹתָיו - תלחליו. וְהוּא יִהְיֶה וכו' - מלכות ה' מהווה כעין כתר נאה לעם ישראל. כְּתָם טְהוֹר - זהב טהור. וְחָק וכו' - עם ישראל כביכול חקוק על 'מצחו' של ה'. צְבִי - כינוי לדבר נאה. בַּחֲוֹרוֹת - גיל צעיר. נִוָּה הַצֶּדֶק - ירושלים ובית המקדש. סִגְלָתוֹ - אוזרו, עמו. עֲמוּסִים - עם ישראל. מֵאֲשֶׁר יִקְרוּ וכו' - משום שישאל יקריים בעיני ה' הוא מכבדם. צַח וְאָדָם - ה' גם 'לבן' (בעת שלום), וגם 'אדום' (בעת מלחמה). פּוֹרָה בְּדָרְכּוֹ וכו' - כשה' נלחם באדם הוא כביכול דורך על האויבים כמו שדורכים על ענבים בגת. עֲנָו - משה רבנו. עֲנוּיִם - צדיקים. יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת - ה'. דּוֹרְשֶׁךָ דְּרֵשׁ - דורש אותך בכל כוחו. שֵׁית - שים, קח. רֵשׁ - עני (אני המשורר לפניך). מְשֻׁבֵּיר, מְחוֹלֵל וכו' - כינויים לה'. כְּבִשְׂמִים רֹאשׁ - הברכות שלי לפני ה' היו בעיניו כבשמים משובחים. תַעֲרַג אֵלֶיךָ - חפצה בך, בקרבך, ה'.

סוגרים את הארון

דברי הימים א כט לך יהוה הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד, פי כל בשמים ובארץ, לך יהוה הממלכה והמתנשא לכל תהלים קו לראש: מי ממלל גבורות יהוה, ישמיע כל תהלתו:

יש נוהגים שגם כאן האבלים אומרים קדיש:

ויתגדל ויתקדש שמה רבא, (אמן) בעלמא די ברא כרעותה, וימליך מלכותה ויצמח פרקנה ויקרב משיחה, (אמן) בתייכוון וביומיכוון ובחיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן. (אמן)

גם הקהל אומר: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. ויתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא, (אמן)

לעלא מן כל ברכתא | בעשרת ימי תשובה:
לעלא לעלא מפל ברכתא

ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן. (אמן) יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן. (אמן)

עושה שלום במרומו, | בעשרת ימי תשובה:
עושה השלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן. (אמן)

שמה רבא - שמו הגדול. כרעותה - כרצונו. פרקנה - ישועתו. בעגלא - במהרה. לעלם ולעלמי עלמיא - לעולם ועולמי עולמים. דקדשא בריך הוא - של הקדוש ברוך הוא. לעלא - למעלה. דאמירן - האמורות. יהא שלמא רבא מן שמיא - יהי שלום רב מן השמים.

יש נוהגים לומר לפני הקידוש:

אֲתִקְנֵנוּ סְעֻדָּתָא דְמַהֲיִמְנוּתָא
 שְׁלַמְתָּא, חֲדוּתָא דְמַלְכָּא
 קַדִּישָׁא. אֲתִקְנֵנוּ סְעֻדָּתָא
 דְמַלְכָּא. דָּא הִיא סְעֻדָּתָא
 דְעֵתִיקָא קַדִּישָׁא, וְחַקֵּל תְּפוּחִין
 קַדִּישִׁין וְזַעִיר אֲנַפִּין אֲתִין
 לְסַעֲדָא בְּהוּדָה.

אֶסֶדֶר לְסְעֻדָּתָא
 בְּצִפְרָא דְשַׁבְּתָא,
 וְאֶזְמֵן בַּהּ הַשְּׁתָּא
 עֵתִיקָא קַדִּישָׁא.

אערוך הסעודה
 בבוקר של שבת
 ואזמין בה עכשיו
 את 'עתיק יומין הקדוש'.

נְהוּרִיהּ יִשְׂרָי בַּהּ
 בְּקִדּוּשָׁא רַבָּא
 וּמַחְמָרָא טָבָא,
 דְבַהּ תְּחַדִּי נַפְשָׁא.

אורו ישרה בה
 בקידושא רבה
 ומיין טוב
 שבו תשמח הנפש.

יִשְׁדַּר לָן שׁוּפְרָה,
 וְנַחְזִי בִיקְרָה,
 וְיַחְזִי לָן סַתְרָה,
 דְמַתְּאֵמֵר בְּלַחֲשֵׁיא.

ישלח לנו יופיה
 ונראה ביקרו
 ויראה לנו סודו
 הנאמר בלחשיה.

יְגַלֵּה לָן טַעְמֵי,
 דְבַתְרִיסַר נְהֵמֵי,
 דְאֶנּוּן אֶת בְּשָׂמָה,
 כְּפִילָא וּקְלִישָׁא.

יגלה לנו הטעמים
 שבשתים עשרה חלות
 שהנם אות בשמו
 כפולה וקלושה.

זַעִיר אֲנַפִּין - השכינה, כאן כינויה זעיר אנפין.
 דְבַתְרִיסַר נְהֵמֵי - רמז לשנים עשר צירופי הויה וכן לשנים עשר שבטים.

צָרוּרָא דְלַעֲלָא,
 דְּבַה חַיִּי כְלָא,
 דִּיתְרַבִּי חִילָא,
 וְתַסְק עַד רִישָׁא.

צרור של מעלה
 שבו חיי הכל
 שיתרבה החיל
 ותעלה עד הראש.

חָדוּ מַחְצְדֵי חַקְלָא
 בְּדַבּוּר וּבְקַלָּא,
 וּמְלָלוּ מְלָה,
 מְתִיקָא כְּדַבְשָׁא.

שמחו קוצרי שדה
 בדיבור ובקול
 והגידו מילה
 מתוקה כדבש.

קָדָם רַבּוּן עֲלָמִין,
 בְּמַלִּין סְתִימִין,
 תְּגַלּוּן פְּתִגְמִין
 וְתִמְרוּן חַדוּשָׁא.

לפני רבון עולמים
 במלים סתומות
 תגלו דברים
 ותאמרו חידושים.

לְעֵטֵר פְּתוּרָא
 בְּרִזָּא יְקִירָא,
 עֲמִיקָא וּטְמִירָא,
 וְלֹאוּ מְלִתָּא אֲוָשָׁא.

לעטר את השולחן
 בסוד יקר
 עמוק וטמון
 ולא דבר מפורסם.

וְאֵלִין מְלִיא
 יְהוּן בְּרִקְיעֵיא,
 וְתַמְן מֵאן שְׂרִיא,
 הֵלֵא הָהוּא שְׂמִשָׁא.

ואלה הדברים
 יהיו ברקיעים
 ושם מי שורה
 הלא השמש ההיא.

רִישָׁא – ראשית, ישראל שנקראים ראשית תבואתה (ירמיה ב, ג).
 שְׂמִשָׁא – השמש המגינה, שמש ומגן ה' אלהים (תהלים פד, יב).

רבו יתיר ישגא
 לעלא מן דרגה,
 ויסב בת זוגה,
 דהות פרישא.
 ירבה עוד ויעלה
 למעלה מדרגתו
 ויקח בת זוגו
 שהיתה מרוחקת.

"ידי אסחי" עד "עתיקא קדישא" יש לומר לפני נטילת מים אחרונים.

ידי אסחי אנא
 לגבי חד מנא,
 לסטרא אחרינא,
 דלית בה ממשא.
 ידי ארחץ אני
 לתוך כלי אחד
 לצד האחר
 שאין בו ממש

אזמן בתלתא,
 בכסא דברכתא,
 לעלת עלתא,
 עתיקא קדישא.
 אזמן בשלושה
 על כוס של ברכה
 לסיבת הסיבות
 לעתיק הקדוש

חי יהוה וברוך צורי, ביהוה תתהלל נפשי,
 כי יהוה יאיר נרי, בהלו נרו עלי ראשי.
 יהוה רעי לא אחר, על מי מנוחות ינהלני,
 נותן לחם לכל בשר, לחם חקי הטריפני.
 יהי רצון מלפניך אתה אלהי קדושי,
 תעריך לפני שלחנה, תדשן בשמן ראשי.
 מי יתן מנוחתי, לפני אדון השלום,
 והיתה שלמה מטתי, החיים והשלום.
 ישלח מלאכו לפני ללוותי לוויה,
 בכוס ישועות אשא פני, מנת כוסי רוויה.

לסטרא אחרינא - מהצד השמאלי, מהסטרא אחרא.
 בהלו - בהאירו. הטריפני - האכילני.

צְמָאָה נִפְשֵׁי אֵל יְהוָה, יִמְלֵא שְׂבַע אֶסְמֵי,
 אֶל הַהָרִים אֲשֶׁא עֵינֵי כְּהַלֵּל וְלֹא כְּשִׁמְאֵי.
 חֲדוֹת יָמִים וּשְׁנוֹת עוֹלָמִים, עוֹרָה כְּבוֹדִי, עוֹרָה,
 וְעַל רֵאשֵׁי יְהִיו תַּמִּים נֵר מְצוּהָ וְאוֹר תּוֹרָה.
 קוֹמָה יְהוָה לְמִנוּחָתִי אֲתָה וְאַרְוֵן עֵדֶךָ,
 קַח נָא אֶל אֶת בְּרַכְתֵּי וְהַחֲזֹק מִגֵּן חוֹדֶךָ.

קידוש ליום שבת

יכין גביע מלא יין (לפחות 86 סמ"ק). יש נוהגים להתחיל את קידוש הבוקר
 ב'אם תשיב', ויש נוהגים להתחיל ב'ושמרו'.

ישעיה נח אִם תָּשִׁיב מִשְׁבַּת רְגְלֶךָ, עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי,
 וְקָרָאתָ לַשְּׁבַת עֲנָג לְקִדּוּשׁ יְהוָה מְכַבֵּד, וְכַבְּדוּתוֹ מַעֲשׂוֹת
 דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֲפָצֶךָ וְדַבֵּר דְּבַר: אֲזוּ תִתְעַנֵּג עַל יְהוָה,
 וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ, וְהֵאכְלִיתִיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ,
 כִּי פִי יְהוָה דְּבַר:

שמות לא וּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבַת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבַת
 לְדִרְתָּם, בְּרִית עוֹלָם: בְּיַמֵּי וּבִיַּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא
 לְעַלְמִם, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפַשׁ:

זכור שם כ זָכוֹר אֶת יוֹם הַשְּׁבַת לְקַדְּשׁוֹ: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ
 כָּל מְלֹאכְתֶּךָ: וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ, לֹא
 תַעֲשֶׂה כָּל מְלֹאכָה, אֲתָה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ, עַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ
 וּבְהֵמָתְךָ, וּגְרִיךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ: כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה
 אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם, וַיָּנַח
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, עַל כֵּן בִּרְךָ יְהוָה אֶת יוֹם הַשְּׁבַת וַיְקַדְּשֵׁהוּ:

כְּהַלֵּל - שאמר ברוך ה' יום יום. וְלֹא כְּשִׁמְאֵי - שהיה דואג מיום ראשון לשבת.
 תַּמִּים - שניהם יחד. וְהַחֲזֹק מִגֵּן חוֹדֶךָ - שמור והגן על מי שמייחל אליך.
 אִם תָּשִׁיב מִשְׁבַּת רְגְלֶךָ - מללכת לעסקיך. בְּמַתִּי אֶרֶץ - כינוי לארץ ישראל.

סְבָרֵי מְרֻנָּן

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא
פְּרֵי הַגֶּפֶן.

בשבת חול המועד סוכות כשמקדש בסוכה מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו,
וְצִוָּנוּ לֵישֵׁב בַּסֹּכָה.

ישתה רוב כוס או ישתו המסובים.

זמירות ליום שבת

בְּרוּךְ אַל עֲלִיּוֹן, אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה,
לְנַפְשֵׁנוּ פְדִיּוֹן מִשְׁאֵת וְאַנְחָה,
וְהוּא יִדְרֹשׁ לְצִיּוֹן, עִיר הַנְּדָחָה,
עַד אָנָּה תִגְיֹן נַפְשׁ נְאַנְחָה.

השומר שבת הבן עם הבת לאל ירצו כמנחה על מחבת.

רוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת, מֶלֶךְ עוֹלָמִים,
אֵת עַמּוֹ לְשֵׁבֶת אֲזַן בְּנַעֲמִים,
בְּמֵאֲכָלֵי עֲרָבוֹת בְּמִינֵי מְטַעֲמִים,
בְּמַלְבוּשֵׁי כְבוֹד, זָבַח מִשְׁפָּחָה.

השומר שבת הבן עם הבת לאל ירצו כמנחה על מחבת.

וְאֲשֵׁרֵי כָּל חוֹכָה לְתַשְׁלוּמֵי כָּפֶל,
מֵאֵת כָּל סוֹכָה, שׁוֹכֵן בְּעֲרַפֵּל,
נַחֲלָה לוֹ יִזְכֶּה בְּהָר וּבְשָׁפֶל,
נַחֲלָה וּמְנוּחָה כְּשֶׁמֶשׁ לוֹ זָרְחָה.

השומר שבת הבן עם הבת לאל ירצו כמנחה על מחבת.

פְּדִיּוֹן מִשְׁאֵת וְאַנְחָה - פדות משבר ומאנחה. תְּגִיּוֹן - תהיו ביגון.
כְּמִנְחָה עַל מַחְבֵּת - כמנחה שהקריבו במקדש על מחבת (עפ"י ויקרא ז, ט).
בְּעֲרָבוֹת - בשמים. אֲזַן - השמיע. זָבַח מִשְׁפָּחָה - סעודה משפחתית. חוֹכָה
- מחכה. כָּל סוֹכָה - הרואה הכל. כְּשֶׁמֶשׁ וכו' - כיעקב אבינו (בראשית לב).

כָּל שׁוֹמֵר שֶׁבֶת כְּדַת מִחֻלּוֹ,
 הֵן הַכָּשֵׁר חֲבַת קֹדֶשׁ גּוֹרְלוֹ,
 וְאִם יֵצֵא חוֹבֵת הַיּוֹם, אֲשֶׁרִי לוֹ,
 לְאֵל אֲדוֹן מִחֻלּוֹ מִנְחָה הִיא שְׁלוּחָה.
 הַשׁוֹמֵר שֶׁבֶת הֵבֵן עִם הַבֵּת לְאֵל יִרְצוּ כְּמִנְחָה עַל מַחֲבַת.

חֲמֻדַּת הַיָּמִים קָרְאוּ אֵלַי צוּר,
 וְאֲשֶׁרִי לְתַמִּימִים אִם יִהְיֶה נְצוּר,
 כְּתָר הַלּוֹמִים עַל רֵאשִׁים יְצוּר,
 צוּר הַעוֹלָמִים רוּחוֹ בָּם נָחָה.
 הַשׁוֹמֵר שֶׁבֶת הֵבֵן עִם הַבֵּת לְאֵל יִרְצוּ כְּמִנְחָה עַל מַחֲבַת.

זְכוּר אֶת יוֹם הַשֶּׁבֶת לְקִדְשׁוֹ,
 קָרְנוּ כִּי גְבָהָה נָזַר עַל רֵאשׁוֹ,
 עַל כֵּן יִתֵּן הָאָדָם לְנַפְשׁוֹ,
 עֲנֵג וְגַם שְׂמֵחָה בָּהֶם לְמִשְׁחָה.
 הַשׁוֹמֵר שֶׁבֶת הֵבֵן עִם הַבֵּת לְאֵל יִרְצוּ כְּמִנְחָה עַל מַחֲבַת.

קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם שֶׁבֶת הַמַּלְכָּה,
 אֶל תּוֹךְ בְּתִיכֶם לְהִנִּיחַ בְּרָכָה,
 בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם לֹא תַעֲשׂוּ מְלָאכָה,
 בְּנִיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם עֶבֶד וְגַם שְׁפָחָה.
 הַשׁוֹמֵר שֶׁבֶת הֵבֵן עִם הַבֵּת לְאֵל יִרְצוּ כְּמִנְחָה עַל מַחֲבַת.

הַכָּשֵׁר חֲבַת קֹדֶשׁ - הַשׁוֹמֵר שֶׁבֶת מוֹכֵשֶׁר לַחֲבִיבַת הַקּוֹדֶשׁ. מִחֻלּוֹ - בּוֹרְאוֹ.
 לְתַמִּימִים - כִּינּוּי לַיִשְׂרָאֵל. נְצוּר - שְׁמוֹר (יוֹם הַשַּׁבָּת). כְּתָר הַלּוֹמִים - כְּתוּר
 הוֹלֵם אוֹתוֹ. יְצוּר - יָשִׁים, יִקְשׁוּר.
 לְמִשְׁחָה - לַגְדוּלָה.

יום זה מכבד מקל ימים, כי בו שבת צור עולמים.

ששת ימים תעשה מלאכתך ויום השביעי לאלהיך,
שבת לא תעשה בו מלאכה, כי כל עשה ששת ימים.

יום זה מכבד מקל ימים, כי בו שבת צור עולמים.

ראשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש,
על כן כל איש ביינו יקדש, על שתי לחם יבצעו תמימים.
יום זה מכבד מקל ימים, כי בו שבת צור עולמים.

אכל משמנים, שטה ממתקים, כי אל יתן לך כל בו דבקים,
בגד ללבש ולחם חקים, בשר ודגים וכל מטעמים.
יום זה מכבד מקל ימים, כי בו שבת צור עולמים.

לא תחסר כל בו ואכלת ושבעת וברכת
את יהוה אלהיך אשר אהבת, כי ברכתך מקל העמים.
יום זה מכבד מקל ימים, כי בו שבת צור עולמים.

השמים מספרים כבודו, גם הארץ מלאה חסדו,
ראו כל אלה עשתה ידו, כי הוא הצור פֶּעֶלוֹ תמים.
יום זה מכבד מקל ימים, כי בו שבת צור עולמים.

ראשון הוא למקראי קדש - בפרשת המועדים מתחיל הכתיב בשבת תחילה
(ויקרא כג, ב-ג).

שתי לחם - לחם משנה. יבצעו - יפרסו. תמימים - כינוי לישראל. לחם
חקים - לחם חוקו של האדם (מזונותיו הקבועים).

וַיִּנְצְרְכֶם כְּמוֹ בְּבַת,	דְּרוֹר יִקְרָא לְבֵן עִם בַּת
שָׁבוּ נוּחוּ בְּיוֹם שַׁבָּת.	נְעִים שְׂמֵכֶם וְלֹא יִשְׁבַּת,
וְאוֹת יִשַׁע עֲשֵׂה עִמִּי,	דְּרוֹשׁ נְוִי וְאוֹלְמִי
שְׁעֵה שְׁוֹעַת בְּנֵי עַמִּי.	נִטַּע שׁוֹרֵק בְּתוֹךְ כְּרָמִי,
וְגַם בְּכָל אֲשֶׁר גָּבְרָה,	דְּרַף פּוֹרָה בְּתוֹךְ בְּצָרָה
שָׁמַע קוֹלִי בְּיוֹם אֶקְרָא.	נִתְּן צָרִי בְּאֶף עֲבָרָה,
הֵדָס שְׁטָה כְּרוֹשׁ תְּדַהֵר,	אֱלֹהִים תֵּן בְּמַדְבַּר הָר,
שְׁלוֹמִים תֵּן כְּמִי נְהַר.	וְלַמְזֵהִיר וְלַנְּזָהֵר,
כְּמוֹג לְכַבּ וּבִמְגִנָּה,	הֵדֵף קָמִי, אֵל קִנְא,
לְשׁוֹנֵנוּ לֵךְ רִנָּה.	וְנִרְחִיב פֶּה וְנִמְלֵאנָה,
וְהִיא כְּתוֹר לְרֵאשִׁיף,	דְּעֵה חֲכָמָה לְנִפְשֵׁף,
שְׁמַר שַׁבָּת לְקַדְשֵׁף.	נִצַּר מַצּוֹת קְדוּשֵׁף,

זְכְרוּ כְּרִיחַ הַנִּיחַח.	יוֹם שַׁבְּתוֹן אֵין לְשַׁכַּח.
וְשֵׁם יְנוּחוּ יִגִּיעֵי כַח.	יוֹנָה מְצָאָהּ בּוֹ מְנוּחַ.
זֵהִירִים לְשִׁמְרוּ אָבוֹת וּבָנִים.	הַיּוֹם נִכְבֵּד לְבַנֵּי אַמוּנִים.
מֵרַב אוֹנִים וְאֵמִין כַּח:	חֲקוּק בְּשָׁנֵי לִזְחֹת אַבְנִים.
וְשֵׁם יְנוּחוּ יִגִּיעֵי כַח.	יוֹנָה מְצָאָהּ בּוֹ מְנוּחַ.

יִקְרָא - (ה'). וַיִּנְצְרְכֶם - וישמרכם. כְּמוֹ בְּבַת - כמו בבת עין. נְעִים שְׂמֵכֶם וְלֹא יִשְׁבַּת - שמכם יהיה נעים בלי הפסק. נְוִי - כינוי לבית המקדש. וְאוֹלְמִי - האולם שלפני ההיכל. שׁוֹרֵק - גפן. פּוֹרָה - גת שדורכים בה ענבים (עפ"י ישעיה סג, א). בְּצָרָה - כאן כינוי לארצות הנוצרים. בְּכָל - כאן כינוי לארצות ערב. וְלַמְזֵהִיר - (אחרים). וְלַנְּזָהֵר - (בעצמו). הֵדֵף - רמוס. כְּמִי נְהַר - רבים ובלתי פוסקים כמי נהר. כְּמוֹג לְכַבּ - תן להם לב נמוג מיוחד. וּבִמְגִנָּה - מגינת לב (צער עמוק). יוֹנָה מְצָאָהּ וְכו' - עם ישראל המשול ליונה מוצא מנוח ביום השבת. מֵרַב אוֹנִים וְכו' - עם ישראל שומר את השבת בכל כוחו.

וּבָאוּ כָלֶם בְּבְרִית יְחַד
 וּפְתָחוּ וְעָנוּ יְהוָה אֶחָד.
 נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אִמְרוּ כְּאֶחָד.
 בְּרוּךְ הַנוֹתֵן לַיֵּעָף כַּחֲ:
 יוֹנָה מִצְאָה בּוֹ מְנוּחַ. וְשֵׁם יְנוּחוֹ יִגְיַעֵי כַח.

וּמִתּוֹךְ עֲרַפֵּל הָאִיר אֶפֶל,
 וּמִגְדֵּל צָרִי אֲרָאָה נוֹפֵל,
 וְעַל עֵב הַרִים יוֹשְׁבֵי שְׁפֵל,
 אִךְ אֲנֹכִי מִלְּאֲתֵי כַח.
 יוֹנָה מִצְאָה בּוֹ מְנוּחַ. וְשֵׁם יְנוּחוֹ יִגְיַעֵי כַח.

דְּבַר בְּקִדְשׁוֹ בְּהַר הַמּוֹר.
 וְכָל פְּקוּדָיו יְחַד לְגַמֵּר.
 יוֹם הַשְּׁבִיעִי זְכוֹר וְשִׁמּוֹר.
 חֲזִק מִתְּנִים וְאַמֵּץ כַּחֲ:
 יוֹנָה מִצְאָה בּוֹ מְנוּחַ. וְשֵׁם יְנוּחוֹ יִגְיַעֵי כַח.

דְּרוֹךְ בְּנַעַל אוֹיְבִים וְצָרִים,
 אֲזַ יַעֲנוּ לָךְ עַמֵּי בְּשִׁירִים,
 גַּם הַמַּעַד קָרְסְלֵי זָרִים,
 אֵל הַמְּהַלֵּךְ עַל כַּנְּפֵי רוּחַ.
 יוֹנָה מִצְאָה בּוֹ מְנוּחַ. וְשֵׁם יְנוּחוֹ יִגְיַעֵי כַח.

הָעַם אֲשֶׁר נָע וְכָצֵאן תַּעֲה.
 לְבַל יַעֲבֹר בָּם מִקְרָה רַעָה.
 יִזְכֹּר לְפָקְדוֹ בְּרִית וְשְׁבוּעָה.
 כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע עַל מִי נַחֲ:
 יוֹנָה מִצְאָה בּוֹ מְנוּחַ. וְשֵׁם יְנוּחוֹ יִגְיַעֵי כַח.

כִּי אֲשַׁמְרָה שֶׁבֶת אֵל יִשְׁמְרֵנִי, אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ
 וּבֵינוּ:

אֲסוּר מִצָּא חֲפֵץ, עֲשׂוֹת דְּרָכִים, גַּם מְלֻדָּבֵר בּוֹ דְּבָרֵי
 צָרְכִים. דְּבָרֵי סְחוּרָה אִךְ דְּבָרֵי מְלָכִים, אֶהְיֶה בְּתוֹרַת אֵל
 וּתְחַפְּמֵנִי:

כִּי אֲשַׁמְרָה שֶׁבֶת אֵל יִשְׁמְרֵנִי, אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינוּ.

בְּהַר הַמּוֹר - בהר סיני. וְכָל פְּקוּדָיו - כל מצוות השבת. לְבַל יַעֲבֹר וכו' -
 אם ישראל ישמרו את השבת ה' ישמור עליהם מאסונות.
 אֲסוּר מִצָּא חֲפֵץ וכו' - איסורי מוקצה, הכנה משבת לחול ודיבורי חול בשבת וכו'.

בו אַמְצָאָה תְּמִיד נֶפֶשׁ לְנַפְשִׁי, הִנֵּה לְדוֹר רֵאשׁוֹן נָתַן
 קְדוּשִׁי. מוֹפֵת בָּתֵּת לָחֶם מִשְׁנֵה בְּשִׁשִׁי, כִּכָּה בְּכָל שִׁשִׁי
 יִכְפִּיל מְזוֹנִי:

כִּי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת אֶל יִשְׁמְרֵנִי, אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

רֵשֶׁם בְּדַת הָאֵל חֶק אֶל סְגָנִיו, בּוֹ לְעַרְךָ לָחֶם פָּנִים בְּפָנָיו.
 עַל כֵּן לְהִתְעַנּוֹת בּוֹ עַל פִּי נְבוֹנָיו. אָסוּר, לְבַד מִיּוֹם כְּפוּר
 עוֹנִי:

כִּי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת אֶל יִשְׁמְרֵנִי, אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

הוּא יוֹם מְכַבֵּד הוּא יוֹם תְּעִנּוּגִים, לָחֶם וְיֵינ טוֹב בְּשָׂר
 וְדָגִים. מֵתֵאבְּלִים בּוֹ הֵם אָחוּר נְסוּגִים, כִּי יוֹם שְׂמֻחֹת
 הוּא וְתִשְׁמַחֲנִי:

כִּי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת אֶל יִשְׁמְרֵנִי, אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

מִחַל מְלֵאכָה בּוֹ סוּפוֹ לְהִכְרִית, עַל כֵּן אֶכְבֵּס בּוֹ לְבִי
 כְּבָרִית. אֶתְפַּלְלָה אֶל אֵל עַרְבִית וְשַׁחֲרִית, מוֹסֵף וְגַם
 מִנְחָה הוּא יַעֲנֵנִי:

כִּי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת אֶל יִשְׁמְרֵנִי, אוֹת הִיא לְעוֹלָמִי עַד בֵּינוּ וּבֵינִי.

שְׁמְרוּ שַׁבָּתוֹתַי	לְמַעַן תִּינָקוּ וּשְׁבַעְתֶּם.
מִדִּז בְּרִכּוֹתַי	אֶל הַמְּנוּחָה כִּי בָאתֶם.

וְלוֹ עָלֵי בְנֵי, וְעַדְנּוּ מֵעַדְנֵי, שַׁבָּת הַיּוֹם לִיהוּה.

לְדוֹר רֵאשׁוֹן - לְדוֹר יוֹצְאֵי מִצְרַיִם. סְגָנִיו - פְּקִידוֹ, הַכְהֵנִים. נְבוֹנָיו - חוֹזֵל.
 כְּבָרִית - כְּבַסְבוֹן, מִשַׁל לְנִיּוּקִין מוֹשֵׁלִם.
 לְמַעַן תִּינָקוּ וְכו' - שְׂמִירַת הַשַּׁבָּת תִּגְרוֹם לִיְנִיקַת בְּרִכּוֹת ה'. וְלוֹ עָלֵי וְכו' -
 ה' מְבַטֵּחַ לְסִייעַ לְהַחֲזֹרֵת חוֹב שְׁנוֹצָר מֵהַלוֹאָה לְכַבּוֹד שַׁבָּת.

לְעֵמֶל קָרְאוּ דְרוֹר
 אֲשֶׁה אֶל אַחֹתָהּ לְצָרָר
 בְּגִידֵי שֵׁשׁ עִם שְׁנֵי
 שַׁבַּת הַיּוֹם לַיהוָה:

וּלְלוּ עָלַי בְּנֵי, וְעַדְנֵנו מֵעַדְנֵי, שַׁבַּת הַיּוֹם לַיהוָה.

מִהָרֹו אֶת הַמְּנָה
 וַחֲשָׁבו עִם הַקּוֹנָה
 בְּטָחוּ בִי אַמוֹנֵי
 שַׁבַּת הַיּוֹם לַיהוָה:

וּלְלוּ עָלַי בְּנֵי, וְעַדְנֵנו מֵעַדְנֵי, שַׁבַּת הַיּוֹם לַיהוָה.

הִנֵּה יוֹם גָּאֻלָּה
 וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה
 וְאִז תִּחְיֶינָה לְפָנַי
 שַׁבַּת הַיּוֹם לַיהוָה:

וּלְלוּ עָלַי בְּנֵי, וְעַדְנֵנו מֵעַדְנֵי, שַׁבַּת הַיּוֹם לַיהוָה.

חֲזַק קְרִיתִי
 וְהִשָּׁב אֶת נֹותִי
 יִשְׁוֹרוּ שָׁם רַנְנֵי
 אִז תִּתְעַנֵּג עַל יְהוָה:

וּלְלוּ עָלַי בְּנֵי, וְעַדְנֵנו מֵעַדְנֵי, שַׁבַּת הַיּוֹם לַיהוָה.

“שיר המעלות” עמ’ 134, סדר זימון עמ’ 136, ברכת המזון עמ’ 137.

אֲשֶׁה אֶל אַחֹתָהּ וכו’ - הברכות תגענה רצופות זו לזו. שְׁנֵי - כמו שְׁנֵי, בד
 משובח. מִהָרֹו אֶת הַמְּנָה - הזדרו להכין את סעודות שבת. לְעֵשׂוֹת אֶת דְּבַר
 אֶסְתֵּר - כמו שישאל שמעו לאסתר בשושן. לִינֹו וכו’ - גם במוצ”ש צריך
 לכבד את השבת. צְפוּנֵי - ברכותיי. קְרִיתִי - ירושלים. נֹותִי - בית המקדש.
 וּבִהְגִיזוֹן - ובזמר.

עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתָּהּ נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ :
 פֹּתַח אֶת יְדֶיךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן :
 צְדִיק יִהְיֶה בְּכָל דְּרָכָיו, וְחֹסֵד בְּכָל מַעֲשָׂיו :
 קְרוֹב יִהְיֶה לְכָל קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת :
 רִצּוֹן יִרְאֶיו יַעֲשֶׂה, וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם :
 שׁוֹמֵר יִהְיֶה אֶת כָּל אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד :
 תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹר פִּי,
 וַיְבָרֵךְ כָּל בְּשׂוֹר שֵׁם קָדְשׁוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד :
 וְאַנְחֲנוּ נִבְרָךְ יְיָ, מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ :

תהלים קטו

קדושה דסידרא

וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב, נְאֻם יְהוָה :
 וְאַנִּי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם, אָמַר יְהוָה, רוּחִי אֲשֶׁר
 עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ
 וּמִפִּי זֶרַע וּזְרַעַךָ, אָמַר יְהוָה, מִעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם :

ישעיה נט

וְאִתָּהּ קְדוֹשׁ, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל :

תהלים כב

וְקָרָא זֶה אֵל זֶה, וְאָמַר :

ישעיהו ו

קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת,

מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

וּמִקְבְּלֵינָּךְ מִן דִּין, וְאִמְרֵינָּךְ : קְדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא
 עֲלָאָה בֵּית שְׁכִינְתָּהּ, קְדִישׁ עַל אֲרַעָא עוֹבַד גְּבוּרְתָּהּ,

תרגום יונתן שם

יִשְׂרָאֵל - יְקוּן. שׁוֹעֲתָם - צַעֲקָתָם.

וְלִשְׁבֵי פֶשַׁע - לַחֲזוּרִים בַּתְּשׁוּבָה. אִוְתָם - אִתָּם. וּדְבָרֵי - תוֹרָתִי. לֹא
 יִמוּשׁוּ - לֹא יִסּוּרוּ. יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל - יוֹשֵׁב וּמִצַּפֵּה לַתְּפִילּוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּמִקְבְּלֵינָּךְ מִן דִּין - וְנוֹטְלִים רְשׁוֹת מִזֶּה מִזֶּה. קְדִישׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא
 עֲלָאָה - קְדוֹשׁ בְּשֵׁמִי מְרוֹם הַעֲלִיּוֹנִים. בֵּית שְׁכִינְתָּהּ - מְקוֹם שְׁכִינְתּוֹ. קְדִישׁ
 עַל אֲרַעָא עוֹבַד גְּבוּרְתָּהּ - קְדוֹשׁ עַל הָאָרֶץ שֶׁהִיא מַעֲשֶׂה גְבוּרָתוֹ.

קְדִישׁ לְעֵלִים וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא, יְהוּה צְבָאוֹת, מְלִיאָה
כָּל אֲרַעָא זִיו יְקָרָהּ.

וּתְשַׁאֲנֵי רוּחַ, וְאֶשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל: יחזקאל ג

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוּה מִמְּקוֹמוֹ:

וּנְטָלְתָנִי רוּחָא, וּשְׁמַעִית בְּתַרֵּי קָל זֵיעַ סְגִיא תרגום יונתן שם
דְּמִשְׁבַּחִין וְאֶמְרִין בְּרִיד יְקָרָא דִּיהוּה מֵאַתֵּר בֵּית
שְׁכִינְתָהּ.

יְהוּה יְמַלֵּךְ לְעֵלִים וְעַד: יְהוּה מְלַכּוּתָהּ קָאָם שמות טו
לְעֵלִים וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא. תרגום אונקלוס שם

יְהוּה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ, שְׁמָרָה לקט פסוקים
זֹאת לְעוֹלָם לְיִצְרַר מַחְשָׁבוֹת לְכַב עֲמָךְ, וְהִכֵּן ובקשות
לְכַבְּסֵם אֱלֹהֵיךָ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית,
וְהִרְבָּה לְהַשְׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ: כִּי
אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֹלַח, וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרֹאֵיךָ:
צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת
לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ
מִימֵי קֶדֶם: בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמַס לָנוּ, הָאֵל
יְשׁוּעָתָנוּ, סְלָה: יְהוּה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סְלָה: יְהוּה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרֵי אָדָם בְּטַח
בְּךָ: יְהוּה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ כְּיוֹם קְרֹאֵנוּ:

קְדִישׁ לְעֵלִים וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא - קדוש הוא לעד ולעולמי עולמים. מְלִיאָה
כָּל אֲרַעָא - (זה התרגום של מלוא כל הארץ). יְקָרָהּ - כבודו. קָאָם - עומד.
שְׁמָרָה זֹאת - שמור את הברית הזאת. לְיִצְרַר מַחְשָׁבוֹת לְכַב עֲמָךְ - להפנות
יצריהם ומחשבותיהם אליך. תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב - תקיים אמונתך (הבטחתך) לזרע
יעקב. חֶסֶד לְאַבְרָהָם - חסדך לזרע אברהם. יַעֲמַס לָנוּ - ישפיע לנו מישועתו.

בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵינוּ שְׁבָרָאנוּ לְכָבוֹדוֹ, וְהִבְדִּילָנוּ
 מִן הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת, וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע
 בְּתוֹכָנוּ. הוּא יִפְתַּח לָבָנוּ בְּתוֹרָתוֹ, וְיִשֵּׁם בְּלָבָנוּ
 אֶהְבָּתוֹ וְיִרְאָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְלַעֲבֹדוֹ בְּלֵב
 שָׁלֵם, לְמַעַן לֹא נִיגַע לְרִיק וְלֹא נִלְד לְבִהָלָה.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 שְׁנִשְׁמַר חֻקֶּיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה
 וְנִירָשׁ טוֹבָה וּבִרְכָה לְשָׁנֵי יָמוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיֵּי
 הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם, יְהוָה
 אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אוֹדֶךָ: בְּרוּךְ הַגָּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח
 בִּיהוָה, וְהָיָה יְהוָה מְבֹטָחוֹ: בְּטַחוֹ בִּיהוָה עָדִי
 עַד, כִּי בָיָה יְהוָה צוּר עוֹלָמִים: וְיִבְטְחוּ כָּךְ יוֹדְעֵי
 שְׁמֶךָ, כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דְרָשֶׁיךָ, יְהוָה: יְהוָה חֲפִץ
 לְמַעַן צְדָקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר:

הַתּוֹעִים – עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה. לֹא נִיגַע לְרִיק – שְׂכַל יִגִּיעַתְנוּ לֹא תִהְיֶה לְשׁוּוֹא,
 לַחֲיִנָּם. וְלֹא נִלְד לְבִהָלָה – וְתוֹלְדוֹתֵינוּ לֹא יִכְלוּ בְּאֲבֹדוֹן. כִּי בָיָה ה' צוּר
 עוֹלָמִים – כִּי בִּה' תִּמְצָאוּ מַחְסֵה עַד עוֹלָם. יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ – הַיּוֹדְעִים וּמְכִירִים
 אֶת גְּדוּלְתְךָ. ה' חֲפִץ לְמַעַן צְדָקוֹ – ה' רוֹצֵה לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְכֵן הִרְבָּה לְהַם
 תּוֹרָה לְלַמּוֹד וּמִצְוֹת לְקִיִּים.

שליח הציבור אומר חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וְיִמְלִיף מַלְכוּתָהּ וְיִצְמַח פְּרָקְנָה וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

ציבור וש"ץ: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.
יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה: | לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא
וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרֵיךְ בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

וְאֲנִי תַפְלְתִּי לָךְ, יְהוּה, עֵת רְצוֹן, אֱלֹהִים בָּרַב
חֲסִדְךָ עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ:

הוצאת ספר תורה

בפתיחת ארון הקודש אומרים:

וַיְהִי בְּנִסְעֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: קוֹמָה יְהוּה וַיִּפְצוּ
אֵיבֶיךָ וַיִּגְסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מִפְּנֵיךָ: כִּי מְצִיּוֹן תֵּצֵא
תוֹרָה וּדְבַר יְהוּה מִירוּשָׁלַם: בְּרוּךְ שְׁנַתְּנָה תוֹרָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקֻדְשָׁתוֹ.

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָה – ישועתו. בְּעֶגְלָא –
במהרה. לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלָא – למעלה. דְאִמְרֵיךְ – האמורות.
עֵת רְצוֹן – (בעת רצון). בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ – בישועת אמת.

זוהר ויקהל
 בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמַרְאָ עֲלֵמָא, בְּרִיךְ כְּתָרְךָ וְאַתְרְךָ. יְהִי רְעוּתְךָ עִם עַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם, וּפְרָקֵן יְמִינְךָ אַחֲזִי לְעַמְּךָ בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ, וְלֹא־מִטּוֹיִי לְנֹאֵ מִטּוֹב נְהוּרְךָ, וְלִקְבֹּל צְלוֹתֵנָא בְּרַחֲמִין. יְהִי רְעוּא קְדָמְךָ דְּתוֹרִיךָ לְן חֵיִין בְּטִיבָא, וְלַהּוֹי אֲנָא פְּקִידָא בְּגוּ צְדִיקֵינָא לְמַרְחָם עָלֵי וּלְמַנְטֵר יְתִי וְיִת כָּל דִּי לִי וְדִי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. אֲנִתְּ הוּא זָן לְכֹלָא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָא, אֲנִתְּ הוּא שְׁלִיט עַל כֹּלָא, אֲנִתְּ הוּא דְשְׁלִיט עַל מַלְכֵינָא, וּמְלֻכּוּתָא דִּילְךָ הִיא. אֲנָא עֲבָדָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּסִגְיֵינָא קַמָּה וּמִקַּמֵּי דִיקָר אֲוִרִיתָהּ בְּכָל עֵדָן וְעֵדָן. לֹא עַל אֲנָשׁ רְחִיצֵנָא וְלֹא עַל בַּר אֱלֹהִין סְמִיכְנָא, אֱלֹא בְּאֵלְהָא דְשַׁמְיָא, דְּהוּא אֱלֹהָא קְשׁוּט, וְאֲוִרִיתָהּ קְשׁוּט, וּנְבִיאָוּהִי קְשׁוּט, וּמְסַגָּא לְמַעְבַּד טְבוּן וְקְשׁוּט. בֵּה אֲנָא רַחֲיִץ, וְלִשְׁמָה יִקְרָא קְדִישָׁא אֲנָא אֹמֵר תְּשַׁבְּחֵן. יְהִי רְעוּא קְדָמְךָ דְּתַפְתַּח לְבָאי בְּאֲוִרִיתָא, וְתַשְׁלִים מְשָׁאֲלִין דְּלְבָאי וְלְבָא דְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְטִב וּלְחֵיִין וְלִשְׁלָם.

תרגום בְּרִיךְ שְׁמֵהּ - ברוך שמו של אדון העולם, ברוך כְּתָרְךָ וּמְקוּמְךָ. יהי רְעוּתְךָ עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם, וְיִשַׁע יְמִינְךָ הִרְאָה לְעַמְּךָ בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ, וְלַהֲשִׁיעַ לָנוּ מִטּוֹב אוֹרְךָ, וְלִקְבֹּל תְּפִלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים. יהי רְעוּן מִלְּפָנֶיךָ שְׁתַּאֲרִיד לָנוּ חֵיִים בְּחֶסֶד, וְאֵהִיָּה אֲנִי נִמְנָה בֵּין הַצְּדִיקִים לְרַחֵם עָלַי וְלִשְׁמֵר אוֹתִי וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לִי וְאֲשֶׁר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. אֲתָהּ הוּא זָן לְכָל וּמְפַרְנֵס לְכָל, אֲתָהּ הוּא שְׁלִיט עַל הַכֹּל. אֲתָהּ הוּא הַשְׁלִיט עַל הַמְּלָכִים, וְהַמְּלָכוֹת שְׁלָךְ הִיא. אֲנִי עֲבָדוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְשַׁתְּחִוָּה אֲנִי לְפָנָיו וּמִלְּפָנָיו כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ בְּכָל עֵת וְעַתָּה. לֹא עַל אָדָם אֲנִי בּוֹטָח וְלֹא עַל מַלְאָךְ אֲנִי סוֹמֵךְ, אֱלֹא בְּאֵלֵהִי הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא אֱלֹהִים אֱמֶת, וְתוֹרָתוֹ אֱמֶת, וּנְבִיאָיו אֱמֶת, וּמְרַבָּה לְעִשׂוֹת חֶסֶד וְאֱמֶת. בּוּ אֲנִי בּוֹטָח, וְלִשְׁמוֹ הַנִּכְבָּד הַקְּדוֹשׁ אֲנִי אוֹמֵר תְּשַׁבְּחוּת. יהי רְעוּן מִלְּפָנֶיךָ שְׁתַּפְּתַח לְבַי בְּתוֹרָה, וְתַמְלֵא מְשָׁאוֹת לְבַי וְלֵב כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וּלְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם. בַּר אֱלֹהִין - (לפי דניאל ג, כה - פירושו מלאך).

הש"ץ נוטל את ספר התורה ואומר:

גִּדְלוּ לַיהוָה אֶתִי, וְנִרְוַמְמָהּ שְׁמוֹ יְיָחֲדוּ:

תהלים לד

סוגרים את ארון הקודש. בהליכת הש"ץ אל הבימה הקהל עונה:

לָךְ יְהוָה הַגְּדֹלָהּ וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצְחָה וְהַהוֹד, דברי הימים א כט
כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, לָךְ יְהוָה הַמַּמְלָכָה וְהַמְתַּנְשָׂא
לְכָל לְרֹאשׁ:

רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלֵי קְדוֹשׁ הוּא: תהלים צט
רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדוֹשׁ, כִּי קְדוֹשׁ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

אֲב הַרְחָמִים הוּא יְרַחֵם עִם עֲמוּסִים, וַיִּזְכּוֹר בְּרִית
אֵיתָנִים, וַיַּצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הָרָעוֹת, וַיַּגְעַר בְּיַצָּר
הָרָע מִן הַנְּשׂוֹאִים, וַיַּחֵן אוֹתָנוּ לְפַלְטַת עוֹלָמִים, וַיִּמְלֵא
מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

מניחים את הספר על שולחן הקריאה, והקורא לעולים לתורה אומר:

וַתִּגְלֶה וַתִּרְאֶה מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ בְּזִמְן קָרוֹב, וַיַּחֵן פְּלִטָּתָנוּ וּפְלִטַת עַמּוֹ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן, וְנֹאמַר אָמֵן.
הַכֹּל הָבֹה גָדֹל לֹאֱלֹהֵינוּ וְתָנוּ כְבוֹד לְתוֹרָה. כִּהֵן קָרֵב, יַעֲמֹד (פלוגי בן
פלוגי) הַכִּהֵן (אם אין כהן - יאמר יַעֲמֹד פְּלוּנִי בֶן פְּלוּנִי הַלּוּי [או: יִשְׂרָאֵל] בְּמִקּוֹם
כֹּהֵן). בְּרוּךְ שֶׁנִּתְּן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ.

הקהל עונה: וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם: דברים ד
הקריאות בתורה מעמ' 623 ואילך.

עִם עֲמוּסִים - הנשואים על ידי ה' מעת היותם לעם. אֵיתָנִים - האבות. וַיַּגְעַר
בְּיַצָּר הָרָע - (שלא ישלוט). הַנְּשׂוֹאִים - (ישראל, עפ"י ישעיהו מו, ג). וַיַּחֵן
- יחונן (לשון חנינה).
פְּלִטָּתָנוּ - שאריתנו.

עלייה לתורה

ברכת התורה לפני הקריאה

העולה יחזיק בשתי ידות הספר, יסתכל במקום שיקראו לו,
ואח"כ יעצום עיניו או יסב פניו ויאמר בקול רם:

בְּרָכּוֹ אֶת יְהוָה הַמְּבַרֵךְ.

הקהל עונה: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבַרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

העולה חוזר: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבַרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

ומברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר
לָנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.**

הקורא יקרא בקול רם (והעולה קורא עמו בלחש).

הברכה שלאחר הקריאה

אחר הקריאה מברך העולה בקול:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן
לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נְטִיעַ בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, נוֹתֵן הַתּוֹרָה.**

אין אומרים חצי קדיש אחרי קריאת התורה במנחה.

הגבהה וגלילה

מגביהים את הספר כדי שיראה הקהל את הכתב וכורעים ואומרים:

**וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: עַל פִּי
יְהוָה בְּיַד מֹשֶׁה.**

דברים ד
ט במדבר ט

תּוֹרַת אֱמֶת - (תורה שבכתב), וְחַיֵּי עוֹלָם - (תורה שבעל-פה).

אחר הגבהת ספר התורה אומרים:

הִלְלוּיָהּ, אֹדָה יְהוָה בְּכָל לַיְלָב, בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה: תהלים קיא
 גְּדִלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה, דְּרוּשִׁים לְכָל חַפְצֵיהֶם: הוֹד וְהֶדֶר
 פָּעֵלוּ, וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד: זִכָּר עֲשֵׂה לְנַפְלְאֹתָיו, חֲנוּן
 וְרַחוּם יְהוָה: טָרֶף נָתַן לִירְאָיו, יִזְכָּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כַּח
 מַעֲשָׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יְדָיו
 אֲמַת וּמִשְׁפָּט, נֶאֱמָנִים כָּל פְּקוּדָיו: סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם,
 עֲשׂוּיִם בְּאֲמַת וַיִּשְׂר: פְּדוּת שְׁלַח לְעַמּוֹ, צִוָּה לְעוֹלָם
 בְּרִיתוֹ, קְדוּשָׁה וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה,
 שִׁכַּל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם, תְּהַלְתּוֹ עֲמֶדֶת לְעַד:

הִלְלוּיָהּ, אֲשֶׁרֵי אִישׁ יִרְאֵת אֶת יְהוָה, בְּמַצּוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד: שם קיב
 גְּבוּר בְּאֶרֶץ יִהְיֶה זִרְעוֹ, דוֹר יִשְׂרָיִם יִבְרָךְ: הוֹן וְעֶשֶׂר
 בְּבֵיתוֹ, וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד: זִרְח בַּחֲשֶׁף אֹר לִישְׂרָיִם,
 חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹוָה, יְכַלְכַּל דְּבָרָיו
 בְּמִשְׁפָּט: כִּי לְעוֹלָם לֹא יִמוּט, לְזִכָּר עוֹלָם יִהְיֶה צַדִּיק:
 מִשְׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא, נָכוֹן לְבוֹ בְּטַח בִּיהוָה: סְמוּךְ
 לְבוֹ לֹא יִירָא, עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה בְּצַרְיוֹ: פֶּזֶר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים,
 צִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד, קָרְנוֹ תְרוּם בְּכַבּוּד: רִשְׁע יִרְאֶה
 וְכַעַס, שְׁנִיֹּר יִחַרֵק וְנָמַס, תֵּאֲוֹת רִשְׁעִים תֵּאֲבֹד:

בְּסוּד - באסיפה, במועצת. דְּרוּשִׁים - מובנים. טָרֶף - מזון. נֶאֱמָנִים -
 אמיתיים. סְמוּכִים - חזקים.
 יִרְאֶה בְּצַרְיוֹ - יראה את מפלת אויביו. יִרְאֶה וְכַעַס - (יראה בהצלחת הצדיק).

הכנסת ספר תורה

הש"ץ נוטל את ספר התורה ואומר:

יְהִלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ

תהלים קמח

והקהל ממשיך אתו:

הוֹדוּ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם: וַיֵּרָם קֶרֶן לְעַמּוֹ, תְּהִלָּהּ
לְכָל חֲסִידָיו, לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ, הִלְלוּיָהּ:

לְדוֹד מְזֻמּוֹר, לַיהוָה הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ, תָּבֵל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: פִּי שם כד
הוא עַל יָמִים יְסֻדָּהּ, וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָהּ: מִי יַעֲלֶה בָּהֶר
יְהוָה, וּמִי יָקוּם בְּמִקּוֹם קָדְשׁוֹ: נָקִי כַפָּיִם וּבֵר לִבָּב, אֲשֶׁר
לֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נִפְשֵׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָהּ: יִשָּׂא בְרַכָּה
מֵאֵת יְהוָה, וַצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: זֶה דוֹר דִּרְשָׁיו, מִבְּקִשֵׁי
פְּנֵיךָ יַעֲקֹב, סֵלָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְהוָה עֲזוֹז
וְגִבּוֹר, יְהוָה גִּבּוֹר מֶלֶךְ חֶמְדָּה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ
פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד,
יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, סֵלָה:

מכניסים את ספר התורה לארון הקודש ואומרים:

וּבְנַחֲזָה יֹאמֶר, שׁוּבָה יְהוָה רַבְבוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

קוֹמָה יְהוָה לְמְנוּחָתָךְ, אֶתָּה וְאַרְוֹן עֲזָךְ: כִּהְנִיף תהלים קלב
יִלְבְּשׁוּ צִדְקָה, וּחֲסִידֶיךָ יִרְנְנוּ: בְּעֵבֹר דָּוִד עֲבֹדְךָ
אֵל תָּשֻׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לָקַח טוֹב נִתַּתִּי לָכֶם,

ומְלוֹאָהּ - כל אשר בה. וּבֵר לִבָּב - טהור-לב. לֹא נָשָׂא לְשׂוֹא נִפְשֵׁי - לא
נשבע בשמי לשקר. יִשָּׂא - יקבל. וַצְדָקָה - וחסד. זֶה דוֹר דִּרְשָׁיו - כזה הוא
הדור של דורשי ה'. וְהִנְשָׂאוּ - התרוממו. עֲזוֹז - חזק מאוד.

וּבְנַחֲזָה - כאשר נח (הארון). רַבְבוֹת - אל תוך רבבות. וְאַרְוֹן עֲזָךְ - ארון
הברית שבו אתה מראה את עורך. יִלְבְּשׁוּ צִדְקָה - יתאזרו בצדק. אֵל תָּשֻׁב -
(ריקים). לָקַח - תורה.

תּוֹרַתִּי אֶל תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים מְשַׁלֵּי ד
 בָּהּ, וְתִמְכִּינָהּ מְאֹשֶׁר: דְּרַכִּינָהּ דְרַכִּי נָעַם וְכָל שֵׁם ג
 נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הִשִּׁיבֵנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוֹבָה, אִיכָה ה
 חִדַּשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם:

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

וַתִּגְדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ,
 וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
 וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
 וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִי וּלְעָלְמֵי עֲלַמְיָא.
 יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
 וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה:

לְעֵלְא לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל בְּרַכְתָּא | לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
 וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָהּ – ישועתו. בְּעַגְלָא –
 במהרה. לְעָלְמִי וּלְעָלְמֵי עֲלַמְיָא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקֻדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא – של הקדוש ברוך הוא. לְעֵלְא – למעלה. דְאִמְרִין – האמורות.

פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום, ומצמידים את הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות או מסתכלים רק בסידור. מרכזים את כל כח הכוונה בעת התפילה. אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק אף לא לדבר שבקדושה.

ב"ברוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הברכיים במילה "ברוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

תפילת שבע

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבו גְּדֹל לְאֱלֹהֵינוּ:

דברים לב

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

תהלים נא

א. אבות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהֶם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים,
וְקוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

בשבת תשובה מוסיפים "זכרנו" (ואם שכח אינו חוזר):

זָכַרְנוּ לְחַיִּים מְלֶךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים, וְכָתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַנְךָ
אֱלֹהִים חַיִּים.

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְגַן אֲבֹרָהֶם.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם, אֲדַנִּי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגְּבוּר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשתנו.
וְקוֹנֵה - ובורא.

עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמְגַן - מפני פגע שלא יבוא.
רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח" מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני שסיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בחורף:

בקיץ:

מוריד הטל, | משיב הרוח ומוריד הגשם,
מכלכל חיים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים,
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמְתִיר אֲסוּרִים,
וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי כְמוֹךָ בַעַל גְּבוּרוֹת
וּמִי דוֹמֵה לָךְ, מְלַךְ מַמְיֵת וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה.

בשבת תשובה מוסיפים "מי כמוך" (ואם שכח אינו חוזר):

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחֵמֵן זוֹכֵר יְצוּרֵיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים.
וְנֶאֱמָר אֶתְּהָ לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

כשמגיע הש"ץ לברכת קדושת השם, עומדים ואומרים "קדושה".

קדושה

נְקַדִּישְׁךָ וְנִזְעָרִיצְךָ כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ הַמְּשֻׁלָּשִׁים
לְךָ קֹדֶשׁה, כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ: וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: ישיעהו
קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:
בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:
וּבְדַבְרֵי קֹדֶשְׁךָ כְּתוּב לְאֹמַר:
יְמַלֶּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ: תהלים קמו

מְשִׁיב הָרוּחַ - עוֹשֶׂה שְׂתֵּהא רוּחַ נוֹשֶׁבֶת. אֲמוּנָתוֹ - הַבְּטַחְתּוֹ. לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם
- לְשׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם. בַּעַל גְּבוּרוֹת - (הַגְּבוּרוֹת שֶׁנֶּאֱמָרוּ לְעֵיל: מַחִיָּה מֵתִים, מְשִׁיב
הָרוּחַ, מְכַלְכֵל חַיִּים וכו').

נְקַדִּישְׁךָ וְנִזְעָרִיצְךָ - נֶאֱמַר לַפְּנֵיךָ דְבַרֵי קְדוּשָׁה וְהַעֲרַצְהָ. כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד
שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ - כְּנַעֲמֵת שִׁיחַת אֲסִיפַת הַמְּלֵאכִים הַקְּדוּשִׁים. הַמְּשֻׁלָּשִׁים -
הַאוֹמְרִים שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים.

ג. קדושת השם

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקָדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם
יְהַלְלוּךָ סֵלָה, כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.

בשבת תשובה:

ברוך אתה יהוה, המלך הקדוש.
ואם טעה ואמר "האל הקדוש" חזור לראש
התפילה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

ד. קדושת היום

אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד, וּמִי כַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי
אֶחָד בְּאָרֶץ. תִּפְאָרְתְּ גְדֹלָה, וְעֲצֻרְתְּ יְשׁוּעָה, יוֹם
מְנוּחָה וְקִדְשָׁה לְעַמְּךָ נְתַתָּ. אֲבָרְהֶם יָגֵל, יִצְחָק
יִרְנֵן, יַעֲקֹב וּבְנָיו יִנוּחוּ בּוֹ. מְנוּחַת אֱהָבָה וּנְדָבָה,
מְנוּחַת אֱמֶת וְאַמוּנָה, מְנוּחַת שְׁלוֹם וְשִׁלוּהַ
וְהַשְׁקֵט וְבִטְחָה, מְנוּחָה שְׁלֵמָה שְׁאַתָּה רוֹצֵה בָּהּ,
יִפְרִיחוּ בְנֵיךָ וַיִּדְעוּ כִּי מֵאַתָּה הִיא מְנוּחָתָם וְעַל
מְנוּחָתָם יִקְדִישׁוּ אֶת שִׁמְךָ.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה נָא בְּמְנוּחָתֵנוּ,
קִדְשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ, שְׂבַעֲנוּ
מִטּוֹבֶךָ וְשִׂמְחָה נִפְשָׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאֱמֶת. וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
וּבְרִצּוֹן שְׂבָתוֹת קִדְשֶׁךָ, וַיִּנוּחוּ בָּם כָּל יִשְׂרָאֵל
מִקְדְּשֵׁי שִׁמְךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשְּׂבָת.

וקדושים – מלאכי הקודש (וגם ישראל המקדשים את שמך).
ועל מנוחתם וכו' – ועל ידי מנוחתם בשבת מתקדש שם ה'.

ה. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם
שְׁעָה, וְהָשִׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרִצּוֹן,
וְתִהְיֶי לְרִצּוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

בשבת ראש חודש ובשבת חול המועד מוסיפים כאן "יעלה ויבוא".

שכח ולא אמר "יעלה ויבוא", חזור ל"רצה". ואם גמר תפילתו, חזור לראש.
ואם נזכר בדיוק כשסיים 'המחזיר שכינתו לציון' אומר 'יעלה ויבוא' שם,
וממשיך 'מודים'.

יעלה ויבוא

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וַיָּבֹא וַיִּגְיַע וַיִּרְאֶה
וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר זְכוּרֵנוּ וּפְקֻדוֹתֵנוּ וְזִכְרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קְדוֹשָׁךְ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה
לְטוֹבָה לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשְׁלוֹם בְּיוֹם

בסוכות:

בפסח:

בראש חודש:

חג הסוכות

חג המצות

ראש החודש

הַזֶּה. זְכַרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדָבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוֹס
וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מְלֶךְ
חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וממשיכים: "וְתִחְזַוְנָה" (בעמוד הבא)

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנָה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדָבִיר
- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתו.
וַיִּרְצֶה - ויתקבל ברצון. לְפִלְטָה - להצלה.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּחֲזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

ו. הודאה

כורעים ושוחים בתחילת ברכת ההודאה ומזדקפים באמירת השם, ובסוף הברכה כופפים את הברכיים במילה "ברוך", שוחים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

כשהש"ץ מתחיל "מודים" הקהל שוחה אתו ואומר "מודים דרבנן".

מודים דרבנן
מודים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
הוא יהוה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר,
יוֹצֵרנוּ, יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.
בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל
שְׁהַחֲיֵיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן
תַּחֲיֵינוּ וְתַקְיָמְנוּ וְתַאֲסֶךְ
גְּלוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ
לְשִׁמּוֹר חֻקֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת
רְצוֹנֶךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּלִבְבֵנוּ
שְׁלָם, עַל שְׁאָנוּ מוֹדִים
לָךְ. בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
הוא יהוה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
צוֹר חַיֵּינוּ, מְגֵן יִשְׁעֵנוּ
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נוֹדָה לָךְ וְנִסְפַּר תְּהִלָּתְךָ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
בְּיָדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נַסִּיךָ
שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נַפְּלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת, עָרֵב וּבָקֵר

וְצָהָרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי
לֹא תָמוּ חֲסֵדֶיךָ, כִּי מַעוֹלָם קָוִינוּ לָךְ.

בשבת חנוכה ובפורים של מוקפים שחל בשבת מוסיפים כאן "ועל הנסים"
(בעמוד הבא)

וְתַחֲזִינָה - ותראינה.

צוֹר - חזק. מְגֵן יִשְׁעֵנוּ - מגן ומושיע לנו. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - המופקדות
(כפיקדון). עָרֵב וּבָקֵר וְצָהָרִים - (מודים אנחנו לך). הַטּוֹב - (אתה הוא הטוב).
יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - בורא העולם יש מאין. לְחַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ - לבית המקדש,
לירושלים. עַל שְׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ - (מודים אנחנו לך על שזכינו להודות לך).

שכח לומר "ועל הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של חתימת הברכה, אינו חוזר.

**וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלְּכַנּוּ
תְּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.**

על הנסים

וְעַל הַנְּסִיִּים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל
הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמּוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ
בְּיָמֵי הַהֵם, בְּזֶמֶן הַזֶּה.

בחנוכה

בפורים

בְּיָמֵי מִתְתַּיְהוּ בֶּן יוֹחָנָן
כִּהֵן גְּדוֹל חֲשֹׁמוֹנָאֵי וּבְנֵי,ו
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחַם
תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי
רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּיִם עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעַת
צָרָתָם, וְרַבְתָּ אֶת רִיבָם, וְנָתַתָּ
אֶת דִּינָם, נִקְמַתְתָּ אֶת נַקְמָתָם,
מְסֻרַת גְּבוּרִים בְּיַד חַלְשִׁים,
וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, וּטְמֵאִים
בְּיַד טְהוּרִים, וְרַשְׁעִים בְּיַד
צַדִּיקִים, וְזָדִים בְּיַד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ, וְלָךְ עָשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל

בְּיָמֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן
הַבִּירָה, כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הַמֶּן
הַרְשָׁע, בִּקְשׁ לְהַשְׁמִיד לְהַרוֹג
וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים
מִנְעַר וָעֵד זָקֵן טַף וְנָשִׁים
בְּיוֹם אֶחָד, בְּשִׁלוּשֵׁה עָשָׂר
לְחֹדֶשׁ שָׁנִים עָשָׂר, הוּא
חֹדֶשׁ אָדָר, וְשִׁלְלָם לְבוֹז.
וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּיִם הַפְּרַתָּ
אֶת עֲצָתוֹ, וְקַלְקַלְתָּ אֶת
מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְהִשְׁבֹּתָ לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרָאשׁוֹ, וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו
עַל הָעֵץ.

אסתר ג

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֶיךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפְרָקָן
כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְּנֵיךָ לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ,
וְטַהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ, וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחֻצְרוֹת קְדֻשָּׁךְ, וְקִבְעוּ
שְׁמוֹנֵת יָמֵי חֲנֻכָּה אֱלוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל.

וממשיכים "ועל כלם" (בראש העמוד)

וְעַל הַנְּסִיִּים - (נמשך אל "מורדים" שלמעלה). הַפְּרָקָן - הישועה.
וְעַל כָּלֶם - (על כל הטובות והנסים).

בשבת תשובה מוסיפים "וכתוב" (ואם שכח, אינו חוזר):

וּכְתַב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל כְּנִי כְרִיתְךָ.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאֶמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ
וְעִזְרָתָנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלֶךָ נְאֻה לְהוֹדוֹת.

ז. ברכת שלום

שֵׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חֵן וְחֶסֶד
וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ
אָבִינוּ כְּלָנוּ כְּאָחֵד בְּאוֹר פְּנִיךָ, כִּי בְאוֹר פְּנִיךָ
נִתַּתְּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יִהְיֶה
בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל
עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשְׁלוֹמְךָ.

בשבת תשובה מוסיפים "בספר חיים" (ואם שכח, אינו חוזר):

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה וְשְׁלוֹם, וּפְרִנְסָה טוֹבָה, וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
יִשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת, נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל עַמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשְׁלוֹם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

תהלים יט יהיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וּגְאֻלִּי:

עד כאן חזרת הש"ץ

סֵלָה – לנצח. הַטּוֹב שְׁמֶךָ – ששמך טוב.

כְּאוֹר פְּנִיךָ – בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
חֶסֶד – התורה היא תורת חיים והיא מחנכת אותנו לאהבת חסד.

תפילת מר בריה דרבינא

אֱלֹהֵי, נְצַר לְשׁוֹנֵי מַרְעַ וּשְׁפָתַי מְדַבֵּר מִרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי ברכות יז
 נַפְשֵׁי תַדָּם, וְנִפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכֹל תַּהֲיֶה. פָּתַח לְבַי בְּתוֹרַתְךָ,
 וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים וְהַחֹשְׁבִים עָלַי
 רָעָה, מְהֵרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 קִדְשֵׁתְךָ. לְמַעַן יִחְלְצוּן יְדִידֶיךָ הַוְשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי: תהלים ס

יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגְיוֹן לְבַי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: תהלים יט

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחורנית ומחוזה קידה לשמאל,
 לימין ולאמצע, ושוהה מעט לפני שחוזר למקומו.

בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 409).

בשבת תשובה:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, | עֲשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,

הוא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁכְנֶנָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אבות פרק ה
 בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ. וְשֵׁם נְעַבְדְּךָ בְּיָרְאָה כִּימֵי עוֹלָם
 וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנֵיּוֹת. וְעַרְבָּה לִיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם מלאכי ג
 וּכְשָׁנִים קְדָמֵינִית:

הש"ץ חוזר על התפילה

בימים שאין אומרים תחנון בחול אין אומרים "צדקתך" בשבת

צְדָקְתְךָ כְּהַרְרֵי אֵל, מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה, אָדָם וּבְהֵמָה תהלים לו
 תוֹשִׁיעַ יְהוָה: וְצְדָקְתְךָ אֱלֹהִים עַד מְרוֹם, אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ שם עא
 גְּדֹלוֹת, אֱלֹהִים, מִי כְמוֹךָ: צְדָקְתְךָ צְדָק לְעוֹלָם שם קיט
 וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת:

נְצַר – שְׁמוֹר. מַרְעַ – מִלְּדַבֵּר רַע. תַּדָּם – תִּשְׁתּוֹק (ולא תַעֲנֶה). כַּעֲפָר – (שֶׁהִכַּל
 דוֹרְכִים עָלָיו, וְאֵינוּ נֹעֵלֵב). עֲשֵׂה – (את בְּקִשְׁתִּי). לְמַעַן יְמִינְךָ – (ימין ה'
 הַרְמוֹמָה). יִחְלְצוּן – יִנְצְלוּ. יְדִידֶיךָ – יִשְׂרָאֵל. וְהִגְיוֹן לְבַי – מַחֲשׁוֹת לְבַי.
 וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ – שְׁנֵהִי עוֹסְקִים בְּתוֹרָה.
 כְּהַרְרֵי אֵל – (רָמִים). תְּהוֹם רַבָּה – עֲמוּקִים.

שליח ציבור אומר:

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיֵּיכוּן
וּבְיָמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמִי וּלְעֶלְמֵי עֶלְמָיָא.
וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

בשבת תשובה: | לְעֶלְא לְעֶלְא מְכַל בְּרַכְתָּא
לְעֶלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא |
וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
תְּתַקַּב לְצִלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קְדָם אָבוּהוֹן
דִּי בְשִׁמְיָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בשבת תשובה: | עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
עוֹשֵׂה הַשְּׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, |
הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

שְׁמֵהּ רַבָּא - שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ - כרצונו. פְּרָקְנָהּ - ישועתו. בְּעֶגְלָא -
במהרה. לְעֶלְמֵי עֶלְמָיָא - לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא - של הקדוש ברוך הוא. לְעֶלְא - למעלה. דְאִמְרִין - האמורות. צִלוֹתְהוֹן
- תפילתם. וּבְעוֹתְהוֹן - ותחינתם. קְדָם - לפני. אָבוּהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא -
אביהם שבשמים. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא - יהי שלום רב מן השמים.

תפילת סיום

עֲלִינוּ לְשִׁבְחַ לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
 בְּרֵאשִׁית, שְׁלֹא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ
 כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה, שְׁלֹא שָׁם חָלַקְנוּ כָּהֵם
 וְגוֹרְלָנוּ כְּכֹל הַמוֹנִם, שֶׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֶבֶל וְרִיק
 וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ, וְאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים
 וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ,
 וּמוֹשֵׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל, וְשֹׁכֵנֵת עִזּוֹ בְּגִבְהֵי
 מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד, אֲמַת מַלְכֵנוּ, אָפֶס
 זוּלָתוֹ, כְּפָתוּב בְּתוֹרָתוֹ: וַיִּדְעַתָּ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתָּ אֶל
 לְבָבְךָ, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל
 הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין עוֹד:

וְעַל כֵּן נִקְנָה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֲרַת עֲזָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים
 כָּרוֹת יִפְרֹתוֹךְ, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכֹל
 כְּנִי בְּשֵׁר יִקְרָאוּ בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֱלִיךָ כָּל רִשְׁעֵי
 אָרֶץ, יִפְרִו וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל
 בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרַעוּ
 וַיִּפְלוּ, וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְנוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת
 עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד.

לְתַת גְּדֻלָּה - לספר גדולתו. לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - ליוצר (מעשי) בראשית.
 כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת - (שאינן להם תורה ומצוות). וְאֲנַחְנוּ - אבל אנחנו. נוֹטֵה -
 מותח, בורא. יוֹסֵד - (בורא). יְקָרוֹ - כבודו. אָפֶס זוּלָתוֹ - אין עוד מלבדו.
 גְּלוּלִים - אלילים. לְהַפְנוֹת - להטות לבם.

כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלך בכבוד,
 ככתוב בתורתך: יהוה ימלך לעלם ועד: ונאמר:
 זכריה יד והיה יהוה למלך על כל הארץ, ביום ההוא יהיה
 יהוה אחד ושמו אחד:

האבלים אומרים קדיש:

ותגדל ויתקדש שמה רבא, (אמן) בעלמא די ברא כרעותה,
 וימליך מלכותה ויצמח פרקנה ויקרב משיחה, (אמן) בתייכוון
 וביומיכוון ובחיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב,
 ואמרו אמן. (אמן)

גם הקהל אומר: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא.
 ותברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
 ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא, (אמן)

בשבת תשובה: | לעלא לעלא מכל ברכתא

ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן. (אמן)
 יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל,
 ואמרו אמן. (אמן)

בשבת תשובה: | עושה שלום במרומו, עושה השלום במרומו,

הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן. (אמן)

והיה ה' למלך על כל הארץ - כל הגויים יכירו כי ה' הוא המלך על כל הארץ. ושמו אחד - (לא יזכירו שם אלהים אחרים).
 שמה רבא - שמו הגדול. כרעותה - כרצונו. פרקנה - ישועתו. בעגלא - במהרה. לעלם ולעלמי עלמא - לעולם ולעולמי עולמים. דקדשא בריך הוא - של הקדוש ברוך הוא. לעלא - למעלה. דאמירן - האמורות.
 יהא שלמא רבא מן שמיא - יהי שלום רב מן השמים.

מא' באלול עד הושענא רבה מוסיפים מזמור זה כאן
(ויש נוהגים להוסיפו אחרי תפילת ערבית).

לְדוֹד, יְהוּה אֹרִי וְיִשְׁעִי מִמִּי אֵירָא, יְהוּה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי תהלים כז
אֶפְחָד: בְּקֶרֶב עָלִי מְרַעִים לְאַכֹּל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי וְאֵיבִי
לִי, הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלוֹ: אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מַחֲנֶנָּה לֹא יִירָא
לְבִי, אִם תִּקּוּם עָלַי מִלַּחֲמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטָח: אַחַת
שָׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוּה, אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, שְׁבַתִּי בְּבֵית יְהוּה כָּל
יְמֵי חַיִּי, לַחֲזוֹת בְּנֶעַם יְהוּה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי
בְּסִכָּה בְּיוֹם רָעָה, יִסְתַּרְנִי בְּסִתְרֵי אֹהֶלוֹ, בְּצוּר יְרוּמָמָי:
וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי, וְאֶזְבְּחָה בְּאֹהֶלוֹ
זְבַחַי תְּרוּעָה, אֲשִׁירָה וְאֶזְמַרְהָ לִיהוּה: שָׁמַע יְהוּה קוֹלִי
אֶקְרָא, וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי, אֶת פְּנֵיךָ
יְהוּה אֲבַקֵּשׁ: אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי, אֵל תֵּט בְּאֵף עַבְדְּךָ,
עֲזַרְתִּי הִיִּיתָ, אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעִי: כִּי
אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי, וַיְהוּה יֶאֱסֹפֵנִי: הוֹרֵנִי יְהוּה דְרָכֶיךָ
וּנְחֵנִי בְּאַרְחֵ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי: אֵל תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי,
כִּי קָמוּ בִי עַדֵי שָׁקֵר וַיִּפְחַח חֲמָס: לוֹלֵא הָאֱמַנְתִּי לְרֹאוֹת
בְּטוֹב יְהוּה בְּאֶרֶץ חַיִּים: קָנָה אֵל יְהוּה, חֲזַק וַיֶּאֱמַץ
לְבָבָהּ, וְקָנָה אֵל יְהוּה:

יש נוהגים שהאבלים אומרים גם כאן קדיש (בעמ' הקודם).

וְיִשְׁעִי - וישועתי. מְעוֹז - מבצר, חוּזַק. מְרַעִים - אנשי רשע. מַחֲנֶנָּה -
(של אויבים). לַחֲזוֹת - לראות. יִצְפְּנֵנִי בְּסִכָּה - יסתירני בסוכתו (במקדשו).
אֹהֶלוֹ - מקדשו. בְּצוּר - בסלע. זְבַחַי תְּרוּעָה - שלמי תודה (בתרועה). לָךְ
- בשמך. אֵל תֵּט בְּאֵף - אל תדחה בכעס. וּנְחֵנִי - ונהגני. בְּאַרְחֵ מִישׁוֹר -
בדרך ישרה. לְמַעַן שׁוֹרְרֵי - בגלל אויביי המביטים עלי בעין רעה. וַיִּפְחַח חֲמָס
- מדבר דברי רשע. לוֹלֵא הָאֱמַנְתִּי - (כי אז לא היתה לי תקווה).

ברכי נפשי

משבת "בראשית" עד לפני "שבת הגדול" אומרים "ברכי נפשי" ושירי המעלות.

תהלים קד
 בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה, יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד, הוֹד וְהָדָר
 לְבִשְׁתָּ: עֲטָה אֹר כְּשֶׁלֶמָה, נוֹטָה שְׁמַיִם כְּפִרְיָעָה: הַמְקַרְהַ
 בְּמַיִם עֲלִיּוֹתָיו, הַשֶּׁם עֲבִים רְכוּבוֹ, הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי
 רוּחַ: עֲשֵׂה מְלֶאכְיוֹ רוּחוֹת, מְשַׁרְתֵּיו אֵשׁ לֵהֵט: יָסַד אֲרֶץ
 עַל מְכוּנֵיהָ, בַּל תִּמְוֹט עוֹלָם וְעַד: תְּהוֹם כְּלָבוֹשׁ כְּפִיתוֹ,
 עַל הָרִים יַעֲמֶדוּ מַיִם: מִן גְּעֵרְתָךְ יִנּוּסוּן, מִן קוֹל רַעֲמָךְ
 יִחְפְּזוּן: יַעֲלוּ הָרִים, יִרְדּוּ בְקַעֲוֹת, אֶל מְקוֹם זֶה יִסְדָּתָ
 לָהֶם: גְּבוּל שְׁמֵתָ בַל יַעֲבוּרֶן, בַּל יִשְׁבוּן לְכִסּוֹת הָאָרֶץ:
 הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים, בֵּין הָרִים יְהַלְכוּן: יִשְׁקוּ כָּל
 חַיְתוֹ שָׂדֵי, יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאָם: עֲלִיָּהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם
 יִשְׁכּוּן, מִבֵּין עֲפָאִים יִתְּנוּ קוֹל: מִשְׁקָה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו,
 מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבַהֲמָה וְעֵשֶׂב
 לְעִבְדַת הָאָדָם, לְהוֹצִיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ: וַיִּזֵּן יִשְׂמַח לְבַב
 אֲנוֹשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן, וְלָחֶם לְבַב אֲנוֹשׁ יִסְעַד:
 יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה, אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים
 יִקְנְנוּ, חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה: הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים,
 סְלָעִים מַחֲסֵה לְשַׁפְּנַיִם: עֲשֵׂה יְרוּחַ לְמוֹעֲדִים, שְׁמֵשׁ יַדַּע

עֲטָה - עטוף. נוֹטָה - מותח. הַמְקַרְהַ - בונה תקרה. עֲלִיּוֹתָיו - חדריו
 העליונים (השמים). הַשֶּׁם עֲבִים רְכוּבוֹ - שם את העננים למרכבו ("ה' רוכב
 על עב קל" - ישעיה ט). מְלֶאכְיוֹ רוּחוֹת - הרוחות שליחיו הם.
 מְכוּנֵיהָ - יסודותיה. תְּהוֹם כְּלָבוֹשׁ - התהום מכוסה במים כלבוש. יִנּוּסוּן
 - (המים). יִסְדָּתָ - ייעדת, קבעת. חַיְתוֹ שָׂדֵי - חיות השדה. פְּרָאִים - חיות
 בר. עֲלִיָּהֶם - מסביב להם (למים) על היבשה. עֲפָאִים - ענפים. מִשְׁקָה
 הָרִים - מוריד גשם. מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ - מהגשמים. לְהַצְהִיל - להאיר, לשמח.
 יִשְׁבְּעוּ - (מן הגשם). יִקְנְנוּ - בונות קניהן. בְּרוּשִׁים בֵּיתָה - בונה ביתה על
 הברושים. יְרוּחַ לְמוֹעֲדִים - לפי הירח אנו קובעים את המועדים.

מבואו: תִּשֶׁת חֶשֶׁךְ וְיִהְיֶה לַיְלָה, בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חַיְתוֹ יָעַר:
הַכְּפִירִים שְׂאֲגִים לְטָרֶף, וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל אָכְלָם: תִּזְרַח
הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֲסֹפֶן וְאֵל מְעוֹנֹתֶם יִרְבְּצוּן: יֵצֵא אָדָם לְפַעֲלוֹ
וְלַעֲבֹדְתוֹ עַדֵי עָרֶב: מָה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כָּלֵם בְּחֻכְמָה
עֲשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יַדַיִם,
שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר, חַיּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדֹלוֹת: שָׁם אָנִיּוֹת
יִהְלְכוּן, לְוַיְתֵן זֶה יִצְרָתָ לְשֹׁחַק בּוֹ: כָּלֵם אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּן
לְתַת אָכְלָם בְּעֵתוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֻטוּן, תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׁבַּעוּן
טוֹב: תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן, תִּסְפֶּה רוּחָם יִגְוְעוּן, וְאֵל עַפְרָם
יִשׁוּבוּן: תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן, וּתְחַדֵּשׁ פָּנָי אֲדָמָה: יִהְיֶה
כְּבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם, יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: הַמְבִיט לְאָרֶץ
וּתְרַעַד, יִגַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: אֲשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיֵּי, אֲזַמְרָה
לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי: יַעֲרֹב עָלָיו שִׁיחֵי, אָנֹכִי אֲשַׂמַּח בִּיהוָה:
יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם, בְּרַכֵּי נַפְשִׁי
אֶת יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

שיר המעלות, אֵל יְהוָה בְּצִרְתָּהּ לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: יְהוָה, תְּהִלִּים קִב
הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שֶׁקֶר, מִלְּשׁוֹן רְמִיָּה: מַה יִּתֵּן לָךְ
וּמַה יִּסִּיף לָךְ לְשׁוֹן רְמִיָּה: חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים עִם גִּחְלֵי
רְתָמִים: אוֹיֵה לִי כִי גִרְתִּי מִשָּׁךְ, שְׁכַנְתִּי עִם אֱהֻלֵי קִדְרָ:
רַבַּת שְׁכָנָה לָהּ נַפְשִׁי עִם שׁוּנָא שְׁלוֹם: אֲנִי שְׁלוֹם וְכִי
אֲדַבֵּר הִמָּה לְמַלְחָמָה:

מבואו - דרכו. תִּשֶׁת - תשים. יֵאֲסֹפֶן - ייכנסו למאורותיהם. קִנְיָנֶךָ -
מעשיך. יִשְׁבְּרוּן - יקוּו. תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ - תסיר השגחתך. תִּסְפֶּה רוּחָם -
תאסוף נשמתם. רוּחְךָ - רוח חיים. הַמְבִיט - (בזעם). בְּעוֹדֵי - (בחיים).
יַעֲרֹב - ינעם. שִׁיחֵי - תפילתי, שירי.
מִשָּׁךְ - (שם אומה שמעשיהם רעים). קִדְרָ - (שם אומה). אֲדַבֵּר - (להם לשלום).

תהלים קכא שיר למעלות, אשא עיני אל ההרים, מאין יבא עזרי:
 עזרי מעם יהוה, עשה שמים וארץ: אל יתן למוט רגלך,
 אל ינום שמרך: הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל:
 יהוה שמרך, יהוה צלך על יד מינך: יומם השמש לא
 יכפה, וירח בלילה: יהוה ישמך מכל רע, ישמר את
 נפשך: יהוה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

שם קכב שיר המעלות לדוד, שמחתי באמרים לי בית יהוה גלך:
 עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים: ירושלים הבנויה
 כעיר שחברה לה יחדו: ששם עלו שבטים שבטי יה
 עדות לישראל, להודות לשם יהוה: כי שמה ישבו
 כסאות למשפט, כסאות לבית דוד: שאלו שלום ירושלים,
 ישליו אהביך: יהי שלום בחילך, שלוה בארמנותיך:
 למען אחי ורעי, אדברה נא שלום בך: למען בית יהוה
 אלהינו, אבקשה טוב לך:

שם קכג שיר המעלות, אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים:
 הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם, כעיני שפחה אל יד
 גברתה, כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו: חננו
 יהוה חננו, כי רב שבענו בוד: רבת שבעה לה נפשנו
 הלעג השאננים, הבוד לגאי יונים:

שם קכד שיר המעלות לדוד, לולי יהוה שהיה לנו, יאמר נא
 ישראל: לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים

צלך - מחסה לך.

הבנויה - (מחורבותיה). שחברה - שנסתמו פרצותיה. ישליו - יישבו
 בשלווה. בחילך - בחומותיך.

לגאי יונים - לגאים המדכאים.

שהיה לנו - (לעזר).

בְּלַעֲוֹנוֹ, בְּחִרּוֹת אָפֶם בָּנוּ: אֲזֵי הַמַּיִם שֶׁטְפוּנוּ, נִחְלָה עֲבַר
עַל נַפְשֵׁנוּ: אֲזֵי עֲבַר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוּנִים: בְּרוּךְ
יְהוָה, שְׁלֹא נִתְּנָנוּ טָרֶף לְשֹׁנֵיהֶם: נַפְשֵׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלָטָה
מִפֶּחַ יוֹקָשִׁים, הִפְחַח נִשְׁבֵּר וְאֶנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ: עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם
יְהוָה, עֲשֵׂה שְׂמִים וְאַרְץ:

שיר המעלות, הבטחים ביהוה כְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמוּט לְעוֹלָם תהלים קכה
יֵשֵׁב: יְרוּשָׁלַם הָרִים סָבִיב לָהּ, וַיְהוּה סָבִיב לְעַמּוֹ מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם: כִּי לֹא יִנוּחַ שְׁבֹט הָרָשָׁע עַל גּוֹרֵל הַצַּדִּיקִים,
לְמַעַן לֹא יִשְׁלַחוּ הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלְתָהּ יְדֵיהֶם: הַטִּיבָה יְהוּה
לְטוֹבִים וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם: וְהַמָּטִים עֲקֻלְקֻלוֹתָם יוֹלִיכִם
יְהוּה אֶת פְּעֻלֵי הָאָרֶץ, שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

שיר המעלות, בשוב יהוה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הֵי יִנּוּ כְּחֻלְמִים: שם קכו
אֲזֵי יִמְלֹא שְׁחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנֵנוּ רִנָּה, אֲזֵי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם
הַגְדִּיל יְהוּה לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים: הַגְדִּיל יְהוּה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ,
הֵי יִנּוּ שְׂמֵחִים: שׁוֹבָה יְהוּה אֶת שְׁבִיתָנוּ כְּאִפְיָקִים בְּנִגְבִּי:
הַזְרַעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֶּוֶן יִלֶּךְ וּבִכָּה נִשְׂא מִשֶּׁף
הַזֶּרַע, בֹּא יְבֹא בְרִנָּה נִשְׂא אֶלְמַתִּיו:

שיר המעלות לְשִׁלְמָה, אִם יְהוּה לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׁוֹא עָמְלוּ שם קכו
בּוֹנֵינוּ בּוּ, אִם יְהוּה לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׁוֹא שְׁקַד שׁוֹמֵר: שְׁוֹא

בְּחִרּוֹת אָפֶם - כאשר חרה אפם (כעסו עלינו). נִחְלָה - נחל, שֶׁטֶף מִים.
הַזֵּידוּנִים - השוטפים בודון. מִפֶּחַ יוֹקָשִׁים - מלכודת של ציידים. עֲזָרְנוּ
בְּשֵׁם ה' וְכֹר' - ה' עושה השמים והארץ עוזר לנו כאשר אנו קוראים בשמו.
לֹא יִנוּחַ - לא יתמיד. וְהַמָּטִים - (מדרך הטובה). עֲקֻלְקֻלוֹתָם - בדרך
עקומה, רעה. אֶת - עם.

כְּאִפְיָקִים - כנחלי מים (זרם בעל עוצמה רבה). מִשֶּׁף - כלי שנושאים בו
זרעים.

שְׁוֹא - לשווא.

לְכֶם מִשְׁפִּימִי קוּם, מְאַחֲרֵי שְׁבֹת, אֲכָלִי לֶחֶם הָעֲצָבִים,
כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שְׂנָא: הִנֵּה נִחַלַת יְהוָה בְּנִים, שְׂכָר פְּרִי
הַבְּטֵן: כְּחֹצִים בְּיַד גְּבוּר, כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים: אֲשֶׁרִי הַגְּבֹר
אֲשֶׁר מִלֹּא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם, לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת
אוֹיְבִים בְּשַׁעַר:

שיר המעלות, אֲשֶׁרִי כָל יָרֵא יְהוָה הֵהֱלֵךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ תהלים קכח
כַּפִּיךָ כִּי תֹאכַל, אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לְךָ: אֲשַׁתְּךָ כְּגִפֵּן פְּרִיָּה
בְּיַרְכְּתֵי בֵיתְךָ, בְּנִיךָ כַּשְׁתְּלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה
כִּי כֵן יִבְרַךְ גְּבֹר יָרֵא יְהוָה: יִבְרַכְךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן, וְרֵאָה
בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרֵאָה בְּנִים לְבְנֶיךָ, שְׁלוֹם
עַל יִשְׂרָאֵל:

שיר המעלות, רַבַּת צָרוּנִי מְנַעוּרִי יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: שם קכט
רַבַּת צָרוּנִי מְנַעוּרִי, גַּם לֹא יִכְלֹו לִי: עַל גְּבֵי חַרְשׁוֹ
חַרְשִׁים, הָאָרִיכוּ לְמַעֲנִיתָם: יְהוָה צַדִּיק, קֶצֶץ עֲבוֹת
רְשָׁעִים: יִבְשׁוּ וַיִּסְגּוּ אַחֹר כֹּל שְׂנְאֵי צִיּוֹן: יִהְיוּ כַּחֲצִיר
גֹּזֵת, שְׂקֵדְמַת שְׁלֵף יָבֵשׁ: שְׁלֹא מִלֹּא כַּפּוֹ קוֹצֵר וְחֻצְנוֹ
מְעַמָּר: וְלֹא אָמְרוּ הָעֹבְרִים בְּרַפַּת יְהוָה אֲלֵיכֶם, בְּרַכְּנוּ
אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:

שיר המעלות, מַמְעַמְקִים קְרָאתִיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי שְׁמַעָה שם קל
בְּקוֹלִי, תִּהְיֶינָה אֲזִנֶיךָ קִשְׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת
תִּשְׁמַר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי יַעֲמַד: כִּי עֲמָךְ הַסְּלִיחָה, לְמַעַן

הָעֲצָבִים - בִּיגִיעָה. שְׂנָא - שִׂנְאָה, מְנוּחָה. אֲשַׁפְתּוֹ - אֲשַׁפָּה, נִרְתִּיק לַחֲצִיִּים.
רַבַּת - הִרְבָּה. צָרוּנִי - הֲצִיקוּ. מַעֲנִיתָם - מַעֲנִית, חֲרִיץ בֵּין תַּלְמִים. עֲבוֹת
- חֵבֶל (הַמְחַרְשָׁה). שְׂקֵדְמַת שְׁלֵף יָבֵשׁ - הַתִּיבֵשׁ עוֹד לִפְנֵי שְׂגוּל. וְחֻצְנוֹ -
כַּנֵּף בַּגָּדוּ.

תִּנְרָא: קוֹיִתִּי יְהוּה, קִנְיָתָה נִפְשִׁי, וְלִדְבָרוֹ הוֹחֲלֵתִי: נִפְשִׁי
לְאֲדֹנָי, מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל
יְהוּה, כִּי עִם יְהוּה הַחֲסֵד וְהַרְבֵּה עֲמוּ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה
אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנֹתָיו:

שיר המעלות לְדָוִד, יהוה לא גְבַה לְבִי וְלֹא רָמוֹ עֵינַי וְלֹא תהלים קלא
הִלְכֵתִי בְּגִדְלוֹת וּבִנְפִלְאוֹת מִמֶּנִּי: אִם לֹא שְׁוִיתִי וְדוּמַמְתִּי
נִפְשִׁי כְּגִמְל עָלַי אֲמוּ כְּגִמְל עָלַי נִפְשִׁי: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֶל
יְהוּה מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

שיר המעלות, זְכוֹר יְהוּה לְדָוִד אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָי: אֲשֶׁר שם קלב
נִשְׁבַּע לַיהוּה, נִדְר לְאֲבִיר יַעֲקֹב: אִם אָבֹא בְּאֵהָל בֵּיתִי,
אִם אֶעֱלֶה עַל עֵרֶשׁ יִצְוָעַי: אִם אֶתֵּן שְׁנֵת לְעֵינַי, לְעַפְעָפִי
תִּנּוּמָה: עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לַיהוּה, מִשְׁכְּנוֹת לְאֲבִיר
יַעֲקֹב: הִנֵּה שָׁמַעְנוּהָ בְּאֶפְרָתָה, מִצְּאֲנוּהָ בְּשִׁדֵי יַעֲר:
נְבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, נִשְׁתַּחֲוֶה לְהֵדֶם רְגְלָיו: קוּמָה יְהוּה
לְמִנוּחַתֶּךָ, אֶתָּה וְאַרְוֹן עֲדָךְ: כִּהְיִיךָ יִלְבָּשׁוּ צַדִּק וַחֲסִידֶיךָ
יִרְנְנוּ: בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבַדְךָ אֵל תֵּשֵׁב פְּנֵי מִשִּׁיחֶךָ: נִשְׁבַּע
יְהוּה לְדָוִד, אֲמַת לֹא יֵשׁוּב מִמֶּנָּה, מִפְּרִי בִטְנֶךָ אֲשִׁית
לְכֶסֶף לְךָ: אִם יִשְׁמְרוּ בְנֶיךָ בְּרִיתִי וְעֲדֹתַי זֹו אֲלַמְּדֶם, גַּם
בְּנֵיהֶם עֲדִי עַד יִשְׁבוּ לְכֶסֶף לְךָ: כִּי בָחַר יְהוּה בְּצִיּוֹן, אֲנִיָּה
לְמוֹשָׁב לוֹ: זֹאת מִנוּחַתִּי עֲדִי עַד, פֹּה אֲשֵׁב כִּי אֲוִתֶּיךָ:

תִּנְרָא - שִׁירָאוּ מִפְּנִיךָ. הוֹחֲלֵתִי - קִיוִּיתִי. מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר - יוֹתֵר מִשׁוּמְרֵי
לֵילָה הַמְצַפִּים לְבוֹקֵר. יַחַל - קָוָה.

אִם לֹא - וּשְׁבַע אֲנִי. שְׁוִיתִי - שָׁמַתִּי. וְדוּמַמְתִּי - הִשְׁתַּקְתִּי. כְּגִמְל עָלַי
אֲמוּ - כְּגִמּוֹל הַסּוּמֵךְ עַל אִימוֹ וְאִינוֹ מִבְּקֶשׁ מֵאוּמָה.
עֲוֹנוֹת - סִבּלוֹ. לְהֵדֶם רְגְלָיו - כִּינוּי לְמַקְדָּשׁ. בְּעִבּוֹר - בּוֹכּוֹת. אֲנִיָּה - חֶשֶׁק
אוֹתָהּ.

צִידָה בְּרַךְ אֲבָרָךְ, אֲבִיּוֹנִיָּה אֲשַׁבֵּיעַ לְחֶם: וְכֹהֲנִיָּה אֲלַבִּישׁ
 יֵשַׁע, וְחִסְדֵיךָ רַגְזָן יִרְגְּנוּ: שֵׁם אֲצַמִּיחַ קָרְן לְדוֹד, עֲרֻכְתִּי
 נִרְ לְמִשִּׁיחִי: אוֹיְבֵיךָ אֲלַבִּישׁ בְּשֶׁת, וְעֲלִיו יִצִּיץ נִזְרוּ:

שיר המעלות לדוד, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים תהלים קלג
 גם יחד: כשמן הטוב על הראש, ירד על הזקן, זקן אהרן
 שירד על פי מדותיו: כטל חרמון שירד על הררי ציון,
 כי שם צנה יהוה את הברכה, חיים עד העולם:

שיר המעלות, הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה, שם קלד
 העמדים בבית יהוה בלילות: שאו ידכם קדש וברכו את
 יהוה: יברכה יהוה מציון, עשה שמים וארץ:

סדר סעודה שלישית להלן עמ' 453.

צִידָה - תבואתה. קָרְן - עוֹ. עֲרֻכְתִּי - אדליק.
 מְדוֹתָיו - המדים שלו, בגדיו.
 קָדֵשׁ - במקום הקודש.

פרקי אבות

נוהגים לומר פרק אחד מפרקי אבות בכל אחת משבתות הקיץ לאחר מנחה, ואומרים לפניו משנת "כל ישראל" ואחריו משנת "רבי חנניה בן עקשיא".

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר: וְעַמְּךָ כָּל־צְדִיקִים, לְעוֹלָם סְנַהֲרִין פִּי מִ"א יִרְשׁוּ אֶרֶץ, נֶצֶר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי הַתְּפָאָר: יִשְׁעִיה ס

פרק ראשון

א. מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינִי, וּמִסֵּרָה לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מִסְרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים: הָיוּ מְתוּנִים בְּדִין, וְהִעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה, וַעֲשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה.

ב. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מְשִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הוּא הָיָה אוֹמֵר: עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד: עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבוּדָה, וְעַל גְּמִילוֹת חֲסָדִים.

ג. אֲנִטְיָגוֹס אִישׁ סוֹכּוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אַל תְּהִיו כְּעַבְדִּים הַמְשַׁמְשִׁין אֶת הָרֵב עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס; אֲלֵא הָיוּ כְּעַבְדִּים הַמְשַׁמְשִׁין אֶת הָרֵב שְׁלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס; וַיְהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם.

ד. יוֹסִי בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צָרְדָּה, וַיּוֹסִי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם.

יוֹסִי בֶן יוֹעֶזֶר אוֹמֵר: יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וְעַד לְחַכְמִים, וְהָיוּ מֵתְאַבְּק בְּעֶפֶר רִגְלֵיהֶם, וְהָיוּ שׁוֹתֵה בְּצִמָּא אֶת דְּבָרֵיהֶם.

ה. יוֹסִי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר: יְהִי בֵיתְךָ פְּתוּחַ לְרוּחָה, וַיְהִיו עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתְךָ, וְאֵל תְּרַבֶּה שִׁיחָה עִם הָאִשָּׁה. בְּאִשְׁתּוֹ

כָּל־צְדִיקִים - גם החוטאים. לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ - רמז לעולם הבא.
א. אֲנִשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה - בתחילת תקופת הבית השני. סִיג - גבול, תקנות לשמירת ההלכה.

ב. מְשִׁירֵי - מאחרוני. הָעֲבוּדָה - עבודת הקרבנות.
ג. פָּרֶס - גמול, שכר.

אָמְרוּ, קַל וְחֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ! מִכָּאֵן אָמְרוּ חֲכָמִים: כָּל זְמַן
שְׂאָדָם מְרֻבָּה שִׁתְּהָ עִם הָאִשָּׁה – גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וּבּוֹטֵל
מִדְּבַרֵי תוֹרָה, וְסוֹפּוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהֶנָם.

ו. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וְנִתְאֵי הָאֲרֵבֶלִי קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
פְּרַחְיָה אוֹמֵר: עֲשֵׂה לְךָ רַב, וְיִקְנֶה לְךָ חֲבֵר, וְהָיִי דָן אֶת כָּל
הָאָדָם לְכַף זְכוּת.

ז. נִתְאֵי הָאֲרֵבֶלִי אוֹמֵר: הִרְחַק מִשְׁכַּן רַע, וְאַל תִּתְחַבֵּר לְרָשָׁע,
וְאַל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַפְּרָעָנוֹת.

ח. יְהוּדָה בֶּן טַבָּאִי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שִׁטָּח קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוּדָה בֶּן
טַבָּאִי אוֹמֵר: אַל תַּעַשׂ עֲצָמָךְ כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּיִן; וְכִשְׂיָהִיו בְּעֲלֵי
דִינִים עוֹמְדִים לְפָנֶיךָ, יְהִי בְּעֵינֶיךָ כְּרָשָׁעִים; וְכִשְׁנִפְטְרִים
מִלְּפָנֶיךָ, יְהִי בְּעֵינֶיךָ כְּזֹכָאִין, כְּשֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין.

ט. שִׁמְעוֹן בֶּן שִׁטָּח אוֹמֵר: הָיִי מְרֻבָּה לְחִקּוֹר אֶת הַעֲדִים;
וְהָיִי זֶהִיר בְּדַבְּרֶיךָ, שְׂמָא מִתּוֹכֶם יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר.

י. שִׁמְעִיָּה וְאַבְטָלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶם. שִׁמְעִיָּה אוֹמֵר: אָהֵב אֶת
הַמְּלָאכָה, וּשְׂנֵא אֶת הָרִבְנוֹת, וְאַל תִּתְּוֹדַע לְרָשׁוֹת.

יא. אַבְטָלְיוֹן אוֹמֵר: חֲכָמִים, הִזְהָרוּ בְּדַבְּרֵיכֶם! שְׂמָא תַּחֲבוּבוּ
חוֹבֵת גְּלוֹת וְתַגְּלוּ לְמִקּוֹם מַיִם הָרְעִים, וְיִשְׁתּוּ הַתְּלַמִּידִים
הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ, וְנִמְצָא שֵׁם שְׁמַיִם מִתְּחִלָּל.

יב. הִלֵּל וְשִׁמְאִי קִבְּלוּ מֵהֶם. הִלֵּל אוֹמֵר: הָיִי מִתְּלַמִּידֵי שֶׁל
אַהֲרֹן, אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן
לְתוֹרָה.

ז. וְאַל תִּתְיַאֵשׁ וְכו' – הַפְּרָעָנוֹת לְרַשָׁע תְּגִיעַ לְבַסּוֹף.

ח. אַל תַּעַשׂ עֲצָמָךְ וְכו' – לְדַיָּין אֶסוּר לִיַּעֵץ לְנִידוֹן מֵה לּוֹמֵר בְּדִינוֹ.

י. וּשְׂנֵא אֶת הָרִבְנוֹת – הַשְּׂרָה. וְאַל תִּתְּוֹדַע לְרָשׁוֹת – הַתְּרַחַק מֵהַשְּׁלִטוֹן
הַנוֹכְרִי.

יא. הִזְהָרוּ בְּדַבְּרֵיכֶם – הַתְּרַגְּלוּ לְדַיָּיק בְּהוֹרֵאתְכֶם. לְמִקּוֹם מַיִם הָרְעִים –
כִּינּוּי לְמִקּוֹם שְׁנִפּוּצוֹת בּוֹ דַּעוֹת שְׁלִילוֹת בְּעֵינֵי יְהוּדוֹת. וְיִשְׁתּוּ וְכו' – תְּלַמִּידֵיכֶם
יִתְקַלְּלוּ.

יג. הוא הִיָּה אֹמֵר: נִגְדַּד שְׁמָא – אֲבַד שְׁמָה, וְדָלָא מוֹסִיף – יִסִּיף, וְדָלָא יְלִיף – קָטְלָא חֵיב, וְדִשְׁתַּמְשׁ בְּתַגְאָ – חֵלֵף.

יד. הוא הִיָּה אֹמֵר: אִם אֵין אָנִי לִי, מִי לִי? וּכְשֶׁאֲנִי לְעֶצְמִי, מָה אָנִי? וְאִם לֹא עֲכָשׁוּ, אֵימְתִי?

טו. שְׂמַאי אֹמֵר: עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קָבַע, אֲמַר מְעַט וְעֲשֵׂה הַרְבֵּה, וְהָיִי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסִכָּר פָּנִים יְפוֹת.

טז. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: עֲשֵׂה לָךְ רַב, וְהִסְתַּלַּק מִן הַסֶּפֶק, וְאֵל תִּרְבֵּה לְעֵשֶׂר אוֹמְדוֹת.

יז. שְׂמַעוֹן בְּנוֹ אֹמֵר: כָּל יְמֵי גְדֻלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים, וְלֹא מְצַאֲתִי לְגוֹף טוֹב אֶלָּא שְׁתִּיקָה. וְלֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר, אֶלָּא הַמַּעֲשֵׂה. וְכָל הַמְרַבֵּה דְבָרִים מְבִיא חֲטָא.

יח. רַבֵּן שְׂמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם קָיָם: עַל הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשְּׁלוֹם, שְׁנֹאמַר: "אֱמֶת ח זכריה ח וּמִשְׁפַּט שְׁלוֹם שְׁפֹטוּ בְּשַׁעְרֵיכֶם".

רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, מכוח פ"ג מט"ז לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר: יהוה חפץ למען צדקו, יגדיל ישעיה מב תורה ויִאֲדִיר:

יג. נִגְדַּד וכו' – הרוצה להתגאות ולגדל את שמו יאבד את שמו וכבודו. וְדָלָא מוֹסִיף וכו' – מי שאינו מתקדם בלימודו יאבד גם את מה שידע. וְדָלָא יְלִיף וכו' – ומי שאינו לומד כלל אין לו זכות לחיות. וְדִשְׁתַּמְשׁ וכו' – המשתמש בכתר תורה עובר מן העולם.

טו. קָבַע – עיקר.

טז. אוֹמְדוֹת – באופן לא מדויק; יש להסתלק מן הספק גם בענייני הפרשת מעשרות.

סנהדרין פ"י מ"א
ישעיה ס
כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמדו כלם צדיקים, לעולם
יירשו ארץ, נצור מטעמי מעשה ידי להתפאר:

פרק שני

א. רבי אומר: איזוהי דרך ישראל שייבר לו האדם? כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם. והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות. והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה. הסתכל בשלשה דברים, ואי אתה בא לידי עברה; דע מה למעלה ממך: עין רואה, ואזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין.

ב. רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר: יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה – סופה בטלה וגוררת עון. וכל העמלים עם הצבור – יהיו עמלים עמהם לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה אני עליכם שכר הרבה, כאלו עשיתם.

ג. הוו זהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן; נראין כאוהבין בשעת הנאתן, ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו.

ד. הוא היה אומר: עשה רצונו כרצונו, כדי שיעשה רצונו כרצונו. בטל רצונו מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונו.

א. שייבר לו – שיבחר לעצמו. ותפארת לו מן האדם – גם הסובכים אותו משבחים אותו על דרכו.

ב. דרך ארץ – מלאכה לצורך פרנסה. ואתם – העמלים עם הציבור לשם שמים. כאלו עשיתם – בעצמכם את המעשים הטובים שהציבור עשה.

ג. ברשות – בשלטון הנוכרי. בשעת הנאתן – כשהם מפקים מכם תועלת. ד. רצונו – של ה'.

ה. הלל אומר: אל תפרש מן הצבור; ואל תאמן בעצמך עד יום מותך; ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו; ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע, שסופו להשמע; ואל תאמר: "לכשאפנה אשנה", שמא לא תפנה.

ו. הוא היה אומר: אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל המרבה בסחורה מחכים, ובמקום שאין אנשים – השתדל להיות איש.

ז. אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים. אמר לה: "על דאטפת אטפוך, וסוף מטיפיך יטופוך".

ח. הוא היה אומר: מרבה בשר – מרבה רמה; מרבה נכסים – מרבה דאגה; מרבה נשים – מרבה כשפים; מרבה שפחות – מרבה זמה; מרבה עבדים – מרבה גזל; מרבה תורה – מרבה חיים; מרבה ישיבה – מרבה חכמה; מרבה עצה – מרבה תבונה; מרבה צדקה – מרבה שלום. קנה שם טוב – קנה לעצמו; קנה לו דברי תורה – קנה לו חיי העולם הבא.

ט. רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לךך נוצרת.

י. חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אלעזר בן הרקנוס, רבי יהושע בן חנניה, רבי יוסי הכהן, רבי שמעון בן נתנאל ורבי אלעזר בן ערך.

יא. הוא היה מונה שבחן: רבי אלעזר בן הרקנוס – בור סוד, שאינו מאבד טפה; רבי יהושע – אשרי יולדתו; רבי יוסי –

ה. דבר שאי אפשר לשמוע – אל תגלה סוד שאינך רוצה שיוודע.

ז. על דאטפת אטפוך – על שהטבעת אחרים הטביעו אותך. וסוף מטיפיך יטופוך – וסוף מטביעיך שגם הם יטבעו.

ח. רמה – תולעת; תולעים רבים יאכלו את בשרו בקבר. מרבה ישיבה – לפני חכמים.

יא. בור סוד – בור מים מטויח היטב בסיד.

חסיד; רבי שמעון בן נתנאל – ירא חטא; ורבי אלעזר בן עזריה – מעזין המתגבר.

יב. הוא היה אומר: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואלעזר בן הרקנוס בכף שניה – מכריע את כלם. אבא שאול אומר משמו: אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ורבי אלעזר בן הרקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בכף שניה – מכריע את כלם.

יג. אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם. רבי אלעזר אומר: עין טובה. רבי יהושע אומר: חבר טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב. רבי שמעון אומר: הרואה את הנולד. רבי אלעזר אומר: לב טוב. אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן עזריה, שבכלל דבריו דבריכם.

יד. אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אלעזר אומר: עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע. רבי שמעון אומר: הלזה ואינו משלם; אחד הלזה מן האדם, כלזה מן המקום ברוך הוא, שנאמר: "לוה רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן". רבי אלעזר אומר: לב רע. אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן עזריה, שבכלל דבריו דבריכם.

טו. הם אמרו שלשה שלשה דברים. רבי אלעזר אומר: יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, ואל תהי נוח לכעוס; ושוב יום אחד לפני מיתתך; והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים, והוי זהיר בגחלתן שלא תכוה, שנשיכתן – נשיכת שועל, ועקיצתן – עקיצת עקרב, ולחישתן – לחישת שרף, וכל דבריהם כגחלי אש.

טז. רבי יהושע אומר: עין הרע, ויצר הרע, ושנאת הבריות – מוציאין את האדם מן העולם.

טו. שרף – נחש ארסי.

טז. עין הרע – עין רעה.

יז. רבי יוסי אומר: יהי ממון חֲבֵרְךָ חֲבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ; וְהִתְקַן עֲצָמְךָ לְלִמּוּד תּוֹרָה, שְׂאִינָה יִרְשָׁה לְךָ; וְכָל מַעֲשֵׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם.

יח. רבי שמעון אומר: הוי זהיר בקרית שמע ובתפלה; וכשאתה מתפלל - אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא, שנאמר: "כי תנון ורחום יואל ב הוא, ארך אפים ורב חסד ונחם על הרעה"; ואל תהי רשע בפני עצמך.

יט. רבי אלעזר אומר: הוי שקוד ללמוד תורה; ודע מה שתשיב לאפיקורוס; ודע לפני מי אתה עמל, ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך.

כ. רבי טרפון אומר: היום קצר, והמלאכה מרובה, והפועלים עצלים, והשכר הרבה, ובעל הבית דוחק.

כא. הוא היה אומר: לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן חרין לבטל ממנה; אם למדת תורה הרבה - נותנים לך שכר הרבה; ונאמן הוא בעל מלאכתך, שישלם לך שכר פעלתך; ודע: מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבא.

רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, מכות פ"ג מט"ז לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר: יהוה חפץ למען צדקו, וגדיל ישעיה מב תורה ויגדיר:

סנהדרין פ"י מ"א
ישעיהו ס
כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמד כלם צדיקים, לעולם
יירשו ארץ, נצור מטעי מעשה ידי להתפאר:

פרק שלישי

א. עקביא בן מהללאל אומר: הסתפל בשלשה דברים ואי
אתה בא לידי עברה: דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני
מי אתה עתיד לתן דין וחשבון. מאין באת? מטפה סרוחה.
ולאן אתה הולך? למקום עפר, רמה ותולעה. ולפני מי אתה
עתיד לתן דין וחשבון? לפני מלך מלכי המלכים הקדוש
ברוך הוא.

ב. רבי חנינא סגן הכהנים אומר: הוי מתפלל בשלומה של
מלכות, שאלמלא מוראה, איש את רעהו חיים בלעו.

ג. רבי חנניה בן תרדיון אומר: שנים שיושבין ואין ביניהן
תהלים א דברי תורה - הרי זה מושב לצים, שנאמר: "ובמושב לצים
לא ישב"; אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה -
מלאכי ג שכינה ביניהם, שנאמר: "אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו,
ויקשב יהוה וישמע, ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי יהוה
ולחשבי שמו". אין לי אלא שנים; מנין שאפלו אחד שיושב
ועוסק בתורה, שהקדוש ברוך הוא קובע לו שכר? שנאמר:
איכה ג "ישב בדרך וידם כי נטל עליו".

ד. רבי שמעון אומר: שלשה שאכלו על שלחן אחד, ולא
תהלים קו אמרו עליו דברי תורה - כאילו אכלו מ"זבחי מתים";
ישעיהו כח שנאמר: "כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום"; אבל
שלשה שאכלו על שלחן אחד, ואמרו עליו דברי תורה -
יחזקאל מא כאילו אכלו משלחנו של המקום ברוך הוא, שנאמר: "וידבר
אלי, זה השלחן אשר לפני יהוה".

ג. כי נטל עליו - נטל שכר על ישיבתו.

ד. זבחי מתים - זבח של עבודה זרה. בלי מקום - כשאינן מזכירין על
השלחן את ה'.

ה. רבי חנניא בן חכינאי אומר: הנעור בלילה, והמהלך בדרך יחיד, והמפנה לבו לבטלה – הרי זה מתחייב בנפשו.

ו. רבי נחוניא בן הקנה אומר: כל המקבל עליו על תורה – מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ; וכל הפורק ממנו על תורה – נותנין עליו על מלכות ועל דרך ארץ.

ז. רבי חלפתא איש כפר חנניה אומר: עשרה שישבין ועוסקין בתורה, שכינה שרויה ביניהם, שנאמר: "אלהים נצב בעדת אל". ומנין אפלו חמשה? שנאמר: "ואגדתו על ארץ יסדה". ומנין אפלו שלשה? שנאמר: "בקרב אלהים ישפט". ומנין אפלו שנים? שנאמר: "אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו, ויקשב יהוה וישמע" וגו'. ומנין אפלו אחד? שנאמר: "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך".

תהלים פב

עמוס ט

תהלים פב

מלאכי ג

שמות כ

ח. רבי אלעזר איש ברתותא אומר: תן לו משלו, שאתה ושלך שלו; וכן בדרך הוא אומר: "כי ממך הכל ומידך נתנו לך".

ט. רבי יעקב אומר: המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו, ואומר: "מה נאה אילן זה! ומה נאה ניר זה!" – מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו.

י. רבי דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר: כל השוכח דבר אחד ממשנתו – מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר: "רק השמר לך ושמר נפשך מאד, פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך". יכול אפלו תקפה עליו משנתו? תלמוד לומר: "ופן יסורו מלכתך כל ימי חייך" – הא, אינו שם מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מלבו.

ו. על דרך ארץ – עול הפרנסה.

ז. אגדתו – אגודה היא כף יד קמוצה. בקרב אלהים – בבית דין (שלושה דיינים).

ח. משלו – כי כל מה שיש לך הוא של הבורא.

ט. ניר – שדה חרוש.

י. תקפה – כבדה. הא – הרי לך.

יא. רבי חנינא בן דוסא אומר: כל שיראת חטאו קודמת לחקמתו - חקמתו מתקימת; וכל שחקמתו קודמת ליראת חטאו - אין חקמתו מתקימת.

יב. הוא היה אומר: כל שמעשיו מרבין מחקמתו - חקמתו מתקימת; וכל שחקמתו מרבה ממעשיו - אין חקמתו מתקימת.

יג. הוא היה אומר: כל שרוח הבריות נוחה הימנו - רוח המקום נוחה הימנו; וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו - אין רוח המקום נוחה הימנו.

יד. רבי דוסא בן הרפינס אומר: שנה של שחרית, ויין של צהרים, ושיחת הילדים, ושיבת בתי כנסיות של עמי הארץ - מוציאים את האדם מן העולם.

טו. רבי אלעזר המודעי אומר: המחלל את הקדשים, והמבזה את המועדות, והמלבין פני חברו ברכים, והמפר בריתו של אברהם אבינו עליו השלום, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה, אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים - אין לו חלק לעולם הבא.

טז. רבי ישמעאל אומר: הוי קל לראש, ונח לתשחרת, והוי מקבל את כל האדם בשמחה.

יז. רבי עקיבא אומר: שחוק וקלות ראש מרגילין לערוה. מסרת - סיג לתורה; מעשרות - סיג לעשר; נדרים - סיג לפרישות; סיג לחכמה - שתיקה.

יד. שנה של שחרית - בשעות המאוחרות של הבוקר. בתי כנסיות של עמי הארץ - התכנסויות שאין בהן דברי תורה וחכמה.

טו. המחלל את הקדשים - אינו נשמר בטהרת בשר הקרבנות. המבזה את המועדות - נוהג בימי חול המועד כבימי חול.

טז. קל לראש - זריז בפני אדם נכבד. לתשחרת - לצעירים.

יז. מרגילין לערוה - מביאים את האדם להתנהגות לא צנועה. סיג - מהווים שמירה. לפרישות - להנהגות שמעבר לשורת הדין.

ית. הוא הָיָה אוֹמֵר: חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְצַלֵּם; חֶבֶה יִתְּרָה
 נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְצַלֵּם, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּצַלֵּם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת
 הָאָדָם". חָבִיבִין יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנִים לְמִקּוֹם; חֶבֶה יִתְּרָה
 נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בְּנִים לְמִקּוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּנִים אַתֶּם
 לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם". חָבִיבִין יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה;
 חֶבֶה יִתְּרָה נוֹדַעַת לָהֶם, שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה שְׂבוּ נִבְרָא
 הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי לָקַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ".
 משלי ד
 יט. הַכֹּל צְפוּי, וְהָרְשׁוֹת נִתּוּנָה; וּבִטּוֹב הָעוֹלָם נִדּוּן; וְהַכֹּל
 לְפִי רֵב הַמַּעֲשֶׂה.

כ. הוא הָיָה אוֹמֵר: הַכֹּל נִתּוּן בְּעִרְבוֹן, וּמִצּוּדָה פְּרוּסָה עַל כָּל
 הַחַיִּים. הַחֲנוּת פְּתוּחָה, וְהַחֲנוּנִי מִקִּיף, וְהַפְּנִקֵּס פְּתוּחַ, וְהַיָּד
 כּוֹתֶבֶת, וְכָל הָרוּצָה לְלוֹוֹת - יָבֵא וְיִלְוֶה, וְהַגְּבָאִים מִחֲזִירִים
 תְּדִיר בְּכָל יוֹם, וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם מִדַּעַתוֹ וְשֵׁלָא מִדַּעַתוֹ, וְיֵשׁ
 לָהֶם עַל מַה שֵׁיִסְמְכוּ, וְהַדִּין - דִּין אֱמֶת, וְהַכֹּל מִתְקַן לְסַעוּדָה.

כא. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר: אִם אֵין תּוֹרָה - אֵין דֶּרֶךְ
 אֶרֶץ; אִם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ - אֵין תּוֹרָה. אִם אֵין חֻקֵּמָה - אֵין
 יִרְאָה; אִם אֵין יִרְאָה - אֵין חֻקֵּמָה. אִם אֵין בִּינָה - אֵין דַּעַת;
 אִם אֵין דַּעַת - אֵין בִּינָה. אִם אֵין קַמַח - אֵין תּוֹרָה; אִם אֵין
 תּוֹרָה - אֵין קַמַח.

כב. הוא הָיָה אוֹמֵר: כָּל שֶׁחֻקְמָתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשָׂיו, לְמַה הוּא
 דּוֹמֶה? לְאֵילָן שֶׁעֲנַפָּיו מְרַבִּין וְשָׂרְשָׁיו מוּעָטִין, וְהַרוּחַ בָּאָה

ית. חֶבֶה יִתְּרָה נוֹדַעַת לוֹ - חִיבָה יִתְּרָה הִיא הָרָאָה ה' לָאָדָם בְּכַךְ שֶׁסִּיפֵר לוֹ שֶׁהוּא
 נִבְרָא בְצַלֵּם אֱלֹהִים. כְּלֵי חֲמֻדָּה - הַתּוֹרָה. לָקַח טוֹב - מִתְּנָה נָאֵה.
 יט. הַכֹּל צְפוּי וְכוּ' - לְמִרוֹת שֶׁכֵּל הַעֲתִיד יִדּוּעַ לֵה', יֵשׁ לָאָדָם בְּחִירָה חוֹפְשִׁית.
 כ. הַכֹּל נִתּוּן בְּעִרְבוֹן - כֹּל מַה שֵׁיִשׁ לָאָדָם הוּא אַחֲרָאֵי עֲלֵיו. וּמִצּוּדָה וְכוּ' -
 הָאָדָם לְכוֹד בְּעֵינֵי הָעוֹלָם כֹּל חַיִּיו. הַגְּבָאִים - הַגּוֹבִים, שֶׁלִּיחֵי ה' חֲנוּנִי'. וְיֵשׁ
 לָהֶם עַל מַה שֵׁיִסְמְכוּ - כִּי הַכֹּל רְשׁוּם. וְהַכֹּל מִתְקַן לְסַעוּדָה - כֹּל יִשְׂרָאֵל
 יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא אַחֲרֵי שֶׁנִּגְבַּח חוֹבֵם לֵה'.
 כא. אִם אֵין בִּינָה אֵין דַּעַת - אִם אֵין הִבְנָה אֵין תּוֹעֵלַת בִּידִיעָה.

ירמיה יז ועוקרתו והופכתו על פניו, שנאמר: "והיה כערער בערבה, ולא יראה כי יבוא טוב, ושכן חררים במדבר, ארץ מלחה ולא תשב". אבל כל שמעשיו מרבין מחכמתו, למה הוא דומה? לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרבין, שאפלו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו, אין מזיזות אותו ממקומו, שם שנאמר: "והיה כעץ שתול על מים, ועל יובל ישלח שרשיו, ולא יראה כי יבא חס, והיה עלהו רענן, ובשנת בצרת לא ידאג, ולא ימיש מעשות פרי".

כג. רבי אלעזר חסמא אומר: קנין ופתחי נדה - הן הן גופי הלכות; תקופות וגמטריאות - פרפראות לחכמה.

מכות פ"ג מט"ז רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, שנאמר: יהיה חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר:

פ"ג מ"א סנהדרין פ"י מ"א פל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמך בלם צדיקים, לעולם ישעיה ס ירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

פרק רביעי

א. בן זומא אומר: איזהו חכם? הלומד מכל אדם, שנאמר: "מכל מלמדי השכלתי". איזהו גבור? הכובש את יצרו, שנאמר: "טוב ארף אפים מגבור, ומשל ברוחו מלכד עיר". תהלים קיט משלי טז תהלים קכח איזהו עשיר? השמח בחלקו, שנאמר: "יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך"; "אשריך" - בעולם הזה, "וטוב לך" - שמואל א ב לעולם הבא. איזהו מכבד? המכבד את הבריות, שנאמר: "כי מכבדי אכבד ובזי יקלו".

כב. חררים - מקום שם.

כג. קנין - חשבון מספר הקרבנות שעל היולדת להביא במקרים של ספקת מסובכים. ופתחי נדה - חשבון של ספירת ימי הנידה במקרים מסובכים. גופי הלכות - ולא חשבונות בעלמא. תקופות - חכמת התכונה. וגמטריאות - חכמת החשבון וההנדסה. פרפראות - תוספות מעוררות עניין. א. גבור - חזק.

ב. בן עזאי אומר: הוי רץ למצוה קלה כבחתמורה, ובורח מן העברה; שמצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה, ששכר מצוה - מצוה, ושכר עברה - עברה.

ג. הוא היה אומר: אל תהי בז לכל אדם, ואל תהי מפליג לכל דבר; שאין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום.

ד. רבי לויטס איש יבנה אומר: מאד מאד הוי שפל רוח, שתקנת אנוש רמה.

ה. רבי יוחנן בן ברוקא אומר: כל המחלל שם שמים בסתר - נפרעין ממנו בגלוי. אחד שוגג ואחד מזיד בחלול השם.

ו. רבי ישמעאל בנו אומר: הלומד על מנת ללמד - מספיקין בידו ללמוד וללמד; והלומד על מנת לעשות - מספיקין בידו ללמוד וללמד, לשמור ולעשות.

ז. רבי צדוק אומר: אל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא קרדם לחפר בהם. וכך היה הלל אומר: ודשתמש בתגא חלף. הא למדת: כל הנהנה מדברי תורה - נוטל חייו מן העולם.

ח. רבי יוסי אומר: כל המכבד את התורה - גופו מכבד על הבריות; וכל המחלל את התורה - גופו מחלל על הבריות.

ט. רבי ישמעאל בנו אומר: החושף עצמו מן הדין - פורק ממנו איבה וגזל ושבועת שוא. והגס לבו בהוראה - שוטה, רשע וגס רוח.

ג. מפליג לכל דבר - קובע שדברים מסוימים אינם יכולים לקרות.

ד. שתקנת אנוש רמה - כי סוף כל אדם לקבר, ומה יש לו להתגאות?

ז. אל תעשם - את דברי התורה. עטרה - כתר. ודשתמש בתגא חלף - המשתמש בכתר עובר מן העולם.

ח. גופו - הוא עצמו.

ט. הגס לבו בהוראה - נחפו להורות תוך זלזול וחוסר דיוק.

י. הוא הָיָה אומר: אַל תְּהִי דֵּן יְחִידִי, שְׂאִין דֵּן יְחִידִי אֶלְאֵ אַחַד. וְאֵל תֹּאמַר: "קָבְלוּ דַעְתִּי" ! שֶׁהֵן רְשָׁאִין וְלֹא אֶתָּה.

יא. רַבִּי יוֹנָתָן אומר: כָּל הַמְקִיִּים אֶת הַתּוֹרָה מֵעֵנִי - סוֹפוֹ לְקִימָה מֵעֵשֶׂר; וְכָל הַמְבַטְלִים אֶת הַתּוֹרָה מֵעֵשֶׂר - סוֹפוֹ לְבַטְלָהּ מֵעֵנִי.

יב. רַבִּי מֵאִיר אומר: הַיּוֹי מְמַעֵט בְּעֵסֶק, וְעֵסֶק בַּתּוֹרָה; וְהַיּוֹי שֶׁפֶל רוּחַ בְּפָנָיו כָּל אָדָם; וְאִם בִּטְלָתָּ מִן הַתּוֹרָה - יֵשׁ לָךְ בְּטָלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדְךָ; וְאִם עֲמַלְתָּ בַתּוֹרָה - יֵשׁ לּוֹ שָׂכָר הַרְבֵּה לְתֵן לָךְ.

יג. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אומר: הָעוֹשֶׂה מְצוּהָ אַחַת - קוֹנֶה לוֹ פְּרָקְלִיט אַחַד; וְהָעוֹבֵר עַבְרָה אַחַת - קוֹנֶה לוֹ קְטִיגוֹר אַחַד. תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים - כְּתָרִים בְּפָנָיו הַפְּרָעָנוֹת.

יד. רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אומר: כָּל כְּנִסְיָה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם - סוֹפָה לְהַתְקִיִּים; וְשֶׁאִינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם - אֵין סוֹפָה לְהַתְקִיִּים.

טו. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן שְׁמוּעַ אומר: יְהִי כְבוֹד תְּלַמִּידְךָ חָבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלְךָ, וְכְבוֹד חֲבֵרְךָ - כְּמוֹרָא רַבָּךְ, וּמוֹרָא רַבָּךְ - כְּמוֹרָא שָׁמַיִם.

טז. רַבִּי יְהוּדָה אומר: הַיּוֹי זְהִיר בְּתַלְמוּד, שֶׁשָּׂגְגַת תְּלַמוּד עוֹלָה זְדוֹן.

יז. רַבִּי שְׁמַעוֹן אומר: שְׁלֹשָׁה כְּתָרִים הֵם: כְּתָר תּוֹרָה, וְכְתָר כְּהֵנָה, וְכְתָר מְלָכוֹת; וְכְתָר שֵׁם טוֹב עוֹלָה עַל גְּבִיחָן.

יח. רַבִּי נְהוֹרָאִי אומר: הַיּוֹי גּוֹלָה לְמָקוֹם תּוֹרָה, וְאֵל תֹּאמַר שֶׁהִיא תְּבוּאָ אַחְרֶיךָ, שֶׁחֲבָרֶיךָ יְקִימוּהָ בְיָדְךָ. "וְאֵל בִּינְתָךְ אֵל תִּשְׁעוֹן".

משלי ג

י. וְלֹא אֶתָּה - אֵינְךָ יְכוּל לְחַיֵּב אֶת הָאֲחֵרִים לְקַבֵּל אֶת דַּעְתְּךָ.

יב. יֵשׁ לָךְ בְּטָלִים וְכו' - יֵשׁ סְבִיבְךָ הַרְבֵּה דְבָרִים שֶׁיִּבְטְלוּךָ.

יג. פְּרָקְלִיט - מַלְמֵד זְכוֹת. כְּתָרִים - כַּמְגֵן.

יד. כְּנִסְיָה - הַתְּכַנְסוּת. לְהַתְקִיִּים - לְהַשִּׁיג אֶת מִטְרַתָּה.

יח. שֶׁהִיא - הַתּוֹרָה. שֶׁחֲבָרֶיךָ וְכו' - אֵל תִּסְמוּךְ עַל כַּךְ שֶׁחֲבָרֶיךָ שֶׁלְמַדוּ וְחִזְרוּ יִשְׁלִימוּ לְךָ אֶת יַדְעוּתְךָ.

יט. רבי ינאי אומר: אין בדינו לא משלות הרשעים, ואף לא מיסורי הצדיקים.

כ. רבי מתיא בן חרש אומר: הוי מקדים בשלום כל אדם, והוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשועלים.

כא. רבי יעקב אומר: העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין.

כב. הוא היה אומר: יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא; ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה.

כג. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אל תרצה את חברך בשעת כעסו, ואל תנחמוו בשעה שמתו מטל לפניו, ואל תשאל לו בשעת נדרו, ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו.

כד. שמואל הקטן אומר: "בנפל אויבך אל תשמח, ובכשלו משלי כד אל יגל לבך, פן יראה יהוה ורע בעיניו, והשיב מעליו אפו".

כה. אלישע בן אבויה אומר: הלומד ילד, למה הוא דומה? לדיו כתובה על ניר חדש. והלומד זקן, למה הוא דומה? לדיו כתובה על ניר מחוק.

כו. רבי יוסי בר יהודה איש כפר הבבלי אומר: הלומד מן הקטנים, למה הוא דומה? לאוכל ענבים קהות ושותה יין מגתו. והלומד מן הזקנים, למה הוא דומה? לאוכל ענבים בשולות ושותה יין ישן.

כג. אל תשאל לו בשעת נדרו - אל תנסה לבטל לו את נדרו בשעה שהוא נודר, אלא המתן שיירגע.

כד. והשיב מעליו אפו - כעסו של ה' יופנה כלפיד.

כה. הלומד ילד - כשהוא צעיר. הלומד זקן - כאשר הוא מבוגר. מחוק - שקשה להבין את הכתוב בו.

כו. קהות - בוסר. מגתו - שלא תסס עדיין ואין בו טעם יין.

כז. רבי מאיר אומר: אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו;
יש קנקן חדש מלא ישן, וישן - שאפלו חדש אין בו.

כח. רבי אליעזר הקפּר אומר: הקנאה, והתאוה, והכבוד -
מוציאין את האדם מן העולם.

כט. הוא היה אומר: הילודים - למות, והמתים - להחיות,
והחיים - לדון; לידע להודיע ולהודע, שהוא אל, הוא היוצר,
הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא עד, הוא בעל דין,
והוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא
שכחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד; שהכל שלו. ודע,
שהכל לפי החשבון. ואל יבטיחך יצרך שהשואל בית מנוס
לך; שעל כרחך אתה נוצר, ועל כרחך אתה נולד, ועל כרחך
אתה חי, ועל כרחך אתה מת, ועל כרחך אתה עתיד לתן דין
וחשבון לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא.

מכות פ"ג מט"ז רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל,
ישעיה מב לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר: יהוה חפץ למען צדקו, יגדיל
תורה ויגדיר:

סנהדרין פ"י מ"א כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמך בלם צדיקים, לעולם
ישעיה ס יירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר:

פרק חמישי

א. בעשרה מאמרות נברא העולם. ומה תלמוד לומר? והלא
במאמר אחד יכול להבראות? אלא להפּרע מן הרשעים,
שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות; ולתן שְׂכָר
טוב לצדיקים, שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות.

כט. למות - עתידים למות. להחיות - עתידים לחיות בתחיית המתים.
להודיע - לאחרים. ולהודע - שיהיה הדבר גלוי לכולם. ואל יבטיחך
יצרך וכו' - אל תתנחם בזה שלא ידונו אותך אחר מותך.
א. מאמרות - ויאמר אלוקים.

ב. עֲשֶׂרָה דוֹרוֹת מֵאָדָם עַד נֹחַ, לְהוֹדִיעַ כְּמָה אָרְךְ אַפִּים לְפָנָיו, שֶׁפֶל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מְכַעֲסִין וּבְאִין, עַד שֶׁהִבִּיא עֲלֵיהֶם אֶת מִי הַמַּבּוּל.

ג. עֲשֶׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ עַד אַבְרָהָם, לְהוֹדִיעַ כְּמָה אָרְךְ אַפִּים לְפָנָיו, שֶׁפֶל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מְכַעֲסִין וּבְאִין, עַד שֶׁבָא אַבְרָהָם וְקָבַל עָלָיו שְׂכָר בָּלָם.

ד. עֲשֶׂרָה נְסִיווֹנוֹת נִתְּנָסָה אַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְעָמַד בְּכָלֶם, לְהוֹדִיעַ כְּמָה חֲבָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם.

ה. עֲשֶׂרָה נְסִים נַעֲשׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, וְעֲשֶׂרָה עַל הַיָּם. עֶשֶׂר מַכּוֹת הִבִּיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִים בְּמִצְרַיִם, וְעֶשֶׂר עַל הַיָּם.

ו. עֲשֶׂרָה נְסִיווֹנוֹת נִסּוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא בַּמִּדְבָּר, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיִּנְסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פַּעַמִּים, וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי".
במדבר יד

ז. עֲשֶׂרָה נְסִים נַעֲשׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ: לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מִרִיחַ בָּשָׂר הַקָּדֵשׁ; וְלֹא הִסְרִיחַ בָּשָׂר הַקָּדֵשׁ מֵעוֹלָם; וְלֹא נִרְאָה זָבוּב בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים; וְלֹא אָרַע קָרִי לְכַהֵן גְּדוֹל בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים; וְלֹא כָּבוּ גִשְׁמִים אִשׁ שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה; וְלֹא נִצְחָה הַרוּחַ אֶת עַמּוּד הָעֶשֶׂן; וְלֹא נִמְצָא פָּסוּל בְּעֹמֶר וּבִשְׂתֵי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים; עוֹמְדִים צְפוּפִים וּמִשְׁתַּחֲוִים יְרוּחִים; וְלֹא הִזִּיק נֹחַשׁ וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַיִם מֵעוֹלָם; וְלֹא אָמַר אָדָם לְחִבְרוֹ: "צַר לִי הַמָּקוֹם שֶׁאֵלֵין בִּירוּשָׁלַיִם".

ח. עֲשֶׂרָה דְבָרִים נִבְרָאוּ בְּעָרֵב שְׁבֶת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וְאֵלוֹ הֵן: פִּי הָאָרֶץ, וּפִי הַבְּאֵר, וּפִי הָאֵתוֹן, וְהַקֶּשֶׁת, וְהַמֶּזֶן, וְהַמַּטָּה,

ז. מִרִיחַ בָּשָׂר הַקָּדֵשׁ – הִרִיחַ הַחֹזֵק שֶׁל בָּשָׂר הַקָּרְבָנוֹת הַנֶּשְׂרֵף בַּחֲצַר הַמִּקְדָּשׁ. בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים – מָקוֹם שְׂחִיטַת הַקָּרְבָנוֹת. קָרִי – טוֹמָאָה. עַמּוּד הָעֶשֶׂן – הָעֶשֶׂן מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הָיָה מִיתַמֵּר יִשְׂרָאֵל כִּלְפֵי מַעְלָה. עוֹמְדִים – בַּחֲצַר הַמִּקְדָּשׁ.

ח. בְּעָרֵב שְׁבֶת וְכו' – לְקִרְאָת סוּף בְּרִיאַת הָעוֹלָם. פִּי הָאָרֶץ – שֶׁבִלְעָה אֶת קוֹרָה וְעֵדְתוֹ. וּפִי הַבְּאֵר – שִׁשִּׁיתָהּ אֶת יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר. וְהַמַּטָּה – שֶׁל מֹשֶׁה.

וְהַשְׁמִיר, וְהַקְּתָב, וְהַמְּכַתֵּב, וְהַלּוֹחֹת. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים: אֵף
הַמְּזִיקִין, וְקִבּוּרְתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְאֵילוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וַיֵּשׁ
אוֹמְרִים: אֵף צָבַת בְּצֻבַת עֲשׂוּיָה.

ט. שְׂבָעָה דְּבָרִים בְּגִלְם וְשְׂבָעָה בְּחָכְם. הֶחֱכַם אֵינוֹ מְדַבֵּר
בְּפָנָיו מִי שֶׁהוּא גָדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה; וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דְּבָרֵי
חֲבֵרוֹ; וְאֵינוֹ נִבְהָל לְהִשָּׁיב; שׂוֹאֵל כְּעַנְיָן וּמְשִׁיב כְּהִלָּכָה;
וְאוֹמֵר עַל רֵאשׁוֹן – רֵאשׁוֹן, וְעַל אַחֲרוֹן – אַחֲרוֹן; וְעַל מָה
שֶׁלֹּא שָׁמַע אוֹמֵר: “לֹא שָׁמַעְתִּי”; וּמוֹדָה עַל הָאֲמֵת. וְחַלּוּפִיהֶן
בְּגִלְם.

י. שְׂבָעָה מִיַּי פְּרַעְנִיּוֹת בָּאֵין לְעוֹלָם, עַל שְׂבָעָה גּוֹפֵי עֲבָרָה:
מְקַצְתָּן מְעַשְׂרִין וּמְקַצְתָּן אֵינָן מְעַשְׂרִין – רָעַב שֶׁל בְּצֻרַת בָּא;
מְקַצְתָּן רְעִבִים וּמְקַצְתָּן שְׂבָעִים. גָּמְרוּ שֶׁלֹּא לְעֵשֶׂר – רָעַב שֶׁל
מְהוּמָה וְשֶׁל בְּצֻרַת בָּא. וְשֶׁלֹּא לְטוֹל אֶת הַחֲלָה – רָעַב שֶׁל
כְּלָיָה בָּא.

יא. דְּבַר בָּא לְעוֹלָם – עַל מִיתוֹת הָאֲמּוֹרוֹת בְּתוֹרָה, שֶׁלֹּא
נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין; וְעַל פְּרוֹת שְׂבִיעִית. חָרַב בָּא לְעוֹלָם –
עַל עֲנוּי הַדִּין, וְעַל עוֹנוֹת הַדִּין, וְעַל הַמּוֹרִים בְּתוֹרָה שֶׁלֹּא
כְּהִלָּכָה.

יב. חֲתִיה רָעָה בָּאָה לְעוֹלָם – עַל שְׂבוּעַת שְׂוֹא, וְעַל חֲלוּל
הַשֵּׁם. גְּלוּת בָּא לְעוֹלָם – עַל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל גְּלוּי
עַרְיוֹת, וְעַל שְׂפִיכַת דָּמִים, וְעַל הַשְּׂמֻטָּה הָאֲרָץ.

וְהַשְׁמִיר – שֶׁהִשְׁתַּמְשׂוּ בוֹ לְחִיתוּךְ הָאֲבָנִים בְּבִנְיַן הַמִּקְדָּשׁ. וְהַמְּכַתֵּב – הַכְּתָב
שֶׁעַל לוֹחֹת הַבְּרִית. הַמְּזִיקִין – רוּחוֹת. צָבַת בְּצֻבַת עֲשׂוּיָה – הַצְּבַת הָרֵאשׁוֹנָה
מִמֶּנָּה יִכְלוּ לִיַּצֵּר צְבָתוֹת וְכִלֵי בְרוֹז.

ט. בְּגִלְם – בְּאֵדָם פְּגוּם בְּהַבְּנֵתוֹ. נִבְהָל – נִחְפָּז. שֶׁלֹּא שָׁמַע – אֵינוֹ יוֹדֵעַ.
י. גּוֹפֵי – סוּגִי.

יא. דְּבַר – מַחֲלוֹת מַדְבָּקוֹת.

יב. הַשְּׂמֻטָּה הָאֲרָץ – זְלוּזַל בְּדִינֵי הַשְּׂמִיטָה.

יג. באַרְבַּעַה פְּרָקִים הַדְּבָר מִתְרַבֵּה: בְּרַבִּיעִית וּבְשִׁבְעִיעִית, וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית, וּבְמוֹצָאֵי הַחֹג שֶׁבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. בְּרַבִּיעִית – מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עֲנִי שֶׁבְשָׁלִישִׁית; בְּשִׁבְעִיעִית – מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עֲנִי שֶׁבְשִׁישִׁית; וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית – מִפְּנֵי פְרוֹת שְׁבִיעִית; וּבְמוֹצָאֵי הַחֹג שֶׁבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה – מִפְּנֵי גְזֵל מִתְּנוּת עֲנִיִּים.

יד. אַרְבַּע מְדוֹת בְּאָדָם: הָאוֹמֵר: "שְׁלִי שְׁלִי וְשָׁלְךָ שְׁלְךָ" – זֶה מִדָּה בִּינוֹנִית, וַיֵּשׁ אוֹמְרִים: זֶה מִדַּת סְדוּם; "שְׁלִי שְׁלְךָ וְשָׁלְךָ שְׁלִי" – עִם הָאָרֶץ; "שְׁלִי שְׁלְךָ וְשָׁלְךָ שְׁלְךָ" – חֶסֶד; "שְׁלִי שְׁלִי וְשָׁלְךָ שְׁלִי" – רִשְׁע.

טו. אַרְבַּע מְדוֹת בַּדְּעוֹת: נוֹחַ לְכַעֵס וְנוֹחַ לְרַצוֹת – יֵצֵא שְׂכָרוֹ בְּהִפְסָדוֹ; קָשָׁה לְכַעֵס וְקָשָׁה לְרַצוֹת – יֵצֵא הִפְסָדוֹ בְּשִׂכְרוֹ; קָשָׁה לְכַעֵס וְנוֹחַ לְרַצוֹת – חֶסֶד; נוֹחַ לְכַעֵס וְקָשָׁה לְרַצוֹת – רִשְׁע.

טז. אַרְבַּע מְדוֹת בְּתַלְמִידִים: מֵהָר לְשִׁמוּעַ וּמֵהָר לְאֵבֶד – יֵצֵא שְׂכָרוֹ בְּהִפְסָדוֹ; קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וְקָשָׁה לְאֵבֶד – יֵצֵא הִפְסָדוֹ בְּשִׂכְרוֹ; מֵהָר לְשִׁמוּעַ וְקָשָׁה לְאֵבֶד – חֶכֶם; קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וּמֵהָר לְאֵבֶד – זֶה חֶלְקֵי רַע.

יז. אַרְבַּע מְדוֹת בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה: הַרוֹצֵה שְׂיִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אַחֲרָיו – עֵינָיו רָעָה בְּשֵׁל אַחֲרָיו; יִתְּנוּ אַחֲרָיו וְהוּא לֹא יִתֵּן – עֵינָיו רָעָה בְּשֵׁלוֹ; יִתֵּן וְיִתְּנוּ אַחֲרָיו – חֶסֶד; לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אַחֲרָיו – רִשְׁע.

יח. אַרְבַּע מְדוֹת בְּהוֹלְכֵי לְבַיִת הַמְּדֻרָשׁ: הוֹלֵךְ וְאִינוֹ עוֹשֶׂה – שְׂכָר הַלִּיכָה בְּיָדוֹ; עוֹשֶׂה וְאִינוֹ הוֹלֵךְ – שְׂכָר מַעֲשֵׂה בְּיָדוֹ; הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה – חֶסֶד; לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה – רִשְׁע.

יג. פְּרָקִים – זְמַנִּים. הַחֹג – חַג הַסּוּכוֹת. גְּזֵל מִתְּנוּת עֲנִיִּים – שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ לְעֲנִיִּים אֶת מִתְּנוּת הַקָּצִיר וְהַבְּצִיר כְּפִי הַהֲלָכָה.
יח. וְאִינוֹ עוֹשֶׂה – אִינוֹ מְצַלִּיחַ בְּלִימּוּדוֹ. עוֹשֶׂה – לומד בביתו.

יט. אַרְבַּע מִדּוֹת בְּיוֹשְׁבֵי לְפָנַי חֲכָמִים: סְפוּג, וּמְשַׁפֵּךְ, מְשֻׁמֶרֶת, וְנִפְּהָ. סְפוּג – שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל; מְשַׁפֵּךְ – שֶׁמְכַנְּסֵי בְּזוֹ וּמוֹצִיא בְּזוֹ; מְשֻׁמֶרֶת – שֶׁמוֹצִיאָה אֶת הַיַּיִן וְקוֹלְטֵת אֶת הַשְּׂמֵרִים; וְנִפְּהָ – שֶׁמוֹצִיאָה אֶת הַקֶּמַח וְקוֹלְטֵת אֶת הַסֵּלֶת.

כ. כָּל אֲהָבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְּדָבָר – בְּטֵל דְּבָר, בְּטֵלָה אֲהָבָה; וְשֵׂאִינָה תְלוּיָה בְּדָבָר – אֵינָה בְּטֵלָה לְעוֹלָם. אִיזוֹ הִיא אֲהָבָה הַתְלוּיָה בְּדָבָר? זוֹ אֲהָבַת אֲמִנוֹן וְתֹמֵר. וְשֵׂאִינָה תְלוּיָה בְּדָבָר? זוֹ אֲהָבַת דָּוִד וִיהוֹנָתָן.

כא. כָּל מַחְלָקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם – סוֹפָה לְהִתְקִים; וְשֵׂאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם – אֵין סוֹפָה לְהִתְקִים. אִיזוֹ הִיא מַחְלָקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם? זוֹ מַחְלָקֶת הַלֵּל וְשֵׁמַאי; וְשֵׂאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם? זוֹ מַחְלָקֶת קִרַח וְכָל עֲדָתוֹ.

כב. כָּל הַמְזִכָּה אֶת הָרַבִּים – אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ; וְכָל הַמְחַטֵּיא אֶת הָרַבִּים – אֵין מְסַפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. מִשֶּׁהָ זָכָה וְזָכָה אֶת הָרַבִּים, זָכוֹת הָרַבִּים תְלוּיָה בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: דברים לג "צִדְקַת יְהוָה עֲשֵׂה, וּמְשַׁפְּטֵיו עִם יִשְׂרָאֵל". יִרְבְּעֵם חֲטָא וְהַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים, חֲטָא הָרַבִּים תְלוּיָ בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "עַל חַטָּאוֹת יִרְבְּעֵם, אֲשֶׁר חֲטָא, וְאֲשֶׁר הִחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל". מלכים א טו

כג. כָּל מִי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ שֶׁלְשָׁה דְּבָרִים הִלְלוּ – מִתְלַמְּדֵיו שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוֹ; וְשֶׁלְשָׁה דְּבָרִים אַחֲרֵים – מִתְלַמְּדֵיו שֶׁל בְּלָעֵם הָרָשָׁע. עֵין טוֹבָה, וְרוּחַ נְמוּכָה, וְנִפְּשׁ שְׁפָלָה – מִתְלַמְּדֵיו שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוֹ; עֵין רָעָה, וְרוּחַ גְּבוּהָה, וְנִפְּשׁ רָחֲבָה – מִתְלַמְּדֵיו שֶׁל בְּלָעֵם הָרָשָׁע. מֵה בֵּין תְלַמְּדֵיו שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוֹ לְתַלְמִידָיו שֶׁל בְּלָעֵם הָרָשָׁע? תְלַמְּדֵיו שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוֹ – אוֹכְלִין בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנוֹחְלִין בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר:

יט. מְשֻׁמֶרֶת – מִסְנַנֵּת שְׁבַה נִשְׂאֵרֶת הַפְּסוּלֶת. נִפְּהָ – מִסְנַנֵּת שְׁבַה נִשְׂאֵרֶת הַסּוֹלֶת הַמּוֹבַחֶרֶת.

כא. מַחְלָקֶת – קְבוּצָה הַחוֹלֶקֶת עִם אַחֲרֵת.

כג. רוּחַ נְמוּכָה – עֵנוֹ. נִפְּשׁ שְׁפָלָה – מִסְתַּפַּק בְּמוֹעֵט.

”לְהִנְחִיל אֶהְבֵּי יֵשׁ, וְאַצְרִיתֵיהֶם אִמְלֵא“; אָבֵל תִּלְמִידֵיו שֶׁל מְשִׁיחַ ח בְּלַעַם הָרָשָׁע – יוֹרְשֵׁין גִּיהֶנֶם וְיוֹרְדִין לְבָאֵר שַׁחַת, שֶׁנֶּאֱמַר: ”וְאֵתָה אֱלֹהִים תּוֹרְדִם לְבָאֵר שַׁחַת, אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֲבַטַח בָּךְ“.

כד. יהודה בן תימא אומר: הוי עז כנמר, וקל כנשר, ורץ כצב, וגבור כארי, לעשות רצון אביך שבשמים. הוא היה אומר: עז פנים לגיהנם, ובשת פנים לגן עדן. יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו, שתבנה עירך במהרה בימינו, ונתן חלקנו בתורתך.

כה. הוא היה אומר: בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש עשרה למצות, בן חמש עשרה לתלמוד, בן שמונה עשרה לחפה, בן עשרים לרדוף, בן שלשים לכח, בן ארבעים לבינה, בן חמשים לעצה, בן ששים לזקנה, בן שבעים לשכה, בן שמונים לגבורה, בן תשעים לשוח, בן מאה כאלו מת ועבר ובטל מן העולם.

כו. בן בג בג אומר: הפך בה והפך בה, דכלא בה; ובה תחזי, וסיב ובלה בה, ומנה לא תזוע, שאין לך מדה טובה הימנה. כז. בן הא הא אומר: לפום צערא אגרא.

רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, שנאמר: יהוה חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר:

לְבָאֵר שַׁחַת – בור עמוק.

כד. עז – אמיץ. קל – מדלג על מכשולים. רץ – זריז. וגבור – חזק. עז פנים – חצוף.

כה. לרדוף – לדאוג לפרנסת ביתו. לשוח – הולך כפוף.

כו. דכלא בה – כל החכמות נמצאות בתורה. ובה תחזי – ובתורה תתבונן. וסיב ובלה בה – תודקן תוך כדי לימוד תורה. ומנה לא תזוע – ואותה לא תעזוב.

כז. לפום צערא אגרא – לפי הצער יהיה השכר.

סנהדרין פ"י מ"א
ישעיה ס
כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמד כלם צדיקים, לעולם
וירשו ארץ, נצרך מטעמי מעשה ידי להתפאר:

פרק ששי

שנו חכמים בלשון המשנה; ברוך שבחר בהם ובמשנתם.
א. רבי מאיר אומר: כל העוסק בתורה לשמה – זוכה לדברים
הרבה; ולא עוד, אלא שכל העולם כלו כדאי הוא לו. נקרא
רע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח
את המקום, משמח את הבריות; ומלבשתו ענוה ויראה,
ומכשרתו להיות צדיק וחסיד וישר ונאמן, ומרחקתו מן
החטא, ומקרבתו לידי זכות; ונהנין ממנו עצה ותושיה, בינה
וגבורה, שנאמר: "לי עצה ותושיה, אני בינה לי גבורה";
ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין; ומגלין לו רזי תורה,
ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק; והוי צנוע,
וארך רוח, ומוחל על עלבונו; ומגדלתו ומרוממתו על כל
המעשים.

ב. אמר רבי יהושע בן לוי: בכל יום ויום, בת קול יוצאת
מהר חורב ומקרזת ואומרת: אוי להם לבריות מעלבונה של
תורה! שכל מי שאינו עוסק בתורה – נקרא נזוף, שנאמר:
"נזם זהב באף חזיר, אשה יפה וסרת טעם". ואומר: "והלחת
מעשה אלהים המה, והמכתב מכתב אלהים הוא, חרות על
הלחת", אל תקרא "חרות" אלא "חרות", שאין לך בן חרין
אלא מי שעוסק בתלמוד תורה. וכל מי שעוסק בתורה תדיר
– הרי זה מתעלה, שנאמר: "וממתנה נחליאל, ומנחליאל
במות".

א. כדאי הוא לו – ראוי להיכרא בשבילו. והוי צנוע וארך רוח – למרות
כל מעלותיו הוא נשאר צנוע וסבלן.
ב. וסרת טעם – שוטה. תדיר – בהתמדה וברציפות.

ג. הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דבור אחד, אפלו אות אחת - צריך לנהוג בו כבוד; שכן מצינו בדרך מלך ישראל, שלא למד מאחיתפל אל אלא שני דברים בלבד, וקראו רבו, אלופו ומידעו, שנאמר: "ואתה תהלים נה אנוש כערפי, אלופי ומידעי". והלא דברים קל וחמר: ומה דוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתפל אלא שני דברים בלבד - קראו רבו אלופו ומידעו; הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דבור אחד, אפלו אות אחת - על אחת כמה וכמה שצריך לנהוג בו כבוד! ואין כבוד אלא תורה, שנאמר: "כבוד חכמים ינחלו"; "ותמימים ינחלו טוב"; ואין טוב אלא תורה, שנאמר: "כי לקח טוב נתתי לכם, תורת אל תעזבו".

ד. כך היא דרכה של תורה: פת במלח תאכל, "ומים במשורה יחזקאל ד תשתה", ועל הארץ תישן, וחי צער תחיה, ובתורה אתה עמל; ואם אתה עושה כן - "אשריך וטוב לך": "אשריך" - תהלים כח בעולם הזה, "וטוב לך" - לעולם הבא.

ה. אל תבקש גדולה לעצמך ואל תחמד כבוד. יותר מלמודך עשה; ואל תתאנה לשלחנם של מלכים, ששלחנך גדול משלחנם, וכתרך גדול מכתרם; ונאמן הוא בעל מלאכתך, שישלם לך שכר פעלתך.

ו. גדולה תורה יותר מן הכהנה ומן המלכות, שהמלכות נקנית בשלשים מעלות, והכהנה - בעשרים וארבע, והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים: בתלמוד, בשמיעת האזן, בעריכת שפתיים, בכינת הלב, בשכלות הלב, באימה, ביראה, בענוה, בשמחה, בשמוש חכמים, בדקדוק חברים, בפלפול התלמידים, בישוב, במקרא, במשנה, במעוט שנה, במעוט שיחה, במעוט תענוג, במעוט שחוק, במעוט דרך ארץ,

ד. במשורה - בכמות מדודה, קטנה.

ה. מלמודך - מהרגלך.

ו. בתלמוד - בשקידה. בעריכת שפתיים - חזרות בקול רם.

בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם, בְּלֵב טוֹב, בְּאַמוּנַת חַכְמִים, בְּקִבְלַת הַיְסוּרִין,
הַמְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְהַשְׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, וְהַעוֹשֶׂה סִיג לְדַבְרָיו,
וְאֵינוֹ מַחְזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ, אֱהוּב, אֱהוּב אֶת הַמְקוֹם, אֱהוּב
אֶת הַבְּרִיּוֹת, אֱהוּב אֶת הַצְּדָקוֹת, אֱהוּב אֶת הַתּוֹכְחוֹת, אֱהוּב
אֶת הַמִּישָׁרִים, מִתְרַחֵק מִן הַכְּבוֹד, וְלֹא מְגִיֵּס לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ,
וְאֵינוֹ שְׂמִיחַ בַּהוֹרָאָה, נוֹשֵׂא בְעַל עִם חֵבְרוֹ, מְכָרִיעוּ לְכַף זְכוּת,
מְעַמִּידוֹ עַל הָאֲמַת, מְעַמִּידוֹ עַל הַשְּׁלוֹם, מִתְיָשֵׁב לְבוֹ
בְּתַלְמוּדוֹ, שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב, שׂוֹמֵעַ וּמוֹסִיף, הַלּוֹמֵד עַל מְנַת
לְלַמֵּד, וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת, הַמְחַכֵּים אֶת רַבּוֹ, וְהַמְכַוֵּן
אֶת שְׂמוּעָתוֹ, וְהַאֲמֵר דְּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ. הָא לְמִדָּת: שְׂכַל
הָאוֹמֵר דְּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ – מְבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר:
”וְתֹאמַר אֲסִתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם מְרֻדְכִי”.

אסתר ב

ז. גְּדוּלָּה תוֹרָה, שֶׁהִיא נוֹתֵנַת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֵאמַר: ”כִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וּלְכָל בְּשָׂרוֹ
מִרְפָּא” ; וְאוֹמַר: ”רְפָאוֹת תְּהִי לְשָׂרְךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ” ;
וְאוֹמַר: ”עַץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתַמְכִּינָהּ מְאֹשֵׁר” ;
וְאוֹמַר: ”כִּי לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁף וְעֲנָקִים לְגִרְגֹרְתֶיךָ” ; וְאוֹמַר:
”תִּתֵּן לְרֹאשֶׁף לִוְיַת חֵן, עֲטַרְתַּת תְּפָאֲרַת תְּמַגְנֶנֶךָ” ; וְאוֹמַר: ”אֲרֻךְ
יָמִים בִּימִינֶיךָ, בְּשֵׁמֵי אֱלֹהֵי עֵשֶׂר וְכְבוֹד” ; וְאוֹמַר: ”כִּי אֲרֻךְ יָמִים
וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשְׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ”.

משלי ד

שם

ח. רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן מְנַסֵּיאַ אֹמֵר מְשׁוּם רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן
יוֹחָאִי: הַנּוֹי, וְהַכַּחַ, וְהַעֲשֵׂר, וְהַכְּבוֹד, וְהַחֲכָמָה, וְהַזְקֵנָה,
וְהַשִּׁיבָה, וְהַבְּנִים – נֹאָה לְצַדִּיקִים וְנֹאָה לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר:
”עֲטַרְתַּת תְּפָאֲרַת שִׁיבָה, בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמְצָא” ; וְאוֹמַר: ”עֲטַרְתַּת
חַכְמִים עֲשָׂרִים” ; וְאוֹמַר: ”עֲטַרְתַּת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים, וְתְּפָאֲרַת
בָּנִים אֲבוֹתָם” ; וְאוֹמַר: ”תְּפָאֲרַת בַּחוּרִים כַּחַם, וְהַדָּר זְקֵנִים
שִׁיבָה” ; וְאוֹמַר: ”וְחֻפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשֶׁה הַחֲמָה, כִּי מַלְךְ יִהְיֶה

ב'שוב - ישוב דעת. מגיס לבו - מתגאה.

ז. ל'שרף - לטבורך, למרכז גופך. וענקים לגרגרת'ך - תכשיט לצווארך.

צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם, וְנִגְדַד זְקֵנֵינוּ כְּבוֹד". רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מְנַסֵּיָא אוֹמֵר: אִלּוּ שְׁבַע מִדּוֹת, שְׁמָנוּ חֲכָמִים לְצַדִּיקִים, כָּלֵם נִתְקַיְמוּ בְּרַבִּי וּבְכַנְיֹו.

ט. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קֶסְמָא: פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ, וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד, וְנָתַן לִי שְׁלוֹם וְהַחֲזַרְתִּי לוֹ שְׁלוֹם. אָמַר לִי: "רַבִּי, מֵאִיזָה מְקוֹם אָתָּה?" אָמַרְתִּי לוֹ: "מֵעִיר גְּדוּלָּה שֶׁל חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אֲנִי". אָמַר לִי: "רַבִּי, רְצוֹנָךְ שֶׁתּוֹדוּר עִמָּנוּ בְּמִקְוָמָנוּ? וְאֲנִי אֶתֵּן לָךְ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינָרֵי זָהָב, וְאַבְנֵים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת". אָמַרְתִּי לוֹ: "בְּנִי, אִם אָתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף וְזָהָב, וְאַבְנֵים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת שֶׁבְעוֹלָם, אֲנִי דֹר אֶלֶּא בְּמִקְוָם תּוֹרָה. לְפִי שֶׁבִשְׁעַת פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם – אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם, לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אַבְנֵים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֶלֶּא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "בְּהִתְהַלֵּךְךָ תִּנְחָה אֹתָךְ, בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְהִקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲדְךָ". "בְּהִתְהַלֵּךְךָ תִּנְחָה אֹתָךְ" – בְּעוֹלָם הַזֶּה; "בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ" – בְּקִבְרוֹ; "וְהִקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲדְךָ" – לְעוֹלָם הַבָּא. וְכֵן כְּתוּב בְּסֵפֶר תְּלִים עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: "טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלָפֵי זָהָב וְכֶסֶף"; וְאוֹמֵר: "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, נָאִם יִהְיֶה צְבָאוֹת".

משלי ו

תהלים קיט

י. חַמְשָׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, וְאִלּוּ הֵן: תּוֹרָה – קִנְיִן אֶחָד, שְׁמַיִם וָאָרֶץ – קִנְיִן אֶחָד, אַבְרָהָם – קִנְיִן אֶחָד, יִשְׂרָאֵל – קִנְיִן אֶחָד, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ – קִנְיִן אֶחָד. תּוֹרָה קִנְיִן אֶחָד מִנֵּיִן? דְּכַתִּיב: "ה' קִנְיֵי רֵאשִׁית דְּרִכּוֹ, קָדָם מִפְּעֻלֵּיו מֵאֵז". שְׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיִן אֶחָד מִנֵּיִן? שֶׁנֶּאֱמַר: "כֹּה אָמַר יְהוָה, הַשְׁמַיִם כֶּסֶאִי וְהָאָרֶץ הָדָם רַגְלִי, אִי זֶה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנֶנּוּ לִי, וְאִי זֶה מְקוֹם מְנוּחָתִי"; וְאוֹמֵר: "מֶה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ". אַבְרָהָם קִנְיִן אֶחָד מִנֵּיִן?

משלי ח

ישעיהו ט

ט. תְּשִׁיחֲדְךָ – הַתּוֹרָה תִּשְׁחַח אִתְּךָ, תִּגְלַה לְךָ אֶת סוּדוֹתֶיהָ.
י. קִנְיָנִים – מִיּוֹחַדִּים.

בראשית יד דְּכַתִּיב: "וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמְרוּ, בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם
 שמות טו וְאָרֶץ". יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד מִנֵּיִן? דְּכַתִּיב: "עַד יַעֲבֹר עִמָּךְ יְהוָה,
 עד יַעֲבֹר עִם זֶה קִנְיַתְךָ"; וְאֹמַר: "לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאָרֶץ הַמָּה,
 וְאֲדִירֵי כָּל חִפְצֵי בָּם". בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד מִנֵּיִן? שְׁנַאֲמַר:
 שמות טו "מִקְדָּשׁ יְהוָה כּוֹנְנֵנו יְדִידְךָ"; וְאֹמַר: "וַיִּבְיֵאֵם אֶל גְּבוּל קְדָשׁוֹ,
 הֵר זֶה קִנְיַתָּה יְמִינוֹ".

יא. כָּל מֵה שֶׁבָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ – לֹא בָּרָא
 ישעיה מג אֱלֹא לְכַבוֹדוֹ, שְׁנַאֲמַר: "כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבוֹדִי בְּרֵאתִיו,
 יִצְרַתִּיו אִף עֲשִׂיתִיו"; וְאֹמַר: "יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד".

מכות פ"ג מט"ז רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקֵשִׂיאֵ אֹמֵר: רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
 ישעיה מב לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שְׁנַאֲמַר: יְהוָה חִפֵּץ לְמַעַן צְדָקוֹ, יִגְדִּיל
 תּוֹרָה וַיֹּאדִיר:

♦ ♦ ♦

סעודה שלישית של שבת

חייב אדם לאכול שלוש סעודות בשבת, בליל שבת, ביום שבת בשחרית, והסעודה השלישית אחרי חצות היום. בכל שלוש הסעודות חייבים לבצוע על לחם משנה. ובשעת הדחק, כגון שאדם שבע מאוד והאוכל גורם לו צער, או בערב פסח שחל בשבת שאי אפשר לאכול פת, יוצאים ידי חובת סעודה שלישית במזונות או בפירות.

הכינו את סעודת	אַתְּקִינּוּ סְעֻדָּתָא
האמונה השלימה	דְּמְהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא,
שמחת המלך הקדוש,	חֻדְוָתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא.
הכינו את סעודת המלך.	אַתְּקִינּוּ סְעֻדָּתָא דְּמַלְכָּא.
זו היא הסעודה	דָּא הִיא סְעֻדָּתָא
של 'זעיר אנפין',	דְּזַעִיר אַנְפִּין,
'ועתיק היומין' הקדוש	וְעֵתִיקָא קְדִישָׁא
'ושדה התפוחים' הקדושים	וְחַקְל תְּפוּחִין קְדִישִׁין
באים לסעוד עמו.	אַתְּיָן לְסַעֲדָא בְּהַדְּהָ.
בני היכל הנכספים	בְּנֵי הַיִּכְלָא, דְּכְסִיפִין
לראות את זיו 'זעיר אנפין',	לְמַחֲזִי זִיו זַעִיר אַנְפִּין,
יהיו כאן בזה השולחן,	יְהוֹן הֵכָּא, בְּהַאי תַּבְּלָא,
שבו המלך בגילופין.	דְּבַה מַלְכָּא בְּגִלּוּפִין.
רצו מאוד באסיפה הזאת,	צְבוּ לְחַדָּא בְּהַאי וְעַדָּא,
בין מלאכים וכל בעלי כנפיים.	בְּגוּ עִירִין וְכָל גְּדַפִּין.
שמחו עתה בזו השעה,	חֻדּוּ הַשְּׁתָּא, בְּהַאי שַׁעְתָּא,
שבה יש רצון ואין כעס.	דְּבַה רַעוּוָא וְלִית זַעְפִּין.
קרבו אלי ראו כוחי,	קְרִיבוּ לִי חֲזוּ חִילִי,
שאינ דינים חזקים.	דְּלִית דִּינִין דְּתַקִּיפִין.
לחוך נוסעים ואינם נכנסים,	לְכַר נְטֻלִין וְלֹא עָאֲלִין,

אותם הכלבים החצופים.

והנה הכין עתיק יומין
את מצחו, עד שהם יסתלקו.

הרצון שלו שגלוי לו
לבטל את כל הקליפות.

ישים אותם בנקרתם,
וייטמנו בתוך סלעים.

הרי עתה בעת מנחה,
בשעת חדווה של זעיר אנפין.

הנני כלבי דחציפין.

והא אזמין עתיק יומין
למצחה, עדי יהון חלפין.

רעו דילה דגלי לה
לבטולי לְכַל קְלִיפִין.

ישוי לון בנוקביהון,
ויטמרון בגו כפין.

ארי השתא, במנחתא,
בחדוּתא דזעיר אנפין.

תהלים כג
מזמור לְדָוִד, יהוה רעי לא אחסר: בנאות דשא ירביצני,
על מי מנחות ינהלני: נפשי ישוב, ינחני במעגלי צדק
למען שמו: גם כי אלוך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה
עמדי, שבטך ומשענתך המה ינחמני: תעריך לפני שלחן
נגד צררי, דשנת בשמן ראשי כוסי ריגה: אך טוב וחסד
ירדפוני כל ימי חיי, ושבתי בבית יהוה לְאָרְךָ ימים:

אין מקדשים בסעודה שלישית, אך יש נוהגים לברך על היין סמוך לפני הסעודה
או בתוכה, ולהקדים לברכה את הפסוקים הבאים:

שמות טז
ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום ליהוה, היום לא
תמצאהו בשדה: ראו כי יהוה נתן לכם השבת על כן
הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים, שבו איש תחתיו
אל יצא איש ממקמו ביום השביעי: וישבתו העם ביום
השביעי: על כן ברוך יהוה את יום השבת ויקדשהו: שמות כ

סברי מרנן ורננן ורבותי.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן.

י דִּידֵי נִפְשׁ, אַב הַרְחֵמֶן, מְשׁוֹךְ עֲבָדֶיךָ אֶל רְצוֹנְךָ,
 ירוּיָן עֲבָדֶיךָ כְּמוֹ אֵיל, יִשְׁתַּחֲוֶה מוֹל הַדָּרֶךְ,
 כִּי יַעֲרֹב לוֹ יְדִידוֹתֶיךָ מִנִּפְתַּת צוּף וְכָל טָעַם.
 ה דּוֹר, נְאֻה, זִיו הָעוֹלָם, נִפְשֵׁי חוֹלַת אֶהְבְּתֶךָ,
 אֲנֹא, אֵל נָא, רְפֹא נָא לָהּ, בְּהִרְאוֹת לָהּ נוּעַם זִינְךָ,
 אַז תִּתְחַזֵּק וְתִתְרַפֵּא וְהִיְתָה לְךָ שְׂפַחַת עוֹלָם.
 ו תִּיק, יְהִמו רַחֲמֶיךָ, וְחוּס נָא עַל בֶּן אוֹהֲבֶךָ,
 כִּי זֶה כְּמָה נִכְסֶיךָ נִכְסֶיךָ, לְרְאוֹת בְּתַפְאֲרַת עֲזֶךָ,
 אֲנֹא אֵלִי, מִחֲמַד לְבִי, חוֹשֶׁה נָא, וְאֵל תִּתְעַלֵּם.
 ה גְּלֵה נָא וּפְרֹשׁ, חֲבִיב, עָלֵי אֵת סִכַּת שְׁלוֹמְךָ,
 תֹּאִיר אֶרְצֵי מִכְּבוֹדֶךָ, נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בְּךָ,
 מְהֵרָה, אֶהוּב, כִּי בָּא מוֹעֵד, וְחַנּוּנֵי כִּימֵי עוֹלָם.

אַל מִסְתַּתֵּר בְּשִׁפְרִיר חֲבִיוֹן. הַשְׁכֵּל הַנֶּעְלָם מִכָּל רַעֲיוֹן.
 עֲלַת הָעֲלוֹת, מִכְתָּר בְּכִתֵּר עֲלִיוֹן, כְּתֹר יִתְנוּ לָךְ יְהוּה:

בְּרֵאשִׁית תּוֹרַתֶךָ הַקְּדוּמָה, רְשׁוּמָה חֲכָמָתֶךָ הַסְּתוּמָה.
 מֵאִין תִּמְצֵא וְהִיא נֶעְלָמָה. רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוּה:

רְחוּבוֹת הַנֶּהָר נִחְלֵי אֲמוּנָה. מֵיִם עֲמֻקִּים יְדָלִם אִישׁ תְּבוּנָה.
 תּוֹצְאוֹתֶיךָ חֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי בִּינָה. אֲמוּנִים נוֹצֵר יְהוּה:

הָאֵל הַגְּדוֹל עֵינֵי כָל נִגְדֶיךָ. רַב חֶסֶד גְּדוֹל עַל הַשָּׁמַיִם
 חֶסֶדֶךָ. אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם זָכֹר לְעֲבָדֶיךָ. חֶסֶדֵי יְהוּה אֲזַכִּיר
 תְּהִלַּת יְהוּה:

אֶל רְצוֹנְךָ – לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. הַדּוֹר, נְאֻה, זִיו הָעוֹלָם – (תֹּאִרִים לַהֲקַבִּי"ה).
 וְתִיק – (תּוֹאֵר לַהֲקַבִּי"ה).

בְּרֵאשִׁית וכו' – תּוֹרַת הַנִּסְתֵּר טְמוּנָה בַּתּוֹרָה הַנִּגְלִית. יְדָלִם – יִשָּׂאב אוֹתָם.

מרום נֶאֱדָר בְּכַח וּגְבוּרָה. מוֹצִיא אוֹרָה מֵאֵין תְּמוּנָה.
פֶּחַד יִצְחָק מִשְׁפָּטָנוּ הָאִירָה. אֶתָּה גְבוּר לְעוֹלָם יְהוּה:

מִי אֵל כְּמוֹךָ עוֹשֶׂה גְדוּלוֹת. אֲבִיר יַעֲקֹב נוֹרָא תְהִלּוֹת.
תְּפָאֲרַת יִשְׂרָאֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת. כִּי שׁוֹמֵעַ אֵל אֲבִיוֹנִים
יְהוּה:

יְהִי זְכוֹת אֲבוֹת יִגַּן עָלֵינוּ. נִצַּח יִשְׂרָאֵל מְצֻרוֹתֵינוּ גָּאֻלָּנוּ.
וּמְבוּר גְּלוֹת דָּלָנוּ וְהַעֲלָנוּ, לְנִצְחַת עַל מְלֹאכֶת בַּיִת
יְהוּה:

מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל יִנִּיקַת הַנְּבִיאִים. נִצַּח וְהוֹד מֵהֶם נִמְצָאִים.
יִכִּין וּבְעִז בָּשֵׁם נִקְרָאִים. וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יְהוּה:

יְסוּד צְדִיק בְּשִׁבְעָה נְעֻלָּם. אוֹת בְּרִית הוּא לְעוֹלָם.
מַעֲיֵן הַבְּרָכָה צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. צְדִיק אֶתָּה יְהוּה:

נָא הָקֵם מְלָכוֹת דָּוִד וּשְׁלֹמֹה. בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה לוֹ אָמוּ.
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּלָה קְרוּאָה בְּנַעֲמָה. עֲטַרַת תְּפָאֲרַת
בְּיַד יְהוּה:

חֲזַק מְיַחַד כְּאֶחָד עֶשֶׂר סְפִירוֹת. וּמְפָרִיד אֶלוֹף לֹא יִרְאֶה
מְאוּרוֹת. סְפִיר גְּזֻרָתָם יַחַד מְאִירוֹת. תִּקְרַב וְנָתִי לְפָנֶיךָ
יְהוּה:

פֶּחַד יִצְחָק – כינוי לה'.

אֲבִיר יַעֲקֹב – כינוי לה'.

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְכו' – ה' קורא באהבה לעם ישראל להתקרב אליו.

הַלְלוּיָהּ, אֹדָה יְהוָה בְּכָל לַיְלָב, בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה: תְּהִלִּים קִיא
 גְּדִלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה, דְּרוֹשִׁים לְכָל חֲפְצֵיהֶם: הוֹד וְהָדָר
 פָּעֵלוּ, וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד: זָכַר עֲשֵׂה לְנַפְלְאֹתָיו, חֲנוּן
 וְרַחוּם יְהוָה: טָרֶף נָתַן לִירְאָיו, יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כַּחַ
 מַעֲשָׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יְדָיו
 אֲמַת וּמִשְׁפָּט, נֶאֱמָנִים כָּל פְּקוּדָיו: סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם,
 עֲשׂוּיִם בְּאֲמַת וַיִּשְׂרָ: פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ, צִוָּה לְעוֹלָם
 בְּרִיתוֹ, קְדוּשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה,
 שִׁכַּל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם, תְּהַלְלוּ עֲמֶדֶת לְעַד:

הַלְלוּיָהּ, אֲשֶׁרִי אִישׁ יָרָא אֶת יְהוָה, בְּמִצְוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד: שֵׁם קִיב
 גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהִיָּה זָרְעוֹ, דוֹר יִשְׂרָיִם יְבָרַךְ: הוֹן וְעֶשֶׂר
 בְּבֵיתוֹ, וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד: זָרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹר לִיִּשְׂרָיִם,
 חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלוֹה, יְכַלְכַּל דְּבָרָיו
 בְּמִשְׁפָּט: כִּי לְעוֹלָם לֹא יָמוּט, לְזָכַר עוֹלָם יְהִיָּה צַדִּיק:
 מִשְׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא, נָכוֹן לְבוֹ בְּטַח בֵּיהוָה: סְמוּךְ
 לְבוֹ לֹא יִירָא, עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה בְּצָרָיו: פִּזֹּר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים,
 צִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד, קָרְנוֹ תְרוּם בְּכָבוֹד: רִשְׁעֵי יִרְאֶה
 וְכַעַס, שִׁנְיוֹ יַחֲרַק וְנִמְסָ, תַּאֲוֹת רִשְׁעִים תֹּאבֵד:

”שיר המעלות” לעיל עמ' 134.

סדר זימון לעיל עמ' 136.

ברכת המזון לעיל עמ' 137.

בְּסוּד - באסיפה, במועצת. דְּרוֹשִׁים - מובנים. טָרֶף - מזון. נֶאֱמָנִים -
 אמיתיים. סְמוּכִים - חזקים.
 יִרְאֶה בְּצָרָיו - יראה את מפלת אויביו. יִרְאֶה וְכַעַס - (יראה בהצלחת הצדיק).

מוצאי שבת

במוצאי שבת מאחרים להתפלל ערבית.

יש נוהגים לומר בציבור שני פרקים אלו לפני תפילת ערבית של מוצאי שבת:

תהלים קמד
 לְדוֹד, בְּרוּךְ יְהוָה צוּרֵי הַמַּלְמַד יְדֵי לַקָּרֵב אֲצַבְעוֹתַי
 לַמַּלְחָמָה: חֲסֵדֵי וּמְצוּדָתֵי מִשְׁגָּבֵי וּמַפְלְטֵי לִי, מִגְּנֵי וּבוֹ
 חֲסִיתִי, הַרְוֹד עָמִי תַחְתֵּי: יְהוָה, מֶה אָדָם וַתִּדְעֵהוּ, בֶּן
 אָנוּשׁ וַתַּחֲשֹׁבֵהוּ: אָדָם לַהֲבֵל דָּמָה, יָמָיו כָּצֵל עוֹבֵר:
 יְהוָה, הֵט שְׁמִיךָ וַתִּרְד, גַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: בְּרוּק בְּרָק
 וַתִּפְיֵצַם, שְׁלַח חֲצִיף וַתִּהַמָּם: שְׁלַח יְדִיךָ מִמְרוֹם, פָּצְנֵי
 וְהִצִּילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים, מִיַּד בְּנֵי נָכָר: אֲשֶׁר פִּיהֶם דָּבָר
 שׁוֹא וַיִּמְיֵנָם יָמִין שְׁקָר: אֱלֹהִים, שִׁיר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה לְךָ,
 בְּנִבְל עֲשׂוֹר אֲזַמְרָה לְךָ: הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים, הַפּוֹצֵה
 אֶת דּוֹד עַבְדּוֹ מִחֶרֶב רָעָה: פָּצְנֵי וְהִצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נָכָר
 אֲשֶׁר פִּיהֶם דָּבָר שׁוֹא וַיִּמְיֵנָם יָמִין שְׁקָר: אֲשֶׁר בְּנֵינוּ
 כְּנֻטְעִים מְגֻדְלִים בְּנַעֲוִירֵיהֶם, בְּנוֹתֵינוּ כְּזוֹיֹת מְחֻטְבוֹת
 תַּבְּנִית הֵיכָל: מְזוּוֹיְנוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזֶּן אֶל זֶן, צֹאוּנוּ
 מֵאֲלִיפוֹת מְרַבְּבוֹת בְּחוֹצוֹתֵינוּ: אֲלוֹפֵינוּ מְסֻבְּלִים, אֵין
 פֶּרֶץ וְאֵין יוֹצֵאת וְאֵין צְוֹחָה בְּרַחֲבֵתֵינוּ: אֲשֶׁרֵי הָעַם
 שִׁפְכָה לוֹ, אֲשֶׁרֵי הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהָיו:

תהלים סז
 לַמְּנַצֵּחַ בְּנִגְיֹנֹת מְזֻמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יִחַנְנוּ וַיִּבְרַכְנוּ, יָאֵר
 פָּנָיו אֲתָנוּ, סֶלָה: לְדַעַת בְּאַרְץ דְּרָכָךָ, בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעָתְךָ:
 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלֶם: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ
 לְאֲמִים, כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיֶּשֶׁר, וּלְאֲמִים בְּאַרְץ תַּנְחֵם,
 סֶלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלֶם: אַרְץ נִתְּנָה
 יְבוּלָה, יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים, וַיִּירָאוּ
 אוֹתוֹ כָּל אֶפְסֵי אַרְץ:

הַרְוֹד עָמִי - המכניע עמים. הֵט - הטח. וַתִּפְיֵצַם, וַתִּהַמָּם - (את האויבים).
 פָּצְנֵי - הושיעני. בְּנִבְל עֲשׂוֹר - (כלי נגינה). הַפּוֹצֵה - המושיע. כְּזוֹיֹת -
 פיות המזבח. מֵאֲלִיפוֹת מְרַבְּבוֹת - ממליטות הרבה. אֲלוֹפֵינוּ מְסֻבְּלִים -
 פרינו חזקים.

ומתפללים תפילת ערבית (עמ' 192), ואחריה מוסיפים 'ויהי נעם' וכו' (עמ' 210).
בראשית החודש אומרים 'קידוש לבנה' (עמ' 479).

יש נוהגים לומר פיוט זה לפני הבדלה (ויש נוהגים לאומרו אחריה):

**אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא אֱלִיהוּ הַתְּשִׁבִי אֱלִיהוּ הַגִּלְעָדִי
בְּמַהְרָה יָבֵא אֵלֵינוּ עִם מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד :**

אִישׁ אֲשֶׁר קָנָא לְשֵׁם הָאֵל.
אִישׁ בָּשָׂר שְׁלוֹם עַל יַד יְקוּתִיאֵל.
אִישׁ גָּשׁ וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

אֱלִיהוּ הַנְּבִיא...

אִישׁ דוֹרוֹת שָׁנִים עָשָׂר רָאוּ עֵינָיו.
אִישׁ הַנִּקְרָא בְּעַל שַׁעַר בְּסַמְנָיו.
אִישׁ וְאָזוֹר עוֹר אָזוֹר בְּמַתְנָיו :

אֱלִיהוּ הַנְּבִיא...

אִישׁ זָעַף עַל עוֹבְדֵי חַמָּנִים.
אִישׁ חָשׂ וְנִשְׁבַּע מִהֵיֹת גִּשְׁמֵי מְעוֹנִים.
אִישׁ טַל וּמָטָר עָצַר שְׁלֹשׁ שָׁנִים :

אֱלִיהוּ הַנְּבִיא...

אִישׁ יֵצֵא לְמִצָּא לְנִפְשׁוֹ נַחַת.
אִישׁ כָּל־כְּלוּהוּ הָעוֹרְבִים וְלֹא מֵת לְשַׁחַת.
אִישׁ לְמַעַנּוֹ נִתְבָּרְכוּ כֹּד וְצַפְפַּחַת :

אֱלִיהוּ הַנְּבִיא...

אִישׁ מוֹסְרָיו הִקְשִׁיבוּ כְּמַהִים.
אִישׁ נִעְנָה בְּאֵשׁ מְשָׁמֵי גְבוּהִים.
אִישׁ סָחוּ אַחֲרָיו יְהוּה הוּא הָאֱלֹהִים :

אֱלִיהוּ הַנְּבִיא...

יְקוּתִיאֵל - כינוי למשה רבנו (לפי המדרש אליהו הוא פינחס). גָּשׁ - ניגוש.
עוֹבְדֵי חַמָּנִים - עובדי עבודה זרה. חָשׂ - נשבע. מִהֵיֹת גִּשְׁמֵי מְעוֹנִים -
שלא ירד גשם מהשמים. יֵצֵא לְמִצָּא לְנִפְשׁוֹ נַחַת - ברח למדבר כדי להינצל.
לְשַׁחַת - לבטלה. כְּמַהִים - ישראל הכמהים אל ה'.

אִישׁ עֲתִיד לְהִשְׁתַּלַּח מִשְׁמֵי עֲרֻבוֹת.
 אִישׁ פֶּקִיד עַל כָּל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.
 אִישׁ צִיר נֶאֱמָן לְהִשְׁיֵב לֵב בְּנִים עַל אָבוֹת:

אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא...
 ...

אִישׁ קָרָא קָנָא קָנָא לִיהוּה בְּתַפְאָרָה.
 אִישׁ רָכַב עַל סוּסֵי אֵשׁ בְּסַעְרָה.
 אִישׁ שָׁלָא טַעֵם טַעֵם מִיְתָה וּקְבוּרָה:

אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא...
 ...

אִישׁ תִּשְׁבִּי עַל שְׁמוֹ נִקְרָא.
 תִּצְלִיחֵנוּ עַל יְדוֹ בְּתוֹרָה.
 תִּשְׁמִיעֵנוּ מִפִּי בְּשׂוֹרָה טוֹבָה בְּמִהְרָה.
 תּוֹצִיאֵנוּ מֵאֶפְלָה לְאוּרָה:

אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא...
 ...

אִישׁ תִּשְׁבִּי תִצְלִיחֵנוּ מִפִּי הָאֲרִיֹּת.
 תִּבְשְׂרֵנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.
 תִּשְׁמַחֵנוּ בְּנִים עַל אָבוֹת.
 בְּמוֹצָאֵי שְׁבֻתוֹת:

מלאכי ג
 כְּפֹתוֹב הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא
 לְפָנָי בֹּא יוֹם יְהוּה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא.
 וְהִשְׁיֵב לֵב אָבוֹת עַל בְּנִים וְלֵב בְּנִים עַל אָבוֹתָם:

אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא...
 ...

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂרָאָה פָּנָיו בְּחֵלוֹם.
 אֲשֶׁרֵי מִי שִׁנְתָן לוֹ שְׁלוֹם וְהִחְזִיר לוֹ שְׁלוֹם.
 יְהוּה יִכְרֹךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם: תהלים כט

אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא...
 ...

ישעיה סג
 פוֹרָה דְרָכְתִּי לְבִדֵי וּמַעֲמִים אֵין אִישׁ אֲתִי וְאֶדְרָכְכֶם בְּאֶפֶי
 וְאֶרְמָסֶם בְּחַמְתִּי. וְנַח מְצָא חֵן בְּעֵינַי יְהוּה: וַיְהִי דוֹד לְכָל
 דְרָכּוֹ מִשְׁפִּיל וַיְהוּה עִמּוֹ: בראשית ו
 שמ"א יח

פוֹרָה דְרָכְתִּי לְבִדֵי וּכְר' - ה' יַעֲנִישׁ אֶת רִשְׁעֵי הָעַמִּים וִירְמוֹס אוֹתָם כְּמִי שְׂדוּרָךְ
 גַּת ('פוֹרָה' - גַּת שְׁבַע דוּרְכִים עֲנֻבִים).

סדר הבדלה

במוצאי יום טוב שאינו מוצאי שבת, מתחילים "סברי מרנן" ואין מברכים לא על בשמים ולא על נר.

במוצאי יום טוב שחל בשבת ובמוצאי שבת חול המועד, מדלגים על הפסוקים ומתחילים "סברי מרנן".

יקח בידו כוס מלאה בלפחות 86 סמ"ק יין, יגביה אותה מעל השולחן ויאמר:

הַנְּה אֵל יִשׁוּעָתִי, אֲבֹטַח וְלֹא אֶפְחָד, כִּי עֲזִי וְזַמְרַת יְיָ יְהוָה, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: וּשְׂאֲבָתָם מִים בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה: לַיהוָה הַיְשׁוּעָה, עַל עַמּוֹךְ בְּרַכְתָּךְ, סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, מְשַׁנֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בִּטַּח בְּךָ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרָאֵנוּ: לַיהוָדִים הִיטָה אֹרֶה וְשִׁמְחָה וְשִׁשׁוֹן וִיקָר: כֵּן תִּהְיֶה לָנוּ. כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא, וּבִשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא:

סְבָרֵי מְרַנֵּן

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

מי שאין לו יין ומבדיל על משקה אחר יברך "שהכל".
יטול הבשמים בידו ויברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא מֵיְנֵי בְשָׂמִים. ויריח בהם.

לאור האבוקה יברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

ויסתכל בקצות אצבעותיו לאור האבוקה.

שוב יטול הכוס בידו ויברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדֵּיל
בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל
לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׂבִיעִי לְשִׁשְׁתַּיִם הַמַּעֲשֶׂה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל.

ישתה רוב הכוס, ואם שתה כדי רביעית יברך ברכה אחרונה מעין שלש (עמ' 146).

חטאתינו הוא ימחל.	המבדיל בין קדש לחל,
וכפוכבים בלילה.	זרענו ושלומנו ירבה כחול
אקרא לאל עלי גומר,	יום פנה כצל תמר,
אתא בקר וגם לילה.	אמר שומר:
על חטאי עבור תעבר,	צדקתך כהר תבור,
ואשמורה בלילה.	כיום אתמול כי יעבר
מי יתן מנוחתי,	חלפה עונת מנחתי,
אשחה בכל לילה.	יגעתי באנחתי,
פתח לי שער המנטל,	קולי בל ינטל,
קנצותי רסיסי לילה.	שראשי נמלא טל,
אשוע, תנה פדיום.	העתר נורא ואים,
באישון לילה.	בנשף בערב יום,
ארח חיים תודיעני,	קראתיך יה, הושיעני,
מיום ועד לילה.	מדלה תבצעני,
פן יאמרו מכעיס:	טהר טנוף מעשי,
נותן זמירות בלילה.	איה אלוה עשי,
סלח נא על קל וחמר,	נחנו בידך כחמר,
ולילה ללילה.	יום ליום יביע אמר,
קראנוך מן המצר,	אל פודה מכל צר,
לא יום ולא לילה.	ידך לא תקצר,
אליהו וגבריאל,	מיכאל שר ישראל,
קומו בחצי הלילה.	באו נא עם הגואל,

יום פנה וכו' - יום השבת הסתיים כצל עובר. גומר - מקיים הבטחותיו.
אמר שומר וכו' - ה' מבשר על בוא הגאולה (אתא - בא, הגיע). חלפה
וכו' - הסתיימה השבת. אשחה - אתפלל. בל ינטל - לא ינטל ממני, שאוכל
להמשיך להתפלל לה'. המנטל - גבוה, נישא (שערי שמים). העתר וכו' - ה'
שמע תפילתי. פדיום - גאולה. תבצעני - תצילני. יום ליום וכו' - נתפלל
אליך יומם ולילה.

מִימֵינוּ מִיכָאֵל, וְעַל רֵאשֵׁנוּ שְׁכִינַת אֵל,
 תְּנֶה לָּנוּ שָׁבוּעַ טוֹב, וּמִיְהוָה יָבוֹא הַטּוֹב,
 יְבוֹרֶךְ הַבַּיִת הַזֶּה, כִּי כֹן יִצְנֶה אֱלֹהֵינוּ זֶה,
 הַמַּבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, וְרֵאשֵׁנוּ בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם,
 וּמְשַׁמְּאֵלְנוּ גְבַרְיָאֵל, בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל לַיְלָה.
 רַעֲנָן כְּגֵן רְטוֹב, כָּל הַיּוֹם וְכֹל הַלַּיְלָה.
 מִפִּי נְבִיא וְגַם חוֹזֶה, לְשַׁמְרוּ יוֹמָם וְלַיְלָה.
 יַחֲיֵינוּ מִיּוֹמַיִם, וְלִמְשׁוֹל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה.
 הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֹל...
 ◆◆◆

אֱלֹהִים יִסְעֲדֵנוּ וְזָבַד טוֹב יִזְבְּדֵנוּ
 בְּרָכָה בְּמַאֲדֵנוּ, בְּכֹל מְשַׁלַּח יְדֵינוּ.
 אֱלֹהִים יִסְעֲדֵנוּ...
 בַּיּוֹם רֵאשׁוֹן לְמִלְאָכָה וְיוֹם הַשְּׁנַיִ כָּכָה
 יִצֹּ אֶתְנוּ בְּרָכָה, יִמְתִּיק אֶת סוֹדֵנוּ.
 אֱלֹהִים יִסְעֲדֵנוּ...
 רַבָּה צָבָאֵי יִשְׁעֵי בְּחַמִּישֵׁי אֶךְ לֹא בָעֵי,
 בְּשִׁלְיֵשִׁי וּבְרַבִּיעֵי, יִשְׁלַח אֶת פּוֹדֵנוּ.
 אֱלֹהִים יִסְעֲדֵנוּ...
 הַכֵּן טְבוּחַ טְבַח, קוֹדֶשׁ הַלּוּל וְשִׁבַּח
 בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי זָבַח, עַל כָּל מַחְמַדֵּינוּ.
 אֱלֹהִים יִסְעֲדֵנוּ...
 מַעֲדָנִים לְנַפְשֵׁנוּ וְרַעֲנָנָה עַרְשֵׁנוּ,
 נִתֵּן בַּיּוֹם קֹדֶשֶׁנוּ, וְלַיְלָה אֹרֶךְ בַּעֲדֵנוּ.
 אֱלֹהִים יִסְעֲדֵנוּ...

יִסְעֲדֵנוּ - יַעֲזֹרֵנוּ. בְּמַאֲדֵנוּ - בְּרִכּוּשֵׁנוּ. וְזָבַד וְכו' - ה' יַצְלִיחַ מַעֲשֵׂינוּ.
 יִמְתִּיק וְכו' - יִתֵּן לָנוּ מִזֶּל טוֹב. רַבָּה וְכו' - הִרְבַּח וְחִזַּק אֶת הַמְּסִיעֵים לִי
 בַּיּוֹם הַשְּׁבוּעַ. לֹא בָעֵי - בְּלִי תְקִלָּה. הֵכֵן וְכו' - בַּיּוֹם שִׁישִׁי מְכִינִים אֶת סַעוֹדַת
 הַשַּׁבָּת. מַחְמַדֵּינוּ - הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה ה' אִתְּנוּ. וְלַיְלָה אֹרֶךְ בַּעֲדֵנוּ - לַיִל שַׁבָּת
 מֵאִיר לָנוּ.

ומגלות לי יקרא דרור, וממחשף אצא לאור,
 ומארץ מאפליה להר המור, ולמרום הרים ממעמקי בור,
 ומבשר טוב יניס כל עצבי.
 ואלהי אבי לי יביא את אליהו הנביא, את אליהו הנביא
 ובני הנפוצים מעברים, יאספו יחד לעדרים,
 וירנו בראש ההרים, ללקט כל הנפזרים,
 אל ארץ תאני וענבי.
 ואלהי אבי לי יביא את אליהו הנביא, את אליהו הנביא
 וללכות אמולות רוח חיים, ולפרחים קמולים טל שמים,
 ולנפשות נואשים חלד מצהרים, עתה יקום מיהודה וירושלים,
 לשמח לכב נערי ושבי.
 ואלהי אבי לי יביא את אליהו הנביא, את אליהו הנביא
 וחדשים נדבאים ימלאו גבורה, וסכה נופלת לחומה בצורה,
 ועלובת נפש בשמחה אזורה, ולישראל יאמר: עזרה עזרה.
 וישוב ופרח וחי לבכי.
 ואלהי אבי לי יביא את אליהו הנביא, את אליהו הנביא

לעד חיה בלבבנו, האמונה הנאמנה,
 לשוב לארץ קדשנו, עיר בה דוד חנה.
 שמה נעמד לגורלנו, אב המון קנה,
 שמה נחיה חיינו, חיי עדת מי מנה.
 לעד חיה בלבבנו...
 שמה נעבד אלהינו, בחדוה בגילה וברננה,
 שמה נעלה לרגלינו, שלש פעמים בשנה.
 לעד חיה בלבבנו...

עצבי - צערי. אמולות - אומללות. חלד - זמן מאיר, מוצלח.
 עיר בה וכו' - ולעירו של דוד. נעמד לגורלנו וכו' - נחיה תחת השגחתו
 הישירה של ה'. עדת מי מנה - עם ישראל.

תורת חיים חמד־תנו, מפי עליון נתנה,
נצח היא נחלתנו ממדבר מתנה.

לעד חיה בלבבנו...

תהלים קכח שיר המעלות, אשרי כל ירא יהוה ההלף בדרך־כיו:
יגיע כפיד כי תאכל, אשריך וטוב לך:
אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך,
בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך:
הנה כי כן יברך גבר ירא יהוה:
יברכה יהוה מציון, וראה בטוב ירושלם, כל ימי חייה:
וראה בנים לבניך, שלום על ישראל:

רבוץ העולמים, אב הרחמים והסליחות, בסימן טוב ובמזל
טוב החל עלינו את ששת ימי המעשה (כשחל יו"ט באמצע
השבוע יאמר רק ימי המעשה) הבאים לקראתנו לשלום,
חשוכים מכל חטא ופשע ומנקים מכל עון ואשמה
ורשע. ומדבקים בתלמוד תורה ובמעשים טובים. וחנונו
דעה בינה והשכל מאתך, ותשמיענו בהם ששון ושמחה,
ולא תעלה קנאתנו על לב אדם, ולא קנאת אדם תעלה
על לבנו. מלפנו אלהינו, אב הרחמן, שים ברכה ורוחה
והצלחה בכל מעשה ידינו, וכל היועץ עלינו ועל עמך
בית ישראל עצה טובה ומחשבה טובה אמצו וברכו גדלו
וקימו, קים עצתו, כדבר שנאמר, יתן לך כלבבך וכל עצתך
ימלא. ונאמר, ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור:
וְכָל הַיּוֹעֵץ עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל עֲצֵה שְׂאִינָה
טובה ומחשבה שאינה טובה תופר עצתו, כדבר שנאמר,
יהוה הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים. ונאמר, עצו

שם כ

איוב כב

תהלים לג
ישעיה ח

נצח וכו' - התורה שלנו לנצח מאז שניתנה לנו במדבר סיני.

עֲצָה וְתִפְרַדְּבוּ דְבָרוֹ דְּכָר וְלֹא יָקוּם כִּי עֲמָנוּ אֵל: וּפְתַח לָנוּ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֲב הֲרַחֲמִים אֲדוֹן הַסְּלִיחוֹת, בְּזֶה הַשְּׁבוּעַ
 וּבְכָל שְׁבוּעַ, שְׁעָרֵי אוֹרָה, שְׁעָרֵי אֶרֶץ יָמִים וְשָׁנִים, שְׁעָרֵי
 אֲרִיכַת אַפִּים, שְׁעָרֵי בְרָכָה, שְׁעָרֵי בִּינָה, שְׁעָרֵי גִילָה, שְׁעָרֵי
 גְדֻלָּה, שְׁעָרֵי גְאֻלָּה, שְׁעָרֵי גְבוּרָה, שְׁעָרֵי דִינָה, שְׁעָרֵי דַעְוָה,
 שְׁעָרֵי הוֹד, שְׁעָרֵי הָדָר, שְׁעָרֵי הַצְּלָחָה, שְׁעָרֵי הַרְוָחָה,
 שְׁעָרֵי וַעַד טוֹב, שְׁעָרֵי זְרִיזוֹת, שְׁעָרֵי זְמֶרָה, שְׁעָרֵי זְכוּיּוֹת,
 שְׁעָרֵי זִיו, שְׁעָרֵי זֵהר תוֹרָה, שְׁעָרֵי זֵהר חֲכָמָה, שְׁעָרֵי זֵהר
 בִּינָה, שְׁעָרֵי זֵהר דַּעַת, שְׁעָרֵי חֲדוּהָ, שְׁעָרֵי חֲמֻלָּה, שְׁעָרֵי
 חֵן וְחֹסֶד, שְׁעָרֵי חַיִּים טוֹבִים, שְׁעָרֵי חֲכָמָה, שְׁעָרֵי טוֹבָה,
 שְׁעָרֵי טְהוֹרָה, שְׁעָרֵי יְשׁוּעָה, שְׁעָרֵי יֶשֶׁר, שְׁעָרֵי כִפְרָה, שְׁעָרֵי
 כִלְכָּלָה, שְׁעָרֵי כְבוֹד, שְׁעָרֵי לְמוּד, שְׁעָרֵי מְזוֹן, שְׁעָרֵי
 מְנוּחוֹת, שְׁעָרֵי מְחִילוֹת, שְׁעָרֵי מִדְּעָה, שְׁעָרֵי נַחֲמָה, שְׁעָרֵי
 נְקִיּוֹת, שְׁעָרֵי סְלִיחָה, שְׁעָרֵי סִיעֲתָא דְשִׁמְיָא, שְׁעָרֵי עֲזָרָה,
 שְׁעָרֵי פְדוּת, שְׁעָרֵי פְרֻנְסָה טוֹבָה, שְׁעָרֵי צְדָקָה, שְׁעָרֵי
 צְהֻלָּה, שְׁעָרֵי קְדוּשָׁה, שְׁעָרֵי קוּמְמִיּוֹת, שְׁעָרֵי רַחֲמִים, שְׁעָרֵי
 רְצוֹן, שְׁעָרֵי רְפוּאָה שְׁלָמָה, שְׁעָרֵי שְׁלוֹם, שְׁעָרֵי שְׂמֻחָה,
 שְׁעָרֵי שְׂמוּעוֹת טוֹבוֹת, שְׁעָרֵי שְׁלוּהָ, שְׁעָרֵי תוֹרָה, שְׁעָרֵי
 תְּפִלָּה, שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שְׁעָרֵי תְּשׁוּעָה, כְּדַכְּתִיב: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה מְעוֹזָם בְּעַת צָרָה, וַיַּעֲזְרֵם יְהוָה וַיִּפְּלְטֵם,
 יִפְּלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: וְנֹאמַר: חֲשׂוּף יְהוָה
 אֶת זְרוּעַ קְדוּשׁוֹ לְעֵינַי כָּל הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ אֶת
 יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: וְנֹאמַר. קוֹל צוֹפִיף נִשְׂאוּ קוֹל יַחְדוֹ יִרְנְנוּ, שם
 כִּי עֵינַי בְּעֵינַי יִרְאוּ בְּשׁוֹב יְהוָה צִיּוֹן: וְקָיָם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 מִקְרָא שְׂפָתוֹב: מַה נָּאוּב עַל הַהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מְשֻׁמֵּעַ שם
 שְׁלוֹם מְבַשֵּׂר טוֹב מְשֻׁמֵּעַ יְשׁוּעָה אוֹמֵר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֵיךָ.
 ראשון לְצִיּוֹן הִנֵּה הַנֵּם, וְלִירוּשָׁלַיִם מְבַשֵּׂר אֶתָּן. אֲמֵן סְלָה: שם מא

פסוקי ברכה

במוצאי שבת אומרים פסוקי ברכה, לסימן ברכה במעשי ידינו בכל ימי השבוע:

וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מַטְל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, וְרֹב דָּגָן
 וְתִירֹשׁ: יַעֲבֹדוךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ לְאֲמִים, הֲוֵה גְבִיר
 לְאַחֶיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ בְּנֵי אֲמֹתָ, אַרְרִיךָ אַרְוֹר וּמִבְּרַכֶּיךָ
 בְּרוּךְ: וְאֵל שְׂדֵי יִבְרַךְ אֶתְךָ וַיִּפְרֶךָ וַיִּרְבֶּךָ, וְהָיִיתָ לְקַהֲלָה
 עַמִּים: וַיִּתֵּן לָךְ אֶת בְּרַכְתּוֹ אֲבָרָהֶם לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְךָ,
 לְרִשְׁתָּךְ אֶת אֶרֶץ מְגָרִיךָ, אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם: מֵאֵל
 אָבִיךָ וַיַּעֲזְרֶךָ וְאֵת שְׂדֵי וַיְבָרְכֶךָ, בְּרַכְתּוֹ שָׁמַיִם מֵעַל בְּרַכְתּוֹ
 תְּהוֹם רִבְצָת תַּחַת, בְּרַכְתּוֹ שְׂדֵים וְרַחֵם: בְּרַכְתּוֹ אָבִיךָ גִּבְרוֹ
 עַל בְּרַכְתּוֹ הוֹרֵי עַד תַּאֲוֹת גְּבַעַת עוֹלָם, תַּהֲיֶיךָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף
 וּלְקַדְקַד נְזִיר אֶחָיו: וְאַהֲבֶךָ וּבְרַכֶּךָ וְהִרְבֶּךָ, וּבִרְךָ פְּרִי
 בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמְתֶךָ, דָּגָנֶךָ וְתִירֹשֶׁךָ וַיִּצְהַרְךָ, שָׁגֵר אֶלְפִיךָ
 וְעִשְׂתָּרֶת צֶאֱנֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁפַע לְאַבְתָּיֶךָ לְתַת
 לָךְ: בְּרוּךְ תַּהֲיֶה מְכַל הָעַמִּים, לֹא יִהְיֶה כָּךְ עֶקֶר וְעַקְרָהּ
 וּבִבְהֶמְתֶּךָ: וְהִסִּיר יְהוָה מִמֶּךָ כָּל חָלִי, וְכָל מַדּוּי מַצְרִים
 הָרָעִים אֲשֶׁר יִדְעֶתָ לֹא יִשְׁיִמֶם בָּךְ, וּנְתַנֶּם בְּכָל שְׁנָאִיךָ:

הַמְלֵאךָ הַגָּאֵל אֶתִּי מִכָּל רָע יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים, וַיִּקְרָא
 בָּהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אָבִתִּי אֲבָרָהֶם וַיִּצְחַק, וַיִּדְגּוּ לְרֹב בְּקֶרֶב
 הָאָרֶץ: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם, וְהִנֵּכֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי
 הַשָּׁמַיִם לְרֹב: יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יִסֵּף עֲלֵיכֶם כְּכֹס
 אֶלְךָ פְּעָמִים, וַיְבָרַךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְכֶם:

גביר - אדון, מושל. לקהל עמים - לשבטים רבים. ברכת שמים - גשם.
 ברכת תהום - מי מעיינות. עד תאות גבעת עולם - עד מרום פסגת
 הגבעות (עד אין סוף). נזיר אחיו - מרום מאחיו. שגר - ולדות. אלפיך -
 שוריק. ועשתרת - ועדרים.
 וידגו - וירבו.

בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר, וּבְרוּךְ אַתָּה בְּשָׂדֶה: בְּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶיךָ,
 וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ: בְּרוּךְ טָנֵאָה וּמִשְׁאֲרֵתְךָ: בְּרוּךְ פְּרִי
 בְּטֶגֶף וּפְרִי אֲדָמָתְךָ וּפְרִי בְהֶמְתָּךְ, שְׂגֵר אֲלֵפִיךָ וְעִשְׂתָּרוֹת
 צֹאנֶיךָ: יֵצֵו יְהוָה אֶתְךָ אֶת הַבְּרָכָה בְּאַסְמִיךָ וּבְכָל מִשְׁלַח
 יָדְךָ, וּבְרָכֶךָ בְּאָרְץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ: יִפְתַּח יְהוָה
 לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם, לְתַת מָטָר אֲרָצְךָ בְּעֵתוֹ
 וּלְבַרְךָ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יָדְךָ, וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא
 תִלְוֶה: כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּרָכֶךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָךְ, וְהִעֲבַטְתָּ
 גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִעֲבֹט, וּמִשְׁלַתְּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא
 יִמְשְׁלוּ: אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל, מִי כָמוֹךָ, עַם נוֹשֵׁעַ בִּיהוָה, מִגֵּן
 עֲזָרְךָ, וְאַשֶׁר חָרַב גְּאוֹתְךָ, וַיִּכְחָשׁוּ אֵיכִיךָ לָךְ, וְאַתָּה עַל
 בְּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ:

מְחִיתִי כָעֵב פִּשְׁעֶיךָ וְכַעֲנֵן חַטָּאתֶיךָ, שׁוֹבָה אֵלַי כִּי
 גָאֲלִתִּיךָ: רְנֹה שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה יְהוָה, הָרִיעוּ תַחֲתֵיֹת
 אָרֶץ, פִּצְחוּ הָרִים רְנָה יַעַר וְכָל עֵץ בּוֹ, כִּי גָאֵל יְהוָה
 יַעֲקֹב וּבִישְׂרָאֵל יִתְפָּאֵר: גָּאֲלֵנוּ יְהוָה צָבָאוֹת שְׁמוֹ,
 קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

יִשְׂרָאֵל נוֹשֵׁעַ בִּיהוָה תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים, לֹא תִבְשׁוּ וְלֹא
 תִכְלְמוּ עַד עוֹלָמֵי עַד: וְאַכְלֵתֶם אָכוֹל וְשָׁבוּעַ, וְהִלְלֵתֶם
 אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְּלִיא,
 וְלֹא יִבְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם: וַיִּדְעֵתֶם כִּי בְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל אָנִי,
 וְאַנִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְאִין עוֹד, וְלֹא יִבְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם:

טָנֵאָה - סלך (הפרי שבו). וּמִשְׁאֲרֵתְךָ - כלי העיסה (הלחם). בְּאַסְמִיךָ -
 באוצרות תבואותיך. וְהִעֲבַטְתָּ - ותמשכן. וַיִּכְחָשׁוּ - יחניפו. בְּמוֹתֵימוֹ -
 הריהם.

כָּעֵב - (העובר מהר). כִּי עָשָׂה - על אשר עשה.

כִּי בְשִׁמְחָה תֵצְאוּ וּבְשִׁלוֹם תִּנְבְּלוּן, הֵהָרִים וְהַגְּבְעוֹת
 יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם רְנָה וְכָל עֲצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֵאוּ כָף: הִנֵּה אֵל
 יִשׁוּעָתִי, אֲבֹטַח וְלֹא אֶפְחָד, כִּי עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה, וַיְהִי
 לִי לִישׁוּעָה: וּשְׂאֲבַתְּם מִים בְּשִׁשׁוֹן, מִמַּעַיְנֵי הַיִּשׁוּעָה:
 וְאִמְרַתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא: הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בְשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו, הִזְכִּירוּ כִּי נִשְׁגַּב שָׁמוֹ: זָמְרוּ יְהוָה כִּי
 גָאוֹת עָשָׂה, מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ: צַהֲלֵי וְרַנֵּי יִשְׁבַּת
 צִיּוֹן, כִּי גָדוֹל בְּקִרְבֶּךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא:
 הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וַיִּוֹשִׁיעֵנו, זֶה יְהוָה קִוִּינוּ לוֹ,
 נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בִישׁוּעָתוֹ:

בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר יְהוָה: וְהָיָה אֱמוּנַת עַתִּיד
 חֶסֶן יִשׁוּעוֹת חֲכָמַת וְדַעַת, יִרְאֵת יְהוָה הִיא אוֹצְרוֹ:
 וַיְהִי דָוִד לְכָל דְּרָכָיו מִשְׁכִּיל, וַיְהוּה עִמּוֹ: פְּדָה בְּשִׁלוֹם
 נַפְשִׁי מִקְרָב לִי, כִּי בְרָבִים הָיוּ עִמָּדִי: וַיֹּאמֶר הָעַם אֵל
 שָׂאוּל: הַיּוֹנְתָן יָמוּת, אֲשֶׁר עָשָׂה הַיִּשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת
 בְּיִשְׂרָאֵל, חָלִילָה, חֵי יְהוָה אִם יִפֹּל מִשְׁעַרְתָּ רֹאשׁוֹ אֶרְצָה,
 כִּי עַם אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה, וַיִּפְדּוּ הָעַם אֶת יוֹנְתָן וְלֹא
 מָת: וּפְדוּיֵי יְהוָה יִשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה, וְשִׁמַּחַת עוֹלָם
 עַל רֹאשִׁים, שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ, וְנָסוּ יְגוֹן וְאַנְחָה:
 הַפְּכֵת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי, פִּתְחֵת שְׁקִי וְתֹאזְרֵנִי שִׁמְחָה:
 וְלֹא אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמַע אֵל בְּלַעַם, וַיִּהְפֹּךְ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לָךְ אֶת הַקְּלָלָה לְבִרְכָה, כִּי אֵהְבֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
 אַז תִּשְׁמַח בְּתוֹלָה בְּמַחֹל וּבְחֹרִים וּזְקָנִים יִחַדּוּ,
 וְהִפְכֵתִי אֲבָלָם לְשִׁשׁוֹן, וְנַחֲמַתִּים, וְשִׁמַּחַתִּים מִיַּגּוֹנִים:

אֱמוּנַת עַתִּיד - ביטחון בימים הטובים (לישראל). חֶסֶן יִשׁוּעוֹת - אוצרות
 ישועות. מִקְרָב לִי - מלהתקרב אליי (האויב). בְּרָבִים - רבים. עִמָּדִי - נגדי.
 כִּי עַם אֱלֹהִים - כי בעזרת אלוקים.

בוֹרֵא נֵיב שְׁפָתַיִם, שְׁלוֹם, שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר
 יְהוּה, וּרְפָאֲתֵינוּ: רוּחַ לְבָשָׂה אֶת עַמְשֵׁי רֵאשׁ הַשְּׁלִישִׁים,
 לֶךְ דָּוִד, וְעַמְדָּה בֶן יִשִׁי, שְׁלוֹם, שְׁלוֹם לֶךְ וְשְׁלוֹם לְעֶזְרָה,
 כִּי עֶזְרָה אֱלֹהֶיהָ, וַיִּקְבְּלֵם דָּוִד וַיִּתְּנֵם בְּרֵאשֵׁי הַגְּדוּד:
 וְאִמְרָתֶם כֹּה לְחֵי, וְאִתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתָךְ שְׁלוֹם וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ
 שְׁלוֹם: יְהוּה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוּה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם:

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: בְּכָל מְקוֹם שֶׁאִתָּה מוֹצֵא גְדֻלָּתוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שָׁם אִתָּה מוֹצֵא עֲנוּתָנוֹתוֹ. דְּבַר זֶה
 כְּתוּב בַּתּוֹרָה, וְשְׁנוּי בַּבְּנֵי אִיִּם, וּמְשַׁלֵּשׁ בְּכַתוּבִים.

כְּתוּב בַּתּוֹרָה: כִּי יְהוּה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים י
 וְאֲדַנִּי הָאֲדָנִים, הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר לֹא יִשָּׂא
 פָּנָיִם וְלֹא יִקַּח שַׁחַד: וּכְתִיב בַּתְּרָה: עֲשֵׂה מְשַׁפֵּט יְתוּם
 וְאֶלְמָנָה, וְאֶהָב גֵּר לְתֵת לוֹ לְחֵם וְשִׂמְלָה: שְׁנוּי בַּבְּנֵי אִיִּם,

דְּכָתִיב: כִּי כֹה אָמַר רַם וְנִשְׂא שִׁכְן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ, י
 מְרוֹם וְקָדוֹשׁ אֲשַׁכּוֹן, וְאֵת דְּכָא וְשִׁפְל רּוּחַ, לְהַחֲיוֹת רּוּחַ
 שְׁפָלִים וְלְהַחֲיוֹת לֵב נְדָכָאִים: מְשַׁלֵּשׁ בְּכַתוּבִים, דְּכָתִיב:
 שִׁירוּ לְאֱלֹהִים, זַמְרוּ שְׁמוֹ, סִלּוּ לְרִכָּב בְּעַרְבוֹת בְּיַהּ שְׁמוֹ י
 וְעֲלוּ לְפָנָיו: וּכְתִיב בַּתְּרָה: אָבִי יְתוּמִים וְדִין אֶלְמָנוֹת,
 אֱלֹהִים בְּמַעוֹן קָדְשׁוֹ:

יְהִי יְהוּה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם אַבְתִּינוּ, אֵל יַעֲזֹבֵנוּ
 וְאֵל יִטְשֵׁנוּ: וְאִתָּם הַדְּבָקִים בִּיהוּה אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים כְּלָכֶם

ניב שפתיים - הדיבור.

וכתיב בתרה - וכתוב אחרי זה. רם ונשא - ה' שהוא רם ונישא. שכן עד
 - קיים לנצח. מרום וקדוש - במקום מרום וקדוש. ואת דכא ושפל רוח
 - נמצא לעזרת דך ועניו. סלו - רוממו. לרכב בערבות - לה' העובר לפני
 עמו בערבות המדבר.

היום: כי נחם יהוה ציון נחם כל חרבתיָה, וישם מדברָה
 כְּעֵדֶן וְעֶרְבֹתָה כְּגֵן יְהוָה, שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִמָּצֵא בָּהּ, תוֹדָה
 וְקוֹל זְמֵרָה: יהוה חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר:
 שיר המעלות, אשרי כל ירא יהוה, תהלך בדרכיו: יגיע
 תהלים קכח
 כפיה כי תאכל, אשריך וטוב לך: אשריך כגפן פריה
 בירכתי ביתך, בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך: הנה
 כי כן יברך גבר ירא יהוה: יברך יהוה מציון, וראה
 בטוב ירושלים, כל ימי חייך: וראה בנים לבניך, שלום
 על ישראל:

מצוה לאכול סעודה נוספת במוצאי שבת לכבוד השבת היוצאת
 (סעודת 'מלוה מלכה'). בשעת הדחק ניתן לקיימה במיני מזונות ופירות.

שער ראש חודש

קידוש לבנה
הלל
מוסף לראש חודש

סדר קידוש לבנה

בתחילת החודש, לאור הלבנה ההולכת ומתמלאת אומרים:

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם, הַלְלוּהוּ בַמְרוֹמִים: תהלים קמח
הַלְלוּהוּ כָּל מְלֹאכָיו, הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאוֹ: הַלְלוּהוּ שָׁמַשׁ
וְיָרֵחַ, הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שָׁמַי הַשָּׁמַיִם
וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה, כִּי הוּא
צְנִיָּה וְנִבְרָאוֹ: וַיַּעֲמִידֵם לְעֵד לְעוֹלָם, חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר:

הריני מוכן ומזומן לקיים את המצוה לקדש הלבנה, לשם יחוד קדוש
ברוך הוא ושכנתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל.

ברכת הלבנה

לפני אמירת הברכה נוהגים להביט רגע בלבנה החדשה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
בְּמַאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּיּוֹ כָּל צְבָאָם,
חָק וְזִמְן נָתַן לָהֶם שְׁלֹא יִשְׁנוּ אֶת תַּפְקִידָם,
שְׁשִׁים וּשְׁמֹנִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנֵם, פּוֹעֵל אֱמֶת
שִׁפְעֵלְתוֹ אֱמֶת. וְלִלְבָנָה אָמַר שִׁתְּחַדֵּשׁ, עֲטַרְת
תַּפְאֶרֶת לַעֲמוּסֵי בְטָן, שֶׁהֵם עֲתִידִים לְהִתְחַדֵּשׁ
כְּמוֹתָהּ, וּלְפָאֵר לְיִוְצָרָם עַל שֵׁם כְּבוֹד מְלִכּוּתוֹ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מְחַדֵּשׁ חֲדָשִׁים.

מִן הַשָּׁמַיִם - יצורי השמים. שְׁמַי הַשָּׁמַיִם - מרומי אין סוף. הוּא צְנִיָּה
וְנִבְרָאוֹ - נבראו באמרי פיו. חָק נָתַן - קבע חוקי הטבע. וְלֹא יַעֲבוֹר -
(החוק); ואינו מחליפו.

שְׁחָקִים - שמים. צְבָאָם - (השמש, הירח והכוכבים). לַעֲמוּסֵי בְטָן -
לישראל, הנשואים כביכול בחיק ה'.

בְּרוּךְ יוֹצֵרֵךְ, בְּרוּךְ עוֹשֶׂךְ, בְּרוּךְ קוֹנֵךְ, בְּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ.

בְּרוּךְ יוֹצֵרֵךְ, בְּרוּךְ עוֹשֶׂךְ, בְּרוּךְ קוֹנֵךְ, בְּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ.

בְּרוּךְ יוֹצֵרֵךְ, בְּרוּךְ עוֹשֶׂךְ, בְּרוּךְ קוֹנֵךְ, בְּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ.

כָּשֶׁם שְׂאֵנִי רוֹקֵד כְּנִגְדֶּךָ וְאֵינִי יָכוֹל לִנְגַע בְּךָ,

כֵּן לֹא יוּכְלוּ כָּל אוֹיְבֵי לִנְגַע בִּי לְרַעָה.

כָּשֶׁם שְׂאֵנִי רוֹקֵד כְּנִגְדֶּךָ וְאֵינִי יָכוֹל לִנְגַע בְּךָ,

כֵּן לֹא יוּכְלוּ כָּל אוֹיְבֵי לִנְגַע בִּי לְרַעָה.

כָּשֶׁם שְׂאֵנִי רוֹקֵד כְּנִגְדֶּךָ וְאֵינִי יָכוֹל לִנְגַע בְּךָ,

כֵּן לֹא יוּכְלוּ כָּל אוֹיְבֵי לִנְגַע בִּי לְרַעָה.

תּפּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְחַד, בְּגִדְל זְרוּעֶךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן. שמות טו

תּפּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְחַד, בְּגִדְל זְרוּעֶךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן.

תּפּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה וּפְחַד, בְּגִדְל זְרוּעֶךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן.

כְּאֶבֶן יִדְמוּ זְרוּעֶךָ בְּגִדְל וּפְחַד אֵימַתָּה עֲלֵיהֶם תּפּל.

כְּאֶבֶן יִדְמוּ זְרוּעֶךָ בְּגִדְל וּפְחַד אֵימַתָּה עֲלֵיהֶם תּפּל.

כְּאֶבֶן יִדְמוּ זְרוּעֶךָ בְּגִדְל וּפְחַד אֵימַתָּה עֲלֵיהֶם תּפּל.

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם.

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם.

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חַי וְקַיִם.

וְאוֹמֵר לְשִׁלּוּשָׁה: שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם.

וְהֵם מְשִׁיבִים לוֹ: עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם.

סֶמֶן טוֹב וּמִזֵּל טוֹב יִהְיֶה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

סֶמֶן טוֹב וּמִזֵּל טוֹב יִהְיֶה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

סֶמֶן טוֹב וּמִזֵּל טוֹב יִהְיֶה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

שיר השירים ב קול דודי הנה זה בא, מְדַלֵּג עַל הַהָרִים, מְקַפֵּץ עַל הַגְּבְעוֹת: דוֹמָה דוֹדִי לְצִבִּי אוֹ לְעֶפֶר הָאֵלִים, הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחֵר כְּתִלְנֹו, מְשַׁגֵּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת מִצִּיץ מִן הַחֲרָבִים.

שיר למעלות, אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבוֹא עֲזָרִי: תהלים קכא
 עֲזָרִי מֵעַם יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ,
 אֵל יָנוּם שְׁמֹרֶךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:
 יְהוָה שְׁמֹרֶךָ, יְהוָה צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשָּׁמֶשׁ לֹא
 יִכְפֹּה, וַיְרִיחַ בְּלִילָהּ: יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמַר אֶת
 נַפְשֶׁךָ: יְהוָה יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ: הַלְלוּהוּ שם קנ
 בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדֹלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר,
 הַלְלוּהוּ בַּבָּבֶל וְכַנּוּר: הַלְלוּהוּ בְּתוֹף וּמַחּוֹל, הַלְלוּהוּ
 בְּמִנִּים וְעֶגְבִּי: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 תְּרוּעָה: כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְיָ, הַלְלוּיָהּ:

תָּנָא דְּבֵי רַבֵּי יִשְׁמַעְיָאֵל: אֵלְמָלִי לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל אֱלָא
 לְהַקְבִּיל פְּנֵי אַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים פְּעַם אַחַת בְּחֻדְשׁ,
 דַּיִם. אָמַר אַבְיֵי: הַלְכֶךָ צְרִיךְ לְמִימְרָא מְעַמְד.

מי זאת עלה מן המדבר מתרפקת על דודה. ויהי
 רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, למלאת
 פגימת הלבנה ולא יהיה בה שום מעוט, ויהי אור
 הלבנה כאור החמה וכאור שבעת ימי בראשית
 כמו שהיתה קודם מעוטה, שנאמר: אֵת שְׁנֵי

בראשית א

למוט - להתמוטט, ליפול. צִלְּךָ - עומד להגן עליך.

בְּקִדְשׁוֹ - במקום קדשו. בְּרִקִיעַ עֲזוֹ - בשמי מעוזו. בַּגְּבוּרָתוֹ - בסיפור
 גבורותיו. כְּרַב גְּדֹלוֹ - לפי רוב גדולו. בְּמִנִּים - כלי שיר. בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע -
 מצלתיים. בְּצִלְצְלֵי תְּרוּעָה - (של השופר).

לְמִימְרָא מְעַמְד - לומר בעמידה.

וְכַאֲוֹר שְׁבַעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית - (שבהם היה האור חזק ביותר). קוֹדֶם מְעוֹטָה
 - כדברי חז"ל: אמרה הלבנה לפני הקב"ה "אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתור
 אחד?" אמר לה: "לכי ומעטי את עצמך". (חולין ס: מובא ברש"י, בראשית א, טז).

המארות הגדולים. ויתקיים בנו מקרא שכתוב:
 ובקשו את יהוה אלהיהם ואת דויד מלכם, אמן. הושע ג

למנצח בנגינת מזמור שיר: אלהים יחננו ויברכנו, יאר
 פניו אתנו, סלה: לדעת בארץ דרכך, בכל גוים ישועתך:
 יודוך עמים אלהים, יודוך עמים כלם: ישמחו וירננו
 לאמים, כי תשפט עמים מישר, ולאמים בארץ תנחם,
 סלה: יודוך עמים אלהים, יודוך עמים כלם: ארץ נתנה
 יבולה, יברכנו אלהים אלהינו: יברכנו אלהים, וייראו
 אותו כל אפסי ארץ:

עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדלה ליוצר
 בראשית, שלא עשנו כגויי הארצות ולא שמנו
 כמשפחות האדמה, שלא שם חלקנו כהם
 וגורלנו ככל המונם, שהם משתחווים להבל
 וריק ומתפללים אל אל לא יושיע, ואנחנו
 כורעים ומשתחווים ומודים לפני מלך
 המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא נוטה שמים
 ויוסד ארץ, ומושב יקרו בשמים ממעל, ושכינת
 עזו בגבהי מרומים. הוא אלהינו, אין עוד, אמת
 מלפנו, אפס זולתו, כפתוב בתורתו: וידעת
 היום והשבת אל לבבך, כי יהוה הוא האלהים
 בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד:

לתת גדלה - לספר גדולתו. ליוצר בראשית - ליוצר (מעשי) בראשית.
 כגויי הארצות - (שאינן להם תורה ומצוות). ואנחנו - אבל אנחנו. נוטה -
 מותח, בורא. ויוסד - (בורא). יקרו - כבודו. אפס זולתו - אין עוד מלבדו.

וְעַל כֵּן נִקְנָה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה
 בְּתַפְאֵרַת עֲזָךְ, לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ
 וְהַאֲלִילִים כָּרוֹת יִכְרֹתוּן, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת
 שְׁדֵי, וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בְשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ
 כָּל רְשָׁעֵי אָרֶץ, יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֶל כִּי
 לָךְ תִּכְרַע כָּל בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְלוּ, וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְנוּ,
 וַיִּקְבְּלוּ כָּל־אֶת עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם
 מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֹךְ הִיא,
 וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד, כְּפֶתוּב בְּתוֹרָתְךָ: יְהוָה
 יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר: וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

שמות טו

זכריה יד

האבלים אומרים קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
 וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָה וַיִּקְרַב מְשִׁיחָה, (אמן) בְּתַיִיכוּן
 וּבַיּוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבַזְּמַן קָרִיב,
 וְאִמְרוּ אָמֵן.

ציבור ואבל: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֹלָם וְלְעֹלָמֵי עֲלְמֵיָא.

יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
 וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

גְּלוּלִים – אלילים. לְהַפְנוֹת – להטות לבם. וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ – כל הגויים יכירו כי ה' הוא המלך על כל הארץ. וְשִׁמוֹ אֶחָד – (לא
 יזכירו שם אלהים אחרים).

שְׁמֵהּ רַבָּא – שמו הגדול. כְּרַעוּתָהּ – כרצונו. פְּרָקְנָה – ישועתו. בְּעַגְלָא –
 במהרה. לְעֹלָם וְלְעֹלָמֵי עֲלְמֵיָא – לעולם ולעולמי עולמים. דְקַדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא – של הקדוש ברוך הוא.

בעשרת ימי תשובה:

לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא

וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְאַמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן.
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְאַמְרוּ אָמֵן.

בעשרת ימי תשובה:

עוֹשֵׂה הַשְּׁלוֹם

עוֹשֵׂה שְׁלוֹם

בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן.

ונוהגים לזמר:

טוֹבִים מְאוֹרוֹת שְׁבָרָא אֱלֹהֵינוּ, יְצַרְם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׁכָּל,
פִּיחַ וּגְבוּרָה נָתַן בְּהֵם, לְהִיּוֹת מוֹשְׁלִים בְּקָרֵב תְּבַל.

מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נִגְהָ, נֶאֱדָה זִיוִם בְּכָל הָעוֹלָם,
שְׁמַחִים בְּצַאֲתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאֵם, עֹשִׂים בְּאִמְהָ רְצוֹן קוֹנֵם.

פָּאָר וְכְבוֹד נּוֹתְנִים לְשָׁמוּ, צְהֵלָה וְרִנָּה לְזִכֵּר מַלְכוּתוֹ,
קָרָא לְשִׁמְשׁ וַיִּזְרַח אוֹר, רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְבָנָה.

סדר הלל

בליל ראשון של פסח וביומו, בשבועות, בכל ימי סוכות, בשמיני עצרת, בשמונת ימי חנוכה, ביום העצמאות וביום ירושלים גומרים את ההלל.

בראש חודש, בחול המועד פסח ובשביעי של פסח, קוראים הלל בדילוג. בסוכות נוטלים כאן את הלולב (עמ' 510).

יקפיד לבטא בשפתיו כל מילה, אלא אם כן שמע אותה בכיורו מהש"ץ.

הברכה שלפני ההלל

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְקַרְא אֶת הַהֵלֵל.

לְעֵלָא – למעלה. דְאַמְרִין – האמורות. יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא – יהי שלום רב מן השמים.

וּמְפִיקִים – ומקרינים.

קָרָא – ציווה. רָאָה – רצה.

הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ עֲבָדֵי יְהוָה, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה: תהלים קיג
 יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמְזֶרֶח
 שָׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֵלֵל שֵׁם יְהוָה: רַם עַל כָּל
 גּוֹיִם יְהוָה, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ
 הַמְגַבִּיהִי לְשָׁבַת: הַמְשַׁפִּילִי לְרֵאוֹת בַּשָּׁמַיִם
 וּבְאָרֶץ: מְקִימִי מֵעַפְרֵי דָל, מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן:
 לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים, עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבִי
 עֶקְרַת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה, הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֵעֹז: שם קיד
 הִיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו: הַיָּם
 רָאָה וַיִּנָּס הַיַּרְדֵּן יֹסֵב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ
 כְּאֵילִים, גָּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מַה לָּךְ הַיָּם כִּי תִנוּס,
 הַיַּרְדֵּן תִּסֵּב לְאַחֹר: הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים,
 גָּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מִלְפָּנֵי אָדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ, מִלְפָּנֵי
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהֶפְכִי הַצּוּר אַגָּם מַיִם, חֲלָמִישׁ
 לְמַעֲיָנו מַיִם:

כשקוראים הלל כדילוג מתחילים "ה' זכרנו" (בעמוד הבא)

לֹא לָנו יְהוָה לֹא לָנו, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדְךָ עַל
 אַמְתֶּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיךָ נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֵלֵינוּ
 בַּשָּׁמַיִם, כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצִבְיָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה
 יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:

מְבוֹאוֹ - מקום השקיעה, מערב. הַמְגַבִּיהִי, הַמְשַׁפִּילִי וְכוּ' - המגביה,
 המשפיל. נְדִיבִים - מכובדים. עֶקְרַת הַבַּיִת - העקרה שבבית.

מֵעַם לֵעֹז - מעם זר. חוֹלֵי - רעדי. הַהֶפְכִי וְכוּ' - ההופך סלע למים (כפי
 שעשה לישראל במדבר). חֲלָמִישׁ - אבן קשה.

עַל חֲסִדְךָ - למען חסדך.

אֲזַנִּים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, אִף לָהֶם וְלֹא יִרְיֹחוּ: יְדִיָּהם
 וְלֹא יִמְשֹׁן, וְגַלְיָהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ, לֹא יִהְגּוּ בְּגִרוֹנָם:
 כְּמוֹתֵם יִהְיוּ עֲשִׂיָּהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח
 בִּיהוּהוּ, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא: בֵּית אֶהְרֹן בְּטַחוּ בִּיהוּהוּ, עֲזָרָם
 וּמִגְנָם הוּא: יִרְאִי יְהוּהוּ בְּטַחוּ בִּיהוּהוּ, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא:
 יְהוּהוּ זָכְרָנוּ יִבְרַךְ, יִבְרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יִבְרַךְ
 אֶת בֵּית אֶהְרֹן: יִבְרַךְ יִרְאִי יְהוּהוּ, הַקְּטָנִים עִם
 הַגְּדֹלִים: יִסֹּף יְהוּהוּ עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם:
 בְּרוּכִים אַתֶּם לִיהוּהוּ עֲשֵׂה שְׁמִים וְאָרֶץ: הַשְּׁמַיִם
 שְׁמִים לִיהוּהוּ, וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי אָדָם: לֹא הִמַּתִּים
 יִהְלְלוּ יְהוּהוּ וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוֹמָה: וְאַנְחָנוּ נְבָרַךְ יְהוּהוּ
 מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

כשקוראים הלל בדילוג מתחילים "מה אשיב" (בעמוד הבא)

אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע יְהוּהוּ אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנֵי: כִּי הִטָּה אֲזַנּוֹ לִי
 וּבִימֵי אֶקְרָא: אֶפְפוּנֵי חֲבִלֵי מוֹת, וּמִצְרֵי שְׂאוֹל מְצֹאוּנֵי,
 צָרָה וַיִּגּוֹן אֲמַצָּא: וּבִשְׁם יְהוּהוּ אֶקְרָא, אָנָּה יְהוּהוּ מְלֻטָּה
 נִפְשִׁי: חֲנוּן יְהוּהוּ וְצַדִּיק, וְאַלְהֵינוּ מְרַחֵם: שֹׁמֵר פְּתָאִים
 יְהוּהוּ, דְלוּתִי וְלִי יְהוּשִׁיעַ: שׁוּבִי נִפְשִׁי לְמִנּוּחֵיכִי, כִּי יְהוּהוּ
 גָּמַל עֲלֵיכִי: כִּי חִלְצָתָ נִפְשִׁי מִמוֹת, אֶת עֵינֵי מִן דְּמָעָה,
 אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוּהוּ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:

לא יִהְגּוּ - לא ישמעו קול.

זָכְרָנוּ - אשר זכר אותנו תמיד. דוֹמָה - שאלו.

אֶהְבֵּתִי - (את תחנוני). כִּי יִשְׁמַע - כאשר ישמע. וּבִימֵי - כל ימי. אֶפְפוּנֵי
 - סבבוני. פְּתָאִים - שאינם יודעים להיוזר. דְלוּתִי - כשהייתי דל. וְלִי
 יְהוּשִׁיעַ - הושיע לי. לְמִנּוּחֵיכִי - למנוחתך. גָּמַל עֲלֵיכִי - גמל עליך (טוב
 וחסד). מִדְּחִי - מכישלון. בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים - בארץ ישראל.

הָאֱמָנָתִי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵד: אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּחֶפְזִי כָּל
הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אָשִׁיב לַיהוָה כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי: כּוֹס
יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא, וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא: נְדָרֵי לַיהוָה
אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יִקָּר בְּעֵינַי יְהוָה
הַמְּוֹתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְהוָה כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ, אֲנִי
עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתְךָ, פִּתְחַתְּ לְמוֹסְרֵי: לָךְ אֲזַבַּח זֶבַח
תּוֹדָה וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא: נְדָרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם
נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: בְּחֻצְרוֹת בַּיִת יְהוָה בְּתוֹכְכִי
יְרוּשָׁלַיִם, הִלְלוּיָהּ:

הִלְלוּ אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִים: כִּי
גִבֹּר עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ וְאַמֶּת יְהוָה לְעוֹלָם, הִלְלוּיָהּ:

הש"ץ אומר פסוק וכשהוא מסיים הציבור אומרים אחריו 'הודו' וכו'.

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: שם קיח
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֱהָרֵן, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְהוָה, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:
הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

הָאֱמָנָתִי - (בה). כִּי אֲדַבֵּר - כשהתפללתי. אֲנִי עֲנִיתִי - כאשר הייתי עני,
מדובא. בְּחֶפְזִי - בייאוש. כֹּזֵב - משקר (אין לסמוך על אדם).

תַּגְּמוּלוֹהִי - תגמוליו. כּוֹס יְשׁוּעוֹת - כוס יין על הישועה שעשה. יִקָּר
- קשה. נִגְדָה וכו' - מול כל העם. הַמְּוֹתָה - להמית. פִּתְחַתְּ - היתרת.
לְמוֹסְרֵי - את האזיקים שלי. בְּתוֹכְכִי - בתוך.

מִן הַמִּצֵּר קָרָאתִי יְהוָה, עָנַנִי בַמֶּרְחָב יְהוָה: יְהוּה לִי
 לֹא אִירָא, מִה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְהוּה לִי בַעֲזוֹזָי,
 וְאֲנִי אֶרְאֶה בְשִׁנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטַח
 בְּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטַח בַּנְּדִיבִים: כָּל
 גּוֹיִם סָבְבוּנִי, בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילִם: סְבוּנִי גַם
 סָבְבוּנִי, בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילִם: סְבוּנִי כַדְבָרִים,
 דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילִם: דָּחָה
 דָּחִיתַנִּי לַנֶּפֶל, וַיהוָה עֲזָרְנִי: עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה, וַיְהִי
 לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וַיִּשְׁוַעַה בְּאֶהְלִי צְדִיקִים,
 יְמִין יְהוָה עֲשֶׂה חַיִּל: יְמִין יְהוָה רוֹמְמָה, יְמִין
 יְהוָה עֲשֶׂה חַיִּל: לֹא אָמוֹת כִּי אַחֲזִיה, וְאֲסַפֵּר
 מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסֹּר יִסְרֹנֵי יְהוָה, וְלַמּוֹת לֹא נִתְּנָנִי: פִּתְחוּ
 לִי שַׁעֲרֵי צְדָק, אָבֹא בָם אוֹדֶה יְהוָה: זֶה הַשַּׁעַר
 לַיהוָה, צְדִיקִים יִבְאוּ בוֹ:

אוֹדֶה כִּי עֲנִיתַנִּי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה:

אוֹדֶה כִּי עֲנִיתַנִּי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה:

אָכֵן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה:

אָכֵן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה:

מֵאֵת יְהוָה הִיתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאת בְּעֵינֵינוּ:

מֵאֵת יְהוָה הִיתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאת בְּעֵינֵינוּ:

זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יְהוָה, נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בוֹ:

זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יְהוָה, נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בוֹ:

הַמִּצֵּר - המצוקה. אֶרְאֶה - (נקמות). אֲמִילִם - אכריתם. דַּעְכוּ - נכבו.
 רוֹמְמָה - רמה, מנצחת. מֵאֲסוּ - (אשר מאסו). לְרֹאשׁ פְּנֵה - ליסוד הבניין.
 נִפְלְאת - נפלאה.

אנא ה' וכו' (ארבע פעמים) ש"ץ וקהל:

אָנָא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא : אָנָא יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא :

אָנָא יְהוָה הַצְּלִיחָהּ נָא : אָנָא יְהוָה הַצְּלִיחָהּ נָא :

בְּרוּךְ הָבֵא בְּשֵׁם יְהוָה, בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה :

בְּרוּךְ הָבֵא בְּשֵׁם יְהוָה, בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְהוָה :

אֵל יְהוָה וַיֵּאָר לָנוּ,

אֲסֵרוּ חַג בְּעֵבְתֵימָם עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ :

אֵל יְהוָה וַיֵּאָר לָנוּ, אֲסֵרוּ חַג בְּעֵבְתֵימָם עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ :

אֵלֵי אֲתָהּ וְאוֹדֶךָ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ :

אֵלֵי אֲתָהּ וְאוֹדֶךָ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ :

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :

הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :

הברכה שלאחר ההלל (ברכת השיר)

יְהַלְלוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ

צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ, וְכָל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַנָּה

יודו וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׂבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ

וַיִּקְדְּשׁוּ וַיִּמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ מִלְכָנוּ, כִּי לָךְ טוֹב

לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ נֶאֱדָה לְזַמֵּר, כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם

אֲתָהּ אֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתְּשַׁבְּחוֹת.

בסוכות אומרים כאן הושענות (עמ' 537), ויש נוהגים לומר הושענות אחרי מוסף. ביום שיש בו מוסף אומרים קדיש שלם (עמ' 105), וממשיכים שיר של יום, קריאת התורה וכו'; ביום שאין בו מוסף - חצי קדיש (עמ' 94), שיר של יום (עמ' 109); בראש חודש לאחר שיר של יום אומרים "ברכי נפשי" (עמ' 114).

וַיֵּאָר לָנוּ - האיר לנו. אֲסֵרוּ חַג - קשרו את קרבן החג. בְּעֵבְתֵימָם - בחבלים. מַעֲשֵׂיךָ - ברואיך.

מוסף לראש חודש

פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום, ומצמידים את הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות או מסתכלים רק בסידור. מרכזים את כל כח הכוונה בעת התפילה. אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק אף לא לדבר שבקדושה.

ב"ברוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הברכיים במילה "ברוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

דברים לב פי שם יהוה אֶקְרָא, הָבוּ גִדְל לְאֱלֹהֵינוּ:
תהלים נא אֲדַנִּי, שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהֶם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים,
וְקוֹנֵה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.

מְלַךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְגַן אֲבֹרָהֶם.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם, אֲדַנִּי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגְּבוּר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשתנו.
וְקוֹנֵה - ובורא. עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמְגַן -
מפני פגע שלא יבוא.
רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח" מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש הברכה, ואם טיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני שטיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בכורף

בקיץ

מוריד הטל, | משיב הרוח ומוריד הגשם,

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים
רְבִים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמְתִיר
אֲסוּרִים, וּמְקִים אַמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי כָמוֹךָ
בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֵה לָךְ, מְלַךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה
וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה.

וְנֶאֱמָן אֶתְּהָ לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

בחזרת הש"ץ אומרים כאן "קדושה".

קדושת כתר

כְּתוֹר יִתְּנוּ לָךְ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, מְלֶאכִים הַמוֹנִי מַעֲלָה, עִם
עֲמֻךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטֵּה, יַחַד כָּלָם קִדְּשָׁה לָךְ יִשְׁלֹשׁוּ,
כְּדָבָר הָאָמֹר עַל יַד נְבִיאָךְ: וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

ישעיהו 1

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:

יחזקאל ג

וּבְדַבְרֵי קְדֻשָּׁךְ כְּתוּב לְאָמֹר:

תהלים קמו

יְמַלְךָ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הִלְלוּיָהּ:

ש"ץ לְדֹר וָדֹר נְגִיד גְּדֻלָּה. וּלְנִצְחַת נְצַחִים קְדֻשָּׁתְךָ נְקַדִּישׁ,
וְשִׁבְחָךָ אֱלֹהֵינוּ מְפִינֵנו לֹא יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי אֵל מְלַךְ
גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

הש"ץ ממשיך בברכת "קדושת היום" ("ראשי חודשים לעמך נתת"; בעמוד הבא).

מְשִׁיב הַרוּחַ - עוֹשֶׂה שְׂתֵּהא רוּחַ נוֹשֶׁבֶת. אַמוּנָתוֹ - הַבְּטַחְתּוֹ. לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם
- לְשׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם. בְּעַל גְּבוּרוֹת - (הַגְּבוּרוֹת שֶׁנֶּאֱמָרוּ לְעֵיל: מְחַיֶּה מֵתִים, מְשִׁיב
הַרוּחַ, מְכַלְכֵּל חַיִּים וכו').

ג. קדושת השם

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם
יְהַלְלוּךָ סֵלָה, כִּי אֵל מְלֵךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

ד. קדושת היום

רֵאשֵׁי חֳדָשִׁים לַעֲמֹךָ נִתְּתָהּ, זְמַן כַּפָּרָה לְכָל
תּוֹלְדוֹתֶם, בַּהֲיוֹתֶם מִקְרִיבִים לְפָנֶיךָ זְבַחֵי רְצוֹן
וּשְׁעִירֵי חַטָּאת לְכַפֵּר בַּעֲדָם. זְכוֹרוֹן לְכֻלָּם יִהְיוּ,
וּתְשׁוּעַת נַפְשָׁם מִיַּד שׁוֹנֵא. מִזְבַּח חֲדָשׁ בְּצִיּוֹן
תִּכְוֶן, וְעוֹלַת רֹאשׁ חֲדָשׁ נַעֲלֶה עָלֶיךָ, וּשְׁעִירֵי
עֲזִים נַעֲשֶׂה בְּרְצוֹן, וּבַעֲבוֹדַת בַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ
נִשְׁמַח כְּלָנוּ, וּבְשִׁירֵי דָוִד עֲבֹדְךָ הַנִּשְׁמָעִים בְּעִירְךָ
הָאֲמוּרִים לְפָנֶיךָ מִזְבְּחֶךָ, אֲהַבֵּת עוֹלָם תָּבִיא לָהֶם
וּבְרִית אָבוֹת לְבָנִים תִּזְכּוֹר. וְהִבִּיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ
בְּרָנָה וְלִירוּשָׁלַיִם בַּיִת מְקֻדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם,
וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קְרָבָנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ, תְּמִידִים
כְּסֻדָּרָם וּמוֹסָפִים כְּהַלְכָתָם. וְאֵת מוֹסֵף יוֹם רֹאשׁ
הַחֲדָשׁ הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמַצּוֹת
רְצוֹנָךָ, כְּמוֹ שֶׁפָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה
עֲבֹדְךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ, כְּאָמור:

לְכָל תּוֹלְדוֹתֶם - עַל כָּל מַה שְׁאִירַע בָּהֶם.

ובְּרֵאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה, פְּרִים כַּמְדָּבָר כח
 בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד, כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
 שְׁבַעָה, תְּמִימִם:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶר,
 וּשְׁנַיִם עֶשְׂרִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לְכֶבֶשׂ, וַיִּזֵּן כְּנִסְכּוֹ.
 וְשָׁעִיר לְכַפֵּר, וּשְׁנַיִם תְּמִידִים כֹּהֲלִכְתֶּם.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, חֲדָשׁ עָלֵינוּ אֵת הַחֲדָשׁ
 הַזֶּה לְטוֹבָה וְלְבִרְכָה, לְשִׁשׁוֹן וְלְשִׁמְחָה, לְיִשׁוּעָה
 וְלִנְחֻמָּה, לְפִרְנָסָה וְלְכִלְכָּלָה, לְחַיִּים טוֹבִים
 וְלְשָׁלוֹם, לְמַחִילַת חַטָּא וְלְסִלִּיחַת עֲוֹן (בשנת העיבור
 עד ר"ח אדר שני: וּלְכַפֵּרַת פְּשָׁע), וַיְהִי הַחֲדָשׁ הַזֶּה סוּף
 וְקֶץ לְכָל צְרוּתֵינוּ, תְּחִלָּה וְרֵאשׁ לְפִדְיוֹן נַפְשֵׁנוּ.
 כִּי בְעֶמְקָ יִשְׂרָאֵל בְּחִרְתָּ מִכָּל הָאֲמוֹת, וְחִקִּי רֵאשֵׁי
 חֳדָשִׁים לָהֶם קִבְעָתָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ
 יִשְׂרָאֵל וְרֵאשֵׁי חֳדָשִׁים.

ה. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעֶמְקָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם
 שְׁעָה, וְהָשִׁב אֵת הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתָךְ, וְאֲשֵׁי
 יִשְׂרָאֵל וְתִפְלְתֶם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן,
 וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנֵה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות).
 לְדָבִיר - להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשֵׁי - וקרבתות.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

כורעים ושוחים בתחילת ברכת ההודאה ומזדקפים באמירת השם, ובסוף הברכה כופפים את הברכיים במילה "ברוך", שוחים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם. כשהש"ץ מתחיל "מודים" הקהל שוחה אתו ואומר "מודים דרבנן".

ו. הודאה

מודים דרבנן
מודים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
הוא יהוה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר,
יוֹצֵרנוּ, יוֹצֵר בְּרָאשִׁית.
בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל
שְׁהַחֲיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן
תַּחֲיֵנוּ וְתַקְיָמָנוּ וְתֹאסֶפֶךָ
גְּלוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ
לְשִׁמּוֹר חַקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת
רְצוֹנֶךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּלִבָּב
שְׁלֵם, עַל שְׁאָנוּ מוֹדִים
לָךְ. בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
הוא יהוה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
צוֹר חַיֵּינוּ, מְגַן יִשְׁעֵנוּ
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נוֹדָה לָךְ וְנִסְפַּר תְּהִלָּתְךָ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
בְּיַדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ
הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נַסִּיֶּךָ
שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נַפְּלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת, עָרֵב וּבָקָר

וְצַהֲרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי
לֹא תָמוּ חַסְדֶּיךָ, כִּי מַעוֹלָם קִיַּנּוּ לָךְ.

בחנוכה מוסיפים כאן "ועל הנסים" (בעמוד הבא)

שכח לומר "ועל הנסים" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של חתימת הברכה, אינו חוזר.

וְתַחֲזִינָה - ותראינה.

צוֹר - חזק. מְגַן יִשְׁעֵנוּ - מגן ומושיע לנו. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - המופקדות
(כפיקודין). עָרֵב וּבָקָר וְצַהֲרִים - (מודים אנחנו לך). הַטּוֹב - (אתה הוא הטוב).
יוֹצֵר בְּרָאשִׁית - בורא העולם יש מאין. לְחַצְרוֹת קִדְשֶׁךָ - לבית המקדש,
לירושלים. עַל שְׁאָנוּ מוֹדִים לָךְ - (מודים אנחנו לך על שזכינו להודות לך).

וְעַל כָּלֵם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מְלִכְנוּ
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סְלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל בְּאַמַּת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ

על הנסים

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת
וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמּוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שְׁעֲשִׂיתָ
לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵם הָהֵם, בְּזִמְנֵי הַזֶּה.

בִּימֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן כִּהֵן גְּדוֹל חֲשֻׁמוֹנָאֵי וּבְנָיו, כְּשֶׁעָמְדָה
מְלָכוֹת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחַם תּוֹרַתְךָ
וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנְךָ, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם
בְּעַת צָרָתָם, רַבֵּת אֶת רִיבָם, וְדַגְתָּ אֶת דֵּינָם, נִקְמַתְּ אֶת נִקְמַתָם,
מְסַרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים, וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִים, וְטַמְאִים בְּיַד
טְהוּרִים, וְרָשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים, וְזוּדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרַתְךָ,
וְלָךְ עֲשִׂיתָ שֵׁם גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֶיךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ
תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפְרָקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ בְנֵיךָ לְדַבֵּר
בִּיתְךָ, וּפָנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ, וְטִהַרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ, וַהֲדַלִּיקוּ נֵרוֹת
בְּחֻצְרוֹת קְדוֹשֶׁיךָ, וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנַת יָמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.

(וממשיכים "ועל כלם" (בראש העמוד)

וְעַל הַנְּסִים - (נמשך אל "מורדים" שלמעלה). הַפְּרָקָן - הישועה.
וְעַל כָּלֵם - (על כל הטובות והנסים).

וְעִזְרָתָנוּ סֹלָה, הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַטּוֹב שְׂמֵךְ וְלֶךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת.

בחזרת הש"ץ אומרים ברכת כהנים. לפני הברכה אומרים הכהנים בלחש:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתֵּהא בְּרָכָה זוֹ שְׁצוּיָתָנוּ לְכַרְךָ אֶת
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרָכָה שְׁלֵמָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מִכְשׁוֹל וְעוֹן מִמֶּנָּה וְעַד עוֹלָם.

אם אין כהנים לדוכן קוראים להם: **כְּהֻנִּים**,
אומר הש"ץ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרָכָנוּ
בְּבְרָכָה הַמְשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ,
הָאֲמוּרָה מִפִּי אֱהֲרֹן וּבְנָיו
כְּהֻנִּים עִם קְדוּשָׁתְךָ, כְּאָמֹר:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׂמְרֶךָ:

(הקהל: כן יהי רצון)

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: כן יהי רצון)

יֵשָׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

וַיֵּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: כן יהי רצון)

והש"ץ ממשיך "שים שלום" (בעמוד הבא).

נוהגים לומר בלחש לאחר ברכת כהנים

(במקור תוקן עבור מי שחלם חלום ונפשו עגומה עליו):

אֲדִיר בְּמָרוֹם שׁוֹכֵן בְּגְבוּרָה, אַתָּה שְׁלוֹם וְשְׂמֵךְ שְׁלוֹם. יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּשִׁים
עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם.

והכהנים ממשיכים "רבונו של עולם" (בסוף העמוד הבא).

סֹלָה – לנצח. הַטּוֹב שְׂמֵךְ – ששמך טוב.

הַמְשַׁלֶּשֶׁת – המורכבת משלושה פסוקי ברכה.

אֲדִיר – חזק. שׁוֹכֵן בְּגְבוּרָה – הגבורה היא כביכול משכנו של ה'. אַתָּה שְׁלוֹם

– אתה מקור השלום. וְשְׂמֵךְ שְׁלוֹם – ("מלך שהשלום שלו"; "שלום" הוא אחד הכינויים של הקב"ה).

ז. ברכת שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
 עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ
 כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֵיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצִדְקָה וּבְרָכָה
 וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ
 לְבָרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוּמָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ
 אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלּוֹם.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי : תהלים יט

אֱלֹהֵי, נִצַּר לְשׁוֹנֵי מַרְעַע וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי
 נַפְשֵׁי תַדָּם, וְנַפְשֵׁי כְּעַפָּר לְכָל תְּהִיָּה. פָּתַח לִבִּי בַתּוֹרָתְךָ,
 וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֶּף נַפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים וְהַחֹשְׁבִים עָלַי
 רָעָה, מְהֵרָה הַפֵּר עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן

לאחר ברכת כהנים אומרים הכהנים :

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשִׂינוּ מַה שֶׁגִּזְרַתְּ עֲלֵינוּ, אֵף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ
 שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ: הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמָּךְ אֶת
 יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתְּתָה לָנוּ, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּינוּ אַרְץ זָבֹת
 חֶלֶב וְדָבָשׁ:

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר כאן 'רבונו של עולם אני שלך'
 וכו' (לעיל עמ' 130).

בְּאוֹר פְּנֵיךָ - בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
 חֶסֶד - התורה היא תורת חיים והיא מחנכת אותנו לאהבת חסד.
 נִצַּר - שְׁמוֹר. מַרְעַע - מַלְדַּבֵּר רַע. תַּדָּם - תִּשְׁתַּוֵּךְ (ולא תענה). כְּעַפָּר - (שהכל
 דורכים עליו, ואינו נעלב). עֲשֵׂה - (את בקשתי).

שָׁמֵךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
תהלים ס קְדַשְׁתֶּךָ. לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעַגְנִי:

שם יט יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוּה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי:

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחרונות ומחווה קידה לשמאל,
לימין ולאמצע, ושוהה מעט לפני שחוזר למקומו.

בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 487).

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאֲמָרוּ אָמֵן.

אבות פרק ה יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבְנֵה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ. וְשֵׁם נַעֲבֹדְךָ בְּיְרֵאָה כִּימֵי עוֹלָם
מלאכי ג וּכְשָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת. וְעָרְבָה לִיהוּה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי
עוֹלָם וּכְשָׁנִים קִדְמֹנִית:

שליח ציבור חוזר על תפילת העמידה (עמ' 486).

אחרי חזרת הש"ץ, קדיש תקבל (עמ' 105) אין כאלהינו (עמ' 116)
עד סוף התפילה.

לְמַעַן יְמִינֶךָ – (ימין ה' הרוממה). יִחַלְצוּן – יינצלו. יְדִידֶיךָ – ישראל. וְהִגִּיוֹן
לְבִי – מחשבות לבי.
וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ – שנהיה עוסקים בתורה.

שער שלוש רגלים

תפילת שבע ליום טוב
קידוש לליל יום טוב
נטילת לולב
סדר הקפות
הזכרת נשמות
מוסף לשלוש רגלים
קידושא רבה ליום טוב
פיוטי טל
פיוטי גשם
הושענות

יום טוב של שלוש רגלים עמידה לערבית, לשחרית ולמנחה

בערבית ובשחרית צריך להסמיך 'גאולה' לתפילה, ולכן מתחילים את תפילת העמידה מיד לאחר סיום ברכות קריאת שמע. פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום, ומצמידים את הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות או מסתכלים רק בסידור. מרכזים את כל כח הכוונה בעת התפילה. אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק אף לא לדבר שבקדושה. "ברוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הברכיים במילה "ברוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

בתפילת מנחה נוהגים להוסיף:

דברים לב

פִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא, הִבֵּנוּ גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ:

תהלים נא

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהּם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים,
יְקוּנֶה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׂמוֹ בְּאַהֲבָה.

מְלַךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְגַן אֲבֹרָהּם.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם, אֲדַנִּי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגְּבוּר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשנותו.
יְקוּנֶה - ובורא.

עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמְגַן - מפני פגע שלא יבוא.
רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום ראשון של פסח, ו"משיב הרוח" בתפילת מוסף של שמיני עצרת.
 טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני שסיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בקיץ:		בחורף:
מוֹרִיד הַטֵּל,		מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם,

מְכַלְכַּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים,
 סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמְתִיר אֲסוּרִים,
 וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפֶר. מִי כְמוֹךָ בַעַל גְּבוּרוֹת
 וּמִי דוֹמֶה לָךְ, מְלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה.
 וְנֹאמֵן אֶתְּךָ לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 מְחַיֶּה הַמֵּתִים.

כשמגיע הש"ץ לברכת קדושת השם, עומדים ואומרים "קדושה".

קדושה

יְקַדִּישְׁךָ וְנִצְעֲרִיךָ כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים
 לָךְ קֹדֶשָׁה, כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאֶיךָ: וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: ישיעה ו

קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
 בשחרית: | במנחה:
 אַז בְּקוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל אֲדִיר | לְעִמָּתָם מְשַׁבְּחִים,
 וְחֶזֶק מְשִׁמְיעִים קוֹל, | וְאוֹמְרִים:

מְשִׁיב הַרוּחַ - עוֹשֶׂה שְׂתֵּהָא רוּחַ נוֹשֶׁבֶת.
 אֲמוּנָתוֹ - הַבְּטַחְתּוֹ. לִישְׁנֵי עֶפֶר - לְשׁוֹכְנֵי עֶפֶר. בַּעַל גְּבוּרוֹת - (הַגְּבוּרוֹת
 שֶׁנֶּאֱמָרוּ לְעִיל: מְחַיֶּה מֵתִים, מְשִׁיב הַרוּחַ, מְכַלְכַּל חַיִּים וְכו').
 יְקַדִּישְׁךָ וְנִצְעֲרִיךָ - נֹאמַר לְפָנֶיךָ דְּבַרֵּי קְדוּשָׁה וְהַעֲרָצָה. כְּנֶעַם שִׁיחַ סוּד
 שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ - כְּנִעְיַמַת שִׁיחַת אֲסִיפַת הַמְּלֹאכִים הַקְּדוּשִׁים. הַמְשַׁלְּשִׁים -
 הַאוֹמְרִים שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים.

ג. קדושת השם

אֶתְּהָ קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם
 יִהְלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מְלֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אֲתָהּ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

ד. קדושת היום

אֶתְּהָ בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ
 וְרָצִיתָ בָּנוּ, וְרוּמְמָתָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ
 בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבָּתָנוּ מִלְּפָנֶיךָ לְעִבּוֹדְתֶךָ, וְשִׁמְךָ
 הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קִרְאתָ.

המשך קדושה

מנחה:

שחרית:

בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה

מִתְנַשְּׂאִים לְעַמַּת שָׂרְפִים,

מִמְקוֹמוֹ:

לְעַמַּתְּם מִשְׁבָּחִים,

יחזקאל ג

וּבְדַבְרֵי קְדֻשָּׁךָ כְּתוּב

וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ כְּבוֹד

לְאֵמֹר: יְמֶלֶךְ יְהוָה

יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:

לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר

מִמְקוֹמָךְ מִלְּפָנֶיךָ תוֹפִיעַ

וְדָר, הַלְלוּיָהּ:

וְתִמְלֹךְ עָלֵינוּ, כִּי מִחִפָּיִם

(וממשיך: "אתה קדוש" (בראש העמוד)

אֲנַחְנוּ לָךְ. מְתִי תִמְלֹךְ

בְּצִיּוֹן, בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ

לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכַּן. תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם

עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנִצְחַת נְצָחִים. וְעֵינֵינוּ תִרְאִינָה מִלְּכוּתְךָ

תהלים קמו

כְּדָבָר הָאָמֹר בְּשִׁירֵי עֲזָה עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צְדָקָה: יְמֶלֶךְ

יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר וָדָר, הַלְלוּיָהּ: וממשיך: "אתה

(בראש העמוד)

וקדושים - מלאכי הקודש (וגם ישראל המקדשים את שםך).

כשיום טוב חל במוצאי שבת אומרים כאן "ותודיענו" (בתחתית העמוד).

וּתְתֵן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת: שְׁבֹתוֹת
לְמִנוּחָה ו) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן,
אֶת יוֹם

בשבת: הַשְּׁבֹת הַזֶּה וְאֶת יוֹם,

בפסח: חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתֵנוּ,

בשבועות: חַג הַשְּׁבָעוֹת הַזֶּה, זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתֵנוּ,

בסוכות: חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה, זְמַן שִׂמְחַתֵנוּ,

בשמע"צ: שְׁמִינֵי עֶצְרַת הַחַג הַזֶּה, זְמַן שִׂמְחַתֵנוּ,

(בשבת: בְּאַהֲבָה) מְקַרָּא קֹדֶשׁ, זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה
וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זְכוּרֵנוּ וּפְקֻדוֹתֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ
וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קֹדֶשְׁךָ

הַבְּדֹלָה

וּתּוֹדִיעֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ, וּתְלַמְּדֵנוּ
לְעֲשׂוֹת חֻקֵי רְצוֹנְךָ, וּתְתֵן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים
יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת, חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים, וּתְנַחֵלֵנוּ זְמַנֵּי
שִׂשׁוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחֲגֵי נְדָבָה, וּתּוֹרִישֵׁנוּ קִדְשַׁת שְׁבֹת
וּכְבוֹד מוֹעֵד וְחֲגִיגַת הַרְגֵל. וּתְבַדֵּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בֵּין
קֹדֶשׁ לְחָל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם
הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קִדְשַׁת שְׁבֹת לְקִדְשַׁת
יוֹם טוֹב הַבְּדֹלָתָה, וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה
קִדְשָׁתָהּ, הַבְּדֹלָתָה וְקִדְשָׁתָהּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתָךָ.

וממשיכים: "ותתן לנו" (בראש העמוד)

וְיִרְצֶה – וּיִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן.

וְזָכְרוֹן כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפַלְטָה לְטוֹבָה לְחַן
וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם
בַּפֶּסַח: חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה.

בשבעות: חַג הַשְּׁבַעוֹת הַזֶּה.

בסוכות: חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה.

בשמיני עצרת: שְׁמִינֵי עֲצֻרַת הַחַג הַזֶּה.

זָכְרָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקַדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוֹסִים
וְחַנּוּן וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ
חַנּוּן וְרַחֲמִים אַתָּה.

וְהַשִּׂיאָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת בְּרַכְתּוֹ מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים
וּלְשָׁלוֹם, לְשִׂמְחָה וּלְשִׂשׁוֹן, כְּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ
לְבִרְכָנוּ, (בשבת: אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה נָא
בְּמַנּוּחֵתָנוּ) קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ,
שְׂבַעְנוּ מִטוֹבְךָ וְשִׂמַּח נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר
לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
(בשבת: בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן (בשבת:
שֶׁבֶת ו) מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ, וַיִּשְׂמַחוּ בְךָ כָּל יִשְׂרָאֵל
מִקִּדְשֵׁי שְׂמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מִקִּדְשֶׁךָ (בשבת:
הַשֶּׁבֶת ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

ה. עבודה

רָצָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל וּלְתַפְלָתָם
שְׁעָה, וְהָשִׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדַבֵּר בִּיתְךָ, וְאֲשִׁי

לְפַלְיָטָה - להצלה.

וְהַשִּׂיאָנוּ - והעניקנו (תן לנו במתנה).

רָצָה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנֵה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדַבֵּר

- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבת.

יִשְׂרָאֵל וַתִּפְלְתֶם מִהָרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן,
 וַתְּהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.
 וַתַּחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹכְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן.

י.ח. הודאה

כורעים ושוחים בתחילת ברכת ההודאה ומזדקפים באמירת השם, ובסוף הברכה כופפים את הברכיים במילה "ברוך", שוחים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.
 כשהש"ץ מתחיל "מודים" הקהל שוחה אתו ואומר "מודים דרבנן".

מודים דרבנן
 מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
 הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָל בֶּשֶׂר,
 יוֹצֵרנוּ, יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.
 בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ
 הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל
 שֶׁחַיֵּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן
 תַּחֲזִינּוּ וְתִקְיַמְנוּ וְתִאֶסֶף
 גְּלוּתֵינוּ לַחֲצֵרוֹת קִדְשֶׁךָ
 לְשֹׁמֵר חֻקֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנֶךָ וְלַעֲבֹדְךָ בְּלִבָּב
 שָׁלֵם, עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים
 לָךְ. בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
 הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד,
 צוֹר חַיֵּינוּ, מְגַן יִשְׁעֵנוּ
 אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
 נוֹדָה לָךְ וְנִסְפַּר תְּהִלָּתְךָ
 עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים
 בְּיַדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ
 הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נַסִּיֶּךָ
 שֶׁפָּכַל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
 נַפְּלֹאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
 שֶׁפָּכַל עֵת, עָרַב וּבִקֵּר

וַתַּחֲזִינָה - וּתְרַאֲיֶנָּה.

צוֹר - חוֹזֵק. מְגַן יִשְׁעֵנוּ - מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לָנוּ. הַפְּקוּדוֹת לָךְ - הַמוֹפְקָדוֹת
 (כַּפִּיקָדוֹן). עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים - (מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ). הַטּוֹב - (אַתָּה הוּא הַטּוֹב).
 יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - בּוֹרֵא הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאִין. לַחֲצֵרוֹת קִדְשֶׁךָ - לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
 לִירוּשָׁלַיִם. עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ - (מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ עַל שׂוֹכֵינוּ לַהוֹדוֹת לָךְ).

וְצַהֲרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ, וְהִמְרַחֵם כִּי
 לֹא תָמוּ חַסְדֶיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ.
 וְעַל כָּלֵם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלְּכַנּוֹ
 תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה, וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
 הַגָּדוֹל בְּאֵמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ
 וְעֲזָרָתָנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלָךְ נִצָּה לְהוֹדוֹת.

בחזרת הש"ץ של שחרית אומרים כאן ברכת כהנים.

.....
 בחזרת הש"ץ אומרים ברכת כהנים. לפני הברכה אומרים הכהנים בלחש:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁתְּהֵא בְּרַכָּה זו שְׂצוּיִתְּנוּ לְבָרְךָ אֶת
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַכָּה שְׁלֵמָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מִכְשׁוֹל וְעוֹן מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

אם אין כהנים עולים לדוכן,
 אומר הש"ץ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ
 בְּבָרְכָה הַמְשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
 הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עֶבְדְּךָ,
 הָאֲמוּרָה מִפִּי אֱהֲרֹן וּבְנָיו
 כְּהֻנִּים עִם קְדוּשָׁךְ, כְּאָמֹר:

במדבר ו

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:
 (הקהל: כן יהי רצון)

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:
 (הקהל: כן יהי רצון)

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ
 וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלוֹם: (הקהל: כן יהי רצון)

אם עלו כהנים לדוכן קוראים להם: כְּהֻנִּים
 (לכהן יחיד אין קוראים) והכהנים מברכים:
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ
 הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּקִדְשֹׁתוֹ
 שֶׁל אֱהֲרֹן, וְצִוָּנוּ לְבָרְךָ אֶת עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. (הקהל: אמן)

והש"ץ מקריא מלה במלה:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: (הקהל: אמן)

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

(הקהל: אמן)

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ

וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלוֹם: (הקהל: אמן)

והש"ץ ממשיך "שים שלום" (בעמוד הבא)

וְעַל כָּלֵם – (על כל הטובות והנסים).

סֵלָה – לנצח. הַטּוֹב שְׁמֶךָ – ששמך טוב.

הַמְשַׁלֶּשֶׁת – המורכבת משלושה פסוקי ברכה.

ז. ברכת שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד
וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ
אֲבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ
נִתַּתְּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד
וְצִדְקָה וּבִרְכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב
יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל
בְּכָל יַעַת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלּוֹם.

תהלים יט יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

אֱלֹהֵי, נִצַּר לְשׁוֹנֵי מָרַע וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מְרָמָה, וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשִׁי תָדֵם, וְנַפְשִׁי כְּעֶפֶר לְכָל תְּהִיָּה. פִּתַּח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ,
.....

נוהגים לומר בלחש לאחר ברכת כהנים

(במקור תוקן עבור מי שחלם חלום ונפשו עגומה עליו):

אֲדִיר בְּמָרוֹם שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה, אַתָּה שְׁלוֹם וְשִׁמְךָ שְׁלוֹם. יְהִי רִצּוֹן שְׁתִּשִּׁים
עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבִרְכָה לְמִשְׁמַרְתִּי שְׁלוֹם.

וכהנים ממשיכים:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲשִׂינוּ מָה שֶׁגִּזְרַתְּ עָלֵינוּ, אֵף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ
שֶׁהַבַּחֲטָתָנוּ: הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמָּךְ אֶת
יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִתַּתָּה לָנוּ, כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתִּינוּ אַרְץ זָבַת
חֶלֶב וְדָבָשׁ:

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר כאן 'רבונו של עולם אני שלך' וכו'

(לעיל עמ' 130).

אֲדִיר - חזק. שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה - הגבורה היא כביכול משכנו של ה'. אַתָּה שְׁלוֹם
- אתה מקור השלום. וְשִׁמְךָ שְׁלוֹם - ("מלך שהשלום שלו"; "שלום" הוא אחד
הכינויים של הקב"ה).

בְּאוֹר פְּנִיךָ - בפניך המאירות (באהבתך הנגלית לנו). תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת
חֶסֶד - התורה היא תורת חיים והיא מחנכת אותנו לאהבת חסד.
נִצַּר - שמור. מָרַע - מלדבר רע. תָדֵם - תשתוק (ולא תענה). כְּעֶפֶר - (שהכל
דורכים עליו, ואינו נעלב).

וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדָּף נִפְשִׁי. וְכָל הַקָּמִים וְהַחוֹשְׁבִים עָלַי
 רָעָה, מִהֲרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקִלְקַל מַחְשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׂמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרַתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 קְדוּשַׁתְךָ. לְמַעַן יִחְלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי: תהלים ס

יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוּה צוּרִי וְגֹאֲלִי: שם ט

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחורנית ומחוזה קידה לשמאל,
 לימין ולאמצע, ושוהה מעט לפני שחוזר למקומו.
 בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 498).

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל
 יִשְׂרָאֵל, וְאֲמָרוּ אָמֵן.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂיִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ. וְשֵׁם נְעֻבְדְּךָ בְּיָרְאָה כִּימֵי עוֹלָם
 וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת. וְעֲרַבְהָ לַיהוּה מְנַחֵת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם מלאכי ג
 וּכְשָׁנִים קְדָמְנִית:

כאשר יום טוב חל בליל שבת אומרים "ויכולו" ו"מעין שבע" (עמ' 264).
 בלילה הראשון של פסח קוראים כאן הלל שלם (עמ' 480), ואין אומרים "מעין
 שבע" גם כשחל בשבת ('ויכולו' לבד אומרים לפני הלל). לאחר אמירת ההלל
 אומרים קדיש שלם (עמ' 265).
 בשאר ימים טובים בערבית ובמנחה אומרים קדיש שלם. בליל שביעי של פסח -
 ספירת העומר (עמ' 218), "עלינו" וסיום התפילה.
 בשחרית אחרי חזרת הש"ץ קוראים הלל (עמ' 480), ובסוכות מוסיפים הושענות
 (עמ' 537). קדיש שלם (עמ' 105), שיר של יום (עמ' 109), קריאת התורה (עמ'
 347), ומוסף (עמ' 519).
 בשמיני עצרת בערב אומרים אחרי קדיש שלם "אתה הראת" והקפות (עמ' 511).
 וביום - אחרי שיר של יום.

עֲשֵׂה - (את בקשתי). לְמַעַן יְמִינֶךָ - (ימין ה' הרוממה).
 יִחְלְצוּן - יינצלו. יְדִידֶיךָ - ישראל. וְהַגִּיזוֹן לְבִי - מחשבות לבי. וְתֵן חֵלְקֵנוּ
 בְּתוֹרַתְךָ - שנהיה עוסקים בתורה.

תפילה כשנכנסים לסוכה

יש לכוון שהשיבה בסוכה נעשית לזיכרון יציאת מצרים
והסוכות שישבו בהן אבותינו בהליכתם במדבר.

הריני מוכן ומזומן לקיים מצות סֶכֶה כַּאֲשֶׁר צִוִּי הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ
שְׁמוֹ: בְּסֶכֶת תֵּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, כָּל הָאֲזָרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בְּסֶכֶת:
לְמַעַן יֵדְעוּ דַרְתֵּיכֶם כִּי בְּסֶכֶת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי
אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

סדר אושפיזין

תִּיבוּ תִיבוּ אוֹשְׁפִיזִין עֲלַיִן, תִּיבוּ תִיבוּ אוֹשְׁפִיזִין קְדִישִׁין, תִּיבוּ
דברים לב תִּיבוּ אוֹשְׁפִיזִין דְּמַהִימְנוּתָא, זַכָּאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב: כִּי
חֶלֶק יְהוּה עִמּוֹ, יַעֲקֹב חָבַל נַחֲלָתוֹ:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוּה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתִּשְׁרַח שְׁכִינְתְּךָ בֵּינֵינוּ,
וְתַפְרֵשׁ עֲלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ, בְּזִכּוֹת מִצְוֹת סֶכֶה שְׁאַנְחָנוּ מְקַמֵּין
לְיַחְדָּא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ בְּדַחֲלֵיהּ וְרַחֲמֵיהּ, לְיַחְדָּא
שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל, וְלַהֲקִיף אוֹתָם מִזִּי
כְּבוֹדְךָ הַקְּדוֹשׁ וְהַטְהוֹר נְטוּי עַל רְאֲשֵׁיהֶם מְלַמְעֵלָה כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ,
וּמְשֵׁם יִשְׁפַע שְׁפַע הַחַיִּים לְעַבְדְּךָ (פלוני בן פלוני) אֲמַתְךָ. וּבְזִכּוֹת
צִאתִי מִבֵּיתִי הַחוּצָה, וְדָרְךָ מִצְוֹתֶיךָ אֲרוּצָה, יִחָשֵׁב לִי זֹאת כְּאֵלֶּךָ
הַרְחַקְתִּי נְדוּד, וְהֵרַב כְּפִסְנֵי מַעוֹנֵי וּמַחְטָאתֵי טַהֲרָנִי, וּמֵאוֹשְׁפִיזִין
עֲלַיִן אוֹשְׁפִיזִין דְּמַהִימְנוּתָא תַּהֲיִינָה אֲזִנֶּיךָ קְשׁוּבוֹת רַב בְּרִכּוֹת,
וְלָרַעֲבִים גַּם צְמֵאִים תֵּן לַחֲמָם וּמִימָם הִנְאַמְנִים. וְתַתֵּן לִי זְכוֹת
לְשֶׁבֶת וְלַחֲסוֹת בְּסֶתֶר צֶל כְּנָפֶיךָ בְּעַת פְּטִירְתִּי מִן הָעוֹלָם, וְלַחֲסוֹת
מִזֶּרֶם וּמִמְטָר, כִּי תִמְטִיר עַל רְשָׁעִים פְּחִים. וְתַהֲא חֲשׁוּבָה מִצְוֹת
סֶכֶה זֹו שְׁאַנֵּי מְקַיִם כְּאֵלֶּךָ קִימְתִּיהּ בְּכָל פְּרֻטִיָּה וְדִקְדוּקִיָּה וְתַנְאַיָּה,
וְכָל מִצְוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּהּ. וְתִיטִיב לָנוּ הַחֲתִימָה, וְתִזְכְּנוּ לֵישֵׁב יָמִים
רַבִּים עַל הָאֲדָמָה אֲדָמַת קֹדֶשׁ בְּעַבְדוֹתְךָ וּבִבְרָאָתְךָ.

תהלים פט בְּרוּךְ יְהוּה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

תִּיבוּ וְכו' - שבו שבו אורחים עלינו, שבו שבו אורחים קדושים, שבו שבו
אורחי האמונה, אשרי חלקם של ישראל, כמו שכתוב כי וכו'. לְיַחְדָּא וְכו' -
לייחד את שמו של הקב"ה ושכינתו וביראה ובהבה. בְּיַחְדָּא שְׁלִים - ביחוד
שלם. וְהֵרַב - הרבה. פְּחִים - צרות.

יש אומרים גם תפילות אלו:

אֲזַמִּין לְסַעֲוֹדָתִי אוֹשְׁפִיזִין עֲלָאִין, אֲבָרְהֵם יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה אֶהְרֹן
יוֹסֵף וְדָוִד:

ביום הראשון אומר:

בְּמַטֵּי מִינֶךָ אֲבָרְהֵם אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי, דִּיתְבִּי עֲמִי וְעַמְךָ כָּל אוֹשְׁפִיזִי
עֲלָאִי יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה אֶהְרֹן יוֹסֵף וְדָוִד:

ביום השני אומר:

בְּמַטֵּי מִינֶךָ יִצְחָק אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי, דִּיתְבִּי עֲמִי וְעַמְךָ כָּל אוֹשְׁפִיזִי
עֲלָאִי אֲבָרְהֵם יַעֲקֹב מֹשֶׁה אֶהְרֹן יוֹסֵף וְדָוִד:

ביום השלישי אומר:

בְּמַטֵּי מִינֶךָ יַעֲקֹב אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי, דִּיתְבִּי עֲמִי וְעַמְךָ כָּל אוֹשְׁפִיזִי
עֲלָאִי אֲבָרְהֵם יִצְחָק מֹשֶׁה אֶהְרֹן יוֹסֵף וְדָוִד:

ביום הרביעי אומר:

בְּמַטֵּי מִינֶךָ מֹשֶׁה אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי, דִּיתְבִּי עֲמִי וְעַמְךָ כָּל אוֹשְׁפִיזִי
עֲלָאִי אֲבָרְהֵם יִצְחָק יַעֲקֹב אֶהְרֹן יוֹסֵף וְדָוִד:

ביום החמישי אומר:

בְּמַטֵּי מִינֶךָ אֶהְרֹן אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי, דִּיתְבִּי עֲמִי וְעַמְךָ כָּל אוֹשְׁפִיזִי
עֲלָאִי אֲבָרְהֵם יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה יוֹסֵף וְדָוִד:

ביום הששי אומר:

בְּמַטֵּי מִינֶךָ יוֹסֵף אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי, דִּיתְבִּי עֲמִי וְעַמְךָ כָּל אוֹשְׁפִיזִי
עֲלָאִי אֲבָרְהֵם יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה אֶהְרֹן וְדָוִד:

ביום השביעי אומר:

בְּמַטֵּי מִינֶךָ דָּוִד אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי, דִּיתְבִּי עֲמִי וְעַמְךָ כָּל אוֹשְׁפִיזִי עֲלָאִי
אֲבָרְהֵם יִצְחָק יַעֲקֹב מֹשֶׁה אֶהְרֹן וְיוֹסֵף:

תפילה כשיוצאים מן הסוכה בסוף החג:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּשֵׁם שְׁקִימָתִי
וְיִשְׁבַּתִּי בְּסִכָּה זו, כֵּן אֲזַכֶּה לִישֵׁב בְּסִכַּת עוֹרוֹ שֶׁל לְוִיָּתָן.

בְּמַטֵּי וכו' – בבקשה ממך אברהם אורחי העליון, שישבו עמי ועמך כל האורחים
העליונים.

קידוש לליל יום טוב

כשחל יום טוב בשבת מתחילים "יום השישי" ובשאר הימים מתחילים "סברי מרנן". אם חל במוצאי שבת, מוסיפים לפני "שהחינו" את ברכות הנר וההבדלה הכתובות להלן, וסימן: יקנה"ז, ראשי תיבות של: יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן. בלילה הראשון של סוכות מוסיפים לפני ברכת "שהחינו" את ברכת הסוכה.

בשבת:

בראשית ב יום הששי: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו, כי בו שבת מכל מלאכתו, אשר ברא אלהים לעשות:

סברי מרנן

ברכת הגפן

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן.

קדושת היום:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו, ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה (בשבת: שבתות למנוחה ו) מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון, את יום

בשבת: השבת הזה ואת יום,

בפסח: חג המצות הזה, זמן חרותנו,

בשבועות: חג השבעות הזה, זמן מתן תורתנו,

בסוכות: חג הסוכות הזה, זמן שמחתנו,

בשמע"צ: שמיני עצרת החג הזה, זמן שמחתנו,

(בשבת: באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים,

כִּי בָנוּ בְּחֵרֶף וְאוֹתָנוּ קִדְשָׁתָּ מְכַל הָעַמִּים,
 (בשבת: וְשַׁבָּת) וּמוֹעֲדֵי קִדְשָׁךְ (בשבת: בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן)
 בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁשּׁוֹן הַנְּחִלְתָּנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 מְקַדֵּשׁ (בשבת: הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְמַנִּים.

מברכים ברכת הזמן (בתחיתית העמוד), מלבד כליל יום טוב האחרון של פסח.
 כלילת הראשון של סוכות מברכים כאן ברכת הסוכה (בסוף העמוד) ולאחריה
 ברכת הזמן.
 כשחל יום טוב במוצאי שבת מברכים כאן ברכות הנר וההבדלה (בהמשך העמוד).
 אחרי הקידוש ישתה רוב כוס או ישתו המסובים.

למוצאי שבת

ברכת הנר

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

ברכת ההבדלה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְּבַדִּיל בֵּין
 קֹדֶשׁ לְחֵל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם
 הַשְּׂבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה. בֵּין קֹדֶשׁתְּ שַׁבָּת לְקֹדֶשׁתְּ
 יוֹם טוֹב הַבְּדִלְתָּ, וְאֵת יוֹם הַשְּׂבִיעִי מִשִּׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֵׂה
 קֹדֶשֶׁתְּ, הַבְּדִלְתָּ וְקִדְשָׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשֶׁתְּךָ. בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה, הַמְּבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ.

ומברך "שהחיינו".

ברכת הסוכה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לֵישֵׁב בְּסֻכָּה. ומברך "שהחיינו".

ככל פעם שמתכוון לאכול פת או מזונות או לשתות יין בסוכה בימי חג הסוכות,
 וכן אם נכנס לסוכה כדי לישון בה או להישאר בה זמן רב, יברך את ברכת הסוכה.

ברכת הזמן

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהִחַיְנוּ
 וְקִיְמָנוּ, וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה.

סדר נטילת לולב

בכל יום מימי חג הסוכות (חוץ משבת) נוטלים לולב. יש נוטלים בסוכה לפני התפילה, ויש לפני קריאת ההלל.

טול הלולב (אליו מחוברים מימין ל'שדרה' שלושה הדסים ומשמאל שתי ערבות) בימינו והאתרוג בשמאלו כשפטמתו למטה, ויברך על נטילת לולב.

אחר הברכה יהפוך את האתרוג כשפטמתו למעלה, יצימד אותו ללולב וינענע.

בזמן אמירת ההלל מנענעים בלולב בזמן אמירת 'הודו לה' כי טוב' וכו' אחרי הש"ץ, ובזמן אמירת 'אנא ה' הושיעה נא' אחרי הש"ץ פעמיים) וב'הודו' האחרון. נוהגים לנענע בכל פעם בסדר הזה: ימינה, שמאלה, קדימה, למעלה, למטה ואחורה (ויש בכך מנהגים שונים).

יש נוהגים לומר תפילה זו קודם נטילת לולב:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, בְּפָרִי עֵץ הַדָּר וּכְפַת תְּמָרִים וְעֵנַף עֵץ עֲבוֹת וְעֲרָבֵי נֶחַל אוֹתִיּוֹת שְׂמֶךְ הַמַּיִיחַד תִּקְרַב אֶחָד אֶל אֶחָד וְהָיוּ לְאַחָדִים בְּיָדֵי, וְלִידַע אֵיךְ שְׂמֶךְ נִקְרָא עָלַי וְיִירָאוּ מִגִּשְׁתְּ אֵלַי. וּבְנִעְנוּעֵי אוֹתָם תִּשְׁפִּיעַ שְׁפַע בְּרָכוֹת מִדַּעַת עֲלִיוֹן לְנוּה אֶפְרַיִם, לְמַכּוֹן בֵּית אֱלֹהֵינוּ. וְתֵהָא חֲשׂוּבָה לְפָנֶיךָ מִצּוֹת אֲרַבְעָה מִיָּנִים כְּאֵלוֹ קִימְתִּיהָ בְּכָל פְּרֻטוֹתֶיהָ וְשִׁרְשֶׁיהָ וְתִרְיָג מִצּוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּהּ, כִּי כִנְתִי לִיחַדָּא שְׂמָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשָׂכִינְתִּיהָ בְּדַחֲלֵהוּ וְרַחֲמֵהוּ, לִיחַד שְׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים, בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. אָמֵן.

טהלים פט בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שְׂתֵהָא חֲשׂוּבָה לְפָנֶיךָ מִצּוֹת אֲרַבְעָה מִיָּנִים אֵלוֹ כְּאֵלוֹ פְּנוּתֵיהָ בְּכָל הַפְּנוּת שְׂכֻנוֹ בְּהֵם אֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה:

ברכת לולב

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת לוּלָב.

ביום הראשון יברך גם "שהחיינו". ואם חל יום ראשון של סוכות בשבת, שאין נוטלים בו לולב, יברך "שהחיינו" ביום השני.

ברכת הזמן

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ, וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

וייראו - כוחות הרשע. אפריון - בית המקדש.

סדר הקפות

בליל שמיני עצרת אחרי קדיש שלם, וביום אחרי שיר של יום, אומרים ש"ץ וקהל סדר הקפות פסוק פסוק.

אֲתָהּ הָרֵאָתָּ לְדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים, אֵין לַקֵּט פִּסּוּקִים
 עוֹד מִלְּבָדוֹ: לְעֵשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדֻלוֹת לְבָדוֹ, כִּי
 לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: אֵין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדָנִי, וְאֵין
 כְּמַעֲשֵׂיךָ: יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם, יִשְׁמַח יְהוָה
 בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
 יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבֹתֵינוּ,
 אֵל יַעֲזָבֵנו וְאֵל יִטְשֵׁנוּ: וְאָמְרוּ, הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל, וְקַבְּצֵנו וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם, לְהוֹדוֹת לְשֵׁם
 קְדוֹשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח בְּתֵהֱלֹתֶךָ: יְהוָה מֶלֶךְ, יְהוָה
 מֶלֶךְ, יְהוָה יְמִלְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהוָה עֲזֵר לְעַמּוֹ יִתֵּן,
 יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: וַיְהִי נָא אֲמָרֵינוּ
 לְרִצּוֹן, לְפָנֶי אֲדוֹן כָּל. פותחים את הארון
 וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, קוֹמָה יְהוָה
 וַיִּפְצוּ אִיִּבֶיךָ, וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מִפְּנֵיךָ: קוֹמָה יְהוָה
 לְמִנּוּחֹתֶיךָ, אֲתָהּ וְאָרוֹן עֲזֶךָ: כַּהֲנִיף יִלְבָּשׁוּ צַדִּיק,
 וַחֲסִידֶיךָ יִרְנְנוּ: בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבָדֶךָ, אֵל תָּשׁב
 פָּנֶי מְשִׁיחֶךָ: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא, הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ
 זֶה, קוֹיֵנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ, זֶה יְהוָה קוֹיֵנוּ לוֹ, נִגִּילָה
 וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ: מִלְּכוּתֶךָ מְלָכוֹת כָּל עוֹלָמִים,
 וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה,
 וְדַבֵּר יְהוָה מִירוּשָׁלָיִם:

אָב הַרְחָמִים, הִיטִיבָהּ בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן, תִּבְנֶה חוֹמוֹת
 יְרוּשָׁלָּיִם: כִּי כָךְ לָבֵד בְּטַחְנוּ, מִלֶּךְ אֵל רֵם וְנִשְׂא אֲדוֹן
 עוֹלָמִים.

אחר כך מוציאים את כל ספרי התורה שבהיכל.
 מסובבים את הבימה שבע פעמים ואומרים:

אָנָּא יְהוָה הוֹשִׁיעָהּ נָא, אָנָּא יְהוָה הַצְּלִיחָהּ נָא,
 אָנָּא יְהוָה עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ: אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת
 הוֹשִׁיעָהּ נָא, בּוֹחֵן לְכַבוֹת הַצְּלִיחָהּ נָא, גּוֹאֵל
 חִזְק עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ:

נוהגים לרקוד ולזמר לכבוד התורה.
 ויש נוהגים לומר קבוצת פסוקים מסוימת בכל הקפה:

תּוֹרַת יְהוָה תְּמַיְמָה, מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. מְזִמּוֹר לְדָוִד, הִבֹּהֶ
 לִיהוָה בְּנֵי אֱלֹים, הִבֹּהֶ לִיהוָה כְּבוֹד וְעֹז: הִבֹּהֶ לִיהוָה
 כְּבוֹד שְׁמוֹ, הַשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה בְּהִדְרַת קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה עַל
 הַמַּיִם, אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים, יְהוָה עַל מַיִם רַבִּים: לְמַנְצַח
 בְּנִגִּינַת מְזִמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחֲנֵנוּ וַיְכַרְכְּנוּ, יָאֵר פְּנֵי
 אֲתָנוּ, סֵלָה: אָנָּא, בְּכַח גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַתִּיר צְרוּרָה. פִּי
 אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

עד כאן הקפה ראשונה

דוֹבֵר צְדָקוֹת הוֹשִׁיעָהּ נָא, הָדוֹר בְּלִבוֹשׁוֹ הַצְּלִיחָהּ
 נָא, וְתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ:

עֲדוֹת יְהוָה נֶאֱמָנָה, מַחְכִּימַת פְּתִי: קוֹל יְהוָה בְּכַח. לְדַעַת
 בְּאֶרֶץ דְּרָכֶךָ, בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעָתֶךָ: קִבַּל רִנַּת עַמֶּךָ, שִׁגְבָנוּ,
 טְהַרְנוּ, נוֹרָא. לָךְ זְרוּעַ עִם גְּבוּרָה, תַעֲזֵז יְדָךְ תְּרוֹם יְמִינְךָ:

עד כאן הקפה שנייה

זך ויִשָּׁר הוֹשִׁיעָהּ נָא, חוֹמַל דְּלִים הַצְּלִיחָהּ נָא,
טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֲנוּ:

פקודי יהוה יִשְׁרִים, מְשֻׁמְחֵי לֵב. קוֹל יְהוָה בְּהָדָר: יוֹדוּךָ
עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלֶם: נָא גְבוּר, דוֹרְשֵׁי יְחוּדְךָ
כְּכַבַּת שָׁמֶרֶם. תַּתֵּן אֲמַת לִיעֶקֶב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם.

עד כאן הקפה שלישית

יודע מחשבות הוֹשִׁיעָהּ נָא, כְּבִיר וְנָאוֹר הַצְּלִיחָהּ
נָא, לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֲנוּ:

מְצוֹת יְהוָה בְּרָה, מְאִירַת עֵינַיִם: קוֹל יְהוָה שׁוֹבֵר אֲרָזִים,
וַיִּשְׁבֵּר יְהוָה אֶת אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל, לְבִנְיָן
וַיִּשְׁרִן כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֲמִים, כִּי תִשְׁפּוּט
עַמִּים מִיִּשׂוּר, וּלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחָם, סֵלָה: בְּרַכְכֶם, טְהַרֶם,
רַחֲמֵי צְדָקְתְךָ תְּמִיד גְּמֹלֵם. נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

עד כאן הקפה רביעית

מִלֶּךָ עוֹלָמִים הוֹשִׁיעָהּ נָא, נָאוֹר וְאֲדִיר הַצְּלִיחָהּ
נָא, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֲנוּ:

יִרְאֵת יְהוָה טְהוֹרָה, עוֹמְדַת לְעַד. קוֹל יְהוָה חוֹצֵב לְהַבּוֹת
אֵשׁ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלֶם: חֶסֶן קְדוֹשׁ,
בְּרוּב טוֹבְךָ נִהַל עֲדַתְךָ. יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ
בְּכָל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תִּנְהַ הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם:

יש נוהגים לשיר כאן את הפיוט 'האדרת והאמונה' (עמ' 305-304).

עד כאן הקפה חמישית

עוֹזֵר דְּלִים הוֹשִׁיעָהּ נָא, פּוֹדֵה וּמְצִיל הַצְּלִיחָהּ
נָא, צוֹר עוֹלָמִים עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֲנוּ:

מִשְׁפָּטֵי יְהוָה אֱמֶת, צְדָקוֹ יַחֲדוּ: קוֹל יְהוָה יַחֲלֵל מִדְּבָר,
 יַחֲלֵל יְהוָה מִדְּבָר קֹדֶשׁ: אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָהּ, יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים
 אֱלֹהֵינוּ: יַחֲדֵי גֵאָה, לְעִמָּךְ פְּנֵה, זוֹכְרֵי קִדְשְׁתָּךְ. צְדִיק
 יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו, וַחֲסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:

עד כאן הקפה שישית

קְדוֹשׁ וְנוֹרָא הוֹשִׁיעָהּ נָא, רַחוּם וְחַנוּן הַצְּלִיחָהּ
 נָא, שׁוֹמֵר הַבְּרִית עֲנֵנוּ בְּיוֹם קִרְאָנוּ: תּוֹמֵךְ
 תְּמִימִים הוֹשִׁיעָהּ נָא, תִּקְיֶף לְעַד הַצְּלִיחָהּ נָא,
 תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ בְּיוֹם קִרְאָנוּ:

הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפַז רַב, וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ וְנִפְתַּת צוּפִים:
 קוֹל יְהוָה יַחֲלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשֵׁף יַעֲרוֹת, וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ
 אוֹמֵר כְּבוֹד: יְהוָה לְמַבּוּל יָשָׁב, וַיֵּשֶׁב יְהוָה מְלֶךְ לְעוֹלָם:
 יְהוָה עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: יִבְרַכְנוּ
 אֱלֹהִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אִפְסֵי אֶרֶץ: שׁוֹעֲתֵנוּ קִבֵּל וּשְׁמַע
 צַעֲקוֹתֵנוּ, יוֹדַע תַּעֲלוֹמוֹת. לֵךְ יְהוָה הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה
 וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: לֵךְ
 יְהוָה הַמְּמַלְכָה וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל לְרֵאשׁ: וְהִזֵּה יְהוָה לְמֶלֶךְ
 עַל כָּל הָאָרֶץ, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:
 וּבְתוֹרְתְךָ כְּתוּב לֵאמֹר: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה
 אֶחָד: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

עד כאן הקפה שביעית

מחזירים את ספרי התורה לארון הקודש, פרט לאלו שעומדים לקרוא בהם.
 ממשיכים בסדר הוצאת ספר תורה (עמ' 350) ובקריאת התורה (עמ' 723).
 בערבית נוהגים להעלות שלושה או חמישה קרואים בפרשת 'וזאת הברכה',
 ומסיימים ב"עלינו" ו"יגדל". ובשחרית נוהגים שכל המתפללים עולים לתורה.

סדר הזכרת נשמות

בשביעי של פסח, בשבועות, בשמיני עצרת וביום הכיפורים
מזכירים נשמות אחרי קריאת התורה.

רבים נוהגים שמי ששני הוריו בחיים יוצא מבית הכנסת בזמן אמירת 'זכור' על
ההורים, ויש לו לחזור מיד כדי לומר 'זכור' על קרובי משפחה אחרים וכדי לשמוע
את אמירת ה'זכור' של הש"ץ על הקדושים. יש שנוהגים לומר באותו זמן תפילה
לשלום הוריהם ובני משפחותיהם.

לזכרון אב

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נְשִׁמַת אָבִי מוֹרִי (פלוני בן פלוני) שֶׁהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ,
בְּעִבוּר שְׁבָלֵי נֶדֶר אֶתְּן צְדָקָה בְּעֵדוֹ. בְּשֹׁכֵר זֶה תְּהֵא נִפְשׁוֹ
צְרוּרָה בְּצָרוֹר הַחַיִּים עִם נְשִׁמוֹת אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב,
שָׂרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעַם שְׂאֵר צְדִיקִים וְצַדִּיקָנוֹת
שְׁבָגָן עֵדָן, וְנֹאמֵר אָמֵן.

לזכרון אם

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נְשִׁמַת אִמִּי מוֹרְתִי (פלונית בת פלוני) שֶׁהָלְכָה
לְעוֹלָמָהּ, בְּעִבוּר שְׁבָלֵי נֶדֶר אֶתְּן צְדָקָה בְּעֵדָה. בְּשֹׁכֵר
זֶה תְּהֵא נִפְשָׁה צְרוּרָה בְּצָרוֹר הַחַיִּים עִם נְשִׁמוֹת אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעַם שְׂאֵר צְדִיקִים
וְצַדִּיקָנוֹת שְׁבָגָן עֵדָן, וְנֹאמֵר אָמֵן.

לזכרון קדושים

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נְשִׁמַת (פלוני בן פלוני; לנקה: פלונית בת פלוני)
וְנְשִׁמוֹת כָּל קְרוֹבֵי וּקְרוֹבוֹתֵי, הֵן מֵצַד אָבִי וְהֵן מֵצַד
אִמִּי, שֶׁהוֹמְתוּ וְשִׁנְהֲרְגוּ וְשִׁנְשַׁחְטוּ וְשִׁנְשָׂרְפוּ וְשִׁנְטַבְּעוּ
וְשִׁנְחָנְקוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, בְּעִבוּר שְׁבָלֵי נֶדֶר אֶתְּן צְדָקָה
בְּעֵד הַזְּכָרָת נְשִׁמוֹתֵיהֶם. בְּשֹׁכֵר זֶה תְּהִינָה נִפְשׁוֹתֵיהֶם
צְרוּרוֹת בְּצָרוֹר הַחַיִּים עִם נְשִׁמוֹת אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב,
שָׂרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעַם שְׂאֵר צְדִיקִים וְצַדִּיקָנוֹת
שְׁבָגָן עֵדָן, וְנֹאמֵר אָמֵן.

אזכרה לקרובים

לגבר:

אל מלא רחמים שוכן
 במרומים, המצא מנוחה
 נכונה על כנפי השכינה,
 במעלות קדושים
 וטהורים, כזהר הרקיע
 מזהירים, לנשמת (פלוני
 בן פלוני) שהלך לעולמו,
 בעבור שבלי נדר אתן
 צדקה בעד הזכרת נשמתו,
 בגן עדן תהא מנוחתו. לכן
 בעל הרחמים יסתירהו
 בסתר כנפיו לעולמים
 ויצרר בצרור החיים את
 נשמתו, יהוה הוא נחלתו,
 וינוח בשלום על משכבו,
 ונאמר אמן.

לאישה:

אל מלא רחמים שוכן
 במרומים, המצא
 מנוחה נכונה על כנפי
 השכינה, במעלות
 קדושים וטהורים כזהר
 הרקיע מזהירים לנשמת
 (פלונית בת פלוני) שהלכה
 לעולמה, בעבור שבלי
 נדר אתן צדקה בעד
 הזכרת נשמתה, בגן עדן
 תהא מנוחתה. לכן בעל
 הרחמים יסתירה בסתר
 כנפיו לעולמים, ויצרר
 בצרור החיים את נשמתה,
 יהוה הוא נחלתה, ותנוח
 בשלום על משכבה,
 ונאמר אמן.

אזכרה לחללי מערכות ישראל

אל מלא רחמים שוכן במרומים, המצא מנוחה
 נכונה על כנפי השכינה, במעלות קדושים
 טהורים וגבורים, כזהר הרקיע מזהירים,
 לנשמות הקדושים שנלחמו בכל מערכות
 ישראל, במחתרת ובצבא ההגנה לישראל,
 ושנפלו במלחמתם ומסרו נפשם על קדשת
 השם, ועל קדשת העם והארץ, בעבור שאנו

מִתְפַּלְלִים לְעֻלֵי נִשְׁמוֹתֵיהֶם. לְכֵן בְּעַל הַרְחָמִים
 יִסְתַּיֵּרם בְּסֵתֶר כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וַיִּצְרֹר בְּצִרּוֹר
 הַחַיִּים אֶת נִשְׁמוֹתֵיהֶם, יְהוּה הוּא נִחְלָתָם, בְּגֵן
 עֵדֶן מְנוּחָתָם, וַיְנוּחוּ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכְּבָם וְתַעֲמַד
 לְכָל יִשְׂרָאֵל זְכוּתָם, וַיַּעֲמְדוּ לְגוֹרְלָם לְקֶזֶן הַיָּמִין,
 וַנֹּאמֶר אָמֵן.

אזכרה לקדושי השואה

אֵל מְלֵא רַחֲמִים, שׁוֹכֵן בְּמְרוֹמִים, דִּין אֱלֻמָּנוֹת
 וְאָבִי יִתּוּמִים, אֵל נָא תַחֲשֵׁה וְתִתְאַפֵּק לְדָם
 יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁפַּךְ כַּמַּיִם. הַמֵּצֵא מְנוּחָה נְכוֹנָה
 עַל כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה, בְּמַעְלוֹת קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים,
 כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ מְזַהֲרִים, לְנִשְׁמוֹת רַבּוֹת אֱלֹפֵי
 יִשְׂרָאֵל, אֲנָשִׁים נָשִׁים וְטָף, שֶׁנִּהְרְגוּ וְנִשְׁחַטּוּ
 וְנִשְׂרְפוּ וְנִחְנְקוּ וְנִקְבְּרוּ חַיִּים בְּאַרְצוֹת אֲשֶׁר נִגְעָה
 בָּהֶן יַד הַצֹּרֵר הַגֵּרְמָנִי וְגֵרוּרָיו, עַל קְדוּשַׁת הַשָּׁם.
 כְּלָם קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים, וּבְהֵם גְּאוּנִים וְצַדִּיקִים,
 אֲרִזֵי הַלְּבָנוֹן וְאֲדִירֵי הַתּוֹרָה. לְכֵן בְּעַל הַרְחָמִים
 יִסְתַּיֵּרם בְּסֵתֶר כְּנָפָיו לְעוֹלָמִים וַיִּצְרֹר בְּצִרּוֹר
 הַחַיִּים אֶת נִשְׁמוֹתֵיהֶם, יִזְכֹּר עַקְדָתָם וְתַעֲמַד לָנוּ
 וּלְכָל יִשְׂרָאֵל צַדִּיקָתָם, אֶרֶץ אֵל תְּכַסֵּי דָמָם וְאֵל
 יְהִי מְקוֹם לְזַעֲקָתָם, בְּזְכוּתָם יִשׁוּבוּ נְדַחֵי יִשְׂרָאֵל
 לְאַחֲזָתָם, יְהוּה הוּא נִחְלָתָם, בְּגֵן עֵדֶן תִּהְיֶה
 מְנוּחָתָם, וַיְנוּחוּ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכְּבָם, וַנֹּאמֶר אָמֵן.

ואומרים 'אב הרחמים' (לעיל עמ' 361).

יש נוהגים לומר פיוט זה לפני ”אשרי“ ביו”ט ראשון של סוכות וביו”ט ראשון של פסח, אבל לא אם הם חלים בשבת.

יְהִי אֱלֹהֵי וְגוֹאֲלֵי אֶתִּיצְבָּה לְקִרְאֲתָךְ. הִזְהֵר וַיְהִי־הָ, הִזְהֵר וְהוֹה, כָּל גּוֹי אֲדַמְתָּךְ.

וְתוֹדָה וְלַעֲוֹלָה וְלַמִּנְחָה וְלַחֲטָאֵת וְלֶאֱשָׁם וְלִשְׁלָמִים וְלַמְלוֹאִים, כָּל קָרְבָּנֶךָ, זְכוֹר נְלֹאֵה וְיִקְרָא ז וְאֲשֶׁר נִשְׁאַה וְהִשִּׁיבָה לְאֲדַמְתָּךְ, סְלָה אֶהְלֶלְךָ בְּאֲשֶׁר־יּוֹשְׁבֵי בֵּיתְךָ.

דִּק עַל דִּק עַד אֵין גְּבֻדְךָ, וְלַתְּבוֹנָתוֹ אֵין חֶקֶר, הָאֵל נוֹרָא בְּאַחַת סְקִיָּרָה בֵּין טוֹב לְרַע יְבַקֵּר.

וְתוֹדָה וְלַעֲוֹלָה וְלַמִּנְחָה וְלַחֲטָאֵת וְלֶאֱשָׁם וְלִשְׁלָמִים וְלַמְלוֹאִים, כָּל קָרְבָּנֶךָ, זְכוֹר נְלֹאֵה וְאֲשֶׁר נִשְׁאַה וְהִשִּׁיבָה לְאֲדַמְתָּךְ, סְלָה אֶהְלֶלְךָ בְּאֲשֶׁר־יּוֹשְׁבֵי בֵּיתְךָ.

אֲדוֹן צְבָאוֹת, בְּרוּב פְּלָאוֹת חֶבֶר כָּל אֶהְלוֹ, בְּנִתִּיבוֹת לֵב לְבָלֵב הַצּוֹר תְּמִים פְּעֵלוֹ.

וְתוֹדָה וְלַעֲוֹלָה וְלַמִּנְחָה וְלַחֲטָאֵת וְלֶאֱשָׁם וְלִשְׁלָמִים וְלַמְלוֹאִים, כָּל קָרְבָּנֶךָ, זְכוֹר נְלֹאֵה וְאֲשֶׁר נִשְׁאַה וְהִשִּׁיבָה לְאֲדַמְתָּךְ, סְלָה אֶהְלֶלְךָ בְּאֲשֶׁר־יּוֹשְׁבֵי בֵּיתְךָ.

ואומרים 'אשרי' (לעיל עמ' 362).

כָּל גּוֹי אֲדַמְתָּךְ – כל היקום תלוי בה'. וְתוֹדָה וכו' – רשימה של קרבנות. זְכוֹר נְלֹאֵה וכו' – זכור את עם ישראל שסבל ונשא חטאו בגלות. דִּק עַל דִּק וכו' – כינויים לה' שאין לו גוף ולא ניתן לראותו. בְּאַחַת סְקִיָּרָה וכו' – ה' במבט אחד מבדיל בין טוב לרע. לְבָלֵב – ברא את העולם.

מוסף לשלוש רגלים ביום טוב, בחול המועד ובשבת שבתוך המועד

ביום ראשון של פסח אומרים בחזרת הש"ץ

פיוטי טל (עמ' 533), ובשמיני עצרת פיוטי גשם (עמ' 535).

לפני תפילת הלחש מכריז הגבאי "מוריד הטל" ו"משיב הרוח ומוריד הגשם".

פוסעים שלושה צעדים אחורה וחוזרים בשלושה צעדים למקום, ומצמידים את הרגליים זו לזו, "רגל ישרה". מתפללים בלחש בעיניים עצומות או מסתכלים רק בסידור. מרכזים את כל כח הכוונה בעת התפילה. אין לזוז מן המקום, ואין להפסיק אף לא לדבר שבקדושה.

"ברוך אתה ה'" שבתחילת ברכת אבות ובסופה, כופפים את הברכיים במילה "ברוך", משתחוים במילה "אתה", ומזדקפים ואומרים את השם.

דברים לב

פי שם יהוה אקרא הברו גדל לאלהינו:

תהלים נא

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים,
יְקוּנֶה הַכֹּל, וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבְנֵי
בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׂמוֹ בְּאַהֲבָה.

מְלַךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְגַן אֲבֹרָהּם.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם, אֲדַנִּי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ,

הַגָּדוֹל - מצד עצמותו. הַגְּבוּר - מצד מעשיו. וְהַנּוֹרָא - מצד הרגשתנו.
יְקוּנֶה - ובורא. עוֹזֵר - לאדם במאמציו. וּמוֹשִׁיעַ - מחלצו מצרה. וּמְגַן -
מפני פגע שלא יבוא.

רַב לְהוֹשִׁיעַ - רב יכולת להושיע.

מתחילים להזכיר "מוריד הטל" בתפילת מוסף של יום א' של פסח, ו"משיב הרוח" מתפילת מוסף של שמיני עצרת. טעה ואמר בקיץ "מוריד הגשם" חוזר לראש הברכה, ואם סיים הברכה - חוזר לראש התפילה. אבל בחורף אם טעה ואמר "מוריד הטל" וכבר אמר "ברוך אתה ה'" של החתימה - אינו חוזר. נזכר לפני שסיים את הברכה, יאמר שם "משיב הרוח ומוריד הגשם" וימשיך.

בשאר המועדות:

בשמיני עצרת:

מוריד הטל, | משיב הרוח ומוריד הגשם,
 מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים
 רבים, סומך נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, ומתיר
 אסורים, ומקיים אמונתו לישני עפר. מי כמוך
 בעל גבורות ומי דומה לך, מלך ממית ומחיה
 ומצמיח ישועה.

ונאמן אתה להחיות מתים. ברוך אתה יהוה,
 מחיה המתים.

בחזרת הש"ץ אומרים כאן "קדושה".

כתר יתנו לך, יהוה אלהינו, מלאכים המוני מעלה, עם עמך
 ישראל קבוצי מטה. יחד כלם קדשה לך ישלשו, כדבר
 האמור על יד נביאך: וְקרא זה אל זה ואמר:

ישעיהו

בחול המועד

ביום טוב, בשבת חוה"מ ובהושענא רבה
 קדוש, קדוש, קדוש יהוה
 צבאות, מלא כל הארץ
 כבודו: כבודו מלא עולם,
 משרתיו שואלים זה לזה:
 איה מקום כבודו להעריצו,
 לעמתם משבחים ואומרים:
 ברוך כבוד יהוה ממקומו:
 ממקומו הוא יפן ברחמיו
 לעמו, ויחזן עם המיחדים

קדוש, קדוש, קדוש יהוה
 צבאות, מלא כל הארץ
 כבודו: לעמתם משבחים
 ואומרים: ברוך כבוד יהוה
 ממקומו: ויבדברי קדשך
 כתוב לאמר: ימלך יהוה
 לעולם, אלהיך ציון לדר
 ודר, הללויה: וממשיך: "לדור
 ודור" (בסוף העמוד הבא).

יחזקאל ג

שמו ערב ובקר בכל יום תמיד, פעמים באהבה שמע אומרים:

וממשיך: "שמע ישראל" (בסוף העמוד הבא)

משיב הרוח - עושה שתהא רוח נושבת. אמונתו - הבטחתו. לישני עפר
 - לשוכני עפר. בעל גבורות - (הגבורות שנאמרו לעיל: מחיה מתים, משיב
 הרוח, מכלכל חיים וכו').

ג. קדושת השם

אֲתָהּ קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם
יְהִלְלוּךָ סְלָה, כִּי אֵל מְלֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

ד. קדושת היום

אֲתָהּ בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ
וְרָצִיתָ בָּנוּ, וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבַּתָּנוּ מִלְּכָנוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ, וְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קְרָאתָ.

וַתִּתֵּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת שבתות
למנוחה ו) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חַגִּים וְזִמְנִים

שְׂמֵעַ יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד: הוּא אֱלֹהֵינוּ, הוּא
אֲבִינוּ, הוּא מְלַכְנוּ, הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ, וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וַיִּגְאֲלֵנוּ
שְׁנִית וַיִּשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָל חַי לְאִמֹר: הֵן גְּאֲלָתִי אֶתְכֶם
אֲחֵרִית כְּרָאשִׁית לְהִיּוֹת לְכֶם לְאֱלֹהִים, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

במדבר טו

ביום טוב והושענא רבה מוסיפים: אֲדִיר אֲדִירָנוּ, יְהוָה אֲדִירָנוּ, מֶה
אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ. וְהִיָּה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד:

ובדברי קדשך כתוב לאמר:

תהלים קמו

יְמַלֶּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָהּ:

שׁׁ לְדֹר וָדֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ וְלִנְצַח נִצְחִים קִדְשָׁתְךָ נִקְדִּישׁ,
וְשִׁבַּחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי אֵל מְלֶךְ גָּדוֹל
וְקְדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

השׁׁ ממשיך "אתה בחרתנו"

וקדושים - מלאכי הקודש (וגם ישראל המקדשים את שמך).

לְשִׁשּׁוֹן, אֶת יוֹם

בשבת: הַשְּׁבֵת הַזֶּה וְאֶת יוֹם,

בפסח: חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתֵנוּ,

בשבועות: חַג הַשְּׁבָעוֹת הַזֶּה, זְמַן מִתַּן תּוֹרָתֵנוּ,

בסוכות: חַג הַסּוּכּוֹת הַזֶּה, זְמַן שְׂמֵחַתֵּנוּ,

בשמע"צ: שְׁמִינֵי עֶצְרַת הַחַג הַזֶּה, זְמַן שְׂמֵחַתֵּנוּ,

(בשבת: בְּאַהֲבָה) מְקַרָּא קֹדֶשׁ, זָכַר לִיצִיאַת מִצְרָיִם.

וּמִפְּנֵי חַטָּאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל
 אֲדָמָתֵנוּ, וְאִין אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לַעֲלוֹת וְלִרְאוֹת
 וְלִהְשַׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית
 בְּחִירָתֶךָ, בְּבֵית הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ
 עָלָיו, מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ. יְהִי
 רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 מְלֶךְ רַחֲמָן, שֶׁתֵּשׁוּב וְתִרְחַם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשֶׁךָ
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתִבְנֶהוּ מְהֵרָה וְתִגְדֹּל כְּבוֹדוֹ.
 אָבִינוּ מִלְּכֵנוּ, גִּלְהַ כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה,
 וְהוֹפֵעַ וְהַנְּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חַי, וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ
 מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפּוּצוֹתֵינוּ כַּנֶּס מִירְכְּתֵי אֶרֶץ,
 וְהִבִּיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירֶךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית
 מִקְדָּשֶׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת
 קַרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ, תְּמִידִים כְּסֻדְרָם וּמוֹסְפִים
 כְּהַלְכָתָם.

וְאֵת מוֹסְף יוֹם / בשבת: וְאֵת מוֹסְפֵי יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְיוֹם /

בפסח: חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה

בשבעות: חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַזֶּה

בסוכות: חַג הַסּוּכוֹת הַזֶּה

בשמיני עצרת: שְׁמִינֵי עֲצֵרֶת הַחַג הַזֶּה

נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת רְצוֹנָךְ, כְּמוֹ
שְׁכַתְּבָתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי
כְּבוֹדְךָ, כְּאָמֹר:

בשבת

וביום השַׁבָּת, שְׁנֵי כַּבָּשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם, וְשְׁנֵי
עֶשְׂרִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עַל־תְּ שַׁבַּת
בְּשַׁבְּתוֹ, עַל עַל־תְּ הַתְּמִיד וְנִסְכָּה:

ביום ראשון של פסח

ובַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן, בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ, שֵׁם
פֶּסַח לִיהוָה: וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַזֶּה חָג,
שִׁבְעַת יָמִים מִצּוֹת יֵאָכֵל: בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא
קֹדֶשׁ, כָּל מְלֶאכֶת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם
אִשָּׁה עֹלָה לִיהוָה, פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד
וְשִׁבְעָה כַּבָּשִׁים בְּנֵי שָׁנָה, תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶר
וְשְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לְכֹבֵשׁ, וַיִּזֵּן כָּנִסְכוֹ.
וְשִׁעִיר לְכַפֵּר, וְשְׁנֵי תְּמִידִים כַּהֲלֹכְתָם.

בשאר ימי הפסח

במדבר כח וְהִקְרַבְתֶּם אֶשֶׁה עֲלֶיהָ לַיהוָה, פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל
אֶחָד וְשִׁבְעָה כִּבְשִׂים בְּנֵי שָׁנָה, תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:
וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמִּדְבָּר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לֶפֶר, וּשְׁנַיִ
עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לִכְבֹּשׁ, וַיֵּין כְּנִסְכּוֹ. וְשָׁעִיר לְכַפֵּר,
וּשְׁנַיִ תְּמִידִים כֶּהֱלַכְתֶּם.

בשבועות

שם וּבַיּוֹם הַבְּכוּרִים, בְּהִקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה
בְּשִׁבְעַתֵיכֶם, מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם, כָּל מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ לְרִיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה, פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם, אֵיל אֶחָד, שִׁבְעָה
כִּבְשִׂים בְּנֵי שָׁנָה:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמִּדְבָּר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לֶפֶר,
וּשְׁנַיִ עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לִכְבֹּשׁ, וַיֵּין כְּנִסְכּוֹ.
וְשָׁעִיר לְכַפֵּר, וּשְׁנַיִ תְּמִידִים כֶּהֱלַכְתֶּם.

ביום ראשון של סוכות

שם כט וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם, כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ, וְחַגְתֶּם
חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים: וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אֶשֶׁה
רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה, פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר,
אֵילִם שְׁנַיִם, כִּבְשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר,
תְּמִימִם יִהְיוּ:

וּמְנַחֲתֶם וְנִסְכֵיהֶם כַּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵים לְפָר, וְשְׁנַיִ עֶשְׂרֵים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לְכֶבֶשׂ, וַיֵּיזן כְּנִסְכּוֹ. וְשָׁעִיר לְכַפֵּר, וְשְׁנַיִ תְּמִידִים כֹּהֲלִכֶתֶם.

ביום ראשון של חול המועד סוכות
 וביום השני, פרים בני בקר שנים עשר, אילים שנים, כמדבר כט
 כבשים בני שנה ארבעה עשר, תמימם:
 ומנחתם ונסכיהם כמדבר, שלשה עשרנים לפר, ושני
 עשרנים לאיל, ועשרון לכבש, ויזין כנסכו. ושעיר לכפר,
 ושני תמידים כהלכתם.

ביום שני של חול המועד סוכות
 וביום השלישי, פרים עשתי עשר, אילים שנים, כבשים שם
 בני שנה ארבעה עשר, תמימם:
 ומנחתם ונסכיהם כמדבר, שלשה עשרנים לפר, ושני
 עשרנים לאיל, ועשרון לכבש, ויזין כנסכו. ושעיר לכפר,
 ושני תמידים כהלכתם.

ביום שלישי של חול המועד סוכות
 וביום הרביעי, פרים עשרה, אילים שנים, כבשים בני שם
 שנה ארבעה עשר, תמימם:
 ומנחתם ונסכיהם כמדבר, שלשה עשרנים לפר, ושני
 עשרנים לאיל, ועשרון לכבש, ויזין כנסכו. ושעיר לכפר,
 ושני תמידים כהלכתם.

ביום רביעי של חול המועד סוכות
 וביום החמישי, פרים תשעה, אילים שנים, כבשים בני שם
 שנה ארבעה עשר, תמימם:
 מנחתם ונסכיהם כמדבר, שלשה עשרנים לפר, ושני
 עשרנים לאיל, ועשרון לכבש, ויזין כנסכו. ושעיר לכפר,
 ושני תמידים כהלכתם.

ביום חמישי של חול המועד סוכות
 במדבר כט וּבַיּוֹם הַשְּׁשִׁי, פָּרִים שְׁמֵנָה, אֵילִם שְׁנָיִם, כִּבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה
 אַרְבָּעָה עֶשֶׂר, תְּמִימִם:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לֶפֶר, וּשְׁנֵי
 עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לִכְבֶּשׂ, וַיֵּין כְּנֹסֶכוֹ. וְשַׁעִיר לְכַפֵּר,
 וּשְׁנֵי תְּמִידִים כֶּהֱלַכְתֶּם.

בהושענא רבה

שם וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, פָּרִים שְׁבַעָה, אֵילִם שְׁנָיִם, כִּבְשִׁים בְּנֵי
 שָׁנָה אַרְבָּעָה עֶשֶׂר, תְּמִימִם:

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לֶפֶר וּשְׁנֵי
 עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לִכְבֶּשׂ, וַיֵּין כְּנֹסֶכוֹ. וְשַׁעִיר לְכַפֵּר,
 וּשְׁנֵי תְּמִידִים כֶּהֱלַכְתֶּם.

בשמיני עצרת

שם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֹרַת תְּהִיָּה לָכֶם, כָּל מְלֹאכֶת
 עַבְדָּה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אִשָּׁה רִיחַ
 נִיחַח לַיהוָה, פֶּר אֶחָד, אֵיל אֶחָד, כִּבְשִׁים בְּנֵי
 שָׁנָה שְׁבַעָה, תְּמִימִם:

מִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כַּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לֶפֶר,
 וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לִכְבֶּשׂ, וַיֵּין כְּנֹסֶכוֹ.
 וְשַׁעִיר לְכַפֵּר, וּשְׁנֵי תְּמִידִים כֶּהֱלַכְתֶּם.

בשבת מוסיפים

יִשְׁמְחוּ בְּמִלְכוּתֶךָ שׁוֹמְרֵי שְׁבֹת וְקוֹרְאֵי עֲנֹג. עִם מְקַדְּשֵׁי
 שְׁבִיעִי, כָּלֶם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִטוֹבֶךָ, וּבְשִׁבְעֵי רְצִיַת בּוֹ
 וְקִדְשָׁתוֹ, חֲמֹדַת יָמִים אוֹתוֹ קְרֵאתָ, זָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ,
 טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֶשׁ לָנוּ, שׁוֹבֵה עָלֵינוּ בְּהַמּוֹן
 רַחֲמֶיךָ בְּגִלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ, בְּגֵה בֵיתְךָ
 כְּבִתְחִלָּה וְכוּנֵן מְקַדְשֶׁךָ עַל מְכוֹנוֹ, וְהִרְאֵנוּ
 בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ, וְהֵשֵׁב כֹּהֲנִים לְעִבּוֹדְתָם
 וְלוֹיִם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם, וְהֵשֵׁב יִשְׂרָאֵל לְנוֹיָהֶם.
 וְשֵׁם נִעְלָה וְנִרְאָה וְנִשְׁתַּחֲוָה לְפָנֶיךָ בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמֵי
 רְגְלֵינוּ, כְּכַתּוּב בְּתוֹרָתְךָ: שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה
 יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם
 אֲשֶׁר יִבְחַר, בְּחַג הַמִּצּוֹת, וּבְחַג הַשְּׁבָעוֹת, וּבְחַג
 הַסֻּכּוֹת, וְלֹא יִרְאֶה אֶת פְּנֵי יְהוָה רִיקָם: אִישׁ
 כְּמַתְנַת יָדוֹ, כְּבִרְכַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ:

דברים טז

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת בְּרַכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים
 וְלִשְׁלוֹם, לְשִׁמְחָה וְלִשְׁשׂוֹן, כְּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ
 לְבָרְכֵנוּ, (בשבת: אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה נָא
 בְּמִנוּחֵינוּ) קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ,
 שְׂבַעֲנוּ מִטוֹבְךָ וְשִׂמַּח נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ, וְטַהֵר
 לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת, וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 (בשבת: בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן) בְּשִׁמְחָה וּבְשְׁשׂוֹן (בשבת: שְׁבַת
 ו) מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ, וְיִשְׁמְחוּ בְּךָ כָּל יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי
 שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ (בשבת: הַשְּׁבַת ו)
 יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

בְּהַמּוֹן - בהמיית. מְכוֹנוֹ - מקומו הנכון. בְּתַקּוּנוֹ - בכל מה ששייך לו.
 לְנוֹיָהֶם - למשכנותיהם.
 וְהַשִּׂיאֵנוּ - והעניקנו (תן לנו במתנה).

ה. עבודה

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם
שְׁעָה, וְהָשִׁב אֶת הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ, וְאֲשִׁי
יִשְׂרָאֵל וְתִפְלָתָם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרִצּוֹן,
וְתֵהי לְרִצּוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.

ביום טוב בחזרת הש"ץ אומרים "ותערב"
(לא בשבת חוה"מ, ולא כאשר כהנים אינם עולים לדוכן).

קהל וש"ץ

וְתַעֲרֹב לְפָנֶיךָ עֲתִירְתָנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָן. אָנָּה רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים הָשִׁב שְׁכִינְתְּךָ לְצִיּוֹן עִירְךָ וְסֹדֵר הָעֲבוּדָה לִירוּשָׁלַיִם,
וְשֵׁם נִעְבְּדְךָ בִּירְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר שְׁכִינְתוֹ לְצִיּוֹן.

ו. הודאה

<p>מוֹדִים דְּרַבְנָן מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהי אֲבוֹתֵינוּ, לְעוֹלָם וָעֶד, צוּר חַיֵּינוּ, מְגַן יִשְׁעֵנו אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ</p>	<p>מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהי אֲבוֹתֵינוּ, לְעוֹלָם וָעֶד, צוּר חַיֵּינוּ, מְגַן יִשְׁעֵנו אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ</p>
---	--

רְצֵה - יהי לרצון. שְׁעָה - פְּנָה. הָעֲבוּדָה - (בבית המקדש: הקרבנות). לְדַבִּיר
- להיכל (כינוי לבית המקדש). וְאֲשִׁי - וקרבתות.

וְתַחֲזִינָה - ותראינה.

צוּר - חזק. מְגַן יִשְׁעֵנו - מגן ומושיע לנו.

יוֹצֵר בְּרִאשִׁית - בורא העולם יש מאין.

עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים | שֶׁחַיֵּיתָנוּ וְקִמְּתָנוּ. כֵּן
 בְּיָדְךָ, וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ | תַּחֲיֵנוּ וּתְקִיֵּמְנוּ וּתְאַסְּף
 הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נַפְּיָךְ | גְּלִיּוֹתֵינוּ לְחִצְרוֹת קִדְשְׁךָ
 שְׁבָכָל יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל | לְשִׁמּוֹר חֲקִיָּךְ וְלַעֲשׂוֹת
 נַפְּלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ | רְצוֹנָךְ וְלַעֲבֹדְךָ בְּלִבָּב
 שְׁבָכָל עֵת, עָרַב וּבִקֵּר | שְׁלָם, עַל שְׁאֲנוּ מוֹדִים
 וְצָהָרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כִלּוֹ רַחֲמֶיךָ, | לָךְ. בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת.
 לֹא תָמוּ חֲסָדֶיךָ, כִּי מַעֲלָם קוֹיֵנוּ לָךְ.

וְעַל כָּלֶם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלְּכַנּוֹ
 תָּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סְלָה, וְיִהְלְלוּ וְיִבְרְכוּ אֶת שְׁמֶךָ
 הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת לְעוֹלָם כִּי טוֹב, הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ
 וְעֲזָרְתָנוּ סְלָה, הָאֵל הַטּוֹב. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלָךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת.

בחזרת הש"ץ אומרים ברכת כהנים. לפני הברכה אומרים הכהנים בלחש:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהֵא בְּרַכָּה זוֹ שְׂצוּיִתָּנוּ לְבָרַךְ אֶת
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַכָּה שְׁלָמָה, וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ מִכְּשׁוֹל וְעוֹן מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

הַפְּקוּדוֹת לָךְ - המופקדות (כפיקדון). עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים - (מודים אנחנו
 לך). הַטּוֹב - (אתה הוא הטוב).

לְחִצְרוֹת קִדְשְׁךָ - לבית המקדש, לירושלים. עַל שְׁאֲנוּ מוֹדִים לָךְ - (מודים
 אנחנו לך על שזכינו להודות לך).

וְעַל כָּלֶם - (על כל הטובות והנסים).

סְלָה - לנצח. הַטּוֹב שְׁמֶךָ - ששמך טוב.

ז. ברכת שלום

**שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ**

אם אין כהנים עולים לדוכן,
אומר הש"ץ:
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ
בְּבְרָכָה הַמְשַׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ,
הָאֲמֹרָה מִפִּי אֱהָרֹן וּבְנָיו
כֹּהֲנִים עִם קְדוֹשֶׁךָ, כְּאָמֹר:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:
(הקהל: כן יהי רצון)
יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:
(הקהל: כן יהי רצון)
יֵשֵׁא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ
וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: כן יהי רצון)
והש"ץ ממשיך "שִׁים שְׁלוֹם" (בראש העמוד).

אם עלו כהנים לדוכן קוראים להם: **כֹּהֲנִים**
(לכהן יחיד אין קוראים) והכהנים מברכים:
**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶכֶךָ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּקִדְשָׁתוֹ
שֶׁל אֱהָרֹן, וַצִּוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה.** (הקהל: אמן)

והש"ץ מקריא מלה במלה:
יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: (הקהל: אמן)
יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:
(הקהל: אמן)
יֵשֵׁא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ
וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם: (הקהל: אמן)

במדבר ו

נוהגים לומר בלחש לאחר ברכת כהנים
(במקור תוקן עבור מי שחלם חלום ונפשו עגומה עליו):
אדיר במרום שוכן בגבורה, אתה שלום ושמך שלום. יהי רצון שתשים
עלינו ועל כל עמך בית ישראל חיים וברכה למשמרת שלום.

לאחר ברכת כהנים אומרים הכהנים:
רבונו של עולם, עשינו מה שגזרת עלינו, אף אתה עשה עמנו כמו
שהבטחתנו: השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את
ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו, כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת
חלב ודבש:

דברים כו

יש נוהגים שמי שחלם חלום רע אומר כאן 'רבונו של עולם אני שלך' וכו'
(לעיל עמ' 130).

הַמְשַׁלֶּשֶׁת - המורכבת משלושה פסוקי ברכה.
אדיר - חזק. שוכן בגבורה - הגבורה היא כביכול משכנו של ה'. אתה שלום -
אתה מקור השלום. ושמך שלום - ("מלך שהשלום שלו"; "שלום" הוא אחד
הכינויים של הקב"ה).

כְּאַחַד בְּאוֹר פְּנֵיךָ, כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָה לָנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצַדִּיקָה וּבְרָכָה
 וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ
 לְבָרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת
 וּבְכָל שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ
 אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: תהלים יט

אֱלֹהֵי, נִצַּר לְשׁוֹנֵי מַרְעַע וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי
 נַפְשֵׁי תֹדֵם, וְנִפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תְּהִיָּה. פָּתַח לְבִי בְּתוֹרָתְךָ,
 וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי. וְכָל הַקְּמִים וְהַחוֹשְׁבִים עָלַי
 רָעָה, מִהֲרֵה הִפֵּר עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן
 שְׂמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
 קִדְשֶׁתְךָ. לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי: תהלים ס, שם יט

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: תהלים יט

לפני "עושה שלום" כורע ופוסע שלוש פסיעות אחרונות ומחווה קידה לשמאל,
 לימין ולאמצע, ושוהה מעט לפני שחוזר למקומו.
 בתפילה בציבור חוזר למקומו לקראת התחלת הקדושה (עמ' 520).

עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֵׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל
 יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבְנֵה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אַבּוֹת פֶּרֶק ה
 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ. וְנִשֵּׂם נַעֲבֹדְךָ בִּירְאָה פִּימִי עוֹלָם
 וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת. וְעָרְבָה לִיהוָה מִנַּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם פִּימִי מֵלֹאכֵי ג
 עוֹלָם וּכְשָׁנִים קְדָמֹנִית:

אחרי חזרת הש"ץ, קדיש תתקבל (בעמ' 376),
 אין כאלהינו וכו' עד סוף התפילה.

קידושא רבה ליום טוב

בשבת יש נוהגים להתחיל מ'אם תשיב' ויש נוהגים להתחיל מ'ושמרו'.
ביום טוב שחל בחול מתחילים מ'אלה מועדי'.

אם תשיב משבת רגלך, עשות חפצך ביום קדשי, וקראת לשבת
ענג לקדוש יהוה מכבד, וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר
דבר: אז תתענג על יהוה, והרכבתיך על במתי ארץ, והאכלתיך
נחלת יעקב אביך, כי פי יהוה דבר:

ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת
לדרתם, ברית עולם: ביני ובין בני ישראל אות היא
לעלם, כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ,
וביום השביעי שבת וינפש:

זכור את יום השבת לקדשו: ששת ימים תעבד ועשית
כל מלאכתך: ויום השביעי שבת ליהוה אלהיך, לא
תעשה כל מלאכה, אתה ובנך ובתך, עבדך ואמתך
ובהמתך, וגרך אשר בשעריך: כי ששת ימים עשה יהוה
את השמים ואת הארץ, את הים ואת כל אשר בם, וינח
ביום השביעי, על כן ברח יהוה את יום השבת ויקדשהו:

אלה מועדי יהוה מקראי קדש אשר תקראו אתם
במועדם:

וידבר משה את מועדי יהוה אל בני ישראל:

סברי מרנן

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי
הגפן.

בסוכות: ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, אשר
קדשנו במצותיו וצונו לישב בסכה.

ישתה רוב כוס או ישתו המסובים.

אם תשיב משבת רגלך - מללכת לעסקיך. במתי ארץ - כינוי לארץ ישראל.

פיוטי טל

בתפילת מוסף של יום ראשון של פסח (עמ' 519) נוהגים לומר פיוטים בחזרת הש"ץ. לפני חזרת הש"ץ פותחים את ארון הקודש, וכשהש"ץ מגיע אל "ומושיע ומגן" הוא מתחיל בפיוט. ויש נוהגים לאומרו לפני הקדיש שלפני מוסף, ומתחילים רק מ'אלוהינו ואלהי אבותינו'.

בְּדַעְתּוֹ אֲבִיעָה חִידוֹת, בְּעַם זֶה בְּזוֹ בְּטַל לְהַחְדוֹת.
טל גֵּיא וּדְשָׁאִיהָ לְחִדוֹת, דְּצִים בְּצֵלוֹ לְהַחְדוֹת,
אוֹת יְלָדוֹת טל לְהַגֵּן לְתוֹלְדוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
מְגַן אֲבָרְהָם.

אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם, אֲדָנִי, מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ.

תְּהוֹמוֹת הַדּוֹם לְרִסְיוֹ כְּסוּפִים, וְכָל נְאוֹת דְּשָׂא
לוֹ נְכֻסָּפִים. טל זָכְרוּ גְבוּרוֹת מוֹסִיפִים, חֲקוּק
בְּגִישַׁת מוֹסָפִים, טל לְהַחֲיֹת בּוֹ נְקוּקֵי סְעִיפִים.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,

טל תֵּן לְרִצּוֹת אֲרָצְךָ, שִׁיתְנוּ בְּרָכָה בְּדִיצְךָ,
רַב דְּגֵן וְתִירוֹשׁ בְּהַפְרִיצְךָ, קוּמֵם עִיר בְּהַחְפָּצְךָ בְּטַל.

בְּדַעְתּוֹ – ברשותו (של הקב"ה). חִידוֹת – מליצות סתומות. בְּעַם זֶה – בקהל ישראל, כנאמר: עַם זֶה גֵּאלַת. בְּזוֹ – בתפילת מוסף זאת. לְהַחְדוֹת – לשמת. לְחִדוֹת – לחדש. דְּצִים – שמחים. אוֹת יְלָדוֹת טל וכו' – הטל הוא סמל (אות) לימים מקדם, בהם הבטיח להגן לתולדות.

תְּהוֹמוֹת – פנים הארץ. הַדּוֹם – כינוי לארץ, כנאמר: והארץ הָדוֹם רְגֵלִי. לְרִסְיוֹ – (של הטל). כְּסוּפִים – מצפים. טל זָכְרוּ וכו' – על ידי שמזכירים טל מוסיפים להזכיר גבורות ה'. חֲקוּק – נקבע. בְּגִישַׁת – בתפילת. נְקוּקֵי סְעִיפִים – המתים הקבורים בנקיקי אדמה, כנאמר: הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורות טלך.

לְרִצּוֹת – לגרום נחת. שִׁיתְנוּ – שימנו, תעשה אותנו. בְּהַפְרִיצְךָ – לפרוץ לרוב. קוּמֵם – הקם.

טל צוה שנה טובה ומעטרת, פרי הארץ לגאון ולתפארת,
 עיר כספה נותרת, שימה בידך עטרת בטל.
 טל נופף עלי ארץ ברוכה, ממגד שמים שבצענו ברכה,
 להאיר מתוך חשכה, פנה אחריד משוכה בטל.
 טל יעסיס צוף הרים, טעם במאודך מבחרים,
 חנוניך חליץ ממסגרים, זמרה ננעים וקול נרים בטל.
 טל ושבע מלא אסמינו, הכעת תחדש ימינו,
 דוד, כערקך העמד שמנו, גן רוה שימינו בטל.
 טל בו תברך מזון, במשמנינו אל יהי רזון,
 אימה אשר הסעת כצאן, אנא תפק לה רצון בטל.

הש"ץ מכריז:

שאתה הוא יהוה אלהינו
 משיב הרוח ומוריד הטל

הקהל אומר והש"ץ אחריו:

לברכה ולא לקללה (אמן),
 לחיים ולא למות (אמן),
 לשבע ולא לרזון (אמן).

סוגרים את הארון,

והש"ץ ממש"ך: מכלכל חיים וכו' (עמ' 520).

עיר כספה נותרת - (ירושלים). נופף - העלה. כנה - שתיל; כינוי לישראל.
 יעסיס - יעשה עסיס. צוף - פירות מתוקים. טעם - תיטע אותם (את ישראל
 המובחרים). במאודך (בארץ ישראל). ממסגרים - מן הכלא
 (גלות), ואז זמרה וכו'. הכעת - הלא כעת. כערקך - לנצח (כמו שאתה נצחי).
 אימה - אומה (כנאמר: איומה כנגדגלות). הסעת - (ממצרים). תפק - תוציא
 (לקראתה).

פירוטי גשם

בתפילת מוסף של שמיני עצרת (עמ' 519) נוהגים לומר פירוטיים בחזרת הש"ץ.
לפני חזרת הש"ץ פותחים את ארון הקודש, וכשהש"ץ מגיע אל "ומושיע ומגן"
הוא מתחיל בפיוט. ויש נוהגים לאומרו לפני הקדיש שלפני מוסף,
ומתחילים רק מ'אלוהינו ואלהי אבותינו'.

אָף בְּרִי אֲתַת שֵׁם שׁוֹר מְטָר, לְהַעֲבִיב וּלְהַעֲנִין
לְהַרְיֵק וּלְהַמְטֵר, מִיָּם אָבִים בָּם גֵּיא לְעֵטֵר, לְכָל
יַעֲצָרוּ בְּנִשְׁוִין שְׁטָר, אָמוּנִים גְּנוּן בָּם שׁוֹאֲלֵי
מְטָר. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מֶגֶן אַבְרָהָם.
אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם, אֲדָנִי, מְחִיָּה מִתִּים אַתָּה,
רַב לְהוֹשִׁיעַ.

יְטְרִיחַ לְפִלַּג מְפִלַּג גֶּשֶׁם, לְמוֹגַג פְּנֵי נְשֵׁי בְּצַחוֹת
לְשֵׁם, מִיָּם לְאַדְרָךְ כְּנִית בְּרִשָׁם, לְהַרְגִיעַ בְּרַעְפָּם
לְנַפּוּחֵי נְשָׁם, לְהַחֲיֹת מְזַכִּירִים גְבוּרוֹת הַגֶּשֶׁם.

אַלְהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ

זְכוּר אָב נִמְשָׁךְ אַחֲרָיִךְ כַּמִּים, בְּרַכְתּוֹ כְּעֵץ שְׁתוּל עַל
פְּלָגֵי מַיִם, גְּנַנְתּוֹ הַצְּלִתּוֹ מֵאֵשׁ וּמַמִּים, דְּרָשְׁתּוֹ
בְּזָרְעוֹ עַל כָּל מַיִם.

הקהל עונה: בְּעֵבֹרוֹ אֶל תִּמְנַע מַיִם.

אָף בְּרִי וְכו' - שמו של שר המטר נקרא (אתת מלשון אות) אף ברי (ותפקידו
הוא) להביא עבים ועננים להריק גשם ולהמטיר. להעטיר את הארץ (גי'א) במים
לאיבים (צמחים רכים של אביב), שלא ייעצרו (הגשמים) בחטאתינו (שהקב"ה
נושה בנו). ובגלל אבות (אמונים) הגן על ישראל (שואלי מטר).

יְטְרִיחַ לְפִלַּג וְכו' - הקב"ה מצווה (יטריח) לחלק את פלגי הגשם, לרכך את
פני האדמה בטיפות צחות כאבן טובה (לשם). במקרא (ברשם) רמזת (כיניית) לאדר
אותך כנותן מים, להרגיע בהמטרתם לבני אדם (לנפוחי נשם), להחיות בתחיית
המתים את ישראל המזכירים גשם בכרכת גבורות.

אָב - (אברהם). מֵאֵשׁ - (באור כשדים). וּמַמִּים - (בעת שהלך לעקוד את
יצחק). דְּרָשְׁתּוֹ - ניסית אותו.

זְכוּר הַנוֹלָד בְּבִשְׁוֹרַת יִקְחָה נָא מְעַט מַיִם, וְשַׁחֲתָה לְהוֹרוֹ
לְשַׁחֲטוֹ לְשִׁפְךָ דָּמוֹ כַּמַּיִם, זֶהָר גַּם הוּא לְשִׁפְךָ לֵב
כַּמַּיִם, חֲפָר וּמָצָא בְּאֵרוֹת מַיִם.

הקהל עונה: בְּצִדְקוֹ חוֹן חֲשֵׁרַת מַיִם.

זְכוּר טָעַן מִקְלוֹ וְעִבֵּר יִרְדֵּן מַיִם, יַחַד לֵב וְגַל אֶבֶן מִפִּי
בְּאֵר מַיִם, כְּנֶאֱבֵק לוֹ שָׂר בְּלוּל מֵאֵשׁ וּמַמִּים, לָכֵן
הִבְטַחְתוּ הַיּוֹת עִמּוֹ בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם.

הקהל עונה: בְּעִבּוּרוֹ אֵל תִּמְנַע מַיִם.

זְכוּר מְשׁוּי בְּתַבַּת גִּמָּא מִן הַמַּיִם, נָמוּ דְלָה דְלָה וְהַשְׁקָה
צֵאן מַיִם, סְגוּלֵיךָ עֵת צָמְאוּ לְמַיִם, עַל הַסְּלַע הָךְ
וַיִּצְאוּ מַיִם.

הקהל עונה: בְּצִדְקוֹ חוֹן חֲשֵׁרַת מַיִם.

זְכוּר פָּקִיד שְׁתוֹת טוֹבֵל חֲמֵשׁ טְבִילוֹת בַּמַּיִם, צוּעָה
וּמְרַחֵץ כַּפָּיו בְּקִדּוּשׁ מַיִם, קוֹרָא וּמְזַהֵה טְהָרַת מַיִם,
רַחֵק מֵעַם פְּחִז כַּמַּיִם.

הקהל עונה: בְּעִבּוּרוֹ אֵל תִּמְנַע מַיִם.

זְכוּר שְׁנַיִם עָשׂוֹר שְׁבַטִים שֶׁהֵעֲבֵרְתָּ בְּגִזְרַת מַיִם, שֶׁהִמְתַּקֵּתָ
לָמוֹ מְרִירוֹת מַיִם, תּוֹלְדוֹתֶם נִשְׁפָּךְ דָּמָם עָלֶיךָ
כַּמַּיִם, תִּפְּן, כִּי נִפְשָׁנוּ אֶפְפוּ מַיִם.

הקהל עונה: בְּצִדְקָם חוֹן חֲשֵׁרַת מַיִם.

הַנוֹלָד - (יצחק). וְשַׁחֲתָה - ואמרת. לְהוֹרוֹ - לאביו. חוֹן - (אותנו). חֲשֵׁרַת - ענני.
טָעַן - אחז (יעקב). וְגַל - גלל. בְּלוּל מֵאֵשׁ וּמַמִּים - (מלאך).
מְשׁוּי - (משה). נָמוּ - אמרו (בנות יתרו). סְגוּלֵיךָ - (ישראל). הָךְ - הפה.
פָּקִיד שְׁתוֹת - הממונה על בית המקדש (אהרן). חֲמֵשׁ טְבִילוֹת - ביום
הכיפורים. צוּעָה - הולך. קוֹרָא - בתורה. רַחֵק - (שבעה ימים לפני יוה"כ).
פְּחִז כַּמַּיִם - כינוי לישראל.

בְּגִזְרַת מַיִם - (בים סוף). שֶׁהִמְתַּקֵּתָ לָמוֹ מְרִירוֹת מַיִם - (במרה).
תּוֹלְדוֹתֶם - (בני ישראל שנהרגו על קידוש השם). תִּפְּן - תפנה (אלינו
ברחמים). אֶפְפוּ - (באו מים עד נפש).

הש"ץ מכריז:

**שְׁאַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מְשִׁיב הָרוּחַ וּמּוֹרִיד הַגֶּשֶׁם**

הקהל אומר והש"ץ אחריו:

**לְבָרְכָהּ וְלֹא לְקַלְלָהּ (אָמֵן),
לְחַיִּים וְלֹא לְמֹת (אָמֵן),
לְשֶׁבַע וְלֹא לְרִזּוֹן (אָמֵן).**

סוגרים את הארון.

והש"ץ ממשיך: מכלכל חיים וכו' (עמ' 520).

סדר מנחה ליום טוב

אומרים אשרי, ובא לציון גואל ואחריהם חצי קדיש (עמ' 397).
אם חל בשבת, אומרים ואני תפילתי, מוציאים ספר תורה וקוראים שלושה אנשים
בפרשת השבוע הבא. מחזירים ספר התורה למקומו ואומרים חצי קדיש.
אחרי חצי קדיש מתפללים תפילת שבע (עמ' 501), הש"ץ חוזר על התפילה, קדיש
שלם, עלינו לשבח (עמ' 416).

סדר ערבית למוצאי יום טוב

במוצאי יום טוב לחול או לחול המועד, מתפללים ערבית של חול (עמ' 192).
מוסיפים "אתה חוננתנו" (ובחול המועד - יעלה ויבוא). במוצאי יו"ט של פסח
סופרים ספירת העומר (עמ' 218). אחר התפילה מברילים על היין (עמ' 464) בלי
ברכת הבשמים ובלי ברכת הנר, אלא אם כן הוא מוצאי שבת.

הושענות ליום טוב ולחול המועד של סוכות

אומרים הושענות אחרי קריאת הלל (ויש אומרים אחרי מוסף).
הלל נוטלין את לולביהם בידיהם, אחד מן הקהל פותח את ארון הקודש, מוציא
מתוכו ספר תורה ומחזיקו על הבימה שבאמצע בית הכנסת.
החזן פותח בארבע השורות הראשונות בכל יום, ואחר כך ממשיך בפיוט השייך
לאותו היום כרשום להלן. עם תחילת הפיוט החזן פונה ומתחיל להקיף את הבימה
דרך ימין וכל בעלי הלולבים שבבית הכנסת מצטרפים אליו ומקיפים אחריו.
נוהגים שבפיוט חוזרים על המלה "הושענא" אחרי כל אות מן הא"ב. בכל יום
אחרי הפיוט ממשיכים "אני והו" (עמ' 541).
בסוף אמירת הפיסקה האחרונה ("הושיעה את עמך") מחזירים את ספר התורה
למקומו וסוגרים הארון ושליח ציבור אומר קדיש תתקבל,
וממשיכים בשיר של יום, בקריאת התורה ובמוסף.

סדר פיוטי הושענות

אומרים את ההושענות בסדר הזה :						
אם יו"ט ראשון חל ביום:	ביו"ט ראשון	א' של חוהמ"ס	ב' של חוהמ"ס	ג' של חוהמ"ס	ד' של חוהמ"ס	ה' של חוהמ"ס
שני בשבוע	למען אמתך	אבן שתיה	אעריך שועי	אם אני חומה	אל למושעות	הושענא לשבת
שלישי בשבוע	למען אמתך	אבן שתיה	אעריך שועי	אל למושעות	הושענא לשבת	המושיע אדון
חמישי בשבוע	למען אמתך	אבן שתיה	הושענא לשבת	אעריך שועי	אל למושעות	המושיע אדון
שבת	הושענא לשבת	למען אמתך	אעריך שועי	אבן שתיה	אל למושעות	המושיע אדון

בכל יום לפני הפיוט אומרים:

- חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.
- חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.
- חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.
- חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ דּוֹרְשָׁנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

הוֹשֵׁעַ נָא

לְמַעַן אֲמַתְךָ, לְמַעַן בְּרִיתְךָ, לְמַעַן גְּדֻלָּךְ וְתַפְאֲרָתְךָ,
 לְמַעַן דְּתָךְ, לְמַעַן הוֹדְךָ, לְמַעַן וַעֲוֹדְךָ, לְמַעַן זְכָרְךָ, לְמַעַן
 חֲסִדְךָ, לְמַעַן טוֹבְךָ, לְמַעַן יְחוּדְךָ, לְמַעַן פְּבוּדְךָ, לְמַעַן
 לַמּוֹדְךָ, לְמַעַן מַלְכוּתְךָ, לְמַעַן נִצְחָךְ, לְמַעַן סוּדְךָ, לְמַעַן
 עֲזָךְ, לְמַעַן פְּאָרְךָ, לְמַעַן צְדָקָתְךָ, לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ, לְמַעַן
 רַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ, לְמַעַן תְּהַלְתְּךָ, הוֹשֵׁעַ נָא.

וממשיכים "אני והו'" (עמ' 541)

וַעֲוֹדְךָ - בתי הכנסת שישראל נועדים בהם. לַמּוֹדְךָ - תורתך שאנו לומדים.
 סוּדְךָ - עצתך (סוד ה' ליראיו, תהלים כה, יד). פְּאָרְךָ - ישראל (ישראל אשר
 בך אתפאר. ישעיה מט, ג).

הושע נא

אֲבָן שְׁתִּיָּה, בֵּית הַבְּחִירָה, גֶּרֶן אָרְנָן, דְּבִיר הַמְּצַנֵּעַ, הַר הַמּוֹרִיָּה, וְהַר יִרְאָה, זְבוּל תַּפְּאֲרֵתָךְ, חֲנֹה דָּוִד, טוֹב הַלְּבָנוֹן, יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, כְּלִילַת יָפִי, לִינַת הַצֹּדֵק, מְכוּז לְשִׁבְתָּךְ, נוֹה שְׁאֲנָן, סִכַּת שְׁלֹם, עֲלִיַת שְׁבָטִים, פְּנַת יְקָרְתָּ, צִיּוֹן הַמְּצַיֶּנֶת, קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, רְצוּף אֶהְבָּה, שְׁכִינַת כְּבוֹדָךְ, תֵּל תְּלַפְּיוֹת, הוֹשַׁע נָא.

וממשיכים "אני והו" (עמ' 541)

הושע נא

אֶעֱרֹךְ שׁוּעֵי, בְּבֵית שׁוּעֵי, גְּלִיתִי בְּצוּם פְּשָׁעֵי, דְּרִשְׁתִּיךָ בּוֹ לְהוֹשִׁיעֵי, הַקְּשִׁיבָה לְקוֹל שׁוּעֵי, וְקוּמָה וְהוֹשִׁיעֵי, זְכֹר וְרַחֵם מוֹשִׁיעֵי, חֵי כֵן תִּשְׁעֶשְׁעֵי, טוֹב בְּאֲנָק שְׁעֵי, יוֹחַשׁ מוֹשִׁיעֵי, פְּלֵה מְרִשִׁיעֵי, לְבַל עוֹד תִּרְשִׁיעֵי, מִהַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, נִצַּח לְהוֹשִׁיעֵי, שָׂא נָא עֲוֹן רְשָׁעֵי, עֲבוֹר עַל פְּשָׁעֵי, פְּנֵה נָא לְהוֹשִׁיעֵי, צוֹר צְדִיק מוֹשִׁיעֵי, קַבֵּל נָא שׁוּעֵי, רוּמֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל, שְׂדֵי מוֹשִׁיעֵי, תוֹפִיעַ וְתוֹשִׁיעֵי, הוֹשַׁע נָא.

וממשיכים "אני והו" (עמ' 541)

אֲבָן שְׁתִּיָּה - כינוי לבית המקדש (שממנה הושחת העולם. יומא נג, ע"ב). גֶּרֶן אָרְנָן - שעליו נבנה בית המקדש (דבה"י א, כא, יח). דְּבִיר הַמְּצַנֵּעַ - כינוי לקודש הקדשים. וְהַר יִרְאָה - הר הבית (בראשית כב, יד). זְבוּל - בית מעון (מלכים א, ח, ג). חֲנֹה דָּוִד - ירושלים (ישעיה כט, א). טוֹב הַלְּבָנוֹן - בית המקדש (ההר הטוב הזה והלבנון. דברים ג, כה). לִינַת הַצֹּדֵק - ירושלים (צדק ילין בה. ישעיה א, כא). סִכַּת שְׁלֹם - ירושלים (וייה בשלם סכו. תהלים עו, ג). עֲלִיַת שְׁבָטִים - מקום עליית שבטים לרגל. פְּנַת יְקָרְתָּ - (אבן בחן פנת יקרת. ישעיה כח, טז). הַמְּצַיֶּנֶת - (במצוות). רְצוּף אֶהְבָּה - (על שם הארון והכרובים והלוחות שבו). תֵּל תְּלַפְּיוֹת - בית המקדש (תל שכל פיות פונים בו. ברכות ל, ע"א). אֶעֱרֹךְ שׁוּעֵי - אסדר שוועתי. בְּבֵית שׁוּעֵי - בבית תפילתי. בְּצוּם - ביום הכיפורים. חֵי - כינוי לה'. תִּשְׁעֶשְׁעֵי - תשמחני. טוֹב - כינוי לה'. בְּאֲנָק שְׁעֵי - פנה לתפילתי (אנקת אסיר. תהלים עט, יא). יוֹחַשׁ מוֹשִׁיעֵי - יוחש בואו של משיח. מְרִשִׁיעֵי - השטן.

הושע נא

אם אָנִי חוֹמָה, בְּרָהּ כַּחֲמָה, גּוֹלָה וְסוּרָה, דְּמַתָּה
 לְתִמְרָה, הַהֲרוּגָה עָלַיךָ, וְנַחֲשֶׁבֶת כְּצֶאֱזַן טַבְּחָה, זְרוּיָה
 בֵּין מַכְעִיסֶיהָ, חֲבוּקָה וּדְבוּקָה בָךְ, טוֹעֲנַת עָלַיךָ, יְחִידָה
 לְיַחְדָּךְ, כְּבוּשָׁה בְּגוֹלָה, לוֹמְדַת יְרֵאָתְךָ, מְרוֹטַת לַחִי,
 נְתוּנָה לְמַכִּים, סוֹכֶלֶת סִבְלָךְ, עֲנִיָּה סַעְרָה, פְּדוּיַת טוֹבִיָּה,
 צֶאֱזַן קְדָשִׁים, קְהֵלוֹת יַעֲקֹב, רְשׁוּמִים בְּשִׁמְךָ, שׁוֹאֲגִים
 הוֹשַׁע נָא, תְּמוּכִים עָלַיךָ, הוֹשַׁע נָא.

וממשיכים "אני והו'" (בעמוד הבא)

הושע נא

אֶל לְמוֹשְׁעוֹת, בְּאַרְבַּע שָׁבוּעוֹת, גְּשִׁים בְּשׁוּעוֹת, דּוֹפְקֵי
 עָרְךָ שׁוּעוֹת, הוֹגֵי שַׁעֲשׁוּעוֹת, וְחִידוֹתֶם מִשְׁתַּעֲשָׁעוֹת,
 זוֹעֲקִים לְהִשְׁעוֹת, חוֹכֵי יִשׁוּעוֹת, טְפוּלִים בְּךָ שְׁעוֹת,
 יוֹדְעֵי בֵּין שְׁעוֹת, כּוֹרְעֵיךָ בְּשׁוּעוֹת, לְהִבִּין שְׁמוּעוֹת,
 מְפִיךָ נִשְׁמָעוֹת, נוֹתֵן תְּשׁוּעוֹת, סְפוּרוֹת מִשְׁמָעוֹת, עֲדוֹת
 מִשְׁמִיעוֹת, פּוֹעֵל יִשׁוּעוֹת, צְדִיק נוֹשָׁעוֹת, קְרִיַת תְּשׁוּעוֹת,
 רְגֵשׁ תְּשׁוּאוֹת, שְׁלֵשׁ שְׁעוֹת, תְּחִישׁ לְתִשׁוּעוֹת, הוֹשַׁע נָא.

וממשיכים "אני והו'" (בעמוד הבא)

אם אָנִי חוֹמָה – אומה חזקה באמונה כחומה. בְּרָהּ – בהירה. גּוֹלָה וְסוּרָה –
 (מארצה). זְרוּיָה – פזורה. יְחִידָה לְיַחְדָּךְ – אומה יחידה המייחדת את ה' אחד.
 פְּדוּיַת טוֹבִיָּה – שנגאלה על ידי משה שנקרא טוביה. תְּמוּכִים – סמוכים.
 בְּאַרְבַּע שָׁבוּעוֹת – שנשבע לתת לנו את הארץ (דבה"א, טז, טז-יז). דּוֹפְקֵי
 עָרְךָ שׁוּעוֹת – דופקים על דלתות בית הכנסת לערוך תפילות. שַׁעֲשׁוּעוֹת –
 התורה (ע"פ משלי ח, ל). וְחִידוֹתֶם מִשְׁתַּעֲשָׁעוֹת – שמחים בפתרון סתומות.
 לְהִשְׁעוֹת – שיפנה אליהם. טְפוּלִים בְּךָ שְׁעוֹת – דבוקים כך ופונים אליך.
 יוֹדְעֵי בֵּין שְׁעוֹת – יודעי בינה לעתים (דבה"א, יב, לג). כּוֹרְעֵיךָ בְּשׁוּעוֹת –
 כורעים בעת תפילתם. לְהִבִּין שְׁמוּעוֹת – מתפללים להבין דברי תורה. מְפִיךָ
 – אשר מפיק. סְפוּרוֹת מִשְׁמָעוֹת – סופרים אותיות בתורה. צְדִיק נוֹשָׁעוֹת
 – ישלח את המשיח (צדיק ונושע הוא. זכריה ט, ט). קְרִיַת תְּשׁוּעוֹת – כינוי
 לירושלים. רְגֵשׁ תְּשׁוּאוֹת – קול המון העולה לבית אלוהים ברגש. שְׁלֵשׁ
 שְׁעוֹת – (שבהן הקב"ה פורע מעשיו ומאלופיו. שיר השירים רבה, ד, יז).

הושע נא

אָדוֹן הַמוֹשִׁיעַ, בְּלִתְּךָ אֵין לְהוֹשִׁיעַ, גְּבוּר וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
 דְּלוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ, הָאֵל הַמוֹשִׁיעַ, וּמְצִיל וּמוֹשִׁיעַ,
 זוֹעֲקֶיךָ תוֹשִׁיעַ, חוֹכֵיךָ הוֹשִׁיעַ, טָלְאֵיךָ תִּשְׁבִּיעַ, יָבוּל
 לְהִשְׁפִּיעַ, כָּל שִׁיחַ תִּדְשָׂא וְתוֹשִׁיעַ, לְגִיא בַּל תִּרְשִׁיעַ,
 מְגִדִים תִּמְתִּיק וְתוֹשִׁיעַ, נְשִׂאִים לְהַסִּיעַ, שְׁעִירִים לְהַנִּיעַ,
 עֲנָנִים מְלַהֲמִנִיעַ, פּוֹתַח יָד וּמִשְׁבִּיעַ, צְמֵאֵיךָ תִּשְׁבִּיעַ,
 קוֹרְאֵיךָ תוֹשִׁיעַ, רְחוּמֵיךָ תוֹשִׁיעַ, שׁוֹחֲרֵיךָ הוֹשִׁיעַ,
 תְּמִימֵיךָ תוֹשִׁיעַ, הוֹשִׁיעַ נָא.

ממשיכים כאן

אָנִי וְהוּ הוֹשִׁיעֵהּ נָא.

כְּהוֹשַׁעְתָּ אֱלִים בְּלוֹד עַמֶּךָ,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, בְּצִאתְךָ לִישַׁע עַמֶּךָ,
 כְּהוֹשַׁעְתָּ גּוֹי וְאֱלֹהִים,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, דְּרוֹשִׁים לִישַׁע אֱלֹהִים,
 כְּהוֹשַׁעְתָּ הַמּוֹן צְבָאוֹת,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, וְעַמָּם מְלֶאכִי צְבָאוֹת,
 כְּהוֹשַׁעְתָּ זִכִּים מִבֵּית עֲבָדִים,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, חַנּוּן בְּיָדָם מְעַבְדִּים,

חוכיךָ – המצפים לך. טלְאֵיךָ – צאן מרעיתך. לְגִיא – לארץ. בַּל תִּרְשִׁיעַ –
 שלא תורשע בעווננו. נְשִׂאִים – עננים. שְׁעִירִים לְהַנִּיעַ – מטרות דקים לפזר
 על הצמחים. מְלַהֲמִנִיעַ – שלא יעצרו.

אָנִי וְהוּ – אותי ואותו. (כביכול עמו אנוכי בצרה. תהלים צא, טו). הפיוט הזה
 מיוסד על המדרשים הרבים, כי בשעה שיצאו בני ישראל ממצרים נגאל כביכול
 הוא עמם. בכל מקום שגלו גלתה שכינה עמם. (מגילה כט, ע"א). אֱלִים – כינוי
 לישראל (ישעיה סא, ג). בְּלוֹד – במצרים (בראשית י, ג). עַמֶּךָ – כביכול כאילו
 הקב"ה נגאל עמם. (אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו. שמואל ב, ז, כג). הַמּוֹן
 צְבָאוֹת – יוצאי מצרים.

- כְּהוֹשֵׁעַתָּ טְבוּעִים בְּצוֹל גְּזָרִים,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, יִקְרָךְ עַמָּם מֵעֲבִירִים,
 כְּהוֹשֵׁעַתָּ כְּנֶה מְשׁוֹרֶרֶת וַיֹּשַׁע,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, לְגוֹחַהּ מְצִינַת וַיֹּשַׁע,
 כְּהוֹשֵׁעַתָּ מֵאִמֵּר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, נְקוּב וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם,
 כְּהוֹשֵׁעַתָּ סוּבְכֵי מְזֻבַּח,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, עוֹמְסֵי עֲרָבָה לְהִקִּיף מְזֻבַּח,
 כְּהוֹשֵׁעַתָּ פְּלֵאֵי אַרוֹן כְּהַפְּשַׁע,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, צֵעֵר פְּלֶשֶׁת בְּחֶרוֹן אֶף וְנוֹשַׁע,
 כְּהוֹשֵׁעַתָּ קְהֵלוֹת בְּבִלָּה שְׁלַחַתָּ,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, רַחוּם לְמַעַנָם שְׁלַחַתָּ,
 כְּהוֹשֵׁעַתָּ שְׁבוֹת שְׁבִטֵי יַעֲקֹב,
 תָּשׁוּב וְתָשִׁיב שְׁבוֹת אֶהְלֵי יַעֲקֹב, וְהוֹשִׁיעָה נָא,
 כְּהוֹשֵׁעַתָּ שׁוֹמְרֵי מִצּוֹת וְחוֹכְלֵי יְשׁוּעוֹת,
 אֵל לְמוֹשְׁעוֹת, וְהוֹשִׁיעָה נָא.

אָנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָה נָא.

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמֶּךָ, וּבְרַךְ אֶת נַחֲלֶתְךָ, וְרַעַם וְנִשְׂאֵם עַד תְּהִלִּים כַּח מַלְכִים א, ה
 הָעוֹלָם: וַיְהִי דְבַרִּי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לְפָנָי יְהוָה,
 קְרִבִּים אֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וְלַיְלָה, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט
 עֲבָדוֹ וּמִשְׁפָּט עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן דַּעַת
 כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים, אֵין עוֹד:

מחזירים את ספר התורה למקומו וסוגרים את הארון ושליח ציבור אומר קדיש
 תתקבל (עמ' 105), וממשיכים בשיר של יום, בקריאת התורה ובמוסף.

בְּצוֹל גְּזָרִים – במצולה בין גזרי ים סוף. יִקְרָךְ – כבודך. כְּנֶה – כינוי לישראל
 (תהלים פ, טז). לְגוֹחַהּ – למוציאה. וַיֹּשַׁע – כתוב ויושע ואפשר גם לקרוא
 ויִשְׁע. נְקוּב – מבואר. כתוב והוצאתי ואפשר לקרוא והוצאתי. כְּהַפְּשַׁע – ארון
 אלוהים שנשבה על ידי הפלשתים בגלל פשעי ישראל. שְׁלַחַתָּ – גלו לבבל שכינה
 עמהם שנאמר (ישעיה מג, יד): לַמַּעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה (מגילה כט, א).

הושענות ליום השבת שבחג הסוכות

להושענא של שבת פותחים את הארון, אבל אין מוציאים ספר תורה ואין מקיפים את הבימה.

מתחילים ככלל יום בארבע השורות הנאמרות ע"י חזן וקהל, ואחרי כן אומרים את הפיוט "אום נצורה ככבת", וגם בו נוהגים לחזור על מלת "הושענא" אחרי כל אות מן הא"ב.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַן־ךָ אֱלֹהֵינוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַן־ךָ בּוֹרְאֵנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַן־ךָ גּוֹאֲלֵנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַן־ךָ דּוֹרְשָׁנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

הוֹשֵׁעַ נָא

אִם נִצְוֶרָה כְּכַבֶּת, בּוֹנֵנֶת בְּדַת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת, גּוֹמְרַת הֶלְכוֹת
שְׁבֵת, דּוֹרְשַׁת מְשָׁאֵת שְׁבֵת, הַקּוֹבְעַת אֶלְפִים תְּחוּם שְׁבֵת,
וּמְשִׁיבַת רִגְלֵי מְשֵׁבֶת, זְכוּר וְשָׁמור מְקַיֶּמֶת בְּשֵׁבֶת, חֲשָׁה
לְמַהֵר בִּיאַת שְׁבֵת, טוֹרַחַת כֹּל מְשֵׁשָׁה לְשֵׁבֶת, יוֹשֶׁבֶת
וּמְמַתְּנַת עַד כָּלוֹת שְׁבֵת, כְּבוֹד וְעֲנֵג קוֹרְאָה לְשֵׁבֶת, לְבוּשׁ
וּכְסוּת מְחַלֶּפֶת בְּשֵׁבֶת, מְאָכֵל וּמְשִׁתָּה מְכִינָה לְשֵׁבֶת, נֵעֵם
מְגִדִים מִנְעַמֶּת לְשֵׁבֶת, סְעוּדוֹת שְׁלֵשׁ מְקַיֶּמֶת בְּשֵׁבֶת, עֵל
שְׁתֵּי כְפָרוֹת בּוֹצְעַת בְּשֵׁבֶת, פּוֹרְטַת אַרְבַּע רְשִׁיּוֹת בְּשֵׁבֶת,
צְוִי הַדְּלָקַת גֵּר מִדְּלָקַת בְּשֵׁבֶת, קִדּוּשׁ הַיּוֹם מְקַדְּשֵׁת
בְּשֵׁבֶת, רֶגֶן שֶׁבַע מְפַלֶּלֶת בְּשֵׁבֶת, שְׁבַעַת בְּדַת קוֹרְאָה
בְּשֵׁבֶת, תְּנַחֲלֵנָה לַיּוֹם שְׁפָלוּ שְׁבֵת, הוֹשֵׁעַ נָא.

אֲנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָה נָא.

כְּהוֹשַׁעַת אָדָם יִצִּיר כְּפִיךָ לְגוֹנְנָה,

בְּשֵׁבֶת קִדְשׁ הַמְּצַאֲתוֹ כִּפֹּר וַחֲנִינָה, כֵּן הוֹשֵׁעַ נָא.

נִצְוֶרָה כְּכַבֶּת - שמורה ככבת עין. בּוֹנֵנֶת וכו' - לומדת תורה שהיא משיבת
נפש. גּוֹמְרַת - לומדת (מלשון גמרא). מְשָׁאֵת שְׁבֵת - טלטול בשבת. כָּלוֹת
שְׁבֵת - צאת הכוכבים (להוסיף מחול על הקודש). רֶגֶן - תפילה. בְּדַת - בתורה.

- כְּהוֹשַׁעַת גּוֹי מִצִּיּוֹן מְקוֹיִם חִפְּשׁוּ,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, דְּעָה כְּנֹנֵי לְבוֹר שְׁבִיעֵי לְנַפְשׁוֹ,
 כְּהוֹשַׁעַת הָעָם נְהַגְתָּ כְּצֹאן לְהַנְחֹתוֹ,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, וְחִק שְׁמֹתָ בְּמַרְהַ עַל מֵי מְנוּחֹת,
 כְּהוֹשַׁעַת זְבוּדִיךָ בְּמַדְבַּר סִין בְּמַחְנֶה,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, חֲכָמוּ וְלָקְטוּ בְּשֵׁשִׁי לֶחֶם מִשְׁנֶה,
 כְּהוֹשַׁעַת טְפוּלֵיךָ הוֹרוּ הִכְנֶה בְּמַדְעָם,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, יִשְׂרָאֵל כְּחֶם וְהוֹדָה לָמוֹ רוּעָם,
 כְּהוֹשַׁעַת כָּל־כְּלוֹ בְּעַנְג מִן הַמְשָׁמֵר,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, לֹא הִפְךָ עֵינֵינוּ וְרִיחוֹ לֹא נָמַר,
 כְּהוֹשַׁעַת מִשְׁפָּטֵי מִשְׁאֹת שַׁבַּת גְּמָרוֹ,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, נָחוּ וְשָׁבְתוּ רְשִׁיּוֹת וּתְחֹמִים שְׁמָרוּ,
 כְּהוֹשַׁעַת סִינֵי הִשְׁמְעוּ בְּדַבְּרוֹ רְבִיעֵי,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, עֲנִינֵי זְכוֹר וְשָׁמֹר לְקֹדֶשׁ שְׁבִיעֵי,
 כְּהוֹשַׁעַת פְּקֻדֹתֵינוּ וְרִיחוֹ שָׁבַע לְהַקְּףָהּ,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, צָרוּ עַד רִדְתָּהּ בְּשַׁבַּת לְתַקְּףָהּ,
 כְּהוֹשַׁעַת קִהְלֹת וְעָמוּ בְּבֵית עוֹלָמִים,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, רְצוּנֵךָ בְּחֻגְגֶם שְׁבַעַת וְשַׁבְּעָה יָמִים,
 כְּהוֹשַׁעַת שְׁבִיעִים עוֹלֵי גוֹלָה לְפִדְיוֹם,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, תּוֹרַתְךָ בְּקִרְאָם בְּחֻג יוֹם יוֹם,
 כְּהוֹשַׁעַת מְשֻׁמְחֵיךָ בְּבִנְיָן שְׁנֵי הַמְּחֻדָּשׁ,
 כֵּן הוֹשַׁע נָא, נוֹטְלִין לוֹלֵב כָּל שְׁבַעַת בְּמַקְדָּשׁ,
 כְּהוֹשַׁעַת חִבּוּט עֲרָבָה שַׁבַּת מִדְּחִים,

מִצִּיּוֹן - (מלמד שהיו מצוינים שם). לְבוֹר - לבחור (כבר במצרים בחרו להם יום שביעי לנופש. שמות רבה פרק א, לב). זְבוּדִיךָ - הדבקים בך. טְפוּלֵיךָ - הדבקים בך. רוּעָם - (משה). לֹא הִפְךָ עֵינֵינוּ - לא שינה את צבעו. נָמַר - פג. קִהְלֹת - שלמה. שְׁבַעַת וְשַׁבְּעָה - (מלכים א, ח, סה). יוֹם יוֹם - (נחמיה ח, יח). שַׁבַּת מִדְּחִים - חיבוט הערבה דוחה שבת אם חל בה יום הערבה.

מְרַבִּיּוֹת מוֹצֵא לִיסוּד מְזַבַּח מְנִיחִים, כֵּן הוֹשַׁע נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ בְּרִכּוֹת וְאֲרֻכּוֹת וּגְבוּהוֹת מְעַלְסִים,
 בְּפִטְרֹתָן, יִפִּי לָךְ מְזַבַּח מְקַלְסִים, כֵּן הוֹשַׁע נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ מוֹדִים וּמְיַחֲלִים וְלֹא מְשַׁנִּים,
 כְּלָנוּ אָנוּ לֵיָהּ וְעֵינֵינוּ לֵיָהּ שׁוֹנִים, כֵּן הוֹשַׁע נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ יָקָב מִחֲצַבְיָהּ סוֹכְבִים בְּרַעֲנָה,
 רוֹנְנִים אָנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָה נָא, כֵּן הוֹשַׁע נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ חֵיל זְרִיזִים מְשַׁרְתִּים בְּמִנוּחָה,
 קָרְבַן שַׁבַּת כְּפוּל עוֹלָה וּמִנְחָה, כֵּן הוֹשַׁע נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ לוֹיִיךָ עַל דּוֹכְנָם לְהִרְבֵּת,
 אוֹמְרִים מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבַּת, כֵּן הוֹשַׁע נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ נְחוּמִיךָ בְּמִצּוֹתֶיךָ תְּמִיד יִשְׁתַּעֲשְׂעוּן,
 וְרָצַם וְהִחֲלִיצַם בְּשׁוֹבָה וְנַחַת יִשְׁעוּן, כֵּן הוֹשַׁע נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ שָׁבוֹת שְׁבִטֵי יַעֲקֹב,
 תָּשׁוּב וְתָשִׁיב שָׁבוֹת אֹהֲלֵי יַעֲקֹב, וְהוֹשִׁיעָה נָא.
 כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת,
 אֵל לְמוֹשְׁעוֹת, וְהוֹשִׁיעָה נָא.

אָנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָה נָא.

הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְּךָ, וּבְרַךְ אֶת נַחֲלֹתֶךָ, וְרַעַם וְנִשְׂאֵם עַד
 הָעוֹלָם: וַיְהִי דְבָרֵי אֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה,
 קְרוֹבִים אֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וְלַיְלָה, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט
 עֲבָדוֹ וּמִשְׁפָּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן דַּעַת
 כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים, אֵין עוֹד:

סוגרים הארון ושליח ציבור אומר קדיש תקבל (עמ' 343),
 וממשיכים בשיר של יום, בקריאת התורה ובמוסף.

מְרַבִּיּוֹת מוֹצֵא - ערבי נחל ממוצא שעל יד ירושלים. (משנה סוכה, פרק ד, מ"ה).
 מְעַלְסִים - משבחים (יופי לך מזבח. משנה שם). שׁוֹנִים - אומרים. יָקָב -
 כינוי למזבח. בְּרַעֲנָה - ענפי ערבות. זְרִיזִים - כהנים. בְּמִנוּחָה - ביום
 המנוחה. נְחוּמִיךָ - אותם שאתה מנחמם. בְּשׁוֹבָה - במרגוע.

הושענות להושענא רבה

פותחים את ארון הקודש (והוא נשאר פתוח עד גמר ההושענות). מוציאים מתוכו את כל ספרי התורה ומעמידים אותם על הבימה.
 החזן מתחיל בארבע השורות הראשונות כמו בכל יום ואח"כ פונה להקפה ראשונה באמירת "למען אמתך" וכל בעלי הלולבים מקיפים אחריו. עם גמר ההקפה הראשונה אומרים את הפסוק "כי אמרתי וכו'" ומיד ממשיכים בהקפה שנייה באמירת "אבן שתייה" וכן הלאה עד גמר ההקפה השביעית. אחרי זה ממשיכים "אני והו" וכו'.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

חזן וקהל: הוֹשֵׁעַ נָא, לְמַעַנְךָ דּוֹרְשָׁנוּ, הוֹשֵׁעַ נָא.

הוֹשֵׁעַ נָא

לְמַעַן אֲמַתְךָ, לְמַעַן בְּרִיתְךָ, לְמַעַן גְּדֻלָּךְ וְתַפְאֲרֶךָ,
 לְמַעַן דַּתְךָ, לְמַעַן הוֹדְךָ, לְמַעַן וַעֲוֹדְךָ, לְמַעַן זַכְרְךָ, לְמַעַן
 חֲסִדְךָ, לְמַעַן טוֹבוֹךָ, לְמַעַן יְחֻדְךָ, לְמַעַן כְּבוֹדְךָ, לְמַעַן
 לְמוֹדְךָ, לְמַעַן מַלְכוּתְךָ, לְמַעַן נִצְחָךָ, לְמַעַן סוּדְךָ, לְמַעַן
 עֲזָךְ, לְמַעַן פְּאֲרֶךְ, לְמַעַן צְדָקֶתְךָ, לְמַעַן קְדוּשַׁתְךָ, לְמַעַן
 רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ, לְמַעַן תְּהִלַּתְךָ, הוֹשֵׁעַ נָא.

אחרי ההקפה הראשונה אומרים: כי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה:

תהלים פט

הוֹשֵׁעַ נָא

אֲבָן שְׂתִיָּה, בֵּית הַבְּחִירָה, גֶּרֶן אֲרָנָן, דְּבִיר הַמְצָנֶע, הַר
 הַמּוֹרִיָּה, וְהַר יִרְאָה, זְבוּל תַּפְאֲרֶךָ, חֲנָה דוֹד, טוֹב
 הַלְּבָנוֹן, יְפֵה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, פְּלִילֵת יְפֵי, לִינֵת
 הַצֹּדֵק, מְכוּן לְשִׁבְתְךָ, נוֹה שְׁאֲנָן, סַפַּת שְׁלָם, עֲלִית
 שְׂבָטִים, פְּנֵת יְקִרְתָּ, צִיּוֹן הַמְצָנֶינָה, קַדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, רְצוּף
 אֲהָבָה, שְׂכִינֵת כְּבוֹדְךָ, תֵּל תִּלְפִּיּוֹת, הוֹשֵׁעַ נָא.

שם אחרי ההקפה השנייה אומרים: לָךְ זְרוּעַ עִם גְּבוּרָה, תַּעֲזוּ יְדֶךָ תְרוּם יְמִינְךָ:

הושע נא

אם אָני חוּמָה, בָּרָה כַּחמָה, גּוֹלָה וְסוּרָה, דְּמַתָּה
 לְתַמָּר, הַהֲרוּגָה עָלֶיךָ, וְנַחֲשֶׁבֶת כְּצֹאן טִבְחָה, זְרוּיָה
 בֵּין מַכְעִיסֶיהָ, חֲבוּקָה וּדְבוּקָה בְךָ, טוֹעֲנַת עָלֶיךָ, יַחֲדָה
 לְיַחְדְּךָ, כְּבוּשָׁה בַגּוֹלָה, לוֹמְדַת יְרֵאתְךָ, מְרוּטַת לַחִי,
 נְתוּנָה לְמַכִּים, סוֹבֶלֶת סִבְלֶךָ, עֲנִיָּה סַעֲרָה, פְּדוּיַת טוֹבִיָּה,
 צֹאן קַדְשִׁים, קָהְלוֹת יַעֲקֹב, רְשׁוּמִים בְּשִׁמְךָ, שׁוֹאֲגִים
 הוֹשֶׁע נָא, תְּמוּכִים עָלֶיךָ, הוֹשֶׁע נָא.

אחרי ההקפה השלישית אומרים: תתן אמת ליַעֲקֹב חֲסֵד לְאַבְרָהָם: מיכה ז

הושע נא

אָדוֹן הַמוֹשִׁיעַ, בְּלִתְךָ אֵין לְהוֹשִׁיעַ, גְּבוּר וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
 דְּלוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ, הָאֵל הַמוֹשִׁיעַ, וּמְצִיל וּמוֹשִׁיעַ,
 זוֹעֲקֶיךָ תוֹשִׁיעַ, חוֹכֵיךָ הוֹשִׁיעַ, טְלֵאֶיךָ תִּשְׁבִּיעַ, יָכוֹל
 לְהִשְׁפִּיעַ, כָּל שִׁיחַ תִּדְשָׂא וְתוֹשִׁיעַ, לְגִיא בַל תִּרְשִׁיעַ,
 מְגִדִים תִּמְתִּיק וְתוֹשִׁיעַ, נְשִׂאִים לְהַסִּיעַ, שְׁעִירִים לְהַנִּיעַ,
 עֲנָנִים מְלֵהֶמְנִיעַ, פּוֹתַח יָד וּמִשְׁבִּיעַ, צְמֵאֶיךָ תִּשְׁבִּיעַ,
 קוֹרְאֶיךָ תוֹשִׁיעַ, רְחוּמֶיךָ תוֹשִׁיעַ, שׁוֹתְרֶיךָ הוֹשִׁיעַ,
 תְּמִימֶיךָ תוֹשִׁיעַ, הוֹשֶׁע נָא.

אחרי ההקפה הרביעית אומרים: נְעֻמּוֹת בִּימִינְךָ נְצַח: תהלים טז

הושע נא

אָדָם וּבְהֵמָה, בְּשָׂר וָרוּחַ וּנְשָׁמָה, גִּיד וְעֶצֶם וְקַרְמָה,
 דָּמוֹת וְצֶלֶם וְרַקְמָה, הוֹד לְהִבֵּל דָּמָה, וְנִמְשַׁל כְּבִהְמוֹת
 נְדָמָה, זִיו וְתֹאֵר וְקוּמָה, חֲדוּשׁ פָּנָי אֲדָמָה, טִיעַת עֲצִי
 נְשָׁמָה, יְקָבִים וְרַקְמָה, כְּרָמִים וְשַׁקְמָה, לְתַבֵּל הַמְּסִימָה,
 מְטוּרוֹת עֵז לְסַמְמָה, נְשִׂיָּה לְקַיְמָה, שִׁיחִים לְקוּמָמָה,

וְקַרְמָה - קרום, בשר. הוֹד לְהִבֵּל דָּמָה - אדם (תהלים קמד, ד). טִיעַת -
 נטיעת. נְשָׁמָה - ארץ השוממה. הַמְּסִימָה - המוגבלת. לְסַמְמָה - מלשון סם,
 תרופה. הגשם מבריא את האדמה. נְשִׂיָּה - ארץ.

עֲדָנִים לְעֻצְמָה, פְּרָחִים לְהַעֲצִימָה, צְמָחִים לְגִשְׁמָה,
קָרִים לְזֹרְמָה, רִבִּיבִים לְשִׁלְמָה, שְׁתִּיָּה לְרוֹמְמָה, תְּלוּיָה
עַל בְּלִימָה, הוֹשַׁע נָא.

אחרי ההקפה החמישית אומרים:

תהלים ח יהוה אֲדִינֵנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּנָה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם:

הוֹשַׁע נָא

אֲדָמָה מֵאָרֶר, בְּהֵמָה מִמְשַׁכֶּלֶת, גֶּרֶן מִגִּזָּם, דָּגָן מִדְּלֶקֶת,
הוֹן מִמְאָרָה, וְאָכַל מִמְהוּמָה, זֵית מִנְשָׁל, חֹטָה מִחֶגֶב,
טָרֶף מִגּוֹבִי, יָקֵב מִיֶּלֶק, כָּרֶם מִתּוֹלְעַת, לֶקֶשׁ מֵאֲרָבָה,
מִגֵּד מִצְלָצֵל, נֶפֶשׁ מִבְּהֵלָה, שֹׁבַע מִסְּלַעַם, עֲדָרִים
מִדְּלוּת, פִּירוֹת מִשְׁדָּפוֹן, צֶאֱן מִצְמִיתוֹת, קִצִּיר מִקְלָלָה,
רוֹב מִרְזוֹן, שְׁבוּלַת מִצְנֻמוֹן, תְּבוּאָה מִחֶסֶל, הוֹשַׁע נָא.

שם קמה אחרי ההקפה השישית אומרים: צִדִּיק יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:

הוֹשַׁע נָא

לְמַעַן אֵיתָן הַנְּזָרֵק בְּלֵהָב אֵשׁ.
לְמַעַן בֵּן הַנְּעַקֵּד עַל יַעֲצִים וְאֵשׁ.
לְמַעַן גְּבוּר הַנְּאָבֵק עִם שֵׁר אֵשׁ.
לְמַעַן דְּגָלִים נְחִיתָ בְּעָנָן וְאוֹר אֵשׁ.
לְמַעַן הַעֲלָה לְמָרוֹם וְנִתְעַלָּה כְּמִלְאָכֵי אֵשׁ.
לְמַעַן וְהוּא לָךְ כְּסֻגָּן בְּאֲרָאֵלֵי אֵשׁ.

עֲדָנִים לְעֻצְמָה – להרבות מגדים. לְגִשְׁמָה – להגשים עליהם. קָרִים – מים.
רִבִּיבִים לְשִׁלְמָה – שהגשמים יכסו את הארץ בצמחים כשלמה. שְׁתִּיָּה –
יטודות הארץ (הכוחות שבקרבה). תְּלוּיָה עַל בְּלִימָה – הארץ.

מֵאָרֶר – מקללה. מִגִּזָּם – מארבה. מִדְּלֶקֶת – (של הדגן). מִמְאָרָה – מקללה.
מִמְהוּמָה – מבלבול. מִנְשָׁל – שלא ישל (דברים כח, מ). לֶקֶשׁ – תבואה
הנורעת באיחור. מִגֵּד – צֶלְצֵל – מין ארבה. מִצְמִיתוֹת – מכיליון.
רוֹב – (ריבוי הון).

אֵיתָן – כינוי לאברהם. הַעֲלָה לְמָרוֹם – (משה). כְּסֻגָּן – (אהרן).

לְמַעַן זָכֵד דְּבָרוֹת הַנְּתוּנוֹת מֵאֵשׁ.
 לְמַעַן חֲפוּי יְרִיעוֹת וְעִנְן אֵשׁ.
 לְמַעַן טָכַס הַר יִרְדֶּתָּ עָלָיו בְּאֵשׁ.
 לְמַעַן יְדִידוֹת בֵּית אֲשֶׁר אָהַבְתָּ מְשָׁמֵי אֵשׁ.
 לְמַעַן כְּמָה עַד שִׁקְעָה הָאֵשׁ.
 לְמַעַן לָקַח מַחֲתַת אֵשׁ וְהִסִּיר חֲרוֹן אֵשׁ.
 לְמַעַן מְקַנָּא קַנְאָה גְדוּלָּה בְּאֵשׁ.
 לְמַעַן נָף יָדוֹ וַיִּרְדּוּ אַבְנֵי אֵשׁ.
 לְמַעַן שָׁם טָלָה חֶלֶב כְּלִיל אֵשׁ.
 לְמַעַן עָמַד בְּגֵרֵן וּנְתַרְצָה בְּאֵשׁ.
 לְמַעַן פָּלַל בְּעִזָּרָה וַיִּרְדֶּה הָאֵשׁ.
 לְמַעַן צִיר עָלָה וּנְתַעֲלָה בְּרֻכָּב וְסוֹסֵי אֵשׁ.
 לְמַעַן קְדוּשִׁים מְשֻׁלְכִים בְּאֵשׁ.
 לְמַעַן רָבוּ רִבְבָן חָזוּ וְנִהְרִי אֵשׁ.
 לְמַעַן שְׁמָמוֹת עִירָךְ הַשְּׁרוּפָה בְּאֵשׁ.
 לְמַעַן תּוֹלְדוֹת אֱלוֹפֵי יְהוּדָה תְּשִׁים כְּכִיּוֹר אֵשׁ, הוֹשַׁע נָא.

אחרי ההקפה השביעית אומרים:

לָךְ יְהוּה הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד, כִּי כָל בְּשָׁמַיִם דְּבַחֵי א, כט
 זכריה יד וּבְקָרְץ, לָךְ יְהוּה הַמְּמַלְכָה וְהַמְּתַנְשֵׂא לְכָל לְרֵאשׁ: וְהָיָה יְהוּה לְמִלְךָ
 עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהָיָה יְהוּה אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד: וּבַתּוֹרַתְךָ
 כְּתוּב לֵאמֹר: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוּה אֱלֹהֵינוּ יְהוּה אֶחָד: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד ו
 מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

זָכֵד - מתנה. חֲפוּי יְרִיעוֹת - המשכן. יְדִידוֹת - המשכן (מה ידידות
 משכנותיך. תהלים פד, ב). כְּמָה - התפלל עד כלות הנפש (משה. במדבר יא,
 ב). לָקַח - (אהרן. במדבר יז, יב). מְקַנָּא - (פינחס. במדבר, כה יא). נָף -
 הניף (יהושע י, יא). שָׁם - (שמואל א, ז, ט). עָמַד - (דוד. שמואל ב, כד, כה).
 פָּלַל - התפלל (שלמה. דבה"י ב, ז, א). צִיר - שליח (אליהו. מלכים ב, ב, יא).
 קְדוּשִׁים - (חנניה מישאל ועזריה. דניאל ג, כג). חָזוּ - ראה. אֱלוֹפֵי יְהוּדָה
 - (זכריה יב, ו).

אָנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָהּ נָא.

- כְּהוֹשַׁעְתָּ אֱלִים בְּלוֹד עַמֶּךָ,
כְּהוֹשַׁעְתָּ גּוֹי וְאֱלֹהִים,
כְּהוֹשַׁעְתָּ גּוֹי וְאֱלֹהִים,
כְּהוֹשַׁעְתָּ הַמּוֹן צָבָאוֹת,
כְּהוֹשַׁעְתָּ זָכִים מִבֵּית עַבְדִּים,
כְּהוֹשַׁעְתָּ זָכִים מִבֵּית עַבְדִּים,
כְּהוֹשַׁעְתָּ טְבוּעִים בְּצוּל גְּזָרִים,
כְּהוֹשַׁעְתָּ עַמִּים מִעַבְרִים,
כְּהוֹשַׁעְתָּ כְּנָה מְשׁוֹרְרֵת וַיֹּשַׁע,
כְּהוֹשַׁעְתָּ מְצִינֵת וַיֹּשַׁע,
כְּהוֹשַׁעְתָּ מְאָמֵר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם,
כְּהוֹשַׁעְתָּ מְאָמֵר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם,
כְּהוֹשַׁעְתָּ סוֹכְבֵי מִזְבֵּחַ,
כְּהוֹשַׁעְתָּ עֲרֹבָה לְהַקִּיף מִזְבֵּחַ,
כְּהוֹשַׁעְתָּ פְּלָאֵי אֲרוֹן כְּהַפְּשַׁע,
כְּהוֹשַׁעְתָּ פְּלָאֵי אֲרוֹן כְּהַפְּשַׁע,
כְּהוֹשַׁעְתָּ קְהָלוֹת בְּכֹלֵה שְׁלַחְתָּ,
כְּהוֹשַׁעְתָּ קְהָלוֹת בְּכֹלֵה שְׁלַחְתָּ,
כְּהוֹשַׁעְתָּ לְמַעַנִּם שְׁלַחְתָּ,
כְּהוֹשַׁעְתָּ שְׁבוֹת שְׁבִטֵי יַעֲקֹב,
כְּהוֹשַׁעְתָּ וְתָשִׁיב שְׁבוֹת אֶהְיֶי יַעֲקֹב,
כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת,
כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת,
כְּהוֹשַׁעְתָּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת,
כְּהוֹשַׁעְתָּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת,

אָנִי וְהוּ הוֹשִׁיעָהּ נָא.

תִּתְּנֵנוּ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה,
 תְּשִׁיבֵנוּ אֶל הַחֶבֶל וְאֶל הַנַּחֲלָה,
 תְּרוּמָמְנוּ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה,
 תְּקַבְּצֵנוּ לְבֵית הַתְּפִלָּה,
 תַּצִּיבֵנוּ כְּעֵץ עַל פְּלָגֵי מַיִם שְׁתוּלָה,
 תִּפְדֵּנוּ מִכָּל נֹגַע וּמַחֲלָה,
 תְּעַטְרֵנוּ בְּאַהֲבָה כְּלוּלָה,
 תְּשַׁמְּחֵנוּ בְּבֵית הַתְּפִלָּה,
 תְּנַהֲלֵנוּ עַל מֵי מְנוּחֹת סֵלָה,
 תְּמַלְאֵנוּ חֲכָמָה וְשִׂכְלָה,
 תִּלְבִּישֵׁנוּ עֵז וּגְדָלָה,
 תִּכְתִּירֵנוּ בְּכֹתֵר כְּלוּלָה,
 תִּישָׁרֵנוּ בְּאַרְחַ סְלוּלָה,
 תִּטְעֵנוּ בִּישָׁר מְסֵלָה,
 תְּחַנֵּנוּ בְּרַחֲמִים וּבְחַמְלָה,
 תִּזְכִּירֵנוּ בְּמֵי זֹאת עוֹלָה,
 תוֹשִׁיעֵנוּ לְקֶץ הַגְּאֻלָּה,
 תְּהַדְרֵנוּ בְּזֵיו הַמְּלָה,
 תִּדְבִיקֵנוּ כְּאֶזְרוֹר חַתוּלָה,
 תִּגְדֵּלֵנוּ בְּיַד הַגְּדוּלָה,
 תִּבְיֵאֵנוּ לְבֵיתְךָ בְּרֹנָה וְצַהֲלָה,
 תִּאֲדָרֵנוּ בְּיִשְׁע וְגִילָה,
 תִּאֲמָצֵנוּ בְּרוּחַ וְהַצְּלָה,
 תִּלְבַּבֵנוּ בְּבִגְדֵי עִירְךָ כְּבַתְּחִלָּה,
 תְּעוֹרְרֵנוּ לְצִיּוֹן בְּשִׂכְלוּלָה,

בְּמֵי זֹאת עוֹלָה – כנסת ישראל (שיר השירים ג, ו). הַמְּלָה – חיות הקודש
 (יחזקאל א, כד). כְּאֶזְרוֹר חַתוּלָה – כחגורה המקיפה את הגוף (ירמיה יג, יא).

תִּזְכְּנוּ בְּנִבְנֹתָהּ הָעִיר עַל תְּלָהּ,
 תִּרְבִּיצֵנוּ בְּשִׁשּׁוֹן וְגִילָהּ,
 תַּחֲזִיקֵנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה, הוֹשַׁע נָא.

ש"ץ וקהל: אָנָּא הוֹשִׁיעָהּ נָא.

אָנָּא אֲזוֹן חֵין תְּאֲבִי יִשְׁעָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. בְּעַרְכֵי נַחַל לְשַׁעְשַׁעָךְ,
 אָנָּא גָּאֵל כְּנַת נְטַעָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. דוּמָה בְּטֹאטְאָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. אָנָּא הַיֵּט לְבָרִית טְבַעָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. וּמַחֲשָׁבֵי אֶרֶץ בְּהַטְבִּיעָךְ,
 אָנָּא זְכָר לָנוּ אָב יִדְעָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. חֶסֶדְךָ לָמוּ בְּהוֹדִיעָךְ,
 אָנָּא טְהוּרֵי לֵב בְּהַפְּלִיאָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. יוֹדַע כִּי הוּא פְּלֹאָךְ,
 אָנָּא כְּבִיר כַּח תַּן לָנוּ יִשְׁעָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. לְאַבוֹתֵינוּ כְּהַשְׁבַּעָךְ,
 אָנָּא מִלֵּא מְשֹׁאֲלוֹת עִם מְשׁוּעָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. נֶעֱקַד בְּהַר מוֹר כְּמוֹ שׁוּעָךְ,
 אָנָּא סִגְב אֲשֶׁלִי נְטַעָךְ,
 וְהוֹשִׁיעָהּ נָא. עֲרִיצִים בְּהַנִּיעָךְ,

אָזוֹן חֵין - שמע תחינה. תְּאֲבִי - המתאוים. לְשַׁעְשַׁעָךְ - לשמחך. כְּנַת נְטַעָךְ - כינוי לישראל (תהלים פ, טו). דוּמָה - כינוי לאדום (ישעיה כא, יא). בְּטֹאטְאָךְ - בהשמידך. לְבָרִית טְבַעָךְ - לקשת שבטבע (שלא יהיה יותר מבול). בְּהַטְבִּיעָךְ - בזמן המבול. בְּהַפְּלִיאָךְ - כאשר תפליא, תושיע. כִּי הוּא פְּלֹאָךְ - שהפלא הוא ממך. כְּמוֹ שׁוּעָךְ - כמו ששיווע אליך. סִגְב - חזק. אֲשֶׁלִי - עצי.

אָנא פֿתח לָנו אוֹצְרוֹת רְבָעָךְ,
 צִיָּה מֵהֶם בְּהַרְבִּיעֶךָ,
 אָנא קוֹרְאִיךְ אָרֶץ בְּרוּעֵעֶךָ,
 רָעַם בְּטוֹב מְרַעֶךָ,
 אָנא שְׁעָרֶיךָ תַּעַל מִמְּשׁוֹאֶךָ,
 תַּל תִּלְפִּיּוֹת בְּהַשִּׁיאֶךָ,
 וְהוֹשִׁיעָה נָא.
 וְהוֹשִׁיעָה נָא.
 וְהוֹשִׁיעָה נָא.

ש"ץ וקהל: אָנא אֵל נָא, הוֹשִׁעַ נָא, וְהוֹשִׁיעָה נָא.

אֵל נָא תַעֲיִנו כְּשֶׁה אוֹבֵד,
 שְׁמִנּוּ מִסִּפְרֶךָ אֵל תֹּאבֵד,
 אֵל נָא רְעֵה אֶת צֶאֱן הַהֲרֻגָה,
 קְצוּפָה וְעֹלֶיךָ הַרוּגָה,
 אֵל נָא צִאנְךָ וְצֶאֱן מְרַעִיתֶךָ,
 פִּעֲלֶתְךָ וְרַעִיתֶךָ,
 אֵל נָא עֲנִי הַצֶּאֱן,
 שִׁיחַם עֲנֵה בְּעַת רְצוֹן,
 אֵל נָא נוֹשְׂאֵי לֶךְ עֵינַי,
 מִתְקוּמְמֵיהֶם יְהִיו כְּאֵינַי,
 אֵל נָא לְמִנְסְכֵי לֶךְ מִיָּם,
 כְּמַמְעִינֵי הַיְשׁוּעָה יִשְׁאַבּוּן מִיָּם,
 הוֹשִׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעָה נָא.
 אֵל נָא יַעֲלוּ לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים,
 טְפוּלִים בְּךָ וּבְשִׁמְךָ נוֹשְׁעִים,
 הוֹשִׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעָה נָא.

רְבָעָךְ - גשםך. בְּהַרְבִּיעֶךָ - בהפרותך. אָרֶץ בְּרוּעֵעֶךָ - כשאתה ממוטט את הארץ. רָעַם - (את קוראריך). שְׁעָרֶיךָ - שערי בית המקדש. תַּעַל מִמְּשׁוֹאֶךָ - העלה מההרבות. בְּהַשִּׁיאֶךָ - כאשר תנשא.

אַל נָא חַמוּץ בְּגָדִים,
 הוֹשֵׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא.
 זַעַם לְנֹעַר כָּל בּוֹגְדִים,
 אַל נָא וְזָכוֹר תִּזְכֹּר,
 הַנְּכוּרִים בְּלִתְךָ וְכוּר,
 הוֹשֵׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא.
 אַל נָא דוֹרְשֵׁיךָ בְּעַנְפֵי עֲרָבוֹת,
 הוֹשֵׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא.
 גַּעְזִים שְׁעָה מֵעֲרָבוֹת,
 אַל נָא בְּרַךְ בְּעֹטוֹר שְׁנָה,
 אֲמַרִי רְצֵה בְּפִלּוּלֵי כְיוֹם הוֹשַׁעְנָא,
 הוֹשֵׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא.

ש"ץ וקהל: אָנָּא אַל נָא, הוֹשֵׁעַ נָא, וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא,

אָבִינוּ אֲתָהּ.

לְמַעַן תָּמִים בְּדוֹרוֹתָיו, הַנְּמַלֵּט בְּרוּב צְדָקוֹתָיו,
 מִצָּל מִשְׁטָף בָּבֶא מְבוּל מַיִם,
 לְאִם אֲנִי חוֹמָה הוֹשֵׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן שְׁלֹם בְּכָל מַעֲשָׂיִם, הַמְּנַסֶּה בַעֲשָׂרָה נְסִיִּם,
 כְּשֶׁר מְלֹאכִים נִם יִקַּח נָא מְעַט מַיִם,
 לְבִרְהָ פַחַמָּה הוֹשֵׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן רַךְ וְיַחֲדֵד נַחֲנֹט פְּרִי לְמֵאָה, זַעַק אִיהָ הַשָּׂה לְעוֹלָה,
 בְּשִׁרוֹהוּ עֲבָדָיו מְצָאנוּ מַיִם.
 לְגוֹלָה וְסוּרָה הוֹשֵׁעַ נָא וְהוֹשִׁיעֵהָ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן קָדִים שְׂאֵת בְּרַכָּה, הַנְּשַׁטֵּם וְלִשְׁמַךְ חֶכְהָ,
 מִיַּחַם בַּמְקָלוֹת בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם,

חַמוּץ בְּגָדִים - (ישעיה סג, א). הַנְּכוּרִים - ישראל (הושע ג, ב). גַּעְזִים -
 צעקתם. מֵעֲרָבוֹת - מהשמים. בְּרַךְ בְּעֹטוֹר שְׁנָה - עטר את השנה בכרכה.
 תָּמִים בְּדוֹרוֹתָיו - (נח). שְׁלֹם - (אברהם אבינו). רַךְ - (יצחק). קָדִים - (יעקב).
 כְּשֶׁר - כאשר ראה. נִם - אמר.

לְדַמְתָּהּ לְתִמְרַּהּ הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן צִדֵּק הָיִית לָךְ לְכַהֵן, כְּחַתָּן פָּאֵר יְכַהֵן,
 מְנַסָּה בְּמַסָּה בְּמִי מְרִיבֵת מִיָּם,
 לְהַהֲרֵר הַטּוֹב הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן פָּאֵר הָיִית גְּבִיר לְאַחֲיוֹ, יְהוּדָה אֲשֶׁר גְּבִיר בְּאַחֲיוֹ,
 מִסְפָּר רַבַּע מִדְּלִיּוֹ יוֹל מִיָּם,
 לוֹא לָנוּ כִּי אִם לְמַעַןְךָ
 הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן עָנּוּ מִכָּל וְנִאָּמְנוּ, אֲשֶׁר בְּצִדְקוֹ כָּלְכָל הַפֶּן,
 מְשׁוּדָּה לְגֹאֵל וּמְשׁוּי מִמֵּיָם,
 לְזֹאת הַנְּשַׁקְפָה הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן שְׁמַתוֹ כְּמִלְאֲכֵי מְרוֹמִיָם, הַלּוֹבֵשׁ אוֹרִיָם וְתַמִּיָם,
 מְצֻוֶה לְבוֹא בְּמִקְדָּשׁ בְּקִדּוּשׁ יְדִיָם וְרַגְלֵיָם וְרַחֲצֵת
 מִיָּם,
 לְחֹלֶת אֶהְבֶּה הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן נְבִיאָהּ מְחֹלֶת מְחַנְנִיָם, לְכַמְהֵי לֵב הוֹשְׁמָה עֵינָיָם,
 לְרַגְלָהּ רְצָה עֲלוֹת וְרֹדֶת בְּאֵר מִיָּם,
 לְטַבּוֹ אֶהְלִי הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן מְשָׁרֵת לֹא מָשׁ מֵאֶהֱל, וְרוּחַ הַקִּדְשׁ עָלָיו אֶהֱל,
 בְּעֶבְרוֹ בִּירְדֵן נִכְרְתוֹ הַמֵּיָם,
 לְיָפָה וּבְרָה הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לְמַעַן לְמַד רְאוֹת לְטוֹבָה אוֹת, זַעַק אֵיָה נִפְלְאוֹת,
 מְצָה טַל מְגֻזָּה מְלֵא הַסֶּפֶל מִיָּם,
 לְכַלֵּת לְבָנוֹן הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.

צִדֵּק - (לוי). מְנַסָּה - (דברים לג, ח). שְׁמַתוֹ - (אהרן). נְבִיאָהּ - (מרים).
 לְכַמְהֵי לֵב - דור המדבר. הוֹשְׁמָה עֵינָיָם - נעשתה מנהיגה (כמו "עיני
 העדה"). לְמַד - (גדעון). לְטוֹבָה אוֹת - (הטל על הגוזה. שופטים ו, לו). אֵיָה
 נִפְלְאוֹת - (שם, פסוק יג).

לַמַּעַן כְּלוּלֵי עֲשׂוֹת מְלַחֲמָתְךָ, אֲשֶׁר בְּיָדָם תִּתֶּנָּה יְשׁוּעָתְךָ,
 צְרוּפֵי מַגוּי בְּלִקְקָם בְּיָדָם מֵיָם,
 לֵילָא בְּגָדוּ בְךָ הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן יַחֲדֵי צוּרְרִים דָּשׁ, אֲשֶׁר מֵרַחֵם לְנַזִּיר הִקְדָּשׁ,
 מִמַּכְתֵּשׁ לַחֵי הִבְקַעְתָּ לוֹ מֵיָם,
 לַמַּעַן שֵׁם קִדְשְׁךָ הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן טוֹב הוֹלֵךְ וְגִדְל, אֲשֶׁר מַעֲשֵׂק עֲדָה חֲדָל,
 בְּשׁוֹב עִם מַחֲטָא צוֹ שָׂאֵב מֵיָם,
 לְנֵאֻמָּה כִּירוֹשָׁלַיִם הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן חֲתִיךְ מְכַרְכֵּר בְּשִׁיר, הַמְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל כְּלֵי שִׁיר,
 מְנַסֵּף לְפָנֶיךָ כְּתָאֵב שְׁתוֹת מֵיָם,
 לְשִׁמּוֹ בְךָ סִבְרָם הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן זָךְ עֲלָה בְּסַעְרָה, הַמְקַנֵּא וּמְשִׁיב עַבְרָה,
 לְפַלּוּלוֹ יִרְדֶּה אֵשׁ וְלַחֲכָה עֶפְרָיִם וּמֵיָם,
 לְעֵינֶיךָ בְּרוּכּוֹת הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן וְשִׁרְתָּ בְּאֵמֶת לְרַבּוֹ, פִּי שְׁנַיִם כְּרוּחוֹ נֶאֱצַל בּוֹ,
 בְּקַחְתוּ מְנַגֵּן נִתְמַלְאוּ גִבִּים מֵיָם,
 לְפָצוּ מִי כְּמַכָּה הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן הִרְהַר עֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, הַמְכַרִּיז תְּשׁוּבָהּ לְצִאֲנֹךָ,
 אֲזַבְּבָא מִחֲרָף סִתָּם עֵינֹת מֵיָם,
 לְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן דְּרָשׁוּךָ בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה, וְסוּדְךָ לָמוּ נְגִלָה,
 בְּלֵי לְהַתְגַּאֵל דְּרָשׁוּ זִרְעוֹנִים וּמֵיָם,
 לְקוֹרְאֵיךָ בְּצַר הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אַבְיָנוּ אֲתָהּ.

כְּלוּלֵי - הנבחרים של גרעון (שם ז, ז). יַחֲדֵי - (שמשון). טוֹב - (שמואל).
 הוֹלֵךְ וגדל וטוב (שמואל א, ב, כו). חֲתִיךְ - (דוד). מְנַסֵּף לְפָנֶיךָ - (שמואל ב,
 כג, טז). זָךְ - (אליהו). וְשִׁרְתָּ - (אלישע). מְנַגֵּן - (מלכים ב, ג, טו). הִרְהַר
 - (חזקיהו). סִתָּם עֵינֹת מֵיָם - (דבה"י ב, לב, ד). דְּרָשׁוּךָ - (דניאל וחבריו).

לַמַּעַן גָּמַר חֲכָמָה וּבִינָה, סוֹפֵר מְהִיר מִפְּלֵשׁ אֲמָנָה,
 מִחֲכָמָנוּ אֲמָרִים הַמְּשׁוּלִים בְּרַחֲבֵי מַיִם,
 לְרַבֹּתֵי עַם הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן בָּאֵי לָךְ הַיּוֹם בְּכָל לַב, שׁוֹפְכִים לָךְ שִׁיחַ בְּלֹא לֵב
 וְלֵב, שׁוֹאֲלִים מִמֶּךָ עַז מְטָרוֹת מַיִם,
 לְשׁוֹרְרוֹ בַיָּם הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.
 לַמַּעַן אוֹמְרֵי יִגְדֵל שְׁמֶךָ, וְהֵם נִחַלְתָּךְ וְעַמֶּךָ,
 צָמְאִים לִישְׁעָךָ כְּאָרֶץ עֵיפָה לַמַּיִם,
 לְתַרְתָּ לָמוּ מְנוּחָה
 הוֹשַׁע נָא וְהוֹשִׁיעָהּ נָא אָבִינוּ אֲתָהּ.

ש"ן וקהל: הוֹשַׁע נָא, אֵל נָא, אָנָּה הוֹשִׁיעָהּ נָא.

הוֹשַׁע נָא, סֵלַח נָא, וְהַצְּלִיחֶהּ נָא, וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל
 מַעֲזָנוּ.

כשמגיעים לכאן מניחים את הלולב והאתרוג, ונוטלים את הערבה המיוחדת ליום
 זה עד שעת חבטתה.

תַּעֲנֶה אַמוּנִים שׁוֹפְכִים לָךְ לֵב כַּמַּיִם, וְהוֹשִׁיעָהּ נָא,
 לַמַּעַן בָּא בָּאשׁ וּבַמַּיִם, גָּזַר וְנָם יִקַּח נָא מַעֲט מַיִם,
 וְהַצְּלִיחֶהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מַעֲזָנוּ.
 תַּעֲנֶה דְגָלִים גָּזוּ גְזָרֵי מַיִם, וְהוֹשִׁיעָהּ נָא,
 לַמַּעַן הַנֶּעֱקֵד בְּשַׁעַר הַשָּׁמַיִם, וְשׁוֹב וְחֹפֵר בְּאֵרוֹת מַיִם,
 וְהַצְּלִיחֶהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מַעֲזָנוּ.
 תַּעֲנֶה זָכִים חוֹנִים עָלֵי מַיִם, וְהוֹשִׁיעָהּ נָא,
 לַמַּעַן חֵלֶק מִפְּצַל מַקְלוֹת בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם, טָעַן וְגַל אֲכֹן מִבְּאֵר מַיִם,
 וְהַצְּלִיחֶהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מַעֲזָנוּ.

גָּמַר - (עזרא). מִפְּלֵשׁ - מפרסם. מִחֲכָמָנוּ - מלמדנו. דְגָלִים - שבטי
 ישראל. גָּזוּ - עברו. טָעַן - הרים את המשא.

תַעֲנֶה יְדִידִים נוֹחֲלֵי דַת מְשׁוֹלֵת מַיִם, וְהוֹשִׁיעָה נָא,
 לְמַעַן כָּרוּ בְּמִשְׁעָנוֹתֶם מַיִם, לְהַכִּין לָמוּ וּלְצַצְצָאִימוּ מַיִם,
 וְהִצְלִיחָהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנו אֵל מַעֲזָנוּ.
 תַעֲנֶה מִתְחַנְּנִים כְּבִישִׁמוֹן עָלֵי מַיִם, וְהוֹשִׁיעָה נָא,
 לְמַעַן נֶאֱמַן בַּיִת מִסְפִּיק לְעַם מַיִם, סֶלַע הָרֶךְ וַיִּזְוְבוּ מַיִם,
 וְהִצְלִיחָהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנו אֵל מַעֲזָנוּ.
 תַעֲנֶה עֹנִים עָלֵי בְאֵר מַיִם, וְהוֹשִׁיעָה נָא,
 לְמַעַן פֶּקֶד בְּמֵי מְרִיבַת מַיִם, צְמָאִים לְהִשְׁקוֹת מַיִם,
 וְהִצְלִיחָהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנו אֵל מַעֲזָנוּ.
 תַעֲנֶה קְדוֹשִׁים מְנַסְכִּים לָךְ מַיִם, וְהוֹשִׁיעָה נָא,
 לְמַעַן רֹאשׁ מְשׁוֹרְרִים כְּתָאב שְׁתוֹת מַיִם, שָׁב וְנָסַךְ לָךְ מַיִם,
 וְהִצְלִיחָהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנו אֵל מַעֲזָנוּ.
 תַעֲנֶה שׁוֹאֲלִים בְּרַבּוּעַ אֲשֶׁלִי מַיִם, וְהוֹשִׁיעָה נָא,
 לְמַעַן תֵּל תִּלְפִיּוֹת מוֹצֵא מַיִם, תִּפְתַּח אַרְץ וְתִרְעִיף שְׁמַיִם,
 וְהִצְלִיחָהּ נָא וְהוֹשִׁיעֵנו אֵל מַעֲזָנוּ.

חזן וקהל: רַחֵם נָא קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל,

סֶלַח וּמְחַל עֲוֹנֵם, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

אֲזוּ כְעֵינֵי עֶבְדִים אֵל יַד אֲדוֹנִים,
 בָּאנוּ לְפָנֶיךָ נְדוּנִים, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 גָּאָה אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, נִתְגַּרְרוּ בְנוּ מְדָנִים,
 דִּשְׁוֵנו וּבְעֵלּוֹנוּ זוֹלָתְךָ אֲדוֹנִים, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 הֵן גָּשְׁנוּ הַיּוֹם בְּתַחֲנוּן, עֲדִיךָ רַחוּם וְחַנוּן,
 וְסַפְרָנוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ בְּשַׁנוּן, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ, נָא אֵל תִּיבֶשׁ,
 חֲשֵׁרַת מַיִם כָּאֲבָה תַחֲבֶשׁ, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

כָּרוּ - (נשיאי ישראל. במדבר כא, יח). פֶּקֶד - (משה). רֹאשׁ מְשׁוֹרְרִים -
 (דוד). בְּרַבּוּעַ אֲשֶׁלִי מַיִם - ארבעה צמחים הגדלים על המים. מוֹצֵא מַיִם
 - בית המקדש (יחזקאל מז, א). וְתִרְעִיף - טיף. מְדָנִים - אנשי מדון. חֲשֵׁרַת
 מַיִם - ענני מים.

טַעֲנוּ בְשִׁמּוֹנָה, בְּיַד שְׁבַעָה וּשְׁמוֹנָה,
 יֵשֶׁר צְדִיק אֶל אֲמוֹנָה, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 כְּרַתְּ בְרִית לְאַרְצָךְ, עוֹד כָּל יְמֵי הָאָרֶץ,
 לְבַלְתִּי פָרֹץ בָּהּ פָּרֹץ, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 מִתַּחֲנוּנִים עָלֵי מַיִם, כַּעֲרָבִים עַל יְבֵלֵי מַיִם,
 נָא זְכֹר לָמוֹ נֶסְוֶךְ הַמַּיִם, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 שִׁיחִים בְּדֶרֶךְ מִטְעַתְּם, עוֹמְסִים בְּשׁוֹעַתְּם,
 עֲנִם בְּקוֹל פְּגִיעַתְּם, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת, פָּנָה לְפִלּוֹלָם שְׁעוֹת,
 צַדִּיק אֶל לְמוֹשְׁעוֹת, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 קוֹל רְגָשׁ תִּשָּׁע, תִּפְתַּח אֶרֶץ וַיִּפְרוּ יִשְׁעֵךְ,
 רַב לְהוֹשִׁיעַ וְלֹא חֲפִץ רָשָׁע, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.
 שׁ"ץ וקהל: לְשַׁעֲרֵי שָׁמַיִם פָּתַח, וְאוֹצְרֶךָ הַטּוֹב לָנוּ תִּפְתַּח,
 תוֹשִׁיעֵנו וְרִיב אֶל תִּמְתַּח, וְהוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

שׁ"ץ וקהל: קוֹל מְבִשֵׁר מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.

אֲמֵץ יִשְׁעֶךָ בָּא, קוֹל דּוֹדֵי הִנֵּה זֶה בָּא, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.
 בָּא בְּרַבְבוֹת כְּתִים, לַעֲמֹד עַל הַר הַיִּזְיִתִּים, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.
 גִּשְׁתוּ בְּשׁוֹפָר לְתַקֵּעַ, תַּחֲתֵיו הַר יִבְקַעַ, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.
 דָּפַק וְהִצִּיץ וְזָרַח, וּמָשׁ חֲצִי הַהָר מִמְּזָרַח, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.
 הַקִּים מְלֹל נְאֻמוֹ, וּבָא הוּא וְכָל קְדוֹשָׁיו עִמוֹ, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.
 וּלְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם, בַּת קוֹל יִשְׁמַע בְּעוֹלָם, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.
 זָרַע עֲמוּסֵי רַחֲמוֹ, נוֹלְדוּ כִּילָד מִמְּעֵי אִמּוֹ, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.
 חָלָה וַיִּלְדָּה מִי זֹאת, מִי שָׁמַע כְּזֹאת, מְבִשֵׁר וְאוֹמֵר.

טַעֲנוּ - נטע אותנו. שְׁבַעָה וּשְׁמוֹנָה - (מיכה ה, ד). שִׁיחִים - צמחים.
 בְּדֶרֶךְ מִטְעַתְּם - כדרך גידולם. עוֹמְסִים בְּשׁוֹעַתְּם - נושאים בעת תפילתם.
 לְפִלּוֹלָם - לתפילתם. קוֹל רְגָשׁ - הקול הרוגש. תִּשָּׁע - תשעה.
 קוֹל מְבִשֵׁר - (את הגאולה העתידה). אֲמֵץ - חוזק. כְּתִים - כיתות מלאכים.
 מְלֹל נְאֻמוֹ - דיבור נבואתו. עֲמוּסֵי רַחֲמוֹ - (ישראל. ישעיהו מו, ג). נוֹלְדוּ -
 - (מחדש).

טהור פעל כל אלה, מי ראה כאלה, מבשר ואומר.
 ישע וזמן הוחד, היוחל ארץ ביום אחד, מבשר ואומר.
 כביר רום ותחת, אם יולד גוי פעם אחת, מבשר ואומר.
 לעת וגאל עמו נאור, והיה לעת ערב יהיה אור, מבשר ואומר.
 מושיעים יעלו להר ציון, כי חלה גם ילדה ציון,
 מבשר ואומר.
 נשמע בכל גבולך, הרחיבי מקום אהלך, מבשר ואומר.
 שימי עד דמשק משכנותיה, קבלי בניך ובנותיה,
 מבשר ואומר.
 עלזי חבצלת השרון, כי קמו ישני חברון, מבשר ואומר.
 פנו אלי והושעו, היום אם בקולי תשמעו, מבשר ואומר.
 צמח איש צמח שמו, הוא דוד בעצמו, מבשר ואומר.
 קומו כפושעי עפר, הקיצו ורננו שוכני עפר, מבשר ואומר.
 רבתי עם בהמליכו, מגדול ישועות מלכו, מבשר ואומר.
 שם רשעים להאביר, עשה חסד למשיחו לדוד,
 מבשר ואומר.
 תנה ישועות לעם עולם, לדוד ולזרעו עד עולם,
 מבשר ואומר.

ש"ץ וקהל ג' פעמים: קול מבשר מבשר ואומר.

תהלים כח הושיעה את עמך, ובך את נחלתך, ורעם ונשאם עד
 העולם: ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני יהוה, ח
 קרובים אל יהוה אלהינו יומם ולילה, לעשות משפט
 עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו: למען דעת
 כל עמי הארץ כי יהוה הוא האלהים, אין עוד:

מחזירים את ספרי התורה, סוגרים את הארון והש"ץ אומר קדיש תקבל (עמ' 105). נוהגים לחבוט את הערבה חמש פעמים על הקרקע.

אחר חביטת הערבה יש אומרים תחינה זו:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר
בְּנְבִיאִים טוֹבִים וּבְמִנְהַגֵּיהֶם הַטּוֹבִים, שֶׁתִּקְבַּל בְּרַחֲמִים
וּבְרְצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ וְהַקְּפוֹתֵינוּ. וְזָכַר לָנוּ זְכוֹת שְׁבַעַת
תְּמִימֶיךָ, וְתִסֵּר מִחֲצַת הַבְּרוֹזַל הַמְּפֹסֶקֶת בֵּינֵינוּ וּבֵינֶיךָ,
וְתֵאָזִין שׁוֹעֲתֵנוּ, וְתִיטִיב לָנוּ הַחֲתִימָה, תּוֹלֵה אֶרֶץ עַל
בְּלִימָה, וְחַתְּמֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים. וְהַיּוֹם הַזֶּה תִּתֵּן
בְּשָׁכִינַת עֲדָךְ חֵמֶשׁ גְּבוּרוֹת מִמִּתְקוֹת עַל יְדֵי חֲבִיטַת
עֲרֵבָה מְנַהֵג נְבִיאֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים, וְתִתְעוֹרֵר הָאֱהָבָה בֵּינֵיהֶם,
וְתִנְשָׁקֵנוּ מִנְּשִׁיקוֹת פִּיךָ, מִמִּתְקַת כָּל הַגְּבוּרוֹת וְכָל
הַדִּינֵיךָ. וְתֵאִיר לְשָׁכִינַת עֲדָךְ בְּשֵׁם (י״ד ה״א וּא״ו) שֶׁהוּא
טַל אוֹרוֹת טַלְךָ, וּמִשֶּׁם תִּשְׁפִיעַ שְׁפַע לְעַבְדְּךָ הַמִּתְפַּלֵּל
לְפָנֶיךָ, שֶׁתֵּאֲרִיךְ יָמָיו, וְתִמְחַל לוֹ חֲטָאָיו וְעוֹנוֹתָיו
וּפְשָׁעָיו, וְתִפְשֵׁט יְמִינְךָ וַיִּדְךָ לְקַבְּלוֹ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ. וְאוֹצְרֶךָ הַטּוֹב תִּפְתַּח לְהַשְׁבִּיעַ מִים נֶפֶשׁ שׁוֹקֵקָה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: יִפְתַּח יְהוָה לְךָ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשְּׂמִים
לְתַת מָטָר אֲרָצְךָ בְּעֵתוֹ וּלְכַרְךָ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יְדְךָ. אָמֵן.

דברים כח

בהושענא רבה אומרים אחרי י"ג מדות (עמ' 348) 'רבנו של עולם' בנוסח זה:

רבנו של עולם, מלא משאלותי לטובה, והפק רצוני, ותן שאלתי, ותמחל
לי על כל עונותי ועל כל עונות אנשי ביתי מחילה בחסד, מחילה ברחמים.
וטהרני מחטאי ומעוני ומפשעי, וזכרני בזכרון טוב לפניך, ופקדני בפקדת
ישועה ורחמים. וזכרני לחיים ארוכים, לחיים טובים ולשלום, ופרנסה
טובה וכלכלה ולחם לאכול ובגד ללבוש ועשר נכבוד, ואורך ימים להגות
בתורתך ולקיים מצותיך, ושכל בינה וביין ולהשפיל עמקי סודותיך.
והפק רפואה שלמה לכל מאוביני. ותברך את כל מעשה ידינו. ותגור
עלינו גזרות טובות ושועות ונחמות. ובטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות.
ותן בלב המלכויות ויועציהן ושריהן עלינו לטובה. אמן. וכן יהי רצון.

שער ימי ההודאות

חנוכה

פורים

יום העצמאות

יום ירושלים (כ"ח באייר)

סדר הדלקת נרות חנוכה

בכל תפילות העמידה בחנוכה וכן בברכת המזון מוסיפים 'ועל הניסים', בימי מתתיהו'. בכל ערב משמונת ימי חנוכה מדליקים נרות חנוכה. בערב הראשון נר אחד, בערב השני שני נרות, ומוסיף והולך נר בכל ערב. לפני ההדלקה מברכים "להדליק נר" ו"שעשה ניסים", ובערב הראשון מוסיפים ברכת "שהחיינו".

ברכת הנר **בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה.**

ברכת הנסים **בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה.**

בערב הראשון מוסיפים גם "שהחיינו":

ברכת הזמן **בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה.**

מן הערב השני ואילך מתחילים להדליק מהנר הנוסף, משמאל לימין.

אחר ההדלקה יאמר "הנרות הללו" וישירו "מעוז צור ישועתי".

הַנְּרוֹת הַלְלוּ אֲנַחְנוּ מְדַלְּקִים עַל הַנִּסִּים וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה, עַל יְדֵי כְּהֵנִיף הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנַת יָמֵי חֲנֻכָּה הַנְּרוֹת הַלְלוּ קִדְּשׁ הֵם, וְאֵין לָנוּ רְשׁוֹת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֲלָא לְרְאוּתָם בְּלָבָד, כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נִסִּיךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶךָ.

מְעוֹז צוֹר יְשׁוּעָתִי	לֵךְ נֶאֱדָה לְשַׁבַּח,
תַּכּוּן בֵּית תְּפִלָּתִי	וְשֵׁם תּוֹדָה נְזַבַּח,
לְעֵת תְּכִיץ מְטֵבַח	מִצַּר הַמְּנַבַּח,
אֲז אֲגַמֵּר	בְּשִׁיר מְזֻמָּר
	חֲנֻכַּת הַמְּזַבַּח.

מְעוֹז צוֹר יְשׁוּעָתִי - כינויים לה'. תַּכּוּן - תְּכוּנָה. בֵּית תְּפִלָּתִי - בית המקדש. מְטֵבַח - טֵבַח. הַמְּנַבַּח - המחירף.

רעות שְׂבָעָה נִפְשֵׁי	בְּיָגוֹן כַּחַי כָּלָה,
חַי מְרוֹרָה בְּקִשׁוֹ	בְּשִׁעְבוֹד מַלְכוּת עֲגֻלָּה,
וּבְיָדוֹ הַגְּדוּלָּה	הוֹצִיא אֶת הַסִּגְלָה,
חֵיל פְּרָעָה וְכָל זֶרְעוֹ	יָרְדוּ כְּאֶבֶן בַּמְצוּלָה.
דְּבִיר קָדְשׁוֹ הֵבִיאֲנִי	וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי,
וּבֹא נוֹגֵשׁ וְהִגְלֵנִי,	כִּי זָרִים עֲבַדְתִּי,
וַיֵּין רַעַל מִסַּכְתִּי	כַּמְעַט שֶׁעֲבַרְתִּי,
קַץ בָּבֶל, זָרְבָבֶל,	לְקַץ שְׁבַעִים נוֹשְׁעֵתִי.
פָּרַת קוֹמַת בְּרוֹשׁ בְּקִשׁ	אֲגִי בֶן הַמֶּדְתָּא,
וְנִהְיְתָה לוֹ לְמוֹקֵשׁ	וְגֵאוֹתוֹ נִשְׁבָּתָה,
רֹאשׁ יְמִינִי נִשְׂאֵת,	וְאוֹיֵב שָׁמוֹ מְחִיתָ,
רַב בְּנֵיו וְקַנְיָנָיו	עַל הָעֵץ תְּלִיתָ.
יְוָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי	אֲזִי בִימֵי חֲשֹׁמְנִים,
וּפְרָצוּ חוֹמוֹת מִגְדְּלִי	וְטָמְאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים,
וּמְנוֹתָר קַנְקָנִים	נַעֲשֶׂה נֶס לְשׁוֹשְׁנִים,
בְּנֵי בִינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה	קָבְעוּ שִׁיר וְרִנָּנִים.
חֲשׂוֹף זְרוּעַ קָדְשֶׁךָ	וְקָרַב קָץ הַיְשׁוּעָה,
נִקֵּם נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ	מֵאַמָּה הָרָשָׁעָה,
כִּי אָרְכָה הַשְּׁעָה,	וְאִין קָץ לִימֵי הָרָעָה,
דְּחָה אֲדָמוֹן בְּצַל צְלָמוֹן	הֵקֵם לָנוּ רוּעִים שְׂבָעָה.

בְּקִשֵׁי - בשעבוד קשה. מַלְכוּת עֲגֻלָּה - כינוי למצרים. הַסִּגְלָה - ישראל.
 דְּבִיר קָדְשׁוֹ - בית המקדש. נוֹגֵשׁ - אויב. מִסַּכְתִּי - השקוני. כַּמְעַט
 שֶׁעֲבַרְתִּי - (מן העולם).

פָּרַת - לכרות. בְּרוֹשׁ - כינוי למרדכי. יְמִינִי - מרדכי איש ימיני.
 חֲשֹׁמְנִים - חשמונאים. וּמְנוֹתָר קַנְקָנִים - ומפך השמן הנותר. בְּנֵי בִינָה
 - בית דין של חשמונאים. דְּחָה אֲדָמוֹן - דחה את עשיו. בְּצַל צְלָמוֹן - בצל
 צלמות. רוּעִים שְׂבָעָה - כנאמר: והקימונו עליו שבעה רועים (מיכה ה).

סדר פורים

ככל תפילות העמידה וכן בברכת המזון מוסיפים "ועל הנסים" "בימי מרדכי".
 קוראים את המגילה בערב אחר תפילת ערבית, וביום אחר קריאת התורה.
 הקורא מברך שלוש ברכות:

ברכת מגילה בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל מִקְרָא מְגִלָּה.

ברכת הנסים בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעָשָׂה
 נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְן הַזֶּה.

ברכת הזמן בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲיֵינוּ
 וְקִיָּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

אחרי קריאת המגילה מברך הקורא:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָרַב אֶת
 רִיבֵנוּ, וְהִדָּן אֶת דֵּינֵנוּ, וְהַנּוֹקֵם אֶת נַקְמַתְנוּ,
 וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ, וְהַנִּפְרָע לָנוּ
 מִצָּרֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַנִּפְרָע לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 מִכָּל צָרֵיהֶם, הָאֵל הַמוֹשִׁיעַ.

בשחרית מדלגים על "אשר הניא" ומתחילים מ"שושנת יעקב" (בעמוד הבא).

אֲשֶׁר הֵנִיא עֲצַת גּוֹיִם וַיִּפֹּר מַחֲשָׁבוֹת עַרוֹמִים,
 בָּקוּם עָלֵינוּ אָדָם רָשָׁע, נֹצֵר זֶדוֹן מִזֶּרַע עֲמָלֵק.
 גָּאָה בְּעֶשְׂרוֹ וְכָרָה לוֹ בּוֹר, וַיַּגְדֵּלְתוּ יְקֻשָּׁה לוֹ לְכָד.
 דָּמָה בְּנַפְשׁוֹ לְלֶכֶד וְנִלְכַד, בִּקְשׁ לְהִשְׁמִיד וְנִשְׁמַד מִהֲרָה.
 הָמָן הוֹדִיעַ אֵיבַת אֲבוֹתָיו וְעוֹרֵר שְׂנְאָת אַחִים לְבָנִים,
 וְלֹא זָכַר רַחֲמֵי שְׂאוּל, כִּי בְחַמְלָתוֹ עַל אָגַג נוֹלַד אוֹיֵב.

הניא - ביטל. נצר - ענף, בן. יקשה - שמה לו מוקש.

זָמַם רָשָׁע לְהַכְרִית צְדִיק, וְנִלְכַּד טָמֵא בְיַדֵי טְהוֹר.
 חֶסֶד גָּבַר עַל שְׂגָגַת אָב, וְרָשָׁע הוֹסִיף חַטָּא עַל חַטָּאוֹ.
 טָמֵן בְּלִבּוֹ מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמָיו, וַיִּתְמַכַּר לְעֲשׂוֹת רָעָה.
 יָדוֹ שָׁלַח בְּקֹדְשֵׁי אֵל, כִּסְפוֹ נָתַן לְהַכְרִית זָכָרָם.
 פָּרְאוֹת מְרֻדְכִי כִי יֵצֵא קֶצֶף וְדַתִּי הֵמֶן נִתְּנוּ בְּשׁוֹשָׁן,
 לְבַשׁ שֶׁקַּיִם וְקֶשֶׁר מִסְפָּד וְגָזַר צוּם וַיֵּשֶׁב עַל הָאֶפֶר.
 מִי זֶה יַעֲמֵד לְכַפֵּר שְׂגָגָה וְלִמְחַל חַטָּאת עֲוֹן אֲבוֹתֵינוּ.
 נֵץ פָּרַח מְלוּלָב, הֵן הַדָּסָה עֲמָדָה לְעוֹרֵר יְשָׁנִים.
 סְרִיסָיָה הִבְהִילוּ לְהֵמֶן לְהַשְׁקוֹתוֹ יַיִן חֶמֶת תַּנְיָנִים.
 עֲמַד בְּעָשְׂרוֹ וְנִפְל בְּרָשָׁעוֹ, עָשָׂה לוֹ עֵץ וְנִתְּלָה עָלָיו.
 פִּיָּהֶם פְּתַחוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל, כִּי פוֹר הֵמֶן נִהְפָּךְ לְפוֹרְנוֹ.
 צְדִיק נִחְלָץ מִיַּד רָשָׁע, אוֹיֵב נִתֵּן תַּחַת נַפְשׁוֹ.
 קִיְמוּ עֲלֵיהֶם לְעֲשׂוֹת פּוּרִים וְלִשְׁמַח בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.
 רְאִיתָ אֵת תְּפִלַּת מְרֻדְכִי וְאֶסְתֵּר, הֵמֶן וּבְנָיו עַל הָעֵץ תְּלִיתָ.
 שׁוֹשְׁנַת יַעֲקֹב צָהֳלָה וְשִׁמְחָה בְּרְאוֹתָם יַחַד תְּכַלֵּת
 מְרֻדְכִי. תְּשׁוּעָתָם הָיְתָ לְנִצָּח, וְתִקְוַתָּם בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר. לְהוֹדִיעַ שְׁכָל קִנְיָךְ לֹא יִבָּשׁוּ, וְלֹא יִכְלָמוּ
 לְנִצָּח כָּל הַחוֹסִים בְּךָ. אַרְוֵר הֵמֶן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְדֵי,
 בְּרוּךְ מְרֻדְכִי הִיְהוּדִי, אַרְוֵרָה זָרָשׁ אִשְׁתֵּי מִפְּחִידֵי,
 בְּרוּכָה אֶסְתֵּר בַּעֲדֵי, אַרְוֵרִים כָּל הָרָשָׁעִים, בְּרוּכִים
 כָּל יִשְׂרָאֵל, וְגַם חֲרֻבוֹנָה זְכוּר לְטוֹב.

בלילה אומרים אחר קריאת המגילה קדיש שלם בלי "תתקבל", "ואתה קדוש
 (במוצאי שבת "ויהי נועם", "ואתה קדוש" עמ' 210), ואח"כ מזמור כ"ב, קדיש יתום,
 ברכו, "עלינו לשבח". בשחרית ממשיכים "אשרי" "ובא לציון גואל" (עמ' 100).

נֵץ פָּרַח מְלוּלָב - (זאת אסתר). פוֹר הֵמֶן - גורל המן. לְפוֹרְנוֹ - למזלנו.
 שׁוֹשְׁנַת יַעֲקֹב - כנסת ישראל שבשושן הבירה.

סדר יום העצמאות

בערב יום העצמאות, יום הזיכרון לחללי צה"ל, אומרים בתפילת שחרית לפני 'אשרי' את האזכרה לחללי צה"ל (עמ' 516), ויש נוהגים לקרוא תהלים פרק ט (למנצח על מות לבן). במנחה אין אומרים תחנון.

לקראת הלילה לובשים בגדי יום טוב ומתכנסים בבית הכנסת ברוב עם.

לפני תפילת ערבית אומרים:

הודו ליהוה פי טוב, פי לעולם חסדו: יאמרו גאולי יהוה, תהלים קז
 אשר גאלם מיד צר: ומארצות קבצם, ממזרח וממערב,
 מצפון ומים: תעו במדבר בשימון דרוך, עיר מושב לא
 מצאו: רעבים גם צמאים, נפשם בהם תתעטף: ויצעקו
 אל יהוה בצר להם, ממצוקותיהם יצילם: וידריכם בדרך
 ישרה ללכת אל עיר מושב: יודו ליהוה חסדו ונפלאותיו
 לבני אדם: כי השביע נפש שקקה, ונפש רעבה מלא
 טוב: ישבי חשך וצלמות, אסירי עני וברזל: כי המרו
 אמרי אל, ועצת עליון נאצו: ויכנע בעמל לבם, כשלו
 ואין עזר: ויצעקו אל יהוה בצר להם, ממצוקותיהם
 יושיעם: יוציאם מחשך וצלמות, ומוסרותיהם ינתק:
 יודו ליהוה חסדו, ונפלאותיו לבני אדם: כי שבר
 דלתות נחשת ובריחי ברזל גדע: אוילים מדרך פשעם,
 ומעונותיהם יתענו: כל אכל תתעב נפשם, ויגיעו עד
 שערי מות: ויצעקו אל יהוה בצר להם, ממצוקותיהם
 יושיעם: ישלח דברו וירפאם, וימלט משחיתותם:
 יודו ליהוה חסדו ונפלאותיו לבני אדם: ויזבחו זבחי
 תודה, ויספרו מעשיו ברנה: יורדי הים באניות, עושי
 מלאכה במים רבים: המה ראו מעשי יהוה, ונפלאותיו
 במצולה: ויאמר ויעמד רוח סערה, ותרום גליו: יעלו
 שמים, ירדו תהומות, נפשם ברעה תתמוגג: יחוגו וינעו

תתעטף - תתעלה. שקקה - צמאה. עני - עיני. נאצו - מאסו. בעמל
 - בסבל. ומוסרותיהם - כבליהם. ומעונותיהם - בגלל עוונותיהם.
 משחיתותם - מיסוריהם. תתמוגג - תימס. יחוגו - יסתובבו.

כשכור, וְכָל חֲכָמְתֶם תִּתְבַּלֵּעַ: וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה בְּצָרוֹ
 לָהֶם, וּמִמְצוּקוֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם: יָקָם סִעָרָה לְדַמְמָה, וַיַּחֲשׂוּ
 גְלִיהֶם: וַיִּשְׁמְחוּ כִּי יִשְׁתַּקּוּ, וַיִּנַּחֵם אֶל מַחֲזוֹ חֲפָצָם: יוֹדוּ
 לַיהוָה חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבָנֵי אָדָם: וַיְרוּמְמוּהוּ בִקְהֵל
 עָם, וּבְמוֹשָׁב זְקֵנִים יְהַלְלוּהוּ: יֵשֶׁם נְהַרּוֹת לְמַדְבָּר וּמוֹצְאֵי
 מַיִם לְצַמְאוֹן: אֶרֶץ פְּרִי לְמַלְחָה, מִרְעַת יוֹשְׁבֵי בָהּ: יֵשֶׁם
 מַדְבָּר לְאַגַּם מַיִם, וְאֶרֶץ צִיָּה לְמִצְאֵי מַיִם: וַיֹּשֶׁב שָׁם
 רְעֵבִים, וַיְכַנְּנוּ עִיר מוֹשָׁב: וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְרָמִים,
 וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאָה: וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאֹד, וּבְהִמְתָּם לֹא
 יִמְעִיט: וַיִּמְעֲטוּ וַיִּשְׁחוּ מֵעֶצֶר רָעָה וַיִּגּוֹן: שִׁפְךָ בּוֹז עַל
 נְדִיבִים, וַיִּתְעַם בְּתֵהוּ לֹא דָרְךָ: וַיִּשְׁגַּב אַבְיּוֹן מֵעוֹנֵי, וַיִּשֶׁם
 כְּצֶאֱזָן מִשְׁפָּחוֹת: יִרְאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְחוּ, וְכָל עוֹלָה קֹפְצָה
 פִּיהָ: מִי חָכֵם וַיִּשְׁמַר אֱלֹהִים, וַיִּתְבוֹנְנוּ חֲסֵדֵי יְהוָה:

יהוה מְלֹךְ תִּגְלַל הָאָרֶץ, יִשְׁמְחוּ אֵיִם רַבִּים: עָנָן
 וַעֲרַפֵּל סְבִיבָיו, צֹדֵק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאוֹ: אֵשׁ
 לְפָנָיו תִּלְךְ, וַתִּלְהֹט סְבִיב צָרָיו: הָאִירוּ בְרָקָיו
 תִּבְלֵ, רָאֲתָהּ וַתַּחַל הָאָרֶץ: הָרִים כְּדוֹנָג נִמְסוּ
 מִלְּפָנָי יְהוָה, מִלְּפָנָי אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ: הִגִּידוּ
 הַשְּׁמַיִם צְדָקוֹ, וַרְאוּ כָל הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ: יִבְשׂוּ כָל
 עֲבָדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְּלִים בְּאֱלִילִים, הַשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ
 כָּל אֱלֹהִים: שָׁמְעָה וַתִּשְׁמַח צִיּוֹן, וַתִּגְלַלְנָה בְּנוֹת
 יְהוּדָה, לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה: כִּי אַתָּה יְהוָה עָלְיוֹן
 עַל כָּל הָאָרֶץ, מְאֹד נִעְלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים: אֱהַבִּי

תִּתְבַּלֵּעַ - תאבד. וַיַּחֲשׂוּ - ישתקו. לְמַלְחָה - אדמה מלוחה שאינה מצמיחה.
 צִיָּה - מדבר. וַיִּשְׁחוּ - שפלו. מֵעֶצֶר - משלטון. וַיִּשְׁגַּב - ויחזק. עוֹלָה -
 אנשי רשע. קֹפְצָה - סגרה.

אֵיִם - (יושבי איים). מְכוֹן - יסוד. וַתַּחַל - ורעדה.

יהוה שְׁנָאו רָע, שִׁמְר נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו, מִיַּד רְשָׁעִים
 יִצִּילֵם: אֹר זָרַע לְצַדִּיק, וְלִישְׂרֵי לֵב שִׁמְחָה:
 שִׁמְחו צַדִּיקִים בִּיהוּה, וְהוֹדוּ לְזָכֹר קִדְשׁוֹ:

מזמור, שִׁירו לַיהוה שִׁיר חֲדָשׁ, כִּי נִפְלְאוֹת תהלים צח
 עָשָׂה, הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוּ וְזָרַע קִדְשׁוֹ: הוֹדִיעַ
 יהוה יְשׁוּעָתוֹ, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צַדִּיקְתּוֹ: זָכֹר
 חֲסֵדוֹ וְאַמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל, רְאוּ כָל אֲפִסֵי אֶרֶץ
 אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: הָרִיעוּ לַיהוה כָּל הָאָרֶץ,
 פָּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזָמְרוּ: זָמְרו לַיהוה בְּכַנּוֹר, בְּכַנּוֹר
 וְקוֹל זְמָרָה: בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי
 הַמֶּלֶךְ יהוה: יִרְעֵם הַיָּם וּמְלֵאוּ, תִּבְל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ:
 נְהָרוֹת יִמְחֵאוּ כָף, יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ: לִפְנֵי יהוה
 כִּי בָא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ, יִשְׁפֹּט תִּבְל בְּצַדִּיק וְעַמִּים
 בְּמִישְׁרִים:

מִקִּדְשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה,
 קוֹמֵי צְאֵי מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה,
 רַב לָךְ שְׂבַת בְּעֵמֶק הַבְּכָא,
 וְהוּא יַחְמַל עָלֶיךָ חֲמֵלָה.
 זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יהוה נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ:

הַתְּנַעֲרֵי מֵעַפָּר, קוֹמֵי,
 לְבָשֵׁי בְגָדֵי תִפְאָרְתְּךָ עַמִּי,

עַל יַד בֶּן יִשְׂרָאֵל בֵּית הַלְחָמִי,
קָרְבָּה אֶל נַפְשִׁי, גִּאֲלָהּ.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ:

הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי,
כִּי בָּא אֲוֶרְךָ קוֹמִי אֲוֶרִי,
עֲוֹרִי עֲוֹרִי, שִׁיר דְּבִרִי,
כְּבוֹד יְהוָה עָלֶיךָ נִגִּילָה.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ:

לֹא תִבְשִׂי וְלֹא תִכְלָמִי,
מָה תִשְׁתַּחֲוֶי וּמָה תִהְיֶימִי,
בְּךָ יִחַסּוּ עֵינַי עָמִי,
וְנִבְנְתָה עִיר עַל תְּלָהּ.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ:

וְהָיוּ לְמִשְׁפָּה שְׂאִסְיָךְ,
וְרַחֲקוּ כָּל מְבַלְעֶיךָ,
יִשִּׁישׁ עָלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ,
כְּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כְּלָהּ.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ:

יְמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי,
וְאֵת יְהוָה תַּעֲרִיצִי,
עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצִי,
וְנִשְׁמְחָה וְנִגִּילָהּ.

זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ:

מתפללים ערבית (עמ' 193) בנעימה חגיגית.
אחרי קדיש תתקבל פותחים את הארון, והש"ץ אומר והקהל עונה:

דברים ו **שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד:**

מל"א יח **יהוה הוא האֱלֹהִים:** שלוש פעמים

הש"ץ אומר והקהל חוזר אחריו:

מִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ וּגְאָלָנוּ מֵעַבְדוֹת לְחַרוֹת,
הוא יִגְאָלֵנוּ גְאֹלָה שְׁלֵמָה בְּקִרְוֹב, וְיִקְבֹּץ נְדָחֵינוּ מֵאַרְבַּע
כְּנָפוֹת הָאָרֶץ, חֲבָרִים כָּל יִשְׂרָאֵל, וְנֹאמַר אִמֶּן.

הש"ץ אומר:

י כמדבר י **וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם עַל־הַצָּר הַצָּרֵר אֶתְכֶם
וְהִרְעַתֶם בַּחֲצֹצְרוֹת וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאִיְבֵיכֶם: וּבַיּוֹם שִׁמַּחְתְּכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם
וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל עֲלֹתֵיכֶם וְעַל
זְבַחֵי שְׁלָמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם:**

תוקעים תקיעה גדולה, ואומרים בקול רם:

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה.

כל הקהל אומר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁפָשֵׁם
שְׂזַכֵּינוּ לְאַתְחֻלְתָּא דְגְאֹלָה, כֵּן נִזְכֶּה לְשִׁמְעַ קוֹל שׁוֹפְרוֹ
שֶׁל מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.

ושרים במנגינת "התקווה"

תהלים קכו שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, בְּשׁוּב יְהוָה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֻלְמִים :
 אֲזַ יִמָּלֵא שְׂחֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה, אֲזַ יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם,
 הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ,
 הָיִינוּ שְׂמֵחִים : שׁוֹבָה יְהוָה אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאִפְיָקִים בְּנֹגֵב :
 הַזְרָעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ : הַלֶּחֶם יִלֶּךְ וּבָכָה נִשְׂא מִשֶּׁךְ
 הַזֶּרַע, בֹּא יִבֵּא בְרִנָּה נִשְׂא אֶלְמָתָיו :

סוגרים את הארון. קדיש יתום, ברכו, ספירת העומר (עמ' 218),
 עלינו לשבח (עמ' 215) ושרים "אני מאמין":

אֲנִי מְאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ,
 וְאֵף עַל פִּי שְׂיִתְמַהֲמַה עִם כָּל זֶה אֶחֱפָה לוֹ בְּכָל
 יוֹם שִׁיבָא.

מברכים איש את רעהו בכרכת

מועדים לשמחה לגאלה שלמה.

אוכלים סעודת מצווה חגיגית בשירות ותשבחות, בשעת הסעודה מדליקים נרות.

תפילת שחרית ביום העצמאות

מתפללים פסוקי דזמרה של יום טוב (עמ' 291). ב"ברוך שאמר" עוברים לתפילת חול (עמ' 50). יש נוהגים לומר שירת הים פסוק בפסוק. אחרי חזרת הש"ץ קוראים הלל שלם (עמ' 480) ואחריו אומר הש"ץ חצי קדיש (עמ' 94, ואם חל ביום חמישי קוראים בתורה). קוראים (בלי ברכות) הפטרה "עוד היום בנרב":

עוֹד הַיּוֹם בְּנֵב לְעַמֶּד יִנְפֹף יְדוֹ הָרַ (בֵּית) [בַּת] י
 צִיּוֹן גְּבַעַת יְרוּשָׁלַם :

הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָה צָבָאוֹת מְסַעֵף פְּאָרְהַ בְּמַעֲרָצָה
 וְרַמֵּי הַקּוֹמָה גְּדוּלְעִים וְהַגְּבֵהִים יִשְׁפְּלוּ : וְנִקְף
 סִבְכֵי הַיַּעַר בְּבַרְזֵל וְהַלְבָּנוֹן בְּאֲדִיר יְפוֹל :

כְּאִפְיָקִים - כִּנְחָלֵי מִים (זרם בעל עוצמה רבה). מִשֶּׁךְ - כְּלֵי שְׂנוּשָׂאִים בּוֹ זֶרַעִים.

וַיֵּצֵא חֶטֶר מִגִּזְעֵי יְשִׁי וְנִצֵּר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃ וְנִחָה
עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה
וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃ וְהִרְיָחוּ בְיִרְאַת
יְהוָה וְלֹא־לְמִרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוּט וְלֹא־לְמִשְׁמַע
אָזְנוֹ יוֹכִיחַ׃ וְשִׁפְט בְּצִדִּיק דְּלִים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר
לְעַנְוֵי־אָרֶץ וְהִכָּה־אָרֶץ בְּשֹׁבֵט פִּיּוֹ וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו
יִמִּית רָשָׁע׃ וְהָיָה צֶדֶק אֲזוּר מְתַנָּו וְהֶאֱמוּנָה
אֲזוּר חֲלָצָיו׃ וְגַר זָאֵב עִם־כֹּפֵשׁ וְנֹמֵר עִם־גְּדִי
יִרְבֹּץ וְעַגְלֵי וּכְפִיר וּמְרִיא יַחְדָּו וְנֹעַר קָטָן נִהַג בָּם׃
וּפְרָה וְדָב תִּרְעִינָה יַחְדָּו יִרְבְּצוּ יִלְדִיָּהֶן וְאֲרִיָּה
כִּבְקָר יֹאכַל־תֶּבֶן׃ וְשַׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל־חֵר פֶּתֶן וְעַל־
מְאוּרֶת צַפְעוֹנָי גָּמוּל יָדוֹ הִדָּה׃ לֹא־יִרְעוּ וְלֹא־
יִשְׁחִיתוּ בְּכָל־הָר קִדְשֵׁי כִי־מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת
יְהוָה כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים׃

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שְׂרָשׁ יְשִׁי אֲשֶׁר עִמָּד לְנֶס עַמִּים
אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרָשׁוּ וְהִיתָה מִנְחָתוֹ כְּבוֹד׃

וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדָנָיו שְׁנִית יָדוֹ לַקְּנוֹת
אֶת־שָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׂאָר מֵאֲשׁוֹר וּמִמְצָרִים
וּמִפְתָּרוֹס וּמִכּוֹשׁ וּמִעִילָם וּמִשְׁנַעַר וּמִחֲמַת וּמֵאֵי
הַיָּם׃ וְנִשְׂא נֶס לְגוֹיִם וְאָסַף נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל וּנְפֻצוֹת
יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ׃ וְסָרָה קְנָאֶת
אֶפְרַיִם וְצַרְרֵי יְהוּדָה יִכְרְתוּ אֶפְרַיִם לֹא־יִקְנֵא

אֶת־הַיְהוּדָה וְיַהֲוֹדָה לֹא־יָצַר אֶת־אֶפְרַיִם: וְעַפּוֹ
 בְּכַתְּףָּךְ פָּלַשְׁתִּים לָמָּה יַחֲדוּ יָבוֹזוּ אֶת־בְּנֵי־קָדֶם
 אָדוֹם וּמוֹאָב מִשְׁלוּחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם:
 וְהַחֲרִים יֵהוּה אֶת לְשׁוֹן יַם־מִצְרַיִם וְהַנִּיף יָדוֹ
 עַל־הַנְּהָר בַּעֲיָם רוּחוֹ וְהִפְּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים
 וְהַדְרִיךְ בְּנַעֲלִים: וְהִיְתָה מְסֻלָּה לְשֹׁאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר
 יִשָּׂאֵר מֵאֲשׁוּר כַּאֲשֶׁר הִיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם עָלְתוֹ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָמַרְתָּ בְּיוֹם הַהוּא אוֹדֶךָ יֵהוּה
 כִּי אֲנַפְתָּ בִּי יֵשֶׁב אַפְּךָ וְתִנַּחַמְנִי: הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי
 אֲבִטַח וְלֹא אֶפְחַד כִּי־עָזִי וְזִמְרַת יְהוָה יֵהוּה וְיֵהִי־
 לִי לְיִשׁוּעָה: וּשְׂאֲבַתְּ־מַיִם בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעַיְנֵי
 הַיִּשׁוּעָה: וְאָמַרְתָּם בְּיוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיהוָה
 קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילְתִּיּוֹ הַזְכִּירוּ כִּי
 נִשְׁגַּב שְׁמוֹ: זְמַרוּ יֵהוּה כִּי גֵאֲוַת עָשָׂה (מידעת)
 [מוֹדַעַת] זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ: צַהֲלִי וְרַנִּי יוֹשְׁבַת צִיּוֹן
 כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבֶּךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

תפילה לשלום המדינה (עמ' 358), מי שבירך לחיילי צה"ל (עמ' 359), אוכרה
 לחללי צה"ל (עמ' 516), אשרי ובה לציון וכו' (עמ' 100).

אחרי סיום התפילה שרים:

אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ, וְאֶף
 עַל פִּי שְׂיִתְמַהֲמַה עִם כָּל זֶה אַחֲכָה לוֹ בְּכָל יוֹם
 שְׂיָבֵא.

בסעודת היום מרבים בזמירות והודאות על הנסים שנעשו לנו ביום הזה.
 בתפילת מנחה אין אומרים תחנון.

יום ירושלים

(כ"ח באייר)

במנחה שלפניו אין אומרים תחנון, ואם חל במוצאי שבת אין אומרים בה צדקתך. בערב נוהגים ללבוש בגדי חג ולהתכנס בבית הכנסת ברוב עם. לפני תפילת ערבית נוהגים לומר כבליל יום העצמאות תהלים מזמור קז (לעיל עמ' 569), ויש נוהגים גם לשיר 'מקדש מלך' וכו' (עמ' 571-572). אח"כ יש נוהגים לומר פסוק בפסוק:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, לְדוֹד, שְׁמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְהוּה גִּלְדָּךְ: תהלים קכב
עֲמֻדוֹת הָיָו רְגִלְנוּ בְּשַׁעְרֶיךָ יְרוּשָׁלַם: יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה
כְּעִיר שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדּוֹ: שָׁשָׂם עָלוּ שְׂבָטִים שְׂבָטֵי יָהּ
עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, לְהַדוֹת לְשֵׁם יְהוּה: כִּי שָׁמָּה יָשָׁבוּ כִסְאוֹת
לְמִשְׁפָּט, כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד: שָׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם,
יִשְׁלִינּוּ אֶהְבִּיךָ: יְהִי שְׁלוֹם בְּחִילְךָ, שְׁלוֹהַּ בְּאֹרְמֵנוֹתֶיךָ:
לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי, אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ: לְמַעַן בֵּית יְהוּה
אֲלֵהֵינוּ, אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לְךָ:

ויש מוסיפים גם את תהלים פרק מח (שיר של יום שני, לעיל עמ' 109),
ואת פרקים קכד-קכה (לעיל עמ' 422-423).

מתפללים בניגון של יום טוב, סופרים ספירת העומר (מ"ג לעומר, חסד שבמלכות), ומוסיפים מזמורי הודיה: יש נוהגים לשיר במנגינת "התקוה" את מזמור קכו (לעיל עמ' 574), ואחר כך שרים את הפסוקים הבאים:

אִם אֶשְׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לְחַפֵּי שם קלז
אִם לֹא אֶזְכְּרֶיךָ, אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ
שְׁמַחְתִּי:

ומוסיפים: לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה.

בשחרית מתפללים פסוקי דזמרה של יום טוב (עמ' 291). ב"ברוך שאמר" עוברים לתפילת חול (עמ' 50). אחרי חזרת הש"ץ גומרים את ההלל (עמ' 480) אומרים תפילה לשלום המדינה (עמ' 358) ומי שבירך לחיילי צה"ל (עמ' 359), וממשיכים את התפילה כרגיל. מסיימים את התפילה בשירת 'אני מאמין... בביאת המשיח' וכו', ו'לשנה הבאה בירושלים הבנויה'.

גם בתפילת מנחה אין אומרים תחנון.

שְׁחַבְרָה לָהּ יַחְדּוֹ - כל חלקי ירושלים מחוברים יחד, עיר בצורה. יִשְׁלִינּוּ - יישבו בשלווה. בְּחִילְךָ - בחומתך. אֶזְכְּרֶיךָ - אזכרך.

שער הסליחות

סליחות לעשרה בטבת
סליחות לתענית אסתר
סליחות לשבעה עשר בתמוז

סליחות לעשרה בטבת

סֶלַח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ, מִחַל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי רַבּוּ עֲוֹנֵינוּ:

י"ג מידות

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אַתָּה, וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ תְּשׁוּבָה
הוֹרִיתָ, גְּדֹלַת רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶיךָ תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכֹל יוֹם לְזֵרַע
יְדִידֶיךָ. תִּפְּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַרְחָמִים.
בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִּלָּה פְּנִיךָ נִקְדָּם, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם.
מִחֲרוֹן אַפָּךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ כְּתוּב. וּבְצֵל כְּנַפְיֶךָ נַחֲסָה
וְנִתְלוֹנָן, כְּיוֹם יוֹרֵד יְהוָה בְּעַנָּן. תַּעֲבֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחָה
אֲשֶׁם, כְּיוֹם וַיִּתְיָצֵב עִמּוֹ שָׁם. תִּאֲזִין שׁוֹעֲתָנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ
מֵאָמַר, כְּיוֹם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵינוּ, וַיִּקְרָא

שמות לד

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֲרָךְ אַפִּים וְרַב
חֶסֶד וְאֱמֶת: נִצְרָה חֶסֶד לְאֱלֹפִים, נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
וְחַטָּאָה, וְנִקָּה: וְסִלַּחְתָּ לְעֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתָנוּ
וּנְחַלְתָּנוּ: סֶלַח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטְאָנוּ, מִחַל לָנוּ
מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֶלַח, וְרַב
חֶסֶד לְכֹל קַרְאֶיךָ:

שם

תהלים פו

תהלים קלה

שם כה

כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת:
פְּדֵה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו:

וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו: ההלים קל
 פְּדוּהָ יְהוּה נִפְשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאֱשָׁמוּ כָּל שם לד
 הַחוֹסִים בּוֹ:

כָּרַחַם אָב עַל בְּנִים כֵּן תִּרְחַם יְהוּה עָלֵינוּ. לִיהוּה הִיְשׁוּעָה, שם ג
 עַל עֲמָךְ בְּרַכְתָּךְ, סְלָה: יְהוּה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ שם מד
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סְלָה: יְהוּה צָבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ: שם פד
 יְהוּה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרָאֵנוּ: שם כ

סְלַח נָא לַעֲוֹן הַעַם הַזֶּה כְּגִדְלַח חֶסֶדְךָ, וְכַאֲשֶׁר במדבר יד
 נִשְׁאַתָּ לַעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָ, וְשֵׁם נֶאֱמַר:
 קהל ואח"כ ש"ץ: וַיֹּאמֶר יְהוּה סְלַחְתִּי כַדְבָרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ דניאל ט
 וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵיהָ, כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ
 מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדַנִּי
 שְׁמַעָה, אֲדַנִּי סְלַחָה, אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל תְּאַחֵר,
 לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי שְׁמַךְ נִקְרָא עַל עֵירְךָ וְעַל עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

אֲזַכְּרָה מִצּוֹק אֲשֶׁר קָרָאֵנִי.

בְּשִׁלְשׁ מִכּוֹת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה הַכְּפִנִי.

גִּדְעֵנִי הַנִּיאֲנִי הַכְּאֲנִי. אַךְ עֲתָה הִלְאֲנִי.

מִצּוֹק – מִצּוֹקָה, צִרָה. קָרָאֵנִי – קָרָה לִי. בְּשִׁלְשׁ מִכּוֹת וְכו' – הַמְפּוֹרֵטוֹת לַהֲלֹךְ.
 גִּדְעֵנִי – כָּרַחַם אוֹתִי. הַנִּיאֲנִי – בִּיטַל אוֹתִי. הַכְּאֲנִי – הַכַּאֲיֵב לִי. הִלְאֲנִי – הַתִּישׁ
 אוֹתִי.

דַּעֲכֹנִי בְּשִׁמוֹנָה בּוּ שְׁמֵאלִית וַיִּמְנִית.
 הֲלֹא שְׁלֹשֶׁתָּן קִבְעֵתִי תַעֲנִית.
 וּמִלֶּךְ יְיָ אָנֹסֵנִי לְכַתּוּב דֵּת יְוֹנִית.
 עַל גְּבֵי חֲרָשׁוֹ חוֹרְשִׁים הָאָרִיכוֹ מַעֲנִית.
 זַעֲמָתִי בְּתַשְׁעָה בּוּ בְּכֻלָּמָה וְחִפְּר.
 חֲשֶׁף מַעְלֵי מַעֲלֵל הוֹד וְצָפֵר.
 טָרֶף טוֹרֶף בּוּ הַנּוֹתֵן אִמְרֵי שִׁפְּר. הוּא עֲזָרָא הַסּוֹפֵר.
 יוֹם עֲשִׁירֵי צָוָה בֶּן בּוֹזֵי הַחוּזָה.
 כָּתֵב לָךְ בְּסִפְּרֵי הַמַּחְזָה.
 לְזַכְרוֹן לְעַם נִמְסֵ וְנִבְזָה. אֵת עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה.
 מְנִין סֵדֶר חֲדָשִׁים בַּעֲשָׂרָה בּוּ הָעִיר.
 נָהִי וַיִּלָּל בְּמוֹ פִי אֶפְעִיר.
 סֵדֶר פְּרַעֲנִית בְּתוֹךְ לִבִּי יִבְעִיר.
 בָּבֵא אֵלַי הַפְּלִיט לֵאמֹר הִכְתָּה הָעִיר.
 עַל אֱלֹהֵי עַל פְּנֵי אֶבֶק זְרִיתִי.
 פִּצְתִּי עַל אַרְבַּעֶתָּן לוֹ חֵץ בְּלִבִּי יְרִיתִי.
 צְרוֹת עַל אֱלֹהֵי קִבְּרֵי לִי פְרִיתִי.

צַדִּיק הוּא יֵהוּהוּ כִּי פִיהוּ מְרִיתִי.

דַּעֲכֹנִי – החשיך את עולמי. בְּשִׁמוֹנָה בּוּ – ח' בטבת. שְׁמֵאלִית וַיִּמְנִית –
 מכל הצדדים. שְׁלֹשֶׁתָּן – ח', ט' וי' טבת. וּמִלֶּךְ יְיָ וכו' – תלמי ציווה לתרגם
 את התורה ליוונית. מַעֲנִית – תלם, חרשו עמוק על גבי. חֲשֶׁף וכו' – הופשטתי
 מבגדי המכובדים. וְצָפֵר – ועטרה, מצנפת הכהן הגדול. טָרֶף טוֹרֶף – נפטר.
 יוֹם עֲשִׁירֵי – עשרה בטבת. בֶּן בּוֹזֵי – יחזקאל. סִפְּרֵי הַמַּחְזָה – ספר הנבואות.
 נִמְסֵ – נמאס, שנוא. עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה – התחלת המצור על ירושלים. בַּעֲשָׂרָה
 בּוּ – טבת הוא החודש העשירי. הָעִיר – יחזקאל. נָהִי – קינה. אֶפְעִיר – אפתח
 פי (בבכּי). פִּצְתִּי – אמרתי. אַרְבַּעֶתָּן – הצרות הנזכרות לעיל. צְרוֹת עַל אֱלֹהֵי
 – על הצרות האלו.

קִרְאתִי שְׁמֶךָ מִתְנַחֵם עַל רַעְתִּי.
 רֵאֵה עֲנִי וּשְׁמַע קוֹל פְּגִיעַתִּי.
 שְׁמַע תְּחַנְּנֵנִי חַיֵּשׁ נָא יְשׁוּעַתִּי.
 אֵל תַּעֲלֶם אֲזַנְךָ לְרוּחֹתִי לְשׁוּעַתִּי.

יְרוּחַ טַבַּת מְאֹד לְקִיתִי בּוֹ.
 וְנִשְׁתַּנּוּ עָלַי סְדְרֵי נְתִיבוֹ.
 סִרְרַתִּי פִשְׁעֵתִי יְגַלֶּה לִּי טוֹבוֹ.
 הָאוֹמֵר לַיִּם עַד פֹּה תָבֵא.

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְנַהֵג בְּחִסְדֵיךָ,
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעְבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה
 מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסֹלִיחַ לְפּוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה
 צְדָקוֹת עִם כָּל בֶּשֶׂר וְרוּחַ, לֹא כְרַעַתָּם תִּגְמַל.
 אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה, זְכֹר לָנוּ הַיּוֹם
 בְּרִית שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקְדָּם, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב: וַיֵּרֵד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה:

שמות לד

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו, וַיִּקְרָא

פְּגִיעַתִּי - תפילתי. סְדְרֵי נְתִיבוֹ - סדר מהלכו. יְגַלֶּה לִּי טוֹבוֹ - אחרי שחזרתי
 בתשובה. הָאוֹמֵר וְכו' - ה'.
 מַעְבִּיר וְכו' - סולח על העוונות הראשונים. שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה - י"ג מידות של
 רחמים. לְעַנּוֹ - למשה רבנו.

יהוה, יהוה, אל רחום ורחמן, ארך אפים ורב
 חסד ואמת: נצור חסד לאֲלֵפִים, נשא עון ופָשַׁע
 וחסָאָה, ונָקָה. וסָלַחַתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
 וּנְחַלְתָּנוּ: סָלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ
 מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסָלַח, וְרַב
 חֶסֶד לְכָל קְרָאִיךָ:

אֱלֹהִים, בָּאוּ גוֹיִם בְּנִחְלָתְךָ, טָמְאוּ אֶת הַיְכָל
 קִדְשֶׁךָ, שָׁמוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם לְעֵיִים:
 אֱלֹהִים, זָדִים קָמוּ עָלֵינוּ, וְעַדַת עָרִיצִים בְּקִשׁוֹ
 נִפְשָׁנוּ, וְלֹא שָׁמוּךָ לְנַגְדָם:

כָּרַחַם אָב עַל בְּנֵים כֵּן תָּרַחַם יְהוָה עָלֵינוּ. לִיהוָה הִישׁוּעָה, שם ג
 עַל עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךָ, סְלָה: יְהוָה צָבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ שם מו
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סְלָה: יְהוָה צָבָאוֹת אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בְּךָ: שם פד
 יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְלִיךְ יַעֲנֵנוּ כְּיוֹם קְרָאנוּ: שם כ

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

אָבֵן הָרֵאשָׁה. לְעֵיִים וְלַחֲרִישָׁה. וְנוֹחֲלֵי מוֹרָשָׁה.
 מְנוּד רֵאשׁ בְּלֵאָמִים.
 בְּקַרְבֵי לֵב נִכְאָב. נְדוּה וְנִדְאָב. נִשְׁאַרְנוּ כְּאִין אָב.
 וְהֵינּוּ כִּיתוּמִים.

לְעֵיִים - לחורבות. לֹא שָׁמוּךָ לְנַגְדָם - אינם מפחדים ממך.
 אָבֵן הָרֵאשָׁה - האבן המרכזית בבנין, רמז לבית המקדש. לְעֵיִים - לחורבות.
 וְנוֹחֲלֵי מוֹרָשָׁה - מקבלי התורה. מְנוּד רֵאשׁ בְּלֵאָמִים - הגויים מזולזים
 בעם ישראל.

רַכָּה וְעַנְגָּה. בְּשׁוֹשְׁנִים סוּגָה. עֵתָהּ הִיא נוּגָה.
 מְסוּרָה בְּיַד קָמִים.
 הִיִּתָּה בְּאֶלְמָנָה. קָרְיָה נְאֻמָּנָה. וְזָרַע מִי מָנָה.
 נִמְכְּרוּ בְּלֹא דָמִים.
 מְעַנְגָּה וְרַכָּה. צִלְחָה לְמִלּוּכָה. וּמְעַנִּיתָהּ אֲרָכָה.
 זֶה כְּמָה שְׁנִים וְיָמִים.
 בֵּית יַעֲקֹב לְבִזְזָה. לְלַעַג וּלְעִזָּה. הָעִיר הָעֲלִיזָה.
 לְמִטְעֵי כְרָמִים.
 רוּיָה תְרַעְלָה. בְּיַד בְּנֵי עוֹלָה. הָרְצוּיָה כְּעוֹלָה.
 וְכִקְטֹרֶת הַסָּמִים.
 מְאָסָה לְזִנוּת. תּוֹרַת אָבִי זְנוּת. וְלֹא מְצָאָה מְנוּת.
 לִילּוֹת וְיָמִים.
 נוֹרָא אֵל עֲלִיוֹן. מְמַדְּ יְהִי צְבִיוֹן. לְהַשִּׁיב לְרִיב צִיוֹן.
 שְׁנַת שְׁלוֹמִים.
 חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם. מְעוֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם. וְלִבֵּן כְּצֶמֶר אָדָם.
 וְכִשְׁלֹג כְּתָמִים.
 חִזְקֵנוּ בְּיִרְאָתְךָ. וּבְקִיּוֹם תּוֹרַתְךָ. וּפְקַדְנוּ בִישׁוּעָתְךָ.
 אֵל מְלֹא רַחֲמִים.
**אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מְתַנַּהֵג בַּחֲסִידוֹת,
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מְעַבִּיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה**

קָמִים - אויבים. וְזָרַע מִי מָנָה - עם ישראל. מְעַנְגָּה וְרַכָּה - כינוי מזלזל לעם
 הרומאי. וּמְעַנִּיתָהּ אֲרָכָה - העמיקה את סכינה. וּלְעִזָּה - ולזלזול. הָעֲלִיזָה
 - השמחה (ירושלים). לְמִטְעֵי כְרָמִים - כי העיר חרבה. מְאָסָה וְכו' - כל
 זה קרה בגלל דחיית תורת משה ('אבי זנוח'). צְבִיוֹן - עת רצון. לְרִיב צִיוֹן -
 לאויבי ירושלים. שְׁלוֹמִים - נקמה. וְלִבֵּן וְכו' - שהאדום יהפך לבן, רמז לכפרת
 העוונות. מְעַבִּיר וְכו' - סולח על העוונות הראשונים.

מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֲשֵׂה
 צְדָקוֹת עִם כָּל בֶּשֶׁר וְרוּחַ, לֹא כְרַעַתְם תִּגְמַל.
 אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, זָכַר לָנוּ הַיּוֹם
 בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ מִקֶּדֶם, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב: וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה:

שמורת לד

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵיו, וַיִּקְרָא

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֶרְךְ אַפַּיִם וְרַב
 חֶסֶד וְאַמֶּת: נִצְרָ חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וּפֹשַׁע
 וְחַטָּאָה, וְנִקָּה: וְסָלַחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
 וְנִחַלְתָּנוּ: סָלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטְאֵנוּ, מְחַל לָנוּ
 מִלִּפְנֵינוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסָלַח, וְרַב
 חֶסֶד לְכָל קְרֹאֲיֶךָ:

שם

ההלים פו

נוהגים לומר פיוט זה בית בית [בתחילה ש"ץ ואח"כ קהל,
 ומהבית השני הקהל מקדים את הש"ץ].

אַבוֹתַי כִּי בְטָחוּ בְשֵׁם אֱלֹהֵי צוּרֵי.
 גִּדְּלוּ וְהִצְלִיחוּ וְגַם עָשׂוּ פְרִי.
 וּמֵעַת הִדְחֹו וְהִלְכוּ עִמּוֹ קְרִי.
 הָיוּ הֵלֶוך וְחִסּוֹר עַד הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי.

שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה – י"ג מִיּוֹדוֹת שֶׁל רַחֲמִים. לְעָנּוּ – לַמֶּשֶׁה רַבְנוּ.
 קְרִי – מִרְדּוֹ בַּה'.

בְּעִשְׂרֵי לַחֲדָשׁ סִמְךָ מֶלֶךְ בְּכָל.
וְצָר עַל עִיר הַקֹּדֶשׁ וְנִקְרַב רַב הַחֹבֶל.
נִתְּתִי הַדָּשׁ וְעֲנִיתִי בְּכָל.

וְהִיָּה מִדֵּי חֲדָשׁ לְאַבְל כְּנוּרֵי.

רֵאשִׁית בְּכוֹרָה לְרֵאשִׁית הַחֶרֶם.
שֵׁם אַחֲרִים הַזְכִּירָה וְהֶעֱוֶן גֹּרֶם.
פָּנֵי אֵל לֹא הִפְרִיהַ וְשִׁטְפָה בְּזֶרֶם.
צָרָה כְּמִבְּפִירָה כָּפַעַת בְּמָרוֹם תִּמְרִיא.

הֶאֱלֹהִים הֵבִיא יוֹם רָעָה וּמָצוֹר.
צָוָה צָרֵי סְבִיבֵי עוֹלָלֵי לְבָצֹר.
יוֹם הַרֶף לְבָבֵי וְאִין כַּח לְעַצֹּר.
וּדְבַר אֵל נְבִיא מְשַׁל אֶל בֵּית הַמְּרִי.

מִיִּשְׁבֵי שַׁעַר הָעֵבִיר אֲדָרַת.
חֲמָתוֹ כְּאֵשׁ הַבְּעִיר וְהַרִים עֲטָרַת.
וּמִלְבָּנוֹן יַעַר הַשְּׁלִיף תִּפְאָרַת.
וְרוּחַ סוּעָה וְסַעַר תִּסְמַר שַׁעֲרַת בְּשָׂרֵי.

יִפְּיִפִּית נִמְשַׁלְתָּ וְעַתָּה קְדוֹרְנִית.
בְּעוֹן כִּי כָשַׁלְתָּ וְלַבָּךְ אַחֲוֹרְנִית.
זָנְבוֹךְ וְנַחֲשַׁלְתָּ רֵאשׁוֹנָה וְשִׁנִּית.
וְהַחֲתַל לֹא חֲתַלְתָּ מֵעַט צָרֵי.

סִמְךָ – חנה (סביב ירושלים). רַב הַחֹבֶל – נבחראדן מפקד צבא בבל. הַדָּשׁ – להידרס. בְּכָל – אזיקים. רֵאשִׁית בְּכוֹרָה – עם ישראל, בְּכוֹר הַעֲמִים. שֵׁם אַחֲרִים וְכו' – משום שישראל עבדו עבודה זרה. צָרָה כְּמִבְּפִירָה וְכו' – הכאב שלה, כמו מי שיוולדת לראשונה, עולה עד השמים. עוֹלָלֵי לְבָצֹר – לפגוע בילדי עם ישראל. וְדְבַר וְכו' – ה' אמר ליחזקאל להינבא על עם ישראל שמרדו בו. מִיִּשְׁבֵי שַׁעַר – משופטי ישראל. עֲטָרַת – כתר. וּמִלְבָּנוֹן יַעַר – מבית המקדש. סוּעָה – חזקה. יִפְּיִפִּית וְכו' – משל לעם ישראל, שקודם נחשב כאישה יפה ועתה כמכוערת, בגלל שעבד עבודה זרה. רֵאשׁוֹנָה וְשִׁנִּית – בחורבן הבית הראשון והשני. וְהַחֲתַל וְכו' – לא נחבשו פצעיך.

צָדִיק הַצּוֹר תָּם נִשְׂוֵא עֲוֹן נִלְאָה.
מְכָרוֹב לְמִפְתָּן לְפָנַת גַּג דָּאָה.
מִעֲוֹן הַנִּכְתָּם וְצַעֲקָתָם בָּאָה.

רְבֵה רַעְתָּם כְּעֵץ עֲשֵׂה פְרִי.

חִזַּק כָּל קָמִי תוֹכֵן הָעֲלִילוֹת.
כִּי מְלָאוּ יָמֵי בְרַע מִפְעֻלוֹת.
וּמִבִּשְׁתַּת עֲלוֹמֵי שְׂכַחְתִּי גְמוּלוֹת.

נוֹתֵן לְחָמִי וּמִיָּמִי פִשְׁתִּי וְצִמְרִי.

קָמִי פִיהֶם פָּעֲרוּ וְנִחַלְתִּי בַלְעוּ.
מָאֵד עָלַי גָּבְרוּ וְדָמִי שָׁתוּ וְלָעוּ.
נִכְרִים עָלַי צָרוּ וְאֵת אַחֵי הִרְעוּ.

הָאוֹמְרִים עָרוּ עָרוּ בְנֵי שַׁעִיר הַחֹרִי.

אָמְרוּ לְכוּ נִכְלָם וְנִשְׁבִּיתָה זְכָרָם.
אֵל קִנְא וְנוֹקָם גְּמָלָם יִשְׂאוּ אֵת שְׂבָרָם.
כְּמַעֲשֵׂיהֶם שָׁלֵם וַיִּבְשׂוּ מִשְׂבָּרָם.

כָּאִישׁ חָלוּם חוֹלֵם שְׁלֹשָׁה סְלֵי חָרִי.

פָּצְעֵי לֹא רִפְכָּה וְחִבּוּרוֹתֵי רָצַח.
וַעֲיֵנֵי הַכְּהֻתָּה צוֹפָה לְדוֹדֵי צַח.
הָעוֹד לֹא שָׁכְכָה חֲמַתּוֹ לְנִצָּח.

עַל מָה עָשָׂה כְּכָה וּמָה חָרִי.

נִשְׂוֵא עֲוֹן נִלְאָה - כביכול ה' התעייף מלמחול לעוונות ישראל. דָּאָה - השכינה
עזבה את המקדש והארץ. קָמִי - אויביי. תוֹכֵן הָעֲלִילוֹת - ה' היודע את הנעשה
בעולם. בְרַע מִפְעֻלוֹת - במעשים רעים. גְּמוּלוֹת - להשיב טובה. וְלָעוּ -
ומצצו. עָרוּ עָרוּ - קריאה להחריב את ירושלים. וַיִּבְשׂוּ מִשְׂבָּרָם - יתאכזבו
מתקוותם. כָּאִישׁ וכו' - שר האופים שנתלה. צוֹפָה לְדוֹדֵי צַח - מצפה לה'.

רחום זה אלי אל לעד תזנח.
 ארכו ימי אבלי ועוד לבי נאנח.
 שובה אל לאהלי מקומך אל תנח.
 שלם ימי אבלי כי תבא על שקרי.

יהוה מנת חלקי חושה לי לעזרה.
 ופתחת שקי שמחה לי לאזרה.
 ותגיה את חשפי באורך להאירה.
 את נשף חשקי כי אפה גרי.

מגון ואנחה פדה אל את נפשי.
 עשה לעמך הנחה מלכי וקדושי.
 תהפוך לרוחה את צום החמישי.
 לששון ולשמחה צום הרביעי וצום העשירי.

אל מלך יושב על כסא רחמים, מתנהג בחסידות,
 מוחל עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה
 מחילה לחטאים וסליחה לפושעים, עשה
 צדקות עם כל בשר ורוח, לא כרעתם תגמל.
 אל הורית לנו לומר שלש עשרה, זכר לנו היום
 ברית שלש עשרה, כהודעת לענו מקדם, כמו
 שכתוב: וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם. ויקרא
 בשם יהוה:

שמות לד

לאהלי - לבית המקדש. שלם - השלם, סיים. לאזרה - לחגור. נשף חשקי
 - ליל הגאולה. הנחה - מנוחה, שלוח. החמישי - תשעה באב. הרביעי - י"ז
 בתמוז. העשירי - עשרה בטבת.
 מעביר וכו' - סולח על העוונות הראשונים. שלש עשרה - י"ג מידות של
 רחמים. לענו - למשה רבנו.

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵינוּ, וַיִּקְרָא

יהוה, יהוה, אל רחום ורחמן, אֲרָךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֱמֶת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים, נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע וְחַטָּאָה, וְנִקָּה: וְסָלַחַת לְעֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ ^{שם} וּנְחַלְתָּנוּ: סָלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ מִלְכָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסָלַח, וְרַב ^{תהלים פו} חַסֵּד לְכָל קַרְאִיךָ:

זכר רחמיך יהוה וחסדיך כי מעולם המה: זכרנו יהוה לקט פסוקים
 ברצון עמך פקדנו בישועתך: זכר עדתך קניית קדם,
 גאלת שבט נחלתך, הר ציון זה שכנת בו: זכר יהוה
 חבת ירושלים, אהבת ציון אל תשכח לנצח: אתה תקום
 תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד: זכר יהוה לבני
 אדם את יום ירושלים, האומרים ערו ערו עד היסוד
 בה: זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר
 נשבעת להם בך, ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי
 השמים, וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם
 ונחלו לעולם: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב,
 אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו:

חזן וקהל: אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר
 חטאנו:

חזן וקהל: חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו:

נוהגים לומר פיוט זה בית בית [בתחילה ש"ץ ואח"כ קהל,
ומהבית השני הקהל מקדים את הש"ץ].

אל נא רפא נא תחלואי גפן פוריה. בושה וחרפנה
ואמלל פריה. גאלנה משחת וממכה טריה. עננו כשענית
לאברהם אבינו בהר המוריה:

דגלי עם פדויי בזרוע חשוף. הצל מנגף ואל יהיו
לשופי. ותענה קריאתנו למעשה ידיך תכסוף. עננו
כשענית לאבותינו על ים סוף:

זכות צור חצב היום לנו תגל. חשכנו מאנף ונחנו בישר
מעגל. טהר טמאתנו ולמאור תורתך עינינו גל. עננו
כשענית ליהושע בגלגל:

יה ראה דשן עקוד והצמח לנו תרופה. כלה שוד ושבר
סער וסופה. למדנו וחקמנו אמרתך הצרופה. עננו
כשענית לשמואל במצפה:

מתם מרחם שרשיו אל תקמל. נקנו מפתם ושמך
ולא נאמל. סעדנו ונושעה וארחות חסדיך נגמל. עננו
כשענית לאליהו בהר הכרמל:

עודדנו בצדק משוי ממים וכפר זדון ומשוגה. פדנו
ממהומת מות ואחור כל נסוגה. צוה ישועתנו ובעונותינו
אל נתמוגגה. עננו כשענית ליונה במעי הדגה:

קדשת איש חסידך זכר ליפת פעמים. רחמיך תעורר פי
לקינו בכפלים. שובנו תקף ליראתך ולא נחשף שולים.
עננו כשענית לדוד ולשלמה בנו בירושלים:

תענה לקוראיך והסכת ממעונים. תשמע שועת צועקיך
שומע אל אביונים. תרחם על בניך כרחם אב על בנים.

עָנְנוּ כְּשַׁעֲנִיתָ לְמַרְדְּכִי וְאַסְתֵּר, וְתָלוּ עַל הָעֵץ חֲמָשִׁים
הָאֵב עִם הַבָּנִים :

חֲטָאנוּ צוּרְנוּ סֶלַח לָנוּ יוֹצְרֵנוּ :

לקט בקשות
ופסוקים

זָכַר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם
אֲזָכֹר וְהָאָרֶץ אֲזָכֹר: זָכַר לָנוּ בְּרִית רֵאשׁוּנִים כַּאֲשֶׁר
אָמַרְתָּ וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רֵאשׁוּנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם
מֵאָרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי
יְהוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם
בְּאָרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מְאֻסְתִּים וְלֹא גְעֻלְתִּים לְכָלוּתָם לְהַפֵּר
בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: הִשָּׁב שְׁבוּתָנוּ וְרַחֲמֵנוּ
כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ
וְשָׁב וְקִבְּצֶךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
שָׁמָּה: קִבֵּץ נִדְחֵינוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב אִם יִהְיֶה נִדְחֶךָ בְּקִצֵּה
הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מְחַה
פְּשָׁעֵינוּ כְּעָב וְכַעֲנָן כְּמָה שֶׁכָּתוּב מְחִיתִי כְּעָב פְּשָׁעֶיךָ
וְכַעֲנָן חֲטָאתֶיךָ שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גָאֲלֶתֶיךָ: מְחַה פְּשָׁעֵינוּ
לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ אֲנִי אֲנִי הוּא מְחַה פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִּי
וְחֲטָאתֶיךָ לֹא אֲזָכֹר: הִלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֶג וְכַצְּמֵר כְּמָה
שֶׁכָּתוּב לָכוּ נָא וְנִנְקָחָה יֹאמֵר יְהוָה אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם
כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, אִם יֹאדִימוּ כִּתּוּלָע כְּצִמְרֵי יִהְיוּ:
זָרַק עָלֵינוּ מֵיִם טְהוֹרִים וְטִהַרְנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְזָרַקְתִּי
עָלֵיכֶם מֵיִם טְהוֹרִים וְטִהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאתֵיכֶם וּמִכָּל
גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֵל תִּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה
שֶׁכָּתוּב. כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ

וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת
 לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וּמַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לֵבב זְרַעֲךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
 לְבָבְךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיִּיךָ: הַמְצֵא לָנוּ בְּבִקְשָׁתְנוּ
 כְּמָה שֶׁכָּתוּב וּבִקְשָׁתֶם מִשָּׁם אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמְצֵאתָ כִּי
 תִּדְרָשְׁנוּ בְּכֹל לְבָבְךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ: תִּבְיָאֲנוּ אֶל הַר קְדֻשָּׁךָ
 וְשִׁמְחָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְהִבִּיאֹתִים אֶל
 הַר קְדֻשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלוֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם
 לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכֹל הָעַמִּים:

נוהגים לפתוח את ארון הקודש,

ולומר את חמשת המשפטים הבאים פסוק בפסוק, ש"ץ וקהל:

שָׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ,
 וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתְנוּ.
 הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוֹבָה, חֲדָשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם:
 אֲמַרְיֵנוּ הֶאֱזִינָה יְהוָה, בִּינָה הֶגִיגְנוּ:
 אֶל תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּחַ קְדֻשָּׁךָ אֶל תִּקַּח
 מִמֶּנּוּ:

אֶל תִּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זְקָנָה, כְּכֹלֹת כַּחֲנוּ אֶל תִּעְזְבֵנוּ:
 אֶל תִּעְזְבֵנוּ יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ אֶל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ
 אוֹת לְטוֹבָה, וַיִּרְאוּ שׁוֹנְאֵינוּ וַיִּבְשׂוּ כִּי אַתָּה יְהוָה עֲזָרְתָנוּ
 וְנַחֲמָתָנוּ: כִּי לָךְ יְהוָה הוֹחֵלְנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:
 יְהִי לְרָצוֹן אֲמַרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לְבַבְנוּ לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵנוּ
 וְגוֹאֲלֵנוּ:

סוגרים את ארון הקודש.

וידוי

אלהינו ואלהי אבותינו, תבוא לפניך תפלתנו ואל
תתעלם מתחנו, שאין אנו עזי פנים וקשי ערך לומר
לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא
חטאנו, אבל אנחנו ואבותינו חטאנו.

אשמנו, בגדנו, גזלנו, דברנו רפי, העוינו,
והרשענו, זדנו, חמסנו, טפלנו שקר, יעצנו
רע, כזבנו, לצנו, מרדנו, נאצנו, סררנו, עוינו,
פשענו, צררנו, קשינו ערך, רשענו, שחתנו,
תעבנו, תעינו, תעתענו.

סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו, ואתה ^{נחמיה ט}
צדיק על כל הבא עלינו, כי אמת עשית, ואנחנו הרשענו:
הרשענו ופשענו לכן לא נושענו, ותן בלבנו לעזב דרך
רשע וחיש לנו ישע, כפתוב על יד נביאך יעזב רשע ^{ישעיה נה}
דרכו ואיש און מחשבתי וישב אל יהוה וירחמהו ואל
אלהינו כי ירבה לסלח:

משיח צדקך אמר לפניך שגיאות מי יבין מנסתרות נקני: ^{תהלים יט}
נקנו יהוה אלהינו מכל פשענו וטהרנו מכל טמאותינו,
וזרק עלינו מים טהורים וטהרנו, כפתוב על יד נביאך
וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ^{יחזקאל לו}
ומכל גלוליתכם אטהר אתכם: עמך ונחלתך, רעבי טובך,
צמאי חסדך, תאבי ישעך, כפירו וידעו כי ליהוה אלהינו
הרחמים והסליחות:

אל רחום שמך. אל חנון שמך. בנו נקרא שמך. יהוה ^{ירמיה יד}
עשה למען שמך:

עֲשֵׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלַּתְךָ וְתַפְאֶרְתְּךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן דְּתָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן הוֹדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן וַעֲוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן זְכָרְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן חֲסֵדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן יְחִוּדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן כְּבוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מְלֻכּוּתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן נִצְחָךְ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן עֲזָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן פְּאָרְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקְתְּךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשַׁתְּךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְּךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תְּהִלַּתְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עִפְרָיִם.
 עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבֹתֶיךָ יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
 עֲשֵׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן.
 עֲשֵׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה.
 עֲשֵׂה לְמַעַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדוֹשְׁךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמֹת הַיְכָלְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן הַרְוֵגִים עַל שֵׁם קְדוֹשְׁךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחִוּדְךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָּאֵשׁ וּבְמִים עַל קְדוּשַׁתְּךָ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן יוֹנְקֵי שְׂדִים שְׁלֵא חָטְאוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שְׁלֵא פָשְׁעוּ.
 עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן.
 עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנו יְהוָה עֲנֵנו. עֲנֵנו אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנו.

עֲנֵנו אָבִינוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנו.
 עֲנֵנו דּוֹרְשָׁנוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו הָאֵל הַנְּאֻמָּן עֲנֵנו. עֲנֵנו וְתִיק
 וְחִסִּיד עֲנֵנו. עֲנֵנו זָךְ וְיָשָׁר עֲנֵנו. עֲנֵנו חַי וְקַיִם עֲנֵנו. עֲנֵנו
 טוֹב וּמְטִיב עֲנֵנו. עֲנֵנו יוֹדֵעַ יִצָּר עֲנֵנו. עֲנֵנו כּוֹבֵשׁ כְּעֵסִים
 עֲנֵנו. עֲנֵנו לּוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנו. עֲנֵנו מְלַךְ מְלִכֵי הַמַּלְכִים
 עֲנֵנו. עֲנֵנו נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנו. עֲנֵנו סוֹלַח וּמוֹחֵל עֲנֵנו.
 עֲנֵנו עוֹנֶה בְּעֵת צָרָה עֲנֵנו. עֲנֵנו פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנו. עֲנֵנו
 צַדִּיק וְיָשָׁר עֲנֵנו. עֲנֵנו קְרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנו. עֲנֵנו רַחוּם
 וְחַנוּן עֲנֵנו. עֲנֵנו שׁוֹמֵעַ אֶל אֲבִיוֹנִים עֲנֵנו. עֲנֵנו תּוֹמֵךְ
 תְּמִימִים עֲנֵנו.

עֲנֵנו אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנו. עֲנֵנו אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנו.
 עֲנֵנו פֶּחַד יִצְחָק עֲנֵנו. עֲנֵנו אָבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנו. עֲנֵנו
 עֲזֵרַת הַשְּׁבָטִים עֲנֵנו. עֲנֵנו מְשַׁגֵּב אִמָּהוֹת עֲנֵנו.
 עֲנֵנו קָשָׁה לְכַעַס עֲנֵנו. עֲנֵנו רַךְ לְרִצּוֹת עֲנֵנו. עֲנֵנו
 עוֹנֶה בְּעֵת רְצוֹן עֲנֵנו. עֲנֵנו אָבִי יְתוּמִים עֲנֵנו.
 עֲנֵנו דִּין אֱלֹהִים עֲנֵנו :

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרֶה הוּא יַעֲנֵנו.
 מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ כְּשֶׁנֶּעְקַד עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ

הוּא יַעֲנֵנו.

מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנו.

מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנו.

מִי שֶׁעָנָה לְאַבּוֹתֵינוּ עַל יַם סוּף, הוּא יַעֲנֵנו.

מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב, הוּא יַעֲנֵנו.

מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בְּמַחְתָּה, הוּא יַעֲנֵנו.

מי שְׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לַיהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָל. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְשִׁמְשׁוֹן בְּמִצְפָּה. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִירוּשָׁלַיִם. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהַר הַכְּרֶמֶל. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמַעַי הַדְּגָה. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחָלְיוֹ. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִשָּׂאֵל וְעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ
 כְּבֹשֶׁן הָאֵשׁ. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגִבְ הָאָרִיוֹת. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְמַרְדְּכַי וְאַסְתֵּר בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְעֲזָרָא בְּגוּלָה. הוא יַעֲנֵנוּ.
 מי שְׁעָנָה לְכָל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים
 וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׁרִים. הוא יַעֲנֵנוּ.
 רַחֲמָנָא דְעָנִי לְעָנְיִי עֲנִינָן. רַחֲמָנָא דְעָנִי לְתַבִּירִי לְפָא
 עֲנִינָן. רַחֲמָנָא דְעָנִי לְמַפְיְכִי רוּחָא עֲנִינָן. רַחֲמָנָא עֲנִינָן.
 רַחֲמָנָא חוּס. רַחֲמָנָא פָּרַק. רַחֲמָנָא שְׁזִיב. רַחֲמָנָא רַחַם
 עָלָן, הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבְזִמְן קָרִיב:

ואבינו מלכנו (עמ' 86), נפילת אפים (בשני וחמישי גם 'והוא רחום' וכו')
 והמשך התפילה.

רַחֲמָנָא וכו' - ה' העונה לעניים עננו, ה' העונה לשבורי לב עננו, ה' העונה לשפלי
 רוח עננו, ה' עננו, ה' חוס, ה' גאל, ה' הצל, ה' רחם עלינו, עתה במהרה ובזמן קרוב.

סליחות לתענית אסתר

סֵלַח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי בָרַב אֵוִלְתָּנוּ שְׁגִינוּ, מִחַל לָנוּ מְלַכְנוּ כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

י"ג מידות

אֵל אֲרָךְ אַפִּים אַתָּה, וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ תְּשׁוּבָה
הוֹרִיתָ, גְּדַלַת רַחֲמֶיךָ וַחֲסִדֶיךָ תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזֵרַע
יְדִידֶיךָ. תִּפְּן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַרְחָמִים.
בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֹּדֶם.
מִחֲרוֹן אַפֶּךָ שׁוּב, כְּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ כְּתוּב. וּבְצַל כְּנַפְיֶךָ נַחֲסֶה
וְנִתְלוֹנָן, כְּיוֹם יִיָּרֵד יְהוָה בְּעַנָּן. תַּעֲבֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחָה
אָשָׁם, כְּיוֹם וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. תִּאֲזִין שׁוֹעֲתָנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ
מֵאָמֶר, כְּיוֹם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נֶאֱמַר:

שמות לד

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו, וַיִּקְרָא

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֲרָךְ אַפִּים וְרַב
חֶסֶד וְאֱמֶת: נִצְרָה חֶסֶד לְאֱלֹפִים, נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
וַחֲטָאָה, וְנִקָּה: וְסִלַּחְתָּ לְעֲוֹנוֹנוּ וּלְחַטָּאתָנוּ
וּנְחַלְתָּנוּ: סֵלַח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חֲטָאנוּ, מִחַל לָנוּ
מְלַכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב
חֶסֶד לְכָל קַרְאֶיךָ:

ההלים פו

קוֹה קוֹיְנוּ אֵל יְהוָה וַיִּט אֵלֵינוּ וַיִּשְׁמַע שׁוֹעֲתָנוּ.
אֵף אֲרַח מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה קוֹיְנוּךָ לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרֶךָ
תִּאֲוֹת נִפְשׁ:

ישעיה כו

תִּאֲוֹת נִפְשׁ - תְּקוּוֹתָנוּ.

תהלים ג כָּרַחַם אֵב עַל בְּנִים כִּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ. לִיהוּה הַיְשׁוּעָה,
 שם מו על עֲמָךְ בִּרְכָתְךָ, סֵלָה: יְהוָה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ
 שם פד אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: יְהוָה צָבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בּוֹטַח בְּךָ:
 שם כ יהוה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קְרָאֵנוּ:

במדבר יד ש"ץ: סֵלַח נָא לַעֲזוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ, וְכֹאֲשֶׁר
 נִשְׁאַתָּ לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָ, וְשֵׁם נֹאמֵר:
 קהל ואח"כ ש"ץ: וַיֹּאמֶר יְהוָה סֵלַחְתִּי כְּדַבְּרְךָ:

הט"ה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמַע, פִּקַּח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ
 דניאל ט וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ, כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ
 מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדַנִּי
 שְׁמַעָה, אֲדַנִּי סֵלַחָה, אֲדַנִּי הַקְּשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֶל תַּאֲחָר,
 לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל עֵירָךְ וְעַל עַמְּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

אָדָם בָּקוּם עָלֵינוּ חֵיל אַחֲזַתְנוּ לְרַעַד.

בְּהַסְתַּפְּחוּ לְמַלְכוֹת חֲנַף כְּמַעַט כְּשִׁלְנוּ לְמַעַד.

גְּמָרוּ לְמַכְרָנוּ כְּתַל וְחָרִיץ בְּלֵי מִסְעַד.

אָמְרוּ לָכוּ וּנְכַחֲדֵם מְגוּי וְלֹא יִזְכָּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד:

דְּלוּ עֵינֵי לְמָרוֹם קְרָאתֶיךָ אוֹיְבֵי לְקַב.

הַכֶּרֶת שֵׁם וּשְׁאָר וּמַחֲהָ שֵׁם לְרַקַּב.

וְצַר צוּרְרֵי בְּנִכְלִיָּהֶם אֲשֶׁר נִכְלוּ לְעַקַּב.

וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאָה יְהוָה וְלֹא יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:

אָדָם - המן. חיל - פחד. בְּהַסְתַּפְּחוּ וכו' - כאשר התחבר לאחשוורוש. גְּמָרוּ

- החליטו. כְּתַל וכו' - בשיתוף פעולה.

דְּלוּ - התרוממו. לְקַב - לקלל. שֵׁם וּשְׁאָר - משפחות האויבים. לְעַקַּב - לשקר.

זְרוּיִים עֲנֶה וַיְגֵה וְלֹא מִלֵּב לְכַלּוֹתֶם.
 חָבוּ לְפָנַי וְרַדְם בְּהִסְתָּר טַבְעַת לְהַחֲלוֹתֶם.
 טוֹב דְּבָרוּ הַקִּים לְעֵינַי הַגּוֹיִם לְהַעֲלוֹתֶם.
 בְּאָרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מְאֹסְתִים וְלֹא גַעְלָתִים לְכַלּוֹתֶם:
 יִדְעוּ רְמוֹז הַקּוּרוֹת לְעַם מְצַפֵּר וּמְהַדָּס.
 כָּתַב הַסֵּתֵר אֶסְתִּיר וּמָר דְּרוֹר מְפָרְדָּס.
 לְשִׁבוֹת הָמָן מִמְּחֶרֶת הָמָן הָעֵץ קִנְדָּס.
 תַּחַת הַנְּעֻצוּן יַעֲלֶה כְּרוֹשׁ וְתַחַת הַסֶּרֶפֶד יַעֲלֶה הַדָּס:
 מִקְשִׁיב דְּבַר שְׁקֵר כָּתַב שְׁטָנָה וְעֶצֶב.
 נִתְעַטֵּף בְּבִגְדֵי שָׂרָד כְּטָעָה בְּמִנִּין קָצֶב.
 סִדֵּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּשׁוֹנִים כְּלֵי בֵּית הַמְּחַצֵּב.
 וַיָּבֵא גַם הַשֵּׁטֶן בְּתוֹכֶם לְהַתִּיצֵב:
 עַם הַנְּמַצָּאִים בְּשׁוֹשָׁן בְּאֶכְלָם מְזַבַּח עֶכְרָם.
 פָּעַר פִּיּוֹ לְהַשְׁטִינָם וּלְהַסְגִּירָם בְּיַד נוֹתָן מְכָרָם.
 צוּר הַסִּכִּים לְכַתֵּב אֲגָרָת לְאֶבֶד שְׁבָרָם.
 אֶמְרָתִי אֶפְאַיֶהֶם אֲשִׁבִיתָהּ מְאַנּוֹשׁ זְכָרָם:

זְרוּיִים וכו' - ה' החליט לפגוע בעם ישראל המפוזרים בגלות. וְלֹא מִלֵּב וכו'
 - ה' לא חשב בכלותם באמת, כמו שהם עבדו ע"ז רק כלפי חוץ. וְרַדְם - הוכיח
 אותם. טוֹב - ה'. יִדְעוּ וכו' - ה' רמוז מראש למה שיקרה בדור זה. לְעַם מְצַפֵּר
 וּמְהַדָּס - לעם ישראל שנדרס בעפר. הַסֵּתֵר אֶסְתִּיר וּמָר דְּרוֹר - רמזים
 בתורה לתקופה זו. מְפָרְדָּס - פרי שגדל בפרדס. לְשִׁבוֹת הָמָן וכו' - עוד שני
 רמזים, שבינת המן עם הכניסה לארץ, ושאלת ה' לאדם הראשון. קִנְדָּס - עץ
 תקוע באדמה עליו תלו את המן למחרת. מִקְשִׁיב וכו' - אחשוורוש. נִתְעַטֵּף
 וכו' - אחשוורוש לבש בגדי כהן גדול והשתמש בכלי המקדש במשתה כי טעה
 וחשב שהגלות תימשך. בֵּית הַמְּחַצֵּב - בית המקדש. עֶכְרָם - מי שרוצה
 להשמידם. פָּעַר פִּיּוֹ - השטן נגדם. שְׁבָרָם - תקוותם. אֶפְאַיֶהֶם - אשמד
 אותם.

קְדוּשִׁים מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת מֵרַ יִבְכְּיוּן בְּצַעֲקָה.
 רַחוּם הַבֵּט לְפָרִית וְאֵל תִּפְרֹ לְהִרְחִיקָה.
 שְׁמַעְזָה מוֹרָשָׁה וּתְלַבֵּשׁ בְּגָדֵי אֱלֻמְנוֹת וּמוֹעֲקָה.
 וּתְשֵׁם יְדָה עַל רֵאשָׁה וּתְלַךְ הַלּוּךְ וְזַעֲקָה:

תִּשְׁבִּי שָׁם אֲזוּר שֶׁק בְּמִתְנִי תַחֲבֹשֶׁת.
 מֵהָר וְהוֹדִיעַ יְשָׁנֵי מִכְּפָל אָבוֹת שְׁלֹשֶׁת.
 נִחַץ לְרוּעָה מֵה לָךְ נִרְדָּם לְהִתְעַשֶׁת.
 קוּם קָרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ אוֹלֵי יִתְעַשֶׁת:

חֹתֶם טֵיט אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לְבַלְשָׁן סִפֵּר.
 מִנִּינָה לְמָדוּ לְאַחַר גְּזֵרָה כַּעַס לְהַפֵּר.
 בֵּן קִישׁ הַקִּישׁ דְּלִתוֹת בֵּית הַסִּפֵּר.
 וַיִּכַּס שֶׁק וַיֵּשֶׁב עַל הָאֶפֶר:

רִבֵּץ תִּינּוֹקוֹת לְפָנָיו יָמִים שְׁלֹשָׁה צָמִים וּמִכְפָּנִים.
 בְּקוֹל יַעֲקֹב לְחַלֵּשׁ יָדָי עַז פָּנִים.
 יָדָיו אָמוּנָה לְאֵל הַצִּילָנִי מֵעַלְבוּנִים.
 פֶּן יָבוֹא וְהִכְנִי אִם עַל בָּנִים:

מִזָּה אֱלֹה וּמִזָּה אֱלֹה בְּנֵי אֵיִתְנִי וְרַבְּנֵי.
 בְּלִם צַעֲקוּ וְתַעַל שׁוֹעֲתֶם אֵל יְהוָה.
 יֵה לְקוֹל רִנּוֹן כְּבוֹא שְׁאֵל לְפָנָי.
 וּמָה קוֹל הַצֶּאֱן הִזָּה בְּאֲזָנָי:

מוֹרָשָׁה – התורה. תִּשְׁבִּי וכו' – אליהו הנביא חבש שק במותניו. נִחַץ לְרוּעָה – מיהר אל משה רבנו. יִתְעַשֶׁת – יבטל את העונש. חֹתֶם וכו' – אליהו סיפר למרדכי (בלשן) על האגרת החתומה בשמים נגד ישראל. מִנִּינָה – למדו מסיפור יונה ונינוה שתשובה מכפרת תמיד. בֵּן קִישׁ – מרדכי. רִבֵּץ – אסף. וּמִכְפָּנִים – מורעבים, צמים. אֵיִתְנִי – צדיקים. לְפָנָי – את המלאכים.

רוּעָה הַשִּׁיבוּ הֵם קִטְנֵי קֹדֶשׁ זָרַע.
 יֵה הַצֵּל לְקוֹחִים לְמוֹת מְאוֹיֵב הָרַע.
 חֲנוּן נִכְמְרוּ רַחֲמָיו וַיִּבְקֶשׁ לְבָכוֹת הַמְּאַרְע.
 וַיְהִי כִקְרָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַסֵּפֶר וַיִּקְרָע:

יְהוּדֵי הוֹקִיעַ יִלְדָּיו לְמִטָּה וְאַבְיָהֶם מִלְמַעְלָה.
 אִישׁ אִישׁ בְּשָׁלֹשׁ אַמּוֹת וְהִרְבִּיעִית אוֹיֵר מְגָלָה.
 מִשְׁנֵה נָקַם חָזָה וְשָׁמַח וְשָׁח תְּהִלָּה.
 אוֹתֵי הַשִּׁיב עַל כְּנֵי וְאוֹתוֹ תָּלָה:

וּתְכַתֵּב אֶסְתֵּר תִּקְרָף לְקִרּוֹת כְּבֹהֵל מְהוּדִים.
 מִלְמַעְלָה קִיָּמוּ מֵה שֶׁקִּבְלוּ לְמִטָּה דוּדִים.
 גַּם יְנוּסִס לְפָרְסִם כְּאֵז פְּלָאוּ מִסְהִידִים.
 בְּעַת הַזֹּאת רוּחַ וְהַצֵּלָה יַעֲמוּד לְיְהוּדִים:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת,
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה
 מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה
 צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כְרַעַתֶּם תִּגְמַל.
 אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמֹר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, זָכַר לָנוּ הַיּוֹם
 בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לַעֲנֹו מִקֶּדֶם, כְּמוֹ

רוּעָה – מִשָּׁה. יְהוּדֵי וְכו' – מִרְדְּכֵי תֵלָה אֶת הַמֶּן לְמַעְלָה וּבְנִיו מִתַּחְתִּיו, עִם רוּחַ שֶׁל אִמָּה בֶן אָדָם לְאָדָם. מְהוּדִים – מוֹרִים (קְרִיאַת הַמְּגִילָה תוֹקְנָה בַּמָּקוֹם אֲמִירַת הַלֵּל). דוּדִים – אֲהוּבִים (יִשְׂרָאֵל). גַּם יְנוּסִס – שֶׁה' יִמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת לָנוּ נִסִּים. מִסְהִידִים – מַעֲיָדִים.

מַעֲבִיר וְכו' – סוּלַח עַל הָעוֹנוֹת הָרֵאשׁוֹנִים. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה – י"ג מִידוֹת שֶׁל רַחֲמִים. לַעֲנֹו – לְמִשָּׁה רַבְּנוּ.

שמות לד **שְׁפֹתוֹב: וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא**
בְּשֵׁם יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵינוּ, וַיִּקְרָא

יהוה, יהוה, אל רחום ורחמן, ארך אפים ורב
 חסד ואמת: נצור חסד לאֲלֵפִים, נשא עון ופשע
 וחסָאָה, וְנִקָּה. וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
 וּנְחַלְתָּנוּ: סִלַּח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מִחַל לָנוּ
 מִלְּכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב
 חֶסֶד לְכָל קְרָאִיךָ:

שם לו **כִּי עִמָּךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ נְרָאָה אוֹר:**

תהלים ד **בְּקִרְאָנוּ עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּצָר הִרְחַבְתָּ לָנוּ חֲנּוּנוֹ**
וּשְׁמַע תִּפְלְתָנוּ:

במדבר יד **וַעֲתָה יִגְדַל נָא כַח אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:**

תהלים ג **כָּרַחַם אָב עַל בָּנִים כֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ. לִיהוָה הִישׁוּעָה,**
 שם מו **עַל עִמָּךְ בְּרַכְתָּךְ, סְלָה: יְהוָה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגֹּב לָנוּ**
 שם פד **אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סְלָה: יְהוָה צָבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בּוֹטַח בְּךָ:**
 שם כ **יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קִרְאָנוּ:**

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

אַתָּה הָאֵל עוֹשֶׂה פְּלָאוֹת.

בְּעַמִּים הוֹדַעְתָּ עַז נוֹרָאוֹת.

גְּאֻלְתָּ בְּזָרוּעַ עִמָּךְ מִתְּלָאוֹת.

דְּכִיתָ צָרִיָּהֶם בְּמוֹתַי תַּחְלוּאוֹת :
 הָאוֹיֵב בְּקוֹמוֹ לְעוֹרֵר מְדָנִים.
 וְדַמָּה לְהַכְרִית פְּרָחֵי עֲדָנִים.
 זָמַם לְשִׁקֵּל לְגַנְזֵי אֲדוֹנִים.
 חֲלִיפֵי מָאֵת כְּפָרֵי אֲדָנִים :
 טָלְאִיךָ הִזְהַרְתָּ שִׁקְלֵיהֶם לְהַקְדִּים.
 יַדְעַתָּ הַעֲתִידוֹת וְדַרְשַׁתָּ נְשִׁקְדִים.
 כְּבוֹי לְהַמְצִיא לְלֵהָב יוֹקְדִים.
 לְקוֹחִים לְמוֹת לְתַחֵי נַפְקָדִים :
 מִסְכָּה צָרָה בְּעָבְדָם לְפָנִים.
 נִמְסְרוּ לְהִתְזוּ קְנוּקָנוֹת וּגְפָנִים.
 סְבָבוּם מוֹקְשִׁים בְּכָל דְּפָנִים.
 עֵינֵיהֶם לָךְ תּוֹלִים וּבִסְתָרְךָ נִצְפָּנִים :
 פּוֹר נְהַפֵּךְ בְּאוֹיְבֵים לְשֵׁלֵט.
 צְלִיבָה הוֹכֵן אֲגָגִי לְקָלֵט.
 קָלַע וּבִלְע פָּנֵי הַלוֹט הַלוֹט.
 רִיבֵי עִם בְּאֲשֻׁמָּנִים לְעֵלֵט :
 שָׁלוֹם וְאַמֶּת נִכְתָּב לְכָל צַד.
 תִּקְוָה יֵשַׁע סֵלַע וּמְצַד.
 שׁוֹדֵד הַשְׁדָּד וּבְרִשְׁתּוֹ נוֹצַד.

פְּרָחֵי עֲדָנִים – עם ישראל שהוא כפירות גן עדן. חֲלִיפֵי וכו' – במקום הכסף
 לאדני המשכן. טָלְאִיךָ – עם ישראל. נְשִׁקְדִים – ממהרים. לְלֵהָב יוֹקְדִים –
 לאש יוקדת, מסוכנת. לְתַחֵי – לתחייה. מִסְכָּה צָרָה – עבודה זרה. לְהִתְזוּ וכו'
 – להכרית את חלקי הגפן השונים (משל לישראל). וּבִסְתָרְךָ נִצְפָּנִים – מגינים על
 עצמם בצלך. קָלַע וּבִלְע וכו' – ה' השחית וביטל את הכיסוי שכיסה את הרשעים.
 רִיבֵי עִם וכו' – ה' החשיך לשונאי ישראל. יֵשַׁע וכו' – חוזה הצלה. שׁוֹדֵד
 וכו' – הרשע נשדד ונלכד ברשת שטמן.

מְלֻשְׁנֵי נִסְחָף נִצְמַת וְנִרְצָד :
 עָשׂוּ שְׁמַחוֹת וְלִדְרוֹת קָבְעוּם.
 וּמְקַרְאוֹת שְׁלֹשׁוּם וְלֹא רִבְעוּם.
 נִסְכְּמוּ מִמַּעַל וּלְמַטָּה טִבְעוּם.
 בְּסִפְרֵי נַחֲקֵק עַל מַה קָבְעוּם :
 רָמָה יָדָךְ לְסִלַּח לְפוֹשְׁעִים.
 יְהוּדֵי וְהַדָּסָה הִקְמַתְּ מוֹשִׁיעִים.
 צְדָקָתָם עוֹמְדַת לְעַד לְשַׁעֲשׁוּעִים.
 חֲקֹר כְּבוֹדֶם לְהַזְכֵּר לְנוֹשְׁעִים :
 קִנֵּא לְשִׁמְךָ נוֹרָא וְנִקְדָּשׁ.
 חֲזֵה כְרֻמְךָ נִהְרָס וְנִדָּשׁ.
 זְרוּיֵינוּ קִבְּץ וְשִׁיר לָךְ יִחַדָּשׁ.
 קִיָּמָם וְהַחַיִּים בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ :
 וְכַעֲשׂוֹתֶךָ נוֹרָאוֹת בְּאוֹתָן הַיָּמִים.
 אֲתָנוּ הַפְּלֵא תְשׁוּעַת עוֹלָמִים.
 מִצּוֹא לְפָנֶיךָ כִּפֹּר וְתִנְחוּמִים.
 אֵל מְלֹךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים :

אֵל מְלֹךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְנַהֵג בְּחִסְדֵיךָ,
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה
 מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסֹלֵחַ לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה

מְלֻשְׁנֵי וכו' - המן נתפס ונכרת ונפל במארב. שְׁלֹשׁוּם וכו' - עמלק נזכר
 במקרא רק שלוש פעמים, ובכל זאת הסכימו משמים להזכירו פעם נוספת ולקבוע
 חג נוסף על השמדתו. לְשַׁעֲשׁוּעִים - לעוסקים בתורה. חֲקֹר וכו' - כשנוכרים
 בכבודם אחרי הנס נזכרים בתשועות ה'. כְרֻמְךָ - עמך. זְרוּיֵינוּ - עם ישראל
 שבגלות. כִּפֹּר - כפרה.

מַעֲבִיר וכו' - סולח על העוונות הראשונים.

צְדָקוֹת עִם כָּל בֶּשֶׁר וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתֶּם תִּגְמַל.
 אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמֵר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה, זָכַר לָנוּ הַיּוֹם
 בְּרִית שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוּ מִקֶּדֶם, כְּמוֹ
 שְׁכָתוֹב: וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא
 שְׁמוֹת לַדָּבָר
 בְּשֵׁם יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו, וַיִּקְרָא

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב
 חֶסֶד וְאֱמֶת: נִצְרָה חֶסֶד לְאֱלֹפִים, נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה, וְנִקְּהָה: וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵינוּ
 וְנִחַלְתָּנוּ: סִלַּח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מִחַל לָנוּ
 מִלְכָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אָתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב
 חֶסֶד לְכָל קַרְאֵיךָ:

תהלים פו

נוהגים לומר פיוט זה בית בית [בתחילה ש"ץ ואח"כ קהל,
 ומהבית השני הקהל מקדים את הש"ץ].

בְּמַתִּי מִסֶּפֶר חַלְיֵנוּ כְּפָנֶיךָ.
 לְשׁוּעַת נְכֹאִים אֵל תַּעֲלֵם אֲזַנְךָ.
 הַקָּשֶׁב תַּחֲנַנְתָּם מִשָּׁמַי מְעוֹנֶךָ.
 כְּבִימֵי מוֹר וְהִדָּס הוֹשַׁעְתָּ בְּנֵיךָ.
 תְּהַלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֶתָּה יוֹשֵׁב.
 שׁוּעַתְּם מֵאֲזִין וְרַנְּתָם קוֹשֵׁב.

שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה – י"ג מידות של רחמים. לְעַנּוּ – למשה רבנו.
 חַלְיֵנוּ כְּפָנֶיךָ – אנו מתפללים לפניך. נְכֹאִים – עצובים. מוֹר וְהִדָּס – מרדכי
 ואסתר.

רְפָאוֹת לְמַחֵץ מִקְדֵּיִם וּמַחֲשָׁב.
 קְנוּיָיִף לְהִיטִיב וְנִוְיָהֶם לְיֵשֵׁב.

צָר וְאוֹיֵב הַלְטִישׁ עֵינָיו.
 פִּיהוּ פָּעַר לְשֹׂאֵף עָנוּ.
 עֲשֵׂת בְּשָׁלוֹ לְהַשְׁמִיד קֶהֱל הַמּוֹנִיו.
 סָגַל לְאַבְדַּ חַרַת בְּנִשְׁתּוֹנִיו.

נוֹקֵם לְצָרִים וְנוֹטֵר לְאוֹיְבִים.
 מְדַדֶּת מִדָּתָם כְּזָדוֹ לְאַהוּבִים.
 לוֹחֵם וְנִינְיוֹ הִתְלוּ מִצְלָבִים.
 כְּבַחֲרוֹת דְּגִים חֲרוּזוֹ תַחֲוִבִים.

יוֹם אֲשֶׁר שִׁבְרוּ צוּרָרִים.
 טַבְחָה לְשִׁית בְּעַם נְצוּרִים.
 חִלְפָה הִדֵּת וְנִפְלוּ פְגָרִים.
 זֶלְעָפוּ זוֹעָמוּ מוֹבְסִים מִגָּרִים.

וּבְכֵן יִתְעַלֶּה שְׁמֶךָ וַיִּתְנַשָּׂא.
 הוֹדֶךָ שְׁמֵי שָׁמַיִם כְּסָה.
 דְּכִים בְּרוֹמְךָ נְתוּנִים לְמִשְׁפָּה,
 גֵּיא וְאַפְסִיָּה תִהְיֶה לְתֶךָ מְכֶסָה.

בִּינָה הִגִּינָנוּ עֲתָה וּרְאֵה בְּצָר.
 בְּאַפְּךָ קוֹמָה עַל צוּרֵר הַצָּר.

לְמַחֵץ - למכה. קְנוּיָיִף - עם ישראל שהוא שלך. לְשֹׂאֵף עָנוּ - לפגוע במרדכי. עֲשֵׂת בְּשָׁלוֹ - חשב בגללו. סָגַל וכו' - כתב באגרותיו להשמיד את עם סגולה. כְּזָדוֹ - תכננו לפגוע. לוֹחֵם וְנִינְיוֹ - המן ובניו. לְשִׁית - לעשות. הִדֵּת - פקודת המלך. זֶלְעָפוּ - נפגעו. מִגָּרִים - מושלכים. דְּכִים וכו' - כשתרומם את עם ישראל כל העולם יתמלא בתהילתך. בִּינָה וכו' - הקשב לתפילתנו גם עכשיו. בְּצָר - בצרותינו.

אָדוֹן קָרָאנוּךְ מִן הַמָּצָר.
אָנָּא הוֹצִיאֵנוּ לְמַרְחֵב וְחֻלְצָנוּ מִצָּר.

מְאֹד תִּרְבֶּה לָנוּ מְחִילָה.
שְׁמַע תְּפִלָּה וְהַעֲבֵר תְּפִלָּה.
לוֹחֲצֵינוּ הַמָּעֵד וּמִלְאֵם חִלְחָלָה.
מִמָּנוּ רַחֲמֶיךָ לְעַד לֹא תִכְלָא.

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת,
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עָמוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֶּה
מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלְיָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה
צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל.
אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לִזְמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, זָכַר לָנוּ הַיּוֹם
בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם, כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב: וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַנְן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה:

וַיַּעֲבֵר יְהוָה עַל פָּנָיו, וַיִּקְרָא

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֲרֵךְ אַפַּיִם וְרַב
חֶסֶד וְאַמֶּת: נִצְרָה חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וּפְשָׁע
וְחַטָּאָה, וְנִקָּה: וְסִלְחָתָהּ לְעוֹנָיו וּלְחַטָּאתָנוּ ^{שם}

תְּפִלָּה - טפשות, עוונות.

מַעֲבִיר וְכו' - סולח על העוונות הראשונים. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה - י"ג מידות של רחמים. לְעַנּוֹ - למשה רבנו.

וּנְחַלְתָּנוּ: סֶלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ
מִלְּפָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֶלַח, וְרַב
חֶסֶד לְכָל קְרָאִיךָ:

תהלים פו

זכור רחמין וכו' (לעיל עמ' 591).

סליחות לשבעה עשר בתמוז

סֶלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי רַבב אֲוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ, מְחַל לָנוּ מִלְּפָנוּ כִּי רַבּוּ עֲוֹנוֹנוּ:

י"ג מידות

אֵל אֲרֹךְ אַפִּים אַתָּה, וּבַעַל הַרְחָמִים נִקְרָאתָ, וְדַרְךְ תְּשׁוּבָה
הוֹרִיתָ, גְּדֹלַת רַחֲמֶיךָ וְחֶסֶדֶיךָ תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם לְזִרְע
יְדִידֶיךָ. תִּפְּן אֵלֵינוּ בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַרְחָמִים.
בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִלָּה פָּנִיךָ נִקְדֵם, כְּהוֹדַעְתָּ לְעָנוּ מִקֶּדֶם.
מִחֲרוֹן אַפָּךָ שׁוּב, כָּמוֹ בְּתוֹרַתְךָ כְּתוּב. וּבְצֵל כְּנַפְיֶךָ נִחְסֶה
וְנִתְלוּנָן, כִּיּוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן. תַּעֲבֹר עַל פֶּשַׁע וְתִמְחָה
אָשָׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְצַב עִמּוֹ שָׁם. תִּאֲזִין שׁוֹעֲתָנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ
מֵאָמֶר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה, וְשֵׁם נְאֻמֶּר:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו, וַיִּקְרָא

שמות לד

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֲרֹךְ אַפִּים וְרַב
חֶסֶד וְאַמֶּת: נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וּפֶשַׁע
וְחִטָּאָה, וְנִקָּה: וְסִלַּחְתָּ לְעֲוֹנוֹנוּ וּלְחַטָּאתָנוּ
וּנְחַלְתָּנוּ: סֶלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ
מִלְּפָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֶלַח, וְרַב
חֶסֶד לְכָל קְרָאִיךָ:

שם

תהלים פו

אל תתנו דָּמִי לוֹ עַד יְכוֹנֵן וְעַד יִשִּׁים אֶת יְרוּשָׁלַיִם ישיעה סב
תהלה בארץ:

כִּי עָמַד מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אוֹר: תהלים לו
אֱלֹהֵינוּ בִשְׁנוֹ בְּמַעֲשֵׂינוּ וְנִכְלַמְנוּ בְּעוֹנֵינוּ.

כָּרַחַם אָב עַל בָּנִים כֵּן תִּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ. ליהוה הישועה, שם ג
עַל עָמַד בְּרִכְתּוֹ, סֵלָה: יהוה צְבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ שם מו
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: יהוה צְבָאוֹת אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ: שם פד
יהוה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאנוּ: שם כ

ש"ץ: סֵלַח נָא לַעֲזוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגִדְל חֲסֵדְךָ, וְכֹאֲשֶׁר במדבר יד
נִשְׁאַתָּ לָעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנָּה, וְשֵׁם נֹאמֵר:
קהל ואח"כ ש"ץ: וַיֹּאמֶר יְהוָה סֵלַחְתִּי כְּדַבַּרְךָ:

הִטָּה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וְשָׁמַע, פָּקַח עֵינֶיךָ וּרְאָה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ דניאל ט
וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵהָ, כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ
מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הֶרְבִּים: אֲדַנִּי
שָׁמַעָה, אֲדַנִּי סֵלַחָה, אֲדַנִּי הִקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אֵל תִּאֲחֹר,
לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי, כִּי שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲתָאנוּ לְךָ יוֹצֵר רוּחוֹת.

כְּרוֹב עוֹנֵינוּ כְּבָדוֹ אֲנַחוֹת.

גְּזֻרוֹת עֲצָמוֹ וְרַבּוֹ צָרִיחוֹת.

כִּי בְשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמוּז נִשְׁתַּבְּרוּ הַלוּחוֹת.

גְּלִינוּ מִבֵּית הַבְּחִירָה.

דִּינְנוּ נַחֲתָם וְנִגְזְרָה גְזָרָה.

וְחָשַׁךְ בְּעֵדְנוּ אוֹרָה.

כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז נִשְׁרָפָה הַתּוֹרָה.

הָרְסוּ אוֹיְבֵינוּ הַהִיכָל.

וּבְרַחֲמֵי שְׂכִינָה מְזוּיָת הִיכָל.

וְנִמְסְרָנוּ בְיַדֵּי זָדִים לְהַתְּאָפֵל.

כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הֶעָמַד צֶלֶם בְּהִיכָל.

זְרוּנוּ מֵעִיר אֶל עִיר.

וְנִלְכַד מָנוּ רַב וְצָעִיר.

חָרְבָה עִירָנוּ וְאֵשׁ בָּהּ הִבְעִיר.

כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הִבְקָעָה הָעִיר.

טָפַשׁ בְּמִקְדָּשֵׁנוּ צַר הַמִּשְׁמִיד.

וְנִטַּל מִחֶתֶן וְכֹלָה אֲצַעְדָּה וְצָמִיד.

יַעַן כַּעֲסוּנוֹךָ נִתְּנוּ לְהַשְׁמִיד.

כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז בִּטַּל הַתְּמִיד.

כָּלָה מָנוּ כָּל הוֹד וְשִׁבַּח.

חָרְבוּ שְׁלֶף אוֹיֵב עָלֵינוּ לְאַבָּח.

לְהַיּוֹת עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים מוֹכְנִים לְטָבַח.

כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז בְּטָלוּ עוֹלָה וְזֶבַח.

מִרְדְּנוּ לְשׁוֹכֵן מְעוֹנוֹת.

לָכֵן נִתְּפְזַרְנוּ בְּכָל פְּנוֹת.

נִהְפַּךְ מִחוֹלָנוּ לְקִינּוֹת.

כִּי בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז בְּטָלוּ קָרְבָּנוֹת.

זְרוּנוּ - הגלונו. טָפַשׁ - קלקל. לְאַבָּח - לשחיתה.

סָרְנוּ לְפָנֶיךָ מְרִיב לְשׁוֹנוֹת.
לְכֵן לְמַדָּה לְשׁוֹנְנוּ לֹמֵר קִינוֹת.
עֲזָבוּנוּ בְּלִי לְהַמָּנוֹת.

כִּי בְשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז גָּרְמוּ לָנוּ עֲוֹנוֹת.

פָּזְרוּנוּ בְּלִי מִצֵּא רוּחָה.

לְכֵן רִבְתָּהּ בָּנוּ אֲנַחָה.

צוּר רְאֵה נַפְשֵׁנוּ כִּי שָׁחָה.

וּשְׁבַעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הִפְךָ לָנוּ לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה.

קִשְׁיֵנוּ עָרַף וְרִבְתָּהּ בָּנוּ אָסוֹן.

לְכֵן נִתְּנוּ לַמְּשֶׁסָּה וְרַפְּשׁוֹן.

רְאֵה יְהוָה וַחֲלִצֵנוּ מֵאָסוֹן.

וּשְׁבַעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הִפְךָ לָנוּ לְשִׁמְחָה וּלְשִׁשׁוֹן.

שְׁעֵנוּ שָׁכַן רוּמָה.

וְקַבֵּץ נַפּוּצוֹתֵינוּ מִקְצוֹת אֲדָמָה.

תֹּאמֶר לְצִיּוֹן קוּמָה.

וּשְׁבַעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז הִפְךָ לָנוּ לְיוֹם יְשׁוּעָה וְנִחְמָה.

אֵל מְלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְּנַהֵג בְּחִסְדוֹת,
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמוּ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה
מַחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלִּיחָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה
צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתֶּם תִּגְמַל.
אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמֵר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה, זָכַר לָנוּ הַיּוֹם
בְּרִית שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנּוּ מִקֶּדֶם, כְּמוֹ

מְרִיב לְשׁוֹנוֹת - לשון הרע. וְרַפְּשׁוֹן - לזוהמה. שְׁעֵנוּ - שעה לתפילותינו.
מַעֲבִיר וְכו' - סולח על העוונות הראשונים. שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה - י"ג מידות של
רחמים. לָעָנּוּ - למשה רבנו.

שמות לד שְׁפָתוֹב: וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא
בְּשֵׁם יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּנֵיו, וַיִּקְרָא

יהוה, יהוה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב
חֶסֶד וְאֱמֶת: נִצֹּר חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וּפְשָׁע
שם וְחַטָּאָה, וְנִקְהָ: וְסִלַּחַת לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
וּנְחַלְתָּנוּ: סִלַּח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ
תהלים פו מְלַכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב
חֶסֶד לְכָל קְרֹאֶיךָ:

שם פג אֱלֹהִים אֵל דָּמִי לָךְ אֵל תַּחֲרֹשׁ וְאֵל תִּשְׁקוּט אֵל:
כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יְהִמְיוּן וּמִשְׁנֵאֶיךָ נִשְׂאוּ רֹאשׁ:
שם צד אֵל נִקְמוֹת יְהוָה אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ:

שם ג כָּרַחַם אֵב עַל בְּנִים בֶּן תַּרְחַם יְהוָה עָלֵינוּ. לִיהוָה הִישׁוּעָה,
שם סו עַל עַמֶּךָ בְּרַכְתָּךְ, סֵלָה: יְהוָה צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגֹּב לָנוּ
שם פד אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: יְהוָה צָבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בּוֹטַח בָּךְ:
שם כ יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלִיךְ יַעֲנֵנוּ כִּיּוֹם קָרָאנוּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.

אֲמַרר בְּבִכֵי מִפְּנֵי יָד שְׁלוּחָה בְּעֵי.

בְּנֵאֲצִי בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ בְּבִגְדֵי וְקִבְעֵי.

בְּעֵי - בכעס. בְּנֵאֲצִי - כשהכעסתי. בְּבִגְדֵי וְקִבְעֵי - בגלל בגידתי וחטאתי.

גַּח וּבְרַח וְנִסַּע עֶשֶׂר וְעָלָה לְשַׁבְּעֵי.
 דְּמַנִּי הִצִּיקְנִי הִסִּיקְנִי בַחֲדָשׁ הָרְבִיעִי.
 הִבִּיא מוֹעֵד בְּמִלְאָתוֹ לְשֹׁבֵר בַּחוּרֵי גְמוּז.
 וְרִבְּה בּוֹ פְעָמִים בְּמִסְמוּס וּמְזֻמוּז.
 זְבוּלוֹ כְּשֹׁר שְׁאֲנָנוֹת מְבַכּוֹת אֶת הַתְּמוּז.
 חִיבְנֵי אֵיבְנֵי אֲזִי בִירַח תְּמוּז.
 טְמָנוּ פָּחִים חֲמָשָׁה בְּמִקְרָא תְּלָאוֹת מְשֻׁלְּחוֹת.
 יִכְלוּ לִי בְּשַׁבְּעָה עֶשֶׂר בּוֹ בְּאַלְיָחוֹת.
 כִּי נֹקְשָׁתִי כְּכֹלָה עֲלוּבָה בְּחִפְתִּי שְׁלוּהָ וְהִצִּלְחוֹת.
 לְרוּעֵי לֹא הִמְתַּנְתִּי שֵׁשׁ וְנִשְׁתַּבְּרוּ הַלְּחוֹת.
 מִיָּדוֹ עֲדִיתִי חֲלִי וְכֹתָם אֲצַעֲדָה וְצָמִיד.
 נִגְרוֹת בְּיוֹם אָפוֹ כְּשַׁחֲתִי דְרָכִי לְהִשְׁמִיד.
 סֹדֵר עֲבוּדָתוֹ וְקִיץ מְזַבְּחוֹ קֶצֶתִי לְהִעֲמִיד.
 עַל כֵּן מִלְשַׁכַּת הַטְּלָאִים בִּטַּל הַתְּמִיד.
 פּוֹר הַתְּפוֹרְרָה וְנִתְפַּזְּרָה סַעֲרָה עֲנִיָּה.
 צִיָּה נִמְשָׁלָה מִבְּלֵי חוּבַל וְנִטְרָפָה כְּאַנְיָה.

גַּח וּכּו' – השכינה גלתה עשר מסעות ועלתה לרקיע השביעי. דְּמַנִּי – הכרית אותי. הִסִּיקְנִי – שרף אותי. הִבִּיא מוֹעֵד וּכּו' – ה' גרם שחודש תמוז במדבר יהיה מלא, כדי שחטא המרגלים יחול בתשעה באב. גְמוּז – פרחים. בּוֹ – בתשעה באב. בְּמִסְמוּס וּמְזֻמוּז – בחולשה ורעדה. זְבוּלוֹ וּכּו' – כאשר ה' ראה שנשים עובדות ע"ז בבית המקדש הוא נהפך לי לאויב. פָּחִים חֲמָשָׁה – חמשת הדברים הרעים שקרו ב"ז בתמוז. תְּלָאוֹת מְשֻׁלְּחוֹת – צרות שיפגעו בי. בְּאַלְיָחוֹת – בגלל פשעיי. נֹקְשָׁתִי וּכּו' – נכשלתי במעשה העגל ככלה שבגדה בבעלה בשעת החופה. לְרוּעֵי – למשה. שֵׁשׁ – שש שעות, עד שירד מהר סיני. מִיָּדוֹ עֲדִיתִי וּכּו' – ה' ענד לי תכשיטים לקראת מתן תורה. נִגְרוֹת וּכּו' – הם הורדו ממני כשה' כעס. סֹדֵר עֲבוּדָתוֹ וּכּו' – זלזלתי בעבודת בית המקדש ולכן בטל התמיד. צִיָּה – אונייה.

קַחֲתָהּ בְּחַטָּאתֶיהָ בְּרֹאשָׁהּ וּבְכַפְּלָהּ תִּאֲנֶיהָ וְאֲנִיהָ.
 רִיבוּהָ צָרִיחַ כְּהַיּוֹם וְהַבְקָעָהּ הָעִיר בְּשָׁנֶיהָ.
 שְׁלַחָהּ כְּצִבִי מִדָּח מֵאֵין דּוֹרֵשׁ לְהִסְתִּירָהּ.
 שְׁנַנּוּ לְשׁוֹנֵם וּנְתַנּוּהָ כְּשֶׁהָ צִמְרָה וְחִלְבָּהּ לְהִתִּירָהּ.
 תִּצְעַק עַל כָּלִי חֲמֻדָּה שָׁבוּ נִכְתָּרָהּ.
 תַּחֲמוּד עֵינֶיהָ נִצַּל כְּשֶׁרָף אַפּוֹסְטָמוֹס הַתּוֹרָה.
 חָרַף עֲשׂוּקִים וְרִצּוּצִים בְּעֵבוּר הָרַעִימָם סָכַל.
 יְרוּדִים בְּוָהֳיָה לְאָכוּל וּבִהֲסִתֵּר פָּנִים מִלְּהִסְתַּכֵּל.
 יָד הַשְּׁלִים מִכָּנָף שְׁקוּצִים נֶאֱכַל.
 עַת צָרָה כְּהַתְכַנֵּס וְהָעֵמֶד צָלַם בְּהִיכַל.
 דְּוִוִיִּים סְגוּפִים בָּנִים הָהֵיוּ מִקְדָּם רֵאשׁוֹנִים.
 סְמוּכוֹת צְרוּתֵיהֶם זֶה לְזֶה כְּמָה שְׁנַיִם.
 לֹוִקִים כְּאֶשֶׁר תַּעֲשִׂינָהּ הַדְּבֹרִים וְהָעֲקָרְבִים שׁוֹנִים.
 הוֹגִים אָבֵד שְׁבָרָם וּבָטַל סְבוּיָם בְּאִישׁוֹנִים.
 אַל קִנְיָה בְּהַתְאַפֵּק בְּמִקְנֵי־יָד דְּשָׁנִים רְטוּבִים.
 מִחֲכִים תִּקְוִים עוֹמְדִים לְעוֹלָמִים כְּנִטְעִים מִחֲטָבִים
 בְּאַהֲבִים.
 הָאֲמַת וְהַשְּׁלוֹם בְּצוּמוֹת חֲטוּבִים.
 נִצַּח הַיּוֹתֵם לְשִׁמְחָה וּלְשִׁשׁוֹן וּלְמוֹעֲדִים טוֹבִים.

קַחֲתָהּ – לקחה. תִּאֲנֶיהָ וְאֲנִיהָ – צער וכאב. רִיבוּהָ – נלחמו בה. שְׁלַחָהּ
 וְכו' – גורשה כחיה נרדפת שאין מי שיסתיר אותה. לְהִתִּירָהּ – האויבים התיירו
 לעצמם לטרוף אותה כשה. כָּלִי חֲמֻדָּה – התורה. תַּחֲמוּד עֵינֶיהָ נִצַּל –
 מחמד עיניה נלקח ממנה. חָרַף וְכו' – האויב הטיפש הכעיס את ישראל המעונים,
 וכאלו ציווה עליהם לקרוא בפסוקי הקללה שבתורה. יָד הַשְּׁלִים וְכו' – רמז
 לשני הצלמים שהוכנסו להיכל. הָהֵיוּ – שהיו. רֵאשׁוֹנִים – עליונים. הוֹגִים
 וְכו' – הגויים אומרים שאבדה תקוותם של היהודים. בְּאִישׁוֹנִים – במחשך
 הגלות. בְּהַתְאַפֵּק וְכו' – בגלל התאפקותך הגויים מתגברים. מִחֲכִים – עם
 ישראל המחכה לך. כְּנִטְעִים וְכו' – כמו נטעים מגודלים יפה בטיפול אוהב.
 חֲטוּבִים – חרוטים, רשומים. נִצַּח – לנצח.

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מְתַנַּהֵג בְּחַסִּידוֹת,
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עָמוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה
 מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלְיָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה
 צְדָקוֹת עִם כָּל בֶּשֶׁר וְרוּחַ, לֹא כִרְעַתְם תִּגְמַל.
 אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, זָכַר לָנוּ הַיּוֹם
 בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעָנּוּ מִקֶּדֶם, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב: וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו, וַיִּקְרָא

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב
 חֶסֶד וְאֱמֶת: נִצְרָה חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וּפְשָׁע
 וְחַטָּאָה, וְנִקָּה: וְסִלְחָתָהּ לְעוֹנֵינוּ וְלְחַטָּאתֵינוּ
 וְנִחַלְתָּנוּ: סִלַּח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטְאֵנוּ, מְחַל לָנוּ
 מִלְּכָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב
 חֶסֶד לְכָל קַרְאִיךָ:

מַעֲבִיר וכו' - סולח על העוונות הראשונים. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה - י"ג מידות של רחמים. לְעָנּוּ - למשה רבנו.

נוהגים לומר פיוט זה בית בית (בתחילה ש"ץ ואח"כ קהל,
ומהבית השני הקהל מקדים את הש"ץ).

**שְׁעָה נֶאֱסַר אֲשֶׁר נִמְסַר בְּיַד בָּבֶל וְגַם שְׁעִיר. לָךְ יְהוָה זֶה
כְּמָה וַיִּתְחַנֵּן כְּבָן צְעִיר.
יוֹם גְּבַר הָאוֹיֵב וַתִּבְקַע הָעִיר.**

לְזֹאת אֶכְפֵּךְ וְאֶסְפֶּךָ כִּף בְּיוֹם חֲמֵשׁ פְּזָרוֹנֵי. וְעַל רֶגֶל הָעֶגְלָה
הַלּוּחוֹת יִצְאוּנֵי. וְגַם הַשְּׂמִיד הַתְּמִיד וּבִסּוּגֵר הַבֵּיאֲנִי.
וְהוֹשֵׁם אֶלֶּיךָ לְכִלְכֵּל כְּלִיל וּמַעֲצָתוֹ כְּלֵאֲנִי. וְהַמְנַחָה
הַנּוֹחָה וְדַתְךָ צָר בְּאֵשׁ הַבְּעִיר.

יוֹם גְּבַר הָאוֹיֵב וַתִּבְקַע הָעִיר.

מְאֹד אֶתְחַל וְאֶתְחַלְחַל בְּיוֹם שְׂדֵי דְחַפְנֵי. וְהַשְּׂפִיפּוֹן
מִצְפּוֹן כְּשִׁבְלֵת שְׁטַפְנֵי. מְאוֹר חֶשֶׁךְ וְגַם שֵׁשֶׁךְ כְּמוֹ כְּדוֹר
צְנַפְנֵי. וְהַצֵּיד שְׁלַח יָד וְהַצִּפּוּר וְהַשְּׁעִיר.
יוֹם גְּבַר הָאוֹיֵב וַתִּבְקַע הָעִיר.

הוֹד לְבֵי וּמִשְׁגָּבֵי הַלְעֵד אֶפְךָ יַעֲשֶׂן. הֲלֹא תִרְאֶה עִם נִלְאָה
אֲשֶׁר הִשְׁחַר כְּמוֹ כְּבִשָּׁן. גְּדוֹר פְּרָצֵי בְּכָן פְּרָצֵי וּמִחֲדָק
לְקוֹט שׁוֹשָׁן. בְּנֵה בֵּית זְבוּל לְהַשִּׁיב גְּבוּל הַכְּרִמָּל וְהַבְּשָׁן.
וְעֵינַי פָּקַח וְנִקְּמָה קַח מֵאֲצָר וּמִדִּישָׁן. שְׁפֹט אֶלֶם וְאִזּוּ יִשְׁלַם
הַמְבַעֵה וְהַמְבַעֵיר.

יוֹם גְּבַר הָאוֹיֵב וַתִּבְקַע הָעִיר.

שְׁעָה נֶאֱסַר – פנה אל עם ישראל הכבוש. כְּבָן צְעִיר – כילד שאביו מרחם עליו.
אֶכְפֵּךְ – אני כפוף. חֲמֵשׁ פְּזָרוֹנֵי – נגורו עלי חמש גזירות. וְעַל רֶגֶל – בגלל.
אֶתְחַל וְאֶתְחַלְחַל – אהיה חולה ומלא פחד. וְהַשְּׂפִיפּוֹן – נחש, נבוכדנצר.
כְּשִׁבְלֵת – כשטף מים חזק. שֵׁשֶׁךְ – בבל. צְנַפְנֵי – הקיף אותי. וְהַצֵּיד – מלכות
אדום. וְהַצִּפּוּר – יון. הוֹד לְבֵי וּמִשְׁגָּבֵי – ה', נִלְאָה – עיף. גְּדוֹר פְּרָצֵי –
תקן את הגדר המגינה עלי. כְּבָן פְּרָצֵי – במלך המשיח. וּמִחֲדָק וְכו' – תושיע
את השושנה מבין הקוצים. מֵאֲצָר וּמִדִּישָׁן – בני שעיר. אֶלֶם – עם ישראל.
הַמְבַעֵה וְהַמְבַעֵיר – הגוים המזיקים.

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מְתַנַּהֵג בְּחִסְדוֹת,
 מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עָמוֹ, מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מְרַבֵּה
 מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסִלְיָה לְפוֹשְׁעִים, עֹשֶׂה
 צְדָקוֹת עִם כָּל בֶּשֶׁר וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתֶּם תִּגְמַל.
 אֵל הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, זָכַר לָנוּ הַיּוֹם
 בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוּ מִקֶּדֶם, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב: וַיֵּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם. וַיִּקְרָא
 בְּשֵׁם יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו, וַיִּקְרָא

יְהוָה, יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, אֲרָךְ אַפַּיִם וְרַב
 חֶסֶד וְאֱמֶת: נִצְרָה חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עוֹן וּפְשַׁע
 וְחַטָּאָה, וְנִקְּה: וְסִלְחָתָּ לְעוֹנֵינוּ וּלְחַטָּאתֵינוּ ^{שם}
 וְנִחַלְתָּנוּ: סִלַּח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ, מְחַל לָנוּ
 מִלְּכָנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב ^{תהלים פו}
 חֶסֶד לְכָל קְרֹאֲיֶךָ:

‘זכור רחמיך’ וכו’ (לעיל עמ’ 591).

מַעֲבִיר וכו’ – סולח על העוונות הראשונים. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה – י”ג מידות של רחמים. לְעָנּוֹ – למשה רבנו.

שער הקריאות בתורה וההפטרות

למנחה בשבת ולשני וחמישי

לראש חודש

לתענית ציבור

לשלושת הרגלים

לחנוכה

לפורים

לתשעה באב

טבלת הקריאות בתורה וההפטרות בנביא

סדר פרשיות

למנחה בשבת ולשני וחמישי

בראשית

א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: ב וְהָאָרֶץ בְּרֵאשִׁית א
הִיְתָה תְהוֹמוֹ וְכָהוּ וַחֲשָׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹמוֹ וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת
עַל־פְּנֵי הַמַּיִם: ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר: ד וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ: ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה
וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד: ו לוי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם:
ז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הַרְקִיעַ וַיְבַדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת
לְרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן: ח וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: ט
ישראל וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־
מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה וַיְהִי־כֵן: י וַיִּקְרָא אֱלֹהִים אֶת־
הַיַּבְשָׁה אָרֶץ וְלַמְּקוֹנָה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־
טוֹב: יא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשֵּׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ
זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְרִי לְמִינֹו אֲשֶׁר זֶרְעוּבוּ עַל־הָאָרֶץ
וַיְהִי־כֵן: יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ
וְעֵץ עֵשֶׂה־פְרִי אֲשֶׁר זֶרְעוּבוּ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־
טז טוֹב: יז וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי: ט

נח

ט אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדִרְתּוֹ
אֶת־הָאֱלֹהִים הַתְּהִלָּה־נֹחַ: י וַיּוֹלַד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־
שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת: יא וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לְפָנֵי הָאֱלֹהִים

וּתְמַלֵּא הָאָרֶץ חֶמֶס: ^י וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וַהֲנִה
 נִשְׁחַתָּה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בֶּשֶׂר אֶת־דְּרָכֹו עַל־הָאָרֶץ: ^ט
^י וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קַח לְךָ־בֶשֶׂר בָּא לְפָנַי כִּי־מָלְאָה
 הָאָרֶץ חֶמֶס מִפְּנֵיהֶם וַהֲנַנִּי מִשְׁחִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ: ^י עֲשֵׂה
 לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קַנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכִפַּרְתָּ אֹתָהּ
 מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר: ^{טו} וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת אַמָּה אַרְבֵּי הַתֵּבָה חֲמֵשִׁים אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים
 אַמָּה קוֹמָתָהּ: ^{טז} צֹהַר | תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תִּכְלְנָהּ
 מִלְמַעְלָה וּפְתַח הַתֵּבָה בְּצַדָּהּ תִּשִׂים תַּחְתִּים שְׁנַיִם
 וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה: ^{יז} לֹוי ^{יח} וְאֲנִי הֲנַנִּי מִבִּיא אֶת־הַמַּבּוּל
 מַיִם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל־בֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בוּ רֹוֹחַ חַיִּים מִתַּחַת
 הַשָּׁמַיִם כֹּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָגוּעַ: ^{יח} וַהֲקַמְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ
 וּבֵאתָ אֶל־הַתֵּבָה אִתָּהּ וּבְנִיֶךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי־בְנֵיֶךָ אִתְּךָ:
^{יט} וּמִכָּל־הַחַי מִכָּל־בֶּשֶׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה
 לְהַחֲיֹת אִתְּךָ זָכָר וּנְקֵבָה יְהִי: ^כ יִשְׂרָאֵל ^כ מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ
 וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם
 מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיוֹת: ^{כא} וְאִתָּהּ קַח־לְךָ מִכָּל־מֵאֲכָל
 אֲשֶׁר יֹאכֵל וְאֶסְפַּת אֵלֶיךָ וְהָיָה לְךָ וּלְהֵם לְאֹכְלָהּ: ^{כב} וַיַּעַשׂ
 נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה: ^{כג}

לך לך

בראשית יב ^א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמִמְּלֹדֹתֶךָ
 וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: ^ב וַאֲעֲשֶׂה לְךָ לְגוֹי
 גָּדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאֶגְדָּלְהָ שְׁמֹךָ וְהָיָה בְּרָכָה: ^ג וְאַבְרָכָהּ
 מִבְּרַכְיֶךָ וּמִקְלָלֶךָ אָאֵר וּנְבָרְכֹו בְּךָ כֹּל מִשְׁפַּחַת
 הָאֲדָמָה: ^ד לֹוי ^ה וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה
 וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חָמֶשׁ שָׁנַיִם וְשִׁבְעִים שָׁנָה

בְּצֵאתוֹ מִחֲרָן: ^ה וַיִּקַּח אֲבָרָם אֶת־שָׂרִי אֲשֶׁתּוֹ וְאֶת־
 לוֹט בֶּן־אֲחִיו וְאֶת־כָּל־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת־הַנֶּנֶפֶשׁ
 אֲשֶׁר־עָשׂוּ בַחֲרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה
 כְּנָעַן: ^ו וַיַּעֲבֹר אֲבָרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׂכָם עַד אֵלּוֹן
 מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אָז בְּאֶרֶץ: ^ז וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אֲבָרָם וַיֹּאמֶר
 לְזִרְעֶךָ אֲתָן אֶת־הָאֶרֶץ הַזֹּאת וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה
 הַנְּרָאָה אֵלָיו: ^ח וַיַּעֲתֶק מִשֶׁם הַהָרָה מִקְדָּם לְבֵית־אֵל וַיֵּט
 אֶהְלֵה בֵית־אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה
 וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה: ^ט וַיִּסַּע אֲבָרָם הַלְוִי וְנִסּוּעַ הַנְּגָבָה:
^פ יִשְׂרָאֵל וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרַיִמָּה לְגוֹר
 שָׁם כִּי־כָבַד הָרָעַב בְּאֶרֶץ: ^ק וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבֹא
 מִצְרַיִמָּה וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרִי אֲשֶׁתּוֹ הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה
 יִפְתַּמְרָאָה אֶת: ^כ וְהָיָה כִּי־יֵרְאוּ אֶתְךָ הַמִּצְרַיִם וַאֲמָרוּ
 אֲשֶׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֶתְךָ יַחֲיוּ: ^{כא} אֲמַר־נָא אַחֲתִי אֶת
 לְמַעַן יִטְבְּלִי בְעַבְדֶּיךָ וַחֲיִיתָה נַפְשִׁי בְגִלְדֶּךָ:

וירא

^א וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלָנָי מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֵהָל
 כַּחַם הַיּוֹם: ^ב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים
 נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיִּרְץ לִקְרֹאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ
 אֶרְצָה: ^ג וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם־נָא מִצְאֹתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֶל־נָא
 תַּעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ: ^ד וַיַּחֲנֵן אִם־נָא מֵעַט־מִיָּם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם
 וְהִשְׁעֲנוּ תַחַת הָעֵץ: ^ה וַאֲקַחְהָ פֶתַח־לַחֵם וְסַעְדוּ לְבָכֶם
 אַחֵר תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן
 תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: ^ו לוי וַיְמַהֵר אֲבָרָהָם הָאֵהָלָה
 אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר מַה־רִּי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סֹלֶת לוֹשִׁי וַעֲשִׂי
 עֲגוֹת: ^ז וְאֶל־הַבְּקָר רֵץ אֲבָרָהָם וַיִּקַּח כֹּן־בְּקָר רֶדֶד וְטוֹב

וַיִּתֵּן אֶל־הַנְּעָר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ: ^ה וַיִּקַּח חַמָּאָה וְחָלָב
 וּבֶן־הַבְּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהִם וְהוּא־עֲמִד עֲלֵיהֶם
 פַּתַּח הַעֵץ וַיֹּאכְלוּ: ^ט וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִי־הָיָה שָׂרָה
 אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהָל: ^י וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲשׁוּב אֵלַיךָ כַּעֲת
 חַיָּה וְהִנֵּה־בֶן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וְשָׂרָה שִׁמְעַת פֶּתַח הָאֵהָל
 וְהוּא אַחֲרָיו: ^{יא} וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זָקְנִים בָּאִים בַּיָּמִים חֲדָל
 לְהַיּוֹת לְשָׂרָה אֶרֶח כְּנָשִׁים: ^{יב} וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר
 אַחֲרַי בְּלֹתִי הִיתָה־לִּי עֲדֹנָה וְאֲדַנִּי זָקֵן: ^{יג} וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֶל־אַבְרָהָם לָמָּה זֶה צִחַקְךָ שָׂרָה לֵאמֹר הָאֵף אֲמַנָּם אֵלַי
 וְאֲנִי זָקְנָתִי: ^{יד} הֲיִפְלֵא מִיְהוָה דְּבַר לְמוֹעֵד אֲשׁוּב אֵלַיךָ
 כַּעֲת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֶּן:

חיי שרה

בראשית כג ^א וַיְהִי לוֹ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים
 שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה: ^ב וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא חֲבֵרוֹן
 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֵא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וּלְבַכְתָּהּ: ^ג וַיִּקָּם
 אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֶתוֹ וַיֵּדְבֵר אֶל־בְּנֵי־חַת לֵאמֹר: ^ד גֵּר
 וְתוֹשֵׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אַחְזַת־קִבְר עִמָּכֶם וְאַקְבְּרָהּ
 מִתִּי מִלְּפָנַי: ^ה וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חַת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ:
^ו שְׁמַעְנוּ אֲדֹנָי נְשִׂיא אֱלֹהִים אֵתָּהּ בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחַר
 קְבָרֵינוּ קִבֵּר אֶת־מֵתְךָ אִישׁ מִמֵּנוּ אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלָה
 מִמָּךְ מִקְבֵּר מֵתְךָ: ^ז וַיִּקָּם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ
 לְבְנֵי־חַת: ^ח לוי ^ט וַיֵּדְבֵר אִתָּם לֵאמֹר אִם־יֵשׁ אֶת־
 נַפְשְׁכֶם לְקַבֵּר אֶת־מֵתִי מִלְּפָנַי שְׁמַעְוִנִי וּפְגַעוּ־לִי בְּעַפְרוֹן
 בֶּן־צֹחַר: ^ט וַיִּתֵּן־לִי אֶת־מַעְרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר
 בְּקִצְיָה שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מְלֵא יִתְּנֶנָּה לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחְזַת־
 קִבֵּר: ^י וַעֲפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חַת וַיַּעַן עֲפְרוֹן הַחִתִּי

אֶת־אֲבֹרְהֶם בְּאֶזְנֵי בְנֵי־חַת לְכָל בָּאֵי שְׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר:
 10 לֹא־אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי הַשְׁדָּה נְתַתִּיה לָךְ וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר־בוֹ לָךְ
 נְתַתִּיה לְעֵינַי בְּנֵי־עַמִּי נְתַתִּיה לָךְ קָבַר מֵתָךְ: 11 וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 אֲבֹרְהֶם לְפָנָי עִם הָאָרֶץ: יִשְׂרָאֵל 12 וַיִּדְבֹּר אֶל־עַפְרוֹן
 בְּאֶזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אַךְ אִם־אֲתָה לוֹ שְׁמַעְנִי נְתַתִּי
 כֶּסֶף הַשְׁדָּה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת־מְתֵי שְׁמָה: 13 וַיַּעַן
 עַפְרוֹן אֶת־אֲבֹרְהֶם לֵאמֹר לוֹ: 14 אֲדַנִּי שְׁמַעְנִי אָרֶץ אַרְבַּע
 מֵאֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינָךְ מֵה־הוּא וְאֶת־מְתָךְ קָבַר:
 15 וַיִּשְׁמַע אֲבֹרְהֶם אֶל־עַפְרוֹן וַיִּשְׁקַל אֲבֹרְהֶם לְעַפְרוֹן אֶת־
 הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאֶזְנֵי בְנֵי־חַת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף
 עֵבֶר לַסַּחַר:

תולדות

16 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־אֲבֹרְהֶם אֲבֹרְהֶם הוֹלִיד אֶת־
 בְּרֵאשִׁית 17 יִצְחָק: 18 וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבַּעִים שָׁנָה בְּקַחְתּוֹ אֶת־רִבְקָה
 בַּת־בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּדַן אַרְם אַחֹת לְבֵן הָאֲרָמִי לוֹ
 לְאֵשָׁה: 19 וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לַיהוָה לִנְכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הוּא
 וַיַּעֲתֵר לוֹ יְהוָה וַתֵּהֵר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ: 20 וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים
 בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶה אֲנִכִּי וַתִּלְדֵּךְ לְדָרֶשׁ אֶת־
 יְהוָה: 21 לוי 22 וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי (גִּיִּים) [גוֹיִם] בְּבִטְנָךְ
 וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶיךָ יִפְרְדוּ וְלֹאִם מִלְּאִם יֵאמָץ וְרַב
 יַעֲבֹד צָעִיר: 23 וַיִּמְלְאוּ יְמֵיהָ לֵלְדֹת וְהֵנָּה תוֹמֵם בְּבִטְנָהּ:
 24 וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כְּלוֹ כְּאֲדָרֶת שַׁעַר וַיִּקְרָאוּ
 שְׁמוֹ עֶשָׂו: 25 וְאֶחָר־יָכֵן יֵצֵא אָחִיו וַיְדוּ אַחֲזָת בַּעֲקֵב
 עֶשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בֶּן־שְׁשִׁים שָׁנָה בְּלֵדֹת
 אֲתָם: יִשְׂרָאֵל 26 וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֶשָׂו אִישׁ יָדַע צִיד
 אִישׁ שָׂדֵה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים: 27 וַיֵּאָהֵב יִצְחָק

אֶת־עֲשׂוֹ כִּי־צִיד בְּפִיו וְרִבְקָה אֶהְבֶּת אֶת־יַעֲקֹב: ^ט וַיֵּזֶד
 יַעֲקֹב נֹזֵד וַיָּבֵא עֲשׂוֹ מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עָנִף: ^י וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ
 אֲלֵי־יַעֲקֹב הַלְעִיטַנִּי נָא מִן־הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה כִּי עָנִף אֲנֹכִי
 עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אָדָם: ^{יא} וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְּרָה כִּיֹּם אֶת־
 בְּכָרְתָךְ לִי: ^{יב} וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ הִנֵּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה־
 זֶה לִי בְּכָרְהָ: ^{יג} וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הַשִּׁבְעָה לִּי כִּיֹּם וַיִּשְׁבַּע לוֹ
 וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכָרְתּוֹ לְיַעֲקֹב: ^{יד} וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֲשׂוֹ לֶחֶם וַיִּנְזֵד
 עַד־שָׁמַיִם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתַּ וַיִּקֶּם וַיִּלְךָ וַיָּבֹז עֲשׂוֹ אֶת־הַבְּכָרָה: ^{טו}
^{טז} וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכָד הַרְעֵב הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי
 אַבְרָהָם וַיִּלְךָ יִצְחָק אֶל־אָבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה:
^{יז} וַיִּרְא אֱלֹהִים וַיְהִי וַיֹּאמֶר אֶל־תֵּרֵד מִצְרַיִמָּה שָׁכֵן בְּאֶרֶץ
 אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים: ^{יח} גֹּדֵר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וַאֲבָרְכְךָ
 כִּי־לָךְ וּלְזַרְעֶךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהִקְמַתִּי אֶת־
 הַשִּׁבְעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ: ^{יט} וְהִרְבִּיתִי אֶת־
 זַרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֶךָ אֶת כָּל־הָאָרֶץ
 הַזֹּאת וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֶךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: ^כ עָקֹב אֲשֶׁר־שָׁמַע
 אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצּוֹתַי חֻקוֹתַי וְתוֹרוֹתַי:

ויצא

וַיִּצְא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיִּלְךָ חֲרָנָה: ^א וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיִּלֵּן
 שָׁם כִּי־בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאשֹׁתָיו
 וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא: ^ב וַיַּחְלֵם וְהִנֵּה סֹלֶם מִצֵּב אֶרֶץ
 וְרָאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשֶּׁמֶיִם וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיִרְדִּים
 בּוֹ: ^ג וְהִנֵּה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶתֵּן לְךָ וְהִנֵּה עָלֶיךָ
 לָךְ אֶתְנַנֶּה וּלְזַרְעֶךָ: ^ד וְהָיָה זַרְעֶךָ כְּעֶפְרָה הָאָרֶץ וּפְרָצְתָ יָמָה
 וְקָדְמָה וְצָפְנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרָכוּ בְךָ כָּל־מִשְׁפְּחַת הָאָדָמָה

וּבְזֹרְעָךָ: ^{טו} וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמִרְתִּיךָ כְּכֹל אֲשֶׁר-תִּלְךָ
 וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל-הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם-
 עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לְךָ: ^{טז} וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר
 אֲכֹן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי: ^{יז} וַיִּירָא
 וַיֹּאמֶר מִה-נִּזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם-בֵּית אֱלֹהִים
 וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם: ^{יח} יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁכֹּם יַעֲקֹב בְּבֹקֶר וַיִּקַּח
 אֶת-הָאֲבֹן אֲשֶׁר-שָׁם מִרְאֲשֵׁתוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ מִצְבֵּה וַיִּצַק
 שָׁמֶן עַל-רֵאשָׁה: ^{יט} וַיִּקְרָא אֶת-שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא בַּיּוֹם אֵל
 וְאוּלָם לְזֶה שֵׁם-הָעִיר לְרֵאשֹׁנָה: ^כ וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נָדָר לֵאמֹר
 אִם-יְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמִרְנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 הוֹלֵךְ וְנָתַן-לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ: ^{כא} וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם
 אֶל-בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים: ^{כב} וְהָאֲבֹן הַזֶּה הָיָה
 אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי מִצְבֵּה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר תַּתֵּן-לִי
 עֲשֹׂר אֶעֱשָׂרְנוּ לְךָ:

וישלח

^א וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מְלָאכִים לְפָנָיו אֶל-עֵשָׂו אָחִיו אֶרְצָה שְׁעִיר
 שְׂדֵה אֲדוּם: ^ב וַיִּצַּו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנָי לְעֵשָׂו
 כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם-לְבָן גִּרְתִּי וְאַחַר עַד-עָתָה: ^ג
 וַיְהִי-לִי שׂוֹר וְחִמּוֹר צֹאן וְעֶבֶד וּשְׁפָחָה וְאֲשִׁלְחָהּ לְהַגִּיד
 לְאֲדֹנָי לְמִצְאָחֶן בְּעֵינֶיךָ: ^ד לֹא יִשְׁכְּבוּ הַמְּלָאכִים אֶל-
 יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל-אָחִיךָ אֶל-עֵשָׂו וְגַם הִלֵּךְ לְקַרְאָתְךָ
 וְאַרְבַּע-מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: ^ה וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצַּר לוֹ וַיַּחֵץ
 אֶת-הָעֵם אֲשֶׁר-אָתּוֹ וְאֶת-הַצֹּאן וְאֶת-הַבְּקָר וְהַגְּמָלִים
 לְשְׁנֵי מַחֲנוֹת: ^ו וַיֹּאמֶר אִם-יָבֹא עֵשָׂו אֶל-הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת
 וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפָלִיטָה: ^ז יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר

אלי שׁוֹב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלְדֹתְךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ: ^א קָטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסֻדִים וּמִכָּל-הָאֱמֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת-עַבְדְּךָ כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׁנִי מִחַנּוֹת: ^ב הֲצִלְנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֲשׂוּ כִּי-יֵרָא אֲנִכִּי אִתּוֹ פֶּן-יָבֹא וְהִכְנִי אִם עַל-בָּנָיִם: ^ג וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הֵיטִב אִיטִיב עִמָּךְ וְשָׁמַתִּי אֶת-זַרְעֲךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא-יִסָּפֵר מֵרֹב:

וישב

^א וַיָּשָׁב יַעֲקֹב בְּאַרְצָן מְגוּרֵי אָבִיו בְּאַרְצָן כְּנָעַן: ^ב אֵלֶּה הַתְּלֻדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן-שִׁבְעֵ-עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת-אָחִיו בְּצֹאָן וְהוּא נֶעַר אֶת-בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת-בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת-דְּבַתָּם רָעָה אֶל-אֲבִיהֶם: ^ג וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת-יוֹסֵף מִכָּל-בָּנָיו כִּי-בֶן-זָקְנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתֻנֹת פָּסִים: ^ד וַיִּרְאוּ אָחִיו כִּי-אֵתוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל-אָחִיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלֵם: ^ה וַיַּחֲלֵם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחִיו וַיִּוְסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: ^ו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמְעוּ-נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי: ^ז וְהִנֵּה אֲנִי חֲנוּנוּ מֵאֲלֹמִים אֲלֹמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלַמְתִּי וְגַם-נִצְבָּה וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֲלַמְתִּיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיךָ לְאֲלַמְתִּי: ^ח וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם-מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיִּוְסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל-חֲלַמְתּוֹ וְעַל-דְּבָרָיו: ^ט וַיַּחֲלֵם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיִּסְפֹּר אֹתוֹ לְאָחִיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי: ^י וַיִּסְפֹּר אֶל-אָבִיו וְאֶל-אָחִיו וַיַּגְעֲרֻבוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הֲבֹא נְבוֹא אֲנִי וְאַמָּךְ וְאַחִיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָךְ אַרְצָה: ^{יא} וַיִּקְנְאוּ-כּוֹ אָחִיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת-הַדְּבָר:

מקץ

* וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרָעָה חָלַם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל-הַיָּאָר : בראשית מא
 ב וְהִנֵּה מִן-הַיָּאָר עֹלֹת שִׁבְעַת פָּרוֹת יָפוֹת מְרֹאֵה וּבְרִיאֹת
 בָּשָׂר וּתְרַעֲיָנָה בְּאָחוּ: ג וְהִנֵּה שִׁבְעַת פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת
 אַחֲרֵיהֶן מִן-הַיָּאָר רְעוֹת מְרֹאֵה וְדָקוֹת בָּשָׂר וּתְעַמְדָּנָה אֲצֵל
 הַפָּרוֹת עַל-שִׁפְתַת הַיָּאָר: ד וְתֹאכְלָנָה הַפָּרוֹת רְעוֹת הַמְרֹאֵה
 וְדָקַת הַבָּשָׂר אֶת שִׁבְעַת הַפָּרוֹת יָפֹת הַמְרֹאֵה וְהַבְּרִיאֹת
 וַיִּיקֶץ פְּרָעָה: לוֹי ה וַיִּישָׁן וַיִּחְלֹם שְׁנִית וְהִנֵּה א שִׁבְעַת
 שִׁבְלִים עֹלֹת בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאֹת וְטָבוֹת: ו וְהִנֵּה שִׁבְעַת
 שִׁבְלִים דָּקוֹת וּשְׂדוּפֹת קָדִים צְמֻחוֹת אַחֲרֵיהֶן: ז וְתִבְלַעְנָה
 הַשִּׁבְלִים הַדָּקוֹת אֶת שִׁבְעַת הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְלֹאֹת
 וַיִּיקֶץ פְּרָעָה וְהִנֵּה חָלוֹם: יִשְׂרָאֵל ה וַיְהִי בְּבֹקֶר וַתַּפְעֵם
 רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת-כָּל-חַרְטָמֵי מִצְרַיִם וְאֶת-כָּל-
 חַכְמֵיהֶם וַיִּסְפָּר פְּרָעָה לָהֶם אֶת-חֲלֹמוֹ וְאִין-פּוֹתֵר אוֹתָם
 לְפָרְעָה: ט וַיִּדְבַּר שׁוֹר הַמִּשְׁקִים אֶת-פְּרָעָה לֵאמֹר אֶת-
 חַטָּאֵי אֲנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם: י פְּרָעָה קָצַף עַל-עַבְדָּיו וַיִּתֵּן
 אֹתִי בְּמִשְׁמֵר בֵּית שׁוֹר הַטְּבָחִים אֹתִי וְאֶת שׁוֹר הָאֲפִים:
 יא וַנְּחַלְמָה חָלוֹם בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ כְּפַתְרוֹן
 חֲלֹמוֹ חֲלָמְנוּ: יב וְשֵׁם אֹתָנוּ נַעַר עַבְרִי עֶבֶד לְשׁוֹר הַטְּבָחִים
 וַנִּסְפָּר-לוֹ וַיִּפְתֹּר-לָנוּ אֶת-חֲלֹמְתֵינוּ אִישׁ כְּחֹלְמוֹ פָּתַר:
 יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר-לָנוּ כֵּן הָיָה אֹתִי הַשִּׁיב עַל-כַּנִּי וְאֹתוֹ
 תָּלַה: יד וַיִּשְׁלַח פְּרָעָה וַיִּקְרָא אֶת-יֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן-הַבּוֹר
 וַיַּגְלַח וַיַּחְלֶף שְׂמֹלֹתָיו וַיָּבֵא אֶל-פְּרָעָה:

ויגש

יו וַיִּגַּשׂ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי יְדִבְרֶנָּה עֲבָדְךָ דָּבָר
 בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי וְאֶל-יְחִיר אֶפְסָה בְּעַבְדְּךָ כִּי כְמוֹךָ כָּפַרְעָה:

יט אֲדַנִּי שְׁאֵל אֶת־עַבְדִּי לֵאמֹר הִישַׁלְכֶם אֵב אוֹ־אָח׃
 כ וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנָי יִשְׁלַנּוּ אֵב זָקֵן וְיִלְדוּ זָקִימִים קָטָן וְאָחִיו
 מֵת וְיִתָּר הוּא לְבָדּוֹ לְאֹמוֹ וְאָבִיו אֶהְיֶה׃ לוי כא וַתֹּאמֶר
 אֶל־עַבְדִּיךָ הוֹרְדֵהוּ אֵלַי וְאֲשִׁימָה עֵינַי עָלָיו׃ כב וַנֹּאמֶר
 אֶל־אֲדֹנָי לֹא־יִוָּכַל הַנְּעַר לְעֹזֵב אֶת־אָבִיו וְעֹזֵב אֶת־אָבִיו
 וּמֵת׃ כג וַתֹּאמֶר אֶל־עַבְדִּיךָ אִם־לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטָן
 אִתְּכֶם לֹא תִסְפּוּן לְרֹאוֹת פָּנָי׃ כד וַיְהִי כִי עָלִינוּ אֶל־עַבְדִּיךָ
 אָבִי וַנִּגְדַּלּוּ אֶת דְּבָרַי אֲדֹנָי׃ ישראל כה וַיֹּאמֶר אָבִינוּ
 שָׁבוּ שְׁבוּ־לָנוּ מְעַט־אֶכֶל׃ כו וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם־
 יֵשׁ אֲחִינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ וְיִרְדְּנוּ כִּי־לֹא נוּכַל לְרֹאוֹת פָּנָי
 הָאֵישׁ וְאֲחִינוּ הַקָּטָן אֵינָנוּ אִתָּנוּ׃ כז וַיֹּאמֶר עַבְדִּיךָ אָבִי
 אֲלִינוּ אַתֶּם יֹדְעֵתֶם כִּי שָׁנִים יִלְדֶה־לִּי אִשְׁתִּי׃ כח וַיֵּצֵא
 הָאֶחָד מֵאֵתֵי וְאָמַר אֶךְ טָרֶף טָרֶף וְלֹא רְאִיתִיו עַד־הַנְּהַה׃
 כט וּלְקַחְתֶּם גַּם־אֶת־זֶה מֵעַם פָּנָי וְקָרְהוּ אֶסּוּן וְהוֹרְדִתֶם
 אֶת־שִׁיבְתִי בְרָעָה שְׁאֵלָה׃ ׀ וְעַתָּה כְּבֹאִי אֶל־עַבְדִּיךָ אָבִי
 וְהַנְּעַר אֵינָנוּ אִתָּנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ׃

ויחי

בראשית מז כח וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי
 יָמֵי־יַעֲקֹב שְׁנַיִם חֲמִישֵׁי שְׁבַע שָׁנִים וְאַרְבַּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה׃
 כט וַיִּקְרְבוּ יָמֵי־יִשְׂרָאֵל לְמוֹת וַיִּקְרָא ׀ לְבָנָיו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ
 אִם־נָא מְצֹאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ שִׁים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ
 עִמָּדִי חֶסֶד וְאָמַת אֶל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם׃ ׀ וְשִׁכַּבְתִּי
 עִם־אֲבֹתַי וּנְשֹׂאתֵנִי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתֵּנִי בְּקַבְרֹתֵם וַיֹּאמֶר
 אָנֹכִי אַעֲשֶׂה כְּדַבְּרֶךָ׃ לא וַיֹּאמֶר הַשִּׁבְעָה לִּי וַיִּשְׁבַּע לוֹ
 וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמִּטָּה׃ לוי פ וַיְהִי אַחֲרָי
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חָלָה וַיִּקָּח אֶת־

שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם: ^ב וַיִּגְדַּל לְיַעֲקֹב
וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְנֵי יוֹסֵף בָּא אֵלַיךָ וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב
עַל־הַמַּטֵּה: ^ג וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יוֹסֵף אֵל שְׁדֵי נְרָאֵה־אֵלַי
בְּלוֹז בְּאָרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ אֹתִי: ^ד יִשְׂרָאֵל ^ה וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּנִי
מִפְּרוֹךְ וְהִרְבִּיתִּיךָ וַנִּתְפַּיֵּךְ לַקְהָל עַמִּים וְנִתְמַי אֶת־הָאָרֶץ
הַזֹּאת לְזֹרְעָה אַחֲרֶיךָ אַחֲזֵת עוֹלָם: ^ו וְעַתָּה שְׁנֵי־בָנֶיךָ
הַנּוֹלָדִים לָךְ בְּאָרֶץ מִצְרַיִם עַד־בָּאִי אֵלַיךָ מִצְרַיִמָּה לִי־
הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרֹאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יְהוּדָה לֵי: ^ז וּמִלֹּדְתֶךָ
אֲשֶׁר־הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לָךְ יְהִיוּ עַל שֵׁם אֲחֵיהֶם יִקְרָאוּ
בְּנַחֲלָתָם: ^ח וְאֲנִי ^ט בְּבָאִי מִפְּדוֹן מִתֶּּה עָלַי רַחֵל בְּאָרֶץ כְּנָעַן
בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבַרְת־אָרֶץ לְבָא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדֶרֶךְ
אֶפְרַת הוּא בֵּית לָחֶם: ^י וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר
מִי־אַלֶּה: ^{יא} וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֲבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי
אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קַח־סֵנָא אֵלַי וְאֶבְרַכֶּם:

שמות

^א וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב
אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ: ^ב רֹאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וַיהוּדָה: ^ג יִשָּׁשְׁכָר
זְבוּלֹן וּבְנֵימֵן: ^ד דָּן וְנַפְתָּלִי גָד וְאָשֶׁר: ^ה וַיְהִי כָל־נַפְשׁ
יִצְחָק יִרְדְּ־יַעֲקֹב שִׁבְעִים נַפְשׁ וַיּוֹסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם:
^ו וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אָחָיו וְכָל הַדּוֹר הַהוּא: ^ז וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמָאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ
אֹתָם: ^ח לֵוִי ^ט וַיִּקֶּם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־
יָדַע אֶת־יוֹסֵף: ^י וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ: ^{יא} הִבֵּה נָתַחֲכֶמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה
כִּי־תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסֶף גַּם־הוּא עַל־שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־
בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ: ^{יב} וַיִּשְׁמָעוּ עָלָיו שְׂרֵי מִסִּים לְמַעַן

ענתו בְּסִבְלַתְּם וַיִּכַּן עָרִי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעָה אֶת־פָּתָם וְאֶת־
 רַעַמְסֵס: י^י וְכֹאשֶׁר יַעֲנֵנו אֲתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיִּקְצֹוּ
 מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: יב וְיִעַבְדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּפָרֹךְ: יג וַיִּמְרֹרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה בְּחַמֵּל
 וּבִלְבָנִים וּבְכָל־עֲבָדָה בְּשֹׁדָה אֶת כָּל־עֲבָדְתָם אֲשֶׁר־עָבְדוּ
 בָּהֶם בְּפָרֹךְ: יד וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְמִיִּלְדַת הָעֲבָדִית
 אֲשֶׁר שָׁם הָאֶחָת שְׂפֹרָה וְשָׁם הַשְּׁנִית פּוּעָה: טו וַיֹּאמֶר
 בְּיִלְדֹכֶן אֶת־הָעֲבָרִיּוֹת וַיִּרְאִיתֶן עַל־הָאֲבָנִים אִם־בֶּן הוּא
 וְהַמָּתָן אֲתוֹ וְאִם־בַּת הִיא וְחָיָה: יז וַתִּירָאֵן הַמִּיִּלְדֹת
 אֶת־הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵיךָ מֶלֶךְ מִצְרַיִם
 וַתַּחֲיִיךָ אֶת־הַיְלָדִים:

ו א ר א

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה: ג וְאָרָא
 אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וּשְׁמֵי יְהוָה
 לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם: ד וְגַם הִקְמַתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּם לְתַת לָהֶם
 אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מְגַרִייהֶם אֲשֶׁר־גְּרוּ בָּהּ: ה וְגַם אֲנִי
 שָׁמַעְתִּי אֶת־נְאֻקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבָדִים אַתֶּם
 וְאֶזְכֹּר אֶת־בְּרִיתִי: ו לֵךְ אָמַר לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי
 יְהוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם
 מִעֲבָדְתָם וְגִאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזְרוּע נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים:
 ז וְלִקְחַתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לְכֶם לֵאלֹהִים וַיְדַעְתֶּם כִּי
 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם:
 ח וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת־יָדִי לְתַת
 אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנִתַּתִּי אֹתָהּ לְכֶם מוֹרֶשֶׁה
 אֲנִי יְהוָה: ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ
 אֶל־מֹשֶׁה מִקְצֹר רוּחַ וּמִעֲבָדָה קָשָׁה: י יִשְׂרָאֵל פ וַיְדַבֵּר

שמות ו

יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^א בָּא דַבֵּר אֶל־פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצוֹ: ^ב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לְפָנָי יְהוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־שָׁמְעוּ אֵלַי וְאִיךָ יִשְׁמְעֵנִי פְרַעֲה וְאֲנִי עֶרְל שְׁפָתַיִם: ^ג וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיִּצְוֶם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־פְּרַעֲה מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

ב א

^א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בָּא אֶל־פְּרַעֲה כִּי־אֲנִי הַכְּבַדְתִּי שְׁמוֹתַי אֶת־לְבוֹ וְאֶת־לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְחִי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ: ^ב וְלְמַעַן תִּסְפֹּר בְּאָזְנֵי בְנֵיךָ וּבֶן־בְּנֵיךָ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלְלַתְתִּי בְּמִצְרַיִם וְאֶת־אֶתְחִי אֲשֶׁר־שָׁמְתִי בָּם וַיִּדְעַתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה: ^ג וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּרַעֲה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים עַד־מָתִי מֵאֲנַתְּ לַעֲנֹת מִפְּנֵי שְׁלַח עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי: ^ד לֹא־כִי אִם־מֵאַן אֶתְּהָ לְשַׁלַּח אֶת־עַמִּי הִנְנִי מֵבִיא מִחַר אַרְבָּה בַּגְּבֻלָּךְ: ^ה וְכִסְהָ אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל לִרְאֹת אֶת־הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת־יֵתֵר הַפְּלִטָּה הַנִּשְׁאַרְתָּ לָכֶם מִן־הַבֶּרֶד וְאָכַל אֶת־כָּל־הָעֵץ הַצֹּמַח לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה: ^ו וּמָלְאוּ בְּתִיף וּבְתִי כָל־עֲבָדֶיךָ וּבְתִי כָל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־דָאוּ אֲבֹתֶיךָ וְאֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם הַיּוֹתֶם עַל־הָאָדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְּן וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרַעֲה: ^ז יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי פְרַעֲה אֵלָיו עַד־מָתִי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת־הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַטָּרִם תִּדְעַ כִּי אֶבְדָּה מִצְרַיִם: ^ח וַיּוֹשֶׁב אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן אֶל־פְּרַעֲה וַיֹּאמְרוּ אֵלָהֶם לָכוּ עֲבָדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי וּמִי הֵהָלָכִים: ^ט וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּנַעַרְנוּ וּבִזְקָנֵינוּ נִלְךָ בְּבָנֵינוּ וּבְכַנּוּתָנוּ בְּצִאֲנָנוּ וּבְבִקְרָנוּ נִלְךָ כִּי

חג־יהוה לנו: ויאמר אלהם יהי כן יהוה עמכם כאשר
 אשלח אתכם ואת־טפכם ראוי כי רעה נגד פניכם:
 י לא כן לכו־נא הגברים ועבדו את־יהוה כי אתה אתם
 מבקשים ויגרש אתם מאת פני פרעה: פ

ב ש ל ח

שמות יג ויהי בשלח פרעה את־העם ולא־נחם אלהים דרך
 ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי ו אמר אלהים פן־ינחם
 העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: יד ויטב אלהים ו
 את־העם דרך המדבר ים־סוף וחמשים עלו בני־ישראל
 מארץ מצרים: ט ויקח משה את־עצמות יוסף עמו כי
 השבע השביע את־בני ישראל לאמר פקד פקד אלהים
 אתכם והעליתם את־עצמתי מזה אתכם: ז ויסעו מסכת
 ויחנו באתם בקצה המדבר: כו ויהוה הלך לפניהם יומם
 בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר
 להם ללכת יומם ולילה: כז לא־ימיש עמוד הענן יומם
 ועמוד האש לילה לפני העם: פ לוי א וידבר יהוה אל־
 משה לאמר: כ דבר אל־בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי
 החירת בין מגדל ובין הים לפני בעל צפן נחתו תחנו
 על־הים: ג ואמר פרעה לבני ישראל נבכים הם בארץ
 סגר עליהם המדבר: ד וחזקתי את־לב־פרעה ודרך
 אחריהם ואפבדה בפרעה ובכל־חילו וידעו מצרים כי־
 אני יהוה ויעשו־כן: ישראל ה ויגד למלך מצרים כי
 ברח העם ויהפך ללב פרעה ועבדיו אל־העם ויאמרו
 מה־זאת עשינו כי־שלחנו את־ישראל מעבדנו: ו ויאסר
 את־רכבו ואת־עמו לקח עמו: ז ויקח שש־מאות רכב
 בחור וכל רכב מצרים ושלשם על־כלו: ח ויחזק יהוה

אֶת־לֵב פְּרָעָה מִלֶּדֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל יִצְאִים בְּיַד רָמָה:

י ת ר ו

א וַיִּשְׁמַע יְתָרוֹ כֹּהֵן מִדִּין חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁמוֹת יְהוָה
אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עִמּוֹ כִּי־הוֹצִיא יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם: ב וַיִּקָּח יְתָרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת־צַפְרָה אֵשֶׁת מֹשֶׁה
אֶחָד שְׁלוֹחֵיהָ: ג וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר שָׁם הָאָחִיד גִּרְשָׁם כִּי
אָמַר גֵּר הֵיטִי בְּאֶרֶץ נְכַרְיָה: ד וְשֵׁם הָאָחִיד אֲלִיעֶזֶר כִּי־
אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי וַיִּצְלַנִּי מִחֶרֶב פְּרָעָה: ה וַיָּבֵא יְתָרוֹ
חֹתֵן מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל־מֹשֶׁה אֶל־הַמַּדְבָּר אֲשֶׁר־הוּא
חֹנֶה שָׁם הַר הָאֱלֹהִים: ו וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה אֲנִי חֹתְנֶךָ יְתָרוֹ
בָּא אֵלַיךָ וְאִשְׁתֶּךָ וּשְׁנֵי בָנֶיהָ עִמָּה: ז וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לְקִרְיַת
חֹתְנּוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיִּשְׁקֶלְלוּ וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ־לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם
וַיָּבֹאוּ הָאֲהָלָה: ח וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחֹתְנּוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
יְהוָה לְפָרְעֹה וּלְמִצְרַיִם עַל אֹדֶת יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַתְּלָאָה
אֲשֶׁר מָצְאתֶם בְּדַרְךְ וַיִּצְלַם יְהוָה: ט יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲדֵ יְתָרוֹ
עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִצִּילוֹ
מִיַּד מִצְרַיִם: י וַיֹּאמֶר יְתָרוֹ בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם
מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פְּרָעֹה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת־הָעָם מִתַּחַת יַד־
מִצְרַיִם: יא עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה מִכָּל־הָאֱלֹהִים כִּי
בִדְבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם: יב וַיִּקָּח יְתָרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עִלָּה
וּזְבָחִים לְאֱלֹהִים וַיָּבֵא אֶהֱרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאָכֹל־
לֶחֶם עִם־חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים:

מ ש פ ט י מ

א וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם: ב כִּי תִקְנֶה עֶבֶד
עֲבָדִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבְשִׁבְעַת יֵצֵא לְחֻפְשֵׁי חָנָם: ג אִם־

בגפו יבא בגפו יצא אם-בעל אשה הוא ויצאה אשתו
 עמו: ^ד אם-אדניו יתן-לו אשה וילדה-לו בנים או בנות
 האשה וילדיה תהיה לאדניה והוא יצא בגפו: ^ה ואם-
 אמר יאמר העבד אהבתי את-אדני את-אשתי ואת-בני
 לא אצא חפשי: ^ו והגישו אדניו אלה-האלהים והגישו
 אלה-הדלת או אלה-המזוזה ורצע אדניו את-אזנו במרצע
 ועבדו לעלם: ^ז ^ח וכי-ימכר איש את-בתו לאמה
 לא תצא כצאת העבדים: ^ט אם-רעה בעיני אדניה אשר-
 (לא) [לו] יעדה והפדה לעם נכרי לא-ימשל למכרה
 בכגדו-בה: ^י ואם-לבנו ייעדנה כמשפט הבנות יעשה-
 לה: ^{יא} אם-אחרת יקח-לו שארה כסותה וענתה לא
 יגרע: ^{יב} ואם-שש-אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין
 כסף: ^{יג} ישראל ^{יד} מכה איש ומת מות יומת: ^{טו} ואשר
 לא צדה והאלהים אנה ילדו ושמתי לה מקום אשר ינוס
 שמה: ^{טז} וכי-יגד איש על-רעהו להרגו בערמה מעם
 מזבחי תקחננו למות: ^{יז} ומכה אביו ואמו מות יומת:
^{יח} וגנב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת: ^{יט} ומקלל
 אביו ואמו מות יומת: ^כ וכי-יריבן אנשים והכה-איש
 את-רעהו באבן או באגרף ולא ימות ונפל למשכב:
^{כא} אם-יקום והתהלך בחוץ על-משענתו ונקה המכה רק
 שבתו יתן ורפא ורפא:

תרומה

שמות כה ^א וידבר יהוה אל-משה לאמר: ^ב דבר אל-בני ישראל
 ויקחו-לי תרומה מאת כל-איש אשר ידבנו לבו תקחו
 את-תרומתי: ^ג וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב
 וכסף ונחשת: ^ד ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש

וְעִזִּים: ה' וְעֵרַת אֵילִם מְאֲדָמִים וְעֵרַת תְּחָשִׁים וְעֲצֵי שֹׁטִים: לוי י' שָׁמֶן לְמֶאֱרָ בְּשָׁמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסִּמִּים: יז אֲבִי־שֵׁהֶם וְאֲבִי מְלָאִים לְאָפֶד וְלַחֲשֹׁן: ח' וְעָשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכְכֶם: ט' כָּל־לֶאֱשֶׁר אֲנִי מְרֹאֶה אוֹתָךְ אֵת תְּבִנֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבִנֹת כָּל־כְּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ: ישראל ס' וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שֹׁטִים אֲמֹתִים וְחֲצֵי אַרְכּוֹ וְאֲמָה וְחֲצִי רָחֲבוֹ וְאֲמָה וְחֲצֵי קִמְתּוֹ: יא וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבֵּית וּמִחוּץ תְּצַפְּנֵנּוּ וְעָשִׂיתָ עָלָיו זָרָהָב סָבִיב: יב וְיִצְקֶתָ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעַת זָהָב וְנִתְתָּה עַל אַרְבַּע פְּעֻמָּתָיו וְשִׁתִּי טַבַּעַת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָת וְשִׁתִּי טַבַּעַת עַל־צַלְעוֹ הַשְּׁנִיָּת: יג וְעָשִׂיתָ בְּדֵי עֲצֵי שֹׁטִים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב: יד וְהִבֵּאתָ אֶת־הַבַּדִּים בְּטַבַּעַת עַל צַלְעַת הָאָרֶץ לְשֵׂאת אֶת־הָאָרֶץ בָּהֶם: טו בְּטַבַּעַת הָאָרֶץ יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ: טז וְנִתְתָּ אֶל־הָאָרֶץ אֵת הָעֹדֹת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלַיךְ:

תצוה

וְאִתָּה תְּצַוֶּה | אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלַיךְ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ שְׁמוֹת כז כְּתִיתָ לְמֶאֱוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: יא בְּאֵהָל מוֹעֵד מִחוּץ לַפְּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֹדֹת יַעֲרֶךְ אֹתוֹ אֶהְרֹן וּבְנָיו מֵעֵרֵב עַד־בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה חֲקַת עוֹלָם לְדֹרֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: יב וְאִתָּה הִקְרַב אֵלַיךְ אֶת־אֶהְרֹן אָחִיךָ וְאֶת־בְּנָיו אֹתוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ־לִי אֶהְרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בְּנֵי אֶהְרֹן: יג וְעָשִׂיתָ בְּגָדֵי־קֹדֶשׁ לְאֶהְרֹן אָחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת: יד וְאִתָּה תְּדַבֵּר אֶל־כָּל־חֻמְמֵי־לֵב אֲשֶׁר מִלְּאִתּוֹ רִיחַ חֲכָמָה וְעָשׂוּ אֶת־בְּגָדֵי אֶהְרֹן לְקֹדֶשׁ לְכַהֲנוֹ־לִי: טו וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאֶפֶד וּמַעֲלִיל וְכִתְנֹת תְּשֻׁבֵץ מְצַנֶּפֶת וְאֲבִנֹט וְעָשׂוּ בְּגָדֵי־קֹדֶשׁ

לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֲנוֹ-לִי: ^ה וְהֵם יִקְחוּ אֶת-הַזֹּהָב
 וְאֶת-הַתְּכֵלֶת וְאֶת-הָאַרְגָּמָן וְאֶת-תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת-
 הַשֵּׁשׁ: ^ו וְעָשׂוּ אֶת-הָאֹפֶד זֶהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
 תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר מַעֲשֵׂה חָשָׁב: ^ז שְׁתֵּי כֶתֶפֶת
 חִבְרֹת יִהְיֶה-לּוֹ אֶל-שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחִבֵּר: ^ח וְחָשָׁב אֶפְדָּתוֹ
 אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמָּנֹה יִהְיֶה זֶהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
 וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר: ^ט וְלִקְחֹתָ אֶת-שְׁתֵּי אַבְנֵי-שֹׁהַם
 וּפְתַחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^י שֵׁשׁה
 מְשֻׁמֵּתִים עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת-שְׁמוֹת הַשֵּׁשֶׁה הַנּוֹתָרִים
 עַל-הָאֶבֶן הַשְּׁנַיִת כְּתוּלְדָתָם: ^{יא} מַעֲשֵׂה חֶרֶשׁ אָבֶן פְּתוּחֵי
 חֹתָם תְּפַתַּח אֶת-שְׁתֵּי הָאַבְנִים עַל-שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 מִסִּבַּת מִשְׁבָּצוֹת זֶהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם: ^{יב} וְשִׁמְתָּ אֶת-שְׁתֵּי
 הָאַבְנִים עַל כֶּתֶפֶת הָאֹפֶד אַבְנֵי זָכָרָן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִשְׂאָ
 אֹהֲרֹן אֶת-שְׁמוֹתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל-שְׁתֵּי כֶתֶפָיו לְזָכָרָן:

כ י ת ש א

^{יא} וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^{יב} כִּי תֵשָׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי-
 יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כְּפָר נִפְשׁוֹ לִיהוָה בַּפְּקֹד
 אֹתָם וְלֹא-יִהְיֶה בָהֶם גִּגַּף בַּפְּקֹד אֹתָם: ^{יג} זֶה | יִתְּנוּ כָּל-
 הָעֵבֶר עַל-הַפְּקֻדִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֲשָׂרִים
 גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחְצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לִיהוָה: ^{יד} לֹא כָּל
 הָעֵבֶר עַל-הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת
 יְהוָה: ^{טו} הָעֲשִׂיר לֹא-יִרְבֶּה וְהַדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמַּחְצִית
 הַשֶּׁקֶל לְתֵת אֶת-תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל-נַפְשֹׁתֵיכֶם:
^{טז} וְלִקְחֹתָ אֶת-כֶּסֶף הַכַּפָּרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ
 עַל-עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזָכָרוֹן לִפְנֵי
 יְהוָה לְכַפֵּר עַל-נַפְשֹׁתֵיכֶם: ^{יז} וַיְדַבֵּר יְהוָה

שמות ל

אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^ה וְעָשִׂיתָ כַּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכִנּוֹ נְחֹשֶׁת
 לְרַחֲצָהּ וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֵהָל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ
 שָׁמָּה מַיִם: ^ו וְרָחֲצוּ אֶהְרֶן וּבְנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־
 רַגְלֵיהֶם: ^ז כִּבְאֵם אֶל־אֵהָל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמְתוּ
 אוֹ כַּגִּשְׁתֶּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׂרֹת לְהִקָּטִיר אִשָּׁה לַיהוָה:
^ח וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמְתוּ וְהִיתָה לָהֶם חֻק־
 עוֹלָם לוֹ וּלְזָרְעוֹ לְדֹרֹתָם:

ויקהל

^א וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת־כָּל־עֵדֻת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
 אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם: ^ב שֵׁשֶׁת יָמִים
 תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קָדֵשׁ שַׁבַּת
 שַׁבְּתוֹן לַיהוָה כֹּל־הַעֲשֶׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת: ^ג לֹא־תַבְעֲרוּ
 אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת: ^ד לוי ^ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֶל־כָּל־עֵדֻת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
 לֵאמֹר: ^ו קָחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה כֹּל נָדִיב לִבּוֹ יִבְיֹאֶה
 אֶת תְּרוּמַת יְהוָה זָהָב וְכֶסֶף וְנַחְשֹׁת: ^ז וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמָן
 וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: ^ח וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת
 תְּחָשִׁים וְעִצֵּי שִׁטִּים: ^ט וְשֹׁמֵן לַמָּאֹר וּבִשְׂמִים לְשֹׁמֵן
 הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים: ^י וְאַבְנֵי־שֹהַם וְאַבְנֵי מְלֵאִים
 לְאַפּוֹד וְלַחֹשֶׁן: ^{יא} וְכָל־חֻכְמֵי לֵב בְּכֶם יָבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת
 כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: ^{יב} יִשְׂרָאֵל ^{יג} אֶת־הַמִּשְׁכָּן אֶת־אֹהֶלוֹ
 וְאֶת־מִכְסֵהוּ אֶת־קַרְסוֹ וְאֶת־קַרְשָׁיו אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־
 עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנָיו: ^{יד} אֶת־הָאֶרֶץ וְאֶת־בְּדִי אֶת־הַכַּפֹּרֶת
 וְאֶת פְּרֻכַת הַמִּסָּד: ^{טו} אֶת־הַשְּׁלֹחַן וְאֶת־בְּדִי וְאֶת־כָּל־
 כְּלָיו וְאֶת לֶחֶם הַפָּנִים: ^{טז} וְאֶת־מְנַרְת הַמָּאֹר וְאֶת־כְּלֵיהָ
 וְאֶת־נִרְתֵיהָ וְאֶת שֹׁמֵן הַמָּאֹר: ^{יז} וְאֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת

וְאֶת־בְּדִיו וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת קִטְרֵת הַסַּמִּים וְאֶת־
 מִסַּךְ הַפֶּתַח לַפֶּתַח הַמִּשְׁכָּן: ^{טו} אֵת | מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־
 מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בְּדִיו וְאֶת־כָּל־כְּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר
 וְאֶת־כַּנּוֹ: ^{טז} אֵת קַלְעֵי הַחֹצֵר אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֵת
 מִסַּךְ שַׁעַר הַחֹצֵר: ^{יז} אֶת־יִתְדֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־יִתְדֵת הַחֹצֵר
 וְאֶת־מִיתְרֵיהֶם: ^{יח} אֶת־בַּגְּדֵי הַשָּׂרָד לְשָׂרֵת בַּקֹּדֶשׁ אֶת־
 בַּגְּדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בַּגְּדֵי בְנָיו לְכַהֵן: ^{יט} וַיֵּצְאוּ
 כָּל־עַדֵּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה:

פקודי

שמות לח ^א אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל־
 פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְתָּ הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן:
^ב וּבְצִלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמִטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת כָּל־
 אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: ^ג וְאִתּוֹ אֶהֱלִיאָב בֶּן־אַחִיסָמֶךְ
 לְמִטֵּה־דָן חָרָשׁ וְחָשֵׁב וְרָקַם בַּתְּכֵלֶת וּבְאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת
 הַשָּׁנִי וּבַבִּשֵׁשׁ: ^ד לוי ^ה כֹּהֵן כָּל־הַזֹּהֵב הָעֲשׂוּי לְמִלְאכָה
 בְּכָל מִלְּאכַת הַקֹּדֶשׁ וַיְהִי | זֶהב הַתְּנוּפָה תִּשַׁע וְעֶשְׂרִים
 כֶּכֶר וּשְׁבַע מְאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: ^ו וְכֶסֶף
 פְּקוּדֵי הָעֵדוּת מְאֹת כֶּכֶר וְאַלְף וּשְׁבַע מְאוֹת וַחֲמִשָּׁה
 וּשְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: ^ז בָּקַע לְגִלְגֹּלֶת מַחְצִית
 הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכָל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקוּדִים מִבְּן
 עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיָמָעְלָה לְשֵׁשׁ־מְאוֹת אֶלְף וּשְׁלֹשַׁת אֲלָפִים
 וַחֲמֵשׁ מְאוֹת וַחֲמִשִּׁים: ^ח וַיְהִי מְאֹת כֶּכֶר הַכֶּסֶף לְצִקַּת
 אֵת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֲדָנֵי הַפְּרֻכָּת מְאֹת אֲדָנִים לְמְאֹת
 הַכֶּכֶר כֶּכֶר לְאֲדָן: ^ט יִשְׂרָאֵל | וְאֶת־הָאֶלְף וּשְׁבַע הַמְּאוֹת
 וַחֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים עָשָׂה וַיֹּם לְעַמּוּדִים וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם
 וַחֲשַׁק אֹתָם: ^י וַנְּחַשֵׁת הַתְּנוּפָה שְׁבַעִים כֶּכֶר וְאַלְפִים

וְאַרְבַּע־מֵאוֹת שָׁקֶל: ל וַיַּעַשׂ בָּהּ אֶת־אֲדָנִי פֶתַח אֹהֶל
 מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ
 וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ: לא וְאֶת־אֲדָנִי הִחְצֹל סָבִיב וְאֶת־
 אֲדָנִי שֶׁעַר הַחֲצָר וְאֵת כָּל־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־יִתְדֹת
 הַחֲצָר סָבִיב: * וּמִן־הַתְּכֵלֶת וְהָאֲרָגָמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי עָשׂוּ
 בְּגָדֵי־שָׂרָד לְשָׂרֵת בְּקֹדֶשׁ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר
 לְאַהֲרֹן כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

ויקרא

* וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר: וַיִּקְרָא א
 ב דַּבָּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יִקְרִיב
 מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבֶּקָר וּמִן־הַצֹּאֵן
 תִּקְרִיבוּ אֶת־קָרְבַּנְכֶם: ג אִם־עֲלָה קָרְבָנוּ מִן־הַבֶּקָר זָכָר
 תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרֹצְנוֹ
 לִפְנֵי יְהוָה: ד וְסִמְךָ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֵלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר
 עָלָיו: ה לוי וְשָׁחַט אֶת־בֶּן הַבֶּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ
 בְּנֵי אֹהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ
 סָבִיב אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ו וְהִפְשִׁיט אֶת־הָעֵלָה וְנִתַּח
 אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ: ז וְנִתְּנוּ בְּנֵי אֹהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ
 וְעָרְכוּ עֲצִים עַל־הָאֵשׁ: ח וְעָרְכוּ בְּנֵי אֹהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת
 הַנִּתְחִים אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדָר עַל־הָעֲצִים אֲשֶׁר עַל־
 הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ: ט וְקָרְבוּ וּכְרַעוּ יָרֵחַץ בְּמַיִם
 וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַהּ עֲלָה אֵשׁ רֵיחַ־נִיחֹחַ
 לַיהוָה: יִשְׂרָאֵל ט וְאִם־מִן־הַצֹּאֵן קָרְבָנוּ מִן־הַכְּשָׁשִׁים
 אֹו מִן־הָעֲזִים לְעֵלָה זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ: יא וְשָׁחַט אֹתוֹ
 עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צַפְנָה לִפְנֵי יְהוָה וְזָרְקוּ בְּנֵי אֹהֲרֹן הַכֹּהֲנִים
 אֶת־דָּמֹו עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: יב וְנִתַּח אֹתוֹ לְנִתְחָיו וְאֶת־

ראשו ואת־פדרו וערף הכהן אתם על־העצים אשר על־
האש אשר על־המזבח: י והקרב והקריעים ירחץ במים
והקריב הכהן את־הכל והקטיר המזבחה עלה הוא אשה
ריח ניחח ליהוה: פ

צו

ויקרא וידבר יהוה אל־משה לאמר: ב צו את־אהרן ואת־בניו
לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על־
המזבח כל־הלילה עד־הבקר ואש המזבח תוקד בו:
ג ולבש הכהן מדו בד ומכנסי־בד ילבש על־בשרו והרים
את־הדשן אשר תאכל האש את־העלה על־המזבח ושמו
אצל המזבח: ד ויפשט את־בגדיו ולבש בגדים
אחרים והוציא את־הדשן אל־מחוץ למחנה אל־מקום
טהור: ה והאש על־המזבח תוקד־בו לא תכבה ובער
עליה הכהן עצים בבקר ובקרף וערף עליה העלה והקטיר
עליה חלבי השלמים: ו אש תמיד תוקד על־המזבח לא
תכבה: ז וזאת תורת המנחה הקרב אתה
בני־אהרן לפני יהוה אל־פני המזבח: ח והרים ממנו
בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל־הלבנה אשר
על־המנחה והקטיר המזבח ריח ניחח אזכרתה ליהוה:
ט והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום
קדש בחצר אהל־מועד יאכלוה: י לא תאפה חמץ חלקם
נתתי אתה מאשי קדש קדשים הוא כחטאת וכאשם: יא
כל־זכר בבני אהרן יאכלנה חק־עולם לדרתיכם מאשי
יהוה כל אשר־יגע בהם יקדש:

שמיני

א וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: ב וַיֹּאמֶר אֶל-אַהֲרֹן קַח-לָךְ עֶגְלָה בֶן-בָּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרַב לִפְנֵי יְהוָה: ג וְאֶל-בָּנָי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר-עִזִּים לְחֻטָּאת וְעֶגְלָה וְכִבֵּשׁ בְּנֵי-שִׁנְיָה תְּמִימִם לְעֹלָה: ד וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים לְזִבְחַ לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוֹה נִרְאָה אֲלֵיכֶם: ה וַיִּקְחוּ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל-פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל-הָעֵדָה וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי יְהוָה: ו וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה: ז וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן קְרַב אֶל-הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת-חֻטָּאתְךָ וְאֶת-עֹלֹתְךָ וְכַפֵּר בְּעֵדָה וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת-קִרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר בְּעֵדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: ח וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל-הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת-עֶגְלָת הַחֻטָּאת אֲשֶׁר-לוֹ: ט וַיִּקְרְבוּ בָנֵי אַהֲרֹן אֶת-הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל אֶצְבְּעוֹ בְּדָם וַיִּתֵּן עַל-קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת-הַדָּם יָצַק אֶל-יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: י וְאֶת-הַחֵלֶב וְאֶת-הַפִּלִּית וְאֶת-הַיִּתְרוֹת מִן-הַכֶּבֶד מִן-הַחֻטָּאת הַקֵּטִיר הַמִּזְבֵּחַ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: יא וְאֶת-הַבֶּשֶׂר וְאֶת-הָעוֹר שָׂרֵף בְּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה: יב וַיִּשְׁחַט אֶת-הָעֵלָה וַיִּמְצְאוּ בָנֵי אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת-הַדָּם וַיִּזְרְקוּהוּ עַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: יג וְאֶת-הָעֵלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו לְנִתְחִיָּה וְאֶת-הָרֹאשׁ וַיִּקְטֹר עַל-הַמִּזְבֵּחַ: יד וַיִּרְחֹץ אֶת-הַקְּרֹב וְאֶת-הַפְּרָעִים וַיִּקְטֹר עַל-הָעֵלָה הַמִּזְבֵּחַ: טו וַיִּקְרַב אֶת קִרְבַּן הָעָם וַיִּקָּח אֶת-שְׁעִיר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וַיִּשְׁחַטְהוּ וַיִּחְטְאוּהוּ כַּרְאשׁוֹן: טז וַיִּקְרַב אֶת-הָעֵלָה וַיַּעֲשֵׂהָ כַּמִּשְׁפָּט:

תזריע

ויקרא יב א וידבר יהוה אל־משה לאמר: ב דיבר אל־בני ישראל
לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים
כימי נדת דותה תטמא: ג וביום השמיני ימול בשר
ערלתו: ד ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה
בכל־קדש לא־תגע ואל־המקדש לא תבא עד־מלאת
ימי טהרה: וזי וואם־נקבה תלד וטמאה שבעים
כנדתה וששים יום וששת ימים תשב על־דמי טהרה:
ז ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן־
שנתו לעלה ובן־יונה או־תר לחטאת אל־פתח אהל־
מועד אל־הפקן: ח והקריבו לפני יהוה וכפר עליה
וטהרה ממקור דמיה זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה:
ט ואם־לא תמצא ידה די שיה ולקחה שתי־תרים או שני
בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן
וטהרה: פ ישראל א וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן
לאמר: ב אדם כִּי־יהיה בעור־בשרו שאת או־ספחת או
בהרת והיה בעור־בשרו לנגע צרעת והובא אל־אהרן
הכהן או אל־אחד מבניו הפהנים: ג וראה הכהן את־
הנגע בעור־הבשר ושער בנגע הפך: ד לכן ומראה הנגע
עמק מעור בשרו נגע צרעת הוא וראהו הפהן וטמא
אתו: ה ואם־בהרת לבנה הוא בעור בשרו ועמק אין־
מראה מן־העור ושערה לא־הפך לבן והסגיר הכהן
את־הנגע שבעת ימים: ו וראהו הפהן ביום השביעי
והנה הנגע עמד בעיניו לא־פשה הנגע בעור והסגירו
הכהן שבעת ימים שנית:

מצורע

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב זֹאת תִּהְיֶה תוֹרַת וַיִּקְרָא יֵד
הַמְצָרַע בַּיּוֹם טְהַרְתּוּ וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן: ג וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן
אֶל־מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֹרָא נִגְעֵ־הַצָּרַעַת
מִן־הַצָּרוּעַ: ד וְצוּהוּ הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמַּטְהָר שְׁתֵּי־צַפְרִים
חַיּוֹת טְהוֹרוֹת וְעֵץ אֲרָז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאֵזֹב: ה וְצוּהוּ
הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצָּפוֹר הָאֶחָת אֶל־כָּל־יְחַרְשׁ עַל־מֵים
חַיִּים: ו לוי ו אֶת־הַצָּפוֹר הַחֲדָיָה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֲרָז
וְאֶת־שְׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת | הַצָּפוֹר
הַחֲדָיָה בְּדָם הַצָּפוֹר הַשְּׁחֻטָּה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים: ז וְהִזָּה
עַל הַמַּטְהָר מִן־הַצָּרַעַת שִׁבְעַ פְּעָמִים וְטָהַר וְשָׁלַח אֶת־
הַצָּפוֹר הַחֲדָיָה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה: ח וְכִבֶּס הַמַּטְהָר אֶת־בְּגָדָיו
וְגִלַּח אֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָהַר וְאַחַר יָבוֹא אֶל־
הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מַחוּץ לְאֹהֶלוֹ שִׁבְעַת יָמִים: ט וְהָיָה בַּיּוֹם
הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח אֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זַקְנוֹ וְאֵת
גִּבְתוֹ עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׁעָרוֹ יִגְלַח וְכִבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרַחֵץ
אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר: יִשְׂרָאֵל וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח
שְׁנֵי־כִבָּשִׂים תְּמִימִים וְכִבְשָׂה אַחַת בַּת־שָׁנָתָה תְּמִימָה
וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים סֵלֹת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְלֶג אֶחָד
שֶׁמֶן: יא וְהִעֲמִיד הַכֹּהֵן הַמַּטְהָר אֶת הָאִישׁ הַמַּטְהָר וְאֹתָם
לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: יב וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַכִּבָּשׁ
הָאֶחָד וְהִקְרִיב אוֹתוֹ לְאַשֶׁם וְאֶת־לֶג הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה:

אחרי מות

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקָרְבָּתָם
לִפְנֵי־יְהוָה וַיֹּמְתוּ: ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־

אהרן אחיך וְאֶל־יָבֵא בְּכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבַּיִת לַפָּרֹכֶת
 אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאֹרֶן וְלֹא יָמוּת כִּי בַעֲזָן אֲרָאָה
 עַל־הַכַּפֹּרֶת: ־ בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפֶרֶךְ בֶּן־בֶּקֶר
 לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה: ־ כְּתַנְתָּ־בְּדֹ קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנָסֵי־
 בַד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בַד יִצְנַף
 בַּגְדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרַחֵץ בַּמַּיִם אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבָשֶׁם: ־ וּמֵאֵת
 עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׂעִירֵי עִזִּים לְחֻטָּאת וְאֵיל
 אֶחָד לְעֹלָה: ־ וְהִקְרִיב אֶהְרֹן אֶת־פֶּר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ
 וּכְפָר בַּעֲדוֹ וּבַעֲדֵי בֵיתוֹ: ־ וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים
 וְהִעֲמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ־ וְנָתַן אֶהְרֹן
 עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים גּוּרְלוֹת גּוּרְלֵי אֶחָד לַיהוָה וְגּוּרְלֵי אֶחָד
 לַעֲזָאוֹל: ־ וְהִקְרִיב אֶהְרֹן אֶת־הַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו
 הַגּוּרְלֵי לַיהוָה וַעֲשֵׂהוּ חֻטָּאת: ־ וְהַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו
 הַגּוּרְלֵי לַעֲזָאוֹל יַעֲמִד־חֵי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח
 אֹתוֹ לַעֲזָאוֹל הַמִּדְבָּרָה: ־ וְהִקְרִיב אֶהְרֹן אֶת־פֶּר הַחֻטָּאת
 אֲשֶׁר־לוֹ וּכְפָר בַּעֲדוֹ וּבַעֲדֵי בֵיתוֹ וְשַׁחֵט אֶת־פֶּר הַחֻטָּאת
 אֲשֶׁר־לוֹ: יִשְׂרָאֵל יִבְלֶקַח מִלֹּא־הֵמָּחָה גִּחְלֵי־אֵשׁ
 מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה וּמִלֹּא חֲפָנָיו קִטְרֹת סַמִּים דָּקָה
 וְהִבִּיא מִבַּיִת לַפָּרֹכֶת: ־ וְנָתַן אֶת־הַקִּטְרֹת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי
 יְהוָה וְכִסָּה: ־ עֲנַן הַקִּטְרֹת אֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֲדוּת
 וְלֹא יָמוּת: ־ וְלָקַח מִדָּם הַפָּר וְהִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי
 הַכַּפֹּרֶת קִדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יִזָּה שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם
 בְּאֶצְבָּעוֹ: ־ וְשָׁחֵט אֶת־שְׂעִיר הַחֻטָּאת אֲשֶׁר לְעָם וְהִבִּיא
 אֶת־דָּמוֹ אֶל־מִבַּיִת לַפָּרֹכֶת וַעֲשֵׂה אֶת־דָּמוֹ כְּאֲשֶׁר עָשִׂה
 לְדָם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת: ־ וּכְפָר
 עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חֻטָּאתָם
 וְכֵן יַעֲשֵׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשְּׁכָן אֹתָם בְּתוֹךְ טְמֵאתָם:

וְכָל־אָדָם לֹא־יְהִי־הוּא בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּבָאוּ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ
עַד־צֵאתוֹ וְכִפֹּר בְּעָדוֹ וּבְעָד בֵּיתוֹ וּבְעָד כָּל־קֹהֵל יִשְׂרָאֵל:

קדושים

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב דַּבֵּר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ג אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שִׁבְתֵּי תִשְׁמְרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ד אֶל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֱלִילִים וְאֵלֵהֶי מִסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ה לֹא תִזְכְּחוּ זִבְחַי וְזָבַח שְׁלָמִים לִיהוָה לְרִצְוֹנְכֶם תִּזְבְּחֶהוּ: ו בְּיוֹם זִבְחֵיכֶם יֹאכַל וּמִמַּחֲרַת וְהַנּוֹתֵר עַד־יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּאֵשׁ יִשָּׂרֵף: ז וְאִם הָאֵכֶל יֹאכַל בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְגוּל הוּא לֹא יִרְצָה: ח וְאֵכְלֹי עוֹנֵוּ יִשָּׂא פִי־אֶת־קֹדֶשׁ יְהוָה חָלַל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיהֶ: ט וּבְקִצְרְכֶם אֶת־קִצִּיר אֲרָצְכֶם לֹא תִכְלֶה פָּאֵת שְׂדֶךָ לְקִצֹר וְלִקֵּט קִצִּירָךָ לֹא תִלְקֹט: י וּכְרֵמְךָ לֹא תַעֲזוֹלֵל וּפְרֹט כְּרֵמְךָ לֹא תִלְקֹט לְעֹנִי וְלִגְרָ תַעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: יא לֹא תִגְנְבוּ וְלֹא־תִכְחָשׂוּ וְלֹא־תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעַמִּיתוֹ: יב וְלֹא־תִשָּׁבְעוּ בַשֵּׁמִי לְשַׁקֵּר וְחָלַלְתָּ אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה: יג לֹא־תַעֲשֶׂק אֶת־רֵעֶךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תִלְוֶן פְּעֻלַּת שְׂכִיר אֶתְךָ עַד־בִּקְרוּ: יד לֹא־תִקַּלֵּל חֵרֶשׁ וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשָׁל וְיִרְאֵת מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה:

אמר

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִטְמָא בְּעַמּוֹ: ב כִּי אִם־לְשֹׂאוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו לְאִמּוֹ וְלְאָבִיו וְלִבְנוֹ וְלִכְתּוֹ וְלְאָחִיו: ג וְלֹא־חֵתוּ

הבְּתוּלָה הַקְּרוּבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־הֵיְתָה לְאִישׁ לֵה יִטְמָא :
 - לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּעַמּוֹ לְהַחֲלוֹ : ^ה לֹא־ (יקרחה) [יקרחו]
 קִרְחָה בְּרֵאשִׁים וּפְאֵת זְקָנָם לֹא יִגְלַחוּ וּבְבָשָׂרָם לֹא יִשְׁרְטוּ
 שְׂרֻטָּת : ^ו קְדָשִׁים יִהְיוּ לֹא־לֵהֵם וְלֹא יַחֲלִלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם
 כִּי אֶת־אֲשֵׁי יְהוָה לַחֵם אֱלֵהֵם הֵם מִקְרִיבִם וְהָיוּ
 קְדָשׁ : ^ז לוי ו אֲשֶׁה זִנָּה וַחֲלָלָה לֹא יִקְחוּ וְאֲשֶׁה גְרוּשָׁה
 מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי־קְדֹשׁ הוּא לֹא־לֵהוּ : ^ח וְקְדָשָׁתוֹ כִּי־
 אֶת־לַחֵם אֱלֹהֵיָהּ הוּא מִקְרִיב קְדֹשׁ יִהְיֶה־לָּהּ כִּי קְדוֹשׁ אָנִי
 יְהוָה מִקְדָּשְׁכֶם : ^ט וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תַחֲלֵל לְזָנוֹת אֶת־אֲבִיהָ
 הִיא מִחֲלָלַת בָּאֵשׁ תִּשְׂרַף : ^י וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֵיו אֲשֶׁר־
 יוֹצֵק עַל־רֵאשׁוֹ ו שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִלָּא אֶת־יָדוֹ לְלִבָּשׁ
 אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרָם : ^{יא} וְעַל
 כָּל־נִפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֵא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא : ^{יב} וּמִן־
 הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יַחֲלִל אֶת מִקְדָּשׁ אֱלֹהֵיו כִּי גָזַר שָׁמֶן
 מִשְׁחַת אֱלֹהֵיו עָלָיו אָנִי יְהוָה : ^{יג} יִשְׂרָאֵל וְהוּא אֲשֶׁה
 בְּבַתּוּלִיָּה יִקַּח : ^{יד} אֲלִמְנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זִנָּה אֶת־אֱלֹהֵי
 לֹא יִקַּח כִּי אִם־בְּתוּלָה מִעַמּוֹ יִקַּח אֲשֶׁה : ^{טו} וְלֹא־יַחֲלִל
 זָרְעוֹ בְּעַמּוֹ כִּי אָנִי יְהוָה מִקְדָּשׁוֹ :

בהר

ויקרא כה ^א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר : ^ב דַּבֵּר אֶל־
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבַתָה הָאָרֶץ שְׁבַת לַיהוָה : ^ג שֵׁשׁ שָׁנִים
 תִּזְרַע שָׂדֶךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרִמָּה וְאִסַּפְתָּ אֶת־
 תְּבוּאָתָהּ : ^ד לוי וּבַשְּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שְׁבַת שְׁבַתוֹן יִהְיֶה
 לְאָרֶץ שְׁבַת לַיהוָה שָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע וְכְרִמָּה לֹא תִזְמַר : ^ה אֵת
 סְפִיחַ קִצְיָרָה לֹא תִקְצֹר וְאֶת־עֵנְבֵי נְזִירָהּ לֹא תִבְצַר שְׁנַת

שַׁבְּתוֹן יִהְיֶה לְאָרֶץ: וְהִיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ לְכֶם לְאֹכְלָהּ
 לָךְ וּלְעַבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכְיֶיךָ וּלְתוֹשֵׁבְךָ הַגֵּרִים עִמָּךְ:
 וּלְבַהֲמֹתֶיךָ וּלְחִיָּה אֲשֶׁר בְּאֶרְצְךָ תִּהְיֶה כָּל-תְּבוּאָתָהּ
 לְאֹכֵל: ^ה יִשְׂרָאֵל ^ס וְסִפְרָתָ לָךְ שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת שָׁנִים שִׁבְעַת
 שָׁנִים שִׁבְעַת פְּעָמִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנִים
 תִּשַׁע וָאַרְבָּעִים שָׁנָה: ^ט וְהִעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ
 הַשְּׁבִעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכַּפָּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל-
 אֶרְצְכֶם: וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרָאתֶם
 דְּרוֹר בְּאָרֶץ לְכָל-יֹשְׁבֵיהָ יוֹבֵל הוּא תִּהְיֶה לְכֶם וּשְׁבַתְתֶם
 אִישׁ אֶל-אֶחָדָתוֹ וְאִישׁ אֶל-מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשׁוּבוּ: ^י יוֹבֵל הוּא
 שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּהְיֶה לְכֶם לֹא תִזְרְעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ
 אֶת-סִפְיַחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת-נִזְרֶיהָ: ^{יא} כִּי יוֹבֵל הוּא קֹדֶשׁ
 תִּהְיֶה לְכֶם מִן-הַשָּׁדָה תֹּאכְלוּ אֶת-תְּבוּאָתָהּ: ^{יב} בַּשְּׁנַת
 הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשׁוּבוּ אִישׁ אֶל-אֶחָדָתוֹ:

בַּחֲקָתִי

^ג אִם-בַּחֲקָתִי תִלְכוּ וְאֶת-מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם ^ו וַיִּקְרָא כו
 אִתְּכֶם: ^ד וְנִתְּתִי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ
 וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פְּרִיֹו: ^ה וְהִשִּׁיג לְכֶם דִּישׁ אֶת-בְּצִיר
 וּבְצִיר יִשִּׁיג אֶת-זֶרַע וְאֹכְלֹתֶם לְחֶמְקֶם לְשִׁבְעַת וּשְׁבַתְתֶם
 לְבִטָּח בְּאֶרְצְכֶם: ^ו לוי ^ז וְנִתְּתִי שְׁלוֹם בְּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם
 וְאִין מִחְרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן-הָאָרֶץ וְחָרַב לֹא-
 תַעֲבֹר בְּאֶרְצְכֶם: ^ח וּרְדַפְתֶּם אֶת-אֵיבֵיכֶם וּנְפְלוּ לַפְּנִיכֶם
 לְחָרַב: ^ט וּרְדְפוּ מִכֶּם חֲמֹשֶׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּבָה
 יִרְדְּפוּ וּנְפְלוּ אֵיבֵיכֶם לַפְּנִיכֶם לְחָרַב: ^י וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם
 וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם וְהִקִּמְתִּי אֶת-בְּרִיתִי
 אִתְּכֶם: ^{יא} יִשְׂרָאֵל ^{יב} וְאֹכְלֹתֶם יֵשֵׁן נוֹשֵׂן וְיֵשֵׁן מִפְּנֵי חֹדֶשׁ

תוֹצִיאוּ: ^א וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא-תִגְעַל נַפְשִׁי אֹתְכֶם: ^ב וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תְּהִיּוּ-לִי לְעַם: ^ג אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵהֵיטֵל לָהֶם עֲבָדִים וְאֲשַׁבֵּר מִטַּת עַלְכֶם וְאוֹלֶךְ אֹתְכֶם קוֹמְמִיּוֹת:

במדבר

במדבר א ^א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֶהָל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנַי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: ^ב שָׂאוּ אֶת-רֹאשׁ כָּל-עֵדֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת כָּל-זָכָר לְגִלְגָּלְתֶּם: ^ג מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל-יִצְאָ צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצַבְאֹתָם אִתָּה וְאַהֲרֹן: ^ד וְאַתְּכֶם יְהִי אִישׁ אִישׁ לַמַּטֵּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית-אֲבֹתָיו הוּא: ^ה לוי ^ו וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ אִתְּכֶם לְרֹאוֹבֵן אֲלִיצוֹר בֶּן-שְׁדַיְאוֹר: ^ז לְשִׁמְעוֹן שְׁלֵמִיאֵל בֶּן-צוּרִישַׁדַי: ^ח לִיהוּדָה נַחֲשׁוֹן בֶּן-עַמִּינָדָב: ^ט לְיִשְׁשָׁכָר נַחֲנָאֵל בֶּן-צוּעָר: ^י לְזְבוּלֹן אֱלִיאָב בֶּן-חֶלֶן: ^{יא} לְבִנְיָמִן יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֲלִישַׁמֶּע בֶּן-עַמִּיהוּד לְמִנְשֶׁה גַמְלִיאֵל בֶּן-פְּדָהצוֹר: ^{יב} לְבִנְיָמִן אֲבִידֹן בֶּן-גְּדֵעֲנִי: ^{יג} לְדָן אַחִיעֶזֶר בֶּן-עַמִּישַׁדַי: ^{יד} לְאֲשֶׁר פִּגְעִיאֵל בֶּן-עֶכְרֹן: ^{טו} לְלֵוִי אֶלְיָסָף בֶּן-דָּעוּאֵל: ^{טז} לְנִפְתָּלִי אַחִירַע בֶּן-עֵינָן: ^{יז} אֵלֶּה (קְרִיאֵי) [קְרוּאֵי] הָעֵדָה נְשִׂאֵי מִטּוֹת אֲבוֹתָם רֹאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם: ^{יח} יִשְׂרָאֵל ^{יט} וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נָקְבוּ בְּשֵׁמוֹת: ^כ וְאֵת כָּל-הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנַי וַיִּתְּלָדוּ עַל-מִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה לְגִלְגָּלְתֶּם: ^{כא} כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַר סִינַי:

נשא

כא וידבר יהוה אל־משה לאמר: כב נשא את־ראש בני
גְרִשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחְתָּם: כג מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וְמַעְלָה עַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹד אוֹתָם כָּל־הַבָּא
לְצָבָא צָבָא לְעַבְד עֲבָדָה בְּאֵהָל מוֹעֵד: כד זֹאת עֲבֹדַת
מִשְׁפַּחַת הַגְּרִשָּׁנִי לְעַבְד וּלְמִשְׁאָא: לה לוי כה וְנָשְׂאוּ אֶת־
יְרֵיעַת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־אֵהָל מוֹעֵד מִכֹּסֶהוּ וּמִכֹּסֶה הַתַּחֲשׁ
אֲשֶׁר־עָלָיו מִלְּמַעְלָה וְאֶת־מִסְךְ פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד: כו וְאֶת־
קַלְעֵי הַחֲצָר וְאֶת־מִסְךְ פֶּתַח | שְׁעַר הַחֲצָר אֲשֶׁר עַל־
הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֶת מִיתְרֵיהֶם וְאֶת־כָּל־כְּלֵי
עֲבֹדָתָם וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָהֶם וְעַבְדוֹ: כז עַל־פִּי אֶהְרֹן
וּבְנָיו תִּהְיֶה כָּל־עֲבֹדַת בְּנֵי הַגְּרִשָּׁנִי לְכָל־מִשְׁאָם וּלְכָל
עֲבֹדָתָם וּפְקֻדָּתָם עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמַרְת אֶת כָּל־מִשְׁאָם: כח זֹאת
עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת בְּנֵי הַגְּרִשָּׁנִי בְּאֵהָל מוֹעֵד וּמִשְׁמַרְתָּם
בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אֶהְרֹן הַכֹּהֵן: ישראל פ כט בְּנֵי מֶרְרִי
לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית־אֲבֹתָם תִּפְקֹד אֹתָם: ל מִבֶּן שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וְמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹדֶם כָּל־הַבָּא
לְצָבָא לְעַבְד אֶת־עֲבֹדַת אֵהָל מוֹעֵד: לא וזֹאת מִשְׁמַרְת
מִשְׁאָם לְכָל־עֲבֹדָתָם בְּאֵהָל מוֹעֵד קְרָשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו
וְעַמּוּדָיו וְאֲדָנָיו: לב וְעַמּוּדֵי הַחֲצָר סָבִיב וְאֲדָנֵיהֶם וִיתְדֹתָם
וּמִיתְרֵיהֶם לְכָל־כְּלֵיהֶם וּלְכָל עֲבֹדָתָם וּבִשְׁמַת תִּפְקֹדוּ
אֶת־כְּלֵי מִשְׁמַרְת מִשְׁאָם: לג זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מֶרְרִי
לְכָל־עֲבֹדָתָם בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אֶהְרֹן הַכֹּהֵן:

רבים נוהגים להוסיף כאן עוד ארבעה פסוקים:

לד ויפקד משה ואהרן ונשיאי העדה את־בני הקהתי למשפחתם ולבית
אבותם: לה מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא
לְצָבָא לְעַבְדָה בְּאֵהָל מוֹעֵד: לו ויהיו פקדיהם למשפחתם אלפים שבע
מאות וחמשים: לז אלה פקודי משפחת הקהתי כל־העובד בְּאֵהָל
מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד מִשֶׁה וְאֶהְרֹן עַל־פִּי יְהוָה בִּיד־מִשֶׁה: ס

בהעלתך

במדבר ח א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב דַּבֵּר אֶל־אֱהֲרֹן וְאִמְרָתָּ
אֵלָיו בְּהֶעֱלִיתָךְ אֶת־הַנֹּרֹת אֶל־מִוֶּלֶד פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ וְאִירֹו
שִׁבְעַת הַנֹּרוֹת: ג וַיַּעַשׂ כֵּן אֱהֲרֹן אֶל־מִוֶּלֶד פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ הֶעֱלָה
נֹרְתֶיהָ כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: ד וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמִּזְבֵּחַ
מִקְשָׁה זָהָב עַד־יָרֵכָה עַד־פְּרֻחָהּ מִקְשָׁה הוּא כַּמְרָאָה
אֲשֶׁר הִרְאָה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־הַמִּזְבֵּחַ: לוּי פ
ח וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ו קַח אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְטַהַרְתָּ אֹתָם: ז וְכַהֲתַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהָרֵם הַזֶּה
עֲלֵיהֶם מִי חֹטְאת וְהַעֲבִירוּ תַעַל עַל־כָּל־בְּשָׂרָם וְכַבְּסוּ
בַּגְדֵיהֶם וְהִטְהֵרוּ: ח וְלִקְחוּ פֶר בֶּן־בֶּקָר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת
בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וּפְר־שְׁנֵי בֶן־בֶּקָר תִּקַּח לְחֹטְאת: ט וְהִקְרַבְתָּ
אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֱהֹל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ אֶת־כָּל־עַדְת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל י וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי יְהוָה וְסַמְכוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הַלְוִיִּם: יא וְהִנִּיף אֱהֲרֹן אֶת־
הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לְעַבְדֵי אֶת־
עַבְדֵי יְהוָה: יב וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים
וַעֲשֵׂה אֶת־הָאֲחֹד חֹטְאת וְאֶת־הָאֲחֹד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר
עַל־הַלְוִיִּם: יג וְהַעֲמַדְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֱהֲרֹן וְלִפְנֵי בְנָיו
וְהִנַּפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לַיהוָה: יד וְהִבְדַּלְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם:

שלח לך

במדבר יג א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב שְׁלַח־לְךָ אַנְשִׁים וַיָּתְרוּ
אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ
אֶחָד לְמִטָּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלְחוּ כָל נָשִׂיא בְהֵם: ג וַיִּשְׁלַח
אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַר פָּאָרָן עַל־פִּי יְהוָה כָּלֶם אַנְשִׁים רֹאשֵׁי

בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הִמָּה: לוי ד וְאֵלֶּה שְׁמוֹתֵם לְמִטֵּה רְאוּבֵן
שְׁמוֹעַ בֶּן־זְכוּר: ה לְמִטֵּה שְׁמֵעוֹן שֹׁפֵט בֶּן־חֹרִי: ו לְמִטֵּה
יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יִפְנֶה: ז לְמִטֵּה יִשָּׁשׁוּר יֶגְאֵל בֶּן־יוֹסֵף:
ח לְמִטֵּה אֶפְרַיִם הוֹשֶׁעַ בֶּן־נוּן: ט לְמִטֵּה בִנְיָמִן פְּלֹטִי בֶן־
רְפוּא: י לְמִטֵּה זְבוּלֹן גְּדִיאֵל בֶּן־סוּדִי: יא לְמִטֵּה יוֹסֵף
לְמִטֵּה מְנַשֶּׁה גְּדִי בֶן־סוּסִי: יב לְמִטֵּה דָן עַמִּיאֵל בֶּן־
גַּמְלִי: יג לְמִטֵּה אֲשֶׁר סִתּוּר בֶּן־מִיכָאֵל: יד לְמִטֵּה נַפְתָּלִי
נַחֲבִי בֶן־נֹפְסִי: טו לְמִטֵּה גָד גָּאוּאֵל בֶּן־מְכִי: טז אֵלֶּה
שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת־הָאָרֶץ וַיִּקְרָא
מֹשֶׁה לְהוֹשֶׁעַ בֶּן־נוּן יְהוֹשֻׁעַ: ישראל טז וַיִּשְׁלַח אֹתָם
מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת־הָאָרֶץ כְּנַעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עָלוּ זֶה בְּנֹגֵב
וְעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר: יז וַרְאִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ מֵה־הוּא וְאֶת־
הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הֲחֹזֵק הוּא הֲרַפָּה הַמַּעַט הוּא אִם־
רַב: יח וּמֵה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הֲטוֹבָה הוּא אִם־
רָעָה וּמֵה הָעָרִים אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב בָּהֶנָּה הַבְּמַחֲנִים אִם
בְּמִבְצָרִים: יט וּמֵה הָאָרֶץ הֲשִׁמְנָה הוּא אִם־רָזָה הֲיִשְׁכַּבָּה
עַל אִם־אִין וְהִתְחַזְקוּתָם וּלְקַחְתָּם מִפְּרִי הָאָרֶץ וְהִימִים
יְמֵי בַפְּרִי עֲנָבִים:

קרח

א וַיִּקַּח קָרַח בֶּן־יִצְחָר בֶּן־קֵהֶת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן וְאַבִּיָּהוּ בְנֵי
במדבר טז אֱלִיאָב וְאוֹן בְּנֵי־פִלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן: ב וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה
וְאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמְאַתָּים נְשִׂאֵי עֵדָה קְרָאִי
מוֹעֵד אֲנָשֵׁי־שָׁם: ג וַיִּקְהֻלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ
אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כָּלֶם קֹדְשִׁים וּבַתוֹכֶם יְהוָה
וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קֵהֶל יְהוָה: ד וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה
וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו: ה וַיְדַבֵּר אֶל־קָרַח וְאֶל־כָּל־עֵדָתוֹ לֵאמֹר

בְּקָר וְיִלַּע יִהְיֶה אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ וְאֶת־הַקָּדוֹשׁ וְהַקָּרִיב אֵלָיו
וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַרְבוּ יִקְרִיב אֵלָיו: ^ו וְזֹאת עֲשׂוּ קָחוּ־לְכֶם
מִחֲתוֹת קָרַח וְכָל־עֲדֹתוֹ: ^ז וַתִּגְנוּ בְּהֵן | אֲשׁ וְשִׁימוּ עֲלֵיהֶן |
קֹטְרֹת לִפְנֵי יְהוָה מִחֹר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה הוּא
הַקָּדוֹשׁ רַב־לְכֶם בְּנֵי לֹוִי: ^ח וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
קָרַח שְׂמַעוּ־נָא בְנֵי לֹוִי: ^ט הַמַּעַט מִכֶּם כִּי־הִבְדִּיל אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעַדְת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו לַעֲבֹד
אֶת־עַבְדָּת מִשְׁכַּן יְהוָה וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הָעֵדָה לְשִׁרְתֶּם:
וַיִּקְרַב אֶתָּךְ וְאֶת־כָּל־אֶחָיֶךָ בְּנֵי־לֹוִי אֶתָּךְ וּבִקְשַׁתֶּם גַּם־
כְּהֵנָּה: ^י לָכֵן אֶתָּה וְכָל־עֲדֹתָךְ הַנֹּעְדִים עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן
מֵה־הוּא כִּי (תלונו) [תלינו] עֲלֵיו: ^{יא} וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקָרָא
לְדָתָן וְלֵאבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלָה: ^{יב} הַמַּעַט
כִּי הֲעֲלִיתָנוּ מֵאָרֶץ זְבַח חֶלֶב וּדְבַשׁ לְהַמִּיתָנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי־
תִשְׁתַּרְר עֲלֵינוּ גַם־הַשְּׁתַרְר:

חקת

במדבר יט ^א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: ^ב זֹאת חֻקַּת
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דַּבֵּר | אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוּם אֲשֶׁר
לֹא־עָלָה עָלֶיהָ עַל: ^ג וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֲלַעֲזָר הַכֹּהֵן
וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מַחֲוֵץ לַמַּחֲנֶה וְשַׁחֲט אֹתָהּ לִפְנָיו: ^ד
וְלָקַח אֲלַעֲזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָה בָּאֶצְבָּעוֹ וְהָזָה אֶל־נֹכַח פְּנֵי
אֹהֶל־מוֹעֵד מִדָּמָה שֶׁבַע פְּעָמִים: ^ה וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה
לְעֵינָיו אֶת־עֲרֶה וְאֶת־בִּשְׂרָה וְאֶת־דָּמָה עַל־פְּרִשֶׁה יִשְׂרָף:
וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אַרְז וְאֵזוֹב וְשָׁנִי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תוֹךְ
שָׂרַפַת הַפָּרָה: ^ו לֹוִי: ^ז וְכִכֹּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרִחַץ בְּשָׂרוֹ
בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹוא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב: ^ח

והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו במים וטמא
 עדה־הערב: ^ט וְאָסַף | אִישׁ טָהוֹר אֶת אֶפֶר הַפָּרָה וְהַנִּיחַ
 מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהִיְתָה לְעֹדֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 לְמִשְׁמֶרֶת לְמִי נְדָה חֲטָאֹת הוּא: ^י יִשְׂרָאֵל | וְכִבֶּס הָאֹסֵף
 אֶת־אֶפֶר הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְהִיְתָה לְבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְלִגְר וְלִגְר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם: ^{יא} הַנִּגְעַע בְּמַת
 לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שְׁבַעַת יָמִים: ^{יב} הוּא יִתְחַטֵּא־כּוֹ
 בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם־לֹא יִתְחַטֵּא
 בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר: ^{יג} כָּל־הַנִּגְעַע בְּמַת
 בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטֵּא אֶת־מִשְׁכַּן יְהוָה
 טָמֵא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נְדָה לֹא־זָרַק
 עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טְמֵאתוֹ כּוֹ: ^{יד} זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־
 יָמוּת בְּאֵהָל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֵהָל וְכָל־אֲשֶׁר בְּאֵהָל יִטָּמֵא
 שְׁבַעַת יָמִים: ^{טו} וְכָל כְּלֵי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פְּתִיל
 עָלָיו טָמֵא הוּא: ^{טז} וְכָל אֲשֶׁר־יָגַע עַל־פְּנֵי הַשֹּׁדֶה בַּחֲלָל־
 חֶרֶב אוֹ בְּמַת אוֹ־בְעֵצָם אָדָם אוֹ בְּקִבְרֵי טָמֵא שְׁבַעַת
 יָמִים: ^{יז} וְלִקְחוּ לְטָמֵא מִעֵפֶר שָׂרֶפֶת הַחֲטָאֹת וְנָתַן עָלָיו
 מִיָּם חַיִּים אֶל־כְּלֵי:

בלק

^א וַיֵּרָא בְּלָק בֶּן־צְפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: ^ב כַּמְדַּבֵּר כַּב
^ג וַיִּגְר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעַם מָאֵד כִּי רַב־הוּא וַיִּקֶּץ מוֹאָב מִפְּנֵי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^ד וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מְדִיָּן עֲתָה יִלְחָכוּ
 הַקְּהָל אֶת־כָּל־סִבִּיבֹתֵינוּ כְּלַחַף הַשּׁוֹר אֶת יָרֵק הַשָּׂדֶה
 וּבְלָק בֶּן־צְפּוֹר מִלֶּךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: ^ה לוי ^ו וַיִּשְׁלַח
 מִלְּאָכִים אֶל־בְּלָעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנְּהַר אַרְץ
 בְּנֵי־עַמּוֹ לְקַרְא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עִם יֵצֵא מִמִּצְרַיִם הַנֶּה

כֶּסֶה אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמְּלִי: ^ה וְעַתָּה לְכֵה־נָא
 אֶרְה־לִּי אֶת־הָעַם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל
 נִכְה־בּוֹ וְאֶגְרָשְׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעֹתִי אֶת אֲשֶׁר־תִּבְרַךְ
 מִבְּרֹךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאֵר: ^ו וַיִּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן
 וְקַסְמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בְּלָעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי
 בָּלָק: ^ז וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ פֹה הַלֵּילָה וְהִשְׁבַּתִּי
 אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יִדְבַר יְהוָה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי־מוֹאָב
 עִם־בְּלָעַם: ^ח וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל־בְּלָעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים
 הָאֵלֶּה עִמָּךְ: ^ט וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צֹפֹר
 מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלַי: ^י הִנֵּה הָעַם הַיֵּצֵא מִמִּצְרָיִם וַיִּכַּס
 אֶת־עֵינַי הָאָרֶץ עֲתָה לְכֵה קְבֵה־לִּי אֶתוֹ אוּכַל לְהַלְחֵם
 בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו: ^{יא} וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בְּלָעַם לֹא תִלְךָ עִמָּהֶם
 לֹא תֵאָר אֶת־הָעַם כִּי בְרוּךְ הוּא:

פינחס

במדבר כה · וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^א פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
 בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת־חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 בְּקַנְאוֹ אֶת־קַנְאוֹתִי בְּתוֹכָם וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי־
 יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹתִי: ^ב לָכֵן אֹמַר הַנְּגִי נִתֵּן לוֹ אֶת־בְּרִיתִי
 שְׁלוֹם: ^ג לֹוי וְהִיְתָה לוֹ וְלוֹזְרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֵנָּה עוֹלָם
 תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא לְאֱלֹהֵיו וַיִּכַּפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^ד וְשֵׁם
 אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּפְּהָ אֲשֶׁר הִפָּה אֶת־הַמַּדְיָנִית זִמְרִי בֶן
 סֵלּוּא נָשִׂיא בֵּית־אָב לְשֹׁמְעָנִי: ^ה וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמִּפְּהָ
 הַמַּדְיָנִית כְּזָבִי בַת־צֹר וְרֹאשׁ אֲמוֹת בֵּית־אָב בְּמִדְיָן
 הוּא: ^ו וַיִּדְבַּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^ז צֹרֹר
 אֶת־הַמַּדְיָנִים וְהַכִּיתֶם אוֹתָם: ^ח כִּי צָרְרִים הֵם לָכֵם
 בְּנִכְלֵיהֶם אֲשֶׁר נִכְלוּ לָכֵם עַל־דְּבַר־פְּעֹר וְעַל־דְּבַר כְּזָבִי

בַּת־נְשִׂיא מְדִינַת אַחַתְּם הַמִּכָּה בְּיוֹם־הַמִּגֵּפָה עַל־דְּבַר־
פְּעוֹר: * וַיְהִי אַחֲרֵי הַמִּגֵּפָה * וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אַלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר: † שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁוֹ׃ כָּל־עַדַּת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיָמְעָלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־
יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל: ‡ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן אִתָּם
בְּעֶרְכַת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרַחוּ לֵאמֹר: † מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה
וְיָמְעָלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֵּצְאִים
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

מטות

פ * וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־רֵאשֵׁי הַמַּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה: † אִישׁ כִּי־יָדַר נָדַר לַיהוָה
אוֹהֵשֶׁבַע שְׁבַע לְאֶסֶר אֶסֶר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא יַחַל דְּבָרוֹ
כְּכֹל־הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה: † וְאִשָּׁה כִּי־תָדַר נָדַר לַיהוָה
וְאֶסְרָה אֶסֶר בְּבֵית אָבִיהָ בְּנַעֲרִיהָ: † וְשָׁמַע אָבִיהָ אֶת־
נְדָרָהּ וְאֶסְרָהּ אֲשֶׁר אֶסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ וְהַחֲרִישׁ לָהּ אָבִיהָ
וְקָמוּ כָל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אֶסֶר אֲשֶׁר־אֶסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם:
† וְאִם־הֵנִיא אָבִיהָ אֶתָּה בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־נְדָרֶיהָ וְאֶסְרָהּ
אֲשֶׁר־אֶסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם וַיְהוֶה יִסְלַח־לָהּ כִּי־
הֵנִיא אָבִיהָ אֶתָּה: † וְאִם־הָיוּ תְהִיָּה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ
אוּ מִבְּטָא שִׁפְתֶיהָ אֲשֶׁר אֶסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ: † וְשָׁמַע אִשָּׁה
בְּיוֹם שָׁמְעוֹ וְהַחֲרִישׁ לָהּ וְקָמוּ נְדָרֶיהָ וְאֶסְרָהּ אֲשֶׁר־
אֶסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקָמוּ: † וְאִם בְּיוֹם שָׁמַע אִשָּׁה יֵנִיא
אוֹתָהּ וְהִפֹּר אֶת־נְדָרָהּ אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵת מִבְּטָא שִׁפְתֶיהָ
אֲשֶׁר אֶסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ וַיְהוֶה יִסְלַח־לָהּ: † וַיְנַדֵּר
אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כָּל אֲשֶׁר־אֶסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם
עָלֶיהָ: † וְאִם־בֵּית אִשָּׁה נְדָרָה אוֹ־אֶסְרָה אֶסֶר עַל־נַפְשָׁהּ
בְּשֶׁבַע: † וְשָׁמַע אִשָּׁה וְהַחֲרִישׁ לָהּ לֹא הֵנִיא אֶתָּה וְקָמוּ

כִּלְגַּדְרֵיהָ וְכִלְאֶסְרָא אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם: יג וְאִם־
הִפְרֹי־יִפְרֹ אַתֶּם | אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוּ כֹּל־מוֹצֵא שְׁפַתֶיהָ
לְגַדְרֵיהָ וְלֹא־אֶסְרָה נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הַפְּרֹם וַיְהִי־וָה
יִסְלַח־לָהּ: יד יִשְׂרָאֵל כִּלְגַּדְרֹר וְכִלְשִׁבְעַת אֶסְרָה לְעֵנַת
נַפְשׁ אִישָׁהּ יִקְיַמְנֹו וְאִישָׁהּ יִפְרַנּוּ: טו וְאִם־הִחְרַשׁ יַחְרִישׁ
לָהּ אִישָׁהּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם וְהַקִּים אֶת־כִּלְגַּדְרֵיהָ אוֹ אֶת־
כִּלְאֶסְרֵיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַקִּים אַתֶּם כִּי־הִחְרַשׁ לָהּ בְּיוֹם
שָׁמְעוּ: טז וְאִם־הִפְרֹ יִפְרֹ אַתֶּם אַחֲרֵי שָׁמְעוּ וְנָשָׂא אֶת־
עֹנָה: יז אֲלֹהֵי הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ
לְאִשְׁתּוֹ בֵּין־אָב לְבָתוֹ בְּנִעֲרִיהָ בֵּית אָבִיהָ: יח

מסעי

במדבר לג א אֲלֹהֵי מִסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לְצִבְאֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן: ב וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־
מוֹצְאֵיהֶם לְמִסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהוָה וְאֵלֶּה מִסְעֵיהֶם
לְמוֹצְאֵיהֶם: ג וַיִּסְעוּ מֵרַעְמָסֶס בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּחֹמֶשֶׁה
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמִּחְרַת הַפֶּסַח יֵצְאוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה לְעֵינֵי כָּל־מִצְרַיִם: ד וּמִצְרַיִם
מִקְבָּרִים אֶת אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה בָּהֶם כָּל־בְּכוֹר וּבֹאֲלֵהֶם
עָשָׂה יְהוָה שְׁפָטִים: ה וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמָסֶס
וַיַּחְנוּ בְּסֻכֹּת: ו וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחְנוּ בְּאֵתָם אֲשֶׁר בַּקֶּצֶה
הַמִּדְבָּר: ז יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ מֵאֵתָם וַיָּשָׁב עַל־פִּי הַחִירָת
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בַעַל צְפּוֹן וַיַּחְנוּ לְפָנֵי מִגְדָּל: ח וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי
הַחִירָת וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ־הַיָּם הַמִּדְבָּרָה וַיִּלְכּוּ דֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים בְּמִדְבָּר אַתֶּם וַיַּחְנוּ בְּמִרְה: ט וַיִּסְעוּ מִמִּרְה וַיָּבֹאוּ
אֵילָמָה וּבְאֵילָם שְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינַת מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים
וַיַּחְנוּ־שָׁם: י וַיִּסְעוּ מֵאֵילָם וַיַּחְנוּ עַל־יַם־סוּף:

דברים

א אלה הדברים אשר דבר משה אל־כל־ישראל בעבר דברים א
 הירדן במדבר בערכה מול סוף בין־פארן ובין־תפל
 ולבן וחרת ודי זהב: ב אחד עשר יום מתרב דרך הר־
 שעיר עד קדש ברנע: ג ויהי בארבעים שנה בעשתי־עשר
 חדש באחד לחדש דבר משה אל־בני ישראל כִּלְל אשר
 צוה יהוה אתו אלהם: ד לוי אחרי הפתו את סיחן
 מלך האמרי אשר יושב בחשבון ואת עוג מלך הבשן
 אשר־יושב בעשתרת באדרעי: ה בעבר הירדן בארץ
 מואב הואיל משה באר את־התורה הזאת לאמר: ו יהוה
 אלהינו דבר אלינו בחורב לאמר רב־לכם שבת בהר הזה:
 ז פנו וסעו לכם ובאו הר האמרי ואל־כל־שכניו בערכה
 בהר ובשפלה ובנגב ובחוף הים ארץ הפנעני והלבנון
 עדה־נהר הגדל נהר־פרת: ח ישראל ה ראה נתתי לפניכם
 את־הארץ באו ורשו את־הארץ אשר נשבע יהוה
 לאבותיכם לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם ולורעם
 אחריהם: ט ואמר אִלְכֶם בעת ההוא לאמר לא־אוכל
 לבדי שאַת אתכם: י יהוה אִלְהֵיכֶם הרבה אתכם והנכם
 היום ככוכבי השמים לרב: יא יהוה אִלְהֵי אבותכם יסף
 עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם:

ואתחנן

כב ואַתְחַנֵּן אֶל־יְהוָה בעת ההוא לאמר: כד אֲדַנִּי יְהוָה אֲתָה דברים ג
 החלות להראות את־עבדך את־גדלך ואת־יָדְךָ החזקה
 אשר מי־אל בשמים ובארץ אשר־יעשה כמעשיך
 וכגבורתך: כה אַעֲבֹרֶה־נָא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ הטובה אשר
 בעבר הירדן הַהַר הטוב הזה והלבנון: לו ויתעבר

יהוה בל למענכם ולא שמע אלי ולאמר יהוה אלי רב־לך
 אלתוסף דבר אלי עוד בדבר הזה: כו עלה | ראש הפסגה
 ושא עיניך ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך
 כִּי־לא תעבר את־הירדן הזה: כח וצו את־הושע וחזקו
 ואמצו כִּי־הוא יעבר לפני העם הזה והוא ינחיל אותם
 את־הארץ אשר תראה: כט ונשב בגיא מול בית פֿעור:
 פ ׀ ועתה ישראל שמע אלה־החקים ואל־המשפטים אשר
 אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו ובאתם וירשתם
 את־הארץ אשר יהוה אלהי אבותיכם נתן לכם: ג לא
 תספו על־הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו
 לשמר את־מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם:
 ג עיניכם הראת את אשר־עשה יהוה בבעל פֿעור כי כל־
 האיש אשר הלך אחרי בעל־פֿעור השמידו יהוה אלהיך
 מקרבך: ד ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם
 היום: ישראל ה | ראה | למדתי אתכם חקים ומשפטים
 כאשר צוני יהוה אלהי לעשות כן בקרב הארץ אשר
 אתם באים שמה לרשתה: ו ושמתם ועשיתם כי הוא
 חקמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל־
 החקים האלה ואמרו רק עם־חכם ונבון הגוי הגדול
 הזה: ז כי מי־גוי גדול אשר־לו אלהים קרבים אליו
 כיהוה אלהינו בכל־קראנו אליו: ח ומל גוי גדול אשר־לו
 חקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת אשר אנכי
 נתן לפניכם היום:

עקב

דברים ז | והיה | עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמתם
 ועשיתם אתם ושמר יהוה אלהיך לך את־הבְּרִית ואת־

החֹסֵד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתִּיף: ^י וְאַהֲבָךָ וּבִרְכָךָ וְהִרְבֵּךְ
וּבִרְךָ פְּרִי-בִטְנֶךָ וּפְרִי-אֲדָמְתֶךָ דְגָנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהָרְךָ
שְׁגַר-אֲלֹפִיךָ וְעֵשְׂתֶרֶת צֹאנֶךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע
לְאַבְתִּיף לְתֵת לָךְ: ^י בְּרוּךְ תִּהְיֶה מְכַל־הַעַמִּים לֹא-יִהְיֶה
כָּךְ עָקֹר וְעֵקֶרָה וּבִבְהֶמְתֶּךָ: ^ט וְהִסִּיר יְהוָה מִמֶּךָ כָּל-חֲלִי
וְכָל-מַדּוּי מִצְּלִים הָרָעִים אֲשֶׁר יִדְעָתָ לֹא יִשְׁמַם בְּךָ וּנְתַנֶּם
בְּכָל-שְׁנָאִיךָ: ^ט וְאִכְלַתְּ אֶת-כָּל-הַעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לָךְ לֹא-תַחַס עֵינֶךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת-אֱלֹהֵיהֶם
כִּי-מוֹקֵשׁ הוּא לָךְ: ^ס כִּי תֹאמַר בְּלִבְּךָ רַבִּים הַגּוֹיִם
הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי אֵיכָּה אוֹכַל לְהוֹרִישָׁם: ^ה לֹא תִירָא מֵהֶם זָכֹר
תִּזְכֹּר אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָרְעָה וּלְכָל-מִצְרָיִם:
^ט הַמַּסֹּת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר-רָאוּ עֵינֶיךָ וְהָאֵתָת וְהַמִּפְתִּים
וְהַיָּד הַחֲזָקָה וְהַזְרַע הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּנִי-עֲשֵׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל-הַעַמִּים אֲשֶׁר-אַתָּה יָרָא
מִפְּנֵיהֶם: ^ז וְגַם אֶת-הַצְרָעָה יִשְׁלַח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּסֵ-עַד-
אַבְד הַנְּשֹׂאָרִים וְהַנִּסְתָּרִים מִפְּנֶיךָ: ^ח לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם
כִּי-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבְּךָ אֵל גְּדוֹל וְנוֹרָא: ^{טו} וְנִשְׁלַח
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-הַגּוֹיִם הָאֵל מִפְּנֶיךָ מְעַט מְעַט לֹא תוֹכֵל
כַּלְתֶּם מֵהָר פֶּן-תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה: ^{טז} וּנְתַנֶּם יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָמָם מֵהוּמָה גְדֹלָה עַד הַשָּׁמַדִּים: ^{יז} וְנָתַן
מַלְכֵיהֶם בְּיָדְךָ וְהִאֲבֹדְתָ אֶת-שָׁמַם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא-
יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיךָ עַד הַשָּׁמַדְךָ אִתָּם: ^{יח} פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ לֹא-תַחֲמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלִקְחַתְּ לָךְ
פֶּן תּוֹקֵשׁ בּוֹ כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא: ^{יט} וְלֹא-תִבְיֵא
תוֹעֲבָה אֶל-בֵּיתְךָ וְהָיִיתָ חָרֵם כְּמֵהוּ שִׁקְץ | תִּשְׁקָצְנוּ
וְתַעֲבֹ | תִּתְעַבְבוּ כִּי-חָרֵם הוּא: ^כ כָּל-הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אֲנִי
מְצַוֶּךָ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תַּחְיִין וּרְבִיתֶם וּבָאתֶם

וירשׁתם את־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתִּיכֶם : וְזָכַרְתָּ
 אֶת־כָּל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הִלִּיכָךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבַּעִים
 שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עֲנִתָךָ לְנִסְתָּךָ לְדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בְּלִבְכֶךָ
 הַתְּשׁוּמָה מִצֹּתוֹ אִם־לֹא : וַיַּעֲנֶךָ וַיֹּרַעְכֶךָ וַיֹּאכְלֶךָ אֶת־
 הַמָּן אֲשֶׁר לֹא־יִדְעָתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעָךָ כִּי
 לֹא עַל־הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצֵא פִי־
 יְהוָה יַחֲיֶה הָאָדָם : יִשְׂרָאֵל ה' שְׁמֹלְתָךָ לֹא בִלְתָהּ מִעֲלֶיךָ
 וְרָגְלָךָ לֹא בִצָּקָה זֶה אַרְבַּעִים שָׁנָה : וַיִּדְעָתָּ עַם־לְבַבְךָ כִּי
 כַּאֲשֶׁר יִיָּסֵר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִיִּסְרֶךָ : וְשִׁמְרָתָּ
 אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּדַרְכָיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ :
 כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאָךְ אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחְלֵי מַיִם
 עֵינַת וּתְהַמֵּת יְצָאִים בַּבֶּקְעָה וּבְהָר : אֶרֶץ חֹטָה וְשַׁעֲרָהּ
 וְגִפְזָה וְתֵאנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ־גִּית שֶׁמֶן וְדַבְשׁ : אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא
 בְּמִסְכָּנָה תֹאכַל־בָּהּ לֶחֶם לֹא־תַחֲסֹר כָּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר
 אֲבַנְיָה בְרוֹזָל וּמַהֲרִיָּה תַחְצֹב נְחֹשֶׁת : וְאָכַלְתָּ וְשִׁבְעָתָּ
 וּבְרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ :

ראה

דברים יא כו רָאָה אֲנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה : כז אֶת־
 הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 מְצַוֶּה אֹתְכֶם הַיּוֹם : כח וְהַקְלָלָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֹתְכֶם
 הַיּוֹם לְלַכֵּת אַחֲרַי אֱלֹהִים אַחֲרַיִם אֲשֶׁר לֹא־יִדְעֹתֶם : כט
 וְהָיָה כִּי יָבִיאָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־
 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנִתְתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הָר גִּרְזִים וְאֶת־
 הַקְלָלָה עַל־הָר עֵיבָל : ל הַלֹּא־הִמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרַי
 דָּרָךְ מְבֹאָה הַשָּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּעֵרְבָה מִזֶּה

הגלגל אצל אלוני מרה: ^{לא} כי אתם עברים את-הירדן
לבא לרשת את-הארץ אשר-יהנה אלהיכם נתן לכם
וירשתם אתה וישבתם-בה: ^{לז} לוי ^{לב} ושמרתם לעשות
את כל-החקים ואת-המשפטים אשר אנכי נתן לפניכם
היום: ^א אלה החקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות
בארץ אשר נתן יהוה אלהי אבותיך לך לרשתה כל-הימים
אשר-אתם חיים על-האדמה: ^ב אבד תאבדון את-כל-
המקמות אשר עבדו-שם הגוים אשר אתם ירשים אתם
את-אלהיהם על-ההרים הרמים ועל-הגבעות ותחת כל-
עץ וענן: ^ג ונתצתם את-מזבחתם ושבדתם את-מצבתם
ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם תגדעון
ואבדתם את-שמן מן-המקום ההוא: ^ד לא-תעשון כן
ליהוה אלהיכם: ^ה כי אם-אל-המקום אשר-יבחר יהוה
אלהיכם מכל-שבטיכם לשום את-שמו שם לשכנו
תדרשו ובאת שמה: ^ו ישראל ^ז והבאתם שמה עלתיכם
וזבחיכם ואת מעשרתיכם ואת תרומת ידכם ונדריכם
ונדבתיכם ובכרת בקרכם וצאנכם: ^ח ואכלתם-שם לפני
יהוה אלהיכם ושמחתם בכל משלח ידכם אתם ובתיכם
אשר ברכו יהוה אלהיך: ^ט לא תעשון ככל אשר אנחנו
עשים פה היום איש כל-הישר בעיניו: ^י כי לא-באתם
עד-עתה אל-המנוחה ואל-הנחלה אשר-יהנה אלהיך
נתן לך: ^{יא} ועברתם את-הירדן וישבתם בארץ אשר-יהנה
אלהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל-איביכם מסביב
וישבתם-בטח:

שפטים

דברים טז יח שפטים ושטרות תתן להם בכל־שעריך אשר יהיה
 אלהיה נתן להם לשבטיה ושפטו את־העם משפט־צדק:
 לא־תטה משפט לא תכיר פנים ולא־תקח שחד כי
 השחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים: כ צדק
 צדק תרדף למען תחיה וירשת את־הארץ אשר־יהיה
 אלהיה נתן להם: לו י ס לא־תטע להם אשרה כל־עץ
 אצל מזבח יהוה אלהיה אשר תעשה־להם: כב ולא־תקים
 להם מצבה אשר שגא יהוה אלהיה: י ס * לא־תזבח ליהוה
 אלהיה שור ושה אשר יהיה בו מום כל דבר רע כי
 תועבת יהוה אלהיה הוא: י ס כ כיימצא בקרבך באתר
 שעריך אשר־יהוה אלהיה נתן להם איש או־אשה אשר
 יעשה את־הרע בעיני יהוה־אלהיה לעבר בריתו: ג וילך
 ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמם ו או לירח או
 לכל־צבא השמים אשר לא־צויתי: ד והגדלה ושמעת
 ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשית התועבה
 הזאת בישראל: ה והוצאת את־האיש ההוא או את־
 האשה ההוא אשר עשו את־הדבר הרע הזה אל־שעריך
 את־האיש או את־האשה וסקלתם באבנים ומתו: ו על־
 פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת
 על־פי עד אחד: ז יד העדים תהיה־בו בראשנה להמיתו
 ויד כל־העם באחרנה ובערת הרע מקרבך: ח כ כי יפלא
 ממך דבר למשפט בין־דם ו לדם בין־דין לדין ובין
 נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל־המקום
 אשר יבחר יהוה אלהיה בו: ט ובאת אל־הכהנים הלויים
 ואל־השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו להם
 את דבר המשפט: י ועשית על־פי הדבר אשר יגידו

לְךָ מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת
כְּכֹל אֲשֶׁר יִרְוּךָ: ^{יא} יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִרְוּךָ
וְעַל־הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ לְךָ תַעֲשֶׂה לֹא תִסּוּר מִן־הַדְּבָר
אֲשֶׁר־יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל: ^{יב} וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה
בְּזָדוֹן לְבַלְתִּי שָׁמַע אֶל־הַכֹּהֵן הַעֹמֵד לְשָׂרֵת שֵׁם אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל־הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא וּבִעֲרַת הָרֶעַ
מִיִּשְׂרָאֵל: ^{יג} וְכָל־הָעָם יִשְׁמְעוּ וִירָאוּ וְלֹא יִזְדוֹן עוֹד: ^{יד}

כ י ת צ א

כִּי־תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וּנְתַנּוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ ^א דברים כא
וְשָׁבִיתָ שְׂבִי: ^ב וְרֵאתָ בַשָּׂבִיָּה אִשָּׁת יִפְתָּתָאֵר וְחִשְׁקָתָ
בָּהּ וְלָקַחְתָּ לָּךְ לְאִשָּׁה: ^ג וְהִבֵּאתָהּ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָהּ
אֶת־רֹאשָׁהּ וְעִשְׂתָּהּ אֶת־צַפְרָנֶיהָ: ^ד וְהִסִּירָהּ אֶת־שַׁמְלַת
שָׂבִיָּה מֵעַלֶיהָ וַיִּשָּׁבַהּ בְּבֵיתְךָ וּבִכְתָּהּ אֶת־אָבִיהָ וְאֶת־
אִמָּהּ יָרַח יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבֹא אֵלֶיהָ וּבַעֲלֹתָהּ וְהִיתָה
לְךָ לְאִשָּׁה: ^ה וְהָיָה אִם־לֹא חָפְצָתָ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ
וּמָכַר לֹא־תִמְכְרָנָהּ בַּכֶּסֶף לֹא־תִתְעַמְרָ בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר
עֲנִיתָהּ: ^ו לוי ^ז כִּי־תִהְיֶיךָ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת
אֲהַוְבָהּ וְהָאֶחָת שְׁנוּאָה וַיִּלְדוּ־לוֹ בָנִים הָאֲהַוְבָה וְהַשְּׁנוּאָה
וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכוֹר לְשִׁנְיָאָה: ^ח וְהָיָה בַיּוֹם הַנִּחַלְוֹ אֶת־בְּנָיו
אֶת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְכַפֵּר אֶת־בֶּן־הָאֲהַוְבָה עַל־
פְּגַם בֶּן־הַשְּׁנוּאָה הַבְּכוֹר: ^ט כִּי אֶת־הַבְּכוֹר בֶּן־הַשְּׁנוּאָה יִפִּיר
לְתַת לוֹ פִּי שְׁנַיִם כָּכֹל אֲשֶׁר־יִמְצָא לוֹ כִּי־הוּא רֹאשִׁית אָנוּ
לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה: ^י יִשְׂרָאֵל ^{יא} כִּי־יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר
וּמוֹרֵה אֵינָנו שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וַיִּסְרֹו אֹתוֹ וְלֹא
יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם: ^{יב} וְתִפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־
זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מִקְמוֹ: ^{יג} וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנָנוּ

זֶה סוּרֵר וּמְרֵה אֵינְנוּ שְׁמַע בְּקִלְנוּ זוּלָּל וְסָבֵא : כ^א וְרָגְמָהּ
כָּל-אֲנָשִׁי עֵירוֹ בְּאֲבָנִים וּמֵת וּבְעֵרַת הָרַע מִקְרִבָּה וְכָל-
יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ :

כִּי תָבוֹא

דברים כו ^א וְהָיָה כִּי-תָבוֹא אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
נַחֲלָה וַיְרִשְׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּת בָּהּ : ב וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית | כָּל-
פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאֲרָצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן
לָךְ וּשְׂמַתָּ בַטֶּנָּא וְהִלַּכְתָּ אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם : ג וּבֵאתָ אֶל-הַכְּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה
בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגְדַּתִּי הַיּוֹם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
כִּי-בָאתִי אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לֵאבְתֵינוּ לָתֵת
לָנוּ : ד וְלָקַח הַכְּהֵן הַטֶּנָּא מִיָּדְךָ וְהִנִּיחוֹ לְפָנַי מִזֶּבַח
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ : ה וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לְפָנָי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲרַמְלִי
אֲבָד אֲבִי וַיִּרַד מִצְרֵימָה וַיִּגַּר שָׁם בְּמַתִּי מַעֲט וַיְהִי-שָׁם
לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וְרַב : ו וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ
וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה : ז וּנְצַעֲקָ אֶל-יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ
וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת-קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת-עָנֵינוּ וְאֶת-עַמְלָנוּ וְאֶת-
לַחֲצָנוּ : ח וַיּוֹצֵאֲנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְכֹרַע נְטוּיָה
וּבְמִרְא גָדֹל וּבְאֵתוֹת וּבְמִפְתֵּיִם : ט וַיְבֵאֲנוּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה
וַיִּתֵּן-לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ : י וְעַתָּה
הִנֵּה הִבָּאתִי אֶת-רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-נָתַתָּה לִּי
יְהוָה וְהִנַּחְתּוּ לְפָנָי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לְפָנָי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ : יא וּשְׂמַחְתָּ כְּכֹל-הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּלְבִיתְךָ אֶתָּה וְהַלְוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ : יב יִשְׂרָאֵל ט יב כִּי
תִּכְלֶה לְעֹשֶׂר אֶת-כָּל-מַעֲשֵׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת
שָׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּה לְלוֹי לַגֵּר לִיתְמוֹם וּלְאֵלְמָנָה וְאָכְלוּ

בשְׁעָרֶיךָ וּשְׂבָעוּ: ^י וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּעָרְתִּי
הַקֹּדֶשׁ מִן־הַפִּיט וְגַם נִתְתִּיו לְלוֹי וְלִגֵּר לִיתּוֹם וְלֹא־לְמִנָּה
כְּכָל־מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא
שָׁכַחְתִּי: ^י לֹא־אֶכְלָתִי בְּאֲנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בְעָרְתִּי מִמֶּנּוּ
בְּטָמָא וְלֹא־נִתְתִּי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי
עֲשִׂיתִי כְּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: ^י הַשְּׂקִיפָה מִמְּעוֹן קְדוֹשְׁךָ מִן־
הַשָּׁמַיִם וּבְרַךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר
נִתְתָה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׂבַּעְתָּ לְאַבְתָּינוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ:

נצבים

^ט אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רְאִשֵׁיכֶם
שְׂבָטֵיכֶם זַקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: ^ט טַפְּכֶם
נְשֵׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ מִחֻטְבְּ עִצְיֶךָ עַד שְׂאֵב
מִימֶיךָ: ^י לְעִבְרְךָ בְּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאֵלֹתָו אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּרַת עִמָּךְ הַיּוֹם: ^י לִי ^י לְמַעַן הֶקִּים־
אֶתְךָ הַיּוֹם | לוֹ לְעַם וְהוּא יְהִי־לְךָ לְאֱלֹהִים כְּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ וְכַאֲשֶׁר נִשְׂבַּע לְאַבְתָּיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב: ^י וְלֹא אֶתְכֶם לְבַדְכֶם אֲנֹכִי כָּרַת אֶת־הַבְּרִית
הַזֹּאת וְאֶת־הָאֱלֹהִים הַזֹּאת: ^י כִּי אֶת־אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה עִמָּנוּ
עַמֵּד הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה עִמָּנוּ
הַיּוֹם: ^י יִשְׂרָאֵל ^י כִּי־אַתֶּם יַדְעֹתֶם אֵת אֲשֶׁר־יִשְׁבְּנוּ בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם וְאֵת אֲשֶׁר־עֲבַרְנוּ בְּקִרְבֵּי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם:
^י וְתִרְאוּ אֶת־שְׂקוֹצֵיהֶם וְאֵת גְּלָלֵיהֶם עֵץ וְאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב
אֲשֶׁר עִמָּהֶם: ^י פֶּן־יֵישׁ בְּכֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה
אוֹ־שִׁבְט אֲשֶׁר לְכַבּוֹ פְּנֵה הַיּוֹם מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת
לְעַבֵּד אֶת־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הֵהֶם פֶּן־יֵישׁ בְּכֶם שֵׁרֵשׁ פְּרָה רֹאשׁ
וְלַעֲנָה: ^י וְהָיָה בְּשִׂמְעוֹ אֶת־דְּבָרֵי הָאֱלֹהִים הַזֹּאת וְהִתְבָּרַךְ

בְּלִבְכוּ לֵאמֹר שְׁלוֹם יִהְיֶה־לִּי כִּי בִשְׂרָרוֹת לִבִּי אֶלְךָ לְמַעַן
 סְפוֹת הַרְוָה אֶת־הַצְּמֵאָה: ^ט לֹא־יֵאָבֵה יְהוָה סִלַּח לִּי כִּי
 אֲזַ יַעֲשֶׂן אֶף־יְהוָה וְקִנְאָתוֹ בְּאִישׁ הֵהוּא וְרִכְבָּצָה בּוֹ כָּל־
 הָאֱלֹהִים הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה וּמַחֲהָ יְהוָה אֶת־שְׂמוֹ מִתַּחַת
 הַשָּׁמַיִם: ^י וְהִבְדִּילֹו יְהוָה לְרַעַה מִכָּל שְׂבֻטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
 אֱלֹוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה: ^{יא} וְאָמַר הַדּוֹר
 הָאֲחֵרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יִקְוּמוּ מֵאֲחֵרֵיכֶם וְהִנְכַרְי אֲשֶׁר יִבֵּא
 מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה וְרָאוּ אֶת־מִכּוֹת הָאֶרֶץ הַהוּא וְאֶת־תַּחֲלָאִיָּהּ
 אֲשֶׁר־חָלָה יְהוָה בָּהּ: ^{יב} גִּפְרִית וּמִלַּח שְׂרָפָה כָּל־אֶרֶצָהּ
 לֹא תִזְרַע וְלֹא תִצְמַח וְלֹא־יַעֲלֶה בָּהּ כָּל־עֵשֶׂב כְּמֵהִפְכַּחַת
 סֹדֶם וְעַמְרָה אֲדָמָה (וּצְבִיִּים) [וּצְבוּיִים] אֲשֶׁר הִפְךָ יְהוָה
 בְּאִפּוֹ וּבְחִמָּתוֹ: ^{יג} וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מֵה עָשָׂה יְהוָה
 כִּכָּה לְאֶרֶץ הַזֹּאת מֵהַ חֲרֵי הָאֶף הַגָּדוֹל הַזֶּה: ^{יד} וְאָמְרוּ עַל
 אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם
 בְּהוֹצִיאֹו אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: ^{טו} וַיִּלְכּוּ וַיַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים
 אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּם וְלֹא חָלַק
 לָהֶם: ^{טז} וַיַּחֲרַאֲף יְהוָה בְּאֶרֶץ הַהוּא לְהִבִּיא עָלֶיהָ אֶת־
 כָּל־הַנְּקָלָה הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה: ^{יז} וַיִּתְּשֵׁם יְהוָה מֵעַל
 אֲדָמָתָם בְּאֶף וּבְחִמָּה וּבְקִצְף גָּדוֹל וַיִּשְׁלַכֶם אֶל־אֶרֶץ
 אַחֲרַת כַּיּוֹם הַזֶּה: ^{יח} הַנְּסַתְרֹת לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגַלֹּת לָנוּ
 וּלְבְנֵינוּ עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

וילך

דברים לא ^א וַיִּלְךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל:
^ב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא־
 אוֹכֵל עוֹד לְצֹאת וּלְבֹוא וַיְהוָה אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת־
 הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: ^ג יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא | עֲבַר לְפָנֶיךָ הוּא־יִשְׁמִיד

אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתֶם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עִבְר
 לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: לוי וַעֲשֵׂה יְהוָה לָהֶם כַּאֲשֶׁר
 עָשָׂה לְסִיחֹן וּלְעוּג מְלֹכֵי הָאֲמֹרִי וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד
 אֹתָם: ה וַנִּתְּנָם יְהוָה לְפָנֶיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָהֶם כְּכָל־הַמִּצְוָה
 אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתְכֶם: ו חֲזַקוּ וְאִמְצוּ אֶל־תִּירְאוּ וְאֶל־תַּעֲרָצוּ
 מִפְּנֵיהֶם כִּי ו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַהֲלִיךְ עִמָּךְ לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא
 יַעֲזֹבֶךָ: יִשְׂרָאֵל פ ז וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְיְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 לְעֵינַי כָּל־יִשְׂרָאֵל חֲזַק וְאִמְץ כִּי אַתָּה תְּבוֹא אֶת־הָעָם הַזֶּה
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָם לְתַת לָהֶם וְאַתָּה
 תִּנְחַלְנָה אוֹתָם: ה וַיְהִי הוּא ו הַהֲלִיךְ לְפָנֶיךָ הוּא יִהְיֶה
 עִמָּךְ לֹא יִרְפָּךָ וְלֹא יַעֲזֹבֶךָ לֹא תִירָא וְלֹא תַחַת: ט וַיִּכְתֹּב
 מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָה אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי
 הַנִּשְׂאִים אֶת־אָרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: י וַיִּצְוֶה
 מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ וּשְׁבַע שָׁנִים בְּמַעַד שָׁנַת הַשְּׁמֵטָה
 בַּחַג הַסְּפֹת: יא בְּבוֹא כָל־יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר תִּקְרָא אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נִגְד
 כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם: יב הִקְהֵל אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים
 וְהַטָּף וְגֵרָךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלְמַעַן יִלְמְדוּ
 וַיִּרְאוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת: יג וּבְנֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלְמַדּוֹ
 לִירְאֶה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל־
 הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:

ה א ז י נו

* הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַר־פִּי: דברים לב
 ב יַעֲרֹךְ כַּמָּטָר לְקַחֵי תִזְל כִּטְל אֲמַרְתִּי כַּשַּׁעֲרִים עָלַי־
 דִּשָּׂא וְכַרְבִּיבִים עָלַי־עֵשֶׂב: ג כִּי שֵׁם יְהוָה אֲקַרָּא הָבוּ

גָּדַל לְאֱלֹהֵינוּ: לוי הֲצוּר תָּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָל־דְּרָכָיו
 מִשְׁפָּט אֵל אֲמוֹנָה וְאֵין עוֹל צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא: ה שַׁחַת לוֹ
 לֹא בָנָיו מוֹמִם דּוֹר עֲקָשׁ וּפְתִלְתֵּל: ו הֲ לִיהוָה תִּגְמְלוּ־
 זֹאת עִם נֶבֶל וְלֹא חֲכָם הֲלוֹא־הוּא אֲבִיךָ קִנְיָךְ הוּא עֲשֶׂה
 וַיִּכְנַנְךָ: יִשְׂרָאֵל זִכֹּר יָמוֹת עוֹלָם בָּינוּ שָׁנוֹת דֶּרֶךְ־דֶּרֶךְ
 שָׁאֵל אֲבִיךָ וַיִּגְדֶּךָ וַיִּקְנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ: ה בְּהִנְחַל עֲלִיּוֹן
 גוֹלִים בְּהַפְרִידוּ בְּנֵי אָדָם יִצַּב גְּבֻלַת עַמִּים לְמַסְפַּר בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: ט כִּי חָלַק יְהוָה עִמּוֹ יַעֲקֹב חֲבַל נִחְלָתוֹ: י יִמְצָאֵהוּ
 בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתַהוֹ יִלַּל יִשְׁמֹן יִסְכְּבֵנְהוּ יִבֹּנְנְהוּ יִצְרַנְהוּ
 כְּאִישׁוֹן עֵינָיו: יא כְּנִשְׂרָף יַעִיר קִנּוֹ עַל־גּוֹזְלָיו יִרְחֹף יִפְרֹשׁ
 כְּנִפְיֹו יִקְחֵהוּ יִשְׂאֵהוּ עַל־אֲבָרְתוֹ: יב יְהוָה בְּדָד יִנְחַנּוּ וְאֵין
 עִמּוֹ אֵל נֹכַר:

וזאת הברכה

וזאת הברכה אשר ברוך משה איש האלהים את־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְפָנָי מוֹתוֹ: יג וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינֵי בְּאֵ וּזְרַח מִשְׁעִיר
 לָמוֹ הוֹפִיעַ מִהַר פֶּאֶרְזָן וְאֶתְהָ מִרְבַּבַת קָדָשׁ מִימֵינוֹ
 (אשדת) [אשדת] לָמוֹ: יד אַף חִבְּב עַמִּים כָּל־קִדְשָׁיו בְּיַדְךָ
 וְהֵם תִּכְפוּ לְרִגְלֶךָ יִשָּׂא מִדְּבַרְתֶּיךָ: טו תוֹרָה צִוְּה־לָנוּ מִשְׁהָ
 מוֹרֶשֶׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: טז וַיְהִי בִישְׂרוֹן מֶלֶךְ בְּהַתְאֲסֹף רֹאשֵׁי
 עַם יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל: יז יַחֲזִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמַת וַיְהִי מָתִיו
 מִסְפָּר: יח וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמֶר שְׁמַע יְהוָה קוֹל יְהוּדָה
 וְאַל־עִמּוֹ תִּבְיָאֲנוּ יָדִיו רַב לוֹ וְעֶזֶר מִצְרָיו תִּהְיֶה: לוי ט
 ה וּלְלוֹנֵי אָמֵר תִּמְיָד וְאוּרִיךָ לְאִישׁ חִסִּידְךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ
 בְּמִסָּה תִּרְיַבְהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה: טז הָאֵמֶר לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא
 רָאִיתִיו וְאֶת־אָחִיו לֹא הִפִּיר וְאֶת־בְּנָיו לֹא יָדַע כִּי שָׁמְרוּ
 אִמְרֹתֶיךָ וּבְרִיתֶךָ יִנְצְרוּ: יז יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרַתֶךָ
 לְיִשְׂרָאֵל יִשִּׂימוּ קִטּוֹרָה בְּאֶפְךָ וְכִלְיִל עַל־מִזְבְּחֶךָ: יח בְּרַךְ

יְהוָה חִילוּ וּפְעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחִץ מִתְנִים קָמְיוּ וּמִשְׁנֵאָיו
 מִן־יְקוּמוּן: ^ס לְבַנְיָמִן אָמַר יָדִיד יְהוָה יִשְׁכֵּן לְבֶטֶח
 עָלָיו חֲפָף עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתִיפָיו שָׁכַן: ^ס יִשְׂרָאֵל
^י וְלִי־סֹף אָמַר מְבֹרַכַת יְהוָה אֲרָצוֹ מִמֶּגֶד שָׁמַיִם מִטָּל
 וּמִתְהוֹם רִבְצָת תַּחַת: ^י וּמִמֶּגֶד תְּבוֹאֵת שָׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד
 גֵּרֶשׁ יִרְחִים: ^{טו} וּמִרְאֵשׁ הַרְרֵי־קָדֶם וּמִמֶּגֶד גְּבְעוֹת עוֹלָם:
^{טז} וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמִלְאָה וּרְצוֹן שְׁכָנֵי סְנֵה תְּבוֹאֵתָה לְרֹאשׁ
 יוֹסֵף וּלְקִדְקֵד נְזִיר אֶחָיו: ^{יז} בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הֲדָר לוֹ וְקִרְנֵי
 רֵאֵם קִרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יִנְגַח יַחְדָּו אֶפְסֵי־אֶרֶץ וְהֵם רִבְכוֹת
 אֶפְרָיִם וְהֵם אֶלְפֵי מְנַשֶּׁה:

סדר קריאת התורה לראש חודש

לכהן קוראים שלושה פסוקים, עד "עלה תמיד". ללוי חוזרים וקוראים מפסוק
 "ואמרת להם" עד "רביעית ההיין". לשלישי ממשיכים מן "עלת תמיד" עד
 "ונסכה". לרביעי מן "ובראשי חדשיכם" עד סוף הפרשה. בר"ח טבת (בתוך
 חנוכה) מוציאים שני ספרי תורה. בספר הראשון קוראים לשלושה עולים בפרשת
 ר"ח (ללוי מעולת תמיד' ולשלישי מז'ובראשי'), ולרביעי קוראים בספר השני
 'ביום השישי נשיא' וביום השני של ר"ח 'ביום השביעי נשיא' (עמ' 734).

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^ב צוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּמַדְבַּר כַּח
 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קִרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֹחֵי
 תִשְׁמְרוּ לְהִקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: ^ג וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה
 אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם
 לַיּוֹם עֹלָה תְּמִיד: ^ד עַד כֹּאן לַכֹּהֵן ^ה אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה
 בַּבֶּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנַי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים: ^ו וְעִשְׂרִית
 הָאִיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כְּתִית רְבִיעֵת הַהֵינן:
 יִשְׂרָאֵל ^ז עֹלֹת תְּמִיד תַּעֲשֶׂיָהּ בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה
 לַיהוָה: ^ח וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵינן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בְּקֹדֶשׁ הַסֹּף
 נִסְף שֶׁכֶר לַיהוָה: ^ט וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנַי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים
 כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר וְכִנְסֹכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: ^י כ

וּבְיוֹם הַשְּׁבִיט שְׁנֵי־כַבָּשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
 סֶלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכוּ: · עֲלֵת שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ
 עַל־עֲלֵת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה: פ רביעי יא וּבְרֹאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם
 תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד
 כַּבָּשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁבַעַה תְּמִימִם: יב וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
 סֶלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֶלֶת
 מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: יג וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרוֹן סֶלֶת
 מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה
 לַיהוָה: יד וְנִסְכֵיהֶם חֲצִי הַחֵיץ יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישֵׁת הַחֵיץ
 לְאֵיל וּרְבִיעֵת הַחֵיץ לַכֶּבֶשׂ יֵין זֹאת עֲלֵת חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ
 לְחֻדְשֵׁי הַשָּׁנָה: טו וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת לַיהוָה עַל־
 עֲלֵת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכוּ: טז

סדר קריאת התורה לתענית ציבור

המנהג לומר את המשפטים המודגשים קודם הקהל בקול רם ואח"כ הקורא.

שמות לב יא וַיִּחַל מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לְמָה יְהוָה
 יִחְרָה אַפָּךְ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכַח
 גְּדוֹל וּבְגֵד חֲזָקָה: יב לְמָה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בָּרָעָה
 הוֹצִיאָם לְהִרְגָם אֹתָם בְּהָרִים וּלְכַלְתָּם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה
 שׁוֹב מִחֲרוֹן אַפָּךְ וְהִנַּחֲתָם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ: יג זָכַר
 לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ
 וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבָּה אֶת־זִרְעֲכֶם כְּכֹכְבֵי שָׁמַיִם וְכָל־
 הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֵן לְזִרְעֲכֶם וְנַחֲלוּ לְעַלְמֵם:
 יד וַיִּנָּחֵם יְהוָה עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ: לו

שם לד יא וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסֹל־לְךָ שְׁנֵי־לַחַת אֲבָנִים
 כְּרֹאשֵׁינִים וְכַתְּבֵתֵל עַל־הַלַּחַת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־
 הַלַּחַת הַרְּאשֵׁינִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ: יב וְהָיָה נִכוּן לַבָּקָר וְעֲלִיתָ
 בַּבָּקָר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִּי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר: יג וַאֲשֶׁר

לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אֶל־יָרֵא בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן
וְהַבָּקָר אֶל־יָרְעוּ אֶל־מֹול הָהָר הַהוּא: ^ד יִשְׂרָאֵל וְיִפְסֹל
שְׁנֵי־לַחַת אַבְנִים כְּרֹאשֵׁי וַיִּשְׁלַם מֹשֶׁה בְּבָקָר וַיַּעַל
אֶל־הָר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לַחַת
אַבְנִים: ^ה וַיִּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה: ^ו וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא יְהוָה | יְהוָה אֵל
רַחוּם וְחַנוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד וְאַמֶּת: ^ז וַיַּצַּר חַסֵּד
לְאַלְפִים נֶשֶׂא עוֹן וּפְשָׁע וְחַטָּאָה וְנִקְהָ לֹא יִנְקֶה פִקְדוֹ |
עוֹן אָבוֹת עַל־בְּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שְׁלֹשִׁים וְעַל־
רַבְעִים: ^ח וַיִּמְהַר מֹשֶׁה וַיִּקְדֵּ אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ: ^ט וַיֹּאמֶר
אִם־נָא מִצְּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יְלֹהֵי־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבְּנוֹ
כִּי עִם־קִשְׁה־עַרְףְּ הוּא וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵנוּ וְלִחַטָּאתֵנוּ
וְנַחֲלַתָּנוּ: ^י וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ
אֲעִשֶׂה נִפְלְאוֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְּכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם
וְרָאָה כָל־הָעַם אֲשֶׁר־אִתָּה בְּקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־
נִוְרָא הוּא אֲשֶׁר אָנֹכִי עֹשֶׂה עִמָּךְ:

בשחרית שליה ציבור אומר חצי קדיש:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֵלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיִמְיִכוּן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזַמֵּן קָרִיב,

וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי וְלְעָלְמֵי עֵלְמֵיִא.
וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (אמן)

לְעֵלָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא | בעשרת ימי תשובה:
לְעֵלָא לְעֵלָא מְכַל בְּרַכְתָּא

וַיִּשְׂרֵתָא תְּשֻׁבָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרֵיךָ בְּעֵלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

בשחרית מגביהים וגוללים וממשיכים בתפילה (עמ' 100).
במנחה מגביהים וגוללים וקוראים את ההפטרה (בעמוד הבא).

הפטרה לתענית ציבור למנחה

אומרים את הברכה שלפני ההפטרה (עמ' 354).

ישעיה נה ו דרשו יהוה בהמצאו קראהו בהיותו קרוב: ו יעזב רשע
 דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל־יהוה וירחמהו וא־ל־
 אלהינו כִּי־ירבה לסלוח: ה כִּי־לא מחשבותי מחשבותיכם
 ולא דרכיכם דרכי נאם יהוה: ו כִּי־גבהו שמים מארץ
 כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם: ז כִּי
 כאשר ירד הגשם והשילג מן־השמים ושמה לא ישוב כִּי
 אם־הרנה את־הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע
 ולחם לאכל: ח כן יהיה דבר אשר יצא מפִּי לא־ישוב
 אלי ריקם כִּי אם־עשה את־אשר חפצתי והצליח אשר
 שלחתי: ט כִּי־בשמחה תצאו ובשלום תובלון ההרים
 והגבעות יפצחו לפניכם רנה וכל־עצי השדה ימחאו־
 כף: י תחת הנעצוץ יעלה ברֹש (תחת) [נתחת] הסרפד
 יעלה הדס והיה ליהוה לשם לאות עולם לא יפרת:
 שם נו א כה אמר יהוה שמרו משפט ועשו צדקה כִּי־קרובה
 ישועתי לבוא וצדקתי להגלות: ב אשרי אנוש יעשה־
 זאת ובן־אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו ושמר ידו
 מעשות כל־רע: ג ואל־יאמר בן־הנכר הנלנה אל־יהוה
 לאמר הבדל יבדילני יהוה מעל עמו ואל־יאמר הסריס
 הן אני עץ יבש: ד כִּי־כה א אמר יהוה לסריסים אשר
 ישמרו את־שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים
 בכריתִי: ה ונתתי להם בְּבֵיתִי ובחומתי יד ושם טוב
 מבָּנִים ומבנות שם עולם אֲתֶן־לוֹ אֲשֶׁר לא יפרת: ו ובני
 הנכר הנלנים על־יהוה לשָׁרְתוּ וְלֹא־הִבֵּה אֶת־שֵׁם יְהוָה
 להיות לו לעבדים כֹּל־שֹׁמֵר שַׁבַּת מִחֻלְלוֹ וּמְחַזְקִים

בְּבְרִיתִי: וְהִבְיאוּתִים אֶל־הָר קָדְשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית
תְּפִלְתִּי עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרִצּוֹן עַל־מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי
בֵּית־תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל־הָעַמִּים: ^ה נֹאם אֲדֹנָי יְהוִה מִקְבֵּץ
נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֶקְבֹּץ עֲלֵיו לְנִקְבְּצָיו:

אומרים את הברכות אחרי ההפטרה (עמ' 355) עד 'מגן דוד'. מכניסים את ספר
התורה, אומרים חצי קריש ואח"כ תפילת עמידה (עמ' 166).

סדר קריאת התורה לשלוש רגלים

קריאת התורה ליום טוב ראשון של פסח

^{כא} וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכּוֹ שְׁמוֹת יב
וְקָחוּ לְכֶם צֹאן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח: ^{כב} וְלָקַחְתֶּם
אֲגַדַּת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר־בַּסֶּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־
הַמִּשְׁקוּף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְאַתֶּם לֹא
תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר: ^{כג} וְעָבַר יְהוָה לַנֶּגֶף אֶת־
מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּשְׁקוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת
וּפֶסַח יְהוָה עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחָת לְכָא אֶל־בְּתֵיכֶם
לַנֶּגֶף: ^{כד} וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לְחֻק־לָךְ וּלְבָנֶיךָ עַד־
עוֹלָם: ^{כה} לִי וְהָיָה כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה
לְכֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת: ^{כו} וְהָיָה כִּי־
יֹאמְרוּ אֵלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מַה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לְכֶם: ^{כז} וְאַמַּרְתֶּם
זִבְח־פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר פָּסַח עַל־בְּתֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בְּתֵינֵנו הִצִּיל וַיִּקַּד הָעָם
וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ: ^{כח} וַיִּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בֶּן עֲשׂוֹ: ^{כט} וַיְהִי בַחֲצִי
הַלַּיְלָה וַיְהוֶה הַכָּה כָּל־בְּכוֹר בְּאָרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פְּרֹעָה
הַיֵּשֶׁב עַל־כֶּסֶאוֹ עַד בְּכוֹר הַשִּׁבְי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר וְכָל
בְּכוֹר בְּהֵמָה: ^ל וַיִּקָּם פְּרֹעָה לַיְלָה הוּא וְכָל־עַבְדָּיו וְכָל־
מִצְרַיִם וְתָהִי צַעֲקָה גְדוֹלָה בְּמִצְרַיִם כִּי־אֵין בֵּית אֲשֶׁר אֵין־

שם מת: לא ויקרא למשה ולא־הָרֶן לִילָה וַיֹּאמֶר קוּמוּ צִאוּ
מתוך עמי גם־אתם גם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה
כְּדַבְּרֵכֶם: לב גם־צֹאנֵכֶם גם־בְּקִרְכֶם קָחוּ כֹּאֶשֶׁר דִּבַּרְתֶּם
וּלְכוּ וּבִרְכַתֶּם גַּם־אֹתִי: (בשבת רביעי) לג ותחזק מצרים על־
הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחֵם מִן־הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כָּלֵנוּ מֵתִים:
לד וישא העם את־בְּצֻקוֹ טָרַם יַחְמֵץ מִשְׁאַרְתֶּם צָרַרְתָּ
בְּשִׁמְלַתֶם עַל־שִׁכְמָם: לה ובני־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כְּדַבַּר מֹשֶׁה
וַיִּשְׂאֻהוּ מִמִּצְרַיִם כָּל־יֶכֶסֶף וְכָל־יָזָב וּשְׁמַלְתָּ: לו ויהיה
נִתֵּן אֶת־חֶן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֻהוּ וַיִּנְצְלוּ אֶת־
מִצְרַיִם: פ רביעי (בשבת חמישי) לז וַיִּסְעוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמֶסֶס
סִכְתָּה כְּשֵׁש־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף: לח וגם־
עָרַב רַב עָלָה אִתָּם וְצֹאן וּבָקָר מִקְנֵה כְּבֹד מְאֹד: לט וַיֹּאפֹּו
אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עִגְתַּ מִּצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ
כִּי־גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה וְגַם־צָדָה לֹא־
עָשׂוּ לָהֶם: מ וּמוֹשֶׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשׁבוּ בְּמִצְרַיִם
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: מא וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל־
צְבָאוֹת יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: מב לֵיל שְׁמֵרַיִם הוּא לִיהוָה
לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא־הַלִּילָה הַזֶּה לִיהוָה שְׁמֵרַיִם
לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם: חמישי (בשבת שישי) פ מג וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל־בֶּן־נֶכֶד לֹא־יֹאכַל
בו: מד וְכָל־עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת־כֶּסֶף וּמִלְתָּה אִתּוֹ אִזּוּ יֹאכַל
בו: מה תוֹשֵׁב וְשֹׁכֵר לֹא־יֹאכַל־בו: מו בְּבֵית אֶחָד יֹאכַל
לֹא־תוֹצִיא מִן־הַבַּיִת מִן־הַבֶּשֶׂר חוּצָה וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ־
בו: מז כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אִתּוֹ: (בשבת שביעי) מח וְכִי־
יִגְרוּ אֶתְּךָ גֵר וְעָשָׂה פֶסַח לִיהוָה הַמּוֹל לּוֹ כָּל־זָכָר וְאִזּוּ
יִקְרַב לַעֲשׂוֹתוֹ וְהָיָה כְּאֹרַח הָאָרֶץ וְכָל־עָרַל לֹא־יֹאכַל בו:
מט תורה אחת יהיה לאֲזַרְחָ וּלְגֵר הֵגֵר בְּתוֹכְכֶם: נ וַיַּעֲשׂוּ

כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן
 בְּן עֶשְׂוֹ: ^ט וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה אֶת־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צְבָאתָם: ^פ

מניחים את הספר השני על הבימה. אומרים חצי קדיש (עמ' 684), מגביהים וגוללים, ולמפטיר קוראים בספר השני:

^{טו} וּבַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לִיהוָה: במדבר כח
^י וּבַחֲמִישֶׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת יָמִים מִצּוֹת
 יֹאכֵל: ^י בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֹאכֶת עֲבֹדָה
 לֹא תַעֲשׂוּ: ^י וְהִקְרַבְתֶּם אֵשָׁה עֲלֶיהָ לִיהוָה פָּרִים בְּנֵי־
 בָּקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד וְשִׁבְעָה כֹּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם
 יִהְיוּ לָכֶם: ^י וּמִנְחָתָם סֶלֶת בָּלוּלָה בְשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
 לָפָר וּשְׁנַיִם עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל תַעֲשׂוּ: ^כ עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן תַעֲשֶׂה
 לַכֹּבֵשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכֹּבָשִׁים: ^כ וְשִׁעִיר חֲטָאת אֶחָד
 לְכֹפֵר עֲלֵיכֶם: ^כ מִלֶּבֶד עֲלֵת הַבָּקָר אֲשֶׁר לְעֵלֵת הַתְּמִיד
 תַעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה: ^כ כְּאֵלֶּה תַעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לַחֵם
 אֵשָׁה רִיח־נִיחֹחַ לִיהוָה עַל־עוֹלֵת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ:
^כ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֹאכֶת
 עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ^ס

הפטרה ליום טוב ראשון של פסח

אומרים את הברכה שלפני ההפטרה (עמ' 354).

בקצת קהילות מתחילים כאן:

^ה וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הַתְּקַדְּשׁוּ כִּי מִחֹר יַעֲשֶׂה יְהוָה
 בְּקִרְבְּכֶם נִפְלְאוֹת: ^ו וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר
 שָׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְעָבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן
 הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ לִפְנֵי הָעָם: ^ז וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם
 הַזֶּה אֲחַל גְּדִלְךָ בְּעֵינַי כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִדְעוּן כִּי כַּאֲשֶׁר
 הִיִּיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ:

ויש קהילות בהן מתחילים כאן:

היושע ה ^ס בַּעַת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לָךְ חֲרֻבוֹת
צָרִים וְשׁוּב מִלֵּאֲת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁנִית: ^ג וַיַּעֲשׂוּ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ
חֲרֻבוֹת צָרִים וַיִּמַּלְ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּבְעַת הָעֵרְלוֹת:
^ד וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ כָּל־הָעָם הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם
הַזְּכָרִים כָּל אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַמִּדְבָּר בְּדֶרֶךְ בְּצִאתָם
מִמִּצְרַיִם: ^ה כִּי־מָלִים הָיוּ כָּל־הָעָם הַיֵּצֵאִים וְכָל־הָעָם
הַיְלָדִים בַּמִּדְבָּר בְּדֶרֶךְ בְּצִאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא־מָלוּ: ^ו כִּי
אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תָּם כָּל־
הַגּוֹי אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֵּצֵאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ
בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבַלְתִּי הָרְאוֹתָם אֶת־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבוֹתָם לָתֵת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת
חֶלֶב וְדָבָשׁ: ^ז וְאֶת־בְּנֵיהֶם הַקִּיָּם תַּחֲתָם אַתֶּם מִלֵּאֲת־יְהוֹשֻׁעַ
כִּי־עֲרָלִים הָיוּ כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ: ^ח וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־
תָּמוּ כָּל־הַגּוֹי לְהַמּוֹל וַיִּשְׁכְּבוּ תַּחֲתָם בַּמַּחֲנֶה עַד חַיּוֹתָם:
^ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גִּלּוֹתִי אֶת־חַרְפַּת מִצְרַיִם
מֵעַלְיֶיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא גִלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבַּעָה
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בְּעָרֹב בְּעָרְבוֹת יְרִיחוֹ: ^י וַיֹּאכְלוּ מֵעֶבֶר
הָאָרֶץ מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח מִצּוֹת וְקִלּוֹי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה:
^{יא} וַיִּשְׁבַּת הַמָּן מִמַּחֲרַת בְּאַכְלֵם מֵעֶבֶר הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה
עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאֹת אֶרֶץ כְּנָעַן בַּשָּׁנָה
הַהִיא: ^{יב} וַיְהִי בַּהַיּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא
וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנִגְדּוֹ וְחַרְבוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַיִּלֶּךְ יְהוֹשֻׁעַ
אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלֵנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ: ^{יג} וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי
אֲנִי יְהוָה עִתָּה בָּאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פְּנָיו אֶרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ
וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנָי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ: ^{יד} וַיֹּאמֶר שְׂרָצְבָא

יְהוָה אֱלֹהֵי הוֹשַׁע שֶׁל־נִעְלָף מֵעַל רַגְלָךְ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
 אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשַׁע בֶּן אֶרְיָחוּ סַגְרֵת יְהוֹשֻׁעַ ו
 וּמִסְגְּרֵת מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא :

הברכות שלאחר ההפטרה בעמ' 355

קריאת התורה ליום ראשון של חול המועד פסח

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כו שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׁב אוֹ־עֹז כִּי ויקרא כב
 יוֹלֵד וְהָיָה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהָלְאָה
 יִרְצָה לְקַרְבַּן אִשָּׁה לַיהוָה: כח וְשׁוֹר אוֹ־שָׁה אֹתוֹ וְאֶת־
 בָּנָו לֹא תִשְׁחֲטוּ בַיּוֹם אֶחָד: כט וְכִי־תִזְבְּחוּ זִבְח־תּוֹדָה
 לַיהוָה לְרִצְוֹנְכֶם תִּזְבְּחוּ: ל בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא־תוֹתִירוּ
 מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר אָנִי יְהוָה: לא וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם
 אֹתָם אָנִי יְהוָה: לב וְלֹא תַחֲלִלוּ אֶת־שֵׁם קֹדְשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי
 בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָנִי יְהוָה מִקְדָּשְׁכֶם: לד הַמוֹצֵיא אֶתְכֶם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לְאֱלֹהִים אָנִי יְהוָה: פ א וַיְדַבֵּר ויקרא כג
 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
 אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה
 הֵם מוֹעֲדֵי: ג שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבַּת
 הוּא לַיהוָה בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם: פ ד אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה
 מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם: ה בַּחֹדֶשׁ
 הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעֲרֵבִים פֶּסַח לַיהוָה:
 ו וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמִּצּוֹת לַיהוָה
 שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ: ז בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ
 יְהִיָּה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ח וְהִקְרַבְתֶּם
 אִשָּׁה לַיהוָה שְׁבַעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ
 כָּל־מְלֶאכֶת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ט וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
 מֹשֶׁה לֵאמֹר: י דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־

תבאו אל־הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את־קצירה
 והבאתם את־עמר ראשית קצירכם אל־הכהן: ^א והניף
 את־העמר לפני יהוה לרצונכם ממחרת השבת יניפנו
 הכהן: ^ב וַעֲשִׂיתֶם בַּיּוֹם הַנִּיפְכֶם אֶת־הָעֶמֶר כִּבֹּשׁ תְּמִים
 בֶּן־שָׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה: ^ג וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרִים סֹלֶת
 בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אִשָּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחַח וְנִסְכָּה זֵיץ רִבִיעֵת
 הַהֵיזֵן: ^ד וְלֶחֶם וְקֹלֵי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־לְעֹצֶם הַיּוֹם הַזֶּה
 עַד הִבְיֵאֲכֶם אֶת־קֶרְבֶּן אֱלֹהֵיכֶם חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל
 מְשֻׁבְּתֵיכֶם: ^ה שְׁלִישִׁי ^ו וְסִפְרֹתֶם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת
 מִיּוֹם הִבְיֵאֲכֶם אֶת־עֶמֶר הַתְּנוּפָה שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת
 תִּהְיֶינָה: ^ז עַד מַמְחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים
 יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה: ^ח מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם
 תִּבְיֵאוּ | לֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתֵּים שָׁנֵי עֶשְׂרִים סֹלֶת תִּהְיֶינָה
 חֲמֵץ תֹּאפִינָה בַּכּוּרִים לַיהוָה: ^ט וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם
 שְׁבַעַת כִּבֹּשִׁים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפַר בֶּן־בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם
 שְׁנָיִם יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם אִשָּׁה רֵיחַ־נִיחַח
 לַיהוָה: ^י וַעֲשִׂיתֶם שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת וּשְׁנֵי כִבֹּשִׁים
 בְּנֵי שָׁנָה לְזִבַח שְׁלָמִים: ^{יא} וְהִנִּיף הַכֹּהֵן | אֹתָם עַל־לֶחֶם
 הַבְּכוּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁנֵי כִבֹּשִׁים קֹדֶשׁ יִהְיוּ
 לַיהוָה לַכֹּהֵן: ^{יב} וּקְרֹאתֶם בְּעֶצֶם | הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרֹא־קֹדֶשׁ
 יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֶקֶת עוֹלָם בְּכֹל־
 מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם: ^{יג} וּבְקִצְרְכֶם אֶת־קִצִּיר אֲרָצְכֶם
 לֹא־תִכְלֶה פֶּאת שְׂדֶךְ בְּקִצְרוֹ וְלִקַּט קְצִירוֹ לֹא תִלְקַט
 לְעֵנִי וְלִגְרַת תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ^{יד} וַיְדַבֵּר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^{טו} דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ
 הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זְכוּרוֹן תְּרוּעָה
 מִקְרֹא־קֹדֶשׁ: ^{טז} כָּל־מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם

אֲשֶׁה לַיהוָה: ^ס וַיִּדְבַר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^{כז} אַךְ
בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה הַכֹּפְרִים הוּא מִקְרֵא־
קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעַנִּיתֶם אֶת־נַפְשֵׁיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֲשֶׁה
לַיהוָה: ^{כח} וְכָל־מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם
כֹּפְרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ^{כט} כִּי כָל־
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־תַעֲנֶה בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיהָ:
^ל וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַעֲשֶׂה כָל־מְלֹאכָה בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה
וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקְרֵב עִמָּה: ^{לא} כָּל־מְלֹאכָה
לֹא תַעֲשׂוּ חֲקַת עוֹלָם לְדַרְתֵיכֶם בְּכָל מְשַׁבְתֵיכֶם: ^{לב} שִׁבְתַּת
שַׁבְתוֹן הוּא לָכֶם וְעַנִּיתֶם אֶת־נַפְשֵׁיכֶם בַּתְּשׁוּעָה לַחֹדֶשׁ
בָּעָרֹב מֵעָרֹב עַד־עָרֹב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבְתְּכֶם: ^{לג} וַיִּדְבַר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^{לד} דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹמֶשֶׁה
עָשׂוֹר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסְּפֹת שִׁבְעַת יָמִים
לַיהוָה: ^{לה} בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרֵא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֹאכֶת עֲבָדָה
לֹא תַעֲשׂוּ: ^{לו} שִׁבְעַת יָמִים תִּקְרְבוּ אֲשֶׁה לַיהוָה בַּיּוֹם
הַשְּׁמִינִי מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֲשֶׁה לַיהוָה
עֲצֻרַת הוּא כָּל־מְלֹאכֶת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ^{לז} אֵלֶּה מוֹעֲדֵי
יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהִקְרִיב אֲשֶׁה
לַיהוָה עֲלֶיהָ וּמִנְחָה זָבַח וּנְסֻכִים דְּבַר־יוֹם בַּיּוֹמוֹ: ^{לח}
מִלֶּבֶד שַׁבְּתַת יְהוָה וּמִלֶּבֶד מִתְּנוּתֵיכֶם וּמִלֶּבֶד כָּל־נִדְרֵיכֶם
וּמִלֶּבֶד כָּל־נִדְבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה: ^{לט} אֵךְ בַּחֹמֶשֶׁה
עָשׂוֹר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאֹת הָאָרֶץ
תַּחֲגוּ אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבְּתוֹן
וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבְּתוֹן: ^מ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֵנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נַחַל
וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים: ^{מא} וְחַגְתֶּם
אֹתוֹ חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֲקַת עוֹלָם לְדַרְתֵיכֶם

בחדש השביעי תחגו אתו: ^{מב} בסכת תשבו שבעת ימים
 כל־האזרח בישראל ישבו בסכת: ^{מג} למען ידעו דרתיכם
 כי בסכות הושבתי את־בני ישראל בהוציא אותם
 מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם: ^{מד} וידבר משה את־
 מערי יהוה אל־בני ישראל: ^פ

מניחים את הספר השני על הבימה, ומגביהים וגוללים את הספר הראשון.
 לרביעי קוראים בספר השני "והקרבתם"

במדבר כח ^ט והקרבתם אשה עלה ליהוה פרים בני־בקר שנים
 ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה תמימים יהיו לכם:
^כ ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפור ושני
 עשרנים לאיל תעשו: ^{כא} עשרון עשרון תעשה לכבש
 האחד לשבעת הכבשים: ^{כב} ושעיר חטאת אחד לכפר
 עליכם: ^{כג} מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו
 את־אלה: ^{כד} כאלה תעשו ליום שבעת ימים לחם אשה
 ריח־ניחח ליהוה על־עולת התמיד יעשה ונסכו: ^{כה} וביום
 השביעי מקרא־קדש יהיה לכם כל־מלאכת עבדה לא
 תעשו:

שליח ציבור אומר חצי קדיש:

יתגדל ויתקדש שמה רבא, (אמן) בעלמא די ברא כרעותה,
 ומליך מלכותה ומצמח פרקנה ומקרב משיחה, (אמן) בחייכוון
 וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל, בעגלא ובזמן קריב,
 ואמרו אמן. (אמן)

גם הקהל אומר: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא.
 ותברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה
 ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא, (אמן) לעלא מן כל ברכתא
 ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמרון בעלמא, ואמרו אמן.

קריאת התורה ליום שני של חול המועד פסח

ואם חל בשבת קוראים "ראה אתה אומר" (בעמ' 690).

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב קַדְשִׁי כֹל־בְּכוֹר פֶּטֶר שמוות יג
 כָּל־רֶחֶם בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבְבַהֲמָה לִי הוּא: ג וְלֵאמֹר
 מֹשֶׁה אֶל־הָעָם זְכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרַיִם
 מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל
 חֶמֶץ: ד הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב: ה לֹא הָיְתָה
 כִּי־יִבְיֵאֵךְ יְהוָה אֶל־אַרְץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי
 וְהַיְבוֹסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לְךָ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב
 וְדָבָשׁ וְעַבְדָּתָ אֶת־הָעַבְדָּה הַזֹּאת בְּחֹדֶשׁ הַזֶּה: ו שְׂבַעַת
 יָמִים תֹּאכַל מִצֶּת וּבַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי חָג לַיהוָה: ז מִצּוֹת יֵאָכֵל
 אֶת שְׂבַעַת הַיָּמִים וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ חֶמֶץ וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר
 בְּכָל־גְּבֻלְךָ: ח וְהַגְדַּת לְבָנֶיךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעָבוּר זֶה
 עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם: ט וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל־
 יָדֶיךָ וּלְזִכְרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ כִּי
 בְּיַד חֻזְקָה הוֹצֵאתָ יְהוָה מִמִּצְרַיִם: י וְשִׁמְרַת אֶת־הַחֻקָּה
 הַזֹּאת לְמוֹעֵדָה מִיָּמִים יְמִימָה: יא שְׁלִישִׁי יב וְהָיָה כִּי־
 יִבְאֵךְ יְהוָה אֶל־אַרְץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלְאַבְרָהָם
 וּנְתַנָּה לְךָ: יג וְהַעֲבַרְתָּ כָל־פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה וְכָל־פֶּטֶר
 שֹׁגֵר בַּהֲמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה: יד וְכָל־פֶּטֶר
 חֲמֹר תִּפְדֶּה בָשָׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וְעַרְפְּתוּ וְכָל בְּכוֹר אָדָם
 בְּבִנְיָךָ תִּפְדֶּה: טו וְהָיָה כִּי־יִשְׁאַלְךָ בְּנֶיךָ מָחָר לֵאמֹר מָה־
 זֹאת וְאָמַרְתָּ אֲלֵיךְ בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית
 עֲבָדִים: טז וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פְרַעֲהוֹ לְשַׁלְּחַנּוּ וַיַּהְרֹג יְהוָה
 כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר אָדָם וְעַד־בְּכוֹר בַּהֲמָה
 עַל־כֵּן אֲנִי זֹכֵר לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל־בְּכוֹר
 בְּנֵי אֶפְרָיִם: טז וְהָיָה לְאוֹת עַל־יָדְכָה וּלְטוֹטָפֶת בֵּין עֵינֶיךָ
 כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם:

לרביעי קוראים בספר שני "והקרבתם" (בעמ' 684).

קריאת התורה ליום שלישי של חול המועד פסח

אם יום שלישי של חוה"מ חל ביום ראשון בשבוע קוראים "קדש לי"
(בעמוד הקודם).

שמות כב כד אִם-כִּסְף | תִּלְוֶה אֶת-עַמִּי אֶת-הָעֲנִי עִמָּךְ לֹא-תִהְיֶה
 לוֹ כְּנִשָּׁה לֹא-תִשְׁיָמוֹן עָלָיו נִשְׁךְ: כה אִם-חָבֵל תִּחְבֹּל
 שְׁלֵמַת רֵעֶךָ עַד-בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁיָבְנוּ לוֹ: כו כִּי הוּא כִסּוּתָהּ
 לְבִדּוּהָ הוּא שְׂמֹלְתוֹ לְעָרוּ בְמֶה יִשְׁכֹּב וְהָיָה כִּי-יִצְעַק אֵלַי
 וְשָׁמַעְתִּי כִּי-חֲנוּן אָנִי: לוֹי ס כֹּה אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל וְנָשִׂיא
 בְּעַמֶּךָ לֹא תֵאָר: כח מְלֵאֲתָךְ וְדַמְעָךָ לֹא תֵאָחַר בְּכוֹר בְּנִיךָ
 תִתֵּן-לִי: כט כִּן-תַּעֲשֶׂה לְשֹׂרֶךָ לְצֹאֲנֶךָ שְׂבַעַת יָמִים יִהְיֶה
 עִם-אִמּוֹ בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִתְנוּ-לִי: ׀ וְאִנְשֵׁי-קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי
 וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טָרְפָה לֹא תֹאכְלוּ לְכָלֵב תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ: ס
 א לֹא תִשָּׂא שְׁמַע שׂוֹא אֶל-תִּשְׁת יָדְךָ עִם-רִשָּׁע לְהִיֵּת עַד
 חֲמָס: ס ב לֹא-תִהְיֶה אַחֲרֵי-רַבִּים לְרַעַת וְלֹא-תַעֲנֶה עַל-
 רֵב לְנִטַּת אַחֲרֵי רַבִּים לְהִטֹּט: ג וְדָל לֹא תִהְדָּר בְּרִיבוֹ: ס
 ד כִּי תִפְגַּע שׂוֹר אִיבֶךָ אוֹ חֲמָרוֹ תַעֲהֶה הַשֶּׁב תִּשְׁיָבְנוּ לוֹ:
 ס ה כִּי-תִרְאֶה חֲמֹר שִׁנְאָךְ רֵבִץ תַּחַת מִשְׁאוֹ וְחִדַּלְתָּ מֵעֹזֵב
 לוֹ עֹזֵב תַּעֲזֹב עִמוֹ: ס וְשִׁישִׁי ׀ לֹא תִטֶּה מִשְׁפַּט אֲבִינֶךָ
 בְּרִיבוֹ: ז מִדְּבַר-שֶׁקֶר תִּרְחֹק וְנָקִי וְצַדִּיק אֶל-תִּהְרֹג כִּי לֹא-
 אֲצַדִּיק רִשָּׁע: ח וְשַׁחַד לֹא תִקַּח כִּי הַשַּׁחַד יַעֲנֶה פְקוּחִים
 וְיִסְלַף דְּבָרֵי צַדִּיקִים: ט וְגַר לֹא תִלַּחֵץ וְאַתָּם יַדְעֹתֶם אֶת-
 נַפְשׁ הַגֵּר כִּי-גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: י וְשֵׁשׁ שָׁנִים
 תִּזְרַע אֶת-אַרְצְךָ וְאָסַפְתָּ אֶת-תְּבוּאַתָּה: יא וְהִשְׁבִּיעַתָּ
 תִּשְׁמַטְנָהּ וְנִטְשָׁתָהּ וְאָכְלוּ אֲבִינֵי עִמָּךְ וְיִתְרָם תֹּאכַל חֵיֵת
 הַשָּׂדֶה כִּן-תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ לְזִיתְךָ: יב שֵׁשַׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה
 מַעֲשֵׂיךָ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבַּת לְמַעַן יָנוּחַ שׂוֹרְךָ וְחֲמֹרְךָ
 וַיִּנְפֹשׂ בְּ-אָמְתָךְ וְהִגֵּר: יג וּבְכָל אֲשֶׁר-אָמַרְתִּי אֵלֶיכֶם

תִּשְׁמְרוּ וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים לֹא תִזְכְּרוּ לֹא יִשְׁמַע עֲלֵי-
 פִיךָ: ^י שְׁלֹשׁ רִגְלִים תִּחַג לִי בַשָּׁנָה: ^ט אֶת-חַג הַמִּצּוֹת
 תִּשְׁמַר שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצֹּת כְּאֲשֶׁר צִוִּיתְךָ לְמוֹעֵד
 חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי-יָבוּ יֵצְאֶת מִמִּצְרַיִם וְלֹא-יֵרְאוּ פְנֵי רִיקָם:
^{טו} וְחַג הַקִּצִּיר בַּכּוֹרֵי מַעֲשֵׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה וְחַג
 הָאֶסְף׃ בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאֶסְפָּךָ אֶת-מַעֲשֵׂיךָ מִן-הַשָּׂדֶה:
^{יז} שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל-זִכְוֹרְךָ אֶל-פְּנֵי הָאָדָן |
 יְהוָה: ^{יח} לֹא-תִזְבַּח עַל-חֶמֶץ דָּם-זִבְחֵי וְלֹא-יִלִּין חֶלֶב-
 חֲגִי עַד-בִּקְרָ: ^{יט} רֵאשִׁית בַּכּוֹרֵי אֲדַמְתְּךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ לֹא-תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלֵב אָמוֹ:

ולרביעי קוראים בספר שני "והקרבתם" (עמ' 684).

קריאת התורה ליום רביעי של חול המועד פסח

ואם הוא חל ביום שני בשבוע קוראים "אם כסף תלוה" (בעמוד הקודם), ואם הוא
 חל בשבת קוראים "ראה אתה אומר אלי" (עמ' 690).

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה פֶּסַח-לְךָ שְׁנֵי-לַחַת אֲבָנִים שְׁמוֹת לַד-
 כָּרְאשָׁנִים וְכַתְּבֵתָי עַל-הַלַּחַת אֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל-
 הַלַּחַת הָרְאשָׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ: ^ב וְהָיָה נִכּוֹן לְבַקֵּר וְעֹלִיתָ
 בַּבֶּקֶר אֶל-הָר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל-רֹאשׁ הָהָר: ^ג וְאִישׁ
 לֹא-יַעֲלֶה עִמָּךָ וְגַם-אִישׁ אֶל-יָרֵא בְּכָל-הָהָר גַּם-הַצֹּאֵן
 וְהַבֶּקֶר אֶל-יָרְעוּ אֶל-מֹול הָהָר הַהוּא: ^ד וַיִּפְסֹל
 שְׁנֵי-לַחַת אֲבָנִים כָּרְאשָׁנִים וַיִּשְׁפֹּם מֹשֶׁה בַּבֶּקֶר וַיַּעַל אֶל-
 הָר סִינַי כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים:
^ה וַיִּרֶד יְהוָה בַּעֲנָן וַיִּתְיַצַּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:
^ו וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל-פְּנֵי וַיִּקְרָא יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן
 אַרְךָ אָפִים וְרַב-חֶסֶד וְאַמֶּת: ^ז נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עֹן
 וּפִשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְהָ לֹא יִנְקָה פֶקֶד | עֹן אָבוֹת עַל-בָּנִים

וְעַל-בְּנֵי בָנִים עַל-שְׁלֹשִׁים וְעַל-רִבְעִים: ^ה וַיִּמְהַר מֹשֶׁה
 וַיִּקְדֵּ אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶ: ^ו וַיֹּאמֶר אִם-נָא מִצְּאִיתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
 אֲדִנִּי יְלֶךְ-נָא אֲדִנִּי בְּקִרְבְּנוּ כִּי עַם-קָשָׁה-עָרְףְּ הוּא וְסִלַּחְתָּ
 לְעוֹנָנוּ וּלְחַטָּאתָנוּ וּנְחַלְתָּנוּ: ^ז וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנֹכִי כֹרֵת בְּרִית
 נִגְדֵ כָל-עַמֶּךָ אֲעֲשֶׂה נִפְלְאוֹת אֲשֶׁר לֹא-נִבְרְאוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
 וּבְכָל-הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל-הָעָם אֲשֶׁר-אַתָּה בְּקִרְבּוֹ אֶת-
 מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי-נִוְרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ: ^ח שְׁמַר-
 לָךְ אֶת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם הַנִּנְי גֵרֶשׁ מִפְּנֵיךָ אֶת-
 הָאָמְרִי וְהִכְנַעְנִי וְהַחֲתִיל וְהַפְרִדִּי וְהַחֲוִי וְהַיְבוֹסִי: ^ט הַשְׁמַר
 לָךְ פֶּן-תִּכְרַת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא עֲלֶיהָ
 פֶּן-יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבְּךָ: ^י כִּי אֶת-מִזְבְּחֹתֶם תִּתְצוּן וְאֶת-
 מִצְבְּחֹתֶם תִּשְׁבְּרוּן וְאֶת-אֲשֵׁרֵי תִכְרַתוֹן: ^{יא} כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
 לְאֵל אֲחֵר כִּי יְהוָה קִנְאָ שְׁמוֹ אֵל קִנְאָ הוּא: ^{יב} פֶּן-תִּכְרַת
 בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ | אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ לְאֱלֹהֵיהֶם
 וְקָרָא לָךְ וְאָכַלְתָּ מִזְבְּחוֹ: ^{יג} וְלִקְחֹתָ מִבְּנֵיךָ לְבָנֶיךָ וְזָנוּ
 בְּנֵתוֹ אַחֲרַי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ אֶת-בְּנֵיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן:
^{יד} אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה-לָךְ: ^{טו} שְׁלִישִׁי אֶת-חֲגֵ הַמִּצּוֹת
 תִּשְׁמַר שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתְךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ
 הָאֲבִיב כִּי בְחֹדֶשׁ הָאֲבִיב יֵצֵאתָ מִמִּצְרָיִם: ^{טז} כָּל-פֶּטֶר רַחֵם
 לִי וְכָל-מִקְנֶךָ תִּזְכֹּר פֶּטֶר שׁוֹר וְשֶׂה: ^{יז} וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה
 בָּשָׂה וְאִם-לֹא תִפְדֶּה וְעַרְפְּתוֹ כָּל בְּכוֹר בְּנֵיךָ תִפְדֶּה וְלֹא-
 יָרְאוּ פָנַי רִיקִים: ^{יח} שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
 תִּשְׁבֹּת בְּחָרִישׁ וּבִקְצִיר תִּשְׁבֹּת: ^{יט} וְחַג שְׁבַעַת תַּעֲשֶׂה לָךְ
 בְּכוֹרֵי קְצִיר חֲטִיִּם וְחַג הָאֲסִיף תִּקּוּפַת הַשָּׁנָה: ^כ שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל-זְכוּרְךָ אֶת-פָּנַי הָאֵדָן | יְהוָה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל: ^{כא} כִּי-אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפְּנֵיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת-גְּבוּלְךָ
 וְלֹא-יִחַמַּד אִישׁ אֶת-אֶרְצְךָ בְּעִלְתְּךָ לְרֹאוֹת אֶת-פָּנַי יְהוָה

אֶלֶּהֶיךָ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה: ^{כה} לֹא־תִשְׁחַט עַל־חֶמֶץ דָּם־
זִבְחִי וְלֹא־יֵלֵין לְבַקֵּר זֶבַח חַג הַפֶּסַח: ^{כו} רֵאשִׁית בְּכוּרֵי
אֲדָמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֶלֶּהֶיךָ לֹא־תִבְשֵׁל גְּדֵי בַחֲלָב
:אָמוּ:

ולרביעי קוראים בספר שני "והקרבתם" (עמ' 684).

קריאת התורה ליום חמישי של חול המועד פסח

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר־סִינִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר: ^ב וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶת־הַפֶּסַח בְּמוֹעֵדוֹ: ^ג בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר־יוֹם בְּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין
הָעֶרְבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֵדוֹ כְּכֹל־חֻקְתָּיו וְכָכֹל־מִשְׁפָּטָיו
תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ: ^ד וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח:
^ה וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ בֵּין
הָעֶרְבִים בְּמִדְבַר סִינִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן
עָשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: ^ו לֹא־יְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים
לִנְפֹשׁ אָדָם וְלֹא־יִכְלוּ לַעֲשׂוֹת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ
לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנָי אֶהְרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: ^ז וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים
הַהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לִנְפֹשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע
לְבַלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קִרְבָּן יְהוָה בְּמוֹעֵדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
^ח וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאִשְׁמְעָה מֵהַיְצוּנָה יְהוָה
לְכֶם: ^ט שְׁלִישִׁי פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^י דַּבֵּר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה־טָמֵא ^{יא} לִנְפֹשׁ
אוֹ בְדָרוֹ רַחֲקָה לְכֶם אוֹ לְדַרְתֵיכֶם וַעֲשֵׂה פֶסַח לִיהוָה:
^{יב} בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעֶרְבִים יַעֲשׂוּ
אֹתוֹ עַל־מִצּוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ: ^{יג} לֹא־יִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עֵד־
בְּקֹר וְעֵצִים לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ כְּכֹל־חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ:
^{יד} וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר וּבְדָרוֹ לֹא־יִהְיֶה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת

הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי | קרבן יהיה לא
הקריב במעדו חטאו ישא האיש ההוא: ^ד וכי יגור אתכם
גור ועשה פסח ליהוה כחקת הפסח וכמשפטו כן יעשה
חקה אחת יהיה לכם ולגור ולאזרח הארץ:

ולרביעי קוראים "והקרבתם" (עמ' 684).

קריאת התורה לשבת חול המועד (פסח וסוכות)

^ב ויאמר משה אל-יהוה ראה אתה אמר אלי העל את-
שמות לך העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר-תשלח עמי ואתה
אמרת ידעתיך בשם וגם-מצאת חן בעיני: ^ג ועתה אם-
נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את-דרךך ואדעך למען
אמצא-חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה: ^ד ויאמר פני
ילכו והנחתי לך: ^ה ויאמר אליו אם-אין פניך הלכים
אל-תעלנו מזה: ^ו ובמה | ינדע אפוא פי-מצאתי חן
בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך
מכל-העם אשר על-פני האדמה: ^ז לוי ^ח ויאמר יהוה
אל-משה גם את-הדבר הזה אשר דברת אעשה כי-
מצאת חן בעיני ואדעך בשם: ^ט ויאמר הראני נא את-
כבודך: ^י ויאמר אני אעביר כל-טובי על-פניך וקראתי
בשם יהוה לפניך וחנתי את-אשר אחזן ורחמתי את-אשר
ארחם: ^{יא} שלישי ^ב ויאמר לא תוכל לראת את-פני כי לא-
יראני האדם וחי: ^ג ויאמר יהוה הנה מקום אתי ונצבת
על-הצור: ^ד והיה בעבר כבדי ושמתיך בנקבת הצור
ושכתי כפי עליך עד-עברי: ^ה והסרתל את-כפי וראית
את-אחרי ופני לא יראו: ^ו רביעי ^ז ויאמר יהוה אל-
שמות לך משה פסל-לך שני-לחת אבנים כראשנים וכתבתי על-
הלחת את-הדברים אשר היו על-הלחת הראשנים אשר
שברת: ^ח והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל-הר סיני ונצבת

לִי שֵׁם עַל־רֹאשׁ הַהָרִ : ג וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ
 אֶל־יִרְאָ בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבְּקָר אֶל־יִרְעוּ אֶל־מֹול
 הָהָר הַהוּא : חמישי ו וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לַחַת אַבְנִים כְּרֹאשֵׁי
 וַיִּשְׁכֶם מֹשֶׁה בְּבִקְרָ וַיַּעַל אֶל־הָרִ סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לַחַת אַבְנִים : ט וַיִּרַד יְהוָה בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב
 עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה : י וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־פְּנֵי וַיִּקְרָא
 יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְאֱמֶת :
 יא וַיִּצַר חֶסֶד לְאֱלֹפִיִם נִשְׂא עוֹן וּפָשַׁע וְחַטָּאָה וְנִקְהָ לֹא
 יִנְקָה פֶקֶד | עוֹן אֲבוֹת עַל־בְּנִים וְעַל־בְּנֵי בְנִים עַל־שְׁלֵשִׁים
 וְעַל־רַבְעִים : יב וַיִּמְהַר מֹשֶׁה וַיִּקַּד אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה : יג וַיֹּאמֶר
 אִם־נָא מִצְּאֹתֵי חַן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יְיָ־נָא אֲדֹנָי בְּקַרְבְּנוּ כִּי
 עַם־קָשֶׁה־עֲרֹף הוּא וְסִלַּחַת לַעֲוֹנָנוּ וּלְחַטָּאתָנוּ וְנִחַלְתָּנוּ :
 יד וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנֹכִי כֹרֶת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ אֲעֲשֶׂה נִפְלְאוֹת
 אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְּכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָּל־הָעָם
 אֲשֶׁר־אִתָּךְ בְּקַרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־נִוְרָא הוּא אֲשֶׁר
 אָנֹכִי עֹשֶׂה עִמָּךְ : טו שִׁשִּׁי יא שְׁמֹר־לְךָ אֵת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה
 הַיּוֹם הַזֶּה גֵרֶשׁ מִפְּנֵיךָ אֶת־הָאֱמֹרֶל וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי
 וְהַחִזִּי וְהַיְבוּסִי : יב הַשְׁמֹר לְךָ פֶּן־תִּכְרַת בְּרִית לִיּוֹשְׁבֵי
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִתָּךְ בָּא עֲלֶיךָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקַרְבְּךָ :
 יג כִּי אֶת־מִזְבְּחֹתֶם תִּתְּצוּן וְאֶת־מִצְבְּחֹתֶם תִּשְׁבְּרוּן וְאֶת־
 אֲשֵׁרֵי וְתִכְרַתוּן : יד כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר כִּי יְהוָה
 קָנָא שְׁמוֹ אֵל קָנָא הוּא : טו פֶּן־תִּכְרַת בְּרִית לִיּוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ
 וְזָנוּ | אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָכְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְקָרָא לָךְ וְאָכַלְתָּ
 מִזְבְּחוֹ : טז וְלִקַּחְתָּ מִבְּנֵיךָ לְבָנֶיךָ וְזָנוּ בְּנֵיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן
 וְהִזְנוּ אֶת־בְּנֵיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן : יז אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה־
 לָךְ : יח שְׁבִיעִי יח אֶת־חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר שְׁבַעֲת יָמִים תֹּאכַל
 מִצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתְךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב

יֵצְאֵת מִמִּצְרַיִם: שביעי ט כֹּל־פֶּטֶר רַחֵם לִי וְכֹל־מִקְנֶךָ
 תִּזְכֹּר פֶּטֶר שׁוֹר וְשֵׂה: כ וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֵׂה וְאִם־
 לֹא תִפְדֶּה וְעֲרַפְתּוּ כָל בְּכוֹר בְּנֶיךָ תִפְדֶּה וְלֹא־יֵרְאוּ פְנֵי
 רִיגָם: כא שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשְׁבֹּת בְּחָרִישׁ
 וּבְקִצִיר תִּשְׁבֹּת: כב וְחַג שִׁבְעַת תַּעֲשֶׂה לָּךְ בַּכוֹרֵי קִצִיר
 חֲטִיִּים וְחַג הָאֹסִיף תִּקּוּפַת הַשָּׁנָה: כג שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה
 יֵרְאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי הָאָדָם | יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: כד כִּי־
 אֹרִישׁ גּוֹיִם מִפְּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבוּלְךָ וְלֹא־יִחְמַד אִישׁ
 אֶת־אֲרָצְךָ בְּעֵלְתָּךְ לָרְאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים בַּשָּׁנָה: כה לֹא־תִשְׁחַט עַל־חֶמֶץ דָּם־זִבְחִי וְלֹא־יִלִּין
 לְבָקָר זֶבַח חַג הַפֶּסַח: כו רְאֵשִׁית בְּכוֹרֶיךָ אֲדַמְתָּךְ תָּבִיא בֵּית
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ:

מניחים את הספר השני על הבימה ואומרים חצי קדיש (עמ' 684).

מגביהים וגוללים את הספר הראשון

בשבת חוה"מ פסח קוראים למפטיר בספר השני "והקרבתם",
 ובשבת חוה"מ סוכות קוראים את היום המתאים (עמ' 719-720).

במדבר כח ט וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֲלֶיהָ לִיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם
 וְאֵיל אֶחָד וְשִׁבְעָה כֹּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יְהִיוּ לָכֶם:
 ז וּמִנְחָתָם סֹלֶת בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לְפָר
 וּשְׁנַיִם עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל תַּעֲשׂוּ: כא עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן תַּעֲשֶׂה
 לְכֹבֵשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכֹּבָשִׁים: כב וּשְׁעִיר חֲטָאת אֶחָד
 לְכֹפֶר עֲלֵיכֶם: כג מִלֶּבֶד עֲלֵת הַבָּקָר אֲשֶׁר לְעֹלֹת הַתְּמִיד
 תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה: כד כֹּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לַחֵם
 אִשָּׁה רִיחַ־נִיחֹחַ לִיהוָה עַל־עֹלֹת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ:
 כה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת
 עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

הפטרה לשבת חול המועד פסח

הברכה שלפני הפטרה בעמ' 354.

יש קהילות בהן מתחילים כאן:

ס ^{לו} כֹּה אָמַר אֲדַנְי יְהוִה עוֹד זֹאת אֲדַרְשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל יחזקאל לו
לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֵּה אַתֶּם כְּצֹאן אָדָם: ^{לח} כְּצֹאן קִדְשִׁים
כְּצֹאן יְרוּשָׁלַם בְּמוֹעֲדֶיהָ כֵּן תִּהְיֶינָה הָעָרִים הַחֲרֻבוֹת
מִלְּאוֹת צֹאן אָדָם וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה: ^ס

יש קהילות בהן מתחילים כאן:

א הֲיִתָּה עָלַי יְד־יְהוָה וַיּוֹצֵאֲנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ יחזקאל לו
הַבְּקָעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: ^ב וַהֲעֵבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב א
סָבִיב וְהִנֵּה רְבוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יְבִשׁוֹת
מְאֹד: ^ג וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲתַחֲיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
וַאֲמַר אֲדַנְי יְהוָה אַתָּה יֹדַעַת: ^ד וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא עַל־
הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבִשׁוֹת שְׁמְעוּ
דְבַר־יְהוָה: ^ה כֹּה אָמַר אֲדַנְי יְהוָה לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי
מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: ^ו וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גְּדִים וְהֵעֵלְתִי
עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרְמָתִי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם
וַיִּדְעַתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה: ^ז וְנִבְאָתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַיְהִי־קוֹל
כֶּהֱנַבְּאֵל וְהִנֵּה־רָעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל־עֲצָמוֹ:
^ח וָרָאִיתִי וְהִנֵּה־עֲלֵיהֶם גְּדִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם
עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: ^ט וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא אֶל־
הָרוּחַ הִנְבֵּא בֶּן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ כֹּה־אָמַר א ^י אֲדַנְי
יְהוָה מֵאַרְבַּע רִחוֹת בָּאִי הָרוּחַ וּפְתִי בִּהְרוּגִים הָאֵלֶּה
וַיַּחֲיוּ: ^{יא} וְהִנְבְּאָתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּנִי וַתְּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיַּחֲיוּ
וַיַּעֲמֵדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם חֵיל גְּדוֹל מְאֹד־מְאֹד: ^{יב} וַיֹּאמֶר
אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הִמָּה הִנֵּה
אָמְרוּם יִבְשׂוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תְּקוּמָתָנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: ^{יג} לְכֹן

הנבא ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל: י וידעתם כי אני יהוה בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי: יי ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה:

יש קהילות בהן מוסיפים:

פ ויהי דבר יהוה אלי לאמר: טו ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו ליהודה ולבני ישראל חברו ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חברו: יז וקרב אתם אחד אל אחד לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך:

הברכות שלאחר ההפטרה בעמ' 355.

קריאת התורה לשביעי של פסח

שמות יג ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחתם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי ו אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: יד ויטב אלהים ואת העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: טו ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד פקד אלהים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם: כ (בשבת לוי) ויסעו מסכת ויחנו באתם בקצה המדבר: כא ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: כב לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם: פ לוי שמות יד (בשבת שלישי) א וידבר יהוה אל משה לאמר: ב דבר אל-

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשָׁבוּ וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי פִי הַחִירָת בֵּין מַגְדַּל וּבֵין
הַיָּם לִפְנֵי בַעַל צְפֹן נִכְחוּ תַחְנוּ עַל-הַיָּם: ג וַאֲמַר פְּרָעָה
לְבַנְיָ יִשְׂרָאֵל נִבְכִים הֵם בְּאַרְצָ סָגַר עֲלֵיהֶם הַמַּדְבָּר:
ד וַחֲזַקְתִּי אֶת-לֵב-פְּרָעָה וַרְדֵּף אַחֲרֵיהֶם וְאִפְכְּדָה בְּפְרָעָה
וּבְכָל-חִילוֹ וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי-אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ-כֵן: (בשבת
רביעי) ה וַיִּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעַם וַיִּהְיֶה לְכַב
פְּרָעָה וַעֲבָדִיו אֶל-הָעַם וַיֹּאמְרוּ מִה-זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי-
שָׁלַחְנוּ אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵעַבְדָּנוּ: ו וַיֹּאסֶר אֶת-רַכְבּוֹ וְאֶת-
עַמּוֹ לְקַח עִמּוֹ: ז וַיִּקַּח שְׁש־מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר וְכָל רֶכֶב
מִצְרַיִם וְשָׁלֹשׁ עַל-כָּלוֹ: ח וַיַּחֲזֵק יְהוָה אֶת-לֵב פְּרָעָה
מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיַּרְדֵּף אַחֲרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִצְאִים
בְּיַד רָמָה: ט שלישי (בשבת חמישי) י וַיַּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם
וַיִּשְׁיגוּ אוֹתָם חַנְיָם עַל-הַיָּם כָּל-סוּס רֶכֶב פְּרָעָה וּפָרָשָׁיו
וַחִילוֹ עַל-פִּי הַחִירָת לִפְנֵי בַעַל צְפֹן: י וּפְרָעָה הִקְרִיב
וַיִּשְׂאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסְעִים
אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל-יְהוָה:
יא וַיֹּאמְרוּ אֶל-מֹשֶׁה הַמְּבַלִּי אֵינֶן-קָבְרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ
לְמוֹת בַּמַּדְבָּר מִה-זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם:
יב הֲלֹא-זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר חַדַּל
מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת-מִצְרַיִם כִּי טוֹב לָנוּ עַבְדָּ אֶת-מִצְרַיִם
מִמֶּתְנוּ בַּמַּדְבָּר: יג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעָם אֶל-תִּירְאוּ
הַתִּיצְבוּ וּרְאוּ אֶת-יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם
כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת-מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסִּיפוּ לְרַאתֶם עוֹד
עַד-עוֹלָם: יד יְהוָה יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן: פ רביעי
(בשבת שישי) טו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה מִה-תִּצְעַק אֵלַי
דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ: טז וְאַתָּה הָרַם אֶת-מִטְרְךָ
וְנִטְּהָ אֶת-יָדְךָ עַל-הַיָּם וּבִקְעָהוּ וַיָּבֵאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ

הַיָּמִים בַּיַּבֶּשֶׁה: ^י וְאֲנִי הִנְנִי מְחֻזָּק אֶת־לֵב מִצָּרִים וַיָּבֹאוּ
אֲחֵרֵיהֶם וְאֶפְכָּדָה בְּפָרְעָה וּבְכָל־חִילוֹ בְּרָכְבוֹ וּבַפָּרָשָׁיו:
^י וַיִּדְעוּ מִצָּרִים כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּהַפְּכֵדֵי בְּפָרְעָה בְּרָכְבוֹ
וּבַפָּרָשָׁיו: ^ט וַיֹּסֶעַ מֶלֶאךָ הַאֱלֹהִים הַהַלֵּךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה
יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיֹּסֶעַ עִמּוֹד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֵד
מֵאַחֲרֵיהֶם: ^כ וַיָּבֵא בֵּין אֶמְחֲנֵה מִצָּרִים וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי הָעֲנָן וַיְחַשְׁךְ וַיֹּאדָר אֶת־הַלְּיָלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה
כָּל־הַלְּיָלָה: ^{כא} וַיֹּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה אֶת־הַיָּם
בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל־הַלְּיָלָה וַיִּשַׁם אֶת־הַיָּם
לְחִרְבָה וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם: ^{כב} וַיָּבֹאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם
בַּיַּבֶּשֶׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חֲמָה מִימִינָם וּמִשְׁמָאלָם: ^{כג} וַיִּרְדְּפוּ
מִצָּרִים וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כָּל סוֹס פָּרְעָה רָכְבוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־
תוֹךְ הַיָּם: ^{כד} וַיְהִי בְּאֲשַׁמֶּרֶת הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֶף יְהוָה אֶל־
מַחֲנֵה מִצְרַיִם בַּעֲמוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיִּהְיֶה אֵת מַחֲנֵה מִצְרַיִם:
^{כה} וַיֹּסֶר אֶת אַפְּן מִרְכַּבְתָּיו וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבֵּדָת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם
אֲנוֹסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם: ^{חמישי}
(בשבת שביעי) ^פ ^{כו} וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נָטָה אֶת־יָדְךָ עַל־
הַיָּם וַיָּשָׁבוּ הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם עַל־רָכְבוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו:
^{כז} וַיֹּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בָּקֶר
לְאִיתָנוּ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיִּנְעַר יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם
בְּתוֹךְ הַיָּם: ^{כח} וַיָּשָׁבוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־
הַפָּרָשִׁים לְכָל חֵיל פָּרְעָה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־
נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד: ^{כט} וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בַּיַּבֶּשֶׁה בְּתוֹךְ
הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חֲמָה מִימִינָם וּמִשְׁמָאלָם: ^ל וַיֹּשַׁע
יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל
אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שַׁפַּת הַיָּם: ^{לא} וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד
הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה

וַיֹּאמִינוּ בַיהוָה וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ: פ אַז יִשְׁרֵי-מִשָּׁה וּבְנֵי שְׁמוֹת טו
 יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אֲשִׁירָה
 לַיהוָה כִּי-גָאָה גָאָה סוֹס וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם: ב עָזִי וְזַמְרָתִי
 לַיהוָה וַיִּהְיֶי-לִי לִישׁוּעָה זָה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ אֱלֹהֵי אָבִי
 וְאַרְמְמָנָהוּ: ג יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ: ד מִרְכַּבַּת
 פָּרְעָה וַחִילוֹ יָרָה בָּיָם וּמִבְּחַר שְׁלֹשׁוֹ טִבְעוּ בָּיָם-
 סוּף: ה תַּהֲמַת יִכְסִּימוּ יִרְדּוּ בַמְּצוּלֹת כְּמוֹ-אֲבָן: ו יְמִינָהּ
 יְהוָה נֹאדְרֵי בַפֶּחַח יְמִינָהּ יְהוָה תִּרְעֵץ אוֹיֵב: ז וּבָרַב גְּאוֹנָהּ
 תַּהֲרֹס קַמִּיד תִּשְׁלַח חֲרֹנְהָ יֹאכְלֵמוּ כַקֶּשׁ: ח וּבְרוּחַ אֲפִיָּהּ
 נִעְרַמוּ מַיִם נִצְבּוּ כְמוֹ-נֶד נְזֻלִים קָפְאוּ תַהֲמַת בְּלִבָּיָם:
 ט אָמַר אוֹיֵב אֲרַדְף אֲשִׁיג אֶחֱלַק שְׁלַל תִּמְלָאמוּ נַפְשֵׁי
 אֲרִיק חֲרָבִי תוֹרִישְׁמוּ יָדֵי: י נִשְׁפָּת בְּרוּחָהּ כִּסְמוּ יָם צִלְלוּ
 כַּעוֹפֹת בְּמַיִם אֲדִירִים: יא מִי-כְמֹכָה בְּאַלֶם יְהוָה מִי
 כְּמֹכָה נֹאדֵר בַּקֶּדֶשׁ נוֹרָא תַהֲלֹת עֲשֵׂה פְלֹא: יב נְטִיתָ
 יְמִינָהּ תִּבְלַעְמוּ אֲרֶץ: יג נְחִיתָ בְּחֹסְדָהּ עִסְזוּ גְּאַלְתָּ נַהֲלֹתָ
 בְּעֻזָּה אֶל-נְוָה קִדְשָׁהּ: יד שְׁמַעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חֵיל אַחֲזוּ
 יִשְׁבִי פְלִשְׁתִּי: טו אַז נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲדוֹם אֵילֵי מוֹאָב
 לֵאחֲזֹמוּ רָעַד נִמְגּוּ כָל יִשְׁבֵי כְנָעַן: טז תִּפְּל עֲלֵיהֶם אֵימַתָּה
 וּפְחַד בַּגְּדֵל זְרוּעָה יִדְמוּ כְּאֲבָן עַד-יַעֲבֹר עִמָּה יְהוָה עַד-
 יַעֲבֹר עִסְזוּ קִנִּיתָ: יז תִּבְאָמוּ וְתִטְעֵמוּ בְּהַר נַחֲלֹתָהּ מְכוֹן
 לְשִׁבְתָּהּ פְּעֻלַּת יְהוָה מִקִּדְשׁ אֲדָנִי כּוֹנֵנוּ יָדִידָהּ: יח יְהוָה א
 יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעַד: יט כִּי בָא סוֹס פָּרְעָה בְּרִכְבוֹ וּבִפְרָשָׁיו
 בָּיָם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת-מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ
 בַיַּבֶּשֶׁה בְּתוֹךְ הַיָּם: כ וַתִּקַּח מַרְיָם הַנְּבִיאָה אַחֹת אֶהֱרֹן
 אֶת-הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתִּצְאֵן כָּל-הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בַּתַּפִּים
 וּבַמְּחֻלֹת: כא וַתַּעֲזֵן לָהֶם מַרְיָם שִׁירוֹ לַיהוָה כִּי-גָאָה גָאָה
 סוֹס וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם: כב וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת-יִשְׂרָאֵל מֵיַם-

סוף ויצאו אל-מדבר-שור וילכו שלשת-ימים במדבר
 ולא-מצאו מים: כג ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים
 ממרה כי מרים הם על-בן קרא-שמה מרה: כד וילנו
 העם על-משה לאמר מה-נשתה: כה ויצעק אל-יהוה
 ויורהו יהוה עץ וישלף אל-המים וימתקו המים שם שם
 לו חק ומשפט ושם נסוהו: כו ויאמר אם-שמוע תשמע
 לקול יהוה אלהיך והישר בעיניך תעשה והאזנת
 למצותיו ושמת כל-חקיו כל-המחלה אשר-שמת
 במצרים לא-אשים עליך כי אני יהוה רפאך:

חצי קדיש, וקוראים למפסיר "והקרבתם" (שניהם בעמ' 684).

הפטרה ליום שביעי של פסח

הברכה שלפני ההפטרה בעמ' 354

שמואל ב, כב א וידבר דוד ליהוה את-דברי השירה הזאת ביום ההציל
 יהוה אתו מפף כל-איביו ומפף שאול: ב ויאמר יהוה
 סלעי ומצדתי ומפלטילי: ג אלהי צורי אחסהבו מגני
 וקרן ישעי משגבלי ומנוסי משעי מחמס תשעני: ד מהלל
 אקרא יהוה ומאיבי אושע: ה כי אפפני משבריימות
 נחלי בליצל יבעתני: ו חבלי שאול סבני קדמני מקשיי
 מות: ז בצר-ללי אקרא יהוה ואל-אלהי אקרא וישמע
 מהיכלו קולי ושועתי באזניו: ח (ותגעש) (ויתגעש)
 ותרעש הארץ מוסדות השמים רגזו ויתגעשו כיתרה
 לו: ט עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל גחלים בערו
 ממנו: י ויט שמים וירד וערפל תחת רגליו: יא וירכב
 על-כרוב ויעף וירא על-כנפי-רוח: יב וישת חשך
 סביבתיו סכות חרות-מים עבי שחקים: יג מנגה נגדו

בְּעָרוֹ גִּחְלִי־אֵשׁ: ^ד יִרְעַם מִן־שָׁמַיִם יְהוָה וְעֲלִיּוֹן יִתֵּן
קוֹלוֹ: ^{טו} וַיִּשְׁלַח חֲצִצִּים וַיְפִיצֵם בְּרֶקַע (ויהמם) [וַיְהִים]:
^{טז} וַיִּרְאוּ אַפְקַי לָם יִגְלוּ מִסְדּוֹת תְּבַל בְּגַעַרְתָּ יְהוָה מִנְשַׁמֵּת
רוּחַ אָפוֹ: ^{יז} יִשְׁלַח מִמְרוֹם יִקְחֵנִי יִמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים:
^{יח} יִצְיִלֵנִי מֵאִיְבֵי עַז מְשֻׁנְאֵי כִי אֶמְצֹו מִמֶּנִּי: ^{יט} יִקְדַּמְנִי בְּיוֹם
אִיְדִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעַן לִי: ^כ וַיֵּצֵא לְמַרְחָב אֹתִי יִחְלַצֵנִי
כִּי־חֲפֹץ בִּי: ^{כא} יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצַדִּיקְתִּי כִּכּוֹר יָדַי יִשִּׁיב
לִי: ^{כב} כִּי שָׁמַרְתִּי דְרֹכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהֵי: ^{כג} כִּי
כָּל־מִשְׁפָּטָו לְנַגְדֵי וְחֻקְתָּיו לֹא־אֶסּוּר מִמֶּנָּה: ^{כד} וְאֱהִי־הָ
תָמִים לוֹ וְאַשְׁתַּמְרָה מֵעוֹנֵי: ^{כה} וַיֵּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצַדִּיקְתִּי
כְּבָרִי לְנַגֵּד עֵינָיו: ^{כו} עִם־חֹסֵיד תִּתְחַסֵּד עִם־גִּבּוֹר תָּמִים
תִּתַּמֵּם: ^{כז} עִם־נֹכַח תִּתְבָּר וְעִם־עֶקֶשׁ תִּתְפַּל: ^{כח} וְאַת־עַם
עֲנִי תוֹשִׁיעַ וְעֵינַיִךָ עַל־רַמִּים תִּשְׁפִּיל: ^{כט} כִּי־אַתָּה נִירִי
יְהוָה וַיְהוָה יִגִּיהַ חֲשָׁכִי: ^ל כִּי בָכָה אַרוּץ גְּדוּד בְּאֱלֹהֵי
אֲדֹלַג־שׁוֹר: ^{לא} הָאֵל תָּמִים דְּרָכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה מְגֹן
הוּא לְכָל הַחֹסִים בּוֹ: ^{לב} כִּי מִי־אֵל מִבְּלַעַדֵי יְהוָה וּמִי צוֹר
מִבְּלַעַדֵי אֱלֹהֵינוּ: ^{לג} הָאֵל מְעוֹזֵי חֵיל וַיִּתֵּר תָּמִים (דרכו)
[דְּרֹכֵי]: ^{לד} מִשֹּׁה (רגליו) [רַגְלָי] כְּאֵלוֹת וְעַל כְּמוֹתֵי
יַעֲמַדְנִי: ^{לה} מִלְמַד יָדַי לְמַלְחָמָה וְנַחַת קִשְׁת־נַחֲוֹשָׁה
וְרַעֲתִי: ^{לו} וַתִּתֵּן־לִי מְגִן יִשְׁעָךָ וְעֲנֹתֶךָ תִּרְבֵּנִי: ^{לז} תִּרְחִיב
צַעֲדֵי תַחְתָּנִי וְלֹא מְעַדּוֹ קִרְסָלִי: ^{לח} אֲרַדְּפָה אִיְבֵי וְאַשְׁמִידֵם
וְלֹא אָשׁוּב עַד־כְּלוֹתֵם: ^{לט} וְאֶכְלֵם וְאַמְחָצֵם וְלֹא יִקּוּמוּן
וַיִּפְּלוּ תַחַת רַגְלֵי: ^מ וַתִּזְרַנֵּי חֵיל לְמַלְחָמָה תִּכְרִיעַ קַמִּי
תַּחְתָּנִי: ^{מא} וְאִיְבֵי תַתָּה לִי עֶרְף מְשֻׁנְאֵי וְאַצְמִיתֵם:
^{מב} יִשְׁעוּ וְאַיִן מִשְׁיַע אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם: ^{מג} וְאַשְׁחָקֵם
כְּעַפְרָאֲרֵץ כְּטִיט־חֻצּוֹת אֲדַקֵּם אֲרַקֵּעֵם: ^{מד} וַתִּפְּלִטְנִי

מְרִיבֵי עַמִּי תִשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עִם לֹא־יִדְעֵתִי יַעֲבֹדֵנִי :
מח בְּנֵי נֹכַר יִתְכַחֲשׁוּ־לִי לְשִׁמוֹעַ אֲזֵן יִשְׁמְעוּ לִי : מח בְּנֵי
נֹכַר יִבְלֹוּ וַיִּחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם : מד חִי־יִהְיֶה וּבְרוּךְ צוּרֵי
וַיָּרֶם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׂעִי : מח הָאֵל הַנֶּתֵן נִקְמַת לִי וּמוֹרִיד
עַמִּים תַּחֲתֵנִי : מט וּמוֹצִיאֵי מַאֲיָבִי וּמְקַמְלֵי תְרוּמָתִי מַאֲיֵשׁ
חֲמָסִים תַּצִּילֵנִי : נ על־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בְּגוֹיִם וּלְשִׁמְךָ
אֲזַמֵּר : נא (מגדיל) [מגדול] יְשׁוּעוֹת מְלָכּוֹ וְעֲשֵׂה־חֶסֶד
לְמִשְׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד־עוֹלָם : פ

הברכות שלאחרי ההפטרה בעמ' 355.

סדר קריאת התורה לשבעות

נהגו לומר פיוט זה לאחר שהכהן נקרא לעלות לתורה ולפני שהוא מברך. קוראים אותו פיסקה אחרי פיסקה, הש"ץ והקהל לסירוגין.

<p>א ראשית הדברים ופתיחת שיח אקח תחילה הסכמה ורשות.</p>	<p>אֶקְדָּמוֹת מְלִין וְשָׁרְיוֹת שׁוֹתָא אוֹלָא שְׁקִילְנָא הֶרְמֵן וְרִשׁוֹתָא.</p>
<p>ב בשתיים ושלוש שורות שאפתח בחרדה על קדושת בורא העולם ונושאו עד זקנה.</p>	<p>בְּכַבֵּי תַרְי וְתִלַּת דְּאֶפְתַּח בְּנִקְשׁוֹתָא, בְּכַבְרֵי דְכַבְרֵי וְטַרְי עַדִּי לְקִשְׁשׁוֹתָא.</p>
<p>ג גבורות עולם לו ואין סיפק לפרשן, (גם) אילו היו הרקיעים גוויל וכל היערות קולמוסים,</p>	<p>גְּבוּרֵן עֲלָמִין לֵיה וְלֹא סִפֵּק פְּרִישׁוֹתָא, גְּוִיל אֱלוֹ רְקִיעֵי, קְנִי כָּל חַרְשׁוֹתָא.</p>
<p>ד אילו דיו היו הימים וכל מקוי מים, ודיירי ארץ סופרים ורושמי רשימות -</p>	<p>דִּיו אֱלוֹ יַמֵּי וְכָל מֵי כְּנִישׁוֹתָא, דִּיְרֵי אַרְעָא סְפָרֵי וְרִשְׁמֵי רִשׁוֹתָא.</p>
<p>ה (את) הדר אדון השמים והשליט ביבשה, (אשר) הקים יחידי את העולם ואין חקר ליסודותיו.</p>	<p>הֶדֶר מְרֵי שְׁמַיָּא וְשְׁלִיט בִּיבְשִׁתָּא, הֶקֶם עֲלָמָא יְחִידָאֵי וְכַבְּשָׁה בְּכַבְּשׁוֹתָא.</p>

(מחבר הפיוט הוא ר' מאיר ברבי יצחק שליח ציבור, שחי בזמן רבותיו של רש"י, והוא גם חיבר הרבה פיוטים שנהגו לאומרם באשכנז. הפיוט הזה נכתב בארמית, בא"ב כפול, ולבסוף רשם הפיטן את שמו בראשי תיבות: מאיר ביר רבי יצחק יגדל בתורה ובמעשים טובים אמן וחזק ואמץ).
עד זקנה - ועד זקנה אני הוא (ישעיה מו, ד).

- וּבְלֹא לְאוֹ שְׁכַלְלָהּ,
וּבְלֹא תִשְׁשׁוּתָא,
וּבְאִתָּא קְלִילָא,
דְּלִית בְּהַ מְשֻׁתָּא.
- וּבְלִי לְאוֹת שְׁכַלְלָהּ,
וּבְלִי כָל חוֹלְשָׁה,
בְּאוֹת קְלִילָה
שְׁאִין בְּהַ מְשֻׁתָּה.
- זְמִין כָּל עֲבִידְתָּה
בְּהַךְ יוֹמֵי שְׁתָּא,
זְהוּר יְקָרָה עָלֵי,
עָלֵי כְרִסְהַ דְּאַשְׁתָּא.
- זְמִין כָּל מְלַאכְתּוֹ
בְּאַלְהַ שְׁשַׁת הַיּוֹמִים,
וְאוֹר כְּבוֹדוֹ הַעֲלָה
עַל כֶּסֶּא שֶׁל אֵשׁ.
- חֵיל אֶלְפָּה אֶלְפִין
וְרַבּוּא לְשִׁמְשׁוּתָּא,
חֲדַתִּין נְבוּט לְצַפְרִין,
סְגִיָּאָה טְרִשׁוּתָּא.
- חֵיל אֶלְפָּה אֶלְפִין
וְרַבּבָה לְשִׁרְתּוֹ,
חֲדַשִּׁים נוֹבְטִים לְבַקְרִים
רַבָּה אֲמוֹנָתּוֹ.
- טְפִי יְקִידִין שְׁרַפִּין,
כְּלוּל גַּפֵּי שְׁתָּא,
טְעֵם עַד יִתְיָהֵב
לְהוֹן שְׁתִּיקִין בְּאַדְשְׁתָּא.
- טְפִי יְקִידִין שְׁרַפִּין,
כְּלוּלִים בְּשֵׁשׁ כְּנַפֵּיִם,
וְעַד שֶׁלֹּא נִיתֵן לְהֵם הַצּוֹ
יִדְמוּ בְּדַמְמָה.
- יְקַבְּלוּן דִּין מִן דִּין
שְׁוִי דְלֹא בְּשִׁשְׁתָּא,
יְקַר מְלִי כָּל אַרְעָא,
לְתַלוּתֵי קְדָשְׁתָּא.
- יְקַבְּלוּן דִּין מִן דִּין
שְׁוִי דְלֹא בְּשִׁשְׁתָּא,
יְקַר מְלִי כָּל אַרְעָא,
לְתַלוּתֵי קְדָשְׁתָּא.
- כְּקוּל מִלְפָּנֵי שַׁדֵּי,
כְּקוּל מֵים רַבִּים,
כְּרוֹבִים לְעוֹמַת אוֹפְנִים,
מְרִימִים (קוּלִם) בְּרַעֲשׁ.
- כְּקוּל מִן קְדָם שַׁדֵּי
כְּקוּל מִי נְפִישׁוּתָּא,
כְּרוֹבִין קְבֵל גְּלַגְלִין
מְרוֹמְמִין בְּאוּשְׁתָּא.

באות קלילה - העולם הזה נברא בה"א, שהיא אות קלה שאין בה ממשות. חדשים - ע"פ הכתוב: חדשים לבקרים, רבה אמונתך (איכה ג, כג). ושלוש קדושות - (ישעיהו, ג).

- ל לחזות בפנים מראה
 כעין חצי הקשת,
 לכל מקום שמשתלחים
 ממהרים בזריות.
- מ מברכים "ברוך כבוד ה' ממקומו"
 בכל לשון לחישה,
 ממקום בית שכינתו
 שלא נחוץ לחפשו.
- נ המון כל צבא מרום
 משבחים באימה,
 (את) הדר מלכותו
 לפרש לדור ודור.
- ס סדור הקדושה אצלם,
 ואם עברה השעה
 יסיימו לנצח
 ואף לא לשמיטה.
- ע חבל נחלת כבודו,
 חביבים הם (מהמלאכים),
 שבקביעות מאמירים אותו
 שחרית וערבית.
- למחזי באנפא
 עין כות גירי קשתא,
 לכל אתר דמשתלחין,
 זרזין באשותא.
- מברכין בריך יקרה
 בכל לשון לחישותא,
 מאתר בית שכינתה,
 דלא צריך בחישותא.
- נהים כל חיל מרומא,
 מקלסין בחששתא,
 נהירא מלכותה,
 לדר ודר לאפרשתא.
- סדירא בהון קדשתא,
 וכד חלפא שעתא,
 סיומא דלעלם,
 ואוף לא לשבועתא.
- עדב יקר אחסנתה
 חביבין, דבקבעתא
 עבידין ליה חטיבא,
 בדנח ושקעתא.

ברוך כבוד – (יחזקאל ג, יב). לשמיטה – מדרש: חביבין ישראל לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת, שישאל אומרים שירה בכל שעה ומלאכי השרת אין אומרים שירה אלא פעם אחת... בשבוע (שבע שנים) ואמרי לה פעם אחת... בעולם. מאמירים – את ה' האמרת וכו' (דברים כו, יז), אמר להם הקב"ה לישאל אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם. (ברכות ו, ע"א).

פ	מופרשים לחלקו, לעשות לו רצונו, נפלאות תהילותיו יספרו בשיחה.	פְּרִישׁוֹן לְמִנְתָּהּ, לְמַעַבְד לִיה רְעוּתָא, פְּרִשְׁתִּי שְׁבַחָה יְחֻוּן בְּשַׁעוּתָא.
צ	רצה, חמד וחשק שיעמלו בתורה, לכן יקבל תפילתם ותועיל בקשתם.	צָבִי וְחָמִיד וְרָגִיג דִּילְאוֹן בְּלַעוּתָא, צְלוּתְהוֹן בְּכֵן מְקַבֵּל וְהִנֵּיא בְּעוּתָא.
ק	קשורה (התפילה) לחי העולמים בכתר בשבועה, כנגד פֶּאָר התפילין (של הקב"ה) יושבת בקביעות.	קְטִירָא לְחֵי עֲלָמָא בְּתַגָּא בְּשִׁבְעוּתָא, קַבֵּל יְקָר טוּטְפָתָא יְתִיבָא בְּקַבִּיעוּתָא.
ר	רשומה היא עצמה בחכמה וברעת גדולתם של ישראל הקוראים בדברי תורה.	רְשִׁימָא הִיא גּוּפָא בְּחֻכְמָתָא וּבְדַעְתָּא, רְבוּתְהוֹן דִּישְׂרָאֵל, קְרָאִי בְּשִׁמְעָתָא.
ש	(את) שבח ריבון העולמים (היא) אמירה זכה, נאה לי לספר בפני המלכות.	שְׁבַח רִבּוֹן עֲלָמָא, אַמִּירָא דְכּוּתָא, שְׁפָר עָלֵי לְחַוּוּיִי, בְּאַפִּי מְלְכוּתָא.
ת	באים (המלאכים) ומתכנשים כדמות גלים, תמהים ושואלים אותה על דבר האותיות.	תְּאִין וּמְתַכְנָשִׁין כְּחִיזוּ אֲדוּתָא, תְּמַהִין וְשִׁילִין לָהּ בְּעַסְק אֲתוּתָא.

תפילין – הני תפילין דמרי עלמא מה כתיב בהן, אמר ליה: ומי כעמך ישראל
גוי אחד בארץ (ברכות י, ע"א). אַתוּתָא – אותיות התורה שישאל עוסקים בה.

מ	”מי ומי הוא אוהבך יפת המראה, א כי למענו את סובלת במעונות אריות?	מְנַן וּמֵאֵן הוּא רְחִימְךָ, שְׁפִירָא בְּרִינְתָא, אַרוֹם בְּגִינָה סְפִית מְדוֹר אַרְיֹתָא.
י	יקרה ונאה את, אם תתערבי לשלטוננו, ר רצונך נעשה לך בכל מקומותינו.”	יְקָרָא וְיֵאָה אַתָּה, אִין תַּעְרְבִי לְמַרוֹתָא, רְעוּתְךָ נַעֲבִיד לִיךָ, בְּכָל אַתְרוֹתָא.
ב	בחכמה משיבה להם קצת להודיעם: י לו חכמתם הייתם יודעים ומכירים	בְּחֻכְמָתָא מְתִיבְתָא לְהוֹן קִצְתָּ לְהוֹדְעוֹתָא, י לֹו חֻכְמַתְּם הֵייתֶם יוֹדְעִים וּמְכִירִים.
ר	מה חשיבות לגדולתכם לעומת אותו השבח, ר הגדולה שיעשה לי כאשר תגיע הישועה.	רְבוּתְכוֹן מַה חֲשִׁיבָא קָבֵל הֵהִיא שְׁבַחְתָּא, רְבוּתָא דִּיעֲבַד לִי, כַּד מְטִיא יִשְׁעֵתָא.
ב	בהביאו לי אורה, ואתכם תכסה בושה, י כבודו כשיתגלה בתוקף ובגאון.	בְּמִיתִי לִי נְהוֹרָא, וְתַחֲפִי לְכוֹן בְּהֵתָא, י יְקָרָה כַּד אַתְגְּלִי בְּתַקְפָּא וּבְגִינְתָא.
י	ישלם גמול לשונאיו ולאיי הים צ וצדקות לעם חביב ורב זכויות.	יִשְׁלֵם גְּמוּלָא, לְסֻנְאֵי וְנִגְוֹתָא, צ צְדָקְתָא לְעַם חֲבִיב וְסִגֵּי זְכוּתָא.

ח	שמחה שלמה תבוא בהביאו את הכלים הטהורים	חָדוּ שְׁלֵמָא בְּמִיתִי וּמְנֵי דְכֹתָא, קְרִיתָא דִירוּשָׁלַם כַּד יִכְנֵשׁ גְּלוּתָא.
ק	לקריית ירושלים, כאשר יקבץ את הגלויות.	
י	כבודו יפרוש עליה יוםם ולילה,	יְקָרָה מְטַל עָלֶיהָ בְּיוֹמֵי וְלֵילֵתָא, גְּנוּנָה לְמַעַבְדַּבְּהָ בְּתַשְׁבְּחָן כְּלִילֵתָא.
ג	חופתו יכונן בה מלווה בתשבחות.	
ד	בענני זוהר יפאר חופתו,	דְּזֵהוּר עֲנַנְיָא לְמַשְׁפַּר כִּילֵתָא, לְפוּמֵי דְעַבְדָּתָא עַבְדִּין מְטַלֵּלֵתָא.
ל	לפי המעשים עושים את סוכתו.	
ב	בכורסאות זהב־פז ושבע מעלות	בְּתַכְתְּקֵי דְהַב פִּיזָא וּשְׁבַע מַעְלָתָא תַּחֲמִינֵין צְדִיקֵי קָדָם רַב פְּעֻלָּתָא.
ת	מותחמים הצדיקים לפני רב העלילות.	
ו	ומראיהם דומה לשובע שמחות,	וְרִיזְיָהוּן דְּמֵי לְשֻׁבְעָא חֲדוּתָא, רְקִיעָא בְּזִיהוּרָה וְכוּכְבֵי זִיּוּתָא.
ר	כרקיע בזהרו וכזיו הכוכבים.	
ה	הדר שאי אפשר לפרט בשפתיים,	הַדְרָא דְּלֹא אֶפְשֵׁר לְמַפְרֵט בְּשַׁפְּוּתָא, וְלֹא אֶשְׁתַּמַּע וְחָמֵי נְבִיאָן, חֲזוּתָא.
ו	ולא שמעו ולא ראו הנביאים בחזיונם.	

חופתו - שכל אחד ואחד עושה לו הקב"ה חופה לפי כבודו (בבא בתרא עה, ע"א).

ב	עין לא ראתה בתוך גן עדן	בְּלֹא שְׁלֹטָא בְּהַ עֵין, בְּגוּ עֵדֵן גְּנָתָא,
מ	מטיילים בו במחול עם השכינה.	מְטִילֵי בְּהַ חֲנָנָא, לְבַהֲדֵי דְשְׁכִינְתָא.
ע	עליו יצביעו: זה הוא! אבל באימה,	עֵלְהַ רְמִזֵי דֵין הוּא, בְּרַם בְּאִמְתְּנוּתָא,
ש	קיווינו לו בשבִּיחַ באמונתנו הרבה.	שְׁפַרְנָא לֵה בְּשִׁבְיָן, תְּקוּף הַמְּנוּתָא.
י	ינהגנו עולמות כעלמות (במחול),	יְדַבֵּר לָן עֲלָמִין עֲלָמִין מְדַמוּתָא,
ם	זאת) חלקנו שמבראשית הפרישנו תרומה.	מְנַת דֵילָן דְמְלָקְדָמִין פְּרַשׁ בְּאַרְמוּתָא.
ט	סוכת עורו של לויתן ושור ההרים הגבוהים,	טְלוּלָא דְלוֹיְתָן וְתוֹר טוֹר רְמוּתָא,
ו	ואחד באחד יסתבך ויעשה מלחמה.	וְחַד בְּחַד כִּי סְבִיךְ וְעֵבֵד קְרִבּוּתָא.
ב	בקרניו ינגח בהמות בגאותו,	בְּקַרְנוּהֵי מְנַגַח בְּהֵמוֹת בְּרִבּוּתָא,
י	יקפץ הדג כנגדו בסנפיריו בגבורה.	יְקַרְטַע נוּן לְקַבְלָהּ בְּצִיצוּי בְּגַבְרָתָא.

גן עדן – עין לא ראתה וכו', זה עדן שלא שלטה בו עין כל בריה (ברכות לד, ע"ב). במחול – עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן, וכל אחד ואחד מראה באצבעו, שנאמר (ישעיה כה, ט): ואמר ביום ההוא, הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו (תענית לא, ע"א). הפרישנו תרומה – קדש ישראל לה ראשית תבואתה (ירמיה ב, ג). סוכת עורו של לויתן – (בבא בתרא עה, ע"א). ושור ההרים – (שם עד, ע"ב). בקרניו ינגח – (שם).

מ	יגש אליו בוראו בחרבו הגדולה,	מְקַרֵּב לֵה בְרִיָּה בְּחִרְבָּהּ בְּרִבְבוֹתָא,
א	סעודה לצדיקים יתקין וארוחה.	אַרְסֻטוֹן לְצַדִּיקֵי יְתַקֵּן וְשֵׁרוֹתָא.
מ	מסיבים לשולחנות של כרכוד ואבני אקדח,	מִסְחָרִין עֲלֵי תַכִּי דְּכַדְכַד וְגוֹמְרָתָא,
ן	ונהרות אפרסמון נשפכים לפניהם.	נְגִידִין קַמִּיהוֹן אַפְרָסְמוֹן נִהְרָתָא.
ו	ומתעדנים ורווים בכוסות רוויה,	וּמְתַפְנְקִין וְרוּוִין בְּכִסֵּי רוּוִיתָא,
ח	יין עסיס שמבראשית שמור ביקב.	חֲמַר מְרַת דְּמִבְרָאשִׁית נְטִיר בֵּי נַעוֹתָא.
♦ ♦ ♦		
ז	צדיקים, כמו ששמעתם שבח השירה הזאת,	זַכָּאִין, כַּד שְׁמַעְתוֹן שְׁבַח דָּא שִׁירָתָא,
ק	כן תהיו קבועים באותן החבורות.	קְבִיעִין בְּן תְּהוּוֹן בְּהַנְהוּ חֲבוּרָתָא.
ו	ותזכו לשבת במעלות העליונות,	וְתִזְכּוּן דֵּי תִיתְּבוּן בְּעֵלָא דְרָתָא,
א	כי תשמעו לדבריו היוצאים בהדר.	אַרִּי תְּצִיתוֹן לְמַלּוּי, דְּנַפְקִין בְּהַדְרָתָא.
מ	מרומם הוא אלוהינו בראשית ובאחרית,	מְרוּמָם הוּא אֱלֹהִין בְּקַדְמָתָא וּבְאַחֲרִיתָא,
ץ	חפץ ורצה בנו ונתן לנו את התורה.	צָבִי וְאַתְרַעֵי בָּן וּמְסַר לָן אוּרִיתָא.

סעודה לצדיקים – (שם). יין עסיס – זה יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית (ברכות לד, ע"ב).

קריאת התורה לחג השבועות

* בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום
 הזה באו מדבר סיני: ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני
 ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר: ומשה עלה
 אל־האלהים ויקרא אליו יהוה מן־ההר לאמר כה תאמר
 לבית יעקב ותגיד לבני ישראל: אתם ראיתם אשר
 עשיתי למצרים ואשא אתכם על־פנפי נשרים ואבא
 אתכם אלי: ועתה אם־שמוע תשמעו בקלי ושמרתם
 את־בריתי והייתם לי סגלה מכל־העמים פילי כל־
 הארץ: ואתם תהיו־לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה
 הדברים אשר תדבר אל־בני ישראל: לוי ויבא משה
 ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל־הדברים האלה
 אשר צוהו יהוה: ויענו כל־העם יחדו ויאמרו כל אשר־
 דבר יהוה נעשה וישב משה את־דברי העם אל־יהוה:
 ויאמר יהוה אל־משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן
 בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם־כך יאמינו לעולם
 ויגד משה את־דברי העם אל־יהוה: ויאמר יהוה אל־
 משה לך אל־העם וקדשתם היום ומחר וכבסו שמלתם:
 והיו נכנים ליום השלישי כיו ביום השלישי ירד יהוה
 לעיני כל־העם על־הר סיני: והגבלת את־העם סביב
 לאמר השמרו לכם עלות בקר ונגע בקצהו כל־הנגע
 בקר מות יומת: לא־תגע בו יד כִּי־סקול יסקל או־ירה
 יירה אם־בהמה אם־איש לא יחיה במשך היכל המה
 יעלו בקר: שלישי יירד משה מן־ההר אל־העם
 ויקדש את־העם וכבסו שמלתם: ויאמר אל־העם היו
 נכנים לשלשת ימים אל־תגשו אל־אשה: ויהי ביום
 השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבוד על־

הָהָר וְקַל שֶׁפָּר חֲזַק מְאֹד וַיִּחַרְד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה:
וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן־הַמַּחֲנֶה
וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר: ^ה וְהָרָה סִינַי עֹשֵׁן כְּלוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר
יָרַד עָלָיו יְהוָה בְּאֵשׁ וַיַּעַל עֵשָׂנוּ כְּעֹשֵׁן הַכֹּפֶשֶׁן וַיִּחַרְד
כָּל־הָהָר מְאֹד: ^ו וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחֲזַק מְאֹד מֹשֶׁה
יִדְבֹּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל: ^ז רביעי ^ז וַיָּרַד יְהוָה עַל־הָרָה
סִינַי אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר
וַיַּעַל מֹשֶׁה: ^ח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רַד הָעֵד בְּעַם פֶּן־
יִהְרָסוּ אֶל־יְהוָה לְרֹאוֹת וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב: ^ט וְגַם הַכֹּהֲנִים
הַנִּגְשִׁים אֶל־יְהוָה יִתְקַדְּשׁוּ פֶן־יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה: ^י וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֹא־יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל־הָרָה סִינַי כִּי־אַתָּה
הַעֲדַתָּה בְּנֹו לֵאמֹר הַגְּבַל אֶת־הָהָר וְקַדְּשָׁתוּ: ^{יא} וַיֹּאמֶר
אֲלֵיו יְהוָה לִךְ־רֵד וְעֲלִיתָ אִתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים
וְהָעָם אֶל־יְהִרְסוּ לַעֲלֹת אֶל־יְהוָה פֶּן־יִפְרֹץ־בָּם: ^{יב} וַיָּרַד
מֹשֶׁה אֶל־הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: ^{יג} וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֶר: ^{יד} (עשרת הדברות בטעם עליין) אֲנֹכִי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים לֹא
יְהִיֶּה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פְּנֵי לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל |
וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם | מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאֶרֶץ מִתַּחַת
וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם | מִתַּחַת לָאֶרֶץ לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא
תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹקֵד עֵינָי אֲבֹת
עַל־בְּנֵי עַל־שְׁלֹשִׁים וְעַל־רַבְעִים לְשָׁנָאִי וְעָשָׂה חֶסֶד
לְאֻלְפִים לְאֹהֲבֵי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי: ^{טו} לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא כִּי לֹא יִנְקֶה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־
שְׁמוֹ לְשׂוֹא: ^{טז} זְכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ שֵׁשֶׁת יָמִים
תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתְּךָ יוֹם הַשַּׁבְּעִי שַׁבָּת | לִיהוָה
אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל־מְלַאכָּה אִתָּה | וּבִנְיָה וּבִתְךָ עַבְדְּךָ

וְאָמַתָּךְ וּבְהִמָּתֶךָ וּגְרֶךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ כִּי שָׁשְׁתִּימִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיִּנָּח בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ: ^ו כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּן יְמֶיךָ עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ: ^ז לֹא תִרְצַח: ^ח לֹא תִנְאַף: ^ט לֹא תִגְנֹב: ^י לֹא־תַעֲנֶה בְרַעְיָךְ עַד שֹׁקֶר: ^{יא} לֹא תִחַמַּד בֵּית רַעֲיָךְ ^{יב} לֹא־תִחַמַּד אֶשֶׁת רַעֲיָךְ וְעַבְדּוֹ וְאָמְתּוֹ וְשׁוּרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכָל אֲשֶׁר לְרַעֲיָךְ: ^{יג} חֲמִישִׁי ^{יד} וְכָל־הָעַם רֵאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלְּפִידִים וְאֶת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הַהָר עֹשֵׁן וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמְדוּ מֵרָחֹק: ^{טו} וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־אַתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן־נָנֻחַ: ^{טז} וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעַם אֱלֹהֵיכֶם אֵל־תִּירָאוּ כִּי לְבַעֲבוֹר נִסוֹת אֶתְכֶם בְּאֵי הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יְרֵאתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ: ^{יז} וַיַּעֲמֵד הָעַם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל־הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים: ^{יח} וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן־הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם: ^{יט} לֹא תַעֲשׂוּן אֵתִי אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם: ^כ מִזְבַּח אָדָמָה תַעֲשֶׂה־לִּי וְזָבַחַתְּ עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלֵמֶיךָ אֶת־צֹאנֶךָ וְאֶת־בָּקָרְךָ בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבִרְכִיתִךָ: ^{כא} וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַעֲשֶׂה־לִּי לֹא־תִבְנֶה אֶתְהֶן גִּזְיֹת כִּי חֲרָבָה הַנִּפְתָּ עָלֶיהָ וְתַחֲלִלָה: ^{כב} וְלֹא־תַעֲלֶה בָמַעְלַת עַל־מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֲרוֹתָהּ עָלָיו: ^{כג}

מניחים את הספר השני על הבמה ואומרים חצי קדיש (עמ' 684).
 מגביהים וגוללים את הספר הראשון,
 וקוראים למפסיד בספר שני "וביום הבכורים".

במדבר כח ס כו וביום הפפורים בהקריבכם מנחה חדשה ליהוה
 בשבעתיכם מקרא-קדש יהיה לכם כל-מלאכת עבדה לא
 תעשו: כז והקרבתם עולה לריח ניחח ליהוה פרים בני-
 בקר שנים איל אחד שבעה כבשים בני שנה: כח ומנחתם
 סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר האחד שני
 עשרנים לאיל האחד: כט עשרון עשרון לכפש האחד
 לשבעת הכבשים: ל שעיר עזים אחד לכפר עליכם:
 לא מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו תמימם יהיו-לכם
 ונסכיהם: פ

הברכה שלפני ההפטרה בעמ' 354.

הפטרה לחג השבועות

יחזקאל א כ ויהיו בשלשים שנה ברכיעל בחמשה לחודש ואני
 בתוך-הגולה על-נהר-כבר נפתחו השמים ואראה
 מראות אלהים: ב בחמשה לחודש היא השנה החמישית
 לגלות המלך יוכיץ: ג היה היה דבר-יהוה אלי-יחזקאל
 בן-בוזי הפתח בארץ כשדים על-נהר-כבר ותהי עליו
 שם יד-יהוה: ד וארא והנה רוח סערה באה מן-הצפון
 ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב ומתוכה כעין
 החשמל מתוך האש: ה ומתוכה דמות ארבע חיות
 וזה מראיהן דמות אדם להנה: ו וארבעה פנים לאחת
 וארבע כנפים לאחת להם: ז ורגליהם רגל ישרה וכף
 רגליהם ככף רגל עגל ונצצים כעין נחשת קלל: ח (וידו)
 [וידו] אדם מתחת כנפיהם על ארבעת רבעיהם ופניהם
 וכנפיהם לארבעתם: ט חברת אשה אל-אחותה כנפיהם
 לא-יסבו בלכתן איש אל-עבר פניו ילכו: י ודמות פניהם
 פני אדם ופני אריה אל-הימין לארבעתם ופני-שור

מהשִׁמְאוֹל לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי־נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן: ^א וּפְנֵיהֶם
 וּכְנֵפֵיהֶם פְּרֻדוֹת מִלְמַעְלָה לְאִישׁ שְׁתֵּים חֲבֵרוֹת אִישׁ
 וּשְׁתֵּים מְכֻסּוֹת אֶת גְּוִיתֵיהֶנָּה: ^ב וְאִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו
 יִלְכוּ אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָׁמָּה הַרוּחַ לְלַכְתָּ יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ
 בְּלִכְתָּן: ^ג וּדְמוֹת הַחַיּוֹת מֵרְאִיֵּיהֶם כְּגִחְלֵי־אֵשׁ בְּעֵרוֹת
 כְּמֵרְאֵה הַלְּפָדִים הִיא מִתְהַלְכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנִגְהָ לְאֵשׁ
 וּמִן־הָאֵשׁ יוֹצֵא בְּרָק: ^ד וְהַחַיּוֹת רָצוּא וְשׁוּב כְּמֵרְאֵה
 הַבְּזָק: ^ה וְאֵרָא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אֹפֶן אֶחָד בְּאַרְצָן אֶצֶל
 הַחַיּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו: ^ו מֵרְאֵה הָאוֹפָנִים וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין
 תְּרֻשִׁישׁ וּדְמוֹת אֶחָד לְאַרְבַּעַתָּן וּמֵרְאִיֵּיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם
 כְּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפֶן בְּתוֹךְ הָאוֹפָן: ^ז עַל־אַרְבַּעַת רַבְעֵיהֶן
 בְּלַכְתָּם יִלְכוּ לֹא יִסְבוּ בְּלַכְתָּן: ^ח וְגִבְיֵיהֶן וְגִבָּה לָהֶם
 וְיֵרָאָה לָהֶם וְגִבְתָּם מְלֵאת עֵינַיִם סְכִיב לְאַרְבַּעַתָּן:
^ט וּבִלְכַת הַחַיּוֹת יִלְכוּ הָאוֹפָנִים אֶצְלָם וּבִהֲנֵשׂא הַחַיּוֹת
 מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשָׂאוּ הָאוֹפָנִים: ^י עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָׁם הַרוּחַ
 לְלַכְתָּ יִלְכוּ שָׁמָּה הַרוּחַ לְלַכְתָּ וְהָאוֹפָנִים יִנְשָׂאוּ לְעַמְתָּם
 כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים: ^{יא} בְּלַכְתָּם יִלְכוּ וּבְעַמְדָם יַעֲמִדוּ
 וּבִהֲנֵשׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשָׂאוּ הָאוֹפָנִים לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ
 הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים: ^{יב} וּדְמוֹת עַל־רֵאשֵׁי הַחַיָּה רְקִיעַ כְּעֵין
 הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא נְטוּי עַל־רֵאשֵׁיהֶם מִלְמַעְלָה: ^{יג} וְתַחַת
 הַרְקִיעַ כְּנֵפֵיהֶם יִשְׁרוֹת אִשָּׁה אֶל־אַחוֹתָהּ לְאִישׁ שְׁתֵּים
 מְכֻסּוֹת לְהִנָּה וּלְאִישׁ שְׁתֵּים מְכֻסּוֹת לְהִנָּה אֶת גְּוִיתֵיהֶם:
^{יד} וְאֲשַׁמַּע אֶת־קוֹל כְּנֵפֵיהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים כְּקוֹל־שֹׁדֵי
 בְּלַכְתָּם קוֹל הַמְּלָה כְּקוֹל מַחְנֶה בְּעַמְדָם תְּרַפִּינָה כְּנֵפֵיהֶן:
^{טו} וְיִהְיֶה־קוֹל מֵעַל לְרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל־רֵאשֵׁם בְּעַמְדָם תְּרַפִּינָה
 כְּנֵפֵיהֶן: ^{טז} וּמִמַּעַל לְרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל־רֵאשֵׁם כְּמֵרְאֵה אֶבֶן־
 סַפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶף וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמֵרְאֵה אָדָם

עָלְיוּ מִלְמַעְלָה: ^{כו} וְאָרְאוּ כְעֵין חֲשֵׁמֶל כְּמִרְאֵה־אֵשׁ בֵּית־
 לָהּ סָבִיב מִמִּרְאֵה מְתַנְיֹו וּלְמַעְלָה וּמִמִּרְאֵה מְתַנְיֹו וּלְמַטָּה
 וְרֵאִיתִי כְּמִרְאֵה־אֵשׁ וְנִגְהָ לֹו סָבִיב: ^{כח} כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת
 אֲשֶׁר יִהְיֶה בַעֲנָן בְּיוֹם הַגֹּשֶׁם כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא
 מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד־יְהוָה וְאָרְאָה וְאָפֵל עַל־פְּנֵי וְאֲשַׁמַּע
 קוֹל מְדַבֵּר: ^ס וַתִּשְׁאַנֵּי רוּחַ וְאֲשַׁמַּע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ
 גָּדוֹל בְּרוּד כְּבוֹד־יְהוָה מִמְקוֹמוֹ:

הברכות שלאחר ההפטרה בעמ' 355.

קריאת התורה ליום ראשון של סוכות

ויקרא כב ^{כו} וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^{כו} שׁוּר אוֹ־כֶשֶׁב אוֹ־עוֹז כִּי
 יוֹלֵד וְהִיָּה שְׁבַעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה
 יִרְצָה לְקַרְבַּן אִשָּׁה לַיהוָה: ^{כח} וְשׁוּר אוֹ־שָׁה אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָו
 לֹא תִשְׁחַטּוּ בְיוֹם אֶחָד: ^{כט} וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה לַיהוָה
 לְרִצְוֹנְכֶם תִּזְבְּחוּ: ^ל בְּיוֹם הַהוּא יֹאכַל לֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־
 בֶּקֶר אֲנִי יְהוָה: ^{לא} וּשְׁמֵרְתֶם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה:
^{לב} וְלֹא תַחֲלִלוּ אֶת־שֵׁם קְדֹשִׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשְׁכֶם: ^{לד} הַמוֹצֵיא אֹתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 לַהֲיוֹת לְכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה: ^פ (בשבת לוי) ^א וַיְדַבֵּר
 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְ
 אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה
 הֵם מוֹעֲדֵי: ^ג שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי
 שַׁבַּת שַׁבְתוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶה לֹא תַעֲשׂוּ שַׁבַּת
 הוּא לַיהוָה בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם: ^פ לוי (בשבת שלישי) ^ד אֵלֶּה
 מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:
^ה בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם
 פֶּסַח לַיהוָה: ^ו וּבַחֹמֶשֶׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמִּצּוֹת

לַיהוָה שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ: ז בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־
 קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָּכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ח וְהִקְרַבְתֶּם
 אֲשֶׁה לַיהוָה שְׁבַעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־
 מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: (בשבת רביעי) פ ט וַיְדַבֵּר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: י דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־
 תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְקִצְרְתֶם אֶת־קִצְרֶיהָ
 וְהִבַּאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְרֵיכֶם אֶל־הַכֹּהֵן: יא וְהִנִּיף
 אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לְרִצְנֵיכֶם מִמִּחְרַת הַשָּׂפַת יִנְפְּנוּ
 הַכֹּהֵן: יב וַעֲשִׂיתֶם בַּיּוֹם הַנִּיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר כְּבֶשׂ תָּמִים
 בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה: יג וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת
 בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אֲשֶׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְפָּה יִזֵּן רְבִיעֵת
 הַהֵיזֵן: יד וְלֶחֶם וְקֹלֵי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־עֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה
 עַד הִבְיֵאתֶם אֶת־קֶרְבֶּן אֱלֹהֵיכֶם חֶקֶת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם
 בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם: טו שְׁלִישִׁי (בשבת חמישי) ט טו וּסְפַרְתֶּם לָכֶם
 מִמִּחְרַת הַשָּׂפַת מִיּוֹם הִבְיֵאתֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת
 שַׁבָּתוֹת תָּמִימֹת תִּהְיֶינָה: טז עַד מִמִּחְרַת הַשָּׂפַת הַשְּׁבִיעִית
 תִּסְפְּרוּ חֲמֵשִׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה: יז
 מִמוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ וְלֶחֶם תְּנוּפָה שְׁתֵּים־עָשָׂר עֶשְׂרֹנִים
 סֹלֶת תִּהְיֶינָה חֲמֵץ תֹּאפִינָה בַכּוֹרִים לַיהוָה: יח וְהִקְרַבְתֶּם
 עַל־הַלֶּחֶם שְׁבַעַת כְּבָשִׂים תָּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפָר בֶּן־בָּקָר
 אֶחָד וְאֵילִם שְׁנַיִם יִהְיוּ עֹלָה לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְפִיָּהֶם
 אֲשֶׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה: יט וַעֲשִׂיתֶם שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד
 לְחֻטָּאת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה לְזִבַח שְׁלָמִים: כ וְהִנִּיף
 הַכֹּהֵן וְאַתֶּם עַל לֶחֶם הַבְּפוּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁנֵי
 כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָה לִכְהֵן: כא וְקִרְאתֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם
 הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָּכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
 חֶקֶת עוֹלָם בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם: כב וּבְקִצְרְכֶם אֶת־

קָצִיר אֲרָצְכֶם לֹא-תִכְלֶה פֶּאת שְׂדֶךְ בְּקִצְרֹךְ וְלִקַּט קִצְרֶיךָ
 לֹא תִלְקַט לְעֵנִי וְלִגְרֹ תַעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: רביעי
 (בשבת שישי) ס כג וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: כד דַּבֵּר אֶל-
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ יְהִי־הָיָה
 לָכֶם שַׁבָּתוֹן זָכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא-קֹדֶשׁ: כה כָּל-מְלֹאכֶת
 עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אֵשֶׁה לַיהוָה: ס כו וַיִּדְבֹּר
 יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: כז אַךְ בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי
 הַזֶּה יוֹם הַכַּפָּרִים הוּא מִקְרָא-קֹדֶשׁ יְהִי־לָכֶם וְעֲנִיתֶם
 אֶת-נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֵשֶׁה לַיהוָה: כח וְכָל-מְלֹאכֶה
 לֹא תַעֲשׂוּ בַעֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כַּפָּרִים הוּא לְכַפֵּר
 עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: כט כִּי כָל-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא-
 תַעֲזֶה בַעֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמִּיהָ: ל וְכָל-הַנֶּפֶשׁ
 אֲשֶׁר תַעֲשֶׂה כָּל-מְלֹאכֶה בַעֲצֹם הַיּוֹם הַזֶּה וְהֵאבַדְתִּי אֶת-
 הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקְרַב עַמִּיהָ: לא כָּל-מְלֹאכֶה לֹא תַעֲשׂוּ חֲקַת
 עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכָל מְשַׁבְּתֵיכֶם: לב שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא
 לָכֶם וְעֲנִיתֶם אֶת-נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּתְּשׁוּעָה לַחֲדָשׁ בַּעֲרֹב מֵעֲרֹב
 עַד-עֲרֹב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבְּתֵיכֶם: חמישי (בשבת שביעי) פ לג וַיִּדְבֹּר
 יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: לד דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
 בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִל הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת
 יָמִים לַיהוָה: לה בַּיּוֹם הַרְּאִשׁוֹן מִקְרָא-קֹדֶשׁ כָּל-מְלֹאכֶת
 עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: לו שִׁבְעַת יָמִים תִּקְרְבוּ אֵשֶׁה לַיהוָה
 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא-קֹדֶשׁ יְהִי־לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אֵשֶׁה
 לַיהוָה עֲצֹרֹת הֵוא כָּל-מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: לז אֵלֶּה
 מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהִקְרִיב
 אֵשֶׁה לַיהוָה עֲלֶיהָ וּמִנְחָה זָבַח וּנְסֻכִים דְּבַר-יּוֹם בְּיוֹמוֹ: לח
 מִלֶּבֶד שַׁבָּתוֹת יְהוָה וּמִלֶּבֶד מִתְּנוּתֵיכֶם וּמִלֶּבֶד כָּל-נִדְרֵיכֶם
 וּמִלֶּבֶד כָּל-נִדְבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה: לט אַךְ בַּחֲמִשָּׁה

עֶשֶׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַסְפֹּכֶם אֶת־תְּבוּאת הָאָרֶץ
 תַּחֲגוּ אֶת־חַג־יְהוָה שְׁבַעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שְׁבַתוֹן
 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שְׁבַתוֹן: ^מ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
 פָּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֶגְגֹף עֵץ־עֵבֶת וְעַרְבֵי־נַחַל
 וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שְׁבַעַת יָמִים: ^{מא} וְחַגְתֶּם
 אֹתוֹ חַג לַיהוָה שְׁבַעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם
 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תַּחֲגוּ אֹתוֹ: ^{מב} בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים
 כָּל־הָאֲזָרָח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסֶּכֶת: ^{מג} לְמַעַן יִדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם
 כִּי בַּסֹּפֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ^{מד} וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מַעֲדֵי יְהוָה
 אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ^פ

חצי קדיש (עמ' 684).

למפטיר קוראים בספר שני "ובחמשה עשר"

^פ וּבַחֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
 לָכֶם כָּל־מְלֹאכֶת עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגְתֶּם חַג לַיהוָה
 שְׁבַעַת יָמִים: ^ג וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח לַיהוָה
 פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר אֵילִם שָׁנִים כְּבָשִׂים בְּנֵי־
 שָׁנָה אַרְבָּעָה עֶשֶׂר תְּמִימִם יִהְיוּ: ^ד וּמִנְחֹתָם סֹלֶת בָּלוּלָה
 בַּשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד לְשְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר פָּרִים
 שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל הָאֶחָד לְשְׁנֵי הָאֵילִם: ^ה וְעֶשְׂרֹן
 עֶשְׂרֹן לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עֶשֶׂר כְּבָשִׂים: ^ו וּשְׁעִיר־
 עִזִּים אֶחָד חֲטָאת מְלֹכָד עֲלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנֹסֶכֶה:

הברכה שלפני הפטרה בעמ' 354.

הפטרה ליום ראשון של סוכות

^א הַיְהִי יוֹם־בָּא לַיהוָה וְחִלַּק שְׁלֵלֶךָ בְּקִרְבְּךָ: ^ב וְאַסְפֹּתִי זכריה יד
 אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וְנִלְכְּדָה הָעִיר
 וְנִשְׁסוּ הַבָּתִּים וְהַנָּשִׂים (תשגלנה) [תשככנה] וַיָּצֵא חֲצִי

העיר בגולה ויתר העם לא יכרת מן העיר: ג ויצא יהוה
ונלחם בגוים ההם כיום הלחמו ביום קרב: ה ועמדו
רגליו ביום ההוא על־הר הזיתים אשר על־פני ירושלם
מקדש ונבקע הר הזיתים מחצילו מזרחה וימה גיא גדולה
מאד ומש חצי ההר צפונה וחציו־נגבה: ה ונסתם גיא־
הרי כִּי־יגיע גי־הרים אל־אצל ונסתם כאשר נסתם מפני
הרעש בימי עזיה מלך־יהודה ובא יהוה אלהי כל־
קדשים עמך: ו והיה ביום ההוא לא־יהיה אור יקרות
(יקפאון) [נקפאון]: ז והיה יום־אחד הוא יודע ליהנה
לא־יום ולא־לילה והיה לעת־ערב יהיה־אור: ח והיהו
ביום ההוא יצאו מים־חיים מירושלם חצים אל־הים
הקדמוני וחצים אל־הים האחרון בקיץ ובחורף יהיה:
ט והיה יהוה למלך על־כל־הארץ ביום ההוא יהיה יהוה
אחד ושמו אחד: י טוב כל־הארץ כערבה מגבע לרמון
נגב ירושלם וראמה וישבה תחתיה למשער בנימן עד־
מקום שער הראשון עד־שער הפנים ומגדל חננאל עד
יקבי המלך: יא וישבו בה וחרם לא יהיה־עוד וישבה
ירושלם לבטח: יב וזאת תהיה המגפה אשר יגף יהוה
את־כל־העמים אשר צבאו על־ירושלם המקו בשורו
והוא עמד על־רגליו ועיניו תמקנה בחריהן ולשונו תמק
בפיהם: יג והיה ביום ההוא תהיה מהומת־יהוה רבה
בהם והחזיקו איש יד רעהו ועלתה ידו על־יד רעהו:
יד וגם־יהודה תלחם בירושלם ואסף חיל כל־הגוים סביב
זהב וכסף ובגדים לרב מאד: טו וכן תהיה מגפת הסוס
הפרד הגמל והחמור וכל־הבהמה אשר יהיה במחנות
ההמה כמגפה הזאת: טז והיה כל־הנוטר מכל־הגוים
הבאים על־ירושלם ועלו מדי שנה בשנה להשתחות
למלך יהוה צבאות ולחג את־חג הסכות: יז והיה אשר

לֹא־יַעֲלֶה מֵאֵת מִשְׁפְּחוֹת הָאָרֶץ אֶל־יְרוּשָׁלַם לְהִשְׁתַּחֲוֹת
 לְמֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת וְלֹא עֲלִיהֶם יְהִי הַגָּשֶׁם: ^ח וְאִם־
 מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם לֹא־תַעֲלֶה וְלֹא בָאָה וְלֹא עֲלִיהֶם תְּהִי
 הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגַּף יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לְחַג
 אֶת־חַג הַסּוּכוֹת: ^ט זֹאת תְּהִי חֻטָּאת מִצְרַיִם וְחֻטָּאת כָּל־
 הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לְחַג אֶת־חַג הַסּוּכוֹת: ^י בַּיּוֹם הַהוּא
 יְהִי עַל־מִצְעָלוֹת הַסּוֹס קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָיָה הַסִּירוֹת בְּבֵית
 יְהוָה כַּמִּזְבְּחִים לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ^{יא} וְהָיָה כָּל־סִיר בִּירוּשָׁלַם
 וּבִיהוּדָה קֹדֶשׁ לַיהוָה צְבָאוֹת וּבְאוֹ כָּל־הַזְּבָחִים וְלִקְחוּ
 מֵהֶם וּבָשְׁלוּ בָהֶם וְלֹא־יְהִי כֹנַעֲנִי עוֹד בְּבֵית־יְהוָה
 צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא:

הברכות שלאחר ההפטרה בעמ' 355.

קריאה ליום ראשון של חוה"מ סוכות

קוראים לארבעה עולים "וביום השני"

ובַּיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֵילִם שְׁנַיִם ^א בַּמְדָּבָר כֹּט
 כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עֶשֶׂר תְּמִימִם: ^ב וּמִנְחָתָם
 וְנִסְכֵיהֶם לְפָרִים לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט:
^ג וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חֻטָּאת מְלֻבָּד עֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ
 וְנִסְכֵיהֶם: ^ד

חצי קדיש (עמ' 684).

קריאה ליום שני של חוה"מ סוכות

קוראים לארבעה עולים "וביום השלישי"

ובַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עֶשְׂתֵּי־עֶשֶׂר אֵילִם שְׁנַיִם כְּבָשִׂים ^א שֵׁם
 בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עֶשֶׂר תְּמִימִם: ^ב וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם
 לְפָרִים לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: ^ג וּשְׂעִיר
 חֻטָּאת אֶחָד מְלֻבָּד עֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:

חצי קדיש (עמ' 684).

קריאה ליום שלישי של חוה"מ סוכות

קוראים לארבעה עולים "וביום הרביעי".

במדבר כט ^{כג} וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֶשְׂרֵה אֵילִם שְׁנַיִם כִּבְשִׁים בָּנִי־
שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשֶׂר תְּמִימִם: ^{כה} מִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם לַפָּרִים
לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: ^{כה} וּשְׂעִיר־עִזִּים
אֶחָד חֲטָאת מִלֶּבֶד עֲלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:

חצי קדיש (עמ' 684).

קריאה ליום רביעי של חוה"מ סוכות

קוראים לארבעה עולים "וביום החמישי".

שם כו ^{כז} וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תְּשֶׁעָה אֵילִם שְׁנַיִם כִּבְשִׁים בָּנִי־
שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשֶׂר תְּמִימִם: ^{כז} וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם לַפָּרִים
לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: ^{כז} וּשְׂעִיר חֲטָאת
אֶחָד מִלֶּבֶד עֲלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:

חצי קדיש (עמ' 684).

קריאה ליום חמישי של חוה"מ סוכות

קוראים לארבעה עולים "וביום הששי".

שם כט ^{כט} וּבַיּוֹם הַשְּׁשִׁי פָּרִים שְׁמֹנֶה אֵילִם שְׁנַיִם כִּבְשִׁים בָּנִי־
שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשֶׂר תְּמִימִם: ^ל וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם לַפָּרִים
לְאֵילִם וְלִכְבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: ^{לא} וּשְׂעִיר חֲטָאת
אֶחָד מִלֶּבֶד עֲלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:

חצי קדיש (עמ' 684).

קריאה להושענא רבה

קוראים לארבעה עולים "וביום השביעי".

לג **וביום השביעי פרים שבעה אילים שנים כבשים בני** במדבר כט
שנה ארבעה עשר תמימים: לג **ומנחתם ונסכהם לפרים**
לאילם ולכבשים במספרם כמשפטם: לד **ושעיר חטאת**
אחד מלבד עלת התמיד מנחתה ונסכה:

חצי קדיש (עמ' 684).

קריאה לשבת של חוה"מ סוכות

קוראים בספר שמות לג "ראה אתה אמר אלי"

כמו בחוה"מ פסח - עמ' 690. בספר שני קוראים למפטיר את קרבן המוסף של אותו היום.

הפטרה לשבת חול המועד של סוכות

הברכה שלפני ההפטרה בעמ' 354.

יח **והיה ביום ההוא ביום בוא גוג על-אדמת ישראל** יחזקאל לח
נאם אדני יהוה תעלה חמתי באפי: יט **ובקנאתי באש-**
עברתי דברתי אם-לאו ביום ההוא יהיה רעש גדול על
אדמת ישראל: כ **ורעשו מפני דגי הים ועוף השמים**
וחית השדה וכל-הרמש הרמש על-האדמה וכל האדם
אשר על-פני האדמה ונהרסו ההרים ונפלו המדרגות
וכל-חומה לארץ תפול: כא **וקראתי עליו לכל-הרל חרב**
נאם אדני יהוה חרב איש באחיו תהיה: כב **ונשפטתי אתו**
בדבר ובדם וגשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפזית
אמטיר עליו ועל-אגפיו ועל-עמים רבים אשר אתו:
כג **והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו**
כי-אני יהוה: כד **ואתה בן-אדם הנבא על-גוג ואמרת כה** שם לט
אמר אדני יהוה הנני אליך גוג נשיא ראש משך ותבל:

- וְשִׁבְכַתִּיךָ וְשִׁשְׂאֲתִיךָ וְהִעֲלִיתִיךָ מִיִּרְכַּתִּי צָפוֹן וְהִבֵּאתִיךָ
 עַל־הָרִי יִשְׂרָאֵל: ג וְהִכִּיתִי קִשְׁתְּךָ מִיַּד שְׂמֹאֵלֶיךָ וְחִצֵּיךָ
 מִיַּד יְמִינֶיךָ אֶפְיֵל: ד עַל־הָרִי יִשְׂרָאֵל תִּפּוֹל אֶתָּה וְכָל־
 אֲנָפֶיךָ וְעַמִּים אֲשֶׁר אִתְּךָ לְעֵיט צָפוֹר כָּל־כַּנְּף וְחֵית הַשָּׂדֶה
 נִתְתִּיךָ לְאֹכְלָהּ: ה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי נְאֻם
 אֲדֹנָי יְהוִה: ו וְשִׁלַּחְתִּי־אֵשׁ בְּמִגּוֹג וּבִישְׁבֵי הָאֵיִים לְכַטַּח
 וַיִּדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוִה: ז וְאֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אֹדִיעַ בְּתוֹךְ עַמִּי
 יִשְׂרָאֵל וְלֹא־אֲחַל אֶת־שֵׁם־קָדְשִׁי עוֹד וַיִּדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי־
 אֲנִי יְהוִה קְדוֹשׁ בְּיִשְׂרָאֵל: ח הִנֵּה בָאָה וְנִהְיֶתָה נְאֻם אֲדֹנָי
 יְהוִה הוּא הַיּוֹם אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי: ט וַיִּצְאוּ יִשְׁבֵי עַרְי יִשְׂרָאֵל
 וּבְעֵרוֹ וְהִשְׁקִיּוּ בְנֶשֶׁק וּמַגֵּן וְצַנְהָ בְּקִשְׁתׁ וּבַחֲצִים וּבְמַקֵּל
 יָד וּבְרַמַּח וּבְעֵרוּ בְּהֵם אֵשׁ שִׁבְעַ שָׁנִים: י וְלֹא־יִשְׂאוּ עֲצִים
 מִן־הַשָּׂדֶה וְלֹא יַחֲטֹבוּ מִן־הַיְעָרִים כִּי בְנֶשֶׁק יִבְעֵרוּ־אֵשׁ
 וְשָׁלְלוּ אֶת־שִׁלְלֵיהֶם וּבְזוֹזוּ אֶת־בְּזוּזֵיהֶם נְאֻם אֲדֹנָי יְהוִה: יא
 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶתֶּן לְגוֹגוּ מְקוֹם־שֵׁם קָבֵר בְּיִשְׂרָאֵל גִּי
 הָעֵבְרִים קְדַמַּת הַיָּם וְחֹסְמַת הַיָּם הִיא אֶת־הָעֵבְרִים וְקָבְרוּ שֵׁם
 אֶת־גּוֹג וְאֶת־כָּל־הַמוֹנֵה וְקָרְאוּ גִיָּא הַמּוֹן גּוֹג: יב וּקְבְּרוּם
 בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמַעַן טַהַר אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה חֳדָשִׁים:
 יג וְקָבְרוּ כָּל־עַם הָאָרֶץ וְהָיָה לָהֶם לְשֵׁם יוֹם הַכְּבֹדִי נְאֻם
 אֲדֹנָי יְהוִה: יד וְאֲנָשֵׁי תְּמִיד יִבְדִּילוּ עֵבְרִים בְּאָרֶץ מְקַבְּרִים
 אֶת־הָעֵבְרִים אֶת־הַנּוֹתְרִים עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ לְטַהֲרָהּ מִקְצָה
 שִׁבְעָה־חֳדָשִׁים יַחֲקְרוּ: טו וְעָבְרוּ הָעֵבְרִים בְּאָרֶץ וְרָאָה
 עֵצִם אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ צִיּוֹן עַד קָבְרוּ אֶת־הַמְּקַבְּרִים אֶל־
 גִּיָּא הַמּוֹן גּוֹג: טז וְגַם שֵׁם־עִיר הַמוֹנֵה וְטַהֲרוּ הָאָרֶץ:

הברכות שלאחר ההפטרה בעמ' 355.

לשמחת תורה

נוהגים לחזור ולקרוא (עד יובגאותו שחקים) עד שכל הקהל עולה לתורה.
אם שמחת תורה חל בשבת קוראים לכהן עד "מדברתיך"
ולשביעי מ"מענה" עד "על במותימו תדרך".

א וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרְךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי דברים לג
יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ: ב וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינֵי בָּא וְזָרַח מִשְׁעִיר
לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהָרַץ פֶּאֶרְזָן וְאַתָּה מִרְבֵּב־קִדְשׁ מִימִינֹו (אשדת)
[אש דת] לָמוֹ: ג אֶף חִבֵּב עַמִּים כָּל־קִדְשֵׁי בְיָדְךָ וְהֵם תָּפוּ
לְדַגְלֶךָ יִשְׂאָ מַדְבְּרֹתֶיךָ: ד (בשבת לוי) ד תּוֹרָה צְוֶה־לָּנוּ מֹשֶׁה
מִוִּשְׁשֵׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: ה וַיְהִי בִישְׂרוּן מֶלֶךְ בַּהֲתַאֲסֵף רַאשֵׁי
עָם יַחַד שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל: ו יַחֲזִי רְאוּבֵן וְאֶל־יִמֶת וַיְהִי מִתּוֹ
מִסָּפֵר: ז וְזֹאת לַיהוּדָה וַיֹּאמֶר שָׁמַע יְהוָה קוֹל יְהוּדָה
וְאֶל־עַמּוֹ תְּבִיאֵנוּ יָדְיוֹ רַב לֹו וְעֶזֶר מִצָּרָיו תַּהֲיֶה: ח לוי
(בשבת שלישי) ט וּלְלוֹי אָמַר תַּמִּיךָ וְאוּרִיךָ לְאִישׁ חֲסִידְךָ
אֲשֶׁר נָסִיתוֹ בְּמִסָּה תְּרִיבָהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה: ט הָאָמַר
לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רְאִיתִיו וְאַתָּ־אָחִיו לֹא הִפִּיר וְאַתָּ־בָּנוּ
לֹא יָדַע כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֹתֶךָ וּבְרִיתֶךָ יִנְצְרוּ: י יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ
לִיעֲקֹב וְתוֹרֹתֶךָ לְיִשְׂרָאֵל יִשִּׁימוּ קְטוֹרֶה בְּאֶפְסֶךָ וְכִלְיִל
עַל־מִזְבְּחֶךָ: יא בִּרְךְ יְהוָה חִילּוֹ וּפְעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחִץ
מְתַנִּים קָמְיוֹ וּמִשְׁנֹאָיו מִן־יְקוּמוֹן: יב לְבַנְיָמֵן אָמַר יָדִיד
יְהוָה יִשְׁכֵּן לְבִטַח עָלָיו חֲפָף עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתִיפָיו
שָׁכֵן: יג שלישי (בשבת רביעי) יד וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרַכַת יְהוָה
אַרְצוֹ מִמֶּגֶד שָׁמַיִם מְטֹל וּמִתְהוֹם רִבְצַת תַּחַת: טו וּמִמֶּגֶד
תְּבוּאֹת שֶׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ יְרֵחִים: טז וּמִרֹאשׁ הַרְרֵי־קָדֶם
וּמִמֶּגֶד גְּבְעוֹת עוֹלָם: יז וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמִלְּאָה וּרְצוֹן שְׁכָנֵי
סָנָה תְּבוּאֹתֶיהָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדָד נְזִיר אָחִיו: יח בְּכוֹר
שׁוֹרוֹ הָדָר לֹו וְקַרְנֵי רֹאֵם קַרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יִנְגַח יַחֲדוּ
אֶפְסֵי־אֶרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרַיִם וְהֵם אֶלְפֵי מְנַשֶּׁה: יט רביעי

(בשבת חמישי) ס יח וּלְזָבוּלָן אָמַר שְׂמַח זָבוּלָן בְּצֵאתְךָ
 וַיִּשְׁשָׁכֶר בְּאַהֲלֶיךָ: ט עַמִּים הֲרִיקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ וּזְבַח־
 צֶדֶק כִּי שִׁפַּע יָמִים יִינָקוּ וּשְׁפוּנֵי טְמוּנֵי חוֹל: ס וּלְגַד
 אָמַר בְּרוּךְ מִרְחִיב גֵּד כְּלָבִיא שְׂכָן וְטָרֵף זְרוּעַ אֶף־קָדְקֵד:
 כא וַיִּרְא רֵאשִׁית לֹו כִּי־שָׁם חֲלָקַת מַחֲקָק סְפוּן וַיִּתֵּא רֵאשִׁי
 עַם צְדָקַת יְהוָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עַם־יִשְׂרָאֵל: חמישי
 (בשבת שישי) ס כב וַלְדָן אָמַר דָּן גִּוֵּר אַרְיֵה יִזְנַק מִן־הַבְּשָׁן:
 כג וּלְנִפְתָּלִי אָמַר נִפְתָּלִי שְׁבַע רְצוֹן וּמְלֵא בְרַכַּת יְהוָה יָם
 וְדָרוֹם יִרְשֶׁה: ס כד וּלְאֶשֶׁר אָמַר בְּרוּךְ מְבַנֵּים אֲשֶׁר יְהִי
 רְצוּי אֲחִיו וְטָבַל בְּשִׁמְן רְגָלוֹ: כה בְּרִזְל וּנְחֹשֶׁת מִנְעֵלְךָ
 וּכְיָמֶיךָ דְּבִאָּה: כו אֵין כָּאֵל יִשְׂרוּן רַכֵּב שָׁמַיִם בְּעֶזְרְךָ
 וּבְגִאּוֹתָו שְׁחָקִים:

בשבת קוראים לשביעי מ"מענה" עד "תדרך".

כז מְעַנֶּה אֱלֹהֵי קֹדֶם וּמִתַּחַת זֹרַעַת עוֹלָם וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךָ
 אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשָּׁמַד: כח וַיִּשְׁכֵּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדַד עֵין יַעֲקֹב
 אֶל־אַרְץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אֶף־שָׁמִיו יַעֲרֹפוּ טַל: כט אֲשֶׁר־יָךְ
 יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בֵּיהוָה מְגַן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר־חָרַב
 גִּאּוֹתֶיךָ וַיִּפְחָשׁוּ אֵיבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל־בְּמוֹתֵימוּ תִּדְרֹךְ: ס

רשות לחתן תורה

מְרֻשּׁוֹת הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, וּמְרֻשּׁוֹת מִפּוֹ וּמִפְּנִינִים יָקָה, וּמְרֻשּׁוֹת סְנֵה־דָרִין הַקְּדוּשָׁה וְהַבְּרוּרָה, וּמְרֻשּׁוֹת רֵאשִׁי יְשִׁיבוֹת וְאֵלוֹפֵי תוֹרָה, וּמְרֻשּׁוֹת זְקָנִים וּנְעָרִים יוֹשְׁבֵי שוּרָה, אֶפְתַּח פִּי בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, לְהוֹדוֹת לְהֵלֵל לְדָר בְּנֵהוּרָא, שֶׁהַחֲיָנוּ וְקִיְמָנוּ בִּירְאָתוֹ הַטְּהוֹרָה, וְהַגִּיעָנוּ לְשִׂמְחַת הַתּוֹרָה, הַמְּשַׂמַּח לֵב וְעֵינַיִם מְאִירָה, הַנוֹתֵנת חַיִּים וְעֶשֶׂר וְכָבוֹד וְתַפְאֲרָה, הַמְּאַשְׁרֶת הוֹלְכֶיהָ בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה וְהַיִּשְׁרָה, הַמְּאַרְכֶת יָמִים וּמוֹסַפֶת גְּבוּרָה, לְאוֹהֲבֶיהָ וּלְשׁוֹמְרֶיהָ בְּצוּוֵי וְאוֹהֲרָה, לְעוֹסְקֶיהָ וּלְנוֹצְרֶיהָ בְּאַהֲבָה וּבְמוֹרָא, וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֵי הַגְּבוּרָה, לְתַת חַיִּים וְחֶסֶד וְנֹזֵר וְעֶטְרָה, לְרַבִּי

(פלוני ב"ר פלוני) הנבחר להשלים התורה, לאמצו לברכו לגדלו בתלמוד תורה, לדרשו לחיים להדרו לועדו בחבורה, לזכותו לחיותו לטכסו בטכס אורה, לישרו לכללו ללמדו לקח וסברה, למלטו לנשאו לסעדו בסעד ברורה, לעדנו לפרנסו לצדקו בעם נברא, לקרבו לרחמו ולשמרו מכל צוקה וצרה, לתקפו לתמכו לתוממו ברוח נשברה עמד עמד רבי (פלוני ב"ר פלוני) חתן התורה, ותן כבוד לאל גדול ונורא, ובשכר זה תזכה מאל נורא, לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה, ומקימי מצות בתוך עם יפה וברה, ותזכה לשמח בשמחת בית הבחירה, ופניך להאיר בצדקה כאספקלריא המאירה, כנבא ישעיהו מלא רוח עצה וגבורה. שמחו את ירושלים וגילו בה מהרה, שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה באבלה וצרה. עמד עמד עמד רבי (פלוני ב"ר פלוני) חתן התורה, מרשות כל הקהל הקדוש הזה והשלם התורה. יעמד רבי (פלוני ב"ר פלוני) חתן תורה.

כז מענה אלהי קדם ומתחת זרעת עולם ויגרש מפניך דברים לג אויב ויאמר השמד: כח וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב אל־ארץ דגן ותירוש אף־שמיו יערפו טל: כט אשׁר־ישראל מי כמוך עם נושע ביהוה מגן עזרך ואשר־חרב גאותך ויכחשו איביך לך ואתה על־במותימו תדרך: ס
 א ויעל משה מערבת מואב אל־הר נבו ראש הפסגה אשר על־פני ירחו ויראהו יהוה את־כל־הארץ את־הגלעד עד־דן: ב ואת כל־נפתלי ואת־ארץ אפרים ומנשה ואת כל־ארץ יהודה עד הים האחרון: ג ואת־הנגב ואת־הכפר בקעת ירחו עיר התמרים עד־צער: ד ויאמר יהוה אליו זאת הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה הראיתיך בעיניך ושמה לא תעבר: ה וימת שם משה עבד־יהוה בארץ מואב על־פי יהוה: ו ויקבר אתו בגל בארץ מואב מול בית פעור ולא־ידע איש את־קברתו עד היום הזה: ז ומשה בן־מאה ועשרים שנה במתו לא־כהתה עינו ולא־נס לחה: ח ויבכו בני

יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה בְּעֶרְכַּת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְמֹוּ
 יָמָי כִּי אָבַל מֹשֶׁה: ־ וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן־נּוּן מְלֵא רוּחַ חֲכָמָה
 כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: ־ וְלֹא־קָם נָבִיא עוֹד
 בְּיִשְׂרָאֵל כַּמֹּשֶׁה אֲשֶׁר יָדְעוּ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים: ־ לְכָל־
 הָאֲתֹת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שָׁלַח יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם
 לְפָרְעֹה וּלְכָל־עַבְדָּיו וּלְכָל־אֶרְצוֹ: ־ וּלְכָל הַיָּד הַחֲזֹקָה
 וּלְכָל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל:

נוהגים שהקהל ואחריו הקורא אומרים 'חזק חזק ונתחזק'.
 מניחים את הספר השני על הבימה, ומגביהים וגוללים ספר ראשון.

רשות לחתן בראשית

מְרֻשּׁוֹת מְרוֹמֵם עַל כָּל בְּרָכָה וְשִׁירָה, נוֹרָא עַל כָּל תְּהִלָּה וְזִמְרָה,
 חֲכָם לִבָּב וְאַמִּיץ כַּח וּגְבוּרָה, וּמוֹשֵׁל עוֹלָם אֲדוֹן כָּל יְצִירָה,
 וּמְרֻשּׁוֹת כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה עֲצוּרָה, רֵאשִׁית קַנְיָנוּ אֲלֵפִים
 אֲצוּרָה, בְּרָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וּמְחִיזָרָה, יִשְׁרוּן נִתְנָה מוֹרְשָׁה
 לְעַבְדָּה וּלְשִׁמְרָה, מְלֻמְדִיָּה גְאוּנִי יַעֲקֹב לְפִתְחָה וּלְסִגְרָה, כְּלִיל הוֹד
 נְשִׂיא מְרַבָּה הַמְשֻׁרָה, יוֹשְׁבֵי עַל מִדִּין מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה שְׁעָרָה, רֵאשִׁי
 יְשִׁיבוֹת רֵאשִׁי גוֹלָה פְּזוּרָה, וּמְרֻשּׁוֹת חֲבוּרַת צְדָק עֲדָה הַמְאֻשְׁרָה,
 זְקֵנִים וְנְעָרִים בְּכָל שׁוּרָה וְשׁוּרָה, קְבוּצִים פֹּה הַיּוֹם לְשִׁמְחַת תּוֹרָה,
 וְנַעֲצָרִים לְסִים וּלְהַחֵל בְּגִיל וּבְמוֹרָא, אוֹתָהּ מְחַבְּבִים כְּיוֹם נְתִינָתָהּ
 בַּהֲדָרָה, מְסֻלְסָלִים בָּהּ כַּחֲדָשָׁה וְלֹא כִישְׁנָה שְׁעָבְרָה, צְמֵאִים לְמֶץ
 וּלְהִתְעַנֵּג מִזֵּי יִקְרָה, מְשֻׁמְחַת לֵב וְעֶצֶב מְסִירָה, תְּנַחֲמוּמִיָּה יִשְׁעֶשְׂעוּ
 נַפְשָׁם בָּהּ לְהִתְפָּאֵרָה, וְהוֹגִים בְּמִקְרָא וְהַגְדָּה בְּמִשְׁנָה וּגְמָרָא, רְצִים
 וּמְכִיבֵי אִים טָפֵם לְבֵית הַעֲתִירָה, וְעוֹשִׂים גַּם מַעֲשִׂים בְּאַהֲרָה, לְכֵן
 גָּדוֹל שְׁכָרָם מֵאֵת הַגְּבוּרָה, עַל רֵאשֶׁם שְׁמַחַת עוֹלָם קְשׁוּרָה, תְּאָבִים
 לְרֵאוֹת בְּגִין בֵּית הַבְּחִירָה. וּבְכֵן נִסְכְּמִתִּי דַעַת פְּלֵם לְבָרָה, בַּחוּר
 הַרְמִימוֹתֵי מַעַם תוֹךְ הַחֲבוּרָה, מְצֵאֵתִי לֵב נְבוֹן לְהַסְבִּירָה, צְדָק וְחֶסֶד
 רוּחַ בְּאֶרֶח יִשְׂרָה, וּנְשָׂאוּ לְבוּ וְנִדְבָה רוּחוֹ לְהִתְעוֹרָרָה, תְּחִלָּה
 וְרֵאוֹשׁוֹן הַיּוֹת לְהִתְחִיל הַתּוֹרָה, וְעֵתָה קוּם רַבִּי (פְּלוּנִי ב"ר פְּלוּנִי) עֲמַד
 לְהִתְאַזְרָה, בּוֹא וְהִתְיַצֵּב וְעֲמַד לִימִינִי וְקִרָא, מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית לְכַבּוֹד
 צוּר בְּרָא, עַל זֹאת מְתַכִּיפִים הַתְּחִלָּה לְהַשְׁלֵמָה בַּתְּדִירָה, עַד שְׁלֹא

יִרְגַּל בְּעַם זֶה לְשַׁקְרָהּ. יַעַן נַעֲשִׂיתָ רֵאשׁוֹן לְמַצָּנָה גְמוּרָה, מִה רַב טוֹבָךָ וּמִשְׁכַּרְתְּךָ יִתְרָה, טוֹב עֵינַי תִּבְרַךְ בְּנִדְבַתְךָ מִלְּעֲצָרָה, וּמִבְּרִכּוֹת בּוֹרְאֵךָ תִּבְרַךְ יְיָךְ מִלְּקַצְרָה, בְּעֵבֹר שְׁפָל הַמְּכַבֵּד תּוֹרָה בְּצַפְיָרָה, יְהִי גּוֹפוֹ מְכַבֵּד בְּכַח לְהִתְאַשְׁרָה, מִהַר עֲמֹד עֲמֹד רַבִּי (פלוני ב"ר פלוני) חֲתַן בְּרֵאשִׁית בְּרָא, מְרֻשּׁוֹת הַקֹּהֵל הַקְדוֹשׁ הַזֶּה לְבְרַךְ אֶל גְּדוֹל וְנוֹרָא, אֲמַן יַעֲנֶנּוּ אַחֲרֶיךָ הַכָּל מִהֲרָה. יַעֲמֵד רַבִּי (פלוני ב"ר פלוני) חֲתַן בְּרֵאשִׁית.

נוהגים שהציבור קורא בקול 'ויהי ערב ויהי בוקר' וכו' של כל יום, וכן את פרשת 'ויכולו', ואחריו הש"ץ.

א בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: ב וְהָאָרֶץ בְּרֵאשִׁית א הִיְתָה תְהוֹ וְכֵהוּ וַחֲשָׁךְ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם: ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי-אוֹר: ד וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאוֹר כִּי-טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם אֶחָד: ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם: ז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרַקִּיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרַקִּיעַ וַיְהִי-כֵן: ח וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרַקִּיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה וַיְהִי-כֵן: י וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבְשָׁה וּלְמַקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: יא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע עַץ פְּרִי עֵשֶׂה פְרִי לְמִינֹו אֲשֶׁר זֶרַע-בוּ עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: יב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר זֶרַע-בוּ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: יג וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי: יד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וַיְהִי לְאֹתָת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים: טו וַיְהִי לְמְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: טז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֶת

הגדלים את־המאור הגדל לממשלת היום ואת־המאור
הקטן לממשלת הלילה ואת הפוכים: ^ט ויתן אתם
אלהים ברקיע השמים להאיר על־הארץ: ^י ולמשל ביום
ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כִּי־
טוב: ^{יא} ויהי־ערב ויהי־בקר יום רביעי: ^{יב} ויאמר אלהים
ישׁרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על־הארץ על־
פני רקיע השמים: ^{יג} ויברא אלהים את־התנינם הגדלים
ואת כל־נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם
ואת כל־עוף כנף למינהו וירא אלהים כִּי־טוב: ^{יד} ויברך
אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את־המים בימים
והעוף ירב בארץ: ^{טו} ויהי־ערב ויהי־בקר יום חמישי:
^{טז} ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה
ורמש וחי־תוארץ למינה ויהי־כן: ^{יז} ויעש אלהים את־
חית הארץ למינה ואת־הבהמה למינה ואת כל־רמש
האדמה למינהו וירא אלהים כִּי־טוב: ^{יח} ויאמר אלהים
נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף
השמים ובבהמה ובכל־הארץ ובכל־הרמש הרמש על־
הארץ: ^{יט} ויברא אלהים את־האדם בצלמו בצלם אלהים
ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם: ^כ ויברך אתם אלהים
ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את־הארץ וכבשה
ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל־חיה הרמשת על־
הארץ: ^{כא} ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את־כל־עשב ו
זרע זרע אשר על־פני כל־הארץ ואת־כל־העץ אשר־בו
פרי־עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה: ^{כב} ולכל־חית הארץ
ולכל־עוף השמים ולכלו רמש על־הארץ אשר־בו נפש
חיה את־כל־גידק עשב לאכלה ויהי־כן: ^{כג} וירא אלהים
את־כל־אשר עשה והנה טוב מאד ויהי־ערב ויהי־בקר
יום הששי: ^{כד} ויכלו השמים והארץ וכל־צבאם: ^{כה} ויכל

אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מְכֹל־מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: ג וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שָׁבַת מְכֹל־מְלֹאכְתּוֹ
אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

חצי קדיש (עמ' 684).

מניחים את ספר המפטיר על הבימה, מגביהים וגוללים ספר שני,
ולמפטיר קוראים בספר שלישי "ביום השמיני".

לה ביום השמיני עצרת תהיה לכם כל־מלאכת עבודה לא
תעשו: לו והקרבתם עלה אשה ריח ניחח ליהוה פר אחד
איל אחד כבשים בני־שנה שבעה תמימם: לז מנחתם
ונספיהם לפר לאיל ולכבשים במספרם
כמשפט: לה ושעיר חטאת אחד מלבד עלת התמיד
ומנחתה ונסכה: לט אלה תעשו ליהוה במועדיכם לבד
מנדריכם ונדבתיכם לעלתיכם ולמנחתיכם ולנספיהם
ולשלימיהם: * ויאמר משה אל־בני ישראל ככל אשר־
צנה יהוה את־משה:

הברכה שלפני הפטרה בעמ' 354.

הפטרה לשמחת תורה

* ויהי אחרי מות משה עבד יהוה ויאמר יהוה אל־יהושע יהושע א
בן־נון משרת משה לאמר: ב משה עבדי מת ועתה קום
עבר את־הירדן הזה אתה וכל־העם הזה אל־הארץ אשר
אנכי נתן להם לבני ישראל: ג כל־מקום אשר תדרוך כף־
רגלכם בו לכם נתתיו כאשר דברתי אל־משה: ד מהמדבר
והלבנון הזה ועד־הנהר הגדול נהר־פרת כל ארץ החתים
ועד־הים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם: ה לא־יתיצב
איש לפניך כל ימי חייך כאשר הייתי עם־משה אהיה
עמך לא ארפך ולא אעזבך: ו חזק ואמץ כי אתה תנחיל
את־העם הזה את־הארץ אשר־נשבעתי לאבותם לתת

לָהֶם: זֶרַק חֲזוֹק וְאַמֵּץ מְאֹד לְשָׁמֵר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל־הַתּוֹרָה
 אֲשֶׁר צִוְּיָהּ מֹשֶׁה עַבְדִּי אֶל־תְּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן
 תִּשְׁפִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר תִּלְךְ: ח לֹא־יָמוּשׁ סֹפֵר הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל־
 הַכְּתוּב בוֹ כִּי־אֲזוּ תִצְלִיחַ אֶת־דְּרָכְךָ וְאֲזוּ תִשְׁפִּיל: ט הַלְוֹא
 צוֹיִתִּיךָ חֲזוֹק וְאַמֵּץ אֶל־תַּעֲרֹץ וְאֶל־תַּחַת כִּי עִמָּךָ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תִּלְךְ: פ י ש מסיימים כאן.

וַיֵּצֵאוּ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר: י עֲבָרוּ בְּקֶרֶב
 הַמַּחֲנֶה וְצִוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר הִכִּינוּ לָכֶם צִידָה כִּי בְּעוֹדוֹ
 שְׁלַשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לְבוֹא לָרֶשֶׁת
 אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם לָרֶשֶׁתָּהּ: ס
 וְלִרְאוּבֵנִי וְלִגָּדִי וְלַחֲצִי שְׂבֻט הַמְּנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ
 לֵאמֹר: ז זְכוּר אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוְּיָהּ אֶתְכֶם מֹשֶׁה עַבְד־
 יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־
 הָאָרֶץ הַזֹּאת: ח נְשִׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יִשְׁבוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר
 נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמִשִּׁים לְפָנַי
 אַחֲיֵיכֶם כָּל גְּבוּרֵי הַחֵיל וְעֲזַרְתֶּם אוֹתָם: ט עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ
 יְהוָה לְאַחֵיכֶם כַּכֶּם וַיִּרְשׁוּ גַם־הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָהֶם וּשְׂבַתְּם לָאָרֶץ יִרְשַׁתְּכֶם וַיִּרְשַׁתֶּם
 אוֹתָהּ אֲשֶׁרוֹ נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עַבְד־יְהוָה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח
 הַשָּׁמֶשׁ: טו וַיַּעֲזֹבוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כָּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה
 וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלַחַנוּ נִלְךְ: י כָּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ אֶל־
 מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע אֲלֶיךָ רַק יְהִי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךָ כַּאֲשֶׁר
 הָיָה עִם־מֹשֶׁה: יא כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִמְרָה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־
 יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכָל אֲשֶׁר־תִּצְוֶנּוּ יוֹמַת רַק חֲזוֹק וְאַמֵּץ: ב

הברכות שלאחר ההפטרה בעמ' 355.

סדר קריאת התורה לחנוכה

בחנוכה קוראים בנשיאים. ביום ראשון של חנוכה מתחילים בברכת כהנים, ויש מתחילים ב'יהי ביום כלות'. וקוראים עד סוף הקרבן של נחשון בן עמינדב. בימים ב'-ד' של חנוכה קוראים בכל יום קרבן נשיא אחד, מן השני עד השביעי: לכהן - עד מלאה קטרת, ללוי - עד סוף הנשיא של אותו היום, לשלישי חוזר וקורא כל הנשיא של אותו היום. ביום שמיני של חנוכה (זאת חנוכה) קוראים לשלישי מ'ביום התשיעי' עד "כן עשה את המנורה". בר"ח טבת [היום השישי ולעיתים גם השביעי של חנוכה] מוציאים שני ספרי תורה, שלושת העולים הראשונים קוראים בפרשת קרבנות ר"ח (להלן עמ' 673), והרביעי בספר השני את קרבן הנשיא של אותו יום. אחרי הקריאה אומרים חצי קדיש (עמ' 684).

קריאת התורה ליום ראשון של חנוכה

כב וידבר יהוה אל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כג דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו
 לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם: ס כד יִבְרַכְךָ
 יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: ס כה יָאֵר יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֹךְ: ס כו יִשָּׂא
 יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשֶּׁם לְךָ שְׁלוֹם: ס כז וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמֵי עַל־
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֲבָרְכֶם: א ויהי ביום כלות משה להקים
 אֶת־הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיִּקְדָּשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־
 הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וַיִּמְשַׁחֶם וַיִּקְדָּשׁ אֹתָם: ב וַיִּקְרִיבוּ
 נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל רֹאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם הֵם נְשִׂאֵי הַמִּטָּת הֵם
 הָעֹמְדִים עַל־הַפְּקָדִים: ג וַיָּבִיאוּ אֶת־קַרְבָּנָם לִפְנֵי יְהוָה
 שֵׁשׁ־עֶגְלֹת צֹב וּשְׁנַיִם עֶשֶׂר בָּקָר עֶגְלָה עַל־שְׁנַיִם הַנְּשִׂאִים
 וְשׁוֹר לְאֶחָד וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן: ד וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ה קַח מֵאֹתָם וְהָיוּ לְעֹבֵד אֶת־עֲבֹדַת אֱהֵל
 מוֹעֵד וְנִתְּתָה אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ: ו וַיִּקַּח
 מֹשֶׁה אֶת־הָעֶגְלֹת וְאֶת־הַבָּקָר וַיִּתֵּן אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם:
 ז אֵת | שְׁתֵּי הָעֶגְלֹת וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר נָתַן לְבְנֵי גֵרְשׁוֹן
 כְּפִי עֲבֹדָתָם: ח וְאֵת | אַרְבַּע הָעֶגְלֹת וְאֵת שְׁמֹנֶת הַבָּקָר
 נָתַן לְבְנֵי מְרָרִי כְּפִי עֲבֹדָתָם כִּי־אֵיתָמָר בִּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן:
 ט וְלְבְנֵי קָהָת לֹא נָתַן כִּי־עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בַּכֶּתֶף יִשָּׂאוּ:

ויקריבו הנשאים את חנכת המזבח ביום המשח אתו
 ויקריבו הנשאים את קרבנם לפני המזבח: ^{יא} ויאמר יהוה
 אל־משה נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום יקריבו את־
 קרבנם לחנכת המזבח: ^{לוי} ^ס ויהי המקריב ביום
 הראשון את־קרבנו נחשון בן־עמינדב למטה יהודה:
^{יב} וקרבנו קצרת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק
 אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם | מלאים
 סלת בלולה בשמן למנחה: ^{יד} כף אחת עשרה זהב מלאה
 קטרת: ^{שלישי} ^{טו} פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד
 בן־שנתו לעלה: ^{טז} שעיר־עזים אחד לחטאת: ^{יז} ולזבח
 השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים חמשה כבשים
 בני־שנה חמשה זה קרבן נחשון בן־עמינדב:

קריאת התורה ליום שני של חנוכה

^{יח} ביום השני הקריב נתנאל בן־צוּעַר נשיא יששכר:
^{יט} הקרב את־קרבנו קצרת־כסף אחת שלשים ומאה
 משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש
 שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: ^כ כף אחת
 עשרה זהב מלאה קטרת: ^{לוי} ^{כא} פר אחד בן־בקר איל
 אחד כבש־אחד בן־שנתו לעלה: ^{כב} שעיר־עזים אחד
 לחטאת: ^{כג} ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה
 עתודים חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן נתנאל
 בן־צוּעַר:

קריאת התורה ליום שלישי של חנוכה

^{כד} ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב בן־חלץ:
^{כה} קרבנו קצרת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק

אָחַד כֹּסֶף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים
 סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: ^{כז} כִּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה
 קְטֹרֶת: ^{לז} לוי פֶּר אֶחָד בֶּן־בְּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד
 בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^{מח} שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: ^{כט} וּלְזִבַּח
 הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתָדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים
 בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֶן:

קריאת התורה ליום רביעי של חנוכה

^ז בַּיּוֹם הָרְבִיעִי נָשִׂיא לְבַנֵּי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדִיאֹור:
^{לא} קָרְבָּנוֹ קְעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מְשֻׁקְלָהּ מִזְרָק
 אָחַד כֹּסֶף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים
 סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: ^{לב} כִּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה
 קְטֹרֶת: ^{לז} לוי פֶּר אֶחָד בֶּן־בְּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד
 בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^{לח} שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת: ^{לה} וּלְזִבַּח
 הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתָדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים
 בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדִיאֹור:

קריאת התורה ליום חמישי של חנוכה

^{לו} בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי נָשִׂיא לְבַנֵּי שִׁמְעוֹן שְׁלֵמִיאֵל בֶּן־
 צוּרִישַׁדִּי: ^{לז} קָרְבָּנוֹ קְעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
 מְשֻׁקְלָהּ מִזְרָק אָחַד כֹּסֶף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
 שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: ^{לח} כִּף אַחַת
 עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: ^{לט} לוי פֶּר אֶחָד בֶּן־בְּקָר
 אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^מ שְׁעִיר־עִזִּים
 אֶחָד לְחַטָּאת: ^{מא} וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
 חֲמִשָּׁה עֲתָדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן
 שְׁלֵמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדִּי:

קריאת התורה ליום שישי של חנוכה

מב ביום הששי נשיא לבני גד אליסף בן־דעואל: מג קרבנו
 קצרת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
 כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם | מלאים סלת
 בלולה בשמן למנחה: מד כף אחת עשרה זהב מלאה
 קטרת: לו^ה פ^ר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד
 בן־שנתו לעלה: מו שעיר־עזים אחד לחטאת: מז ולזבח
 השלמים בקר שנים אילים חמשה עתדים חמשה כבשים
 בני־שנה חמשה זה קרבן אליסף בן־דעואל:

קריאת התורה ליום שביעי של חנוכה

מח ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן־
 עמיהוד: מט קרבנו קצרת־כסף אחת שלשים ומאה
 משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש
 שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: נ כף אחת
 עשרה זהב מלאה קטרת: לו^ה פ^ר אחד בן־בקר
 איל אחד כבש־אחד בן־שנתו לעלה: נב שעיר־עזים
 אחד לחטאת: נג ולזבח השלמים בקר שנים אילים
 חמשה עתדים חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן
 אלישמע בן־עמיהוד:

קריאת התורה ליום שמיני של חנוכה

פ^ד ביום השמיני נשיא לבני מנשה גמליאל בן־פודה־
 צור: מז קרבנו קצרת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
 מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם |
 מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: נו כף אחת עשרה
 זהב מלאה קטרת: לו^ה פ^ר אחד בן־בקר איל אחד

כְּבֶשֶׁת־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^מ שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת: ^{טו}
 וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתָדִים
 חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן גַּמְלִיאֵל בֶּן־
 פְּדָהצֹר: יִשְׂרָאֵל פ ^ס בְּיוֹם הַתְּשִׁיעִי נָשִׂיא לְבָנִי בְנִימָן
 אֲבִידָן בֶּן־גְּדֵעֲנִי: ^{סו} קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
 וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
 הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: ^{סו} כֶּף
 אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: ^{סו} פֶּר אֶחָד בֶּן־בְּקָר אֵיל
 אֶחָד כְּבֶשֶׁת־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^{טו} שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד
 לְחֻטָּאת: ^{טו} וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
 עֲתָדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲבִידָן
 בֶּן־גְּדֵעֲנִי: פ ^{טו} בְּיוֹם הָעֲשִׂירִי נָשִׂיא לְבָנִי דָן אַחִיעֶזֶר
 בֶּן־עַמִּישַׁדָּי: ^{טו} קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
 מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
 שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: ^{טו} כֶּף אַחַת
 עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: ^{טו} פֶּר אֶחָד בֶּן־בְּקָר אֵיל אֶחָד
 כְּבֶשֶׁת־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^ט שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת:
^{טו} וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתָדִים
 חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אַחִיעֶזֶר בֶּן־
 עַמִּישַׁדָּי: פ ^{טו} בְּיוֹם עֲשֶׂתִּי עֶשֶׂר יוֹם נָשִׂיא לְבָנִי אֶשֶׁר
 פִּגְעִיאֵל בֶּן־עֶכְרָן: ^{טו} קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
 וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
 הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה:
^{טו} כֶּף אַחַת עֶשְׂרֵה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: ^{טו} פֶּר אֶחָד בֶּן־בְּקָר
 אֵיל אֶחָד כְּבֶשֶׁת־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^{טו} שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד
 לְחֻטָּאת: ^{טו} וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
 עֲתָדִים חֲמִשָּׁה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פִּגְעִיאֵל
 בֶּן־עֶכְרָן: פ ^{טו} בְּיוֹם שְׁנַיִם עֶשֶׂר יוֹם נָשִׂיא לְבָנִי נַפְתָּלִי

אחירע בן-עֵינָן: ^ט קָרְבָּנוֹ קַעֲרַת-כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים
וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: ^פ כֹּף
אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: ^{סא} פֶּר אֶחָד בֶּן-בְּקָר אֵיל
אֶחָד כֶּבֶשׂ-אֶחָד בֶּן-שָׁנָתוֹ לְעֹלָה: ^{סב} שְׁעִיר-עִזִּים אֶחָד
לְחֻטָּאת: ^{סג} וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים בְּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה
עֲתָדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אַחִירֵעַ
בֶּן-עֵינָן: ^{פד} זֹאת | חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הַמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת
נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל קַעֲרַת כֶּסֶף שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִזְרָקֵי-כֶּסֶף
שְׁנַיִם עֶשֶׂר כִּפּוֹת זָהָב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה: ^{פה} שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה
הַקְּעָרָה הָאֶחָת כֶּסֶף וְשִׁבְעִים הַמִּזְרֵק הָאֶחָד כֹּל כֶּסֶף
הַכֵּלִים אֲלֵפִים וְאַרְבַּע-מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: ^{פז} כִּפּוֹת זָהָב
שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה מְלֵאֹת קְטֹרֶת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכֹּף בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ כָּל-זָהָב הַכִּפּוֹת עֲשָׂרִים וּמֵאָה: ^{פח} כָּל-הַבְּקָר לְעֹלָה
שְׁנַיִם עֶשֶׂר פָּרִים אֵילִם שְׁנַיִם-עֶשֶׂר כֶּבֶשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה
שְׁנַיִם עֶשֶׂר וּמִנְחָתָם וְשְׁעִירֵי עִזִּים שְׁנַיִם עֶשֶׂר לְחֻטָּאת:
^{פח} וְכֹל בְּקָר | זְבַח הַשְּׁלָמִים עֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַּה פָּרִים אֵילִם
שְׁשִׁים עֲתָדִים שְׁשִׁים כֶּבֶשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁשִׁים זֹאת חֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הַמָּשַׁח אֹתוֹ: ^{פט} וּבָבֹא מִשָּׁה אֶל-אֱהֵל מוֹעֵד
לְדַבֵּר אֹתוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת-הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי מַעַל הַכַּפֹּרֶת
אֲשֶׁר עַל-אֲרֹן הָעֵדוּת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֹבִים וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵי: ^פ
^א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: ^ב דַּבֵּר אֶל-אֱהֲרֹן וְאִמְרַתְּ
אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת-הַנֹּרֹת אֶל-מוֹל' פְּנֵי הַמִּנְוָה יֵאִירוּ
שִׁבְעַת הַנְּרוֹת: ^ג וַיַּעַשׂ כֵּן אֱהֲרֹן אֶל-מוֹל' פְּנֵי הַמִּנְוָה
הַעֲלָה נְרֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: ^ד וְזֶה מַעֲשֵׂה
הַמִּנְוָה מִקִּשָּׁה זָהָב עַד-יִרְכָּה עַד-פְּרָחָה מִקִּשָּׁה הוּא
כַּמְרֹאֵה אֲשֶׁר הָרָאָה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת-הַמִּנְוָה:

סדר קריאת התורה לפורים

בפורים קוראים שלושה אנשים בסוף פרשת בשלח

ח וַיְבֹא עֲמֶלֶק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בְּרַפְּיִדִם: ט וַיֹּאמֶר שמואל יז
 מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הִלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק
 מִחֹר אָנֹכִי נֹצֵב עַל־רֹאשׁ הַגְּבֻעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי:
 וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֶם בְּעֲמֶלֶק
 וּמֹשֶׁה אֶהְרֶן וְחֹזֵר עָלוּ רֹאשׁ הַגְּבֻעָה: לוי יא וְהָיָה
 כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגִבֹר
 עֲמֶלֶק: יב וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים וַיִּקְחוּ־אֲבָן וַיִּשְׂמֹוּ תַחְתּוֹתָיו
 וַיֵּשֶׁב עֲלֶיהָ וְאֶהְרֶן וְחֹזֵר תָּמְכוּ בְּיָדָיו מִזֶּה אַחַד וּמִזֶּה
 אַחַד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ: יג וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ
 אֶת־עֲמֶלֶק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חָרֹב: פג שלישי יד וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֶאת זְכָרוֹן בַּסֶּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנִי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־
 מָחָה אֲמַחֶה אֶת־זְכוֹר עֲמֶלֶק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: טו וַיִּבֶן מֹשֶׁה
 מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה נָסִי: טז וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כַּסֵּי יְהוָה
 מִלְחָמָה לִיהוָה בְּעֲמֶלֶק מִדֶּר דָּר: פ

סדר קריאת התורה לתשעה באב שחרית

בתשעה באב שחרית קוראים שלושה אנשים בפרשת ואתחנן מ'כי תוליד',
והשלישי מפטיר בנביא.

כה כִּי־תוֹלִיד בָּנִים וּבָנִי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ וְהִשְׁחַתֶּם דברים ד
 וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנֹת כָּל וַעֲשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 לְהַכְעִיפוֹ: טו הַעֲדִיתִי בְכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
 כִּי־אֲבֹד תֵּאבְדוּן מֵהָרַע מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתֶם עֹבְרִים אֶת־
 הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא־תֵאָרִיכּוּ יָמִים עָלֶיהָ כִּי הַשָּׁמַד
 תִּשְׁמְדוּן: טז וְהַפִּיץ יְהוָה אֶתְכֶם בְּעַמִּים וְנִשְׂאָרְתֶּם מְתֵי
 מִסְפָּר בְּגוֹיִם אֲשֶׁר יִנְהַג יְהוָה אֶתְכֶם שָׁמָּה: כז וְעַבַדְתֶּם־

שֵׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עַץ וְאֶבֶן אֲשֶׁר לֹא־יִרְאוּן
 וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֵאָכְלוּן וְלֹא יִרְיִחוּן: ^ט וּבִקְשַׁתְּם מִשָּׁם
 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִצָּאָתָּה כִּי תִדְרָשְׁנֻהוּ בְּכָל־לְבַבְךָ וּבְכָל־
 נַפְשְׁךָ: ^י לֹא בַצָּר לָךְ וּמִצָּאוֹךְ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
 בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים וְשִׁבְתָּ עַד־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ:
^{יא} כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ וְלֹא
 יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: ^{יב} כִּי שָׁאַל־
 נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בְּרָא
 אֱלֹהִים | אָדָם עַל־הָאָרֶץ וּלְמַקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קִצְּהָ
 הַשָּׁמַיִם הַנְּהַיָּה כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הַנִּשְׁמַע כָּמֹהוּ:
^{יג} הַשָּׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כְּאֲשֶׁר־
 שָׁמַעְתָּ אֶתְּהָ וַיְחִי: ^{יד} אוֹ | הַנִּסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לְקַחַת לוֹ
 גוֹי מִקְרֵב גוֹי בְּמִסַּת בְּאַתֶּת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד
 חִזְקָה וּבְזִרְעוֹ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה
 לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ: ^{טו} אֶתְּהָ הָרְאִיתָ
 לְדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבָדוֹ: ^{טז} יִשְׂרָאֵל
 מִן־הַשָּׁמַיִם הַשְּׁמִיעַךְ אֶת־קוֹל לְיִסְרָךְ וְעַל־הָאָרֶץ הָרָאִיתָ
 אֶת־אֲשׁוֹ הַגָּדוֹלָה וּדְבַרְיוֹ שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ: ^{יז} וְתַחַת כִּי
 אָהַב אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר בְּזִרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצֵאֶךָ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ
 הַגָּדֹל מִמִּצְרַיִם: ^{יח} לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וְעַצְמִים מִמֶּךָ
 מִפְּנֵיךָ לְהַבְיִאֶךָ לְתַת־לָךְ אֶת־אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה:
^{יט} וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל־לְבַבְךָ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים
 בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד: ^כ וְשִׁמְרָתְךָ
 אֶת־חֻקָּיו וְאֶת־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנִי מְצִוֶּה הַיּוֹם אֲשֶׁר יִיטָב
 לָךְ וּלְבְנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תִּאָּרֶיךָ יָמִים עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ כָּל־הַיָּמִים:

שליח ציבור אומר חצי קריש (בעמוד הבא):

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, (אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בָּרָא כְרַעוּתָהּ,
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ, (אמן) בְּחַיִּיכוּן
וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעַגְלָא וּבְזַמַּן קָרִיב,
וְאִמְרוּ אָמֵן. (אמן)

גם הקהל אומר: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
וַיִּתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אמן) לְעֶלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא
וַיִּשְׁרִתָּא תְּשֻׁבְחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרֵן בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן.
(אמן)

מגביהים וגוללים

הפטרה לתשעה באב שחרית

ברכת ההפטרה שלפניה בעמ' 354, וברכות ההפטרה שלאחריה
עד מגן דוד, בעמ' 355. נוהגים לקרוא את ההפטרה במנגינת 'איכה'.

יג אֶסְף אֶסִּיפִים נְאֻם־יְהוָה אֵין עֲנָבִים בְּגִפְן וְאֵין תְּאֲנִים
ח בְּתֵאנָה וְהֶעֱלָה נָבֵל וְאֵתָן לָהֶם יַעֲבְרוּם: יד עַל־מָה אֲנַחְנוּ
יִשְׁבִּים הָאֶסְפּוֹ וְנִבּוֹא אֶל־עָרֵי הַמְּבֻצָּר וְנִדְמָה־שָׁם כִּי
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הִדְמָנוּ וַיִּשְׁקֵנוּ מִי־רֹאשׁ כִּי חֲטָאנוּ לַיהוָה:
טו קִנְיָה לְשָׁלוֹם וְאֵין טוֹב לְעַת מְרִפָּה וְהִנֵּה בְעֵתָה: טז מִדֵּן
נִשְׁמַע נִחְרַת סוּסִיו מִקּוֹל מִצְהָלוֹת אֲבִירָיו רַעֲשָׂה כָּל־
הָאָרֶץ וַיִּבּוֹאוּ וַיֵּאכְלוּ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ עִיר וַיִּשְׁבִּי בָהּ: טז כִּי
הִנְנִי מְשַׁלַּח בְּכֶם נְחָשִׁים צְפַעְנִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם לַחַשׁ
וְנִשְׁכוּ אֶתְכֶם נְאֻם־יְהוָה: טז מִבְּלִיגִיתִי עָלַי יִגּוֹן עָלַי לְבִי
דָּוִי: טז הִנֵּה־קוֹל שׁוֹעֵת בַּת־עַמִּי מֵאָרֶץ מְרַחֲקִים הִיְהוּהָ
אֵין בְּצִיּוֹן אִם־מִלְכָּה אֵין בָּהּ מִדּוֹעַ הַכְּעִסוּנִי בַּפְּסָלֵיהֶם
כְּהַבְלֵי נֹכַר: טז עֲבַר קְצִיר כְּלָה קִיץ וְאֲנַחְנוּ לֹוא נוֹשְׁעֵנוּ:
כז עַל־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי הַשְּׁבָרִיתִי קְדָרְתִי שְׁמָה הַחֲזוֹקְתָנִי:

כב הצרלי אין בגלעד אס-רפא אין שם כי מדוע לא עלתה
 ארכת בת-עמי: כג מי-יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה
 וּאֲבָכָה יומם ולילה את חללי בת-עמי: כד מי-יתנני ט ט
 במדבר מלון ארחים ואעזבה את-עמי ואלכה מאתם כי
 כלם מנאפים עצרת בגדים: כה וידרכו את-לשונם קשתם
 שקר ולא לאמונה גברו בארץ כי מרעה אל-רעה ויצאו
 ואתי לא-ידעו נאם-יהוה: כו איש מרעהו השמרו ועל-
 כל-אח אל-תבטחו כי כל-אח עקוב יעקב וכל-רע רכיל
 יהלך: כז ואיש ברעהו יהתלו ואמת לא ידברו למדו
 לשונם דבר-שקר הענה נלאו: כח שבתה בתוך מרמה
 במרמה מאנו דעת-אותי נאם-יהוה: כט ולכן כה אמר
 יהוה צבאות הנני צורפם ובחנתיים כי-איך אעשה מפני
 בת-עמי: ח תץ (שוחט) [שחוט] לשונם מרמה דבר בפיו
 שלום את-רעהו ידבר ובקרבו ישים ארבו: ח העל-אלה
 לא-אפקדכם נאם-יהוה אם בגוי אשר-כזה לא תתנקם
 נפשי: ט על-ההרים אשא בכי ונהי ועל-נאות מדבר
 קינה כי נצתו מבלי-איש עבר ולא שמעו קול מקנה
 מעוף השמים ועד-בהמה נדדו הלכו: י ונתתי את-
 ירושלים לגלים מעון תנים ואת-ערי יהודה אתן שממה
 מבלי יושב: יא מי-האיש החכם ויבן את-זאת ואשר
 דבר פי-יהוה אליו ויגדה על-מה אבדה הארץ נצתה
 כמדבר מבלי עבר: יב ויאמר יהוה על-עזבכם את-תורתתי
 אשר נתתי לפניהם ולא-שמעו בקולי ולא-הלכו בה:
 יג וילכו אחרי שררות לבם ואחרי הבועלים אשר למדום
 אבותם: יד ולכן כה-אמר יהוה צבאות אלהי ישראל
 הנני מאכילם את-העם הזה לענה והשקיתים מיראש:
 טו והפצותים בגוים אשר לא ידעו המה ואבותם ושלחתי

אֲחֵרֵיהֶם אֶת־הַחֶרֶב עַד כְּלוּתִי אוֹתָם: פ טו כֹּה אָמַר יְהוָה
צָבָאוֹת הַתְּבוּנָנוּ וְקִרְאוּ לְמִקְוֵנוֹת וּתְבוּאֵינָהּ וְאֶל־
הַחֲכָמוֹת שְׁלַחוּ וּתְבוּאנָהּ: ז וּתְמַהֲרְנָה וּתְשַׁנְּהוּ עָלֵינוּ נְהִי
וּתְרַדְנָה עֵינֵינוּ דְמַעָּה וְעַפְעַפֵּינוּ יְדֹלֵ־מַיִם: יח כִּי קוֹל נְהִי
נִשְׁמַע מִצִּיּוֹן אֵיךְ שִׁדְדָנוּ בְּשָׁנוּ מְאֹד כִּי־עֲזָבָנוּ אֶרֶץ כִּי
הִשְׁלִיכוּ מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ: ט ט כִּי־שָׁמַעְנָה נָשִׁים דְּבַר־יְהוָה
וַתִּקַּח אֲזַנָּכֶם דְּבַר־פִּי וְלִמְדָנָה בְּנוֹתֵיכֶם נְהִי וְאִשָּׁה
רְעוּתָהּ קִינָה: כ כִּי־עָלָה מוֹת בְּחַלוּנֵינוּ בָּא בְּאֶרְמֹנוֹתֵינוּ
לְהַכְרִית עוֹלָל מַחוּץ בַּחוּרִים מִרְחֻבוֹת: כא דְּבַר כֹּה נֹאֵם־
יְהוָה וְנִפְלְאָה נִבְלַת הָאָדָם כְּדָמָן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וּכְעָמִיר
מֵאֲחֵרֵי הַקֶּצֶר וְאִין מְאֹסֶף: ס כֹּה אָמַר יְהוָה אֶל־
יְתֹהֱלֵל חֲכָם בְּחֻקֵּינֵנוּ וְאֶל־יְתֹהֱלֵל הַגְּבוּר בְּגִבּוֹרָתוֹ אֶל־
יְתֹהֱלֵל עֲשִׂיר בְּעֲשָׂרוֹ: כב כִּי אִם־בְּזֹאת יְתֹהֱלֵל הַמֵּתֵהֱלֵל
הַשֶּׁכֶל וְיַדַּע אוֹתִי כִּי אֲנִי יְהוָה עֲשֵׂה חֲסֵד מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה
בְּאֶרֶץ כִּי־בְאֵלֶּה חֲפָצְתִּי נֹאֵם־יְהוָה:

ברכות ההפטרה שלאחריה עד "מגן דוד" בעמ' 355.
מחזירים את הספר לארון (עמ' 106), ואומרים קינות.

טבלת הקריאות בתורה וההפטרות בנוביא

היום	הקריאה בתורה	הקריאה בספר שני	הפטרה בנוביא	מס' העולים
"ארבע פרשיות"				
א. שבת שקלים	פרשת השבוע	פרשת שקלים כי תשא שמות ל 11-16	מלכים ב' יב 17-1 בדק הבית	7 + מפטיר
ואם היא גם ראש חודש	פרשת השבוע	פנחס במדבר כח 9-15 ובספר שלישי: פרשת שקלים	כנ"ל *	6 + 1 + מפטיר
ב. שבת זכור	פרשת השבוע	פרשת זכור כי תצא דברים כה 17-19	שמואל א' טו 2-34, "פקדתי"	7 + מפטיר
ג. שבת פרה	פרשת השבוע	פרשת פרה חוקת במדבר יט 1-22	יחזקאל לו 16-38, "בית ישראל"	7 + מפטיר
ד. שבת החודש	פרשת השבוע	פרשת החודש בא, שמות יב 1-20	יחזקאל מה 16-18 מו	7 + מפטיר
ואם היא גם ראש חודש	פרשת השבוע	בספר השני: פנחס כח 9-15 ובספר השלישי: פרשת החודש כנ"ל	כנ"ל *	6 + 1 + מפטיר
שבת הגדול	פרשת השבוע	---	מלאכי ג 4-24 "וערבה"	7 + מפטיר

מועדים

א' של פסח	בא שמות יב 21-51 "משכו וקחו"	פנחס במדבר כח 16-25	יהושע ג 5-7 ה 2 - ו 1 + 27 "פסח גלגל"	5 + מפטיר בשבת: 7 + מפטיר
ב' של פסח	אמור ויקרא כב 26-44 "שור או כשב"	פנחס במדבר כח 19-25	---	3 + 1
ג' של פסח	בא שמות יג 1-16 "קדש לי"	פנחס במדבר כח 19-25	---	3 + 1
ד' של פסח	משפטים שמות כב 24-19 "אם כסף תלוה"	פנחס במדבר כח 19-25	---	3 + 1
ה' של פסח	כי תשא שמות לד 1-26 "פסל לך"	פנחס במדבר כח 19-25	---	3 + 1

* כאשר נדחית בשבת ראש חודש הפטרת "השמים כסאי" מפני הפטרה אחרת, מוסיפים בסופה פסוק ראשון ופסוק אחרון של "השמים כסאי" (ראו להלן שבת ראש חודש).

טבלת הקריאות וההפטרות

היום	הקריאה בתורה	הקריאה בספר שני	הפטרה בנביא	מס' העולים
ו' של פסח	בהעלותך במדבר כט 1-14 פסח שני	פנחס במדבר כח 19-25	---	1 + 3
שבת חוה"מ	כי תשא שמות לג 12-26 "ראה אתה אומר"	פנחס במדבר כח 19-25	יחזקאל לז 14-1 "העצמות היבשות"	7 + מפטיר
שביעי של פסח	שירת הים, בשלח שמות יג 1-22 יד, טו 1-26	פנחס במדבר כח 19-25	שמואל ב' כב 51-1 "שירת דוד"	5 + מפטיר בשבת: 7 + מפטיר
יום העצמאות	---	---	ישעיה י' 32-36 "עוד היום בנב לעמד"	
חג השבועות	יתרו שמות יט 1-23 "בחדש השלישי"	פנחס במדבר כח 26-31	יחזקאל א 12 ג + 28-1 מעשה מרכבה	5 + מפטיר
א' דראש השנה	וירא בראשית כא 1-34 "וה' פקד את שרה"	פנחס במדבר כט 1-6	שמואל א' א 10 ב-1 פקידת חנה	5 + מפטיר בשבת: 7 + מפטיר
ב' דראש השנה	עקדה, וירא בראשית כב 1-24	פנחס במדבר כט 1-6	ירמיה לא 1-19 "מצא חן במדבר"	5 + מפטיר
יום הכיפורים שחרית	עבודת כהן גדול אחרי מות ויקרא טז 34-41	פנחס במדבר כט 7-11	ישעיה נז 14-נח 14 "ואמר סלו סלו"	6 + מפטיר בשבת: 7 + מפטיר
יום הכיפורים מנחה	פרשת עריות "אחרי מות" ויקרא יח 1-30	---	ספר יונה + מיכה ו' 18-20	3 (ה-3 מפטיר)
א' של סוכות	אמור ויקרא כב 26-44 "שור או כשב"	פנחס במדבר כט 12-16	זכריה יד 1-21 "הנה יום בא"	5 + מפטיר בשבת: 7 + מפטיר
ב' של סוכות	פנחס במדבר כט 17-19 "וביום השני" (4 פעמים)	---	---	4
ג' של סוכות	פנחס במדבר כט 20-22 "וביום השלישי" (4 פעמים)	---	---	4
ד' של סוכות	פנחס במדבר כט 23-25 "וביום הרביעי" (4 פעמים)	---	---	4
ה' של סוכות	פנחס במדבר כט 26-28 "וביום החמישי" (4 פעמים)	---	---	4

טבלת הקריאות וההפטרות

היום	הקריאה בתורה	הקריאה בספר שני	הפטרה בנביא	מס' העולים
ו' של סוכות	פנחס במדבר כט 29-31 "וביום השישי" (4 פעמים)	---	---	4
הושענא רבה	פנחס במדבר כט 32-34 "וביום השביעי" (4 פעמים)	---	---	4
שבת חוהמ"ס	כי תשא ויקרא לג 12-26 "ראה אתה אומר"	פנחס, במדבר כט (היום המתאים)	יחזקאל לח 18-16 מלחמת גוג ומגוג	7 + מפטיר
שמיני עצרת בערב	וזאת הברכה דברים לג 1-26	---	---	3 או 5
שמיני עצרת (שמחת תורה)	בספר הראשון: "וזאת הברכה" דברים לג 1-12	בספר השני: בראשית א 1-3 בספר השלישי: פנחס במדבר כט 35-1	יהושע א 1-18 "ויהי אחרי"	5 1+1+מפטיר בשבת: 7 1+1+מפטיר

שבתות וימים מיוחדים

שבת ערב ר"ח	פרשת השבוע	---	שמואל א' כ 42-18 "מחר חדש"	7 + מפטיר
ראש חודש	פנחס במדבר כח 1-15 "צו את בני ישראל"	---	---	4
שבת ראש חודש	פרשת השבוע	פנחס במדבר כח 9-15	ישעיה סו 1-24 "השמים כסאי"	7 + מפטיר

חנוכה

א' של חנוכה	הנשיאים נשא ו 22-17 "ויהי ביום"	---	---	3
ב' של חנוכה	הנשיאים נשא ז 18-23 "ביום השני"	---	---	3
ג' של חנוכה	הנשיאים נשא ז 24-29 "ביום השלישי"	---	---	3
ד' של חנוכה	הנשיאים נשא ז 30-35 "ביום הרביעי"	---	---	3
ה' של חנוכה	הנשיאים נשא ז 36-41 "ביום החמישי"	---	---	3

טבלת הקריאות וההפטרות

היום	הקריאה בתורה	הקריאה בספר שני	הפטרה בנביא	מס' העולים
ר' של חנוכה	הנשיאים נשא ז 42-47 "ביום השישי"	---	---	3
ז' של חנוכה	הנשיאים נשא ז 48-53 "ביום השביעי"	---	---	3
ח' של חנוכה זאת חנוכה	הנשיאים נשא ז 54-ח 4 "ביום השמיני"	---	---	3
ראש חודש טבת וחנוכה	פנחס במדבר כח 1-15 "צו את בני ישראל"	הנשיא של אותו יום	---	1 + 3
שבת חנוכה	פרשת השבוע	הנשיא של אותו יום	זכריה ב 14-ד 7 "רני ושמחי"	7 + מפטיר
שבת שניה של חנוכה	פרשת השבוע	במדבר ז 54-ח 4 "זאת חנוכת המזבח"	מלכים א' ז 50-40 "ויעש חירום"	7 + מפטיר
שבת ראש חודש טבת וחנוכה	בספר הראשון: פרשת השבוע	בספר השני: פנחס במדבר כח 9-15 בספר השלישי: הנשיא של אותו יום	זכריה ב 14-ד 7 "רני ושמחי"	6 + 1 + מפטיר

פורים

פורים	בשלח שמות יז 8-16 "ויבוא עמלק"	---	---	3
פורים בשבת בירושלים	פרשת השבוע	בשלח, שמות יז 8-16 "ויבוא עמלק"	שמואל א טו 34-2 "פקדתי"	7 + מפטיר

תעניות

תענית ציבור שחרית	כי תשא, שמות לב 11-14 לד 1-10 "ויחל"	---	---	3
תענית ציבור מנחה	כי תשא, שמות לב 11-14 לד 1-10 "ויחל"	---	ישעיה נה 6-8 "דרשו"	3 (השלישי מפטיר)

שלוש הפטרות של פורענות

שבת 1 "בין המצרים"	פרשת השבוע	---	ירמיה א 1-ב 3 "דברי ירמיה"	7 + מפטיר
שבת 2 "בין המצרים"	פרשת השבוע	---	ירמיה ב 4-28 (ג 4) "שמעו"	7 + מפטיר
שבת לפני ט' באב	פרשת השבוע דברים (תמיד)	---	ישעיה א 1-27 "חזון ישעיהו"	7 + מפטיר

טבלת הקריאות וההפטרות

היום	הקריאה בתורה	הקריאה בספר שני	הפטרה בנביא	מס' העולים
תשעה באב				
תשעה באב שחרית	וּאֶתְחַנֵּן דְּבָרִים ד' 25-40 "כִּי תוֹלִיד בְּנִים"	---	ירמיה ח 13-ט 23 "אֶסּוּף אֶסְפֹּם"	3 (השלישי מפטיר)
תשעה באב מנחה	כִּי תִשָּׂא, שְׂמוֹת לֵב 11-14 לֵד 1-10 "וַיַּחֲלֵ"	---	ישעיה נה 6-8 "דְּרָשׁוּ"	3 (השלישי מפטיר)

שבע הפטרות של נחמה

שבת אחרי ט' באב	פרשת השבוע ואתחנן (תמיד)	---	ישעיה מ 1-26 "נחמו"	7 + מפטיר
2	פרשת השבוע עקב	---	ישעיה מט 14-3 "וּתְאֹמַר צִיּוֹן"	7 + מפטיר
3	פרשת השבוע ראה*	---	ישעיה נד 11-5 "עֲנִיָּה סוּעֵרָה"	7 + מפטיר
4	פרשת השבוע שופטים	---	ישעיה נא 12-נב 12 "אֲנֹכִי אֲנֹכִי"	7 + מפטיר
5	פרשת השבוע כי תצא**	---	ישעיה נד 1-10 "רִנֵּי עֲקָרָה"	7 + מפטיר
6	פרשת השבוע כי תבוא	---	ישעיה ס 1-22 "קוּמִי אֹרִי"	7 + מפטיר
7	פרשת השבוע נצבים או נצבים-וילך	---	ישעיה סא 10-9 "שׁוּשׁ אֲשִׁישׁ"	7 + מפטיר
שבת תשובה (או: שבת שובח) שלפני יום הכיפורים	פרשת השבוע	---	הושע יד 2-10 "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל" [יואל ב 11-14 "וְהָיָה נִתְּן קוֹלוֹ" יואל ב 15-27 "תִּקְעוּ שׁוֹפָר" [מיכה ז 18-20 "מִי אֵל כְּמוֹךָ"]	7 + מפטיר

קריאת חמש המגילות בציבור

בשבת שבתוך הפסח	מגילת שיר השירים
ביום חג השבועות	מגילת רות
בליל תשעה באב (ויש נוהגים גם ביומו)	מגילת איכה
בשבת שבתוך שבעת ימי סוכות	מגילת קהלת
בליל פורים וביומו	מגילת אסתר

* כשחל בר"ח קוראים את הפטרת שבת ור"ח ("השמים כסאיים").

** כאשר פרשת ראה חלה בר"ח ממשיכים בהפטרה אחרי "רני עקרה" וקוראים גם "ענייה סוערה" (עד ישעיה נה 5).

ספר תהלים

ספר תהלים מורכב מחמישה ספרים: ספר ראשון פרקים א-מא; ספר שני פרקים מב-עב; ספר שלישי פרקים עג-פט; ספר רביעי פרקים צ-קו; ספר חמישי פרקים קז-קנ.

חלוקה אחרת היא לימות השבוע: ביום ראשון אומרים את הפרקים א-כט; יום שני ל-נ; יום שלישי נא-עב; יום רביעי עג-פט; יום חמישי צ-קו; יום שישי קז-קט; שבת קכ-קנ.

חלוקה נוספת היא לימי החודש: א-ט; ב-יז; ג-יח-כב; ד-כג-כח; ה-כט-לד; ו-לה-לח; ז-לט-מג; ח-מד-מח; ט-מ-נד; י-נה-נט; יא-ס-סה; יב-סו-סח; יג-סט-עא; יד-עב-עו; טו-עז-עח; טז-עט-פב; יז-פג-פז; יח-פח-פט; יט-צ-צו; כ-צז-קג; כא-קד-קה; כב-קו-קז; כג-קח-קיב; כד-קיג-קיא; כה-קיא [א-ל]; כו-קיא [מ-ת]; כז-קכ-קלד; כח-קלה-קלט; כט-קמ-קנ [בחדש מעובר: כט-קמ-קמד; ל-קמה-קנ].

תפילה לפני אמירת תהלים

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ הוֹדוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, הַבוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבְזָרְעוֹ אַחֲרָיו וְהַבוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, שֶׁתִּפְּן בְּרַחֲמִים אֶל מְזֻמְרֵי הַתְּהִלִּים שֶׁאֶקְרָא כְּאִלּוֹ אֲמַרם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ. וְיַעֲמְדוּ לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי הַתְּהִלִּים וְזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתוֹתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם וְטַעְמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מֵרֵאשִׁי הַתְּבוּת וּמִסּוֹפֵי הַתְּבוּת לְכַפֵּר חַטָּאתֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, וְלִזְמַר עֲרִיצִים, וְלְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹבְבִים אֶת הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִינָה, וְלַחֲבַר אֵשֶׁת נְעוּרִים עִם דָּוִד בְּאַהֲבָה וְאַחֲרָיו וְרַעוּת. וּמִשֶּׁם יִמְשֵׁךְ לָנוּ שֶׁפַע לְנַפְשׁ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה לְטַהֲרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ, וְלְסַלֵּחַ חַטָּאתֵינוּ, וְלַכַּפֵּר פְּשָׁעֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁסֻּלַּחַת לְדָוִד שֶׁאֲמַר מְזֻמְרִים אֵלָיו לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: גַּם יְהוָה הָעֵבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֹדֶם זְמַנְנוּ, וְנִזְכֶּה לְחַיִּים אֲרוּכִים טוֹבִים וּמְתוֹקִימִים בְּאִפְּן שְׁנוּכָל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁיחַתָּנוּ. וְזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ שֶׁתֵּאֲרִיךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבָנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וּמֵאֲוֹצַר מִתְּנַת חַנּוּם חֲנִנּוּ, כְּדָכְתִּיב: וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וְכִשֶּׁם שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי נִזְכֶּה לִזְמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשְּׁרוֹן לְשִׁיר בְּקוֹל נְעִים בְּגִילַת וְרִנָּן, כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתַן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ, בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ. אָמֵן סְלָה.

שמ"ב יב

שמות לג

לְכוּ בְּרִנָּה לַיהוָה, נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעָנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בְּתוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעָה לוֹ: כִּי אֵל גְּדוֹל יְהוָה, וּמֶלֶךְ גְּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

תהלים צה

תפילה אחרי אמירת תהילים

מי יתן מציון ישועת ישראל, בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב
 ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה, מעוזם בעת צרה: ויעזרם
 יהוה ויפלטם, ויפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו,

אחרי אמירת כל ספר תהילים:

שבזכות ספר תהלים שקראנו לפניך שהוא כנגד חמישה חמשי
 תורה, ובזכות מזמורי, ובזכות פסוקיו, ובזכות תבותיו,
 ובזכות אותיותיו, ובזכות נקודותיו, ובזכות טעמיו, ובזכות
 שמותיך הקדושים והטהורים היוצאים ממנו -

אחרי אמירת ספר אחד מחמשת ספרי תהילים:

שבזכות ספר ראשון | שני | שלישי | רביעי | חמישי שבתהלים
 שקראנו לפניך, שהוא כנגד ספר בראשית | שמות | ויקרא |
 במדבר | דברים, ובזכות מזמורי, ובזכות פסוקיו, ובזכות
 תבותיו, ובזכות אותיותיו, ובזכות נקודותיו, ובזכות טעמיו,
 ובזכות שמותיך הקדושים והטהורים היוצאים ממנו -

אחרי אמירת כמה מזמורי תהילים:

שבזכות מזמורי התהלים שקראנו לפניך, ובזכות פסוקיהם
 ותבותיהם ואותיותיהם ונקודותיהם וטעמיהם, ובזכות
 שמותיך הקדושים והטהורים היוצאים מהם -

בשבת ממשיכים:

תהא נחשבת לנו אמירת
 מזמורי תהלים אלו כאלו
 אומרם דוד מלך ישראל
 בעצמו, זכותו יגן עלינו.
 ויעמוד לנו לחבר אשת
 נעורים עם דודה באהבה
 ואהבה ורעות, ומשם ימשך
 לנו שפע לנפש רוח ונשמה.

ביום חול ממשיכים:

תכפור לנו על כל חטאתינו,
 ותסלח לנו על כל עונותינו,
 ותמחל לנו על כל פשעינו,
 שחטאנו ושעונו ושפשענו
 לפניך. והחזירנו בתשובה
 שלמה לפניך, והדריכנו
 לעבודתך, ותפתח לבנו
 בתלמוד תורתך. ותשלח

ביום חול

בשבת

רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחֹלֵי עַמְּךָ
 (ולחולה פלוני בן פלונית /
 פלונית בת פלונית), וְתִקְרָא
 לְשִׁבוּיִים דְּרוּר וְלְאִסּוּרִים
 פָּקַח קוֹחַ, וְכָל הוֹלְכֵי דְרָכִים
 וְעוֹבְרֵי יָמִים וְנִהְרֹת מַעֲמָךְ
 יִשְׂרָאֵל תִּצְיֵלם מִכָּל צָעַר
 וְנִזְק וְתִגְיַעַם לְמַחֲזוֹ חִפְצָם
 לְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם. וְתִפְקֹד לְכָל
 חֲשׂוֹכֵי בָנִים בְּזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא
 לְעִבּוֹדְתֶךָ וְלִירֵאָתֶךָ, וְעוֹבְרוֹת

שֶׁל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תִּצְיֵלְןָ שְׁלֵא תִפְלְנָה וְלְדוֹתֶיהֶן, וְהַיּוֹשְׁבוֹת
 עַל הַמִּשְׁבֵּר בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּצְיֵלְןָ מִכָּל רָע, וְאֵל הַמִּנְיָקוֹת
 תִּשְׁפִּיעַ שְׁלֵא יִחְסַר חֶלֶב מִדְּדֵיהֶן, וְאֵל יִמְשׁוּל אִסְפָּרָה וְשִׁדְיָן
 וְרוֹחִין וְלִילִין וְכָל פְּגָעִים וּמְרַעִין בִּישִׁין בְּכָל יְלָדֵי עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל, וְתִגְדְּלֵם לְתוֹרָתֶךָ לְלִמּוּד תּוֹרָה לְשִׁמְהָ, וְתִצְיֵלֵם מֵעֵין
 הָרַע וּמִדְּבַר וּמִמְגַפָּה וּמִשִּׁטָּן וּמִיֶּצֶר הָרַע. וְתִבְטַל מֵעֲלִינוּ וּמִכָּל
 עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם, כָּל גְּזֵרוֹת קִשּׁוֹת וְרַעוֹת,
 וְתִטֶּה לֵב הַמַּלְכוּיוֹת עָלֵינוּ לְטוֹבָה. וְתִגְזֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
 וְתִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ, וְהִכֵּן פְּרִנְסָתֵינוּ
 מִיָּדֶךָ הַרְחֲבָה וְהַמְלֵאָה, וְלֹא יִצְטָרְכוּ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל זֶה
 לְזֶה וְלֹא לְעַם אַחֵר, וְתֵן לְכָל אִישׁ וְאִישׁ דִּי פְרִנְסָתוֹ וְלְכָל גּוֹיָה
 וְגוֹיָה דִי מַחְסוּרָה. וְתִמְהַר וְתַחֲשִׁי לְגַאֲלָנוּ, וְתִבְנֶה בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ
 וְתִפְאַרְתָּנוּ. וּבִזְכוֹת שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹתֶיךָ שֶׁל רַחֲמִים הַכְּתוּבִים
 בְּתוֹרָתֶךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְבָּע אַפְסִים
 רַב חֶסֶד וְאַמֶּת נֹצֵר חֶסֶד לְאֱלֹפִים נִשְׂא עוֹן וּפְשָׁע וְחַטָּאָה
 וְנִקָּה, שְׂאִינֵן חוֹזְרוֹת רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ, עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר
 כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהִצֵּילְנוּ וְכִפַּר עַל חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ יְהוָה
 לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

שמות לד

תהלים ט

שם פט

ספר תהלים

ספר ראשון

ליום ראשון

א. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֶצְת רְשָׁעִים, וּבְדַרְךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד, וּבְמִוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשָׁב: כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֲפָצוֹ, וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה: וְהָיָה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלָהוּ לֹא יִבּוֹל, וְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: לֹא כֵן הַרְשָׁעִים, כִּי אִם כַּמֶּץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ: עַל כֵּן לֹא יִקְמוּ רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט, וְחַטָּאִים בְּעֵדַת צַדִּיקִים: כִּי יוֹדַע יְהוָה דַּרְךְ צַדִּיקִים, וְדַרְךְ רְשָׁעִים תֵּאבֵד:

ב. לָמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם, וּלְאֲמִים יִהְיֶה רִיק: יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנֵי נְוֹסְדוֹ יַחַד, עַל יְהוָה וְעַל מְשִׁיחוֹ: נִנְתָּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ, וְנִשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ: יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק, אֲדֹנָי יִלְעַג לָמוֹ: אֲזִי יִדְבַר אֱלִימוֹ בָּאָפוֹ, וּבְחִירוֹנוֹ יִבְהַלְמוֹ: וְאֲנִי נִסְכָּתִי מַלְכִי, עַל צִיּוֹן הַר קְדוֹשִׁי: אֲסַפְּרָה אֶל חַק, יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֲתָהּ, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתִיךָ: שְׂאֵל מִמֶּנִּי וְאֲתָנֶה גוֹיִם נִחְלָתְךָ, וְאַחֲזֶתְךָ אֶפְסֵי אֶרֶץ: תִּרְעַם בְּשֹׁבֵט בְּרוֹזֵל, כְּכֹלֵי יוֹצֵר תִּנְפָצִים: וְעֵתָהּ מַלְכִים הִשְׁכִּילוּ, הַיּוֹסְרוֹ שִׁפְטֵי אֶרֶץ: עָבְדוּ אֶת יְהוָה בִּירְאָה, וְגִילּוֹ בִרְעֵדָה: נִשְׁקוּ בַר פֶּן יֶאֱנַף, וְתֹאבְדוּ דַרְךְ כִּי יִבְעַר כַּמְעַט אָפוֹ, אֲשֶׁרִי כָּל חוֹסֵי בוֹ:

ג. יְהוָה, מַה רַבּוֹ צָרִי, רַבִּים קָמִים עָלַי: רַבִּים אֲמָרִים לְנַפְשִׁי אֵין יִשׁוּעָתָהּ לוֹ בְּאֱלֹהִים, סֵלָה: וְאֲתָהּ יְהוָה מִגֵּן בְּעָדִי, כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי: קוֹלִי אֶל יְהוָה אֶקְרָא, וַיַּעֲנֵנִי מֵהַר קְדוֹשׁוֹ, סֵלָה: אֲנִי שִׁכְבָּתִי וְאִישְׁנָהּ, הִקְיִצוֹתִי כִּי יְהוָה יִסְמְכֵנִי: לֹא אִירָא מִרְכָּבוֹת עָם, אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי: קוֹמָהּ יְהוָה, הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי, כִּי הִכִּיתָ אֶת כָּל אִיבֵי לְחֵי, שְׁנֵי רְשָׁעִים שִׁבְרָתָ: לִיהוָה הִישׁוּעָה, עַל עַמְּךָ בְּרִכְתְּךָ, סֵלָה:

ד. לְמִנְצַח בְּנִגְיֹנוֹת מְזֻמּוֹר לְדוֹד: בְּקָרְאִי עֲנֵנִי אֱלֹהֵי צְדָקִי, בְּצַר הַרְחַבְתָּ לִּי, חֲנֻנִי וּשְׁמֵעַ תְּפִלָּתִי: בְּנֵי אִישׁ, עַד מָה כְּבוֹדִי לְכַלְמָה תִּתְּאָהֲבוּ רִיק, תִּבְקָשׁוּ כָזָב, סֵלָה: וּדְעוּ כִּי הִפְלָה יְהוָה חֲסִיד לּוֹ, יְהוָה יִשְׁמַע בְּקָרְאֵי אֱלֹוֹ: רִגְזוּ וְאֵל תַּחֲטְאוּ, אֲמָרוּ בְּלִבְבְּכֶם עַל מִשְׁכַּבְּכֶם וְדַמּוּ, סֵלָה: זָבְחוּ זִבְחֵי צְדָק, וּבִטְחוּ אֶל יְהוָה: רַבִּים אֲמָרִים מִי

יִרְאֵנוּ טוֹב, נִסֶּה עֲלֵינוּ אֹר פְּנֵיךָ, יְהוָה: נִתְּתָה שְׂמֹחָה לְבָבִי, מֵעַתָּה
 דִּגְגָנִים וְתִירוֹשִׁים רַבּוֹ: בְּשָׁלוֹם יַחֲדוּ אֲשַׁכְּבָה וְאִישָׁן, כִּי אַתָּה יְהוָה
 לְבָדָד, לְבִטָּח תּוֹשִׁיבֵנִי:

ה. לְמַנְצַח אֶל הַנַּחֲלִיּוֹת מְזֻמּוֹר לְדָוִד: אֲמַרִי הַאֲזִינָה יְהוָה, בִּינָה
 הַגִּיגִי: הַקְּשִׁיבָה לְקוֹל שׁוֹעֵי מַלְכֵי וְאֱלֹהֵי, כִּי אֲלִיךָ אֲתַפְּלֵל: יְהוָה,
 בְּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקֶר אֲעִירךָ לְךָ וְאֲצַפֶּה: כִּי לֹא אֶל חֶפֶץ רָשַׁע אַתָּה,
 לֹא יִגְרַךְ רַע: לֹא יִתְיַצְבוּ הוֹלְלִים לְנֶגְדַּ עֵינֶיךָ, שְׂנֵאתָ כָּל פְּעֻלֵי אֹן:
 תִּאֲבֹד דְּבָרֵי כֹזֵב, אִישׁ דְּמִים וּמְרָמָה יִתְעַב יְהוָה: וְאֲנִי בְּרֹב חֲסָדֶיךָ
 אֲבֹא בֵיתְךָ, אֲשַׁתְּחֹוה אֶל הֵיכַל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ: יְהוָה, נַחֲנִי בְּצַדִּיקְתֶּךָ
 לְמַעַן שׁוֹרְרִי, (הוֹשֵׁר) [הַיִּשְׂרָאֵל] לְפָנַי דְּרַכֶּךָ: כִּי אֵין בְּפִיָּהוּ נְכוֹנָה, קֶרְבָּם
 הַזֹּהוֹת, קָבַר פְּתוּחַ גְּרוֹנָם, לְשׁוֹנָם יַחֲלִיקוֹן: הַאֲשִׁימָם אֱלֹהִים, יִפְלוּ
 מִמַּעֲצוֹתֵיהֶם, בְּרֹב פְּשְׁעֵיהֶם הִדְיַחְמוּ כִּי מָרוּ בָךְ: וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי
 בָךְ, לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסַּף עֲלֵימוֹ, וַיַּעֲלֶצּוּ בָךְ אֱהָבֵי שְׁמֶךָ: כִּי אַתָּה
 תִּבְרַךְ צְדִיק, יְהוָה, כַּצְּנֵה רְצוֹן תַּעֲטֹרְנוּ:

ו. לְמַנְצַח בְּנִגְיֹת עַל הַשְּׂמִינִית מְזֻמּוֹר לְדָוִד: יְהוָה, אֶל בְּאֶפְךָ
 תּוֹכִיחֵנִי, וְאֶל בְּחַמְתֶּךָ תִּיִסְרֵנִי: חֲנִנִי יְהוָה כִּי אֲמַלֵּל אֲנִי, רַפְּאֵנִי
 יְהוָה כִּי נִבְהָלוּ עֲצָמַי: וְנִפְשִׁי נִבְהָלָה מְאֹד, וְאַתָּה יְהוָה עַד מָתִי:
 שׁוֹבֵבָה יְהוָה, חֲלֹצָה נִפְשִׁי, הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסָדֶיךָ: כִּי אֵין בְּמֹת
 זְכָרְךָ, בְּשֹׂאֵל מִי יוֹדֵה לְךָ: יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֶה כְּכֹל לִילָה מִשְׁתִּי,
 בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אֲמַסֶּה: עֲשֵׂשָׁה מִכַּעַס עֵינַי, עֲתָקָה כְּכֹל צוֹרְרִי: סוֹרוּ
 מִמִּנִּי כָּל פְּעֻלֵי אֹן, כִּי שָׁמַע יְהוָה קוֹל בְּכִי: שָׁמַע יְהוָה תַּחֲנֻנָּתִי, יְהוָה
 תַּפְּלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ וַיִּבְהָלוּ מְאֹד כָּל אֵיבֵי, יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רִגְע:

ז. שְׁגִיּוֹן לְדָוִד, אֲשֶׁר שָׁר לַיהוָה עַל דְּבָרֵי כּוֹשׁ בֶּן יִמִּינִי: יְהוָה אֱלֹהֵי,
 בָּךְ חֲסִיתִי, הוֹשִׁיעֵנִי מִכָּל רִדְפֵי וְהַצִּילֵנִי: פֶּן יִטְרַף כְּאַרְיֵה נִפְשִׁי,
 פֶּרֶק וְאֵין מִצִּיל: יְהוָה אֱלֹהֵי, אִם עָשִׂיתִי זֹאת, אִם יֵשׁ עוֹל בְּכַפִּי:
 אִם גְּמַלְתִּי שׁוֹלְמֵי רַע, וְאַחֲלֹצָה צוֹרְרֵי רִיקָם: יִרְדַּף אוֹיֵב נִפְשִׁי וַיִּשַׁג
 וַיִּרְמַס לְאַרְץ חַיִּי, וּכְבוֹדִי לְעַפְרֵי יִשְׁכֹּן, סֵלָה: קוֹמָה יְהוָה בְּאֶפְךָ, הַנְּשֵׂא
 בְּעֵבְרוֹת צוֹרְרֵי, וְעוֹרָה אֵלֵי מִשְׁפַּט צְוִית: וְעַדֹת לְאֲמִים תְּסוֹבְכֶךָ,
 וְעֲלִיָּה לְמָרוֹם שׁוֹבָה: יְהוָה יִדִּין עַמִּים, שְׁפֹטֵנִי יְהוָה כְּצַדִּיק וּכְתָמִי
 עֲלִי: יִגְמַר נָא רַע רְשָׁעִים, וְתִכּוֹנֵן צְדִיק, וּבַחֲן לְבוֹת וּכְלִיּוֹת אֱלֹהִים
 צְדִיק: מְגַנֵּי עַל אֱלֹהִים, מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל: אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צְדִיק, וְאֶל
 זַעַם בְּכֹל יוֹם: אִם לֹא יִשׁוּב חֲרָבוֹ וְלִטוֹשׁ, קִשְׁתּוֹ דֶּרֶךְ וַיִּכּוֹנְנָה: וְלוֹ
 הַכִּין כְּלֵי מוֹת, חֲצָיו לְדֹלְקִים יַפְעֵל: הִנֵּה יַחֲבֵל אֹן, וְהָרָה עֲמֹל וַיִּלְד

שָׁקַר: בּוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֵהוּ, וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יַפְעָל: יָשׁוּב עִמְלוֹ בְּרָאוּשׁוּ, וְעַל קִדְקִדּוֹ חִמְסוֹ יִרַד: אוֹדָה יִהְיֶה כְּצִדְקוֹ, וְאַזְמִרָה שֵׁם יְהוָה עַלְיוֹן: ח. לַמְנַצֵּחַ עַל הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד: יִהְיֶה אֲדִינִינוּ, מִה אֲדִיר שְׁמִיךְ בְּכָל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תָּנָה הוֹדִיךְ עַל הַשָּׁמַיִם: מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּנְקִים יִסְדֹּתַי עַד לְמַעַן צוֹרְרִיךְ, לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: כִּי אֶרְאֶה שְׁמִיךְ מַעֲשֵׂי אֲצַבְעֹתֶיךָ, יָרַח וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנִתָּה: מִה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ, וּבֶן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ: וַתַּחֲסֹרְהוּ מַעַט מְאַלְהֵים, וְכַבּוֹד וְהַדָּר תַּעֲטֹרְהוּ: תַּמְשִׁילֵהוּ בַּמַּעֲשֵׂי יְדִיךָ, כֹּל שֵׁתָה תַחַת רַגְלָיו: צָנָה וְאֶלְפִים כָּלָם, וְגַם בְּהִמּוֹת שְׂדֵי: צָפוֹר שְׁמַיִם וַדְּגֵי הַיָּם, עֲבַר אַרְחוֹת יָמַיִם: יִהְיֶה אֲדִינִינוּ, מִה אֲדִיר שְׁמִיךְ בְּכָל הָאָרֶץ:

ט. לַמְנַצֵּחַ עַלְמוֹת לַבֶּן מִזְמוֹר לְדָוִד: אוֹדָה יִהְיֶה בְּכָל לִבִּי, אֲסַפְּרָה כֹּל נִפְלְאוֹתֶיךָ: אֲשַׁמְחָה וְאֶעֱלֶצָה בְּךָ, אֲזַמְרָה שְׁמִיךְ עַלְיוֹן: בְּשׁוֹב אוֹיְבֵי אַחֲוֹר, יִכְשְׁלוּ וַיֵּאבְדּוּ מִפְּנֵיךָ: כִּי עֲשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וַדִּינִי, יִשְׁבֹּתָ לְכֶסֶף שׁוֹפֵט צֶדֶק: גָּעַרְתָּ גּוֹיִם, אִבַּדְתָּ רָשָׁע, שָׁמַם מַחִיתָ לְעוֹלָם וְעַד: הָאוֹיֵב תָּמוּ חַרְבוֹת לְנִצָּחַ, וְעָרִים נִתְּשַׁתּ אָבֵד זִכְרָם הִמָּה: וַיְהוֶה לְעוֹלָם יֹשֵׁב, כּוֹנֵן לַמַּשְׁפָּט כְּסָאוֹ: וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְל בְּצִדְקָה, יִדִּין לְאֲמַיִם בְּמִיִּשְׂרָיִם: וַיְהִי יְהוָה מִשְׁגֹּב לְדָךְ, מִשְׁגֹּב לְעֵתוֹת בְּצָרָה: וַיִּבְטְחוּ בְּךָ יוֹדְעֵי שְׁמִיךָ, כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דְרָשֶׁיךָ יְהוָה: זָמְרוּ לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן, הַגִּידוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: כִּי דִרַשׁ דְּמַיִם אוֹתָם זָכַר, לֹא שָׁכַח צַעֲקַת (עֲנִיִּים) [עֲנִיִּים]: חֲנַנִּי יְהוָה, רְאֵה עֲנִי מִשְׁנֵאָי, מְרוֹמְמִי מִשְׁעָרֵי מוֹת: לְמַעַן אֲסַפְּרָה כֹּל תְּהִלָּתֶיךָ, בְּשִׁעְרֵי בַת צִיּוֹן אֲגִילָה בִישׁוּעֹתֶיךָ: טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת עֲשׂוּ, בְּרָשַׁת זוֹ טָמְנוּ נִלְכְּדָה רַגְלָם: נוֹדַע יְהוָה מִשְׁפָּט עֲשָׂה, בְּפַעַל כְּפִיו נִקַּשׁ רָשָׁע, הַגִּיּוֹן סָלָה: יָשׁוּבוּ רָשָׁעִים לְשִׁאוֹלָה, כֹּל גּוֹיִם שָׁכְחֵי אֱלֹהִים: כִּי לֹא לְנִצָּחַ יִשְׁכַּח אַבְיּוֹן, תִּקְנַת (עֲנִיִּים) [עֲנִיִּים] תֵּאבֵד לְעַד: קוֹמָה יְהוָה, אֵל יַעַז אָנוּשׁ, יִשְׁפֹּטוּ גּוֹיִם עַל פְּנֵיךָ: שִׁיתָה יְהוָה מוֹרָה לָהֶם, יִדְעוּ גּוֹיִם אָנוּשׁ הִמָּה, סָלָה: י. לְמָה יְהוָה תַּעֲמֵד בְּרַחוּק, תַּעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה: בְּגֵאוֹת רָשָׁע יִדְלַק עֲנִי, יִתְפָּשׂוּ בְּמִזְמוֹת זוֹ חֲשַׁבוּ: כִּי הִלַּל רָשָׁע עַל תִּאוֹת נַפְשׁוֹ, וּבִצַּע בְּרַךְ נֶאֱחָז יְהוָה: רָשָׁע כְּגִבְהַ אָפוּ בַל יִדְרַשׁ, אֵינן אֱלֹהִים כֹּל מִזְמוֹתָיו: יַחֲזִילוּ (דֹּרְכוּ) [דֹּרְכֵיו] בְּכָל עֵת, מְרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ מִנְּגִדוֹ, כֹּל צוֹרְרָיו יִפְיַח בָּהֶם: אָמַר בְּלִבּוֹ בַל אָמוּט, לְדָר וְדָר אֲשֶׁר לֹא בָרַע: אֵלָה פִּיהוּ מְלֹא וּמְרָמוֹת וְתָךְ, תַּחַת לְשׁוֹנוֹ עִמְלֵ וְאָנוּן: יֹשֵׁב בְּמֵאֵרֵב חֲצָרִים, בְּמִסְתָּרִים יִהְרַג נָקִי, עֵינָיו לְחַלְכָּה יִצְפֹּנוּ: יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֶרְיָה בְּסִכְהָ, יֵאָרֵב

לַחֲטוֹף עֲנִי, יַחֲטֹף עֲנִי בְּמַשְׁכוֹ בְּרִשְׁתּוֹ: (ודכה) [יִדְכֶּה] יִשַׁח, וְנִפְלַ
 בְּעִצּוֹמָיו (חלכאים) [חיל כָּאִים]: אָמַר בְּלִבּוֹ שֶׁכַּח אֵל, הִסְתִּיר פְּנָיו,
 בַּל רָאָה לְנִצָּח: קוֹמָה יְהוָה, אֵל נְשֹׂא יָדָךְ, אֵל תִּשְׁפַח (ענייים) [עֲנֹיִם]:
 עַל מַה נֶּאֱמַר רָשָׁע אֱלֹהִים, אָמַר בְּלִבּוֹ לֹא תִדְרֹשׁ: רֵאתָה כִּי אַתָּה עֲמַל
 וְכַעַס תִּבְטֵט לַתַּת בְּיַדְךָ, עַלֶיךָ יַעֲזֹב חֲלֻכָה, יְתוֹם אַתָּה הֵייתָ עוֹזֵר:
 שָׁבֵר זְרוּעַ רָשָׁע, וְרַע תִּדְרֹשׁ רָשָׁעוֹ כֹּל תִּמְצָא: יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד,
 אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: תִּאֲוֹת עֲנֹיִם שָׁמַעְתָּ יְהוָה, תִּכְיֵן לָבָם תִּקְשִׁיב
 אֲזַנְךָ: לִשְׁפֹט יְתוֹם וְיָדָךְ, בַּל יוֹסִיף עוֹד, לַעֲרֹץ אָנוּשׁ מִן הָאָרֶץ:

יא. לְמִנְצַח לְדָוִד, בִּיהוָה חִסִּיתִי, אֵיךְ תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי (נודו) [ננדי]
 הִרְכַּם צָפוֹר: כִּי הִנֵּה הִרְשָׁעִים יִדְרֹכֹן קִשְׁתּוֹ, כּוֹנְנֵנו חֲצֹם עַל יָתֵר,
 לִירוֹת בָּמוֹ אֶפֶל לְיִשְׂרָאֵל: כִּי הִשְׁתַּוֹּת יִהְרִסוֹן, צִדִּיק מַה פֶּעַל: יְהוָה
 בְּהִיכַל קָדְשׁוֹ, יְהוָה בַּשָּׁמַיִם כְּסָאוֹ, עֵינָיו יַחֲזוּ, עַפְעַפְיוֹ יִבְחֲנוּ בְּנֵי
 אָדָם: יְהוָה צִדִּיק יִבְחֹן, וְרָשָׁע וְאֵהָב חָמָס, שִׁנְאָה נִפְשׁוֹ: יִמְטֵר עַל
 רָשָׁעִים פָּחִים, אֵשׁ וְגִפְרִית וְרוּחַ זֶלְעָפוֹת מִנֵּת כּוֹסֵם: כִּי צִדִּיק יְהוָה,
 צְדָקוֹת אֵהָב, יִשָּׂר יַחֲזוּ פְּנֵימוֹ:

יב. לְמִנְצַח עַל הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי גָמַר
 חִסִּיד, כִּי פִסּוֹ אָמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם: שׁוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, שִׁפְתַּי
 חֲלָקוֹת, בְּלִבִּי וְלִבִּי יִדְבְּרוּ: יִכְרַת יְהוָה כָּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת, לְשׁוֹן מְדַבְּרַת
 גְּדֻלוֹת: אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שִׁפְתֵינוּ אֲתָנוּ, מִי אֲדוֹן לָנוּ: מִשֵּׁד
 עֲנִיִּים מֵאַנְקַת אֲבִיוֹנִים, עֲתָה אָקוּם יֹאמֵר יְהוָה, אֲשִׁית בְּיִשְׁע יִפְיַח
 לוֹ: אֲמֵרוֹת יְהוָה אֲמֵרוֹת טְהוֹרוֹת, כְּסָף צְרוּף בַּעֲלִיל לְאָרֶץ, מְזַקֵּק
 שְׁבַעֲתַיִם: אַתָּה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם, תִּצְרְנוּ מִן הַדּוֹר זֶה לְעוֹלָם: סְבִיב
 רָשָׁעִים יִתְהַלְכוּן, כָּרָם זְלוֹת לְבַנֵּי אָדָם:

יג. לְמִנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד: עַד אָנֹכָה יְהוָה תִּשְׁכַּחְנִי נִצַּח, עַד אָנֹכָה תִּסְתִּיר
 אֶת פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי: עַד אָנֹכָה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי, יְגוֹן בְּלִבִּי יוֹמָם, עַד
 אָנֹכָה יְרוֹם אֵיבֵי עָלִי: הִבִּיטָה עֲנִנִי יְהוָה אֱלֹהֵי, הָאִירָה עֵינָי פֶּן אִישַׁן
 הַמּוֹת: פֶּן יֹאמֵר אֵיבֵי יִכְלִיתוּ, צָרִי יִגִּילוּ כִּי אָמוּט: וְאֲנִי בְּחִסְדְּךָ
 בְּטַחְתִּי, יִגַּל לְבִי בִישׁוּעֲתָךְ, אֲשִׁירָה לִיהוָה כִּי גָמַל עָלַי:

יד. לְמִנְצַח לְדָוִד, אָמַר נָבַל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים, הִשְׁחִיתוּ הַתְּעִיבוֹ
 עֲלִילָה, אֵין עֲשָׂה טוֹב: יְהוָה מְשַׁמֵּם הַשְּׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם, לְרֵאוֹת
 הַיֵּשׁ מִשְׁכִּיל דַּרְשׁ אֶת אֱלֹהִים: הַפֵּל סֵר יַחְדּוֹ נֶאֱלָחוּ, אֵין עֲשָׂה טוֹב,
 אֵין גַּם אַחַד: הֲלֹא יִדְעוּ כָּל פְּעֻלֵי אֹן, אֲכִלֵי עֲמִי אָכְלוּ לֶחֶם, יְהוָה
 לֹא קָרְאוּ: שֵׁם פְּחָדוֹ פָּחַד, כִּי אֱלֹהִים בְּדוֹר צִדִּיק: עֲצַת עֲנִי תְּבִישׁוּ,

כי יהוה מחסהו: מי יתן מציון ישועת ישראל, בשוב יהוה שבות
עמו יגל יעקב ישמח ישראל:

טו. מזמור לדוד, יהוה, מי יגור באהלך, מי ישכן בהר קדשך: הולך
תמים, ופעל צדק, ודבר אמת בלבבו: לא רגל על לשנו, לא עשה
לרעהו רעה, וחרפה לא נשא על קרבו: נבזה בעיניו נמאס, ואת יראי
יהוה יכבד, נשבע להרע ולא ימר: כספו לא נתן בנשך, ושחד על
נקי לא לקח, עשה אלה לא ימוט לעולם:

טז. מכתם לדוד, שמרני אל כי חסיתי בך: אמרת ליהוה, אדני אתה,
טובתי בל עליך: לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי בם:
ירבו עצבותם, אחר מהרו, כל אסיד נספיהם מדם, ובל אשא את
שמותם על שפתי: יהוה, מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי:
חבלים נפלו לי בנעמים, אף נחלת שפרה עלי: אברך את יהוה אשר
יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד, כי מימיני
בל אמוט: לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: כי
לא תעזב נפשי לשאל, לא תתן חסידך לראות שחת: תודיעני ארח
חיים, שבע שמחות את פניך, נעמות בימיך נצח:

יז. תפלה לדוד, שמעה יהוה צדק, הקשיבה רנתי, האזינה תפלתי
בלא שפתי מרמה: מלפניך משפטי יצא, עיניך תחזינה מישרים:
בחנת לבי, פקדת לילה, צרפתי בל תמצא, זמתי בל יעבר פי:
לפעלות אדם בדבר שפתיך, אני שמרתי ארחות פריץ: תמד אשרי
במעגלותיך, בל נמוטו פעמי: אני קראתיך כי תענני אל, הט אזנך לי
שמע אמרתי: הפלה חסדיך מושיע חוסים, ממתקוממים בימיך:
שמרני כאישון בת עין, בצל כנפיך תסתירני: מפני רשעים זו שדוני,
איבי בנפש יקיפו עלי: חלבמו סגרו, פימו דברו בגאות: אשרינו
עתה (סכבוני) [סכבוננו], עיניהם ישיתו לנטות בארץ: דמינו כאריה
יכסוף לטרוף, וככפיר ישב במסתרים: קומה יהוה, קדמה פניו,
הכריעהו, פלטה נפשי מרשע חרבה: ממתים יך, יהוה, ממתים
מחלד, חלקם בחיים, [וצפינד] [וצפונד] תמלא בטנם, ישבעו בנים
והניחו יתרם לעולליהם: אני בצדק אחזה פניך, אשבעה בהקיץ
תמונתך:

יח. למנצח לעבד יהוה לדוד, אשר דבר ליהוה את דברי השירה
הזאת ביום הציל יהוה אותו מפף כל איביו ומיד שאול: ויאמר,
ארחמך יהוה חזקי: יהוה סלעי ומצודתי ומפלטי, אלי צורי אהסה

בו, מגני וקרן ישעי משגבי: מהלל אקרא יהוה, ומן איבי אנשע:
 אפפוני חבלי מות, ונחלי בליעל יבעתוני: חבלי שאול סבבוני,
 קדמוני מוקשי מות: בצר לי אקרא יהוה ואל אלהי אנשע, ישמע
 מהיכלו קולי, ושועתי לפניו תבוא באזניו: ותגעש ותרעש הארץ
 ומוסדי הרים ירגזו, ויתגעשו כי חרה לו: עלה עשן באפו ואש מפיו
 תאכל, גחלים בערו ממנו: ויט שמים וירד, וערפל תחת רגליו:
 וירכב על כרוב ויעף, וידא על כנפי רוח: ישת חשך סתרו, סביבותיו
 סכתו, חשכת מים עבי שחקים: מנגה נגדו, עביו עברו בךד וגחלי
 אש: וירעם בשמים יהוה, ועליון יתן קלו, בךד וגחלי אש: וישלח
 חציו ויפיצם, וברקים רב ויהם: ויראו אפיקי מים, ויגלו מוסדות
 תבל, מגערתך יהוה, מנשמת רוח אפך: ישלח ממרום יקחני, ומשני
 ממים רבים: יצילני מאיבי עז, ומשנאי כי אמצו ממני: יקדמוני ביום
 אידי, ויהי יהוה למשען לי: ויוציאני למרחב, יחלצני כי חפץ בי:
 יגמלני יהוה כצדקי, כבר ידי ישיב לי: כי שמרתי דרכי יהוה, ולא
 רשעתי מאלהי: כי כל משפטיו לנגדי, וחקתיו לא אסיר מני: ואהי
 תמים עמו, ואשתמר מעוני: וישב יהוה לי כצדקי, כבר ידי לנגד
 עיניו: עם חסיד תתחסד, עם גבר תמים תתמם: עם נכר תתברר,
 ועם עקש תתפתל: כי אתה עם עני תושיע, ועינים רמות תשפיל: כי
 אתה תאיר נרי, יהוה אלהי יגיה חשכי: כי כף ארץ גדוד, ובאלהי
 אדלג שור: האל תמים דרכו, אמרת יהוה צרופה, מגן הוא לכל
 החסים בו: כי מי אלוה מבלעדי יהוה, ומי צור זולתי אלהינו: האל
 המאזרני חיל, ויתן תמים דרכי: משוה רגלי כאילות, ועל במתי
 יעמידני: מלמד ידי למלחמה, ונחתה קשת נחושה ורועתי: ותתן
 לי מגן ישעך, וימינך תסעדני, ועגותך תרבני: תרחיב צעדי תחתך,
 ולא מעדו קרסלי: ארדוף אויבי ואשיגם, ולא אשוב עד כלותם:
 אמחצם ולא יכלו קום, יפלו תחת רגלי: ותאזרני חיל למלחמה,
 תכריע קמי תחתך: ואיבי נתתה לי ערף, ומשנאי אצמיתם: ישועו
 ואין מושיע על יהוה ולא ענם: ואשחקם כעפר על פני רוח, כטיט
 חוצות אריקם: תפלטני מריבי עם, תשימני לראש גוים, עם לא
 ידעתי יעבדוני: לשמע און ישמעו לי, בני נכר יכחשו לי: בני נכר
 יבלו, ויחרגו ממסגרותיהם: חי יהוה וברוך צורי, וירום אלוהי
 ישעי: האל הנותן נקמות לי, וידבר עמים תחתך: מפלטי מאיבי,
 אף מן קמי תרוממני, מאיש חמס תצילני: על כן אודך בגוים יהוה,

וּלְשִׁמְךָ אֲזַמְרָה: (מגדל) [מגדיל] יְשׁוּעוֹת מִלְכוֹ, וְעֲשֵׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ,
לְדָוִד וּלְזָרְעוֹ, עַד עוֹלָם:

יא. לְמִנְצַחַת מְזִמּוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֱלֹהִים, וּמַעֲשֵׂה יְדֵי
מַגִּיד הַרְקִיעַ: יוֹם לַיּוֹם יִבְיַע אִמְרוּ, וְלַיְלָה לְלַיְלָה יַחְוֶה דַּעַת: אִין
אִמְרוּ וְאִין דְּבָרִים, בְּלֵי נִשְׁמַע קוֹלָם: בְּכֹל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה
תְּבַל מְלִיחָה, לְשִׁמְשׁ שֵׁם אֱהֵל בְּהֵם: וְהוּא כְּחֹתֵן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ, יְשִׁישׁ
כְּגִבּוֹר לְרוּץ אַרְח: מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ, וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם, וְאִין
נִסְתָּר מִחֻפְתּוֹ: תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, יַעֲדוֹת יְהוָה נֶאֱמָנָה
מִחֻכְמַת פְּתִי: פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי לֵב, מִצְוֹת יְהוָה בְּרָה
מְאִירַת עֵינַיִם: יִרְאֵת יְהוָה טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד, מְשֻׁפְּטֵי יְהוָה אֲמַת
צְדָקוֹ יַחְדּוֹ: הַנְּחַמְדִּים מְזֻהָב וּמְפֹזָרָב, וּמְתוֹקִים מְדֻבָּשׁ וְנִפְתַּת צוּפִים:
גַּם עֲבָדְךָ נִזְהָר בְּהֵם, בְּשִׁמְרָם עֲקֹב רָב: שְׂגִיאוֹת מִי יִבְיֵן, מִנְּסֻתּוֹת
נִקְנִי: גַּם מִזִּדִּים חֲשֹׁף עֲבָדְךָ, אֵל יִמְשְׁלוּ בִי, אֲזִ אֵיתָם וְנִקְיֵתִי מִפְּשַׁע
רָב: יִהְיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיזוּן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

ב. לְמִנְצַחַת מְזִמּוֹר לְדָוִד: יַעֲנֶךָ יְהוָה בְּיוֹם צָרָה, יִשְׁגָּבְךָ שֵׁם אֱלֹהֵי
יַעֲקֹב: יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ, וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ: יִזְכֹּר כָּל מִנְחֹתֶךָ, וְעוֹלֹתֶךָ
יִדְשְׁנֶה, סֵלָה: יִתֵּן לְךָ כְּלִבְכָּךָ, וְכֹל עֲצָתְךָ יִמְלֵא: נִרְנְנָה בִישׁוּעֹתֶךָ,
וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל, יִמְלֵא יְהוָה כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: עֲתָה יִדְעֵתִי כִי
הוֹשִׁיעַ יְהוָה מַשִּׁיחוֹ, יַעֲנֶהוּ מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבּוֹרֹת יִשַׁע יְמִינוֹ: אֱלֹהֵי
בָּרָכָב וְאֱלֹהֵי בְּסוּסִים, וְאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר: הִמָּה כָּרְעוּ
וְנִפְּלוּ, וְאֲנַחְנוּ קִמְנוּ וְנִתְעוֹדַד: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמְּלֹךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
קְרָאֵנוּ:

בא. לְמִנְצַחַת מְזִמּוֹר לְדָוִד: יְהוָה, בְּעֲזָרְךָ יִשְׁמַח מְלֹךְ, וּבִישׁוּעֹתֶךָ מֶה
(יגיל) [יגל] מֵאֵד: תֵּאֲוֹת לְבוֹ נִתְתָּה לוֹ, וְאַרְשֵׁת שְׂפָתָיו בַּל מִנְעֵתָ,
סֵלָה: כִּי תִקְדְּמוּנוּ בְּרִכּוֹת טוֹב, תִּשְׁתִּי לְרֵאשׁוֹ עֲטֹרַת פָּז: חַיִּים שְׂאֵל
מִמֶּךָ נִתְתָּה לוֹ, אַרְךָ יָמִים עוֹלָם וְעַד: גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִישׁוּעֹתֶךָ, הוֹד
וְהַדָּר תִּשְׁוֶה עָלָיו: כִּי תִשְׁתִּיהוּ בְּרִכּוֹת לְעַד, תִּתְחַדְּהוּ בְּשִׁמְחָה אֶת
פְּנֵיךָ: כִּי הַמְּלֹךְ בִּטַח בִּיהוָה, וּבְחֶסֶד עֲלִיּוֹן בַּל יִמוּט: תִּמְצֵא יָדְךָ
לְכֹל אֵיבֶיךָ, יְמִינְךָ תִּמְצֵא שְׂנְאֵיךָ: תִּשְׁתִּימוּ כְּתוֹנֹר אֵשׁ לְעֵת פְּנֵיךָ,
יְהוָה בָּאִפוֹ יִבְלַעֵם, וְתֹאכְלֵם אֵשׁ: פְּרִימוֹ מֵאָרֶץ תֵּאֲבֹד, וְזֹרְעִם
מִבְּנֵי אָדָם: כִּי נָטוּ עֲלֶיךָ רַעָה, חָשְׁבוּ מְזֻמָּה בַּל יוֹכְלוּ: כִּי תִשְׁתִּימוּ
שָׁכֶם, בְּמִיתְרֶיךָ תְּכוּנִן עַל פְּנֵיךָ: רוּמָה יְהוָה בְּעֲזָרְךָ, נִשְׁרֵה וּנְגַמְרָה
גְּבוּרָתְךָ:

כב. למנצח על אילת השחר מזמור לדוד: אלי אלי למה עזבתני, רחוק מישועתי דברי שאגתי: אלהי אקרא יומם ולא תענה, ולילה ולא דומיה לי: ואתה קדוש יושב תהלות ישראל: בך בטחו אבותינו, בטחו ותפלטמו: אליך זעקו ונמלטו, בך בטחו ולא בושו: ואנכי תולעת ולא איש, חרפת אדם ובזוי עם: כל ראי ילעגו לי, יפטררו בשפה, יניעו ראש: גל אל יהוה יפליטהו, יצילהו כי חפץ בו: כי אתה גחי מבטן, מבטיחי על שדי אמי: עליך השלכתי מרחם, מבטן אמי אלי אתה: אל תרחק ממני, כי צרה קרובה, כי אין עוזר: סבבוני פרים רבים, אבירי בשן כתרוני: פצו עלי פיהם, אריה טרף ושאג: כמים נשפכתי והתפרדו כל עצמותי, היה לבי כדונג, נמס בתוף מעי: יבש כחרש כחי, ולשוני מדבק מלקוחי, ולעפר מות תשפתני: כי סבבוני כלבים, עדת מרעים הקיפוני, כארי ידי ורגלי: אספר כל עצמותי, המה יביטו יראו בי: יחלקו בגדי להם, ועל לבושי יפילו גורל: ואתה יהוה אל תרחק, אילותי לעזרתי חושה: הצילה מחרב נפשי, מיד כלב יחידתי: הושיעני מפי אריה, ומקרני רמים עניתי: אספרה שמך לאחי, בתוף קהל אהלך: יראי יהוה הללוהו, כל זרע יעקב כבדוהו, וגורו ממנו כל זרע ישראל: כי לא בזה ולא שקץ ענות עני, ולא הסתיר פניו ממנו, ובשעו אליו שמע: מאתך תהלתי בקהל רב, נדרי אשלם נגד יראיו: יאכלו ענוים וישבעו, יהללו יהוה דרשיו, יחי לבבכם לעד: יזכרו וישבו אל יהוה כל אפסי ארץ, וישתחוו לפניך כל משפחות גוים: כי ליהוה המלוכה ומשל בגוים: אכלו וישתחוו כל דשני ארץ, לפניו יכרעו כל יורדי עפר, ונפשו לא חיה: זרע יעבדנו, יספר לאדני לדור: יבאו ויגידו צדקתו לעם נולד כי עשה:

כג. מזמור לדוד, יהוה רעי לא אחסר: בנאות דשא ירביצני, על מי מנחות ינהלני: נפשי ישוב, ינחני כמעגלי צדק למען שמו: גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי, שבטך ומשענתך המה ינחמני: תערה לפני שלחן נגד צוררי, דשנת בשמן ראשי כוסי רויה: אף טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי, ושבתי בבית יהוה לארץ ימים:

כד. לדוד מזמור, ליהוה הארץ ומלואה, תבל וישבי בה: כי הוא על ימים יסדה, ועל נהרות יכוננה: מי יעלה בהר יהוה, ומי יקום במקום קדשו: נקי כפים ובר לבב, אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה: ישא ברכה מאת יהוה, וצדקה מאלהי ישעו: זה דוד

דְּרָשׁוּ, מִבְּקֵשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב, סֵלָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ
פַתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מִלֶּךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְהוָה עֲזוּז
וְגִבּוֹר, יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פַתְחֵי עוֹלָם,
וַיָּבֹאוּ מִלֶּךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד, סֵלָה:

כֹּה. לְדוֹד, אֲלִיךָ יְהוָה נִפְשֵׁי אֲשָׂא: אֱלֹהִי, בָּךְ בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה, אֵל
יַעֲלֶצוּ אֵיבֵי לִי: גַּם כָּל קִנְיֶךָ לֹא יִבְשׁוּ, יִבְשׁוּ הַבּוֹגְדִים רִיקָם: דְּרָכֶיךָ
יְהוָה הוֹדִיעֵנִי, אֲרַחֲוֶתֶיךָ לְמַדְנִי: הִדְרִיכֵנִי בְּאַמְתָּךְ וּלְמַדְנִי, כִּי אַתָּה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹתָךְ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם: זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסִדֶיךָ, כִּי
מֵעוֹלָם הֵמָּה: חֲטָאוֹת נְעוּרַי וּפְשָׁעַי אֵל תִּזְכֹּר, כְּחִסְדְּךָ זָכַר לִי אַתָּה
לְמַעַן טוֹבָךָ, יְהוָה: טוֹב וַיִּשֶׁר יְהוָה, עַל כֵּן יוֹרֵה חֲטָאִים בְּדַרְךָ: יִדְרֹךְ
עֲנוּיִם בְּמִשְׁפָּט, וְיִלְמַד עֲנוּיִם דְּרָכֶוּ: כָּל אֲרַחֲוֹת יְהוָה חֲסֵד וְאַמֶּת,
לְנִצְרֵי בְרִיתוֹ וְעַדְתָּיו: לְמַעַן שִׂמְךָ יְהוָה, וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵי כִי רַב הוּא:
מִי זֶה הָאִישׁ יִרְאֵה יְהוָה, יוֹרְנוּ בְּדַרְךָ יִבְחָר: נִפְשׁוּ בְּטוֹב תְּלִין, וְזָרְעוּ
יִירֶשׁ אֶרֶץ: סוֹד יְהוָה לִירְאָיו, וּבְרִיתוֹ לַהֲוֹדִיעִים: עֵינַי תָּמִיד אֵל יְהוָה,
כִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשֶׁת רְגָלֵי: פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי, כִּי יַחֲדֵד וְעֵנִי אֲנִי: צְרוֹת
לְבָבִי הִרְחִיבוּ, מִמְּצוֹקוֹתַי הוֹצֵיאֵנִי: רְאֵה עֲנִי וְעֲמָלִי, וְשָׂא לְכָל
חֲטָאוֹתַי: רְאֵה אוֹיְבֵי כִי רַבּוּ, וְשִׁנְאַת חֲמָס שְׁנֵאוּנִי: שְׁמְרָה נִפְשֵׁי
וְהַצִּילֵנִי, אֵל אֲבוֹשׁ כִּי חֲסִיתִי בָךְ: תָּם וַיִּשֶׁר יִצְרוּנִי כִי קִוִּיתֶיךָ: פָּדֵה
אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל צְרוֹתָיו:

כֹּה. לְדוֹד, שְׁפֹטֵנִי יְהוָה, כִּי אֲנִי בְּתַמִּי הִלְכָתִי, וּבִיהוּהָ בְּטַחְתִּי לֹא
אֶמְעָד: בְּחַנּוּנֵי יְהוָה וְנִסְסֵי, (צִרּוּפָה) [צָרְפָה] כִּלְיֹתַי וְלִבִּי: כִּי חִסְדְּךָ
לְנִגַּד עֵינַי, וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּאַמְתָּךְ: לֹא יִשְׁבַּתִּי עִם מְתֵי שָׂוָא, וְעַם
נִעְלָמִים לֹא אָבוֹא: שְׁנֵאֲתֵי קָהֵל מְרַעִים, וְעַם רְשָׁעִים לֹא אֲשַׁב: אֲרַחֵץ
בְּנִקְיוֹן כְּפִי, וְאִסְבְּכָה אֶת מַזְבִּיחְךָ, יְהוָה: לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תוֹדָה, וּלְסַפֵּר
כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ: יְהוָה, אֶהְבֵּתִי מֵעוֹן בֵּיתְךָ, וּמִקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ:
אֵל תִּאֶסֶף עִם חֲטָאִים נִפְשֵׁי, וְעַם אֲנָשֵׁי דָמִים חַיִּי: אֲשֶׁר בִּידְיָהֶם
זִמָּה, וַיִּמְיִנֶם מִלְּאָה שׁוֹחַד: וְאֲנִי בְּתַמִּי אֵלַי, פָּדֵנִי וְחַנּוּנִי: רְגָלֵי עֲמָדָה
בְּמִישׁוֹר, בְּמִקְהָלִים אֲבָרְךָ יְהוָה:

כֹּה. לְדוֹד, יְהוָה אוֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא, יְהוָה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד:
בְּקִרְבִּי עָלִי מְרַעִים לְאֹכֵל אֶת בְּשָׂרִי, צָרִי וְאֵיבֵי לִי, הֵמָּה כְּשָׁלוּ וְנִפְלוּ:
אִם תַּחֲנֶה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לִבִּי, אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי
בוֹטָח: אַחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת יְהוָה, אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ, שְׁבַתִּי בְּבֵית יְהוָה

כָּל יָמֵי חַיֵּי, לַחַזוֹת בְּנֶעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֶכֶה
 בַּיּוֹם רָעָה, יִסְתַּרְנִי בְּסֶתֶר אֹהֶלוֹ, בְּצוּר יְרוּמָמַנִּי: וְעַתָּה יְרוּם רֹאשִׁי
 עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי, וְאֶזְבְּחָה בְּאֹהֶלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה, אֲשִׁירָה וְאֶזְמְרָה
 לַיהוָה: שְׁמַע יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא, וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוֹ פָּנָי,
 אֶת פָּנֶיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ: אַל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי, אַל תֵּט בָּאֶף עֲבֹדְךָ,
 עֲזַרְתִּי הָיְתָה, אַל תִּטְשֵׁנִי וְאַל תִּעֲזָבֵנִי אֱלֹהֵי יְשׁוּעֵי: כִּי אָבִי וְאִמִּי
 עֲזָבוּנִי, וַיהוָה יִאֲסֹפֵנִי: הוֹרֵנִי יְהוָה דְּרָכְךָ וּנְחַנֵּנִי בְּאַרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן
 שׁוֹרְרָי: אַל תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי, כִּי קָמוּ בִי עַדֵי שָׁקֵר וּפְתַח חֲמָס: לוֹלֵא
 הָאֲמַנְתִּי לְרֹאוֹת בְּטוֹב יְהוָה בְּאֶרֶץ חַיִּים: קוּהָ אַל יְהוָה, חֲזֹק וַיֵּאֲמַץ
 לְכָךְ, וְקוּהָ אַל יְהוָה:

כח. לְדוֹד, אֲלִיךָ יְהוָה אֶקְרָא, צוּרֵי אַל תַּחַרֵּשׁ מִמֶּנִּי, פֶּן תַּחַשֶּׁה מִמֶּנִּי
 וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנָי בְּשׁוֹעֵי אֲלִיךָ, בְּנִשְׁאֵי יָדַי
 אֶל דְּבִיר קֹדֶשׁךָ: אַל תִּמְשַׁכְּנֵנִי עִם רְשָׁעִים וְעִם פְּעֻלֵי אָוֶן, דְּבָרֵי שְׁלוֹם
 עִם רְעִיָהֶם וְרָעָה בְלִבְכֶם: תֵּן לָהֶם כְּפַעְלָם וּכְרַע מַעֲלָלֵיהֶם, כְּמַעֲשֵׂה
 יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם, הֲשִׁב גְּמוּלָם לָהֶם: כִּי לֹא יִבְיֵנוּ אֶל פְּעֻלַת יְהוָה וְאַל
 מַעֲשֵׂה יָדָיו, יִהְרָסֶם וְלֹא יִבְגֹּם: בְּרוּךְ יְהוָה, כִּי שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנָי:
 יְהוָה עֲזֵי וּמַגְנֵי, בּוֹ בָטַח לְבִי וְנִעְזַרְתִּי, וַיַּעֲלֵז לְבִי, וּמִשִּׁירֵי אֶהוֹדְנוּ:
 יְהוָה עֵז לָמוֹ, וּמַעֲזוֹ יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא: הוֹשִׁיעָה אֶת עַמְּךָ, וּבָרַךְ
 אֶת נַחֲלֹתֶךָ, וּרְעֵם וְנִשְׂאֵם עַד הָעוֹלָם:

כט. מִזְמוֹר לְדוֹד, הַבֹּה לַיהוָה, בְּנֵי אֱלִים, הַבֹּה לַיהוָה כְּבוֹד וְעֵז:
 הַבֹּה לַיהוָה כְּבוֹד שָׁמוֹ, הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה עַל
 הַמָּיִם, אַל הַכְּבוֹד הַרְעִים, יְהוָה עַל מַיִם רַבִּים: קוֹל יְהוָה בַּפֶּתַח, קוֹל
 יְהוָה בְּהַדְרַת: קוֹל יְהוָה שִׁבְר אֲרָזִים, וַיִּשְׁבַּר יְהוָה אֶת אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן:
 וַיִּרְקְדִים כְּמוֹ עֵגֶל, לְבָנוֹן וְשָׂרִיץ כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים: קוֹל יְהוָה חֲצֹב
 לְהַבּוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲלִיל מִדְּבַר, יַחֲלִיל יְהוָה מִדְּבַר קֹדֶשׁ: קוֹל
 יְהוָה יַחֲוִלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרֹת, וּבְהִיכְלוֹ פָלוֹ אָמַר כְּבוֹד: יְהוָה
 לְמַבּוֹל יֵשֵׁב, וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יְהוָה יְבָרַךְ
 אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

ליום שני

ל מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת, לְדוֹד: אֲרוּמַמְךָ יְהוָה, כִּי דָלִיתָנִי, וְלֹא
 שִׁמַּחְתָּ אֵיבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי, שׁוֹעֲתִי אֲלִיךָ וּתְרַפְּאֵנִי: יְהוָה, הַעֲלִיתָ
 מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי, חַיִּיתָנִי (מִיּוֹרְדֵי) [מִיּוֹרְדֵי] בּוֹר: זְמַרְוּ לַיהוָה חֲסִידָיו,

והודו לזכר קדשו: כי רגע באפו, חיים ברצונו, בערב ללין בכי, ולבקר ונה: ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם: יהוה, ברצונך העמדתה להררי עז, הסתרת פניך הייתי נבהל: אליך יהוה אקרא, ואל אדני אתחנן: מה בצע בדמי ברדתי אל שחת, היודך עפר, היגיד אמתך: שמע יהוה ורחמי, יהוה היה עזר לי: הפכת מספדי למחול לי, פתחת שקי ותאזרני שמחה: למען יזמרך כבוד ולא ידם, יהוה אלהי, לעולם אודך:

א. למנצח מזמור לדוד: בך יהוה חסיתי, אל אבושה לעולם, בצדקתך פלטני: הטח אלי אזנך, מהרה הצילני, היה לי לצור מעוז, לבית מצודות להושיעני: כי סלעי ומצודתי אתה, ולמען שמה תנחני ותנהלני: תוציאני מרשת זו טמנו לי, כי אתה מעוזי: בידך אפקיד רוחי, פדיתה אותי יהוה, אל אמת: שנאתי השמרים הבלי שוא, ואני אל יהוה בטחתי: אגילה ואשמחה בחסדך, אשר ראית את עניי, ידעת בצרות נפשי: ולא הסגרתני ביד אויב, העמדת במרחב רגלי: חנני יהוה כי צר לי, עששה בכעס עיני נפשי ובטני: כי כלו ביגון חיי ושנותי באנחה, כשל בעוניי כחי ועצמי עששו: מכל צררי הייתי חרפה, ולשכני מאד, ופחד למידעי, ראי בחוץ נדדו ממני: נשפחתי כמת מלב, הייתי ככלי אבד: כי שמעתי דבת רבים, מגור מסביב, בהנסדם יחד עלי, לקחת נפשי זממו: ואני עליך בטחתי יהוה, אמרתי אלהי אתה: בידך עתתי, הצילני מיד אויבי ומרדפי: האירה פניך על עבדך, הושיעני בחסדך: יהוה, אל אבושה כי קראתיך, יבשו רשעים ידמו לשאול: תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק בגאווה ובוז: מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, פעלת לחסים בך נגד בני אדם: תסתירם בסתר פניך מרכסי איש, תצפנם בסכה, מריב לשנות: ברוך יהוה, כי הפליא חסדו לי בעיר מצור: ואני אמרתי בחפזי נגרותי מנגד עיניך, אכן שמעת קול תחנוני בשועי אליך: אהבו את יהוה כל חסידיו, אמונים נצר יהוה, ומשלם על יתר עשה גאווה: חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים ליהוה:

ב. לדוד משכיל, אשרי נשוי פשע, כסוי חטאה: אשרי אדם לא יחשב יהוה לו עון, ואין ברוחו רמיה: כי החרשתי, בלו עצמי, בשאגתי כל היום: כי יומם ולילה תכבד עלי ידך, נהפך לשדי בחרבני קיץ, סלה: חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה, ואתה נשאת עון חטאתי, סלה: על זאת יתפלל

כָּל חֶסֶד אֵלֶיךָ לְעַת מְצָא, רַק לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגְיֵעוּ: אֶתָּה סֹתֵר לִי מִצָּר תִּצְרָנִי, רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְכֵנִי, סֵלָה: אֲשַׁכֵּלְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה חֲלוֹה, אֵי עֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תִּהְיוּ כְּסוֹס כְּפָרֶד אֵין הַבֵּין, בְּמִתְג וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלֶיךָ: רַבִּים מְכַאֲבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְכֵנוּ: שְׁמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים, וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָי לֵב:

לָהּ. רְנָנוּ צְדִיקִים בִּיהוָה, לְיִשְׂרָיִם נְאוּה תִהְלֶה: הוֹדוּ לִיהוָה בְּכִנּוֹר, בְּנִבְל עֲשׂוֹר זְמָרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ, הֵיטִיבוּ נֶגֶן בְּתִרוּעָה: כִּי יִשָּׂר דָּבַר יְהוָה, וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה: אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, חֶסֶד יְהוָה מְלֵאָה הָאָרֶץ: בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צָבָאִם: כְּנִס כְּנֹד מֵי הַיָּם, נָתַן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירָאוּ מִיהוָה כָּל הָאָרֶץ, מִמֶּנּוּ יִגּוֹרוּ כָּל יִשְׁבֵי תֵבֶל: כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי, הוּא צִוָּה וַיַּעֲמַד: יְהוָה הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם, הִנְיָא מַחְשָׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמַד, מַחְשָׁבוֹת לְבוֹ לְדֹר וָדֹר: אֲשֶׁרִי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו, הָעַם בְּחָר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשְׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה, רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם: מִמֶּכּוֹן שְׁבַתוֹ הִשְׁגִּיחַ, אֶל כָּל יִשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיִּצֵּר יַחַד לְבָם, הִמְבִּין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמְלֶךְ נוֹשֵׁעַ בְּרַב חֵיל, גְּבוּר לֹא יִנְצַל בְּרַב כֹּחַ: שֶׁקֶר הוֹסִיס לְתִשׁוּעָה, וּבְרַב חֵילוֹ לֹא יִמְלֹט: הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל יִרְאָיו, לְמִיחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם, וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב: נַפְשָׁנוּ חִפְתָּה לִיהוָה, עֲזָרְנוּ וּמִגִּנָּנוּ הוּא: כִּי בּוֹ יִשְׁמַח לְבָנּוּ, כִּי בְשֵׁם קִדְשׁוֹ כִּתְחַנּוּ: יְהִי חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:

לָהּ. לְדוֹד, בְּשִׁנוֹתוֹ אֶת טַעֲמוֹ לְפָנַי אֲבִימְלֶךְ וַיִּגְרָשָׁהוּ וַיִּלָּךְ: אֲבַרְכָּה אֶת יְהוָה בְּכָל עֵת, תָּמִיד תִּהְלֶתוּ בְּפִי: בִּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי, יִשְׁמְעוּ עַנּוּיִם וַיִּשְׁמְחוּ: גִּדְלוּ לִיהוָה אֲתִי, וּנְרוּמָמָה שְׁמוֹ יַחְדּוֹ: דְּרָשְׁתִּי אֶת יְהוָה וְעֲנֵנִי, וּמִכָּל מַגּוּרוֹתַי הַצִּילֵנִי: הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנִהְרּוּ, וּפְנִיָהֶם אֶל יַחְפְּרוּ: זֶה עֲנִי קָרָא וַיְהוָה שָׁמַע, וּמִכָּל צְרוּתָיו הוֹשִׁיעוּ: חֲנָה מְלֵאָךְ יְהוָה סָבִיב לִירְאָיו וַיַּחֲלֵצֵם: טַעֲמוּ וּרְאוּ כִי טוֹב יְהוָה, אֲשֶׁרִי הַגְּבַר יַחְסֶה בּוֹ: יִרְאוּ אֶת יְהוָה קִדְשָׁיו, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבוּ, וְדָרְשִׁי יְהוָה לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: לְכוּ בְנִים שְׁמְעוּ לִי, יִרְאֵת יְהוָה אֲלֵמְדַכֶּם: מִי הָאִישׁ הַחֲפִץ חַיִּים, אֲהַב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב: נִצּוֹר לְשׁוֹנֶךְ מָרַע, וּשְׁפַתְךָ מִדְּבַר מְרָמָה: סוֹר מָרַע וַעֲשֵׂה טוֹב, בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ: עֵינַי יְהוָה אֶל צְדִיקִים, וְאֲזַנְיוֹ אֶל שׁוֹעֲתָם: פָּנַי יְהוָה בְּעֲשֵׂי רַע, לְהַכְרִית מֵאָרֶץ זָכָרָם: צַעֲקוּ וַיְהוָה שָׁמַע, וּמִכָּל צְרוּתָם הַצִּילֵם:

קרוב יהוה לְנַשְׁבְּרֵי לֵב, וְאֶת דְּכָאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ: רַבּוֹת רַעוֹת צַדִּיק, וּמִכְלָם יִצְלָנוּ יהוה: שֹׁמֵר כָּל עֲצוֹמוֹתָיו, אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבְּרָה: תְּמוֹתַת רִשְׁע רָעָה, וְשֹׁנְאֵי צַדִּיק יֹאשְׁמוּ: פּוֹדֶה יהוה נַפְשׁ עַבְדָּיו, וְלֹא יֹאשְׁמוּ כָּל הַחוֹסִים בּוֹ:

לֵה. לְדוֹד, רִיבָה יהוה אֶת יְרִיבֵי, לַחֵם אֶת לַחֲמֵי: הַחֲזֹק מִגֵּן וְצַנָּה, וְקוֹמָה בְּעֹזְרָתִי: וְהִרַק חֲנִית וּסְגַר לְקִרְאֵת רִדְפֵי, אֲמַר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֲתֶךָ אֲנִי: יִבְשׁוּ וְיִכְלָמוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי, יִסְגּוּ אַחֲזֹר וַיִּחַפְּרוּ חֲשָׁבֵי רַעְתִּי: יִהְיוּ כַּמֶּץ לַפְּנֵי רוּחַ, וּמִלֵּאף יהוה דוּחָה: יְהִי דַרְכָּם חֲשֵׁף וְחַלְקֵלְקוֹת, וּמִלֵּאף יהוה רִדְפָם: כִּי חֲנָם טָמְנוּ לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם, חֲנָם חִפְּרוּ לְנַפְשִׁי: תְּבוֹאֵהוּ שׂוֹאֵה לֹא יֵדַע, וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמַן תִּלְכְּדוּ, בְּשׂוֹאֵה יִפֹּל בָּהּ: וְנַפְשִׁי תִגִּיל בִּיהוָה, תִּשְׁיֵשׁ בִּישׁוּעָתוֹ: כָּל עֲצוֹמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה יהוה מִי כַּמוֹךָ, מִצִּיל עֲנִי מִחֲזֹק מִמְּנוּ, וְעֲנִי וְאֲבִיוֹן מִגְּזֹל: יְקוּמוּן עַדֵי חֲמָס, אֲשֶׁר לֹא יֵדְעֵתִי יִשְׁאַלּוּנִי: יִשְׁלַמּוּנִי רָעָה תַחַת טוֹבָה, שְׂכוֹל לְנַפְשִׁי: וְאֲנִי בַחֲלוֹתָם לְבוֹשֵׁי שָׁק, עֲנִיתִי בְּצוּם נַפְשִׁי, וְתַפְלֵתִי עַל חִיקֵי תִשׁוּב: כָּרַע כָּאֶח לִי הִתְהַלַּכְתִּי, כַּאֲבָל אִם קָדַר שַׁחוֹתִי: וּבְצִלְעֵי שְׂמִחוֹ וּנְאֻסָּפוֹ, נְאֻסָּפוּ עֲלַי נֹכִים וְלֹא יֵדְעֵתִי, קָרַעוּ וְלֹא דָמוּ: בְּחִנְפֵי לַעֲגִי מְעוּג חָרַק עֲלַי שְׁנִימוּ: אֲדַנִּי, כַּמָּה תִרְאֶה, הַשִּׁבְיָה נַפְשִׁי מִשְׂאֵיָהֶם, מִכְּפִירִים יַחֲדֵתִי: אוֹדֶךָ בְּקֶהֶל רַב, בְּעַם עֲצוּם אֶהְלֶלְךָ: אֵל יִשְׁמְחוּ לִי אִיבֵי שְׁקָר, שֹׁנְאֵי חֲנָם יִקְרְצוּ עֵינַי: כִּי לֹא שְׁלוֹם יִדְבְּרוּ, וְעַל רַגְעֵי אֶרֶץ דְּבָרֵי מִרְמוֹת יַחֲשֹׁבוּן: וַיִּרְחִיבוּ עֲלַי פִּיהֶם, אָמְרוּ הֵאָח הָאָח רֵאתָה עֵינֵינוּ: רֵאתָה יהוה אֵל תַּחְרַשׁ, אֲדַנִּי אֵל תִּרְחַק מִמְּנִי: הִעֲרִיה וְהִקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי, אֱלֹהֵי וְאֲדַנִּי לְרִיבֵי: שִׁפְטֵנִי כְּצַדִּיקָה יהוה אֱלֹהֵי, וְאֵל יִשְׁמְחוּ לִי: אֵל יֹאמְרוּ בְּלִבָּם הָאָח נִפְשָׁנוּ, אֵל יֹאמְרוּ בְּלַעֲנוּהוּ: יִבְשׁוּ וַיִּחַפְּרוּ יַחֲדוּ שְׂמַחֵי רַעְתִּי, יִלְבְּשׁוּ בִשַׁת וּכְלָמָה הַמַּגְדִּילִים עֲלַי: יִרְנוּ וַיִּשְׂמְחוּ חֲפָצֵי צַדִּיק, וַיֹּאמְרוּ תְּמִיד יִגְדֵל יהוה, הַחֲפֵץ שְׁלוֹם עַבְדּוֹ: וְלִשׁוֹנֵי תִהְיֶה צַדִּיקָה, כָּל הַיּוֹם תִּהְלֶתֶךָ:

לֹא. לְמַנְצַח לְעַבְדֵי יהוה לְדוֹד: נֶאֱמַר פִּשַׁע לְרִשְׁע בְּקֶרֶב לִבִּי, אֵין פַּחַד אֱלֹהִים לְנַגַּד עֵינָיו: כִּי הַחֲלִיק אֱלֹהֵי בְעֵינָיו, לְמִצָּא עוֹנוֹ לְשֹׁנָא: דְּבָרֵי פִיו אֲוֹן וּמִרְמָה, חֲדַל לְהִשְׁכִּיל לְהִיטִיב: אֲוֹן יַחֲשֵׁב עַל מִשְׁכָּבוֹ, יִתְיַצֵּב עַל דְּרָךְ לֹא טוֹב, רַע לֹא יִמְאָס: יהוה, בְּהִשְׁמִים חֲסִדָּךָ, אֲמוֹנֶתְךָ עַד שְׁחָקִים: צַדִּיקְתָּךְ כְּהַרְרֵי אֵל, מִשְׁפָּטְךָ תִהְיוּם רַבָּה, אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ יהוה: מֵה יִקָּר חֲסִדָּךָ אֱלֹהִים, וּבְנֵי אָדָם בְּצִל כְּנַפְיָה יַחֲסִיוּן: יְרוּן מִדְּשַׁן בֵּיתְךָ, וְנַחַל עֲדְנִיָּה תִשְׁקֶם: כִּי עֲמָךָ מְקוֹר חַיִּים, בְּאוֹרְךָ

נראה אור: משך חסדך לידעיה, וצדקתך לישרי לב: אל תבואני רגל
 גאונה, ויד רשעים אל תנדני: שם נפלו פעלי און, דחו ולא יכלו קום:
 לו. לדוד, אל תתחר במרעים, אל תקנא בעשי עולה: כי כחציר
 מהרה ימלו, וכירק דשא יבולון: בטח ביהוה ועשה טוב, שכן ארץ
 ורעה אמונה: והתענג על יהוה, ויתן לך משאלת לבך: גול על
 יהוה דרכך, ובטח עליו והוא יעשה: והוציא כאור צדקך, ומשפטך
 כצהרים: דום ליהוה והתחולל לו, אל תתחר במצליח דרכו, באיש
 עשה מזמות: הרף מאף ועזב חמה, אל תתחר אך להרע: כי מרעים
 יכרתו, וקוי יהוה המה יירשו ארץ: ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת
 על מקומו ואיננו: וענוים יירשו ארץ, והתענגו על רב שלום: זמם
 רשע לצדיק, וחרק עליו שניו: אדני ישחק לו, כי ראה כי יבא יומו:
 חרב פתחו רשעים ודרכו קשתם, להפיל עני ואביון, לטבוח ישרי
 דרך: חרבם תבוא בלבם, וקשתותם תשברנה: טוב מעט לצדיק,
 מהמון רשעים רבים: כי זרועות רשעים תשברנה, וסומך צדיקים
 יהוה: יודע יהוה ימי תמימם, ונחלתם לעולם תהיה: לא יבשו בעת
 רעה, ובימי רעבון ישבעו: כי רשעים יאבדו, ואיבי יהוה כיקר כרים,
 כלו בעשן כלו: לזה רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן: כי מברכו
 יירשו ארץ, ומקלליו יכרתו: מיהוה מצעדי גבר כוננו, ודרכו יחפץ:
 כי פל לא יוטל, כי יהוה סומך ידו: נער הייתי, גם זקנתי, ולא
 ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם: כל היום חונן ומלוה, וזרעו
 לברכה: סור מרע ועשה טוב, ושכן לעולם: כי יהוה אהב משפט,
 ולא יעזב את חסידיו, לעולם נשמרו, וזרע רשעים נכרת: צדיקים
 יירשו ארץ, וישכנו לעד עליה: פי צדיק יהגה חכמה, ולשונו תדבר
 משפט: תורת אלהיו בלבבו, לא תמעד אשוריו: צופה רשע לצדיק
 ומבקש להמיתו: יהוה לא יעזבנו בידו, ולא ירשיענו בהשפטו:
 קנה אל יהוה ושמר דרכו, וירוממך לרשת ארץ, בהפרת רשעים
 תראה: ראיתי רשע עריץ, ומתערה כאזרח רענן: ויעבר והנה איננו,
 ואבקשהו ולא נמצא: שמר תם וראה ישר, כי אחרית לאיש שלום:
 ופשעים נשמדו יחדו, אחרית רשעים נכרתה: ותשועת צדיקים
 מיהוה, מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם, ויפלטם מרשעים
 ויושיעם, כי חסו בו:

לח. מזמור לדוד להזכיר: יהוה, אל בקצפה תוכיחני ובחמתך
 תיסרני: כי חציק נחתו בי, ותנחת עלי ידך: אין מתם בבשרי מפני

וְעַמָּךְ, אֵין שְׁלוֹם בְּעֶצְמִי מִפְּנֵי חַטָּאתַי: כִּי עֲוֹנֹתַי עֲבָרוּ רֵאשִׁי, כְּמִשְׁאֵל
 כְּבֹד וְכִבְדּוֹ מִמֶּנִּי: הִבְאִישׁוּ נִמְקוֹ חֲבוּרֹתַי מִפְּנֵי אֲוִלְתִּי: נִעְוִיתִי שַׁחֲתִי
 עַד מָאֹד, כָּל הַיּוֹם קָדַר הִלְכֹתִי: כִּי כִסְלִי מְלֹאוֹ נִקְלָה, וְאֵין מִתָּם
 בִּבְשָׁרִי: נִפְּוּגוֹתַי וְנִדְבִיתִי עַד מָאֹד, שְׁאֲגִיתִי מִנְהַמַּת לְבִי: אֲדַנִּי, נִגְדָּךְ
 כָּל תְּאוּתִי, וְאֲנַחֲתִי מִמָּךְ לֹא נִסְתָּרָה: לְבִי סָחָרְחָר, עֲזַבְנִי כַחֲ, וְאוֹר
 עֵינַי גַּם הֵם אֵין אִתִּי: אֲהַבִּי וְרַעִי מִנְגִיד נִגְעֵי יַעֲמָדוֹ, וְקִרְוֵי מִרְחֹק
 עֲמָדוֹ: וַיִּנְקְשׁוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי, וְדַרְשֵׁי רַעְתִּי דָּבְרוּ הַוּוֹת, וּמִרְמוֹת כָּל
 הַיּוֹם יִהְיוּ: וְאֲנִי כֹחֲרֵשׁ לֹא אֲשַׁמַּע, וּכְאֵלֶם לֹא יִפְתַּח פִּי: וְאֲהִי כְּאִישׁ
 אֲשֶׁר לֹא שָׁמַע, וְאֵין בְּפִיו תּוֹכְחוֹת: כִּי לֶךְ יִהְיֶה הַוּחֻלְתִּי, אַתָּה תַעֲנֶנּוּ
 אֲדַנִּי אֱלֹהִי: כִּי אֲמַרְתִּי פֶן יִשְׁמְחוּ לִי, בְּמוֹט רִגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ: כִּי
 אֲנִי לְצַלַּע נְכוֹן, וּמִכְאוּבֵי נִגְדֵי תְּמִיד: כִּי עֲוֹנֵי אֲגִיד, אֲדַאֵג מִחַטָּאתַי:
 וְאֵיבֵי חַיִּים עֲצַמּוּ, וְרַבּוּ שְׁנָאֵי שְׁקָר: וּמִשְׁלָמֵי רַעְהָ תַחַת טוֹבָה
 יִשְׁטַנּוּנִי תַחַת (רְדוּפִי) [רְדַפִּי] טוֹב: אֵל תַּעֲזֹבְנִי יְהוָה אֱלֹהֵי, אֵל תִּרְחֹק
 מִמֶּנִּי: חוֹשֶׁה לְעֲזֹרְתִי אֲדַנִּי תִשׁוּעָתִי:

ל לְמִנְצַח (לִידִיתוֹן) [לִידִיתוֹן] מְזִמּוֹר לְדוֹד: אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי
 מִחַטּוֹא בְלִשׁוֹנִי, אֲשַׁמְרָה לְפִי מִחֲסוֹם בְּעַד רִשְׁעִי לְנִגְדִי: נֶאֱלַמְתִּי
 דוּמְיָה, הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב, וּכְאֲבִי נַעֲכָר: חֵם לְבִי בְּקִרְבִּי, בְּהִיגֵי תִבְעַר
 אֵשׁ, דְּבִרְתִּי בְלִשׁוֹנִי: הוֹדִיעֵנִי יְהוָה קִצִּי, וּמַדַּת יְמֵי מָה הִיא, אֲדַעַה
 מָה חִדַּל אֲנִי: הִנֵּה טְפָחוֹת נִתְּתָה יְמֵי, וְחִלְדֵי כְּאֵין נִגְדָּךְ, אֲךְ כָּל הַכֹּל
 כָּל אָדָם נִצַּב, סְלָה: אֲךְ בְּצֵלֶם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, אֲךְ הֵבֵל יִהְיִינּוּ, יִצְבֹּר
 וְלֹא יֵדַע מִי אִסְפָּם: וְעַתָּה מָה קְרִיתִי אֲדַנִּי, תּוֹחֻלְתִּי לֶךְ הִיא: מִכָּל
 פְּשָׁעֵי הַצִּילֵנִי, חֲרַפְתָּ נָכַל אֵל תִּשְׁמִימֵנִי: נֶאֱלַמְתִּי לֹא אִפְתַּח פִּי, כִּי
 אַתָּה עֲשִׂיתָ: הִסַּר מַעְלֵי נִגְעָךְ, מִתַּגְרַת יָדְךָ אֲנִי כְלִיתִי: בְּתוֹכְחוֹת עַל
 עוֹן יִסְרַתְּ אִישׁ, וְתַמַּס כְּעֵשׂ חֲמוּדוֹ, אֲךְ הֵבֵל כָּל אָדָם, סְלָה: שְׁמַעַה
 תְּפִלְתִּי יְהוָה, וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה, אֵל דַּמְעָתִי אֵל תִּחַרְשׁ, כִּי גַר אֲנִכִּי
 עַמָּךְ, תּוֹשֵׁב כְּכֹל אֲבוֹתַי: הִשַׁע מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה, בְּטָרָם אֵלְךָ וְאֵינִי:

מ לְמִנְצַח לְדוֹד מְזִמּוֹר: קוּהָ קוּיִתִּי יְהוָה, וַיִּט אֵלַי, וַיִּשְׁמַע שׁוּעָתִי:
 וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן, מִטִּישׁ הַיּוֹן, וַיִּקַּם עַל סֹלַע רִגְלִי, כּוֹנֵן אֲשָׁרִי: וַיִּתֵּן
 בְּפִי שִׁיר חֲדָשׁ, תְּהַלֵּה לְאַלְהֵינוּ, יִרְאוּ רַבִּים וַיִּירָאוּ וַיִּבְטְחוּ בִיהוָה:
 אֲשָׁרֵי הִגְבַּר אֲשֶׁר שָׁם יְהוָה מִבְּטָחוֹ, וְלֹא פָנָה אֵל רְהַבִּים וְשָׁטִי כְזָב:
 רַבּוֹת עֲשִׂיתָ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי, נִפְלְאֹתֶיךָ וּמִחֲשַׁבְתֶּיךָ אֲלֵינוּ, אֵין עֲרֹךְ
 אֵלֶיךָ, אֲגִידָה וְאֲדַבְרָה, עֲצַמּוּ מִסִּפְרָ: זָבַח וּמִנְחָה לֹא חִפְצָתָ, אֲזַנִּים
 קְרִיתִ לִי, עוֹלָה וְחַטָּאָה לֹא שְׁאֵלְתָ: אֲזַ אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי, בְּמַגֵּלַת

ספר כְּתוּב עָלַי: לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חֲפָצָתִי, וְתוֹרַתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲי:
 בְּשִׁרְתִּי צָדֵק בְּקֶהֱל רַב, הִנֵּה שְׁפָתֵי לֹא אֶכְלָא, יְהוּה, אַתָּה יִדְעַת:
 צִדְקַתְךָ לֹא כִסִּיתִי בְּתוֹךְ לְבִי, אַמּוֹנֵתְךָ וּתְשׁוּעָתְךָ אֶמְרֵתִי, לֹא כִחַדַּתִּי
 חֶסֶדְךָ וְאַמְתָּךְ לְקֶהֱל רַב: אַתָּה יְהוּה לֹא תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי, חֶסֶדְךָ
 וְאַמְתָּךְ תִּמְיֵד יִצְרוּנִי: כִּי אֶפְפוּ עָלַי רַעוֹת עַד אֵין מִסְפָּר, הַשִּׁיגוּנִי
 עֹנֵתִי וְלֹא יִכְלָתִי לְרֹאוֹת, עֲצָמוּ מִשְׁעָרוֹת רֹאשִׁי, וְלִבִּי עֲזָבֵנִי: רָצָה
 יְהוּה לְהַצִּילֵנִי, יְהוּה לְעֲזָרְתִּי חוֹשָׁה: יִבְשׁוּ וַיִּחַפְרוּ יַחַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי
 לִסְפוֹתָהּ, יִסְגּוּ אַחֹר וַיִּכְלְמוּ חֲפָצֵי רַעְתִּי: יִשְׁמוּ עַל עֵקֶב בְּשֵׁתָם
 הָאֲמָרִים לִי הֵאֱחָ הָאֱחָ: יִשִּׁישׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ בְּךָ כָּל מִבְּקָשֶׁיךָ, יֹאמְרוּ
 תִּמְיֵד יִגְדֵל יְהוּה אֱהִי תְשׁוּעָתְךָ: וְאֲנִי עֲנִי וְאַבְיּוֹן, אֲדַנִּי יַחֲשֵׁב לִי,
 עֲזָרְתִּי וּמְפֹלְטִי אַתָּה, אֱלֹהֵי אֵל תֹּאחֵר:

מז. לַמְּנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ
 יְהוּה: יְהוּה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ (יֵאשֶׁר) [נְאֻשָׁר] בְּאַרְץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ
 אֲיִבּוֹ: יְהוּה יִסְעֲדֵנוּ עַל עַרְשׁ דָּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֻלּוֹ: אֲנִי
 אֶמְרֵתִי יְהוּה חֲנּוּנִי, רִפְאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ: אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי,
 מָתִי יָמוֹת וְאָבָד שְׁמוֹ: וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ אָנוּן לוֹ,
 יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שִׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשָׁבוּ רָעָה לִי:
 דַּבֵּר בְּלֵיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוֹם: גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי
 אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לֶחֱמִי, הַגְדִּיל עָלַי עֵקֶב: וְאַתָּה יְהוּה חֲנּוּנִי
 וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֹמָה לָּהֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפָצָתְךָ בִּי, כִּי לֹא יִרֵעַ אֲיִבִּי
 עָלַי: וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכֵּת בִּי, וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בְּרוּךְ יְהוּה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

ספר שני

מב. לַמְּנַצֵּחַ מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי קִרְחַ: כְּאֵיל תַּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, כֵּן נַפְשִׁי
 תַּעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צִמְאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי, מָתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: הֵיטָה לִי דַמְעָתִי לַחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּאָמַר אֵלֵי כָּל הַיּוֹם
 אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה וְאֲשַׁפְּכֶה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְבֵּר בְּסֶף אַדְדָּם
 עַד בֵּית אֱלֹהִים, בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הֶמּוֹן חוֹגֵג: מַה תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשִׁי
 וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנּוּ, יִשׁוּעוֹת פְּנִי: אֱלֹהֵי, עָלַי
 נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה, עַל כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְץ יְרֵדָן וְחַרְמוֹנִים מֵהַר מִצְרַיִם:
 תְּהוֹם אֵל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ וְגִלְיָה עָלַי עֲבְרוּ:
 יוֹמָם יִצְוֶה יְהוּה חֶסֶדְךָ, וּבְלַיְלָה שִׁירָה שִׁירוּ עַמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַי:

אומרה לאל סלעי למה שכחתי, למה קדר אלך בלחץ אויב: ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אלהיך: מה
 תשתוחחי נפשי, ומה תהמי עלי, הוחילי לאלהים כי עוד אודנו,
 ישועת פני ואלהי:

מוג. שפטיני אלהים וריבה ריבי מגוי לא חסיד, מאיש מרמה ועולה
 תפלטני: כי אתה אלהי מעוזי למה זנחתי, למה קדר אתה לך בלחץ
 אויב: שלח אורך ואמתך המה ינחוני, יביאוני אל הר קדשך ואל
 משכנותיך: ואבואה אל מזבח אלהים, אל אל שמחת גילי, ואודך
 ככנור אלהים אלהי: מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי, הוחילי
 לאלהים כי עוד אודנו, ישועת פני ואלהי:

מד. למנצח לבני קרח משכיל: אלהים, באזנינו שמענו, אבותינו
 ספרו לנו, פעל פעלת בימיהם בימי קדם: אתה ידך גוים הורשת
 ותטעם, תרע לאמים ותשלחם: כי לא בחרבם ירשו ארץ, וזרועם
 לא הושיעה למו, כי ימינך וזרועך ואור פניך, פי רציתם: אתה הוא
 מלכי אלהים, צוה ישועות יעקב: בך צרינו נגזת, בשמך נבוס קמינו:
 כי לא בקשתי אבטח, וחרבי לא תושיעני: כי הושעתנו מצרינו,
 ומשנאינו הבישות: באלהים הללנו כל היום, ושמך לעולם נודה,
 סלה: אף זנחת ותכלימנו, ולא תצא בצבאותינו: תשיבנו אחור מני
 צר, ומשנאינו שסו למו: תתננו כצאן מאכל, ובגוים זריתנו: תמכר
 עמך בלא הון, ולא רבית במחיריהם: תשימנו חרפה לשכנינו, לעג
 וקלס לסביבותינו: תשימנו משל בגוים, מנוד ראש בל אמים: כל
 היום כלמתי נגדי, ובשת פני כסתי: מקול מחרף ומגדרך, מפני אויב
 ומתנקם: כל זאת באתנו ולא שכחנו, ולא שקחנו בכריתך: לא
 נסוג אחור לבנו, ותט אשרינו מני ארץ: כי דכיתנו במקום תנים,
 ותכס עלינו בצלמות: אם שכחנו שם אלהינו, ונפרש כפינו לאל זר:
 הלא אלהים יחקר זאת, כי הוא ידע תעלמות לב: כי עליך הרגנו
 כל היום, נחשבנו כצאן טבחה: עורה, למה תישן אדני, הקיצה, אל
 תזנח לנצח: למה פניך תסתיר, תשכח ענינו ולחצנו: כי שחה לעפר
 נפשנו, דבקה לארץ בטננו: קומה עזרתה לנו, ופדנו למען חסדך:

מה. למנצח על ששנים לבני קרח משכיל שיר ידית: רחש לבי דבר
 טוב, אמר אני מעשי למלך, לשוני עט סופר מהיר: יפית מבני
 אדם, הוצק חן בשפתותיך, על כן ברכה אלהים לעולם: חגור חרבוך
 על ירך גבור, הודך והדרך: והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה

צֶדֶק, וְתוֹרָה נוֹרְאוֹת יְמִינֶךָ: חֲצִיף שְׁנוּנִים, עַמִּים תַּחְתִּיךָ יִפְלוּ בְּלִב
 אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: כִּסְאָךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד, שִׁבְט מִיִּשְׂרָאֵל, שִׁבְט מַלְכוּתֶךָ:
 אֲהַבֶּתָּ צֶדֶק וּתְשׁוּאַ רִשְׁעִי, עַל כֵּן מִשְׁחַף אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שְׁמֵן שִׁשׁוֹן
 מִחֲבֹרֶיךָ: מֵרֹאשׁוֹת קָצִיעוֹת כָּל בְּגֵדְתֶיךָ, מִן הַיְכָלִי שֶׁן מִנֵּי שְׁמַחֲוֶךָ:
 בָּנוֹת מְלָכִים בְּיִקְרוּתֶיךָ, נִצְבָּה שְׂגַל לִימִינֶךָ בְּכַתֶּם אוֹפִיר: שְׁמַעֵי בַת
 וְרֹאֵי וְהִטִּי אָזְנוֹךָ, וְשִׁכַחֵי עַמֶּךָ וּבֵית אָבִיךָ: וַיִּתְאוּ הַמֶּלֶךְ יִפְיֶךָ, כִּי
 הוּא אֲדֹנֶיךָ, וְהִשְׁתַּחֲוִי לוֹ: וּבַת צֹר, בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יִחְלוּ עֲשִׂירֵי עָם:
 כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה, מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה: לְרַקְמוֹת תּוֹבֵל
 לַמֶּלֶךְ, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹכָאוֹת לָךְ: תּוֹבֵלְנָה בְּשִׁמְחַת וּגִיל,
 תְּבֹאֲיָנָה בְּהִיכַל מֶלֶךְ: תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְנֶיךָ, תְּשִׁיתֵמוּ לְשָׂרִים בְּכָל
 הָאָרֶץ: אֲזִכִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֹּר וָדֹר, עַל כֵּן עַמִּים יְהוֹדוּךָ לְעֹלָם וָעֶד:

מו. לְמִנְצַח לְבַנֵּי קִרְחַ עַל עֲלָמוֹת שִׁיר: אֱלֹהִים לָנוּ מִחֶסֶד וָעֶז, עֲזָרָה
 בְּצָרוֹת נִמְצָא מָאֵד: עַל כֵּן לֹא נִירָא בְּהַמִּיר אֶרֶץ, וּבִמּוֹט הָרִים בְּלִב
 יַמִּים: יִהְיוּ יַחְמְרוּ מִיָּמִיו, יִרְעִשׂוּ הָרִים בְּגִאֲוֹתוֹ, סֵלָה: נִהַר פְּלָגָיו
 יִשְׁמַחוּ עִיר אֱלֹהִים, קֹדֶשׁ מִשְׁכְּנֵי עֲלִיּוֹן: אֱלֹהִים בְּקַרְבָּה בַּל תִּמּוּט,
 יַעֲזָרָה אֱלֹהִים לְפָנוֹת בְּקֶרֶ: הֵמוּ גוֹיִם מִטּוֹ מִמְּלֹכוֹת, נִתֵּן בְּקוֹלוֹ תְּמוּג
 אֶרֶץ: יִהוּהוּ צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: לָכוּ חֲזוּ
 מַפְעָלוֹת יְהוָה, אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ: מִשְׁבִּית מִלְחָמוֹת עַד קִצָּה
 הָאָרֶץ, קִשֶׁת יִשְׁבֵּר וְקַצֵּץ חַנִּית, עֲגָלוֹת יִשְׂרָף בָּאֵשׁ: הֲרַפּוּ וְדַעוּ כִּי
 אֲנֹכִי אֱלֹהִים, אֲרוֹם בְּגוֹיִם אֲרוֹם בְּאֶרֶץ: יִהוּהוּ צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב
 לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה:

מו. לְמִנְצַח לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמּוֹר: כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כֹף, הֲרִיעוּ לֵאלֹהִים
 בְּקוֹל רִנָּה: כִּי יִהוּהוּ עֲלִיּוֹן נוֹרָא, מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: יְדַבֵּר עַמִּים
 תַּחְתֵּינוּ, וּלְאָמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ: יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחֲלַתְנוּ, אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב
 אֲשֶׁר אָהַב, סֵלָה: עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתוֹרֵעָה, יִהוּהוּ בְּקוֹל שׁוֹפָר: זַמְּרוּ
 אֱלֹהִים זַמְּרוּ, זַמְּרוּ לְמִלְכֵנוּ זַמְּרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, זַמְּרוּ
 מִשְׁכִּיל: מֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל גוֹיִם, אֱלֹהִים יֹשֵׁב עַל כִּסֵּא קֹדֶשׁ: נְדִיבֵי
 עַמִּים נֶאֱסָפוּ, עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, כִּי לֵאלֹהִים מִגְּנֵי אֶרֶץ, מָאֵד נַעֲלָה:

מוח. שִׁיר מְזֻמּוֹר לְבַנֵּי קִרְחַ: גָּדוֹל יִהוּהוּ וּמְהִלָּ מָאֵד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הִר
 קֹדֶשׁוֹ: יָפֵה נוֹף, מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, הִר צִיּוֹן יִרְכָתֵי צְפוֹן, קְרִית מֶלֶךְ
 רַב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב: כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעֲדוּ, עָבְרוּ
 יַחְדָּו: הִמָּה רָאוּ כֵּן תְּמָהוּ, נִבְהָלוּ נִחְפְּזוּ: רַעְדָה אַחֲזָתֶם שָׁם, חֵיל
 כִּי־לָדָה: בְּרוּחַ קֳדִים תִּשְׁבֵּר אֲנִיּוֹת תְּרִשִׁישׁ: כֹּאֲשֶׁר שְׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ

בְּעִיר יְהוּה צָבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהִים יְכוֹנְנָה עַד עוֹלָם, סֵלָה:
 דַּמִּינוּ אֱלֹהִים חֲסֵדָךְ בְּקֶרֶב הַיְכָלְךָ: כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים כִּן תִּהְלֶתְךָ עַל
 קִצְיֵי אָרֶץ, צֶדֶק מְלֶאכָה יְמִינֶךָ: יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן, תִּגְלֶנָּה בְּנוֹת יְהוּדָה,
 לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ: סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ, סִפְרוּ מַגְדְּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבַבְכֶם
 לְחִילָה, פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ, לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי זֶה אֱלֹהִים
 אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעַד, הוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת:

מט. לְמַנְצַח לְבַנֵּי קִרְח מְזֻמּוֹר: שָׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים, הֲאִזִּינוּ כָּל
 יִשְׂבֵּי חֵלֶד: גַּם בְּנֵי אָדָם, גַּם בְּנֵי אִישׁ, יַחַד עֲשִׂיר וְאַבְיּוֹן: פִּי יִדְבֹר
 חֲכָמוֹת, וְהַגּוֹת לְבֵי תְבוּנוֹת: אֵטָה לְמִשְׁלֵי אֲזַנִּי, אֶפְתַּח בְּכִנּוֹר חִידָתִי:
 לְמָה אֵירָא בְיָמֵי רַע, עוֹן עַקְבֵי יְסוּבֵינִי: הַבְּטַחִים עַל חִילָם, וּבִרְב
 עֲשָׂרָם יִתְהַלְלוּ אַח לֹא פָדָה יַפְדֶּה אִישׁ, לֹא יִתֵּן לְאֱלֹהִים כְּפָרוֹ: וַיִּקַּר
 פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם, וַחֲדָל לְעוֹלָם: וַיְחִי עוֹד לְנִצְחָה, לֹא יִרְאֶה הַשְּׁחַת: כִּי
 יִרְאֶה חֲכָמִים יְמוּתוֹ, יַחַד כָּסִיל וּבְעַר יֹאבְדוּ, וְעֻבּוֹ לְאַחֲרִים חִילָם:
 קִרְבָּם בְּתִימּוֹ לְעוֹלָם, מִשְׁכַּנְתֶּם לְדוֹר וָדוֹר, קָרְאוּ בְשִׁמוֹתֶם עָלַי
 אֲדָמוֹת: וְאָדָם בִּיקַר בַּל יִלִּין, נִמְשַׁל כְּבָהֳמוֹת נִדְמוֹ: זֶה דֶרֶכְסָם כְּסֵל
 לְמוֹ, וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ, סֵלָה: כִּצְאֹן לְשֹׂאוֹל שְׁתוֹ, מוֹת יִרְעֵם,
 וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׂרָיִם לְבַקֵּר, (וַצִּירִים) [וַצִּוּרִים] לְבָלוֹת שְׂאוֹל מְזַבֵּל לוֹ: אֶף
 אֱלֹהִים יַפְדֶּה נַפְשֵׁי מִיַּד שְׂאוֹל, כִּי יִקְחֵנִי, סֵלָה: אֵל תִּירָא כִּי יַעֲשֶׂר
 אִישׁ, כִּי יִרְבֶּה כְבוֹד בֵּיתוֹ: כִּי לֹא בָמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל, לֹא יִרַד אַחֲרָיו
 כְּבוֹדוֹ: כִּי נִפְשׁוּ בְּחַיֵּיו יִבְרָךְ, וַיּוֹדֶךָ כִּי תִיטִיב לְךָ: תְּבוֹא עַד דוֹר
 אַבּוֹתָיו, עַד נִצְחָה לֹא יִרְאוּ אוֹר: אָדָם בִּיקַר וְלֹא יִבִּין, נִמְשַׁל כְּבָהֳמוֹת
 נִדְמוֹ:

נ. מְזֻמּוֹר לְאַסָּף, אֵל אֱלֹהִים יְהוּה דַּבֵּר וַיִּקְרָא אָרֶץ, מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ
 עַד מְבֹאוֹ: מִצִּיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ: יְבֵא אֱלֹהֵינוּ וְאֵל יַחֲרֹשׁ,
 אֵשׁ לִפְנֵינוּ תֹאכַל, וּסְבִיבָיו נִשְׁעָרָה מְאֹד: יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מְעַל,
 וְאֵל הָאָרֶץ לְדִין עֲמוֹ: אִסְפוּ לִי חֲסִידֵי, כְּרַתִּי בְרִיתִי עָלַי זָבַח: וַיִּגִּדּוּ
 שָׁמַיִם צְדָקוֹ, כִּי אֱלֹהִים שִׁפְטָה הוּא, סֵלָה: שִׁמְעָה עַמִּי וְאֲדַבְּרָה,
 יִשְׂרָאֵל וְאָעִידָה בָךְ, אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אֲנֹכִי: לֹא עַל זְבַחֶיךָ אוֹכִיחֶךָ,
 וְעוֹלָתֶיךָ לִנְגְדֵי תְמִיד: לֹא אֶקַּח מִבֵּיתֶךָ פֶּר, מִמִּכְלָאֲתֶיךָ עֲתוּדִים:
 כִּי לִי כָל חֵיתוֹ יָעַר, בְּהַמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפֵי: יִדְעַתִּי כָּל עוֹף הָרָיִם, וְזִיז
 שְׂדֵי עַמְדֵי: אִם אָרַעַב לֹא אִמַּר לְךָ, כִּי לִי תִבֵּל וּמְלֶאכָה: הַאוֹכֵל בְּשֶׁר
 אַבְיָרִים, וְדָם עֲתוּדִים אֲשַׁתֶּה: זָבַח לְאֱלֹהִים תּוֹדָה, וְשִׁלְמֵם לְעִלְיוֹן
 נְדָרֶיךָ: וּקְרָאנִי בְיוֹם צָרָה, אַחֲלֶצְךָ וּתְכַבְּדֵנִי: וְלִרְשָׁע אֲמַר אֱלֹהִים,

מה לך לספר חקי, ותשא בריתי עלי פיך: ואתה שנאת מוסר, ותשלך דברי אחרים: אם ראית גנב ותרץ עמו, ועם מנאפים חלקך: פיך שלחת ברעה, ולשונך תצמיד מרמה: תשב באחיה תדבר, בכן אמר תתן דפי: אלה עשית והתרשתי, דמית היות אהיה כמוך, אוכיחך ואערכה לעיניך: בינו נא זאת שכחי אלוה, פן אטרף ואין מציל: זבח תודה יכבדנני, ושם דרך אראנו בישע אלהים:

ליום שלישי

נא. למנצח מזמור לדוד: בבוא אליו נתן הנביא כאשר בא אל בת שבע: חנני אלהים כחסדך, כרב רחמיך מחה פשעי: (הרבה) [הרב] כבסני מעוני, ומחטאתי טהרני: כי פשעי אני אדע, וחטאתי נגדי תמיד: לך לבדך חטאתי, והרע בעיניך עשיתי, למען תצדק בדברך, תזכה בשפטך: הן בעוון חוללתי, ובחטא יחמתי אמי: הן אמת חפצת בטחות, ובסתם חכמה תודיעני: תחטאני באזוב ואטהר, תכבסני ומשלג אלבין: תשמיעני ששון ושמחה, תגלנה עצמות דכית: הסתר פניך מחטאי, וכל עונתי מחה: לב טהור ברא לי אלהים, ורוח נכון חדש בקרבי: אל תשליכני מלפניך, ורוח קדשך אל תקח ממני: השיבה לי ששון ישעך, ורוח נדיבה תסמכני: אלמדה פשעים דרכיך, וחטאים אליך ישובו: הצילני מדמים אלהים אלהי תשועתי, תרנן לשוני צדקתך: אדני שפתי תפתח, ופי יגיד תהלתך: כי לא תחפץ זבח ואתנה, עולה לא תרצה: זבחי אלהים רוח נשברה, לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה: היטיבה בצונך את ציון, תבנה חומות ירושלם: אז תחפץ זבחי צדק עולה וכליל, אז יעלו על מזבחך פרים:

נב. למנצח משכיל לדוד: בבוא דואג האדמי ויגד לשאול ויאמר לו בא דוד אל בית אחימלך: מה תהלהל ברעה הגבור, חסד אל כל היום: היות תחשב לשונך, כתער מלטש עשה רמיה: אהבת רע מטוב, שקר מדבר צדק, סלה: אהבת כל דברי בלע, לשון מרמה: גם אל יתצד לנצח, יחתך ויסחה מאהל, ושרשף מארץ חיים, סלה: ויראו צדיקים וייראו, ועליו ישחקו: הנה הגבר לא ישים אלהים מעוזו, ויבטח ברב עשרו, יעז בהנתו: ואני כזית רענן בבית אלהים, בטחתי בחסד אלהים עולם ועד: אודך לעולם כי עשית, ואקנה שמך כי טוב נגד חסידיך:

גג. לַמְנַצֵּחַ עַל מַחְלַת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים, הִשְׁחִיתוּ וְהִתְעִיבוּ עוֹל, אֵין עֲשָׂה טוֹב: אֱלֹהִים מִשְׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם, לְרֹאוֹת הַיֵּשׁ מִשְׁכִּיל דִּרְשׁ אֶת אֱלֹהִים: כָּלוּ סָג, יַחְדּוֹ נֶאֱלָחוּ, אֵין עֲשָׂה טוֹב, אֵין גַּם אַחַד: הֲלֹא יָדְעוּ פַעְלֵי אֹן, אַכְלֵי עֲמִי אָכְלוּ לַחֵם, אֱלֹהִים לֹא קָרְאוּ: שָׁם פָּחַדוּ פָּחַד לֹא הָיָה פָּחַד, כִּי אֱלֹהִים פָּזַר עֲצָמוֹת חֲנֹף, הִבְשֵׁתָה כִּי אֱלֹהִים מֵאֶסֶם: מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשְׁעוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּשׁוֹב אֱלֹהִים שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:

נד. לַמְנַצֵּחַ בְּנִגִּינַת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: בְּבוֹא הַזִּיפִים וַיֹּאמְרוּ לְשֹׁאוֹל הֲלֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ: אֱלֹהִים, בְּשִׁמְךָ הוֹשִׁיעֵנִי, וּבְגִבּוֹרְתֶךָ תְּדַיְנֵנִי: אֱלֹהִים, שְׁמַע תְּפִלָּתִי, הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי פִי: כִּי זָרִים קָמוּ עָלַי, וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי, לֹא שָׁמוּ אֱלֹהִים לְנִגְדָם, סִלָּה: הִנֵּה אֱלֹהִים עֲזָר לִי, אֲדַנִּי בְּסִמְכֵי נַפְשִׁי: (יִשׁוֹב) [יְשִׁיב] הֲרַע לְשִׁרְרִי, בְּאַמְתָּךְ הִצְמִיתֵם: בְּנִדְבָה אֲזַבְחָה לָךְ, אוֹדָה שְׁמֶךָ יְהוָה כִּי טוֹב: כִּי מִפֶּל צָרָה הִצִּילָנִי, וּבְאִיבֵי רָאֲתָה עֵינַי:

נה. לַמְנַצֵּחַ בְּנִגִּינַת מִשְׁכִּיל לְדָוִד: הַאֲזִינָה אֱלֹהִים תְּפִלָּתִי, וְאֵל תַּתְּעַלֵּם מִתַּחֲנִנִּי: הַקְּשִׁיבָה לִי וְעֲנֵנִי, אָרִיד בְּשִׁיחֵי וְאֶהִימָה: מִקּוֹל אוֹיֵב, מִפְּנֵי עֶקֶת רָשָׁע, כִּי יִמִּיטוּ עָלַי אֹן, וּבְאִף יִשְׁטַמוּנִי: לְבִי יִחִיל בְּקִרְבִּי, וְאֵימוֹת מוֹת נָפְלוּ עָלַי: יִרְאֶה וְרַעַד יָבֵא בִּי, וְתִכְסְּנֵי פְלִצוֹת: וַיֹּאמֶר, מִי יִתֵּן לִי אֲבֵר כִּיּוֹנָה, אֲעוֹפָה וְאֲשַׁכְּנָה: הִנֵּה אֶרְחִיק נְדָד, אֵלַיִן בְּמִדְבָר, סִלָּה: אַחִישָׁה מִפְּלֹט לִי מְרוּחַ סַעָה מִסַּעַר: בִּלְעַד אֲדַנִּי, פִּלַּג לְשׁוֹנֵם, כִּי רֵאִיתִי חֶמְס וְרִיב בְּעִיר: יוֹמֵם וְלַיְלָה יִסּוּבְכָה עַל חוֹמְתֶיהָ, וְאֹן וְעַמֵּל בְּקִרְבָּה: הַוּוֹת בְּקִרְבָּה, וְלֹא יִמֵּשׁ מִרְחֹבָה תָךְ וּמִרְמָה: כִּי לֹא אוֹיֵב יַחְרֹפְנִי וְאֲשָׂא, לֹא מִשְׁנֵאֵי עָלַי הַגְּדִיל וְאֶסְתֵּר מִמֶּנּוּ: וְאֲתָה אָנוּשׁ כְּעַרְכִּי, אֶלוֹפִי וּמִיִּדְעִי: אֲשֶׁר יַחְדּוֹ נִמְתִּיק סוֹד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהַלְךָ בְּרַגְשׁ: (יִשְׁימוֹת) [יִשְׁי מוֹת] עֲלִימוֹ, יִרְדּוּ שְׁאוֹל חַיִּים, כִּי רַעוֹת בְּמַגּוֹרֵם בְּקִרְבָם: אֲנִי אֵל אֱלֹהִים אֶקְרָא, וַיְהוֶה יוֹשִׁיעֵנִי: עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים אֲשִׁיחָה וְאֶהֱמָה, וַיִּשְׁמַע קוֹלִי: פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקְרָב לִי, כִּי בְרָבִים הָיוּ עִמָּדִי: יִשְׁמַע אֵל וַיַּעֲנֵם, וַיֵּשֶׁב קִדְם סִלָּה, אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת לְמוֹ, וְלֹא יִרְאוּ אֱלֹהִים: שְׁלַח יָדוֹ בְּשִׁלְמוֹ, חָלַל בְּרִיתוֹ: חָלְקוּ מַחֲמַאת פִּיּוֹ וּקְרַב לְבוֹ, רַכּוּ דְבָרָיו מִשְׁמֵן וְהִמָּה פְתַחוֹת: הַשְׁלַךְ עַל יְהוָה יְהִבֵּךְ וְהוּא יְכַלְכֵּלְךָ, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק: וְאֲתָה אֱלֹהִים תוֹרְדֵם לְבָאָר שַׁחַת, אֲנַשִּׁי דְמִים וּמִרְמָה לֹא יַחְצוּ יְמִיָהּ, וְאֲנִי אֲבֹטַח בְּךָ:

גו. למנצח על יונת אלם רחקים לְדוֹד מִכְתָּם, בְּאֶחָז אֶתוֹ פִּלְשֵׁתִים
 בְּגַת: חֲנִנֵי אֱלֹהִים כִּי שָׁאֲפְנִי אֲנוֹשׁ, כָּל הַיּוֹם לֶחֶם יִלְחָצְנִי: שָׁאֲפוּ
 שׁוֹרְרֵי כָּל הַיּוֹם, כִּי רַבִּים לַחֲמִים לִי מְרוֹם: יוֹם אִירָא, אֲנִי אֶלֶיךָ
 אֶבְטָח: בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל דְּכָרוֹ, בְּאֱלֹהִים בְּטַחְתִּי לֹא אִירָא, מֵהַ יַעֲשֶׂה
 בְּשׁוֹר לִי: כָּל הַיּוֹם דְּבָרֵי יַעֲצֹבוּ, עָלַי כָּל מַחֲשַׁבְתָּם לָרַע: יְגוֹרוּ (יִצְפֹּנוּ)
 [יִצְפֹּנוּ], הִמָּה עֲקֹבֵי יִשְׁמְרוּ, כְּאֲשֶׁר קִוּוּ נַפְשִׁי: עַל אֲוֶן פִּלְט לָמוּ, בְּאֶף
 עַמִּים הוֹרֵד אֱלֹהִים: נְדִי סִפְרָתָהּ אֶתָּה, שִׁימָה דַמְעָתִי בְּנֹאדֶךָ, הֲלֹא
 בְּסִפְרָתְךָ: אֲזִי יִשׁוּבוּ אוֹיְבֵי אַחֹר בְּיוֹם אֶקְרָא, זֶה יַדְעָתִי כִּי אֱלֹהִים לִי:
 בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל דְּכָר, בִּיהוּה אֶהְלֵל דְּכָר: בְּאֱלֹהִים בְּטַחְתִּי לֹא אִירָא,
 מֵהַ יַעֲשֶׂה אָדָם לִי: עָלַי אֱלֹהִים נִדְרִיךָ, אֲשֶׁלֶם תּוֹדַת לָךְ: כִּי הֲצַלָּתְךָ
 נַפְשִׁי מִמָּוֶת, הֲלֹא רַגְלֵי מִדְּחִי, לְהַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַחַיִּים:

גז. למנצח אל תשחת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּבָרְחוּ מִפְּנֵי שְׂאוּל בְּמַעְרָה: חֲנִנֵי
 אֱלֹהִים חֲנִנִי, כִּי בָךְ חִסִּיָּה נַפְשִׁי, וּבְצַל כְּנַפְיֶךָ אֲחֹסָה עַד יַעֲבֹר הַוּוֹת:
 אֶקְרָא לְאֱלֹהִים עֲלִיּוֹן, לֹאֵל גַּמֵּר עָלַי: יִשְׁלַח מִשְׁמַיִם וַיּוֹשִׁיעֵנִי חַרְף
 שְׂאִפֵי סֵלָה, יִשְׁלַח אֱלֹהִים חִסְדּוֹ וְאֲמַתּוֹ: נַפְשִׁי בְּתוֹךְ לְבָאֵם אֲשַׁכְּבָה
 לְהַטִּים, בְּנִי אָדָם שְׁנִיָּהֶם חֲנִית וְחֻצִּים וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חֲדָה: רוּמָה
 עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים, עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ: רִשְׁתְּ הַכִּינּוֹ לַפְעָמִי, כַּפֶּף
 נַפְשִׁי, כָּרוּ לְפָנַי שִׂיחָה, נִפְלוּ בְּתוֹכָהּ, סֵלָה: נִכּוֹן לְבִי אֱלֹהִים, נִכּוֹן
 לְבִי, אֲשִׁירָה וְאֲזַמְּרָה: עוֹרָה כְּבוֹדִי, עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכַנּוֹר, אֲעִירָה שְׁחָר:
 אוֹדֶךָ בְּעַמִּים אֲדַנִּי, אֲזַמְּרָךְ בַּל אַמִּים: כִּי גִדַּל עַד שָׁמַיִם חִסְדְּךָ, וְעַד
 שְׁחַקִּים אֲמַתְךָ: רוּמָה עַל שָׁמַיִם אֱלֹהִים, עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ:

גח. למנצח אל תשחת לְדוֹד מִכְתָּם: הַאֲמַנִּם אֵלֶם צֶדֶק תְּדַבְּרוּן,
 מִיִּשְׁרָיִם תִּשְׁפְּטוּ בְּנֵי אָדָם: אֶף בְּלֵב עוֹלַת תִּפְעֲלוּן, בְּאָרֶץ חַמֵּס
 יַדִּיכֶם תִּפְלִסוּן: זֵרוּ וְשַׁעִים מְרַחֵם, תַּעֲזוּ מִבֶּטֶן דְּבָרֵי כֹזֵב: חַמַּת
 לָמוּ כְּדַמּוֹת חַמַּת נַחֵשׁ, כְּמוֹ פֶתֶן חֲרַשׁ יֹאטֵם אָזְנוֹ: אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע
 לְקוֹל מְלַחֲשִׁים, חוֹבֵר חֲבָרִים מִחֶכֶם: אֱלֹהִים, הֲרֵס שְׁנִימוֹ בְּפִימוֹ,
 מִלְתַּעוֹת כְּפִירִים נִתֵּן יְהוּה: יִמָּאֶסוּ כְּמוֹ מַיִם יִתְהַלְכוּ לָמוּ, יִדְרֶךְ
 חֲצוֹ כְּמוֹ יִתְמַלְלוּ: כְּמוֹ שִׁבְלוֹל תִּמְסֵ יְהִלֶךְ, נִפְּל אֵשֶׁת בַּל חֲזוֹ שְׁמֵשׁ:
 בְּטָרֵם יִבְיִנוּ סִירְתִּיכֶם אֲטֹד, כְּמוֹ חֵי כְּמוֹ חֲרוֹן יִשְׁעֲרֹנוּ: יִשְׁמַח צִדִּיק
 כִּי חֲזָה נֶקֶם, פְּעָמָיו יִרְחֵץ בְּדָם הַרְשָׁע: וַיֹּאמֶר אָדָם אֶף פְּרִי לְצִדִּיק,
 אֶף יֵשׁ אֱלֹהִים שֹׁפְטִים בְּאָרֶץ:

גט. למנצח אל תשחת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת
 לְהַמִּיתוֹ: הֲצִילֵנִי מֵאֹיְבֵי אֱלֹהֵי, מִמַּתְקוֹמִי תִשְׁבְּגֵנִי: הֲצִילֵנִי מִפְּעֲלֵי

און, ומאנשי דמים הושיעני: כי הנה ארכו לנפשי, יגורו עלי עיזים,
לא פשעי ולא חטאתי יהוה: בלי עון ירוצון ויכוננו, עורה לקראתי
וראה: ואתה יהוה אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל
הגוים, אל תחן כל בגדי און, סלה: ישובו לערב, יהמו כפלב,
ויסובכו עיר: הנה יביעון בפיהם, חרבות בשפתותיהם, כי מי שמע:
ואתה יהוה תשחק למו, תלעג לכל גוים: עזו אליך אשמרה, כי
אלהים משגבי: אלהי [חסדי] יקדמני, אלהים יראני בשררי:
אל תהרגם פן ישכחו עמי, הניעמו בחילך והורידמו, מגננו אדני:
חטאת פינו דבר שפתימו, וילכדו בגאונם, ומאלה ומכחש יספרו:
כלה בחמה, כלה ואינומו, וידעו כי אלהים משל ביעקב לאפסי
הארץ, סלה: וישובו לערב, יהמו כפלב, ויסובכו עיר: המה (ינועון)
[יניעון] לאכל, אם לא ישבעו וילינו: ואני אשר עזך, וארנן לבקר
חסדך, כי היית משגב לי ומנוס ביום צר לי: עזי אליך אזמרה, כי
אלהים משגבי, אלהי חסדי:

ס. למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד: בהצותו את ארם
נהרים ואת ארם צובה, וישב יואב ויך את אדום בגיא מלח שנים
עשר אלף: אלהים זנחתנו, פרצתנו, אנפת תשוב לנו: הרעשתה
ארץ פצמתה, רפה שבריה כי מטה: הראיתה עמך קשה, השקיתנו
יין תרעלה: נתתה ליראיך נס להתנוסס מפני קשט, סלה: למען
יחלצון ידידיך הושיעה מינך (ועננו) [וענני]: אלהים דבר בקדשו
אעלה, אחלקה שכם, ועמק סכות אמדד: לי גלעד ולי מנשה,
ואפרים מעוז ראשי, יהודה מחקקי: מואב סיר רחצי, על אדום
אשליך נעלי, עלי פלשת התרעעי: מי יבלני עיר מצור, מי נחני עד
אדום: הלא אתה אלהים זנחתנו, ולא תצא אלהים בצבאותינו:
הבה לנו עזרת מצור, ושוא תשועת אדם: באלהים נעשה חיל,
והוא יבוס צרינו:

סא. למנצח על נגינת לדוד: שמעה אלהים רנתי, הקשיבה תפילתי:
מקצה הארץ אליך אקרא, בעטף לבי בצור ירום ממני תנחני: כי
היית מחסה לי, מגדל עז מפני אויב: אגורה באהלך עולמים, אחסה
בסתר כנפיד, סלה: כי אתה אלהים שמעת לנדרי, נתת ירשת יראי
שמה: ימים על ימי מלך תוסיף, שנותיו כמו דר ודר: ישב עולם
לפני אלהים, חסד ואמת מן ינצרהו: כן אזמרה שמה לעד, לשלמי
נדרי יום יום:

סב. לַמְנַצֵּחַ עַל יְדוּתוֹן מְזֻמּוֹר לְדָוִד: אֵךְ אֶל אֱלֹהִים דּוֹמִיָּה נִפְשִׁי, מִמֶּנּוּ יִשׁוּעָתִי: אֵךְ הוּא צוּרִי וְיִשׁוּעָתִי, מִשְׁגָּבִי לֹא אִמּוּט רָבָה: עַד אֲנִי תַהוֹתָתוֹ עַל אִישׁ, תִּרְצָחוּ כְלָכֶם, כְּקִיר נְטוּי, גִּדְרֵי הַדְּחוּיָה: אֵךְ מִשְׁאֲתוֹ יַעֲצוּ לְהַדִּיחַ יָרְצוּ כְזָב, בְּפִיו יִבְרָכוּ וּבִקְרָבָם יִקְלְלוּ, סֵלָה: אֵךְ לְאֱלֹהִים דּוֹמִי נִפְשִׁי, כִּי מִמֶּנּוּ תִקְוִיתִי: אֵךְ הוּא צוּרִי וְיִשׁוּעָתִי, מִשְׁגָּבִי לֹא אִמּוּט: עַל אֱלֹהִים יִשְׁעִי וּכְבוֹדִי, צוּר עֲזִי, מַחֲסִי בְאֱלֹהִים: בִּטְחוּ בּו כָּל עַת עָם, שִׁפְכוּ לִפְנֵיו לְבַבְכֶם, אֱלֹהִים מַחֲסֵה לְנוּ, סֵלָה: אֵךְ הֶבֶל בְּנֵי אָדָם, כְּזָב בְּנֵי אִישׁ, בְּמֵאזְנִים לַעֲלוֹת הַמָּה מֵהַבֵּל יַחַד: אֵל תִּבְטְחוּ בַעֲשָׁק, וּבַגָּזֵל אֵל תִּהְבְּלוּ, חֵיל כִּי יָנוּב אֵל תִּשְׁתּוּבוּ לֵב: אַחַת דַּבֵּר אֱלֹהִים שְׁתִּים זֹו שְׁמַעְתִּי, כִּי עַז לְאֱלֹהִים: וְלֵךְ אֲדַנִּי חֶסֶד, כִּי אַתָּה תִשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ:

סג. מְזֻמּוֹר לְדָוִד בְּהִיּוֹתוֹ בְּמַדְבַּר יְהוּדָה: אֱלֹהִים אֵלִי, אַתָּה אֲשַׁחֲרֶךָ, צְמָאָה לָךְ נִפְשִׁי, כְּמַה לָּךְ בְּשָׂרִי, בְּאַרְץ צִיָּה וְעֵיף בְּלֵי מַיִם: כֵּן בְּקִדְשׁ חַזִּיתִיךָ לְרֵאוֹת עֲזָךְ וּכְבוֹדֶךָ: כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ מִחַיִּים, שְׁפָתַי יִשְׁבְּחוּנֶךָ: כֵּן אֲבַרְכְּךָ בְּחַיִּי, בְּשִׂמְךָ אֲשֶׁא כְּפִי: כְּמוֹ חֶלֶב וְדֹשֵׁן תִּשְׂבַּע נִפְשִׁי, וְשִׁפְתַי רִנְנוֹת יִהְלֵל פִּי: אִם זְכַרְתִּיךָ עַל יְצוּעִי, בְּאַשְׁמְרוֹת אֶהְגֶּה בְּךָ: כִּי הֵייתָ עֲזָרְתָה לִי, וּבַצֵּל כְּנַפְיֶךָ אֲרַנֵּן: דַּבְּקָה נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ, בִּי תִמְכָּה יְמִינֶךָ: וְהַמָּה לְשׂוֹאָה יִבְקָשׁוּ נִפְשִׁי, יִבְאוּ בְּתַחֲתוּיֹת הָאָרֶץ: יִגִּירוּהוּ עַל יַדִּי חֶרֶב, מִנֵּת שְׁעָלִים יִהְיוּ: וְהַמֶּלֶךְ יִשְׁמַח בְּאֱלֹהִים, יִתְהַלֵּל כָּל הַנִּשְׂבָּע בּוֹ, כִּי יִסְכַּר פִּי דוֹבְרֵי שָׁקֶר:

סד. לַמְנַצֵּחַ מְזֻמּוֹר לְדָוִד: שָׁמַע אֱלֹהִים קוֹלִי בְּשִׁיחִי, מִפְּחַד אוֹיֵב תִּצַּר חַיִּי: תִּסְתִּירֵנִי מִסּוּד מְרָעִים, מִרְגֶּשֶׁת פְּעָלֵי אֹן: אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כַחֲרֵב לְשׁוֹנֵם, דָּרְכוּ חֶצֶם דְּבַר מָוֹ: לִירוֹת בְּמִסְתָּרִים תָּם, פְּתָאֵם יִרְהוּ וְלֹא יִירָאוּ: יַחֲזִקוּ לָמוּ דְבַר רַע, יִסְפְּרוּ לְטֻמוֹן מוֹקְשִׁים, אָמְרוּ מִי יִרְאֶה לָמוּ: יַחֲפָשׂוּ עוֹלֹת תִּמְנְנוּ חֶפֶשׁ מְחַפֵּשׁ, וְקָרַב אִישׁ וְלֵב עֲמַק: וַיִּרֶם אֱלֹהִים, חֵץ פְּתָאוֹם הָיוּ מִכּוֹתָם: וַיִּכְשִׁילוּהוּ עֲלִימוֹ לְשׁוֹנֵם, יִתְנַדְּדוּ כָּל רֵאָה בָּם: וַיִּירָאוּ כָּל אָדָם, וַיִּגִּידוּ פֶּעַל אֱלֹהִים, וּמַעֲשָׂהוּ הַשְּׁפִילוֹ: יִשְׁמַח צַדִּיק בִּיהוָה וְחָסָה בּוֹ, וַיִּתְהַלֵּל כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

סה. לַמְנַצֵּחַ מְזֻמּוֹר לְדָוִד שִׁיר: לָךְ דְּמִיָּה תִהְלֶה אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן, וְלָךְ יִשְׁלַם נְדָר: שָׁמַע תִּפְלָה, עֲדִידֶךָ כָּל בְּשׂוֹר יִבְאוּ: דְּבַרֵּי עֲוֹנֹת גָּבְרוּ מִנִּי, פָּשַׁעֵינוּ אַתָּה תִכַּפְּרֵם: אֲשֶׁרִי תִבְחַר וְתִקְרַב יִשְׁכֵּן חֲצִרֶיךָ, נִשְׂבָּעָה בְּטוֹב בֵּיתֶךָ קִדְשׁ הֵיכְלֶךָ: נוֹרָאוֹת בְּצַדֵּק תַעֲנֶנּוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,

מִבְּטַח כָּל קַצְוֵי אֶרֶץ וְיָם רַחֲקִים: מִכִּין הָרִים בְּכַחוֹ, נֶאֱזַר בַּגְּבוּרָה:
 מִשְׁבִּיחַ שְׁאוֹן יָמִים, שְׁאוֹן גְּלִיָּהֶם וְהַמוֹן לְאֲמִים: וַיִּירָאוּ יִשְׁבֵּי קְצוֹת
 מֵאוֹתֻרָיָהּ, מוֹצְאֵי בָקָר וְעֹרֵב תְּרֻנִין: פָּקֵדֶת הָאֶרֶץ וּתְשַׁקְּקָהּ, רַבַּת
 תַּעֲשָׂרָנָה, פֶּלֶג אֱלֹהִים מְלֵא מַיִם, תִּכְיַן דָּגָנָם כִּי כֵן תִּכְיֶנָּה: תִּלְמִיָּהּ
 רְוָה, נַחַת גְּדוּדֶיהָ, בְּרִבִּיבִים תִּמְגַּגְנָה, צִמְחָה תִּבְרָךְ: עֲטַרֹת שְׁנַת
 טוֹבֶתָּהּ, וּמַעֲגָלֶיהָ יִרְעֹפוּן דָּשָׁן: יִרְעֹפוּ נְאוֹת מִדְּבָר, וְגִיל גְּבַעוֹת
 תִּתְגַּרְנָה: לְבָשׁוּ כְרִים הַצֵּאֵן, וְעַמְקִים יַעֲטֹפוּ בָר, יִתְרוֹעְעֻוּ אִף יִשְׁרֹו:

סו. לְמַנְצַח שִׁיר מְזֻמּוֹר, הֲרִיעוּ לְאֱלֹהִים כָּל הָאֶרֶץ: זָמְרוּ כְבוֹד שְׁמוֹ,
 שִׁימוּ כְבוֹד תְּהִלָּתוֹ: אָמְרוּ לְאֱלֹהִים מַה נּוֹרָא מַעֲשֵׂיךָ, בָּרַב עֲזָרְךָ
 יִכְחָשׁוּ לָךְ אֹיְבֶיךָ: כָּל הָאֶרֶץ יִשְׁתַּחֲוּוּ לָךְ וַיִּזְמְרוּ לָךְ, וַיִּזְמְרוּ שְׁמֶךָ,
 סֵלָה: לָכוּ וּרְאוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים, נּוֹרָא עֲלֵילָה עַל בְּנֵי אָדָם: הִפְךָ יָם
 לְיַבְשָׁה, בִּנְהָר יַעֲבֹרוּ בְּרִגְלָל, שָׁם נִשְׁמַחָה בּוֹ: מִשָּׁל בַּגְּבוּרָתוֹ עוֹלָם,
 עֵינָיו בְּגוֹיִם תִּצְפִּינָה, הַסּוֹרְרִים אֵל (יִרִימוּ) [נְרוּמוּ] לְמוֹ, סֵלָה: בָּרְכוּ
 עַמִּים אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁמִיעוּ קוֹל תְּהִלָּתוֹ: הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בַחַיִּים, וְלֹא
 נִתֵּן לְמוֹט רְגְלָנוּ: כִּי בְחַנְתָּנוּ אֱלֹהִים, צָרַפְתָּנוּ כַּצָּרְךָ כֶּסֶף: הִבְאֵתָנוּ
 בַּמְצוּדָהּ, שְׁמַת מוֹעֵקָה בְּמִתְנִינוּ: הִרְפַּכְתָּ אֲנוֹשׁ לְרֵאשֵׁנוּ, בְּאֲנוּ בְּאֵשׁ
 וּבַמַּיִם, וַתּוֹצִיאָנוּ לְרוּיָהּ: אָבוֹא בֵיתְךָ בְּעוֹלוֹת, אֲשַׁלֵּם לָךְ נְדָרַי:
 אֲשֶׁר פָּצוּ שְׁפָתַי, וְדַבַּר פִּי בַצַּר לִי: עֲלוֹת מַחִים אֲעֲלֶה לָךְ עִם קִטְרֹת
 אֱלִים, אֲעֲשֶׂה בָקָר עִם עֲתוּדִים, סֵלָה: לָכוּ שְׁמְעוּ וְאִסְפְּרָה כָּל יִרְאֵי
 אֱלֹהִים, אֲשֶׁר עָשָׂה לְנַפְשִׁי: אֱלֹוֹ פִי קָרָאתִי, וְרוּמִם תַּחַת לְשׁוֹנֵי: אֲוֹן
 אִם רְאִיתִי בְלִבִּי, לֹא יִשְׁמַע אֲדֹנָי: אֲכֵן שְׁמַע אֱלֹהִים, הַקָּשִׁיב בְּקוֹל
 תְּפִלָּתִי: בְּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא הִסִּיר תְּפִלָּתִי וַחֲסָדוֹ מֵאֵתִי:

סז. לְמַנְצַח בְּנִינּוֹת מְזֻמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יִחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ, יֵאָר פְּנֵינוּ
 אֲתָנוּ, סֵלָה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכָהּ, בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעַתְךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים
 אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֲמִים, כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים
 מִיִּשְׂרָאֵל, וּלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחָם, סֵלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים
 כֻּלָּם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָהּ, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים,
 וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֲפְסֵי אֶרֶץ:

סח. לְמַנְצַח לְדוֹד מְזֻמּוֹר שִׁיר: יְקוּם אֱלֹהִים, יְפוצוּ אוֹיְבָיו, וַיְנוֹסוּ
 מִשְׁנֵאֵיו מִפְּנֵיו: כְּהַנְדִּיף עֶשֶׂן תִּנְדִּיף, כְּהִמַּס דּוֹנֵג מִפְּנֵי אֵשׁ, יֵאָבְדוּ
 רְשָׁעִים מִפְּנֵי אֱלֹהִים: וְצַדִּיקִים יִשְׁמְחוּ, יַעֲלֲצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים, וַיִּשְׂשֻׁוּ
 בְּשִׂמְחָה: שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זָמְרוּ שְׁמוֹ, סֵלוּ לְרֹכֵב בְּעֲרֹבוֹת בְּיַהּ שְׁמוֹ
 וְעֲלָזוּ לִפְנֵיו: אָבִי יְתוּמִים וְדֹיֵן אֱלֵמְנוֹת, אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן קִדְשׁוֹ:

אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בֵּיתָהּ, מוֹצִיא אֲסִירִים בְּפוֹשְׁרוֹת, אֶךְ סוֹרְרִים
 שְׁכָנוּ צְחִיחָה: אֱלֹהִים, בְּצִאתְךָ לִפְנֵי עַמֶּךָ, בְּצַעֲדְךָ בִישִׁימוֹן, סֵלָה:
 אֶרֶץ רַעֲשָׁה, אֶךְ שָׁמַיִם נִטְפוּ, מִפְּנֵי אֱלֹהִים, זֶה סִינֵי מִפְּנֵי אֱלֹהִים
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: גָּשָׁם נִדְבֹוֹת תִּנְיֵף אֱלֹהִים, נִחְלַתְךָ וְנִלְאָה אֶתָּה
 כּוֹנֵנְתָה: חִיתְךָ יִשְׁבוּ בָּהּ, תִּכְיֵן בְּטוֹבְתְךָ לְעַנֵּי אֱלֹהִים: אֲדַנִּי יִתֵּן אָמֵר,
 הַמְּבַשְׂרוֹת צָבָא רַב: מַלְכֵי צְבָאוֹת יִדְדוֹן יִדְדוֹן, וְנֹוֹת בֵּית תְּחִלֵּק
 שָׁלָל: אִם תִּשְׁכָּבוֹן בֵּין שְׁפֹתַיִם, כִּנְפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בְּכֶסֶף, וְאֶבְרוֹתֶיהָ
 בִּירְקַק חֲרוֹץ: בְּפָרֵשׁ שְׂדֵי מְלָכִים בָּהּ תִּשְׁלַג בְּצִלְמוֹן: הִר אֱלֹהִים
 הֵר בִּשְׁוֹן, הֵר גִּבְנָנִים הֵר בִּשְׁוֹן: לְמָה תִּרְצָדוֹן הָרִים גִּבְנָנִים, הֵהָר חֲמַד
 אֱלֹהִים לְשִׁבְתוֹ, אֶף יִהוּה יִשְׁכֵן לְנֹצַח: רִכַּב אֱלֹהִים רִבְתִּים אֶלְפֵי
 שׁוֹנָאן, אֲדַנִּי בָּם סִינֵי בַקֶּדֶשׁ: עֲלִית לְמָרוֹם, שְׁבִית שְׁבִי, לְקַחַת מִתְּנוֹת
 בְּאֶדָם, וְאֶף סוֹרְרִים לְשִׁכֵן יֵה אֱלֹהִים: בְּרוּךְ אֲדַנִּי יוֹם יוֹם, יַעֲמַס
 לָנוּ, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ, סֵלָה: הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשְׁעוֹת, וְלִיהוּה אֲדַנִּי
 לְמֹוֹת תּוֹצְאוֹת: אֶךְ אֱלֹהִים יִמְחַץ רֹאשׁ אֵיבֵיו, קֶדְקֵד שַׁעַר מִתְּהִלְךָ
 בְּאֲשָׁמָיו: אָמֵר אֲדַנִּי, מִבִּשְׁוֹן אֲשִׁיב, אֲשִׁיב מִמְּצִלוֹת יָם: לְמַעַן תִּמְחַץ
 רִגְלְךָ בָדָם, לְשׁוֹן כְּלָבֶיךָ מֵאֵיבִים מִנְּהוּ: רָאוּ הַלִּיכּוֹתֶיךָ אֱלֹהִים,
 הַלִּיכּוֹת אֵלֵי מַלְכֵי בַקֶּדֶשׁ: קִדְּמוּ שָׁרִים אַחַר נִגְנָיִם בַּתּוֹךְ עֲלֹמוֹת
 תּוֹפְפוֹת: בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים, יִהוּה מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל: שָׁם בְּנִימָן
 צָעִיר רָדַם, שָׁרֵי יִהוּדָה רִגְמַתָּם, שָׁרֵי זָבְלוֹן שָׁרֵי נַפְתָּלִי: צִוָּה אֱלֹהֶיךָ
 עֲזָרְךָ, עוֹזָה אֱלֹהִים זֹו פְּעֵלְתָ לָנוּ: מֵהִיכְלְךָ עַל יְרוּשָׁלַם, לָךְ יוֹבִילוּ
 מְלָכִים שֵׁי: גָּעַר חֵית קִנָּה, עֲדַת אֶבְרִיִים בְּעַגְלֵי עַמִּים, מִתְּרַפֵּס בְּרַצֵּי
 כֶּסֶף, בְּזֹר עַמִּים קָרְבוֹת יַחְפָּצוּ: יֶאֱתִיו חֲשִׁמָנִים מִנֵּי מְצָרִים, כּוֹשׁ
 תְּרִיץ יָדָיו לְאֱלֹהִים: מִמְּלָכוֹת הָאֶרֶץ שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זְמִירוֹ אֲדַנִּי, סֵלָה:
 לְרִכַּב בְּשָׁמַי שְׁמַי קֶדָם, הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ קוֹל עוֹ: תָּנוּ עוֹ לְאֱלֹהִים, עַל
 יִשְׂרָאֵל גְּאוֹתוֹ, וְעֲזוֹ בְּשַׁחֲקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקַדְשֶׁיךָ, אֵל יִשְׂרָאֵל,
 הוּא נִתֵן עוֹ וְתַעֲצֹמוֹת לְעַם, בְּרוּךְ אֱלֹהִים:

סו. לְמַנְצַח עַל שׁוֹשְׁנִים לְדוֹד: הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהִים, כִּי בָאוּ מִיָּם עַד
 נֶפֶשׁ: טִבְעַתִּי בִּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמֵּד, בְּאֶתִי בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבְלַת
 שְׁטָפְתָנִי: יִגְעַתִּי בְּקָרְאִי, נַחַר גְּרוֹנִי, כָּלוּ עֵינַי מִיַּחַל לְאֱלֹהֵי: רַבּוּ
 מִשְׁעָרוֹת רֹאשֵׁי שְׁנָאֵי חָנָם, עֲצָמוּ מִצְמִיתֵי אֵיבֵי שְׁקָר, אֲשֶׁר לֹא
 גִזְלָתִי אֲז אֲשִׁיב: אֱלֹהִים, אֶתָּה יִדְעַת לְאוֹלָתִי, וְאֲשָׁמוֹתִי מִמֶּךָ לֹא
 נִכְחַדּוּ: אֵל יִבְשׁוּ בִי קַיְיֶךָ אֲדַנִּי (יִהוּה) [אֱלֹהִים] צְבָאוֹת, אֵל יִכְלָמוּ
 בִּי מִבְּקִשֶׁיךָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי עֲלִיךָ נִשְׁאֶתִי חֲרָפָה, כִּפְסַתָּה כְּלָמָה

פָּנִי: מוֹדַר הֵייתִי לְאָחִי, וְנִכְרִי לְבְנֵי אִמִּי: כִּי קִנְאַת בֵּיתְךָ אֶכְלָתִנִּי, וְחֲרָפוֹת חוֹרְפִיךָ נָפְלוּ עָלַי: וְאֶבְכֶּה בְצוּם נַפְשִׁי, וְתִהְיֶה לְחֲרָפוֹת לִי: וְאַתְּנָה לְבוּשֵׁי שָׁק, וְאַהִי לָהֶם לְמַשָּׁל: יִשְׁיחוּ בִי יִשְׁבִּי שָׁעַר, וְנִגְיִנוֹת שׁוֹתֵי שָׂכָר: וְאֲנִי תִפְלָתִי לָךְ, יְהוָה, עֵת רְצוֹן, אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאֵמֶת יִשְׁעֶךָ: הֲצִילֵנִי מִטֵּיט וְאֵל אֶטְבְּעָה, אֲנַצֵּלָה מִשְׁנְאֵי וּמִמַּעַמְמָקֵי מַיִם: אֵל תִּשְׁטַפְנֵי שְׂבֻלֹת מַיִם, וְאֵל תִּבְלַעֲנֵי מְצוּלָה, וְאֵל תִּאָּטֵר עָלַי בְּאֵר פִּיה: עֲנֵנִי יְהוָה כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ, כְּרַב רַחֲמֶיךָ פְּנֵה אֵלַי: וְאֵל תִּסְתַּר פְּנֶיךָ מֵעַבְדְּךָ, כִּי צַר לִי, מֵהָרַע עֲנֵנִי: קַרְבָּה אֵל נַפְשִׁי גְּאֹלָה, לְמַעַן אֵיכִי פְּדִנֵנִי: אַתָּה יֹדַעַת חֲרָפְתִּי וּבִשְׁתִּי וּכְלִמָּתִי נִגְדָּךְ כָּל צוֹרְרֵי: חֲרָפָה שְׂבָרָה לְבִי וְאֲנוּשָׁה, וְאַקְוָה לְנוֹד וְאֵיזֶן, וְלִמְנַחֲמִים וְלֹא מִצְאָתִי: וַיִּתְּנוּ בְּכַרְוֹתַי רֹאשׁ, וְלִצְמָאֵי יִשְׁקוּנֵי חֲמֹץ: יְהִי שְׁלֹחֲנָם לְפָנֵיהֶם לְפֶחַח, וְלִשְׁלוּמִים לְמוֹקֵשׁ: תַּחֲשַׁכְנָה עֵינֵיהֶם מֵרְאוֹת, וּמִתְנִיָּהֶם תְּמִיד הַמַּעַד: שִׁפְךָ עֲלֵיהֶם זַעֲמָךְ, וְחֲרוֹן אַפְּךָ יִשִּׁיגֵם: תִּהְיֶה טִירְתָּם נִשְׁמָה, בְּאֶהְלִיָּהֶם אֵל יְהִי יֹשֵׁב: כִּי אַתָּה אֲשֶׁר הִכִּיתָ רֹדְפוֹ, וְאֵל מִכְאוּב חֲלָלֶיךָ יִסְפְּרוּ: תִּנְּה עוֹן עַל עוֹנָם, וְאֵל יִבְאוּ בְּצַדִּיקְתְּךָ: יִמְחוּ מִסַּפֵּר חַיִּים, וְעַם צַדִּיקִים אֵל יִכְתְּבוּ: וְאֲנִי עֲנִי וְכוּאֲב, יִשׁוּעַתְךָ אֱלֹהִים תִּשְׁגָּבֵנִי: אֶהְלָלָה שֵׁם אֱלֹהִים בְּשִׁיר, וְאֶגְדָּלְנֹו בְּתוֹדָה: וְתִיטֵב לִיהוָה מִשׁוֹר פֶּר מִקְרוֹן מִפָּרִיס: רְאוּ עֲנוּיִם יִשְׁמְחוּ, דַּרְשֵׁי אֱלֹהִים וַיְחִי לְבַבְכֶם: כִּי שִׁמְעַ אֵל אֲבוּיֹנִים יְהוָה, וְאֵת אֲסִירָיו לֹא בָזָה: יְהַלְלוּהוּ שָׁמַיִם וְאָרֶץ, יַמִּים וְכָל רִמְשׁ בָּם: כִּי אֱלֹהִים יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן וַיִּבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה, וַיִּשְׁבוּ שָׁם וַיְרִשׁוּהָ: וְזַרַע עַבְדֶּיךָ יִנְחַלְוֶהָ, וְאַהֲבֵי שָׁמוּ יִשְׁכְּנוּ בָּהּ:

ב. לְמַנְצַח לְדוֹד לְהַזְכִּיר: אֱלֹהִים לְהַצִּילֵנִי, יְהוָה לְעֲזָרְתִּי חוּשָׁה: יִבְשׁוּ וַיִּחְפְּרוּ מִבְּקֵשֵׁי נַפְשִׁי, יִסְגּוּ אַחֲוֹר וַיִּכְלְמוּ חֲפְצֵי רַעְתִּי: יִשׁוּבוּ עַל עַקֵּב בְּשִׁתָּם הַאֲמָרִים הָאֵחָ הָאֵחָ: יִשְׁיִשׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ בְּךָ כָּל מִבְּקָשֶׁיךָ, וַיֵּאמְרוּ תְּמִיד יִגְדַּל אֱלֹהִים אֲהַבִּי יִשׁוּעַתְךָ: וְאֲנִי עֲנִי וְאֲבוּיֹן, אֱלֹהִים חוּשָׁה לִי, עֲזָרִי וּמִפְּלִטֵי אַתָּה, יְהוָה אֵל תִּאֲחַר:

ג. בְּךָ יְהוָה חֲסִיתִי, אֵל אֲבוּשָׁה לְעוֹלָם: בְּצַדִּיקְתְּךָ תִּצְלִילֵנִי וּתְפַלְטֵנִי, הִטָּה אֵלַי אֲזַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי: הִיָּה לִי לְצוֹר מְעוֹן לְבוֹא, תְּמִיד צִוִּיתָ לְהוֹשִׁיעֵנִי, כִּי סִלְעִי וּמְצוּדָתִי אַתָּה: אֱלֹהֵי, פִּלְטֵנִי מִיַּד רָשָׁע, מִכַּף מְעוֹל וְחוֹמֶץ: כִּי אַתָּה תִקְנֵתִי, אֲדַנִּי (יְהוָה) [אֱלֹהִים] מִבְּטַחִי מִנְעוּרֵי: עָלֶיךָ נִסְמַכְתִּי מִבְּטָן, מִמַּעַי אִמִּי אַתָּה גּוֹזִי, בְּךָ תִּהְלֶתִי תְּמִיד: כְּמוֹפֶת הֵייתִי לְרַבִּים, וְאַתָּה מַחְסֵי עַז: יִמְלֹא פִי תִהְלֶתְךָ, כָּל הַיּוֹם תִּפְאָרְתְּךָ: אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זַקְנָה, כְּכֹלוֹת כַּחֲזִי אֵל תַּעֲבֹבֵנִי: כִּי אָמְרוּ אוֹיְבֵי לִי,

וְשִׁמְרֵי נַפְשִׁי נִוְעָצוּ יַחְדָּו: לֵאמֹר, אֱלֹהִים עֲזָבוּ, רָדְפוּ וְתַפְשׁוּהוּ כִּי
 אֵין מִצִּיל: אֱלֹהִים, אֵל תִּרְחַק מִמֶּנִּי, אֱלֹהֵי לְעִזְרָתִי (חִישָׁה) [חֹשֶׁה]:
 יִבְשׁוּ יַכְלוּ שִׁטְגֵי נַפְשִׁי, יַעֲטוּ חֶרֶף וּכְלָמָה מִבְּקָשֵׁי רַעְתִּי: וְאֲנִי תָמִיד
 אֵיחָל, וְהוֹסַפְתִּי עַל כָּל תְּהַלְתֶּךָ: פִּי יִסַּפֵּר צְדָקְתֶךָ, כָּל הַיּוֹם תִּשְׁוַעְתֶּךָ,
 כִּי לֹא יִדְעֵתִי סִפְרוֹת: אָבוֹא בַּגְּבוּרֹת אֲדַנִּי (יְהוָה) [אֱלֹהִים], אֲזַכִּיר
 צְדָקְתֶךָ לְבָדָךְ: אֱלֹהִים, לְמַדְתִּנִּי מִנְעוּרַי, וְעַד הִנֵּה אֲגִיד נִפְלְאוֹתֶיךָ:
 וְגַם עַד זִקְנָה וְשִׁיבָה אֱלֹהִים אֵל תַּעֲזָבֵנִי, עַד אֲגִיד זְרוּעֶךָ לְדוֹר, לְכָל
 יָבוֹא גְבוּרְתֶךָ: וְצְדָקְתֶךָ אֱלֹהִים עַד מְרוֹם, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדֻלוֹת, אֱלֹהִים
 מִי כְמוֹךָ: אֲשֶׁר (הֵרֵאִיתָנוּ) [הֵרֵאִיתָנִי] צְרוֹת רַבּוֹת וְרַעוֹת, תְּשׁוּב
 (תַּחֲיִינוּ) [תַּחֲיִינִי], וּמִתְהַמּוֹת הָאָרֶץ תִּשׁוּב תַּעֲלֵנִי: תִּרְבַּ גְּדֻלְתִּי, וְתִסַּב
 תִּנְחַמְנִי: גַּם אֲנִי אוֹדֶךָ בְּכָלִי נֶבֶל, אֲמַתֶּךָ אֱלֹהֵי, אֲזַמְרָה לְךָ בְּכַנּוֹר,
 קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: תִּרְנְנָה שְׁפָתַי כִּי אֲזַמְרָה לְךָ, וְנִפְשִׁי אֲשֶׁר פָּדִיתָ: גַּם
 לְשׁוֹנֵי כָל הַיּוֹם תִּהְיֶה צְדָקְתֶךָ, כִּי בִשׁוּ כִּי חִפְרוּ מִבְּקָשֵׁי רַעְתִּי:

עב. לְשִׁלְמָה, אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן, וְצְדָקְתֶךָ לְבֶן מֶלֶךְ: יְדִין
 עִמָּךְ בְּצַדִּק, וְעֲנִיֶיךָ בְּמִשְׁפָּט: יִשְׂאוּ הָרִים שְׁלוֹם לְעַם, וּגְבַעוֹת
 בְּצַדִּיקָה: יִשְׁפֹּט עֲנֵי עַם, יוֹשִׁיעַ לְבָנֵי אֲבִיוֹן, וַיִּדְכָּא עוֹשֵׁק: יִירָאוּךָ עַם
 שָׁמַשׁ, וְלִפְנֵי יַרֵּחַ דוֹר דוֹרִים: יִרַד כְּמָטָר עַל גֹּז, כְּרַבִּיבִים וְרִזְיָף אֶרֶץ:
 יִפְרַח בְּיָמָיו צְדִיק, וְרַב שְׁלוֹם עַד בְּלֵי יָרַח: וַיִּרַד מֵיָם עַד יָם, וּמִנְהַר
 עַד אֶפְסֵי אֶרֶץ: לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים, וְאֵיבָיו עֲפָר יִלְחֲכוּ: מַלְכֵי תְּרַשִׁישׁ
 וְאִיִּים מִנְחָה יִשִּׁיבוּ, מַלְכֵי שָׁבָא וּסְבָא אֲשַׁכְּרֵי קְרִיבוּ: וַיִּשְׁתַּחֲוּ לּוֹ
 כָּל מַלְכִים, כָּל גּוֹיִם יַעֲבֹדוּהוּ: כִּי יִצִּיל אֲבִיוֹן מִשׁוּעַ, וְעֲנִי וְאֵין עֹזֵר
 לוֹ: יַחַס עַל דָּל וְאֲבִיוֹן, וְנִפְשׁוֹת אֲבִיוֹנִים יוֹשִׁיעַ: מִתּוֹךְ וּמִחֲמַס יִגְאֵל
 נַפְשָׁם, וַיִּיקַר דָּמָם בְּעֵינָיו: וַיַּחֲסֵי, וַיִּתֵּן לוֹ מִזֶּהָב שָׁבָא, וַיִּתְפַּלֵּל בְּעַדוֹ
 תָּמִיד, כָּל הַיּוֹם יִבְרַכְנָהוּ: יְהִי פֶסֶת בַּר בְּאֶרֶץ בְּרָאשׁ הָרִים, יִרְעַשׁ
 כָּל־כְּבָנוֹן פְּרִי, וַיִּצִּיצוּ מֵעִיר כְּעֶשֶׂב הָאֶרֶץ: יְהִי שָׁמוּ לְעוֹלָם, לְפָנֵי
 שָׁמֶשׁ (יֵינִי) [יֵינוֹן] שָׁמוּ, וַיִּתְבָּרְכוּ בוּ, כָּל גּוֹיִם יִאֲשְׁרוּהוּ: בְּרוּךְ יְהוָה
 אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עָשָׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם,
 וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאֶרֶץ, אָמֵן וְאָמֵן: כָּלוּ תַפְלוֹת דָּוִד בֶּן יִשִּׁי:

ספר שלישי

ליום רביעי

עג. מִזְמוֹר לְאָסָף, אֵף טוֹב לְיִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים, לְבָרִי לְבָב: וְאֲנִי כְּמַעַט

(נטו) [נְטִי] רגלי, כְּאֵין [שפכה] אֲשֶׁרִי: כי קנאתי בהוללים, שְׁלוֹם רְשָׁעִים אֲרָאָה: כי אין חרצבות למוֹתם, וּבְרִיא אוֹלָם: בְּעַמַּל אָנוּשׁ אֵינָמוּ, וְעַם אָדָם לֹא יִנְגְעוּ: לְכֹן עֲנֻקְתֶּמוּ גִּאֹה, יַעֲטֹף שִׁית חֶמְס לְמוֹ: יֵצֵא מִחֶלֶב עֵינָמוּ, עֲבְרוּ מִשְׁכִּיּוֹת לְכֹב: זִמְקוּ וַיִּדְבְּרוּ בְּרַע עֵשֶׂק, מִמְרוֹם יִדְבְּרוּ: שְׁתוּ בִשְׁמַיִם פִּיהֶם, וְלִשׁוֹנָם תִּהְלֹךְ בְּאָרֶץ: לְכֹן (ישיב) [ישוב] עֲמוּ הֵלֶם, וּמִי מִלֹּא יִמְצוּ לְמוֹ: וְאָמְרוּ, אֵיכָה יִדַע אֵל, וַיֵּשׁ דַּעַה בְּעֵלְיוֹן: הִנֵּה אֵלֶּה רְשָׁעִים, וְשִׁלְוֵי עוֹלָם הִשְׁגוּ חַיִּל: אֵף רִיק זִכְיִתִּי לְכֹבִי, וְאֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כְּפִי: וְאֵהִי נִגּוּעַ כָּל הַיּוֹם, וְתוֹכַחְתִּי לְבִקְרִים: אִם אֲמַרְתִּי אֶסְפְּרָה כְמוֹ, הִנֵּה דוֹר בְּנֵיךְ בְּגִדְתִּי: וְאִחְשָׁבָה לְדַעַת זֹאת, עֲמַל (היא) [הוא] בְּעֵינַי: עַד אָבוֹא אֶל מִקְדָּשִׁי אֵל, אֲבִינָה לְאַחֲרִיתָם: אֵף בַּחֲלֻקוֹת תְּשִׁית לְמוֹ, הַפְּלֵתָם לְמִשְׁוֹאוֹת: אֵיךְ הָיָה לְשִׁמָּה כְּרַגַע, סִפּוֹ תִמוּ מִן בְּלֵהוֹת: כִּתְלוֹם מִהֶקֶץ, אֲדַנִּי בְּעִיר צִלְמָם תִּבְזֶה: כִּי יִתְחַמֵּץ לְכֹבִי, וְכִלְיוֹתַי אֲשַׁתּוֹנֵן: וְאֲנִי בְּעַר וְלֹא אֲדַע, בְּהִמּוֹת הַיִּיתִי עִמָּךְ: וְאֲנִי תִמִּיד עִמָּךְ, אֲחֻזֶּת בְּיַד יְמִינִי: בְּעֲצָתְךָ תִּנְחַנֵּי, וְאַחַר כְּבוֹד תִּקְחַנֵּי: מִי לִי בִשְׁמַיִם, וְעִמָּךְ לֹא חִפְצָתִי בְּאָרֶץ: כָּלֵה שְׂאֲרֵי וּלְכֹבִי, צוֹר לְכֹבִי וְחֻלְקִי, אֱלֹהִים לְעוֹלָם: כִּי הִנֵּה רַחֲקִיךָ יֹאבִדוּ, הִצְמַתָּה כָּל זוֹנֵה מִמָּךְ: וְאֲנִי קִרְבַּת אֱלֹהִים לִי טוֹב, שְׁתִּי בְּאֲדָנִי (יהוה) [אֱלֹהִים] מַחֲסִי, לְסִפּר כָּל מִלְּאֲכוֹתֶיךָ:

עד. מִשְׁכִּיל לְאֶסֶף, לָמָּה אֱלֹהִים זִנְחַת לְנִצַּח, יַעֲשֵׂן אֶפְךָ בְּצִאן מְרַעִיתְךָ: זְכֹר עֲדַתְךָ קִנִּית קָדָם, גְּאֵלְתָּ שְׁבַט נַחֲלַתְךָ, הִר צִיּוֹן זֶה שְׁכֵנֶת בּוֹ: הַרִימָה פְּעֻמָּיךָ לְמִשְׁאוֹת נִצַּח, כָּל הַרַע אוֹיֵב בְּקִדְשׁ: שְׂאֲגוּ צִרְיֶיךָ בְּקֶרֶב מוֹעֲדֶךָ, שְׁמוּ אוֹתָתָם אֹתוֹת: יִדַּע כְּמִבִּיא לְמַעֲלָה, בְּסִבָּךְ עֵץ קִרְדָּמוֹת: (ועת) [וְעַתָּה] פְּתוּחִיָּה יְחַד, בְּכִשְׁלִיל וְכִילַפַּת יְהִלְמוֹן: שְׁלַחוּ בְּאֵשׁ מִקְדָּשְׁךָ, לְאָרֶץ חֲלָלוּ מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ: אָמְרוּ בְּלִבָּם נִינֵם יְחַד, שְׁרָפוּ כָּל מוֹעֲדֵי אֵל בְּאָרֶץ: אוֹתִתֵינוּ לֹא רְאִינוּ, אֵין עוֹד נִבִּיא, וְלֹא אֲתָנוּ יִדַע עַד מָה: עַד מַתִּי אֱלֹהִים יַחַרְךָ צֹר, יִנְאֵץ אוֹיֵב שְׁמֶךָ לְנִצַּח: לָמָּה תִשָּׁיב יְדֶךָ וַיִּמְיֶנְךָ, מִקְרָב (חוקר) [חִיקֶךָ] כָּלֵה: וְאֱלֹהִים מִלְכִי מִקְדָּם, פַּעַל יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: אֲתָה פּוֹרֶת בְּעֲזָךְ יָם, שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם: אֲתָה רִצְצָתָ רֵאשֵׁי לוֹיִתָן, תִּתְנַנוּ מֵאֲכָל לְעַם לְצִיִּים: אֲתָה בְּקַעַת מַעֲיָן וְנַחַל, אֲתָה הוֹבִשְׁתָּ נְהָרוֹת אֵיתָן: לָךְ יוֹם אֵף לָךְ לִילָה, אֲתָה הִכִּינוֹתָ מְאוֹר וְשִׁמְשׁ: אֲתָה הִצַּבְתָּ כָּל גְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף אֲתָה יִצְרָתָם: זְכֹר זֹאת אוֹיֵב חֹרֶף יְהוּה, וְעַם נָבַל נִאָּצוּ שְׁמֶךָ: אֵל תִּתֵּן לְחַיִּת נֶפֶשׁ תּוֹרָךְ, חַיִּת עֲנִיֶיךָ אֵל

תִּשְׁכַּח לְנֶצַח: הִבַּט לְבָרִית, כִּי מָלְאוּ מִחֲשָׁבֵי אֶרֶץ נְאוֹת חָמָס: אֵל
יֹשֵׁב דָּךְ נִכְלָם, עָנִי וְאֶבְיוֹן יִהְלְלוּ שְׁמֶךָ: קוֹמָה אֱלֹהִים, רִיבָה רִיבָה,
זָכֹר חֲרֻפְתֶּךָ מִנִּי נָבַל כָּל הַיּוֹם: אֵל תִּשְׁכַּח קוֹל צְרָרֶיךָ, שְׁאוֹן קָמֶיךָ
עַל־הַתְּמִיד:

עב. לַמְּנַצַּח אֵל תִּשְׁחַת מְזֻמּוֹר לְאַסָּף שִׁיר: הוֹדִינוּ לָךְ אֱלֹהִים, הוֹדִינוּ
וְקָרוֹב שְׁמֶךָ, סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ: כִּי אָקַח מוֹעֵד, אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט:
נִמְגִים אֶרֶץ וְכָל יֹשְׁבֶיהָ, אֲנִכִּי תִכְנַתִּי עֲמוּנֶיךָ, סְלָה: אֲמַרְתִּי לְהוֹלִלִים
אֵל תִּהְיוּ, וְלִרְשָׁעִים אֵל תִּרְיֻמוּ קֶרֶן: אֵל תִּרְיֻמוּ לְמָרוֹם קַרְנֵכֶם,
תִּדְבְּרוּ בְצִנּוֹר עֵתֶךָ: כִּי לֹא מִמוּצָא וּמִמַּעַרְב, וְלֹא מִמִּדְּבַר הָרִים: כִּי
אֱלֹהִים שַׁפֵּט, זֶה יִשְׁפִּיל זֶה יָרִים: כִּי כוֹס בְּיַד יְהוָה, וַיִּזַּן חֶמֶר מְלֹא
מִסָּךְ, וַיַּגֵּר מִזֶּה, אֵךְ שְׁמַרְיָה יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כָל רִשְׁעֵי אֶרֶץ: וְאֲנִי אֲגִיד
לְעַלְמִים, אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: וְכָל קַרְנֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ, תִּרְוַמְנָה
קַרְנוֹת צַדִּיק:

עו. לַמְּנַצַּח בְּנִגִּינַת מְזֻמּוֹר לְאַסָּף שִׁיר: נוֹדַע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים, בְּיִשְׂרָאֵל
גְּדוֹל שְׁמוֹ: וַיְהִי בְשָׁלֹם סִכּוֹ, וּמַעֲוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן: שְׁמָה שִׁבְר רִשְׁפֵי קִשְׁת, מִגֵּן
וְחָרֹב וּמִלְחָמָה, סְלָה: נְאוֹר אַתָּה אֲדִיר, מִהַרְרֵי טָרֶף: אֲשַׁתּוֹלְלוּ
אֲבִירֵי לֵב, נִמּוּ שְׁנַתֶּם, וְלֹא מִצָּאוּ כָּל אֲנָשֵׁי חֵיל יְדִיהֶם: מִגַּעְרַתֶּךָ,
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, נִרְדָּם וְרָכַב וְסוּס: אַתָּה נוֹרָא אַתָּה, וּמִי יַעֲמַד לְפָנֶיךָ
מֵאֲזוּ אָפֶךָ: מִשְׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ דִּין, אֶרֶץ יִרְאֶה וְשָׁקֵטָה: בְּקוֹם לְמִשְׁפַּט
אֱלֹהִים, לְהוֹשִׁיעַ כָּל עֲנוּי אֶרֶץ, סְלָה: כִּי חֲמַת אָדָם תוֹדֶךָ, שְׁאֵרִית
חֲמַת תַּחְגֹּר: נִדְרוּ וְשָׁלְמוּ לִיהוָה אֱלֹהֵיכֶם, כָּל סִבִּיבּוֹ יוֹבִילוּ שֵׁי
לְמוֹרָא: יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים, נוֹרָא לְמַלְכֵי אֶרֶץ:

עז. לַמְּנַצַּח עַל (יְדִיתוֹן) [יְדוּתוֹן] לְאַסָּף מְזֻמּוֹר: קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים
וְאֲצַעֲקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרְתִּי אֲדַנִּי דַרְשָׁתִּי, יָדִי
לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנָּחַם נִפְשִׁי: אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמֶיָה,
אֲשִׁיחָה וְתִתְעַטֵּף רוּחִי, סְלָה: אֲחֻזֵּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדָם, שְׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְלִילָה,
עַם לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסִּיף
לְרִצּוֹת עוֹד: הָאֶפֶס לְנֶצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: הִשְׁכַּח חֲנוּת
אֵל, אִם קָפֵץ בָּאֵף רַחֲמָיו, סְלָה: וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שְׁנוֹת יָמַי
עֲלִיּוֹן: (אֲזַכִּיר) [אֲזַכּוֹר] מַעֲלָלֵי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדָם פִּלְאָךְ: וְהִגִּיתִי
בְּכָל פְּעֻלָּה, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ, מִי אֵל
גְּדוֹל כְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פִּלְאָ, הוֹדַעְתָּ בְעַמִּים עֲזָךְ: גְּאֻלַּת

בְּרוּעַ עֲמָךְ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיֹּסֶף, סֵלָה: רְאוּךָ מִים, אֱלֹהִים, רְאוּךָ מִים
 יַחִילוּ, אִף יִרְגְּזוּ תְהוֹמוֹת: זָרְמוּ מִים עֲבוֹת, קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אִף
 חֲצֹצֵיף יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעְמָךְ בְּגִלְגֹל, הַאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רְגִזָּה וּתְרַעַשׁ
 הָאָרֶץ: בְּיָם דְּרָכָךְ (וּשְׂבִילֶךָ) [בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא
 נִדְעוּ: נַחִיֶת כְּצֹאן עֲמָךְ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

עַח. מִשְׁכִּיל לְאַסָּף, הַאֲזִינָה עֲמִי תוֹרְתִי, הִטּוּ אֲזֻנְכֶם לְאַמְרֵי פִי:
 אֲפֹתְחָה בְּמִשְׁלַל פִּי, אֲבִיעָה חִידוֹת מִנִּי קֶדֶם: אֲשֶׁר שָׁמְעֵנוּ וְנִדְעֵם,
 וְאֲבוֹתֵינוּ סִפְרוּ לָנוּ: לֹא נִכְחַד מִבְּנֵיהֶם, לְדוֹר אַחֲרוֹן, מִסֹּפְרִים תְּהִלּוֹת
 יִהוּהוּ וְעִזּוֹנוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּקַּם עֲדוֹת בִּיעֶקֶב, וְתוֹרָה שָׁם
 בְּיִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר צִוָּה אֶת אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדִיעֵם לְבְנֵיהֶם: לְמַעַן יִדְעוּ דוֹר
 אַחֲרוֹן, בְּנֵים וַיְלִדוּ, יָקֻמוּ וַיִּסְפְּרוּ לְבְנֵיהֶם: וַיִּשְׁמְעוּ בְּאֱלֹהִים כְּסֹלֶם,
 וְלֹא יִשְׁכַּחוּ מַעֲלָלֵי אֵל, וּמִצְוֹתָיו יִנְצְרוּ: וְלֹא יִהְיוּ כְּאֲבוֹתֵם, דוֹר סוֹרֵר
 וּמֵרָה, דוֹר לֹא הִכִּין לְבוֹ וְלֹא נֶאֱמְנָה אֶת אֵל רֹחוֹ: בְּנֵי אֲפָרַיִם נוֹשְׁקֵי
 רוּמֵי קֶשֶׁת, הִפְכוּ בְיּוֹם קָרֵב: לֹא שָׁמְרוּ בְרִית אֱלֹהִים, וּבְתוֹרָתוֹ מֵאֲנוּ
 לְלַכֵּת: וַיִּשְׁכַּחוּ עֲלִילוֹתָיו, וְנִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר הִרְאָם: נִגַּד אֲבוֹתֵם עָשָׂה
 פֶּלֶא, בְּאָרֶץ מִצְרַיִם שְׁדָה צֶעַן: בְּקַע יָם וַיַּעֲבִירֵם, וַיַּצֵּב מִים כְּמוֹ נַד:
 וַיִּנְחַם בְּעֵנָן יוֹמָם, וְכָל הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ: יִבְקַע צָרִים בְּמִדְבָּר, וַיִּשְׁקַךְ
 כְּתֵהוֹמוֹת רַבָּה: וַיּוֹצֵא נוֹזְלִים מִסְּלַע, וַיּוֹרֵד בְּנֵהָרוֹת מִים: וַיֹּסִיפוּ
 עוֹד לַחֲטֹא לוֹ, לְמִרוֹת עֲלִיּוֹן בְּצִיָּה: וַיִּנְסוּ אֵל בְּלִבָּבָם, לְשֹׂאֵל אֲכָל
 לְנִפְשָׁם: וַיִּדְבְּרוּ בְּאֱלֹהִים, אָמְרוּ הַיּוֹכֵל אֵל לַעֲרֹךְ שְׁלֹחַן בְּמִדְבָּר: הֵן
 הִכָּה צוֹר וַיַּזּוּבוּ מִים וּנְחָלִים יִשְׁטֹפוּ, הִגַּם לָחֵם יוֹכֵל תַּת, אִם יִכִּין
 שְׂאֵר לְעַמוֹ: לָכֵן שָׁמַע יִהוּהוּ וַיִּתְעַבֵּר, וְאֵשׁ נִשְׁקָה בִיעֶקֶב, וְגַם אִף
 עָלָה בְּיִשְׂרָאֵל: כִּי לֹא הֶאֱמִינוּ בְּאֱלֹהִים, וְלֹא בִטְחוּ בִישׁוּעָתוֹ: וַיַּצּוּ
 שְׁחָקִים מִמַּעַל, וַדְּלִתֵי שָׁמַיִם פִּתַּח: וַיִּמְטֵר עֲלֵיהֶם מִן הַאֲכָל, וַדְּגַן
 שָׁמַיִם נִתַּן לָמוֹ: לָחֵם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ, צִידָה שְׁלַח לָהֶם לְשִׁבְעַ:
 יִסַּע קָדִים בְּשָׁמַיִם, וַיִּנְהַג בְּעִזּוֹ תִימָן: וַיִּמְטֵר עֲלֵיהֶם כַּעֲפֹר שְׂאֵר,
 וּכְחוֹל יָמִים עוֹף כְּנָף: וַיִּפֹּל בְּקָרֵב מִחֲנֵהוּ, סָבִיב לְמִשְׁכְּנֹתָיו: וַיֵּאָכְלוּ
 וַיִּשְׁבְּעוּ מְאֹד, וְתֹארוֹתֵם יָבֵא לָהֶם: לֹא זָרוּ מִתְּאוֹתֵם, עוֹד אֲכָלִם
 בְּפִיָּהֶם: וְאִף אֱלֹהִים עָלָה בָהֶם, וַיִּהְרַג בְּמִשְׁמַנֵּיהֶם, וּבַחֲוָרֵי יִשְׂרָאֵל
 הִכְרִיעַ: בְּכָל זֹאת חֲטָאוּ עוֹד, וְלֹא הֶאֱמִינוּ בְּנִפְלְאוֹתָיו: וַיִּכַּל בְּהִבֵּל
 יְמֵיהֶם, וּשְׁנוֹתֵם בְּבִהְלָה: אִם הִרְגַם וַדְרָשׁוּהוּ, וְשָׁבוּ וְשִׁתְרוּ אֵל:
 וַיִּזְכְּרוּ כִי אֱלֹהִים צוּרָם, וְאֵל עֲלִיּוֹן גְּאֻלָּם: וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיָּהֶם, וּבְלִשׁוֹנָם
 יִכְזְבוּ לוֹ: וְלָבָם לֹא נִכוּן עֲמוֹ, וְלֹא נֶאֱמְנוּ בְּכִרְיָתוֹ: וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר

עֹן, וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אָפוֹ, וְלֹא יַעִיר כָּל חַמְתּוֹ: וַיִּזְכֹּר כִּי
 בְּשׁוֹר הַמָּה, רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יֵשׁוּב: כִּמְהָ יִמְרוּהוּ בַמִּדְבָּר, יַעֲצִיבוּהוּ
 בִישִׁימוֹן: וַיִּשׁוּבוּ וַיִּנְסוּ אֶל, וַקְּדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹ: לֹא זָכְרוּ אֶת יְדוֹ,
 יוֹם אֲשֶׁר פָּדַם מִנִּי צָר: אֲשֶׁר שָׁם בְּמִצְרַיִם אֶתוֹתָיו, וּמִוִּפְתֵּי בְשׂוּדָה
 צָעַן: וַיִּהְיֶה לְדָם יֵאֲרִיחֵם, וְנוֹלִיחֵם כֹּל יִשְׁתִּיּוֹן: יִשְׁלַח בָּהֶם עָרֵב
 וַיֵּאכְלֵם, וַיִּצְפָּרְדֵּעַ וַתִּשְׁחִיתֵם: וַיִּתֵּן לְחִסִּיל יְבוּלִם, וַיִּגְיַעַם לְאַרְבֶּה:
 יִהְיֶה בְכָרְד גַּפְנֶם, וַשְׁקִמוֹתֵם בַּחֲנַמַּל: וַיִּסְגֹּר לְבָרְד בְּעִירִם, וּמִקְנֵיחֵם
 לְרִשְׁפִּים: יִשְׁלַח כֶּם חֲרוֹן אָפוֹ, עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכִי
 רָעִים: יִפְלֹס נְתִיב לְאָפוֹ, לֹא חִשֵּׁף מִמּוֹת נִפְשָׁם, וַחֲתִיתֶם לְדַבֵּר הַסְּגִיר:
 וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם, רֵאשִׁית אוֹנִים בְּאֶהְלֵי חַם: וַיִּסַּע כְּצֹאן עֲמוֹ,
 וַיִּנְהַגֵם כַּעֲדָר בַּמִּדְבָּר: וַיִּנְחַם לְבָטַח וְלֹא פָחַדוּ, וְאֶת אוֹיְבֵיהֶם כִּסָּה
 הַיָּם: וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קְדֻשׁוֹ, הִרְזָה קִנְיָתָה יְמִינוֹ: וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיהֶם
 גּוֹיִם, וַיִּפְּלִים בַּחֲבַל נַחְלָה, וַיִּשְׁכַּן בְּאֶהְלֵיהֶם שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּנְסוּ
 וַיִּמְרוּ אֶת אֱלֹהֵים עֲלֵיוֹן, וְעַדוֹתָיו לֹא שָׁמְרוּ: וַיִּסְגּוּ וַיִּבְגְּדוּ כְּאֲבוֹתֵם,
 נִהְפְּכוּ כְקִשְׁתֵּי רַמְיָה: וַיִּכְעִיסוּהוּ בְּכַמּוֹתֵם, וּבִפְסִילֵיהֶם יִקְנִיאוּהוּ:
 שָׁמַע אֱלֹהִים וַיִּתְעַבֵּר, וַיִּמְאָס מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל: וַיִּטֵּשׁ מִשְׁכַּן שְׁלוֹ, אֶהְלֵ
 שַׁכֵּן בְּאֲדָם: וַיִּתֵּן לְשִׁבְי עֵזוֹ, וַתִּפְאַרְתּוּ כִיד צָר: וַיִּסְגֹּר לְחֶרֶב עֲמוֹ,
 וּבַנְּחַלְתּוֹ הִתְעַבֵּר: בַּחוּרָיו אָכְלָה אֵשׁ, וּבַתּוֹלְתָיו לֹא הוֹלִלוּ: כִּהְיָנוּ
 בַּחֲרָב נִפְלוּ, וְאִלְמָנְתָיו לֹא תִבְכִּינָה: וַיִּקַּץ כְּיֵשֶׁן אֲדָנִי, כְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן
 מִיָּין: וַיֵּךְ צָרָיו אַחֹר, חֲרַפְתָּ עוֹלָם נָתַן לָמוֹ: וַיִּמְאָס בְּאֶהְלֵ יוֹסֵף,
 וּבְשִׁבְטֵי אֶפְרַיִם לֹא בָחַר: וַיִּבְחַר אֶת שְׁבִט יְהוּדָה, אֶת הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר
 אָהֵב: וַיִּבֶן כְּמוֹ רַמִּים מִקְדְּשׁוֹ, כְּאַרְץ יִסְדָּה לְעוֹלָם: וַיִּבְחַר בְּדוֹד
 עַבְדּוֹ, וַיִּקְחָהוּ מִמְּכַלְאֵת צֹאן: מֵאַחַר עֲלוֹת הַבְּיָאוֹ, לְרַעוֹת בְּיַעֲקֹב
 עֲמוֹ וּבִישְׂרָאֵל נַחְלָתוֹ: וַיִּרְעַם כְּתֵם לְכָבוֹ, וּבַתְּבוֹנוֹת כִּפְּיוֹ יִנְחַם:

עמו. מזמור לְאֶסְף, אֱלֹהִים בָּאוּ גּוֹיִם בַּנְּחַלְתֶּךָ, טָמְאוּ אֶת הַיֵּכֶל קְדֻשְׁךָ,
 שָׁמוּ אֶת יְרוּשָׁלַם לְעֵיִם: נָתַנוּ אֶת נְבִלַת עַבְדֶּיךָ מֵאֲכָל לְעוֹף הַשָּׁמַיִם,
 בְּשׁוֹר חֲסִידֶיךָ לְחִיתוֹ אֲרָץ: שָׁפְכוּ דָמָם כְּמַיִם סְבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם, וְאִין
 קוֹבֵר: הֵיִינוּ חֲרַפָּה לְשַׁכְנֵינוּ, לַעַג וְקָלִס לְסְבִיבוֹתֵינוּ: עַד מָה יִהְיֶה
 תִּאֲנָף לְנֹצַח, תִּבְעֵר כְּמוֹ אֵשׁ קִנְאָתֶךָ: שָׁפַךְ חַמְתֶּךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא
 יָדְעוּךָ, וְעַל מַמְלְכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ: כִּי אֲכַל אֶת יַעֲקֹב, וְאֶת
 נְהוֹי הַשָּׁמוֹ: אֵל תִּזְכֹּר לָנוּ עֲוֹנֹת רֵאשֵׁנִים, מִהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי
 דְלוֹנוּ מְאֹד: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ, וְכַפֵּר
 עַל חַטָּאתֵינוּ, לְמַעַן שְׁמֶךָ: לְמָה יֵאֱמָרוּ הַגּוֹיִם אֵיךָ אֱלֹהֵיהֶם, יָדְעַ

(כגיים) [בגוים] לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ : תָּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנֹכֶת אָסִיר, כְּגֹדֶל זְרוּעֶךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתֶיךָ : וְהִשָּׁב לְשִׁכְנֵינוּ שְׂבַעֲתִים אֶל חִיקֶם, חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפְוּךָ, אֲדַנִּי : וְאִנְחֵנו עִמָּךְ וְצֹאן מְרַעִיתֶךָ נוֹדֶה לָּךְ לְעוֹלָם, לְדֹר וָדֹר נִסְפֵר תְּהִלָּתֶךָ :

פ. לְמִנְצַח אֶל שְׁשָׁנִים עֲדוֹת לְאַסָּף מִזְמוֹר : רַעַה יִשְׂרָאֵל הַאֲזִינָה, נִהַג כְּצֹאן יוֹסֵף יֹשֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה : לְפָנַי אֲפָרִים וּבִגְיָמָן וּמִנְשֵׁה עוֹרָרָה אֶת גְּבוּרָתֶךָ, וּלְכֹה לִישַׁעְתָּה לָנוּ : אֱלֹהִים הִשִּׁיבֵנוּ, וְהָאָר פָּנֶיךָ וְנִוְשָׁעָה : יְהוָה אֱלֹהִים צָבָאוֹת, עַד מָתַי עֲשֵׂנָת בְּתַפְלַת עִמָּךְ : הֲאֶכְלָתֶם לֶחֶם דְּמָעָה, וְתִשְׁקְמוּ בְדָמָעוֹת שְׁלִישׁ : תְּשִׁימֵנו מְדוֹן לְשִׁכְנֵינוּ, וְאִיבֵינוּ יִלְעָגוּ לָמוּ : אֱלֹהִים צָבָאוֹת הִשִּׁיבֵנוּ, וְהָאָר פָּנֶיךָ וְנִוְשָׁעָה : גִּפְן מִמְצָרִים תִּסִּיעַ, תִּגְרַשׁ גּוֹיִם וְתִטְשֶׁה : פָּנִית לְפָנֶיךָ, וְתִשְׁרַשׁ שְׂרָשִׁיָה וְתִמְלֵא אֶרֶץ : כְּסוּ הַרִים צִלָּה, וְעִנְפֶיהָ אֲרוֹזֵי אֵל : תִּשְׁלַח קְצִירָהּ עַד יָם, וְאֵל נְהַר יוֹנְקוֹתֶיהָ : לְמָה פָּרַצְתָּ גְדִרְיָה, וְאֲרוּרָה כָּל עֲבָרֵי דָרְךָ : יְכַרְסֶמְנָה חֲזִיר מִיַּעַר, וְזִזוּ שְׂדֵי יַרְעֵנָה : אֱלֹהִים צָבָאוֹת, שׁוֹב נָא, הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה, וּפְקֹד גִּפְן זֹאת : וְכִנָּה אֲשֶׁר נִטְעָה יְמִינֶךָ, וְעַל בֶּן אֲמֻצָּתָה לָּךְ : שְׂרָפָה כְּאֵשׁ כְּסוּחָה, מִגְּעַרַת פָּנֶיךָ יֵאבְדוּ : תְּהִי יָדְךָ עַל אִישׁ יְמִינֶךָ, עַל בֶּן אָדָם אֲמֻצָּת לָּךְ : וְלֹא נִסּוּג מִמָּךְ, תַּחֲנִינוּ וּבִשְׁמָךְ נִקְרָא : יְהוָה אֱלֹהִים צָבָאוֹת הִשִּׁיבֵנוּ, הָאָר פָּנֶיךָ וְנִוְשָׁעָה :

פא. לְמִנְצַח עַל הַגִּתִּית לְאַסָּף : הֲרַנִּינוּ לְאֱלֹהִים עוֹזְנוּ, הֲרִיעוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב : שְׂאוּ זְמֵרָה וְתִנְנוּ תֵף, כְּנֹר נְעִים עִם נָבָל : תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר, בְּכֹסֶה לְיוֹם חַגְנוּ : כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא, מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב : עֲדוֹת בֵּיהוֹסֵף שְׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם, שְׁפַת לֹא יִדְעֵתִי אֲשַׁמַּע : הַסִּירוֹתֵי מִסָּבֵל שְׁכָמוֹ, כְּפִיו מִדּוֹד תַּעֲבֹרְנָה : בְּצָרָה קָרָאתָ וְאֶחְלָצְךָ, אֲעֲנֶךָ בְּסֹתֵר רַעַם, אֲבַחֲנֶךָ עַל מִי מְרִיבָה, סְלָה : שְׁמַע עִמִּי וְאֲעִידָה בְּךָ, יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי : לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכָר : אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, הִרְחַב פִּיךָ וְאִמְלֵאֵהוּ : וְלֹא שְׁמַע עִמִּי לְקוֹלִי, וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי : וְאֲשַׁלַּחֵהוּ בְּשִׁרְיוֹת לִבָּם, יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֶיהֶם : לוֹ עִמִּי שְׁמַע לִי, יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יִהְלְכוּ : כְּמַעַט אוֹיְבֵיהֶם אֲכַנִּיעַ וְעַל צְרִיבָם אֲשִׁיב יָדִי : מִשְׁנְאֵי יְהוָה יִכְחָשׁוּ לוֹ, וְיִהְיֶה עִתָּם לְעוֹלָם : וְיִאֲכִילֵהוּ מִחֶלֶב חֹטָה, וּמִצֹּר - דְּבַשׁ אֲשִׁיבֶיךָ :

פב. מִזְמוֹר לְאַסָּף, אֱלֹהִים נֹצֵב בְּעֵדַת אֵל, בְּקִרְבֵּי אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט : עַד מָתַי תִּשְׁפָּטוּ עוֹלָם, וּפָנַי רְשָׁעִים תִּשְׂאוּ, סְלָה : שְׁפָטוּ דָל וְיִתּוֹם, עֲנִי

רַשׁ הַצְּדִיקוֹ: פָּלְטוּ דָל וְאֶבְיוֹן, מִיַּד רְשָׁעִים הַצְּלִילוּ: לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבְיִנוּ בַחֲשֻׁכָה יִתְהַלְכוּ, יִמּוּטוּ כָּל מוֹסְדֵי אָרֶץ: אֲנִי אִמְרָתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן כְּלַכֶּם: אַכֵּן כָּאָדָם תְּמוֹתוֹן וּכְאָחֵד הַשָּׂרִים תִּפְּלוּ: קוֹמָה אֱלֹהִים, שְׁפֹטָה הָאָרֶץ, כִּי אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

פג. שִׁיר מְזֻמּוֹר לְאֶסָף: אֱלֹהִים אֵל דָּמִי לָךְ, אֵל תַּחֲרַשׁ וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל: כִּי הִנֵּה אוֹיְבֶיךָ יִהְיֶינּוּ, וּמִשְׁנֵאֵיךָ נִשְׂאוּ רֹאשׁ: עַל עֲמֻךָ יִעֲרִימוּ סוֹד, וְיִתְיַעֲצוּ עַל צְפוּנֶיךָ: אָמְרוּ לָכֵן וּנִכְחִידֵם מִגּוֹי, וְלֹא יִזְכַּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד: כִּי נִוְעָצוּ לִב יַחְדוֹ, עָלֶיךָ בְּרִית יִכְרְתוּ: אֱהִלִי אָדוּם וְיִשְׁמַעְאֲלִים, מוֹאָב וְהַגְּרִים: גָּבַל וְעִמּוֹן וְעַמְלֶק, פְּלִשְׁתִּים עִם יִשְׂבִּי צוּר: גַּם אֲשׁוּר נִלְוָה עִמָּם, הָיוּ זְרוּעַ לְבַנְי לֹוט, סֵלָה: עֲשֵׂה לָהֶם כְּמִדְיָן, כְּסִיסְרָא, כְּיִבִּין בְּנַחַל קִישׁוֹן: נִשְׁמְדוּ בְּעֵינ דָּאר, הָיוּ דִמְן לְאֲדָמָה: שִׁיתֵמוּ נְדִיבֵמוּ כְּעַרְב וְכַזָּאב, וּכְזַבַּח וּכְצִלְמָנַע כָּל נְסִיכָמוּ: אֲשֶׁר אָמְרוּ, נִירְשָׁה לָנוּ, אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים: אֱלֹהֵי, שִׁיתֵמוּ כְּגִלְגָּל, כְּקֶשׁ לְפָנֵי רוּחַ: כְּאֵשׁ תִּבְעַר יַעַר, וּכְלֶהָבָה תִּלְהַט הָרִים: כֵּן תִּתְדַפֵּם בְּסַעֲרָךְ, וּבְסוּפְתֶךָ תִּבְהַלֵּם: מִלֵּא פְּנִיָהֶם קְלוֹן, וּיִבְקָשׁוּ שְׁמֶךָ, יְהוָה: יִבְשׁוּ וְיִבְהִלוּ עַדִי עַד, וְיִחַפְּרוּ וְיֵאבְדוּ: וְיִדְעוּ כִּי אַתָּה שְׁמֶךָ יְהוָה לְבָדָךְ, עֲלִיּוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ:

פד. לְמִנְצַחַת עַל הַגִּתִּית לְבַנְי קִרַח מְזֻמּוֹר: מֵה יְדִידוֹת מִשְׁכָּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת: נִכְסְפָה וְגַם כְּלָתָה נִפְשֵׁי לְחֻצְרוֹת יְהוָה, לְבִי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי: גַּם צְפוּר מְצָאָה בֵּית וּדְרוֹר קָן לָהּ, אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרָחֶיךָ, אֵת מִזְבְּחוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת מְלָכִי וְאֱלֹהֵי: אֲשֶׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵּיתֶךָ, עוֹד יִהְלִלוּךָ סֵלָה: אֲשֶׁרֵי אָדָם עוֹז לוֹ בָּךְ, מְסֻלוֹת בְּלִבְכֶם: עֲבָרֵי בְּעַמֶּק הַבְּכָא מַעֲיִן יִשִּׁיתוּהוּ, גַּם בְּרוֹכוֹת יַעֲטָה מוֹרָה: יִלְכוּ מִחֵיל אֵל חַיִל, יִרְאֶה אֵל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן: יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת שְׁמַעָה תִּפְלְתִי, הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: מִגִּנְנוּ רָאָה אֱלֹהִים, וְהִבֵּט פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי טוֹב יוֹם בַּחֲצִרֶיךָ מֵאֶלֶף, בַּחֲרָתִי הִסְתוּפֶיךָ בְּבֵית אֱלֹהֵי מִדְּוֵר בְּאֶהְלֵי רִשָׁע: כִּי שָׁמֵשׁ וּמִגֵּן יְהוָה אֱלֹהִים, חַן וְכִבוֹד יִתֵּן יְהוָה, לֹא יִמְנַע טוֹב לְהַלְכִים בְּתַמִּים: יְהוָה צְבָאוֹת, אֲשֶׁרֵי אָדָם בִּטַח בְּךָ:

פה. לְמִנְצַחַת לְבַנְי קִרַח מְזֻמּוֹר: רְצִיַת יְהוָה אֲרָצְךָ, שְׁבֹתָ (שְׁבוֹת) [שְׁבִית] יַעֲקֹב: נִשְׂאָתָ עוֹן עֲמֶךָ, כְּסִיתָ כָּל חַטָּאתֶם, סֵלָה: אִסְפַּתָּ כָּל עֲבָרְתֶךָ, הִשְׁיִבוֹתָ מַחְרוֹן אִפְךָ: שׁוּבְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, וְהַפֵּר כַּעֲסֶךָ עִמָּנוּ: הַלְעוֹלָם תִּאָּנַף בְּנוּ, תִּמְשָׁךְ אִפְךָ לְדֹר וָדֹר: הֲלֹא אַתָּה תִּשׁוּב תַחֲיִינוּ, וְעֲמֻךָ יִשְׁמַחוּ בְךָ: הֲרָאֵנוּ יְהוָה חֲסִדֶךָ, וְיִשְׁעֶךָ תִּתֵּן לָנוּ:

אֶשְׁמְעָה מֵהַיַּדְבַּר הָאֵל יְהוָה, כִּי יְדַבֵּר שְׁלוֹם אֶל עַמּוֹ וְאֶל חֲסִידָיו,
וְאֵל יְשׁוּבוֹ לְכִסְלָה: אֶךְ קָרוֹב לִירְאָיו יִשְׁעוּ, לְשֹׁכֵן כְּבוֹד בְּאַרְצָנוּ:
חֶסֶד וְאַמֶּת נִפְגָּשׁוּ, צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ: אַמֶּת מֵאַרְץ תִּצְמַח, וְצְדָק
מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף: גַּם יְהוָה יִתֵּן הַטּוֹב, וְאַרְצָנוּ תִתֵּן יְבוּלָה: צְדָק לְפָנָיו
יִהְיֶה, וַיִּשֶׁם לְדָרְךָ פַּעֲמָיו:

פו. תִּפְלָה לְדָוִד, הִטָּה יְהוָה אָזְנוֹ עָנְנִי, כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי: שְׁמְרָה
נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אָנִי, הוֹשַׁע עַבְדְּךָ, אֵתָה אֱלֹהִי, הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ: חָנְנִי
אֲדַנִּי, כִּי אֵלֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדְּךָ, כִּי אֵלֶיךָ אֲדַנִּי נַפְשִׁי
אֲשֵׁא: כִּי אֵתָה אֲדַנִּי טוֹב וְסִלַּח, וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרֹאֶיךָ: הַאֲזִינָה יְהוָה
תְּפִלָּתִי, וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנֹתַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאָךְ כִּי תַעֲנֵנִי:
אִין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדַנִּי וְאִין כְּמַעֲשֶׂיךָ: כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדַנִּי, וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ: כִּי גָדוֹל אֵתָה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת,
אֵתָה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ: הוֹרְנִי יְהוָה דְּרָכֶךָ, אֲהַלֵּךְ בְּאַמְתֶּךָ, יַחַד לְבָבִי
לְיִרְאָה שְׁמֶךָ: אוֹדֶךָ אֲדַנִּי אֱלֹהִי בְּכָל לְבָבִי, וְאֶכְבְּדָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם: כִּי
חֶסֶדְךָ גָּדוֹל עָלַי, וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל תַּחְתִּיָּה: אֱלֹהִים, יָדִים קָמוּ
עָלַי וְעַדַת עָרִיצִים בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי, וְלֹא שָׁמוּךָ לִנְגָדָם: וְאֵתָה אֲדַנִּי אֵל
רַחוּם וְחַנוּן, אַרְךָ אֵפִים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: פָּנֵה אֵלַי וְחַנְּנִי, תְּנֵה עֲזָךְ
לְעַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לְבִן אֲמָתְךָ: עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְטוֹבָה, וַיִּרְאוּ שְׂנְאֵי
וַיִּבְשׁוּ כִּי אֵתָה יְהוָה עֲזָרְתָנִי וְנַחַמְתָּנִי:

פז. לְבָנֵי קִרַח מְזִמּוֹר שִׁיר, יִסוּדְתוֹ בְּהַרְרֵי קֹדֶשׁ: אֱהָב יְהוָה שְׁעָרֵי
צִיּוֹן מִכָּל מִשְׁכָּנוֹת יַעֲקֹב: נִכְבְּדוֹת מְדַבֵּר בְּךָ עִיר הָאֱלֹהִים, סֵלָה:
אֲזַכִּיר רֵהַב וּבָבֶל לִידְעִי, הִנֵּה פִלְשֶׁת וְצוֹר עִם כּוּשׁ, זֶה יֶלֶד שָׁם:
וּלְצִיּוֹן יֹאמֶר אִישׁ וְאִישׁ יֶלֶד בָּהּ, וְהוּא יְכוֹנְנָה עֲלֵיוֹן: יְהוָה יִסְפֹּר
בְּכַתּוּב עִמָּם, זֶה יֶלֶד שָׁם, סֵלָה: וְשָׂרִים כְּחַלְלִים, כָּל מַעֲיָנֵי בְּךָ:

פח. שִׁיר מְזִמּוֹר לְבָנֵי קִרַח, לְמַנְצַח עַל מַחְלַת לְעֵנוֹת, מִשְׁפִּיל לְהִימָן
הָאֲזֹרָחִי: יְהוָה אֱלֹהֵי יִשׁוּעָתִי, יוֹם צַעֲקָתִי בְּלִילָה נִגְדָךְ: תְּבוֹא לְפָנֶיךָ
תְּפִלָּתִי, הִטָּה אָזְנוֹךָ לְרַנְתִּי: כִּי שִׁבְעָה בְּרַעוֹת נַפְשִׁי, וְחַיִּי לְשִׂאוֹל
הִגִּיעוּ: נַחֲשִׁבְתִּי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר, הִייתִי כְגֹבֵר אִין אֵיל: בְּמַתִּים חֲפָשִׁי,
כְּמוֹ חַלְלִים שִׁכְבִּי קִבֵּר, אֲשֶׁר לֹא זָכַרְתָּם עוֹד, וְהִמָּה מִיָּדְךָ נִגְזְרוּ:
שְׁתַּנִּי בְּבוֹר תַּחְתִּיּוֹת, בְּמַחְשָׁכִים בְּמַצְלוֹת: עָלַי סִמְכָה חֲמָתְךָ, וְכָל
מִשְׁבְּרֶיךָ עֲנִיתָ, סֵלָה: הִרְחַקְתָּ מִיָּדַעִי מִמֶּנִּי, שְׁתַּנִּי תוֹעֵבוֹת לָמוּ, כְּלֹא
וְלֹא אֲצֵא: עֵינַי דָּאֲבָה מִנִּי עָנִי, קְרֹאֲתֶיךָ יְהוָה בְּכָל יוֹם, שִׁטְחָתִי אֵלֶיךָ
כְּפִי: הִלְמַתִּים תַּעֲשֶׂה פְלֵא, אִם רְפָאִים יְקוּמוּ יוֹדוּךָ, סֵלָה: הִיִּסְפֹּר

בְּקֶבֶר חֲסִדָּךְ, אֲמוֹנֶתְךָ בְּאֲבֹדוֹן: הַיּוֹדֵעַ בְּחֶשֶׁךְ פִּלְאָף, וְצִדְקָתְךָ בְּאֶרֶץ
נְשִׁיָּה: וְאֲנִי אֵלֶיךָ יְהוָה שׁוֹעֵתִי, וּבִבְקָר תִּפְלְתִי תִקְדָּמְךָ: לְמָה יְהוּה
תִּנְחַח נַפְשִׁי, תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ מִמְּנִי: עֲנֵי אֲנִי וְגִוַע מִנְעַר, נִשְׁאֲתִי אִמְךָ
אֲפוּנָה: עָלֵי עֲבָרוֹ חֲרוֹנֶיךָ, בַּעוֹתֶיךָ צִמְתוֹתַי: סְבוּנֵי כַמִּים כָּל הַיּוֹם,
הַקִּיפוּ עָלַי יַחַד: הִרְחַקְתָּ מִמְּנִי אֱהָב וְרַע, מִיַּדְעֵי מַחֲשָׁף:

פמ. מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזַרְחִי, חֲסִדֵי יְהוָה עוֹלָם אֲשִׁירָה, לְדֹר וָדֹר
אוֹדִיעַ אֲמוֹנֶתְךָ בְּפִי: כִּי אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, שְׁמַיִם תִּכַּן
אֲמוֹנֶתְךָ בְּהֵם: כְּרַתִּי לְבַחֲרִי, נִשְׁבַּעְתִּי לְדוֹד עַבְדִּי: עַד עוֹלָם
אֲכִין וְזַרְעֶךָ, וּבִנִיתִי לְדֹר וָדוֹר כִּסְאֶךָ, סֵלָה: וַיִּוְדוּ שְׁמַיִם פִּלְאָף יְהוָה,
אִף אֲמוֹנֶתְךָ בְּקֶהֱל קְדוֹשִׁים: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹף לִיהוָה, יִדְמָה לִיהוָה
בְּכַנֵּי אֱלִים: אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל כָּל סְבִיבָיו:
יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת, מִי כְמוֹךָ חֲסִין יְהוָה, וְאֲמוֹנֶתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ: אֲתָה
מוֹשֵׁל בְּגֹאוֹת הַיָּם, בְּשׂוֹא גִלְיוֹ אֲתָה תִשְׁבַּחֶם: אֲתָה דְכַאתָ כְּחִלְל
רְהֵב, בְּזִרוּעַ עֲזָף פְּזֻרְתָּ אוֹיְבֶיךָ: לָךְ שְׁמַיִם אִף לָךְ אֶרֶץ, תִּבַּל וּמְלֹאָה
אֲתָה יִסְדָּתָם: צִפּוֹן וַיִּמֵּן אֲתָה בְּרֵאתָם, תְּבוֹר וְחֲרָמוֹן בְּשֶׁמֶךָ יִרְנְנוּ:
לָךְ זְרוּעַ עַם גְּבוּרָה, תָּעֵז יָדְךָ תְּרוֹם יְמִינְךָ: צִדְקָ וּמִשְׁפָּט מְכוֹן
כִּסְאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פְּנֵיךָ: אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יְהוָה
בְּאוֹר פְּנֵיךָ יִהְלֹכוּ: בְּשֶׁמֶךָ יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם, וּבְצִדְקָתְךָ יִרוּמוּ: כִּי
תִפְאָרְתָּ עֲזָמוּ אֲתָה, וּבִרְצֻנְךָ (תְרוֹם) [תְרוֹם] קִרְנָנוּ: כִּי לִיהוָה מְגִנְנוּ,
וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מְלֹכְנוּ: אִזְ דְּבַרְתָּ בְּחִזּוֹן לְחִסְדֶיךָ, וְתֵאמַר שׁוֹתִי
עֲזַר עַל גְּבוּרָה, הִרְיֹמוֹתֵי בְּחוֹר מַעַם: מִצְּאֵתִי דוֹד עַבְדִּי, בְּשֶׁמֶן קְדוֹשִׁי
מִשְׁחָתִיו: אֲשֶׁר יָדִי תְכוֹן עִמוֹ, אִף זְרוּעֵי תֵאמְצָנוּ: לֹא יִשָּׂא אוֹיֵב בּוֹ,
וּבֶן עוֹלָה לֹא יַעֲנְנוּ: וְכַתוּתֵי מִפְּנֵי צְרִיו, וּמִשְׁנֵאֵי אֲגוּף: וְאֲמוֹנֶתִי
וְחֲסִדֵי עִמוֹ, וּבִשְׁמֵי תְרוֹם קִרְנוּ: וְשִׁמְתִי בֵּים יָדוֹ, וּבִנְהָרוֹת יְמִינוּ:
הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי אֲתָה, אֵלֵי וְצוֹר יִשׁוּעָתִי: אִף אֲנִי בְּכוֹר אֲתָנְהוּ,
עֲלִיוֹן לְמַלְכֵי אֶרֶץ: לְעוֹלָם (אֲשִׁמּוֹר) [אֲשִׁמּוֹר] לוֹ חֲסִדִי, וּבְרִיתִי
נִאֲמַנְתָּ לוֹ: וְשִׁמְתִי לְעַד זְרַעוֹ, וְכִסְאוֹ כִימֵי שְׁמַיִם: אִם יַעֲזְבוּ בְנֵי
תוֹרָתִי, וּבְמִשְׁפָּטֵי לֹא יִלְכוּן: אִם חִקְתִּי יִחַלְלוּ, וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמְרוּ:
וּפְקַדְתִּי בְּשִׁבְט פִּשְׁעֵם, וּבִנְגָעִים עֲוֹנִם: וְחֲסִדֵי לֹא אֶפִּיר מֵעִמוֹ,
וְלֹא אֲשַׁקֵּר בְּאֲמוֹנָתִי: לֹא אַחַלֵּל בְּרִיתִי, וּמוֹצָא שִׁפְתֵי לֹא אֲשַׁנֶּה:
אֲחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְּקִדְשִׁי, אִם לְדוֹד אֲכַזֵּב: זְרַעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה, וְכִסְאוֹ
כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי: כִּי־רַח יִכּוֹן עוֹלָם, וְעַד בִּשְׁחַק נִאֲמֵן, סֵלָה: וְאֲתָה נִזְנַחְתָּ
וְתִמְאָס, הַתַּעֲבַרְתָּ עִם מְשִׁיחֶךָ: נִאֲרַתָּה בְּרִית עַבְדְּךָ, חִלְלַתָּ לְאֶרֶץ

נזרו: פָּרַצְתָּ כָּל גְּדֵרֹתָיו, שָׁמַתְּ מִבְּצָרָיו מַחְתָּה: שָׁסֵהוּ כָּל עֲבָרֵי דָרְךָ, הִיָּה חֲרָפָה לְשֹׁכְנָיו: הָרִימוּת זְמִין צָרִיו, הִשְׁמַחְתָּ כָּל אוֹיְבָיו: אָף תָּשִׁיב צוּר חֲרָבוֹ, וְלֹא הִקִּימְתוּ בְּמִלְחָמָה: הִשְׁבַּתְּ מִטְּהָרוֹ, וְכִסְאוֹ לְאַרְץ מִגְרָתָה: הִקְצַרְתָּ יָמֵי עֲלוֹמָיו, הִעֲטִית עָלָיו בּוֹשָׁה, סֵלָה: עַד מָה יִהְיֶה תִּסְתֵּר לְנִצָּחַ, תִּבְעֵר כְּמוֹ אֵשׁ חֲמָתְךָ: זָכַר אֲנִי מָה חָלַד, עַל מָה שָׁוָא בְּרֵאת כָּל בְּנֵי אָדָם: מִי גִבֵּר יַחִיה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת, יִמְלֹט נַפְשׁוֹ מִיַּד שָׂאוֹל, סֵלָה: אִיִּה חֲסִדֶיךָ הָרֵאשִׁנִּים אֲדֹנָי, נִשְׁבַּעְתָּ לְדוֹד בְּאִמּוֹנְתְךָ: זָכַר אֲדֹנָי חֲרַפְתָּ עֲבָדֶיךָ, שָׁאֲתִי בַּחִיקֵי כָּל רַבִּים עַמִּים: אֲשֶׁר חָרְפוּ אוֹיְבֶיךָ יְהוָה, אֲשֶׁר חָרְפוּ עַקְבוֹת מְשִׁיחֶךָ: בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

ספר רביעי

ליום חמישי

צ. תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, אֲדֹנָי, מַעֲוֹן אֶתָּה הֵייתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטָרִם הָרִים יִלְדוּ וּתְחוּלָל אֶרֶץ וְתַבַּל, וּמַעֲוֹלָם עַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל: תִּשָּׁב אֲנוּשׁ עַד דָּכָא, וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם: כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאֲשִׁמּוּרָה בְּלִילָה: זָרַמְתָּם שָׁנָה יְהִיו, בִּבְקָר כַּחֲצִיר יַחֲלֶף: בִּבְקָר יִצִּיץ וְחֲלֶף, לְעָרֵב יִמּוֹלַל וַיִּבֶשׁ: כִּי כְּלִינוּ בְּאִפְךָ, וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ: שָׁתָה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶיךָ, עֲלַמְנוּ לְמֹאֵר פְּנֶיךָ: כִּי כָּל יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעַבְרַתְךָ, כְּלִינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ הַגָּה: יָמֵי שָׁנוֹתֵינוּ כְּהֵם שְׂבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עֲמָל וְאוֹן, כִּי גַז חִישׁ וּנְעָפָה: מִי יוֹדַע עַז אִפְךָ, וּכִירְאֶתְךָ עֲבַרְתְךָ: לְמַנּוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע, וְנִבְא לִבִּב חֲקֻמָּה: שׁוֹבֵה יְהוָה עַד מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ: שְׂבָעֵנוּ בִּבְקָר חֲסִדֶיךָ, וּנְרַנְּנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יָמֵינוּ: שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שָׁנוֹת רָאִינוּ רַעְיָה: יִרְאֶה אֵל עֲבָדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהִדְרֶךָ עַל בְּנֵיהֶם: וַיְהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה:

צא. יֹשֵׁב בְּסִתְר עֲלִיוֹן, בְּצַל שָׁדַי יִתְלוֹנֵן: אָמַר לִיהוָה מַחְסֵי וּמַצּוֹדֹתַי, אֱלֹהֵי אֲבֹטָח בּוֹ: כִּי הוּא יִצִּילֶךָ מִפֶּח יְקוּשׁ, מִדְּבַר הַוּוֹת: בְּאֶבְרַתוֹ יִסֹּךְ לְךָ וְתַחַת כְּנָפָיו תַּחְסֶה, צַנְה וְסַחְרָה אִמְתּוֹ: לֹא תִירָא מִפֶּחַד לִילָה, מִחֵץ יַעֲוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בְּאִפְלֵ יְהִלְךָ, מִקְטָב יִשׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל מִצְדָּה אֶלְךָ וּרְבִבָה מִיָּמִינְךָ, אֲלֶיךָ לֹא יָגֵשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְטֵט, וְשָׁלַמְתָּ

רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יְהוָה מַחְסִי, עֲלִיּוֹן שָׁמַתְּ מְעוֹנָי: לֹא תִאֲנֶה אֵלַיךָ רָעָה, וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ: כִּי מִלְּאֲכִיּוֹ יִצְוֶה לְךָ, לְשַׁמְרֶךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל כַּפַּיִם יִשְׁאוּנֶךָ, פֶּן תִּגּוֹף בְּאֶבֶן רִגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וּפְתוֹן תִּדְרֹךְ, תִּרְמַס כַּפִּיר וְתַנְיִן: כִּי בִי חָשַׁק וְאֶפְלָטָהּ, אֲשַׁבְּהוּ כִּי יִדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ, עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה, אַחֲלֶצְהוּ וְאֶכְבְּדֵהוּ: אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֵהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

צב. מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהַדוֹת לַיהוָה, וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלִיּוֹן: לְהַגִּיד בִּבְקָר חֲסִדֶךָ, וְאֶמְוַנְתָּךְ בְּלִילוֹת: עָלִי עֲשׂוֹר וְעָלִי נָבֶל, עָלִי הַגִּזּוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׁמְחַתְנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ, בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֲרַנֵּן: מֵה גָדְלוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, מֵאֲד עֲמָקוֹ מִחֲשָׁבְתֶיךָ: אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע, וּכְסִיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת: בְּפֶרֶח רְשָׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ כָּל פְּעָלֵי אֲנֹן, לְהַשְׁמָדֵם עַדִּי עַד: וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלָם יְהוָה: כִּי הִנֵּה אֵיכִיךָ, יְהוָה, כִּי הִנֵּה אֵיכִיךָ יֵאבְדוּ, יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעָלֵי אֲנֹן: וְתִרְם כְּרֹאִים קִרְנֵי, בְּלַתִּי בְּשִׁמְן רֵעֵנִי: וְתַבַּט עֵינֵי בְּשׁוּרֵי, בְּקָמִים עָלִי מְרַעִים, תִּשְׁמַעְנָה אֲזִנֵּי: צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח, כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה, בְּחֻצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִנּוּבוּךְ בְּשִׁיכָה, דְּשֻׁנִים וְרֵעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יִשָּׂר יְהוָה, צוּרֵי וְלֹא (עֲלַתָּה) [עוֹלָתָה] בּוּ:

צג. יְהוָה מְלֹךְ, גְּאוֹת לְבַשׁ, לְבַשׁ יְהוָה, עֲזוֹ הַתְּאָזֵר, אִף תִּכּוֹן תִּבְלֵ בַל תִּמּוֹט: נִכּוֹן כִּסְאֶךָ מְאֹז, מְעוֹלָם אַתָּה: נִשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה, נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם, יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָיִם: מְקַלּוֹת מִיָּם רַבִּים, אֲדִירִים מִשְׁבָּרֵי יָם, אֲדִיר בְּמְרוֹם יְהוָה: עֲדִיתֶךָ נֶאֱמָנוּ מְאֹד, לְבֵיתֶךָ נֶאֱוָה קֹדֶשׁ, יְהוָה לְאֶרֶץ יָמִים:

צד. אֵל נִקְמוֹת יְהוָה, אֵל נִקְמוֹת הוֹפִיעַ: הַנְּשֵׂא שִׁפְט הָאָרֶץ, הַשֵּׁב גְּמוּל עַל גְּאִים: עַד מְתֵי רְשָׁעִים, יְהוָה, עַד מְתֵי רְשָׁעִים יַעֲלִזוּ: יִבְיַעוּ, יִדְבְּרוּ עֲתָק, יִתְאֲמְרוּ כָּל פְּעָלֵי אֲנֹן: עֲמָךְ יְהוָה יִדְכָּאוּ וְנִחַלְתָּךְ יַעֲנוּ: אֲלִמְנָה וְגַר יִהְרֹגוּ וְיִתּוּמִים יִרְצְחוּ: וַיִּאֲמְרוּ לֹא יִרְאֶה יְהוָה וְלֹא יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: בִּינּוּ בְעֵרִים בְּעָם, וּכְסִילִים מְתֵי תִשְׁכִּילוּ: הַנִּטֵּע אֲזֹן הָלֵא יִשְׁמַע, אִם יִצֵּר עֵין הָלֵא יִבִּיט: הִיִּסֵּר גּוֹיִם הָלֵא יוֹכִיחַ, הַמְּלַמֵּד אָדָם דַּעַת: יְהוָה יִדַּע מִחֲשָׁבוֹת אָדָם, כִּי הִמָּה הַבֵּל: אֲשֶׁרֵי הַגָּבֵר אֲשֶׁר תִּיִסְרֶנּוּ יְהוָה, וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמָדְנוּ: לְהַשְׁקִיט לוֹ מִיְמֵי רַע, עַד יִכְרֶה לְרִשְׁעֵי שַׁחַת: כִּי לֹא יִטֵּשׁ יְהוָה עִמּוֹ, וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזֹב: כִּי עַד צֹדֵק יִשׁוּב מִשְׁפָּט, וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׂרָאֵל: מִי יִקּוּם לִי עִם מְרַעִים, מִי יִתְיַצֵּב לִי עִם פְּעָלֵי אֲנֹן: לוֹלֵי יְהוָה עֲזָרְתָה לִי כִמְעַט שְׁכָנָה דוֹמָה נִפְשִׁי: אִם

אֲמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי, חִסְדְּךָ יְהוָה יִסְעֲדָנִי: בָּרַב שְׂרָעַפִּי בְּקִרְבִּי תִנְחַוּמִיךָ
 יִשְׁעִשְׂעוּ נַפְשִׁי: הִיחַבְּרֶךְ כֶּסֶף הַהוֹת, יִצַּר עֲמָל עָלַי חֶק: יִגְדֹדוּ עַל נַפְשִׁי
 צָדִיק וְדָם נָקִי יִרְשִׁיעוּ: וַיְהִי יְהוָה לִי לְמִשְׁגָּב, וְאֵלֹהֵי לְצוּר מַחְסִי:
 וַיִּשָּׁב עֲלֵיהֶם אֶת אֹנֶם וּבְרָעַתְם יִצְמִיתֶם, יִצְמִיתֶם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

צה. לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה, נִרְיַעָה לְצוּר יִשְׁעָנוּ: נִקְדְּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה,
 בְּזִמְרוֹת נִרְיַע לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמִלֶּךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
 בָּיָדוֹ מַחְקְרֵי אָרֶץ, וְתוֹעֲפוֹת הַרִים לוֹ: אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם וְהוּא עֹשֶׂהוּ,
 וַיִּבְשֹׁת יַדָיו יִצְרוּ: בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעָה, נִבְרַכָּה לְפָנֵי יְהוָה עֲשֵׂנוּ: כִּי
 הוּא אֱלֹהֵינוּ, וְאִנְחָנוּ עִם מַרְעִיתוֹ וְצֶאֱן יָדוֹ, הַיּוֹם אִם בָּקְלוּ תִשְׁמְעוּ:
 אֵל תִּקְשׁוּ לְלִבְכֶם כַּמְרִיבָה, כְּיוֹם מִסָּה בַּמִּדְבָּר: אֲשֶׁר נִסּוּנֵי אֲבוֹתֵיכֶם,
 בְּחֲנוּנֵי גַם רָאוּ פְעָלֵי: אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר, וְאָמַר עִם תְּעִי לְכָב
 הֵם, וְהֵם לֹא יִדְעוּ דַרְכֵי: אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי, אִם יִבְאוּן אֶל מְנוּחָתִי:

צו. שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, שִׁירוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ: שִׁירוּ לַיהוָה, בְּרָכוּ
 שְׁמוֹ, בְּשָׁרוֹ מִיּוֹם לְיוֹם יִשׁוּעָתוֹ: סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ, בְּכָל הָעַמִּים
 נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: כִּי
 כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים, וַיְהוָה שְׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהַדָּר לְפָנָיו, עַז
 וְתִפְאָרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ: הִבֹּה לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים, הִבֹּה לַיהוָה כְּבוֹד
 וְעַז: הִבֹּה לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ, שְׂאוּ מִנְחָה וּבָאוּ לְחִצְרוֹתָיו: הִשְׁתַּחֲוּ
 לַיהוָה בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ, תִּילּוּ מִפְּנֵיו כָּל הָאָרֶץ: אָמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מִלֶּךְ,
 אִף תִּכּוֹן תִּבְלָל בַּל תִּמּוֹט, דִּין עַמִּים בְּמִישָׁרִים: יִשְׁמְחוּ הַשְּׁמַיִם
 וְתִגַּל הָאָרֶץ, יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ: יַעֲלוּ שְׂדֵי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ, אֲזַ יִרְנְנוּ כָּל
 עֲצֵי יַעַר: לְפָנֵי יְהוָה כִּי בָא, כִּי בָא לִשְׁפֹט הָאָרֶץ, יִשְׁפֹט תִּבְלָל בְּצַדִּיק
 וְעַמִּים בְּאִמּוֹנָתוֹ:

צז. יְהוָה מִלֶּךְ תִּגַּל הָאָרֶץ, יִשְׁמְחוּ אֵיִים רַבִּים: עֲנֵן וְעַרְפֶּל סָבִיבוֹ,
 צַדִּיק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כֶּסֶף: אֵשׁ לְפָנָיו תִּלָּךְ, וּתִלְהַט סָבִיב צָרוֹ:
 הָאִירוּ בְּרָקָיו תִּבְלָל, רָאֲתָה וּתְחַל הָאָרֶץ: הָרִים כְּדוֹנֵג נִמְסוּ מִלְּפָנֵי
 יְהוָה, מִלְּפָנֵי אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ: הִגִּידוּ הַשְּׁמַיִם צִדְקוֹ, וְרָאוּ כָל הָעַמִּים
 כְּבוֹדוֹ: יִבְשׁוּ כָל עֲבָדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְּלִים בְּאֱלִילִים, הִשְׁתַּחֲוּ לוֹ כָּל
 אֱלֹהִים: שְׁמַעָה וּתְשַׁמַּח צִיּוֹן, וּתִגְלַנָּה בְּנוֹת יְהוּדָה, לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ
 יְהוָה: כִּי אֲתָה יְהוָה עֲלִיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ, מְאֹד נִעְלִיתָ עַל כָּל
 אֱלֹהִים: אֶהְיֶי יְהוָה שְׁנְאוֹ רַע, שִׁמְרֵ נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו, מִיַּד רָשָׁעִים
 יִצִּילֶם: אֹרֶע זָרַע לְצַדִּיק, וְלִישְׂרֵי לֵב שְׁמַחָה: שְׁמְחוּ צַדִּיקִים בִּיהוָה,
 וְהוֹדוּ לְזִכֹּר קֹדֶשׁוֹ:

צח. מזמור, שירו ליהוה שיר תָּדֵשׁ, כי נפלאות עֲשָׂה, הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמֵינוּ וְזִרוּעַ קָדְשׁוֹ: הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צַדִּיקְתּוֹ: זָכַר חֲסִדוֹ וְאַמוּנָתוֹ לְבַיִת יִשְׂרָאֵל, רְאוּ כָּל אֲפְסֵי אֲרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ, פִּצְחוּ וְרָנְנוּ וְזָמְרוּ: זָמְרוּ לַיהוָה בְּכַנּוֹר, בְּכַנּוֹר וְקוֹל זְמֶרָה: בַּחֲצָצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הֲרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְהוָה: יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוּ, תִּבַּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ: נִהְרוֹת יִמְחֲאוּ קָף, יַחַד הַרִים יִרְנְנוּ: לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ, יִשְׁפֹּט תִּבַּל בְּצַדִּיק וְעַמִּים בְּמִישָׁרִים:

צט. יהוה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים, יֵשֶׁב כְּרוּבִים תְּנוּט הָאָרֶץ: יהוה בָּצִיּוֹן גָּדוֹל, וְרַם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא, קָדוֹשׁ הוּא: וְעַז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אֶהְיֶה, אַתָּה כּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל, מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עֹשֵׂית: רוּמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהֵדָם רִגְלָיו, קָדוֹשׁ הוּא: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו, וְשִׁמְוֵאל בְּקַרְאֵי שְׁמוֹ, קָרְאִים אֵל יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם: בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם, שְׁמְרוּ עֲדֹתָיו וְחַק נִתֵּן לְמוֹ: יהוה אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֹנֵיתָם, אֵל נִשְׂא הַיִּתְּ לָהֶם וְנִקְּם עַל עֲלִילוֹתָם: רוּמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶר קָדְשׁוֹ, כִּי קָדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

ק. מזמור לתודה, הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ: עֲבְדוּ אֵת יְהוָה בְּשִׂמְחָה, בְּאוֹר לִפְנֵינוּ בְּרִנְנָה: דַּעוּ כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהֵים, הוּא עֲשָׂנוּ (ולא) [ל'ו'] אֲנַחְנוּ, עֲמוּ וְצֹאן מֵרְעִיתוֹ: בְּאוֹר שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה, חֲצֵרֹתָיו בְּתִהְלָה, הִדּוּ לוֹ, בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ: כִּי טוֹב יְהוָה, לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, וְעַד דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ:

קא. לְדוֹד מִזְמוֹר, חֲסִד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה, לָךְ יְהוָה אֲזַמְרָה: אֲשַׁכִּילָה בְּדֶרֶךְ תָּמִים מְתֵי תְבוּא אֵלֵי, אֲתִהְלֶךְ בְּתֵם לִבִּי בְּקִרְבִּי בֵּיתִי: לֹא אֲשִׁית לִנְגַד עֵינַי דְּבַר בְּלִיעַל, עֲשֵׂה סִטִּים שְׁנֵאתִי, לֹא יְדַבֵּק בִּי: לִבִּי עֲקַשׁ יִסּוֹר מִמֶּנִּי, רַע לֹא אֲדַע: (מלושני) [מְלִשְׁנֵי] בִּסְתֵר רַעֲהוּ אוֹתוֹ אֲצַמִּית, גְּבַה עֵינַיִם וְרַחֵב לִבִּי אוֹתוֹ לֹא אוֹכַל: עֵינַי בְּנֵאמְנֵי אֲרֶץ לְשִׁבְתַּת עַמֲדֵי, הֲלֶךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יִשְׁרָתְנִי: לֹא יֵשֶׁב בְּקִרְבִּי בֵּיתִי עֲשֵׂה רְמִיָּה, דַּבֵּר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי: לְבַקְרִים אֲצַמִּית כָּל רִשְׁעֵי אֲרֶץ, לְהַכְרִית מַעִיר יְהוָה כָּל פְּעֻלֵי אָוֶן:

קב. תִּפְלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֶף, וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפֹּף שִׁיחוֹ: יְהוָה שִׁמְעָה תִּפְלָתִי, וְשׁוּעָתִי אֵלֶיךָ תְבוּא: אֵל תִּסְתֵּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי כִּי צָר לִי, הִטָּה אֵלַי אֲזַנְךָ, כִּי צָר אֲקָרָא מֵהַר עֲנֵנִי: כִּי כָּלוּ בְּעֵשׂוֹן יָמַי, וְעַצְמוֹתַי כְּמוֹ קֹד

נחרו: הופה כעשב ויבש לבי, כי שכחתי מאכל לחמי: מקול אנחתי
 דבקה עצמי לבשרי: דמיתי לקאת מדבר, הייתי ככוס חרבות:
 שקדתי ואהיה כצפור בודד על גג: כל היום חרפוני אויבי, מהוללי
 בי נשבעו: כי אפר פלחם אכלתי, ושקוי בבכי מסכתי: מפני ועמד
 וקצף, כי נשאתני ותשליכני: ימי כצל נטוי, ואני כעשב איבש:
 ואתה יהוה לעולם תשב, וזכרך לדר ודר: אתה תקום תרחם ציון, כי
 עת לחננה, כי בא מועד: כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו:
 ויראו גוים את שם יהוה, וכל מלכי הארץ את כבודך: כי בנה יהוה
 ציון נראה בכבודו: פנה אל תפלת הערער, ולא בזה את תפלתם:
 תכתב זאת לדור אחרון, ועם נברא יהלל יה: כי השקיף ממרום
 קדשו, יהוה משמים אל ארץ הביט: לשמע אנקת אסיר, לפתח בני
 תמותה: לספר בציון שם יהוה, ותהלתו בירושלם: בהקבץ עמים
 יחדו, וממלכות לעבד את יהוה: ענה בדרך (כחו) [כחי], קצר ימי:
 אמר, אלי אל תעלני בחצי ימי, בדור דורים שנותיך: לפנים הארץ
 יסדת, ומעשה ידיך שמים: המה יאבדו ואתה תעמד, וכלם כבגד
 יבלו, כלבוש תחליפם ויחלפו: ואתה הוא, ושנותיך לא יתמו: בני
 עבדיך ישכוננו, וזרעם לפניך יכון:

קו. לדוד, ברכי נפשי את יהוה, וכל קרבי את שם קדשו: ברכי נפשי
 את יהוה, ואל תשכחי כל גמוליו: הסלח לכל עונכי, הרפא לכל
 תחלאיכי: הגואל משחת חייכי, המעטרכי חסד ורחמים: המשביע
 בטוב עדיך, תתחדש כנשר נעורכי: עשה צדקות יהוה, ומשפטים
 לכל עשוקים: יודיע דרכיו למשה, לבני ישראל עלילותיו: רחום
 וחנון יהוה, ארך אפים ורב חסד: לא לנצח יריב, ולא לעולם יטור:
 לא כחטאינו עשה לנו, ולא כעונותינו גמל עלינו: כי כגבה שמים על
 הארץ, גבר חסדו על יראיו: כרחק מזרח ממערב הרחיק ממנו את
 רפשינו: כרחם אב על בנים רחם יהוה על יראיו: כי הוא ידע יצרנו,
 זכור כי עפר אנחנו: אנוש כחציר ימיו, כציץ השדה כן יצין: כי
 רוח עברה בו ואיננו ולא יכירנו עוד מקומו: וחסד יהוה מעולם ועד
 עולם על יראיו, וצדקתו לבני בנים: לשמרי בריתו, ולזכרי פקדיו
 לעשותם: יהוה בשמים הכין כסאו, ומלכותו ככל משלה: ברכו
 יהוה מלאכיו, גברי כח עשי דברו, לשמע בקול דברו: ברכו יהוה
 כל צבאיו, משרתי עשי רצונו: ברכו יהוה כל מעשיו בכל מקמות
 ממשלתו, ברכי נפשי את יהוה:

קד. בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה, יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד, הוֹד וְהֹדָר לְבִשְׁתָּ: עֲטָה אֹר כְּשִׁלְמָה, נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה: הַמְקַרְה בְּמַיִם עֲלִיּוֹתַי, הַשֵּׁם עֲבִים רְכוּבוֹ, הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ: עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת, מְשַׁרְתָּי אֵשׁ לְהַט: יִסַּד אֶרֶץ עַל מְכוּנֵיהָ, בַּל תַּמּוּט עוֹלָם וְעַד: תַּהוֹם כְּלָבוּשׁ כְּסִיתוֹ, עַל הַרִים יַעֲמְדוּ מַיִם: מִן גְּעָרְתָּךְ יִנּוּסוּן, מִן קוֹל רַעֲמָךְ יִחְפְּזוּן: יַעֲלוּ הַרִים, יִרְדּוּ בְקַעֲוֹת, אֶל מְקוֹם זֶה יִסְדַּתְךָ לָהֶם: גְּבוּל שְׁמַת בַּל יַעֲבֹרוּן, בַּל יִשְׁבּוּן לְכִסּוֹת הָאָרֶץ: הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים, בֵּין הַרִים יִהְלֹכוּן: יִשְׁקוּ כָל חֵיתוֹ שָׂדֵי, יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צִמָּאִם: עֲלִיֵּיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן, מִבֵּין עֲפָאִים יִתְנוּ קוֹל: מִשְׁקָה הַרִים מִעֲלִיּוֹתַי, מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִשָּׁבַע הָאָרֶץ: מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבַהֲמָה וְעֶשֶׂב לְעַבְדַּת הָאָדָם, לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ: וַיִּזֵּן יִשְׂמַח לִבָּב אֲנוּשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים מִשְׁמָן, וְלֶחֶם לִבָּב אֲנוּשׁ יִסְעַד: יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה, אֲרֻזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ, חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה: הַרִים הַגְּבוּהִים לַיַּעֲלִים, סְלַעִים מַחֲסֵה לְשִׁפְנִים: עֲשֵׂה יְרוּחַ לְמוֹעֲדִים, שְׁמֵשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: תִּשֶׁת חֲשֵׁךְ וַיְהִי לְיָלֵה, בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעַר: הַכְּפִירִים שְׂאֵגִים לְטָרֶף, וּלְבִקֵּשׁ מֵאֵל אֲכָלִם: תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאֲסַפּוּן וְאֵל מְעוֹנָתָם יִרְכָּצוּן: יֵצֵא אָדָם לְפַעֲלוֹ וּלְעַבְדָּתוֹ עַדֵי עֹרֵב: מֶה רַבּוֹ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, מְלֹאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ: זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרוּחַב יָדַיִם, שָׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר, חַיּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדֻלוֹת: שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְלֹכוּן, לְוִיתָן זֶה יִצְרָתָ לְשִׁחַק בּוֹ: כָּלֵם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתַת אֲכָלֵם בְּעַתּוֹ: תִתֵּן לָהֶם יִלְקֻטוּן, תִּפְתַּח יָדְךָ יִשְׁבְּעוּן טוֹב: תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהִלּוּן, תִּסַּף רוּחָם יִגְוַעוּן, וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן: תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן, וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה: יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם, יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: הַמְבִיט לְאָרֶץ וּתְרַעַד, יִגַע בְּהַרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: אֲשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיֵּי, אֲזַמְרָה לַאלֹהֵי בְעוֹדֵי: יַעֲרַב עָלָיו שִׁיחֵי, אֲנַכִּי אֲשַׁמַּח בִּיהוָה: יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם, בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה, הַלְלוּיָהּ: קד. הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשִׁמּוֹ, הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתַי: שִׁירוּ לוֹ, זַמְרוּ לוֹ, שִׁיחוּ בְּכֹל נַפְלְאוֹתַי: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קְדָשׁוֹ, יִשְׂמַח לִבּוֹ מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: דְּרָשׁוּ יְהוָה וַעֲזוּ, בְּקִשׁוֹ פְּנֵי תְמִיד: זְכָרוּ נַפְלְאוֹתַי אֲשֶׁר עֲשֵׂה, מִפְּתֵיךָ וּמִשְׁפָּטֵי פִּי: זָרַע אֲבָרְהָם עַבְדּוֹ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּכֹל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זְכָר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דְּבַר צְוָה לְאֶלְפֵי דוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אֲבָרְהָם, וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר, לָךְ אֶתָּן אֶת אֶרֶץ

כַּנְעַן, חָבַל נַחֲלַתְכֶם: בְּהִיּוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר, כַּמְעַט וְגֵרִים בָּהּ: וַיִּתְּהַלְכוּ
מִגּוֹי אֶל גּוֹי, מִמַּמְלַכָּה אֶל עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם, וַיּוֹכַח
עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי תִרְעוּ: וַיִּקְרָא רַעֲב עַל
הָאָרֶץ, כֹּל מִטָּה לַחֵם שָׁבַר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ, לְעַבְד נִמְכַר יוֹסֵף:
עָנּוּ בְּכַבֵּל (רגליו) [רגליו], בְּרוֹזַל בָּאָה נִפְשׁוּ: עַד עַתָּה בֹּא דְבַרוּ, אִמְרַת
יְהוָה צְרַפְתָּהּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירֶהוּ, מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: שָׁמוּ אֲדוֹן
לְבֵיתוֹ, וּמִשָּׁל בְּכָל קִנְיָנוּ: לְאֶסֶר שָׁרֵיו בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקָנָיו יַחֲכֶם: וַיִּבֹא
יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ חָם: וַיִּפֹּר אֶת עַמּוֹ מֵאֵד, וַיַּעֲצֵמְהוּ
מִצְרַיִם: הִפְךָ לָבֶם לְשׂוֹא עַמּוֹ, לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ,
אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: שָׁמוּ בְּסֵ דְבָרַי אֲתוֹתַי, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם:
שָׁלַח חֲשֵׁךְ וַיִּחְשֹׁךְ, וְלֹא מָרוּ אֶת (דבריו) [דבריו]: הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם
לְדָם, וַיִּמַּת אֶת דְּגַתָּם: שָׁרַץ אֲרָצָם צְפַרְדְּעִים, בַּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר
וַיִּבֹא עֲרַב, כְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בְּרֵד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם:
וַיִּךְ גִּפְנִם וַתִּאֲנַתֶּם, וַיִּשְׁבַּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיִּבֹא אֲרָבָה, וַיִּלַּק וַאֲיִן
מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם: וַיִּךְ כָּל בְּכוֹר
בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם: וַיּוֹצִיֵאם בְּכַסְף וְזָהָב, וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו
כּוֹשֵׁל: שָׁמַח מִצְרַיִם בְּצִאֲתָם, כִּי נִפְל פַּחְדָם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְדָּךְ,
וְאִשׁ לְהָאִיר לִילָה: שָׁאֵל וַיִּבֹא שְׁלוֹ, וְלַחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִיעֶם: פָּתַח צוּר
וַיִּזְבּוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נֶהָר: כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת אֲבֵרָהֶם
עַבְדּוֹ: וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹיִם,
וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ, הִלְלוּיָהּ:

קו. הִלְלוּיָהּ, הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת
יְהוָה, יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ: אֲשֶׁרֵי שִׁמְרֵי מִשְׁפָּט, עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עַתָּה:
זְכַרְנִי יְהוָה בְּרִצּוֹן עֲמָךְ, פִּקְדוֹנֵי בִישׁוּעַתְךָ: לְרֵאוֹת בְּטוֹבַת בְּחִירֶיךָ,
לְשִׁמַּח בְּשִׁמְחַת גּוֹיֶךָ, לְהַתְהַלֵּל עִם נַחֲלַתְךָ: חֲטָאנוּ עִם אֲבוֹתֵינוּ,
הִעֲוִינוּ, הִרְשַׁענוּ: אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם לֹא הִשְׁכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ, לֹא זָכְרוּ
אֶת רַב חֲסֵדֶיךָ, וַיִּמְרוּ עַל יָם סוּף: וַיּוֹשִׁיעֶם לְמַעַן שְׁמוֹ, לְהוֹדִיעַ
אֶת גְּבוּרָתוֹ: וַיַּגְעַר בְּיָם סוּף וַיַּחֲרַב, וַיּוֹלִיכֶם בַּתְּהוֹמוֹת כַּמְדָּבָר:
וַיּוֹשִׁיעֶם מִיַּד שׁוֹנָא, וַיַּגְאֵלֶם מִיַּד אוֹיֵב: וַיַּכְסּוּ מַיִם צְרִיחָם, אַחַד
מֵהֶם לֹא נוֹתַר: וַיֹּאמִינוּ בְּדְבָרָיו, יִשְׁירוּ תְהִלָּתוֹ: מִהֲרוּ שִׁכְחוּ מַעֲשָׂיו,
לֹא חָכוּ לַעֲצָתוֹ: וַיִּתְּאוּ תֵאוֹה בַּמְדָּבָר, וַיִּנְסוּ אֶל בִּישְׁמִימוֹן: וַיִּתֵּן לָהֶם
שְׁאֵלָתָם, וַיִּשְׁלַח רִזּוֹן בְּנַפְשָׁם: וַיַּקְנֵאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחֲנֶה, לְאֶהְרֹן קְדוֹשׁ
יְהוָה: תִּפְתַּח אָרֶץ, וַתִּבְלַע דָּתָן, וַתַּכֵּס עַל עֲדַת אֲבִירִים: וַתִּבְעַר אִשׁ

בַּעֲדָתָם, לְהִבָּהּ תְּלַהֵט רְשָׁעִים: יַעֲשׂוּ עִגְל בְּחֹרֵב, וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְמִסְכָּה:
וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתִבְנִית שׁוֹר אֲכָל עֵשֶׂב: שָׁכְחוּ אֵל מוֹשִׁיעֵם,
עֲשֵׂה גְדֻלוֹת בְּמִצְרַיִם: נִפְלְאוֹת בְּאֶרֶץ חָם, נוֹרְאוֹת עַל יַם סוּף:
וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם, לוֹלִי מִשֵּׁה בְּחִירוֹ עֲמַד בְּפֶרֶץ לְפָנָיו, לְהַשִּׁיב
חַמְתּוֹ מִהַשְׁחִית: וַיִּמָּאֲסוּ בְּאֶרֶץ חֲמֻדָּה, לֹא הֶאֱמִינוּ לְדַבְּרוֹ: וַיִּרְגְּנוּ
בְּאֶהְלִיָּהֶם, לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה: וַיִּשְׂא יְדוֹ לָהֶם, לְהַפִּיל אוֹתָם
בַּמִּדְבָּר: וּלְהַפִּיל זֶרַעַם בְּגוֹיִם, וּלְזַרוֹתָם בְּאַרְצוֹת: וַיִּצְמְדוּ לְבַעַל
פָּעוֹר, וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים: וַיִּכְעִסוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם, וַתִּפְרָץ בָּם מַגֵּפָה:
וַיַּעַמַּד פִּינְחָס וַיִּפְלֵל, וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה: וַתַּחֲשֹׁב לוֹ לְצַדִּיקָה, לְדֹר וּדֹר
עַד עוֹלָם: וַיִּקְצִיפוּ עַל מִי מְרִיבָה, וַיִּרַע לְמִשֵּׁה בַעֲבוּרָם: כִּי הִמְרוּ
אֶת רוּחוֹ, וַיִּבְטֹא בְשִׁפְתָיו: לֹא הִשְׁמִידוּ אֶת הָעַמִּים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
לָהֶם: וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם, וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם: וַיַּעֲבְדוּ אֶת עֲצָבֵיהֶם, וַיִּהְיוּ
לָהֶם לְמוֹקֵשׁ: וַיִּזְבְּחוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם לְשֵׁדִים: וַיִּשְׁפְּכוּ דָם
נָקִי, דָם בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זָבְחוּ לְעֲצָבֵי כְנַעַן, וַתַּחֲנַף הָאֶרֶץ
בַּדָּמִים: וַיִּטְמְאוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם, וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם: וַיַּחַר אִף יְהוָה בְּעַמּוֹ,
וַיִּתְעַב אֶת נַחֲלָתוֹ: וַיִּתְּנֵם בְּיַד גּוֹיִם, וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שְׂנְאֵיהֶם: וַיִּלְחָצוּם
אוֹיְבֵיהֶם, וַיִּכְנַעוּ תַּחַת יָדָם: פְּעָמִים רַבּוֹת יִצִּילֵם, וְהִמָּה יִמְרוּ
בַעֲצָתָם, וַיִּמְכוּ בַעֲוֹנָם: וַיִּרְא בְּצַר לָהֶם, בְּשָׁמְעוּ אֶת רִנָּתָם: וַיִּזְכֹּר
לָהֶם בְּרִיתוֹ, וַיִּנְחַם כְּרַב (חסדו) [חֲסִדָיו]: וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לְפָנָיו
כָּל שׁוֹבֵיהֶם: הוֹשִׁיעֵנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם, לְהַדוֹת לְשֵׁם
קְדוֹשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח בְּתֵהֱלֵתְךָ: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם, וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן, הַלְלוּיָהּ:

ספר חמישי

ליום השישי

קז. הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: יֹאמְרוּ גְאוּלֵי יְהוָה,
אֲשֶׁר גָּאֵלָם מִיַּד צָר: וּמֵאַרְצוֹת קִבְּצָם, מִמִּזְרַח וּמִמְעַרֵב, מִצְּפוֹן
וּמִמִּיָּם: תַּעֲנו בַּמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דֶּרֶךְ, עִיר מוֹשֵׁב לֹא מִצְּאוֹ: רְעֵבִים
גַּם צָמְאִים, נִפְשָׁם בָּהֶם תַּתְּעֹשֶׂף: וַיִּצְעֲקוּ אֵל יְהוָה בְּצַר לָהֶם,
מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם: וַיִּדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְלֶכֶת אֵל עִיר מוֹשֵׁב:
יֹדוּ לַיהוָה חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: כִּי הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה,
וְנִפְשׁ רְעֵבָה מִלֹּא טוֹב: יִשְׁבִּי חֲשֹׁךְ וְצִלְמוֹת, אֲסִירֵי עֵנִי וּבְרִזָּל: כִּי

הָמְרוּ אַמְרֵי אֵל, וַעֲצַת עֲלִיּוֹן נֶאֱצוּ: וַיִּכְנַע בְּעַמְל לָבָם, כְּשָׁלוּ וְאִין
עֶזְרָה: וַיִּזְעַקוּ אֵל יְהוָה בְּצָר לָהֶם, מִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יוֹצִיאֵם
מִחֲשֵׁךְ וּצְלָמֹת, וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתַּק: יוֹדוּ לַיהוָה חֶסֶדּוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו
לִבְנֵי אָדָם: כִּי שֹׁפֵר דְּלֹתוֹת נִחְשֶׁת וּבְרִיחֵי כְרוֹל גִּדְעָה: אוֹיְלִים מִדְּרָךְ
פִּשְׁעָם, וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל אֲכָל תִּתְעַב נִפְשָׁם, וַיִּגְעוּ עַד שְׁעָרֵי
מָוֶת: וַיִּזְעַקוּ אֵל יְהוָה בְּצָר לָהֶם, מִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח
דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם, וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לַיהוָה חֶסֶדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו
לִבְנֵי אָדָם: וַיִּזְכְּחוּ זִכְחֵי תוֹדָה, וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה: א וַיִּרְדֵּי
הַיָּם בְּאֲנִיּוֹת, עוֹשֵׂי מְלָאכָה בְּמֵים רַבִּים: א הֵמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי
יְהוָה, וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצּוֹלָה: א וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סְעָרָה, וַתְּרוֹמֵם
גְּלוֹ: א יַעֲלוּ שָׁמַיִם, יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת, נִפְשָׁם בְּרַעַה תִּתְמוּגָה: א
יַחֲגוּ וַיִּנּוּעוּ כַּשְׁכוֹר, וְכָל חֲכָמָתָם תִּתְבַּלַּע: א וַיִּזְעַקוּ אֵל יְהוָה
בְּצָר לָהֶם, וּמִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם: יָקָם סְעָרָה לְדַמְמָה, וַיַּחֲשׂוּ
גְּלִיָּהֶם: וַיִּשְׁמְחוּ כִּי יִשְׁתַּקּוּ, וַיִּנַּחֵם אֵל מַחֲזוֹ חֲפָצָם: יוֹדוּ לַיהוָה
חֶסֶדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: וַיִּרְוּמָוְהוּ בְּקֵהֶל עָם, וּבְמוֹשֵׁב
זְקֵנִים יִהְלֹוְהוּ: יֵשֶׁם נְהִירוֹת לְמַדְבָּר וּמוֹצָאֵי מַיִם לְצַמְאוֹן: אַרְץ
פְּרִי לְמַלְחָה, מִרְעַת יוֹשְׁבֵי בָהּ: יֵשֶׁם מִדְּבָר לְאַגְם מַיִם, וְאַרְץ צִיָּה
לְמַצְאֵי מַיִם: וַיּוֹשֵׁב שָׁם רַעֲבִים, וַיִּכּוֹנְנוּ עִיר מוֹשָׁב: וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת
וַיִּטְעוּ כְרָמִים, וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאָה: וַיִּבְרַכֶם וַיִּרְבוּ מְאֹד, וּבְהַמְתֶּם
לֹא יִמְעִיט: וַיִּמְעִטוּ וַיִּשְׁחוּ מֵעֶצֶר רַעַה וַיִּגּוֹן: א שִׁפְךָ בּוֹז עַל
נְדִיבִים, וַיִּתְעַם בְּתֵהוּ לֹא דָרְךָ: וַיִּשְׁגַּב אֲבִיוֹן מְעוֹנִי, וַיֵּשֶׁם כְּצֹאן
מִשְׁפַּחֹת: יִרְאוּ יִשְׂרָיִם וַיִּשְׁמְחוּ, וְכָל עוֹלָה קִפְצָה פִּיָּה: מִי חָכָם
וַיִּשְׁמַר אֱלֹה, וַיִּתְבוֹנְנוּ חֶסְדֵי יְהוָה:

קח. שִׁיר מִזְמוֹר לְדָוִד: נִכּוֹן לִבִּי אֱלֹהִים, אֲשִׁירָה וְאוֹמְרָה, אַף כְּבוֹדִי:
עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוֹר, אֲעִירָה שְׁחַר: אוֹדֶךָ בְּעַמִּים יְהוָה, וְאוֹמְרָךָ בַּל
אֲמִים: כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֶסְדְּךָ, וְעַד שְׁחָקִים אֲמַתְךָ: רוּמָה עַל
שָׁמַיִם אֱלֹהִים, וְעַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ: לְמַעַן יַחֲלִצוּן יְדִידֶיךָ, הוֹשִׁיעָה
יְמִינְךָ וְעַנְנֵי: אֱלֹהִים דְּבַר בְּקִדְשׁוֹ אֶעֱלֶזָה, אַחֲלִקָה שְׁכָם, וְעַמְּךָ סִכּוֹת
אֲמַדֵּד: לִי גִלְעָד, לִי מְנַשֶּׁה, וְאַפְרַיִם מְעוֹז רֹאשִׁי, יְהוּדָה מִחֻקְקֵי:
מוֹאָב סִיר רַחֲצִי, עַל אֲדוֹם אֲשַׁלִּיךְ נְעֻלִי, עַלִּי פִלְשֶׁת אֲתָרוּעַע: מִי
יִבְלִנֵּי עִיר מִבְּצָר, מִי נַחֲנִי עַד אֲדוֹם: הֲלֹא אֱלֹהִים זִנְחָתָנוּ, וְלֹא
תֵצֵא אֱלֹהִים בְּצַבָּאוֹתֵינוּ: הֲבֵה לָנוּ עֶזְרֵת מִצָּר, וְשׂוֹא תְּשׁוּעַת אָדָם:
בְּאֱלֹהִים נַעֲשֶׂה חֵיל, וְהוּא יְבוֹס צָרֵינוּ:

קטו. לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד מְזִמּוֹר, אֱלֹהֵי תְהִלָּתִי אֵל תַּחֲרַשׁ: כִּי פִי רָשַׁע וּפִי מִרְמָה עָלַי פָּתַחוּ, דִּבְרוּ אֵתִי לְשׁוֹן שִׁקְרָה: וְדִבְרֵי שִׁנְאָה סָבְבוּנִי, וַיִּלְחַמּוּנִי חֲנָם: תַּחַת אֲהַבְתִּי יִשְׁטַנּוּנִי, וְאֲנִי תִפְלָה: וַיִּשְׁמְעוּ עָלַי רָעָה תַּחַת טוֹבָה, וְשִׁנְאָה תַּחַת אֲהַבְתִּי: הִפְקֵד עָלָיו רָשַׁע, וְשִׁטְן יַעֲמֵד עַל יָמֵינוּ: בְּהִשָּׁפְטוֹ יֵצֵא רָשַׁע, וּתְפִלָּתוֹ תִּהְיֶה לְחַטָּאה: יִהְיוּ יָמָיו מְעַטִּים, פִּקְדָתוֹ יִקַּח אַחֵר: יִהְיוּ בָנָיו יְתוּמִים וְאִשְׁתּוֹ אֶלְמָנָה: וְנוֹעַ יְנוּעוּ בָנָיו, וְשָׁאֲלוּ וְדָרְשׁוּ מִחֲרֻבוֹתֵיהֶם: יִנְקֹשׁ נוֹשֶׁה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ, וַיִּבְזוּ זָרִים יִגְיְעוּ: אֵל יִהְיֶה לוֹ מִשָּׁךְ חֶסֶד, וְאֵל יִהְיֶה חוֹנֵן לִיתוּמָיו: יִהְיֶה אַחֲרֵיתוֹ לְהַכְרִית, בְּדוֹר אַחֵר יִמַּח שְׁמֵם: יִזְכֵּר עוֹן אֲבֹתָיו אֵל יְהוָה, וְחַטָּאת אִמּוֹ אֵל תִּמַּח: יִהְיוּ נֶגֶד יְהוָה תְּמִיד, וַיִּכְרַת מֵאַרְץ זֶכְרָם: יַעַן אֲשֶׁר לֹא זָכַר עֲשׂוֹת חֶסֶד, וַיִּרְדֹּף אִישׁ עֵנִי וְאֶבְיוֹן וַנִּכְאֶה לְכָב לְמוֹתָת: וַיֵּאָהֵב קָלְלָה וּתְבוֹאָהּ, וְלֹא חִפֵּץ בְּבִרְכָה וּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ: וַיִּלְבַּשׁ קָלְלָה כְּמֵדוּ, וּתְבֹא כַּמִּים בְּקִרְבוֹ וְכִשְׁמֵן בְּעֲצָמוֹתָיו: תִּהְיֶה לוֹ כִּבְגַד יַעֲטָה, וְלִמְזֹחַ תְּמִיד יִחְגְּרֶה: זֹאת פָּעַלְתָּ שְׁטָנִי מֵאֵת יְהוָה, וְהַדְּבָרִים רַע עָלַי נִפְשִׁי: וְאֵתָהּ יְהוָה אֲדַנִּי, עָשָׂה אֵתִי לְמַעַן שִׁמְךָ, כִּי טוֹב חֶסֶדְךָ, הַצִּילָנִי: כִּי עֵנִי וְאֶבְיוֹן אֲנֹכִי, וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי: כָּצַל כְּנִטּוֹתוֹ נִהְלַכְתִּי, נִגְעַרְתִּי כְּאַרְכָּה: בְּרַכִּי כְּשִׁלּוֹ מִצּוֹם, וּבִשְׂרֵי כַחַשׁ מִשְׁמֵן: וְאֲנִי הֵייתִי חֲרֻפָּה לָהֶם, יְרֹאוּנִי יִנְיַעוּן רֹאשָׁם: עֲזָרְנִי יְהוָה אֱלֹהֵי, הוֹשִׁיעֵנִי כְּחֶסֶדְךָ: וַיִּדְעוּ כִּי יָדְךָ זֹאת, אֵתָהּ יְהוָה עֲשִׂיתָה: יִקְלְלוּ הֵמָּה וְאֵתָהּ תִּבְרַךְ, קָמוּ וַיִּבְשׁוּ וְעִבְדְּךָ יִשְׁמַח: לִלְבָּשׁוּ שׁוּטָנֵי כְלָמָה, וַיַּעֲטוּ כַּמְעִיל בְּשֵׁתָם: אוֹדָה יְהוָה מְאֹד בְּפִי, וּבְתוֹךְ רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ: כִּי יַעֲמַד לִימִין אֶבְיוֹן, לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטֵי נִפְשׁוֹ:

קי. לְדָוִד מְזִמּוֹר, נְאֻם יְהוָה לְאֲדָנִי, שָׁב לִימִינִי, עַד אֲשִׁית אֶיְבִיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ: מִטָּה עֲזָךְ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן, וְיֵדָה בְּקִרְבִּי אֶיְבִיךָ: עֲמֹךְ נִדְבַת בְּיוֹם חִילְךָ, בְּהַדְרֵי קִדְשׁ מִרְחֹם מִשְׁחָר, לָךְ טַל יִלְדְּתֶיךָ: נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנְחַם, אֵתָהּ כִּהֵן לְעוֹלָם, עַל דְּבַרְתִּי, מִלְכֵי צֶדֶק: אֲדַנִּי עַל יְמִינְךָ, מִחֵץ בְּיוֹם אָפוּ מְלָכִים: יִדִּין בְּגוֹיִם מְלֵא גִוִּיּוֹת, מִחֵץ רֹאשׁ עַל אֶרֶץ רַבָּה: מִנַּחַל בְּדָרְךָ יִשְׁתַּה, עַל כֵּן זָרִים רֹאשׁ:

קיב. הַלְלוּיָהּ, אוֹדָה יְהוָה בְּכָל לֵבָב, בְּסוֹד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה: גִּדְלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה, דְּרוֹשִׁים לְכָל חִפְצֵיהֶם: הוֹד וְהָדָר פִּעֲלוּ, וְצִדְקָתוֹ עֲמֹדַת לְעַד: זָכַר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו, חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: טָרַף נֶתַן לִירְאָיו, יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כַּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יְדִיו אִמְתָּ וּמִשְׁפָּט, נִאֲמָנִים כָּל פְּקוּדָיו: סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם, עֲשׂוּיִם

בְּאֵמֶת וַיֵּשֶׁר: פְּדוּת שְׁלַח לְעַמּוֹ, צְוֶה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא
שְׁמוֹ: רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה, שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם, תְּהַלְתּוּ
עֲמֶדַת לְעַד:

קרב. הַלְלוּיָהּ, אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה, בְּמִצּוֹתָיו חִפֵּץ מְאֹד: גְּבוּר
בְּאָרֶץ יִהְיֶה זִרְעוֹ, דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ: הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ, וְצַדִּיקוֹ עֲמֶדַת
לְעַד: זֶרַח בַּחֲשֶׁף אֹר לְיִשְׂרָאֵל, חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: טוֹב אִישׁ חוֹנֵן
וּמְלִוָּה, וְכָל־כָּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: כִּי לְעוֹלָם לֹא יָמוּט, לְזַכֵּר עוֹלָם יִהְיֶה
צַדִּיק: מִשְׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא, נִכּוֹן לְבוֹ בְּטַח בִּיהוָה: סְמוּךְ לְבוֹ
לֹא יִירָא, עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה בְּצָרָיו: פֶּזֶר נִתֵּן לְאֲבִיוֹנִים, צַדִּיקוֹ עֲמֶדַת
לְעַד, קָרְנוֹ תְרוּם בְּכַבּוּד: רָשַׁע יִרְאֶה וְכַעַס, שִׁנּוּי יַחֲרֹק וְנִמְסָה, תִּצְאוּ
רְשָׁעִים תֵּאבְדוּ:

קייג. הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה: יְהִי שֵׁם יְהוָה
מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמְזִרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה:
רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה, עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כִיְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבִּיֵּה
לְשִׁבְתָּ: הַמְשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ: מְקִימֵי מַעְפָּר דָּל, מְאַשְׁפֵּת
יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עַם נְדִיבִים, עַם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת
הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמִיחָה, הַלְלוּיָהּ:

קיד. בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעֹז: הִיִּתָּה יְהוּדָה
לְקָדְשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס הַיַּרְדֵּן יֹסֵב לְאַחֹר:
הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵלִים, גְּבָעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מָה לָּךְ הַיָּם כִּי תִנּוּס, הַיַּרְדֵּן
תֹּסֵב לְאַחֹר: הַהָרִים תְּרַקְדוּ כְּאֵלִים, גְּבָעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מַלְפָּנֵי אֲדוֹן
חֹלֵי אֶרֶץ, מַלְפָּנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהִפְכֵי הַצּוּר אָגַם מִיָּם, חֲלַמִּישׁ
לְמַעֲנֵנו מַיִם:

קכז. לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדֶּךָ עַל אֲמַתְךָ:
לְמָה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיפֹה נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמַיִם, כָּל אֲשֶׁר חִפֵּץ
עָשָׂה: עֲצִיבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֹּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ,
עֵינֵיהֶם לָהֶם וְלֹא יִראוּ: אֲזֻנֵיהֶם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּן:
יְדֵיהֶם וְלֹא יַמְשִׁיחוּן, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ, לֹא יִהְיוּ בְּגִרּוֹנָם: כְּמוֹתֵיהֶם
יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כָּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמְגַנָּם
הוּא: בֵּית אֲהֲרֹן בְּטַחוּ בִיהוָה, עֲזָרָם וּמְגַנָּם הוּא: יִרְאֵי יְהוָה בְּטַחוּ
בִּיהוָה, עֲזָרָם וּמְגַנָּם הוּא: יְהוָה זָכְרָנוּ יִבְרָךְ, יִבְרָךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל,
יִבְרָךְ אֶת בֵּית אֲהֲרֹן: יִבְרָךְ יִרְאֵי יְהוָה, הַקְּטָנִים עִם הַגְּדֹלִים: יִסַּף

יהוה עליכם, ועליכם ועל בניכם: ברוכים אתם ליהוה עשה שמים וארץ: השמים שמים ליהוה, והארץ נתן לבני אדם: לא המתים יהללו יה ולא כל יורדי דומה: ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם, הַלְלוּיָהּ:

קטז. אהבתי כי ישמע יהוה את קולי תחנוני: כי הטח אָזְנוֹ לִי וּבִימֵי אַקְרָא: אַפְפוֹנֵי חֲבַלֵי מוֹת, וּמִצְרֵי שָׁאוֹל מִצְאוֹנִי, צָרָה וַיִּגּוֹן אִמְצָא: וּבִשְׁם יְהוָה אַקְרָא, אָנָּה יְהוָה מִלְטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן יְהוָה וְצַדִּיק, וְאֱלֹהֵינוּ מֵרַחֵם: שִׁמְר פִּתְאִים יְהוָה, דְּלוֹתַי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִּי, כִּי יְהוָה גָּמַל עָלַיִכִּי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמוֹת, אֵת עֵינַי מִן דַּמְעָה, אֵת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֵתֶהֱלֶךְ לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֵאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵד: אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב: מִה אֲשִׁיב לַיהוָה כָּל תַּגְּמוֹלוֹהִי עָלַי: כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא, וּבִשְׁם יְהוָה אַקְרָא: נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יִקֶּר בְּעֵינַי יְהוָה הַמּוֹתָה לְחַסְדָּיו: אָנָּה יְהוָה כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ, אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אִמְתְּךָ, פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי: לָךְ אֲזַבַּח זִבְח תּוֹדָה וּבִשְׁם יְהוָה אַקְרָא: נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלַיִם, הַלְלוּיָהּ:

קיז. הללו את יהוה כל גוים, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֶסֶדוֹ וְאַמַּת יְהוָה לְעוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

קיח. הודו ליהוה כי טוב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֱהֲרֹן, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְהוָה, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: מִן הַמִּצֵּר קָרָאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יְהוָה: יְהוָה לִי לֹא אִירָא, מִה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְהוָה לִי בְּעוֹזְרֵי, וְאֲנִי אִרְאֶה בְּשׁוֹנְאֵי: טוֹב לְחַסוֹת בִּיהוָה מִבְּטַח בְּאָדָם: טוֹב לְחַסוֹת בִּיהוָה מִבְּטַח בַּנְּדִיבִים: כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי, בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: סִבּוּנִי גַם סָבְבוּנִי, בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: סִבּוּנִי כַּדְּבָרִים, דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: דַּחֲזָה דְחִיתַנִּי לְנַפְל, וַיְהוָה עֲזָרְנִי: עֲזֵי וְזַמַּרְתָּ יְהוָה, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאֶהְלִי צַדִּיקִים, יִמִּין יְהוָה עֲשֶׂה חֵיל: יִמִּין יְהוָה רֹמְמָה, יִמִּין יְהוָה עֲשֶׂה חֵיל: לֹא אָמוֹת כִּי אַחֲזֶיהָ, וְאַסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסֵּר יִסְרֵנִי יְהוָה, וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי: פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צַדִּיק, אָבֹא בָם אוֹדֶה יְהוָה: זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה, צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ: אוֹדֶךָ כִּי עֲנִיתַנִּי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה: אַבְּן מָאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה: מֵאֵת יְהוָה הִיתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ: זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה

יהוה, נגילה ונשמחה בו: אנא יהוה הושיעה נא: אנא יהוה הושיעה נא: אנא יהוה הצליחה נא: אנא יהוה הצליחה נא: ברוך הבא בשם יהוה, ברכנוכם מבית יהוה: אל יהוה ויאר לנו, אסרו חג בעבתיים עד קרנות המזבח: אלי אתה ואודך, אלהי ארוממך: הודו ליהוה כי טוב, כי לעולם חסדו:

קיפו. אשרי תמימי דרך, ההלכים בתורת יהוה: אשרי נצרי עדתיו, בכל לב ידרשוהו: אף לא פעלו עולה, בדרךיו הלכו: אתה צויתתה פקדיך לשמר מאד: אחלי יכנו דרכי, לשמר חקיך: אז לא אבוש, בהביטי אל כל מצותיך: אודך בישר לבב, בלמדי משפטי צדקך: את חקיך אשמר, אל תעזבני עד מאד:

במה יזכה נער את ארחו לשמר כדברך: בכל לבי דרשתך, אל תשגני ממצותיך: בלבי צפנתי אמרתך, למען לא אחטא לך: ברוך אתה יהוה, למדני חקיך: בשפתי ספרתי כל משפטי פיך: בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון: בפקדיך אשיחה, ואביטה ארחתיך: בחקתיך אשתעשע, לא אשכח דברך:

גמל על עבדך אחיה, ואשמרה דברך: גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך: גר אנכי בארץ, אל תסתור ממני מצותיך: גרסה נפשי לתאבה אל משפטיך בכל עת: גערת זדים ארורים השגים ממצותיך: גל מעלי חרפה ובוז, כי עדתיך נצרתי: גם ישבו שרים בי נדברו, עבדך ישיח בחקיך: גם עדתיך שעשעי אנשי עצתי:

דבקה לעפר נפשי, חייני כדברך: דרכי ספרתי ותענני, למדני חקיך: דרך פקודיך הבינני, ואשיחה בנפלאותיך: דלפה נפשי מתוגה, קימני כדברך: דרך שקר הסר ממני, ותורתך חנני: דרך אמונה בקרתי, משפטיך שויתי: דבקתי בעדותיך, יהוה, אל תבישני: דרך מצותיך ארוץ, כי תרחיב לבי:

הורני יהוה דרך חקיך, ואצונה עקב: הבינני ואצרה תורתך, ואשמרנה בכל לב: הדריכני בנתיב מצותיך, כי בו חפצתי: הט לבי אל עדותיך, ואל אל בצע: העבר עיני מראות שוא, בדרךך חייני: הקם לעבדך אמרתך אשר ליראתך: העבר חרפתי אשר יגרת, כי משפטיך טובים: הנה תאבתי לפקדיך, בצדקתך חייני:

ויבאני חסדך יהוה, תשועתך כאמרתך: ואענה חרפי דבר, כי בטחתי בדברך: ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד, כי למשפטיך

יחלתי: ואשמרה תורתך תמיד לעולם ועד: ואתהלכה ברחבה, פי
פקדיך דרשתי: ואדברה בעדתיך נגד מלכים ולא אבוש: ואשתעשע
במצותיך אשר אהבתי: ואשא כפי אל מצותיך אשר אהבתי,
ואשיחה בחקיך:

זכר דבר לעבדך, על אשר יחלתי: זאת נחמתי בעיני, פי אמרתך
חייתי: ודים הליצני עד מאד, מתורתך לא נטיתי: וזכרתי משפטך
מעולם יהוה, ואתנחם: וזלעפה אחזתני מרשעים עזבי תורתך:
זמרות היו לי חקיך בבית מגורי: וזכרתי בלילה שמך יהוה, ואשמרה
תורתך: זאת היתה לי, כי פקדיך נצחתי:

חלקי יהוה אמרתי, לשמר דבריך: חליתי פניך בכל לב, חנני
באמרתך: חשבתי דרכי, ואשיבה רגלי אל עדתיך: חשתי ולא
התמהמהתי לשמר מצותיך: חבלי רשעים עוודני, תורתך לא
שכחתי: חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך: חבר אני
לכל אשר יראוך, ולשמרי פקודיך: חסדך יהוה מלאה הארץ, חקיך
למדני:

טוב עשית עם עבדך יהוה כדברך: טוב טעם ודעת למדני, פי
במצותיך האמנתי: טרם אענה אני שגג, ועתה אמרתך שמרתי: טוב
אתה ומטיב, למדני חקיך: טפלו עלי שקר ודים, אני בכל לב אצר
פקודיך: טפש כחלב לבם, אני תורתך שעשעתי: טוב לי כי עניתי,
למען אלמד חקיך: טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף:

ידיך עשוני ויכוננוני, הבינני ואלמדה מצותיך: יראיך יראוני
וישמחו פי לדברך יחלתי: ידעתי יהוה פי צדק משפטך, ואמונה
עניתני: יהי נא חסדך לנחמני, כאמרתך לעבדך: יבאוני רחמיך
ואחיה, כי תורתך שעשעתי: יבשו ודים כי שקר עתונוני, אני אשיח
בפקודיך: ישובו לי יראיך (וידעו) [ויודעי] עדתיך: יהי לבי תמים
בחקיך, למען לא אבוש:

קלטה לתשועתך נפשי, לדברך יחלתי: כלו עיני לאמרתך, לאמר
מתי תנחמני: כי הייתי פנאד בקיטור, חקיך לא שכחתי: כמה ימי
עבדך, מתי תעשה ברדפי משפט: כרו לי ודים שיחות, אשר לא
כתורתך: כל מצותיך אמונה, שקר רדפוני, עזרני: כמעט כלוני
בארץ, ואני לא עזבתי פקודיך: כחסדך חניני, ואשמרה עדות פיך:
לעולם יהוה דברך נצב בשמים: לדר ודר אמונתך, כוננת ארץ

ותעמד: למשפטיך עמדו היום, כי הפל עבדיך: לולי תורתך
שששעי, אז אבדתי בעיני: לעולם לא אשכח פקודיך, כי בם חיייתי:
לך אני הושיעני, כי פקודיך דרשתי: לי קוו רשעים לאבדני, עדתיך
אתבונן: לכל תכלה ראיתי קץ, ורחבה מצותך מאד:

מה אהבתי תורתך, כל היום היא שיחתי: מאיבי תחכמני, מצותך פי
לעולם היא לי: מכל מלמדי השכלתי, כי עדותיך שיחה לי: מזקנים
אתבונן, כי פקודיך נצרת: מכל ארח רע כלאתי רגלי למען אשמר
דברך: ממשפטיך לא סרתי, כי אתה הורתני: מה נמלצו לחפי
אמרתך, מדבש לפי: מפקודיך אתבונן, על כן שנאתי כל ארח שקר:
נר לרגלי דברך, ואור לנתיבתי: נשבעתי ואקימה לשמר משפטי
צדקך: ונעניתי עד מאד, יהוה חניי כדברך: נדבות פי רצה נא יהוה,
ומשפטיך למדני: נפשי בכפי תמיד, ותורתך לא שכחתי: נתנו
רשעים פח לי, ומפקודיך לא תעיתי: נחלתי עדותיך לעולם, כי
ששון לבי המה: נטיתי לבי לעשות חקיך, לעולם עקב:

סעפים שנאתי, ותורתך אהבתי: סתרי ומגני אתה, לדברך יחלתי:
סורו ממני מרעים, ואצרה מצות אלהי: סמכני כאמרתך ואחיה, ואל
תבישני משברי: סעדני ואושעה, ואשעה בחקיך תמיד: סלית כל
שוגים מחקיך, כי שקר תרמיתם: סגים השבת כל רשעי ארץ, לכן
אהבתי עדתיך: סמר מפחדך בשרי, וממשפטיך יראתי:

עשיתי משפט וצדק, בל תניחני לעשקי: ערב עבדך לטוב, אל
יעשקני ידים: עיני כלו לישועתך ולאמרת צדקך: עשה עם עבדך
כחצדך, וחקיך למדני: עבדך אני הבינני, ואדעה עדתיך: עת לעשות
ליהוה, הפרו תורתך: על כן אהבתי מצותיך מזֶהב ומפֶז: על כן כל
פקודי כל ישחתי, כל ארח שקר שנאתי:

פלאות עדותיך, על כן נצרתם נפשי: פתח דבריך יאיר, מבין
פתיים: פי פערתי ואשאפה, כי למצותיך יאבתי: פנה אלי וחנני,
כמשפט לאהבי שמך: פעמי הכן באמרתך, ואל תשלט בי כל און:
פדני מעשק אדם, ואשמרה פקודיך: פניך האר בעבדך, ולמדני את
חקיך: פלגי מים ירדו עיני, על לא שמרו תורתך:

צדיק אתה יהוה, וישר משפטיך: צוית צדק עדתיך, ואמונה מאד:
צמתני קנאתי, כי שכחו דבריך צרי: צרופה אמרתך מאד, ועבדך
אהבה: צעיר אנכי ונבזה, פקדיך לא שכחתי: צדקתך צדק לעולם,

ותורתך אמת: צר ומצוק מצאוני, מצותיך שעשעי: צדק עדותיך לעולם, הבינני ואחיה:

קראתי בכל לב, ענני יהוה, חקיך אצרה: קראתיך הושיעני ואשמרה עדתיך: קדמתי בנפש ואשועה, (לדברך) [לדברך] חלתי: קדמו עיני אשמות לשיח באמרתך: קולי שמעה כחסדך, יהוה כמשפטך חני: קרבו רדפי זמה, מתורתך רחוק: קרוב אתה יהוה, וכל מצותיך אמת: קדם ידעתי מעדתיך, כי לעולם יסדתם:

ראה עניי וחלצני, כי תורתך לא שכחתי: ריבה ריבי וגאלני, לאמרתך חני: רחוק מרשעים ישועה, כי חקיך לא דרשו: רחמיך רבים יהוה, כמשפטך חני: רבים רדפי וצרי, מעדותיך לא נטיתי: ראיתי בגדים ואתקוטטה, אשר אמרתך לא שמרו: ראה כי פקודיך אהבתי, יהוה כחסדך חני: ראש דברך אמת, ולעולם כל משפט צדקך:

שרים רדפוני חנם, (ומדברך) [ומדברך] פחד לבי: שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב: שקר שנאתי ואתעבה, תורתך אהבתי: שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך: שלום רב לאהבי תורתך, ואין למו מכשול: שבחתי לישועתך, יהוה, ומצותיך עשיתי: שמרה נפשי עדתיך, ואהבם מאד: שמתי פקודיך ועדתיך, כי כל דרכי נגדך:

תקרב רגתי לפניך יהוה, כדברך הבינני: תבוא תחנתי לפניך, כאמרתך הצילני: תבענה שפתי תהלה, כי תלמדני חקיך: תען לשוני אמרתך, כי כל מצותיך צדק: תהי ידך לעזרני כי פקודיך בחרתי: תאבתי לישועתך יהוה, ותורתך שעשעי: תחי נפשי ותהללך, ומשפטך יעזרני: תעיתי כשה אבד, בקש עבדך, כי מצותיך לא שכחתי:

ליום שבת

קב. שיר המעלות, אל יהוה בצורתה לי קראתי ויענני: יהוה, הצילה נפשי משפת שקר, מלשון רמיה: מה יתן לך ומה יסיף לך לשון רמיה: חצי גבור שנונים עם גחלי רתמים: אויה לי כי גרתי משה, שכנתי עם אהלי קדר: רבת שכנה לה נפשי עם שונא שלום: אני שלום וכי אדבר המה למלחמה:

קכא. שיר למעלות, אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי: עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: אל יתן למוט רגלך, אל ינום שמרך:

הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: יהוה שמרך, יהוה צלףך על יד מינך: יומם השמש לא יכבה, וירח בלילה: יהוה ישמרך מכל רע ישמר את נפשך: יהוה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

קכב. שיר המעלות לדוד, שמחתי באמרים לי בית יהוה גלף: עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים: ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו: ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל, להדות לשם יהוה: כי שמה ישבו כסאות למשפט, כסאות לבית דוד: שאלו שלום ירושלים, ישליו אהביך: יהי שלום בחילך, שלוה בארמנותיך: למען אחי ורעי, אדברה נא שלום בך: למען בית יהוה אלהינו, אבקשה טוב לך:

קכג. שיר המעלות, אליך נשאתי את עיני, הישבי בשמים: הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם, כעיני שפחה אל יד גברתה, כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיקננו: חננו יהוה חננו, כי רב שבענו בוז: רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים, הבוז (לגאינונים) [לגאי יונים]:

קכד. שיר המעלות לדוד, לולי יהוה שהיה לנו, יאמר נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעוננו, בחרות אפם בנו: אזי המים שטפוננו, נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על נפשנו המים הזידונים: ברוך יהוה, שלא נתננו טרף לשנייהם: נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים, הפח נשבר ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יהוה עשה שמים וארץ:

קכה. שיר המעלות, הבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוט לעולם ישב: ירושלים הרים סביב לה, ויהוה סביב לעמו מעתה ועד עולם: כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים, למען לא ישלחו הצדיקים בעוללתה ידיהם: הטיבה יהוה לטובים ולישרים בלבבותם: והמטים עקלקלותם יוליכם יהוה את פעלי האון, שלום על ישראל:

קכו. שיר המעלות, בשוב יהוה את שיבת ציון היינו כחלמים: אז ימלא שחוק פינו וילשוננו רנה, אז יאמרו בגוים הגדיל יהוה לעשות עם אלה: הגדיל יהוה לעשות עמנו, היינו שמחים: שובה יהוה את (שביתנו) [שביתנו] כאפיקים בנגב: הזרעים בדמעה ברנה יקצרו: הלוף ילף ובכה נשא משך הזרע, בא יבא ברנה נשא אלמתיו:

קכז. שיר המעלות לשלמה, אם יהוה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו, בו, אם יהוה לא ישמר עיר שוא שקד שומר: שוא לכם משכימי קום,

מֵאַחֲרֵי שֶׁבֶת, אֲכָלִי לֶחֶם הַעֲצָבִים, כֵּן יִתֵּן לִידִידוֹ שָׁנָא: הִנֵּה נִחַלַת
 יְהוָה בְּנִים, שֶׁכֶר פְּרֵי הַבֶּטֶן: כְּחָצִים בְּיַד גְּבוּר, כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים:
 אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשָׁפְתוֹ מֵהֶם, לֹא יִכְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת
 אוֹיְבִים בְּשֹׁעַר:

קכח. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, אֲשֶׁרֵי כָּל יָרָא יְהוָה הַהֶלֶךְ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ כַּפִּיךָ
 כִּי תֹאכַל, אֲשֶׁרֵיךָ וְטוֹב לָךְ: אֲשֶׁתָּךְ כְּגִפְן פְּרִיָה בְּיִרְכָתֵי בֵיתְךָ, בְּנִיךָ
 כְּשֶׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה כִּי כֵן יִבְרַךְ גִּבּוֹר יָרָא יְהוָה: יִבְרַכְךָ
 יְהוָה מִצִּיּוֹן, וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרָאָה בְּנִים לְבְנֵיךָ,
 שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

קכט. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, רַבַּת צָרוּרֵי מִנְעוּרַי יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: רַבַּת
 צָרוּרֵי מִנְעוּרַי, גַּם לֹא זָכְרוּ לִי: עַל גְּבִי חָרְשׁוּ חָרָשִׁים, הֲאָרִיכוּ
 (לְמַעֲנוֹתם) [לְמַעֲנִיתָם]: יְהוָה צַדִּיק, קִצֵּץ עֲבוֹת רָשָׁעִים: יִבְשׁוּ וַיִּסְגּוּ
 אַחֲוֹר כֹּל שְׁנָאֵי צִיּוֹן: יִהְיוּ כְּחָצִיר גִּגּוֹת, שֶׁקִּדְמַת שֶׁלֶף יִבֶּשׁ: שְׁלֹא
 מְלֵא כַּפּוֹ קוֹצֵר וְחֻצְנוֹ מְעַמֵּר: וְלֹא אָמְרוּ הַעֲבָרִים בְּרַכַּת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם,
 בְּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:

קל. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, מִמַּעֲמָקִים קָרָאתִיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי שִׁמְעָה בְּקוֹלִי,
 תִּהְיֶינָה אַזְנוֹתַי קְשׁוּבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יְהוָה, אֲדַנִּי מִי
 יַעֲמֵד: כִּי עֲמַךְ הִסְלִיחָה, לְמַעַן תִּגְוֹרָא: קוֹיֵתִי יְהוָה, קוֹיֵתָה נַפְשִׁי,
 וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִי: נַפְשִׁי לֹאדַנִּי, מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר: יַחַל
 יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה, כִּי עִם יְהוָה הַחֲסֵד וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְדוּת: וְהוּא יַפְדֶּה
 אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

קלא. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד, יְהוָה לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמָה עֵינַי וְלֹא הִלְכָתִי
 בַּגְּדוֹלוֹת וּבַנְּפִלְאוֹת מִמֶּנִּי: אִם לֹא שְׁוִיתִי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי כְּגִמְלָה עָלַי
 אִמּוֹ כְּגִמְלָה עָלַי נַפְשִׁי: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

קלב. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, זְכוֹר יְהוָה לְדָוִד אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָ: אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 לַיהוָה, נָדַר לְאַבְרָם יַעֲקֹב: אִם אָבִא בְּאֵהֶל בֵּיתִי, אִם אֵעֲלֶה עַל עַרְשׁ
 יְצוּעֵי: אִם אֶתֵּן שְׁנֵת לְעֵינַי, לְעַפְעַפֵי תְנוּמָה: עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לַיהוָה,
 מִשְׁכְּנוֹת לְאַבְרָם יַעֲקֹב: הִנֵּה שְׁמַעְנוּהָ בְּאַפְרָתָה, מִצְּאֲנוּהָ בְּשָׂדֵי יַעֲר:
 נְבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו, נִשְׁתַּחֲוֶה לְהֵדֶם רִגְלָיו: קוֹמָה יְהוָה לְמִנְחוֹתָךְ,
 אֶתָּה וְאַרְוֹן עֲזָף: כְּהִנֵּיךָ יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֶּיךָ יִרְנְנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד
 עַבְדְּךָ אֵל תִּשָּׁב פְּנֵי מִשְׁיחָךְ: נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד, אֲמַת לֹא יִשׁוּב
 מִמֶּנָּה, מִפְּרֵי בִטְנְךָ אֲשִׁית לְכֶסֶף לָךְ: אִם יִשְׁמְרוּ בְנֵיךָ בְּרִיתִי וְעֲדוֹתִי

זו אֶלְמָדָם, גַּם בְּנֵיהֶם עָדִי עַד יִשְׁבוּ לְכֹסֵא לָךְ: כִּי בַחַר יִהְיֶה בְצִיּוֹן, אֲנִי לְמוֹשֵׁב לוֹ: זֹאת מְנוּחַתִּי עָדִי עַד, פֹּה אֲשֵׁב כִּי אֲנִיתִי: צִדְדָה בְּרַךְ אַבְרָם, אֶבְיוֹנִיָּה אֲשַׁבֵּעַ לָחֶם: וְכִהְיֶיָה אֲלֵבִישׁ יִשַׁע, וְחִסְדֵיָהּ רַנֵּן יִנְנֹנוּ: שֵׁם אֲצַמִּיחַ קָרֵן לְדָוִד, עֲרֹכְתִי נָר לְמִשְׁיחִי: אוֹיְבָיו אֲלֵבִישׁ בַּשָּׂת, וְעֲלָיו יִצְיֵץ גְּזֵרוֹ:

קל"ג. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד: כִּשְׁמֵן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ, יֵרֵד עַל הַזָּקֵן, זָקֵן אֶהְרֵךְ שִׁירָד עַל פִּי מִדוּתָיו: כָּטַל חֶרְמוֹן שִׁירָד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן, כִּי שֵׁם צִוָּה יִהְיֶה אֶת הַבְּרָכָה, חַיִּים עַד הָעוֹלָם:

קל"ד. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה כֹּל עַבְדֵי יְהוָה, הַעֲמָדִים בְּבַיִת יְהוָה בְּלֵילוֹת: שְׁאוּ יַדְכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְהוָה: יִבְרַכְךָ יְהוָה מִצִּיּוֹן, עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצָן:

קל"ה. הַלְלוּיָהּ, הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה, הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה: שְׁעֲמָדִים בְּבַיִת יְהוָה, בְּחֻצְרוֹת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב יְהוָה, זָמְרוּ לְשִׁמּוֹ כִּי נְעִים: כִּי יַעֲקֹב בַּחַר לוֹ יְהוָה, יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גְדוֹל יְהוָה, וְאֲדַנִּינוּ מִכָּל אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה, בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, בַּיָּמִים וְכָל תְּהוֹמוֹת: מַעֲלָה נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ, בְּרִקִּים לְמִטֵּר עָשָׂה, מוֹצֵא רוּחַ מְאוּצְרוֹתָיו: שֶׁהִפָּה בְּכוּרֵי מִצְרַיִם, מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה: שָׁלַח אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרַיִם, בְּפִרְעָה וּבְכָל עַבְדָּיו: שֶׁהִפָּה גוֹיִם רַבִּים, וְהִרְגַּ מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוּן מִלֶּךְ הָאֱמֹרִי, וּלְעוֹג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן, וּלְכָל מַמְלָכוֹת כְּנָעַן: וּנְתַן אֶרֶצָם נַחֲלָה, נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲמוֹ: יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם, יְהוָה זְכָרְךָ לְדָר וָדָר: כִּי יָדִין יְהוָה עֲמוֹ, וְעַל עַבְדָּיו יִתְנַחֵם: עֲצַבֵי הַגּוֹיִם כִּסְף וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֹּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יִאֲזִינוּ, אֵף אֵינִי יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם: בַּיִת יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְהוָה, בַּיִת אֶהְרֵן בָּרְכוּ אֶת יְהוָה: בַּיִת הַלְוִי בָּרְכוּ אֶת יְהוָה, יֵרְאִי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה: בְּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן, שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם, הַלְלוּיָהּ:

קל"ו. הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: הוֹדוּ לְאֱלֹהֵי הַאֱלֹהִים, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: הוֹדוּ לְאֱדֹנֵי הָאֲדָנִים, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: לַעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם בְּתַבּוּנָה, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: לַעֲשֵׂה אוּרִים גְּדוֹלִים, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: אֶת הַשָּׁמַשׁ לְמַמְשַׁלַת בַּיּוֹם, כִּי לְעוֹלָם

חסדו: את הירח וכוכבים לממשלות בלילה, כי לעולם חסדו: למכה מצרים בכנוריהם, כי לעולם חסדו: ויוצא ישראל מתוכם, כי לעולם חסדו: ביד חזקה ובורע נטויה, כי לעולם חסדו: לגזר ים סוף לגזרים, כי לעולם חסדו: והעביר ישראל בתוכו, כי לעולם חסדו: ונער פרעה וחילו בים סוף, כי לעולם חסדו: למולך עמו במדבר, כי לעולם חסדו: למכה מלכים גדלים, כי לעולם חסדו: ויהרג מלכים אדירים, כי לעולם חסדו: לסיחון מלך האמרי, כי לעולם חסדו: ולעוג מלך הבשן, כי לעולם חסדו: ונתן ארצם לנחלה, כי לעולם חסדו: נחלה לישראל עבדו, כי לעולם חסדו: שבשפלנו זכר לנו, כי לעולם חסדו: ויפרקנו מצרינו, כי לעולם חסדו: נותן לחם לכל בשר, כי לעולם חסדו: הודו לאל השמים, כי לעולם חסדו:

קלז. על נהרות בבל, שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון: על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: איך נשיר את שיר יהוה על אדמת נכר: אם אשכחך ירושלם תשכח מיני: תדבק לשוני לחפי אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את ירושלם על ראש שמחתי: זכר יהוה לבני אדם את יום ירושלם האמרים ערו ערו עד היסוד בה: בת בבל השדודה, אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו: אשרי שיאחו ונפץ את עלליך אל הסלע:

קלח. לרוד, אודך ככל לבי, נגד אלהים אומר: אשתתוה אל היכל קדשך, ואודה את שמך על חסדך ועל אמתך, כי הגדלת על כל שמך אמרתך: ביום קראתי ותענני, תרהבני בנפשי עז: יודוך יהוה כל מלכי ארץ, כי שמעו אמרי פיך: וישירו בדרכי יהוה, כי גדול כבוד יהוה: כי רם יהוה ושפל יראה, וגבה ממרחק ידע: אם אלך בקרב צרה תחיני, על אף איבי תשלח ידך ותושיעני מינך: יהוה יגמר בעדי, יהוה חסדך לעולם, מעשי ידוך אל תרף:

קלח. למנצח לרוד מזמור, יהוה חקרתי ותדע: אתה ידעת שבתי וקומי, בנתה לרעי מרחוק: ארחי ורבעי זריתי, וכל דרכי הסנתתה: כי אין מלה בלשוני, הן יהוה ידעת כלה: אחר וקדם צרתני, ותשת עלי כפכה: (פלאיה) [פליאה] דעת ממני, נשגבה לא אוכל לה: אנה אלך מרוחק, ואנה מפניך אברח: אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנף: אשא כנפי שחר, אשכנה באחרית

ים: גם שם ידך תנחני, ותאחזני ימינך: ואמר, אף חשך ישופני, ולילה אור בעדני: גם חשך לא יחשיך ממך, ולילה כיום יאיר, כחשיכה פאורה: כי אתה קנית כליתי, תספני בבטן אמי: אודך על כי נוראות נפליתי, נפלאים מעשיך, ונפשי ידעת מאד: לא נכחד עצמי ממך, אשר עשיתי בסתר, רקמתי בתחתיות ארץ: גלמי ראו עיניך, ועל ספרך כלם יכתבו, ימים יצרו, (ולא) [ולו] אחד בהם: ולי מה יקרו רעיך אל, מה עצמו ראשיהם: אספרם מחול ירבון, הקיצתי ועודי עמך: אם תקטל אלוה רשע, ואנשי דמים סורו מני: אשר יאמרך למזמה, נשא לשוא עריך: הלוא משנאיך יהוה אשנא, ובתקוממיה אתקוטט: תכלית שנאה שנאתים, לאויבים היו לי: חקרני אל ודע לבבי, בחנני ודע שרעפי: וראה אם דרך עצב בי, ונחני בדרך עולם:

קמ. למנצח מזמור לדוד: חלצני יהוה מאדם רע, מאיש חמסים תנצרני: אשר חשבו רעות בלב, כל יום יגורו מלחמות: שנגנו לשונם כמו נחש, חמת עכשוב תחת שפתימו, סלה: שמרני יהוה מידי רשע, מאיש חמסים תנצרני, אשר חשבו לדחות פעמי: טמנו גאים פח לי, וחבלים פרושו רשת ליד מעגל, מקשים שתו לי, סלה: אמרתי ליהוה אלי אתה, האזינה יהוה קול תחנוני: (יהוה) [אלהים] אדני עז ישועתי, סכתה לראשי ביום נשק: אל תתן יהוה מאויי רשע, זממו אל תפק, ירומו, סלה: ראש מסבי עמל שפתימו (יכסומו) [יכסמו]: (ימיטו) [ימוטו] עליהם גחלים, באש יפלם, במהמרות כל יקומו: איש לשון כל יכון בארץ, איש חמס רע, יצודנו למדחפת: (ידעת) [ידעתי] כי יעשה יהוה דין עני, משפט אבינים: אף צדיקים יודו לשמך, ישובו ישרים את פניך:

קמא. מזמור לדוד, יהוה קראתיך, חושה לי, האזינה קולי בקראי לך: תכון תפלתי קטרות לפניך, משאת כפי מנחת ערב: שיתה יהוה שמרה לפי, נצרה על דל שפתי: אל תט לבי לדבר רע, להתעולל עללות ברשע את אישים פעלי און, ובל אלחם במנעמיהם: יהלמני צדיק חסד ויוכיחני, שמן ראש אל יני ראשי, כי עוד ותפלתי ברעותיהם: נשמטו בידי סלע שפטיהם, ושמעו אמרי כי נעמו: כמו פלח ובקע בארץ, נפזרו עצמינו לפי שאול: כי אליך (יהוה) [אלהים] אדני עיני, בכה חסיתי, אל תער נפשי: שמרני מידי פח יקשו לי, ומקשות פעלי און: יפלו במכמרו רשעים, יחד אנכי עד אעבור:

קמב. משפיל לְדוֹד, בהיותו במערה תפלה: קולי אל יהוה אֶזְעַק, קולי אל יהוה אֶתְחַנֵּן: אֲשַׁפֵּךְ לִפְנֵי שִׁיחִי, צָרְתִי לִפְנֵי אֲגִיד: בַּהֲתַעֲטֵף עָלַי רוּחִי, וְאַתָּה יִדְעַתְּ נְתִיבָתִי, בְּאַרְחֵךְ זֶה אֶהְלֵךְ טָמְנוּ פֶּחַ לִי: הִבִּיט יָמִין וְרָאָה וְאִין לִי מִכִּיר, אֲבַד מְנוּס מִמֶּנִּי, אִין דּוֹרֵשׁ לִנְפְשִׁי: זַעַקְתִּי אֵלֶיךָ, יְהוָה, אֲמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי, חָלְקִי בְּאַרְץ הַחַיִּים: הִקְשִׁיבָה אֵל רִנָּתִי כִּי דְלוּתִי מָאֵד, הִצִּילֵנִי מִרְדְּפֵי כִּי אֲמָצוּ מִמֶּנִּי: הוֹצִיאָה מִמְסַגֵּר נַפְשִׁי לַיהוּדוֹת אֶת שְׁמֶךָ, בִּי יִכְתְּרוּ צַדִּיקִים כִּי תִגְמַל עָלַי:

קמג. מְזִמּוֹר לְדוֹד, יהוה שָׁמַע תְּפִלָּתִי, הֲאֲזִינָה אֵל תַּחֲנוּנֵי, בְּאֲמַנְתָּךְ עֲנֵנִי בְּצַדִּיקְתָּךְ: וְאֵל תְּבוֹא בְּמִשְׁפָּט אֶת עַבְדְּךָ, כִּי לֹא יִצְדַּק לִפְנֵיךָ כָּל חַי: כִּי רָדַף אוֹיֵב נַפְשִׁי, דָּכָא לְאַרְץ חַיְתִי, הוֹשִׁיבֵנִי בְּמַחְשָׁכִים כְּמַתִּי עוֹלָם: וַתַּתְּעֵטָף עָלַי רוּחִי, בְּתוֹכִי יִשְׁתוּמֵם לְבִי: זָכַרְתִּי יָמִים מְקֻדָּם, הִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, בְּמַעֲשֵׂה יְדִיךָ אֲשׁוּחַח: פִּרְשֵׁתִי יָדַי אֵלֶיךָ, נַפְשִׁי בְּאַרְץ עֵיפָה לָךְ, סֵלָה: מֵהָר עֲנֵנִי יְהוָה, כְּלַתָּה רוּחִי, אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי וּנְמַשְׁלֵתִי עִם יְרֵדֵי בּוֹר: הִשְׁמִיעֵנִי בְּבִקְרָה חֲסִדְךָ כִּי בָךְ בִּטְחֵתִי, הוֹדִיעֵנִי דְרָךְ זֶה אֵלֶיךָ, כִּי אֵלֶיךָ נִשְׁאַתִּי נַפְשִׁי: הִצִּילֵנִי מֵאִיְבֵי יְהוָה, אֵלֶיךָ כִּסְתִי: לְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, כִּי אַתָּה אֱלוֹהֵי, רוּחְךָ טוֹבָה, תִּתְחַנֵּן בְּאַרְץ מִישׁוֹר: לְמַעַן שְׁמֶךָ יְהוָה תִּתְחַנֵּן, בְּצַדִּיקְתָּךְ תּוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי: וּבַחֲסִדְךָ תִצְמִית אִיְבֵי, וְהֶאֱבַדְתָּ כָּל צָרָרִי נַפְשִׁי, כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ: **קמד.** לְדוֹד, בְּרוּךְ יְהוָה צוּרֵי הַמְּלִמָּד יְדֵי לְקַרְבֵּי אֲצַבְעוֹתַי לְמַלְחָמָה: חֲסִדִּי וּמִצְוֹתַי מִשְׁגָּבִי וּמַפְלְטִי לִי, מִגְּנִי וּבּוֹ חֲסִיתִי, הֲרוּדָד עִמִּי תַחְתִּי: יְהוָה, מָה אָדָם וַתִּדְעָהוּ, בֵּן אֲנוּשׁ וַתַּחֲשָׁבֵהוּ: אָדָם לְהִבָּל דְּמָה, יָמִיו כְּצֶל עוֹבֵר: יְהוָה, הֵט שְׁמִיךָ וַתִּרְד, גַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֵׂנוּ: בְּרוּךְ בְּרַק וּתְפִיצֵם, שְׁלַח חֲצִיף וַתַּהַמֵּם: שְׁלַח יְדִיךָ מִמְרוֹם, פְּצַנֵּי וְהִצִּילֵנִי מִיָּמַיִם רַבִּים, מִיַּד בְּנֵי נָכָר: אֲשֶׁר פִּיהֶם דְּבַר שׁוֹא וַיִּמְיָנִם יָמִין שְׁקָר: אֱלֹהִים, שִׁיר חֲדָשׁ אֲשִׁירָה לָךְ, בְּנִבָּל עֲשׂוֹר אֲזַמְּרָה לָךְ: הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים, הַפּוֹצֵה אֶת דּוֹד עַבְדּוֹ מִחֶרֶב רָעָה: פְּצַנֵּי וְהִצִּילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נָכָר אֲשֶׁר פִּיהֶם דְּבַר שׁוֹא וַיִּמְיָנִם יָמִין שְׁקָר: אֲשֶׁר בְּנִינוּ כְּנֻטְעִים מְגֻדְלִים בְּנַעֲוִרֵיהֶם, בְּנוֹתֵינוּ כְּזוּיֹת מַחְטָבוֹת תִּבְנִית הִיכָל: מְזוּיָנוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזֶּן אֵל זֶן, צֹאוּנָנוּ מֵאֲלִיפוֹת מְרַבְבוֹת בְּחוֹצוֹתֵינוּ: אֲלוֹפֵינוּ מְסֻבָּלִים, אִין פֶּרֶץ וְאִין יוֹצֵאת וְאִין צְוֹחָה בְּרַחֲבֵתֵינוּ: אֲשֶׁרֵי הָעָם שְׁכָכָה לוֹ, אֲשֶׁרֵי הָעָם שִׁיְהוּה אֱלֹהֵיו:

קמוה. תהלה לְדוֹד, אַרְוֹמְמָה אֱלוֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַכְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם
וְעַד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעַד: גְּדוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל
מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ:
הַדָּר כְּבוֹד הַדּוֹף וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעֲזוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ,
(וּגְדוּלוֹתֶיךָ) [וּגְדֹלְתֶךָ] אֶסְפְּרֶנָּה: זְכַר רַב טוֹבְךָ יִבְיְעוּ, וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ:
חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אַרְךָ אַפִּים וּגְדֹל חֶסֶד: טוֹב יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו
עַל כָּל מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וְחִסְדֵיךָ יִבְרָכְנֶכָה: כְּבוֹד
מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרֹתֶךָ יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ לְבַנְיָהָאֵם גְּבוּרֹתָיו
וּכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל עַלְמִים, וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל
דוֹר וָדוֹר: סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל הַנִּפְלִיִּים, וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כָל
אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח אֶת יַדְךָ,
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו, וְחֹסֵיד בְּכָל מַעֲשָׂיו:
קְרוֹב יְהוָה לְכָל קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רִצּוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה,
וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת כָּל אֲהַבָּיו, וְאֶת כָּל
הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹר פִּי, וּיְבָרֵךְ כָּל בֶּשֶׂר שֵׁם קְדֹשׁוֹ,
לְעוֹלָם וָעַד:

קמו. הַלְלוּיָהּ, הַלְלֵי נִפְשֵׁי אֶת יְהוָה: אֶהֱלִלָה יְהוָה בְּחַיֵּי, אֲזַמְרָה
לְאֱלֹהֵי בְּעוּדֵי: אֵל תִּבְטְחוּ בַנְּדִיבִים, בְּכֵן אָדָם שָׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה:
תִּצַּא רוּחוֹ יִשָּׁב לְאֲדָמְתוֹ, בַּיּוֹם הַהוּא אֲבָדוּ עֲשִׂתְנַתָּיו: אֲשֶׁרֵי שָׂאֵל
יַעֲקֹב בְּעֲזָרוֹ, שָׁבְרוּ עַל יְהוָה אֱלֹהָיו: עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְץ, אֶת הַיָּם וְאֶת
כָּל אֲשֶׁר בָּם, הַשְׁמֵר אָמֶת לְעוֹלָם: עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לְעֲשׂוּקִים, נִתֵּן לָחֵם
לְרַעֲבִים, יְהוָה מִתִּיר אֲסוּרִים: יְהוָה פִּקַּח עוֹרִים, יְהוָה זָקֵף כְּפוּפִים,
יְהוָה אֲהַב צַדִּיקִים: יְהוָה שָׁמַר אֶת גְּרִים, יְתוֹם וְאַלְמָנָה יַעֲזוּד, וְדַרְךְ
רְשָׁעִים יַעֲזוּת: יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר, הַלְלוּיָהּ:

קמו. הַלְלוּיָהּ, כִּי טוֹב זְמֶרָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי נַעֲמִים נֶאֱוָה תְּהִלָּה: בּוֹנֵה
יְרוּשָׁלַם יְהוָה, נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס: הִרְפֵּא לְשִׁבְרוֹי לֵב, וּמְחַבֵּשׁ
לְעַצְבוֹתָם: מוֹנֵה מִסְפָּר לְכוֹכְבִים, לְכָלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא: גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ
וְרַב כֹּחַ, לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנוּים יְהוָה, מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים
עֲדֵי אַרְץ: עֲנוּ לַיהוָה בְּתוֹדָה, זְמְרוּ לְאֱלֹהֵינוּ כְּבִנוֹר: הַמְכַסֶּה שְׁמִים
בְּעָבִים, הַמְכִּין לְאַרְץ מָטָר, הַמְצַמִּיחַ הָרִים חֲצִיר: נוֹתֵן לְבִהְמָה
לַחֲמָה, לְבַנְיָ עֵרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בַגְּבוּרַת הַסּוֹס יִחַפֵּץ, לֹא בְּשׁוֹקֵי
הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֵה יְהוָה אֶת יִרְאָיו, אֶת הַמִּיחָלִים לְחֹסְדוֹ: שְׂבַחֵי

ירוּשָׁלַם אֶת יְהוָה, הַלְלִי אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן: כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ, בְּרֶךְ
 בְּנֵיךָ בְּקִרְבֶּךָ: הַשֵּׁם גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם, חֶלֶב חַטִּים יִשְׁבִּיעֶךָ: הַשְׁלַח
 אֲמַרְתוּ אָרֶץ, עַד מְהֵרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ: הִנֵּתָן שְׁלֵג כְּצֶמֶר, כְּפֹר כְּאֶפֶר
 יִפְזֹר: מִשְׁלֵיךְ קָרְחוּ כְּפִתִים, לִפְנֵי קָרְתוֹ מִי יַעֲמֵד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמְסַם,
 יֵשֵׁב רוּחוֹ וַיָּזֶל מַיִם: מִגִּיד דְּבָרוֹ לִיעֲקֹב, חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל:
 לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי, וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם, הַלְלוּיָהּ:

קמח. הַלְלוּיָהּ, הִלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם, הִלְלוּהוּ בְּמְרוֹמִים:
 הִלְלוּהוּ כָּל מַלְאָכָיו, הִלְלוּהוּ כָּל צַבָּאוֹ: הִלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וַיְרַח, הִלְלוּהוּ
 כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: הִלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם:
 יִהְלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לְעַד לְעוֹלָם,
 חֶק נִתֵּן וְלֹא יַעֲבוֹר: הִלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הָאָרֶץ, תַּנְיִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת:
 אֲשׁוּבָרָד, שְׁלֵג וְקִיטוֹר, רוּחַ סַעֲרָה עֲשֵׂה דְבָרוֹ: הַהָרִים וְכָל גְּבַעוֹת,
 עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחִיָּה וְכָל בְּהֵמָה, רִמָּשׁ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אָרֶץ
 וְכָל לְאֻמִּים, שָׂרִים וְכָל שְׁפָטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם בַּתּוֹלוֹת, זְקֵנִים
 עַם נְעָרִים: יִהְלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ, הוֹדוּ עַל אָרֶץ
 וְשָׁמַיִם: וַיֵּרָם קֶרֶן לַעֲמוֹ, תִּהְלֶה לְכָל חַסִּידָיו, לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוֹבוֹ,
 הַלְלוּיָהּ:

קמט. הַלְלוּיָהּ, שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, תִּהְלְתוּ בְּקֵהַל חַסִּידִים:
 יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשִׂיו, בְּנֵי צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמִלְכָם: יִהְלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחּוֹל,
 בְּתַף וְכִנּוֹר וְזַמְרוּ לוֹ: כִּי רוּצָה יְהוָה בְּעַמּוֹ, יִפְאַר עַנּוּיִם בִּישׁוּעָה:
 יַעֲלִזוּ חַסִּידִים בְּכִבוֹד, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם,
 וְחָרֵב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם, תּוֹכַחוֹת בְּלְאֻמִּים: לְאֹסֵר
 מַלְכֵיהֶם בְּזַקִּים, וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכִבְלֵי בְרוֹזַל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוֹב,
 הַדָּר הוּא לְכָל חַסִּידָיו, הַלְלוּיָהּ:

קנ. הַלְלוּיָהּ, הִלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הִלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עִזּוֹ: הִלְלוּהוּ
 בְּגִבּוֹרֹתָיו, הִלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ: הִלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר, הִלְלוּהוּ בְּנֹבֵל
 וְכִנּוֹר: הִלְלוּהוּ בְּתַף וּמַחּוֹל, הִלְלוּהוּ בְּמַנִּים וְעֻגָב: הִלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 שְׁמַע, הִלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׂמָה תִּהְלֵל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

דבר יום ביומו

אלול
תשרי
מרחשון
כסלו
טבת
שבט
אדר
ניסן
אייר
סיון
תמוז
אב
אלול

הכנות ליום הדין

סליחות

ממוצאי השבת האחרונה של חודש אלול מתחילים להשכים באשמורת הבוקר לאמירת "סליחות", ויש נוהגים להקדים ולאומרו בלילה (בחצות או סמוך לו). ואם חל ראש השנה ביום שני או שלישי מתחילים לומר סליחות ממוצאי השבת שלפני האחרונה.

ערב ראש השנה

אין אומרים תחנון בתפילה, אף על פי שבסליחות אומרים תחנון גם אם אמירתו נמשכה באור יום. אחרי תפילת שחרית נוהגים לעשות "התרת נדרים" ולמסור "מודעה" על הנדרים בעתיד (להלן עמ' 774). רצוי שכל אשה תמנה את בעלה כשליחה להתיר את נדרי העבר, ושתאמר בעצמה את ה"מודעה" על נדרי העתיד). אם חל ראש השנה בימי חמישי ושישי מערבים בערב יום טוב (ביום רביעי) "עירוב תבשילין" (עמ' 229). אחרי תפילת מנחה ולפני ערבית של יום טוב נוהגים לומר את הפיוט "אחות קטנה" (נמצא במחזור לראש השנה).

תשרי

א' ו-ב' - ראש השנה

לפני כניסת החג מדליקים נרות ומברכים שתי ברכות: "להדליק נר של יום טוב" (ובשבת: "של שבת ושל יום טוב") ו"שהחינו". (ויש מדליקים אחרי שחוזרים מבית הכנסת, פרט לשבת - שבה מדליקים תמיד לפני השקיעה).

בערב: ברכו, קריאת שמע וברכותיה של יום טוב (ואם חל בשבת מקדימים קבלת שבת מקוצרת: "מזמור לדוד הבו", "לכה דודי", "שמור וזכור", "לקראת שבת", "ימין ושמאל", "בואי בשלום", "מזמור שיר ליום השבת", "ה' מלך"; ואין אומרים "במה מדליקין" ו"כגוונא"), תפילת עמידה של ראש השנה. עד יום כיפור משנים בתפילות העמידה: מוסיפים 'זכרנו לחיים', 'מי כמוך', מסיימים 'המלך הקדוש וכו'. אחרי העמידה - (בשבת: "ויכולו" ו"מעין שבע") "לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה" (מזמור כ"ד), קדיש שלם,

עלינו. ונוהגים לברך זה את זה בברכת "לשנה טובה תכתב ותחתם" (לאשה: "תכתבי ותחתמי", לרבים: "תכתבו ותחתמו" וכו'). בבית – קידוש של ראש השנה (בשבת מקדימים "יום השישי") ואת פרוסת "המוציא" טובלים בדבש (ויש הנוהגים כך בכל הסעודות עד הושענא רבה). בתוך הסעודה אוכלים תפוח מתוק בדבש ואת שאר ה"סימנים" ואומרים "יהי רצון".

בשחרית: פסוקי דזמרה של שבת ויום טוב. הש"ץ של שחרית ("בעל שחרית") אחרי פסוקי דזמרה מתחיל מ"המלך". לפני חצי קדיש אומרים "שיר המעלות ממעמקים", ברכו, קריאת שמע וברכותיה (אם חל בחול – ברכת 'יוצר' של חול, ואם חל בשבת – של שבת). תפילת שבע של ראש השנה, בחזרת הש"ץ נוהגים לומר פיוטים, ואחרי החזרה "אבינו מלכנו" (בשבת אין אומרים "אבינו מלכנו"). קדיש שלם, שיר של יום, 'לדוד ה' אורי'. בהוצאת ספרי תורה אומרים "שלוש עשרה מידות" (יש נוהגים לאומרם גם אם חל בשבת). מוציא שני ספרי תורה (קריאה והפטרה – ראה בטבלה). בראשון – חמישה קרואים (בשבת שבעה), אחריהם מניחים גם את ספר התורה השני על הבימה, חצי קדיש, הגבהה וגלילת ספר ראשון, בשני – מפטיר. הפטרה וברכותיה (בשבת: יקום פורקן), תפילה לשלום המדינה ו'מי שבירך' לחיילי צה"ל. תקיעת שופר ("תקיעות דמיושב", ובשבת אין תוקעים כלל), אשרי, הכנסת הספרים ע"י הש"ץ של שחרית.

במוסף הש"ץ ("בעל מוסף") נוהג לומר תפילה מיוחדת לש"ץ "הנני העני ממעש" (בקשה שיתקבלו תפילותיו), חצי קדיש, ועומדים להתפלל מוסף: תשע ברכות, האמצעיות הן מלכויות, זכרונות ושופרות. תוקעים אחרי ברכות מלכויות וזכרונות ושופרות בין בתפילת לחש ובין בחזרת הש"ץ ("תקיעות דמעומד"; ויש נוהגים לתקוע רק בחזרת הש"ץ ולהוסיף אחריה עוד תקיעות); בחזרת הש"ץ אומרים פיוטים. בפיוט "עלינו לשבח", כשמגיע הש"ץ ל"ואנחנו כורעים", כל הציבור כורעים ונופלים על פניהם יחד עם הש"ץ. שוטחים מפה או בגד אחר להפסיק בין פני הכורע ובין הרצפה שלא להשתחוות על אבן (עי' ויקרא כו, א). בקדיש השלם לפני "תתקבל" תוקעים בפעם האחרונה, ומסיימים את התקיעות ב"תקיעה גדולה" (בסך הכל שומעים מאה "קולות"), גומרים את הקדיש, אין כאלהינו, עלינו.

במנחה: אשרי, ובא לציון גואל, חצי קדיש (ובשבת קוראים בתורה בפרשת האזינו, הכנסת הספר, חצי קדיש), תפילת שבע של ראש השנה. אחרי חזרת הש"ץ "אבינו מלכנו" (בשבת ובערב שבת אין אומרים), קדיש שלם, עלינו, לדוד ה' אורי. נוהגים ללכת לנהר או למקור מים לתפילת "תשליך" (ואם חל בשבת, הולכים ביום השני).

ליל שני של ר"ה

אין להדליק נר לכבוד יום טוב שני ולא לעשות שום הכנה אחרת עד שיהיה ודאי לילה. (אם חל במוצאי שבת, אומרים בתפילת עמידה של ערבית "ותודיענו" לפני "ותתן לנו"). בהדלקת הנרות וכן בשעת הקידוש מניחים פרי חדש או לובשים בגד חדש, ומכוונים בברכת הזמן ("שהחינו") גם על הפרי או על הבגד, אבל גם אם אין פרי חדש או בגד חדש מברכים ברכת הזמן. (במוצאי שבת סדר ברכות הקידוש וההבדלה הוא לפי הסימן "יקנה"ז": יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן).

יום שני של ר"ה

סדרו כמו ביום הראשון, רק הפיוטים, קריאת התורה וההפטרה שונים (ראה בטבלה).

עשרת ימי תשובה

הימים מר"ה ועד יום הכיפורים הם "עשרת ימי תשובה" (עשי"ת). ממשיכים להשכים לסליחות עד יום הכיפורים, ואומרים בשחרית לפני חצי קדיש שלפני "ברכו" "שיר המעלות ממעמקים" ש"ץ וקהל פסוק בפסוק. בכל יום חול בשחרית ובמנחה אומרים "אבינו מלכנו", רק לא בערב שבת במנחה ולא בערב יום הכיפורים.

ג' בתשרי - "צום גדליה" תענית ציבור

(ואם חל בשבת נדחית התענית ליום ראשון). ממשיכים להשכים לסליחות עד יום הכיפורים. התענית נקבעה על הריגת גדליה בן אחיקם, שהרגו ישמעאל בן נתניה בעצת מלך עמון (ראה מלכים ב' כ"ה וירמיה מ"א), וכך נכזבה התקווה לקימום היישוב היהודי בארץ מיד לאחר חורבן בית ראשון.

בשחרית: הש"ץ מוסיף ברכת התענית ("עננו") בחזרת העמידה כברכה נפרדת בין גאולה לרפואה, תחנון, "אבינו מלכנו", קריאת התורה (ראה בטבלה) שלושה קרואים.

במנחה: אשרי, חצי קדיש, קריאת התורה, השלישי מפטיר בנביא (ראה בטבלה) ומברך עד "מגן דוד". הכנסת הספר, חצי קדיש. בתפילת העמידה אומר היחיד "עננו" בברכת "שומע תפילה" והש"ץ כברכה נפרדת בין גאולה לרפואה. אם מתפללים סמוך לשקיעה הכהנים עולים לדוכן. תחנון, "אבינו מלכנו", עלינו, לדוד ה' אורי.

"שבת שובה"

(או "שבת תשובה") השבת שבין ר"ה ליום הכיפורים: בליל שבת ב"מעין שבע" אומרים "המלך הקדוש".

ביום: מפטירין בהושע י"ד: "שובה ישראל" ומוסיפים פסוקים מיזאל וממיכה. אין אומרים בשבת זו לא פרקי אבות ולא "ברכי נפשי", אלא הולכים לשמוע את דרשת הרב בענייני תשובה.

ט' בתשרי - ערב יום הכיפורים

מקצרים בסליחות. אין אומרים "מזמור לתודה" ולא תחנון ולא "אבינו מלכנו". (אם חל יום הכיפורים בשבת אומרים בערב יום הכיפורים בשחרית "אבינו מלכנו"). מצווה לאכול ולשתות ביום זה. וצריך כל אדם לפייס כל אדם שיתכן שפגע בו או שחטא כנגדו, כי עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שיִרצה את חברו. רבים נוהגים לקיים את מנהג ה'כפרות' על תרנגול או על מטבע (או על צמח - עי' רש"י שבת פא, ב ד"ה האי פרפיסא).

במנחה: בתפילת העמידה לפני "אלהי נצור" אומר היחיד סדר וידוי של יום הכיפורים. הש"ץ חוזר על התפילה בלי וידוי, ואין אומרים "אבינו מלכנו". אחרי מנחה יש נוהגים להשתטח על הקרקע ושָׁמַשׁ בית הכנסת מלקה אותם "מלקויות" על גבם ברצועה, והנלקה אומר וידוי וגם "והוא רחום".

כל הגברים טובלים בערב יום הכיפורים במקווה.

אחרי "הסעודה המפסקת" מדליקים נרות יום הכיפורים ומברכים "להדליק נר של יום הכיפורים" (ובשבת "להדליק נר של שבת ושל יום הכיפורים") ו"שהחינו". וכן מדליקים "נר נשמה", ומשתדלים שיהיה נר דלוק עד מוצאי יום הכיפורים כדי לקחת ממנו אש להבדלה. נוהגים ללבוש בגדי לבן. חולצים נעלי עור, ומתעטפים בטלית מבעוד יום ומברכים "להתעטף בציצית" כמו לפני תפילת הבוקר (עמ' 20).

ההורים מברכים את בניהם ובנותיהם, והולכים באימה וביראה לבית הכנסת ל"כל נדרי" ולתפילת ערבית.

אמרה התורה: "אך בעשור לחודש השביעי הזה יום הכיפורים הוא, מקרא קודש יהיה לכם, ועיניתם את נפשותיכם... כי יום כיפורים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלוהיכם" (ויקרא כג, כד-כח). "ועיניתם" – זה הוא איסור אכילה ושתייה. נוסף לכך מצווים אנו להימנע ביום זה מרחיצת הגוף וסיכתו, מנעילת הסנדל (וכל נעל של עור) ומיחסי אישות ("חמישה עינויים").

י' בתשרי – יום הכיפורים

לפני "כל נדרי" אומרים "תפילה זכה" (במחזורים). מוציאים שני ספרי תורה, משאירים את ארון הקודש פתוח, ושניים מחשובי הקהל מחזיקים את הספרים בידיהם ועומדים מימין הש"ץ ומשמאלו. הש"ץ אומר "כל נדרי" שלוש פעמים ואחר כך כל הקהל מברכים יחד את ברכת הזמן ("שהחינו") על יום החג הזה, שאין בו לא קידוש ולא סעודה (אשה שברכה 'זמן' בהדלקת נרות אינה מברכת פעם נוספת). מחזירים את הספרים. אם חל בשבת אומרים קבלת שבת מקוצרת (ראה לעיל בר"ה). ערבית של יום טוב (ובקריאת שמע אומרים "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בקול רם – וכן למחרת בשחרית) ועמידה של יום הכיפורים.

אחרי תפילת לחש (אם חל בשבת: אחרי "ויכולו" ו"מעין שבע") אומרים סליחות ויודיים ככתוב במחזור ואחריהם "אבינו מלכנו" (אך לא בשבת), "לדוד מזמור" (מזמור כ"ד), קדיש שלם, עלינו, ונוהגים לקרוא בציבור ארבעת המזמורים הראשונים שבספר תהלים ואחריהם קדיש יתום. רבים מאחרים שֶׁבַת בבית הכנסת ואומרים בציבור את "שירי היחוד" ו"שיר הכבוד" ועוד שירות ותשבחות, תחינות ובקשות, ולומדים מעניין היום ועבודתו והלכותיו.

בשחרית: תפילת יום טוב (או שבת ויו"ט) כמו בראש השנה ועמידה של יום הכיפורים.

בחזרת הש"ץ קדושת כתר (וכן בחזרות של כל תפילות היום אומרים "כתר"). נוהגים לומר פיוטים, והש"ץ אומר סדר וידוי בתוך הברכה הרביעית ("קדושת היום") והקהל מתוודים עמו. "אבינו מלכנו" (אבל לא בשבת), קדיש שלם, שיר של יום, לדוד ה' אורי,

הוצאת שני ספרי תורה. אומרים י"ג מידות ואפילו בשבת. בראשון – שישה קרואים (ובשבת שבעה), חצי קדיש. בשני – מוסף היום (ראה בטבלה). הפטרה. (בשבת יקום פורקן). "מי שבירך" לחיילי צה"ל ותפילה לשלום המדינה, הזכרת נשמות של קרובים, קדושי השואה, קדושי ארץ ישראל, קדושי צה"ל (עמ' 515 ואילך), אב הרחמים, אשרי, הכנסת הספרים ע"י הש"ץ של שחרית.

"בעל מוסף" מתפלל תפילת יחיד "הנני העני ממעש". חצי קדיש ועומדים להתפלל תפילת מוסף.

בחזרת מוסף מזכירים בפיוטים מעשי עבודת כהן גדול בבית המקדש ביום זה ("סדר העבודה"), וכשמזכירים "והכהנים והעם... היו כורעים", כורע כל הציבור עם הש"ץ ומשתחוה (וצריך להפסיק בבגד בין פני הכורע לרצפה). אחרי חזרת הש"ץ קדיש שלם, ואין אומרים 'אין כאלוקינו' ו'עלינו לשבח'.

במנחה: הוצאת ספר תורה. שלושה קרואים (ראה בטבלה), הפטרה, ברכות הפטרה עד "מגן דוד", חצי קדיש, ועומדים בתפילת מנחה. חזרת הש"ץ, קדושת כתר, פיוטים ויודוי כבכל תפילות היום. אין הכהנים עולים לדוכן במנחה, אבל הש"ץ אומר אלהינו ואלהי אבותינו וכו'.

לתפילות היום נוספת "תפילת נעילה" שזמנה הוא בסוף היום, כשהחמה עומדת בראש האילנות: אשרי, ובא לציון גואל, חצי קדיש, עמידה של נעילה.

לחזרת הש"ץ פותחים את ארון הקודש והוא נשאר פתוח עד סיום התפילה. קדושת כתר, פיוטים וסליחות ואומרים י"ג מידות בין הסליחות, אומרים לשון "חתימה" במקום "כתיבה" בכל ההוספות שבתפילה וכן ב"אבינו מלכנו", שאומרים אותו אפילו אם חל בשבת. אומרים פסוקי קבלת עול מלכות שמים ("שמע ישראל", "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", "ה' הוא האלוהים") ובגמר היום אומרים קדיש שלם, ולפני "תתקבל" תוקעים תשר"ת, גומרים את הקדיש. "לשנה הבאה בירושלים הבנויה".

י"א בתשרי

במוצאי יום הכיפורים מתפללים בכוונה יתירה (למרות החולשה והעייפות) ערבית של חול (בלי ההוספות של "עשרת ימי תשובה"),

אומרים "אתה חוננתנו" בברכת הדעת. קידוש לבנה, הבדלה (מברכים "בורא מאורי האש" על "נר ששבת" – שדלק מערב יוה"כ, או על נר שהודלק ממנו), בלי בשמים. אחרי הסעודה שאחרי הצום מתחילים לטפל בהקמת הסוכה, כדי לקיים "ילכו מחיל אל חיל" (ממצווה למצווה). בבוקר משכימים לבית הכנסת יותר מן הרגיל. אין אומרים תחנון עד אחרי ר"ח מרחשון, ואין מתענים בין יום הכיפורים לסוכות חוץ מחתן ביום חתונתו.

י"ד בתשרי – ערב סוכות

גומרים את כל העבודות הקשורות בבניית הסוכה ובקישוטיה ב"נוי סוכה". אוגדים את הלולב עם ההדסים והערבות (כששלושת ההדסים מימין לשדרת הלולב וגבוהים קצת יותר משתי הערבות שמשמאל לשדרה; לכתחילה יש לאוגדם כך שקצה ההדסים יהיה נמוך טפח ויותר מסוף שדרת הלולב [לא מקצה הלולב]). מדליקים נרות מבעוד יום ומברכים "להדליק נר של יום טוב" (ובשבת: "של שבת ושל יום טוב") ו"שהחיינו" (כשהחג חל בחול יש שמדליקים אחרי שחוזרים מבית הכנסת ע"י העברת אש מנר דולק).

ט"ו בתשרי – סוכות

בערב: ברכו, קריאת שמע וברכותיה של יום טוב (אם חל בשבת מקדימים קבלת שבת מקוצרת, כדלעיל בראש השנה עמ' 745). תפילת שבע של יום טוב (עמ' 497). ובשבת אומרים אחרי העמידה "ויכולו" ו"מעין שבע", עמ' 264). קדיש שלם, עלינו. יוצאים מבית הכנסת והולכים לסוכה. יש אומרים "סדר אושפיזין" (כל יום והאושפיזא שלו: ביום ראשון של סוכות – אברהם, ביום שני – יצחק, ביום שלישי – יעקב, ביום רביעי – משה, ביום חמישי – אהרן, ביום שישי – יוסף, ביום השביעי – דוד [יש נוהגים שביום הרביעי יוסף, ואח"כ משה, אהרן ודוד]). בקידוש מברכים "לישב בסוכה" לפני "שהחיינו". חייבים לאכול כזית פת בסוכה בלילה הראשון, ולכוון בזמן האכילה שמצנת הישיבה בסוכה נעשית כזכר ליציאת מצרים ולישיבה של אבותינו בסוכות ובצל ענני הכבוד בזמן ההליכה במדבר. **בשחרית:** פסוקי דזמרה של שבת ויום טוב. הש"ץ של שחרית מתחיל "האל בתעצומות", קריאת שמע וברכותיה (אם חל בחול

- ברכות של חול, ובשבת - של שבת). עמידה של יום טוב (בעמ' 497), אחרי חזרת העמידה נוטלים לולב ("ארבעה מינים"), ומברכים "על נטילת לולב" וביום הראשון גם "שהחיינו" (ואם חל יום ראשון בשבת, שאין נוטלים בו לולב, מברכים "שהחיינו" ביום השני. יש נוהגים ליטול את הלולב בסוכה לפני התפילה, והם אינם מברכים שנית על הלולב לפני 'הלל'. וראה 'סדר נטילת לולב' בעמ' 510). קוראים הלל שלם (עמ' 480), מוציאים ספר תורה אל הבימה ומקיפים אותו באמירת "הושענות" כשהלולבים בידיהם (עמ' 537). מחזירים את הספר, קדיש שלם, של שיר יום, 'לדוד ה' אורי' (אם חל יום ראשון של חג בשבת, אין נוטלים לולב ואין מוציאים ספר תורה להושענות ואין מקיפים את הבימה, וקוראים בו מגילת "קהלת"). מוציאים שני ספרי תורה, אומרים בעת ההוצאה י"ג מידות (ובשבת אין אומרים). בראשון - חמישה קרואים (ובשבת שבעה), חצי קדיש. בשני - מפטיר, הפטרה (ראה בטבלה). (בשבת יקום פורקן), תפילה לשלום המדינה ו'מי שבירך' לחיילי צה"ל. אשרי, הכנסת ספרי התורה, חצי קדיש, תפילת מוסף (עמ' 519), קדיש שלם, אין כאלהינו, עלינו. חזורים מבית הכנסת ונכנסים לסוכה, מקדשים "קידושא רבה" ומברכים גם "לישב בסוכה" (בכל שבעת ימי החג מברכים "לישב בסוכה" כשיושבים לאכול סעודה קבועה. ונוהגים לברך "לישב בסוכה" אחרי ברכת "המוציא" או אחרי "בורא מיני מזונות" או "בורא פרי הגפן". אם נשארים זמן רב בסוכה או ישנים בה - מברכים "לישב בסוכה" גם בלי אכילה).

במנחה: אשרי, ובא לציון גואל, חצי קדיש (ובשבת קריאת התורה בפרשת "וזאת הברכה", החזרת הספר, חצי קדיש), תפילת שבע של יום טוב (עמ' 497), עלינו, לדוד ה' אורי.

חול המועד

בערבית, בשחרית ובמנחה מוסיפים "יעלה ויבוא" בברכת עבודה שבשמונה עשרה (וכן בברכת המזון). במוצאי יום טוב לחול המועד וכן במוצאי שבת לחול המועד אומרים "אתה חוננתנו" בשמונה עשרה. מבדילים על היין ואין אומרים פסוקי "הנה אל ישועתי", רק ברכת הגפן וברכת המבדיל, ובמוצאי שבת מוסיפים גם ברכות הבשמים והנר.

בשחרית: אין מניחים תפילין. שחרית של חול, נטילת לולב, הלל שלם, הושענות, קדיש שלם, שיר של יום, הוצאת ספר תורה, ארבעה קרואים במוסף של אותו יום, חצי קדיש, אשרי, ובא לציון גואל, הכנסת הספר, חצי קדיש, תפילת מוסף של חג (עמ' 519), חזרת העמידה, קדושת "כתר" מקוצרת, קדיש שלם, אין כאלהינו, עלינו, לדוד ה' אורי.

שבת חול המועד סוכות

בערב: קבלת שבת מקוצרת (כנ"ל בראש השנה שחל בשבת), עמידה של שבת ומוסיפים "יעלה ויבוא", השאר כמו בכל שבת.

בשחרית: תפילת שבת עם 'יעלה ויבוא' (ואין נוטלים לולב בשבת), הלל שלם, הושענות (בפתיחת הארון, אך בלי הוצאת ספר תורה ובלי הקפה), קדיש שלם, שיר של יום, 'לדוד ה' אורי', מגילת קהלת. מוציאים שני ספרי תורה, בראשון - שבעה קרואים, חצי קדיש, בשני - מפטיר (קריאת ההפטרה ראה בטבלה). בכרכות ההפטרה חותמים "מקדש השבת וישראל והזמנים". יקום פורקן, תפילה לשלום המדינה ו'מי שבירך' לחיילי צה"ל. אשרי, הכנסת ספרי התורה, חצי קדיש, תפילת מוסף של חג (עמ' 519) ומזכירים בה של שבת.

הושענא רבה

בערב: נוהגים להיות ערים בלילה בלימוד תורה. יש נוהגים לקרוא "תיקון ליל הושענא רבה", כל ספר דברים ("משנה תורה"; פרשת 'וזאת הברכה' אומרים שניים מקרא ואחד תרגום) וספר תהילים. מכינים "הושענות" (ערבות לחביטה) מבערב לצורך מחר.

בשחרית: נוהגים שהש"ץ לובש בגדי לבן כמו בימים נוראים, ומתפללים בניגון של ימים נוראים, פסוקי דזמרה של שבת ויום טוב עד "ברוך שאמר"; מכאן עד אחרי שמונה עשרה - של חול. (אומרים "מזמור לתודה" ואין אומרים "מזמור שיר ליום השבת" ו"ה' מלך", ולא "נשמת"). הלל שלם. מוציאים כל ספרי התורה שבארון הקודש אל הבימה. אומרים "הושענות" ומקיפים בעת אמירתן שבע פעמים את הבימה כשהלולים בידי המקיפים. לקראת סוף אמירת ההושענות מניחים את ארבעת המינים ונוטלים את הערבות. קדיש שלם. אחרי קדיש חובטים את הערבות בקרקע חמש פעמים (אין שום צורך להסיר

את העלים). שיר של יום, לדוד ה' אורי. לפני הוצאת ספר תורה אומרים "אתה הראת", "י"ג מידות, "שמע ישראל", "אחד אלוהינו... קדוש ונורא שמו", "גדלו", "על הכל", "ויעזור" (עמ' 347) וקוראים ארבעה קרואים במוסף היום. חצי קדיש, אשרי, ובא לציון גואל, החזרת הספר, חצי קדיש, תפילת מוסף של חג (עמ' 519). בחזרת הש"ץ אומרים קדושת "כתר" של יום טוב. השאר כמו בחול המועד. לפנות ערב נוהגים לפנות ערב לאכול ולשתות עוד משהו בסוכה "ולהיפרד" ממנה, ובשעת הפרידה אומרים "יהי רצון ומלפניך ה' אלהינו ואלוהי אבותינו, שכשם שקיימתי וישבתי בסוכה זו, כן אזכה לשבת בסוכת עורו של ליתן". מחזירים הביתה מן הסוכה כלים הנחוצים בבית ביום טוב של שמיני עצרת. אסור לפרק את הסוכה עד למוצאי יו"ט.

שמיני עצרת

"רגל בפני עצמו", בארץ ישראל חוגגים בו את "שמחת תורה". הדלקת הנרות כבכל יום טוב, ומברכים "שהחיינו". תפילת ערבית של יום טוב, ומזכירים את שם החג "יום שמיני עצרת החג הזה" (וכן בכל מקום שמזכירים את שם החג). אחרי העמידה (בשבת: "ויכולו" ו"מעין שבע") קדיש שלם ועורכים "הקפות": אומרים "אתה הראת פסוק בפסוק, מוציאים כל ספרי התורה שבארון הקודש. מכבדים יחידים מן הציבור בנשיאת ספרי התורה, ומקיפים בהם את הבימה שבע פעמים בשירה ובריקודים, נער וזקן. הילדים אוחזים בידיהם דגלים לכבוד "שמחת תורה". נוהגים לקרוא בתורה אף בערב ב"וזאת הברכה" (ויש נוהגים להעלות שלושה או חמישה עולים לתורה בברכה). 'עלינו לשבח', 'יגדל'. חוזרים מבית הכנסת ואוכלים בבית ולא בסוכה. גם בקידוש מברכים "שהחיינו".

בשחרית: תפילת יום טוב, הלל שלם (בלי לולב), שיר של יום, עורכים "הקפות" כמו בליל אמש. אחרי ההקפות מחזירים את הספרים לארון הקודש ומשאיירים שלושה ספרים לקריאה. בראשון קוראים חמישה קרואים מן "וזאת הברכה" עד "ובגאותו שחקים" (ובשבת שבעה, עד "על במותימו תדרוך"), אחר כך חוזרים על הקריאות הללו עד שכל אחד ואחד מן הציבור עלה לתורה לכבודה של התורה (כשהציבור גדול מוציאים ספרי תורה רבים ומתחלקים לכמה

קבוצות כדי לסיים בשעה סבירה). רבים נוהגים שילדים שיודעים לברך [ולקרו] עולים לתורה. נוהגים שילדים שעדיין אינם יודעים לברך בעצמם, מעלים אותם הוריהם על הבימה, ומבוגר אחד עולה עמהם, מכסים את כולם בטלית אחת פרושה כעין חופה, והעולה "עם כל הנערים" מברך את הברכות, וקוראים לפנייהם מן "מעונה" עד "על במותימו תדרוך", ואחרי הברכה שלאחר הקריאה אומר כל הקהל יחד עם הילדים "המלאך הגואל". אחרון העולים בספר הראשון הוא "חתן תורה", וקוראים לו לעלות בפיוט מיוחד ("מרשות" וכו'). נוהגים לפרוש טלית כעין חופה מעל ה"חתן". אחרי הפסוק האחרון שבתורה אומר הקהל: "חזק חזק ונתחזק". יש נוהגים להגביה את הספר "הפוך" (כשהכתב כלפי הקהל, ולא כלפי פני המגביה). בספר השני מתחילים בקריאת בראשית וקוראים ל"חתן בראשית" בפיוט "מרשות" אחר. קוראים מ"בראשית ברא" עד "אשר ברא אלהים לעשות", ובכל פעם כשהקורא מגיע ל"ויהי ערב ויהי בוקר" קורא הקהל את הפסוק בקול רם, והקורא משלים אחריו. וכשמגיע ל"יום השישי" קורא הקהל גם מ"ויכולו" עד "לעשות", חצי קדיש, ובספר השלישי קוראים למפטיר מוסף של היום (ראה בטבלה). הפטרה. יש נוהגים שגם אחרי הקריאה שרים ורוקדים "שישו ושמחו" ועוד. (בשבת יקום פורקן). תפילה לשלום המדינה ו'מי שבירך' לחיילי צה"ל. הזכרת נשמות, אב הרחמים, אשרי, החזרת ספרי התורה. נוהגים ש"בעל מוסף" לובש בגדי לבן לתפילת מוסף. בתפילת מוסף מתחילים להזכיר "משיב הרוח ומוריד הגשם", ובחזרה מוסיף הש"ץ פיוטי "גשם". יש נוהגים לומר את פיוטי הטל והגשם לפני התפילה בלחש. השאר כמו בכל יום טוב.

מנחה: כמו בכל יום טוב. ואם חל בשבת קוראים שלושה בתורה בפרשת בראשית. (מכאן ועד הקיץ בכל התפילות במקום מוריד הטל, אומרים 'משיב הרוח ומוריד הגשם').

כ"ג בתשרי

"אסרו חג" (בגולה הוא יום שמחת תורה). מרבים בו קצת בשמחה ובסעודה. אין אומרים תחנון ולמנצח (תחנון) אין אומרים עד ראש חודש מרחשוון, ולא "אב הרחמים" ו"צדקתך" בשבת.

שבת בראשית

מברכים ראש חודש מרחשון (יומיים), וכן מברכים החודש ("שבת מברכים") בסוף כל חודש בשבת שלפני ראש חודש, חוץ מסוף אלול שאין מכריזים על ר"ח תשרי, שהוא ראש השנה. אם חלה השבת בכ"ט בתשרי מפטירים "מחר חודש" (שמואל א' כ'), וכן בכל ראש חודש שחל ביום ראשון בשבוע - קוראים בשבת שלפניו הפטרת "מחר חודש".

מרחשון

ל' בתשרי וא' במרחשון

הם שני ימי ראש חודש מרחשון. בערבית, בשחרית ובמנחה מוסיפים "יעלה ויבוא" בברכת עבודה שבתפילת העמידה וכן בברכת המזון בברכת "בונה ירושלים".

בשחרית: מתפללים כביום חול עד אחר תפילת העמידה. אחרי החזרה אומרים הלל בדילוג (עמ' 480) והש"ץ אומר קדיש שלם, שיר של יום, קדיש יתום, "ברכי נפשי", קדיש יתום. מוציאים ספר תורה וקוראים ארבעה אנשים (ראה בטבלה), חצי קדיש, אשרי, ובא לציון גואל, החזרת ספר התורה והש"ץ אומר חצי קדיש. חולצים את התפילין ועומדים להתפלל מוסף (עמ' 486). בחזרת הש"ץ אומרים קדושת "כתר" מקוצרת. הש"ץ אומר קדיש שלם, אין כאלהינו, עלינו (וכן בכל ראש חודש).

ראש חודש שחל בשבת

מוסיפים "יעלה ויבוא" בערבית, בשחרית ובמנחה וכן בברכת המזון אחרי "רצה והחליצנו". בשחרית: תפילת שבת עד תפילת העמידה, ואחרי החזרה הלל בדילוג, הש"ץ אומר קדיש שלם, שיר של יום, "ברכי נפשי", קדיש יתום. מוציאים שני ספרי תורה: באחד קוראים שבעה קוראים בפרשת השבוע, חצי קדיש, ובשני קוראים מוסף של שבת וראש חודש (ראה בטבלה), ובנביא הפטרת "השמים כסאי". אחרי החזרת ספרי התורה מתפללים מוסף של שבת ראש חודש: "אתה יצרת".

תעניות בה"ב

בקצת קהילות מברכים בשבת שאחרי ראש חודש מרחשון (וכך גם בחודש אייר) את מי שיקבל עליו להתענות תעניות שני וחמישי ושני בשבוע הבא ושלאחריו. בתעניות אלה מוסיפים המתענים בשחרית "סליחות" ו"אבינו מלכנו", ובמנחה במניין של מתענים קוראים בתורה ומפטירים בנביא ומוסיפים "עננו" כמו בכל תענית ציבור (ראה צום גדליה).

ז' במרחשון

מתפילת ערבית של ליל ז' במרחשון (בדיוק ארבעה עשר יום אחר מוצאי החג) מתחילים לשאול את הגשמים ("טל ומטר") בברכת השנים. (בגולה מתחילים לשאול גשמים שישים יום אחר תקופת תשרי, שהוא על פי רוב יום 4 בדצמבר בערב בתפילת ערבית).

ערב ראש חודש

יש נוהגים לעשות סדר "יום כיפור קטן" בכל ערב ר"ח (ואם הוא בערב שבת או בשבת מקדימים ליום חמישי), אומרים סליחות ווידיים, ויש שמתענים בו, ואם יש עשרה מתענים קוראים בתורה במנחה כבתענית ציבור. אין עושים יום כיפור קטן בסוף תשרי ובסוף כסלו, בסוף ניסן ובסוף אלול.

כסלו

ראש חודש כסלו

יכול להיות יום אחד או יומיים.
ככ"ד בכסלו (ערב חנוכה) במנחה אין אומרים תחנון עד סוף החנוכה.

מכ"ה בכסלו שמונת ימי חנוכה:

מוסיפים "ועל הנסים" ו"בימי מתתיהו" בתפילות העמידה בברכת ההודאה, וכן בברכת המזון בברכת הארץ. בסוף תפילת ערבית (ויש נוהגים לפני תפילת ערבית) מדליקים נרות חנוכה בבית הכנסת, "משום פרסומי ניסא". בבית כל אחד מבני הבית מדליק נרות

חנוכה (אך מעיקר הדין בעל הבית מדליק ומוציא ידי חובה את כל בני הבית). בלילה הראשון מדליקים נר אחד, ומוסיפים בכל לילה עוד נר נוסף. נוסף על הנרות של מצווה מדליקים לידם עוד נר אחד הנקרא "שמש", שבו מדליקים את כל הנרות ולאורו מותר להשתמש, אבל אסור להשתמש לאורם של נרות המצוה. בלילה הראשון מברכים לפני ההדלקה שלוש ברכות: "להדליק נר חנוכה", "שעשה נסים" ו"שהחיינו". בשאר הלילות אין מברכים "שהחיינו". אחרי ההדלקה אומרים "הנרות הללו" (עמ' 565) ושרים "מעוז צור" (שם) ועוד שירות ותשבחות.

בשחירת: אחרי חזרת הש"ץ הלל שלם, חצי קדיש, קוראים בתורה שלושה קרואים בפרשת הנשיאים (ראה בטבלה), חצי קדיש, אשרי, ובא לציון גואל, קדיש שלם, הכנסת ספר תורה, שיר של יום, אין כאלהינו, עלינו. וכך בכל ימי חנוכה, חוץ משבת ומראש חודש.

שבת חנוכה

בערב שבת מדליקים נרות חנוכה לפני הדלקת נר של שבת, וצריך שהנרות ידלקו עד לפחות חצי שעה אחרי צאת הכוכבים. **בשחירת:** מתפללים כבכל שבת, ואחרי חזרת הש"ץ קוראים הלל שלם, קדיש שלם, שיר של יום. ומוציאים שני ספרי תורה: באחד קוראים שבעה קרואים בפרשת השבוע (על פי רוב היא פרשת "מקץ") ובשני קוראים בנשיא של אותו יום הפטרה של שבת חנוכה. **במוציא שבת** אחרי ערבית מדליקים בבית הכנסת נרות חנוכה, וכשבאים הביתה מבדילים על הכוס ומדליקים נרות חנוכה (ויש נוהגים בבית להדליק תחילה ואחר כך להבדיל).

אם יש שתי שבתות בחנוכה

הראשונה היא ראשון של חנוכה וקוראים פרשת "וישב" ובספר שני קריאת ראשון של חנוכה. והשבת השנייה היא אחרון של חנוכה, וקוראים פרשת "מקץ" ובספר שני "זאת חנוכה" (ראה בטבלה).

טבת

ר"ח טבת

יכול להיות יום אחד או יומיים, שישי של חנוכה או שישי ושביעי של חנוכה. בשחרית מתפללים עד העמידה כבכל ראש חודש. בעמידה מוסיפים "יעלה ויבוא" "ועל הנסים", הלל שלם, קדיש שלם, שיר של יום, "ברכי נפשי". מוציאים שני ספרי תורה, באחד קוראים שלושה בקריאת ראש חודש ובשני קוראים לרביעי בקריאת חנוכה של אותו יום, אח"כ חצי קדיש, וממשיכים כמו בראש חודש. גם במוסף מוסיפים "ועל הנסים".

ראש חודש טבת בשבת חנוכה

מוסיפים בתפילות העמידה "יעלה ויבוא" וגם "ועל הנסים", ובברכת המזון גם "רצה".

בשחרית: מוציאים שלושה ספרי תורה: בראשון שישה קוראים בפרשת השבוע (שהיא תמיד פרשת מקץ), בשני קריאה (לעולה השביעי) של שבת וראש חודש, חצי קדיש. בשלישי מפטיר בקריאת חנוכה, והפטרה של שבת חנוכה (ראה בטבלה). (ויש נוהגים להוסיף להפטרה פסוק ראשון ואחרון של הפטרת ראש חודש, ואם גם יום ראשון שלמחרת הוא ראש חודש מוסיפים גם פסוק ראשון ואחרון של הפטרת "מחר חודש"). השאר כמו בשבת ראש חודש. היום האחרון של חנוכה נקרא "זאת חנוכה" על שם הקריאה של אותו יום, שבה מסיימים את קריאת כל הנשיאים וממשיכים בפרשה המתחילה "זאת חנוכת המזבח" (ראה בטבלה).

עשרה בטבת - תענית ציבור

ביום הזה הביא נבוכדנצר את ירושלים במצור בסוף תקופת בית ראשון, עד שלאחר כשנה וחצי נבקעה החומה, ונשרף בית המקדש ויהודה הלכה בגולה. תחילת הפורענות היתה ביום הזה. זהו הצום היחיד שמתענים בו ביום גם אם חל ביום שישי.

בחזרה של שחרית ושל מנחה הש"ץ מוסיף ברכת התענית בין גואל לרופא, והיחידים אומרים אותה בלי חתימה רק במנחה בתוך ברכת "שומע תפילה". בשחרית סליחות, "אבינו מלכנו", תחנון. וקוראים בתורה שלושה קוראים בפרשת "ויחל" (ראה בטבלה).

לאחר השואה האיומה באירופה בשנים ת"ש-תש"ה, שהושמדו בה ע"י הצוררים הנאצים שישה מיליון יהודים, אנשים נשים וטף וטף, ה' יקום דמם, ורובם לא ידוע יום פטירתם, קבעה הרבנות הראשית לישראל את צום עשרה בטבת כיום זיכרון לשואה וכיום קדיש כללי לקדושי השואה שלא ידוע תאריך רציחתם. אחרי קריאת התורה אומרים 'אזכרה' לקדושי השואה (עמ' 517), ובסוף התפילה יש נוהגים לומר את פרק מד בתהילים.

במנחה - קוראים בתורה ומפטירים בנביא (ראה בטבלה), "עננו" גם ליחידים וגם לש"ץ, "אבינו מלכנו", תחנון.

סיום ספר בראשית

בחודש טבת קוראים באחת השבתות פרשת ויחי, סיום ספר בראשית, וכשהקורא מסיים לקרוא את הפסוק האחרון של ספר בראשית אומר הקהל בקול: "חזק חזק ונתחזק" (וכן אחרי סיום כל ספר מחמישה חומשי תורה).

שבט

ראש חודש שבט תמיד יום אחד.

חמישה עשר בשבט

ראש השנה לאילנות לעניין תרומות ומעשרות, עורלה ורבעי. אין אומרים בו תחנון (וגם לא במנחה שלפניו) ולא "למנצח" ואין צמים בו. נוהגים לאכול בו מפירות שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל ומשאר פירות האילן, ובדורות האחרונים יש נוהגים לנטוע בו נטיעות חדשות.

ארבע פרשיות

בסוף חודש שבט ובחודש אדר קוראים ארבע פרשיות בנוסף לפרשת השבוע (ראה בטבלה הקריאות וההפטרות).
בשבת שלפני ראש חודש אדר קוראים פרשת 'שקלים' (אם חל ר"ח בשבת קוראים פרשת שקלים בראש חודש עצמו, ומוציאים בו שלושה ספרי תורה). בשנה מעוברת (שיש בה אדר ראשון ואדר שני) קוראים את הפרשיות מהשבת הסמוכה לראש חודש אדר שני (שהוא חודש אדר ה'אמיתי'; חודש אדר ראשון הוא חודש התוספת).

בשבת שלפני פורים קוראים פרשת 'זכור', ובקריאת פרשה זו מקיימים את מצות התורה לזכור את אשר עשה עמלק. בשבת שחריה קוראים פרשת 'פרה'. ברוב השנים תהיה שבת של הפסקה בין 'שקלים' ל'זכור', ולפעמים יש הפסקה בין 'זכור' לפרשת 'פרה', אך פרשת 'פרה' חלה תמיד בשבת שלפני פרשת החודש. בשבת שלפני ראש חודש ניסן קוראים פרשת "החודש". אם חל ראש חודש בשבת קוראים פרשת החודש בראש חודש עצמו, ומוציאים שלושה ספרי תורה. יש נוהגים לומר פיוטים מיוחדים לשבתות אלה בחזרת הש"ץ בשחרית, ובשבתות שקלים והחודש אף במוסף.

אדר

ר"ח אדר

ראש חודש אדר (בשנה מעוברת - של שני חודשי אדר) תמיד יומיים.
 "משנכנס אדר מרבים בשמחה". בשנה מעוברת חוגגים פורים באדר שני (הוא חודש אדר ה'אמיתי', כנ"ל).

פורים קטן

בי"ד ובט"ו באדר ראשון, בשנה מעוברת, אין אומרים תחנון ו"למנצח" ואין מתענים בהם ומרבים בהם קצת בסעודה.

י"ג באדר - תענית אסתר

ראה עשרה בטבת (ואם חל בשבת מקדימים את התענית ליום חמישי י"א באדר). במנחה אין אומרים "אבינו מלכנו" ותחנון (אם הוקדמה התענית ל"א באדר אומרים בה "אבינו מלכנו" ותחנון). אחר תפילת מנחה נוהגים לתת לצדקה "זכר למחצית השקל" שלושה מטבעות של 'חצי', ויש נוהגים לתת שלושה חצאי שקל כסף, שמשקלן כשל תורה (מטבעות כאלו הנפיקה החברה הממשלתית למדליות ומטבעות, קונים אותן מגבאי בית הכנסת ונותנים אותן לצדקה). רבים נוהגים לתת לצדקה שלושה חצאי שקלים (או מטבע אחר) עבור כל נפש מבני הבית.

י"ד באדר, פורים

(בירושלים בט"ו בו; בערים ה'מסופקות' - בי"ד ובט"ו) מוסיפים "ועל הנסים" ו"בימי מרדכי" בתפילות ובברכת המזון.

בכל המקומות אין אומרים תחנון לא בי"ד ולא בט"ו (בשנה מעוברת - בשני חודשי אדר), ואסורים בהם בהספד ובתענית, ומרכיבים קצת בשמחה ובסעודה גם ביום שלא חוגגים בו את פורים באותו מקום.

בערב: אחרי תפילת העמידה אומר הש"ץ קדיש שלם, קוראים את המגילה בברכות לפניה ולאחריה, "ואתה קדוש" (ובמוצאי שבת "ויהי נועם" "ואתה קדוש"), קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו.

בשחרית: אחרי חזרת הש"ץ חצי קדיש, הוצאת ספר תורה, שלושה קרואים (ראה בטבלה), חצי קדיש, החזרת הספר, קריאת המגילה בברכותיה, אשרי, ובא לציון גואל, קדיש שלם, וממשיכים כמו בחול. כל אדם חייב לתת ביום הפורים מתנות (צדקה) לפחות לשני אביונים, וכל המרבה הרי זה משובח (אפשר לתת לגבאי צדקה מראש כדי שיתנו לאביונים בו ביום), וכל אחד חייב לתת 'משלוח מנות' לרעהו (לפחות שתי מנות אוכל, לפחות לאדם אחד). אוכלים סעודת פורים ושותים בה "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

פורים בשבת בירושלים

"פורים משולש" - מצוות החג מחולקות על פני שלושה ימים: כשחל ט"ו באדר בשבת, קוראים את המגילה גם בירושלים בליל יום שישי, י"ד בו, וביומו, ונותנים ביום זה מתנות לאביונים. למחרת בשבת מוסיפים "ועל הנסים" בכל התפילות ובברכת המזון, ומוציאים שני ספרי תורה: בראשון קוראים שבעה קרואים בפרשת השבוע, חצי קדיש, בשני 'מפטיר' 'ויבא עמלק', ומפטירים בנביא "פקדתי" (ראה בטבלה). למחרת ביום ראשון, ט"ז באדר, עורכים סעודת פורים ושולחים מנות איש לרעהו.

ניסן

ראש חודש ניסן

יום אחד. אין מתענים כל החודש כי אם הבכורים בערב פסח וחתן ביום חתונתו. ואין אומרים "תחנון" בימות החול ולא "אב הרחמים" ו"צדקתך" בשבת.

נשיאים

מר"ח ניסן ועד י"ב בו הקריבו נשיאי ישראל את קורבנם לחנוכה המזבח במשכן, נשיא אחד ליום. לכן נוהגים לקרוא בכל יום בסוף התפילה את קרבן הנשיא השייך לאותו יום (סוף פרשת נשא), ביום הראשון מתחילים מן "ויהי ביום כלות משה", וביום האחרון ממשיכים ב"זאת חנוכה המזבח" עד סוף הפרשה (עמ' 731). ויש שקוראים ביום י"ג גם בפרשה הסמוכה "בהעלותך" עד "כן עשה את המנורה".

שבת הגדול

השבת שלפני הפסח נקראת "שבת הגדול", ומפטירים בה "וערבה" (ראה בטבלה). יש נוהגים לאחר תפילת מנחה לקרוא בהגדה של פסח מן "עבדים היינו" עד "לכפר על כל עוונותינו". הרב דורש בהלכות הפסח לפני כל הציבור. במוצאי שבת אין אומרים "ויהי נועם" ו"אתה קדוש" (אפילו אם שבת חלה בח' בניסן, בגלל ערב פסח שיחול ביום שישי וגם הוא מעין יום טוב).

י"ד בניסן, ערב פסח

"אור לארבעה עשר (בערב שלפני י"ד בניסן) בודקים את החמץ לאור הנר". אחרי הבדיקה מבטלים את החמץ באמירת "כל חמירא" וכו', ואת החמץ שנותר שומרים במקום נפרד ושומר. בשחרית אין אומרים "מזמור לתודה" ולא "אל ארך אפיים" ולא "למנצח". הבכורים מתענים בערב הפסח, ונוהגים לערוך אחר התפילה 'סיום' מסכת בתלמוד או סדר משניות, ובסעודת מצווה שבסיום משתתפים גם הבכורים ואז מותר להם לאכול ביום זה.

מותר לאכול חמץ רק עד שלישי היום (ארבע שעות 'זמניות', שלישי הזמן שמן הזריחה עד השקיעה). הזמנים המדויקים נרשמים בלוחות

השנה ובמודעות). עוד שעה אחת מותר להאכיל חמץ לבהמות ולעופות ולתת או למכור אותו לגוי, אך לפני כלות השעה החמישית הזו שורפים את החמץ שנשאר, ואחרי שריפתו אומרים את "כל חמירא" השני. במשך כל היום אסור לאכול מצה, עד אכילת המצה ב'סדר'.

חסידים ואנשי מעשה נוהגים לאפות "מצות ערב פסח" אחרי חצות היום, באמירת הלל בשעת עריכת המצות ואפייתן, ואותן לוקחים ל"מצת מצוה" ב'סדר', לאכילת כזית ראשון לשם קיום מצות עשה מן התורה "בערב תאכלו מצות" וכזית ל"כורך" וכזית "אפיקומן" לכל אחד מבני הבית. עורכים את השולחן מבעוד יום. מכינים את "הקערה" שעליה שמים שלוש מצות מצווה, "זרוע", "ביצה", "מרור", "חרוסת", "כרפס". מכינים יין או מיץ ענבים ל"ארבע כוסות" לכל אחד מבני הבית, וכל מה שנחוץ ל"סדר", וכן מכינים את ה"הסיבה" (כרים על כורסא או על כסאות).

אחרי מנחה נוהגים לקרוא סדר הקרבת קרבן פסח, ובירושלים רבים הולכים לשם זה אל הכותל המערבי או למקום הצופה אל הר הבית.

ערב פסח שחל בשבת

במקרה זה מקדימים את 'תענית הבכורים' (והסיום הנערך בשבילם) ליום חמישי י"ב בניסן. ביום חמישי בערב (אור לשלושה עשר בניסן) בודקים את החמץ ואומרים "כל חמירא", ומשיירים במקום נפרד חמץ לאכילה ביום שישי ולסעודות ליל שבת ושבת בבוקר. למחרת ביום שישי, שורפים את החמץ המיותר לפני חצות היום, אבל עדיין אין אומרים את "כל חמירא" השני. משאירים פת חמץ במקום נפרד ושמור רק לצורך סעודות בני הבית עד שבת בבוקר. במשך יום השישי מכינים כל מה שאפשר בשביל הסדר במוצאי שבת, כי בשבת עצמה אין לעשות שום הכנה לקראת הלילה או לקראת ימי הפסח.

לשבת זו אם מכינים מאכלים ותבשילים חמץ צריך להכניס בכלים שקל יהיה לנקותם ולהעמידם בצד עד אחרי פסח. יש מכינים לשבת זו מאכלים כשרים לפסח בסירים של פסח, ויזהרו שלא יהיה מגע בין כלי פסח לכלי חמץ כאשר הם חמים (כדאי ורצוי להשתמש בשבת זו בכלים חד פעמיים).

בשחרית מקדימים את תפילת הבוקר ("שבת הגדול" שחלה בערב פסח) כדי להספיק לסיים את סעודת החמץ לפני סוף זמן אכילת חמץ (שליש היום). יש שמחלקים את סעודת הבוקר לשניים כדי לקיים גם סעודה שלישית בפת, היינו: אחרי מנה אחת מברכים ברכת המזון ושוהים קצת, אחרי כן נוטלים ידיים, בוצעים על הפת ואוכלים את שאר הסעודה לשם סעודה שלישית. אחרים מקיימים סעודה שלישית אחרי הצהריים בפירות ומאכלים שאינם חמץ.

לאחר סוף שליש היום מנקים (באופן המותר בשבת) את הבית מכל פירור של חמץ, מוציאים אותו החוצה, מפוררים אותו לרוח או למאכל הציפורים או נותנים לגוי המזדמן (ואפשר גם לפורר ולהשליך לאסלה ולהוריד את המים) - ואת החמץ שאינו ידוע מפקירים ומבטלים, ואז אומרים "כל חמירא" בנוסח של הבוקר לפני סוף השעה החמישית.

בליל יום טוב בערבית מוסיפים "ותודיענו", ועל הכוס הראשונה של ליל הסדר מקדשים ומבדילים לפי סימן יקנה"ז (עמ' 508).

ט"ו בניסן, פסח

בערב: תפילת יום טוב (בשבת - קבלת שבת מקוצרת, כדלעיל בראש השנה). אחרי תפילת העמידה (בשבת - אומרים "ויכולו" אך אין אומרים "מעין שבע"), הלל שלם, קדיש שלם, עלינו. בליל הסדר נוהגים שעורך הסדר לובש חלוק לבן (קיטל). שאר ענייני הסדר - בהגדה של פסח.

בשחרית: תפילת יום טוב ככתוב לעיל ביום ראשון של סוכות (עמ' 751) עד אחרי חזרת הש"ץ, הלל שלם, קדיש שלם, שיר של יום (ואם חל בשבת קוראים מגילת "שיר השירים"). מוציאים שני ספרים (ראה בטבלה), י"ג מדות (אך לא בשבת), בראשון חמישה קוראים (בשבת שבעה), חצי קדיש, בשני מפטיר (ראה בטבלה), הפטרה (בשבת יקום פורקן), תפילה לשלום המדינה ו'מי שברך' לחיילי צה"ל. אשרי, הכנסת ספרי התורה, חצי קדיש. בתפילת מוסף מכריזים ואחר כך מתחילים לומר "מוריד הטל", והש"ץ בחזרה מוסיף פיוטי טל. נוהגים ש"בעל מוסף" לובש בגדי לבן לתפילת מוסף.

מנחה של יום טוב (בשבת מוציאים ספר תורה וקוראים שלושה קרואים בפרשת השבת הבאה).

חול המועד

(ראה חול המועד של סוכות). ממוצאי יום טוב הראשון מפסיקים לשאול את הגשמים ואומרים "ותן ברכה" בברכת השנים. בתפילת העמידה מוסיפים יעלה ויבוא ואחריה קדיש שלם.

מתחילים לספור ספירת העומר, וסופרים בכל לילה קודם "עלינו לשבח" עד ערב שבועות. בלילות הספירה צריך להימנע מלהזכיר בדיבור סתמי ש"היום כך וכך ימים לעומר" למן תחילת בין השמשות עד שיספור כראוי ובברכה, כי אפשר שעלידי דיבורו כבר קיים מצות הספירה באותו ערב ושוב לא יוכל לברך כשיספור. לכן אדם הצריך לשאול את חברו שלא ספר עוד באיזו יום בספירה עומדים, ישאלנו: כמה ספרו אתמול? כדי שלא יאמר את הספירה של היום לפני שבירך וספר. לרוב הדעות ספירת העומר בזמן הזה היא מצוה מדרבנן.

בשחרית: אין אומרים מזמור לתודה, הלל בדילוג, קדיש שלם, שיר של יום, מוציאים שני ספרי תורה, בראשון שלושה קרואים בפרשת היום ובשני קורא רביעי במוסף של פסח (ראה בטבלה), חצי קדיש, אשרי, ובא לציון גואל, הכנסת ספרי התורה, חצי קדיש. מתפללים מוסף של חג ובחזרה אומרים קדושת "כתר" המקוצרת.

שבת חול המועד פסח

בערב: קבלת שבת מקוצרת ותפילת שבת בתוספת יעלה ויבוא. **בשחרית:** תפילת שבת עד אחרי העמידה עם "יעלה ויבוא", הלל בדילוג, קדיש שלם, שיר של יום, קוראים מגילת "שיר השירים" (הקריאה וההפטרה ראה בטבלה). בברכות ההפטרה חותמים בשל שבת בלבד. מוסף של חג ומזכירים של שבת.

שביעי של פסח

אם חל שביעי של פסח בערב שבת מערבים עירוב תבשילין (עמ' 229) בערב יום טוב (יום חמישי).

בערב: אין מברכים שהחיינו לא בהדלקת הנרות ולא בקידוש על היין (ואם חל בשבת - קבלת שבת מקוצרת), תפילת יום טוב (בשבת - "ויכולו" ו"מעין שבע"), קדיש שלם וסופרים שישה ימים לעומר, עלינו לשבח.

בשחרית: תפילת יום טוב, הלל בדילוג (כשחל בשבת - מגילת שיר השירים), אחרי קריאת התורה (בשבת: יקום פורקן) הזכרת נשמות ומוסף של יום טוב.

מוצאי יום טוב

(אם חל בשבת: קבלת שבת מקוצרת, שאר כל התפילות - של שבת, ואין אוכלים חמץ כל השבת עד אחרי הבדלה של מוצאי שבת), "אתה חוננתנו", סופרים שבעה ימים לעומר, מבדילים בלי בשמים ובלי נר (ואם חל במוצאי שבת: מברכים גם על על הבשמים והנר).

כ"ב בניסן

ע"כ"ג תשרי איסרו חג סוכות (עמ' 755). בימי ספירת העומר אין עורכים חתונות ואין מסתפרים עד ל"ג בעומר (ויש נוהגים עד ר"ח סיון). אין אומרים "תחנון" עד סוף חודש ניסן. בשבת שאחרי פסח מברכים ראש חודש אייר, מתחילים ללמוד אחרי מנחה "פרקי אבות" פרק אחד בכל שבת, ומסיימים בשבת שלפני שבועות. ויש ממשכים וחוזרים על כל ששת הפרקים ארבע פעמים עד השבת שלפני ראש השנה.

כ"ז בניסן

יום הזיכרון לשואה ולגבורה לפי החלטת הכנסת, יום אזכרה לשישה מיליוני היהודים שהושמדו על קידוש השם בשואה ובתוכם גיבורי המרד בגטאות, הי"ד. בשחרית לפני "אשרי" אומרים "אזכרה" לזכר קדושי השואה (עמ' 517), ובסוף התפילה יש נוהגים לומר את פרק מד בתהילים.

אייר

ר"ח אייר תמיד יומיים.

ד' באייר

ערב יום העצמאות נקבע כיום הזיכרון לחללי צה"ל ולכל הקדושים שמסרו את נפשם על שחרור הארץ מעול הזרים מהשנים הסמוכות לפני קום המדינה. אזכרות (ראה עמ' 515). אחרי תפילת ערבית מדליקים נרות נשמה, קוראים פרקי תהילים, והיתומים או

האבות השכולים אומרים קדיש. (לפי החלטת הכנסת התאריך של יום הזיכרון לחללי צה"ל משתנה לעיתים קרובות בדרך כלל מוקדם ביום-יומיים] כדי שלא לפגוע בקדושת השבת באירועים הציבוריים של יום הזיכרון ויום העצמאות ובהכנות להם, והרבנות הראשית קבעה שסדרי התפילות ישתנו בהתאם).

ה' באייר - יום העצמאות

התאריך משתנה לעיתים קרובות כנ"ל.

בערבית מתפללים תפילה חגיגית (עמ' 569). בשחרית: פסוקי דזמרה של שבת ויום טוב עד "ברוך שאמר". מן "ברוך שאמר" עד אחר העמידה תפילת חול. אחרי חזרת הש"ץ הלל שלם, חצי קדיש (אם חל ביום חמישי קוראים בתורה), הפטרה "עוד היום נבכ לעמוד" בלי ברכות. (תפילה לשלום המדינה וכו' ראה עמ' 576), אשרי, ובא לציון גואל, קדיש שלם, שיר של יום, אין כאלהינו, עלינו לשבח.

י"ד באייר - פסח שני

אין אומרים בו תחנון, אבל אומרים במנחה שלפניו. בעיר הקודש טבריה עורכים הילולה על קבר ר' מאיר בעל הנס.

י"ח באייר - ל"ג בעומר

אין אומרים בו תחנון ולא במנחה שלפניו, ומרכים בו קצת בשמחה, ואין מתענים בו, חוץ מחתן ביום חתונתו. מותר לערוך בו חתונות ולהסתפר. אם חל ל"ג בעומר ביום ראשון בשבוע מסתפרים בערב שבת שלפניו. במירון שליד צפת עורכים הילולה על קבר ר' שמעון בר יוחאי. (כדי למנוע חילול שבת קבעה הרבנות הראשית שאם ל"ג בעומר חל ביום ראשון רצוי לא להדליק מדורות במוצ"ש אלא ביום ראשון אחר"צ).

כ"ח באייר - יום חירות ירושלים

אין אומרים תחנון, גם לא במנחה שלפניו.

בערבית מתפללים תפילה חגיגית. בשחרית: פסוקי דזמרה של שבת ויום טוב עד "ברוך שאמר". מן "ברוך שאמר" עד אחר העמידה תפילת חול, אחרי חזרת הש"ץ הלל שלם, חצי קדיש, תפילה לשלום המדינה וממשיכים בתפילה כבכל יום, אך אין אומרים 'למנצח'.

שבת בחוקותי

בה נקראת פרשת הברכות והקללות ("התוכחה"). נוהגים לקרוא את הקללות בקול נמוך יותר, אבל בתנאי שכל הציבור ישמע את הקריאה. הקורא בתורה ("בעל הקריאה") הוא עצמו עולה לתורה - אם רק אפשר.

בסיום הפרשה "חזק חזק ונתחזק" לסיום ספר ויקרא. תמיד ישנה שבת אחת (ולפעמים שתי שבתות) בין קריאת התוכחה לבין חג השבועות.

סיון

ראש חודש סיון - יום אחד.

שלושת ימי הגבלה

ימי ג' ד' וה' בסיון נקראים "שלושת ימי הגבלה" על שם "הגבל את ההר וקדשתו" שלפני מתן תורה. הימים ז' עד י"ב בו הם ימי תשלומי החג, שבהם היו מביאים עולי הרגל בזמן המקדש את קרבנות "עולת ראייה" ו"שלמי שמחה" שלא הקריבום ביום טוב עצמו. לכן אין אומרים תחנון מראש חודש סיון עד לאחר י"ב בו, ואין מתענים בימים אלו חוץ מחתן ביום חתונתו.

ה' בסיון - ערב שבועות

אם חל ביום חמישי בשבוע, מערבים עירוב תבשילין (עמ' 229). נוהגים לקשט את בית הכנסת (ויש נוהגים גם את הדירה) בענפים ירוקים.

ו' בסיון, שבועות

בערב: יש נוהגים לאכול בליל שבועות מאכלי חלב. נוהגים להיות ערים כל הלילה, לומר "תיקון ליל שבועות", וללמוד עד אור הבוקר. בשחרית: תפילת יום טוב, הלל שלם, קוראים מגילת רות. לפני קריאת התורה (ראה בטבלה) נוהגים לומר "אקדמות", הזכרת נשמות. השאר כמו בכל יום טוב.

תמוז

ראש חודש תמוז תמיד יומיים.

שבעה עשר בתמוז - תענית ציבור

"חמישה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז... נשתברו הלוחות ובטל התמיד והובקעה העיר (בחורבן בית שני) ושרף אפוסטמוס את התורה, והועמד צלם בהיכל" (משנה תענית ד, ו). אם חל י"ז בתמוז בשבת נדחית התענית ליום ראשון. סדר התפילה בשחרית ובמנחה ראה בעשרה בטבת.

"בין המצרים"

הימים שבין י"ז בתמוז ותשעה באב נקראים "בין המצרים" או "שלושת השבועות". נוהגים לא להסתפר בימים אלה, ולא לברך שהחיינו על פרי חדש או על בגד חדש, ולכן אין לובשים בגד חדש אלא בשבת. אין עורכים חתונות וממעטים קצת בשמחה. בשבתות "בין המצרים" קוראים הפטרות הנקראות "תלתא דפורענותא" ("שלוש של הפורענות"), בהן הנביא מנבא פורענות אם לא ייטיבו ישראל את דרכם). (ראה טבלה).

אב

ראש חודש אב - תמיד יום אחד.

בברכת החודש קוראים לו "מנחם אב". בימים שבין ראש חודש לתשעה באב ("תשעת הימים") ממעטים בשמחה, ואין אוכלים בהם (בימות החול) בשר ואין שותים בהם יין, ואסור לכבס ולגהץ ולא ללבוש בגדים מכובסים, ולא להתרחץ "רחיצה של תענוג".

"שבת חזון"

בשבת שלפני תשעה באב או בשבת שחל בה תשעה באב קוראים תמיד בתורה פרשת דברים, וקוראים לשבת זו "שבת חזון" על שם ההפטרה "חזון ישעיהו" (השלישית של פורענות). אם חל תשעה באב בשבת נדחית התענית ליום ראשון.

ערב תשעה באב

"חמישה דברים אירעו את אבותינו בתשעה באב... נגזר על אבותינו (בעקבות חטא המרגלים) שלא ייכנסו לארץ, וחרב הבית בראשונה ובשנייה, ונלכדה ביתר, ונחרשה העיר" (משנה תענית ד, ו). אחרי תפילת מנחה אוכלים "סעודה המפסקת" הכוללת פת וירקות וכד', אך לא יותר מתבשיל אחד (נוסף לפת), ואין אוכלים שלושה גברים יחד שלא להתחייב בזימון, ונוהגים לאכול ביצה קשה (סימן לאבילות) עם מעט אפר. מפסיקים מלאכול ולשתות וכו' לפני שקיעת החמה. ואם התענית מתחילה במוצאי שבת (בין שהיא נדחית משבת ליום המחרת ובין שחל ט' באב ביום ראשון) אין עושים בסעודה שלישיית שום סימני אבלות, אלא אוכלים "כסעודת שלמה בשעתו", אך צריך לסיים את הסעודה לפני שקיעת החמה.

ט' באב - תענית ציבור

משקיעת החמה של יום ח' באב עד צאת הכוכבים של ט' בו. נוסף לאכילה ושתיה אסורים בו גם רחיצת הגוף, סיכתו, נעילת הסנדל (וכל נעל של עור) ויחסי אישות ("חמישה עינויים"). ומותר ללמוד תורה רק בענייני אבלות וחורבן ופרקי פורענות כגון איכה, איוב וכד'. ואין שואלים בשלום כל אדם, ואם שאל אדם בשלום מתוך אידיעה משיבים לו בשפה רפה ובכובד ראש. מסירים את הפרוכת מארון הקודש ואת הקישוטים מספרי התורה עד חצות היום, וכן יושבים עד חצות היום על הארץ או קרוב לה. שאר האיסורים, כגון נעילת הסנדל ותלמוד תורה, אסורים עד הלילה. מאירים את בית הכנסת באור עמום, כדי הצורך לקרוא בקינות. מתפללים בקול דממה ובעצבות כאבלים. אָבֵל בימי ה"שבעה" שלו יכול לצאת לבית הכנסת ואף יכול לעלות לתורה ולהפטיר.

בערב: אחרי תפילת העמידה אומר הש"ץ קדיש שלם (תתקבל). קוראים מגילת "איכה", קינות, "ואתה קדוש" (בלי ויהי נועם גם אם הוא מוצאי שבת, ובמוצ"ש גם אין מבדילים על הכוס, כי אם מברכים לאור הנר "בורא מאורי האש". בסוף התענית מבדילים על הכוס - ברכת הגפן וברכת המבדיל בלבד), קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו. בשחרית: מתפללים שחרית בלי טלית ותפילין, הש"ץ אומר עננו כבתענית ציבור, אך אין אומרים ברכת כהנים ולא "אבינו מלכנו"

ולא תחנן וסליחות. אחרי חזרת הש"ץ חצי קדיש, הוצאת ספר תורה. עולים שלושה קוראים (ראה בטבלה), חצי קדיש. העולה שלישי קורא הפטרה "אסוף אסיפם" (ראה בטבלה), ברכות ההפטרה עד "מגן דוד", החזרת הספר, קינות, אשרי, ובא לציון, קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו וקדיש יתום (ויש קוראים גם ביום מגילת איכה).

במנחה: מתעטפים בטלית ומניחים תפילין. משלימים מה שהחסירו בשחרית: שיר של יום, אין כאלהינו ועוד. אשרי, חצי קדיש, הוצאת ספר תורה, שלושה עולים לתורה והשלישי מפטיר כמו בכל תענית ציבור (ראה בטבלה), הכנסת ספר תורה, חצי קדיש. בתפילת עמידה מוסיפים "נחם" בברכת "בונה ירושלים" וכן מוסיפים "עננו" כבכל תענית ציבור. הכהנים עולים לדוכן (אם התפילה סמוכה לשקיעה), ואם אין כהן הש"ץ אומר פסוקי ברכת הכהנים לפני "שים שלום", עלינו.

אחרי תפילת ערבית מקדשים את הלבנה (ואם הוא יום ראשון בערב - מבדילים לפני שאוכלים ככתוב לעיל).

שבת נחמו

בשבת שאחרי תשעה באב קוראים תמיד פרשת ואתחנן ולהפטרה "נחמו נחמו עמי" וקוראים לשבת זו "שבת נחמו". שבע ההפטרות מ"שבת נחמו" עד שבת שלפני ראש השנה נקראות "שבע הנחמות" - "שבע [ההפטרות] של הנחמות" (ראה בטבלה).

ט"ו באב

נוהגים בו קצת שמחה. אין אומרים בו תחנון ולא במנחה שלפניו. אפילו חתן ביום חופתו אינו מתענה בט"ו באב. השמחה היא זכר לכמה דברים שאירעו ביום הזה: "יום שפסקו בו מתי מדבר", "יום שהותרו השבטים לבוא זה בזה", "יום שהותר שבט בנימין לבוא בקהל", "יום שביטל הושע בן אלה פרדיסאות (מחסומים) שהושיב ירבעם על הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל לירושלים", "יום שפסקו בו מלכרות עצים למערכה", "יום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה". וכך נאמר במשנה: "לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין, שלא לבייש את מי שאין לו... ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים..."

וכן הוא אומר: 'צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה, בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לכו'. ביום חתונתו - זה מתן תורה, וביום שמחת לכו - זה בניין בית המקדש שייבנה במהרה בימינו. אמן". (משנה תענית ד, ח).

אלול

ראש חודש אלול תמיד יומיים.

החל מא' אלול מוסיפים בשחרית ובמנחה מזמור כ"ז "לדוד ה' אורי וישעי", ואומרים אותו עד הושענא רבה ועד בכלל. וכן מתחילים לתקוע בשופר, ותוקעים בכל יום בימות החול אחר תפילת שחרית, עד ערב ראש השנה ולא עד בכלל (המשך חודש אלול ב"הכנות ליום הדין", בהתחלת "דבר יום ביומו" לעיל עמ' 813).

תיקון חצות

נפסק בשו"ע (או"ח סימן א סעיף ג) שראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש. המקובלים הקדומים תיקנו לומר בחצות הלילה קובץ של פסוקים ותפילות על צער החורבן ועל גאולת עם ישראל (ויש מוסיפים עוד פסוקים ופיוטים שלא הובאו כאן). אומרים 'תיקון חצות' מחצות הלילה (12 שעות בדיוק מחצות היום, בדרך כלל בין השעות 24:00-23:00 לפי הזמנים המשתנים במשך השנה [ושעה אחת מאוחר יותר כשחל שעות קיץ]), אך לא אחרי עמוד השחר (90 דקות לפני הנץ החמה). המנהג בשעת אמירת 'תיקון רחל' לחלוץ נעליים ולשבת על הארץ ולקיים מנהגי אבילות שונים, אך אין זה מעכב. גם מי שאינו אומר תיקון חצות כל יום ראוי שיאמר אותו לעיתים מזומנות. מי שזמנו דחוק יאמר רק את שני הפרקים הראשונים (עד 'נספר תהלתך').

אין אומרים כלל תיקון חצות בלילות שבת ויו"ט ובלילות חוה"מ פסח.

בלילות שלמחרתם אין אומרים תחנון, בעשי"ת, בימי ספירת העומר, ובמהלך שנת השמיטה, אומרים רק 'תיקון לאה' ומדלגים בו על פרק כ ('למנצח... יענך ה' ביום צרה').

תיקון רחל

אָנָּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפַלְתָּנוּ וְאֵל
תְּתַעַלֵּם מִתְחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עֲזֵי פָּנִים וְקָשִׁי עֲרָף לֹמֵר לְפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אֲבָל
אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ.

אֲשַׁמְנוּ, בְּגִדְנוּ, גְּזַלְנוּ, דִּבְרַנּוּ דְפִי, הֶעֵוִינוּ, וְהִרְשַׁעְנוּ, זָדְנוּ,
חִמְסָנוּ, טַפְלָנוּ שָׁקֵר, יַעֲצָנוּ רַע, כְּזָבְנוּ, לִצְנוּ, מֵרָדְנוּ, נֶאֱצָנוּ,
סָרְרָנוּ, עֲוִינוּ, פִּשְׁעָנוּ, צָרְרָנוּ, קִשִּׁינוּ עֲרָף, רִשְׁעָנוּ, שַׁחַתְנוּ,
תַּעֲבָנוּ, תַּעֲוִינוּ, תַּעֲתָעָנוּ.

סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ, וְאַתָּה
צְדִיק עַל כָּל הַבָּא עֲלֵינוּ, כִּי אָמַת עָשִׂיתָ, וְאַנְחָנוּ הִרְשַׁעְנוּ:

מֵה נֹאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמֵה נִסְפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שַׁחֲקִים,
הֲלֹא כָל הַנְּסֻתוֹת וְהַנְּגָלוֹת אֶתָּה יוֹדֵעַ. אֶתָּה יוֹדֵעַ רְזִי עוֹלָם
וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָל חַי. אֶתָּה חוֹפֵשׁ כָּל חַדְרֵי בֵּטָן וּבוֹחוֹן
כְּלִיּוֹת וְלֵב. אִין דְּכַר נַעֲלָם מִמֶּךָ וְאִין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ. יְהִי
רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּסַלַח לָנוּ עַל
כָּל חַטָּאתֵינוּ, וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתִכְפֹּר לָנוּ עַל כָּל
פִּשְׁעֵינוּ.

עַל נְהוּת בְּכָל, שֶׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזָכְרָנוּ אֶת צִיּוֹן: עַל תְּהִלִּים קלו
 עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תְּלִינוּ כְּנֹרוֹתֵינוּ: כִּי שֶׁם שְׁאַלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי
 שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמִחָה, שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אִיךָ נִשְׁרֵי אֶת
 שִׁיר יְהוָה עַל אֲדַמַּת נֶכֶר: אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי:
 תִּדְבֵק לְשׁוֹנֵי לֶחֶפֶי אִם לֹא אֲזַכְּרֶכֶי, אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם
 עַל רֹאשׁ שְׁמִיחָתִי: זָכֹר יְהוָה לְבָנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם
 הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הִיסוּד בָּהּ: בַּת בְּבַל הִשְׁדוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
 שִׁישָׁלַם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלַת לָנוּ: אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִזוּ וְנִפְץ אֶת
 עַלְלִיךָ אֶל הַסֵּלַע:

מְזֻמָּר לְאֶסֶף, אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתְךָ, טָמְאוּ אֶת הַיֵּכֶל שֵׁם עט
 קִדְשֶׁךָ, שָׁמוּ אֶת יְרוּשָׁלַם לְעֵיִים: נִתְּנוּ אֶת נְבֻלַת עֲבָדֶיךָ מֵאֶכֶל
 לְעוֹף הַשָּׁמַיִם, בְּשֵׁר חֲסִידֶיךָ לְחִיתוֹ אֶרֶץ: שֶׁפָּכוּ דָמָם כַּמַּיִם
 סָבִיבוֹת יְרוּשָׁלַם, וְאִין קוֹבֵר: הֵיִינוּ חֲרָפָה לְשַׁכְנֵינוּ, לַעֲג
 וְקָלַס לְסָבִיבוֹתֵינוּ: עַד מָה יְהוָה תִּאֲנַף לְנִצָּח, תִּבְעֵר כָּמוּ אִשׁ
 קִנְאָתְךָ: שֶׁפָּךְ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ, וְעַל מַמְלְכוֹת
 אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ: כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב, וְאֶת נְהוּת הַשָּׁמוּ:
 אֶל תִּזְכֹּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשֵׁנִים, מַהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דָלוּנוּ
 מָאֵד: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, וְהִצִּילְנוּ, וְכַפֵּר
 עַל חַטָּאתֵינוּ, לְמַעַן שְׁמֶךָ: לְמָה יֵאמְרוּ הַגּוֹיִם אִיֵּה אֱלֹהֵיהֶם,
 יוֹדַע בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּף: תְּבוֹא לְפָנֶיךָ
 אֲנָקַת אֲסִיר, כְּגִדֹל זְרוּעֶךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתָהּ: וְהִשֵּׁב לְשַׁכְנֵינוּ
 שְׂבַעֲתַיִם אֶל חִיָּקָם, חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפּוּךָ, אֲדַנִּי: וְאֲנַחְנוּ עִמָּךָ
 וְצִאֲנוּ מִרְעִיתֶךָ נוֹדָה לָךְ לְעוֹלָם, לְדֹר וְדֹר נִסְפֵר תְּהַלְתֶּךָ:

זָכֹר יְהוָה מָה הָיָה לָנוּ, הַבִּיטָה וּרְאֵה אֶת חֲרַפְתָּנוּ: נַחֲלַתְנוּ ה
 נְהַפְכָה לְזָרִים, בְּתֵינוּ לְנֹכְרִים: יְתוּמִים הֵיִינוּ וְאִין אָב,
 אֲמוֹתֵינוּ כְּאֲלֻמְנוֹת: מִימֵינוּ בְּכֶסֶף שְׁתִּינוּ, עֲצִינוּ בְּמַחִיר
 יְבֹאוּ: עַל צוּרָרְנוּ נִרְדַּפְנוּ, יִגְעֵנוּ וְלֹא הוֹנַח לָנוּ: מִצָּרִים
 נִתְּנוּ יָד, אֲשׁוּר לְשַׁבַּע לְחַם: אֲבִיתֵנוּ חֲטָאוּ וְאִינָם, וְאֲנַחְנוּ
 עֲוֹנוֹתֵיהֶם סָבְלוּנוּ: עֲבָדִים מְשֻׁלוּ בָנוּ, פָּרַק אִין מִיָּדָם: בְּנַפְשָׁנוּ
 נִבִּיא לְחַמְנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַמִּדְבָּר: עוֹרְנוּ כְּתַנּוּר נִכְמְרוּ מִפְּנֵי
 זֵלַעְפוֹת רָעֵב: נָשִׁים בְּצִיּוֹן עָנוּ, בְּתַלַּת בְּעָרֵי יְהוּדָה: שָׂרִים
 בְּיָדָם נִתְּלוּ, פְּנֵי זָקְנִים לֹא נִהְדָּרוּ: בַּחוּרִים טְחוּן נִשְׂאוּ,

וּנְעָרִים בְּעֵץ כְּשָׁלוֹ: זְקֵנִים מְשַׁעַר שְׁבָתוֹ, בַּחֹרִים מְוַגִּינָתֶם:
 שְׁבַת מְשׁוּשׁ לִבְנֵי, נִהְפֵּד לְאַבְל מְחֹלְנוּ: נִפְלָה עֲטָרַת רֵאשִׁנוּ,
 אוֹי נָא לָנוּ כִּי חֲטֵאֲנוּ: עַל זֶה הָיָה דְרוֹה לִבְנֵי, עַל אֱלֹה חֲשָׁכוּ
 עֵינֵינוּ: עַל הַר צִיּוֹן שִׁשְׁמֵם, שׁוֹעֲלִים הִלְכוּ בוֹ: אַתָּה יְהוָה
 לְעוֹלָם תִּשָּׁב, כְּסֶאֱף לְדוֹר וָדוֹר: לְמָה לְנִצַּח תִּשְׁכַּחַנוּ, תִּעֲזְבוּנוּ
 לְאַרְףְּ יָמִים: הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:
 כִּי אִם מָאֵס מְאַסְתָּנוּ, קִצְפַּתְּ עָלֵינוּ עַד מָאֵד: הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
 וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם:

לְקַט פְּסוּקִים הַבֵּט מְשָׁמִים וְרָאָה, מִזְבוֹל קִדְשֶׁךָ וְתִפְאַרְתְּךָ, אִיָּה קִנְאָתְךָ
 וּגְבוּרַתְךָ, הַמִּזֵּן מַעֲיָה וְרַחֲמֶיךָ אֵלַי הַתְּאַפְּקוּ: כִּי אַתָּה אָבִינוּ,
 כִּי אַבְרָהָם לֹא יָדַעְנוּ, וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִפְרִנוּ, אַתָּה יְהוָה אָבִינוּ
 גְּאֻלָּנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ, לְמָה תִתְעַנּוּ יְהוָה מִדְּרָכֶיךָ, תִקְשִׁיחַ לִבְנֵי
 מִירְאָתְךָ: שׁוֹב לְמַעַן עֲבַדֶּיךָ שְׁבֻטֵי נַחֲלֹתֶיךָ: לְמַצֵּר יִרְשׁוּ
 עִם קִדְשֶׁךָ, צָרִינוּ בּוֹסְסוּ מִקִּדְשֶׁךָ: וְעַתָּה יְהוָה אָבִינוּ אַתָּה,
 אֲנַחְנוּ הַחֲמַר וְאַתָּה יִצְרָנוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כָּלֵנוּ: אַל תִּקְצֹף יְהוָה
 עַד מָאֵד, וְאֵל לְעַד תִּזְכֹּר עוֹן, הֵן הִבֵּט נָא, עֲמָךְ כָּלֵנוּ: עָרִי
 קִדְשֶׁךָ הָיוּ מְדַבֵּר, צִיּוֹן מְדַבֵּר הִיתָה, יְרוּשָׁלַיִם שְׁמָמָה: בַּיִת
 קִדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ אֲבֹתֵינוּ הָיָה לְשֹׁרֶפֶת אֵשׁ,
 וְכָל מַחְמַדֵּינוּ הָיָה לְחֶרֶבָה: הַעַל אֱלֹה תִתְאַפֵּק יְהוָה, תַּחֲשֵׁה
 וְתִעַנְנוּ עַד מָאֵד: עַל חוֹמַתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הַפְּקַדְתִּי שְׁמָרִים, כָּל
 הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה תִמִּיד לֹא יִחְשׂוּ, הַמְזַכְרִים אֶת יְהוָה אֵל דְּמִי
 לְכֶם: וְאֵל תִּתְנוּ דְמִי לוֹ, עַד יִכּוֹנֵן וְעַד יִשִּׁים אֶת יְרוּשָׁלַם תְּהִלָּה
 בְּאַרְץ: נִשְׁבַּע יְהוָה בִּימֵינוּ וּבְזֵרוּעַ עֲזוֹ, אִם אֶתְּן אֶת דְּגַנְךָ עוֹד
 מֵאַקֵּל לְאַיְבֶיךָ, וְאִם יִשְׁתּוּ בְנֵי נֹכַר תִּירוּשֶׁךָ אֲשֶׁר יִגְעַתְּ בוֹ: כִּי
 מְאַסְפִּיו יֵאכְלֵהוּ וְהִלְלוּ אֶת יְהוָה, וּמִקְבָּצָיו יִשְׁתּוּהוּ בַּחֲצָרוֹת
 קִדְשֵׁי: אַתָּה תִקּוּם, תִּרְחַם צִיּוֹן, כִּי עַתָּה לְחַנְּנָה, כִּי בָּא מוֹעֵד: כִּי
 רָצוּ עֲבַדֶּיךָ אֶת אֲבֹנֶיךָ, וְאֶת עַפְרָה יִחַנְנוּ: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְהוָה,
 נְדַחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס:

תיקון לאה

לְדוֹד מְזֻמּוֹר, לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, תִּבְּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ: כִּי הוּא תהלים כד
 עַל יָמִים יְסֻדָּה, וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנָה: מִי יַעֲלֶה בָּהֶר יְהוָה, וּמִי
 יָקוּם בַּמָּקוֹם קָדְשׁוֹ: נָקִי כַפָּיִם וּבֶרֶךְ לֵבָב, אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא
 נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה: יֵשׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה, וּצְדָקָה
 מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה דוֹר דְּרָשָׁיו, מִבְּקִשֵׁי פְּנִיךָ יַעֲקֹב, סֵלָה: שְׂאוּ
 שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי
 זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְהוָה עֶזְרוֹ וּגְבוּר, יְהוָה גְּבוּר מִלְחָמָה: שְׂאוּ
 שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם, וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא
 זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, סֵלָה:

לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל לְבַנֵּי קִרַח: כְּאִיל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, כֵּן שם מב
 נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֱלֹהֵיךָ אֱלֹהִים: צַמְאָה נִפְשֵׁי לֵאלֹהִים לְאֵל חֵי, מִתִּי
 אָבֹא וְאֶרְאָה פְּנֵי אֱלֹהִים: הִיְתָה לִי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלִילָה,
 בְּאִמֵּר אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרָה וְאֲשַׁפְּכֶה עָלַי
 נִפְשִׁי, כִּי אֶעֱבֹר בַּסֶּף אֲדִדִּם עַד בֵּית אֱלֹהִים, בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה
 הַמוֹן חוֹגֵג: מַה תִּשְׁתַּחֲוִי נִפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לֵאלֹהִים
 כִּי עוֹד אוֹדְנֹו, יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהֵי, עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲחַח, עַל
 כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאָרֶץ יִרְדָן וְחַרְמוֹנִים מֵהַר מִצְרָיִם: תַּהוֹם אֵל תַּהוֹם
 קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עָבְרוּ: יוֹמָם יִצְוֶה
 יְהוָה חֲסֵדוֹ, וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלֶה לְאֵל חַיִּי: אוֹמְרָה
 לְאֵל סֹלְעֵי לְמָה שְׁכַחְתָּנִי, לְמָה קָדַר אֵלַי בְּלַחֲץ אוֹיֵב: בְּרִצַּח
 בְּעִצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנֵי צוּרְרֵי, בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֵיךָ:
 מַה תִּשְׁתַּחֲוִי נִפְשֵׁי, וּמַה תַּהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד
 אוֹדְנֹו, יִשׁוּעַת פְּנֵי וְאֵלֵהִי:

שְׁפֹטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מַגּוּי לֹא חָסִיד, מֵאִישׁ מַרְמָה שם מג
 וְעוֹלָה תִּפְלֹטֵנִי: כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי מַעוֹזֵי לְמָה זְנַחְתָּנִי, לְמָה קָדַר
 אֶתְהַלֵּךְ בְּלַחֲץ אוֹיֵב: שְׁלַח אוֹרֶךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי, יְבִיאֹנֵנִי
 אֶל הַר קְדְשֶׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנֹוֹתֶיךָ: וְאָבֹאָה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים, אֶל
 אֵל שְׁמַחַת גִּילִי, וְאוֹדֶךָ כְּגִבּוֹר אֱלֹהִים אֱלֹהֵי: מַה תִּשְׁתַּחֲוִי
 נִפְשֵׁי וּמַה תַּהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו, יִשׁוּעַת
 פְּנֵי וְאֵלֵהִי:

תהלים כ
 לַמְנַצֵּחַ מְזִמּוֹר לְדָוִד: יַעֲנֵךְ יְהוָה בַּיּוֹם צָרָה, יִשְׁגָּבֶךָ שֵׁם
 אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ, וּמִצִּיּוֹן יִסְעֶדְךָ: יִזְכֹּר כָּל
 מִנְחֹתֶךָ, וְעוֹלֹתֶיךָ יִדְשָׁנָה, סֵלָה: יִתֵּן לְךָ כָּל־כֹּבֶדְךָ, וְכָל עֲצָתְךָ
 יִמְלֵא: נִרְנְנָה בִישׁוּעֹתֶיךָ, וּבְשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל, יִמְלֵא יְהוָה
 כָּל מַשְׁאֲלוֹתֶיךָ: עֲתָה יִדְעֵתִי כִי הוֹשִׁיעַ יְהוָה מִשִּׁיחוֹ, יַעֲנֵהוּ
 מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בַּגְּבוּרוֹת לְשַׁע יְמֵינוּ: אֱלֹה בָרֶכֶב וְאֱלֹה בְּסוּסִים,
 וְאֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר: הִמָּה פָּרְעוֹ וְנִפְלֹו, וְאֲנַחְנוּ
 קָמְנוּ וְנִתְעוֹדֵד: יְהוָה הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם קְרָאנוּ:

שם סז
 לַמְנַצֵּחַ בְּנִגְיֹנֹת מְזִמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחֲנֵנוּ וַיְבָרְכֵנוּ, יָאֵר פָּנָיו
 אֲתָנוּ, סֵלָה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכֶךָ, בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעֹתֶיךָ: יוֹדוּךָ
 עַמִּים אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּל־ם: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֲמִים, כִּי
 תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל, וּלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחָם, סֵלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים
 אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּל־ם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָהּ, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים
 אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים, וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֲפֹסֵי אֶרֶץ:

שם קיא
 הַלְלוּיָהּ, אוֹדָה יְהוָה בְּכָל לַיְלָה, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה: גְּדֹלִים
 מַעֲשֵׂי יְהוָה, דְּרוֹשִׁים לְכָל חִפְצֵיהֶם: הוֹד וְהָדָר פָּעִלוּ, וְצִדְקָתוֹ
 עֲמַדַת לְעַד: יִזְכֹּר עֲשֵׂה לְנִפְלְאוֹתָיו, חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: טָרַף נֶתָן
 לִירְאָיו, יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כַּח מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ, לְתַת לָהֶם
 נִחֲלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יָדָיו אֲמַת וּמִשְׁפָּט, נֶאֱמָנִים כָּל פְּקוּדָיו:
 סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם, עֲשׂוּיִם בְּאֲמַת וַיִּשְׂרָאֵל: פְּדוּת שְׁלַח לְעַמּוֹ,
 צָוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רֵאשִׁית חֲכֵמָה יִרְאֵת
 יְהוָה, שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם, תַּהֲלֵתוּ עֲמַדַת לְעַד:

שם נא
 לַמְנַצֵּחַ מְזִמּוֹר לְדָוִד: כִּבּוֹא אֵלָיו נֶתָן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר בָּא אֵל
 בֵּת שָׁבַע: חֲנֻנֵי אֱלֹהִים כְּחִסְדֶּךָ, כָּרֹב רַחֲמֶיךָ מִחַה פְּשָׁעֵי:
 הָרֹב כִּבְסוּנֵי מַעֲוֵנֵי, וּמַחְטָאֵתֵי טְהַרְנֵי: כִּי פִשְׁעֵי אָנֹכִי אָדַע,
 וּמַחְטָאֵתֵי נִגְדֵי תָמִיד: לָךְ לְבָדְךָ חֲטָאֵתִי, וְהִרַע בְּעֵינַיִךָ עֲשִׂיתִי,
 לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדָבְרֶךָ, תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ: הֵן בְּעוֹזן חוֹלְלֵתִי,
 וּבַחֲטָא יַחְמַנֵנִי אָמִי: הֵן אֲמַת חִפְצָתְךָ בְּטַחֲוֹת, וּבְכִסְתֶם חֲכֵמָה
 תוֹדִיעֵנִי: תַּחְטָאֵנִי בְּאִזּוֹב וְאִטְהַר, תְּכַבְּסֵנִי וּמִשְׁלַג אֲלִבַיִן:
 תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, תִּגְלַנֵּה עֲצָמוֹת דְּכִיתַי: הִסְתַּר פָּנֶיךָ
 מִחֲטָאֵי, וְכָל עֲוֹנֹתֵי מִחָה: לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ

נכון חֲדָשׁ בְּקַרְבִּי : אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי : הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי : אֲלַמְּדָה פְּשָׁעִים דְּרַכֶּיךָ, וְחַטָּאִים אֲלִיךָ יִשׁוּבוּ : הַצִּילֵנִי מִדְּמַיִם אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי, תְּרַגֵּן לְשׁוֹנֵי צִדְקָתְךָ : אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וְפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ : כִּי לֹא תַחְפֹּץ זִבְחַ וְאֲתַנְּה, עֹלָה לֹא תִרְצֶה : זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה, לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה : הִיטִיבָה בְּרַצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן, תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם : אַז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי צִדֵּק עֹלָה וְכִלְיִל, אַז יַעֲלוּ עַל מִזְבְּחֶךָ פְּרִים :

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, בְּשׁוּב יְהוָה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הֵייוֹנוּ כְּחִלְמַיִם : אַז תְּהִלִּים קְבוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה, אַז יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ, הֵייוֹנוּ שְׂמֵחִים : שׁוּבָה יְהוָה אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאִפְיָקִים בְּנִגְבִּי : הַזְרָעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ : הַלוֹךְ יֵלֵךְ וּבָכָה נִשָּׂא מִשָּׁף הַזָּרַע, בֹּא יְבֹא בְּרִנָּה נִשָּׂא אֶל מַתְיוֹ :

עַד אָנָּה בִּכְיָה בְּצִיּוֹן וּמִסֹּפֵד בִּירוּשָׁלַיִם, תִּקְוִים תִּרְחַם צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ, טוֹב וּמִטִּיב הַדֶּרֶשׁ לָנוּ, שׁוּבָה עָלֵינוּ בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְל אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רַצוֹנְךָ, בְּנֶה בֵיתְךָ כְּבַתְחִלָּה וְכוֹנֵן מִקֶּדְשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ, וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וּשְׂמִחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ, וְהָשִׁב כַּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וְלוֹיִם לְשִׁירָם וְלוֹזְמָרָם, וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְנוֹיָהֶם. וְשֵׁם נַעֲלָה וְנִרְאָה וְנִשְׁתַּחֲוָה לְפָנֶיךָ. יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ וְתִטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קְרִבְנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסֹדְרָם וּמוֹסְפֵיִם כַּהֲלַכְתָּם.

התרת נדרים

נוהגים להתיר נדרים בסוף תפילת שחרית של ערב ראש השנה. שלושת המתירים שמשמשים כבית דין יושבים, והאומרים (עומדים) מולם ואומרים) את נוסח התרת הנדרים, ואחרי ההתרה אומרים את ה'מודעה'. חשוב להדגיש שהתרת נדרים מועילה רק לנדרים ושבועות שאדם נודר או נשבע הנוגעים לו עצמו; נדרים או שבועות הנוגעים לאחרים אין התרת נדרים עוסקת בהם כלל.

שָׁמְעוּ נָא רַבּוּתִי. כָּל נֶדֶר או שְׁבוּעָה או אָסֵר או קוֹנֵם או חָרֵם שְׁנִדְרָתִי או נִשְׁבַּעְתִּי בְּהַקִּיץ או בַּחֲלוּם, וְכָל מִינֵי נְזִירוּת שֶׁקִּבַּלְתִּי עָלַי, וְכָל אִסּוּר, וְאִפְלוּ אִסּוּר הַנָּאָה, שְׁאָסַרְתִּי עָלַי או עַל אַחֵרִים בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁל אִסּוּר או חָרֵם או קוֹנֵם, וְכָל קִבְּלָה אִפְלוּ שֶׁל מִצְוָה שֶׁקִּבַּלְתִּי עָלַי בֵּין בְּלִשׁוֹן נֶדֶר בֵּין בְּלִשׁוֹן נְדָבָה בֵּין בְּלִשׁוֹן שְׁבוּעָה בְּכָל לְשׁוֹן וְגַם הַנַּעֲשֶׂה בְּתַקִּיעַת כֶּף, וְכָל נֶדֶר וְנְדָבָה וּמְנַהֵג שֶׁל מִצְוָה שְׁנִהַגְתִּי, וְכָל מוֹצֵא שְׁפָתַי שֶׁיֵּצֵא מִפִּי או שְׁנִדְרָתִי וְגַמְרָתִי בְּלִבִּי לַעֲשׂוֹת שׁוּם מִצְוָה מֵהַמִּצְוֹת, או אֵיזוֹ הַנְּהַגָה טוֹבָה או אֵיזוֹ דָּבָר טוֹב שְׁנִהַגְתִּי שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים וְלֹא הִתְנִיתִי שֶׁיְהֵא בְּלִי נֶדֶר, הֵן עַל עֲצָמַי הֵן עַל אַחֵרִים, הֵן אוֹתֵן הַיְדוּעִים לִי הֵן אוֹתֵן שֶׁכָּפַר שְׁכַחְתִּי, בְּכִלְהוֹן אֶתְחַרְטֶנָּא בְּהוֹן מַעֲקָרָא וְשׁוֹאֵל וּמִבְקָשׁ אֲנִי מִמַּעַלְתְּכֶם הַתְּרָה עָלֵיכֶם, כִּי יֵרְאֵתִי פֶן אֶכְשַׁל וְנִלְכַדְתִּי חֵס וְשָׁלוֹם בְּעוֹן נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת וְנְזִירוּת וְחַרְמוֹת וְאִסּוּרִין וְקוֹנָמוֹת וְהִסְכָּמוֹת. וְאֵין אֲנִי תוֹהֶה חֵס וְשָׁלוֹם עַל קִיּוֹם הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים הֵהֵם שְׁעֵשִׂיתִי, רַק אֲנִי מִתְחַרֵּט עַל קִבְּלַת הָעֲנִינִים בְּלִשׁוֹן נֶדֶר או שְׁבוּעָה או נְזִירוּת או אִסּוּר או חָרֵם או קוֹנֵם או הִסְכָּמָה או קִבְּלָה בְּלֵב, וּמִתְחַרֵּט אֲנִי עַל זֶה שֶׁלֹּא אָמַרְתִּי שֶׁהִנְנִי עוֹשֶׂה דָּבָר זֶה בְּלִי נֶדֶר וּשְׁבוּעָה וְנְזִירוּת וְחָרֵם וְאִסּוּר וְקוֹנֵם וְקִבְּלָה בְּלֵב. לְכֵן אֲנִי שׁוֹאֵל הַתְּרָה בְּכִלְהוֹן. אֲנִי מִתְחַרֵּט עַל כָּל הַנְּזוֹכָר, בֵּין אִם הָיוּ הַמַּעֲשִׂים מְדַבְּרִים הַנוֹגְעִים בְּמִמּוֹן, בֵּין מְדַבְּרִים הַנוֹגְעִים בְּגוּף, בֵּין מְדַבְּרִים הַנוֹגְעִים אֶל הַנְּשֻׁמָּה, בְּכִלְהוֹן אֲנִי מִתְחַרֵּט עַל לְשׁוֹן נֶדֶר וּשְׁבוּעָה וְנְזִירוּת וְאִסּוּר וְחָרֵם וְקוֹנֵם וְקִבְּלָה בְּלֵב.

וְהִנֵּה מֵצֵד הַדִּין הַמִּתְחַרֵּט וְהַמִּבְקֵשׁ הַתְּרָה צָרִיךְ לְפָרֵט הַנֶּדֶר.
אֲךָ דְעוּ נָא רְבוּתִי כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְפָרְטֵם כִּי רַבִּים הֵם, וְאֵין אֲנִי
מִבְקֵשׁ הַתְּרָה עַל אוֹתָם הַנֶּדְרִים שְׂאִין לְהַתִּיר אוֹתָם, עַל כֵּן
יִהְיוּ נָא בְּעֵינֵיכֶם כְּאֵלוֹ הֵייתִי פּוֹרְטֵם.

והמתירים משיבים לו (להם) שלוש פעמים בלשון זו:

הַכֹּל יִהְיוּ מִתְרִים לָךְ (לְכֶם) הַכֹּל מְחוּלִים לָךְ (לְכֶם) הַכֹּל
שְׁרוּיִם לָךְ (לְכֶם). אֵין כָּאֵן לֹא נֶדֶר וְלֹא שְׁבוּעָה וְלֹא נְזִירוֹת
וְלֹא חֲרָם וְלֹא אֶסוּר וְלֹא קוֹנָם וְלֹא נִדּוּי וְלֹא שְׂמֵתָא וְלֹא אָרוּר,
אֲבָל יֵשׁ כָּאֵן מַחִילָה וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה. וְכֵשֶׁם שְׂמֵתִירִים בְּבֵית
דִּין שֶׁל מֵטָה כִּךָּ יִהְיוּ מִתְרִים בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה.

ואח"כ ימסור מודעה [תנאי] לפניהם. ותועיל המודעה הזו לעתיד אם ידור או
ישבע, ובעיקר אם ינהג או יתחייב לנהוג מנהג טוב, בשעה שאינו זוכר את מסירת
המודעה הזו.

יאמר בלשון זו:

הֲרִי אֲנִי מוֹסֵר מוֹדְעָה לְפָנֵיכֶם, וְאֲנִי מְבַטֵּל מִכָּאֵן
וְלִהְבָּא אֵת כָּל הַנֶּדְרִים וְהַשְּׁבוּעוֹת וְהַנְּזִירוֹת
וְהָאֶסוּרִין וְהַקּוֹנָמוֹת וְהַחֲרָמוֹת וְהַהֶסְכָּמוֹת
וְהַקְּבָלוֹת בְּלֵב שְׂאֶקְבֵּל עָלַי הֵן בְּהַקִּיץ הֵן
בְּחֵלוֹם, חוּץ מִנְדְרֵי תַעֲנִית בְּשַׁעַת מְנַחָה. וְאִם
אֲשַׁכַּח לְתַנְאֵי הַמוֹדְעָה הַזֹּאת וְאָדָר מֵהַיּוֹם עוֹד,
מֵעַתָּה אֲנִי מִתְחַרֵּט עֲלֵיהֶם וּמִתְנַהֵּם עֲלֵיהֶם שְׂיִהְיוּ
כְּלֵן בְּטָלִין וּמְבַטְלִין לֹא שְׂרִירִין וְלֹא קִימִין וְלֹא
יְהוּן חֲלִין כְּלָל וְכָלֵל, בְּכָלֵן אֶתְחַרְטֵנָּא כְּהוּן
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

אגרת הרמב"ן

שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ, וְאֵל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת
אִמֶּךָ

א. תתנהג תמיד לדבר כל דבריך בנחת לְכָל אָדָם וּבְכָל עֵת, וּבְזֶה תִנְצֵל מִן הַכַּעַס שֶׁהִיא מְדָה רָעָה לְהַחֲטִיא בְּנֵי אָדָם. וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל כָּל הַכּוֹעֵס כָּל מֵינֵי גִיּהוּנוֹם שׁוֹלְטִים בּוֹ שְׁנֹאֲמֵר וְהִסֵּר כַּעַס מִלְּבָבְךָ וְהִעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרְךָ, וְאִין רָעָה אֵלָא גִיּהוּנוֹם שְׁנֹאֲמֵר וְגַם רָשָׁע לְיוֹם רָעָה.

ב. וְכֹאֲשֶׁר תִּנְצֵל מִן הַכַּעַס תַּעֲלֶה עַל לִבְךָ מֵדַת הָעֲנֻנָּה, שֶׁהִיא מְדָה טוֹבָה מְכַל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, שְׁנֹאֲמֵר עַקֵּב עֲנֻנָּה יִרְאֵת ה'.

ג. וּבַעֲבוּר הָעֲנֻנָּה תַעֲלֶה עַל לִבְךָ מֵדַת הַיִּרְאָה, כִּי תִתֵּן אֵל לִבְךָ תְּמִיד מֵאִין בָּאֵת וּלְאֵן אֶתָּה הוֹלֵךְ, וְשֹׂאֲתָה רְמָה וְתוֹלַעָה בְּחִיּוֹךָ וְאֵף כִּי בְּמוֹתְךָ, וְלִפְנֵי מִי אֶתָּה עֲתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, שְׁנֹאֲמֵר הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלְלוּךָ אֵף כִּי לְבוֹת בְּנֵי אָדָם, וְנֹאֲמֵר הֲלוֹא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ אֲנִי מְלֹא נֹאֵם ה'. וְכֹאֲשֶׁר תִּחְשַׁב עַל כָּל אֵלֶּה תִירָא מִבוֹרְאָךָ וְתִשְׁמֵר מִן הַחֲטָא, וּבַמִּדּוֹת הָאֵלֶּה תִּהְיֶה שְׁמִחַ בְּחִלְקֶךָ.

ד. וְכֹאֲשֶׁר תִּתְנַהֵג בְּמֵדַת הָעֲנֻנָּה לְהִתְבוּשָׁשׁ וְלִהְתַּפְחֹד מִמֶּנּוּ וּמִן הַחֲטָא – אִז תִּשְׁרֶה עֲלֶיךָ רוּחַ הַשְּׂכִינָה, וְזִיו כְּבוֹדָהּ, וְחַיֵּי עוֹלָם הִבָּא.

ה. וְעֵתָה בְּנֵי דַע וְרָאָה, כִּי הַמִּתְנַגֵּא בְּלִבּוֹ עַל הַבְּרִיּוֹת – מוֹרֵד הוּא בְּמַלְכוּת שָׁמַיִם, כִּי מִתְפָּאֵר הוּא בְּלְבוֹשׁ מַלְכוּת שָׁמַיִם, שְׁנֹאֲמֵר ה' מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבַשׁ וּגוֹ'. וּבַמָּה יִתְנַגֵּא לֵב הָאָדָם? אִם בְּעֵשֶׁר – ה' מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר, וְאִם בְּכָבוֹד – הֲלֹא לְאֵלֵהֶם הוּא, שְׁנֹאֲמֵר וְהִעֲשֵׂר וְהִכְבוֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאִיךָ מִתְפָּאֵר בְּכָבוֹד

קונו? ואם מתפאר בחכמה - מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח. נמצא הכל שוים לפני המקום, כי באפו משפיל גאים וברצונו מגביה שפלים. לכן השפל עצמה, וינשאף המקום.

ו. על פן אפרש לך איך תתנהג במדת הענוה, ללכת בה תמיד: כל דבריך יהיו בנחת, וראשך כפוף, ועיניך יביטו למטה לארץ, ולבך למעלה. ואל תביט בפני אדם בדברך עמו. וכל אדם יהיה גדול ממך בעיניך, אם חכם או עשיר הוא - עליך לכבודו, ואם רש הוא ואתה עשיר או חכם ממנו - חשב בלבך כי אתה חייב ממנו והוא זכאי ממך, שאם הוא חוטא - הוא שוגג, ואתה מזיד בכל דבריך ומעשיך ומחשבותיך.

ז. ובכל עת חשוב בלבך כאלו אתה עומד לפני הקדוש ברוך הוא ושכינתו עליך, כי כבודו מלא העולם. ודבריך יהיו באימה ובריאה, כעבד לפני רבו. ותתביש מכל אדם. ואם יקראך איש - אל תענהו בקול רם רק בנחת, כעומד לפני רבו.

ח. והוי זהיר לקרות בתורה תמיד, אשר תוכל לקימה. וכאשר תקום מן הספר - תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו. ותפשפש במעשיך בבקר ובערב, ובזה יהיו כל ימיך בתשובה.

ט. והסר כל דברי העולם מלבך בעת התפלה, והכן לבך לפני המקום ברוך הוא. וטהר רעיוניך, וחשב הדבור קדם שתוציאנו מפיה. וכן תעשה כל ימי חיי הבלך בכל דבר ודבר, ולא תחטא. ובזה יהיו דבריך ומעשיך ומחשבותיך ישרים, ותפלתך תהיה זכה וברה ונקיה ומכוננת ומקבלת לפני המקום ברוך הוא, שנאמר תכין לבם - תקשיב אזנה.

י. תקרא האגרת הזאת פעם אחת בשבוע ולא תפחת, לקימה וקלחת בה תמיד אחר השם יתברך, למען תצליח בכל דרכיך, ותזכה לעולם הבא הצפון לצדיקים. ובכל יום שתקראנה – יענוף מן השמים כאשר יעלה על לבך לשאל, עד עולם.

אמן סלה.

תפילה לפני לימוד תורה

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי. ולא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מותר אסור ולא על אסור מותר. ולא יכשלו חברי בדבר הלכה, ואשמח בהם. כי יהוה יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה: גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:

משלי ב
תהלים קיט

תפילה אחרי לימוד תורה

מודה אני לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים, אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים, אני רץ והם ומקבל שחר והם עמלים ואינם מקבלים שחר. אני רץ והם רצים, אני רץ לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת.

לוח ברכות הנהנין מעובד ומקוצר ע"פ פסקי הראש"ל צ' הגר"מ אליהו זצ"ל

- א. מזונות אפויים מחמישה מיני דגן (עוגות, בייגלך וכד') - אם הוא 'קובע עליהם סעודה' - אוכל מהם 230 גרם או יותר, הרי הם כלחם, וצריך ליטול ידיו ולברך המוציא ואחריהם ברכת המזון. גם אם התכוון לאכול פחות ולכן בירך בתחילה מזונות - אם בדיעבד אכל כמות זו חייב לברך ברכת המזון (מזונות מבושלים מחמשת מיני דגן, אטריות למשל, גם בכמות גדולה אינם כלחם).
- ב. בתוך סעודת פת בדרך כלל לא מברכים בנפרד על המאכלים שבסעודה (מלבד על מאכל שבא רק לקינוח סעודה), ולכן הכללים פה הם כאשר אוכלים שלא בסעודת פת.
- ג. מרקים למיניהם - אם המילוי (ירקות, אטריות וכד') הוא הרוב או העיקר - מברך לפי המילוי; אם המילוי בא רק לתת טעם לנוזל שבמרק - מברך שהכל; אם לשניהם יש חשיבות מברך גם על המילוי וגם שהכל.
- ד. פירות וירקות וקטניות מרוסקים וטחונים - אם ניכרות ברסק חתיכות הפריהירק מברך לפי הפריהירק, ואם המוצר מרוסק לגמרי - מברך שהכל (וי"א שמברך העץ והאדמה).
- ה. סלט, או תערובת של מוצרים (כגון חתיכות בשר ואורז בצלחת אחת, או סלט פירות שיש בו חתיכות אבטיח) - אם לשניהם חשיבות מברך על שניהם, אם האחד חשוב והשני רק תוספת - מברך על העיקר.
- ו. תרופות בלי טעם - לא מברך עליהן, וגם לא על המים ששותה בשביל לסייע בבליעתן. תרופות בעלות טעם - מברך עליהן שהכל. אם הוא בולע את התרופה בעזרת משקה שאינו מים, או בעזרת מים בזמן שהוא צמא - מברך על המים או המשקה.

~ א ~

במִיָּה.....האדמה
 בַּנְּנָה.....האדמה
 בַּנְּנָה צ'יפֶס.....האדמה
 בַּצֵּל יבש או ירוק.....האדמה
 בַּרְגוּל מִבֶּשֶׁל.....מזונות
 בְּרוֹקוּלִי.....האדמה
 בֶּשֶׂר (גם קציצות ו"בשר צמחי")...שהכל

אָבוּקְרוֹ.....העץ
 אָגוּזִים למיניהם.....העץ
 אוּרְז לכן או חום.....מזונות
 ברכה אחרונה על אורז.....בורא נפשות
 אֲטֻרִיּוֹת לסוגיהן.....מזונות
 מרק אטריות.....ראה עמ' 849 סע' ג
 אַכְמֵנִיּוֹת.....העץ
 אֶלְסֶר.....העץ
 אָנוּנָה.....העץ
 אָנְנֶס.....האדמה
 אֶסְפְּרָגוּס.....האדמה
 אַפּוֹנָה.....האדמה
 מרק אפונה.....ראה עמ' 849 סע' ג
 אַפְרָסְמוֹן.....העץ
 אַפְרָשִׁיף.....העץ
 אַרְטִישׁוֹק.....האדמה
 אַתְרוּג (טעים למאכל).....העץ

~ ג ~

גְּדַגְדַּנִּיּוֹת.....העץ
 גוֹיָאבָה.....העץ
 גומי לְעִיסָה עם טעם.....שהכל
 גֶזֶר חי ומבושל.....האדמה
 גְּלִילי.....שהכל
 עם פירות.....ראה עמ' 849 סע' ה
 גְּלִיָּדָה כְּגֹבֵיע.....העץ
 כשאוכלם יחד.....שהכל
 על הגביע כשאוכלו בנפרד.....מזונות
 גְּלִילִית.....מזונות

~ ב ~
 בוֹטָנִים.....האדמה
 בוֹטָנִים 'אַמְרִיקָאִים'
 (אפויים בציפוי העשוי מקמח).....מזונות
 בוֹרְקֶס.....מזונות
 אם אכל כמות גדולה ראה עמ' 849 סע' א
 בִּיגָלָה.....מזונות
 אם אכל כמות גדולה ראה עמ' 849 סע' א
 בִּיסְלִי מקמח חיטה (בכל הטעמים)
מזונות
 בִּירָה.....שהכל
 בְּלִינְצ'ס.....מזונות
 בַּמָּבָה.....שהכל

גְּרָאנוּלָה משיבולת שועל
 אם הגרעינים שלמים.....האדמה
 וכשמעורבים בדברים נוספים דינם כדין
 תערובת.....ראה עמ' 849 סע' ה
 אם הגרעינים התפוררו או שנדבקו יחדיו,
 אף שהם המיעוט בתערובת.....מזונות
 גְּרִיִּירֵי תִירָס.....האדמה
 גְּרִיִּסֵי פְּנִינָה.....מזונות
 גְּרֵעִינִים אבטיח ודלעת
 אם הפרי נזרע לשם גרעינים.....האדמה
 אם לא נזרעו לשם גרעינים, כגון שקלה
 גרעינים שנטל מאבטיח שלו.....שהכל
 גְּרֵעִינִים שְׁחוּרִים, חמניות.....האדמה

חֲטִיפִים : מקמח חיטה.....מזונות

אם הקמח בא רק להדביק או לייבב

שהכל.....העץ

מקמח תפוחי האדמה או תירס.....שהכל

מחתיכות תפוחי אדמה כגון תפוצ'יפס

אדמה.....האדמה

חֶלֶב ומוצריו.....שהכל

חֶלֶב אָגוֹז קוֹקוֹס.....שהכל

כשאוכל מהאגוז ושותה מהחלב.....העץ

חֶלְבָה לא טחון.....האדמה

חֶלֶה מְתוּקָה מעט

לאשכנזים.....המוציא

לספרדים.....מזונות

אם אכל כמות גדולה..ראה עמ' 847 סע' א

חֶלְוָה.....שהכל

חֶלְקוֹם - מתירס וסוכר.....שהכל

מעמילן חיטה.....מזונות

חֶמְנִיּוֹת.....ראה גרעינים

חֶצִילִים.....האדמה

רסק, ממרח.....ראה עמ' 849 סע' ד

חֶרְדֵּל (ממרח).....שהכל

חֶרֹב.....העץ

חֶרְשָׁף (ארטישוק).....האדמה

~ ט ~

טוֹסֵט.....ראה צנימים

טוֹפִי, סוכריה.....שהכל

טְחִינָה.....שהכל

~ ד ~

דְּבֶשׁ דבורים או תמרים.....שהכל

דְּבֶדְבָנִים.....העץ

דָּג מטוגן בציפוי פירורי לחם.....שהכל

דָּחָן מְבֻשָּׁל כשהגרעינים לא נמעכו

.....האדמה

נמעכו לגמרי.....שהכל

דִּיקָה ממיני דגן, אם סמיכה מעט...מזונות

ואם דלילה.....שהכל

דייסה מקמח תירס או מפתיתי סובין

.....שהכל

דייסה מאורז.....האדמה

(וי"א מזונות)

דְּלוּרִית.....האדמה

דְּלָעַת.....האדמה

~ ו ~

וּוּדְקָה, ויסקי.....שהכל

וּפְלִים ממיני דגן.....מזונות

ופלים מקמח תפוחי אדמה.....שהכל

~ ז ~

זֵית כבוש או מבושל.....העץ

זַגְגוּלָה בְּדֶבֶשׁ.....מזונות

זֵלְאָבִיָה (סולת בדבש).....מזונות

~ ח ~

חֶבּוּשׁ.....העץ

חֶבְתִּיּוֹת.....ראה בליניצ'ס

חומוס - גרגרים.....האדמה

סלט חומוס.....ראה 'רסק' עמ' 849 סע' ד

~ מ ~

מִים..... שהכל
 אם שותה להקל על הבליעה..... לא מברך
 מִי שְׁמוּרֵי פְרוֹת, גם אם ניכר טעם
 הפירות..... שהכל
 (אם אוכל גם מהפירות נפטר בברכת הפירות)
 מִיץ עֲנָבִים..... הגפן
 מִיץ פִּירוֹת או יִרְקוֹת..... שהכל
 מְלֹאֵחַ..... המוציא (י"א מזונות)
 מְלוֹן..... האדמה
 מְמַלְאִים..... מברך על המילוי בלבד
 אם הוא העיקר, ועל הכיסוי אם הוא עיקר
 (כמו בבורקס)
 מְמַתֵּק מִקְמַח חִיטָה שֶׁהוּא חֶלֶק מֵהִטַּעַם,
 כגון קליק וכו'..... מזונות
 אם הקמח ניתן לדבק או לייצב..... שהכל
 ממתק מפירות שניכרת צורתם, כגון
 ממתק שקדים..... העץ
 ממתק מירקות שניכרת צורתן, כגון ממתק
 בוטנים..... האדמה
 מְנַגֵּוּ..... העץ
 מְסַטֵּיק..... ראה גומי לעיסה
 מְצָה..... המוציא
 לספרדים (שלא בפסח)..... מזונות
 ואם אכל כמות גדולה... ראה עמ' 849 סע' א
 מְצִיּוֹת..... מזונות
 אם אכל כמות גדולה... ראה עמ' 849 סע' א
 מְקַדְמֵיהַ (אגוז)..... העץ
 מְקַרְוֵי..... מזונות
 מְרַק נְמֵס..... שהכל
 מְרַקִּים..... ראה עמ' 849 סע' ג
 מְשַׁמֵּשׁ יֵבֶשׁ או חֵי..... העץ
 מְרִשְׁמְלוֹ..... שהכל

~ י ~

יַיִן מְזוּג בְּמֵיִם וְאֵין רוֹב יַיִן
 ספרדים..... שהכל
 אשכנזים - אם יש שישית יין..... הגפן
 יַיִן שְׁרָף (קוניאק)..... שהכל
 יַיִן תְּפוּחִים..... שהכל

~ כ ~

כְּמַהֲיִן..... שהכל
 כְּסַפְרָה..... האדמה
 כְּעֵכִים..... מזונות
 כְּפִתָּאוֹת (קניידלך)..... מזונות
 כְּרוֹב, כְּרוֹבִית..... האדמה
 כְּרֶפֶס, סִלְרִי..... האדמה

~ ל ~

לְכִיבוֹת, סוּפְגַנִּיּוֹת..... מזונות
 עשויות מתפוא"א..... ראה לטקס
 לָדָר..... שהכל (י"א העץ)
 לוֹבֵיָה..... האדמה
 לוֹקוֹם עֲשׂוּי מִלַּחַם..... המוציא
 לָחֶם מְטוּגֵן בְּשֶׁמֶן וּבִיצִים..... המוציא
 לְטָקֶס לְכִיבוֹת, קְצִיצוֹת מִקְמַח..... מזונות
 אם קמח החיטה בא רק לדבק
 או לייצב..... שהכל
 לְטָקֶס מְעוּף וּבִיצִים..... שהכל
 מתפוחי אדמה..... ראה עמ' 849 סע' ד
 לִימּוֹן חֲמוּץ, אם נהנה..... שהכל
 לא נהנה..... לא מברך
 לִימּוֹן מְתוּק..... העץ
 לִימוֹנָה..... שהכל
 לִיצֵי..... העץ
 לְפַת..... האדמה

פּיגּוּיָה.....העץ

פּיטטנָגה.....העץ

פּיטְרִיּוֹת.....שהכל

פּיסְטוֹק חֶלְבִי.....העץ

פּיִצָּה - אם טעם החלב או הקטשופ ניכר

במאפה.....מזונות

לאשכנזים רק אם הטעם

ניכר משמעותית.....מזונות

ואם הטעם דומה ללחם.....המוציא

בכל מקרה אם אכל כמות גדולה

.....ראה עמ' 849 סע' א

פּיָרְה.....ראה רסק עמ' 849 סע' ד

פּרוֹת מְרִסְקִים.....ראה רסק עמ' 849 סע' ד

פְּלֶאפֶּל (הכדורים).....שהכל

אם הוסיפו קמח למטרת טעם.....מזונות

פְּלֶפֶל חֶרֶף.....האדמה

פְּנִיוֹנָס (צנובר).....העץ

פּסיפּלורָה (שענונית).....האדמה

(וי"א שהוא ספק עורלה בשלוש השנים

הראשונות)

פּפּאִיָּה.....האדמה

(וי"א שהוא ספק עורלה בשלוש השנים

הראשונות)

פְּרִיכִיּוֹת אוֹרֶז.....שהכל

פְּרִיקָסָה (בצק ממולא).....מזונות

פְּשִׁטִּידָה.....ראה לטקס

פְּתִיתִי וּפְצִפוּצֵי אוֹרֶז, אורז תפוח... שהכל

~ צ ~

צֶבֶר.....העץ

צֶלֶף.....האדמה

צִיפָּס.....האדמה

~ נ ~

נְקֻטְרִינָה.....העץ

נְקֻנִיק.....שהכל

~ ס ~

סִבְרָס.....העץ

סוּבִין.....שהכל

סוּיָה כשהפולים ניכרים.....האדמה

לא ניכרים, למשל ב"בשר צמחי".....שהכל

סוּכָר.....שהכל

סוּכְרִיּוֹת.....שהכל

סֵלֶת מְבֻשֶׁלֶת - סמיכה.....מזונות

דלילה.....שהכל

סִמְבוּסָק.....מזונות

סִפְגָּטִי.....מזונות

סִפְגָּנִיּוֹת.....מזונות

~ ע ~

עֲגֻבְנִיָּה חיה או מבושלת.....האדמה

עֲדָשִׁים.....האדמה

עוֹגוֹת ממיני דגן.....מזונות

אם אכל כמות גדולה. ראה עמ' 849 סע' א

אם הדגן נועד רק להחזיק או לדבק... שהכל

עֲלָשִׁים.....האדמה

עֶרֶק.....שהכל

~ פ ~

פּאָרְפֶּל.....מזונות

פּוּדִינָג.....שהכל

פּוֹלִים.....האדמה

פּוּפְקוֹרְן.....שהכל (וי"א אדמה)

פֶּטֶל (תות סנה).....העץ

העץ.....העץ
 קַרְמְבוּלָה.....העץ
 קַרְקָרִים (מציות).....מזונות
 אם אכל כמות גדולה ראה עמ' 849 סע' א
 קָשִׁיף.....העץ

~ ר ~

רסק פירות וירקות...ראה עמ' 849 סע' א

~ ש ~

שומשום.....האדמה
 שָׁמֶר.....האדמה
 שוקולד.....שהכל
 שְׁטְרוּדֵל (עוגת פירות).....מזונות
 אם אכל כמות גדולה ראה עמ' 849 סע' א
 שְׁלֹזָה (גרעיני חיטה תפוחים).....האדמה
 שְׁנִיצָל (גם עם ציפוי).....שהכל

~ ת ~

תות עץ.....העץ
 תות שָׁדָה.....האדמה
 תות סָנָה (פטל).....העץ
 תפוצ'יפס (חטיף).....האדמה
 אם נעשה מקמח תפוחי אדמה.....שהכל
 תרמוס.....האדמה

צמוקים.....העץ
 צְנַבֵּךְ.....העץ
 צָנוּנִית.....האדמה
 צְנִימִים, לחם מיובש.....המוציא

~ ק ~

קובה מדגן.....מזונות
 מארוז.....שהכל
 קוגל מדגן (איטריות וכד').....מזונות
 מתפוחי אדמה.....האדמה
 קולֶרְבִי.....האדמה
 קוֹנְיָאק.....שהכל
 קוסקוס.....מזונות
 קוֹקֵר (שבבי שיבולת שועל מאודים)
 מזונות.....מזונות
 קורנפלוור (דייסה).....שהכל
 קורנפֶלְקֶס (מתירס).....שהכל
 קיווי.....העץ
 קליפות פֶּרִי הָדָר מצופות שוקולד או
 סוכר.....שהכל
 קניֶדֶלֶךְ (גם ממצה מפוררת).....מזונות
 קצפת לסוגיה.....שהכל
 קָרֶם בלי עוגה.....שהכל
 קרמבו עם הביסקוויט.....שהכל

מפתח עניינים מפורט

בתפילות שנמצאות בכמה מקומות בסידור - בדרך כלל מוזכר רק המופע הראשון

389.....	ברוך אל עליון	~ א ~	
50.....	ברוך שאמר (חול)	361.....	אב הרחמים
305.....	ברוך שאמר (שבת)	86.....	אבינו מלכנו
98.....	ברוך שפטרני	850.....	אגרת הרמב"ן
95.....	ברוך שמיה	24.....	אדון עולם
156.....	ברית מילה	507.....	אושפיזין
136.....	ברית מילה - ברכת המזון	274.....	אזמר בשבחין
62.....	ברכו (שחרית)	40.....	איזהו מקומן
146.....	ברכה אחרונה מעין שלוש	116.....	אין כאלוהינו (חול)
264.....	ברכה מעין שבע	376.....	אין כאלוהינו (שבת)
146.....	ברכה מעין שלוש	455.....	אל מסתתר
151.....	ברכה על קברי ישראל	463.....	אלוהים יסעדנו
157.....	ברכות המילה	459.....	אליהו הנביא
154.....	ברכות המצוות	464.....	אמר ה' ליעקב
145.....	ברכות הנהנין	382.....	אנעים זמירות
154.....	ברכות הנישואין	385.....	אסדר לסעודתא
148.....	ברכות הראייה	701.....	אקדמות
147.....	ברכות הריח	52.....	אשרי (תחילת שחרית)
17.....	ברכות השחר	100.....	אשרי (סוף שחרית)
152.....	ברכות השמיעה	273.....	אשת חיל
18.....	ברכות התורה (שחרית)	368.....	אתה יצרת
97.....	ברכות עלייה לתורה (חול)	274.....	אתקינו סעודתא ליל שבת
351.....	ברכות עלייה לתורה (שבת)	385.....	אתקינו סעודתא בוקר
62.....	ברכות קריאת שמע (שחרית)	אתקינו סעודתא סעודה שלישית
114.....	ברכי נפשי (שיר של ר"ח)	453.....	
420.....	ברכי נפשי (מנחה לשבת)	~ ב ~	
17.....	ברכת אשר יצר	248.....	במה מדליקין
147.....	ברכת בורא נפשות	453.....	בני היכלא

230.....	הדלקת נרות שבת ויו"ט	98.....	ברכת ברוך שפטרני
46.....	הודו (שחרית חול)	143.....	ברכת האורח
291.....	הודו (שחרית לשבת)	149.....	ברכת האילנות
95.....	הוצאת ספר תורה (חול)	270.....	ברכת הבנים
347.....	הוצאת ספר תורה (שבת)	352.....	ברכת הגומל
537.....	הושענות	148.....	ברכת הגשמים
546.....	הושענות להושענא רבה	360.....	ברכת החודש (שבת)
543.....	הושענות לשבת	21.....	ברכת הטלית
515.....	הזכרת נשמות	137.....	ברכת המזון
106.....	הכנסת ספר תורה (חול)	226.....	ברכת המפיל
363.....	הכנסת ספר תורה (שבת)	149.....	ברכת הקשת
480.....	הלל	81.....	ברכת כהנים
462.....	המבדיל בין קודש לחול	510.....	ברכת לולב
21.....	הנחת תפילין	146.....	ברכת על המחיה
	הפטרה ליום ראשון של סוכות	20.....	ברכת ציצית
717.....	הפטרה ליום ראשון של פסח	147.....	ברכת שהחינו
679.....	הפטרה לשבועות	22.....	ברכת תפילין
712.....	הפטרה לשביעי של פסח		~ ג ~
698.....	הפטרה לשבת חול המועד סוכות	161.....	'גאולה' לברית מילה
721.....	הפטרה לשבת חול המועד פסח		~ ד ~
693.....	הפטרה לשמחת תורה	392.....	דרור יקרא
729.....	הפטרה לתענית ציבור במנחה	811.....	דבר יום ביומו
676.....	הפטרה לתשעה באב שחרית	10.....	דיני ההפסקות בתפילה
134.....	הפרשת חלה		~ ה ~
133.....	הפרשת תרומות ומעשרות	304.....	האדרת והאמונה
511.....	הקפות	461.....	הבדלה
848.....	התרת נדרים	128.....	הבינונו
		565.....	הדלקת נרות חנוכה

577.....	יום ירושלים.....	~ ן ~	
283.....	יום זה לישראל.....	102.....	ובא לציון (שחרית).....
391.....	יום זה מכובד.....	84.....	וידוי (שחרית).....
392.....	יום שבתון אין לשכוח.....	210.....	ויהי נועם (מוצאי שבת).....
161.....	יום ליבשה (ברית מילה).....	468.....	ויתן לך (מוצאי שבת).....
356.....	יקום פורקן.....		
464.....	ישמח לבי וקרבי.....	~ ז ~	
61.....	ישתבח (חול).....	136.....	זימון.....
	~ כ ~	136.....	זימון בסעודת ברית מילה.....
251.....	כגוונא.....	135.....	זימון בסעודת שבע ברכות.....
8.....	כוונות שם ה'.....	279.....	זמירות ליל שבת.....
393.....	כי אשמרה שבת.....	389.....	זמירות ליום השבת.....
279.....	כל מקדש שביעי.....		
	~ ל ~	~ ח ~	
20.....	לבישת ציצית.....	387.....	חי ה' וברוך צורי.....
458.....	לדוד ברוך ה' צורי.....	565.....	חנוכה - הדלקת נרות.....
124.....	לדוד ה' אורי.....	62.....	חצי קדיש.....
853.....	לוח ברכות הנהנין.....		
11.....	לוח האותיות וההברות.....	~ ט ~	
510.....	לולב.....	טבלת הקריאות בתורה וההפטרות	
244.....	לכה דודי.....	742.....	
465.....	לעד חיה בלבבנו.....		
	~ מ ~	~ י ~	
24.....	מה טובו.....	85.....	י"ג מידות (שחרית).....
281.....	מה ידידות.....	127.....	י"ג עיקרים.....
17.....	מודה אני.....	25.....	יגדל.....
849.....	מודעה על הנדרים.....	455.....	ידיד נפש.....
486.....	מוסף לראש חודש.....	287.....	יה אכסוף.....
		518.....	יה אלי וגואלי.....
		285.....	יה ריבון עולם.....
		569.....	יום העצמאות.....

קריאת התורה לראשון של סוכות	35	פרשת הקטורת.....
714.....		
קריאת התורה לראשון של פסח		~ צ ~
677.....	415	צדקתך.....
קריאת התורה לשביעי של פסח	289	צור משלו אכלנו.....
694.....	153	צידיק הדין.....
701.....	20	ציצית.....
קריאת התורה לשבת חול המועד.....	286	צמאה נפשי.....
690.....		
קריאת התורה לשמחת תורה		~ ק ~
723.....	240	קבלת שבת.....
קריאת התורה לתענית ציבור	367	קדושת כתר.....
674.....	62	קדיש (חצי קדיש).....
קריאת התורה לתשעה באב ...	45	קדיש - תרגום.....
737.....	45	קדיש דרבנן.....
קריאת שמע (שחרית).....	113	קדיש יתום.....
66.....	105	קדיש שלם.....
קריאת שמע על המיטה.....	475	קידוש לבנה.....
222.....	532	קידוש ליו"ט (בוקר).....
~ ר ~	508	קידוש ליל יום טוב.....
ריבון העולמים (מוצאי שבת).....	278	קידוש ליל שבת.....
466.....	388	קידוש ליום השבת.....
רשות לחתן בראשית.....	623	קריאות בתורה.....
726.....	567	קריאת המגילה.....
724.....		קריאת התורה לחוה"מ סוכות.....
~ ש ~	719	
שבע ברכות.....	681	קריאת התורה לחוה"מ פסח... פסח.....
155.....	731	קריאת התורה לחנוכה.....
שבע ברכות - זימון.....	737	קריאת התורה לפורים.....
135.....	673	קריאת התורה לראש חודש.....
שחרית לשבת (הודו).....		
291.....		
שיר המעלות ממעמקים.....		
51.....		
שיר השירים.....		
231.....		
שיר של יום (חול).....		
109.....		
שירת הים (חול).....		
59.....		

תפילה לפני ואחרי לימוד תורה .. 852	שיר הכבוד..... 382
תפילה לרפואת חולה..... 125	שלום עליכם..... 271
תפילה לשלום המדינה..... 358	שמונה עשרה (שחרית)..... 71
תפילה קצרה (הבינונו)..... 128	שמחת תורה - הקפות..... 511
תפילין..... 21	שמרו שבתותי..... 394
תפילת גשם..... 535	
תפילת הדרך..... 129	~ ת ~
תפילת הדרך לטיסה..... 130	תהלים..... 747
תפילת טל..... 533	תחנון (שחרית)..... 84
תפילת עמידה ליום טוב .. 497	תחנון לשני וחמישי..... 89
תפילת שבע (ליל שבת)..... 257	תיקון חצות..... 842
תפילת שבע (שחרית שבת)..... 333	תמצית דיני ההפסקות בתפילה..... 10
תפילת שבע (מנחה לשבת)..... 408	תפילה אחרי אמירת תהלים... 745
תפילת שמונה עשרה (שחרית)..... 71	תפילה אחרי חלום רע..... 130
תקציר סדר העדיפויות למאחר..... 9	תפילה כשנכנסים לסוכה..... 506
תרגום בריך שמיה..... 95	תפילה כשיוצאים מהסוכה..... 507
תרגום קדיש..... 45	תפילה לפני אמירת תהלים..... 744